Vault 412 p. III.

773.

Seruio Gerardo Wylis Canonico, & Paſtori Eltenſi.

Tabula

Nunc Conuentui B. M. Paris ord. S. Crucis

Pract. Th. I 773 a
(Ink.)

Tabula in ſermones de ſanctis ſancti Vincētij p totius āni circulū ſpecialiū punctoꝝ in hijs cōtentorum alphabetice directiua et oſtenſiua.

Incipit.

De litera A

Aron ſumm⁹ pōtifex ſolus accedere ſolet altare ſancti ſcōꝝ q̇d nobis hoc deſignat. patet ſermōe ſcđo ſci Johānis baptiſte

Abrahā nō in iuuētute ſed āno. lxxv. locutus ē cū deo ſer. pri. eiuſdem baptiſte xpi.

Abſtinēcia corpalis bonoꝝ opeꝝ multiplicatione ꝯportat ⁊ ammīſtrat ſer. de ſcō laurētio

Abſtinencias quas ſcūs Anthoni⁹ habuit nobis in exemplū factas Reqre de eodem.

Actiuā vitā quatuor cauſe. ſ. efficiēs. material'. formal' final' ꝯcurrūt vt habet̃ i ſer. de ſcō grego.

Adoleſcentes humiles erūt ⁊ miſericordes ⁊ fideles in ꝯuerſacōe caritate ⁊ fide. ſer. ij. ſci marti.

Adoracō fiet ad deū non ad ydola ſer. i. marti.

Adoracō ydoloꝝ ſubtili diſputacōe ſancte catherine ꝟginis annihilat̃. ſer. de eadem

Ad gubernandū equū duo requirūtur que ad noſtrā emendacōem dirigūtur ſermone de ſancto Johāne euangeliſta.

Aduerſitatibus circumdatus quō paciens eſſe debeat de hoc habet̃ q̄dā moraliſacō de ſcō ſilueſ.

Afflictō qua corpus noſtrū affligere debemus: vt deo placeamus ſer. de ſancto Nycolao

Agatha beata ſilis xpo in ſex fuit vt habetur ī ſermone de eius feſto.

Alexander magnus q̄re interfecit leonidē magiſtrū ſuū ptꝫ ſermōe de ſcō laurētio

Altare dei q̄ꝫta reuerēcia debet haberi. ⁊ quales erūt miniſtri altaris ſer. ij. ſci Johānis bap.

Amauit xps beatū Johānem ꝓpter puritatē ꝟginalē vt in octaua ſci Johānis euāgeliſte.

Amici dei efficimur p tria. ſ. p orōem ſpūalem. per vniuerſalem ſubiectionē. ⁊ per materialē afflictionē ſer. de ſancto Bartholomeo.

Amoris diuini tres ſunt gradus ⁊ quoto gradu xps dilexit Johānem euāge. ſer. Johā. euā.

Angeli nobis vtilitates ſeptē ꝯferāt ⁊ ammīniſtrāt ſermone de ſancto Michaele.

Angeloruꝫ chori ſiue ordines quot ⁊ qui ſunt et quomodo ſm ſub ⁊ ſupra differūt Sermone de commemoratione ſci Pauli.

An in hac vita po[illegible]t ſciri certitudinaliter de aliqua pſona aut ſit in gracia ſer. de ſcō Silueſtro

Angeli dei oēs viderūt ſanctiſſimā incarnacionē filij dei vt habetur ſer. octa. ſci Stephani.

Angelus ſalutās beatā ꝟginē Quare dixit. Ecce cōcipies in vtero cū tn̄ alibi nō ꝯcipit̃ ſermone de Incarnacione filij dei

Angelus dn̄i virginē mariā ſalutās in benedicta incarnatōe declarauit ſibi octo ſecreta fidei. q̄ habētur in ſer. de Incarnacōe filij dei

Aiarum pditio ꝯtingit ex ſeptē vicijs capitalibus Reqre illa ſm ordinē ſer. ſcē Cecilie

Animaꝝ defunctoꝝ quotuplex eſt gradus ſiue ſtatus ⁊ quibus ꝓſunt ſuffragia et q̇bus nō ſermone ꝓmo animaꝝ.

Anna genitrix marie q̄re plus colitur q̄ꝫ ſanct⁹ Joachim pater marie ſermōe de ſcā Anna

Apoſtoli poſt receptionē ſpūſſancti mortaliter peccare non potuerūt vt habetur ſermōe de ſcō andrea

Apoſtoli an fuerunt duodecim vel q̄tuordeciꝫ q̄re hoc in ſermone de ſancto barnaba

Aploꝝ duorū ſcꝫ petri ⁊ pauli compatio. quis inter illos duos dr̄ maior ſer. de cōmemoracōe beati Pauli

Archana dei vidit paulus raptus in celū. que non licet homini loqui Require ibidem

Argumenta rethoꝝ ⁊ philoſophoꝝ ſubtilia deuicit facillime beata catherina ſer. de eadeꝫ.

Argumenta que fecerūt legis piti ꝯtra ſcm̄ ſtephanū quib⁹ ipe virtuoſe reſtitit vt habet̃ ſermone de ſancto Stephano.

Aſſimilamur ⁊ placem⁹ xpo ſi fecerimus opa q̄ ipe fecit ſermone de ſancto Nicolao.

De litera B

Bella quīqꝫ in hoc mundo ſunt de q̇b⁹ victoriam habēti dat̃ corona paradiſi ſer. de ſancto petro mediolanenſi.

Beneficiū petens cū cura. homo etiā quātūcūqꝫ ſcūs efficitur ſymoniac⁹. ſermone de ſcō Thoma cantuarienſi

Benedicti ſancti exemplo dyabolo reſiſtere debem⁹ ſer. de ſancto Benedicto

Biblia dicitur liber vite. ſed codices poetaruꝫ libri mortis ſer. de ꝯmemoracōe pauli

Blaſphemās deo efficit̃ mutus Vide miraculum in ſancto petro mediolanenſi

Bona duo ſingularia de ſctō Stephano oſtēdunt̃ in ſermone eodē de ſancto ſtephano.

Bonoꝝ vita creſcit et augmētat̃. maloruꝫ vero decreſcit et minuit̃ ſer. de ſancto Jacobo

Bonū per ſucceſſum ⁊ variacionem tpis efficit̃ reprobabilter malū ſer. de ſancto marco.

Bonitas veri ſerui dei non ſolū ad ſeipm. ſed omnes ꝓximos ſuos miſericordiā et pietatem reſpiciet ſermōe de ſancto barnaba.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

De litera C

CArcere tenebroſo detenti ſunt peccatoꝝ
multitudīe inuolui ſer. pe. ad vincula
Carmina angeloꝝ magdalena ſepcies ī die ele/
uātiuꝫ in aere q̄ fuerūt ſer. de magdalena.
Caritatis duodecī gradus q̄re in ſermone de ſā
cto Thoma aplō
Caritatis diuine exempla marie nobis fructu/
oſa ponūtur in ſer. beati Franciſci
Cataractara q̄d ſignificet ⁊ quō interp̄tetur ha
betur in ſmo. de ſcō Thoma aplō.
Caſtitatē ſcūs Johānes euāgeliſta ſeruauit vl
tra oēs ſanctos paradiſi. dempta caſtiſſima ma
tre xpi. ⁊ quō xps ipm ad caſtitatē vocauit. ſer.
de ſancto Johāne euāgeliſta.
Cātus leticie ſcꝫ Gla in excelſis. Alleluya. ⁊c̄.
non canit̄ in die innocētuꝫ quare hoc habetur
Sermone innocentū.
Caſus de duobus incarceratis a rege q̄ tenētur
ſoluere regi q̄d cōtigit ſer. de ſcō Silueſtro
Cathene due ſunt q̄bꝫ peccatoꝛ fixe ligat̄ ⁊ deti/
net̄ in peccatis. pria eſt ꝯſuetudo longa. ſcd̄a ē
ſocietas mala. ſer. ad vincula petri
Catholice fidei lucida declaratio manifeſta qꝫ
demonſtratio ſer. ſancte catherine
Celoꝝ tres diſpoſicōes q̄re in octa. ſcti ſtephāi
Centies in die ⁊ totidē in nocte flexis genibus
oꝛabat ſcūs Bartholomeꝰ vt in ſer. de eo
Cymbola beneſonātia ⁊ cymbolū iubilatōnis
quō dr̄nt in pſalmo pꝫ ſer. oīm ſcōꝝ ī fine
Conformes efficimur deo cū veſtigia eꝰ operan
do bona ſeq̄mur in huilitate ⁊ pacia ſermo. Si
monis ⁊ iude. ⁊ ſer. ij. beati Martini.
Conſuetudo mala ⁊ longa p̄cipitacōnes bono/
rū iducit ⁊ infinita ſcādala generat ſer. ad vi. pe
Cōtemplatiue vite g̃dus q̄re de ſācto gregoꝛio.
Conſiliū demoēs habuerūt q̄uo btm̄ anthoni/
um de heremo ⁊ bona vita reuocarēt ſer. de. ſ. an
Concepcōnes q̄nqꝫ beatiſſime v̄ginis Marie
declarātur ſer. de ꝯceptione btē virginis.
Choꝛi ſiue oꝛdīes āgeloꝝ q̄ ⁊ q̄t ſūt ſer. i. oīm. ſ.
Coꝛrectio quedā non ſeruātes ieiunia p̄cepta
ſer. de ſancto Nycolao
Coꝛonā glē recipiet q̄ in bellis q̄nqꝫ victoꝛ exti
terit. ſer. petri mediolanenſ
Coꝛona v̄ginitatis virginitatē ſeruātibus dat̄
vt habet̄ in ſer. de ſancta Lucia
Coꝛona vnde ꝯponi ſolet ⁊ quare dicit̄ dyade/
ma patet ſer. de coꝛona ſpinea.
Coꝛpus noſtrū ſpūi ꝯparatū equus dꝛ ſermo.
de ſancto Johāne euāgeliſta.
Coꝛrectō quedā cōtra has v̄gines q̄ clādeſtine
matrimoniū adeūt ſcꝫ ſine ſcitu parētuꝫ in ſer/
mone de ſancta Agnetha.
Contra vagos ſtudentes habet̄ quedā coꝛrecto
ria infoꝛmacō quō ſe exemplo ſci Vincētij ī ſtu
dio habere debent In ſer. de ſcō Vincētio
Coꝛpus ihesu xpi glorioſum poſt venerabilē re
ſurrectionē xpi qtuoꝛ floꝛibus ſiue donis floꝛu
it ſermo. ꝯuerſionis ſci Pauli
Creatura cui p̄dicandū eſt euāgelium xpi q̄ eſt.
quare dicit xps oī creature. ⁊ ite in oꝛbem vni
uerſuꝫ pꝫ ſer. de cōmemoracōe Pauli.
Creaturas interficere vel deſtruere an ſit pecca/
tū vel non. ⁊ quare deus fecit creaturas. ſermo/
ne de ſancto Johāne euāgeliſta
Criſtus ⁊ chriſtianus debent ſcribi ꝑ literā. C.
quere tn̄ in litera. X.
Criſtiana fides annulo ꝯparat̄ vt habetur ī ſer
mone de ſancta Agneta.
Crucis xpi feſtiuitas quare bis in anno ſeruat̄
ab ecclīa. quare ſub crucis toꝛmēto voluit mo/
ri xps. Unde crucis lignū cepit oꝛtū ⁊ initium
patēt hec oīa ſer. exaltacōis ⁊ etiā inuētio. cruc̄
Crucis ſcandalū euacuatū eſt multis modis.
Itē crux quondā ſuppliciū latronū. iaꝫ tranſit
ad frontes imperatoꝝ ſer. ij. de inuētio. crucis.

De litera D

DAntes elemoſinā de bonis male acq̄ſitis
miāꝫ quidē faciunt ſed non cum iuſticia.
ſermo. de ſancto Nycolao
Defuncti ſunt ī triplici g̃du vl' dr̄ā ſer. i. aīaruꝫ
Dei volūtas ē cā omniū fiendoꝝ vt habetur ī
ſermo. de ſancto Mathia aplō.
Deſperare nemo dꝫ de mīa dei vt dicitur in qua
dā moꝛaliſacōe in ſer. de ſancto Andrea.
Deuotio ſpūal' in duobꝰ ꝯſiſtit vt ī ſer. de. ſ. Ni
Dies dn̄ica ſanctificari dꝫ a nobis hoc demrāt̄
ꝑ exēpla Jheſu ⁊ marie q̄re in ſabbo in lrā. S.
Dies vite noſtre q̄ ⁊ q̄t ſunt pꝫ ſer. ij. Martini
Diues q̄s vere dicat̄ habetur ꝑ diſtinctōeꝫ cu/
iuſdā queſtionis ſer. de ſancto Andrea
Differētia vite bone ⁊ male. bonoꝝ ⁊ maloꝛuꝫ
ſermo. de ſancto Jacobo.
Digiti q̄nqꝫ in manu dei deſignāt q̄nqꝫ ſpecialia
attributa q̄ deo inſunt pꝫ ſer. ij. Johā. baptiſte
Digiti mīe dei q̄ntuplices pꝫ ſer. ſcē margarete.
Dilectiōis diuine tres ſunt g̃dus. ſ. general' ſpe
cialis ⁊ ſingularis. ſer. de ſancto Jo. euāgeliſta.
Diligētibꝰ deū oīa cooperāt̄ in bonū. de. ſ. Jaco.
Dies in ſacra ſcp̄tura q̄nqꝫ ꝑ die naturali. q̄nꝫ
ꝑ die vſuali ſumit̄. ſer. de ſancto Nycolao
Diſputationes quas increduli contra btm̄ ſil/
ueſtrū habuerūt habētur ſer. de ſcō Silueſtro.
Diuitie vere in quo ꝯſiſtant ſer. de S. Andr

Diſputatões quas icreduli ɔtra beatū mathiā
diſputabāt habent ſermone de ſācto mathia
Diſputacões triplices contra tres ſtatus hoīm
ỽgo deo dilecta ſupauit ſer. de ſcā catherina
Doctrina quedā quō more parētuȝ ſci Nicolai
parētes ſuos natos dirigere dñt ſer. ſci Nyco.
Dona ſeptē magna que deus beate agnete tribu
it habent in ſer. de ſancta agneta.
Doctrina ſci Thome quō appbata ſit ꝙ nullꝰ
in ea diffidere dȝ ſer. de ſcō Tho. de aquo
Doctrina ſci Pauli excedebat doctrinas alioꝝ
aploꝝ in tribꝰ ſer. de ɔmemoracōe eiuſdem
Doctrina ſapientū hꝰ mūdi ſophiſtica dicitur
et vacillās in cōparacōe ad doctrinā ſpūs ſanc/
ti q̄ veriſſima eſt ⁊ inuincibil' ſer. ſcē catherine
Dñica dies ſanctificāda eſt q̄re de ſabbo in S.
Dormire in peccatis ⁊ in carcere dyaboli teneri
periculoſiſſimū eſt vide in octa. ſci domici.
Dubiū eſt quō ſciri poſſit ab aliq̄ ꝙ apparicō q̄
in ſomnio apparet an ſit reuelacō vel ſomnium
ſer. in octa. ſcoꝝ innocentū

De litera E

Ecleſia di dicit nauis. miniſtri ɔfeſſores
et ỽbi dei ſeminatores dicūtur piſcatores
doctrina ⁊ pdicacō eoꝝ dicit rethe ſiue hamus
quare hoc ſer. beati petri apli.
Effectualia ſigna q̄nq; que in ſcō Silueſtro re
perta fuerūt ſer. de ſancto Silueſtro
Effectus pprij vere ſapiencie qui eciaȝ in beato
Thoā de aquo reperti ſunt ſer. de ſctō tho. de aq̄.
Electi pauci ſunt ⁊ tñ innumerabiles ſunt quō
hoc intelligi debet ſer. ij. de omibus ſcīs
Elemoſinā faciētes de bono iniuſte acq̄ſito mi/
ſericordiā quidē faciūt ſed ñ iuſticiā ſer. de. ſ. m.
Elemoſinā faciētes maxie diligūtur a deo ſmo.
in octaua ſci Johā. euāgeliſte.
Electō dei eterna quō ſit pncipiū ⁊ fundamētū
ſaluatōis hoīm ſer. de ɔuerſione ſci Pauli.
Electō regere debentiū exēplo xpi qui non elegit
germanū aliquē ſed Mathiā. Sic in coītati
bus regendis nō debet fieri electō niſi p coī bo/
no totius coītatis ſer. de ſcō Mathia
Epycuri felicitatē ponūt in delectacōibus car
nis vide diuerſitatē ſectarū ſer. ſancti clemētis.
Equus in q̄ equitauit ſcūs Thoās de aquino
quō poſt mortē eius crepuit qñ prior eiuſdem
ɔuētus in q̄ ſcūs Thomas obijt in eodē equo
equitare voluerat. ſer. de ſcō tho. de aq̄no.
Etates ſeptem mūdi vel hominis habentur in
ſer. de incarnatōe filij dei. ⁊ ſer. ſancti Johā. bap
Etatibus q̄nq; large acceptis placebimus deo
.i. toto tpe vite noſtre ſer. ij. de ſcō Martino.
Euacuatū eſt ſcādaluȝ crucis multipliciter. vi/
de infra in ſcandalo de litera S.
Euāgeliū xpi predicāduȝ eſt in vniuerſo mun/
do nullo loco excepto. omī creature. i. omni hoī
non āt doctrina poetarum vel gentiliū ſermōe
de cōmemoracōe Pauli.
Excellentie. x. reperiūtur in deo ⁊ quelibet illarū
decē habet effectus ⁊ ſic decies decē faciūt centū
q̄re centies in die ⁊ centies ī nocte flectebat ſan
ctus Bartholomeꝰ genua ſua deuote orādo et
graciaꝝ actōes faciēdo ſer. de ſcō bartholo.
Excellencias quatuor habuit ſancta catherina
patet ſermone eiuſdem
Expoſicōem ſacre ſcripture triplicem Require
in ſer. Petri ad vincula
Excellentias quinq; de xpo quere ſermone de ſā
cto Johāne euāgeliſta
Exemplo ſancti Andree non debemus nos im
plicare negocijs ſecularibus ſer. de ſcō Andrea.
Exemplū de ſancto Nicolao quō tres filias mi
litis quas ad lupanaria dare voluit redemit in
ſermo. de ſancto Nycolao
Expoſitio ſubtilis huius auctoritatis In prin
cipio creauit deus celū ⁊ terram Geñ. prio. q̄d
p celum ⁊ quid p terram intelligitur. habet ſer
mone de ɔceptione btē virginis.
Exemplum de quodā preſbitero cui ſcūs Tho
mas canthuarienſ miſſe celebrationē ɔhibuit
cui poſtea a beata virgine dictū fuit ꝙ ipſuȝ ce
lebrare permitteret. ſermone de ſancto tho. can.
Exempla plus q̄ȝ verba virtutes in gentibꝰ ge/
nerant vt habetur ſer. in octa. innocentū.
Exemplū de tribus ſocijs quoꝝ primus elegit
vitā ſolitariā. Secūdus elegit ſeruire infirmis
in hoſpitali. Tercius elegit tractare pacē Ser/
mone in octa. Innocentū
Exemplū de quodā principe latronum in quo/
dam via ad depredandū exiſtens quomodo p
quendam abbatem ɔuerſus fuit. ſermone con/
uerſionis ſancti Pauli.

De litera F

Fabule poetarū non debent predicari po
pulo ſed euāgelium xpi p vniuerſum mū
dum ſup de euāgelio in litera E
Facies dei eſt predicatō euāgelica que animas
grauidat ſer. de ɔceptione btē ỽginis
Familiaritatē magnā fecit xps ambulans ſup
erram peccatoribꝰ ⁊ peccatricibꝰ q̄re de magda
Femine caſtitatē ſeruare cupientes quō ſe i cō
uerſationibus ſuis habebūt ſer. ij. ntita. ma.
Feſtū ſancte agnetis quare inter feſtum ſancti
ſebaſtiani et ſancti Vincentij mediat ſermone

de ſancta Agneta.
Feſta tria de ſancto petro principe aploꝝ colit
eccleſia quare hoc eſt patet ſer. ad vincula petri
Feſtum conceptionis ſanctiſſime virginis ma
rie triplici rōne colitur. vt habetur in ſermone
de conceptione beate virginis.
Feſtum purificationis virginis glorioſe que ta
men purificari non indiguit pulchre declarat
ſermone in purificatione beate virginis
Fidei catholice corroboratione ⁊ eiuſdē defen/
ſionē maxie fecit ſcā virgo Katherina vide d ea
Finis ſeculorum nunc eſt patet ſermone de ſan
cto Johanne baptiſta
Finiti ad infinitū nulla eſt ꝓportio. quō ergo
diuinitas ⁊ humanitas in xpo ſunt vnite. cum
in infinitum diſtant ſer. de ſancta Katherina.
Finis ⁊ principium vite xpi differunt vt habe
tur ſermone de Innocentibus.
Filij deflendi vel non deflendi quō habetur in
ſermone de ſanctis Innocentibus.
Filius non portabit iniquitatem patris. ⁊ pa/
ter non portabit iniquitatē ⁊c. que auctoritas
habetur Ezechiel. xviij. Expoſitio ⁊ ſimilitu/
do habetur ſermone Innocentum.
Firmitas ſiue ſtabilitas vite bone nullū recu/
ſat laborem nō extollit in ꝓſperis nec triſtat in
aduerſis ſer. primo de ſancto Martino
Fluminis impetus letificat ciuitatem dei qua/
druplex reperit flumē peccatoris penitentis ſcꝫ
olei mellis. aque ⁊ ſanguinis. quō hoc intelligi
tur. Require ſermone de ſancto Johāne bap.
Fornicationem ſimplicem dicentes non eē pec
catum mortale contra hos quere quandā cor/
rectionam in ſermone de ſancta Agatha.
Franciſcus minor quinqꝫ radios claritatis ha
buit in ſe qui ⁊ q̄les fuerunt illi pꝫ ſer. de eodē
Fructificauit maria quaſi vitis quadruplicite
patet de natiuitate eius ſermone primo.
Fuga xpi virtuoſa pulcherrime deſcribitur ſer
mone Innocentum
Fuga marie ⁊ ioſeph cū xpo in egiptū in tribus
punctis pulcerrime declaratur ſermone in octa
ua Innocentum.
Fuga xpi ad egiptum quare fuit beate marie
virgini abſcondita. ſed potius ipi ioſeph i ſom
nijs fuit manifeſtata cum tamen beata virgo
melior ſit ioſeph ſer. in octaua Innocentum

De litera G

Gaudēs gaudebo in dn̄o ⁊c. Iſtud ver/
bum Iſaie. lxi. poſitū ꝑ quatuor clau/
ſulas pulcerrime declaratur in ſermone de ſan
cto Johanne euangeliſta.
Gaudia hui⁹ mundi triſticijs et doloribus ſūt
admixta patet hoc ex tribus. vide in ſermone
tercio natiuitatis marie.
Gaudia principalia beate ma. q̄ fuerūt ibidē
Genua flectebat centies in die ſanctus bartho
lomeus. ⁊ totidem in nocte. quare vide ſupra
Centies in littera C
Gloriā mundanā querēs ⁊ placere hoib⁹ repro
bus efficit corā deo patet ſer. ad vincula petri
Gloriari verus chriſtianus non debet niſi in
cruce domini ꝑ quā omnes ad veram gloriam
et perfectiſſimū gaudium ſumus reuocati ſer.
de inuentione ſancte crucis.
Gradus quindecim aſcendebat ſancta virgo
maria cum preſentabatur in templum. ⁊ quid
deſignat per illos pꝫ ſer. prīo natiuitatis marie
Gradus omniū ſupcel eſtium creaturarum ſcꝫ
ſanctorum ⁊ angelorum ſunt decē ſermone pri/
mo de omnibus ſanctis.
Gradus ſiue ſtatus animaꝝ oīm defunctorum
triplex ſermone oīm fidelium animaꝝ primo
Gradus ſex ſanctificationis quere in ſermone
de conceptione beate virginis.
Gradus tres philoſophie quos beatus Ihe/
ronimus ponit ſexto capitulo ad paulinum.
Require ſermone de ſancto Uincentio.
Gradus tres ſanctorum de quibus feſta fiunt
habent ſer. Purificatōis beate marie virginis
Gradus quatuor ſanctitatis in ſancto Ma/
thia apoſtolo inuenti declarant in ſer. de eodē
Gradu triplici doctores ſacre ſcripture diſtin/
guunt vt hēt in ſer. de ſcō Thoma de aquino
Gradus tres ſeruicij dei quere i ſermone de ſan
cto Gregorio papa
Gratia dei quō in homie ſit mutabilis ⁊ nō mu
tabilis habetur in ſer. de ſcō Ambroſio

De litera H

Hereſis orit ⁊ nutrit vbi euāgeliū xpi
nō ꝑdicat ſer. de cōmemoratōe b. pauli
Hyſtoria ſancti Joachim ⁊ ſcē Anne patet in
ſer. de ſcā Anna. ⁊ in ſer. natiuitatis marie.
Hyſtoria de Coſtātino leproſo q̄ ex innocētum
pueroꝝ ſanguine baptizari iuſſus fuit ſermo/
ne de ſancto Silueſtro.
Hyſtoria martirizationis ſanctoꝝ Innocentū
pulcre deſcribitur in ſermone Innocentum
Homo p̄m⁹ de generatōe carnali dr fuiſſe adā
ſermone vigilie natiuitatis xpi
Honores q̄s xp̄s btō Johāni euāgeliſte ēndit
et dotauit habent ſer. de ſcō Johāne euāgeliſta

Hominū ⁊ iumentoꝝ dr̄ām quere ſermone oc/
taue ſancti ſtephani
Honore dei in omnibus factis ⁊ actibus no/
ſtris preferre debem⁹ exemplo ſancti Uincētij.
vt habeť in ſer. de ſancto Uincētio
Hoſpita xp̄i dicebať ſancta Martha p̄ cunctiſ
hominibus. ⁊ hoc ꝑpter opa multa pietatis et
miſericordie eius q̄ exhibuit xp̄o. q̄re de. ſ. mar
Humilitas cordis vera ad plurima bona diſ/
poit nihil de ſeipo preſumes ſer. pri. de ſancto
Martino. Et ſer. de ſancto Clemēte.
Humilitas ⁊ pietas in adoleſcētia magis pla
cet deo. ſer. ſcdo de ſancto Martino.
Humilitatē duplicē Req̄re ſer. de. ſ. Blaſio

De litera I

Ieiunantes hora nona comedere debent.
quare hoc quere ſer. de. ſ. Nycolao
Iheſus ē nomē ſuauiſſimū ⁊ mire virtutis qd̄
caput ſancti pauli abſciſū ter ſaltando trib⁹ vi/
cibus vociferādo expreſſit. ſer. de cōme. Pauli
Infirmitas corporis a malo retrahit ⁊ ad bo/
nū inducit Nota de ſcā martha.
Iohānes euangeliſta cū in pectore dn̄i quieuit.
et in cena recubuit coronabať corona quatuor
flores habente vt in ſer. de eodē.
Ioachim ſcūs cur non venerať ab eccl'ia tm̄ ſic
ſancta Anna quere ſup̄ in litera A.
Iohānes baptiſta quinq3 mirabilia alta ⁊ ſin/
gularia habuit a deo pz ſer. de eodem
Iudeoꝝ duas ſectas diſtinctas ſc3 ſaduceorū
et phariſeoꝝ habes ſer. de ſancto Clemēte
Iudices tpales nullā excipient perſonā nec pa/
rentes nec fratres nec amicos ſed oībus equali/
ter facient iuſticiā vide ſer. ad vincula petri
Iugū domini ab adoleſcentia portandū eſt. re
quire hoc in ſer. ſancti Laurentij.
Iurans falſe vel ſine neceſſitate. deo blaſpheāt
in octa. ſancti Dominici ſer. pri.
Ictu triplici pn̄s mundus bellās multos neſci
entes ſe defendere occidit. ſer. de ſcō Anthonio
Ignorātes aut in aliquo deuiātes inſtructionē
ab expertioribus petere non formidēt de quo ha
betur ſubtilis inſtructio ⁊ correctō in ſermone
de ſancto Thoma ap'lo.
Intencō oīm noſtroꝝ bonoꝝ operū d3 ad deu3
dirigi ſermo. de ſancto Nycolao.
Inimicoꝝ vindictā exemplo beate agathe por
tare ⁊ ſufferre nō debem⁹ ſer. de Agatha
Inſtructō parentū pueros habentiū quō exem
plo parentū ſcī mathie ſuos natos dirigere de/
bent ſer. de ſancto Mathia.
Inimici p̄ncipales xp̄ianoꝝ et maxime clerico
rū qui ſunt Require ſer. de ſancto Mathia

De litera K

Katherina virgo beata in tribus ſtrictis ⁊
arduis diſputacōibus victoriā obtinuit.
ſermo. de ſancta catherina
Katherina ſancta quatuor excellentias habuit
ſc3 nobilitatē generis. pulchritudinē corporis.
potenciā in diuitijs. ⁊ ſapientiā intellectus. pa
tet ibidem
Katherina ab heremita cōuertitur. xp̄o per anu
lum deſponſatur. quinq3 doctrinas in viſione
vt ſponſo ſuo placeret a Maria recepit. quinq̄
ginta rethoꝝ argumēta ſubtilia ſupauit. marti
rij palmam p̄ capitis truncatōem ꝑmeruit. et ī
monte ſynai manibus angelicis deportata ſepul
chrū recepit. de quo oleum multis medicamen
tis inceſſanter fluit. patet ibidem.

De litera L

Labores principis ap'loꝝ vide de predica
tione in litera P.
Laudis ſpecies patet in ſer. de ſcā Agnete
Laudare deū tenemur quō ⁊ qualiter Ibidem
Legenda ſcī Andree perpulchre ⁊ intricate de/
clarať ſer. de ſancto Andrea.
Legenda ⁊ vita ſancti Nycolai ꝑpulchre decla
ratur ſer. de ſancto Nicalao
Legenda ſcī ſtephani ꝑpulchre cū alijs intrica
tis habeť ſermone de ſcō ſtephano
Legenda ⁊ vita ſancti Silueſtri pulchre deſcri
bitur ſermone de eodem
Leges generales hominum tres ſunt ſc3 paga
nica moſayca. ⁊ euāgelica. ſer. de ſcō marco.
Legendā ſancti Marci vide in ſermone de eo/
dem. ſed perfectius ⁊ plenius de eo ⁊ de alijs ſan
ctis reperies in nouo paſſionali ſcōꝝ
Leonides magiſter ⁊ informator alexādri ma/
gni ab alexandro interficitur qua de cauſa. vi/
de in ſer. de ſancto Laurentio.
Leticia ⁊ gaudiū mūdanū pz ſup̄ in lrā G
Lex moyſi quondā bona. q̄re nūc reprobať pz
hoc in ſermone de ſcō Marco
Libri ſacre ſcripture dicūtur libri vite. libri ve
ro poetarum ⁊ rethorum gentiliū dicūtur libri
mortis ſermōe de ꝯmemoracione ſancti pauli
Lignū ſancte crucis vnde traxit originem q̄re
ſup̄ de cruce in lrā C.
Locus corpis defuncti q̄druplex reꝑitur ⁊ quis
locus eſt nobilior pz ſer. ſcdo animaꝝ.
Locus aīaꝝ defunctoꝝ q̄druplex eſt pz ibide3
Lucia virgo ſctā mrēm ſuā ad diuinos recurre
re volentē ad deū fugere ꝯpulit ⁊ ab ipo de fluxu

ſanguinis ſanitatē recepit ſer. de ſcā Lucia.
Lucifer quō ꝓpter ſuperbiā cum oībus ſibi ad
herentibus detruſus ſit ſer. de ꝯcepti. bea. ꝟgi.
Lucis quatuor ꝯdicões quas ecia habuit bea
ta lucia vt in ſer. de ſancta lucia
Lumen in die purificacōis tria que in xpo ſūt
ſignificat. ſer. purificacōis bea. ꝟginis
Lucerne ꝑſone deuote ⁊ ꝯtemplatiue dicūtur.
vt in ſer. de ſcō Benedicto.
Lucernas ſeptē xps in hoc mundo fecit qñ ab
eo ſeparari volu. t q̄ habent ibidem

De litera M

Macule ſeptē reperiūtur quibus totus mū
dus infectus eſt. ſermōe de ſctō georgio.
Maculis duabus naſcit quilibet infans dep
tis paucis ſer. innocentū
Maledicere creaturis dei eſt quodāmodo do
blaſphemare ſer. de ſcō Johā. euāgeliſta
Manus pauperū dicūtur menſa campſoꝝ. qꝛ
thezaurus pauperibus hic diſtributus in alio
mūdo non diminutus ſed cū magno lucro rep
ietur. de ſcō laurētio.
Martinus apparuit poſt obituʒ ſancto ābro
ſio in mediolano. ⁊ ſancto ſeuerino in colonia.
ſer. ij. de ſancto Martino.
Matrimonij tres gradus q̄re i ſer. de ſcā Lu.
Maria ꝟgo ſacratiſſima expectabat videre q
tuor de filio ſuo dilectiſſimo que declarātur in
ſer. vigilie natiuitatis xpi
Matres ⁊ pr̄es ſanctoꝝ in quo cōtra deū pec
cauerūt q deus taleʒ ſtragē ⁊ plagā contra eos
ſcʒ occiſionē filioꝝ permiſit. ſer. innocentū.
Martha dicebat hoſpita xpi vide de hoc i H
Matrimoniū fecundū quō ſeruabit inter viꝝ
et vxorem vide in ſer. ſcē Anne ⁊ natiui. Ma.
Mendatiū non ē inuentū in ore coꝝ quibus
merito aſſcribitur vide in ſer. innocentū
Merces ſanctoꝝ qño copioſa erit in celis cum
tamen ſit ſolum vnū celum ſanctoꝝ. ſ. empirre
um. ſer. iij. de omibus ſcis
Michael quare in feſtiuitate oīm bonoꝝ ange
loꝝ noīaliter exprimit cum tñ mille milia ſunt
in celo eo maiores. ſer. de eodem.
Militē quatuor trahūt ad ſuperbiā. ſ. nobili
tas generis. pulchritudo corporis. dominium
de hoībus. ⁊ victoria de inimicis. ſermone de
ſancto Georgio.
Miraculū de horrendo iudicō ſer. de coro: ſpi
Miraculū quō ob p̄ces ſci Blaſij quidā puer
ex ſpina piſcis in gutture ſuffocatus reuixit ſer.
de ſancto Blaſio.
Miraculū quō ſanctus ſebaſtianus duos ro
manos a fide declinare volentes ꝯfortauit. ſer.
de ſancto ſebaſtiano
Miraculum quō auicula a niſo capta auxiliū
a beato Thoma cāthuarienſi petijt ſer. de ſanc
to Thoā canthuarienſ.
Miraculū quō beatus Tho. canthuarienſ ce
ce mulieri viſum recuperauit. Ser. de eodē.
Miraculum quō demones in quadā ciuitate
corda hominū ad diſcordiā alliciebāt quos vi
dit ſcūs Franciſcus ſer. octa. ſci Johā euan.
Miraculū de quodam dño qui audita fama
ſancti ſebaſtiaī ipm ad ſe vocabat vt ipm a lan
guoribus redimeret. cui ſcūs Sebaſtianus ne
gauit vt in ſer. de ſcō Sebaſtiano
Miſericordia dī erga pauperes dicit manus q̄
modo hoc intelligitur ſer. ij. margarete
Miſericordia liberali ꝓmeretur ſalariū glorie
celeſtis ſer. ſancti Luce
Miſericordia non p̄t reperiri in deo ſine iuſti
cia. nec iuſticia ſine mīa. ſer. de ſancta Katheri.
Miſericordia ꝓximalis centuplū reſtituet i fu
turo ſeculo.
Miſſaʒ primam quis pꝰ xpm celebrauit patʒ
ſermone Philippi ⁊ Jacobi.
Miſterioꝝ xpi lucida declaratio patet ſermōe
ſancte Katherine. ſci marci. ⁊ ſci petri mediola.
Modus dandi elemoſinam habetur ſermone
de ſancto Silueſtro
Modū quē ſeruat deus in ſua ꝓuidencia Re
quire in ſermone de ſancta Lucia.
Mors innocentū in vno pūcto ſubtiliter no
tatur Sermone innocentum
Mortalia peccata oīa ad ſeptē peccata capita
lia reducūtur. ſmo. in octa. ſci Stephani
Modi ſeptē quibus peccator more ſcti Pauli
ad xpm ꝯuerti debet Ser. ꝯuerſio. pauli.
Monumētuʒ homis quadruplex ē ſer. ij. aīaꝝ
Monumentū aīaꝝ etiā quadruplex ē Jbidem
Mortis periculū quintuplex ſuſtinuit xpus in
hoc mūdo ſed ſoluʒ ī vltimo ſcʒ crucifixiōis vo
luit mortē guſtare ſer. exaltacōis ſcē crucis.

De litera N

Naſcit puer quilibet xpo ⁊ btā virgine dep
tis cū duabꝰ macul ſer. innocentuʒ
Natiuitates ſcōꝝ totiꝰ noui teſtamēti non co
lūtur vel feſtiuātur niſi triuʒ ſcʒ xpi. Marie et
beati Johā. bap. ⁊ quare fit de ilꝰ pʒ ſer. Jo. bap
Nomē Jheſus maxime ꝟtutis eſt vt ſup in lrā
J. De hoc noīe Jheſu s iocundas inuenies con
templacōes ſmo. de cōmemora. ſci pauli.
Noīatur ſcūs petrꝰ diuerſ noībꝰ. ſmo. pe. ⁊ pau
Numerꝰ elcōꝝ paucꝰ ē tñ innūerabil qño itellꝫ.

Tabula

De litera O

Officia tria exercuit matheus mala ⁊ of
ficioſa pꝫ ſermone de ſcō Matheo
Officiū om̄ibus creaturis corꝑalibus
cōe quid eſt illud ſer. de ſancto dm̄co
Operarius dignus eſt mercede ſua ſer. ſci luce.
Opa pietatis ⁊ miſericordie tranſcendūt alia
opa bona patet de ſancta Martha.
Opiniones quatuor falſas ſctūs paulus ante
ꝯuerſionem habuit vt habetur ī Sermone de
conuerſione ſancti pauli
Opa ſex in q̇bus ſi quis ſe exercitauerit deo pla
cebit ſermone de ſancto Nicolao.
Originale peccatū quid ſit. Et quedā ſubtilis
declaratio ad intellligendū pctm̄ originale ha/
betur ſermo. ſanctoꝝ Innocentū
Orabat centies flexis genibus in die ⁊ totidem
in nocte vide ſup̄ de centies in lrā C.
Orationes ⁊ obſeraciones qn̄o fient ⁊ qn̄ exau
diūtur ſer. de ſancto petro ad vincula
Orare tenemur ꝑ plato ⁊ dn̄o terre. qꝛ capita
ſunt tocius coītatis pꝫ ibidem
Ordines āgeloꝝ qui ⁊ quot ſunt patet in ſmo
ne oīm ſanctoꝝ ꝑmo ⁊ tercio
Ordines ſiue ſtatus oīm ſupcelеſtiū creatura/
rū patēt Sermo. ꝑmo oīm ſanctoꝝ.
Ordines angeloꝝ ⁊ eoꝝ noīa quere Sermōe
de conceptione beate virginis.
Ornamēta corꝑis quiſqꝫ ſpūaliū ⁊ deuotorum
recuſare tenetur quere de ſancto Auguſtino.
Quis ꝯdicōes ⁊ ꝓprietates ſ. de corona ſpinea

De litera P

Paradiſi gloriā meremur ſinglariter q̄/
tuor virtutibus que patēt ſmo. ſancti
Luce Euāgeliſte
Pariendi tempus elizabeth. quid nobis deſig/
nat vide in ſmo. Johānis baptiſte
Parturire quid ſit. Et qn̄o q̇libet a malo decli/
nans ⁊ bono inherere volens ꝑturire dicitur ſ/
de ꝯceptione btiſſime virginis marie
Paſſio ⁊ vita ſctā quā habuit btūs Thomas.
apl'us ſubtiliter declaratur ſer. de eodem
Pacientia martirial' ꝯſiſtit in tormētoꝝ ſuſcep
tione ſmone de ſcō laurencio
Patres ſancti ante xpi natiuitatē ſanctiſſimā
ardēter deſiderauerūt quot modis ⁊ qui haben
tur ſermo. vigilie natiuitatis xpi
Pauli labor ⁊ p̄dicatio precellebat oīm aploꝝ
p̄dicatoēm ſmo. de ꝯmemoratione bti Pauli.
Peccatū qd̄ p penitenciam ſtatim nō diluitur
mox ſuo pondere trahit ad aliud
Peccatores vocat chriſt⁹ ⁊ nō iuſtos. qn̄o hoc
intelligitur pꝫ ſmo. de ſancto Matheo
Perfectiones vl' excellencias tres in vita ſancti
ſebaſtiani reptas reꝗ re ī ſer. de ſcō Sebaſtiano
Perſone multe ſunt caſte ſine virginitate ſmo.
de ſancta Agneta
Perſonas bonas ⁊ deuotas tres diſputacōnes
vincere opꝫ vt habet̄ ſer. de ſancta Agatha
Perſonarū q̄tuor ꝯditiones quibus ſubuenire
eſt magna mīa ſer. de ſancto Gregorio
Perdicionē aīe vide ſup̄ de aīa in lrā A.
Peripatheticoꝝ ſecta ponit felicitatē humanā
in veritate intellectuali vide drām illarū ſectaꝝ
in ſermone ſancti Clementis
Petrus ⁊ paulus apl'i compant̄ adinuicem in
dignitate tribus modis ſermo. de cōmemoratio
ne ſancti pauli
Pietas opis ornatū ⁊ delicias ꝓprij corporis
abicit ⁊ penurias alioꝝ compaciendo ſubleuat
Sermone ꝑmo Martini
Placebimus deo quiqꝫ tꝑibus ſiue etatibus vi
te nr̄e. vide infra tꝑibus in litera T.
Placere volens hominibus diſplicet deo ſermōe
Petri ad vincula.
Potenciam diuiciaꝝ an poſſumus dimittere.
Quere de ſancta Lucia
Prelatio niſi iniūct̄ a xpo onus habet importa
bile ſermone bti Ambroſij.
Preſenciā dei ꝯgnouit baptiſta Johēs in vtero
exn̄s qꝛ vſus liberi arbitrij ſm quoſdā in eo fuit
accelerat⁹ ſer. ꝑmo Johis baptiſte
Predicatio ſci Ambroſij in duob⁹ ꝑncipaliter
ꝯſiſtebat vt pꝫ in ſermo. de eodem
Preſens vita q̇ ad corp⁹ ⁊ quo ad aīam cāpus
plij dicit̄ vt declarat̄ ſmone de ſcō Anthonio
Predicator ymbri aſſiliat̄ ſer. de ſcō vincētio
Preſentari in templū xp̄s ſp bn̄dictus ꝓpter q̄
tuor voluit Ser. de purificacōe btē virginis.
Principiū ⁊ cauſa bonoꝝ nedū deus ſed etiam
maloꝝ deus eſt Sermōe de ſcō Sebaſtiano.
Prolem in mr̄imonio ſuſcitare cupiētes q̄lem
medicinā adhibebūt patet ſermone de ſcā anna
et Sermōe natiuitatis marie ꝑmo
Promiſſio maxia ⁊ mirabilis quā xp̄s ſp bn̄di
ctus ſuis diſcipulis alijſqꝫ martirib⁹ ⁊ ſcis tri/
buit q̄ fuerit q̄re ſer. de ſancto Stephano
Prodigiū quid ſit hētur ſer. de ſcā Agneta.
Proxialis mīa duplex eſt. ſ. corꝑalis ⁊ ſpūalis
Prima nutrit corpus ſcꝫ reficiendo colligendo
vel veſtiendo. ſcd̄a nutrit aīam ꝯfortādo in fide
et ī bōis opib⁹ ⁊ a malo retrahēdo ſ. de ſcō lau
Prudēcias ſiue ſapiēcias q̇nqꝫ ſcūs vincēcius
in hoc mūdo habuit ſermo. de ſcō vincētio

Purificatio marie celebꝛaẜ cum tñ ipſa purifi/
cari nō indiguit ſermōe de purificacione

Pulchꝛitudine btē virginis in tribꝰ declaratur
qꝛ in tribus pulchꝛitudinē habuit ſermōe i die
purificacōis beate virginis

Purgacionis feſtū vt habeāt mulieres pꝰ ꝑtuz
quare deus hāc legē inſtituit Et quā differēter
et multis modis mulieres q̄ ꝯceperūt ⁊ peperūt
peccauerūt ſer. purificacionis marie virginis

Pueri de ſocietatibus maloꝝ ſubtrahendi ſunt
ne ex ꝯſuetudine ſequātur veſtigia puerſoꝝ ſer/
mone de ſancto Laurencio.

Pueri q̄liter a parētibꝰ erudienẜ dicēdo pater
noſter Aue maria. Credo. ſer. ij. de ſcō martino.

De litera Q

Quare dꝛ de ſcīs Innocētibus Rachel
ploꝛauit filios ſuos cū tamē ipi filij ra
chel non fuerūt ſermone Innocentum

Quare ſcūs Ambꝛoſiꝰ epatū recuſauit cū ſcirꝫ
ſe multa bona poſſe facere ſer. de ſcō ambroſio.

Quaternio quis dicīẜ ſer. petri ad vincula

Queſtio q̄re Joachim vir iuſtus nō coliẜ tan/
tū ſicut vxoꝛ eius ſcā Anna ſer. ſancte aune.

Queſtio inter theologos q̄mo poteſt verbū xp̄i
verificari cū dicit pauci ſunt electi cū tñ Johā
nes euāgeliſta vidit turbā electoꝝ tam magnā
qꝰ nemo eā dinumerare poterat patꝫ iſtud liq̄de

Sermōe ſcd̄o ⁊ tercio de om̄bus ſanctis.

Querit̃ quare merces ſanctoꝝ dꝛ copioſa in ce
lis cum tn̄ vnicū ſit celum ſcꝫ empirreū locꝰ ſan
ctoꝝ Solutio habeẜ ſer. iij. de om̄bus ſanctis.

Queſtio eſt q̄liter beata virgo ante creacōnem
abiſſi cōcepta ab eterno fuit. cum tñ pater eius
et mater eius venerabiles ꝑētes non erant ante
creacōem abiſſi ſubtiliter declaraẜ ſermōe de cō
ceptiōe beate virginis

Queſtio quare xp̄s in egipto ſeptem ānis mo/
rari voluit ſermōe in octa. Innocentū

Queſtio eſt ꝓfunda quare filius qui idem eſt
ſubſtācialiter cū patre ⁊ ſpū ſcō humanitatem
aſſumpſit ⁊c. declaratur ſubtili exemplo in ſmo
ne de incarnacōe filij dei

Quis reuelauit nobis noīa ⁊ oꝛdinacōes oꝛdi/
nū beatoꝝ hoc habeẜ ſer. de cōcepcōe btē ỽginis

Quinq̨ lumia btūs Ambꝛoſiꝰ habuit in q̄bus
declaracio ſue ſcē vite ꝯſiſtit ſermo. de eodem

Quinq̨ ſunt que faciūt hominē valde ꝑfectum
ſermone ꝑmo martini

Quiquaginta rethoꝛes huiꝰ mundi ſapientiſ/
ſimi per vnam puellulam ſpū veritatis plenaꝫ
ſunt ſupati ſermōe de ſcā Katherina.

Quītupliciter arguit impatoꝛ catherine virgi/
ni ꝑ q̄ntuplicē locū ſeu modū arguēdi pꝫ ibidē

Quō ad pces ſancte agnete q̄dā infidelis reſur
rexit ⁊ poſtea fidē ſuſcepit ſer. de ſcā Agneta

Quō differēter feſtū fiat i die purificacōis ma
rie de xp̄o. btā virgine. Symeone habeẜ ſermo/
ne purificacōis beate virginis.

De litera R

Radio quītuplici illumiātus fuit btūs
franciſcus ſermōe de eodem

Raciones decē āntiquas deꝰ propoſuit
creare beatiſſimā virginem mariā habentur ſer/
mōe de ꝯceptione beate virginis.

Ratio quare xp̄s ſaluatoꝛ noſter deo patri i om̄
bus obedire voluit habeẜ ſer. Innocentū.

Racōes moꝛtis innocentiū quere Sermōe de
Innocentibus

Radios virtutū ſeptem btūs Benedictus ha
buit quibꝰ hūc mundū illuſtrauit Sermōe de
ſancto Benedicto.

Regulas quot q̄les ⁊ q̄re inſtituit franciſcꝰ pꝫ
ſermone de eodem.

Regulas philoſophoꝝ perfectiſſime nouit ſcā
Katherina patet ſer. de eadem

Reuerencie q̄nq̨ que fiūt anime bone a coꝛpo/
re recedēti ſer. vigilie natiuitatis xp̄i

Religioſus factus epūs An adhuc teneaẜ ſua
uare ſuas ceremonias ſicut ante ſmone de ſanc
to Thoma Canthuarienſi

Redimi chꝛiſtus voluit q̄nq̨ ſiclis in templo.
cū tamē ſit mūdi redemptoꝛ ſermone de purifi/
catōne virginis marie

Regula quā deus ab inicio mundi in miſſione
alicuius ſancti obſeruauit declaratur tripliciter
ſcꝫ ꝑ tres leges a deo datas vt habeẜ in ſermone
de ſancto thoma de aquino

Rethoꝛes eloq̄ntiſſimos hꝰ mundi diſputan
do deuicit virgo tenera ſancta catehrina Patet
ſermōe de ſancta Katherina

Romanꝰ quidā ſanctꝰ in martirio beati lauren
cij ꝑmo fuit ꝯuerſus ⁊ ab eodem baptiſatus ſer
mone de ſancto laurencio

Rubꝰ ardēs quē vidit moyſes de q̄ hētur exod.
tercio de btiſſima ỽgine maria exponiẜ vt habeẜ
Sermōe de ꝯcepcionē beate virginis

De litera S

Sabbatum ſiue diem feſtum ſolemniſa
re tenemur vide exempla q̄mo chꝛiſtus
et maria feſtiuabāt in die dn̄ice ⁊ qua
de cauſa ſermōe ꝑmo in octa. ſancti dominici

Sacerdos necāario tria hēbit. ſ. clarā ſciam. ſan
ctā vitā ⁊ bonā famā pꝫ ſer. de ſcō marco

Tabula

Sal tres bonas ꝯditiones hꝫ. emũdat de infe
ctione. pſeruat de corruptõe. ⁊ delectat in refectõ
ne. quõ iſte cõditiones ꝯueniũt verbi dei pdica
torib⁹ patet ſermone de ſancto Dominico.

Salariũ glorie celeſtis acquirit ſingulariter q̃
tuor virtutibus ſer. de ſancto Luca

Sanctificat de⁹ hoiem quintupliciter de ſan/
cto Johanne baptiſta.

Sanctitatis tota pfectio conſiſtit in quinqꝫ vir
tutibus ſermone de ſancta Margareta.

Sanctificata ſunt differenter btã virgo electa
dei mater beatus Johãnes Jeremias Maria
magdalena ſanct⁹ Paulus. hõ mox baptizat⁹
latro hec oĩa ꝑ pulchre i ſer. d̃ ꝯceptio. b. virgi.

Sacrificioꝝ tres ſpecies ⁊ ꝑ quolibet eoꝝ fie/
bat ſermo. in octa. ſancti Johãnis euãgeliſte.

Sanctus anthonius tres victorias i hoc mũ
do habuit vt habet in ſermo. de eodem

Sanitatẽ habere volens que ⁊ quot ſeruare
debet ſermone de ſancto Sebaſtiano

Sapiẽtie a ſcĩa pulchrã inuenies differẽtiam
in ſermone de ſancto Uincentio.

Sanctitatem ſanctus Mathias magnã ha/
buit ex ieiunio ⁊ ẽ manet in ſermone de eodem.

Sapiẽtia cũ pctõ ſtare nõ poteſt. ſicut nec al/
bũ ⁊ nigrũ ſer. de ſcõ Thoma de aquino

Sapiẽtia diuinalis in hoĩe q̃le exerciciũ ⁊ gu
bernationẽ habet ſermo. ſancti Luce.

Sapientia diuina dicitur corona triplici rõe
ſermone de corona ſpinea

Scandalũ quid ẽ ⁊ quotuplex ẽ quotupliciter
euacuatũ ẽ ſcandalũ crucis p;ʒ ſermone iij. de
Inuentione crucis

Scientia hui⁹ mundi ſtulticia coram deo ſer/
mone de ſancta Katherina

Scole vel ſtudia quinqꝫ quondã vigebant in
roma ſcꝫ tres phõꝝ ⁊ due theologoꝝ ſer ſ. clem

Seculũ duplex reperit ſer. ij. natiuitatꝫ marie.

Senib⁹ neceſſariũ eſt hr̃e virtutẽ patientie ſer.
ſecundo ſancti Martini

Sepulture tres inueniũt de ſcõ Johãne bap.

Sepulchrum hoim quadruplex eſt quõ homi
nes cõſciẽtia fetidi dicunt ſepulchra ſer. ij. aĩaꝝ

Signo crucis quilibet xp̃ianus ſepe ſeipm̃ et
pueros debet munire ſermone de cõmemoratõ
ne ſancti Pauli

Synagoga quid ſit. ⁊ quare doctores ſynago/
ge plus inſurrexerunt contra ſanctũ Stepha/
nuin q̃ꝫ cõtra diſcipulos xp̃i qui ꝑtunc etiã ihe
roſolimis fuerunt. Ratio hui⁹ habetur in ſer/
mone de ſancto Stephano

Si volum⁹ ſaluari quinqꝫ ſidis exemplo xp̃i
nos redemi oportet ſermone de Purificatione
beate Marie virginis

Symon ⁊ Judas plus ceteris apl̃is fuerunt
xp̃o ſimiles ſcꝫ corꝑe martiriali. aĩa rõnali. oꝑe
virtuali. conuerſatione ſpũali. pdicatione euã/
gelicali. ⁊ paſſione martiriali ſer. eorũdem

Societas mala plurimos ad caſum trahit. et
ad inferni baratra ducit ſer. ad vincula petri

Solennizatur ter in anno feſtũ Johãnis bap.
ꝑpter tres excellentias bone vite ſue ſer d̃ eodẽ

Soror ſancti thome de aquino in purgatorio
ꝑpter exceſſus nimios veſtiũ detenta quõ pre/
cibus ſancti thome fuit liberata ſermõe de ſan/
cto Thoma de aquino.

Sponſa xp̃i dicit ſancta Katherina ꝑ excellẽ/
tiã p ceteris virginibus ſer. de ſcã Katherina

Sponſum quẽ aliqua puella vel matrona ma
trimonio ſumpſit an ip̃m derelinquere poterit
vel econuerſo ſermo. de ſancta Lucia

Steriles quibus modis pcurabunt ſuſcitare
ꝓlem vide in ſer. ſcẽ anne ⁊ natiui. marie prio

Stoyci ponebãt felicitatẽ hũanã in honeſtate
virtutis. epicuri in delectatiõe carnis. Peripa
thetici in veritate intellectuali ſer. ſancti Clem.

Studiũ in quo ſtuduit paulus apl̃us quale
fuit vide in ſer. de cõmemoratione eius.

Suffragia ⁊ orationes quibus defunctis pro
ſunt ⁊ quibus non ſer. primo aĩarum

Supbia q̃ꝫ magnũ peccatum ſit quere ſermo/
ne de conceptione beate virginis.

De litera T

Taciturnitatis plaga fuit zacharias pa
ter Johãnis baptiſte q̃re hoc infra de
zacharia in littera z.

Temporibus quinqꝫ placebimus deo. i. oib⁹
etatibus vite noſtre ſer. ij. de ſcõ Martino

Temptationes quas habuit ſanctus Antho.
in hoc mundo quere in ſermone de eodem

Temptationibus dyaboli reſiſtens. coronari
ꝓmeretur in celeſti paradiſo ſermõe infra octa.
ſancti Dominici.

Timor dei in omnibus agendis ꝑponend⁹ ẽ
q: ſpũaliũ graꝝ fons ẽ redũdãs ſer d̃ ſcõ marco

Timores quos habuit btã virgo ⁊ ioſeph qñ
xp̃m ad egiptũ ducere debebãt Require ſermo
ne in octaua Innocentum.

Thomas hoc nomen tribus ſanctis comune
eſt ſic nominatis. Et quomodo diuerſis anni
tpibus talium ſanctoꝝ feſta celebrantur habe/
tur ſermone de ſancto Thoma cantuarienſi

Thomas ſanctus cantuarienſis quinqꝫ condi
tionibns et obſeruantijs deo ſedule miniſtra/
uit vt habetur in ſermone de eodem.

Tormẽta octo q̃ ſcũs vincenci⁹ ꝑpeſſus ẽſt habent ſermõe de ſcõ vincentio
Tormẽta que paſſus eſt ſanctus Blaſius. ꝓ xp̃i noĩe paſſus eſt. habent ſer. de ſcõ blaſio.
Thome ſancti de aquino excellẽcias ſup̃ alios doctores q̃re in ſermõe de eodem
Tormẽto triplici martiriſat⁹ fuit ſcũs bartholome⁹ ⁊ de q̃libet martir dici ꝓmeruit ſer. eodẽ.
Tormentis decẽ martiriſatus fuit ſcũs laurencius patẽt ſermõe de eodem
Tranſitus q̃nq͡ʒ quos iuerũt vel trãſierũt ſancti ⁊ electi dei habent ſer. de ſcõ Gregorio
Tres plagas ⁊ penas deus mittit ꝯtra illos qui ꝯtra deũ hoibus placent ſermõe Innocentium
Tres ꝯdicões ꝑſonaꝝ ſunt q̃ non attẽdiant de quibuſdã negocijs ſer. purificacõis btẽ ỽginis
Tres ſilitudĩes inter deũ ⁊ hoiem Et de q̃ ſimilitudine thema ĩtelligat de quo eſt ſermo de ſancta Agatha
Tria alta ⁊ trãſcendencia de Incarnacione filij dei declarantur ſer. de Incarnacõe filij dei.
Tria didicit Ambroſi⁹ ab Auguſtino multū ꝓficua Require in ſer. de ſancto Auguſtino.
Tribun⁹ quis dicit ſer. ꝑmo ſancti martini.
Turbam magnã ſanctoꝝ vidit euãgeliſta Johãnes quã nemo dinumerare poterat q̃uo intelligit hoc cũ pauci ſunt electi ſer. ij. de oib⁹ ſanctis

De litera V

Veſtitus fuit ſanctus iohãnes de eodẽ panno cũ xp̃o vt habetur Sermõe de ſancto Johãne
Veſte duplici nos iduere debem⁹ exemplo ſancte Agnete vt habet ſer. de ſancta agneta
Vigilant quidã ex q̃tuor defectibus ſcʒ vł pro lucro tpali. vel ꝓpter piculum. vel afflictionem corpis. vel propter vocẽ alicui⁹. ſermone ĩ octaua ſancti dominici ſcʒ Tu es.
Vinculatur peccator carcere iniq̃tatis tenebroſo duabus cathenis de difficili ſolubilibus ſermone petri ad vincula
Vincenti q̃nq͡ʒ bella hui⁹ mũdi corona paradiſi dabit ſermõe de ſancto petro mediolanenſi.
Virtutes ſex que de ſancto andrea fore facte habentur in ſermõe de ſancto Andrea
Virtutes ſex quas beatus thomas apl'us habuit declarant in ſer. de ſcõ Thoma apoſtolo
Virtutes ſeptem beatus Johãnes euangiliſta habuit vt habetur in ſermone in octaua ſancti Johãnis euãgeliſte. Quibus ſeruatis a nobis a deo diligimur
Virtutes quas debent habere homines qui nõ habent proprijs manibus laborare. Sermõe de ſancto Sebaſtiano.
Virtutes q̃nq͡ʒ in themate declarantur ⁊ in beato Blaſio reperte de quibus eſt ſermo de ſancto Blaſio
Virtutes hui⁹ noĩs Jheſus. vide ſupra de Nomine in lrã N.
Virtutes nobis infuſe a deo dicũtur lucerne ardentes. q̃uo hoc exponit ſer. de ſcõ bartholomeo
Virginitatem cõſeruare volentem que et quot neceſſario reſpiciet ſer. ij. natiuitatis marie
Vita triplex repitur ſcʒ nature gracie ⁊ glorie et quare ꝑma dicit bona. ſcđa melior. tercia optima ſermõe de aſſumpcõe marie
Vite ſtabilitas ſeruorum dei nõ deficiet vel agitabitur vſq͡ʒ ad mortem ſer. ſcẽ margarete
Vita ſiue legenda ſanctoꝝ pfectius querẽ ĩ paſſionali nouo de q̃plurimis ſanctis
Ubi ſit beatus Johãnes euangeliſta quia aliq̃ dicũt eum eſſe in paradiſo terreſtri . Aliqui vero dicunt ipſum eſſe aſſumptum cum corpore et anima. Quid tamen dicendum ⁊ tenẽdum ſit habetur Sermone de ſancto Johanne euã.
Uniuerſitas ſiue latitudo creaturarū abiſſus dicitur vt habetur ſermone de concepcione virginis marie
Unum eſt neceſſarium nobis q̃uis erga turbamur plurima ſermõe ſancte margarete ⁊ aſſũpciõis marie et ſermõe de maria magdalena.
Vocare venit pctõres ⁊ nõ iuſtos q̃uo ĩtelligit Require ſupra in lrã P.
Votũ religionis vel melioris ſtatus dr̃ q̃nq͡ʒ ĩſufficiens ⁊ ſtultũ ex tribus ſermone primo natiuitatis marie
Uſura ꝯmittitur in multiplici ſtatu hominū diuerſis negocijs ⁊ officijs ſe q̃ſtuãtibus ſermone de ſancto Matheo
Utilitates ſeptem cõferũtur nobis ab angelo Sermone de ſancto Michaele

De litera X

Xp̃us Anteq͡ʒ naſceret nouẽ mẽſibus ĩ vtero ỽgineo ſtare voluit quare hoc q̃re ſermõe vigilie natiuitatis xp̃i
Xp̃s ſaluator nr̃ eodem die q̃ adam de terra formauit ꝯcipi voluit ſer. vigilie natiuitatis xp̃i.
Xp̃s in hũc mũdũ venit vt apiret tres portas paradiſi ſermõe de Innocentibus
Xp̃s ſolus mori voluit ⁊ nõ in ſocietate aliquarũ ſanctaꝝ aiaꝝ ſermõe de Innocentibus.
Xpriſtus cognomen eſt. Jheſus proprium nomen eſt ſaluatoris ſermone de cõmemo. pauli
Xpriſtiani quale ſtudiũ ⁊ q̃les ſcolas in ꝑmitiua eccłia ſeruabãt ſermõe ſancti clemẽtis

Tabula

Xp̄us q̄uo fuit ꝑncipiū et pricipiatū factoꝛ et fcūs finit⁹ et infinitus cauſa et cauſatus .patet Sermone ſancte catherine

De litera ·Y·

Ydoloꝝ adoratō maxime ꝛ luciḋiſſime reprobata fuit. vide ſermone de ſancta catherina

ydola dabant reſponſa paganis Sermone primo martini

ymago ꝓpria filij dei que eſt ꝛ q̄uo in ea tamq̄ȝ in ſpeculo transformemur de impfecto ad pfectū ſermone Ibidem

ymaginem dei quiſq̄ȝ hominum tenet in ſe ſermone ꝑmo animarum.

ymagines quare venerant̄ a chriſtianis ꝛ non adoratur ſicut ydola infideliū ſer. ſcē catherine.

De litera ·Z·

Zacharias diu ſtans in mrimonio cuȝ vxore ſua elizabeth ſine prole templū intrauit orās deum vt meſſiam verum mitteret de proprio fructu deſperans qꝛ ſterilis erat cū ꝯiuge ſua Statim p angelum cōſolat⁹ eſt vt elizabeth ꝯciperet ſer. de ſcō Jo. baptiſta

Zacharias qꝛ incredulus extiterat plaga taciturnitatꝫ pcuſſ⁹ fuit q̄d hoc deſignat vide ibidē

Zacharias interp̄tat̄ memorans deū ꝛ quare Johānes nō vocabat̄ noīe patris ſcꝫ Zacharias patet Ibidem

¶ Explicit tabula Sermonū ſancti Uincencij ordinis p̄dicatoꝝ de ſanctis.

Sermones ſancti Vincentii
fratris ordinis predicatoꝝ ſa
cre theologie profeſſoris exi
mii de ſanctis per totum an
num in hoc libro continẽtur.

Servio gerardo Wylich cano & Pasto. elkener

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

¶ **Diuini verbi pre**
conis et predicatoris. Ac ſacrarum litte
rarum interpretis et profeſſoris ſubtiliſ
ſimi. Sancti Vincentij cõfeſſoris de va
lencia ordinis diui predicatorum. Ser/
mones vberrimi de ſanctis. Per totius
anni circulum. Incipiunt feliciter.

¶ De ſancto Andrea Sermo.

Diues eſt in omnes
qui inuocant eum. habẽtur verbum iſtud
originaliter ad Ro. x. et Recitatum eſt
ſtatim in epiſtola preſentis ſolennitatis
Sicut feſtuʒ ⁊ ſolennitas hodierna tota
eſt beati Andree apoſtoli. eciaʒ et ſermo
noſter ⁊ habebimus bonas doctrinas et
multas pro noſtra bona inſtructõe ⁊ ani
maruʒ ſaluacõe. Salutetur virgo maria
etc̃. Iſtud verbũ ſcribitur in epiſtola ho
dierna de beato Andrea ⁊ dicit ꝙ btũs
Andreas eſt diues in omnes q̇ inuocant
eũ ⁊ intus in corde vocant euʒ. ¶ Pro
meliori declaracõe hu9 verbi ⁊ introdu
ctione materie. volo hic declarare vnam
antiquã queſtioneʒ. que fuit inter phos
maxie ſtoycos ⁊ theologos. ſ. que ſũt il/
la ꝑ que homo vere poteſt dici diues. hu
ic queſtioni fuit reſponſuʒ tripliciter ſm
tres opiniones. ¶ Prima fuit antiquo
rum phoꝝ dicentium ꝙ diuicie artificia/
les faciũt hominem diuitem. que ſũt mo
neta de auro vel de argento que arte huã
na ſunt inuẽte et facte. qꝛ a principio mũ
di non erat moneta. ſꝫ gentes ꝑmutabãt
vinum ꝑ alio et viuebant ſicut bladuʒ ꝑ
vino vel oleo ⁊ ecõuerſo. lanam ꝑ carne
agrum pro domo. ⁊ ſic viuebant groſſo
modo. Iſto mõ patriarcha Iacob emit
agruʒ a filijs emor. Capitulo Geñ. xxxiij
ſed poſt ex arte īgenio ⁊ ſubtilitate homi
num inuenta fuit moneta auri vel argen
ti. Ideo dicuntur artificiales. Dixerunt
ergo illi phĩ ꝙ habere multas pecunias
eſt eſſe diuitem. Racio qꝛ cũ illis homo
habet omĩa habundanter. Pecunie obe/
diunt omnia. Eccl. x. Sed iſta opinio ẽ
falſa vt probabo eciam per regulã phie
di. ab extrinſeco non fit vera ⁊ abſoluta
denominatio. verbi gracia de famelico ha
bente coram ſe menſam opulentaʒ ⁊ ple
nam eſcis niſi comedat non dicitur ſacia
tus quia ab extrinſeco ⁊c̃. Modo diui/
cie artificiales vbi conſiſtunt in taxia vel
burſa. Ideo non ſaciant quia non intrãt
intus in corde vbi eſt fames. ſed ſi poſſẽt
comedi vel portari liquefacte tunc ſacia/
rẽt. ſꝫ ſic̃ epule non ſaciant mẽſaʒ nec eſu
rientem niſi comedant. Sic diuicie ſaci/
ant taxiam vel burſam quam implent et
faciunt diuitem non homineʒ qꝛ ab extrĩ
ſeco. Sic g̃ non dicor pranſus de prãdio
alterius. nec albus de albedine alterius.
nec magnus de magnitudine. nec pulcher
de pulchritudine alterius ⁊c̃. Ecce racõ
clara ⁊ concordat ſcriptura dicens de q̊/
dam hoĩe habẽte pecunias ⁊ quaſi diues
cum nihil habeat ſꝑ infra ſe. puer. xiij. pa
tet ꝙ prima rñſio nõ eſt vera. ſ. ꝙ ex mo
neta artificiali non dicitur homo vere di
ues. Licet tñ multi eciam hodie ſunt iſti9
opinionis. Alij autem volentes corrige
re primã opinionẽ dixerunt ꝙ diuicie na
turales faciunt hominem vere diuitem.
Diuicie naturales dicuntur. qꝛ non arte
humana inuente ſunt. ſꝫ naturaliter fiunt
vt bladum vinum oleum poſſeſſiones ⁊

huiuſmodi dicūt ꝙ iſte diuicie faciūt hoi
nem diuitē ſed iſta opinio eciaȝ eſt falſa
non ſolum ꝑ theologiā ſ eciaȝ ꝑ regulā
phie dicens ꝙ nulla res naturalis ſimul
in eodē inducat effectus cōtrios. qꝛ nlla
res ſimul calefacit ⁊ frigefacit. nulla res
ſimul inducat ſanitatē ⁊ infirmitateȝ vel
leticiā ⁊ triſticiaȝ. Mō diuicie naturales
cauſa ſunt indigencie ḡ nō ſunt cā diuicie
qꝛ effectus ſunt contrarij. Si enim habe
tis agrū oportet habere animalia ad arā
dum ⁊ ſtabulum ꝓ animalibus ⁊ pale/
as ⁊ annonam. Item iugum vomerem
aratrum ſemen falcem meſſores horrea.
molendinū furnum ꝛc̄. Ecce quot indi/
gencias trahunt ſecum diuicie naturales
Idem ſi habetis vineam. oportet eciam
habere inſtrumēta vaſa cellaria torcula
ria famulos ꝛc̄. Ecce quot indigencie q̄
non habet vineā eſt liber. Item ſi haberē
gregem habeatis terraȝ vbi paſcatur. pa
ſtores. tonſores lauetur lana cardeť ꝛc̄
Si ḡ nulla res naturalis eſt ſimul cauſa
contrarioꝝ. ⁊ diuicie naturales ꝛc̄. ergo
res naturales non faciunt diuitē. Et cō
cordat ſcriptura dicens. Eſt quaſi pauꝑ
cum in multis ſit diuicijs ſꝑ naturalibus
prouer. xiij. ¶ Contra iſtas opiniones.
nota quatuor rōes. Pria eſt iſta. Nul/
lus dȝ dici verus dominus ideo qꝛ trac/
tat multas pecunias de quibꝫ ipſe non ē
dñs vt famulus feneratoris qꝛ fenera/
tor ē dñs pecuniaꝝ. Ita diuites de diui
cijs artificialibꝫ ſiue naturalibus nō ſunt
domini nec debēt diuites noiari ſ famuli
et adminiſtratores qꝛ xp̄s eſt dñs cui hñt
reddere compotū. Sic nos exiſtimet hō.
vt miniſtros xp̄i ⁊ diſpēſatores. j. ad co/
rinth. iiij. Stulticia eſſet famlos fenera/
tores diuites. Scda racō eſt. Nunqͣ ba
ſtaxus qui portat coſtale de perlis ⁊ pre
cioſiſſimis iocalibus debet vocari diues
nō qꝛ omnia ſunt xp̄i. Cui dicit eciā. O
admirabile commercium. i. mercatura da

re ſanguinem ꝛc̄. Et vobis qui habetis
diuicias artificiales vel naturales commi
ſit coſtale portandi vſqꝫ ad portam pala
cij ſcȝ vſqꝫ ad mortem dans vobis pro
ſalario portus. ij. ſenſus ſcȝ victum ⁊ ve
ſtitum ⁊ vos portatis onus. Ideo dici
tur de abraham. Erat autem Abrahaȝ
diues valde. Gen̄. xiij. Dicunt hebrei.
Erat autem abraham grauis valde qui
enim portat coſtale auri ⁊ argenti baſtax
us eſt ⁊ plus habundat. maius onus por
tat vel rex vel papa ꝛc̄. Tercia racio. Nl
lus debet dici diues de illo. in quo nihil
habet. licet homo videatur habere. diui/
cie cuius ſunt. non tue ſed mundi. Patet
per exemplum de cane ſequente duos ho
mines ſimul. ſed in biuio altero dimiſſo.
ſequitur dominum ſuum ⁊ tunc cognoſ/
citur cuius eſt canis. Ita modo homo et
mundus ſimul vadunt in ſocietate et ca/
nis ſcȝ diuicie ſequuntur ⁊ ignoratur cu
ius eſt ſiue ſint diuicie. ſed in receſſu quā
do homo per morteȝ recedit a mundo di
uicie ſequuntur mundum ⁊ in ipſo rema
nent ḡ ex diuicijs alterius. nullus debet
dici diues. ¶ Quarta racio eſt nullus dȝ
dici diues eo qꝛ ſomniat habere magnās
diuicias. quia ſomniat ꝙ eſt papa vel rex
ſed quando excitatur inuenit ſe nudum ī
lecto. ita de iſto mundo quia preſens vi/
ta non eſt niſi ſomnium. papa enim ſom/
niat ꝙ eſt papa ⁊ ꝙ dat beneficia. ſed qn̄
excitabitur per mortem et anima apiet o
culos inueniat ſe ſolum ꝛc̄. Idē de rege
eciam ſomniat ꝛc̄. Sed quādo excitabi/
tur non inueniet coronā ḡ ex ſomnio nul
lus niſi inter ſtultos debȝ dici diues. Au
ctoritas. Dormierūt ſomnum ſuuȝ ⁊ ni
hil inuenerunt omnes viri diuiciaruȝ in
manibus ſuis non vocat eos diuites ſed
viri diuiciarum. ¶ Tercia opinio vel ꝓ
prius ſcīa certa. ⁊ videť ꝙ vͥtutes opa
meritoria ⁊ ſcā vita faciūt hoiem diuitē
ſcȝ humilitas caſtitas ꝛc̄. Nō qꝛ intrant.

LANDES- UND STADT-BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

intus humilitas eniʒ non eſt in archa ſeu
burſa ſ; intus in anima conſiſtit. nec mul
tiplicat indigenciam ymo diminuit. Idē
de virtute caſtitatis ⁊ liberalitatis. ⁊ ſic
de alijs. patet ᵍ ꝙ ſolum virtutes faciūt
hominem viuere diuitem in hoc mundo
et eciam in alio. qꝛ quando homo moriť.
portat iſtum theſaurum. Et iſta eſt vera
opinio ⁊ determinacio queſtionis. Idē
greg⁹ improbat primis duabus opinio
nibus concludendo dicit Ergo fratres ſi
vere diuites eſſe cupitis. veras diuicias
amate. ſole vere diuicie que nos virtuti/
bus diuites efficiūt que mentē faciant ⁊
ſecum omnia portant. vt in eternum di/
ues fiat ¶ Cum ᵍ beatus Andreas fue/
rit virtuoſus ⁊ cuʒ virtute morali ⁊ the
ologicali Idō de eo dicit thema. Diues
eſt in omnes qui inuocant eum. De ſuis
virtutibꝫ dicam vobis aliquas de quibꝫ
poterimus recipere edificationem bonaʒ
pro vita noſtra ⁊ dicam ſex virtutes q̄s
inuenī in euangelijs ⁊ in legenda ſua.
¶ Prima eſt ſancta diligentia
¶ Secunda eſt prompta obedientia
¶ Tercia firma confidentia.
¶ Quarta ſapiencia fructuoſa
¶ Quinta penitencia rigoroſa.
¶ Sexta paciencia virtuoſa
Ex iſtis beatus Andreas ſingulariter di
citur diues. Ideo dicit thema. diues eſt
in omnibus qui inuocant ⁊c̄. ¶ Dico p̄
mo ꝙ beatus Andreas fuit diues p̄ vnā
ſingularem virtutem que dicitur ſancta
diligentia que eſt quādo homo curat nō
ſoluʒ de factis temporalibꝫ ſ; plus de ſpi
ritualibus. qꝛ taliter debent fieri negocia
temporalia ne deſerantur ſpiritualia. ita
fecit beatus Andreas. Dicatur quomō
erat pauper piſcator ipſe ⁊ frater ſuus be
atus Petrus habentes vxores ⁊ filios
et piſcabant in mari galilee Tunc tempo
ribus beatus Johannes exiuit de deſerto
vbi ſteterat. xxv. annis in magna peniten
cia et auſteritate veſtitus de pilis camel/
loruʒ qui ex reuelatione ſpiritus ſancti p̄
dicabat dicens ꝙ meſſyas erat natus di
cens. Medius veſtrum ſtetit queʒ vos
neſcitis ⁊c̄. Hoc audiēs beatus Andre
as fecit ſe diſcipulum beati iohannis. vt
patet Johannis. j. et ſm̄ conſilium Jo/
hannis ordinabat vitam ſuaʒ. Faciebat
enim tres partes de nocte ⁊ tres de die.
In prima parte orabat ſcʒ noctis dicēs
Excita potenciam tuaʒ et veni vt ſaluos
facias nos. deus virtutum conuerte nos
et oſtende faciem tuam ⁊ ſalui erimus.
p̄s. lxxix. Secundaʒ partem noctis expē
debat in neceſſitate nature dormiendo.
Terciam in labore piſcando vt prouide
ret domui. Et nullus debet deſerere vxo
rem nec filios vt ſeruiat deo. In prima
autem hora diei ibat ad ſermonem beati
Johannis ⁊ cum magna deuotione au/
diebat ⁊ poſt ibat ad prandium. deinde
curabat de domo. Ita erat diligens ꝙ p
temporalibꝫ non dimittebat ſpiritualia.
nec econuerſo ſicut faciunt multi. Male
dictus eſt qui totam curam ponit in rebꝫ
temporalibus hec oportuit facere ⁊ non
omittere. Math. xxiij. Ex iſta diligen/
cia xp̄s fecit ſibi graciam. ꝙ fuit primus
diſcipulus eius. Unde cum ſemel eſſet
cum Johanne dicens. o pater ⁊ quādo
oſtenderis nobis meſſyam ⁊ iohannes.
in breui oſtendam vobis. Cum enim ſe
mel beatus Johannes predicaret xp̄us
ſolus quia adhuc nō habebat diſcipulos
tranſiuit ipſe xp̄s Spiritus ſanctus reue
labat iohanni ꝙ ille erat meſſias. Tunc
iohannes incepit clamare alta voce. Ec/
ce agnus dei ecce qui tollit peccata mun
di. Et digito oſtendebat. xp̄s diſſimula/
bat fingens ſe non audire. Cogitate quō
totus populus ſurrexit volens eum vide
re. Et quando iudei viderunt euʒ paupe
rem qui ſperabāt ⁊ eciam nunc exſpectāt
meſſiam venturum in magno faſtu ⁊c̄.

Aliqui dixerunt nolumus hunc regnare
ſup nos. De omni illa multitudine nõ ni
ſi duo ſcꝫ Andreas. alius neſcit̃ de cer-
to ſꝫ opinatur ꝙ ſit Johẽs euãgeliſta ſe-
cuti ſunt xp̃ꝫ. recepto cõgerio a Johãne
baptiſta dicẽte ꝙ volebãt ſequi meſſiã.
et placuit Johãni dicẽs. me oportet mi
nui illũ autẽ creſcere. Joh. iij. ⁊ iuerunt
poſt xp̃m. ⁊ conuerſus xp̃s ad eos dixit.
Quid queritis. Reſpondit beatus An-
dreas. Rabi vbi habitas. ⁊ xp̃s veni et
vide. Ecce q̃ꝫta diligencia. ⁊ fuit verifica
tum verbũ xp̃i dicens poſt. omnis q̃ pe-
tit accipit ⁊c̃. Math. vij. Itẽ plus. Ex
quo beatus Andreas inuenit xp̃m nõ fu
it contentus ſꝫ queſiuit fratrẽ ſuũ petrũ
Cui dixit inuenimus meſſiaꝫ qui dicitur
xp̃s ⁊ duxit eum ad xp̃m. ¶ Nota ꝙ p̃-
mo fuit diſcipulus xp̃i Andreas q̃ꝫ petr⁹
Moraliter hic habetis exẽpluꝫ Nõ im
plicare ſe in negocijs mundi. nec in diui-
cijs. q̃ falſe ſunt. ſolũ laborare ꝓ neceſſi
tate domus ⁊ curare de ſpiritualibꝫ q̃ren
do xp̃m orando. audiendo miſſas. ſermo
nes ⁊c̃. ⁊ non contentari de ſua ſalute. ſꝫ
trahere alios ad xp̃m. Vir ſi ſit deuotus.
dulciter trahat vxorem deuotaꝫ ſiue ad
deuocõeꝫ ⁊ ecõuerſo. ⁊ ſic de alijs. Dc⁹
mandauit vnicuiq; de ꝓximo ſuo. Eccl.
xvij. ¶ Secunda virtus ⁊c̃ prompta o
bediencia que in hoc conſiſtit q̃ñ ſtatiꝫ p̃
ceptum impletur. Iſtã habuit beat⁹ An
dreas q̃ enim habebat prouidere domui
et vxori redibat ad domum ⁊ ad officiũ
piſcacõis. Et cum ſemel ipſe ⁊ petrus pi
ſcarent xp̃s tranſiens per littus maris cla
mauit eis dicens. Venite poſt me faciã
vos fieri piſcatoces hominum. Math. xi
iij. Ecce prompta obediencia. Dicit hic
Gregori. Nulla vero facere adhuc mi-
racula viderant nihil ab eo de p̃mio eter
ne retributõis audierant ⁊ tamẽ ad vnũ
domini preceptuꝫ hoc quod poſſidere vi
debantur obliti ſunt. O diceres tu parũ
dimiſerunt. Dicit gregori. Satis dimi
ſit qui nihil ſibi retinuit. potius ꝑtiſand⁹
eſt animus q̃ꝫ ſenſus. tñ illuminacõꝫ mẽ
tis habuerũt in verb̃ xp̃i dicentis. venite
poſt me ⁊c̃. qd̃ intellexerũt ꝙ eſſent ma
gni predicatores q̃ p̃dicare ideꝫ ẽ ꝙ piſ
care. Sermo ẽ rethe q̃ corda trahentis t̃
hitur. Et q̃ñ aliq̃s dñs cõuertitur dimit
tendo pompã vanitatẽ ⁊c̃. ⁊ vult humi
liari poteſt dicere p̃dicator ꝙ cepit vnũ
delphinum. Idẽ de honorabili dña ⁊c̃.
vnũ ſalmonẽ de iſta materia dilata ſicut
tibi placuerit. Moraliter habem⁹ hic ex
emplũ obediendi p̃ceptis dei ne ſimus re
belles ei ⁊c̃. ¶ Tercia ꝟtus ⁊c̃. eſt firma
cõfidencia q̃ plus q̃ꝫ alij apli confidebat
de xp̃o qd̃ in hoc oſtenditur q̃ñ enim xp̃s
fuit in deſerto cum magna multitudĩe po
puli qui ſecutus erat xp̃m nec hr̃et quid
manducaret xp̃s dixit philippo. Unde e
memus panes vt mãducent hij. Jo. vi.
Rñt philippus. ducẽtoꝝ denarioꝝ pa
nes non ſufficiũt eis vt vnuſquiſq; mo-
dicum accipiat. Modicum confidebat
adhuc de xp̃o. Deinde dixit aplis. vos
quid dicitis Rñderunt. Et quis poterit
ſaturari panibꝫ omnes erant deſperati ni
ſi beatus Andreas. qui dixit. Eſt puer
vnus hic qui habet quinq; panes ⁊c̃. q̃ſi
dicere vellet ſm Criſ. vos dñe poteſt
multiplicare Iſte habuit firmaꝫ confidẽ
ciam. Ita fecit xp̃s vt dixit beatus An-
dreas. Moraliter inſtruimur hic ſcꝫ in
omnibus neceſſitatibus ⁊ periculis no-
ſtris confidere in domino ⁊ nunq̃ꝫ defici-
et nobis prouiſio. Ecce inſtrumentum
xp̃i. Nolite ſolliciti eſſe dicẽtes. quid ⁊c̃
Math. viij. Benedictus vir qui confi-
dit ĩ domino et erit dñs fiducia eius. Je
re. vij. ¶ Quarta ꝟtus ⁊c̃. que inuenit̃
eſt ſapiã fructuoſa que eſt q̃ñ ex ſapiẽtia
non ſolũ ſeipſum ſꝫ alios dirigit ⁊ guber-
nat. Sic fecit beatus Andreas ꝑ ſuaꝫ ſa
pienciã. Dicatur quõ poſt xp̃i aſcenſionẽ

et ſpūſſancti miſſionē apl'i inceperūt pre
dicare ⁊ diſcurrere ꝑ mundū. beatus An
dreas incepit p̄rio predicare in iherlm ⁊
conuertebat multos. Deinde ꝑ totaȝ iu
deam. galileā. ⁊ ſamariā. Deinde iuit in
greciā. in ciuitatē acaye iuxta preceptum
xp̄i. Eritis mihi teſtes in iherlm ⁊ in om
ni iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſq; ad vltimū ter
re. Actu. j. Qn̄ ibi magni ph'ij audiebāt
ſecreta fidei ab eo predicari admirabant̄
querendo rōem. Sed beatus Andreas
faciebat ꝓbacōes inſolubiles. ¶ Ad ꝑ̄c
ticam qn̄ predicabat ꝙ vnus deus erat
quē ph'ij vocabant primā cauſam. ꝑmū
motorē ⁊c̄. Sed ille deus eſt tres ꝑſo
ne pater filius ⁊ ſpūſſanctꝰ. ph'ij contra
eum arguendo. d. Eſſencie et quiddita
tes multiplicantur ſ̄m multiplicacōem.
Sed beatus Andreas ad probacōeȝ ve
ritatis ſuſcitabat mortuū. d. Sic hoc qd̄
ego predico eſt verū ¶ Ita aīa corpus et
vita ſint vnū in iſto. Et ſtatim mortuus
ſuſcitabatur viuus. Ecce ꝓbacō. Idem
qn̄ predicabat de xp̄i incarnacōe ⁊ paſſi
one. ne aliquis ſibi non credens ⁊ inobe
diens ſuſpendat̄ in furca inferni. Idē de
ſacramēto altaris. Et ſic gentes conuer
tebantur ad xp̄m. Ecce quō ſua ſapiētia
erat fructuoſa Si dicat̄ quō vnus homo
poterat ꝯuertere tot infideles. q2 mō cū
ſint tot predicantes nullum conuertūt.
¶ Rn̄o. ꝓpter tria que habebat ſingulariter
p̄rio q2 ſua ſapīa erat euāgelicalis q2 il
la tangit corda ⁊ conuertit gentes ſ̄ nr̄a
eſt poeticalis que ſolum tāgit aures. Iō
xp̄s eūtes in mūduȝ vniuerſum p̄dicate
euāgelium non dicit ouidiū nec virgiliū
etc̄ Marci. xix. Scd̄o habebat ſapientiā
virtualē quia ſicut predicabat ore ita ſer
uabat oꝑe. ¶ Non ſicut illi qui predicant
humilitatē ⁊ ſunt ſuperbi ⁊ ſic de aliīs p̄
dicant enī vitam v̄tuoſam ⁊ ipſi ſeruant
vitam viciosā. Sed apl's dicit. nō audeo
aliq̄d loqui que ꝑ me non efficit ad Ro.
xv. Tercō ſapientiā miraculoſam facien
do miracula. Sȝ mō miracula noſtra ꝓx
imū ſcandaliſare. Iō non ſolū nullus cō
uertitur ymo xp̄iani perdūt fidem ex ma
la vita nr̄a. Cuiꝰ vita deſpicit̄ reſtat vt
eius p̄dicacō ꝯtemnetur. Hec gregꝰ.
¶ Quinta virtus ⁊c̄. pn̄ia rigoroſa in ſuo
corꝑe licet enī eſſet plenus ſpū ſancto et
non poſſet peccare mortaliter. vt dicunt
ſancti doctores. Uꝫ ex q̄ apl'i receperunt
ſpm̄ ſanctuȝ fuerunt ita in gracia ꝯfirma
ti ꝙ nō poterāt mortaliter peccare. tamē
affligebat ſe rigoroſe non ſoluȝ ꝓpter ſe
ſed in exemplū alioꝝ. Dicatur miraculū
de ſene luxurioſo conuerſo vocato Nico
lao. pro q̄ ieiunauit tribus diebus nihil
comedēs Oſtenditur hic difficultas ad
conuertenduȝ illos q̄ ſunt aſſueti ad pec
candū q2 conſuetudo quaſi in naturā cō
uertitur. Ideo Iere. xiij. Si poteſt ethy
ops mutare pellē ⁊c̄. Moraliter inſtrui
mur ꝙ non eſt deſperāduȝ de mīa dei q̄ꝫ
tumcunq; homo ſit peccator. ſ̄ facere pe
tenciā vt iſte ſenex. vt iſte apl's. Morti
ficate membra veſtra ⁊c̄. Ad Col'. iij.
¶ Sexta v̄tus eſt paciā virtuoſa. q2 poſt
q̄ꝫ conuertit grecos Imꝑator romanus
nero dedit magnā perſecutioneȝ xp̄ianis
Miſit vnū commiſſariuȝ ſuuȝ in partibꝰ
grecie in acaya qui vocabat̄ egeas ⁊ vi
dens populuȝ ad xp̄m ꝯuerſum ſciens ꝙ
beatus Andreas conuerterat ip̄m cepit
eum ⁊ volēs eum terrere dixit. es tu An
dreas qui contra ordinacōeȝ imꝑatoris
auſus es predicare nouā ſectaȝ ⁊ falſaȝ
Rn̄t andreas. Non eſt falſa ymo eſt ve
ra. Egeas dixit. reuoca al's in cruce inter
ficiaȝ te vt magiſter tuus. Rn̄t andreas
Si crucis patibulum expaueſcerē. cruc'
gloriam non predicarem. Et egeas. Et
ſic reſpondes fecit eum cum fuſtibus ver
berari. Et beatus Andreas in quolibet ic
tu dicebat Iheſus. Et confortabat̄. Et
ſagiones perdebant vim et renouabant̄

preceptο egee intantum ꝙ viginti homi-
nes fuerunt laſſati et feſſi. Finaliter ege
as dedit ſentenciam vt crucifigeretur. et
beatus Andreas gratanter acceptauit.
Cumq̧ duceretur ad crucem ⁊ videret
eam a longe adorauit flexis genibus di-
cens. Salue crux que in corpore chriſti
dedicata es. et ex menbris eius tamq̧ ex
margaritis ornata ſuſcipe me diſcipuluȝ
eius qui pependit in te. O crux inenarra-
bilis. O crux inextimabilis. O crux que
per totum mundum fulges. non me di-
mittas ſcȝ errantem ſicut ouem non ha-
bentem paſtorem. Habetis hic exemplū
honorandi crucem quando per vias inue
nitur ⁊c̄. Et quando fuit iuxta cruceȝ, de
nudauit ſe vt chriſtus. et crucifixerunt
eum per tranſuerſum vt plus penalizare
tur. Sed interim ipſe predicabat chriſti
anis confortans ⁊ eos animans, ⁊ ſic vix
it duobus diebus. Eccleſia dicit. Bi-
duo viuens pendebat in cruce pro chri-
ſti nomine beatus Andreas. ⁊ docebat
populum. Et totus populus commotꝰ
voluit occidere commiſſarium. ſed beatꝰ
Andreas prohibuit. Dic ꝙ quando de-
buit mori apparuit ſibi chriſtus ad ipſuȝ
deſcendens cum multitudine angeloruȝ
in tanta claritate ꝙ populus nō poterat
reſpicere. Cui dixit chriſtus ſcḋm ꝙ tāgit
Auguſtinus. Uis venire mecum. vel
vis vindictam de iſto ⁊c̄. Rn̄t. domine
vos noluiſtis vindictā de veſtris inimicꝭ
quō ꝗ reciperem ego. Et tradidit animā
Et viſibilit̄ aſcendit in celum. In paciā
veſtra poſſidebitꝭ animas veſtras.

De ſancto Nicolao.

IN diebꝰ ſuis
placuit deo. Eccī. xliiij. Sic
vt tota ſolennitas ⁊ officiū
et beati Nicolai. ita erit ⁊ ſermo maxime
qꝛ in eius ſanctiſſima vita inuenimus mł
ta bona exempla virtutum pro informa
tione vite noſtre. Sed primo ſalutetur
virgo Maria ⁊c̄. In diebus ſuis ſciȝ
qn̄ beatus Nicolaus viuebat in hoc mū
do talis fuit eiꝰ vita ꝙ placuit deo. No
ta ꝙ dies in ſcriptura capiūtur dupliciť.
ſcȝ pro diebus naturalibus ſiue artificia
libus ſeu vſualibus de puncto ad punc-
tum ⁊ ſunt. xxiiij. horarum. De iſtis auto
ritas. In diebus illis non erat rex in iſra
hel ſed vnuſquiſq̧ quod rectum ſibi vi-
debatur hoc faciebat. Iudicū. xvij. Secū
do modo capiuntur quia in ſcriptura vir
tutes dicuntur dies virtuales. Nā virtu
tes habent claritatem fidei. gracie ⁊ boni
exempli. Ideo virtutes dicuntur dies
virtuales. Auctas de heliſeo virtuoſo
In diebus ſuis ſcilicet virtutibus non ꝑ
timuit principem ⁊c̄. Eccī. xlviij. Iſto-
modo maxime recepio dies in themate.
eciam ſi volumus loqui de vſualibus di
ebus in illis eciam placuit deo et cetera.

Queſiui amore veſtri in ſcriptura.
iuxta hoc quomodo poſſemus placere
deo. Et inueni ꝙ in ſex operibus virtu-
oſis quilibet in vita ſua poteſt ſi vult la-
borare et ſe exercere in predictis operi-
bus fideliter deo omnipotenti placere. et
ſunt iſte que ſequuntur.

Prima intencio celeſtialis.
Secūda afflictio pn̄ialis
Tercia deuotio ſpiritualis.
Quarta miſeratio fraternalis.
Quinta humilitas cordialis.
Sexta duratio virtualis.

Ex hijs quelibet creatura poteſt placere
deo in vita ſua. Et quia beatus Nicola-
us habuit perfecte iſtas ſex virtutes. I-
deo de eo dicit thema. In diebꝰ ſuis pla
cuit deo. Dico primo ꝙ homo poteſt
placere deo ꝑ intencōȝ celeſtialē qn̄ ꝑſo
na i opibꝫ q̄ facit ⁊ dicit hꝫ totā intenti
onem celeſtialeȝ ſcȝ vt deus honoreť ⁊

laudeť ⁊ non hȝ intentionem terrenā ⁊c̄ hoc fūdať. Sic rōne. deꝰ creauit hoīem diuerſū q̄ꝫtū ad p̄ncipiū ⁊ finem qꝛ p̄n-cipiū eſſendi hoīs eſt de terra. qꝛ deus a p̄ncipio de terra formauit coꝛpus ade q̄ formato creauit ⁊ infudit animā ⁊ infun-dendo creauit. Ideȝ etiā de nobis coꝛ-pus nr̄m formať in vtero mr̄is ⁊ ibideȝ creať aīa ⁊ infundiť. ergo p̄ncipiū eſt ter-re. finis vero eſt. Poſtq̄ꝫ hō vixerit bn̄ et virtuoſe in hoc mōo finaliť ꝙ hō habe-at glīam celeſtē ⁊ eternaliť hō regnet in celis nō in aīa tm̄ ſed etiā in coꝛpe qd̄ ec̄-iuuit aīam ad bona opa exercenda. Sed p̄mo habuit meritū cogitādo oꝛdinādo Jō p̄mo hȝ gloꝛiā. licet ergo p̄ncipiū ho-minis q̄ꝫtū ad coꝛpꝰ ⁊ aīam ſit diuerſuȝ in hoc mōo. Finis tm̄ eiꝰ ē regnare ī celo Nō eſt ita de alijs aīalibꝫ q̄ꝝ p̄ncipium et finis eſt in terra. Jō reſpiciūt terrā. S; deꝰ fecit hoīem rectū vt reſpiciat celum Patet diuerſitas inť p̄ncipiū ⁊ finem. Jō dicūt aīe brōꝝ. Noſtra cōuerſatio ī celis eſt. Sed diceret eis. Et q̄d etiā de coꝛpibus. Rn̄derunt expectamꝰ ſalua-toꝛem dn̄m nr̄m ihm xp̄m q̄ reformauit coꝛpꝰ hūilitatis nr̄e ad Philip. tercio. Qn̄ ergo pſona oīa opa ſua oꝛdinat ta-liter vt ad celū poſſit puenire tanq̄ꝫ ad fi-nem. talis pſona concoꝛdat ⁊ cōfoꝛmat ſuā intentionē cum deo ⁊ multū placet deo. Sic multuȝ placet p̄ncipi qn̄ pp̄ls concoꝛdat cū eo in aliq̄ bona oꝛdinatio-ne ⁊ gratis acceptatur a populo. de hoc Auctoꝛitas. Miſerere anime tue pla-cens deo ⁊ continuetur congrega coꝛ tu-um in ſanctitate eius Eccle. tercio. No-ta miſerere aīe tue nihil dicit de coꝛpe qꝛ ſi domicella filia regis eſſet extra pa-laciū patris inter feras nuda ⁊ indigēs magna mīa eſſet illi ſubuenire. Ita anīa noſtra filia eſt regis ihū xp̄i in qua nihil facit pater carnalis ⁊ nobilis ⁊ pulcra intrī ꝙ ſi poſſetis eam videre ⁊c̄. Et eſt

extra palaciū paradiſi in iſto loco iumen-toꝛum. Ideo dicit Miſerere aīe tue ſcȝ eleuando in altum vt d. dauid. Ad te domīe leuaui aīam meaȝ ſcȝ placēs deo per bonam intentionem celeſtem ⁊ con-tinue id eſt ſimul tene coꝛ tuum ne diſp-getur in negocijs mundanis ⁊c̄. Si ve-ro ſit iam diſperſum in mundanis dicat ⁊ congrega coꝛ tuuȝ in ſanctitate vt ſi vis oꝛare vel dare elemoſinam ⁊ huiuſmo-di intentio eſt celeſtis ⁊c̄. Dicatur quo-modo beatus Nicolaus mirabiliter ha-buit iſtam virtutem quia in omnibus o-peribus ſuis habuit intentionem ad deū et non ad mundum. nec vanam gloꝛiam et hoc in principio ſue vite. fuit enim o-ſtenſum dicatur de nobilitate parentum et genere ⁊ moꝛibus. Et quomodo bea-tus Nicolaus die natiuitatis dum obſte-trix voluit eum lauare vidit ip̄m ſtantē in pelui que admirans vocauit patrem etc̄. in quo iam oſtendebatur intentio re-cta quam habiturus erat. erexit ſe ac ſi ha-beret vſum rationis ⁊ regratiaretur deo quia fecit ip̄m creaturam rationalem ad ymaginem ſuam. quia non fuit ſuffoca-tus in matris vtero ⁊c̄. Moꝛaliter habemus hic exemplum dirigendi in om-nibus intentionem ad deum. Verbi gra-tia quando vis dare elemoſinam oꝛdina intentionem ad deum dicendo infra te et vos domine faciatis elemoſinam mihi. quando veniaȝ ad poꝛtam paradiſi. Itē quare oꝛas ⁊ laudas deum. quia ſolum iſtud officium erit in celo. Ideo iſto mo-do oꝛdinando intentionem omnia ma-la penalia eſſent meritoꝛia vt laboꝛ ru-ſticoꝛum malum pene eſt. Sed eſſet meritoꝛium ex bona intentione ⁊ celeſti Sicut enim ille qui ſeruat penitentiam confeſſoꝛis meretur. Ita de penitentia data a deo confeſſoꝛe qui dicit. In ſu-doꝛe vultus tui veſceris pane tuo Ge-neſis. Itē de malis foꝛtuitis p paciētiā

vt Job meritoria eſſent diligentibus
deum omnia cooperantur in bonum ad
Roma.octauo etiam mala ſcꝫ penalia
Que ſurſū ſūt q̄rite ⁊c̄ ad Col.iij.q꞉ ter
rena trāſitoria ſunt.Dico ſcd̄o q̄n in hoc
mūdo hō affligit corp⁹ ieiunādo vl' alis
ex pen̄is q̄ hō facit ⁊ ut p̄ſeruet̄ a fiendis
in futurꝫ.iſtud multū placet deo. Nā ſi
eni rex ī ſuo regno haberet aliqd̄ caſtrū
rebelle ⁊ inobediēs. Et aliq̇s miles ita
valēs ꝙ vi armorꝫ ip̄m ſubiiceret regis
ad obiam ⁊ volūtatē multū h̄ placeret
regi. Ita ī ꝓpoſito. Caſtrū inobediēs ⁊
rebelle regi xp̄o ē corp⁹ nr̄m ſꝑ faciens
et inclinās ad oppoſitū de⁹ eni p̄cipit hu
militatē ⁊ corp⁹ inclinat ad ſupbiā pom
pā ⁊ vanitatē.de⁹ p̄cipit miaꝫ ⁊ liberali
tatē ⁊ corp⁹ inclinat ad furta rapinas v
ſuras ⁊c̄.de⁹ p̄cipit caſtitatē corp⁹ incli
nat ad luxuriā corruptōeꝫ ⁊c̄ de⁹ p̄cipit
caritatē ⁊ corp⁹ inclinat ad inuidiā irā
et malignitatē.de⁹ p̄cipit abſtinētiā cor
p⁹ inclinat ad gulā ⁊ voracitatē frāgen
do ieiunia. de⁹ p̄cipit diligētiā pacē cor
pus inclinat ad vindictā.de⁹ p̄cipit dili/
gētiā corp⁹ inclinat ad negligētiā Caſtꝝ
eſt rebelle. Jō apl's dic̄. Infelix ego hō
q̇s me ⁊c̄ ad Ro.vij. Jō multū placet
deo q̄n aliq̇s ſubicit deo caſtrū corpis
vt obediat. ⁊ h̄ fit p̱ pn̄iam ⁊ afflictio/
nē q꞉ ſic domat̄ equ⁹ indomit⁹ ām ouē
do ānonā. Iſta ē rō q̄re pn̄ia placet deo
Dicūt ignorātes ⁊ qd̄ bonū hꝫ de⁹ de
meo ieiunio vel vigilia ⁊ ſic de aliis.de⁹
nullū bonū hꝫ de h̄ h̄ honorē ut rex ho/
norat̄ q̄n ſua pondera vexillū ē pulcrū.
Jō ē hic honor deo ⁊ nobis vtilitas q꞉
ex h̄ euadim⁹ penas infernales vt purga
torij. Jō apl's. Obſecro vos fr̄es p̱ mi/
ſericordiā dei vt ⁊c̄ ad Ro.xij. Dicat̄
quō b. N.hūit iſtā ꝟtuteꝫ intm̄ ꝙ ſile n̄
legit̄ de alio ſcō.q꞉ adhuc puer lactans
Jā bis in ebdomada ieiunabat.q꞉ feria
q̄rta ī q̄ xp̄s fuit vendit⁹ ⁊ ſexta ī q̄ fuit

paſſ⁹ ſcl' hora.ix ſumebat vbera. Ad pra
cticā q̄n eni mr̄ ſua nobilis ⁊ pulcra cor
pore h̄ nobilior ⁊ pulcrior ī aia ip̄a vo/
luit lactare filiū ut virgo xp̄m.q꞉ ſic ordi
nauit qd̄ venter mr̄is eēt camera ꝓlis.
Ita ordiauit ꝙ pect⁹ ⁊ vbera eēnt cela
riū ſiue vinariū ei⁹ N ō eni dedit vt oñ
dant̄ amatoribꝫ. Dicat̄ quō feria q̄rta ⁊
ſexta mr̄ volebat ſibi dare ad cōmedēdū
Et puer nolebat apire os ⁊ iterꝫ inuita/
bat eū ⁊ volebat.mr̄ timebat ꝙ vbera
ſua eſſent exſiccata.h̄ in hora.ix. ip̄e apie/
bat os ⁊ ſumebat vbera ⁊c̄. Sꝫ q̇s do
cuit ieiunare ī illis diebꝫ ⁊ comedere ho/
ra.ix.ſp̄us ſcūs q̇ habitabat ī eo. Sꝫ q̄re
magis comedim⁹ in hora.ix.q̄ꝫ in aliis ho
ris diei.q꞉ tali hora xp̄us exuit dolores
paſſionis p̱ mortē ⁊ tali hora cū xp̄o ho
mo dꝫ exire dolorē famis. Jō b. N.ſpū
ſcō edoct⁹ ita faciebat. Jō de eo cantat
ecclia. Beat⁹ N.adhuc puul⁹ mlto ieiu
nio macerabat corp⁹. Cogitate q̄n fuit
magn⁹ q̄lē pn̄iam facit q꞉ ſi iam puer ⁊c̄
Ideo dicit thema in diebus ſuis placuit
deo. Moraliter q̇d dicent in iudicio illi
qui non ſolum bis in ebdomada ieiunāt
imo nec vigilias.nec q̄tuor tempora nec
q̄drageſimā cum tot ſint fortes ⁊ corpu
lenti ⁊ decipiunt confeſſores. Dicūt ho/
mines ꝙ indigent fortitudinē ad laborā
dū vel in armis ⁊c̄ deberet dicere bon⁹
confeſſor caueatis a luxuria que aufert
fortitudinē ⁊ non ieiuniū qd̄ dat vitam
longiorē.ꝓ ania nolunt ieiunare ſed ob
ſeruando inimicos in nemoribꝫ ieiunāt
dyabolo. Item ꝓ deo non portant alic̄
um ſed ꝓ dyabolo loricā ⁊c̄. Idem de
mulieribus iam non inueniunt̄ penitētie
nec ieiuniū quia non poſſem dormire.h̄
vt curent̄ de febre corpis. Ieiunāt ſuā
do dietā medici.h̄ ut curent̄ de luxuria q̄
ē febris aie nihil facerēt. Idē de alicio.
q꞉ ſū delicata q̄lē excuſatōeꝫ dabit deo
in iudicō q̄n dabit illā pn̄iaꝫ terribilē dā

matõis. dico vobis ꝙ niſi pn̄iaȝ ageritis
oēs ꝛc̄ Luc. xiij. Dico tercõ ꝛc̄ q̄ in duo
bus cõſiſtit. ſic̄ eni ee hoīs ꝯſiſtit i duobꝫ
ſcȝ i corpe ꝛ aīa. qꝛ caro ſine aīa nõ ē hõ
ita deuotio cõſiſtit i ardore ſpūs vt lete
fiāt. q̄ ſūt dei ut orõnes venire ad ecciaȝ
et hmõi. Sȝ aliud reqrit̄ vt. ſ. fiat cū re
uerētia corpali ſ cū genuflexiõe vl' geſtu
corpis hūili. Si alter iſtoꝝ deficit nõ ē
deuotio. de iſtis auctas dauid Cor meū
Ecce ardor ſpūs ꝛ caro mea. Ecce ge
ſtꝰ corpis exultauerūt i deū viuū. Iſta
eſt deuotio q̄ placet deo ſic̄ cuilibet dn̄o
placet ſuiciū letū ꝛ reuerētiale ſuoꝝ pa
tri filioꝝ. viro vxoris. mḡro diſcipuloꝝ
Ita eē placet deo qn̄ cū leticia ꝛ reuerē
tia ſeruimꝰ ſibi Auctas Per grām ſer
uiamꝰ placētes deo cū ꝛc̄ ad hebre. xij.
Dicat̄ quõ b. N. hūit iſtā v̄tutē ꝛ q̄lit̄
qn̄ hūit diſcretõeȝ ordinauit ſuā vitā ꝛ
deuotõeȝ ſurgēs q̄libet nocte i media no
cte dicēdo matutīas ut clerici ꝛ poſtea o
rabat cū lacris ꝑmiſſo ſigno crucis ꝛ in
aurora ibat audire miſſā ꝛ cū ſilēcio au
diebat cõfitebat̄ cõicabat q̄libȝ dn̄ica. ec
ce deuotio ꝛ qn̄ aliȷ̄ filiȷ̄ nobiliū ꝛ diuitū
ſociȷ̄ ſui ibāt ad vanitates ip̄e ibat ad ec
cleſiā. Jō eccia dic̄ de eo. Eccl'ie ſcē fre
quētās limina ſacra pectori cõdebat mā
data. ḡ i diebꝫ ſuis ꝛc̄. Moralit̄ iſtā de
uotõem hūit b. N. ꝑncipalit̄ a deo tācꝫ̄
a cā agēte ſ inſtrumētalit̄ a parentibꝫ qui
cū magna cura ꝛ diligētia nutriebāt eū
ne iuraret ne diceret mēdaciū. ne faceret
furta. ne cõtenderet cū aliq̄ Magna cul
pa ē parētū malicia filioꝝ. ſic̄ tortuoſi
tas arboꝝ i viridario ē culpa ortolani.
Ita i viridario xp̄i. ſ. i eccia ortolani eſtis
vos de mr̄imonio. Jō qn̄ filiȷ̄ ſūt parui
nutriēdi ſūt ut ſciāt ſe ſignare orare ſero
et mane añq̄ꝫ mr̄ det panē d. Scias fili
mi ꝙ ē q̄dā regina ꝛc̄. ſīr i ſero ꝛ incutiē
do tiorē de dyabolis q̄ vadūt de nocte.
Ita nutriūt̄ pueri. ſ mõ oñdūt eis viaȝ

inferni. Idē de puellis. iō dic̄ ſcriptura.
Ne iocūderis i filiȷ̄s ipiȷ̄s. i. indeuotis.
Si ml't'plicent̄ nec oblecteris ſup ipos
ſi nõ ꝛc̄ Eccle. xvi. O miſeri parentes q̄ d̄
vſuris. furtis ꝛ rapinis congregatis ꝑ fi
liȷ̄s ipiȷ̄s. Dico q̄rto. qn̄ hõ ē ita miſeri
cors ꝙ libent̄ cõicat aliȷ̄s bõa ſibi a deo
cõmiſſa mlt'o placȝ deo tal' rõ. Nā ſi ali
q̄s vīr̄ hȝ mlt'os filios ille q̄ magis aſ
ſīlabit̄ plꝰ ſibi placȝ ꝛ diligit eū. Omē
aīal diligit ſibi ſīle Eccl'. xiij. Nõ videa
mꝰ q̄ ſūt cõditõnes pr̄is nr̄i xp̄i. dauid q̄
cognoſcebat eū dicet nobis Miſericors
et miſator dn̄s patiēs ꝛc̄. ꝑ iſtā v̄tuteȝ
ergo poſſumꝰ ei aſſīlari. iō dic̄ Eſtote mi
ſericordes ſic̄ ꝛc̄ Luc. vi. Et poſſumꝰ ſibi
placere. Auctas. Facite miſericordiā ꝛ
iudiciū ꝛc̄ Prouer. xvi. Nota facere
miām. Mīa fit qn̄ hõ ſubueīt paupibꝫ
de elīnis de bono iuſto. Iudiciū fit qn̄ v
ſure furta rapine ꝛc̄ reſtituūt̄ tūc fit iudi
ciū vl' iuſticia. qꝛ de illis nõ dȝ fieri el'ina
ſ reſtitutio. aliq̄ faciūt miaȝ ſ nõ cū iudi
cio ꝛ iuſticia vt diuites vſurarȷ̄ qn̄ dant
el'inas cõſtruūt capellas hoſpitalia miaȝ
faciūt. ſ ſine iuſticia qꝛ deberēt reſtituere
qꝛ ſic facit duo mala. ꝑmū recipe ꝑ vſu
ras l' furta ſeu rapinas. ſcd̄o dādo qꝛ fa
cit ſe ipotētē ad reſtituēdū illis q̄bꝫ tenet̄
Nota magl' placet deo q̄ꝫ victie ſ dr̄ ꝯ
illos ꝯfeſſores q̄ neſciūt dare aliā pn̄iaȝ
niſi de miſſis. meliꝰ eēt ut reſtitueret̄ cꝰ
ſūt qꝛ melior ē q̄ꝫ victie. Itē qn̄ audiūt
aliq̄s q̄ cognouerīt cõſanguineos mariti
vel vxoris q̄ dn̄t ſepari qꝛ nec papa for
te poſſȝ ſepare dicūt faciatis dicere tot
miſſas ut veniūt ad manꝰ ſuas. Aliq̄ pec
cata ſūt q̄ reqrūt miſſas ut ꝑ homicidiȷ̄s
Alia q̄ requirūt aliā pn̄iaȝ ꝛc̄ Jō dixit
xp̄s. Euntes q̄d ē miaȝ volo ꝛc̄ Mat.
ix. Dicat̄ quõ b. N. fuit miſericors. Re
māſit eni heres diuitiaꝝ parentum ſuoꝝ.
Cogitate quõ loquebat̄ ſibi vxor. ſed
ipſe plus volens deo ſeruire orabat

deũ vt ſibi oñderet modum quomodo
poſſet diſtribuere hereditatẽ ad dei hono
rẽ ⁊ ſaluationẽ aĩe ſue ſine vana gloria
¶ Dicat̃ quõ in illa ciuitate erat vnꝰ mi
les ſed ex vanitatibꝫ effectus fuit pauꝑ
intm̃ ꝙ non poterat maritare tres filias
quas habebat magnas nec ſibi nec eis
poterat ꝓuidere dixit pr̃ filiabꝫ filie ha-
beatis lucrũ ſi poteſtis habere. ¶ Reſpon-
derunt filie bene placet nobis philando
etc̃. ¶ Non dixit pater qꝛ illud modicum
lucrũ eſſet ſed qꝛ vos eſtis pulcre ⁊ que
libet tenet ſuã camerã qñ milites ⁊ ſcuti
feri viſitabunt vos faciatis bene ſoluere
Cogitate ꝙ flendo iſta dicebat filie ve-
ro q̃ erãt bone ⁊ honeſte dixerũt flentes
O pater ⁊ ẽ iſtud cõſiliũ boni patris ⁊
noluerũt cõſentire qꝛ ĩ his q̃ ſũt cõtra deũ
filij nõ debẽt obedire parẽtibꝫ ſ; potius
deo. Qñ iſta fuerunt btõ. N. dixit o do
mine modo poſſum diſtribuere heredi-
tatem meã ad vr̃i beneplacitũ. Dicatur
quõ emit pannũ ⁊ poſuit pecunie quan
titatẽ forte. ccc. florenoꝝ ⁊ vna nocte ꝓ
iecit in camera militis ꝑ trapã Cogitate
gaudiũ militis in craſtinũ. Et de primo
maritauit ꝓmogenitã. Idẽ de ſecundo
maritauit ſecũdã terciũ pomũ duplica-
uit vt de illo poſſet maritare terciã ⁊ ipſe
viueret. Et pater obſeruãs ſecutꝰ ẽ bea
tũ N. q̇ fecit iurare nec in vita ſua reue-
laret hoc. Ecce q̃nta mĩa. Si ergo ex mi
ſericordia aliq̇s placet deo q̇d dicemus
de btõ N. In diebꝫ ſuis ⁊c̃. Moralit̃
habetis hic exẽpliũ exercitãdi vos ĩ ope-
ribꝫ mĩe qꝛ oĩa bona mũdi aurũ ⁊ argen
tũ ⁊ alia ꝑ ignẽ cõfragratõnis ĩ breui ſo
liũ remanebit mĩa facta qꝛ illud qd̓ dabi
tis hic inuenietis ĩ celo. Iõ iuxta cõſiliũ
apl̃i d. Caritas fraternitatis maneat in
vobis ⁊c̃ ad Hebre. vlti. Dico quinto
etc̃ qñ hõ ꝓ nulla re nec diuitiaꝝ nec ho
noꝝ officioꝝ dignitatis vel ſanctitatis
hõ inflat̃ ad ſupbiã imo ſꝑ hꝫ ſe humi-

liter. Cogitãs q̇d ſũ ego niſi vas putri-
dum corrũpens grãs mihi a deo datas.
qꝛ ſi alius haberet tot grãs plura bõa fa
ceret ꝙ̃ ego talis multũ placet deo. Nõ
q̇libet volẽti q̇eſcere placet ſibi camera
q̇eta nõ ventoſa vel fumoſa. Camera in
q̃ deꝰ vult q̇eſcere ẽ cõſcĩa cuiuſlibet. Iõ
placet ſibi ꝙ nõ ſit ventoſa ⁊ fumoſa ꝑ
ſupbiã pompã ⁊c̃. Auctas. Neqꝫ ſup-
bi placuerũt tibi ab inicio ſed humiliũ ⁊
manſuetoꝝ ſemꝑ tibi placuit dep̃catio
Iudith. ix. Dicat̃ quõ beatꝰ N. fuit ſꝑ
humilis. imo q̃to augmentabat̃ ĩ fama
et ſanctitate tãto plꝰ erat hũilior Poſt
ꝙ̃ enĩ fecit illã mĩaꝫ de pomis aureis gẽ
teſqꝫ ſciebant pauꝑtatẽ militis q̃rentes
vnde habuerat ⁊c̃ fama diuulgabatur.
Iõ btũs N. vt vitaret vanã gloriã re-
ceſſit ⁊ iuit ad ciuitatẽ de mires ⁊ condu
xit vnã domicellã ⁊ viuebat ibi in peni-
tentia humiliter ſurgens qualibet nocte
ad matutinas ⁊ ibat ad ſedem ⁊ ibi ſe-
crete in aliqua capella dicebat officiũ ſu
um deuote. Sed deus exaltat humiles.
Dicat̃ de morte archiep̃i illiꝰ ciuitatis ⁊
de congregatione ep̃oꝝ ⁊ canonicoꝝ ꝓ
electione ⁊ de reuelatione facta vni ſan-
cto epiſcopo. ꝙ ille q̇ hora matutinaꝝ in
traret ꝑ talẽ portã. vocatus N eſſet epi
ſcopus. Nota ꝙ̃ violent̃ accepit ep̃atũ
⁊ ꝙ̃ hũilit̃ ſe habuit in eo iuxta illud q̃n-
to magnus es humilia te in oĩbꝫ. Eccle.
iij.. Ideo deus exaltauit illũ in miraculis
magnis cũ adhuc viueret vt pꝫ de pe-
grinis tribꝫ interfectis a carnifice. Itẽ de
tritico tempore famis. Itẽ de captis ⁊c̃
ad libitum. dic vt in legenda inuenies.
Moraliter ergo humiliemus nos iuxta
illud. omnes enim inuicem humilitatem
inſinuate quia dominꝰ ſuperbis reſiſtit.
humilibus autem dat gratiam ſuã ꝓma
Petri quinto. Dico ergo ⁊c̃. Conti-
nuare opera penitentialia vel orationes
quia forte non poſſet homo adimplere.

ſed augmentando ardorem ⁊ deuotionē ſpiritus. quia hoc multum placet deo. Ratio inter alias bonas condiciones cō ditiones amico neceſſarias eſt firmitas aliter ſi ſit variabilis nō placet Enoch ꝙ interpretatur dedicatus placuit deo ⁊ tranſlatus eſt in paradiſum Eccle. xliiij Dicatur quomodo beatus Nicolaus ꝑ ſeuerauerit in bona vita ⁊ placuit deo ī tm̄ ꝙ in fine chriſtus in die obitus recep tis ſacramentis eccleſie tradidit animaꝫ in manibus angelorum ſibi a deo miſſo rum ⁊ tranſlatus eſt in paraſum cantus angelorum fuerunt auditi. Dicatur de o leo qđ emanauit de eius tumba. Mo raliter continuate in bona vita ⁊ in bo nis operibus vſqꝫ ad mortem que eſt porta paradiſi. Ideo chriſtus. Qui per ſeuerauerit vſqꝫ in finem hic ſaluus erit

De conceptione virginis Marie

Nondum erāt abyſſi ego iam concepta erā Prouerbio. viij. ⁊ in epiſto la hodierna. Solennitas ⁊ feſtum hodi ernū eſt de conceptione virginis Ma rie. Ita erit ⁊ ſermo. Materia eſt ſatis ſpeculatiua ſed vt virgo nobis impetret gratiam preſentemus ſibi ſalutationem angelicam. Verbum ꝓpoſitum in perſo na virginis dicit. Nondum erant abyſſi etc̄. Pro hui⁹ verbi breui declaratione et materie introductione Sciendum ꝙ tota latitudo ſiue vniuerſitas crea turarum dicitur abyſſus ſcd̄m ethy moloyā ab a ꝙ eſt ſine ⁊ byſſus ꝓfundi tas immenſurabilis. Sicut ſi homo re ſpiciet profundiſſimū puteū illa profun ditas dicitur abyſſus. Ita profunditas que eſt a celo empirreo vſqꝫ ad terram dicitur abyſſus quia immenſurabilis eſt

Ex iſta ratione vniuerſitas creaturarum dicitur abyſſus ⁊ concordat Auctori tas. In principio creauit deus celum ⁊ terram. terra aūt erat inanis ⁊ vacua. ⁊ tenebre erant ſuper faciē abyſſi Geneſ. ꝓmo. Omnes doctores ſancti concor diter dicunt ꝙ celum ſumit̄ ibi pro celo empirreo. Terra aūt ꝓ vniuerſitate crea turaꝝ corporaliū. Si ergo volumus cō parare omnes creaturas que corꝑales ⁊ ſpūales. viſibiles ⁊ inuiſibiles ad altitu dinem dicunt̄ ⁊ poſſunt dici abyſſi ⁊ in iſto ſenſu loquitur thema in perſona vir ginis d. Nondum erant abyſſi ſcꝫ nec ce lum nec terra nec angeli nec aliqua crea tura ⁊ ego iam cōcepta eram. Et iſte in tellectus thematis quē volo modo per tractare. ſed per queſtionē volo intrare materiā. Quomodo virgo erat conce pta vel vbi ſi nondum erant pater ⁊ ma ter. Et declaratio hui⁹ queſtionis erit ꝓ ſecutio ſermonis. Pro cui⁹ declaratio ne ſciendum ꝙ inuenio quinqꝫ conceptio nes virginis Marie glorioſe.

Prima eſt conceptio diuinalis
Secunda cōceptio angelicalis.
Tercia conceptio humanalis.
Quarta cōceptio ſcripturalis.
Quinta conceptio maternalis.

Ecce hic quinqꝫ mirabiles conceptio nes virginis Marie. ⁊ licet de qualibet poſſet intelligi thema aliquo modo. ta men ꝓprie loquitur de prima conceptio ne d. Nondum erant abyſſi ⁊c̄. Dico ꝓ mo ꝙ prima conceptio eſt diuinalis iſta fundatur ſub ratione ⁊ auctoritate vt me lius intelligatur. Ratione ſic. propoſitū cordis dicitur conceptio ſcꝫ quando ali qua perſona ꝓponit in corde ſuo mente. ſeu voluntate. facere aliquid. illud firmū ꝓpoſitū dicit̄ cōceptio. Et iā vulgariter dicit̄ de aliquo facto nobili fiendo. Ita cōcepi facere in mēte mea. Verbi grā qn̄ homo cognoſcit pctā que fecit malam

vitam q̃m tenuit ⁊ ꝑiculũ damnationis
qđ imminet ⁊ ꝓponit emendare vitã ſu-
am ⁊ vult conteri ⁊ confiteri de peccatl
et facere penitentiã. Illud ꝓpoſitũ dicit
conceptio ⁊ iam dicit cõiter. Ego con-
cepi mutare vitam meã. Auctas. A fa-
cie tua dñe concepimus ⁊ quaſi ꝑturi-
mus ⁊c̃ Iſa. xxv. Nota a facie tua dñe
concepimus ⁊ q̃ſi ꝑturim⁹ ⁊c̃. Facies
dei eſt ꝑdicatio euãgelica que grauidat a-
nimas. Ratio q2 ſicut in facie cognoſcit
homo ita in ꝑdicatione vos qui neſcitis
ſcripturas. cognoſcitis deum. Ideo di-
cit ſcriptura. Faciẽ tuã id eſt ꝑdicationẽ
dñe requirã. Ibi enĩ grauidant aĩe quia
multi veniũt ad ꝑdicationẽ magni pecca
tores ſupbi pomposi ⁊ in ꝑdicatione at-
tente ꝓponit audita humilit viuere de ce
tero. talis ꝑgnans eſt. Idem de auaricia
luxuria ⁊c̃. Nota ꝑturire eſt habere do-
lores ꝑtus anteq̃ʒ ſcʒ opus exercicet. q̃a
execucio boni ꝓpoſiti ꝑtus ẽ. Multi enĩ
concipiũt a facie dñi ſcʒ in ꝑdicatione.
ſed in partu ibi eſt dolor. vt patet de vſu
rario q̃n ꝓponit ſatiſfacere. ſed in partu. ſ.
q̃n vult ſatiſfacere ibi eſt dolor. Idẽ de
illo qui ꝓponit dimittere malã ſocietatẽ
Idem de illo q̇ ꝓponit remittere iniurias
Patet ergo ex iſta auctoritate ꝙ firmũ
ꝓpoſitũ dr̃ conceptio. Ad ꝓpoſitũ dico. ꝙ
deus anteq̃ʒ aliquid crearet in ſua volun
tate firma ⁊ incõmutabili ꝓpoſuit creare
vnã puellã virginem ſanctiſſimã q̃ eſſet
mater filij ſui. camera ſpiritus ſancti por-
ta paradiſi. regina celi. Auctoritas. Do
minus poſſedit me ab initio viaꝝ ſuaruʒ
anteq̃ʒ q̇d faceret a principio ab eterno
ordinata ſum. Et ex antiquis Prouer.
viij. Nota dñs poſſedit me ſcʒ in volũ-
tate ſua immutabili in initio viaꝝ ſuaꝝ
id eſt creaturaꝝ ⁊ ex antiquis ſupple ra-
tionibꝫ. Nota. x. rõnes antiquas qua-
re de⁹ ꝓpoſuit ipſam creare. Prima ẽ ſcie
bat enĩ deus eternaliter. ꝙ quedã mulier
erat futura ſcʒ eua que eſſet iniciũ ⁊ cau
ſa oĩs mali. q2 ipſa primo peccauit. A mu
liere iniciũ factũ eſt peccati ⁊ ꝑ illã oẽs
morimur Eccle. xxv. Ex iſta rõne ꝓpo-
ſuit deus creare vnã mulierẽ ſcʒ virginẽ
mariã que eſſet cauſa totius boni ⁊ ini-
cium. deus ſine muliere potuiſſet redime-
re ⁊ ſaluare hoĩem ⁊c̃. Secũda ratio eſt
quia ſciebat ꝙ mulier que eſſet cauſa ma
li exiſtens virgo peccaret. Ideo ordina-
uit aliã ut poſſet carnẽ aſſumere. Tercia
quia mulier cauſa mali fuit deſponſata.
Deus fuit ſacerdos qui ipſos deſponſa-
uit dicens. Creſcite ⁊ multiplicamini.
Ideo de muliere virgine ⁊ deſponſata
voluit naſci. Quarta quia mulier que
eſſet cauſa mali eſſet ꝑ angelũ malũ inci
tata viſitata ſcʒ ꝑ luciferũ ⁊ ſerpentem.
Ideo ꝓpoſuit ꝙ mulier que eſſet cauſa
boni ꝑ angelũ eſſet ſalutata. Quinta
quia ꝑma eſſet temptata ⁊ decepta ſiue
ſeducta Cur ꝑcepit nob̃ de⁹ ꝓpoſuit de⁹
ꝙ ſcđa nõ eſſet tẽptata ſ; informata q̃n
dicit angelus Spiritusſanctus ſupueni-
et in te ⁊c̃. Sexta q2 ꝑma eſſet inclina-
ta ad cõſenciendũ dyabolo. Ideo volu-
it ꝙ ſecunda eſſet inclinata ad conſentien
dũ angelo ⁊c̃. Ecce ancilla dñi fiat mihi
etc̃. Septima quia ꝑma fuit ſaturata
fructu q2 cõmedit ⁊ in vtero miſit. Iđ
voluit virgo cõcipe fructũ ⁊c̃ De quo
dicit benedictus fructus ventris tui. Oc
taua q2 ꝑ euã fructus venit ad nos qui
fuit cauſa vite. Nona quia ꝑ ꝑmã ĩ mi-
ſerijs ⁊ doloribꝫ tota natura debuit pro
ſtrari ⁊ ꝑ mariã virginẽ repari. Decĩa
ſciebat de⁹ ꝙ ꝑ ꝑmã porta paradiſi eſſet
clauſa ſed ꝑ virginẽ inpregnatã dilata-
tam porta paradiſi eſſet aperta. Iđ eccle
ſia canit paradiſi porta ꝑ euã cunctl clau
ſa eſt. ⁊ ꝑ mariã virginẽ iterũ patefa-
cta ẽ. Ecce quare dicit dñs poſſedit me
etc̃ Fiat ergo concluſio. Si ergo firmũ
ꝓpoſitũ ⁊ voluntas deliberata ad aliqđ

ſiendum dicat̃ conceptio Et deus ab eterno ꝛ voluntate immutabili ꝓpoſuit facere iſtam glorioſiſſimā virginē. Ecce quare dicit thema Non dum erāt abyſſi ego iam concepta eram ſcꝫ in mente diuina.

¶ Dico ſcđa ꝛc̄. Iſta nō fuit ante mundi creacōm ſ; fuit in principio creacionis mundi dicunt theologi ꝙ quando deꝰ creauit celum empirreum vbi ſūt modo anime beate ſimul creauit in eo nouem ordines angelorum primus ordo inferiꝰ eſt angelorum. Secundus archangelorum. Tercius principatuum. Quartus poteſtatum. Quintus virtutum. Sextus dominacōnū Septimus thronorum. Octauus cherubinorum. Nonus ſeraphinoꝝ. Si dicatur. Et quomodo ſcitur quis deſcendit. Dicatur ꝙ xp̄s ꝛ beatus paulus qui hoc reuelauit dyoniſio diſcipulo ſuo qui de hoc fecit vnum librū vocatum de celeſti Ierarchia ꝛ licet tunc eſſent angeli tamen non dum beati. Et dicit gregorius ꝙ melior creatura ꝛ in dignitate altior q̄m deus creauit tunc erat lucifer de ſupremo ordine ſcilicet ſeraphinorum qui reſpiciens vidit omnes creaturas ſub ſe ꝛ ſolum deum ſupra ſe voluit deo parificari ꝛ iſtud peccatum manifeſtauit omnibꝫ angelis d. Quid videtur vobis. ꝛ multi vt ſerui adulatores volentes domino cōplacere conſenſerunt ſibi falſi ꝯſiliarij dicendo certe bonum eſſet ꝙ haberetis illū honorem ꝯformitatem ꝛ ꝑificacōꝫ. boni autem angeli ꝛ michael gabriel raphael non conſenſerunt ymo contradixerunt. videns deus ꝙ in ſua domo mouebatur talis arriota de ſuperbia dixit nō habitabit in medio domus mee qui facit ſuperbiam Cogitate hic quale ꝛ quātum peccatum eſt ſuperbia quod de angelis ſanctis fecit demones dampnatos de habitatoribus celi habitatores inferni. Si illi ex ſupꝰbia ſunt expulſi de celo. quomodo cū ſuperbia nos poterimꝰ intrare celū Si ſcitur q̄modo eſt graue peccatū teneretis conſilium thobie dicētis. Superbiā nunq̄ꝫ in tuo ſenſu aut tuo verbo dominari permittas. in ipſa enī iniciū ſumpſit omnis perdicio. Thobie. iiij. Modo cogitate rōnabiliter qualē triſticiā debuerūt habere ſancti angeli nō dico ꝙ haberent dolorē ſ; triſticiam. Sicut haberetis vos ſi iſta ciuitas dominꝰ cuſtodiat eā depopularetur q̄ remanerent diceret Heu ꝛc̄. Ita cogitate de angelis quādo in quolibet ordine viderunt tot cathedras vacuas poteſt̃ cogitare ꝙ ſupplicabāt deo dicēdo Domine iſta ciuitas veſtra ſic remanebit depopulata. Tunc deus reuelauit ſanctis angelis ꝙ eoꝝ ordo repararet̃ non de angelis ſ; de hominibꝫ penitentibꝫ ꝛ obedientibꝫ ꝛ credentibus Et de p̄mo de iſtis ſupradictis repararet̃ archangelis de ꝑſonis deuot̃ ꝛ ſpūalibus p̄ncipatus de perſonis miſericordioſis poteſtatibꝫ de perſonis paciētibus. virtutibꝫ de perſonis pacificis. dominacionibꝫ de bonis p̄ſidentibus. thronis de perſonis paupertatē euuangelicaꝫ alias apoſtolicā ſeruantibꝫ. cherubin de ꝑſonis ſapientibꝫ diuinā ſcientiam Seraphinis de ꝑſonis que ſunt de ſumma caritate dicens omnibꝫ ꝙ ipſe crearet ꝛ formaret vnā virginē ex cuius fructu tota ciuitas iſta populabitur Cogitate q̄modo ſancti angeli conceperūt illā virginem in mentibus eoꝝ ꝑ quā eoꝝ ruina repararetur ꝛ inceperūt tripudiare ꝛ facere magnum feſtū ꝛc̄. Et fuit queſtio quā deꝰ fecit Iob Interrogabo te reſponde mihi. vbi eras quādo ponebā fundamenta terre. vbi eras qnando laudabant me ſimul aſtra matutina ꝛ iubilarēt omnes filij dei. Indica mihi ſi habēs intelligenciā quis poſuit menſuraꝫ eius ſi noſti vel q̄s tetendit ſuꝑ eam lineam ſuper que baſes illius. Iob. xxxviij. Nota fundamēta terre viuencium ſunt reuelaciones diuine. Stelle matutine ſunt angeli vt exponit gloſa gregorij Iubilꝰ vt dt̄ Bern̄. eſt le

ticia cordis.tã mag̃ ꝙ nõ poteſt abſcondi
Ecce virgo maria quõ fuit ↄcepta in mẽ
tibus angelorum. Ideo dicit ipſa ego ex
ore altiſſimi ꝓdij quando eam reuelauit
ſanctis angelis primogenita ante omnez
creaturaʒ non in tempore ſ; in ſanctitate
⁊ dignitate. Ego feci in celis vt orietur
lumen ſcʒ diem reuelacõnis indeficiens.
Eccl. xxiiij. de illa dicit. Non dum erant
ſcilicet creaturarum inferiorꝝ diſtinctõis
Ego iam concepta eram ſcilicet in men-
tibus angelorum. Dico tercio ⁊c̃. ꝙ fuit
humanalis. Iſta fuit poſt creationeʒ ade
⁊ eue ⁊ poſt peccata videntes ⁊ ↄſideran
tes eorum condempnacõneʒ ⁊ tocius ge
neris humani perdicõnem. Cogitate q̃n
tus erat eorum dolor ⁊ triſticia ac ſi meo
defectu ⁊ culpa omnes perſone huius ci-
uitatis magne ⁊ parue deberent iugulari
⁊ ego cum eis quanta eſſet mea triſticia.
Quando ergo adam cogitabat quot ma
la quot infirmitates quot dolores incor-
poribus ⁊ quot dampnacõnes animarũ
ſequerentur ex eius culpa q̄z al'ſ nichil ho
rum fuiſſet. Necꝫ mirum ſi triſtabatur ⁊
lamentabatur hoc innuit ſcriptura ſecre-
ta cum dicit. Et vocauit adã nomen vx-
oris ſue euam eo ꝙ mater eſſet cunctorũ
viuentium. Fecitꝗ dominus deus Ade ⁊
vxori eius tunicas pelliceas ⁊ induit eos
⁊ ait. ecce adã Geneſ. iij. Anteqũ peccaue
rat vocauit eam virgo ſed poſtq̃ vocauit
eam. Euam id eſt ꝓpter miſeriam ⁊ ca
lamitatem. Ideo dicit verſus omnes di
cunt E vel a quotquot naſcuntur ab eua
.i. ꝓpter miſeriam ⁊ dolorem inquem i
trant. Dum autem adam ⁊ eua eſſent in
illa triſticia deus reuelauit eis ꝙ ab eis ꝓ
cederet vna v̄go ſc̃tiſſiã q̃ afferret maius
bonũ q̃ ipſi perdidiſſent q̄z eua abſtulit
nobis paradiſũ terreſtrem. Et virgo ma
ria nobis attulit paradiſum celeſtem illa
ſcʒ Eua attulit mortem corporis. virgo
Maria nobis donauit vitam animarum
Illa etiam fecit perdere deuotionem.

Iſta fecit inuenire dei fruicionem. Eua
clauſit ianuã paradiſi q̃m virgo apperuit.
Cogitate Adã ⁊ euã quõ ↄceperũt vir-
ginem mariã ipſam deſiderando. Et de-
us eis hoc reuelauit expreſſe dicunt doc-
tores ſancti. Sed adhuc auctoritas deꝰ
maledicens dyabolo dixit inimicicias po
nam inter te ⁊ mulierẽ ⁊ ſemen tuũ ⁊ ſe-
men illius ipſa conteret caput tuũ. Ge-
neſis. iij. Caput dyaboli erat dominacio
tyrannica huiꝰ mundi q̃m ſibi vſurpaue-
rat q̃m ſibi abſtulit virgo maria per filiũ
ſuum benedictuʒ deꝰ hoc Sigibertus dixit
deus ad ſerpentẽ eternus ad veterẽ inimi
cicias ponã ⁊c̃. Si querat̃ que nam mu-
lier operata eſt huiuſcemodi victoriam q̃
nimirũ illud antiqui ſerpentis caput ve-
nenatũ virtutis pede contriuit. De iſta cõ
cepcione dicit ſcr̃ptura in perſona v̄ginis.
Ego in altiſſimis habitaui ⁊ thronꝰ me-
us in columpna nubis Gyrũ celi circuiui
ſola ⁊ ꝓfundũ abyſſi penetraui ⁊ in flucti
bus maris ambulaui ⁊ in omni terra ſte-
ti. Et in omni populo ⁊ in omni gente ꝑ-
matũ habui. ⁊ omniũ excellenciũ ⁊ hu-
miliũ corda v̄tute calcaui Eccĩ. xxiiij. Al
ti fuerunt Adam ⁊ Eua. quia caput hu
mane generacionis. Altiores quãtũ ad
locũ paradiſi terreſtris altiſſimi quãtum
ad cuſtodiã originalẽ ⁊ ſanctitatẽ quibꝰ
virgo maria fuit columna nubis ardorẽ
dolorꝝ refrigeranti. De iſta concepcione
dr̃ thema. Nondũ erant abyſſi ſcʒ mortꝭ
⁊ dãpnacionis quia adhuc nullꝰ fuerat
mortuus Et ego iam concepta eram ſcʒ
in mente hũana. ¶ Quarta cõceptio vir
ginis eſt ſcr̃pturalis ſcã enĩ ſcr̃ptura marie
veteris teſtamẽti tota grauida continẽs
in ſe celeſtia miſteria vt mulier continet
in vtero filium. Sic ſecretũ miſteriũ dici
poteſt conceptus. Beda dicit de ſcriptu-
ra ſacra. Sanctã venerandãꝗ preſentis
feſti memoriã paucis quidem verbis eu
uangeliſta complexdit ſed non pauca ce
leſtis miſterij virtute grauidam reliquit

Cum ğ virgo Maria in omn bus libri
ſacre ſcripture ⁊ in omnibus canticis ym
no etiam in ſingulis verſibus directe vł
indirecte ſit miſtice contenta. patet eius
concepcõ ſcripturalis. declaretur legitur
in hiſtoria Moyſi duz paſceret oues in
monte ſinay. vidit rubum ardere ⁊c̃. Ex
odi.iij. Iſta ſcriptura grauida eſt de vir
gine Maria. Mons ſinai altus eſt vita
virginis Marie rubus inconbuſtus eſt
pſona virginis. ignis non conburens ru
bum flores nec folia eſt fili⁹ dei incarna
tus ſine corrupcõe. Et ſic poſſet declara
ri concepcõ multis alijs hiſtorijs ſed ſuf
ficit modo de iſta conceptione dicit vir
go. Ego quaſi terebintus ſcz arbor extẽ
dens ramos. Extendi ramos meos ⁊ ra
mi mei honoris ⁊ gracie. Eccĩ.xxiiij. Vir
go Maria concepta in ſcriptura ſancta.
extendit ramos ſcz libros. Ramunculi
ſunt capitula. Rami mei dicit ipſa hono
ris ⁊ gracie apud gentes quia fuit ꝓphe
ta quia magnus honor eſt in honorẽ Io
hannis dicitur ꝙ in illa lilia fuit ꝓphetiſa
ta Mal'.iij. Ecce ego mitto angeluz me
um ⁊c̃. Qualis ğ honor ⁊ gracia eſt vir
gini que in omnibus libris et capitulis fi
guratur. Ideo dicit. Nondum erãt abiſ
ſi ſcz ⁊ doctrinarum euangelicarum noui
teſtamenti. Ego iam concepta eram ſcz
in ſcriptura veteris teſtamenti. Quin
ta conceptio eſt maternalis quando bea
ta Anna in vtero ſuo ſancto ipſam conce
pit ⁊ de iſta fit hodie ſolennitas. de nullo
ſancto fit feſtum conceptionis niſi xp̄i et
virginis. de virgine autem fit triplici rõe
Prima qz fuit impetrata digne.
Secũda qz fuit ſanctificata alte
Tercia qz fuit conſeruata firme
De primo dicatur quomodo pater e
ius Ioachym ⁊ Anna ſancta ⁊ iuſti..
annis fuerunt ſine prole. ſed oracionib⁹.
vigilijs. ⁊ elemoſinis impetrauerũt iſtã
benedictam filiam contra curſum nature
quia de matre ſterili. Racio eſt ğ vt de h̃
fiat feſtuz. Cognouit helchana annã vx
orem ſuam ⁊ concepit annam ⁊ peperit
.j. Re.i. helchana id eſt poſſeſſio dei ſigni
ficat Ioachim qui fuit poſſeſſus a deo.
Secunda fuit quia fuit ſanctificata al
te. Nota hic ſex gradus ſc̃ificatiõis. tres
ante natiuitatem ⁊ tres poſt natiuitatez
Primus gradus ſanctificatiõis poſt nati
uitatem ⁊ infimior eſt per contritionem
finalem quando enim aliquis toto tem
pore vite ſue vixit in peccatis ſed aliquo
tiens in puncto mortis dat deus ſibi con
tricionem et ſic anima ſanctificatur. Iſto
modo ſanctificatus fuit latro. ⁊ aliqui q̃
mortui fuerunt pro fide. De iſto gradu
auctoritas. Congrega eos quaſi gregez
ad victimam ⁊ ſanctifica eos in die occiſi
onis. Iere.xij. Secundus gradus eſt
illorum ſcz qui de bona hora conuertun
tur ad deum dimittunt peccata conterun
tur confitentur ſeruant penitenciaz. Iſte
eſt melior quia deſerunt mundum et pec
cata anteq̃ mũdus ⁊ pctã deſerãt eos ⁊ ſã
ctificantur. Iſto modo fuit ſanctificatus
paulus maria magdalena liberati a pecca
to ſerui autem facti deo habetis fructum
veſtrum et in ſanctificatione͂. ad Ro. vi.
Tercius gradus eſt in baptiſmo. vbi
ſanctificatur non ſoluz puer ſed etiam in
fideles adulti quando non ficte accedũt
peccatores aliquando fuiſtis. ſed abluti
eſtis et ſanctificati in nomine domini nr̃i
Iheſu xp̄i. j. ad Chor. vi. Quartus ẽ
in vtero matris vt Ieremias anteq̃ exi
res de vulua ſanctificaui te. Sanctifica
tus eſt in vtero qz dicit anteq̃ exires de
vtero. Quintus gradus eſt maior et ñ
legitur niſi de beato Iohãne baptiſta. q̃
p tres menſes ante eius natiuitatem fuit
ſanctificatus. Spiritu ſancto replebitur
adhuc ex vtero matris ſue. Luc.i. Dicit
Criſ. ꝙ in ſalutatione virginis ⁊ elyza
beth qñ exultauit Iohãnes in vtero tũc

fuit ſanctificatus. Sextus gradus ⁊ ſu per omēs alios ſanctificatio virginis ma rie qꝛ non quando debuit naſci nec in vl timo die nec ebdomada vel menſe ſed in eodem die et hora formato corpore et a nima creata qꝛ tunc fuit rōnalis ⁊ capax ſanctificacōis fuit ſanctificata. Auctas ꝓ pria. fluminis impetus letificat ciuitatē dei ſanctificauit tabernaculum ſuum alti ſſimus. Nota fluminis impetus fuit ſā ctificacō virginis Marie quia ſanctifica tio aliorum ſanctorum non dicitur fluuius ſed vna gutta gracie. Bern. Ceteris ꝑ partes datur gracia ſpiritual' Marie au tem totam ſe infudit plenitudo graciarū Impetus ſcꝫ ſanctificationis qꝛ eadē ho ra non expectauit diem ebdomadā ⁊c. letificauit ciuitatē dei ſcꝫ ſanctos āgelos Racō quia ſi gaudium eſt angelis vt di citur ſup vno peccatore penitenciam agē te. Non mirum ſi fecerunt feſtum de illa que nunꝙ̄ peccauit nec corde nec ore mi nus opere. Sanctificauit tabernaculum ſuum altiſſimus ſcilicꝫ virginem Mari am que fuit tabernaculum dei Legit̄ Ex odi. vlti. ꝙ moyſes ex precepto dei fecit tabernaculum. Qn̄ enim corpus filij dei fuit organiſatum ⁊ lineatum ⁊ anima cō iuncta corpori ꝑ creationem tunc altiſſi mus ſanctificauit tabernaculū ſuum. Sa tis qualiter. Sicut conſtructa eccleſia ⁊ non ante intrat epūs ad conſecrandum Ita de virgine Maria poſtꝙ̄ corpꝰ fu it organizatuꝫ ⁊ anima infuſa venit epūs ſcꝫ ſpiritus ſanctus qui eam ſactificauit. Auctoritas. poſtꝙ̄ cuncta ꝑfecta ſunt. operuit nubes tabernaculum ⁊ impleuit illud gloria domini. Exo. vlti. Tercia racio qꝛ fuit ꝯſeruata firmiter. Joel ⁊ ie remias fuerunt ſanctificati. Sꝫ beata v̄ go fuit ita firma ꝙ nec ore nec corde pec cauit aliquo mō. Ideo Dauid dicit deꝰ in medio eius non commouebitur. Mo uere ⁊ cadere differunt. cadit homo ⁊ ꝓ ſtratur ꝑ mortale peccatum. ⁊ cōmouet̄ ꝑ veniale. Mō nunꝙ̄ fuit ſanctꝰ q̄n ceci derit ꝑ mortale l' fuerit motꝰ per veniale virgo Maria de xp̄o non eſt dubium iō dicit. deus in medio eius non commoue bitur. non ſolum non proſtrabitur. Jdō Ber. Ego puto ꝙ copioſior ſanctificati onis benedictio ꝙ̄ alijs ſanctis ab vtero ſanctificātis in eā deſcendent que non ſo lum ipſius ortuꝫ ſanctificaret ſed ⁊ vita eius ab omni peccato deinceps immuneꝫ conſeruaret. quod alteri nemini in natis quidem mulierum creditur eſſe donatuꝫ dignum eſt ꝙ de eius conceptōne mater nali dicit virgo in thremate. Nondū erāt abiſſi ſcꝫ euangeliſtarum predicatorum apoſtolorum ⁊ eccleſie determinationuꝫ Ego iam concepta eram.

Hec opinio iā ē ꝛ̄probata vt tenetur

De ſancta Lucia

Propoſui pro luce habere eam. Habetur v̄ bum iſtud originaliter in li. Sap. vij. Sicut tota ſolennitas eſt bea te lucie ita ⁊ ſermo ⁊c. Pro declara tione huius verbi ſm̄ ſenſuꝫ quē volo ꝑ tractare ⁊ introductōe materie. Inueiō ꝙ deus ſeruat regulā in ſua ꝓuidentia ꝙ cuilibet ſancte ꝑſone iuxta ꝓprietates ⁊ v̄tutes quas habitura eſt ordinat ei no men imponi. Rō qꝛ tot ſunt virtutes in vita vnius ſcti ꝙ homo nō poſſet recor dari. Jō pro noſtra recordatiōe vult vt in noīe ſumarie videtur eniꝫ deus tenere modū iſtorum magiſtrorum facientiū libros vbi i vno verbo deſignatur tota materia libri. hoc patꝫ pmo in ꝑb̄ija in libro q̄ tra ctat de condiciōibus. de potencijs et pro prietatibꝫ aīe qui dr̄ de aīa. Itē de libro q̄ dicit̄ de celo ⁊ mūdo. Itē de alio libro qui tractat de creaturis inferioribꝫ q̄ dici tur de generatōne omniū rerum dicit̄ Geū

Item exodus.i.itinerarius. quia loquit᷑
de via filioꝝ iſrahel. In exitu de egipto.
Item leuiticus grece.i.offertorium lati
ne.qui loquitur de ſacrificijs ꝓ peccatis ꝶ
pro beneficijs vel de ſacrificijs ꝓ victo⸗
ria patet Idem facit librum in titulo ſū⸗
marie comprehendit totum librum . ſiue
totam materiam libri. Ita facit xp̄us vi
ta enim hominis eſt quaſi vnus liber tot
habēs ſexternos quot habet homo āņos
tot capitula quot menſes vel ſeptiānas
Carte ſunt dies ꝛ noctes.Carta alba ē
dies ꝛ nigra nox in qua carta nat⁹ e s al
ba vel nigra ī illa incipit liber vite ſalicȝ
tue. De iſto libro vite humane dixit de⸗
us pater filio. Sume tibi librū grandē
et ſcribe in eo ſtilo hominis Iſa.viij. vita
hominis eſt maioꝛ liber ꝙ biblia vel de⸗
cretum quot anni. quot menſes.quot eb
domade.quot dies. quot hore . ſcribitur
enim ſtilo.i.libero arbitrio hominis.Qū
ꝗ aliqua perſona debet tenere ſanctam vi
tam et virtuoſam in baptiſmo deus diſ⸗
ponit et oꝛdinat per reuelationē vel al'ꝫ
ꝙ decentur nomine ſumarie eius vitam
continentem.auctoꝛitas. Sterilis ꝛ abſ
ꝗ liberis ſed concipies ꝛ paries filiū ip
ſe incipiet liberare iſrahel.Et ſequitur pe
perit filium. Et ſequitur vocauit nomen
eius ſampſon.i.robuſtus. In eius nomi
ne innuitur tota eius foꝛtitudo.Et de io
ſue dicitur. Eccl.xlvi. Fuit magnus ſm̄
nomen ſuum. Item de pꝛecone ſuo dici⸗
tur pꝛenuncians. Elizabeth vxoꝛ tua pa
riet filium ꝛ vocabituꝛ nomen eius Io
hannes . Erit enim magnus coꝛaȝ dn̄o
Luce pꝛio . Per oppoſitum qn̄ aliquis
habȝ nomen ſignificans bonū interpreta
tiue vel al'ꝫ ꝛ vita eſt mala multū diſpli
cet do. Auctoꝛitas. Scio opa tua ſupple
mala qꝛ nomen habes ꝙ viuas ꝛ moꝛtu
us es . Apoc̄.iij. dicit glo.ꝙ vocabatur
mellicus.i. dulcioꝛ ꝛ ipē erat amarus ꝑ
malam vitam . Ideo iohānes repꝛehen

debat eum.patet ꝗ regula diuine pꝛoui
dencie . Cum ꝗ beata Lucia in tota vita
ſua habuerit ꝓpꝛietates ꝟtutes ꝛ condi
tiones lucis congrue vocata fuit Lucia.
que dicitur a luce. Quatuoꝛ moīs nomi
na denominantur ad ſignificanduȝ vel ꝑ
ꝓpꝛiam ſignificatōeȝ vt hoc nomen Pau
lus pacem vel ꝑ diuinationem vt Lucia
a luce. vel ꝑ ethymologiam. vt lucia q̄ſi
lucina. vel ꝑ interpꝛetationem vt Lucia
quaſi lucis via. Ideo de beata lucia quia
ſumit lucis ꝓpꝛietates dicit thema. Et lo
quitur xp̄s diſpoſui ꝓ luce habere illam.
acſi reſponderet queſtioni querenti . qua
re fuit hoc nomine vocata. Reſpondit ꝓ
poſui pꝛo luce ꝛc̄. Nota quatuoꝛ con
ditiones lucis quas habuit bt̄a lucia.ſcȝ
Pulchꝛitudineȝ ſine deformitate
Amplitudinem ſine tenacitate.
Rectitudinem ſine obliquitate
Longitudinem ſine retarditate.
Dico pꝛimo ꝛc̄.hoc patet in radio ſo
lis qui non ſoꝛdidatur nec inquinatur li⸗
cet tangat multa immunda et coꝛrupta.
ymo purificat deſiccando ꝛc̄. Iſtam con
ditionem lucis habuit beata Lucia ī hac
vita quia nunꝙ ſoꝛdidata fuit ꝑ aliquā
immundiciam nec coꝛpoꝛalem nec ſpiri⸗
tualem licet ſtaret inter multas perſonas
immundas ꝛ infideles ymo purificauit
eos. Dicatur cum eſſet.xv.annoꝛuȝ pul
chꝛa in coꝛpoꝛe ſed pulchꝛioꝛ in anima.
et eſſet deſponſata quia antiquitus ſimul
ſtabant virginitas ꝛ deſponſacio non ta⸗
men modo maxime inter nos. Ideo ſūt
multe que grauide veniunt iam ad miſſā
Tunc tempoꝛis mater ſua infirmabatur
de immunda ſcȝ infirmitate ſcȝ fluxu ſan
guinis quam paſſa eſt ꝑ.xviij.annos. et
qn̄ vidit ꝙ medicinis naturalibus nō po
tuit curari. Cogitate ꝙ voluit recurrere
ad diuinos ꝛ coniuratoꝛes . Sed beata
Lucia eam retraxit dicens ſibi hiſtoꝛiam
de muliere eandeȝ infirmitatem habente

que ad tactum fimbrie xp̄i fuit curata. vt patet. Math. ix. inducēs eā vt ad xp̄m recurreret. et mater rn̄dit. Filia vbi ē mo do xp̄s iam eſt in celo quō ḡ ꝛc̄. Mater faciamus qd̄ in nobis eſt ꝛ xp̄s faciet qd̄ in ſe eſt. vadamus ad eccleſiam ꝛ tange tis fimbriam ſui altaris. Et venērūt ad ec cleſiam beate Agathe in qua beata Lucia orauit ꝛ rapta vidit celum apertū ꝛ ſan ctos angelos ꝛ beatā Agatham ſibi di centem. Soror mea lucia virgo deo de uota quid a me petis ꝙ ipſa poterit pre ſtare ꝯtinuo matri tue. Nā fides tua ma tri ſubueniet. ꝛ ecce ſanata eſt. Ecce Lu cia vt lux non ſuſtinens maculā infideli tatis oſtēdo ad diuinos q̄ꝛ recurrere ad diuinos ꝓ quauis cauſa eſt macula tur piſſima anime. Ne declinetis ad magos nec ab ariolis aliquid ſuſcitemini vt pol luamini aīe ꝑ eos. Leui. xix. Itē non ha buit maculam carnalitatis. Nam curata matre humiliter petijt ab ea vt de cetero non nominaret ſibi ſponſū narrans ma tri reuelacōem quā viderat ꝛ quō Aga tha ꝓpter virginitatem tantū placuerat deo. Rn̄t mater q̄ꝛ matrimoniū bonum eſt ꝛ a deo inſtitutum in paradiſo terre ſtri. Et xp̄s primum miraculum fecit in nupcijs. Ideo filia dimittatis illud pro poſitum q̄ꝛ forte temptacō eſt. Reſpon dit Lucia. Mater matrimonium bonū eſt ſed melior eſt virginitas. ideo dimit tendo bonum pro meliori bonū eſt vir go Maria ꝛ Iheſus ſemper fuerunt vir gines. Et mater o filia vult̄ mihi aufer re gaudiū quod ſpero de nupcijs veſtr̄ etc̄. Rn̄t beata Lucia. Mater multoci ens gaudium nupciarum vertitur in luc tum ad ſp ideo ꝛc̄. Et fecit aliā ratiōnē mater vt haberet filium heredem de om̄i bus bonis redditibus ꝛc̄. Rn̄t beata lu cia. Mater habere filium incertum eſt. quia multi ſunt in matrimonio qui nō ha bent. Sed hoc eſt certum quia ex fine ma

trimonij mulier ꝑdit meliorem theſauꝛū quem habet ſcʒ virginitatem. Ecce quō fuit pura a macula carnalitatis q̄ꝛ non ꝑ didit virginitatem quia licet matrimoni um fiat ſine peccato · tamen in eo per ditur virginitas. Ideo poſſumus dice re de ea nihil inquinatū in illam incurrit candor eſt enim lucis eterne ꝛ ſpeculum ſine macula. Sap. vij. ¶ Eſt h̄ queſtio cum beata Lucia eſſet ſponſata ꝛc̄. an ſit licitum dimittere ſponſū vel econuerſo Reſpondeo tres gradus in matrimonio Primus eſt incartacio. Secundus de ſponſatio. Tercius matrimonij conſuma cio. licet alia ſunt verba iuri. quia ſm̄ ius incartatio ſeu ſponſales a ſpondeo ſpon des id eſt promitto. Secundus gradus eſt quando per verba de preſenti ſponſan tur in facie eccleſie vel alias. iſtud lʒ apō nos dicatur ſponſare tamen iam eſt ver matrimoniū. Tercius gradus eſt copu la carnis. Modo videamus ſi eſt licitū dimittere ſponſū vel econuerſo ꝛc̄. Et videtur ꝙ ſic quia beata Lucia ipſum di miſit. ¶ Dico de primo gradu non dn̄t retrocedere. Nam ille qui retrocedit pec cat mortaliter et eſt periurus. Sed dimi ſſus poteſt contrahere. ¶ Dico de ſecundo gradu ꝙ nō poſſunt diuidi aliquo modo quia iam eſt verum matrimonium niſi ꝑ ingreſſum religionis. Si non habuerūt copulam carnalem ꝛ tunc facta profeſſi one alter poterit contrahere. O quot ſūt in mundo qui ſecrete faciunt matrimoni um ꝛc̄. et poſt contrahunt cū alijs. Iō puelle ꝛ mulieres caueāt a clamdeſtinis Sed dicant. Si vultis me in vxorē lo quamini cum patre vel parentibus ꝛc̄. de hoc matrimonio Auctoritas hijs qui in matrimonio iuncti ſunt. precipio non ego ſed deus vxorem a viro non diſcede re ꝛ vir vxorem non dimittat. j. ad Co rinth. vij. De tercio gradu dico. ꝙ non poſſunt ſeparari niſi ꝑ mortem. licet de

licencia prelati poſſunt ſeparari ⁊ intrare
religionem ſed alter in ſeculo manens nō
poteſt coniſhere iam non ſunt duo ſʒ vna
caro quos deus coniūxit homo non ſepa
ret. Math. xix. Beata autē Lucia erat
in primo gradu ⁊ poterat ſeparari a ſpō
ſo ꝓpter impedimentum quod dr̄ diſpar
cultus q2 eius ſponſus erat infidelis.
¶ Dico ſecundo ⁊c̄. q2 inſtanti illuminat
medium ⁊ dat lumē ſine ſui diminutiōe
vt patet de candela accenſa. Iſtam con-
ditionē habuit beata Lucia ꝑ opera mīe
et pietatis dando elemoſinas. Ad prac
ticam poſtq̄ʒ enim obtinuit a matre ꝙ ſi-
bi non nominaret ſponſuʒ alia die humi
liter peciit a matre di. Illud qđ mihi da
tura eras eunti ad hominem mortalem.
ad corruptioneʒ. da mihi eunti ad dn̄m
Ihesum xp̄m integritatis mee cuſtodire
Filia xp̄s non indiget aliquo. q2 domini
eſt terra ⁊ plenitudo eius ⁊c̄. Et lucia nō
indiget aliquo ſua perſona ſʒ in mēbris. ſ.
pauꝑibus. d. quod vni ex minimis meis
feciſtis mihi feciſtis. Et mater tege pri-
mo oculos meos ⁊ poſtea facias de om̄i
bus facultatibꝫ quicq̄d vis. Dicat̄ quo
modo antiquitus erat cōſuetudinis ꝙ he
res primogenitus claudebat oculos ex
ſingulari officio. Autoritas de primoge
nito Jacob qui fuit ruben ſed ex delicto ꝑ
didit primogeniturā ⁊ data fuit Joſep
dixit deus iacob. Joſep quoʒ ponet ma
nus ſuas ſuꝑ oculos tuos. gen̄. xlvi. In
ſignum ꝙ eſſet heres. Itē de thobia. Re
uerſus eſt autem ad ſoceros ſuos inueit
q̄ʒ eos incolumes in ſenectute ſua ⁊ cu-
ram eoꝝ geſſit ⁊ ipſe clauſit oculos eoꝝ
et omnem hereditatem domus iſrahel ra
gael ipē ꝑcepit thob. xiiij. Ex iſta conſue
tudine dixit mater. Tege primū oculos
meos ⁊c̄. q. d. vulgariter ꝓuerbiuʒ. Ne
mo debet ſe exuere quouſq̄ʒ vult ire ad le
ctum dormiendū. Rn̄t beata Lucia non
eſt magnū dare deo ꝙ ꝑferri non poteſt

viuens ſʒ da xp̄o quod poſſides quia il-
lud eſt meritum. Obtenta autem a mr̄e
incepit diſtribuere ⁊ vēdere iocalia ⁊ da
re in elemoſinis ⁊c̄. Dū enim iocalia vē
derentur ſponſus cognouit ⁊ venit ad nu
tricem quare illa vēdebantur. Nutrix au
tem xp̄iana ⁊ deuota Reſpondit ſapien-
ter dicens ꝙ vna magna vendebatur et
ipſa intelligebat de gloria celeſti. quam
ſponſa volebat emere. vt ſibi ⁊ cunctis
bene eſſet. Ipſe autem vt carnalis intel-
lexit de gloria ſʒ de baronia aliqua iuit eā
ad videndum vt ſciret territorem ⁊c̄
Dicatur quō ſe reputauit deriſum qn̄ in-
tellexit. Ecce quō habuit ſecundaʒ lucis
proprietatē dans ⁊ diſtribuēs ⁊c̄. Re
cte tenuit conſiliuʒ euangelice perfectōis
Si vis eſſe ꝑfectus vade ⁊ vende om̄ia
que habes ⁊ da pauperibus et veni ſeq̄-
re me. Math. xix. Moraliter vos ex ne
ceſſitate non tenemini quicq̄d habetis da
re nec dimittere. dimittere enim diuiti-
as eſt in triplici gradu
¶ Primo totaliter derelinquendo.
¶ Secundo miſericorditer diſtribuēdo
¶ Tercio liberaliter reſtituendo.
Primus gradus competit religioſis qui
ex voto ſe obligarunt ad conſilia euange
lica ſeruanda nihil habere ꝓpriuʒ. benedic
tus eſt ille qui poteſt dicere cū petro. Ec
ce nos reliquimus omnia ⁊c̄. Mat. xix.
Nota cum dicit om̄ia q2 qui totum dic̄
nihil excludit om̄ia ſcʒ diuicias honores
dignitates. familiaritates. omnia habita
et habenda. ¶ Quantuʒ ad ſecundū gra
dum diſtribuendo hoc conuenit omnibꝫ
maxime autē clericis non eſt neceſſariuʒ
eis dimittere beneficia niſi ſimoniace ſint
habita nec redditus. ſed non debent con-
gregare quia qui habet fontem in domo
non oportet facere ciſternam. B. querit
quid clerice de facultatibꝫ eccleſie tibi re
tinueris preter ſimplicem victum ⁊ veſ
titum furtum facis ſacrilegium commit-

tis. ¶ Quantum ad tercium gradum cō
uenit vſurarijs raptoribus. latronibus.
et omnibus qui ſciunt ſe aliquid habere.
de malo iuſto tenentur reſtituere illis a
quibus receperunt ſi eſt certum de incert
autem ſm̄ conſilium boni confeſſoris re
ſtituere vſuras. furta ſecreta. rapinas ſer
uitoribus ſolidatam elemoſinas mortu
is iuxta eoꝝ voluntates. reddite ergo omi⸗
bus debita. Nemini quicquam debeatis.
Ad ro. xiij. ¶ Dico tercō ⁊c̄. Nam rec⸗
te mittit ⁊ dirigit radios ſuos. vt patet
in radijs ſolaribus ⁊ candele. Iſtam ꝓ⸗
prietatem habuit beata Lucia que in om
nibus ſuis operibus habuit ſuam intenti
onem ſolicꝫ rectam nec amore odio. nec
fauore ſeu timore aliquando deuiauit
Ad practicam quō omnia poſtq̄ꝫ diſtri⸗
buit conduxit quandaꝫ domunculam vi
uens ꝓprijs manibus vt beghina. venit
ſponſus ad nutricem di. vbi erat illa ba⸗
rona ⁊c̄. Et illa declarauit ſibi totuꝫ. Il
le autem videns ſe confuſum ⁊ deluſum
accuſauit eam imponens ei titulum xpia
nitatis ⁊c̄. ⁊ contra legem anguſtorum
viuentem. Paſcaſius auteꝫ p̄fectus vo
cauit eam querens ab ea vbi eſſet patri⸗
mo nium. que reſpn̄dit ſe conſtituiſſe in
loco tuto. Et iudex. tu patrimonium tuū
cum corruptoribus expādiſti. que reſpō
dit corruptiones corpis nec anime nun
q̄ꝫ cognoui. Et paſcaſius. ſacrifica dijs a
lias dc̄. Reſpondit beata lucia. Ego ꝑ
xv. annos non ceſſaui ſacrificare deo quic
quid habeo modo quia nihil ſuper eſt me
ipſam offero. faciat de hoſtia ſua quicq̄d
voluerit. Et iudex iſta verba potes dice
re xpiano mihi autem qui principum de⸗
creta cuſtodio ita fruſtra proſequeris. et
Lucia. tu principum leges attendis ego
dei leges attendo. tu illos times ego de⸗
um timeo. Tu illꝰ placere deſideras ego
deo. Et iudex. ceſſabunt verba cum pue
tum fuerit ad verberā. Et lucia. Ancilla
xpi ſum qui dixit ſpiritus ſanctus loquit̄
in vob̄ Et ideo non ceſſabunt. Et iudex
in te ergo eſt ſpiritus ſanctus. Rn̄t et nolu
it dicere ꝙ ſic vitando vanam gloriam
ſed dixit. Apoſtolis dixit ꝙ caſte viuen
tes templum ſunt dei ⁊ ſpūs ſanctus ha
bitat in eis. Et iudex. ego te duci faciam
ad lupanar vt a te recedat ſpūs ſanctus.
Rn̄t ſi me inuitam violare feceris caſti⸗
tas mihi duplicabitur ad honorem. Di⸗
catur hiſtoria quō non potuit moueri
¶ Nota ꝙ virginibus datur vna corona
virginitatis quādo cuſtodiunt ꝟginitatē
non ſoluꝫ in corpore non faciendo actū
ſed in menbris omnibꝯ in ore non loquē
do. De illa materia ⁊c̄. In oculis. auribꝯ
manibus ⁊c̄. ſed ſi eis fiat violentia ipſis
non conſentientibus datur alia corona.
Ideo dixit. Caſtitas mihi duplicabitur
ad coronam. Ecce quō habuit rectitudi
nem intentionis ſine obliquitate. Rcās
facite ſemitas eius ⁊c̄. Iſa. iiij. ⁊ Luc. iij
Moraliter contra mulieres meretrices
que ſunt in hoſpicijs ⁊c̄. digni ſunt mor⸗
te ⁊c̄ non ſolum qui faciunt ea ſed eciam
qui conſentiunt facientibꝯ. Ad ro. i. glo.
Augꝰ. Conſentire dicuntur qui debent.
et poſſunt corrigere ⁊ non faciunt. ¶ Di
co quarto ⁊c̄. quia lux ſubito emittit radi
ces verbi gracia de ſole qui quando orit̄
in primo mittit radices ad occidentem.
Idem de cereo illuminato. Iſtam condi
tionem ſiue ꝓprietatem habuit beata Lu
cia qꝛ in inſtanti ꝑ martirium anima ſua
intrauit in celum empirreum. Ad practi
cam ⁊c̄. Dicatur quomodo fecit preco⸗
niſationem. vt quicumq̄ꝫ vellet peccare
cum tali domicella venirent ad lupanar.
etc̄. O quot milui venerunt ad cadauer.
et cum vellent eaꝫ ducere ad lupanar nō
potuerunt ipſam mouere ⁊c̄. Dicatur de
oleo feruenti ſuper eaꝫ ⁊c̄. Ecce quomo
do habuit conditōnes ſiue proprietates
lucis. Ita eciam lucis effectus in illis q̄

habent ad eam deuotionem illuminando mentem oculos anime ⁊ corporis. Et calefaciendo voluntatem ⁊ deuotionem erga chriſtum.

De ſancto Thoma aplo.

Thomas vn⁹ ex duodecī qui dicitur didimus. Joh. xx. et recitatuꝫ eſt in euāgelio hodierno. Sicut tota ſolennitas hodierna ē beati Thome apli ita etiam ⁊ ſermo. Sed ſalutatur prius virgo Maria ⁊c. Verbum thematis ē reſponſio queſtioni quam poſſent facere ignorantes dicendo quod feſtum eſt hodie. Et iſte ſanctus quō vocabaꝛ ⁊ qualis dignitatis fuit. Rn̄t thema. vnus ex duodecī ⁊c. Et quaſi deſcriptō continēs nomē ⁊ condicōes ſancti Thome. Que ſiui amore veſtri virtutes apli huius taꝫ in hiſtoria euangelij qꝫ in legenda ⁊ inueni de eo ſex magnas virtutes. Tres eniꝫ colliguntur ex textu euangelij Joh. alie tres de eius legēda que ſubtiliter ⁊ ingenioſe poſſunt notari in themāte iuxta ſingula vba

Pꝛia ē alta caritas — qꝛ thoās
Secūda vera humilitas — qꝛ vn⁹
Tercia clara fidelitas. — qꝛ ex. xij.
Quarta caſtitōnia grōſa. — qꝛ qui.
Quinta mīa copioſa. — qꝛ dicitur
Sexta pacīa virtuoſa. — qꝛ didi⁹

Ecce hic tota noſtra materia conprehendens totam vitam ſancti Thome ⁊c.

Dico pꝛio ⁊c. alta caritas que eſt amor et deuocō ad deū ſup omnia de qua dicā vobis. xij. gradus ⁊ videbitis in quo gradu caritatis fuit beatus Thomas. Primus gradus eſt qn̄ habet tantam caritatem ad deum ꝙ totū intellectuꝫ dat deo ad cogitandum ⁊ contemplandū. Jam ſcitis quō res valde dilecta ſepe cogitaꝛ. et non faciliter obliuiſcitur. vt patet de filio ⁊c. Secūdus gradus altior qn̄ non ſolum intellectus ſꝫ voluntas deſiderat honorē dei. ⁊ eſſe cum eo qꝛ res amata ē multū deſiderata. Tercius qn̄ homo recordatur de beneficijs creatōis redemptionis iuſtificacōis ⁊c. voluit enī ſuſpendi ne aliquis ſibi obediēs. Quartus in ore loquendo non vanitates nec mendacia. Sed loqui de deo orando non iurando. legēdo vel predicando qꝛ libenter homo de re valde dilecta loquiꝛ. Quintus in ocul' ad plorandū ex xp̄i paſſione ⁊ xp̄i conpaſſione ⁊ ex peccatoruꝫ remiſſione. Sextus in auribus audiendo miſſas cū deuotione. qꝛ libenter audit homo noua de re dilecta. Septimus ī manib⁹ ex elemoſinarum largitione amore ſui. Octauus in tibijs ⁊ pedibus peregrinando. amore ſui. Nonus in toto corpe in ieiunijs vigilijs alicō diciplinis cauēdo a delicijs luxurie. Decimus dare diuicias et bona tpalia amore ſui ⁊ viuere in paupertate aplica. Vndecimus renūciare honoribus dignitatibus huius mūdi. Duodecimus ⁊ ſup omēs. qn̄ amore ſui homo dat vitam corpalē qn̄ homo eſt ita philocaptus de deo ꝙ amore ſui homo ſuſtineret mortem anteqꝫ aliquid faceret contra eum. Si enim homines mundani ꝓ vna muliere vana ſuſtinent ⁊c. quantomagis ꝓ deo ⁊c. ⁊ iſte eſt maior ⁊ altior gradus caritatis. Maiorem caritatē nemo habet vt animam ſuā ponat quis ꝓ amicis ſuis. Joh. xv. Nullus eſt taꝫ bonus amicus ſicut xp̄us. Iſta dicitur alta caritas. In iſto gradu fuit beat⁹ thomas. Diceret aliquis etiam ⁊ alij apli. Dico ꝙ non ita excellenter in caſu ꝙ dicaꝫ vobis legitur Joh. viij. Qꝛ cum xp̄s predicaſſet iudeis de ſua eternitate ⁊ diuinitate iudei voluerunt lapidare xp̄m tamqꝫ blaſphemum ſꝫ quia nondum venerat hora ſue paſſionis nec tali morte erat moriturus dicit Johānes ꝙ abſcondit ſe ſcꝫ

fecit ſe inuiſibilē ⁊ iuit ad aliā prouīciā
ſcꝫ galilee. ſed cū tempus paſſionis appꝛi
quaret dixit aplis. Eamus iterū in iude
am Joh. Cogitate qm̄ apoſtoli q̄ erāt
adhuc timidi audiuerīt ⁊c̄. ⁊ dixerūt xpo
Rabi nunc querebant te iudei lapidare.
et iterum vadis illuc. Thomas autē ſup
alios dixit. Eamus ⁊ nos ⁊ moriamur
cū illo q̄ſi dicat nunquit glorioſius nos
poſſumus mori. In iſto caſu omnes apo
ſtoli timuerūt preter beatū Thomā. Ec
ce quō erat in altiori caritate. Iſte gra-
dus caritatis oſtendit̄ in hoc ꝙ dicit̄ tho-
mas ꝙ hebrayce interpretat̄ abyſſus. q̄
eſt profunditas obſcura ⁊ inmenſurabi-
lis ⁊ fuit in eo conpleta ꝓphia dauid di.
Abyſſus abyſſum inuocat ⁊c̄. Eamus ⁊
nos ⁊c̄. Mors enim abyſſum erat ante
xpi paſſionem qꝛ ꝑ eaꝫ omnes deſcende
bant in abyſſum inferni in voce cathara
ctarum. Nota catharacta ſm̄ primā
ſignificationem dñi ſunt aptiure acute ca
dens in lapidibꝫ de illo fluuio egipti ⁊ qm̄
aqua exibat faciebat ſonū ⁊ iſto mō ſonꝰ
dicebatur catharacta. tranſſūptiue au
tem nubes dicūtur catharacte. cathara
cte celi apte ſunt. ⁊ facta eſt pluuia ſup
terrā. Geñ. vij. figuratiue autē apli dicū
tur catharacte ex habundancia aquarū
ſcꝫ doctrinarū euangelicarū cum magnis
vocibus predicando quas doctrinas de-
us miſit in hoc mūdo ſterili ꝑ apoſtolos
ad fructificandum. vox auteꝫ catharacta
rum. i. apoſtoloꝛuꝫ fuit tremuloſa qm̄ di
xerunt xpo. Rabi nunc iudei ⁊c̄. Sꝫ a-
biſſus. i. Thomas. abyſſum. i. morteꝫ in
uocat. i. ſup voceꝫ catharactaꝝ. i. apoſto
loꝛum. d. Sumus ⁊ nos ⁊c̄. Moralit̄
hic multi ſunt ſimiles apoſtolis ⁊ nō bea
to thome qꝛ multi ſūt qui non audent ire
cum xpo ꝑ bonam vitam qui timēt lapi
dari cum aplis. lapides duri ſunt verba
deriſoꝛia ⁊ truffe que fiunt a malis ad in
fernum euntibus cum iudeis. Multi re-
ligioſi ſunt ⁊ clerici qui non audent ſequi
xpm̄ ne dicatur eis ypocrita ⁊c̄. Sed ſic
Thomās non timeamus dicendo. Simꝰ
et nos ſcꝫ ꝑ bonā vitam ⁊ ꝑ penitenciā
moriamur cū ipſo vultis cognoſcere de-
bilitatē illoꝝ qui iſto timore non ſequun
tur xpm̄. Dicatur ſimilitudo de puero ꝑ-
uulo qui mittitur a matre qui videns ca-
tellum in via latrantem non audet tran-
ſire cum tm̄ non poſſet ſibi nocere. Mul
ti ſunt hodie in iſta ſtulticia. quia pater
noſter Jheſus chꝛiſtus. et mater noſtra
eccleſia ſancta mittit nos vt poꝛtemus
iocalia bone vite vſqꝫ ad poꝛtam para-
diſi que eſt moꝛs. Et multi non audent
tranſire ex latratu caniculoꝛum id eſt ma
larum perſonarum timoꝛe. De quibꝰ di
cit Dauid. Sagitte paruuloꝛum facte
ſunt plage eoꝛum et cetera. Nota de
ſagittis et baliſtis pueroꝛum. Sagitte
ſunt quaſi palee que non interficiunt muſ
cam. Tales ſunt lingue obloquentium
infirmitate id eſt debilitate contra eos ſci
licet bonos. Ideo tranſierunt ſolum. ꝙ
intentio ſit bona ⁊ dicere cum apoſtolo
Magnificabitur chꝛiſtus ī coꝛpoꝛe meo
ſiue per vitam ſiue per moꝛtem mihi au-
tem viuere chꝛiſtus ⁊ moꝛi lucrum. Ad
philippenſes pꝛimo. Dico ſecundo de
eius vera humilitate. Videamꝰ vera hu
militas vnde pꝛocedit. Sciendum ꝙ ſic
ſupbia venit ī coꝛde cogitādo ꝓpꝛias ex-
cellencias. Ita humilitas venit in coꝛde
cogitādo pꝛopꝛios defectus. Verbi gra
cia. quando homo cogitat ſuum genus
magnum et nobile et cetera. coꝛ eius mo
uetur ad ſuperbiam et cetera. ſed ſi cogi-
tetis defectus dicentes. O miſer ego ſū
generoſus ſm̄ coꝛpus. ſed ſm̄ animam
ex peccatis meis ſuꝫ turpis et defoꝛmis.
Idem de pulchꝛitudine et diſpoſitione
coꝛpoꝛis. de qua multi habent ſuperbi-
am et vanam gloꝛiam. Sed cogita quo
modo anima eſt turpis ⁊ maculata Idē

cogitando ꝙ homo habet magnas diui/
tias. redditus poſſeſſiones ⁊c̄ ſed cogi/
ta quō in anima es pauper ſine meritis ⁊
quomodo nudus apparebis coram deo
in morte ⁊ ſic humiliat̄ homo. Idem qui
ſupbit de ſciencia dicens. O miſer deus
dedit mihi magnā ſcientiā ⁊ ego habeo
malam cōſcientiā ⁊ humiliaberis cogi/
tando defectus. Sicut pauo quando re/
ſpicit caudam pulcrā ⁊ plumas pulcras
ſuperbit ſed qn̄ reſpicit pedes turpes ⁊
deformes humiliatur ⁊ deponit caudam
Ita de illis qui habent ſupbiā reſpicien/
do plumas vanitatis ⁊c̄. Sed qn̄ reſpi/
ciunt pedes. ſcꝫ peccata ⁊ vilitates defec
tus humiliāt̄. Ideo beatꝰ Bern. Defi/
niens humilitatem ꝑ cām dicit humilitas
eſt veriſſima ꝓprij defectꝰ cognitio. Qui
ergo vult humiliari ſepe cogitet ꝓprios
defectus. Iſtam virtutē humilitatis ha/
buit beatus thomas ſuꝑ omnes alios a/
poſtolos in caſu quē vobis dicam. dn̄s
ihs xp̄s in nocte paſſionis facta cena re/
cipiens congeriū ab ap̄lis conſolabatur
eos inter alia dicens eis quo ego vado
ſcitis ⁊ viā ſcitis Dicit ei thomas Dn̄e
neſcimꝰ q̄ vadis Ioh. xiiij. Apl'i aūt ta
cebant q̄ſi gauderent q2 xp̄s cōmēdabat
eos de ſciā ⁊ tn̄ neſciebāt quo xp̄s ibat.
vel quia verecundabant̄ petere quo ibat
ne viderent̄ ignari. Sed beatꝰ Thomas
cognoſcens ⁊ confitens defectū ſuū ꝓ ſe
et ꝓ alijs dixit dn̄e neſcimus quo vadis
et quō poſſumus viam ſcire. Eſt hic q̄/
ſtio xp̄us dicebat. Quo ego vado ſcitis
etc̄ ⁊ thomas d. dn̄e neſcimus quo va/
dis videt̄ ꝙ alter ipoꝝ dicatur falſum
Rn̄ſio terminus ad quē xp̄us ibat erat
doloroſa paſſio. Nonne hec oportuit pa
ti xp̄m ⁊ ita intrare in gloriam ſuā Luce
xxiiij. xp̄s vero multociens p̄dicauerat d
ſua paſſione ⁊ reſurrectione. Ideo apl'i
ſciebant viam ⁊ terminū ⁊ hoc dicebat
xp̄s. Quo ego vado ſcitis ⁊ viam ſcitis
ſed apl'i neſciebāt ꝙ xp̄s iret ad illū ter/
minū nec per illā viam. Sicut verbi gra/
tia ſi dicerem vobis habeo ire ad talē lo
cum ⁊ dicerem vobis quo ego vado ſci
tis ⁊c̄. Sic de apl'is neſciebant viam ⁊c̄
quia neſciebāt ꝙ per viaꝫ paſſionis chri
ſtus iret ad gloriam reſurrectionis. Iō
dixit quomodo poſſumus viam ſcire.
Ecce magna humilitas beati Thome.
Ideo dicitur vnus id eſt ſingularis in/
ter alios ad cognoſcendum ꝓprium defe/
ctum ⁊ videt̄ in eo completa fuiſſe ꝓphe
cia illa vnus eſt ſcꝫ Thomas ap̄lus ſin/
gularis ſcꝫ in collegio aploꝝ. Et ſcd̄m
non habet qui ſcꝫ cognoſceret defectum
non filiū nō fratrē filꝰ eſt iohānes euā/
geliſta de q̄ xp̄us dixit virgini. Ecce filꝰ
tuus frater poſt. quia ſicut frater fratri cō
mittit domū. Ita xp̄us petro cōmiſit ec/
cleſiā. nec alij apl'i cognouerunt defectuꝫ
ſuū niſi beatꝰ thomas. ⁊ ideo dicit ⁊ tn̄
laborare non ceſſat. Eccle. iiij. ſupple ſci/
re veritatē d. Dn̄e neſcimus quo ⁊c̄

¶ Moraliter inſtruimur hic exemplo bti
thome ne verecundemur confiteri nr̄am
ignorantiā ⁊ petere dubia illis q̄ ſciunt
Quia iſta ſupbia que eſt in mundo ſcꝫ
verecundia de dubijs certificari ne homo
reputet̄ ignarus multa mala facit Ver/
bi gratia multi neſciunt ſe ſignare ⁊ vere
cundātur petere Iōo de pater noſter. A/
ue maria ⁊ Credo in deum. Item quot
clerici qui erant in formis ſacramentoꝝ
et que damnatio ⁊ ex verecundia nolunt
petere ⁊c̄. Item quot notarij ignoran/
tes qui recipiunt contractus ⁊ neſciunt
clauſulas ⁊c̄ nichil valebit inſtrumen/
tum vel teſtamentum. Et ideo ſequunt̄
queſtiones et diuiſiones. Item q̄t male
ſententie quot falſe aduocationes ex ig/
norantia ⁊ nolunt petere ab antiquis iu/
riſtis. Itē q̄t mortes ſequuntur ex igno/
rantia medicoꝝ ⁊ nolūt petere. Sed ⁊c̄
Item q̄t errores p̄dicantur a religioſis

vel clericis ex ignorantia ꝛ nolunt pete-
re imo verecundantᷣ ſermones predicare
alteri⁹ ſed vadunt ad cōcordācias Ber.
veniant vel nō habebo ſermonē. Itē
q̄t ieiunia frangunᷣ ꝛ feſta ex ignorantia
quia nō fuerūt in miſſa in dn̄ica ꝛc̄. Jō
dicit ſcriptura talibus. Ve qui ſapientes
eſtis in oculis vr̄is ſed non dei nec genci-
um. Et corā vobis metipis prudentes.
Iſaie quinto. Jō deponatur talis verecū-
dia damnata tenentes conſiliū moyſi di-
centis. Interroga patrē tuū ꝛ dicet ti-
bi maiores tuos ꝛ annūciabūt ꝛc̄. Deu
tro. xxxij. ¶ Dico tercio clara fidelitas.
ſcꝫ fidelitas eni non eſt obſcura qn̄ i cor-
de credit ꝙ dicit ore. Sicut dauid di.
Credidi ſcꝫ in corde ꝓpter qd̄ ꝛ loqui-
mur. ij. ad Corin. iiij. Iſtā habuit beat⁹
thomas ſup alios aplos in iſto caſu poſt
q̄ꝫ eni xp̄s ſurrexit a mortuis apuit aplis
ſed non erat ibi b. thomas. Apl'i aūt ga-
uiſi ſunt viſo dn̄o habuerūt eni fidē re-
ſurrectionis in corde ſed non legiᷣ aliq̄d
dixiſſe eos ore. Apl'i aūt dixerunt tho-
me quō viderant dn̄m qui dixit eis niſi
videro in manib⁹ eius fixurā clauoꝝ et
mittā digitū meū in locū clauoꝝ nō cre-
dam Johan. xx. Deinde poſt dies octo
iterꝫ apuit eis ih̄s ꝛ thomas erat cū eis
quib⁹ ſalutatis dixit thome infer digitum
tuū ꝛc̄ qui credidit in corde ꝛ locutus ē
ore clamando d. dn̄s meus ꝛ deus me⁹
dicūt Augu⁹ ꝛ Grego. qd̄ xp̄us voluit
vt palpando ꝓbaret ut ſequentes confir
maret. Nō legiᷣ ꝙ aliq̄s aploꝝ ita con-
fitereᷣ fidē diuinitatis xp̄i di. de⁹ meus
et hūanitatis ꝛ dn̄s me⁹. Jō dr̄ ex duo-
decim Rō ē xp̄us eni volēs oñdere da
ritatē fidei aploꝝ dixit. Nonne. xij. hore
ſunt diei Job. xi. Dies clara ē xp̄s. xij.
hore clare hm̄ōi diei ſunt. xij. apl'i Inter
q̄s ē b. tho. in hoc qꝛ ore cōfeſſus ē fideꝫ
et fuit clarior hoc pꝫ p Lucā q̄ cōputan
do ap'los dixit Symon petr⁹ ꝛ andreas
frater ei⁹ Jacobus ꝛ iohannes Philip
pus ꝛ bartholomeus ꝛ thomas. In ſex-
to loco poniᷣ thomas Luc. vi. Mathei.
x. poniᷣ in alio. Modo clarum eſt ꝙ qn̄
dies habet duodeci horas hora ſexta diei
eſt quādo dixit. Si quis ambulat in die
non offendit. quia lucem hui⁹ mundi vi
det. Et de vno ſcꝫ Thoma. ¶ Morali
ter hic in hoc mundo oportet habere cla-
ram fidelitatem in corde credendo ꝛ in
ore loquendo ꝛ fidem confitendo dicen
do. Credo in deum mane ꝛ ſero. cum ꝓ
teſtatione. Sicut miles faciens regi ho-
magium talis virtute fidei ad bonum fi-
nem venit. Auctoritas. Corde creditur
ad iuſticiam. ore aūt confeſſio fit ad ſa-
lutem ad Roma. decīo Tres virtutes
ſunt de legenda ſiue de hyſtoria ¶ Dico
quarto ꝛc̄ Caſtimonia gratioſa fuit eni
caſtiſſimus intm̄ ꝙ loquendo verbis in
voluntatem caſtitatis in cordibus audi-
entium. quia verba recipiuntur ſaporem
ſuperbie. Si humilis humilitatis ꝛ ſic d̄
alijs. Dicaᷣ quomodo poſt penthcco. a-
poſtoli diuiſerunt ſibi mundum ad predi
candum. Dicatur hyſtoria quomodo be
atus thomas iuit ad Indiam ꝛ dum iret
fuit in quadā ciuitate ꝛ audiuit p̄conem
di. ꝙ omnes qui eſſent in ciuitate eſſent
in conuiuio de nupcijs filie regis ſub pe-
na indignationis. Q dixit beatus Tho-
mas nos poſſumus etiam eſſe ibi ꝛ fuit
in nuptijs ꝛ ſicut erat male indutus cogi
tate ꝙ fuit de vltimis iam ſcitis in nup-
tijs ꝙ diſſolutiones ꝛ exceſſus fiunt. ꝙ
videns beatus thomas p quandā fene-
ſtram reſpiciens celum contemplabat ſi
ue contemplando flebat qd̄ videns vn⁹
qui ſeruiebat de aqua percuſſit alapaꝫ d.
Iſte proditor confundit regem omnes
letantur ꝛ gaudent ꝛ ip̄e plorat. Subi-
to beatus Thomas vt tangit Auguſti.
habuit reuelationem de punitione percu
cientis ad quem dixit beatus Thomas

non ad vindictã ſed dixit vt diuina vir-
tus manifeſtaret coram oibus añq̃ ſur
gamus manus tua p̲ os canis portabitur
hic. Et ita factũ eſt vel fuit ⁊c̃. Ex iſto
miraculo rex voluit ut benediceret ſpon-
ſum ⁊ ſponſam q̇ adhuc erant virgines.
et benedixit eis d. Dñe ihũ xp̃e amator
caſtitatis ⁊ puritatis da benedictionem
tuã ſup̲ iſtos ⁊c̃ Subito enĩ corda eoꝝ
fuerũt ita alterata intrĩ ꝙ fecerũt votũ
virginitatl. Ecce virtus ſue caſtimonie
q̇d fecit ⁊ baptizauit eos ⁊ fuerunt ſan-
cti ⁊ multi fuerunt ibi cõuerſi. Ecce caſti
monia gratioſa de ip̃o tranſiens ad ali-
os. Jõ d̃r qui. Qui enĩ ſcribit tribꝫ lr̃is
Jta caſtitas cõſeruat cum tribꝫ ſcz i cor
de nõ deſiderando illud ⁊c̃. nec orelo-
quendo nec corp̲e faciendo De iſto qui
auctoritas. Qui diligit cordis mundici-
am, ꝓpter gr̃am labioꝝ habebit amicum
regẽ Prouerbio. xxij. Moraliter audi-
uiſtis illi ſponſi virgines venerũt ad ma
trimoniũ. videatis mõ quõ veniũt q2 ni-
ſi p̲quiſierint oĩa lupanaria Dauid cor-
rupti ſũt ⁊ abhominabiles facti ſunt nõ
eſt qui faciat bonũ ſupple caſtitatis non
eſt vſq3 ad vnũ ſupple de adultis domi
celle credũt ꝙ veniũt virgines vtinã nõ
menciar. Jõ p̲dunt gr̃am dei in mr̃imo
nijs Jõ xp̃s. Sint lumbi vr̃i p̃cincti ⁊
lucerne ardentes. i. bona op̲a in manibꝫ
vr̃is Luc. xij. Dico. v. ⁊c̃ ſcz miſericor-
dia copioſa op̲e ⁊ verbo p̃dicãdo ut fa-
cerẽt elemoſinas q2 tales nũq̃ ſũt egẽ
tes dicat quõ qñ fuit inuidia rex vole-
bat fabricare palaciũ ⁊c̃. tunc thomas
hubuit occaſionẽ ⁊ dixit regi ꝙ ip̃e erat
magiſter ⁊c̃ dicẽs ꝙ faceret fundamen-
ta q̇ non poſſent dirui nec parietes ⁊ ꝙ
palaciũ eſſet inexpugnabile ⁊ nõ mẽcie-
bat q2 loq̃bat ſpũalit fundamenta ſunt
articuli fidei fundamẽtũ aliud nemo p̃t
ponere p̃ter id qd̃ poſitũ/ ẽ p̃ma ad Co-
rinth. iij. Parietes ſũt virtutes feneſtre

ſunt cõtemplationes tectũ ẽ caritas. rex
aũt erat totus carnalis ⁊ nõ intelligebat
Et quia erat receſſurus a regno tradidit
magnas pecunias btõ thome ⁊ dedit ſi-
bi vt ſcutifero ut cuſtodiret pecunias ⁊c̃
thomas ãt infra ſe dixit oportet primo
me cõuertere iſtu3 ⁊c̃ ⁊ ita fecit. Dein-
de obtenta lr̃a a rege ꝙ in toto regno ⁊
ciuitate fieret illud qd̃ thomas. Tunc b.
thomas incepit p̃dicare xp̃m ⁊ edificare
eccleſias de illis pecunijs intrĩ ꝙ acqui-
ſiuit xp̃o magnã multitudinẽ gentium.
Cũ autẽ rex rediret obuiantibꝫ ſibi ſuis
de regno queſiuit de palacio ⁊c̃. Rñde-
runt de quo palatio nihil ẽ ⁊c̃. Rex ve-
ro reputauit ſe deceptũ. Jõ cepit ⁊ incar
cerauit btm̃ Thomã. Dicat de reſurre-
ctione regis fr̃is ⁊c̃. Ecce de ſua mĩa co
pioſa. Jõ d̃r. i. famoſe noiat. quia perſo-
ne miſericordes famoſe noiant Auctori
tas dixit xp̃s de Magdalena que fuit mi
ſericors. Jta toto mũdo dicet. i. nomina
bitur ꝙ hoc fecit in memoriã eiꝰ Mo
ralit credo ꝙ nullꝰ vr̃m eſt q2 in celo vel
let habere palaciũ ⁊ non curatis edifica-
re ſed edificatis hic palacia domos came
ras que deſtruentur in breui. Edificate
ergo in celo vnam cellam fundatur enĩ
elemoſinis. Si magnas elemoſinas faci
tis magnam domum habebitis. Sinau-
tem remittit eos ad hoſpitale miſerorum
ad infernũ. Jdeo auiſet̃is vos vt habea
tis domũ vbi ſemper habetis ſtare dicũt
viatores ꝙ vna mala nox leuiter tranſit
ſed ſemper ſtare ⁊c̃ Auiſa Jdeo ap̲lus
Gamus ꝙ ſi terreſtris domus veſtra ⁊c̃
Dico ſexto ⁊c̃ paciẽtia virtuoſa quã
do pro chriſto homo eſt paratus ſuſtine
re pacienter iniurias verboſas vel etia3
in operibus. Sed mori pro chriſto. Jõ
chriſtus in patientia veſtra poſſidebitis
animas veſtras Luce viceſimo primo.
Dicatur eius martirium qd̃ fuit in vl-
tima Jndiarum vbi adorabant ſolem

tenēꝫ deum quia non videbāt pulcriorē creaturā beat⁹ aūt Thomas incepit predicare contra istū errorē de hoc vide i sermone symonis ⁊ iude. Dicit̄ quō discalciatus volebāt ꝙ iret sup̱ lamina ferrea ignita ⁊ signans se signo crucis fons erupit ⁊ ea extinxit. ¶ Secūdo fuit posit⁹ in furno ferreo ignito in quo stetit ꝑ diē orando ac si esset in prato. Hoc dixit q̇dam incantator de⁹ suus cōseruat eum ꝭ faciam⁹ ꝙ faciat aliq̇d cōtra dñm seu deum suū ⁊ dimittet eū. Tūc duxerūt euꝫ ad templū solis vt adoraret ꝑ vim tūc non fuisset pctm̄ si vi adoraret. qꝛ peccatū iō pctm̄ qꝛ voluntariū. Et dixit ego adoro nō solem sed deū nō creaturā sed creatorē. Et p̄cepit demoni vt egrederetur de ydola ⁊ cōminueret ⁊ ita factū est qđ videntes pontifices templi ⁊ sacerdotes cū lanceis interfecerūt eū ⁊c̄. Iō dicit̄ didim⁹. i. deo dubius vel geminus id ē duplicat⁹. Angeli enī sunt simplices. Nos aūt sum⁹ gemini qꝛ habemus spm̄ vt angeli ⁊ carnē ut aīalia. Spūs quidē ꝓmptus est. scꝫ ad paciendū. caro aūt infirma vel dubius. qꝛ caro dubitat mori. Moralit̄ si tm̄ decōstitit ꝑadisus apl'is amicis dei q̇d faciemus nos quo p̄cio emam⁹. Sim⁹ penitentes vt ad suam ꝑueniam⁹ societatē Amen.

¶ In vigilia natiuitatis xp̄i Sermo.

EXpectabo deum saluatorē meū Michee vij. Hodie v̄go maria expectabat natiuitatē filij dei. qꝛ licet virgo semp̱ expectaret in deū ⁊ in nullo alio. sed singulariter mō in ꝑtu expectabat videre q̄tuor de filio suo scꝫ.

¶ Primo natiuitas gaudiosa.
¶ Secundo maiestas virtuosa
¶ Tercio dignitas copiosa
¶ Quarto potestas gloriosa.

Et qui subtiliter vellet p̄dicare esset nimis longus. Ista q̄tuor notant̄ in themate in quo sunt q̄tuor conditiones. Primū in p̄ma. Secūdū in secūda ⁊c̄. Dico p̄mo ⁊c̄ scꝫ in natiuitatē gaudiosaꝫ ⁊ magis modo q̄ꝫ in alio t̄pe. Rō. qꝛ inuenimus ꝙ virgo maria cōcepit filium dei xv. marcij eadē scꝫ die qua adā fuit format⁹ de terra v̄gine ⁊ p̄re deo v̄go d̄r ꝑsōna q̄ nūq̄ꝫ sensit corruptōem nec in corde desiderādo nec in ore loquēdo nec in corꝑe oꝑando actū illū. Talis erat tūc mr̄ ade. s. terra qꝛ añ adā fuit formatus adhuc i terra nullū pctm̄ fuerat cōmissū tali die voluit xp̄s i vtero mr̄is formari oꝑe spūs sancti p̄m⁹ hō de terra. Ecce materia terrea. secūd⁹ hō de celo celestis p̄ma Corin. xv. Nota adā d̄r hic p̄mus hō ver⁹ ē. ꝭ ꝙ xp̄s fuerit secūd⁹ quō est ver⁹ cū tot fuerit hoīes i mūdo. Rñdeo ꝙ adā fuit p̄m⁹. xp̄s vero secūd⁹. qꝛ ambo fuerūt p̄ncipiū vni⁹ generatōnis scꝫ Adā fuit p̄ncipiū de generatiōe carnali Christus vero de genere spūali. Ideo dicebat xp̄us xp̄ianis oēs vos f̄res estis et p̄rem nolite vocare vobis sup̱ terraꝫ vn⁹ est enī pater vester qui in celis est Math. xxiij. Itē secūd⁹ hō de celo celestis. Ex ista auctoritate aliqui heretici dixerunt. ꝙ xp̄s habuit corp⁹ celeste ꝙ falsum ē. Sꝫ v̄go d̄r celū. Celū celi dño ad habitādū. Et nūq̇d vter⁹ virginalis fuit habitatio dei imo Ambro. O venter capacior celo qꝛ quē celi caꝑe nō poterā tuo gremio cōtulisti. Si g̃ volum⁹ cōputare menses a. xxv. die marcij erunt nouē menses lunares scꝫ. xx. dieꝝ completi. Sciēs āt v̄go ꝑ scꝫ rōnē cursū ꝙ mulieres portāt. ix. mensibꝫ ꝑles ip̄a cū ioseph cōputabat mēses ⁊c̄. Iō v̄go maria hodie expectabat illā gaudiosā natiuitatē videre. ⁊ sic mlr̄es q̄ sūt iuxta partū parant sibi nccīa. Ita virgo Maria

et expectabat cū magno gaudio ꝛ poterat dicere. Expectans expectaui dn̄m ꝛ intendit mihi ps. xxxix. Nota expectans ſcʒ deū ſp. Expectaui mō maxime ꝛ intendit mihi id ē accenſum deſideriū accē dit intente formalis ē. qn̄ ignitū plus ignitur. Sic deſideriū incenſū virginis plꝰ incēdebatᷣ hodie. xp̄s aūt recepit ſex dies de decimo menſe ꝛ fuit cōpleta, pplexcia de hoc dicit. In ventre mr̄is figuratꝰ ſum caro. x. menſiū tp̄e Sap. vij. Moraliter quicqͩd xp̄s fecit in ſua bn̄dicta cōceptione nō ſine magna rōne fecit. voluit enī in vtero. ix. menſes ſtare adinnuēdum fructū ſcʒ reꝑationis. ix. ordinū angeloꝝ q̄ ſunt in celo de q̄bꝫ mali angeli ceciderūt ex pctō ꝛc̄. Itē recepit ſex vel ſeptē dies ď decimo menſe. Innuens ex ſua incarnatione ſex vel ſeptē ſtatꝰ ſcōꝝ in celo ſcʒ p̄riarchaꝝ. aploꝝ. martiꝝ. cōfeſſoꝝ ꝛ doctoꝝ ꝛ virginū. Itē qꝛ in hoc mūdo meremur. x. p̄ceptis ꝛ ſeptē opibus mīe. qꝛ ſepellire mortuos paꝝ ē de p̄ceptis dicit xp̄s. Si vis ad vitā ingredi ſerua mandata Mat. xix. De opibus aūt dicit xp̄s in iudicio. Venite benedicti patris mei ꝛc̄ Math. xxv. Multa alia opa allegabit tn̄ nō dicet ſi fuiſti ſciens. potens. diues generoſus. ſed ꝛc̄. Dico ſcdo ꝛc̄ ſcʒ maieſtas virtuoſa expectabat enī filiū dei ꝛ ſuū ſine hoīe patre. Iſtud deſideriū fundatᷣ ſic. Nā inuenitᷣ in ſcriptura ꝙ ex quo deꝰ pr̄ ꝓmiſit filiū ſuū mittere ꝓ mundi redemptione ſancti p̄res ardentᷣ ip̄m deſiderabant. Primo abrahā cū ſpecialiter fuit ꝓmiſſus de quo dixit xp̄s Abrahā pr̄ vr̄ exultauit vt videret diē meū vidit ꝛ gauiſus eſt. Quātomagis ſi ip̄m vidiſſet in ꝓpria ꝑſona. Scdo moyſes qui. xl. diebꝰ fuit cū eo locutus in monte ſynai ꝛ nō videbat eum ſed in conſpectu tuo inueni gratiā ante oculos oñde mihi gratiam tuā ꝛc̄ Exod. xxxiij. Et non vidit eū. Tercio dauid qui de hoc fecit vnū ps. dicēs quēadmodū deſiderat ceruus ad fontes aquarū ꝛc̄ ps. xli. Quarto ſalomon di. deo. Quis mihi te frēm meū ſuggentē vbera matris ꝛc̄ Cant. viij. Quinto Iſayas d. vtinā dirumpes celos ꝛ deſcenderes Iſa. lxiiij. Sexto thobias d. Beatꝰ ero ſi fuerint reliquie ſeminis mei ad vidēdum claritatē ir̄lm. Septimo oīes alij ſcī ſm̄ Ambro. clamādo dicebāt. Qn̄ veniet qn̄ naſcetᷣ. qn̄ apparebit putas hic me inueniet illa natiuitas. O ſi oculi mei videant ꝑ quē oculi cordis reuelabūtur O ſi oculi mei videbūt in ſcripturis dei ad oñdendū iſtas ſeptē deſiderationes cantamꝰ ſeptē. O añ xp̄i natiuitatē fiat ergo rō ſi illi ſancti p̄res ita ardentᷣ eū videre deſiderabāt in hoc mundo Quid dicemꝰ de virgine Maria q̄ eū habebat in vtero deſiderabat videre iſtā faciem que dat glīam angelis ꝛ btīs. Os euāgelizans nouā legē Manus q̄ celū ꝛ terrā creauerunt neqꝫ mirꝝ ſi deſiderabat videre illam maieſtatē ꝛ poterat dicere. Expectabo dn̄m qui abſcondit faciem ſuā a domo iacob ꝛ p̄ſtolabor eum Iſa. viij. Nota abſcondit faciē ꝛc̄ ſcʒ antiqͥs p̄ribus ip̄m deſiderantibꝫ videre q̄ mortui ſunt añ ꝛc̄. Moralitᷣ hic. Si virgo maria ꝛ ioſeph ꝛ ſcī p̄res ita ardentᷣ deſiderabāt videre in hoc mūdo puū paſſibilem et mortalē cū quanto deſiderio nos debemus ip̄m deſiderare ut eū poſſumꝰ videre in glīa magnū impaſſibilē ꝛ immortalē. Si ardentes eſſemus ſtatim vellemus cū eo ſed malum ſignum eſt quia coacti eximus de hoc mundo ut captꝰ de carcere ad audiendum ſententiam quando ſentit ſe culpabilem. Innocens tamē libenter venit ad iudiciū coram iudice. Ideo dauid. Domine deus virtutū conuerte nos ꝛ oſtende faciem tuā ꝛ ſalui erimus ps. lxxx. Nota cōuerte nos. ſ. ad bonā vitam. qꝛ alīs melius eſſet anime

in iudicio videre. C. milia demones ꝙ̃ faciem xpi irati. Jō dicit conuerte nos ſcʒ cooꝑando taliter ꝙ q̃ eſt ſuꝑbus pompoſus ⁊c̃ cõuertat̃ ⁊ fiat humilis ⁊ ſic d̃ alijs ⁊ tũc lete ⁊ cũ gaudio videbit faciem xpi in iudicio. Iſte verſus dñe deus etc̃ ter replicat̃ in ꝑmo ꝑs. q2 tres ſunt ſtatus eccie. ſ. religoſoꝝ. clericoꝝ ⁊ laicorũ quia oẽs debent conuerſionẽ ad bonũ deſiderare. ¶ Dico tercio ⁊c̃. Dignitas copioſa fundat̃ ſic ꝑ rõnẽ theologicã qñ ꝑſonis ſanctis datur aliq̃ gr̃a non contentãt̃ de gr̃e inchoatione in ipis ſed ad ꝑfectionẽ auelãt paulatim augmentando q2 nemo repente fit ſũm᷒. Jō diſponũt ſe ꝑparare vt in eis gr̃a ꝑficiatur Auc̃tas. Non ꝙ iam accepim aut iam ꝑfect᷒ ſim ſequoꝛ aũt ſi quõ cõprehendaʒ ad Philip. iij. Ideo ad Hebre. vi. Intermittens inchoationis xpi ſermonẽ ad ꝑfectionẽ ei᷒ feramur iſtã regulã ſeruauit virgo Maria in qua deus incepit maioꝛẽ gratiã ꝙ̃ vnq̃ꝫ fecerit alicui qꝺ ſcʒ eſſet mater dei nõ regis ſeu impatoris. q2 alijs mulierib᷒ hoc etiã conceſſuʒ eſt. Sed dr̃ ſine virginitatis detrimento Non ex virili ſemine ſed miſtico ſpiramine Verbũ dei factũ caro fructũq̃ꝫ ventris floꝛuit etiã virgo autẽ nõ contenta de gr̃e inchoatione nec de eius continuatione ipm nouẽ menſib᷒ in vtero poꝛtãdo ſed affectabat videre ꝑfectionẽ. Jō dauid in ꝑſona virginis dicebat. Expectabã eũ q̃ ſaluũ me fecit a puſillanimitate ſpũs ſcʒ in cõcipiẽdo in qua alie mulieres hñt ſpm̃ puſillanimẽ ex timoꝛe et miſeria. Sed virgo maria habuit ſpiritũ magnanimũ reuelatũ plus ꝙ̃ fuerit vnꝙ̃ aliq̃ mulier ⁊ tempeſtate ſcʒ tedio poꝛtandi a qua fuit ſalua ¶ Moꝛalit̃ nũq̃d reputatis ad magnanimitatẽ ⁊ dignitatem virginis Marie ꝙ ſit mater ita etiã et vos oẽs poteſtis eſſe ſi vultis ⁊ angelo nunciante filiũ dei ⁊ poꝛtabit ⁊ virgines pictis. Declarat̃ angelus nũciãs ⁊ gabriel ẽ ꝑdicatoꝛ Auc̃tas. Labia ſacerdotis q2 ꝑdicatoꝛ vʒ eẽ ſacerdos cuſtodiũt ſciam ⁊ legẽ requirent de oꝛe eius q2 angel᷒ dñi exercituũ eſt Malach. ij. Et mittit̃ a deo. Et quõ ꝑdicabunt niſi mittant̃ ad Roma. x. Salutat nos primo dicendo. Aue maria. Deinde veit ꝯplamentũ ꝑdicationis. Et qñ vos conſentitis ꝓponendo coꝛrigere ⁊ emendare vitam ⁊ oꝛdinare in melius tũc aĩa veſtra eſt grauida. Et virgo q2 ſine coꝛruptõne cõcipit. Auctoꝛitas a facie dñi cõcepim᷒ ⁊ quaſi ꝑturim᷒ Iſa. xxvi. Et poꝛtat̃ iſte partus ꝙ̃tum durat bonum ꝓpoſitum quando aũt executat̃ opere tũc parit iſtũ partum debet expectare quilibet noſtrũ. Patet ergo qm̃ quilibet poteſt dici mater dei. Iſto modo non per equipantiã Auctoꝛitas. Dicatur breuiter hiſtoꝛia. Cum xp̃us ꝑdicaſſet virgo maria cum aliquib᷒ cõſanguineis ſuis venit ad domũ vbi xp̃s ꝑdicabat ⁊ ꝑ gentiũ multitudine nõ potuit intrare. Et vn᷒ volẽs xp̃m ꝑturbare dixit. Ecce mr̃ tua ⁊ fr̃es tui foꝛis ſtãt q̃rẽtes te. Qui rñdens dixit mr̃ mea ⁊ fr̃es mei hij ſũt q̃ v̄bũ dei audiũt ⁊ faciunt Luc. viij. ⁊ Mat. xviij. Dixi q̃rto ⁊c̃ ſcʒ poteſtas glioſa fũdat̃ ſic oĩa miracula q̃ in hoc mũdo fiũt ſũt a ptãte dei ⁊ in gliam ſuã q2 null᷒ ſcũs ꝓpria auc̃tate ꝑt facere miracula niſi inſtrumẽtalit̃ ⁊ ad dei gliãʒ ꝓpt̃ futurã reſurrectionẽ lazari miraculoſã dixit xp̃s. Infirmitas hec nõ ẽ ad moꝛtẽ. ſ. tãq̃ꝫ terminũ ad quẽ ꝭ hñ ꝑ quẽ q2 ꝑ illã erat ventur᷒ ꝭ ꝑ gliam dei ꝑ eũ Joh xi. In partu virgis enĩ multa miracula debebãt cõtingere ĩ gliam dei dicat̃ primũ de claritate noctis. ſcd̃m de apparitõne angeloꝝ ad paſtoꝛes. tercio de cantu ipoꝝ de gloꝛia in excelſis deo. quartũ de adoꝛatõne dei ⁊ aſini. Jō Iſa. Paruul᷒ nat᷒ ẽ nobis ⁊ fili᷒ dat᷒ ẽ nobis ⁊c̃

Nota de miraculis ꝓpter miracula nati/
uitatis. Hoc ergo ſcie͡ns virgo Maria ve/
hementer expectabat ſingula videre ⁊ po
terat dicere. Ueniat q̄ mittēd⁹ eſt ⁊ ipe
erit expectatio gentiū Geñ. xlix. ¶ Mo
ralit̄ iſta q̄nq3 mirabilia debem⁹ nos ex
pectare q̄ ventura ſūt i ptu corpis qñ p
mortē parit bonū ſpm̄ q2 al's niſi ſit bo/
nus fili⁹ nō fiūt iſta mirabilia. ¶ Prio eni
in partu bonoꝝ qñ aīa exit de corpe p
mortē noꝝ pñtis vite q̄ nox dr̄ reſpectu
diei glie clare ſcīt ⁊ aīa. Biat nox pceſ/
ſit dies āt appinq̄uit ad Ro. xiij. Scđo
qñ angeli mittunt̄ ad eā. Anīa eni bona
qñ egredit̄ de corpe nō inuenit ſe ſolam
ſed aſſociatā angelis bonis mala āt ma
lis angelis aſſociat̄. ¶ Tercio angeli can/
tando ducūt eā ad gliam ut ſponſa duci
tur ad ecclam factum ē ut moreret̄ men/
dicus vt portaret̄ ab angelis i ſinū abra
he Luc. xvi. ¶ Quarto q2 beſtie ſc3 infer/
nales i aere exñtes faciūt reuerētiā i trā
ſitu fugiētes. ¶ Quinto de leticia ⁊ gau/
dio qđ fit in plateis vel ordinib9 ange/
loꝝ q2 gaudiū ē in celis angelis dei ſup
vno pctōre pniam agēte Luc. xv. Mul
tomagis ē eis gaudiū de ſcō pniam com
plente videt̄ ergo vobis. Si ille part⁹
debet ardent̄ deſiderare queādmodū do
micella expectat ⁊ deſiderat gliā3 nuptia
rū q̄ nihil ē reſpectu illi⁹ glie ⁊ honoris.
Jō dr̄ de his oib9 diē hec ſupple miracu
la recordatus ſū ⁊ effudi in me aiam me
am Ecce pt⁹ qm̄ trāſibo i locū taberna/
culi admirabilis vſq3 ad domū dei ps xli
¶ Sermonē ſcđ3 vigilie natiuitatiſ xpi
q̄re in parte hyemali de tpe

¶ De ſancto Stephano

D Iſputantes
cum Stephano nō poterāt
reſiſtere ſapie ⁊ ſpūi q̄ loq̄ba
tur Actu. vi. Jnt̄ oēs alias ꝓmiſſiōes
magnas ⁊ mirabiles q̄s xp̄s fecit aplis ⁊
diſcipulis ſingularis fuit illa. Ego dabo
vobis os ⁊ ſapiam cui nō poterunt reſi/
ſtere ⁊ cōtradicere oēs vr̄i. Luc. xxi. No
ta ego dabo vobis eloq̄ntiā ad loq̄ndū
p̄dicādu3 ⁊ diſputādu3 ⁊ dabo vobis
ſapiam. ſc3 p infuſionē. Rō hui⁹ ꝓmiſ/
ſionis fuit. q2 volebat eos mittere p mū
dum ad p̄dicādum. Jō fuit nccīa iſta ꝓ/
miſſio Marie ſi vultis cogitare defect⁹
aploꝝ xp̄i ⁊ diſcipuloꝝ q2 erant rudes
piſcatores ⁊ ſine eloq̄ntia. Jā ſcitis ꝙ
p malā locutōe3 hō pdit ius ſuū deficie
bāt āt in ſciā intellectuali. q2 nū q̄ ſtudu
erāt loycā phiam. theologiā ⁊c̄ ⁊ habe/
bāt diſputare etiā ꝯ pncipia phie cū ma
gnis phis. Ecce rō q̄re eis ꝓmiſit d. E
go dabo vobis os. i. eloq̄ntiā i ore corā
regib9 pncipib9 ⁊ phis ne rōnib9 vr̄is ⁊
argumētis poſſint reſiſtere ⁊ argumēta
ſophiſtica phoꝝ intelligere. Jſta ꝓmiſ/
ſio i oīb9 aplis ⁊ diſcipulis fuit cōpleta.
S3 ſingularit̄ oñdit thema fuiſſe cōple
tū in b. Stephano cū dr̄ Diſputātes cū
ſtephano ⁊c̄ p3 thema. ſm̄ vba themat̄
notaui in beato Stephano duo ſingula
ria ſc3. Primo ex pte iudeoꝝ bellū mul
tū rigoroſu3 ibi diſputātes cū Stepha
no. Scđo ex pte xp̄i victoria miraculo/
ſa ibi ⁊ nō poterāt reſiſtere ſapie ⁊ ſpūi
qui loq̄bat̄. ¶ Dico p̄mo qđ ſm̄ vba the
matis oñditur in btō Stephano bellu3
multū rigoroſum. quia de fide catholica
de materia tam alta ⁊ ſubtili ⁊ tot argu/
entes contra vnū reſpondentem. Sic p̄/
lium eſſet rigoroſum ⁊ piculoſum alicui
militi plures contra eum preliantes di/
uerſis generib9 armoꝝ loricatis rigoro/
ſius ⁊ piculoſius eſt p̄liū vbi de fide ca/
tholica cum inimicis fidei diſputatur ⁊
vnus ſolus contra multos cum tot ar/
gumentis rōnib9 deductionib9 ⁊ pſuaſio
nib9 que ſunt lancee gladij ⁊c̄. Jta fuit

de bello ſancti ſtephani quia ipe ſolꝰ in-
uenit ſe in campo ⁊ venerūt ad eum ma-
giſtri ⁊ arabes ⁊ rabini de qnqȝ ſynago-
gis ſiue ſtudijs generalibꝫ diſputantes
cōtra eū dicit textꝰ. Surrexerūt aūt qui-
dā de ſynagoga q̄ appellabat̃ libertinoꝝ
et ſyrenenciū ⁊ alexandrinoꝝ ⁊ eoꝝ a ci
licia ⁊ aſia diſputātes cū ſtephano Ac
tuū. vi. Synagoga aūt idē ē ꝙ cōgrega
tio doctoꝝ rabinoꝝ ⁊c̃. Queſtio eſt hic
certū eſt ꝙ tūc tp̄is qn̄ iſte ſynagoge in
ſurrexerūt cōtra beatū ſtephanū ꝙ apl̄i
xp̄i ⁊ diſcipuli erāt in ir̄lm. Quare ergo
ſurrexerūt cōtra ſtephanū ⁊ nō cōtra pe-
trū vel iohānē vl̄ iacobū ⁊c̃. Rn̄deo po
teſtis cogitare ꝙ aliq̇d ſingularitatis gra
tie ⁊ virtutis erat in p̄dicatione bt̄i ſte-
phani i cōuertendo gentes pluſq̄ȝ i alijs
hoc dicit textꝰ. Stephanus plenꝰ gra-
tia ⁊ fortitudine faciebat ꝓdigia magna
in pp̄lo Actuū. vi. Nota plenꝰ gr̄a ſcȝ
illis de qua dauid. Diffuſa eſt gr̄a in la-
bijs tuis, ꝓpterea bn̄dixit te deꝰ ps. xliiij.
¶ Secūdo erat plenꝰ fortitudine legit̃
aūt. vi. ⁊ vij. ca. ꝙ in primitiua ecc̄ia mul
ti hōīes ⁊ mulieres cōuertebant̃ ⁊ vole
bant ſtare in ſocietate aplo̅ꝝ intm̄ ꝙ int̃
mulieres erat diſcentio, ꝓpter ꝙ apl̄i p̄po
ſuerūt eis in rectorē vnū hōiem ſcm̄ ca-
ſtum ⁊ fortē iſte fuit b. ſtephanus. Ita
fuit fortis ꝙ nulla occaſione peccauit ⁊
rexit eos laudabiliter. Ecce fortitudo qꝛ
vnꝰ homo ſatis habet facere ꝙ gubernat
vxorē ⁊ filias. et b. Stephanꝰ regebat
tot de quo regimīe apl̄i excuſarūt ſe rōe
p̄dicationis ⁊ cū toto hoc b. Stephanꝰ
nō dimittebat p̄dicationē. Itē faciebat
ꝓdigia. i. ꝓcul a digito q̄ nullo poſſe crea
ture poſſūt fieri vt ſuſcitare mortuos il-
lumiare cecos ⁊ ſic de alijs q̄ p̄ naturam
non poſſent fieri. Itē faciebat ſigna ſicut
ſunt illa q̄ pn̄t fieri p̄ naturā ſed nō illo
modo. verbi gr̄a de febre curat̃ homo na
turaliter ſed nō cōuertebant̃ ꝓpter quod

qnqȝ ſynagoge iudeoꝝ ſurrexerūt contra
beatū Stephanū. Ecce bellū rigoroſū
quia diſputātes cū ſtephano. Dico ſe-
cūdo ꝙ in verbis thematis notat̃ in btō
Stephano ex p̄te ihū xp̄i victoria mira-
culoſa cū dr̄ nō poterāt reſiſtere ſapiētie
et ſp̄ūi qui loq̄bat̃. Ita erat armatꝰ bea-
tus Stephanꝰ ꝙ ſagitte argumētoruȝ
nec gladij rōnū nec baliſte p̄ſuaſionum.
nec lancee deductionū ip̄m potuerūt vul
nerare. vbi gr̄a. Surrexit cōtra eū ſyna-
goga libertinoꝝ. Primo cōtra b. ſte-
phanū p̄dicatio de materia aduentꝰ xp̄i
d. ꝙ iam meſſias in lege ꝓmiſſus vene-
rat dicēs ꝙ cecus erat q̇ hoc nō videbat
clare. maxime cū patriarcha Iacob de h̄
dediſſet ſignū d. Non auferet̃ ſceptrū de
Iuda. nec dux de femore eius donec ve-
niat qui mittendus ē ⁊ ipe erit expectatō
gentiū Geñ. xlix. Modo dicebat ipe iā
videtis ꝙ ſceptrū p̄ditū eſt qꝛ herodes
alienigena regnat. Ideo nō oportet meſ-
ſiam expectare licet multi deceptores ve
nient poſt eū dicēdo ſe meſſiā eſſe. Itē
de ebdomadibꝫ annoꝝ ſeptē Daniel̃.
vij. q̄ ſunt. cccclxc. anni ⁊ iam ſunt cōpleti
Contra hoc ſynagoga libertinoꝝ volēs
confundere b. Stephanū corā tota mul
titudine ſurrexit d. Et nunq̇d dicit Iſa.
Egrediet̃ virga de radice yeſſe ⁊c̃. Non
ne iſta debet eſſe mr̃ meſſie. Rn̄dit bea-
tus ſtephanꝰ imo ⁊ flos de radice eius
aſcēdet ſcȝ meſſias filius eiꝰ imo. Et nū
q̇d ibi ponit ſigna de meſſie aduentu di.
habitabit lupus cū agno ⁊ pardus cum
edo ambulabit vitulus ⁊ leo ⁊ ouis ſil̃
morabunt̃ ⁊ puer p̄uulus minabit eos
Iſa. xi. Cū ergo iſta ſigna non ſint com-
pleta quia lupus non habitat cum agno
imo deuorat nec pardus cum edo. ergo
ſtephane reuoca qđ dixiſti. Ecce victo-
riā. Rn̄dit beatꝰ Stephanꝰ dulcit̃. Si
gnum ꝓphe verꝫ ⁊ iam completum eſt.
nec intelligendū eſt ꝙ loquatur de illis

beſtijs q2 ille naturaliter poſſent domari
ſed ꝓpheta loquitur figuratiue de hominibꝰ
p beſtias figuratis. Sicut locutus fuit
Jacob dicẽs. Catulus leonis iuda yſa-
char aſinus fortis. Neptalim ceruꝰ emi
ſſus benyamin lupus rapax. Geneſ. xlix.
Lex ergo noſtra moſayca vocat beſtias ſm
ꝓprietates et conditiones quas habitura
erant beſtiales. Non enĩ intelligebat Ja
cob ꝙ iuda eſſet leo niſi ſm ꝓprietates.
quia ſicut leo dñatur beſtijs. ita iuda et de
dauid ex illa tribu debebat dñari. Jdeo
yſaias dans illa ſigna de omnibus loqͣba
tur. lupus enim rapax fuit Math vt di
cit Beda ꝓpter vſuras etc. Agnus purꝰ
et ſimplex fuit Johes euangeliſta ſimul
habitant pardus diuerſoꝝ coloꝝ fuit ni
chodemus phariſeus. Edus petrus apo
ſtolus qui ſimul habitant. vitulus enĩ de
quo fiebat principale ſacrificiũ ſignat cor
pus xpi. ouis ſimplex aĩam xpi. leo potẽ
tiſſimus ſignificat diuinitatẽ. Et puer p
uulus. ſ. xps nouiť natꝰ minabit eos. et
caro aĩa et diuinitas tria hec ſimul erant ĩ
xpo. Et ꝙ yſa. loquereť de hominibꝰ pa-
tet. idem ſequitur in textu. Non ocadẽt
in vniuerſo monte ſancto meo q2 reple-
ta eſt terra ſciencia domini ſicut aque ma
ris aperientis. yſa. xli. Clarum eſt ꝙ loqͣ
tur de beſtijs quo increpabant templum
ſcꝫ de hominibus beſtiales condicões ha
bentibus. Et non poterant reſiſtere etc.
Ecce victoria miraculoſa de tam rigoro
ſo bello. Secũdo ſurrexit contra euꝫ ſy
nagoga ſyrenentiũ predicanteꝫ de mate
ria diuinitatis xpi et huãnitatis. q2 ſicut
deus qñ voluit dare legem iudeis aſſũp
ſit formã ignis vt ptꝫ Exo. j. et. ij. et vo
cabatur ignis dñs deus tuus. Jgnis con
ſumens eſt dixit moyſes populo. Deuť.
iiij. Sic qñ voluit dare legem nouã euã
gelicam legem gracie aſſumpſit formam
humanã que ẽ nobilior et melior forma
ignis vel humanitatis clarum eſt ꝙ huã
nitatis. Jdõ nunqꝫ dimittet iſtam formã
Etiã dimiſit formam ignis q2 eſt irrõna
bilis. Jteꝫ niſi eſſet deus non poſſet ſal
uare aliquẽ nec etiam ſeipſum. quia ſicut
lucerna ſine lumine nõ poteſt illuminare.
nec etiã humanitas ſine diuinitate. Tũc
illi cõtra vos predicatis errores. Et nũ
quit legiſti pſalteriũ et nunqͣ in ps. viij.
Exultate in. viij. verſu dr. Audi popule
meus et conteſtabor. i. ꝓteſtare iſrahel.
Si audieris me nõ erit in te deus recens
neqꝫ adorabis deum alienũ. Cum ergo ille
noſter Jheſus ſit deus recens q2 de mře
vbi habuit inicium. natus igiť etc. Rñt
Stephanus xps Jheſus non eſt deus re
cens ſed eternus. ſꝫ eſt homo recens. Sic
de filio regis xxx. annoꝝ qñ fit nouiter mi
les eẽt nouus miles ſed non eſſꝫ nouus
filius regis. Jta dñs Jheſus xps eſt eť
nus filius dei ſm diuinitatẽ. Sed in au-
la vteri virginalis factus eſt nouus mi-
les recipiẽs habituꝫ humanitatis vt po
ſſet bellare Et ſic licet fuerit homo recẽs
non tamen fuit deus recens nec alienus.
hoc patꝫ cũ in eodẽ ps ſequitur. Ego ſũ
dñs deus tuus qui eduxi te de terra egip
ti dilata os tuum et implebo illud. deus
eniꝫ in hebrayco ore ſtricte noĩatur ſcꝫ el
et etiam in latino deus ſed dilata os tuũ
et illud in hebreo dicendo. Adaꝫ. i. homo
in latĩo dicẽdo hõ vult dicere q2 ero deꝰ
et homo. et victi receſſerunt. ꝑpl's autem
gaudebat. q2 non poterãt reſiſtere ſapiẽ
et ſpiritui etc. Tercõ cum ſemel predi
caret de trinitate dicens ꝙ licet ſit vnus
deus ſolus tñ ille tres pſone pater gene
rans. filius genitus. et ſpũs ſanctus ſpira
tus. Exẽplificando in ſole vno in quo ẽ
pater generans ſcꝫ ſubſtantia. et qui generat.
pater poteſt dici. et filius genitus. ſ. radi-
us. et ſpiritus ſpiratus ſcꝫ calor. Jta deꝰ-
us de ſua ſubſtantia generat radium quem fili
um dicimus quẽ miſit in hoc mundo et tñ
recedit ab eo ſicut nec radius a ſole et ca-

ritas ſpirata a patre ⁊ filio ſpũs dicitur.
Dicebat beatus Stephanus non intel-
ligatis ꝙ tres ꝑſone ſint vt tres reges l'
gygantes. qꝛ non ſic ſumũtur ꝑſone ſed
ſicut dixi. Jõ dauid ps. xviij. In ſole po-
ſuit tabernaculũ ſuum. i. ſimilitudinẽ ſuã.
Surrexit contra eũ ſynagoga alexandri-
noꝝ dicens. Et nunq̃t dicitur. Audi iſ-
rahel dñs deus tuus deus eſt vn⁹. Deu.
iiij. ⁊ vos ponitis tres deos reuocate ⁊c̃.
Rñt beatus Stephanus verũ eſt ꝙ de-
us non eſt niſi vnus in ſua eſſencia ſ; ille
deus vnus eſt tres ꝑſone ⁊ hoc non eſt ꝯ
moyſen in auc̃te allegata ꝑ vos ymmo
moyſes in dicta auc̃te ponit tres ꝑſonas
ſecrete qꝛ ponit ibi tria vocabula volens
noiare deũ dicit. Audi iſrahel do. dñs ei
eſt nomen potencie. Ecce ꝑſona patris
cui attribuitur potencia. Scdm dicit de⁹
qḋ eſt nomen ſapie. Ecce ꝑſona filij cui
aꝓpriatur ſapia. Terciũ dicit tuus quod
eſt nomẽ clemencie ⁊ bonitatis qḋ ſpiri-
tui ſancto attribuitur. Et nunq̃t in princi
pio biblie habetl. In principio creauit elo
ym in plurali vbi accipitur pluralitas ꝑ-
ſonaruꝫ ⁊ non poterant reſiſtere ſapiẽtie
et ſpiritui qui loquebatur ¶ Quarto cũ
ſemel ꝑ̃dicaret de ſacramẽto altaris di.
ꝙ ante verba illa eſt panis ſed dictis ver
bis a xp̃o ordinatl a ſacerdote ſtatim ſub
ſtancia panis cõuertitur in corpus xp̃i et
continet̃ infra illã cortinam albaꝫ ⁊ado
ratur. Queãdmoduꝫ rex qñ audit miſſã
eſt infra cortinas ⁊ milites licet non vi-
deant regem inclinantur contra cortiãs
Rõ quare deus inſtituit iſtud ſacrificiũ.
fuit. qꝛ ſicut dyabolus ꝑ fructũ introdux
it totũ malũ in mũdo ⁊ damnacõeꝫ. ita
deus ſapiẽtioꝛ diabolo voluit ꝑ fructuꝫ
afferre omne bonum mũdo ⁊ ſaluacõeꝫ
de quo dicitur virgini Marie benedict⁹
fructus ventris tui. Jõ dixit xp̃s. hic eſt
panis qui de celo deſcendit. q̇ manducat
hunc panem viuet in eternuꝫ. Joh. vi.

Populus autẽ hoc clare videns ⁊ intel
ligens conuertebatur. tunc ſurrexit con̄
eum ſynagoga alicianoruꝫ cum furia di.
Vos predicatis ſtulticias quia panis ñ
eſt adorandus. nunquit dixit deus. Do-
minum deum tuum adorabis. ⁊ illi ſoli
ſerules. Deutro. vi. Ideo reuocate qḋ
dixiſtis qꝛ panis non debet adorari. Re
ſpondit beatus Stephanus dicens. Ve
rum eſt. ꝙ adoratione latrie ſolus deus
adorandus eſt. Ideo de⁹ adoratur i ho
ſtia conſecrata quemadmoduꝫ adoraba
tur a moyſe ⁊ aaron ⁊ ab alijs in archa.
Non enim adorabant lignum nec aurũ.
vel figuram quia fuiſſent ydolatre. ſed a
dorabant deum. qui tunc in figura arche
voluit adorari. Racio. quia ſicut deus
dat vitam gracie hic ⁊ glorie in futuruꝫ
Ideo ſicut tunc non reputabatur incon-
ueniens adorare deum nec non debet re-
putari inconueniens adorando deum in
hoſtia illi autem confuſi recedebant quia
non poterant reſiſtere ſapientie. ¶ Qui
to cum ſemel predicabat ꝙ lex moyſi ce
ſſabat ⁊ erat dimittenda quantum ad iu
dicialia ⁊ ceremonialia non autem quã
tum ad moralia ſcꝫ precepta. quia licet
eſſet bona pro illo tempore non tamẽ ꝓ
iſto quia eſt bonum ⁊ melius queãdmo
dum in formatione hominis. Geñ. ij. for
mauit deus ⁊c̃. bonum fuit corpus for-
matum ſed melius anima inſpirata. opti
mum autem fuit qñ homo fuit ꝑfectus
in corpore anima ⁊ vita. Ita lex moyſi
de lymo terre quia tota eſt terrena in ꝓ-
miſſionibus nihil celeſte ꝓmittit bona
erat vt corpus ſed melioꝛ eſt anima qꝛ
eſt ſpiritualis. Ita melioꝛ eſt lex euange
lica tota ſpiritualis ⁊ perfecta. que non
permittit temporalia ymo dicit ꝙ deſpici
tur ⁊ ꝓmittit celeſtia gloriam ⁊ beatitu
dinem bonus eſt puer ſed melioꝛ eſt vir
magnus fortis ⁊ diſcretus. Sꝫ deus q̇
fecit puerum facit ipſum magnũ eciã ⁊c̃

De ſacto Johãne euãgeliſta Sermo

Ita de lege veteri puerorum ⁊ noua virorum ⁊c̃. Surrexerunt de ſynagoga aſyanorum. v. contra. Et nunq̃ dicit Dauid Fidelia omnia mandata eius confirmata in ſeculum ſeculi facta in veritate ⁊ eq̃tate ps. xvij. Reſpondit beatus ſtephanus ymmo iſta auctoritas declarat ꝙ lex moyſi debebat durare in ſeculum ſeculi. Primum ſeculum fuit ex quo fuerunt i terra promiſſionis poſt exitum de egipto et durauit vſq; ad tranſmigracõem. Secundum ſeculum fuit a tranſmigratione. vſq; ad xp̃m meſſiam de hoc dauid. Redemptionem miſit dominus populo ſuo mandauit in eternum teſtamentum ſuũ. Et non poterant eum ſuperare. Tũc venerunt ad manus ⁊ accuſauerunt eum coram iudicibus etiam obſtinatis ⁊ habuerunt tres falſos teſtes accuſantes eũ de blaſphemia in deum. in moyſen ⁊ in legẽ beatus Stephanus excuſans ſe facta eſt facies eius vt angeli ⁊ illi ſtridebant dentibus in eum. videns beatus Stephan⁹ ꝙ eius excuſacio nec predicatio proficiebat icepit eos redarguere ⁊c̃. Narra breuiter eius martirium.

De ſancto Johãne euãgeliſta.

Erat vir magnus apud dominum ſuum ⁊ honoratus. iiij. Re. v. Pro declaracione huius verbi ⁊ introductiõe materie predicande recordor de quadam hiſtoria que habetur heſter. v. de qua recipiam fundamentũ mei ſermonis. Ille magnus rex ⁊ imꝑator Aſſuerus fecit ſemel queſtionem cuidam ſubtili conſiliario ſuo querens ab eo conſilium di. Quid debet fieri viro quem rex honorare deſiderat cogitans modicum ille poſt reſpondit homo quem rex honorare vult. debet indui veſtibus regis ⁊ imponi ſuꝑ equum qui de ſella reg. eſt ⁊ accipe regis dyadema ſuꝑ caput ſuum. Et primus de regis principibus teneat equum eius ⁊ ꝑ plateas ciuitatis vadens clamet ⁊ dicat. Sic honorabitur quẽcunq; voluerit rex honorare. Heſter. vi. Omnia iſta debent fieri. ſ. iſta quinq; homini quem rex vult honorare. dominus Jheſus rex potentiſſimus oĩa iſta quinq; magnifice conpleuerit in beato Johanne euãgeliſta. Ideo de eo ꝓpoſui vobis thema di. Erat vir magnus et honoratus apud dñm ſuum. Ex hijs. v. patet thema. Modo videamus de quolibet vnũ modicum. Quantũ ad primũ dicit homo quẽ rex vult honorare debet i dui veſtibus regis. Dico ꝙ beatus Joh̃ fuit indutus veſtibus regalibus de eodẽ panno cum xp̃o. Et ecce quõ humanitas qua xp̃s indutus eſt in vtero virginis dicitur veſtis. rõ quia ſicut veſtis cooperit corpus ne caro videatur. ita dicit ſcriptura qui cum in forma dei eſſet ſemetipſum exinaniuit formam ſerui accipiens in ſimilitudinem hominum factus. ⁊ habitu inuẽtus vt homo. Ad phil. ij. Dico ꝙ de eodem panno ſcʒ de eadem carne indutus fuit beatus Johannes. vnde cogitate ac ſi de eadem pecia panni precioſi ſcʒ ſcarlata indueretur rex ⁊ miles. Rex de vno capite ⁊ miles de alio Ita fuit de rege xp̃o et milite Johãne peciã precioſi panni habuit beata Anna que vt pecia pãni habuit duo capita id eſt duas filias. prima tã q; caput principale fuit v̓go Maria. vltima maria ſalome. De primo capite. ſ. virgine Maria fuit indutus xp̃s. de vltimo capite fuit indutus beatus Johẽs euangeliſta. Ecce quomodo habuit primum honorem quia fuit frater Jheſu xp̄i per ſingularem filiationem virginis Marie. quando enim xp̃s rex in die veneris ſancta fuit in prelio equitans ſuꝑ equum crucis dixit virgini matri ſue de Johãne Mulier ecce filius tuus non ſolũ nepos

ſed filius ſpiritualis. Et iō dixit. ecce ma-
ter tua non ſolum cognata ſiue auuncula
et ex illa hora recepit eam in ſuam ſcꝫ ma
trē. Modo iſta ſingularitas de nullo a-
lio legitur. Ideo acſi de eodēꝫ capite pā
no eſſet indutus virgo Maria vocabat
eum filiuꝫ. Idem iohannes vocabat eā
matrem. quod Johannes conſiderans iſ
tum honoreꝫ letus cantabat cancōeꝫ di
cens. Gaudēs gaudebo in domino ꝛ ex
ultabit anima mea in deo meo quia indu
it me veſtimentis ſalutis ꝛ indumēto iu
ſticie circundabit me. yſa. lxi. ¶ Nota in
auctoritate quatuor clauſulas reddēdo
ſingula ſingulis. prima gaudens ſcꝫ de
conſanguinitate xp̄i quia de eadem pecia
panni indutus. Secunda gaudebo eciā
quia filius virginis marie. Tercia ꝛ exul
tabit. i. extra ſaltabit aīa mea in deo meo
quia induit me veſtimētis ſalutis. i. Ihe
ſu qui hebrayce ſalus interpretatur. veſti
mentis ſcꝫ conſāguinitatis ꝛ germanita
tis Iheſu fuit indutus q̄tuor ꝛ indumē-
to iuſticie ꝛc̄. Mantellus eſt bona vita
vel penitencia cooperiens malas veſtes
inferiores ſcꝫ ſupbie. auaricie. ꝛ luxurie.
īuidie. gule. ire. accidie. Induite vos mā
tello penitencie ꝛ nullum peccatum appa
rebit in confuſione veſtri. Ideo Dauid.
Beati quoꝝ remiſſe ſunt iniquitates et
quorū tecta ſunt peccata. Ecce quare dix
it indumento iuſticie. ſ. penitencie. Circū
dedit me vel aliter. Si vis indumento
iuſticie. i. bone vite ꝛ iuſticie circundedit
me ſcꝫ ante verſus deum p obedienciam
ad diuina precepta plus facere ſm dei
volūtatem q̄ȝ ſm ſenſualitatem. Retro
p beniuolentiam ad omnes taꝫ xp̄ianos
q̄ȝ infideles. tam amicos q̄ȝ inimicos. A
dextris proſperitatis p temperantiaꝫ nō
ſuperbire nec exceſſum facere. A ſiniſtris
ſcꝫ aduerſitatis p pacientiam ꝛ licet nō
portetis veſtimēta conſanguinitatis vt
Johannes cum portabitis mantellū bo
ne vite de quo plꝰ gaudebat Johānes
qꝛ licet eſſet de xp̄i parentela niſi habuiſ
ſet bonam vitam non habuiſſet paradi-
ſū iō apls. Renouamī ſpū mētis veſtre
et induimini nouum hominē ſcꝫ ſanctaꝫ
vitam ꝛc̄. ad phil. iiij. Si aliquis ſit diſ-
copertus ante p inobedientiā. retro p ini
miciā. A dextris p intemperanciam. a
ſiniſtris p impacientiam induat ſe man-
tello bone vite ꝛc̄. ¶ Quantum ad ſecū
dum gradum honoris dicit vir queꝫ rex
voluerit honorare debet īponi ſup equū
de ſella regis. Iſtum honorem fecit xp̄s
Johāni. Equitauit enim equū xp̄i de
ſella freno calcaribus eius. ¶ Si dicatur
xp̄s non equitauit equū ſed aſinum pro
natiuitate. pro quo ſciendūꝫ ꝙ in ſcriptu
ra ſancta Corpus noſtrum ſpiritui cōpa
tum dicitur equus. Racō qꝛ ſicut miles
regit equū. ita corpus noſtrum regitur a
ſpiritu equitante eundo ante p bona ope
ra vel refrenando p temperanciam a dex
tris vel a ſiniſtris ꝛc̄. ¶ Nota ꝙ ad gu-
bernandum equū requirūtur duo. ¶ Pri
mo frenum. Secundo calcaria. freno re-
tinetur ſi eſt indomitus. calcaribus pu
titur ſi eſt piger. Multi enim tam religi-
oſi q̄ȝ clerici q̄ȝ eciam ſeculares equitant
equum ſine freno. Ideo proiciuntur i lu
to luxurie ꝛ corrupcōis compares ꝛ co-
mares ꝛc̄. totus mundus eſt corruptus
Multi dicunt ego vellem viuere caſte.
ſi deus faceret mihi graciam. ſed non
poſſum ꝛc̄. Racō quia equitatis ſine fre
no. Ecce ſtulticie acſi miles velleꝫ equita
re equum indomitum ſine freno ſi cadit.
culpa eſt ſui. Ideo quia nullus equus ē
tam infrenis q̄ȝ corpus hominis. Ideo
dicit apoſtolus. Equis frena in ora mit-
timus ad conſentiendum nobis. ꝛ omne
corpus circumferimus. Jaco. iij. Calca
ria autem ſunt amor de ſaluatione de pe-
de dextro ꝛ timor de ſaluatione de pede ſi
niſtro. Si equus tuus ſit piger ad ieiuniā

dum vigilandū orandū vel veniendi ad eccleſiā pcutiatur cū calcari de pede dextro dicendo. Corpus labora mō. qꝛ reſurges impaſſibile clarū ſubtile leue ꝛc̄. Si autē ſic vult ſe mouere pcutiatur cū illo de pede ſiniſtro ſcʒ timore damnatōnis dicendo ſi modo non vis ieiunare in inferno nunꝙ̄ comedes. Idē de vigilia alicio ꝛc̄. Qui hic non vult facere pniāʒ faciet in inferno ꝛ ſine fructu. Ideo dicit ſcriptura de iſtis calcaribꝫ. Qui timetis deum. Ecce vnū calcar diligite illum. ecce ſecundū Eccl. ij. Et aliqui mali equitant vt luxurioſi qꝛ ſpūs non equitat ſuper carnem regendo vt miles equū ſed e conuerſo qꝛ caro dominatur de quib⁹ dicit apl's. Qui ſm̄ carnem ſūt que carnis ſunt ſapiūt. ad Ro. viij. Aliqui autē equitant ad os ſine ſella vt ſunt illi de matrimonio qui tangunt carnem licet nō cadant ſeruando modum circa mutuā fidelitatem. virgines enim equitant cū ſella equū que nunꝙ̄ tangunt carnem nec corde deſiderando nec ore loquendo nec opere faciendo de quibus apl's. In carne ābulamus non ſm̄ carnem militamus et ad Cor. x. xp̄us autem rex ꝛ dn̄s noſter equitauit equū carnis ſue ſiue corporis ſui cum ſella virginitatis. qꝛ nunꝙ̄ ſciuit expimentaliter illam delectacionē quā luxurioſus querit. Ideo apl's talis docebat vt eſſet nobis pontifex ſanctus. innocens impollutus ſegregatus a peccatoribus ꝛ excelſior celis factus. Ad hēb. vij. Quinqꝫ excellentias de xp̄o dicit contra quinqꝫ modos peccandi p luxuriā. Primus modus eſt cogitando deſiderando. et delectando ſed qꝛ xp̄us non cogitauit nec talia vnꝙ̄ deſiderauit. qꝛ ſanctitas principaliter conſiſtit in corde. Secūd⁹ modus eſt loquendo de materia vel cantando ꝛc̄. Corrumpūt enim bonos mores colloquia praua. j. ad Cor. xv. tales non ſunt innocentes. Jere. i. non longe eſt a facto qui delectatur in verbo. Et qꝛ xp̄s nunꝙ̄ de tali materia loquebatur niſi reprehendendo. ideo dicitur innocens. Tercius modus eſt mollicies de illis q̄ p ſe polluuntur timentes confundi ſi cū alijs ꝛc̄. ideo dicitur impollutus. Quartus qui peccant cum mulieribus faciēdo opus xp̄s vero nunꝙ̄. ideo dicitur ſegregatus a peccatoribꝫ. Quintus modus ē contra naturā qñ non poteſt ſequi generatio ꝛc̄. xp̄s dicit̄ altior celis factus ſcʒ in puritate in equo eq̄tauit beatus Joh̄ ſciuit enim regere corpus ſuū cum freno abſtinencie ꝛ calcaribꝫ ꝛc̄. qꝛ nunꝙ̄ cecidit ſella virginitatis. Ecce equus de ſella regis. Ideo de ipſo p̄t intelligi qd̄ ipſemet dicit. Ecce equus albus ſcʒ corpus beati Joh̄. ꝛ q̄ ſedebat ſup eū vocabat̄ fidel' ꝛ verax. Apoc. xix. Fidelitas reſpicit cor qꝛ nunꝙ̄ corde deſiderauit inhoneſtatē. ꝛ verax qꝛ ope non fecit actum carnalem. Si dicatur hoc non fuit ſingulare in Johāne qꝛ multi alij fuerūt virgines Dico ꝙ multi ſunt in paradiſo virgines et in hoc mundo ſed non credo ꝙ tali mō ſicut Johānes qꝛ non credo ꝙ aliquis ī tali puncto ſeruaſſet virginitatē ſicut fecit beatus Johānes. Cum enim fuiſſet xxvij. annorum deſponſauit vxorem. deinde fecit conuiuiū nupciarum in quo fuit xp̄s ꝛ mater eius virgo Maria vt dicit Jero. vbi xp̄us mutauit aquam in vinū ꝛ facto conuiuio in ſero forte iam ſpōſa erat in camera ꝛ forte in lecto. Et ſpōſi quid tunc cogitaris vos ſcitis qui tranſiuiſtis a capite vſqꝫ ad pedes ſunt carnales. Tunc xp̄s vocauit eum veni mecum volo ꝙ ſis religioſus qꝛ vt dicit ſanctus Thomas in ſc̄da ſc̄de. apoſtoli faciebant tria vota caſtitatis. paupratis. ꝛ obediē Et ſtati Joh̄es recepto congerio a ſpōſa ſecutus eſt xp̄m ipſa potuit ducere alium virum. Et ex hoc eciā determinat ꝙ deſponſati pn̄t ſepari p ingreſſum religi

onis. Ecce in quali puncto exſpectauit do
minus eū vocare non añ deſponſacōem
nec ante cōuiuiū ſed qñ iam lupus vo-
lebat deuorare ouem. Jō dicit Jero. in
ꝓlogo ſup euāgeliū Johis. hic eſt ioh̄
euāgeliſta vnus .i. ſingularis ex diſcipul̄
dei qui virgo a deo electus eſt quem de
nupcijs volentem vocauit de⁹. Mora
liter Johes piſcator .xxvij. annoꝝ ⁊ vir
go venit ad matrimonium modo ſi eſſet
vnus talis non inueniret vxorem ſtatim
dicerent nō dabo illi ⁊c̄. Item qꝛ ſtatī
obediuit xp̄o dimittendo ſponſaꝫ. xp̄s ñ
precepit vob̄ dimittere vxores nec ſpō
ſas ſꝫ ꝙ caueātis ab immūdicijs ⁊ contē
tionibus de vxore veſtra alba vel bruna
iuuenis vel antiqua ſana vel infirma qꝛ il
lud eſt onus matrimonij q̇ vero non ſūt
de matriōnio abſtineant viuāt caſte ſcḿ
conſilium thobie dicentis. Attende tibi
fili ab omni fornicacōe ⁊ pret vxoreꝫ tu
am nunꝙ̄ patieris crimē ſcire Thob̄. iiij.

Quantum ad terciū gradū honoris
dicit vir quē rex honorare vult debet ac
cipere regis diadema ſup caput ſuū. Co
rona qua xp̄s fuit coronatus inq̄tuꝫ ho
mo in die coronacōis ſue fuit ſapiā ꝑfec
ta oīm rerum. Rō quia ſicut corona por
tatur in capite. ita ⁊ ſapiencia. Ideo dici-
tur vulgarit̄ de ſapiēte bonū teſtamētū
habet. Corona autem xp̄i habuit quatu
or flores ad ſimilitudinē corone regl̄ cir
cinquaꝗ ante ꝑ ſcientiā trinitatis quaꝫ
habuit in conceptione non ſolum inquan
tuꝫ deus ſꝫ inq̄tuꝫ homo vidit trinitatē
ita clare ſicut modo in celo vidit eni pa-
trem ⁊ filiū ſpirantes ſpiritum ſanctum.
Retro habuit ſcientiam ⁊ cognitionem
omnium creaturarum ⁊ omnium rerum
factaꝝ ⁊ fiendaꝝ quot homines fuerunt
ante ⁊ poſt erūt. ⁊ quot animalia de die
iudicij ⁊ de omnibus cordium cogitacōi
bus. A dextris habuit cognitōeꝫ ⁊ ſciaꝫ
de glā paradiſi qꝛ ī inſtanti ꝯcepcōis ap
uit ſibi librū predeſtinacōis ⁊ cognouit
q̇t eſſent ſaluandi ⁊ cauſam ſaluacōis. a
ſiniſtris autem habuit ſcientiā ⁊ cognitō
nem penaꝝ inferni ⁊ omniū damnando-
rū in libro preſciencie vidēs clare ⁊ cau
ſas damnacōis. De iſta eniꝫ corona xp̄i
fuit coronatus in puncto ſue conceptōis
qñ virgo conſentiens dixit. Ecce ancilla
domini fiat mihi ſcḿ verbum tuū. In vl
timo verbo corpus xp̄i fuit formatum ⁊
anima infuſa ſtatim habuit ſcientiaꝫ om
nium predictorum. De iſta corona auc-
toritas. Egredimini filie ſyon ⁊ videte
regē in diadeāte quo coronauit eū mat̄
ſua in die deſponſacōis illius ⁊ in die leti
cie cordis eius Canti. iij. Nota filie ſi
on .i. contemplacōis anime. Et videte re
geꝫ ſalomonē .i. xp̄m. Regula eſt taꝫ iu
deorum q̄ꝫ eciā doctoꝝ noſtrorum ꝙ in
libro canticoꝝ vbi dicitur ſalomō vel di
lectus vel ſponſus intelligitur deus. In
dyademate quo coronauit eū mater ſua
quia ex parte matris ſibi debebatur de iu
re regnum Dauid. et non ex parte patr̄
quia non habuit hominem patrem in die
deſponſationis illius id eſt aſſumptionis
humanitatis ⁊ vnitatem ſuppoſiti. quia
ſicut vir ⁊ vxor non ſunt omnino duo. ſꝫ
vna caro. Itaꝗ iam non ſunt duo. ſed
vna caro. Quod ḡ deus coniunxit homo
non ſeparet. Mathei decimonono. Ita hu
manitas ⁊ diuinitas in chriſto non ſunt
niſi vna perſona diuina. Et in die leticie
cordis eius ex ſcientia quaꝫ habuit ſubi-
to. De iſta corona ſapiencie fuit eciam
coronatus Johannes euangeliſta ſuper
omnes alios in nocte paſſionis chriſti.

Dicatur quomodo beatus Johanes
quia alias non feciſſet reclinauit caput q̇
ſi vellet coronari ſuper pectus chriſti in
cena ⁊ tunc habuit ſcientiam. quia tunc
fuit ſibi impoſita corona regis quatuor
habens flores ante per cognitionem.
Ideo beatus Johannes fecit euāgeliū

Retro ꝑ cognitionez glorie ⁊ ſaluando
rum. Ideo fecit primā epl'az canonicaz
A ſiniſtris ꝑ cognitionem dampnatorū.
Ideo fecit ſecūdaz ⁊ terciaz epl'as cano
nicas. Jō poſſumus de eo dicere. Coro
na aurea ſuꝑ caput eius expſſa ſigno ſan
ctitatis. Ecci.xlv. ¶ Nota expreſſa ſigno
ſanctitatis. q2 ſicut intus in anima habe/
bat coronam ſapie. Ita etiā expreſſabat
extra ꝑ ſignū ſanctitatis ⁊ bone vite Mul
ti enim hodie portant coronā ſapientie ſꝫ
non expreſſaz ſigno ſanctitatis ſꝫ vanita
tis. habent magnā ſciaz ſꝫ malam ꝯſciāz
Sicut enim multi habentes coronā ſapi
entie in capite quatuor flores lilij orna/
tam in circuitu. Ante ⁊ ꝑ ſciaz quā hñt
de deo legendo diſputādo de attributis
reuelacōibus ⁊ nominibus diuinis ſꝫ nō
expreſſatur ſigno ſanctitatis q2 nullū ſa/
porem ſentiunt deuocōis. Retro ꝑ ſcien
ciā creaturaꝝ diſputando de impſſionibꝰ
conſtellacōibus corpoꝝ celeſtium de ge/
neracōe ⁊ corruptiōe ⁊c̃. ſed non expſſa
tur ſigno ſanctitatis deſpiciendo creatu/
ras corruptibiles ymmo aliqui maculan
tur ibi A dextris ꝑ ſciam de gloria cele/
ſti de illis qui ſaluantur ⁊ ꝑ que opera de
ſpiciendo predicando diſputando diſpo
nendo de ordinibus angeloꝝ de gradibꝰ
glorie diſputando ſꝫ non expreſſatur ſig
no ſanctitatis q2 nō paramus nos ꝑ bo/
nam vitam vt ad illam ꝑueniamus. nec
illam ardenter deſideramus. A ſiniſtris
ꝑ ſcientiam certam. quoniam habemus
de inferno. de penis dampnatorum diſpu
tando ⁊c̃. Sed non expreſſatur ſigno ſā
ctitatis cauendo a peccatis ne illuc deſcē
damus. ¶ Quantum ad quartum gra/
dum honoris dicit. Vir quem rex hono/
rare vult primus de regis principibus te
neat equum eius. Iſtum honorem fecit
xp̄s beato Johanni. maior princeps cu
rie xp̄i inter angelos qui veniunt ad nos
eſt Michael. Ecce mihael vnus ſingu/
laris de principibꝰ primis. Dan̄.x. Iſte
princeps ex mandato xp̄i deſtrauit equū
.i. corpus beati Johannis intantum ꝙ ī
pingit cadendo ꝑ mortem in aliquo tor
mentoꝝ cum tamen alij apl'i mortui ſūt
in tormentis. Johannes autē in tormē/
to olei feruentis in quo fuit miſſus a do/
miciano imperatore ꝓpter xp̄m. cum tñ eſſet
iam ſenex. Item nec exilio in inſula deſer
ta decaptiuos fuit mortuus fame ⁊c̃. nec
venenum ſibi datum ab ariſtodemo pri
cipe ydoloꝝ ſibi nocuit. Rō quia maior
princeps curie xp̄i deſtrabat equū ſuum
et fuit completa ꝓphecia in eo dicēs. Ser
uus meus es tu cum tranſieris ꝑ aquas
ſcꝫ qn̄ ducebatur in exiliuz in pathmos te
cum ero ⁊ flumina non operient te. ⁊ cū
ambulaueris ī igne ſcꝫ in tormento olei
non combureris. Iſa.xliij. ¶ Quantum
ad quintum gradum dicit ⁊ ꝑ plateas ci
uitatis incedēs ſcꝫ equitando cum coro/
na ī capite ⁊ principe equū deſtrante cla
met princeps di. Sic honorabitur quez
cumqꝫ rex voluerit honorare. Iſtū hono
rem fecit deus beato Johāni. Ciuitas ē
paradiſus de qua Dauid. Glorioſa dic
ta ſunt de te ciuitas dei. platee late ſūt or
dines angelorum. Et platee ciuitatis au
rum mundum tanqꝫ vitrum ꝑlucidum.
Apoc̄.xxi. Modo videamus quō prin/
ceps magnus ſcꝫ Michael clamauit ꝑ
plateas huius ciuitatis. ¶ Dicatur cum
beatus Johannes fuiſſet. C. annorū ſe/
nex xp̄s ſibi apparuit inuitans euz ad glo
riam ⁊c̃. Dicatur quomodo beatus Jo
hannes ante diem ſui obitus fecit fieri fo
ueam quadrataz in eccleſia. ⁊ ꝓici terrā
extra ecciam. Et vocato ꝓplo predicauit
magnū ſermonez de pace dicēs. Filioli
diligite inuicē. Cumqꝫ nihil aliud dicerꝫ
Cogita quō populus debuit dicere. o pr̄
et oblitus eſtis tam pulchros ſermōes.
etc̃. Rñt quia erat receſſurus. Ideo di/
cebat iſta vltima verba vt recordarent̄

quia ſi diligitis vos adinuicem non habē
bitis inter vos rixas. diſcordias. nec ma/
las voluntates nec inuidiam de honore.
diuicijs officijs ꝛc. Facto ſermone intra
uit foueam populo reſpiciente. Cogitate
fletus de receſſu tanti patris dicens. inui
tatus ad conuiuiū venio. Et ſubito xp̄s
cum ap̄lis ꝛ ſanctis angelis deſcendit cū
tanta claritate ꝙ ꝑplus non poterat reſpi
cere. ꝛ beatus Johannes ſine dolore tra
didit animā in manibus xp̄i. Jō nullus
tam extraneus fuit a dolore mortis q̄n a
corrupcōe carnis inuenitur alienus. poſt
receſſum claritatis populus iuit ad foue
am ꝛ non inuenerunt niſi manna ibi q̄ ſta
tuebat. Q̄ſ dixerunt aliqui ipſe eſt deus
Ecce anhelitus eius q̄d facit ꝭ falſuȝ ē.
ſed illud bullire de manna ſiḡt. ꝙ ſic ſua
doctrina euangelica ſtatuiruit ꝑ mundū
Alij dixerūt ꝙ eſt in paradiſo terreſtri.
vt predicet contra antixp̄m. vt ſint tres
teſtes contra eum. vnus de lege nature
vt enoch. alius de lege ſcripture vt helý/
as. alius de lege gracie ꝛ erit tercius vt
Johānes ꝭ hoc eſt falſum qm̄ ipſemet di
cit in Apoc̄ ꝙ erūt ſolum duo teſtes ſcȝ
Helyas ꝛ Enoch p̄dicantes ꝯ antixp̄ȝ
ḡ vbi eſt tene doctrinā ꝛ opinionē ſancti
Thome doctoꝛ. oꝛdis fratruȝ p̄dicatoꝝ
q̄ in poſtilla ſup̄ Johannē dicit ꝙ poſtq̄ȝ
fuit moꝛtuus in fouea ibidē reſurrexit et
in corpē ꝛ aīa iuit ī celū ſiue in paradiſo
Et q̄n intrauit paradiſuȝ tranſiēs ꝑ pla
teas. i. oꝛdines angeloꝝ equitās qꝛ ſcȝ ī
corde ꝛ anima tranſibat Michael prin
ceps clamabat dicens. Sic honorabitur
quē rex honorare voluerit. Et ſic cum ta
li honore aſcendit vſq̄ ad oꝛdinem ſera/
phin ad pedes dn̄i noſtri Jheſu xp̄i ꝛ ꝟ
ginis Marie vbi habet cathedrā. Jō po
teſt dicere Johēs q̄n procedebaȝ ad por
tā ciuitatī in platea ſup̄ ſupioꝛi parabāt
mihi cathedrā. Job. xxix. Ecce quare dic̄
thema. Ecce vir magn⁹ ꝛc.

¶ De Innocentibꝰ Sermo.

Pueros percu
ſſerunt gladio ꝛ euaſi ego ſo
lus. Job. j. Hodie eſt terciū
iunctū natiuitati domini noſtri Jheſu xp̄i
Rō huius ſocietatis eſt iſta. xp̄s venit ī
hunc mundū vt aperiret tres portas pa/
radiſi. Pꝛia eſt de pnīa ꝑ quam poſſent
intrare peccatores. Ideo dixit xp̄s. Nō
veni vocare iuſtos ſed peccatores ad pe
nitenciā. Luc̄. v. Et qꝛ beatus Stepha
nus fuit magne penitencie nō ſolum in ie
iunijs vigilijs ꝛc̄. ſed eciā voluītarie pa
cienter ſuſtinendo martirium. Et ſic itrā
uit ꝑ portam penitencie. ideo iungitur na
tiuitati xp̄i. Secunda porta eſt de obedi
encia ꝛ quia beatus Johannes fuit obe/
diens non ſolum ad p̄cepta ſed ad conſi
lia euangelica. Ideo fuit ſingulariter di/
lectus a domino Ideo iungitur natiuita
ti xp̄i in ſecundo loco. Tercia porta ē in/
nocentie ꝛ iſtam aperuit pueris innocen
tibus. Ideo in tercō loco iunguntur nati
uitati xp̄i. Feſtum hodiernuȝ de quo mō
volo predicare erit de innocentibꝰ. Sed
prius ſalutetur virgo Maria ꝛc̄. Pro
declaracōe huius verbi ꝛ introductōe ma
terie Sciendū ꝙ inter principium ſacra
tiſſime vite dn̄i noſtri Jheſu xp̄i quaȝ te
nuit in hoc mundo. xxxiij. annis ꝛ finem ī
uenio magnam drām ꝛ diuerſitatē ꝛ q̄ſi
contrarietateȝ. Nam in fine voluit mori
ſolus ſine ſocietate alicuius ſancte pſone
licet inter latrones voluerit mori non tn̄
cū ſocietate ſanctarū pſonaꝝ. ſed ſolus
voluit portare onus. Racio quia ſi aliq̄
pſona ſancta ꝛ innocēs cū eo fuiſſȝ moꝛ
tua. dixiſſent aliq̄ infideles ꝙ ſua paſſio
nō fuiſſet ſufficiens ymo fuit necīn ꝙ ta/
lis ſc̄us cum eo fuiſſet moꝛtuus. Jō ad
expellendū iſtuȝ erroꝛē ſol⁹ voluit mori
cum latronibus de quibus nulla fuiſſet

hmōi ſuſpicio ſeu error. Ideo in nocte
paſſionis quādo debuit capi a iudeis ob
tulit ſe eis dicēs. Quē queritis ⁊c̄. Et
ꝑapiens eis. Si ergo me queritis ſinite
hos abire Joh .xx. ſolus voluit pati o/
ſtendens ꝙ ſua paſſio fuit ꝑaū ſufficiēs
et ſuperhabundans ⁊ fuit completa ꝓ/
phetia Iſa. lxiij. Torcular calcaui ſolus ⁊
de gentibꝫ non eſt vir mecū. Torcular
fuit ſācta crux vbi calcatū fuit racemū hu
manitatis ⁊ vinū ſanguinis effuſum cū
verberibꝫ corona ſpinaꝝ clauis ⁊c̄. Et de
gentibꝫ non eſt vir mecum ſcȝ a virtute
ſcūs ⁊ iuſtꝰ. Nō ē vir mecū ꝗ ſolum vo
luit pati. Ecce finē vite xp̄i. ſed ꝑncipiū
vite ſue glorioſe fuit diuerſum qꝛ ipo na
to oēs innocentes illius patrie de attinē
tia de bethleem mortui ſunt ⁊ ipſe ſolus
euaſit. Nō qꝛ lȝ fuiſſemꝰ redempti per
mortem illā. Si voluiſſet tn̄ adhuc indi
gebamꝰ inſtructione euāgelice doctrine
ab ore eius. Itē qꝛ dixiſſent infideles ꝙ
inuoluntarie fuiſſet mortuus. Nō noluit
mori puer ſed in meliori etate voluit vo
luntarie mori de hoc moyſes ꝓphans et
ſimul fuit figura xp̄i ⁊ ꝑceptū iudeis di/
xit. Nō coques edum in lacte matris ſue
Exo. xxiij. Iudei ut rudes exponūt ad lit
terā ⁊c̄ ac ſi deus feciſſet ſe eoꝝ coquina
rium. ſed eſt verbum ꝓphetie ⁊ dirigitur
herodi regi. Non coques ſcȝ per anticipa
tionem mortis. Edum id eſt chriſtum ī
lacte matris ſue ſcȝ puerū paruulum la/
ctantem. Iſtud verbum ter replicatur a
moyſe ſcȝ Exo. xxiij. ⁊ xxxiiij. Et Deutro.
xiiij. Et ter poſuit herodes occidere pue/
rum iheſum ſed deus impediuit. ¶ Primo
in eius natiuitate qn̄ auditis miraculis d̄
claritate noctis de paſtoribus. de aīalibꝫ
de angelis in aere cantantibus cogitauit
ipm̄ occidere ſed non fuit auſus timens
inſultum quia erat nouus. ¶ Secundo
in aduentu regum orientis querentium
et dicentium vbi eſt qui natus eſt rex iu/
deoꝝ tunc etiam propoſuit eum occide/
re ſed nō potuit. quia filij ſui inſurrexerūt
contra eū ⁊ in illis occupatus ⁊c̄. ¶ Ter
cio quando fuit quadrageſimo die pre/
ſentatus templo in iheruſalem vbi erat
herodes ⁊ ſanctus Symeon ⁊ Anna ꝓ
phetiſſa omnibus ꝓhabant ꝙ ille erat
rex meſſyas. Cogitare ꝙ iſta verba vene
runt ad aures herodis ⁊ tunc herodes vo
luit eum occidere. Sed angelus in ſom/
nis apparuit Joſeph dicens. Accipe pu
erum ⁊ matrem eius ⁊ fuge in egiptum.
tunc alij pueri fuerunt occiſi ⁊ chriſtus e
uaſit per fugam. Ideo dicit thema percuſ
ſerunt gladio ⁊ euaſi ego ſolus. Iſtud
thema tangit duas materias. ¶ Primo
de morte innocentum precioſa cum di/
cit Pueros percuſſerunt gladio ¶ Se/
cunda de fuga chriſti virtuoſa cum dic/t
Et euaſi ego ſolus. Solum predica/
bo de prima materia ſcȝ de morte inno
centū. de quaꝫ inueni tres rōnes ſiue cau/
ſas. Prima ex parte xp̄i. Secūda ex par
te herodis. Tercia ex parte iudeoꝝ. Si
enī mors iſtoꝝ pueroꝝ cauſa ſeu ratio ſu
mitur. Ex parte chriſti venit ꝑ obedien/
tiam copioſam. Ex parte herodis venit
per maliciam neruoſam. Ex parte iudeo
rum venit ꝑ duriciā malicioſam ¶ Dico
primo ꝙ ⁊c̄ fundatur ſic in tota vita ſua
voluit deo patri obedire inqꝫtum homo
ſeruando omnia ꝑcepta legis veterisꝰ vſ
qꝫ ad mortē. Nō ad contemplandū eā
quia ſicut fuit inicium noue legis ita fuit
complemētum veteris Ideo voluit ſer
uare vtrūqꝫ quia ſicut ſol eſt inicium diei
et finis noctis practice. Ita chriſtus fuit
terminus ſiue finis vt dicunt omnes
doctores Auctoritas chriſti. Ego ſum
alpha ⁊ o primus ⁊ nouiſſimus id ē ꝑn/
cipium ⁊ finis Apocal. vltimo ¶ Nota ſi
cut enī in noſtro alphabeto prima litte/
ra eſt a et vltima eſt z in alphabeto iu/
deoꝝ. Prima littera eſt aleph. vltima

tau. Ita in greco alphabeto prima lr̃a
eſt alpha ⁊ vltia o. Iõ dicit. Ego ſum
alpha id eſt principiũ noue legis. ⁊ o id
eſt finis veteris legis. Iđo mortuo xp̃o
mortua eſt lex moſayca. Et reſurgendo
reſurrexit lex noua. Auctoritas. Nolite
putare qm̃ veni ſoluere aut ꝓphetas non
veni ſoluere ſed adimplere. Amen quip
pe dico vobis donec tranſeat celũ ⁊ ter-
ra. Iota vnũ aut vnus non preteribit a
lege donec oĩa fiant Math. v. Nota ce
lum. Celũ continens ſecreta celeſtia eſt
aĩa xp̃i. terra corpꝰ. Celũ ⁊ terra tranſie
runt in morte xp̃i qñ aĩa cum diuinitate
trãſiuit ad lymbũ ⁊ corpus ad ſepulcrũ
tunc lex moyſi tranſiuit q̃ꝫ xp̃s ſeruauit.
nec aliud p̃ceptũ dimiſit mõ inter alia p̃-
cepta erat vnũ de primicijs offerendis
Verbi gratia. qui habebat agrũ tp̃e meſ
ſis colligebant p̃mas ſpicas albas ⁊ po-
nebant in cãniſtro ⁊ offerebant ea deo ĩ
templo. Idem de primis racemis matu-
ris ⁊ de alijs fructibꝫ eſſe p̃ceptũ. Cum
intraueris terram q̃m dñs deus tuus da
turus eſt tibi poſſidendã ⁊ obtinueris eã
atq̃ꝫ habitaueris in illa. Tolles de cun-
ctis frugibus ⁊ ponas in cartello perges
q̃ꝫ ad locũ quẽ dñs deus tuus elegerit.
vt ibi inuocet̃ nomen eius Deutro. xxvi
hoc ſimul fuit p̃ceptũ ⁊ figura de xp̃o in-
q̃ꝫtum eſt p̃ceptum eſt verbum dei ad po
pulũ iſrael inq̃ꝫtum eſt figura eſt verbũ
dei patris ad filiũ d. Cũq̃ꝫ intraueris ter
ram q̃m intrauit in die incarnationis et
obtinueris eam atq̃ꝫ habitaueris ſcꝫ na-
ſcendo. Tolles de cũctis frugibus tuis
fructus quos xp̃s expectabat erant mar-
tires ⁊ doctores. confeſſores. virgines
penitentes. continentes. ⁊ innocentes q̃
fuerunt innumerabiles. Inteĩ q̃ Iohã-
nes qui vidit dixit. Vidi turbã magnã
q̃m dinumerare nemo poterat Apoca.
vij. Primicie aũt iſtoꝝ fructuũ fuerunt
ſancti Innocentes q̃s xp̃us obtulit deo
patri de fructibꝫ ſui agri ſcꝫ huiꝰ mundi
Ecce p̃ma rõ ſiue cauſa mortis innocen
tum ex pte xp̃i ſcꝫ obedientia copioſa ſer
uando p̃ceptum patris ⁊ complendo ꝓ
phetiã. Sed non cum dicat. Et pones
in cartello. i. poniſtro ſiue tene. Et nun-
quid tm̃ valeret aliud vas. Nõ ꝓpter fi-
gurã. Cartallus enĩ figurabat lymbũ in
ferni ſcõꝝ patrũ ibi Innocẽtes fuerunt
poſiti. xxxiij. ãnis ⁊ poſt paſſionẽ xp̃i ĩ die
aſcenſionis obtulit in templo p̃adiſi pri
micias deo patri. Ideo dr̃ p̃geſq̃ꝫ ad lo-
cum ⁊c̃ de hoc auctoritas noui teſtamen
ti. Hij empti ſunt ex oĩbꝫ ſcꝫ ſanctis fu-
turis p̃micie deo ⁊ agno ⁊ in ore ipſoꝝ
non eſt inuentũ mendacium ſine macula
enĩ ſunt ante thronũ dei Apoca. xiiij.
Nota qñ dicit in ore eoꝝ nõ eſt inuen-
tum mendaciũ. Que cõmendatio ẽ iſta
cũ ipſi nunq̃ꝫ fuerint locuti Nõ dicere mẽ
daciũ in adultis loquẽtibꝫ eſt virtꝰ. Sꝫ
in pueris nondum loquentibꝫ que virtꝰ
eſt Rñdeo q̃ in hoc mundo nõ fuerunt
ſed in cartallo. i. in lymbo. Cogitate hic
qñ illi ſancti patres viderũt ſimul venire
tot pueros ⁊c̃. Et interrogabãt eos vn
de veniebãt ⁊c̃. pueri inceperũt loqui ⁊c̃
dixerũt eis cauſã mortis eoꝝ q̃ propter
xp̃m veꝝ meſſyam natũ. Cogitate quale
gaudium fuit ſanctis patribꝫ. Cogitate
moyſes q̃ ꝓphetauerat de iſtis p̃micijs po
nendis in cartallo quõ fuit gauiſus quã-
do vidit ſuã ꝓphetiã completã. Et quia
pueri dixerũt purã veritatẽ. Ideo dicit
in ore eoꝝ nõ ẽ inuentũ mendaciũ. Itẽ
dicit ſine macula. Sunt enĩ ſcꝫ mõ ĩ pa-
radiſo añ thronũ dei Nota q̃ pueri qñ
naſcunt̃ de lege cõi naſcunt̃ cũ duabꝫ ma
culis. ſcꝫ cũ macula culpe q̃ a theologis
dr̃ peccatũ originale ⁊ cũ macula pene. ſ.
ignorãtia q̃ ẽ pena pctĩ originalis. Dici
tur q̃d ẽ pctm̃ originale ac ſi iſta villa fe-
ciſſet ymaginẽ de auro vel argento ⁊ po
natur in templo ⁊ dum portatur cadit in

luto ⁊c̃. Anima hominis eſt propriiſſima ymago dei pulchra intantū ꝙ ſi poſſet videri ⁊c̃ deus vt bonus argentari⁹ fecit eam vt ponatur in templo paradiſi ſed cadit in luto generationis humane in vtero matris vbi creatur ⁊ infunditur vbi recipit maculam ſine culpa ſua ⁊ niſi lauetur per baptiſmum non intrat templum paradiſi. ſed quia non eſt culpa ſui Ideo non habebit penam. Ecce quid ē peccatum originale. Ideo dicit ſcriptura quid eſt homo ut immaculatus ſit ſcꝫ ſine peccato originali ⁊ iuſtus appareat natus de muliere Job quindecimo. Secunda macula eſt pena ſcꝫ ignorantia qꝛ pueri quando naſcuntur nullam habent ſcientiam. animalia autem ⁊ aues quando naſcuntur iam habent ſuam ſcientiam et induſtriam vt pullus ſtatim natus ſcit eligere grana milij ſiue panis inter plas ſi apponantur. Item agnus vel capriolus nouiter natus ſtatim inuenit vbera ⁊ puer nihil. Itē in clamore cognoſcet matrem ⁊ puer nihil. Item pullus ſi videt miluum ⁊ agnus lupum ſtatim cognoſcunt ꝙ ſunt inimici ſui puer nichil. Ideo philoſophus coactus ē dicere ꝙ anima in principio ſue creationis eſt tanꝗ̄ tabula raſa in qua nihil eſt depictum ab iſtis duabus maculis. Pueri iſti innocentes per martirium fuerūt mūdati licet eis diſplicuerit ſicut mundant̃ ab eadem. Pueri in baptiſmo licet diſpliceat eis. ſed in fide parentum purificā tur plus purificat baptiſmus ſanguinis ꝗ̄ aque. quia non ſolum purificat aīam non tamen ut fiat feſtum. purificabantur enī in fide parentum ſcꝫ chriſti. In cui⁹ nomine occidebantur ⁊ matris eccleſie. Hij ſunt qui venerunt ex magna tribulatione et lauerunt ſtolas ſuas ⁊ dealbauerunt in ſanguine agni Apocal'. ſeptimo. quia virtute paſſionis chriſti purificati ſunt. Item mundantur a culpa innocentie. quia ſtatim animabus ſepatis ꝑ martirium infuſa ⁊ data fuit eis tanta ſcientia de phīa ⁊ theologia pluſꝗ̄ habuerit aliꝗs magiſter ſeu doctor vnꝗ̄ in hac vita licet non ſtatim habuerunt gloriā habuerūt tamen ſcientiam. Dicat̃ ſimilitudo de taceo febrida ſub cappa abſcondita non clareſcit. Ita de aīabus ſub carne abſconditis ſed a carne exutis ſeu ſepatis habent tantam ſcientiā ⁊c̃ Grego. quid eſt ꝙ non videant qui videntem omnia vident. Ecce quare dicit. ſine macula enī ſunt ſcꝫ culpe ⁊ ignorantie. Secunda rō ſeu cauſa mortis ſanctoꝝ innocentiū ex parte herodis fuit malicia demoſa. qm̄ enī audiuit xp̄m natū fuiſſe ⁊ miracula et reges orientis timuit ne populus inſultaret contra eum ⁊ cogitauit eum occidere ⁊ qꝛ ip̄m neſciebat determinate occadit innocentes. Ecce malicia demoſa fūdatur ſicut ꝑ ꝓphetiā moralem ⁊ theologiam diuinalē. Regula eſt. ꝙ idem act⁹ reſpectu diuerſaꝝ cauſaꝝ eſt virtuoſus et vicioſus bonus ⁊ malus. Sicut cum iuuencule pauperi elemoſina mittit̃ a domino pioꝑ malum ſeruum ⁊ lubricum qui occaſione illius elemoſine peccat cum ea. Illa elemoſina habet duas contrarias cauſas bona ⁊ virtuoſa ex parte dn̄i mala ⁊ vicioſa ex parte ſerui Idem in ꝓpoſito iuuencula gratioſa erat gens iudaica ⁊ paupercula de bonis ⁊ ſanctis perſonis. Et dominus iheſus de menſa glorie voluit mittere elemoſinam ſibi vnum manipulū denarioꝝ ſcꝫ multitudinē ſanctoꝝ innocētū q̄m miſit ꝑ ſeruū lubricū ſcꝫ herodē. Intētio xp̄i fuit bōa ut habūdaret i ſcīs ⁊c̃. Intētō āt herodis miniſtri mala qꝛ vt corrūꝑet eā ⁊ tyrānice occideret. Jō dic̃ euāgeliū hodie. mittēs oēs occidit pueros ꝗ erāt i betleē ⁊ i oībus ei⁹ abymatu ⁊ ifra Mat. ij. Dicat̃ practica ſm̄ ꝙ rōnabilit̃ ꝑt cogitari quō fuit herodes vocauit gētes armoꝝ quas

tenebat quia non dum reputabat ſe ſecu/
rum dicens eis. Jam audiuiſtis de iſto
puero nato ꝛ murmurat̃ ꝙ eſt rex iſrael
timeo ꝙ vna die populus inſurgat con/
tra me ꝛ contra vos ꝛc̃. malus rex ꝛ ma
li miniſtri. Dixerunt ergo moriat̃ ille pu
er. dixit herodes non poſſum ſcire vbi
eſt bene tñ ſcio ꝙ in betleem eſt natus. iõ
ibi eſt vel in locis vicinis. Jdeo cogita/
ui ut oẽs pueri illius patrie interficiant̃.
et miniſtri bonũ eſt. Sed quõ fiet ne po/
pulus ſe auiſet ne abſcondant pueros fili
os. Dixit herodes non oportet ꝙ hoc ſit
ſecretũ ꝛ ordinauit taliter ꝙ eodem die
et hora interficerent̃. Cogitate ꝙ ſub ali
quo colore. Et dixit herodes. Non inue
nio aliũ modũ niſi ꝙ ſicut Octauianus
imperator mandauit deſcribi omnes ma/
gnos vt ſoluerent vnũ denariũ de argen
to. Sic rex herodes volebat ſcire q̃t pue
ros haberet nolens ꝙ aliquid ſoluerent
ne abſconderent̃ forte. imo ꝙ daret eis
ſtrenas. ꝛ ſicut fuit ordinatũ. Jta fuit ꝑ
conizatũ in terra betbleem ꝙ tali die ꝛ
tali hora omnes pueri fuiſſent congrega
ti in platea ꝛ ita fuit. Et hoĩes armorum
poſuerunt ſe in angulis platearꝫ ne aliq̈s
pater mater cũ filijs poſſent fugere vel ſi
vellent ſe defendere ꝙ interficerent̃ ꝛ q̈/
libet mater leta portabat vel mittebat ꝑ
nutricẽ ſuũ filiũ ſperans ſtrenas habere
etiã forte clenodia. Dicatur de crudeli
ſtrage ꝛ occaſione innocentũ dicebãt ali
que non eſt filius ſed filia volens filium
alie abſcondebant ne etiã ꝑderent. De
inde ꝑquirebant domos ſi inuenirent per
tecas ꝛ interficiebant pueros tot innocẽ
tes occiderunt ꝙ innumerabiles quaſi fu
erunt. Parentes vero videntes tot gen
tes armorꝫ non poterãt reſiſtere. Aliqui
volentes defendere filios mortui. Ecce
iſta effuſio ſanguinis ſanctorꝫ innocentũ
quõ fuit rõnabilit̃ de hoc ꝓphetauerat Je
remias d. Vox in rama audita eſt. i. ĩ ex/
celſo audita ploratus ꝛ vlulatus mult⁹
Rachel plorans filios ſuos ꝛ noluit cõ
ſolari quia non ſunt Jere. xxxj. Et alle/
gatur Math. ij. Cogitate tot lamenta/
tiones ꝛ fletus erant in locis illius p̃rie
Diceret aliq̈s. q̃re dicit rachel plorans
etc̃ quia non fuerũt filij rachel ſed lye q̃
fuit mater tribus iude. Duas r̃nſiones
vnã l̃ralem. aliam allegoricalem. Lr̃alis
eſt quia rachel fuit ſepulta iuxta bethleẽ
et qꝫ erat ſancta reputat̃ mater trib⁹ iu/
de ꝛ patrona ut btã eulalia tuchie. Jdo
dr̃ rachel plorans ꝛc̃. Allegorice rachel
id ẽ viſũ ꝓncipiũ ꝛ ſignat ſecũdã xp̃i vxo
rem. Prima fuit ſynagoga ſed vt pura/
na xp̃m abnegauit ꝑ bentozinã. Secũda
eſt ſcã mater eccĩa lya lippa ſignat ſyna/
gogã rachel pulcra eccleſiã Rachel. i. ec
cleſia plorans filios ſuos. Jdeo hodie
dimittitur cantus leticie. ſcꝫ Gloria in
excelſis. Te deum laudamus. Alleluia
et noluit conſolari. quia non ſunt nec in
hoc mundo. nec in gloria. quia triginta/
tribus annis ſteterũt in lymbo. Jdeo ceſ
ſant cantus leticie. ideo Jeremias quaſi
conſolando dicebat Quieſcat vox tua a
ploratu ꝛc̃ vſqꝫ terminos ſuos. Lymbo
dicitur locus inimici. Jdeo quia ipſe pro
curauit illum locum. ¶ Moraliter ha/
betis exemplum in dicta auctoritate qui
filij ſunt flendi in morte ꝛ qui non Ra/
chel id eſt eccleſia plorat filios. quia nõ
ſunt ſcꝫ in gloria. Jta quando moriunt̃
filij q̈ nõ intrãt ĩ celũ ſicut pueri nõ bapti
zati q̈ ex culpa parentũ moriunt̃ aliquo
tiens ex culpa patris q̈ male tractat vxo
rem grauidã vel ipſius matris grauide.
que tripudiando vel equitando vel pec/
catũ abſcondendo fuit abortiuũ. illi ſunt
flendi ꝛ in iudicio petent iuſticiã deo ꝛc̃
Jtem flendi ſunt filie adulte ꝛ filie male
vite ribaldi. truſatores ꝛc̃. quia illi non
intrant in celum ſed ad furcam inferni.
Sed in morte filiorꝫ innocẽtũ poſt ba/

ptiſſimū maius feſtū deberet fieri quam in nuptijs. Dicat̄ de dn̄o domino qui in morte p̄mogeniti gaudens veſtitus de ſcarlata iō ꝛc̄. Jō apl's. Nolum⁹ vos ignorare de dormientib⁹ ut nō contriſtemini ſicut ꝛc̄ p̄ma ad Theſſalo. iiij. Tercia rō ē ex pte iudeoꝝ ſcʒ parentū puerorū fuit duricia malignoſa fundat̄ ſicut iſta rō deus hʒ iſtud in ſua ꝓuidentia. qꝛ nūq̄ʒ dimittat pctm̄ impunitū qꝛ vel punitur in hoc mūdo vel in alio mūdo vel in vtroqʒ. Sicut enī nō dimittit aliqđ bonū irremuneratū qꝛ hic vel in alio mundo vel vtrobiqʒ remunerat̄. Et dicunt doctores ꝙ in punitōib⁹ pn̄ia correſpondet culpe Aug⁹ de pn̄ia tua pctm̄ tuum accuſa Verbi grā. Si doles caput cogita ꝙ ꝑ caput peccaſti ſupbiēdo vel vane ornando crines ꝛc̄ qꝛ ꝑ q̄ q̄s peccat ꝑ hec ꝛ torquet̄ Sap. xi. Idem ſi ꝑ oculos videndo vana torue ex odio vel inuidia vel ꝑ nares ꝛc̄. De pn̄ia tua vel d̄ pena tua pctm̄ tuū accuſa. Si in facie cogita ꝙ ex picturis dicat̄ de illa nobili muliere q̄ effecta fuit leproſa. Itē de alia q̄ habuit cancrū in vberib⁹ q̄s oſtendebat et mortua ē pʒ ꝙ hʒ culpā de⁹ dat penā. Dicat̄ exemplū de rege Adōbezech ſuꝑbiſſimo q̄ ſibi ſubiacebat reges multos qꝛ tūc q̄libet ciuitas habebat regem ſic̄ modo ep̄m ꝛ ſcindebat eis manus ꝛ pedes ꝛ ſine manib⁹ ꝛ pedib⁹ faciebat eos comedere ſub menſa cū canib⁹ ꝓijciendo oſſa ꝛ qn̄ ſe ꝑcutiebant ꝓpter oſſa ip̄e ridebat. Ecce q̄lis crudelitas. Cū aūt ſemel intraſſet ꝑliū cōtra pplm iſrl' percuſſus fuit ꝛ ꝑdidit man⁹ ꝛ pedes. Et dixit ꝑcuſſoribus interficiatis me. Audite modicū ꝛ dixit. Septuaginta reges amputatis manuū ac pedū ſumitatib⁹ colligebant ſub menſa ciboꝝ reliq̄as ſicut feci ita reddidit mihi dn̄s iudiciū p̄mo per q̄ q̄s peccat ꝛc̄ pʒ regula. ¶ Ad ꝓpoſitū videam⁹ patres ꝛ matres innocentum in quo peccauerunt contra deū. Nonne in hoc qꝛ noluerūt hoſpicio recipe virginem grauidam nec Joſeph ſponſū nec etiam poſt natiuitatem. Viſis tot miraculis noluerunt ip̄m recipere contra filium dei ꝛ matrem ꝛ Joſeph ne herodi regi diſplicerent. Ideo deus prouocauit contra eos herodem ꝛc̄ quia per que q̄s peccat ꝛc̄. Et fuit completa ꝓphetia Oſee nono. Ipſi intrauerunt ad beelphegor id eſt ad herodem .i. deuorantem ꝛ abalienati ſunt ſcʒ a rege ſuo in confuſione ꝙ ſi enutrierūt filios abſqʒ liberis eos faciam in hominibus. Si dicatur domino quādo erit h. reſpondet. ve eis cum receſſero ab eis ſcilicet fugiens in egiptum

¶ Moraliter habetis hic doctrinam et inſtructionem ne complaceatis creature contra deum. quia alias deus prouocabit cōtra te dominū. Ideo pauci diu durant in amore dominoꝝ. quia contra deum ꝛc̄. Idem de muliere complacente viro contra deum. deus prouocabit iſtū contra eam Dauid. quoniam deus diſſipauit oſſa eoruʒ qui hominib⁹ complacent confuſi ſunt. quoniam deus ſpreuit eos pſalmo lij. Nota duas penas quas deus dat talibus qui hominibus placent contra deum. ¶ Prima deus diſſipabit oſſa eorum ſcilicet diuitias. honores ꝛ officia que ſuſtinent te. ¶ Secunda confuſio ſcilicet in morte. quia nihil obtinet a deo. ¶ Tercia quia in iudicio particulari vel generali tales deſpiciuntur a deo et a ſanctis ꝛc̄. Sed eſt hic queſtio diceret aliquis ſubtilis ꝛ que iuſticia dei fuit ex peccatis parentum punire filios. Et nunquid dicit ſcriptura. filius non portabit iniquitatē patris. nec pater non portabit iniquitatem filij Ezechielis. xviij. Reſpondeo ꝙ patres fuerunt puniti ꝛ non filij. Primo propter crepicordium de morte filiorum. Secundo. quia multi patres volentes filios defendere

mortui ſunt vel fuerūt ⁊ dānati ex eorū pc̄is. filij aūt nō fuerūt puniti. De clarat̃ ꝑ ſimilitudinē de male induto cui rex motus compaſſione facit dilacerare illā malā tunicā quā portat vt poſt induat eū de ſerico vł de auro licet diſpliceat ſibi ⁊ triſtet̃ qñ tunica dilacerat̃ tñ qñ videt ſe optīe indutū gaudet dicet̃ hoc punitio Ita ē de carne nō ē niſi vnꝰ ſaccus ſꝫ pꝰ induti ſunt ſcarlata glīe. Jō nō filij dicuntur puniti ſꝫ p̃res. Jō aplus oportet corruptibile hoc induere incorruptōnem ⁊ mortale hoc induere immortalitatē prima ad Corin. xv. vel de rege q̄ facit deſtruere domū ruinoſā ruſtico ⁊ poſt dat ſibi caſtrū nō dr̄ hoc punitio ſꝫ remuneratio. Idē de corpibꝫ ſcōꝝ innocentū domus erāt ruinoſe q̄bꝫ deſtructis ꝑ martiriū dedit caſtrū ꝑadiſi in xp̄i aſcenſione Ideo poterant dicere ſancti innocentes Scimꝰ qm̄ ſi terreſtris domus nr̄a hic habitatiōnes diſſoluat̃ ꝙ edificationē ex deo habemus domū non manufactā ī celis. ij. ad Corin. quinto.

De ſancto Thoma cãtuarienſi

Vbi ego ſum illic ⁊ miniſter meꝰ erit Joh. xij. De tribꝫ ſanctis vocatis hoc nōie thoma fit feſtū in eccl̄ia dei. Et p̄mo de btō aplo thoma añ natiuitatem dñi. De ſcđo thoma q̄ dr̄ de cōtubera qr fuit archiep̄s ciuitatis de cōtubera in anglia fit feſtū hodie q̄ ē quīta dies poſt natiuitatē dñi. De tercio q̄ dr̄ b. thomas đ aquino ordinis nr̄i fratrū p̄dicatoꝝ fit feſtū in p̄ncipio marcij. Jdeo nō intelligatis ꝙ iſti tres ſint vnus ⁊ idē thomas. Et de iſto de q̄ facimꝰ hodie feſtū dicit xp̄s ī themate Vbi ego ſum illic ⁊ miniſter meus erit. Pro cuiꝰ declaratōne ſciendū ꝙ doctrina eſt cōis in ſancta theologia ꝙ xp̄s adhuc ī vtero virginis exñs etiā in inſtāti ſue cōceptōis habuit tātā grām ⁊ bñdictionē ⁊ tantam glīam ⁊ fruitionē q̄ntā hꝫ hodie in celo Nora cogitetis ꝙ btā trinitas dederit grām. ſapiētiā. ſanctitatē ⁊ benedictionē xp̄o ſicut nobis datur gradatim ⁊ paulatim dicit Beda. ꝙ nemo repente fit ſūmꝰ ſꝫ gradatim aſcendendo cōtinuando bonā vitā ⁊ virtuoſam. Sꝫ dñs ihūs xp̄s repente factꝰ fuit ſūmꝰ. qꝛ ſcā trinitas in inſtanti ſue cōceptionis dedit ſibi ſūmū gradū ſanctitatis ⁊ glorie hoc pōt exēplo declarari. Et fundat̃ ꝑ regulam phīe dicit ph̄us ī libro de cauſis. ꝙ om̄e agens ꝑfectū neceſſario hꝫ virtutes ꝓprioꝝ effectuū ꝓductiuas Verbi gratia Ignis ē agēs ꝑfectū in multis effectibus. qꝛ calefacit. illuminat. decoquit. liq̄facit metalla inanerat ligna. Jō neceſſario oꝫ ꝙ habeat virtutes iſtoꝝ effectuū ꝓductiuas ſcꝫ calorē. claritatē. actiuitatē ⁊c̃. Etiam p̃t declarari regula in iſtis mūdanis. Si rex cōſtituit vnū vicarium vel gubernatorē. Ille gubernator dicit̃ agens. qꝛ hꝫ cōſeruare cōitatē in iuſticia et ī pace. Cōſeruare ⁊ cuſtodire ⁊ defēdere ab inimicis ad iſtos effectꝰ ꝓducendos oꝫ eū hr̄e virtutes taliū effectuū ꝓductiuas ſcꝫ potentiā ſeu p̄tātē regiā. ſ. iudicādi corrigendi p̄corrigendi p̄coniʒādi ⁊ ſic de ſilibꝫ. Idē in ꝓpoſito ſcā theologia dic̃ ꝙ xp̄s in inſtāti ſue cōceptōnis fuit cōſtitutꝰ ⁊ factꝰ p̄ncipiū ⁊ cā illūinationis mūdi iuſtificatōis pctōꝝ ſāctificationis aīaꝝ. redēptōnis ⁊ glorificatōis Ipe enī hēbat illūiare mūdū de virtute fidei ⁊ ſecretis ⁊ gl'ia ꝑadiſi. De pena inferni ⁊ purgatorij. de lymbo pueroꝝ ⁊ ſanctoꝝ patrum. Quid credendum. q̄d fiendum. quid ſperandum Item alius effectus ad eū ꝑtinens tanq̄ p̄ncipiū cāē iuſtificādo pctōres remittēdo pctā Itē ſanctificādi aīas gratias ſanctitates vitā ſpūalem ⁊ finaliter gloriā eternā Au-

ctoritas Uos eſtis in xp̃o ihu qui fact⁹
eſt nobis ſapientia a deo ⁊ iuſticia ⁊ ſan
ctificatio ⁊ redemptio p̃ma ad Corin.
quinto. Nota cũ dr. Qui factus eſt ⁊c̃.
Inq̃m deus nõ eſt factus ſed factor. fi
lius a patre ſolo eſt non creatus nec fa-
ctus ſed genitus. Sed loquit̃ de incarna
tione in qua factus eſt nobis p̃ncipiũ ef-
fectiuũ ſapientie q̃tum ad fidem ⁊ iuſti
cie q̃tum ad iuſtificationem peccatoꝝ.
⁊ ſic de aliqs. Ex quo ergo in inſtanti cõ
ceptionis factus ẽ nobis p̃ncipiũ ⁊ cau-
ſa taliũ effectuum. g̃ neceſſariũ erat vt
haberet virtutes ꝓductiuas taliũ effec-
tuũ. ſcꝫ ſapientiã. potentiã ⁊ gloriã ⁊c̃.
gloriã aũt habuit in aĩa ſtatim in inſtan
ti ſue conceptionis ⁊ merebat̃ etiã habe
re in corꝑe ſed diſpenſatiue fuit retenta
in aĩa qꝛ adhuc habebat facere opus nr̃e
redemptionis in corꝑe iõ Iſa. lxiij. Dici
te filie ſyon ecce ſaluator tuus venit ec-
ce merces eius cũ eo ⁊ opus illius corã
eo. Nota dicite ſcꝫ vos p̃dicatores di-
cite filie ſyon .i. eccleſie vel aĩe deuote ⁊
contemplatiue. Ecce ſaluator tu⁹ venit
ecce merces tua cũ eo. Declarat̃ ꝑ con-
trarietatem de operib⁹ mundanis quia ſi
conducitis opantes vel laborãtes. Pri
mo opus eſt cũ laboratoribus facere p̃-
ciũ ſiue merces vel ſalariũ ⁊ ponere cũ
eis vel corã eis ⁊ nõ vſq3 ad ſero ſoluũ
tur. Non ſic in xp̃o opante opus noſtre
redemptionis. qꝛ opus ei⁹ ſcꝫ gloria cũ
eo erat. ab inſtanti conceptionis ſed op⁹
illi⁹ ſcꝫ paſſionis ex quo ope debuit ſeq̃
effectus noſtre ſaluationis corã illo fuit
in puncto cõceptionis. qꝛ tũc de⁹ pater
apperuit ſibi librũ p̃deſtinationis d. Fili
Ecce q̃t ſcĩ ſũt in lymbo ⁊ q̃t aĩe in pur-
gatorio. ⁊ nũq3 poterũt celũ intrare niſi
ꝑ vr̃am paſſionem ⁊ mortẽ doloroſam
vultis eã ſuſtinere Rñdit placet mihi ec
ce opus illi⁹ corã eo. Itẽ oñdit ſibi pue
ros innocẽtes q̃ ſola xp̃i paſſiõe virtute
ſaluant̃ ſine ꝓpriis meritis Itẽ de penitẽ
tib⁹ qꝛ nulla pñia fuiſſet ſufficiẽs ad glo
riã niſi ex xp̃i paſſione. Itẽ de martirib⁹
fili vultis vos ieiunare capi ligari vapu-
lari ſpinis coronari ⁊c̃ vt oẽs vobis cre
dentes ⁊ obediẽtes habeãt gliam. Rñ-
dit placet op⁹ ei⁹ corã eo ħ merces ſcꝫ
glia ꝑadiſi quã daturus eſt bonis iã erat
cũ eo. Ecce q̃re dicit. Dicite filie ſyon.
Ecce ſaluator tu⁹ venit. ⁊ incepit viam
in die ſue cõceptionis. pꝫ g̃ vera doctrina
theologoꝝ q̄ xp̃s ĩ inſtanti ſue cõceptio-
nis habuit tãtã ſciam. grãm. virtutẽ. ſan
ctitatẽ ⁊ gliam q̃tã hꝫ mõ in celo Ideo
dicit in themate Ubi ego ſum illic ⁊ mini
ſter me⁹ erit. Iõ loq̃tur de irlm vbi tũc
erat corꝑalit̃ in menſa cũ eſſet ĩ cena dñi
qꝛ modica ꝓmiſſio eſſet illa Nõ dic̃ vbi
ego ero qꝛ iã habebat gliam. Iõ dic̃ vbi
ego ſum illic ⁊ miniſter me⁹ erit pꝫ the-
ma. Nota iterꝝ vbi ego ſum illic qꝛ non
erit mecũ in cathedra qꝛ null⁹ ẽ ſibi eq̃-
lis in glia. Sic illic ſcꝫ ĩ ordine ⁊c̃ erit ⁊
miniſter meus b. tho. Nota ad hoc quinq3
declarationes morales ſm̃ q̄ b. thomas
xp̃o ſedule miniſtrauit in hoc mundo to-
ta anima ⁊ corpore.

Primo fideliter ꝑ obedientiã.
Secundo humilit̃ ꝑ pñiam
Tercio vtiliter ꝑ miſericordiam.
Quarto prudenter ꝑ diligentiam.
Quinto ſtabiliter ꝑ pacientiam.

Dico p̃mo ⁊c̃ oĩ tp̃e etiã puer Puer fi-
delis xp̃o nihil faciẽs qd̃ cognoſceret eẽ
cõtra p̃ceptũ dei. Dicat̃ quõ ꝓpt̃ ſuã ſã
ctitatẽ vite ⁊ honeſtatẽ cõuerſatõnis ⁊
ſciam erat multũ famoſus in anglia ꝓpt̃
qd̃ mortuo archiep̃o de cõtubera factus
fuit archiep̃us ⁊ ẽ dignitas pinguiſſima
valet. lxx. milia francos annuatim. Cogita
te q̃t cõpetitores habebat talis dignitas
ſed ſuꝑ oẽs ſanct⁹ thomas fuit electus
et pñtata ſibi electione renunciauit cum
inſtrumento publico. Electores vero re

currerunt ad papã ⁊ papa confirmauit eũ qui renunciauit ⁊ papa coegit eum ꝑ ſñiam excõicationis ⁊ tunc flens accepta uit ne deo diſpliceret. Et poſt modicum tp̄s videns tm̄ onus de iõe reddendi de aiabus ⁊c̃ venit ad papã Alexandrum ſupplicans ſibi ut acceptaret renunciatõ ne ⁊ tm̄ fecit ꝙ papa acceptauit ⁊ ad ſui petitionẽ dedit ſibi habitũ bti Benedicti et cũ ſtaret in quodã monaſterio ⁊ nullus inueniret̃ ſufficiens ꝓ archiep̄o. Ite rũ coactus ꝑ papã habuit reaſſumere onus ⁊ p̄t dicere. Sic nos exiſtimet homo vt miniſtros xp̄i non mundi nõ dyaboli. Sequit̃ hic iam querit̃ inter diſpẽ ſatores vt fidelis q̃s inueniat̃ p̄ma ad Cor.n.iiij. vt ſcꝫ intrẽt ꝑ portã ⁊ coacte qꝛ al's infideles ſũt Sicut ille q̇ vſurpat ſibi dominiũ regnũ ſine ſatu regis faciẽs ſe gubernatoreꝫ infidelis eſt ip̄e ⁊ eum manu tenentes. Idem de illo qui mergit ſe ad dignitatẽ ⁊ p̄latione ⁊ curam aïaꝝ. dicit ſanct⁹ thomas ꝙ q̄ntũcunqꝫ ſit dignus ſanctus ⁊ iuſtus homo ſi potierit beneficiũ cum cura eſt ſymoniacus. Nõ quia p̄ſumit ſe dignũ ⁊ ecce temeritas ⁊ preſumptio ⁊ efficit̃ indignus vel reputat ſe indignũ ideo non debet petere. Ideo concludit ſanctus thomas ꝙ nullo mõ bñficiũ cũ cura p̄t peti. beneficiũ aũt ſine cura p̄t homo petere. Si aliter non habet vnde viuat hõ ptꝫ in ſcõa ſcõe q.c. Sed modo q̇libet ingerit ſe vł̃ p̄cibus vel donis ⁊c̃ et tñ oẽs intrãt ſic Ideo dicunt̃ infideles qꝛ ſine voluntate dñi. Legit̃ de imp̄atoribꝫ romanis Iulij ceſaris ꝙ fecerũt legẽ ne aliq̇s ſine licentia imp̄atoris reciperet nomen regis nec auderet vllo mõ ⁊ iſtã legẽ allegauerũt iudei contra xp̄m pylato d. Si hunc dimittis nõ es amic⁹ ceſaris. Omnis qui ſe regem facit cõtradicit ceſari Io han.xix. Iſtã legẽ fecit xp̄us imp̄ator celi ⁊ terre ne aliq̇s ꝑcuret ſibi nomẽ p̄n

cipis. p̄latus enĩ d̃r p̄nceps eccleſie dicit enĩ lex. Nec quiſq̄ ſumat honorem ſup̄ple p̄lationis ſed q̇ vocat̃ a deo tanq̄ Aaron ⁊c̃ ad Hebre. v. Contra oppoſitũ facientes dicit xp̄s ip̄i regnauerũt ⁊ non ex me p̄ncipes extiterũt ⁊ nõ cognoui ⁊c̃ Oſee. viij. Ecce infidelitas. Jõ xp̄s p̄uidens tp̄s qđ mõ tenemus dixit petro q̇s putas ẽ fidelis ſcꝫ diſpenſator ⁊ prudens quẽ cõſtituit dñs ſup̄ familiã ſuaꝫ etc̃ Luc.xij. Nota menſura tritici eſt doctrina euangelica ⁊ ſanctitas vite poterat rñdere beatus Petrus Iſte eſt thomas. Ideo xp̄s ĩ themate dicit vbi ego ſum ⁊c̃. Dico ſecũdo ⁊c̃ humiliter ꝑ penitentiã. Iam nunq̄ eſſet p̄lat⁹ faciebat magnã pñiam ſed maiorẽ fecit poſt q̄ fuit p̄latus d. infra ſe. Modo habeo magnas occaſio nes peccandi ex habũdãtia diuitiaꝝ. Jõ modo ẽ mihi magis neceſſaria pñia. Indutus eſt aſpero alicio et femoralia alicia vſq̄ ad polices dormiebat ſup̄ terram. ieiunabat ⁊ ſic macerabat corpus ſuũ magis indiget p̄latus pñia q̄ alij qꝛ non habet maiorẽ ꝓpe ſe. Religioſus ⁊ ſimplex clericus timent p̄latum ⁊c̃. De tali miniſtro dicit xp̄s ambulans in via immaculata hic mihi miniſtrabit ſcꝫ ad placitũ meũ p̄s c. Penitentia enĩ d̃r via immaculata quia ſic ille qui ambulat ꝑ viã pñie d̃r immaculatus. ſecus de guloſis ambulantibꝫ ꝑ viã humidã cadunt in luto luxurie. Querit beatus tho. in quotlibetis. An religioſ⁹ factus ep̄us teneat̃ ſeruare cerimonias ſue religionis determinatio ſua eſt. ꝙ cerimonie incõpetibiles ſue dignitati poſſunt dimitti ut ſilentiũ dicat̃ de ſilentõ religioſoꝝ ad iſtud non tenet̃ ep̄us. quia habet rñdere ⁊c̃. factus ep̄us tenet̃ portare habitũ ſue religionis ſed ꝓpter dignitatem p̄t portare cappam longiorẽ ſed de cerimonijs que ſunt compaſſibiles dignitati tenet̃ ad eas. imo etiã decorant

dignitatem non comedere carnes nõ vti lineis ad carnem. Idẽ de ieiunijs ordis etc̃. ⁊ de alijs multum decorant ⁊ ornãt et pficiũt dignitatẽ ꝙ licet ceremonie ñ obligent ad mortale tñ preſeruãt a mortali De iſta via dicit dauid. Beati immaculati in via qui ãbulãt in lege dñi Qualiter ſeruiciũ ⁊ miſterium beati Thome ĩ pnia placuit deo. Dicatur miraculũ de illo clerico ſui ep̃atus qui neſciebat niſi miſſam beate Marie quaȝ dicebat ſp̱ eciã in die natalis reſurrectõis ⁊c̃. Quẽ ſanctus thomas priuauit miſſa ex ſua ignorãtia qui flens pre triſticia ſemel virgo apparuit ſibi dicens ꝙ diceret archiep̃o ꝙ reſtitueret ſibi miſſam ⁊c̃. Et ille. dñã ñ credet mihi. ⁊ virgo dicas ꝙ amore illius que fuit ciliciũ q̃ in nocte depoſuit ⁊ inueniet in eo adhuc vnũ filum de ſerico et dabit tibi licenciã celebrandi ⁊c̃. ⁊ archiep̃s de iure ſpeciali ex diuina diſpenſacõe cõceſſit ſibi licenciã. nullus ſacerdos faciat de hoc ꝯſequentiã. Ecce quõ ſeruicium beati Thome placebat deo. ¶ Dixi tercõ ⁊c̃. vtiliter p miſericordiã. ſ. anime ſue ⁊ pauperꝝ recreacionem. Naȝ de redditibus pauperꝝ expendebat qꝛ ſolum neceſſitatem recipiebat non dabat hiſtrionibus nec amicis ſed paupibus xp̃i. Sciebat iam ꝙ vidue indigentes erant in ciuitate quot pupilli ⁊ paupes. Itẽ quot puelle ad maritandũ. q̃t captiui ad redimendum. In hijs expendebat redditus nolebat aliud recipe de ordinibus nec de ſigillo iã habebat ſuos notarios ſb̃ certo ſalario mandans eis ꝙ nihil reciperent. Item quolibet die vltra elemoſinas dabat ad comedendũ xij. paupribꝫ xp̃i. In xp̃i memoriaȝ ⁊ aploꝝ quibꝫ ipſemet ſeruiebat ĩ aliqua camera ſecrete poterat dicere pauperibus. Quis maior eſt an qui miniſtrat an qui recumbit. Nonne qui recumbit Luc. xxij. ymo qui miniſtrat. ¶ Nota quid vult dicere epiſcopum eſſe manumiſſorem illius hominis diuitis domini noſtri Ihesu xp̃i qui licet voluit viuere vt paup̱ cum diues erit ſcḋm veritateȝ qꝛ domini eſt terra ⁊ plenitudo ⁊c̃. Et in ſuo vltimo teſtamẽto p mortem ꝯfirmato de bonis ſuis eccĩaſticis dimiſit prelatos manumiſſores ⁊ diſtributores Sic nos ꝓpter prelatos exiſtimꝫ homo vt miniſtros xp̃i ⁊ diſpenſatores ⁊c̃. Non cõplendo voluntatẽ teſtamẽtorũ. Nunq̃t dicerentur vere ꝓditores ⁊c̃. Iſtis manumiſſoribus dicit petrus. paſcite eum qui in vobis eſt gregem dei ꝓuidentes. non coacte ſ; ſpontanee ſcḋm deuȝ non turpis lucri gracia ſ; volũtarie. Neqꝫ vt dominãtes in cleris. ſ; forma facti gregis ex aĩo vt cum apparuerit princeps paſtorũ pcipiatis immarceſſibilem glorie coronam. j. pe. v. ¶ Nota ꝙ ſicut beatus thomas dabat bona tẽporalia pro deo. ita deus dabat ſibi graciam in miraculis faciendis. Dicatur miraculum de auicula fugiente de cauea ſciente loqui ſancte thoma adiuua me quam cuȝ mi[illegible] vellet capere clamauit ſancte Thoma adiuua me ⁊ ſubito mortuus fuit miluus ⁊ auis ad gabiam reuerſa ꝯtromagis in pſonis deuotis ⁊c̃. claret miraculis. diues eſt in oĩs qui inuocant eum vel illum. ad Roã. x. ¶ Dicatur quarto ⁊c̃. prudenter p diligentiam ſeruiendo viſitando ep̃atuȝ corrigẽdo peccata notoria concubinas vſurarios putanas ⁊c̃ dando ſniaȝ excoicationis. Sicut fecit aplus. j. ad Cor. v. Si quis frater. i. xp̃ianus nominatur inter vos fornicator. auarus. aut ydolis ſeruiens. aut maledictus. aut ebrioſꝰ vt rapax cum hmõi nunc cibum ſumere auferre malum ex vobis ipſis p animabꝰ habebat p̃dicatores ⁊ magiſtros ⁊ doctores vt predicarent eis tenens conſiliũ beati petri. vos autem curã omnium ſubinferentes miniſtrante in fide veſtraȝ virtutem in virtute autem conſcientiaȝ ⁊c̃.

ſcd'a.p̃t.i. Be p̃euntiꝭ autem recipiẽdis
iam habebat ſuū theſaurum. de corpori
bus vero non multum curabat. Dicatur
miraculū de muliere pulchra ⁊ vana cui
dicebatur cū nihil deficiebat ſibi niſi ocu
lus ⁊ cum arte medicine non poſſet aſſe-
qui recurrit ad ſanctum Thomam vt ſal
tē ſuis oracōibus obtineret viſum ſanū
Dicatur quō ꝑdidit viſum quouſq; cog
nouit ſuam fatuitatem ⁊ ꝓmiſit decete-
ro deponere ornamēta ⁊ tunc oracōibus
ſancti Thome recupauit viſum. Dicat̃
contra mulieres que ornant ſe ⁊ faciunt
ſibi oculos nigros cum coloribꝰ. ⁊ deus
faciet eos lippos. Idē de equis de caſtel
lo. Dicatur quito ⁊c̃. ſtabiliter ꝑ paciaʒ
ad ſuſtinendū martirium ꝓ xp̄o. Dicat̃
quō rex ex anglia vſurpauerat ſibi aliq̃s
eccleſie libertates. Sicut verbi gracia ꝙ
nullus ſacerdos exiret ſuum regnum ſine
ſui licencia ⁊c̃ de alijs multis. Et ṗdeceſ
ſores beati Thome timore non audebāt
reſiſtere. Beatus autem thomas nolens
talia ſuſtinere tanta commocō regis ⁊ ſu
orum fuit contra eum ꝙ. vij. annis fuit ī
francia exul a ſua eccleſia. papa ⁊ rex fran
corum Ille ſanctus lodouicus prouide-
bant ſibi ⁊ amicis eciam exulatis ⁊ ꝑmit
tebatur ſibi regreſſus ſi vellet ſuſtinere ſi
cut ſui predeceſſores ⁊ noluit. finaliter
papa minatus eſt regi anglie qui ſuſtinu
it ꝙ beatus Thomas rediret ad ſuam ec-
cleſiam cui apparuit xp̄s ⁊ nuncians ꝙ ad
ſuam eccleſiaʒ rediret ⁊ ꝑ martiriū celos
intraret. Regreſſus ḡ ad ſuam eccīaʒ ſuſ
ceptus eſt tam a clero q̃ʒ a populo toto.
Cum autem poſt paucos dies iterū mo
ta eſſet queſtio inter regem ⁊ archiepīm
Rex exiſtens in menſa dixit coram ſuis.
O bene eſt miſerabilis rex anglie ꝙ non
habet aliquem qui defendat eum de vno
capellano ſiue de vno ſacerdote. O q̃ʒtū
debent attēdere magni domini qui loquū
tur quia licet rex ille vt poſtmodum iura
uerit non haberet intencionē ꝙ archiepi
ſcopus occideretur. tñ audientibus ſua
verba quatuor mali homines capitanei
latronum cupientes regi placere. ſtatim
iuerunt contra ſanctum Thomam queʒ
in ſede inuenerunt ⁊ primo verbis iniuri
oſis inuaſerunt. Deinde cum armis ipſo
dicente virgini Marie ⁊ beato dyoniſio
et ſanctis patronis huius eccleſie comē
do cauſam eccleſie. Et ꝑcuſſus in capite
dixit. In manus tuas dñe ⁊c̃. ⁊ ſecundꝰ
et tercius ꝑcuſſerunt in eodem vulnere.
et quartus ammouit medietatem capit̃
et ſic ꝑ martirium receptus eſt in celum
Ex iſta conſtancia ad recipiendum ictus
quando canonici in ſepultura volebant
facere officium de mortuis magna mul-
titudo angelorum fuit in ſede qui incepe
runt officium martiris cantantes. Leta
bitur iuſtus ⁊c̃. dixerunt totum itramē
tum. tunc canonicis depoſitis veſtimentꝭ
requiem continuauerunt. Ecce ꝙ eodeʒ
die fuit canoniſatus a papa Iheſu in ce-
lo mittens canoniſacōem ꝑ angelos. vt
facerent officium martiris. Deinde fuit
canoniſatus a papa Alexandro Ideo po
teſt dici de eo. Qui mihi miniſtrat me ſe
quatur. Et vbi ego ſum illic et miniſter
meus erit. Iohannis. xij.

De ſancto Silueſtro.

GRacia dei cū
eo erat. Luc. ij. Pro thema-
tis declaracōe ⁊ materie itro
ductōe Sciendū ꝙ eſt queſtio in theolo
gia. An in hac vita poſſit ſciri certitudiā
liter de aliqua ꝑſona ꝙ habeat graciam.
Dec ſio ⁊ determinacō huius queſtiōis
conſiſtit in duabus queſtionibus. Pri
ma ꝙ aliquam ꝑſonam habere graciā dei
ex gracie effectibus ſcit̃ coniecturaliter.
Iſte queſtiones declarant̃ ex ſimilitudīe

de arbore quō enim pt̄ ſciri ꝙ eius radix
ſit viua vel mortua homo non pt̄ ſcire ſci
encialiter p caūſam ꝓpriam que eſt radix
qꝛ radix ſub terra eſt abſcondita ſꝫ poteſt
ſciri coniecturaliter. Qn̄ enīꝫ arbor emit
tit flores folia fructus ex iſtis effectibus
coniecturaꝰ ꝙ radix eſt viua. Idem in ꝓ
poſito homines vel mulieres ſūt vt arbo
res in xp̄i viridario ſcꝫ eccleſie plantati ī
die baptiſmi. Video homines velud ar/
bores ambulantes. Math. viij. ¶Nota
ambulātes p tres effectus quaſi dietas
in floribꝫ foliorꝫ ⁊ fructuū productione
Signū eſt ꝙ ꝙ radix viuit ſcꝫ gracia dei.
que eſt vita anime. Sicut aūt anima rō
nalis eſt a ſolo deo infuſa. ideo ꝑ ꝓpriāꝫ
cauſaꝫ non poteſt ſciri de ſe vel de alio ſi
habet graciam dei qꝛ deus qui eſt ꝓpria ⁊
totalis cauſa non poteſt hic a nobis vide
ri nec eius gracia eciā nec ipſa anima. I
deo ſcientialiter non pt̄ ſciri ſꝫ ꝑ effectus
poteſt coniecturari qn̄ homo facit flores
bonorꝫ verborꝫ dulciter loquendo nō iu
rando nec mentiendo. non diffamando
neminem verbo iniuriando bonas doctri
nas dando ſignū eſt ꝙ radix viuit. Ido
de folijs honeſte ꝯuerſacōis. Idē de fruc
tibus operꝫ miſericordie vl' penitencie fa
cite fructus dignos penitencie. Luce.iij.
Ex hijs effectibus cōiecturatur ꝙ radix
viuit ſꝫ ſciencialiter nō poteſt ſciri niſi ſpe
cialiter deus reuelaret queadmodū pau
lo reuelauit. d. ſufficit tibi gracia mea .ij.
ad Cor.xij. Aliter non poteſt ſciri ſciē/
cialiter Auctas. Sunt iuſti atqꝫ ſapien/
tes ⁊ opa eorum in manu dei ſꝫ ſciencia
hīc ⁊ tn̄ neſcit homo vtrꝫ amore an odio
dignus ſit ſed omnia in futurum conſer/
uantur incerta. Eccl.ix. licet bene ꝑ effec
tus poſſet coniecturari vt paulus qui an
teq̄ deus ſibi reuelaſſet ꝙ habebat graciā
ſuam. Gracia dei ſum id quod ſum .j.ad
Cor.v. Et quō ſcitis. Apl's reſpondit
ꝙ gracia dei in me vacua non fuit. qꝛ ꝓp̄t

xp̄m labores ſibi erant dulces ⁊ laborā
bat diligenter. Ecce effectus gracie. Idō
dicit habundantius omnibꝫ alijs labora
ui non ego ſolus ſꝫ gracia dei mecūꝫ .j.ad
Cor.xv ¶Conſiderando ꝙ diligenter
effectus virtuoſos quaſi quedā manife
ſta ſigna diuine gracie in beato ſilueſtro.
poſſumus dicere gracia dei erat in illo pꝫ
thema. Modo iuxta ſuam vitā ⁊ legen
dā inuenio. v. effcūalia ſigna dīne gracie
in eo ſcꝫ ¶Larga mīa in proſperis
¶Firma paciencia in aduerſis.
¶Digna preſidentia in maieſtate
¶Clara ſapientia in ſanctitate.
¶Alta eminencia in poteſtate.
Ita ꝙ iam in vita ſua poterat dici gracia
dei erat in illo. ¶Dico primo ꝙ beatus
Silueſter habuit in vita ſua largaꝫ mi/
ſericordiā in proſperis que fuit effectus
dīne gracie in eo exiſtente. Nota de mag
no patrimonio ſuo in roma cum eſſet fili
us nobiliūm ⁊ nutritus fuit in virtutibꝫ
Et ſicut erat pulcher in anima. ita ⁊ ī cor
pore qꝛ videbatur quaſi angelus dei . et
mortuo patre remanſit heres. Et vidēs
ſe in tanta proſperitate diuiciarūꝫ noluit
ducere vxorem ſꝫ voluit fructum miſeri/
cordie. primo de ſuo patrimonio fecit hoſ
pitale ꝓ xp̄ianis qui male recipiebantur
in roma ꝓpter infideles ⁊ miniſtrabat eis
de bonis ſuis eciam ſeruiendo eis in pro
pria pſona. Ecce primus effectus diui/
ne gracie ſeruando verbum ſacre ſcriptu
re. Caritas fraternitatis maneat in vob̄
et hoſpitalitatem nolite obliuiſci ⁊c̄ . ad
heb . vlti. Qui enim ſeruat hoſpitalitatē.
anteq̄ꝫ moriatur recipit xp̄m ī domo ſua
in forma paupis. Item nunq̄ꝫ paciet̄ ip
ſe indigentiam . Auctas dicit ſcriptura
de pſona miſericordioſa. manū ſuam ap/
peruit inopi ⁊ palmas ſuas extendit ad
paupes. Et quid conſequetur ex hoc re/
ſpondit. Non timebit domui ſue a frigo/
ribus niuis . omnes enim domeſtici eius

veſtiti ſunt duplicib⁹. ꝓuerb̄. vlti. Nota
manum ſuam apperuit inopi. Non dicit
taxiã vel burſam Innuit hic modum fa-
ciendi elemoſinam qñ enim in die domi-
nica vaditis ad eccleſiã ad petendũ eleõ-
ſinam xp̄o vt det vobis graciã remiſſio-
nẽ peccatoꝝ vel bona tp̄alia ꝛc̄. quilibet
debet recipe in manũ elemoſinã quaꝫ vult
dare duos vel tres denarios vel plures
ne in apꝑcõne burſe ꝓpter aſpicientes ha-
beatis occaſioneꝫ vane glorie. Secũdo
dicit ꝛ palmas ſuas extẽdit ad paupes
recipiendo paupes ad hoſpiciũ cum gau
dio ꝛ caritate. et ſequit̃. Nõ timebit do
mui ſue a frigorib⁹ niuis ſcꝫ tribulacõis
infirmitatum vel mortalitatum vel ſicci-
tatum vel demonũ vel inimicoꝝ qꝛ deus
virtute miſericordie dat dulcẽ ſalſam ad
iutoriũ vel pacie. omnes enim domeſtici
eius veſtiti ſunt duplicibus. hoc dicit q̃ꝫ-
tuꝫ ad hoc qꝛ quilibet pater tenetur dare
filijs ſuis ſeruitoribus ꝛ domeſticis du-
plicem prouiſionem corpalem ſcꝫ ꝛ ſpi
ritualem. Corporalis ſcꝫ cibum potum
veſtitum. Spiritualis de doctrina vt ſci
ant dicere Pater noſter. Aue Maria
Credo. Confiteri audire miſſam. ſermo
nes communicare ad minus in paſcha a
lias Ecce quid dicit ſcriptura. Si q̃s ſuo
rum ꝛ maxime domeſticorum curam nõ
habet fideꝫ negauit ꝛ eſt infideli deterior
pria ad Thy. xv. Infidelis iure nature
prouidet ſuis ꝛc̄. Dico ſecundo ꝛc̄.
firma paciencia in aduerſ quia alias mo
dicum valeret miſericordia in proſperis
quia ſicut ſalſa proſperitatis eſt miſericor
dia. ita ſalſa aduerſitatis eſt paciencia
Dicatur de pſecutione xp̄ianoꝝ magna
in roma quia adhuc impator erat infide-
lis intantum vt nullus xp̄ianus auderet
emere vel vendere aliquid. Tunc tempo
ris quidam ſanctus xp̄ianus thymothe⁹
nomine venit romam predicans xp̄m et
doctrinam euãgelicaꝫ. ꝛ cum nullus xp̄i

nus auderet ipſum recipere hoſpicio nec
eciam epiſcopi beatus Silueſter recepit
eum hoſpiciõ. hac de cauſa thymotheus ꝛ
ſilueſter fuerunt capti ꝛ thymotheus fu
it ſentenciatus. Tarquilinus autem pre
fectus vocauit ſilueſtrum redarguẽs eũ
quia contra edictum impatoris reciperet
xp̄ianos i domo ſua. Silueſter reſpondit
ꝙ ymmo de voluntate impatoris recipi
ebat ſed equiuocabãt de impatore. quia
vnus dicebat de xp̄o. Alius de infideli.
Cum ergo prefectus minatus fuiſſet ſil
ueſtro ꝙ in craſtinum ſentenciaret eum.
Beatus ſilueſter habita a chriſto prius
reuelatione dixit. Non poteris quia iſta
nocte a dyabolo ſuffocaberis. ꝛ ad infer
num ibis. Et ſuffocatus fuit media noc
te propter ſpinam piſcis in gutture tranſ
uerſatam. Mortuo prefecto in craſtinũ
populus extraxit beatum Silueſtrum de
carcere. et ſic euaſit pro tunc. Deinde au
tem propter verbum dei paſſus eſt exili-
um ab imparatore i quadam montanea
deſerta ſolum comedens herbas et cetera
Sed in omnibus habuit pacientiam. qꝛ
gracia dei erat in eo // Moraliter inſtru
imur hic. Si aliquis veſtrum habet ali-
quam aduerſitatem infirmitatis. vel pau
pertatis. vel perſecutionis recipiatis ſal-
ſam paciencie. quia omnẽ cibum dulco-
rat. Auctoritas. Omne gaudium exiſti
mate fratres mei cum temptacionibus
varijs id eſt tribulationibus incidentis.
ſcientes ꝙ probatio fidei veſtre pacien-
tiam operatur. Paciencia autem opus
perfectum habet vt ſitis perfecti et inte-
gri in nullo deficientes. Si quis autem
veſtrum indiget ſapiencia poſtulet a deo
qui dat omnibus affluenter. Iaco. prio
// Nota hic caſum de incarceratis qui te
nentur ſoluere regi in craſtinum Mille
florenos nec habent obuluꝫ vnde redde
re poſſent. ſed Rex pius conpaciens eis.
immittit duas maſſas auri. et tunc vni

frangit caput qui iratus proicit maſſam
extra Alteri brachiū fregit. Sed vidēs
aurum gauiſus eſt qꝛ habebat vnde ſol/
ueret. Ita de nobis om̄s obligamur deo
etc̄. Rex autē pius dn̄s Jheſus mittit au
rum tribulacōis qꝛ omne malum pene ē
a deo vt poſſimus ſoluere ⁊ ſi pacient̄ re
cipimus dimittit nobis debitum omnia
hominū in tribulatōe dimittit Thob. iij.
Ideo non indignare ſe contra deū mur
murando nec contra ꝓximū ſe vindican/
do cogitando ꝙ ex illo theſauro potens
ſoluere debitum peccatoris. Ecce quare
dicit omne gaudium exiſtimate ⁊c̄. Di
co tercō digna preſidentia in maieſtate.
qꝛ fuit papa ſubito ꝑ cōem inſpiracōem
omnes tam clerici q̄ȝ layci clamauerunt.
Silueſtrum volumus in papā. qꝛ tunc
temporis non ſoluȝ cardinales eligebāt
hoc preſentiens beatus Silueſter voluit
fugere ſ; retentus fuit ⁊ contra ſuam vo
luntatem intronizatus. ſed videns diui/
nam voluntateȝ acceptauit. Non creda
tis ꝙ ex tanta dignitate mutaſſet vitā. ſ.
miſericordiā penitenciā ymo fact⁹ papa
habebat noīa viduaruȝ. pauperū. orpha
norum. ⁊ hoſpitaliū ciuitatis rome. ⁊ oī/
bus ꝓuidebat Ex iſta digna preſidencia
deus fecit ſibi iſtam grām qꝛ cuȝ ceteri ꝑ
deceſſores fuiſſent in odium ⁊ iram imꝑ
atoris beatus Silueſter habuit graciaȝ
imperatoris intm̄ ꝙ conuertit eum ad fidē
Dicatur quō conſtantinus ante ſuaȝ con
uerſionem fuit crudelis ꝑſecutor xp̄iano
rum ꝓpter quod deus ꝑſecutus eſt eū de
infirmitate lepre in tercia ſpecie. Medi/
ci autem fecerunt ſibi multas medicinas
Sed incurabilis erat naturaliter. Dica
tur quō fuit curatus miraculoſe qꝛ nole/
bat ſe lauare in ſanguine pueroꝝ ſicut me
dici ordinauerāt. d. ꝙ malebat mori vel
viuere cum illo dolore q̄ȝ cum tanta cru
delitate curari. tunc illa nocte apparuerūt
ſibi petrus ⁊ paulus dicentes ſibi ꝙ vo

caret Silueſtrū ꝙ ille oſtenderet ſibi fō
tem in quo ſi vellet lauari ꝙ curaretur. q̄
ſtatim miſit pro eo. Beatus ſilueſter cre
dens venire ad martiriuȝ totus timidus
venit corā eo Cui imparator aſſurgēs ga
uiſus eſt beat⁹ ſilueſter ad quē imparator
dixit. Scias ī hac nocte mihi duo dy ap
paruiſſe dicentes ꝙ tu ſcis fontem in q̄ ſi
lauero curatus ero. hoc intelligens Sil/
ueſter reſpondit ⁊ dixit Illos non eē de
os ſed apl'os Jheſu xp̄i. Qui dixit ſe ſci/
re predictum fontē. ſ; anteq̄ȝ in eo lauare
tur requirebantur tres diſpoſitōes. Pri
ma in anima ſcȝ ꝑ fidem Jheſu quaȝ ſibi
predicauit ⁊ dedit ſibi Credo in deum q̄
corde diceret. Secunda diſpoſicō in cor
pore ſcȝ ieiunare ⁊ fecit ipſum ieiunare ꝑ
ebdomadam. Tercia diſpoſicō in opere.
vt ſcȝ liberaret omnēs xp̄ianos quos te/
nebat in carceribus ⁊ totuȝ factū eſt. Et
cum baptizaretur deſcendit ſuꝑ eum ma
gna claritas in qua dixit ſe xp̄m vidiſſe ⁊
ex hoc dedit imperiū eccleſie. ¶ Queſtio
ſi beatus Silueſter fecit vel male recipiē
do imperiuȝ. dicunt aliqui ꝙ male fecit.
Ideo vt dicitur fuit audita vox dicens.
hodie effuſum eſt venenum in eccleſia dī
Alij dicūt ꝙ benefecit. Pro declaracōe
huius queſtiōis ponatur caſus de diuite
qui in morte dimiſit magnas diuicias di
ſtribuendas iuxta manumiſſoꝝ diſtrictō
nem. quō mortuo mali homines occupa/
runt ſibi illas diuicias ⁊ poſſeſſiones ne
in manumiſſores venirent. Sed quidā
acutus ⁊ ſubtilis ſciuit facere ⁊ taliter or
dinare ꝙ illa bona venirent in man⁹ ma
numiſſoꝝ vt diſtribuerētur. Modo q̄s
diceret ꝙ iſte doctor non fecerit bonum
opus ymmo fecit. Ideȝ xp̄s magnus di
ues in morte fecit manumiſſores bono/
rum ſuorum. ꝓlatos epiſcopos ⁊c̄. clau/
ſula teſtamenti habet̄. xxv. Homo quid̄
peregre ꝓficiſcens vocauit ſeruos ſuos ⁊
tradidit illis bona ſua ⁊c̄. Ad lrām xp̄s

lequit̄ de ſe qui ſuis p̄latis dimiſit bo/
na ſua vni quiqꝫ. i. habundāciā magnā
Alij enim duo ad ſufficienciā. Alij vnū
et profectus eſt ſtatim. Sed quidam ho
mines. i. imp̄atores romani ⁊ tyranni oc
cupant ſibi bona diuitis. Sed beatus ſil
ueſter vt doctor ſubtilis ſciuit ita bene al
legare in iudicō diuino ꝙ habuit ſentenci
am vt illa bona venirent ad manus mi-
niſtroꝝ ⁊ diſpenſatoꝝ. Sic nos exiſtimꝫ
homo vt miniſtros xp̄i ⁊ diſpenſatores.
p̄ria ad thy. iiij. ꝗ benefecit beatus Silue
ſter. Si tu dicas verum eſt ꝟ p̄lati oīa
expendunt in vanitatibꝫ ⁊c̄. Non eſt cul
pa beati Silueſtri. Naꝫ credenduꝫ erat
ꝙ illa bona melius diſtribuerentur ꝑ ip
ſos p̄latos ꝗ̄ ⁊c̄. Ideo nulla culpa ē
doctoris. Sed ſi verum ſit de illa voce.
hodie effuſum eſt venenum ⁊c̄. fuit v̄bū
ꝓphecicum ꝓ iſto tempore ꝙ non tenent̄
p̄lati occupādo ſibi illa bona. Sꝫ xp̄s
eſt teſtator ⁊ iudex qui dicit iudicium du
riſſimū in hijs qui p̄ſunt fiet. exiguo ei
conceditur mīa. potentes enim potenter
tormēta pacienter Sap̄. vi. Dico ꝗ̄r
to ⁊c̄ clara ſapientia in ſanctitate nō ſolū
ad conſolanduꝫ xp̄ianos ꝟ ad conuerten
dū infideles. Dicatur hic quō helena ma
ter imp̄atoris conſtantini effecta fuerat
iudea malens adorare deum celi ꝗ̄ ydo
la que filius ſuus adorabat cum eēt infi
delis ⁊ morabatur in iudea. Et qn̄ audi
uit ꝙ filius ſuus effectus fuerat xp̄ianꝰ.
credidit mori p̄e dolore ⁊ ſcripſit taleꝫ
literam in effectu. Fili ⁊ domine mi pla/
cuit mihi qn̄ audiui ꝙ dimiſiſti ydola ſed
doleo ꝙ eſtis xp̄ianus ⁊ adoratis homi/
nem crucifixum ⁊ inducebat euꝫ vt ſe fa
ceret iudeuꝫ. Cui reſpondens dixit ꝙ ve
niret romam ⁊ duceret ſecum omnes iu
deos maiōres arans rabiōs. Et ipē ex alia
parte haberet doctores xp̄ianos ⁊ fieret
diſputacō vt videretur veritas ⁊ multū
placuit matri credens ꝙ iudei vincerent

etc̄. venit romam. Et conſtituto die diſ/
putacōis habere iudices non ꝑciales ꝟ in
differentes ne ſcꝫ eſſent xp̄iani nec iudei
et ꝙ eſſent homines iuſti nec donis amo
re odio ſeu fauore dicerent oppoſitum et
facti fuerunt iudices duo magni phīj ho
mines inſuſpecti. quorum vnus dicebat̄
Craton qui nihil terrenum habere vole
bat. Alter zenophon. qui conſul exiſtēs
nunꝗ̄ munus ab aliquo ſuſcepit. ⁊ placu
it vtriꝗ̄ parti. Helena autem obtulit ꝓ
parte iudeoꝝ centum iudeos aptiſſimos
Imp̄ator autem obtulit pro parte xp̄iā
norum ſolum beatum Silueſtrū Q dix
erunt iudices minus eſſet. Ideo de centū
iudeis illis fuerunt electi. xij. qui diſputa
uerunt cum beato Silueſtro cum tali
pacto ⁊ condiciōe ꝙ pars victa adhęret
alteri in fide ⁊ credulitate. ⁊ inceperunt
diſputacionem. Prima concliō fuit de
trinitate perſonarum. dicatur diſputacio
cum auctoritatibus prout habetur in ſer
mone beati Stephani. dicatur in fine q̄/
modo iudices impoſuerunt ſilencium iu/
deis vt victis. Secunda queſtio vtrum
xp̄us eſſet deus et homo. Tercia de paſſi
one. Quarta de ſacramēto altaris. Qui
ta de ceſſatione legis et ſic ad libituꝫ ꝟm
queſtiones iudeorum. et ſic victi fuerunt
xi. iudei remanſit. xij. ⁊ vltimus qui dice
batur zambri qui erat magnus rabinus.
qui dixit Imp̄atori domine non in verb̄
ſed in operibus. Dicatur quomodo vo/
luit ⁊ requiſiuit vt adduceret̄ vnū thau/
rum indomitum ⁊c̄. ita factum eſt et ait
iudeus vt intelligatis ꝙ lex noſtra eſt ſā
cta beata ⁊ vera et nulla alia eſt bona.
Ego dicā vnum verbū ad aurem thau/
ri ⁊ ſtatim morietur credatis legem noſtraꝫ
ſiue fidem veram eſſe ⁊ ita fuit ⁊ omnes
iudei clamauerunt victoria ⁊c̄. Et beatꝰ
Silueſter de ſtulticia illius incepit ſubri
dere dicens iudeo. Iudee nunꝗ̄ deus di
cit Ego occidā ⁊ viuere faciam. ꝑcutiā

et ego ſanabo ꝛ non eſt qui ſe manu mea etc̄. Item dominus mortificat ꝛ viuifi/cat deducit ꝛc̄. Deutro.xxxij. Si in noīe domini thaurum occidiſti.in nomine dnī ipſum viuifica.bene dixit dixerūt iudices Rñt non ſ3 ſilueſter ſuſcitet eum quod ſi faciat ego ꝛ iudei omnes qui hic ſumus. erimus xp̄iani ꝛ ita fuit conpromiſſum. Tunc beatus Silueſter de loco in quo e rat clamauit dicens. In nomine domini noſtri Jheſu thaure ſurge ꝛ ferocitatem depone. Et ſubito thaur⁹ ſurrexit ambu lans vt ouis. Tunc helena iudices ꝛ indi tria Milia ꝛ infideles de roma baptiſari ſunt. Ergo gracia dei erat in illo. Mo raliter hic nota.fides xp̄iana quomō fuit probata ꝛ p quot furnellos purificata. purior eſt auro liquefacto non oportz ḡ dubitare in aliquo ſ3 vt florenum floren cie ponatur in burſa conſciencie dicendo. Credo in deum. Modicum nunc ſc3 in hac vita ſed oportet contriſtari quia mul ti habent multas temptaciones de fide. ſed ſi eis diſplicet non peccant in varijs temptacionibus vt probacō fidei veſtre multo precioſior ſit auro quod p ignem probatur.j.pe.x. Dico quinto ꝛc̄.alta eminencia in poteſtate ſc3 faciendi mira/cula vt dixi de boue.ſed modo dicam ali ud de dracone poſt conuerſionem impa toris ꝛ predictorum iudeorum quidam draco poſuit ſe in quadam profunda fo uea infra ciuitatem rome qui ex ſuo anhe litu corrupto ꝛ infecto moriebantur co tidie in ciuitate vltra.ccc.perſonas in/tantum ꝙ ciuitas depopulabatur prop/ter quod pontifices ydolorum venerunt ad Imperatorem indirecte imminentes ꝙ ex quo factus eſt xp̄ianus. illa plaga eis accidit.quaſi dicendo ꝙ melius eſſet ſi adhuc eſſet gentilis. Ecce qualis tem/ptacio.de tali caſu reſpondit Imperator Ego prouidebo ꝛ vocauit beatum Sil ueſtrum dicens ꝙ in hoc prouideret. qui poſuit ſe in oracione in qua apparuit ſibi beatus Petrus apoſtolus dicens ꝙ ſine timore deſcenderet ad eum in fouea in q̄ erant centum octuaginta gradus qui de/ſcendit cum cruce in vna manu. ꝛ corda forte de filo in alia ꝛ ligauit draconem. de hac prophecia Johannis. Et vidi an gelum deſcendentem de celo. habentem clauem abyſſi ꝛ cathenā magnam in ma nu ſua et apprehendit draconem ſerpen/tem antiquum qui eſt dyabolus et ſatha nas ꝛ cetera Apocalipſis ſecundo. Om nes ſancti doctores et gloſe ordinarie ex ponunt ſathanas pro lucifero qui Mil/le annis debuit ligari et poſt tempore an/tichriſti debet ſolui ad temptandum. ſed ligatus fuit tempore Silueſtri quando ſalicet Imperator fuit conuerſus. Et di co ꝙ iſti Mille anni per quos debuit li/gari inceperunt computare a beato Sil/ueſtro qui in figura ipſum ligauit. ꝛ iam illi mille anni ſunt completi. Solus enī3 mundus ſtat in quadam parua proroga tione.ſequitur in octa ꝛc̄.

De ſancto Stephano in octa. ei⁹

Ecce video ce los apertos Actuum ſeptiō Volens inclinare corda ve/ſtra ad amandum celeſtia et deſpiciendū terrena. volo in hoc ſermōe declarare vo bis aliquas celi conditiones. Sed prius ſalutetur virgo Maria ꝛc̄. Pro breui declaratione et materie introductione ſci endum ꝙ inter homines ꝛ iumenta deus poſuit iſtam differentiam / Or iumenta ſunt terreſtria ꝛ nihil habent celeſte. ſed nos homines principalem partez forma lem ſalicet animam habemus celeſtem. Eſt enim anima racōnalis ſubſtancia ſpi ritualis ꝛ ſupceleſtis propter habitacio nem quia lic3 corpus corrumpatur ſicut

corpora iumentorum anima tamen in celum tanq̈ʒ propriam habitationem aſcēdit niſi onus peccatorum impediat. Jdō apoſtolus ſcimus nō dicit opinamur qm̄ ſi terrenis ⁊c̄. ad Coꝝ. v. Jumenta vero quia nihil habent in celo ſed in terra reſpiciunt. Jdeo de eis dicit ſcriptura. Omnia de terra et in terram pariter reuertuntur. Eccleſiaſtes tercio. Patet differentia inter homines ⁊ iumenta. Jdeo de noſtra habitacione loquens thema dicit. Ecce video celos apertos ⁊c̄. Jdeo Si voluimus poſſumus intrare vt filij ad domuʒ patris. patet thema. Modo celi habent tres diuerſas diſpoſitiones ſeu habuerūt

Prima fuerunt duri impenetrabilit̄.
Secunda fuerunt molles delectabilit̄
Tercia fuerunt aperti vniuerſalit̄.

Ecce video celos apertos ⁊c̄. Quantum ad primum ⁊c̄. fuerunt duri impenetrabiliter. Jſta condicō celorū fuit a trāſgreſſione primorum parentum ⁊ durauit. Et de tercia ſingulariter loquitur thema vſq̈ʒ ad xp̄m intantum ꝙ anime hoīnum que ſunt ſpiritus ſubtiliſſimi pluſq̈ʒ aer ⁊ lux que tranſit per feneſtram vitream ⁊ eciam plus q̈ʒ vox ſubtiliores ſunt anime. Racio quia nulla creatura poteſt impedire earum egreſſum vel ingreſſum. vt patet de ſpiſſitudine terre quam tranſeunt deſcendendo ad infernum vel purgatorium. cum tota iſta ſubtilitate nulla virtute poterant intrare celuʒ. Ecce quomodo erant duri impenetrabiliter. de h̄ Job plangendo dicebat. Tu fabricatꝰ es celos qui ſolidiſſimi qui ī aere fundati ſūt. Job triceſimoſeptio. Racio huius diſpoſitionis fuit. quia omnes creature tam terreſtres q̈ʒ celeſtes fuerunt create per deum ad ſeruiendum homini quia deus pro ſe non indigebat. Jdeo deus quādo voluit facere hominem. dixit. Faciamus hominem ad ymaginem et ſimilitudinem noſtram. et preſit piſcibus maris et volatilibus celi ⁊ beſtijs terre vniuerſe q̈ʒ creature ſcilicet corporali. Geneſis. primo. Jdeo propter peccatuʒ hominis non ſolum inferiora ſed eciam celeſtia deteriorata ſunt. quia ſicut quando aliquis magnus nobilis ſeu baro facit aliqꝺ magnum delictum ſeu proditionem contra regem rex deſtruit ſibi terram. Jta fecit deus quando ille magnus ⁊ nobilis baro Adam peccauit deus vaſtauit terram et voluit omnia annihilare vt prius ſed deſtruxit minuēdo virtutes ad fructificādum. Secundo aquam aerem quia non eſt ita purus. poſtea ignem ⁊ celum. Nā ſciencia eſt indeterminate theologorum in quarto ſentenciaruʒ ꝙ de omnibus rebus abſtulit deus ſeptem partes virtutis et proprietatum ⁊ qualitatum ſciliʒ de claritate ſolis lune ⁊ ſtellarum ſepteʒ partes amouit. Jdō celū qꝺ an̄ tranſgreſſionem ⁊ peccatum erat apertum hominibus non ſolum animabus ſed eciam corporibus propter peccatum induratū eſt non ſoluʒ corporibus humanis ſed eciā animabus. non ſolum peccatoribus ſed eciam ſanctiſſimis. de iſtis Auctoritas. ſi non obedieritis mihi addam correctōes veſtras ſeptuplū propter peccata veſtra et conteram ſuperbiaʒ veſtre duricie dabo q̈ʒ vobis celum deſuper ſicut ferreum et terram eneam. Luce decimoſexto. Nota addam correctiones ⁊c̄. vſq̈ʒ peccata veſtra. Omnia peccata mortalia q̄ poſſunt fieri reducuntur ad iſta ſeptem. Racio quia in ſepteʒ poſſunt gentes peccare. Prīo in honoribus. officijs. dignitatibus. poſſunt peccare inordinate contr̄ deū appetendo ⁊ ſibi ꝓcurādo. Ecce hic pctm̄ ſupbie. Alia āt bona ſūt bona tpalia vt diuicie bladū vinū oleuʒ ⁊ hmōi Si inordinate ⁊ ꝯ dei preceptuʒ lucrentur. ecce h̄ pctm̄ auaricie. Tercia boā ſūt boā delcacōis carnal' ⁊ qn̄ inordiate ſcipiūt' ſeqr̄ luxuria. Quartū eſt aīcicia ꝓxioꝝ

Iſtud bonũ nõ habent iumenta. q2 vnũ non curat de alio. Et qñ hoĩes de amicicia non bene ſe gubernant. ſequit̃ inuidia. Quintũ bonũ eſt cibus ꝓ neceſſitate vite ſed qñ inordinate ſumit̃ ſequit̃ peccatum gule. Sextũ bonũ eſt inimicorum. q2 ex eis fabricant̃ corone paradiſi. Nam ſi beati Laurentius Vincentius nõ habuiſſent inimicos non fuiſſent vt martires coronati. Item ſi caſtitas non habuiſſet inimicã luxuriã virgines nõ habuiſſent aureolam. Septimũ bonũ eſt tempꝰ p̃cioſum bonũ eſt intm̃ ꝙ ſi vnꝰ damnatus poſſet dicere habere tm̃ tp̃us q̃ztũ duraret vnũ Aue maria. ita vt ceſſet viator poſſet ſaluari. Et qñ male expendit̃. Ecce peccatũ accidie. Ex his ſeptẽ bonis ſi inordinate ſũmãt̃ ſũt ſeptẽ peccata mortalia. Ecce quare dicit addã correctões vr̃as ⁊c̃ ꝓpter pctã nr̃a ſcʒ infirmitates mortalitates. cariſtias. ſiccitates. guerras ⁊ malignitates. Scdõ dicit Et cõterã ſupbiã ⁊c̃. Et non facit mentionem de alijs pctĩs. Rñdeo q2 nunq̃ȝ fiat peccatũ mortale qn habuerit initiũ in ſuperbia. Illud pctm̃ includit oĩa alia peccata verbi grã. q2 aliquis eſt auarus faciens vſuras furta ⁊c̃. quia non vult humiliari ad ſeruandũ mandatum dei. Nõ fenerabis fratri t. ⁊c̃. Idem de luxuria. Iã enĩ deus dedit hoĩ regulã certã ſcʒ in actum matrimonij ſeruando modũ ⁊c̃. Alij ãt vt non curent de illo actu ſed nolũt ſubia legi dei. Ecce ſupbia iſtud peccatum includit ⁊c̃. Idem de gula iam dedit regulam in cibis ſumere neceſſitatem pro vita corpis ſuſtentãda ſed guloſi nolũt ſeruare. Ecce ſuperbia. Et licet non dicant ore nolo ſeruare tamen opere oſtendunt oppoſitum. Idem de inimicis deꝰ p̃cepit ne recipiant vindictã nec in ore nec in corde habeãt eis malã voluntatẽ et nihil ſeruant. Ecce ſupbia. Et iam dedit legẽ ne perdamꝰ tp̃s ſed in operibus

ſpũalibꝰ ſumꝰ diligẽtes ⁊ nihil facimꝰ. Ecce ſupbia pʒ g̃ ꝙ oĩe pctm̃ hʒ radicẽ ⁊ initiũ in ſupbia. Ecce q̃re dicit Et cõterã ſupbiã ⁊c̃ tercio. Et dabo vobis celũ deſup ſicut ferrũ dicit ſcriptura ꝙ orationes hũiles ⁊ deuote facte ꝑ vos ſũt ſagitte penetrãtes celũ ⁊ aſcẽdũt vſq3 ad xp̃m aduocãdo ꝓ nobis ut ꝓcurator vel aduocatꝰ corã iudice. Oratio humiliãtis ſe nubes penetrabit ⁊ donec appropinquet nõ cõſolabit̃. ⁊ dñs nõ elongabit Eccle. xxxv. Sʒ qñ ſumꝰ in pctĩs celũ ẽ ferreũ ⁊ nõ pñt penetrare celum. Quarto ⁊ dabo terrã eneã ne ſcʒ fructificet ⁊ incaſſum cõſumet̃ labor vr̃. Ecce de p̃ima celorum diſpoſitõe. Quantũ ad ſcdãm celorum diſpoſitionẽ tranſactis. v. milia annis. in q̇bꝰ celi fuerũt ſubdita. p̃ma diſpoſitõe celi mutauerũt cõditionem et fuerũt molles ⁊ dulces delectabiliter et durauit iſta diſpoſitio a xp̃i incarnatõe vſq3 ad aſcenſionẽ. Rõ huiꝰ dulcedinis et mollificatõis ẽ q2 q̃ȝdiu poſſet ferrum ad ignẽ applicari ⁊ ĩ igne ſtare ꝙ liq̃fieret ita ex quo ille ignis infinitus diuini amoris ardentiſſimi ⁊ dulciſſimi de q̊ Ap̃ls Deꝰ nr̃ ignis cõſumẽs ẽ ad Hebre. xij. ꝑtrãſiuit celos veniendo ad nos Iã ipi celi molliſſimi ⁊ melliflui facti ſũt. Iõ cãtat eccl̃ia ĩ natiuitate dñi hodie de celo pax vera deſcẽdit hodie ꝑ totũ mũdũ melliflui facti ſũt celi. Nota nõ dicit mellei ſ̃ melliflui. i. ſtillãtes guttas dulcedĩs in cordibꝰ contemplatiuorum ſ̃ terreni hoĩes et carnales non guttãt. Ratõ huiꝰ diſpoſitõis ẽ ꝑ cõtrariũ ad p̃imã. Nã ꝑ aduẽtũ filij dei multũ meliorata ẽ hũana conditio ⁊ deteriorata oĩʒ rerum triplicitate oĩa ꝓportionaliter fuerũt deteriorata al's nõ fuiſſet ꝓportio. Modo aũt hõ ẽ melioratus. quia ex quo rex duxit in ſponſam filiam ruſtici omnes de illo genere meliorantur. Ita de chriſto rege ducente ſororem noſtrã naturam humanam ĩ ſpon

ſam omnes nos ſumus meliorati ec̄ creature ſed maxime celum de hoc dicit dauid in p̄s. Exurgat deus cum egrederis in conſpectu populi tui cū ꝑtranſieris in deſerto terra mota eſt eteni celi diſtillauerūt a facie dei ſynai a facie dei iſrael ꝛc̄ vſqꝫ paupi de⁹ p̄s.lxvij. Nō ſecreta cū dr̄ deus cū egredereris in conſpectu populi tui. Ecce hic tangit miſteriū incarnationis filij dei. Ratio quia queſtio eſt theologie ꝛ beati Bernardi in epl'a ad hugonē de ſancto victore ꝙ in die incarnationis omnes angeli viderunt ip̄m incarnatum. Ideo dicit in conſpectu populi tui ſcꝫ angeli. Dicat̄ quō ſunt nouē ordines angeloꝝ. Ordo altioꝛ eſt ſeraphin. ſecūdus cherubin ꝛ ſic de alijs deſcendendo. Cogitate quō egrediebat̄ nō intelligatis per motum localem ſed ꝑ contemplationem eoꝝ ꝛ viſionē quō in quolibet ordine dicebat̄ ſibi. O dn̄e aſſumatis naturam humanā ꝛ nūqd hoīes ſunt nobiliores nobis ꝛc̄. ꝛ ſic omnes angeli ſciuerūt in celo. In terra aūt ſolū ſciuit ꝟgo maria que eū cōcepit qd̄ ꝑtranſires in deſerto hic tangit natiuitatem xp̄i. Iſte mundus dicebatur locus deſertus. Nō ꝗa licet tunc mundus eſſet bene populat⁹ ꝛ hoīb⁹ aſſociatus tn̄ ſicut ꝑſona aſſociata niſi habeat deū dr̄ deſerta ſed ſi habet deum per gratiam licet ſit in deſerto non eſt ſola. Et quia tunc mundus ex peccatis non habebat deum. Ideo dicit̄. Et cū ꝑtranſires ſcꝫ per virginem que fuit via per quā venit in deſertum hui⁹ mundi. terra mota eſt ſcꝫ ex edicto imꝑatoris vt quilibet ꝓfiteretur in ſuā ciuitatem. Celi diſtillauerunt a facie dei ſynai ignitus. Ecce cauſa a facie dei iſrael. Ecce effectus quia vt mundus videret deū ꝑ fidē Ecce ſecūda celoꝝ diſpoſitio. Quantū ad terciam ꝛc̄. Sunt apti vniuerſaliter. Ideo dicit thema. Ecce video ꝛc̄. Iſta diſpoſitio incepit in xp̄i aſcenſione ꝛ durabit vſqꝫ ad diē iudicij in introitu xp̄i ꝛ ſanctoꝝ ꝑte fuerūt apte Criſo. loquēs de conditionib⁹ celoꝝ dicit. Erāt prius obſtacula quedā qb⁹ obſiſtentib⁹ aīe defunctoꝝ introire nō poterāt celos. Sed nota q̄lit̄ xp̄o aſcēdente obſtacula amota ſūt ſm ꝙ tangit dauid p̄s.xxiij. Attollite portas principes vr̄as ꝛ eleuamini porte eternales ꝛ introibit rex glorie. ꝛ date fuerūt due rn̄ſiones. ſ. ꝙ erāt duo obſtacula. ¶ Primū ē ī regione aeris ꝛc̄ vbi ē maioꝛ multitudo demonū tranſitū obſeruāciū ꝛ qn̄ angeli dixerūt eis. Attollite ꝛc̄. rn̄derūt qs ē iſte rex glorie ꝛc̄ Et ſancti angeli dn̄s fortis ꝛ potens ī ꝓlio ꝛc̄ qui ſcꝫ vicit vr̄m principē ꝛ fugerūt. Et ſic amotū eſt primū obſtaculum ſanctis ꝑſonis ¶ Secūdū obſtaculum erat ſcōꝝ angeloꝝ celū cuſtodiētiū qb⁹ dictū fuit. Attollite portas ꝛc̄. Rn̄derunt qs ē iſte rex glorie nō ignorant̄ ſed admiratiue quia tantam gloriam datam animabus ꝛ ſic aperti ſunt celi Ideo beatus ſtephanus q̄ poſt chriſti aſcenſionē paſſus eſt vidit celos apertos iō non dubitauit mori ꝗꝛ diu enī viuim⁹ celi ſūt nobis aperti ꝛ poſt mortē non aperiunt̄ niſi iam in vita fuerint aperti. Cum intrauerit paterfamilias ꝛ clauſerit oſtium incipient foris ſtare ꝛ pulſare oſtium dicentes domine domine ꝛc̄ Luce.xiij. Nota clauſerit oſtium ſcꝫ peccatoribus. Ergo feſtinemus non expectemus mortem Nec iuuenis expectet ſenectutem. quia etiam yrcus vel agnus moritur ſicut ꝛ ouis nec ſanus expectet infirmitatem. Ne accidat nobis ſicut legitur de duob⁹ viatoribus ſimul ad ſuam villam ambulantibus. Dicatur ꝑabola que villa habebat cōſuetudinē portalia claudēdi ī ſero quorū vnus remāſit in prato ameniſſimo ꝛc̄ villa noſtra ad quā omnes ſum⁹ ambulantes eſt paradiſus. qꝛ non habem⁹ hic manentem ciuitatē. Et ī nocte. ſ. culpe

clauditur. Jdō oportet venire de die ſcꝫ
cū claritate grē. Sꝫ mūdani remanēt in
prato luxurie Auari in fonte mōtis aua
ricie. ſuperbi in arbore vanitatis. in veſti
tu ornatu ⁊c̄. Sed prudens tranſit cum
labore pnīe vt ꝑ tpe veniat ad partū ⁊c̄
Jdeo apl'is feſtinem9 ergo ingredi in illā
requiē ad Hebre. quarto.

¶ In octaua ſancti Johannis.

HJc ē diſcipul9 ille quē diligebat ihs Joh. vlti. Sicut i feſto bti Johā-
nis p̄dicaui de amore quē xp̄us habebat
ad beatū iohānē ſup oēs alios. Modo
volo p̄dicare ꝑ que opa poſſumus nos
diligi a xp̄o. Sed p̄mo ſalutet̄ v̄go ma-
ria ⁊c̄. Verbū thematis ꝓprie dicit̄ de be
ato Johāne euāgeliſta. Diceret aliq̄s
nunq̄d xp̄us diligebat oēs alios apl'os
imo q̄rit̄ ergo hic ē ⁊c̄ licet enī xp̄s dilige
ret oēs alios magno amore. ſingularē
tū amorē ⁊ familiaritatē habebat ad be-
atū iohānē. ſicut parentes naturaliter di
ligūt oēs filios ſed ſingularit̄ diligūt eis
magis ſimiliorē gratioſiorē ⁊ pulcriorē
Jta xp̄s diligebat oēs ſ; ſingulariter Jo
hannē ſibi ſil'em in puritate virginitatis.
Beda diligebat ihs iohānē nō exceptis
ceteris ſingulariter ſolū ſed p̄ceteris q̄s
diligebat familiarius vnū quē ſpecialis
p̄rogatiua caſtitatis ampliori dilectione
fecerat dignū. Ecce q̄re de btō Johan-
ne ꝓprie dicit thema. Et dicit Beda rō-
nē dilectionis ſcꝫ puritatē vite. Modo
videam9 ſicut ſunt alie rōnes ſeu virtu-
tes ex quib9 de9 diligat nos. Ego amo-
re veſtri queſiui ⁊ inueni ſeptē virtutes.
¶ Prima eſt cōtemplatio de ſapientia.
¶ Secūda dilectio de beniuolentia.
¶ Tercia obſeruatio de obedientia.
¶ Quarta ſimplicitas de conſcientia
¶ Quinta puritas de cōtinentia.
¶ Sexta largitas de miſericordia
¶ Septima vnitas de concordia.
Et ꝑ oib9 inſimul p̄t q̄s diligi a deo ⁊
de tali poterim9 dicere hic ē diſcipul9 il-
le quē ⁊c̄. ¶ Dico p̄mo ꝙ cōtēplatio ſa-
pientie ē rō q̄re hō diligit̄ a deo qn̄ enim
creatura dat ſe cōtēplationi diuine legē-
do. ſtudendo ſmones audiēdo deuote o
rando ⁊ ꝑ iſta viſibilia deū intuendo ex
mūdi gubernatōe ⁊ ꝓuiſiōe diuinā ꝓui-
dentiā cōſiderādo gl'iam ꝑadiſi ⁊ penas
inferni meditando talis creatura multū
diligit̄ a deo Auct̄as fūdamēta ei9 i mō
tib9 ſāctis diligit dn̄s portas ſyon ſuper
oia tabernacula iacob p̄s. lxxxix. Nota ſe
creta fūdamēta ei9 ſcꝫ cōtēplati. Jn mō
tib9 ſcīs ſcꝫ articulis fidei talit̄ enī dꝫ fū-
dari cōtēplatio ne ſit cōtra aliquē articu-
lū fidei. qꝛ edificiū ſine fūdamēto cito ca
det diligit dn̄s portas ſyon. i. cōtēplatio
nes porte dicūt̄ ſenſ9 ꝑ q̄s hō cōtēplat̄
Si enī hō cōtēplat̄ legēdo ſacrā ſcriptu
rā tūc oculi ſūt porte. Si audiendo ſer-
mones aures ſūt porte. Si orādo os ⁊c̄
ſup oia tabernacula iacob p̄riarche nō edi
ficabāt domos ſ; habebāt tendas mobi
les ſeu barranas ⁊ ſignant ſciās phoꝝ
mobiles ⁊ trāſitorias in fine mundi A-
ſtrologia qꝛ nō erit mot9 celi. Jtēꝫ nec
influentie nec generatio nec corruptio.
tunc non erit neceſſaria medicina qꝛ nul
lus erit infirmus. nec regule grāmatico-
rum ſeu logicoꝝ erunt tunc neceſſarie.
Jdeo dicuntur ille ſcientie tabernacula
Jacob. q̄a mobilia vult ergo dicere qꝺ
magis diligit deus contemplationes eti
am vnius vetule de his que fidei ſunt q̄s
contemplationes philoſophoꝝ de aſtris
etc̄. Neminem diligit deus niſi eum qui
cum ſapientia inhabitat ſcꝫ contemplatō
nis Sap̄ ſeptimo. Secūda ē dilectō de
beniuolētia. Jnuenit̄ enī duplex amor ſi-
ue dilectio. ſ. ꝺ ꝯcupiā ⁊ ꝺ beniuolētia. ⁊

Ex ſecunda homo diligitur a xpo. Amor
enim beniuolentie eſt ratione bonitatis rei di
lecte quia tota ratio de beniuolentia amoris
eſt in re dilecta, quia ſcilicet eſt bona vtilis de
uota ſancta. Amor autem concupiſcentie eſt
quando vnum amatur propter aliud vt ſeruus amat do
minum ratione ſoliditatis vel amor pedago/
gi ratione filij vos enim diligitis matrem et fi/
lium. Sed alia ratione diligitis filium quia caro
veſtra etc. Ideo ille amor dicitur beniuolen
tie. Et alia ratione diligitis magiſtrum quia pro/
pter filium Ideo ille homo dicitur concupiſcen
tie. Idem de amore filij vel filie et nutri/
cis. Ita aliqui amant deum amore concu/
piſcentie et non placent deo. Aliqui au
tem amant eum amore beniuolentie et
iſtos diligit deus. verbi gratia. Si tu di
ligis deum et det tibi diuitias temporales hono
res et dignitates. ergo plus diligis crea/
turam quam creatorem. quia ſi diligitis matrem
propter filium plus diligitis filium. quia propter
vnumquodque tale et illud magis ſed ſi diligi
tis deum propter ſuam infinitam bonitatem cle
mentiam. miſericordiam. Ita quod tota ratio dile
ctionis ſit in eo talis amor eſt bonus et eſt
amor beniuolentie. Ita quod de amore con
cupiſcentie non faciatis rationem anteceden/
tem dicendo diligam deum ut det mihi diui
tias etc. bonam famam vel gloriam eternam
Sed faciatis de ea effectum conuenientem
Iſto modo dicendo ſi bonum debet diligi de
us eſt ſumme bonus. vtilis pulcher vel mi/
ſericors. Ideo volo diligere vos domine. et
vos domine dilectoribus veſtris date bona tem/
poralia. honores bonam famam et gloriam
ſpero domine quod etiam dabitis mihi. Iſto modo
non ponitur amor creaturarum pro ratione ſed pro
diſpoſitione talis amor eſt beniuolentie
et tales diligit deus. Auctoritas. Ego
diligentes me diligo. Et ſequentur effectus
conſequentis mecum ſunt diuitie et glorie
Prouerbiorum octauo. opes ſupple
ſunt diuitie honores quia dant occaſionem
ſuperbie Io. xpus Qui diligit me diligetur

a patre meo domine et qualis effectus ſequi
tur vel ſequetur. Reſpondit ego diligam eum
et manifeſtabo ei meipſum Ioh. xiiij. hic
per gratiam et in futuro per gloriam. Tercia
eſt conſeruatio obedientie ad dei manda
ta quando homo habet iſta refrenat ſe quod ante
homo permitteret ſe mori quam facere con/
tra dei mandatum talis diligitur a chriſto
Nam cuilibet domino eſt amabilis perſona
villa ciuitatis ſeu terra ſibi obediens In
obediens autem odit et conatur deſtruere.
Idem de deo. Si quis ſermonem meum
ſeruabit. Ecce obia. Pater meus dili/
get eum et ad eum veniemus ſcilicet ego et
pater et ſpiritusſanctus. Dicitur quomodo
anima eſt creata ad ymaginem trinitatis quia
ſicut eſt vnus deus in eſſentia et tres per/
ſone. ita et anima vna et tres potentie. Cum
ergo dicit et manſionem apud eum facie/
mus. In memoria enim perſona patris ma/
net per recordationem operis creationis In in
telligentia perſona filij voluntas autem eſt ca/
mera ſpiritus ſancti et ad voluntatem pertinet
deſiderare dei bonitatem que ſpiritui ſancto attri/
buitur Ecce quale ſignum amoris ac ſi rex amo
re vellet venire ad domum ruſtici et quie/
ſceret ibi. Io. dicit b. Iohannes. Qui manet
in caritate in deo manet et deus in eo Ioh
quarto De iſta obia ad precepta dei dicit xps
Si precepta mea ſeruaueritis manebitis in
dilectione mea ſicut ego precepta patris mei ſer
uaui et maneo in eius dilectione. et loquitur in quan
tum homo quia ſeruaui precepta patris Ioh. v.

Quarta eſt ſimplicitas de conſcientia quando homo in
omnibus ſuis factis dictis et operibus habet cor ad
deum et intentionem rectam non habeat cordis
duplicitatem vel triplicitatem placeat vel di
ſpliceat cui voluerit ſolum quod placeat
deo aliter quando homo dicit tenebo bonam vitam
etc. vt gentes laudent me vel honorent vel
vt hominum familiaritates. Amor eſt multi/
plex legitur in iij. libro biblie quod erant tres ſpe
cies ſacrificiorum. primum erat hoſtia pacifico/
rum ſecundum erat ſacrificium pro peccato. tercium ſa/

crificiũ holocauſti. Primũ offerebãt ꝓ
gr̃a a deo recepta de quo fiebant tres p
tes pinguedo ⁊ ſanguis offerebat deo ⁊
cõburebat. Scd̃a ſcʒ pectus ⁊ ſpatula
dextera dabat ſacerdoti. Tercia ps ſcʒ
totũ aliud erat offerentis. Ecce triplici-
tas. Scd̃m ſacrificiuʒ erat ꝓ peccato vt
deus remitteret ſibi peccata d' iſto fiebãt
ſolũ due ptes. p̃ma offerebat deo. Ec-
ce ſimplicitas. hic primũ ſacrificiũ place-
bat deo ſed magis ſcd̃m. ſed maxime ter
ciũ. ita eſt de vita nr̃a. Aliqui offerunt
ſe deo p pniam vel p ingreſſum religio
nis ſed faciũt de ſe tres ptes pinguedi-
nem deuotionis dant deo cui vellẽt pla
cere. ſcd̃o vellent habere bonã famã. ter-
cio vellẽt habere diuitias non tñ contra
deũ q2 iã nõ eſſet ſacrificiũ. iſtud ſacrifici
um placet deo. Alij offerunt ſe deo ſcd̃o
modo quia cupiunt placere. ſcd̃o cupiunt
habere bonã famã ⁊ placere gentibꝫ nõ
curant de diuitijs. Iſtud ſacrificiũ ma-
gis placet deo q̃m p̃mũ ſed ſup omnia
eſt ſacrificiũ holocauſti qñ ſolum curant
placere deo dicendo ſufficit dñe ꝙ vita
mea placeat vel non curo ſi placet vl' di
plicet gentibꝫ. Sed diceret aliquis. Nũ
q̇d d' apl's ꝓuidentes bona nõ tm̃ corã
deo ſed etiã corã hoibus ad Roma. v.
Intelligitur non rõne fame ſed timore
dei. Et de iſta ſimplicitate dicit dauid.
Scio dñe deus meus ꝙ ꝓbes corda et
ſimplicitatem diligas. Unde rogo ĩ ſim
plicitate cordis mei letus obtuli vniuer-
ſa hec p̃ma Paralip. xxix. Per contrari-
am multiplicitatem conſcientie odit deꝰ
Dicatur hic hiſtoria de yſaac patriarcha
cuiꝰ vxor pperit duos filios geminos
ſcʒ Eſau ⁊ Jacob Eſau autem erat to-
tus multiplex ⁊ dilatatus in negocijs di
cit textus quibus adultis factus eſt eſau
vir gnarus id eſt aſtutus ⁊ homo agrico
la Jacob autem vir ſimplex ⁊ habitabat
in tabernaculis Gen̄. xxv. dicit deꝰ Ma

lachie p̃mo Jacob dilexi Eſau autem
odio habui. ¶ Quinta eſt puritas de cõ
tinentia. Iſta eſt ratio quare p̄ alijs dile
xit chriſtus iohannem. Puritas eni͂ con
ſcientie eſt quando vir ⁊ vxor ſeruant ſi-
bi mutuam fidelitatem ⁊ modum ⁊c̃.
De alijs autem qui nõ ſunt de matrimo
nio non curare de illo actu quocunqꝫ. Ta
les diliguntur a chriſto ex puritate conti
nentie. Ratio eſt chriſtꝰ eſt in domo ſua
que domus ſumus nos ad Hebre. iij. In
fidelis aũt ẽ domꝰ dyaboli. iõ qñ baptiza
tur exorcizat ut dyabolꝰ eijciat. iõ cauẽ
dũ ẽ ab immundicijs. Iõ dicebat xp̃s deo
pr̃i p os dauid. Dñe dilexi decorẽ do-
mꝰ tue ſcʒ pſone xp̃iane ⁊ locũ habitatõ
nis gl'ie tue ps. xxv. Nota dr̃am inter do
mũ ⁊ locũ habitatõis. cũ dicat Dñe di-
lexi decorẽ domꝰ tue ⁊ locũ habitatõnis
gl'ie tue ſcʒ ſi ſit pulcrũ nõ cogitando nec
deſiderãdo imũdicias. iõ Prouer. xxij.
q̇ diligit cordis mũdiciã ꝓpt gr̃am labi-
orũ ſuoꝝ hẽbit amicũ regem. ¶ Sexta
eſt largitas miſericodie qñ eni͂ pſona eſt
liberalis in elemoſinis dandis vel de ſpi
ritualibꝫ vel de tpalibꝫ. Elemoſine ſpũa
les ſũt bone doctrine p̄dicationes ⁊c̃ tũc
dat prãdiũ aiabꝫ de pane celeſti. Sicut
aliq̇. fr̃es ſp petũt ⁊ nũqꝫ faciũt elmam
ĩmo de cibo ſc̃e pato in coq̇na ſpũſſãcti
dãt elmã paupibꝫ ignorãtibꝫ ⁊c̃. Itē
redimũt captiuos qñ p̄dicatoꝛ cũ thꝫſau
ro ſapĩe redimit aĩas de captiuitate dya-
boli. Itẽ idunt nudos ꝟtutibꝫ. Itẽ ꝯſo-
lant triſtes ad paciam ꝓuocando. Idẽ
de illis q̇ faciũt elmas coꝛpales tales di-
ligũt a deo. Rõ eſt ſi ꝟo hẽris plures a-
gros claꝝ ẽ ꝙ plꝰ cãpũ q̇ habũdantius
reddet fructũ. Iõ dñs ih̃s xp̃s pſone vi
te hũane ſunt agri. diuitie ſũt ſemĩa dei.
Ipſe eni͂ ſemiat. habũdãt dãs nobis libe
re ⁊ vos redditis vnũ denarium fructũ
vl' ⁊c̃. ſꝫ d' illo q̇ fac magnũ fructũ elma-
rũ o dic deꝰ ĩ iſto agro volo ſemiare dar

habundanter hilarem datorē diligit deus potens eſt aūt deus omnē gratiā habundare in nobis. Diſperſit dedit pauperibꝰ iuſticia eius manet in ſeculū ſeculi ſecūda Corin. ix. Itē dauid. Exultate diligite miſericordiā ⁊ iudiciū ps. xxxij.

¶ Septima eſt vnitas de concordia. Qn̄ enī in domo vir ⁊ vxor concordant. vxor enī obedit viro ſcḋm deū ⁊ vir nō deſpicit eā ſed concorditer viuūt. Idē in cōitate qn̄ maiores non odiunt nec deſpiciūt minores nec diuites paupes tales diligantur a deo. Rō huiꝰ eſt quilibet diligit plus domū ꝓpriam q̄m alienā domꝰ dei ⁊ locus eſt. vbi ē pax ⁊ cōcordia factus eſt in pace locus eiꝰ ꝑ oppoſitum vbi ſunt diuiſiones ⁊ guerre ē dyabolꝰ et locus demonū. Dicat̄ miraculū qḋ legitur in vita bti Franciſci de ciuitate ſixti diuiſā ⁊ cū ſemel in duabꝰ ꝑtibꝰ eſſent diuiſi volentes ſe interficere btūs Franciſcus habuit ꝑ reuelationē ꝙ demones faciebant illā cōmotionē totā eleuatis oculis vidit infinitos demones ſupra ciuitatē q̄ mouebant corda gentiū ⁊c̄ quos expellit btūs Franciſcus ⁊ ſtatim ſecuta eſt inter eos pax. Factus ē in pace locus eius. Iō aplus pacē habete ⁊ deꝰ pacis et dilectionis erit nobiſcū. ij. ad cori. vlt.

¶ In octaua Innocentum.

Accipe puerū et matrē eiꝰ ⁊ fuge Mat. ij. Pro declaratōne huiꝰ verbi et introductiōe materie recordor de vno notabili verbo beati Gregorij d. ꝙ ad informandū hoīes in virtutibꝰ plus ꝓficiunt exempla ſcȝ opa viſa q̄m verbum Nā maior impreſſio fit in hoībꝰ oculis videndo q̄ȝ auribꝰ audiendo verbi gratia de homicidio plus cōmouet̄ ⁊ turbatur ille qui videt q̄m ille qui audiuit. Idē de alijs. Ideo dicit ꝙ melius eſt exemplū de viſu q̄m de auditu. Exemplificetur etiā de magiſtro vicioſo qui docet diſcipulū ore bonis moribꝰ plus puer informabit̄ exemplo eius male vite q̄m verbis ſue doctrine. Ideo dicit Gregorius Oīa in nobis vicioꝝ mala mortifica vt fidē tuā q̄ȝ lingua nr̄a loq̄t̄ etiā moribꝰ vita fateat̄. Iō xp̄s ⁊ mgr̄ veniens ad informādū nos de virtutibꝰ nō ſolū verbo voluit nos informare ſ etiā ope. Sicut pictor volēs docere diſcipulū nō ſolum docet ſ exēplū i ymagine ne ⁊c̄. ope oſtēdit Iō Actu. ꝑmo. Cepit ihs facere et docere. Ad ꝓpoſitū int̄ alias virtutes nobis nccīa ē vtꝰ prudētie in ꝑiculis vitandis qꝛ ꝑiculis fluminū. ꝑiculis latronū ⁊c̄. ij. ad Corin. ix. ⁊ vbi eſſet magna neceſſitas ſcȝ ꝓpt̄ honorē dei vel vtilitatē ꝓximi hō vitādo ꝑicula dȝ fugere iuxta dictū xp̄i. Cū āt ꝑſequent̄ vos i ciuitate iſta fugite i aliā Mat. x. Et primo oñdit ope fugiēdo herodis ꝑiculum vidēs nō eſſe nccītatē nec vtilitatem mori puer fugit ſ dicit vbū thematis. Accipe puerū ⁊ matrē eiꝰ ⁊ fuge. In die veneris ſcā nō fugit. imo venit obuiā eis di. quē q̄ritis ⁊c̄. Ioh. xviij. qꝛ tunc mors ſua erat vtilitatis ſcḋm ſuā ⁊ pr̄is ordinationē pȝ thema. Ex q̄ ſcitis rōnē fuge oportet de ea tria puncta declarare.

¶ Primū quō fuit reuelata diuinitus.
¶ Scḋo quō fuit practicata huīliter.
¶ Tercio quō fuit reuocata tpaliter

¶ Quantum ad primū ⁊c̄ quia chriſtꝰ non debuit ſic mutari de regno ad regnū vt deus reuelauit de hoc dicit euangeliſtꝫ breuiter. Angelus domini apparuit i ſomnis Ioſeph vſq̄ȝ ad perdendum eum ¶ Nota hic duas queſtiones. ¶ Prima quare iſta reuelatio fuit facta in ſomnis de tam magno negocio. quia multa ſompnia ſunt que credūtur diuine

reuelationes ⁊ ſunt illuſiones. Rñſio.
qꝛ reuelatio diuina requirit diſpoſitionē
in pſona cui debet fieri ſcꝫ tranquillitateꝫ
cordis ⁊ quietē mentis ⁊ ſegregationē
negocioꝝ ſeculariū tpaliū quia tales ſol
licitudines ſunt ut nubes claritatē ſolis
diuini radij impedientes hoc oñd̄ ẽ in vi
taſpatrū. De illis trib' ſocijs quoꝝ vn'
elegit viā ſolitariam. Alius elegit ſeruire
infirmis in hoſpitali. Tercius tractare pa
ces. Primus habebat magnas reuela⸗
tiones alij duo nō ymo erāt multū occu
pati in bonis tñ negocijs. Et iſti duo ſi⸗
mul iuerūt ad viſitandū. Terciū ſolita⸗
rium q̄ dixit eis quō erat conſolatus ⁊c̄.
alij rñdendo dixerunt ꝙ nullā habuerūt
reuelationē tūc ille accepit peluim ple⸗
nā aqua ⁊ cōmouit aquā ⁊c̄ dixit tale ē
coꝛ hoīs in negocijs occupatū ſed ſepa⸗
tū a negocijs ⁊c̄ eſt ſicut aqua quieta et
tunc apparet in eo ymago diuine reuela⸗
tionis patꝫ ergo ꝙ diuina reuelatio req̄⸗
rit coꝛ quietum. Ideo dicebat de' pſo⸗
nis in negocijs occupatis dicit vacate. ſ.
a negocijs ⁊ curis ſuperfluis. Et videte
qm̄ ſuauis eſt dñs in p̄s. Deus me' re⸗
fugiū ⁊c̄. Modo ad ꝓpoſitū licet Io⸗
ſeph eſſet homo iuſtus ſanct' ⁊ bon' tñ
non habebat vigilando coꝛ quietū time⸗
bat eni᷑ vigilando herodē ne xp̄m occide⸗
ret ⁊ totus alteratus. Sed cū dormiret
habebat coꝛ q̄ſcendo tunc habuit diui⸗
nam reuelationē. Ecce angelus dñi ap⸗
paruit in ſomnis ⁊c̄. Ecce quare in ſom
nis fuit facta p ſomnū in viſione noctur⸗
na irruit ſopoꝛ ſup hoīes ⁊ dormiunt in
lectulo. Tunc apit aures viroꝝ ⁊ erudi
ens eos inſtruit diſciplina ut auertat ho⸗
minē xp̄ianum ſupple ⁊ liberet eum a ſu
perbia ſcilicet herodis. Eruens vitam il
lius ut non tranſeat in gladiū Iob xxxiij.
¶ Si dicatur dum eſt dubium quomodo
poteſt ſe regere homo ⁊ determiare vtꝝ
ſit ſomnium aut reuelatio ⁊c̄. Dicatur ꝙ
quando eſt reuelatio dei cum tanta certi⸗
tudine. venit in claritate ac ſi oculis pro
prijs videretur. Ideo dicit apoſtol' de
quadam reuelatione q̄m habuit. Scio
credidi ⁊ certus ſum. ij. ad Thimo. pri⸗
mo. Item dicit beatus Auguſtin' in li⸗
bro confeſ. de matre ſua que habebat mł
tas reuelatōnes Mater mea neſcio quo
ſopoꝛe ꝙ verbis exprimere non poterat
dicebat ſe ſcire diſtinguere inter deum re
uelantem ⁊ animam ſomniantem. al's re
uelatio ꝓphetarum non fuiſſet certa ⁊ ve
ra. quia in ſomnis ⁊c̄. Ecce quid dicit
deus. Si quis fuerit inter vos prophe&ta
dñi in viſione apparendo eis vel p ſom⸗
nium loquoꝛ ad illum Numeri. xij.
¶ Secunda queſtio eſt quare iſta reuela⸗
tio de fuga chriſti ad infideles non fuit
facta virgini marie que erat ſanctioꝛ Io⸗
ſeph que erat ita quieta vigilans ſicut
dormiens ⁊ ſibi vigilanti apparuit gabri
el quando ſalutauit eam ⁊c̄. Reſponſio
ꝙ licet virgo Maria incompabiliter eſ⸗
ſet magis ſancta quā Ioſeph. tamen ad
oſtendendum ꝙ regimen domus ad vi⸗
rum pertinet ⁊ non ad mulierem. Et q̄a
mutatio domus ⁊ huiuſmodi ad aliud re
gimen pertinebat ad Ioſeph Ideo ⁊c̄.
Ideo fuit lex impatoris Aſſueri confir
mata in textu Biblie di. Cuncte vxoꝛes
tam maioꝝ q̄z minoꝝ defferant maritis
ſuis Heſter p̄mo. Hic mulieres habent
exemplum cogitādo quō virgo Maria
erat nobilis qꝛ de genere dauid pulchra
et ſcā ⁊ de' voluit ut eſſet ſubiecta ſpon
ſo ſuo. Et vos dicitis certe nihil fiet in
domo niſi illud ꝙ ego volo galina cāta⸗
bit in domo iō ſūt tot diuiſiōes inter vi⸗
ros ⁊ vxoꝛes qꝛ cōtra ius diuinū ⁊ hūa
num eſt ꝙ mulier dñetur de hoc ſunt in
cauſa vetule aliq̄ue dicentes ſponſe. Ec⸗
ce filia modo eſt hoꝛa dum ſponſus dili⸗
git vos recipiatis dominiū cantet galli⸗
na ſemp eris dña O malum ⁊ iniquum

cōſiliū quia ſuſtinet talia q̄zdiu durat pa
nis nupriaꝝ durat ille hō fatu⁹. Sz po
ſtea hō cognoſcit ſe ⁊ dicit. O iſta ſtul-
ta vult dn̄ari. Et ecce tumultus in do-
mo Ideo bona vxoꝛ debet honoꝛare vi-
rum ſuū ⁊ habere eum ut dominū. Ec-
ce quid dicat ap̄lus. Mulieres viris ſu-
is ſubdite ſint ſicut dn̄o. quia caput mu-
lieris eſt vir ſicut xp̄us eſt caput eccleſie
ad ephe. v. ¶ Quātū ad ſecūdū quō iſta
fuga fuit practicata humanitus dic̄ euā
geliū. Qui conſurgens accepit puerū ⁊
matrē eius nocte. Ad practicā. Cogita-
te quō Ioſeph facta ſibi reuelatione et
excitatus cum quanta ſolicitudine ⁊ cre
do q̄ flens iuit ad camerā virginis ⁊ cre
do q̄ ip̄a iam ſurrexerat Iuxta illud da-
uid. Media nocte ſurgebam ad confiten
dum ⁊c̄ ⁊ quale retabulū habebat corā
ſe quia filiū dei quē genibus flexis contē
plabat̄ corā ſe doꝛmientē ƀz humanita-
tem oīa regentē ƀz diuinitatē ſed cū eſ-
ſet in ſua contemplatione ⁊ dulcedine io
ſeph cū magna reuerentia tetigit ad poꝛ-
tam camere ⁊c̄ et dixit virgini Cito cito
fugiamus. quia herodes vult occidere fi-
liū vr̄m. Cogitate q̄ta mutatio debuit
eſſe in coꝛde virginis Marie Subito re
ferentē ſibi Ioſep reuelatōnē media no
cte q̄ta ſollicitudo ad fugiendum ſtatim
Ioſeph aſtrauit aſinā ⁊ virgo flens ⁊
oꝛans dicendo. fili vos q̄ liberaſtis da-
uid ⁊ tres pueros de camino nunc adiu-
uate me matrē vr̄ā. Et ioſeph equita
uit virgo cū puero ⁊ receſſerunt de do-
mo. Cogitate quid fuit de periculo moꝛ-
tis maxime de rege cū q̄to timoꝛe ⁊ pa
uoꝛe ibant. Et ſi virgo ſentiebat alquos
diſcurrentes p ciuitatem cum exibat ſta-
tim videbat̄ ſibi q̄ eſſet herodes. cum
aūt fuerunt extra ciuitatem virgo Ma-
ria queſiuit a ioſeph ſi dixerat ſibi angel⁹
quo irent. r̄ndit q̄ ſic in egiptū virgo ma
ria tunc valde timuit ſingulariter ꝓpter
tria. ſed in ſingulis data eſt ſibi conſola-
tio a deo. ¶ Pꝛio timuit conſiderando cru
delitatem egyptioꝝ ad pueros hebreo-
rum inter̄m qd̄ Exodi p̄mo patz q̄ occide
bant oēs pueros iudeoꝝ hoc ſciēs vir
go cogitate quō dicebat. Dn̄e vos qui
moyſen liberaſtis ab illo periculo libera
te matrē cum filio. Sed arboꝛ inclinan-
do ſe ad virginem in via ⁊ fons de radi-
ce ſcaturiens ſignificauit ſibi egiptios ob
ſecuturos ex coꝛde hoc intelligens virgo
maria fuit conſolata ⁊ tunc fuit comple-
ta ꝓphetia dauid in perſona virginis di.
pp̄l'us quē non cognoui ſeruiuit mihi p̄s
xvij. ¶ Moꝛaliter arboꝛ oſtendit nobis
quō debem⁹ ſalutare virginem inclinan-
do quia regina reuerenter coꝛde cogitan
do quō eſt in cathedra gloꝛie ad dexterā
filij pro nobis aduocando ⁊ ſic ſcaturiet
fons lacrimaꝝ ⁊c̄ ¶ Secundo timebat
conſiderando coꝝ carnalitatem. erāt eni
valde luxurioſi ⁊ habebant vxoꝛes tur-
pes ⁊ erāt valde pulcre. Ideo cuſtodes
poꝛtaꝝ habebant mandatū a rege vt ſi a
liqua pulcra mulier veniret ducerēt eam
ad regem. ¶ Dicat̄ hyſtoꝛia de ſara vxo
re abrahe Gen̄. xij. hoc totū ſciens vir-
go Maria cogitate ſi habebat rōnem ti-
moꝛis cū nunq̄ȝ fuerit pulchꝛioꝛ. ſed di-
cebat vos dn̄e qui liberaſtis ſarā ⁊c̄ Di
catur quando cuſtodes viderunt eam
admirantes de tanta pulcritudine eoꝛuȝ
coꝛda mutabant̄ in deuotionem exhiben
do ſibi magnā reuerentiā Ieronim⁹ di-
cit. Aſpectus virginis fugabat affectuȝ
libidinis ſed ꝓpter regis mandatum iue-
tunt excuſare ſe regi quō vna pulcra mu-
lier venerat ⁊c̄. Cogitate q̄ rex miſit p
ea ſed mutatis coꝛdibus ⁊c̄. Cogito ego
q̄ rex met voluit videre eam q̄m honoꝛa
uit offerens ſe ſibi p̄cipiens ne aliquis ſi-
bi diſpliceret in aliquo de hoc ꝓphetia i p
ſona virginis. Ego quaſi vitis fructifica
ui ſuauitatē odoꝛis ⁊ floꝛes mei fructus

honoris ꝛ honeſtatꝭ. Eccī.xxiiij. Nota h̄
ꝟtutē floris vinee qꝛ dicunt naturales q̄
tractāt de ꝓprietatibꝫ rerū q̄ vitant ſerpē
tes ꝛ beſtias venenoſas. Serpētes ꝛ ani
malia venenata ſunt perſone luxurioſe in
q̄bus ꝟgo maria fugauit motꝰ carnaliū
ꝑ tunc. Jdō dr̄. Ego quaſi vitis fructifi-
cauiꝛc̄. Moralit̄ cogitādo luxuriā ꝛ pec
cata notoria in oī loco ſ ſingularit̄ vbi ē
inuocacio ꝟginis marie. Jdō dr̄. Tranſi
te ad me oēs q̄ cōcupiſcitꝭ me. Teraꝰ ti-
mor ꝟginis fuit cōſiderādo egipcioꝝ in
fidelitatē qꝛ erant peſſimi ydolatre. No-
ta hic ſm̄ magiſtꝝ hiſtoriarū quō ad va
ticiniū Jheremie eos de ydolatria repre
hendētes fecerunt ymaginē puelle puerꝝ
geſtantis quā ſecrete adorabāt. Et in-
grediēte dn̄o egyptū oīa ydola corruerūt
ꝛ fuit cōpleta ꝓphecia yſaie onus egypti
Ecce dn̄s aſcendet ſup nubē leuem ꝛ in
gredieꝛ egiptū ꝛ mouebunꝛ ſimulachra
egipti a facie eiꝰ Yſaie.xix. Nubes eſt ca-
ro ſeu xp̄i humanitas. Que eſt vita nr̄a
vapor ad modicū parens ꝛ deinceps ex-
terminabiꝛ. Jacobi.iiij. Dn̄s eni aſcen-
dit ſuper nubē quia ipē regebat humanita
tem leuē quia ſine onere pctī. Cū autē
ꝟgo intraſſet per pmā ciuitatē egipti q̄
dr̄ elipoleos. Jnuenit gētes plorantes.
qꝛ ſimulachra ceciderāt ꝛ cōfracta fuerāt
ꝛ interrogabāt ꝟginē vn̄ veniret q̄ rn̄dit ꝙ
de terra ꝓmiſſiōis dicebāt ei Satꝭ vos ꝙ
ꝟgo peperit qꝛ tale ſignū fuerat eis da-
tū a Jheremia. Et qn̄ illa ꝟgo pareret
ſimulachra corruerēt. Credo ꝙ ꝟgo vo
luit videre illā ymaginē puelle ꝛc̄. dicēs
ꝙ nō adorarent eā ſ deū in ymagine re-
pſentatū. Et q̄lis cōſolacio fuit iſta vir-
gini marie ꝛ poterat dicere ſm̄ multitu-
dinē doloꝝ meoꝝ in corde meo conſo-
laciones tue letificauerūt animā meā Q
ſi cognouiſſent eā. Moralit̄ hic ꝑ ruſti-
cis ne credāt ſe adorare ymagines ſ xp̄m
dn̄m deū tuū adorabis ꝛ illi ſoli ſeruies
Mathꝭ.iiij. Quantū ad teraū q̄modo
iſta fuga fuit reuocata finalit̄ ſiue tēpora
liter dr̄ euuangeliū. Et erat ibi vſq; ad
obitū herodis ſcꝫ per ſeptem ānos ſcd̄m
magiſtꝝ hiſtoriaꝝ defuncto autē herode
Ecce angelus dn̄i apparuit ꝛc̄. vſq; in fi
nem. Nota hic duas q̄ſtiones cū virgo
fuiſſet q̄ſi exul in egipto per ſeptē annos
de q̄ viuebat quia ioſeph erat iā ſenex ꝛ
nō poterat laborare. Reſpondeo ꝙ ꝟgo
maria de manibꝫ cōſuit filauit texuit ꝓui
debat ſibi filio ꝛ ioſeph. Dicaꝛ q̄modo ꝓ
filiū mittebat capucia vel camiſias ad do
mū cuius erant. Angeli ꝓuidiſſent ſibi.
Sed noluit ad hoc ꝓprie eſt iſte textus.
Conſiderauit ſemitas domus ſue ſcilicꝫ
paupertatꝭ humilitatꝭ ꝛ panē ocioſa non
comedit. ꝓuerbioꝝ vltimo. Morali
ter mulieres habēt hic exemplū ꝛ doctri-
nam qꝛ multe cōſenciunt pctō ex pauper
tate nunq̄d habetꝭ manus ꝛc̄. Jdeo apo
ſtolus. Rogamꝰ autē vos fratres vt ha
bundetis magꝭ ꝛ operā detis vt quieti ſi-
tis ꝛ vt veſtꝝ negociū agatis vt operemi
ni manibus veſtris ſic p̄cipimus vobis ꝛ
nullius aliq̄d deſideretꝭ. pma ad Theſſa
locenſ.iiij. Nota ꝙ regula eſt iuriſtaꝝ ꝙ
vbicunq; papa dr̄ p̄cipimus obligat ſub
pena peccati mortalis nō autē ſe dr̄ man
damus. Secunda queſtio eſt quare
xp̄s voluit ſtare ſeptem annis in egipto
nec plus nec minus qꝛ quicq̄d faciebat
xp̄s erat miſteriū. Rn̄ſio ꝙ triplici.

- Prima anagogica
- Secunda allegorica
- Tercia tropologica

Propter quā rōnē filius dei virgo ꝛ io
ſeph fuerūt in egipto ſeptē annis corpo-
raliter ſ quantū ad animas erant in ter-
ra ꝓmiſſionis. Et poſt ſeptē annos an-
gelus apparuit Joſeph redierūt ad ter-
ram ꝓmiſſionis. Jn quo innuiꝛ ꝙ poſt
ſeptē etates ibimus ad terram ꝓmiſſio-
nis ſcꝫ gloriā in qua nunc ſunt ſolum ani
me ſanctoꝝ. Sed poſt ſeptē id eſt ſeptē
etates ſimul cōparanciū animabꝫ de hoc

Ozee. xi. Sicut mane tranſijt. pertranſijt rex iſrahel. quia puer iſrahel ⁊ dilexi eū ⁊ ex egipto vocaui filiū meū. Vocauerunt eos. ſic abierūt a facie eorum ⁊c. ¶ Secunda allegorica egipt⁹ ſeptē tenebras ſignat ꝙ ſicut xp̄s ſeptē annis fuit in egipto ⁊ poſt angelus apparuit ⁊ reuerſus eſt in terrā ꝓmiſſionis. Sic peccatores ſeptem ānis .i. ex ſeptē peccatꝭ ſunt in egipto id eſt in tenebris peccatoꝝ. Superbia eſt vna tenebra. quia nō vident periculū in quo ſunt ⁊ ſic de alijs. Auctoritas. Neſcierunt nec intellexerunt ⁊c. ps̄. xviij. Et loquitur de peccatoribus ſi reuertuntur ad terram iſrahel .i. lucis quādo venit angelus id eſt cōſpiracio cordis de peccatꝭ. ¶ Tercia eſt tropologica concluſio eſt ſanctoꝝ doctoꝝ ꝙ ꝓ quolibet peccato mortali homo obligatur deo in ſeptē annis de pn̄ia in hoc mūdo vel reſtat in purgatorio. Racio quia in q̄libet peccato mortali fit contra ſeptē dona ſpūſſci. Sed q̄litas pn̄ie eſt arbitraria. Ideo xp̄s voluit ſtare ſeptē ānis in egipto .i. anguſtia oſtendēs ꝙ ſeptem ānis cōuenit ſtare in anguſtia pn̄ie ⁊ poſt hō eſt liber a penis. Cū completi fuerint ſeptem anni dimittit vnuſquiſq; fratrē ſuū hebreū id eſt penitentē. Ieremie. xxxiiij. Tranſit peccator de culpa ad graciā per penitenciā.

¶ De ſancto Anthonio ꝯfeſſore. Sermo

Certamē forte dedit illi vt viueret. Sapie. x. Tota ſolēpnitas ⁊ officiū preſentis diei eſt illius beati ⁊ amici dei Anthonij confeſſoris. Ita etiā erit ⁊ ſermo noſter ⁊c. Salutetur virgo maria ⁊c.

¶ Pro declaracione hui⁹ verbi ⁊ breui introductione materie. Sciendū ꝙ eſt ſcriptura litteralis ⁊ etiā hoc declarat experiencia ſenſualis ꝙ p̄ſens vita nō eſt niſi campus prelij ⁊ quantū ad corp⁹ ⁊ quantū ad animā. ¶ Primo quantū ad corpus. quia hō ſtatī nat⁹ a die natiuitatꝭ vſq; ad finē eſt in prelio. quia q̄tuor qualitates infra corp⁹ continue bellant ſcꝫ calor cū frigiditate ⁊ ſiccitas cū humiditate quouſq; interficiunt hominē ſemper bellant corrūpendo alterando minuendo ⁊ contradicendo adinuicē ac ſi teneret in vtero q̄tuor ſerpentes inter ſe bellantes mordentes ⁊c. Ita poteſtis cogitare de quatuor q̄litatibus infra corpus humanum. Itē ad extrema corpus eſt in ꝓlio miſeriarū ſudoꝝ frigoꝝ periculoꝝ infirmitatum paupertatū triſticiarū ⁊c. Itē cum ꝓximis adinuicē vel lingua vel manu ſeu opere intantū ꝙ dauid de iſto ꝓlio corporis facit vnum pſalmū dicēs. Miſerere mei deus quoniā conculcauit me homo. Hoc quantū ad preliū cū ꝓximis tota die īpugnans tribulauit me. Conculcauerunt me inimici mei ſcꝫ q̄tuor qualitates elementoꝝ. Tota die quādo multi bellantes aduerſū me quantū ad miſerias. ¶ Secundo quantū ad animā quod eſt preliū periculoſius quia aīa melior ē corpore. Iſtud preliū poteſtis intelligere per talē ſimilitudinē ac ſi in iſto campo eſſet vna domicella nobilis ⁊ delicata ⁊ impugnaretur a tribus militibus armatis quoꝝ vnus venit ante cū enſe euaginato. Alius a dextris cum baliſta ⁊ ſagitta ⁊c. Alius a ſiniſtris cū lancea ⁊ ipſa ſtat innixa ad parietē bene talis domicella eſſet in magno ꝓlio ⁊ periculo gracia dei eſſet quod euaderet quia nullū habet defenſorem niſi parietē vbi ſuſtinetur. Ita eſt de anima cuiuſlibet noſtrū que eſt domicella nobilis quia nullū habet patrē niſi deum qui eā creauit ad ymaginē ſuā ⁊ ſtat innixa ad parietē ⁊c. ad parietē ſcꝫ fidem xp̄ianā quia ſicut paries ſuſtinet ⁊ impedit viſum. Ita fides xp̄iana eſt appodiatum xp̄iani. Itē fides eſt de hijs que homo nō videt. Ideo apoſtolus diffiniēs fidem dicit. Eſt enī fides ſubſtācia ſperandarum rerū. Ecce fundamentū. Argu-

mentū nō apparenciū ſcʒ de hijs q̄ nō vi
dentur ad hebreos .xi. Ad iſtū parietem
armatur anima xp̄iana quia alias iā cap
ta eſſet mortua ⁊ deſtructa ⁊ impugnat̄
a tribus militib9 ante venit mundus en/
ſe euaginato ſcʒ cū negocijs curis ſuper/
fluis iniuſticijs ⁊c̄. a dextris autē caro cuʒ
ſagittis malaꝝ inclinacionū ſentimentū
motiuū luxurie ⁊c̄. A ſiniſtris autē dya
bolus cū lancea tēptacionū diuerſaꝝ re
rum. De iſtis militib9 d̄r petrus apoſto/
lus. Militant aduerſus animā p̄ma pe/
tri .ij. Et ꝓpter h̄ d̄r iob. Milicia eſt ſcʒ
quātū ad animā. quia vbi nos habem9
milicia alia tranſlacio autentica tēptacio
eſt que reſpicit animā vita hominis ſuꝑ
terrā Iob .vij. Et ſicut mercenarij dies
eius. Qui ſi fideliter laborat meret̄ ſala
rium alias penā. Ita de nobis ſi fideliter
militam9 non frangendo dei p̄cepta ha/
bebimus coronā. Si autē vt conardus
homo ſit victus captiuat̄ in inferno. Er/
go bene eſt veꝝ ꝙ tota vita noſtra eſt p̄/
lium quantū ad corp9 ⁊ quantū ad ani/
mā. In iſto p̄lio deus dedit graciā bea/
to Anthonio vt vinceret. Ita thema d̄r.
Certamē forte ⁊c̄. deus ſupple dedit illi
ſcʒ beato Anthonio vt vinceret. ¶ Ad
p̄ticā quō beat9 Anthoni9 habuit p̄liū
⁊ quō habuit victoriā vicit enī

¶ Primo mundū qui venit ab ante
cum gladio euaginato.

¶ Secūdo carnē que venit a dextr̄
cum baliſta extenſa.

¶ Tercio dyabolū q̄ venit a ſiniſtris
cum lancea vibrante.

Ideo d̄r thema. Certamen forte dedit
illi ⁊c̄. Dico p̄mo ꝙ beat9 anthonius ha
buit preliū cū mundo quia veniebat co/
ram eo cū enſe euaginato. Dicatur q̄mo
do puer fuit nutrit9 a parentib9 vt time/
ret deum ne iuraret ne diceret mendacia
erat totus verecund9 ⁊ didicit litteras.
ibat cū parentib9 ſemꝑ audire miſſas ſer
mones ꝓ indulgencijs ⁊ ſic de alijs. Pa
rentes eius obierūt ⁊ ipſe erat quaſi .xx.
annoꝝ ⁊ remanſit heres multaꝝ poſſeſſi/
onum ⁊ redditū ⁊ cuiuſdā magni oliua
rij. Tunc mund9 incepit pugnare contra
eū dicens ymaginacioni modos mundi
Anthoni tu es modo dn̄s domus ⁊ di/
uiciaꝝ ⁊c̄. ⁊ poteris ducere vxorē ⁊ eris
de maioribus ciuitatis ⁊ in regimine ⁊c̄.
Et ſi vis mutuare decē pro duodecī po/
teris valde ditari vel mutues ſuꝑ poſſeſ/
ſiones ⁊ interī recipere fructus vel emere
pro parata pecunia ⁊c̄. vel vendere plus
rōne expectacōnis ⁊c̄. Ecce tēptacioneʒ
mundi. Sed cū beatus Anthoni9 fuiſſet
aſſuetus audire miſſā ⁊ ſermones q2 ta/
les raro ſūt ꝙ faciunt malū finem. dū ſe
mel audiret miſſā audiuit conſiliū euuā
gelij. Si vis eſſe perfect9 vade ⁊ vende
omnia q̄ habes ⁊ da pauperib9 ⁊ habebis
thezaurum in celo ⁊ veni ⁊ ſequere me.
Mathei .xix. O dixit beatus Anthonius
habeo modo ſcutū cū iſto potero me co/
operire ab ictibus mūdi ⁊c̄. Dicat̄ q̄mo
do ſtatim poſt miſſam dedit bona ſua ad
vendendū territorib9 quibus vendit̄ pe/
cuniam diſtribuit in pijs cauſis. ⁊ ꝑſonis
pauperibus. hoc facto ſequut9 eſt xp̄m in
vita ſp̄uali dimittens mundū iuit ad de/
ſertum ⁊ ſic euaſit a p̄mo ictu mundi ſcʒ
ꝑcuciendo ſuper eū. Sed iteꝝ mundus
inuaſit eū quia aliquociēs quādo homo
nō poteſt ꝑcutere inimicū ad caput du/
cit gladiū ꝑtranſuerſū ⁊c̄. Ita voluit fa
cere mūdus beato Anthonio quādo enī
fuit ī deſerto ⁊ in ſua paupertate ſeruiret
deo Ecce ꝙ mūdus ꝑtranſuerſū ⁊ a late
re percuſſit dicēs ymaginacioni Modo
anthoni tu es in deſerto nunquid fuiſſet
bonū reſeruare tibi aliq̄d de quo feciſſes
vnā cellam altare oratoriū lectulū ta/
bulam ⁊ huiuſmodi. Tunc ꝗ ſic cogitādo
incederet per deſertū inuenit vnā plattā
argenteā pulchrā. Cogitate quō ſtatim
ſenſualitas dixit Anthoni de hoc poteris
facere cellā ⁊c̄. ⁊ nō audebat enī tangere

Sʒ admirans infra ſe dicebat ⁊ q̃modo
eſt hoc cū hic non ſit via ⁊c̄. Ecce q̃mo/
do ꝑcuſſit a latere. Sed tunc eſt reme/
diū ſcʒ retrahere pedē. Et ita fecit beatꝰ
Anthoniꝰ dicendo. Jheſus retraxit ſe ⁊
ſcutella diſparuit vt fumus ⁊ potuit dice
re beatus Anthoniꝰ Elongaui fugiens ⁊
manſi in ſolitudine. p̄s. liiij. Jſtud eſt bo
num remediū ne homo vincat̄ ⁊c̄. Sed
iterū mundus voluit ſibi dare vnū ictum
Juxta cor dicēs ymaginacōni. Sed ite/
rum cū ſemel ſtaret in cena in deſerto an
thoni tu es hic modo ⁊ cui ꝓficies deꝰ fe/
cit te hominē qui eſt animal ſociale ꝑ na
turam ⁊ tu facis te animal contra illud
dauid. Homo cū in honore eſſet nō in/
tellexit comparatus eſt iumētis inſipien
tibus ⁊ ſimilis factꝰ eſt illis. Si fuiſſes
in ciuitate potuiſſes multis ꝓficere trac/
tando paces dando cōſilia corrigere pec/
cata ⁊ huiuſmodi vel ad minꝰ ſi feciſſes
vnū monaſteriū. Hic ꝓ te ⁊ aliis q̄ vel/
lent fugere occaſiones mundi dū ſic co/
gitaret exiuit cauā ⁊ inuenit maſſam ſiue
pomū auri ſtatim ſenſualitas ſtulta locu
ta eſt. O anthoni de iſto auro poſſes ad/
huc cōſtruere hic monaſteriū. Ecce ictū
ad cor vt perderet amorē paupertatis q̄
in corde conſiſtit. Sed beatꝰ anthoniꝰ in
duit ſe de vna panſera ſcʒ vna auctorita
te ſcp̄ture dicēs Beatꝰ homo q̄ inuentꝰ
eſt ſine macula ⁊ q̄ poſt aurū non abiit.
Ecc̄i. xxxi. Forte dixit ipſe hoc poſſet eſſe
tēptacio ⁊ dixit ſignādo ſe iheſus. ⁊ aurū
euanuit vt fumꝰ. Ecce quō beatus An
thonius vicit ꝑmū militē ſcʒ mundū con
tra eū bellantē. Jdeo thema dr̄. Certa/
men forte dedit illi ⁊c̄. Moralit̄ iſte mū
dus triplici ictu bellans multos interfe/
cit quia neſciunt ſe defendere nec ab ictu
ſe munire. ¶ Primo ad caput ſuperius
vulnerat laycos eos inclinans ad vſuras
furta rapinas calūpnias ⁊ huiſmodi di/
catur contra hoc iuxta ⁊c̄. O modernis
temporibus ⁊ quot interficiunt̄ iſto vul/
nere. ¶ Secundo per trāſuerſum mūdꝰ
vulnerat religioſos q̄ per paupertatē eu/
uangelicā vel apoſtolicā euaſerūt ab ictu
ſuperiori ſcʒ ad caput ſʒ per trāſuerſuʒ ne
meritorie poſſint ad paradiſū ambulare
per ꝓprietatē congregādo bona diuicias
⁊c̄. ¶ Tercio de deca cū qua vulnerat ⁊ in
terficit ꝑlatos ⁊ curatos quia ſpūalia ſa/
cramenta q̄ habent miniſtrare ꝓpter hono
rem dei animarū ſaluacionē modo iā non
ſic niſi rōne pecunie omnia ſacr̄menta ven
dunt aliquo modo. Alii etiā ne habeant
ſoluere laudes īpoſiciones ⁊ huiuſmodi
iura faciunt falſa iuramēta tales occidun
tur per decā figendo ꝓpter hoc xp̄us aui/
ſando nos dicebat. Cauete ab omni aua
ricia. Nota ab omni ſcʒ hiis tribus mo/
dis contra auariciā laycorū ꝓprietatē re/
ligioſorū ⁊ ſymoniā clericorū quia non in
habundancia cuiuſq̄ʒ vita eius eſt ex hiis
que poſſidet Luce. xii. ¶ Dico ſecundo.
Caro enī bellat cū ſagittis acutis ſiue in/
toxicatis ſcʒ inclinādo incitando ⁊ motꝰ
varios luxurie miniſtrando ⁊ niſi homo
ſciat ſe defendere interficiūt. Sed in iſto
prelio beatꝰ Anthonius ſciuit ſe mirabilit̄
defendere. Cum enī eſſet in deſerto ⁊ vi/
ciſſet ꝑmū militē ſalicet mundū vt audi/
uiſtis. Secundus miles ſcʒ corpus car/
nale incepit ipſum īpugnare quia erat in
flore iuuētutis ⁊ ſcd̄m quod ꝓlixe ponit
athanaſiꝰ qui ſuā legendā ꝯpoſuit. Caro
diuerſimode ipſum īpugnauit modo vi/
gilando dando motus cogitaciones ⁊c̄.
Modo dormiēdo in ſomnis qd̄ erat cū
mulierib; ⁊c̄. ⁊ qualis ſagitta eſt iſta per
ſone ſpūali quia perſonis carnalib; non
diſplicent talia ſomnia ſiue motus. O
dixit beatus Anthoniꝰ. Ego indigeo me
dicina q̄ enī vult curari a vulnere ſagitte
oportet expellere ſagittā. Deinde appo/
nere tyriachā contra venenū quod rema
net intus ita fecit beatus Anthoniꝰ pri/
mo expellebat ſagittas ſcʒ tēptaciones
ſtatī mutando ymaginacionē cogitādo

paſſionē xp̄i vel penas inferni ⁊ ſimilia.
Scdō contra venenū herbe ſagitte reci/
piebat tyriacā abſtinencie a ſpūſancto cō
fectam. Primo abſtinebat in cibo nihil
aliud comedebat niſi panē cum ſale poſt
ſolis occaſum ⁊ bibebat aquam ſemel in
die tantū comedebat ⁊ aliquociēs trāſi/
bat duos vel tres dies ꝙ nō comedebat
aliquid. Itē abſtinebat a ſomno dormi/
ens ſolū per duas vel tres horas dormi/
endo ſuper terrā. Itē portabat aſperū ci
licium deſup mantellū ⁊ opere manuū
ſuarū viuebat operabat ciſteletas vel ciſ/
tulas paruas ⁊ huiuſmodi ⁊ cū iſta tyria/
ca conſeruabat ſe contra venenū luxurie
quod nunꝙ̄ ſibi nocuit quia nunꝙ̄ con/
ſenſum inclinacioni p̄buit tenens conſi/
lium apoſtoli fugite fornicacionē. Omne
enī peccatū quodcunq̄ fecerit hō. extra
corpus eſt. Qui autē fornicatur in cor/
pus ſuū peccat. An neſcitis quoniā mē/
bra veſtra templū ſunt ſpūſſancti q̄ in vo
bis eſt quē habetis a deo. ⁊ non eſtis ve/
ſtri. Empti enī eſtis p̄cio magno. glori
ficate ⁊ portate deū in corpore vr̄o Ecce
p̄mū remedium ſcʒ expellere venenū ſcʒ
p̄mos motꝰ p̄ma ad Cor. vi. Morti
ficatate mēbra veſtra. Ecce ſcdm̄ reme/
diū de tyriaca abſtinencie q̄ ſūt ſup terrā
forni cacionē. immundiciā. libidinē. concu/
piſcentiā malā. ⁊ auariciā que eſt ſimu/
lacrorum ſeruitus. ꝓpter que venit ira dei
ſuper filios incredulitatis in quibus ambu
laſtis cū viueretis in illis. Nunc autē de/
ponite ⁊ vos oīa. irā indignacionē mali/
ciam blaſphemiā turpē ſermonē de ore
eorum ⁊c. Ad Colocenſ. iij. Sed iterum
nō dixit caro quia forciꝰ ſagittabitur ba/
liſta de pennulis ornata. Dicat̄ q̄modo
dyabolus in ſpecie pulcherrime mulieris
⁊ p̄ma facie non cognouit demonē fuiſſe
de quo Anthoniꝰ admirans ait cū ſpiritu
⁊ qualis eſtis vos hic. Reſpondit audita
fama veſtre ſanctitatis vellem ſeruire deo
⁊ volo cōſiliū a vobis q̄modo ⁊ in quo
loco poſſem facere penitenciā ⁊ huiuſmo
di ſeruire deo. Statī caro dixit Anthoni
Ecce iſta mulier iuuenis eſt pulchra ſo/
la ⁊ nullus ſciret nō perderes famā Ideo
ad eam videns beatus Anthoniꝰ ꝙ caro
calefaciebat̄. O dixit ipſe. vnus ignis ex
pellet alium ſpecta modicū eleuatis fim/
brijs a tergo poſuit ſe in igne dicens mu/
lieri. Si vis habere mecū placitū venias
hic ⁊c. ⁊ diſparuit dyabolus ⁊ deus fe/
cit graciā beato anthonio ꝙ in igne ſedēs
non fuit cōbuſtus ſʒ fugauit tēptacionē
tam fortē ⁊ poterat dicere cū dauid ꝓ/
baſti cor meum ⁊ viſitaſti nocte igne me
examinaſti ⁊ non eſt inuenta in me iniq̄/
tas. p̄s. xvi. Sic vicit ſecundū militem.
Ideo thema. Certamen forte dedit ⁊c.
Moraliter habemꝰ hic exemplū caſtita
tis ſeruande nos religioſi qui habemus
votū expreſſū ⁊ clerici annexū fugere oc
caſiones vitare mulierum familiaritates ⁊
lucuciones ⁊ dicere ſumus amici vitare
opportunitates dicebat beatꝰ Iheronimꝰ
ad ruſticū monachū feminā q̄ꝫ bene cō
uerſantē didiſceris mente dilige non cor
porali p̄ſencia Et ille quid de matre mea
Reſpondit beatus Iheronimꝰ. Matrē
tuā ita videas ne per illā alias videre co/
garis habet enī famulas habet pedicas ⁊
quanto melior earum condicio tanto facili
or ruina. In iſto prelio q̄ꝫplures interfi/
ciuntur. quia neſciunt expellere ſagittas
tēptacionis nec recipere medicinā abſti/
nencie. Dicatur hic etiā de impedimētis
matrimonij. Si materia hoc requirat
Dico tercio. Dicat̄ cū ſemel beatus An
thonius ſtaret in ſua contēplacione in he
remo. Demones q̄ tenuerūt conſilia vt
idē expelleret̄ a cella ne ipſi perderēt illā
habitacionē in ſpecie hominū venerūt ad
eum dicentes Et quid Anthoni ⁊ tu vis
nos expellere de noſtra habitacione. Et
nunquid ciuitates ⁊ ville ſunt habitacio

nes hominū ⁊ deſerta demonioꝝ. Jdeo recedas vadas a d'ciuitatē alias expellemus te. Reſpondit ſcūs Anthoniꝰ. Dominus mihi adiutoꝛ nō timebo quid faciat mihi homo hoc ideo dixit eo quia ipſi erant in ſpecie hoīs ⁊ quia noluit recedere fuit grauit' a demonibꝫ percuſſus intm̄ ꝙ quidā ſanctꝰ homo q̄ veniebat viſitare eū. Tunc venit ⁊ inuenit ipſum moꝛtuū vt credebat credens ipſū a latronibꝫ occiſum planxit eū ⁊ repoꝛtauit ipſū ad cellam ſuam. Cunqꝫ vt moꝛis eſt vigilaret de nocte iuxta coꝛpꝰ beati Anthonij Anthonius v̄tute dei foꝛtificatꝰ aperuit oculos ⁊ miratus vbi eſſet cogitauitqꝫ negocium ſicuti euenerat. Et dū vigiles doꝛmirent Anthonius ſurrexit ⁊ ſecrete receſſit ⁊ reuerſus eſt in cellam ſuam ad heremū ⁊ qualis miles fuit anthonius Cogitate quādo nō inuenerunt eū vigiles quantū debuerūt admirari. Quādo autē beatus Anthoniꝰ fuit ī ſpelunca ſua ſtarī incepit excitare demones dicēs Hic ſum ego ⁊ huiuſmodi. Statim venerunt demones in ſpeciebꝫ diuerſaꝝ beſtiarum ſcꝫ vnicoꝛnis leonis vrſus lupi ſerpentis ⁊ crudelit' inuaſerunt eū. Cunqꝫ iā eſſꝫ vulneratꝰ ad moꝛtē dicebat vt poterat. Jheſus iheſus ihs ⁊ ſubito ſpelunca magna claritate luſtrata reſplenduit ⁊ demones fugierūt Tunc beatꝰ Anthoniꝰ vidit dominū iheſum xp̄m cui dixit. O bone iheſu, vbi eras ⁊ quare a p̄ncipio nō affuiſti mihi vt ſanares vulnera mea Reſpondit iheſus Anthoni hic erā ſ; expectabā videre certamē tuū ⁊ quia tam foꝛtiter dimicaſti ⁊c̄. Et curatus fuit ſubito nec demones decetero auſi fuerūt ad eū accedere. ergo certamen foꝛte dedit illi vt vinceret. Sed hic per q̄ſtionē intrabimꝰ ad moꝛalitatē. ⁊ querit' quare deus voluit ꝙ beatus Anthoniꝰ haberet tam magnum p̄liū cū demonibꝫ etiā viſibilit' ſibi apparentibꝫ quia inuiſibilit' etiā multi impugnant' ab eis. ſ; ſic viſibilit' non legitur niſi de beato Anthonio. Rn̄ſio quia p̄mus heremita in nouo teſtamēto notorius poſt xp̄m fuit beatꝰ anthoniꝰ. Jn veteri autē teſtamēto legunt' aliqui tenuiſſe vitā heremiticā ſicut helyas ⁊ Johānes baptiſta. Jn nouo autē teſtamento xp̄s fuit p̄mus. Deinde beatꝰ paulus ſed erat ſecretꝰ ⁊ incognitꝰ. Sed beato Anthonio fuit reuelatus. Jdō videntes demones ꝙ beatꝰ Anthoniꝰ oſtēdebat multis eū ſequentibus in futurū viā paradiſi quantū in eis fuit voluerunt ipſum occidere ſ; deus nō permiſit quia cōmunit' in p̄lijs ille qui poꝛtat vexillū magis impugnatur vt ceteri ſequētes deuient ⁊ ſuccūbant. Et quia Anthoniꝰ fuit p̄mus ⁊ p̄nceps huius vite deus ſibi ꝑmiſit ꝙ ipſum faceret in toto oꝛbe noīari. Moꝛalit' illi q̄ incipiūt bonā poꝛtāt vitā vexillū ſaluacionis dando bonū exemplū alijs. Sic etiā illi qui incipiunt malā vitā vel vanitatem in indumētis vel oꝛnamentis poꝛtant vexillū dāpnacionis dicunt mulieres bene cognoſcimꝰ ⁊ vanitates ⁊ ſuperfluitates quas facimꝰ. quia faciūt nos ⁊ viros noſtros dāpnare ſed q̄ incipiet dimittere quia ſi vna inciperet etiā omnes dimitteremꝰ hoc vult dicere quis poꝛtabit vexillū vel que lucrabit' coꝛonā. quia licet oēs martires habeāt coꝛonā gloꝛie ſingularius tamē beatus ſtephanꝰ q̄ fuit p̄mus. Jtē licet oēs penitentes ſaluent' ⁊ habeant coꝛonā ſpecialius tn̄ beata maria magdalena Jdeo dauid Omnis qui ꝑcuciet Jebuſeū .i. dyabolū in p̄mis erit p̄nceps ⁊ dux. p̄mo ꝑalo. xi. Jta dr̄ xp̄s omnis qui habet victoꝛiam de dyabolo erit pꝛinceps ⁊ rex in paradiſo ſed pꝛincipaliter incipientes bonam vitam ⁊ eam continuantes. virtus enī boni operis perſeuerancia eſt vt dicit Gregoꝛius ⁊ quia beatus Anthonius incepit continuauit ⁊ perfecit bonam vitā virtuoſam ⁊ ſanctā.

Ideo quando fuit .xcix. annoꝝ receptis
ſacmētis ⁊ vale a diſcipulis ac ſi deberet
ire vltra mare eos oſculādo leta facie vi
dit angelos ſanctos ad ſe venīētes remi
ſit animā ſuā ſanctā ⁊ ſtatī coꝛonata fuit
gloꝛia. Et ſicut in hoc mūdo nominatur
ex ſingulari ſanctitate Ita etiā in celo no
minatur ex magna dignitate. ⁊ poteſt di
a bonū certamē certaui quantū ad pͥmū
militē. Curſum cōſumaui quantū ad ſe-
cundū. Fidem ſeruaui quantū ad terciū
In celo repoſita eſt mihi coꝛona iuſticie.
ſcꝫ gloria eterna. Deus nobis concedat
iſtas victoꝛias Amen

De ſancto Sebaſtiano. Sermo.

POſuit me qua
ſi ſignū ad ſagittā. habetur ver
bum iſtud oꝛiginaliter in libꝛo
Trenoꝝ vel lamentacionū. iij. ca. Licet
hoc feſtū ſit duoꝝ beatoꝝ martirū. Ta-
men de beato fabiano non habem⁹ in ſua
hiſtoꝛia niſi ꝙ fuit papa ſcūs ⁊ bonus. ⁊
poſtmodū fuit martir. ſ; in vita ſancti Se
baſtiani legim⁹ multas ꝟtutes de quib⁹
poterim⁹ recipere ad gubernandū vitam
noſtrā Sed pͥus ſalutet̄ virgo maria ⁊c̄.
Pꝛo breui declaracione thematis ſci
endū ꝙ doctrina eſt generalis cōmunis
⁊ vera in ſcā theologia ꝙ deus nō ſolum
eſt racio cauſa pͥncipiū ⁊ actoꝛ bonoꝛum
oīm īmo etiā eſt racio cauſa pꝛincipiū ⁊
actoꝛ oīm maloꝝ nō tamē culpe niſi ꝑ-
miſſiue quia mala culpe a libero arbitrio
hoīs ꝓcedunt qḋ deus non impedit quia
hanc libertatē deus nō aufert viatoꝛi ſed
mala pene nō ſolū a deo permittunt̄ īmo
ab ipſo infligunt̄ ſicut doloꝛes infirmita
tes ⁊ ſimilia Rō eſt quia omnia mala pe
nalia licet carni ſint doloꝛoſa ⁊ aliquoci-
ens verecundoſa ſunt tamē anime medi-
cinalia ⁊ ꝓficuoſa queādmodū medic⁹
quādo āputat vulnera dat purgacionē
vel cauteria. talia licꝫ ſint doloꝛoſa tamē
ſunt medicinalia quia dant̄ ꝓ ſanitate cō

ſequenda. Idem eſt de malis penalibus.
Sunt enī multi q̄ in ſanitate vel ꝓſperi-
tate nō curant de deo viuunt in peccatis to
tam animā habent vulneratā ⁊ grauit̄ in
firmā. O dicit deus vt bon⁹ medicus iſte
vel iſti indigent medicina curatiua ⁊ infli-
git doloꝛes īfirmitates miſerias pauper-
tates ⁊ tunc illi cōuertunt̄ ad deū confitē
tur ſatiſfaciunt remittunt ⁊ huiuſmodi.
Iō dauid dīt. Multiplicate ſunt infir-
mitates eoꝝ poſtea accelerauerūt cōuer
ti ad deum. pͤs. xv. vel ſunt aliquociēs vt
medicina ꝓſeruatiua. quia licet homo nō
ſit in peccato deus tamē qui oīa videt ſcit
omnia qn̄do homo habet aliquā magnā
graciam ꝓꝓꝛietatē vel virtutē ſuperbiret
vel alias caderet in peccatū. Deus autē
vt bonus medicus dat medicinā ꝓſerua
tiuam ſcꝫ aduerſitatē aliquam vel huiuſ-
modi. vt patet in paulo q̄ de ſe dicit Ne
magnitudo reuelacionū extollat me da-
tus eſt mihi ſtimulus carnis mee angel⁹
ſathane q̄ me colaphizet. Pꝛopter qḋ
ter dominū rogaui vt diſcederet a me: ⁊
dixit mihi. Sufficit tibi grā mea. Nam
ꝟtus īfirmitate ꝑficit̄. Libent̄ igit̄ gloꝛia
boꝛ in īfirmitatib⁹ meis ī ꝯtumelijs ⁊c̄.
Ad Choꝛint̄. xij. vel vt medicina nutriti
ua vt ſcꝫ augmentet̄ in virtutib⁹ quando
deus īmittit mala penalia alicui nō ꝓ pec
catis ad puniēdū ſ; ad merita ⁊ virtutes
augmentandū. vt patet in Job qui poſt
omnia mala illa fuit ſanctioꝛ. Cui nō de
dit illā medicinā vt ipſum curaret qꝛ nō
habebat peccata ſ; vt ꝓſeruarent ⁊ nutri-
rent. Auctoꝛitas Ego dn̄s ⁊ non eſt al-
ter deus foꝛmās lucē ⁊ creans tenebꝛas
faciens pacē ⁊ creans malū ego domin⁹
faciens omnia. hec yſaias. xlv. Nota foꝛ
mans lucē ſcꝫ intellect⁹ in claritate ſcien
tie per ſcientiā acquiſitam vel infuſam vel
ꝓpter ingenij ſubtilitatē ad cognoſcendū
deū ⁊ diligendū. Et creans tenebꝛas. ſ.
ignoꝛancie ⁊ ruditatis quia eſt malū pe
ne ⁊ medicina ꝓſeruatiua quia multi ſūt

qui ſi haberent ſcientiã ſuperbirent Ideo
vt ſint humiles ideo nõ datur eis ſciẽtia
Itẽ faciens pacẽ vt ſibi ſeruiat̃ ⁊ creans
malũ ſcȝ guerras vt gentes corrigantur.
quia ciues ⁊ milites tẽpore pacis quan/
do nihil habent facere dant guerrã mulie
ribus eas impetendo quãdo autẽ ſunt in
guerra nõ curant confitent̃ ⁊ timent deũ.
Itẽ alia auctoritas. Bona ⁊ mala vita ⁊
mors ⁊ paupertas ⁊ honeſtas a deo ſunt
Eccĩ.xj. Itẽ alia auctas. Si eſt maluȝ
ſcȝ pene in ciuitate qđ deus nõ fecerit q̃ſi
dicat nõ Amos.iij. Ergo cõcluſio ẽ ve/
ra ꝙ omnia mala penalia ſunt a deo Idõ
beatus ſebaſtianꝰ ſciens illã doctrinã ſiue
malũ pene ſcȝ ſagittaꝝ attribuit deo di/
cens poſuit me ſupple deus ⁊c̃. quia impe
rator ⁊ alij ſagittantes ſolũ fuerunt mi/
niſtri patet thema. In eius autẽ vita no
taui tres excellencias ſeu ꝑfectiones
Primo vita virtuoſa ibi poſuit me
Scđo doctrina gracioſa ibi q̃ſi ſignũ
Tercio paſſio doloroſa ibi qꝛ ad ſagittã
¶ Quantũ ad ꝑmũ notat̃ ſcȝ vita virtuo/
ſa que notatur poſuit me ſupple deus Iã
ſatis q̃uiã ille qui facit pulchꝝ viridariũ
perquirit arbores bonas ⁊ fructiferas ⁊
plantat in ſuo viridario iſtũ modum te/
nuit xp̃us qui fecit vnũ viridariũ ſcȝ ſan/
ctam eccleſiã xp̃ianã vbi vult habere ꝑ/
ſonas virtutibꝰ fructificãtes. Ideo de ne
more huiꝰ mundi elegit beatũ Sebaſtia
num vt arborẽ fructiferã ⁊ plantauit in
viridario ſuo. Idõ dr̃ poſuit me ⁊ ad hoc
eſt auctoritas Ego elegi vos ⁊ poſui vos
vt eatis ⁊ fructũ afferatis ⁊ fructꝰ veſter
maneat Iohãnis.xv. Nota vt eatis va/
dunt eñi arbores ꝑ tres dietas ſcȝ ꝓdu/
cendo flores folia ⁊ fructꝰ. Ita quilibet
bonus xp̃ianꝰ debet facere iſtas tres die/
tas ⁊c̃. quia nõ ponit̃ in viridario eccleſie
vt ſit ocioſus Idõ dr̃ vt fructũ. Dicant̃
hic fructꝰ beati Sebaſtiani de quo dr̃ the
ma ꝙ erat vir tocius prudẽcie ⁊ vniuer/
ſa moꝝ honeſtate ꝑclarus ⁊ neceſſe erat

vt quẽ deus ꝓfuderat gracia ab omnibꝰ
amaret̃. Si ergo dico vobis aliquas vir
tutes ſuas non poſſum errare cũ in omni
morũ honeſtate fuerit ꝑclarus. virtutes
eñi ſue erant in triplici gradu quia alique
ꝟtutes ordinãt hominẽ erga deũ alique
erga ſeipſũ alique erga ꝓximũ Iſtas vir
tutes debent habere diuites ⁊ milites q̃
nõ habent ꝓprijs manibꝰ laborare. Pri/
ma ꝟtus ordinans hominẽ erga deũ eſt
deuocio q̃ȝ habuerat ſanctꝰ iſte Sebaſti
anus. hoc ſic poteſt videri quia fuerat pri
mo ciuis narboñ. Deĩde mediolani poſt
modũ rome fuit officialis Imperatoris
⁊ cottidie regraciabat̃ deo quia dederat
ſibi vitã opulentã ⁊ quia ꝓprijs manibus
nõ oportebat eum laborare ⁊ ergo illud
tẽpus quod expendiſſet in tẽporaliũ acq
ſicione expendebat in deuota oracione.
Surgẽs ante aurorã ad orõnẽ ⁊ facta
die ibat ad miſſã quã audiebat deuote ⁊
cũ ſilencio. poſt miſſã autẽ ibat ad nego/
cia vel conſilia iꝑatoris ⁊c̃. Deſero ite/
rũ orabat ⁊ examinabat vitã illius diei ſi
in alĩq defecerat confitebat̃ ⁊ cõmunica/
bat in omni die dñico ⁊ iſta debet eſſe vi
ta diuitũ ⁊ militũ erga deũ ſ; hodie diui/
tes paruȝ curant de deo ſi ſunt paupres
laborant ꝓ vita ⁊ bene. Si autẽ ſunt di/
uites nunq̃ȝ eſt finis in acquirendo pecu/
nias. Vñ de hoc dr̃ ſcriptura qui argentuȝ
theſaurizant ⁊ auꝝ in q̃ confidũt hoĩes ⁊
nõ eſt finis acq̃ſicionis eoꝝ Baruch.iij.
Scđa ꝟtus ordinãs hominẽ erga ſeip/
ſum eſt abſtinẽcia a ſuꝑfluis hãc habuit
ſanctꝰ iſte qꝛ fuit bene ordinatꝰ erga ſeip
ſum. Primo in cibo nõ faciebat exceſſũ
quia ſeruabat ieiunia eccleſie. Itẽ in ve/
ſtitu ſatis honorabilit̃ ſcḋm ſuum ſtatũ ꝙ
nõ faciebat ſuꝑfluitates vel vanitates in
manicis vel ſciſſuris quia milites debẽt
portare veſtem non nimis longã nec ni/
mis breuẽ ſ; medio modo ſe habentẽ ⁊
honorabilẽ. Itẽ in ſcutiferis iuxta ſuũ gra
dum ⁊ dabat eis ſalarium nõ ſuſtinebat

ꝙ eſſent luſores vł ruffiani ſicut multi fa
ciunt modo nec erat expediens ꝙ ipi iura
rent alias ipe puniebat eos meli⁹ eſt ha
bere paucos ⁊ bonos q̄m multos ⁊ ma-
los. Nō placebat ſibi audire truffas de
mulierib⁹ ⁊c̄. ⁊ ſic cuſtodiebat ſeipm ſe-
cūdum dei preceptū. qꝛ ſcriptura dicit cu
ilibet homini. Cuſtodi temetipm ⁊ aiam
tuam ſollicite Deutero. iiij. Tercia ꝟtus
ordinās hāc erga ꝓximū eſt ꝓuidentia ⁊
hanc habuit ſctūs iſte. qꝛ bene ordinatus
fuit erga ꝓximum. qꝛ omnib⁹ amabilem
ſe exhibebat ex ſua ſapientia ⁊ bono regi-
mine. Dicit hyſtoria ꝙ imperatorib⁹ dyo-
cletiano ⁊ maximiano valde carus fuit ⁊
a tota eorū curia valde venerabat̄. Erat
eñi in ꝯſilio prouidus nō ſuſtinebat ꝙ ali
cui fiet iniuria ⁊ ex miſcdia q̄ꝫ ſumme ha-
bebat defendebat cauſas viduaꝝ ⁊ pupil
lorum vt ſuas ⁊ pacificabat diſcordan-
tes. ⁊ iſtud eſt officiū militum ſed modo
diuites ſeu milites decipiunt iuuenculas
⁊ viduas vt ſint eoꝝ putane. i. meretri-
ces. Item dicendum eſt de monialibus.
qꝛ om̄s faciunt meretrices De redditib⁹
ſuis etiam expēdebat certum quid ꝓuictu
⁊ certum quid ꝓ veſtitu ⁊ certum quid
pro animalibus ⁊ certum quid pro ani-
ma in elemoſinis. Ita debent facere mili-
tes. ſed hodie milites nullam regulaꝫ ſer
uant deberent enim iam ordinare ſua fac
ta hoc modo cogitando. Ego habeo mille
vel duo milia florenorum in redditibus
tot expendam pro ſeruicio corporis ⁊ tm̄
ꝓ anima ⁊ reſtringere ſe deberent de va-
nitatibus ⁊ tūc nō facerent illas rapinas
vel exactiones a ſubditis ⁊ poſſent facere
elemoſinas. Ideo dicit ſcriptura. Deus
mandauit vnicuiq̄ꝫ de proximo ſuo. Eccł
xvij. Ita faciebat beatus ſebaſtianus ideo
ſi etiam non fuiſſet martir fuiſſet excellen
tiſſimus confeſſor. Ideo poſſumus dice-
re de eo q̄ſi vas auri ſolidum ꝓpter carita
tem ornatum omi lapide precioſo Eccł.
l. ſcꝫ virtutibus multis ¶ Quantū ad ſe
cundum notat̄ doctrina gratioſa ibi qua-
ſi ſignum ⁊ hoc ſequitur ad primum. qꝛ ſi
primo homo vellet habere doctrinam. ſe-
cundo vitam ⁊c̄. eſſet ordo prepoſterus
verba eñi ſunt ſigna vite hominis ⁊ eius
condicōnis. Ideo dicit quaſi ſignum ver
bi gratia qui loquitur de honoribus vani-
tatibus ⁊ pompis in hoc cognoſcitur con
dicio illius creature qꝛ ſignū eſt ſuperbie
Si aūt loquitur de negotijs ferijs ⁊c̄. ſig
num eſt auaricie. Si autem de mulierib⁹
⁊ inmundis ⁊c̄. Signum eſt luxurie. Si
loquitur malum de proximis ⁊c̄. Signū
eſt inuidie. i. ſigna eoꝝ que ſunt in anima
paſſionum ⁊ ꝯceptionum in libro primo
periermenias. item alibi qualis vn⁹q̄ſq̄ꝫ
eſt talia loquitur ⁊ operatur. Idem pater
in theologia. Dixit ille magnus theolog⁹
Ihūs xp̄s dñs noſter. Ex habundantia
cordis os loquit̄. Bonus homo de bono
theſauro cordis ꝓfert bona ⁊ mal⁹ homo
de malo theſauro ꝓfert mala. Math. xij
Itē deutro. vj. Erūt hec ꝟba q̄ ego pre
cipio tibi in corde tuo ⁊ ligabis ea q̄ſi ſig
num in manu tua. Ideo dicit quaſi ſig-
num in quo oſtenditur doctrina gr̄oſa bti
ſebaſtiani nō intelligatis ꝙ p̄dicaret in ca
thedra ſ₃ dabat bonas doctrinas ſic̄ tene
tur facere quilibet bon⁹ xp̄ianus ꝑticula
riter inſtruēdo vel corrigēdo. Dicat̄ quō
in illo tp̄e ab imperatorib⁹ fuit facta maxi-
ma ꝑſecutio xp̄ianoꝝ ⁊ xp̄ianis intm̄ ꝙ
ſebaſtian⁹ cū mantello occultabat ſe eſſe
xp̄ianū nō timore. ſ₃ vt poſſet xp̄ianos in
carcerib⁹ viſitare ⁊ ad ꝯſtantiaꝫ aiare ne
deficerēt in fide ⁊ deus ꝯfirmabat doctri
nam ſuam miraculis. Dicatur hic miracu
lum de illo magno domīo īfideli infirmo
qui audiens famam ⁊ miraculaꝫ beati ſe
baſtiani vocauit eum dicēs ⁊ rogans eū
ꝙ ipm curaret ſic̄ curauit talem ⁊ talem
Reſpondit ꝙ non erat medicus nec facie
bat miracula ſm̄ niſi hoīm deuocōm. Si
ergo habes deuotionem ad xp̄m ꝓiciēdo

ydola a domo tua xp̄s dabit tibi ſanitatē
qui ſtatim proiecat omnia ydola ⁊ in xp̄z
credidit ⁊ curatus fuit. Ecce teſtimoniū
qd̄ deus dedit doctrine ſue. ¶ Moraliter
nota hic ꝙ ille qui vult habere ſanitatem
ille in domo ſua vel perſona non debet ſuſ
tinere ydola ſ. ſortilegia vel putanas vel
ludum taxillorum vbi negatur deus qd̄ ē
maius peccatum in criſtiano ꝗ̄ȝ ydolatria
in infideli. quia de illis ſalicȝ vt de beſtijs
modicum curat deꝰ ſ; de criſtiano ſiue cri.
ſtianis pro quibꝫ tot fecit reputat ſibi ḡ/
uem factam ex hijs iniuriam. Jdō foras
proicite huiuſmodi ydola vt poſſit dicere
nō eſt ydolum in iacob nec videtur ſimu/
lacrum in iſrahel Deutronomij. xxiij. Di
catur cum ſemel beatus ſebaſtianꝰ iret ꝑ
romaȝ ⁊ videret duos honorabiles ciues
rome Marcellianum ⁊ Marchum frēs
carnales ⁊ criſtianos in tormētis poſitos
vt videlȝ abnegarent fidem vel moreren
tur ad quos venerunt vxores nobiles ⁊
filij flentes ⁊ parentes ⁊ amici vt aīos
eorum emollirent. Cum iam incepiſſent
deficere ita vt fidem vellēt negare. Tunc
o dixit beatus ſebaſtianus modo oportet
vt meipſum manifeſtē ⁊ in mediū ſe obi
ciens dixit O fortiſſimi milites O diui/
ni prelij bellatores per nimiam virtutem
perueniſtis ad palmam ⁊ nunc per miſe/
ra blandimenta coronas deponitis ſem/
piternas. Dicaꝛ̄ hic quomodo conforta/
uit eos ⁊ ex hoc non ſolum ipſi. ſ; vxores
eorum filij parentes ⁊ amici omnes fue/
rūt martires effecti. Jdeo de eo poſſumꝰ
dicere perfectio tua a viro ſancto tuo quē
probaſti in temptacione. Deutro. xxxiij.
Sed hodie alia doctrina predicatur ⁊ ꝑ/
ticulariter docetur de ſortilegijs ⁊ vani/
tatibus ⁊c̄. Quantum ad tercium nota/
tur paſſio doloroſa quia ad ſagittam non
dicitur bombardam que ſtatim occidit ſ;
ſagitta que maiorem dolorem infligit. qꝛ
poſitꝰ eſt quaſi pro ſigno inter alias mar
tirum mortes ⁊ ita fuit magis doloroſa.

Jdō iob volens oſtendere ſuos dolores
dixit verba mea dolore ſūt plena. qꝛ ſagit
te domini in me ſunt ⁊c̄. Job. vj. ad prac
ticam dicatur eius martirium poſtq̄m cō/
fortauit illos dictum fuit imperatori Qꝛ
erat criſtianus effectus qui imperator fu/
ribundus vocauit Beatum ſebaſtianum
d. Dicitur de te ꝙ criſtianus es qui Re/
ſpondit ita eſt ⁊ volo eſſe. Cui imperator
ait O proditor decepiſti me. Reſpondit
beatus ſebaſtianus dicatis ꝙ ego fuerim
fidelis Jheſu criſto ⁊ vobis pro quo ora
ui ſemper. ſ; ex peccatis veſtris eſtis indig
nus ne criſtus audiat oracōnes meas tūc
cogitauit imperator quomodo poſſet ma
iorem penam ſibi infligere precepit ipſuȝ
aſſagitari promittens ſibi remiſſionē. Si
vellet criſtum abnegare. Dicatur practi/
ca de aſſagittacōe in quolibet ictu dicebat
Jheſus ⁊ dicit hyſtoria quod fecit eum
quaſi ericium impleri ſagittis ita vt mor/
tuus ab omnibus reputaretur deuote au
tem deuoti criſtiani volentes eum ſepeli/
re ipſum viuum inuenerunt ⁊ ſecrete por
tauerunt eum ad quandam domum dica
tur de magno eius dolore extrahendo ſa/
gittas a mulieribus ⁊ ponebant vngentū
in vulneribus Jn nomine iheſu criſti ⁊ cu
ratus fuit. Modo cogitate quando dice/
batur ſibi a criſtianis qd̄ fugeret. Reſpō
dit ⁊ qualis miles eſſem ſi fugerem. Et
nunquid criſtus obuiam venit crucifixori
bus d. Quem queritis ergo bene poterat
dicere quoniam ſagitte tue. quia ꝓ criſto
eas recepit infixe ſunt michi ⁊ cōfirmaſti
ſuper me manum tuaȝ p̄s. xxxvij. Deinde
cum Dyocletianus ⁊ maximianus irent
adorare ydola fuit eis obuiaȝ. Qui admi
rantes de eo dixit eis. Deꝰ ſuſcitauit me
vt reprehendam vr̄am maliciā. Tūc ꝑcep/
to imperatoris fuſtigatus in ypodromio. i.
ſtabulo coronā martirij ſuſcepit vel acce/
pit. vn̄ de eo ꝯgrue dicitur illud. Beatus
vir qui ſuffert temptacionē quoniaȝ cum
ꝓbatꝰ fuerit accipiet coronā vite Jaco. j

Moraliter ſi volumus coronam glorie
obtinere oportet hic nos ſagittari ⁊ fuſti
gari. Nam incipientes deuote viuere ſa-
gittant̃ ⁊ fuſtigant̃. vñ apoſtolus omẽs
qui pie volũt viuere in xp̃o ꝑſecucões ꝑa
tient̃ dicatur de quolibet ſtatu. Stati enĩ
ſagitant̃ irriſionibꝯ ⁊ detractõibꝯ maloꝝ
⁊ multi timent iſtas ſagittas in tm̃ ꝙ nõ
audent incipere ſ; nõ ſunt timende. qꝛ debi
les ſunt. vnde dicit dauid. Sagitte par-
uuloꝝ facte ſunt plage eoꝝ. Dicatur de
balliſtis pueroꝝ ſagittantibꝯ muſcas ⁊c̃.
ps. lxiij. ¶ Scd̃o fuſtigamur p̃mo a dya
bolo ꝑ varias temptacões ſecus de illis
qui viuũt i ſolacijs. vñ Greg̃. eos temp
tare negligit quos quieto iure poſſidere ſe
ſentit ſcd̃o a carne ꝑ infirmitates ⁊ dolo-
res ſ; ꝑ multas tribulacões oportet nos
intrare in regnum celoꝝ. Actuũ. xiiij.

¶ De ſancta agnete Sermo.

Collaudabo te

deũ ſaluatorem meũ Eccl̃. vlt.
Feſtũ beate agnetis poſitũ eſt int̃ duos
martires ſ. btm̃ ſebaſtianũ ⁊ btm̃ vincen
tiũ qꝛ optime ꝯuenit vna roſa alba ꝑ vir-
ginalẽ puritatẽ int̃ duas rubeas ꝑ marti-
rij acerbitatẽ ⁊ de ip̃a erit ſ̃mo ⁊ hẽbimꝰ
multas bonas doctrinas ꝓ vite gubnati
one. Sed p̃mo ſalutet̃ v̾go maria thema
ꝓpoſitũ in ꝑſona beate agnetis xp̃o loquẽ
tis de beneficijs receptis ſibi regr̃antis di
cit. Collaudabo te deũ ⁊c̃. ꝓ cuiꝰ decla
racõe ⁊ materie introductõe ſciendũ ꝙ
in ſacra ſcriptura īueniunt̃ due ſp̃es laud̃
vt dicit ſctũs Tho. in ſcd̃a ſcd̃e. q. xcj. ar.
primo ſcꝫ laus mentalis ⁊ laus vocalis.
Laus enim mentalis eſt quando perſona
actualiter ſiue mentaliter cogitat gratias
⁊ beneficia a deo recepta cum cordis af-
fectõe cogitando. O quot gr̃as fecit mi-
chi deus ¶ Primo qꝛ me creauit creatu
ram rationalē ad ymaginem ⁊ ſimilitu-
dinem ſuam cum potuiſſet me feciſſe la-
pidem vel lignũ vel aĩal brutum ergo O
dñe ⁊ tm̃ teneor vobis. Item qꝛ de xp̃i
anis ⁊ inter xp̃ianos fecit me naſci. qꝛ ſi ī
infidelibꝯ ⁊ inter īfideles fuiſſeꝫ natꝰ etiã
fuiſſem dãpnatus ⁊ fuiſſem infidelis vt
ip̃i. Item qꝛ me redemit voluit enĩ ſuſpẽ
di in ligno crucis ne aliquis ſibi credẽs ⁊
obediens ſuſpendat̃ in ligno inferni. Itẽ
quia ad ſanctum baptiſmũ me perduxit.
O quot ſunt filij xp̃ianoꝝ qui moriũtur
ſine baptiſmo. Item de peccatis que feci
non me ſtatim punit ymo dulciter ad pe-
nitentiam expectat Iſtam gratiam domi
ne angelis peccantibus nõ conceſſiſtis ⁊
ſic de alijs beneficijs. Talibus cogitacõni
bus mentis abſq; vocali expreſſione deũ
laudamus. Et iſte ſunt laudes mentales
que multum placent deo. Iſto modo ſc̃i
angeli ⁊ beati qui ſunt in celo laudant deũ
mentaliter. De iſta laude dauid dicens.
Laudate dominum de celis laudate eum
in excelſis. ¶ Scd̃a laus eſt vocalis quã
do predicta beneficia a deo accepta nõ ſo
lum contemplantur mente ſ; proferũtur
ore dicendo. O domine quot gratias mi
chi feciſtis. Primo in creatione ⁊c̃. Iſto
duplici modo tenemur deum laudare. ra-
tio quia eſſencia humana in duobus con-
ſiſtit ſcꝫ in anima ⁊ corpore. quia non eſt
homo diſiunctim ſiue diuiſim ſ; totum ꝯõ
iunctum facit hominem ſcꝫ anima ⁊ cor-
pus. Ideo tenemur ad duplicem laudeꝫ
ſcilicet mentalẽ que eſt principalis ⁊ pla
cet deo. Et ad vocalem prima correſpon
det anime ſecunda corpori. prima non eſt
perfecta ſine ſecunda nec ſecũda ſine p̃ia
Quia corpus ſine anima non eſt homo.
Ideo apoſtolus offeramus hoſtiam lau-
dis ſemper deo id eſt fructum labioꝝ con
fitentium nomini eius ad Hebreos vlt.
Propter plurima g̃ dona a diuina miſe
ricordia recepta dicit beata agnes. Col-
laudabo id eſt ſemper mente vel corde vl̃
ore laudabo ſcꝫ in qualibet ſpecie laudis.
Te deũ ſaluatorem meum patet thema.

Nota ſeptem dona magna que deꝰ dedit
beate agnete ſcȝ primum eſt
Sancta charitas
Vera fidelitas
Digna honeſtas
Alta ⁊ ꝑfecta puritas
Clara ſanctitas
Plena firmitas
Alta felicitas
Ex iſtis gratiis ⁊ beneficijs a deo receptis
dicit beata agnes in thematibꝰ xp̄o regi ⁊
deo ſaluatori ſuo. Collaudabo te deū ſal
uatorē meū. Dico primo ꝙ beata agnes
recepit a xp̄o ſctām caritatē. Caritas eñ
eſt amor dei ſui ipſius ⁊ ꝓximi ordinaria
Amor enim dei debet eſſe in corde xp̄iani
ſicut oleum in lampa de natās ſup aquā
omnia mundana deſpiciens ꝓpter deum.
Iſtam caritatem habuit beata agnes. cū
eñ eſſet puella in ciuitate rome valde no
bilis ⁊ generoſa recepit tm̄ amorē ⁊ de/
uocōnē ad xp̄m ꝙ ſicut creſcebat corpo/
raliter Ita etiam creſcebat virtualiter in
anima ĩ dei amore ⁊ iſta eſt optima pro
portio. vnde cum eſſet duodecim annoꝝ
erat deuotiſſima in aīa ⁊ pulchra in cor/
pore. Ratio eſt quia ſicut lucerna criſtalli
nā de ſe eſt pulchra pulchrior tm̄ eſt quan
do candela ardens in ea ponitˀ. Ita eſt de
perſona que eſt pulchra corpore ſ qñ in/
fra tenet candelam diuine grē pulchrior
efficitur. Cum aūt ſm ꝯſuetudinem an/
tiquam romanoꝝ puelle nobiles addiſce
rent artes liberales in certa ſcola iuuenes
romani ſemel voluerūt videre puellas a
ſcolis redeuntes poſuerūt ſe iuxta portaȝ
ſcole Inter quos erat filius prefecti. qui
prefectꝰ erat quaſi rex ⁊ ſcd̄s poſt impa/
torem attendētes pulchritudinem puel/
laꝝ lupi eñ libenter vadunt ad cadauera
Inter alias aūt puellas beata agnes fuit
iudicata pulchrior Et in tm̄ filius prefec
ti adamauit eaȝ ꝙ q̈ſi rabidꝰ effectus eſt
pre amoris magnitudine ⁊ vt inclinaret
eam ad conſentiendum vt eſſet vxor ſua
obtulit agneti iocalia que ꝯmuniter pla/
cent mulieribus. Sicut piſcator volens
capere piſces ponit eſcā in hamo q̄m ſcit
piſcibꝰ placabilem. Beata aūt agnes vi/
dens ſuas ſtultas ſalutacōnes noluit ioca
lia recipere ſed ad terram proiecit iocalia
⁊ pedibus calcauit dicens. Diſcede a me
pabulum mortis quia iam ab alio amato
re preuenta ſum queȝ cum amauero caſ/
ta ſum cum accepero virgo ſum cum teti
gero munda ſum ⁊ ſic eo deſpecto receſſit
Cogitate quid dixerunt alie puelle ⁊ do
micelle o quid erit de iſta ſuperbioſa ⁊ nū
quid poſſit habere meliorem virum ⁊c̄.
Ecce quomodo habuit ſanctam caritatē
ad criſtum deſpiciens ꝓpter amorem xp̄i
omnia mundana ⁊ poterat dicere regnū
mundi ⁊ omnem ornatum ſeculi ꝯtempſi
ꝓpter amorem domini mei iheſu criſti quē
vidi quem amaui inquem credidi quē di/
lexi vt cantatˀ in eccleſia. Moraliter h̄ ha
bent doctrinam omnes mulieres cuiuſli/
bet ſtatus. Si volunt eſſe caſte ⁊ bone ꝙ
non recipiant dona a viris quia dona que
recipiunt vendunt eas Sicut enim piſces
capiuntur hamo ſic mulieres dono. Mu
lier pauper vt vidua vel moniales ſeu
puella poteſt recipere elemoſinam a viro
Aliud enim eſt recipere elemoſinam ali/
ud iocale vel munus ⁊ hanc differentiaȝ
potes cognoſcere ex parte dantis ex par/
te dati ⁊ ex modo dandi. Necȝ mirum ſi
mulieres capiuntur ⁊ obligantur donis.
Quia magni domini ⁊ ſapientes iudices
⁊ aduocati qui volunt eſſe caſti iniuſticia
caueāt ne munera recipiant quia ⁊ leges
ſubuertunt ⁊ excecāt oculos iudicum ⁊
capiuntur. Ideo dicit lex diuina. Nō acci
pies perſonam nec munera. quia munera
execant oculos ſapientum ⁊ mutant ver/
ba iuſtoꝝ Iuſte qd̄ iuſtum eſt ꝑſequeris
vt viuas ⁊ poſſideas terram. quā dn̄s de
us tuus dederit tibi. Non plantabis lucū
⁊ om̄em arborem iuxta altare dn̄i dei tui
Nec facies tibi atcȝ ⁊c̄. Deutrono. xvj.

Ideo antiquitus quando aliqͦd magnum negocium volebant antiqui ꝯmittere alicui perquirebant iudices qui non reciperent dona ſ; modo non inuenirentur huiꝰmodi.

¶ Dico ſecundo ꝙ ſecundum donum fuit vera fidelitas. quia valde fuit fidelis ſuo ſponſo domino iheſu criſto. quia nec donis ſeu promiſſis aut minis voluit ipſum dimittere cui per votum caſtitatis ſe dederat vt patet in eius legenda vbi dicitur ſic Poſtq̄ʒ autem filius prefecti vidit ſe ab ea ita deſpectum lecto proſternitur de febre amoris ſue rabie. Et per alta ſuſpiria amor a medicis aperitur dicentes. Patri filius veſter nullum defectum corporalem patitur. ſ; patitur febrem amoris. Et ido vos qui eſtis pater eius ſecrete queratis cauſam iſtius ⁊ cum autem pater ipſum interrogaſſet cauſam huiꝰ aperuit filius cor ſuum patri ſibi referens q̄liter agnes filia talis nobilis xp̄m deſpexit Et niſi ipſam haberet vxorem ꝙ moreretur. Reſpondit pater fili non dubites habeas bonam ſpem quoniam ipſa erit vxor tua vel ꝯcubina ⁊ ſtatim prefectus miſit ꝓ ea ⁊ beata agnes cum parentibꝫ ⁊ amicis venit coram prefecto qui p̄mo affabiliter dixit quomodo dij fecerant ſibi magnam grāʒ ꝙ eſſet futura vxor filij ſui qui tn̄ poterat ducere filiam regis in vxorem ⁊ ſimilia verba Cui reſpōdit beata agnes Jam ab alio amatore preuenta ſum. ipſi enī ſum deſponſata cui angeli ſeruiunt cuius pulchritudinē ſol ⁊ luna mirantur tūc prefectus ꝯgnouit ipſam eſſe xp̄ianam ⁊ voluit eam terroribus inclinare. qꝛ tunc erat maxima perſecutio xp̄ianoꝝ ſiue ꝯtra xp̄ianos. Dicens filia oportet vnum ex duobus fieri. vel ꝙ ſis vxor filij mei vel tormentis interire. ſ; ipſa terrentem ſicut blandientem deridet dicēs Nunq̄ʒ ſe ducere hominem mortalem in virum. Ecce hic vera fidelitas ad ſuum ſpōſum. de quo dicebat annulo ſuo ſubarrauit me dominus meus iheſus criſtus ⁊ tanq̄ʒ ſponſam decorauit me corona. poſuit ſignum in faciem meam ⁊ nullum preter eum amatorem admittam Nota annulo ſuo annulꝰ eſt fides xp̄iana figure circularis quia voluitur in duodecim articulis. lapis precioſus eſt meritū fidei. Signum in facie eſt caractꝰ q̄ʒ recepit ī baptiſmo. Moraliter hic habent exemplum mulieres maritate ſeu moniales que receperūt xp̄m in ſponſum Ex quo enī ſe dederunt vni non recipiant aliū alias eſſent infideles non ſeruādo ꝓmiſſum. Beata autē agnes licet ſecrete criſtum in ſponſum recepit per votū caſtitatis non tamen fuit excommunicata propter ſentenciam de clandeſtinis. Dicatur hic contra hoc quia multe clandeſtine deſponſantur ⁊ poſt timore parentum non audent reuelare contrahunt cū alijs ⁊ nichil faciunt vel ſi reuelatur contradicunt ⁊ male. Sʒ optima punicio eſſet ꝙ pater nō daret ſibi dotem ex quo ſine ſcitu ſui deſponſauerit ſibi virū. De hijs dicit ſcriptura. Hijs autem qui ī matrimonio precipio non ego ſed dominus vxorem a viro non diſcedere. Qꝛ ſi diſceſſerit manere innupta aut viro ſuo reconſiliari et vir vxorē non dimittat ad. Corinthios ſeptimo

¶ Dico tercio ꝙ tercium donuʒ eſt digna honeſtas quia deus voluit eam honeſtiſſime ꝯſeruare. Ad practicam dicatur ex legenda videns ergo prefectus ꝙ nec amore nec timore voluerit ſponſari cum filio ſuo qui moriebatur amore ſui oppoſuit ſibi ⁊ dedit ſententiam ꝯtra eam ſcʒ vt duceretur ad lupanar premiſſo ꝓcone ꝙ om̄s iuuenes qui vellent cum tali domicella habere placentiam ibi conuenirent quouſq̄ʒ moreretur O qualis iudex iſte fuit hoc fecit vt eius filius ad minus videret eā nudam ⁊c̄. Iſta ſentencia fuit ſibi durior q̄ʒ ſententia mortis. Tunc ipſa eleuatis oculis in celum ad ſuū ſponſū Jheſum criſtum flens orauit dicens. O

dn̄e non placeat vobis ⁊ non ſuſtineatis
tantam ↄfuſionē ꝙ iſti infideles videāt
me nudā ⁊ ne corpus meū polluat̄ tamē
qꝛ vos domine nudus fuiſtis in cruce pa
rata ſum ſuſtinere ſicut vobis placuerit.
Dicatur quomodo cum denudaretur tūc
viſibiliter angeli ſubmiſerūt eius capillos
in tanta denſitate ꝙ ita perfecte fuit coop
ta ac ſi eſſet veſte induta. Ita ꝙ nichil vi
debat̄ de eius corpore. Et ſicut debuerāt
conuerti viſo hoc miraculo ita dixerunt ꝙ
erat incantacō ⁊ arte magica hoc factum
fuiſſe. Et tūc ꝑcepit prefectus vt ad lu-
panar duceret̄. Ducebatur autē ad lupa
nar vt ouis ad macellū ⁊ introduxerūt
eam in domum cuiuſdā meretricis ⁊ ibi
inuenit angelum circūdantem eam tanto
lumine vt nullus eā pre ſplendore ꝓuide-
ret induens ei veſtem candidiſſimā q̄m
ſponſus ſibi miſit q̄m induit gratias agēs
deo ⁊ poterat dicere gaudens gaudebo in
domino ⁊ exultabit aīa mea ī deo meo. qꝛ
induit me veſtimentis. Yſaie. lxj. ¶ Nota
de veſtimentis ſcʒ capilloꝝ dēſitate. ſcd̄o
veſte candida. Ecce dignitas honeſta.
Jd̄o dic̄ collaudabo ⁊c̄. Moraliter du
plici veſte honeſtatis induere nos deb̄ꝫ
exēplo beate agnetis ſcʒ capilloꝝ denſita
te. Capilli eīn ſunt volatiles ⁊ ſignāt co
gitacōnes volatiles ⁊ diuerſas q̄s indue
re deb̄ꝫ per honeſtatem nichil inhoneſtū
cogitare in corde. ſcd̄o in corde induamur
veſte candida honeſte conuerſacionis ca-
uere ab opere īmūdicie carnalis. Iſte veſ
tes ſunt nobis neceſſarie alias qm̄ anima
ſine iſtis apparet coram xp̄o ⁊ ſcīs eſt ita
abhominabilis ꝙ ſtatim mittitur ad infer
num. Ideo dicit iohannes. Beatus qui
cuſtodit veſtimenta ſua ne nudus ambu-
let ⁊ videant turpitudinem eius. Apoca
xvj. Dixi quarto ꝙ quartum donū eſt al-
ta ⁊ perfecta puritas triplex eſt gradꝰ pu
ritatis ſcʒ ↄiugalis vidualis ⁊ virginalis
Unde dicit beda bona eſt caſtitas ↄiuga-
lis. Melioꝛ eſt ↄtinentia vidualis. Op-
tima perfectio virginalis magnam gratiā
facit creature deus quā ↄſeruat in purita-
te virginitatis cum ſit vitro debilioꝛ vi-
trum eīn nō frangitur niſi tangatur. virgi
nitas autem ſolo viſu concupiſcentie le-
ditur non tamen ꝑditur niſi per opus q̄s
voluntarie delectacōēʒ illā venereā fue
rit expertꝰ vt dicit doc. ſcs in ſcd̄a ſcd̄e. q.
clij. ar. pꝛimo ad quartum. Beata autem
agnes fuit a deo in pura virginitate conſ-
uata. Unde cum eſſet in dicta domo me
retricis ⁊ multi iuuenes eſſent ibi ↄgrega
ti ⁊ aliqui intraſſent ad eam videntes tan-
tum lumē timebant ⁊ egrediebantur In
terim venit prefecti filius cum ſodalibus
ſuis deridens alios ingreſſus eſt audacter
⁊ videns tm̄ lumen circa ꝟginē ⁊ irruens
in eam in ipſo lumine pꝛius q̄ʒ eam mānu
tangeret cecidit in faciem ſuam ⁊ ſuffoca
tus a dyabolo expirauit. Videns autem
vnus ꝙ moram faceret credens ipſum cū
ea delectari ingreſſus eſt ad iuuenem ⁊ in
uenit eum mortuum ⁊ exclamauit dicēs
Pijſſimi romani ſuccurrite meretrix iſta
magicis artibus prefecti filium interfecit
Prefectus autem audiens venit illuc ⁊
videns filium vnigenitum ſuum mortu-
um dixit beate agneti. Crudeliſſima femi
narum in filio meo voluiſti tuam magi-
cam artem demonſtrare. Reſpondit bea-
ta agnes. Ille cuiꝰ voluntatē volebat
perficere in eum poteſtatem accepit. Pa
tet ergo alta puritas beate agnetis ex dic
tis. Quia nec cogitacōne nec opere virgi
nitatem amiſit. Ideo apoſtolus dicit vir
ginibus Deſpondi eīn vos vni viro vir-
ginē caſtam exhibere criſto. ij. ad Corin.
x. ¶ Nota cum dicitur virginem caſtam
multe perſone ſunt caſte ſine virginitate.
vt illi qui fuerunt de matrimonio vel ali
as ſ3 poſt viuunt caſte. Alie autem ſunt
virgines ſine caſtitate qꝛ nūq̄ʒ fecerūt ac
tū ſ3 ſuſtinēt tactꝰ amplexꝰ ⁊ oſcl'a talis

virgītas modicū valet de talibꝫ ieremias
fecit planctū d. virgines ſyon ſtolide id
eſt inverecunde impudentes. Et ipa ſup
ple virgītas oppreſſa amaritudine Tre-
noꝝ primo. Virginitas enī nō ſolum cō-
ſiſtit cauendo ab actu ſed oportet cauere
ab actu ⁊ cogitacōnibꝫ malis. ymmo etiam
virgines omnes ſenſus corporales debēt
habere caſtos vt ſcilicet nolunt videre vi
litates nec audire nec loqͥ de materia car
nali. qꝛ alias eſt virginitas ferens. Dico
quinto ꝙ quintū donum eſt clara ſancti-
tas aliqui habent ſanctitatē ſꝫ nō claram
mundo ymmo eſt obſcura ⁊ abſcondita. qꝛ
abſcondunt eam timore vane glorie ⁊ be
ne faciunt iuxta xp̄i conſilium. Attendite
ne iuſticiā veſtram faciatis coram homi-
nibꝫ vt videamini ab eis ⁊c̄. Mathei. v.
ſꝫ alia eſt ſanctitas aliquoꝝ q̄m deus pub
licat ⁊ clarificat etiam miraculorum teſti
monio ad laudem dei. ⁊ dicit criſtus iſtis
Sic luceat lux veſtra coram hominibꝫ vt
videant oꝑa veſtra bona ⁊ glorificent pa
trem veſtrum qui in celis eſt Mathei. v.
Talem ſanctitatem claram habuit beata
agnes vnde cum prefectus genibꝫ flexis
⁊ flendo ſupplicaret ſibi dicendo. In hoc
apparebit ꝙ nō magica arte iſta feciſti Si
deprecata fueris angelum tuum ⁊ reſtitu
as michi filium. Reſpondit beata agnes
quia tempus eſt vt virtꝰ domini mei ihe
ſu criſti manifeſtetur. Egredimini foras.
Orante ergo beata agnete apparuit ei an
gelus domini ⁊ eleuauit eam flentem ⁊
iuuenem ſuſcitauit. Cogitate qualiter pe
ciit veniam beate Agnete qui egreſſus fo
ras cepit clamare vnus eſt deus in celo in
terra ⁊ in mari qui eſt deus criſtianorum
Q dixerūt ſibi aliqui quid dicis. Reſpō
debat ego ſcio quid dico. Cogitate quo
modo dixit multa de alio mundo de infer
no in quo fuerat de purgatorio de para-
diſo. quia dampnati vſqꝫ ad diem iudicij
poſſunt beatos videre in gloria. etiā multi
ex hoc fuerunt conuerſi. Dicatur contra
illos qui dicūt ꝙ nullus venit de alio mū
do ymmo multi venerunt. Nunquid ve-
nit Criſtus ⁊ lazarus ⁊ q̄mplures alij ⁊
iſte filius prefecti Ideo criſtus qui credit
in me opera que ego facio ⁊ ipſe faciet et
maiora horum faciet Iohānis. xiiij. Tūc
fuit cōpleta iſta ꝑmiſſio in beata agnete.
Queritur in gloſa auguſtini que ſūt iſta
maiora q̄m mortuos ſuſcitare. cecos illu
minare. leproſos curare. Et dicit ipſe ꝙ
maius eſt de impio iuſtum facere q̄m ce-
lum ⁊ terram creare Et hoc etiaꝫ dic̄ doc
prima ſcd̄e. q. cxiij. ar. ix. in corpe. In hoc
miraculo nota duas reſurrectiones mag
nas vna corporis. qꝛ diuina virtute ani-
ma que erat in inferno fuit re vnita corpo
ri orationibꝫ beate agnetis. Scd̄a fuit re-
ſurrectio anime quia de infidelitate ⁊ ma
la vita ad fidem xp̄i ⁊ bonam vitam fuit
conuerſus hoc eſt maius q̄m ſuſcitare cor
pus. Sed aliqui plus admirantur de mi-
raculis corporalibus q̄m de ſpiritualibus
que ſunt maiora. Dicunt aliqui Q ſi mo
do fierent iſta miracl̄a dico ꝙ maiora fiūt
magnum miraculum eſſet ſuſcitare aliq̄ꝫ
qui iam menſem vel per annum fuit mor
tuus maius miraculuꝫ eſt ſuſcitare. xx. in
anima mortuos ex peccatis q̇ fuer̄t mor
tui quinqꝫ vel decem annis
Item mag
num miraculum ē cecum illuminare ma-
ius eſt illuminare infideles cecos in fide
Item magnum miraculum eſt leproſos
curare. ſꝫ maius eſt luxurioſum ⁊ corrup-
tum corrigere ⁊ emendare
Item mag
num miraculum eſt contractū curare. qꝛ
modo vadit ad miſſam ⁊ ambulat per bo
na opera
Item de mutis quia modo lo
quuntur confitentes peccata ſua
Item
orando deuote
Item de ſurdis ſed mo
do audiunt ſermones. Ecce quare dicit ⁊
maiora hoꝝ faciet
Item magnum mi
raculum eſſet ſi homo mortuus membra
tim diuiſus ſuſcitaretur. ſꝫ maius miracu-
lum eſt quādo corpꝰ miſticum ſcꝫ domꝰ
villa vel ciuitas vel regnum qd̄ eſt diuiſū

vnitur ⁊ viuificatur in vno ſcꝫ ſpū ſctō in
bona pace ⁊ ꝯcordia hoīes aūt carnales
ſolū attendūt ad miracula carnalia quibꝫ
d. dauid. venite ⁊ videte opera dñi q̄ po-
ſuit ꝓdigia ſuper terrā auferēs bella vſq̄
ad finē t're. Nota ꝓdigiū eſt miraculum
qđ fit ſup̄ naturā ꝙ intellcūs non pōt vix
cape nec intelligere. Dixi ſexto ꝙ ſextum
donū eſt plena firmitas ſcꝫ in mr̄imonio
cū eſſet teneris ⁊ delicata. xiij. annoꝝ vi-
ſo miraculo prefectus de filij ſui ſuſcitati-
one voluit eā liberare ſꝫ temploꝝ pontifi
ces timentes perdere lucrum. Si pp̄ls ad
criſtum ꝯuerteret̄ ꝯmouerūt ⁊ ꝯturbaue
rūt totū pp̄lm̄ p̄fectus eñi hoc videns ob-
ſtupuit. Sꝫ ne videret̄ ꝯtra tēploꝝ pon-
tifices aliud dicere vicariū derelinquens
receſſit cū filio triſtis. qꝛ eam liberare nō
potuit. Tunc vicari⁹ aſpaſius igne copio
ſo accenſ⁹ iuſſit eam iactari in medio ꝙ cū
fuiſſꝫ factū flāma in duas partes diuiſa ē
ipaꝫ in nullo ꝯtingebat incendiū ſꝫ miniſ-
tros exurebat. Tunc beata agnes oroꝫ fe
cit d. Omnipotens adorande colende tre
mende pr̄ dñi mei ihū xp̄i q̄ ꝑ filiū tuum
euaſi minas impioꝝ ⁊ ſpurcicias dyabo-
li impolluto calle tranſiui ⁊ inter flāmas
intrepidam ad te ꝑuenire. Bone ihēſu per
mittis videntes hoc gentiles multi ꝯuerte
bant̄. Alij aūt ꝯtradicebāt aſpaſius autē
pp̄li ſedicōm non ferens gladium in eius
gutture immergi fecit. Et ſic migrauit ad
xp̄m patet ergo eius plena firmitas vnde
ſcriptura dic̄. Fortitudo ⁊ decor indumē
tum ei⁹ ⁊ ridebit in die nouiſſimo. puer.
vl̄. Moraliter habemus hic exemplū in
beata agnete perſeuerādi in bona vita in-
cepta non deſiſtere timore verboꝝ detra
hentium nec temptacōnibus dyaboli nec
occaſionibꝫ mundi. Ideo dicit apl̄s. itaq̄
fr̄es mei dilecti ſtabiles ſtate ⁊ imobiles
habūdātes in om̄i ope dñi ſꝑ ſcientes ꝙ
labor veſter nō eſt inanis in domino. j. ad
Cor. xv. Dico ſeptimo. Alta felicitas li
cet eñi ſit doctrina firma ꝙ martires ſunt

in felicitate paradiſi ſingulariter tam̄ fuit
oſtenſū de beata agnete. Fuit eñi eius cor
pus ſepultum honorabiliter ⁊ cū iuxta il-
lius prime ꝯſuetudineꝫ parentes ei⁹ flen
tes vigilarent ad eius ſepulchꝝ viderūt
exercitū virginum pretereuntem cum in-
genti lumīe que om̄s erant indute cicla-
dibꝫ auro textis ⁊ palme in manibꝫ eaꝝ i
ſignū victorie. Inter q̄s viderunt beataꝫ
agnetam ⁊ ad dextram eius agnum niue
candidioreꝫ que ſtans dixit eis videte ne
me quaſi mortuam lugeatis ſꝫ ꝯgaudete.
qꝛ cum hijs omnibꝫ lucidiſſimas ſedes ac
cepi ⁊ ꝑtranſiui. Ex iſto miraculo fit feſ-
tum agnetis ſcdō. Moraliter dicatur hic
ꝯtra illos qui indiſcrete flent illos de qui
bꝫ ſunt certi qđ ſunt in ꝑadiſo ſic̄ ſunt pu-
eri inocentes. Ideo nō ſūt flendi niſi parꝝ
ſatiſfaciendo nature. Sicut ſi rex duceret
ſecum filium veſtꝝ vt ipſū faceret mag-
num dominum ⁊ de hoc ploraretis. Ideꝫ
in ꝓpoſito ⁊c̄. Ideo dicit apl̄s nolumus
vos ignorare de dormientibꝫ vt nō ꝯtriſ-
temini ſicut ⁊ ceteri qui ſpem nō habent. j
ad Theſſala. iiij. flendi ſūt eñi mortui qui
dampnantur ⁊c̄.

De beato vincentio.

Beatus vir qui in ſapientia morabitur habet̄
verbum iſtud originaliter Eccl̄. xiiij. per
totū mundum inter xp̄ianos fit hodie feſ
tum beati vincentij de quo erit ſermo no
ſter ſed p̄mo ſalutet̄ virgo maria ⁊c̄. Be
atus vir ſcꝫ hic ꝑ gr̄am ⁊ in futuro ꝑ glo
riam qui in ſapientia morabitur. Pro de
declaracōne hui⁹ ⁊ introductōne materie
ſciendum ꝙ queſtio fuit inter antiq̄s phi
loſophos ym̄o etiā inter theologos q̄ dif
ferētia eſt inter ſapiā ⁊ ſcientiam qꝛ ſanc
ta ſcriptura loquens de ſapīa dicit ꝙ ſal-
uat creaturam ſcꝫ occaſionaliter ⁊ etiam
dicit qꝛ ſcīa inflat. j. ad Corint. viij. Nō
aūt dimittendo opīones phoꝝ ⁊ theolo
goꝝ in textu biblie oſtendit̄ quid eſt verā

ſapiencia vi. Sapīa doctrine ſḿ nomen
eius ē ⁊ nō in multꝭ eſt manifeſta quibꝫ
autē agnita eſt ꝑmanet vſqꝫ ad ꝯſpectū
dei. Ecci. vi. Nota ſḿ nomē eius ē. qꝛ
ſapīa ſḿ noīs ethimologiā idē eſt ꝙ ſa
pida ſcīa. Scīa enī dꝛ cognicionē verita/
tis de deo ⁊ de creaturꝭ. Sapiencia autē
plus dꝛ ſcꝫ cognicionē de deo ⁊ creatu/
ris cū ſapore deuocōis verbi grā In theo
logia multi ſūt q̄ habent ſcīam theologie
in itellectu ad diſputandū arguendū re
ſpondendū legendū ꝑdicandū ſ; in cor/
de nō ſenciūt ſaporē ſpūalis deuocōnis
⁊ dulcedinis tales habēt ſcīam ſ; non ſa
pienciam. Tu enī ſcis legēdo ꝑdicando
ſtudendo diſputādo ꝙ eſt vnus deus in
eſſencia ⁊ trinꝰ in ꝑſonis. Et filiꝰ dei fuit
incarnatꝰ natus ⁊c̄. vſqꝫ mortuꝰ paſſus
In iſtis ſentis tu ſaporē amoris ⁊ deuo
cionis ſi dicas ꝙ ſic tunc habes ſapientiā
Si dicꝭ ꝙ nō tunc habēs ſcīam ſolū Idē
ſi volumꝰ loq̄ de iure canonico vel ciuili
qn̄ vos dn̄e doctor legitꝭ vel diſputatis
qn̄ cogitatꝭ diuinā ꝓuidenciā ꝙ iſto mō
deus regit mundū ſcꝫ ꝙ hoīes ſapientes
regūt alios vel vt habeāt meritū iuſticie
ꝑ eos ad miniſtrandū per ordinacōes ⁊
maloꝝ punicōes ſi in hijs ſentitꝭ ſaporē
ſapiam habetꝭ ſin alias ſcīam tm̄ ⁊ debetꝭ
dici ſciens ⁊ nō ſapiens. Idē de magnis
phīs ⁊ medicis ſcientibꝫ curſū celi ⁊ ſtel/
larū ⁊ ꝯſtellacōes ꝟtutes herbaꝝ lapi/
dū ⁊ ſtellaꝝ. In tali ſcīa ſi ſentitꝭ ī corde
deuocionē dicēdo. O benedictꝰ deus ⁊
q̄liter diſpoſuit ⁊ ordinauit vt iſta inferi/
ora regant̄ a ſuperioribꝫ corporibus ⁊c̄.
tunc habetꝭ ſapiam alias ſcīam Ecce q̄re
dꝛ. Sapīa doctrine ſcđm nomē eius eſt.
Sꝫ hꝯ cū ſequit̄ ⁊ nō in multꝭ eſt mani
feſta qꝛ licet multi habeāt ſcīaꝫ pauci tn̄
habēt ſapiam habēt enī magnā ſcientiā ⁊
malā ꝯſcīam. Ideo apl's loquēs de illis
magnis phīs dꝛ. Qui cognouiſſent deū
nō ſicut deū glorificauerūt aut grās ege
runt ſ; euanuerūt in cogitacionibꝫ ſuis di
centes enī ſe eſſe ſapientes ſtulti facti ſūt
Ad Roma. j. quibꝫ autē cognita eſt ꝑ/
manet vſqꝫ ad ꝯſpectū dei. Ideo dꝛ thē.
Beatꝰ vir ſcꝫ beatitudine vite ⁊ poſt bea
titudine patrie q̄ in ſapīa morabit̄. Ap/
ꝓꝑando autē thema ad beatū vincētiū
inuenio ꝙ in mūdo habuit quinqꝫ ſapien
tias ⁊ nō ſunt plures ſcilicet
Prima ſapiencia phiſica
Secunda ſapiencia theologica
Tercia ſapiencia apoſtolica
Quarta ſapiencia angelica
Quinta ſapiencia heroyca
Iſtis q̄nqꝫ ſapiencijs deus in h̄ mundo
dotauit vincentiū. Ideo de eo appropꝛia/
te dꝛ thema beatꝰ vir. i. ꝟtuoſus q̄ in ſa/
piencia ⁊c̄. Dico ꝑmo ꝙ beatꝰ vincen
tius habuit ſcientiā phicā. Sapīa enim
antiquoꝝ viroꝝ phoꝝ in hoc erat ſcꝫ vt
haberēt cognicionē veritatꝭ de ꝑma cau/
ſa ⁊ de alijs. Et abſtinebāt ſe ab omnibꝫ
delectacionibꝫ maxime luxurie q̄ ebetat ⁊
obſcurat itellectū vitabāt enī negocia vt
haberēt intellectū recollectiuū quia vir/
tus vnita forcior eſt ſeipſa diſparſa ⁊ ca/
uebant a pctīs. Ideo ſalomō magnꝰ phi/
loſophꝰ de ſe dꝛ. Cogitaui in corde meo
abſtrahere a vino carnē meā vt animam
meā tranſferrē ad ſapiam. Eccleſiaſtes
ij. Vinū enī ſignat illa tria. ꝑmo luxuriā
qꝛ ebetat. Ideo apl's. Nolite inebriari vi
no in q̄ eſt luxuria. Scđo negocia tempo
ralia qꝛ dat fumoſitates. Tercio delecta
ciones q̄ impediūt ꝓfectū ſapīe quia vi/
nū letificat cor hoīs. Iſtā ſapīaꝫ habuit
beatꝰ vincentiꝰ Dicat̄ cū eſſet Aragonē
ſis de ciuitate oſtēſi de nobili genere ⁊ in
domo patris eſſet occaſio peccatoꝝ nego
cioꝝ delectacionū ⁊ beatꝰ vincentiꝰ vel/
let habere ſapīam dimiſſa domo patris
iuit ꝟſus auguſtā vbi tunc erat ſtudium
generale de philoſophia vbi tm̄ ꝓfecit
ꝙ infra breue tempus omnes alios pre
ceſſit. Tenebat iſtū modū ꝙ ſūme vita/
bat peccata. Dicat̄ h̄ ad correctionē ſtu

deciū ne expendāt inuanū pecunias pa-
rentū ⁊c̄. Iſta petā vitabat beat⁹ vincen-
tius q̄ virginē ſe conſeruauit ſciens illud
In maliuolā animā nō introibit ſapien
cia nec habitabit in corpore ſubito pecca
tis Sapie. j. Nota in maliuolā animā p
inuidiā vindictā ⁊c̄. nō introibit ſapia li-
cet intret ſcia. Ideo beat⁹ vincenti⁹ conſer
uabat ſe ieiunādo orando ⁊ habebat in-
tellectū clarū ⁊ tenebat portā apertā Itē
vitabat negocia mūdana q̄ ſpergunt cor
hoīs nec p̄t comphendere. Ideo oportet
ꝙ ſit vacuū a negocijs. Ideo dr̄ ſapiens.
Sapiam ſcribe in tpe vacuitatꝭ ⁊ q̄ mi-
norat̄ actu ſapiam pcipiet quia ſapia re
plebitur. Ec̄ci. xxxviij. ¶ Tercio vitabat
omnes delectacōes carnis imo macera-
bat corp⁹ vt ad ſapiam eleuaret intelle-
ctum ſciens illud oīs ſapia a dn̄o deo eſt
⁊ cum illo fuit ſp ⁊ eſt ante eū. Ec̄ci. j.
Non ſolū occupabat ſe in libris tpalibꝫ
phoꝝ ſ; etiā in libro ſpūalis amorꝭ ⁊ de
uocionis dei qꝛ ſicut aq̄ de alto fonte de-
ſcendit in ortū. Ita ſapia deſcēdit ab illo
fonte de q̄ Ec̄ci. j. fons ſapie verbum dei
in excelſ. Ideo ſi vultꝭ ꝙ deſcendat ad or
tū cordis veſtri ſiue itellect⁹ ponatꝭ cana
le oronis ⁊ deuocōis Iuxta conſiliū beati
Iacobi apl̄i. Qui idiget ſapia poſtulet a
deo q̄ dat oībꝫ affluent̄ ⁊ īproperat nemi
ni Iacobi. j. Ita faciebat beat⁹ vincēti⁹
ideo habuit magnā ſciam phicā. Ideo in
laudē dei ⁊ honorē beati vincētij cantat ec
cleſia. Sanct⁹ vincēti⁹ a puericia ſtudijs
lrāꝝ tradit⁹ ſuperna ſibi pudēte clemē
cia gemina ſcia efficaciſſime claruit. No-
ta gemina ſcia phi ponūt duplicē ſcien-
tiam ſpeculatiuā ſcꝫ ⁊ practicā quā dicūt
praxim qn̄ ſcia ſpeculatiua deſcēdit ī cor-
de per deuocionē ⁊ ſaporem ⁊ in vita per
ſanctā cōuerſacionē ſ; modo ſoluꝫ curat̄
de ſcia ſpeculatiua vt appareāt. Nota ef
ficaciſſime claruit in ſuperlatiuo qꝛ tres
ſunt gradus phie ſcie vt dr̄ Iheronim⁹
ad paulinū ca. vi. Rōnalis naturalis ⁊
moralis. Rōnalis autē oſtendit modū
rōcinandi diſputandi ⁊c̄. vt gramatica lo
gica rethorica. Et i iſto gradu claruit bea
tus vincētius. Naturalis eſt cognoſcere
mot⁹ celoꝝ ⁊ ſtellaꝝ naturas elemento
rū ⁊ ſimilia ⁊ in iſta efficaci⁹ claruit bea-
tus vincenti⁹. Moralis autē docet quō
eſt viuendū ſm̄ q̄tuor v̄tutes morales.
erga ſeipſū ⁊ erga pximū ſuū tā in pſpe-
ritate q̄ꝫ in aduerſitate. Et in iſta beatus
vincenti⁹ excellentiſſime claruit. Ideo dr̄
thema beat⁹ vir in v̄tute ſcꝫ meritoria q̄
in ſapia ⁊c̄. Moralꝭ̄ modo ē totū ꝯ̄po
ſitū. Nā multi curāt de phia rōnali diſ-
putando arguendo legendo ⁊c̄. Alij au
tem de naturali ſciētes motus ⁊ naturas
mutaciones gnaciones corrupcōes ⁊ al-
teraciones rerū Et aſtrologiā. Sed de
tercio gradu phie ⁊ pncipali null⁹ curat
modo ordinare vitā ſuā. Multi ſunt q̄
habēt intellectū plenū queſtionibꝫ ⁊ ſo-
phiſmatib⁹ ⁊ voluntatē infectā ⁊ plenā
corrupcōibꝫ ⁊ vitā plenā diſſolucionibꝫ
meli⁹ eſſet habere ignoranciā qꝛ ignoran
cia que nō eſt affectata excuſat aliq̄liter.
Ideo dr̄ dn̄s ih̄s xp̄s Ille ſeruus q̄ cog-
nouit voluntatē dn̄i ſui ⁊ non facit ſcd̄m
voluntatē eius plagis vapulabit multis
qui autem non cognouerit ⁊ fecit digna
plagis vapulabit paucis Luce duodeci
mo. ergo meli⁹ eſſet neſcire q̄ꝫ ſcire ⁊ ma
lam vitam tenere. Ideo dicit de beato vin
centio Efficaciſſime claruit. ¶ Dico ſe-
cundo ꝙ habuit ⁊c̄. ſcꝫ ſapiaꝫ theologicā
q̄ maior eſt q̄ꝫ phica q̄ in hoc conſiſtit ꝙ
ex q̄ eni creatura tenet bonā vitā quā ha
bet ⁊ cū hoc oſtendit alijs veritatē crea-
toris ⁊ creaturaꝝ non ſolū verbo docen
do ſ; etiam exemplo opere adimplendo.
Ita ꝙ non ſolū dicat vadatis ad para-
diſum ſ; veniatis ſeq̄mini opera mea. qꝛ
ſicut bonus pictor non ſolū inſtruit pue
rum ore loquēdo ſed manibꝫ operando
⁊ liniando ⁊c̄. Ita eſt de bono theologo
Ideo de eo dr̄. Ipſe tanq̄ꝫ imbres mit-

tet eloquia ſapiēcie ſue palā faciet diſci
plinā doctrine ſue. Eccl'. xxxix. Nota ipſe
ſcʒ predicator theologus tanqꝫ ymbres
q2 predicatio tanqꝫ aqua diuinaꝝ doctri
naꝝ refrigerat ardorem ſuperbie in ſuper-
bis auaricie in auaris luxurie in luxurioſ
⁊ ſic de alijs. Et ſic pluuia fecit fructifica
re in bonis operibꝫ ⁊ meritis. Nota ipſe
palam faciet ⁊c̄. Ne dicat̄ iſte frater dic̄
⁊ loquit̄ multa bona de humilitate ꝫ ipſe
eſt ſuperbꝰ. Pulchros ſermones facit de
miſericordia ⁊ liberalitate ꝫ ipſe eſt auarꝰ
Multum cōmendat caſtitatem ꝫ ipſe eſt
luxurioſus ⁊ ſic de alijs. Iſtā ſapientiam
habuit beatus vincentius excellenter. Ex
quo em̄ habuit primā ſapientiam ſcilicet
ꝑhicam dedit ſe ad ſtudēdum bibliam et
poſtq̄m in ea fuit bene inſtructus incepit
predicare nō ſolū verbo ꝫ opere. Poſtqꝫ
em̄ ſua fama diuulgata erat ꝙ eſſet deuo
tior ſanctior aptior alijs. Epiſcopus ce-
ſar auguſtanꝰ valerius noīe volens pro
uidere ouibꝫ ſuis de predicacōnis paſtu-
ra vocauit beatum vincentium ⁊ ordina-
uit eum uſqꝫ ad dyaconum. Et q2 epiſco
pus erat ſenex ideo ꝯmiſit ſibi officium ꝓ
dicacōnis ꝑ totā dyoc'. Nam predicare
officiū eſt ep̄ale vt patet in ꝓmis epiſco-
pis ſcʒ apoſtolis vt dixit petrus de ſe ⁊ d̄
alijs. Nos vero orōni quātum ad miſſā
que eſt principalis oratio ⁊ miſterio ver
bi inſtantes erimus. Actuū. vj. Ideo qn̄
ep̄us conſecratur in eiꝰ dorſo ponit̄ euuā
geliarium apertum ⁊ d̄r ſibi vade predica
verbum dei vt dic̄ decretal'. Cum ex initi̇̄c
to hoc officium fuit principale filij dei in
hoc mundo. Eamus in vicos ⁊ ciuitates
vt etiā ibi predicē ad hoc em̄ veni. Mar.
decimo. Tunc beatus vincentius cogita-
uit imitari maiorem predicatorē ſcʒ xp̄m
qui cepit facere ⁊ docere. Incepit feruen
ter predicare nō ſolū verbo ꝫ exemplo ⁊
opere primo em̄ fundauit ſuam vitam in
magna humilitate intm̄ ꝙ nec genere nec
ſcientia nec dignitate ſupbiebat. Ideo po

terat predicare contra ſupbiam. Itē de
ſpiciebat ꝓ deo omnia tpalia bona. Ideo
predicabat contra auariciā vſuram rapi-
nam furta ⁊c̄. Item quia conſuauit ſe in
virginitate poterat predicare contra lux
uriam reprehendendo homines mulieres
clericos ⁊ religioſos q2 habebat faciē fer
ream ſiue carnem deferro ⁊c̄. Item quia
erat fundatꝰ in caritate predicabat cōtra
rancores malas voluntates quia erat ab
ſtinens audacter poterat predicare cōtra
guloſos ebrioſos ⁊ ieiunioꝝ fractores ⁊
quia erat patiens predicabat contra iracū
dos. Item q2 erat diligens nunq̄m erat
ocioſus ꝫ laborabat in operibꝫ ſpirituali
bus. Ideo poterat reprehendere ocioſos
qui perdunt tempꝰ eis a deo ꝯceſſum ad
penitentiam prelatis predicabat vt ma-
gis curarent de animabꝫ q̄m de redditibꝫ.
Clericis qꝺ haberent deuocōeʒ religioſ
obedientiam dominis villarum ⁊ cōmuni-
tatum rectoribꝫ vt facerent iuſticiā ⁊ vi-
tarent peccata notoria. Subditis fidelita
tem diuitibꝫ miſericordiam paupibus ⁊
tribulatis patientiaʒ. Ecce quomodo ha
buit ſapientiam theologicam. Ideo de eo
cātat eccleſia. Sanctitate quoqꝫ in ſignis
dyaconi arche ſuſcepta de archidyacona-
tum ſuſcepit ⁊ vices pontificis diligēter
exequebatur quomodo taʒ glorioſum of
ficium predicacōnis debet exequi cum di
ligentia ſiue diligenter. Et ꝙ peccatum ē
illoꝝ qui ſolum ore curant exequi officiū
predicacōnis ⁊ nō opere. vultis intellige
re ꝙ peccatum eſt ac ſi aliquis iret ad pa-
pam vel regem ꝓ aliqua dignitate ſeu be
neficio obtinendo ⁊ rex vel papa de hoc fe
cit ei lr̄am vel bullam optime ſcriptam.
tamen ille non curat de ſigillo nichil obti
nebit quando vellet intrare poſſeſſionem
dignitatis q2 nō adhibet̄ ei fides. Ita eſt
de predicatoribꝫ quibꝫ deꝰ ꝓmittit mag-
nā dignitatē ⁊ bn̄ficiū in celis q̄ fecerit ſ.
ope bona ⁊ docuerit alios ore vt faciāt h
magnꝰ vocabit̄ in regno celoꝝ. Mat. v

Si ergo nos de iſto beneficio volumꝰ ha-
bere litterā ſeu bullā.i. ſermonē optime
ordinatū colore rethorico adornatū cū
magnis auctoritatibꝫ ⁊ originalibꝫ reali-
bus ⁊ vocalibꝫ Sꝫ ſi ibi nō eſt ſigillū bo
ne vite nō daꝛ fides verbis nō penetrant
corda gencium vt conuertantꝛ ⁊ corrigantꝛ
Ideo neceſſariū eſt ſigillū qđ dat aucto-
ritatē doctrine Ideo ex ſigilli defectu mul
ti amittunt beneficiū a xp̄o ꝓmiſſum dicē
te xp̄o Qui ſcꝫ ille q̄ habet ꝑdicare ſolue
rit vnū de mandatꝭ iſtis minimis ⁊ docu
erit ſic hoīes minimꝰ vocabiꝛ in regno ce
lorum. Math.v. Minimꝰ.i.nullus qꝛ
nunq̄ꝫ intrabit in ea. Ideo dicebat apoſto
lus vniuerſalis ꝑdicator. Nō audeo ali-
quid loqui ſcꝫ in ꝑdicacōne eoꝝ que per
me nō effecit xp̄s in obedienciā gencium
in verbo ⁊ factis in v̄tute ſignoꝝ ⁊ ꝓdi-
gioꝝ in v̄tute ſp̄ūſſci Ad ro.xv. ¶ Dico
tercio ꝙ tercia ſapīa eſt ſapīa apoſtolica
que in hoc cōſiſtit ſcꝫ ꝑdicare verbo ⁊ ope
re ⁊ cū hoc ꝓpter honorē dei ⁊ ſaluacionē
animaꝝ laborando ꝑ mundū diſcurrere
de villa in villā ⁊c̄. exemplo xp̄i ⁊ ꝑcepto
Euntes in mundū vniuerſū Marci vlti
mo. Queadmodū mercatores per terrā
⁊ marinarij per mare laborāt cū magnis
periculis ꝓ modico lucro. Ita apoſtoli ⁊
ꝑdicatores apoſtolici laborāt per mūdū
vt xp̄m lucrifaciant. O qđ lucrū porta-
bunt in iudicio paulus ⁊ petrꝰ ⁊ alij Ideo
ꝑdicatoribꝫ apoſtolicis dr̄ apoſtolꝰ Vi-
dete itaqꝫ frēs q̄modo caute ambuletis
non q̄ſi inſipiētes ſꝫ q̄ſi ſapiētes redimē
tes tēpus q̄niā dies mali ſunt Ad ephe
ſeos.v. Iſtā ſapientiā habuit beatꝰ vin-
centius quia nō ſolū in ciuitate ceſar au-
guſte laborabat ꝑdicando ſꝫ per villas ⁊
caſtra cum magnis periculis ꝓpter infide-
les tunc enī tēporis fuit maxima ꝑſecu-
tio xp̄ianoꝝ Imperantibꝫ dyocleciano
⁊ maximiano q̄ miſerunt viꝝ gubernato
rem qui tormētis cruciabat ⁊ occidebat
xp̄ianos q̄ nolebāt fidem xp̄i abnegare.

Crudelis dominꝰ ſꝫ crudelior miniſter.
Et fuit ſibi dictū quomodo beatꝰ Vin-
centius fuit captꝰ ex ꝑcepto daciani qui
captus ⁊ cathenatus pedeſter miſit ipſuꝫ
apud valenciam. Ubi ſunt dicte multe
quas iuit oneratꝰ cathenis ⁊ ferreo quale
fuit iſtud tormentū ⁊ hoc fuit ꝓmū. Sꝫ
cogitans onus xp̄i ꝙ xp̄s portauit quan
do ducebaꝛ ad crucifigenduꝫ pacienter
portauit. Attendens ad verbū xp̄i dicē
tis. Si quis vult poſt me venire abneget
ſemetipſū ⁊ tollat crucē ſuā ⁊ ſequaꝛ me
Mathei.vi. ¶ Secundū tormentū fuit
quia dacianus noluit ꝙ ſtatim ꝑſentare
tur ſibi vt magis timeret ⁊ māſueſceret
⁊ precepit vt poneretꝛ in carcere ſine cibo
⁊ potu tribus diebꝫ ⁊ cū corpore eſſet
ibi detentus anima ibat ꝑ plateas para-
diſi contēplando ⁊ cū iſta confortacione
tranſiuit. Cogitate q̄modo oneratꝰ fer-
ro dormiebat in terra ⁊ erat ſine cibo ⁊
poterat dicere recte cū apoſtolo. Noſtra
cōuerſacio in celis eſt quantū ad animā
⁊ vlterius dr̄. Unde etiā ſaluatorē ex-
pectamꝰ dominū noſtꝝ iheſum xp̄m. qui
reformabit corpus humilitatꝭ noſtre cō
figuratū corpori claritatꝭ ſue ſc̄dm operacio
nē ⁊c̄. Ad phil.iij. ¶ Tercium tormentū
fuit quādo illa die fuit daciano ꝑſenta-
tus ⁊ videns ipſū pulchꝝ Iuuenē ⁊ ru
bicunduꝫ ⁊ in nullo alteratū credens ꝙ
cuſtodes ei miniſtraſſent cibaria voluit
eos occidere dixit beatꝰ vincentius non
occidas eos. quia bene tenuerūt tuū cru-
dele preceptū. Tunc dixit ſibi dacianus
ꝙ abnegaret fidē xp̄i alias omnia tormē
ta expenderentꝛ in eū. Reſpondit beatus
vincentiꝰ ſat o nepharium eſſe apud xp̄ia-
nos deitatis cultū abnegare. Tormen-
ta tua non timemꝰ quia per ipſa deducam
ad coronā ⁊ per mortē ad vitā. Inſurge
ergo ⁊ toto malignitatꝭ ſpiritu debacha
re videbis me dei v̄tute plus poſſe dum
torq̄or q̄ꝫ poſſis ipſe q̄ torques O q̄lis
xp̄i miles intrepidꝰ ⁊ ſtatī denudatꝰ eū.

¶ Quartũ tormentũ fuit qꝛ ſtarim po/
ſitus in eculeo ſꝫ cogitãs penã xp̃i in cru
ce pendentꝭ pacienť ſuſtinuit illõ tormẽ/
tũ. Cui dixit dacian⁹. O miſer miſere/
re tui ⁊c̃. beat⁹ autẽ vincenti⁹ alacri vul/
tu rñdit hoc eſt qđ ſemꝑ optaui hoc ẽ q̃d
modis omnibꝫ exquiſiui. ¶ Quintũ tor
mentũ fuit qñ cũ falcaſtris ferreis eius
caro crudeliť lacerabať ipſo autẽ dicẽte
Nõ ſunt cõdigne paſſiones hui⁹ tꝑis ſu
ſtinuit paciencť. ¶ Sextũ tormẽtũ fuit
de laminibꝫ ferreis ignitis ad eius latera
applicatꝭ ipſo dicẽte ꝓbaſti cor meũ ⁊ vi
ſitaſti nocte. ſ. tribulacõis. Igne me exa/
minaſti ⁊ nõ eſt iuenta ĩ me iniq̃tas etiã
ſuſtinuit. ¶ Septimũ tormẽtũ qñ depo
ſitus de eculeo poſit⁹ fuit in craticula vt
beatus laurenci⁹. De hoc cantat eccleſia
Aſſumpt⁹ ex eculeo leuita Vincentius
atqꜫ ad patibulũ rapt⁹ moras carnificũ
arguendo ad penã alacriť ꝓperabat. Di/
catur cũ fuit in craticula ferrea voluebãt
eũ ꝓicientes ſal in igne xp̃i miles ꝑcioſ⁹
leuita vincenti⁹ vt tribunal ſponte regũ
.i. focũ aſcendit intrepid⁹ cui⁹ ſalis crepi
tantis ꝑ corp⁹ minucie ſpſim ibant atqꜫ
prune vernabanť. ¶ Octauũ tormẽtũ
fuit qꝛ amot⁹ de craticula poſit⁹ fuit ĩ car
cere tenebroſo pedibꝫ conſtrictis ligno ⁊
tunc ſternunť fragmẽta teſtaꝝ vt q̃cunqꜫ
ſe verteret vulnera ipſa iueniãt ꝑuať oĩ
cõſorcio hũano vt ſi nõ moreretť darenť
ſibi alia noua tormẽta Sꝫ aſſunt angeli
lux refulget in carcere laxanť ligna a pe/
dibus teſtaꝝ aſꝑitas vertiť in floꝝ mol
liciem danť laudes ⁊ angelice vocis ſua/
uitas ꝓcul diffundiť. Euigilãtes cuſto/
des ⁊ hec vidẽtes cũ multꝭ alijs cernenti
bus ad dñm cõuertunť. Ecce ꝑncipalia
tormẽta q̃ beat⁹ vincenti⁹ ſuſtinuit ĩ dei
honorẽ ⁊ in aĩaꝝ ſaluacionẽ. Ecce h̃ ſa/
piencia aplica ⁊ poterat dicere cũ apoſto
lo oĩa ſuſtineo ꝓpter electos vt ⁊ ipſi ſalu
tem cõſeq̃nť q̃ eſt in xp̃o ihſu ĩ gloria ce
leſti. ſcđa ad thi. ij. Igiť beatus vir qui in

ſapia ⁊c̃. Moraliť melius foꝝ poſſum⁹
nos habere de paradiſo. Contẽplare hic
quõ care vendidit xp̃s ſuis amicꝭ. Ideo
faciam⁹ pñiam ⁊ laborem⁹ in bonis ope/
ribus. de illis qui nolunt laborare dĩ da/
uid in labore hoĩm non ſunt ⁊ cũ hoibus
non flagellabunť gloſa ſꝫ cũ demonibꝫ in
inferno. ¶ Dico q̃rto ⁊c̃. Sapia angeli
ca q̃ in hoc conſiſtit. ſ. in omnibꝫ angeloꝝ
operibꝫ ipſi ꝑferunt ⁊ ꝓponũt honorẽ dei
⁊ gloriã ſuper oĩa. Hoc declarať ſic. In
ꝑncipio eni mundi anteqꜫ deus creaſſet
hoiem deus creauit angelos Inť q̃s luci
fer erat maior ⁊ ſanctior vt dĩ gregori⁹
Qui voluit deo parificari ⁊ reuelauit hoc
alijs angelis ⁊ multi cõſenſerũt dicendo
ꝙ eſſet bonũ velud adulatores cupiẽtes
dñis cõplacere. Boni aũt angeli vt mi/
chael gabriel ⁊ raphael nõ conſenſerunt
imo cõtradixerũt ꝑferentes ⁊ ꝑponẽtes
honorẽ dei ⁊ eius gloriã Ecce ſapia ange
lorum. Idõ cõfirmati ſunt in grã per ſa/
pienciã ſanati ſunt q̃cunqꜫ pla cuerũt ti/
bi dñe a ꝑncipio. Sapie. ix. Nota per ſa
pientiã ſanati ſunt ab ĩfirmitate ſcꝫ crea
turaꝝ q̃ eſt peccabilitas qꝛ oẽs creature
erant peccabiles ſꝫ ſanati fuerunt tunc ſcĩ
angeli qꝛ cõfirmati fuerunt tũc in gracia
⁊ in gloria quã tunc habuerũt. Iſta eſt
ſapia angeloꝝ Iſtã ſapiam habuit ſcũs
vincenti⁹ quia in nullo tormentoꝝ mor
tuus fuit vt dacian⁹ confunderetť Et de⁹
haberet gloriã ⁊ honorẽ Quãdo eni da
cianus audiuit miraculũ de hijs q̃ in car
cere viſa ſunt ⁊ audita de cõuerſione mul
torum dixit victi ſum⁹ ⁊ inſaniens dixit
Reponať inquit in lecto mollicie vt p⁹
renoueť iterũ ad tormẽta ⁊ habuit me/
dicos ⁊ fingens ſeipſum dimiſiſſe permi
ſit vt xp̃iani curarent de eo vt cito fortifi
catus duriora tormenta ſibi daret. Or
cũ fieret pijs credenciũ manib⁹ xp̃o ſpi/
ritum reddidit vt deus haberet gloriã ⁊
honorẽ quia nullus poteſt aliquẽ interfi
cere niſi deus velit permittere. Et pote/

rat dicere cũ apoſtolo magnificabit̃ xp̃s
in corpore meo ſiue per vitã ſiue per mor
tem. Mihi autẽ viuere xp̃us eſt ⁊ mori
lucrũ. Ad philippẽſes p̃mo. Nota mihi
autẽ viuere xp̃s eſt. quia ſupnaturaliter
⁊ miraculoſe vixit in tã aſperis tormen-
tis ⁊ morti inter xp̃ianos receptis eccle
ſiaſtic ſacrãmentis lucr̃. ¶ Moralit̃ iſtã
ſapientiã debemꝰ nos habere in omnibꝰ
dictis ⁊ factis noſtris ꝓferamꝰ dei hono-
rem ⁊ gloriã non mentiendo nec ꝓximũ
decipiendo nec iurando nec renegando.
nec blaſphemãdo. In omnibꝰ honorifice
tur deus per iheſum xp̃m dominũ noſtrũ
cui eſt gloria ⁊ imperium in ſecula ſeculo
rum amen p̃ma Petri quarto. ¶ Dico
quinto ꝙ habuit ⁊c̃. Sapiencia heroyca
id eſt diuina. Iſta eſt alijs maior que in
hoc conſiſtit ꝙ deus obtinet de creatura
finẽ quem ipſe intendit infallibilit̃. quia
nulla cauſa poteſt impedire quin eueniat
ꝙ ipſe ordinauit de creatura imo contra
regulas logicales Dicit eni logicus ꝙ ex
puris negatiuis nõ ſequit̃ concluſio affir
matiua. Sed deus ex negatiuis cõcludit
affirmatiuã vt ſibi placet Philoſophꝰ
autẽ dt ex contrarijs non ꝓducit̃ contra-
rium imo deus ex cõtrarijs ꝓducit effec
tum contrariũ vt patet in ioſeph de quo
ordinauit ꝙ eſſet dominꝰ fratr̃ ſuorũ ꝙ
intelligẽtes fratres ſui ipſum vendiderũt
vt eſſet captiuus ⁊ nõ dominꝰ eor̃ ⁊ ex
illius vendicione ſecutũ fuit ꝙ Ioſeph
fuit dominꝰ eor̃. Ecce q̃modo ex cõtra-
rijs deus cõcludit ſuũ ꝓpoſitũ ad hoc au-
ctoritas Sapienciã ſupple diuinã nõ vin
cit malicia ſupple creatur̃. Attingit a
fine vſq ad finẽ fortiter ⁊ diſponit om
nia ſuauit̃. Sapie. vij. et. viij. Iſtã ſapi-
entiam habuit beatꝰ vincentiꝰ dei volun-
tate quia eã ſcʒ cõmunicauit. Ideo dicit̃
vincentiꝰ quaſi vincẽs dacianũ quia da
cianus ordinauit ꝙ moreret̃ in tormen-
tis. Et quando audiuit ꝙ mortuus fue-
rat in lecto dixit victi ſumus. Sed ſi ex quo
in vita non potuit ipſũ vincere. In mor-
te cogitauit habere victoriã de corpore.
Ecce malicia. Et mandauit eius corpus
ꝓici in campũ a feris ⁊ auibus cõſumen-
dum. Sed affuit coruus q̃ aues cũ feris
abigebat ⁊ credit̃ fuiſſe angelus quod re
uelatum fuit daciano qui fecit corpꝰ ꝓici
in mari cũ mola funibus collo ligata ex
quo in terra nõ poterat eũ vincere ad mi
nus in mari vinceret eũ ſed non erat ita
quia ſapiencia diuina aliter ordinauit et
dũ ſubmerſores redirent ad denuncian-
dum q̃modo ꝓieciſſent corpus in mari.
dei v̾tute corpus delatũ eſt ad litus qd̃-
dam ⁊ facta reuelacione ſuper hoc cuidã
viro fideli ⁊ cuidã vidue concurrentibꝰ
illuc fidelibus repertũ corpus ſepultum
eſt ab eis in quadã parua baſilica ibi ꝓpe
Ceſſante vero rabie pſecucõnis deuocio
fideliũ honorabilius eũ extra muros ciui
tatis valencie ſepeliuit. Ideo cantamus
Vincentẽ mundũ adoremꝰ dominũ in
quo preſſurã mundi martir vicit vincen
tius Ergo beatus vir qui in ſapiencia ſcʒ
diuina morabitur.

¶ De conuerſione ſancti Pauli apo
ſtoli Sermo.

Vas electionis ē
mihi iſte. Habetur verbũ iſtud
in actibus apoſtolor̃ capitulo. ix. Hodie
fit feſtũ in eccleſia de conuerſione ſancti
pauli de nullo ſancto fit feſtũ conuerſio-
nis niſi de beato paulo apoſtolo. Non ſo
lum racõne ſui quia fuit miraculoſa ſed
etiã racione noſtri quia fuit peccatoribus
ꝓficuoſa quia in ſua cõuerſione oſtendit̃
q̃modo peccator debet ad xp̃m conuerti.
Sed p̃mo ſalutetur virgo maria ⁊c̃.
¶ Pro breui declaracione ⁊ materie intro
ductione ſciendũ ꝙ p̃ncipale fundamen
tum ⁊ principiũ ſaluacionis hominũ eſt
electio dei eterna anteq deus crearet ce
lum ⁊ terrã nec aliqd. Iam in ſecreto cõ
ſiſtorio trinitatis facta fuit electio de ſal

uandis tali modo. Tot domini Impera
tores reges duces comites ꝛc̄. erunt in
mundo. De iſtis dixit pater filius ꝛ ſpiri
tusſanct⁹ tot ſaluabuntur amore iuſtic̄e
quā facient in ſubditoꝝ correctōne. Itē
tot prelati pape cardinales patriarche ar
chiepiſcopi ꝛ epiſcopi ꝛc̄. erunt in mun
do. De iſtis tot ſaluabunt̄ ꝟtute carita
tis ꝛ diligencie ſuaꝝ ouiū. Itē tot reli
gioſi erunt de quibꝫ tot ſaluabunt̄ virtu
te obediencie ſuū ordinē ſeruando. Itē
tot clerici virtute deuocōnis. Itē tot di
uites ꝟtute miſericordie Tot pauperes
ꝟtute paciencie. Itē tot mulieres virtu
te honeſtatis ꝛ cōtinencie. Ita ꝙ iſta ele
ctio eſt p̄mū fundamentū ꝛ p̄ncipale ꝛ
principiū ſaluacionis hominū ac mulie
rum. Auctoritas Elegit nos in ipſo an̄
mundi conſtitucionē vt eſſem⁹ ſancti ꝛ
imaculati in cōſpectu eius i caritate qui
p̄deſtinauit nos in adopcionē filioꝝ per
ihesum xp̄m dominū noſtꝝ. Ad ephe̾ſe
os p̄mo. Et iſta electio dicit̄ p̄deſtina
cio. Et quia beat⁹ paulus fuit a deo eter
naliter electus vt eſſet de maioribꝫ ſan
ctis paradiſi. De eo dr̄ xp̄us in thema te.
Uas electionis .i. electū paſſiue eſt mi
chi iſte ſcꝫ paulus. Sed quia diuina ele
ctio facta in eternitate habet execucōnem
in tēpore. Dicā vobis practicā execu
tionis electionis beati pauli ꝑut in epiſ
tola hodierna continet̄. Dicat̄ hyſtoria
prout dicit Lucas in epiſtola hodierna.
Actuū .ix. q̄modo perſequebat̄ xp̄ianos
vt lupus oues. Intantū ꝙ multi xp̄iani
fugerunt de iheruſalē. Idō dixit ipē Ego
ſequar eos. Dicatur q̄modo furijs inue
ctus ibat damaſcū ꝛc̄. Saule ſaule quid
me ꝑſequeris. Nota non dr̄ cur ꝑſeque
ris meos ſeruitores quia tātus eſt amor
xp̄i ad ſuos ſeruitores ꝙ illoꝝ perſecu
tionē reputabat ſuā. Sicut eni bonū qđ
fit ſuis ſeruitoribꝫ amore ſui recipit in ꝑ
ſonam ſuā. Ita ꝛ malū. Ideo dicet i iu
dicio vniuerſali. Eſuriui ꝛ non dediſtis
mihi manducare ꝛc̄. vſqꝫ michi feciſtis.
Mathei .xv. Hic patet q̄modo homo de
bet cauere ne diſpliceat ſeruitoribus dei.
quia ipſe recipit in ꝑſona ſua queadmo
dum rex recipit in ſe quādo offendit̄ mi
les vel eius officialis. Et ꝓpter hoc tamē
timet̄ ne offendat̄ regis officialis Ideo
dixit xp̄s ſaule Sic eni vocabat̄ an̄ eius
conuerſionē. Saule quid me ꝑſequeris
Ecce amor xp̄i ad nos. Et paulus ti
mens ac ſtupens dixit. Quis es domine
Reſpondit ihesus Ego ſum ihesus naza
renus quē tu ꝑſequeris. durū eſt tibi cō
tra ſtimulū calcitrare. Nota ꝙ paul⁹ an
te conuerſionē ſuā habebat q̄tuor falſas
credencias ſeu opiniones ꝛ errores con
tra dominū noſtꝝ ihesum xp̄m. ¶ Pri
ma ꝙ non credebat ipſū eſſe deū ſ; purū
hominē. ¶ Secunda ꝙ nō fuit ſaluator
mundi ſ; deceptor. ¶ Tercia ꝙ non ſur
rexit a mortuis ¶ Quarta ꝙ non erat iu
dex bonoꝝ ꝛ maloꝝ ſed xp̄s in reſponſio
ne quando dixit. Ego ſum ihesus nazare
nus ꝛc̄. fugauit omnes errores Et p̄mo
quādo dixit. Ego ſum qđ eſt nomē diui
nitatis quia de⁹ ꝓprie habet eſſe. Noſtꝝ
autē eſſe eſt nobis a deo datū. Ideo nō
debet dici eſſe. Sicut null⁹ debet dici di
ues de pecunijs mutuo receptis totū eni
noſtꝝ eſſe mutuatū eſt nobis a deo Idō
ꝓprie loquēdo null⁹ habet eſſe niſi ſolus
deus. Ideo legim⁹ Exodi .iij. ꝙ quando
deus voluit mittere moyſen vt liberaret
populuꝫ iſrahel de egipto dixit ſibi moy
ſes. Si dixerint mihi ꝙ eſt nomē dei. q̄d
dicā eis. Reſpondit domin⁹ ad moyſen
Ego ſum q̄ ſum ſic dices filijs iſrahel q̄
eſt miſit me ad vos Exodi .iij. Ecce qua
re reſpondit paulo. Ego ſum. Et dr̄ Au
guſtinus in libro de videndo deum. Qꝛ
xp̄s oſtendit tunc paulo diuinā eſſenciā
vt ibi determinat Auguſtin⁹. Contra
ſecundū errorē dixit ihesus quod idē eſt
quod ſaluator oſtendēs ſibi clare ꝙ nul
lus poteſt intrare paradiſū nec ſaluari ni

ſi ſibi credendo vel obediendo. Contra tercium dixit nazarenus .i. floribus quia eius corpus in reſurrectione ſua glorioſa floruit quatuor floribus. Prima impaſſibilitatis. Secunda leuitatis. Tercia ſubtilitatis. Quarta claritatis. Jdeo dixit nazarenus. Contra quartum errorem dixit durum eſt tibi contra ſtimulum calcitrare. Stimulus eſt ſententia dura quam dabit vt iudex vniuerſalis bonorum ⁊ malorum quando dicet malis. Diſcedite a me maledicti in ignem eternum ⁊c. Mathei .xxv. Tunc paulus tremens ac ſtupens dixit. Domine quid me vis facere ſcilicet vt poſſim ſaluus fieri. Modo enim video clare errores in quibus eram. Et ait dominus ad eum. Surge ⁊ ingredere ciuitatem ⁊ dicetur tibi quid te oporteat facere. Surrexit autem de terra apertiſque oculis nihil videbat. Tanta fuit claritas que eum circumfulſit quod perdidit viſum ac ſi homo diu reſpiceret ſolem amitteret viſum. Ad manus autem illum trahentes viri qui comittabantur cum illo qui ſtabant ſtupefacti introduxerunt damaſcum ⁊ erat tribus diebus non videns ⁊ non manducauit neque bibit. Dicunt doctores quod in hijs tribus diebus didicit ⁊ vidit in ſcola paradiſi quicquid poſtmodum predicauit. Interim xpus apparuit cuidam diſcipulo ſuo in damaſco exiſtenti qui dicebatur Ananias ⁊ dixit ei Anania ⁊ ille. Ecce ego domine ⁊ ait Surge ⁊ vade in vicum qui vocatur rectus ⁊ quere in domo ⁊ vide ſaulum nomine tarſtenſem. Et timuit ananias dicens. Domine audiui a multis quomodo perſequitur nomen veſtrum ⁊c. Jdeo domine non mittatis me ad illum lupum ⁊c. Tunc dixit dominus ad eum. Vade quoniam vas electionis eſt mihi iſte vt portet nomen meum ⁊c. quia ſicut in vaſe auri vel argenti preſentantur fructus dominis. Jta iſte portabit nomen meum ⁊c. perficiatur hiſtoria epiſtole concludendo thema. Vas electionis eſt mihi iſte. Ecce electio eterna. ¶ Quoniam ad ſecundum dico quod in conuerſione beati pauli oſtenditur modus conuerſionis peccatoris ad deum. Jdeo eccleſia facit feſtum de iſta conuerſione pauli ſolum. Et ſunt ſeptem modi quibus peccator conuertitur ad deum vt paulus ſcilicet qui ſequuntur ſcilicet

¶ Illuminacio diuinalis
¶ Humiliacio perſonalis
¶ Reprehenſio fraternalis
¶ Oſtenſio iudicialis
¶ Inſtructio doctrinalis
¶ Exemplificacio virtualis
¶ Afflictio penitencialis

¶ Primus modus illuminacio diuinalis quando peccator conuertitur ad deum vt paulus a deo ſubito illuminatur quia peccator quamdiu exiſtit in peccatis eſt cecus. cecus enim non videt periculum in quo eſt. Sicut enim ille qui tranſit per vicum ⁊ modo cadit in luto modo inter lapides modo inter vepres cecus iudicatur quia vere ille eſt cecus. Jta de peccatore tranſeunte per viam huius mundi vite modo enim cadit in luto fetenti luxurie modo inter ſpinas pungentis auaricie. Modo inter lapides iracundie ⁊ malicie. Jdeo ſcriptura ſancta tales iudicat cecos Ambulabunt vt ceci quia domino peccauerunt Sophonie primo Jdeo neceſſaria eſt lux diuina illuſtrans mentem peccatoris. Jſto lumine illuminatur peccator quando dicit. O miſer quot annis fui in luto luxurie vel in ſpinis auaricie ⁊ ſic de alijs O miſer quid erit de me ſiue de anima mea quando diuinum lumen irradiat eius conſcienciam cognoſcit peccata quia lux naturalis intellectus non ſufficit nec etiam lux ſciencie acquiſite Sed lux diuina eſt neceſſaria hoc oſtenditur in conuerſione ſancti pauli vbi dicitur. Et cum iter faceret ſubito circumfulſit eum lux de celo Non lux de celo Actuum .ix. Non de intellectu naturali ſeu ingenio humani. Jſte modus conuerſionis eſt multum dulcis quando deus ſubito illuminat peccatorem in domo camera lecto vel in via exiſtentem vt cognoſcat peccata ſua dicens O miſer quid erit de me ⁊c. Jſtud lumen petebat dauid dicens orando. Jllumina oculos meos ne vnquam obdormiam in morte ⁊c. ¶ Secundus modus eſt humiliacio perſonalis vel deiectio quando enim perſone pompoſe inflate que non curant niſi

de mundanis deiciuntur vel humiliant̃ ⁊ hoc ſic contingit quia Q dicit deus iſti alio remedio indigent ⁊ facit eos perdere bona temporalia amorē dominorum In quibꝫ confidebant. Et tunc ꝯuertunt̃ ad deū. qꝛ al's nō curarēt de eo. Ideo dd Imple facies eoꝝ ignominia ⁊ querent nomen tuū dñe. Bñdicta eſt aduerſitas ſeu tribulacio paupertatis vel aduerſitatis infirmitatis ſeu pſecucōnis dñoꝝ que cōuertit peccatorē ad deū Iſte modus oſtēdit̃ in paulo qui ibat furijs infectus dirū ꝙ toto peccatorē virus efflabat ⁊ cadēs in terram ex perſecutore factus eſt vas electōnis dicens dñe quid me vis facere Ecce quō ex aduerſitate fuit conuerſus.

Tercius eſt reprehenſio fraternalis. Sunt enī aliqui qui nec p̃mo nec ſc̄do mō ꝯuertuntur. qꝛ deꝰ non exequit̃ in eis dic p̃ma ſꝫ qn̄ aliq̄s vt amicꝰ fr̄ ſociꝰ pater vel vicinus dulciter corrigit amicū ſociū vel filium ꝟ. Hoc dꝫ de vobis Iaꝫ gentes loquunt̃ de vobis iſta. Idō amore dei corrigatis ⁊c̄. Iſto modo multi ꝯuertuntur ad xp̄m. Ideo dic̄ xp̄s Si autē peccauerit in te fr̄ tuus vade ⁊ corripe eum inter te ⁊ ipſū ſolū ſi te audierit lucratus es fratrē tuū Mat. xviij Iſte modus oñditur in paulo qn̄ xp̄s corrigēdo eū dixit ei ſaule ſaule quid me pſequeris duꝝ eſt tibi.

Quartus eſt oſtenſio iudicialis qn̄ deus pſe inuiſibiliter vel per os alicuius ſancti ⁊ deuoti hoīs oſtendit ſibi rigorēꝫ iuſticie tali modo videamꝰ tu ſi vis pſeuerare in iſta mala vita quid dices in iudicio q̇d reſpōdebis xp̄o dicenti. Quid feciſti ꝓ me oſtendēs vulnera ⁊ dicens. Ecce q̇d ego feci ꝓ te cognoſcꝭ iſta vulnera videamꝰ tu q̇d feciſti ꝓ me q̇d dices tu qui modo ſtas ⁊ viuis in peccatis ⁊ nichil boni facꝭ quō euades inferni penas. Tales oſtēſiones iudiciales faciūt ꝯuertere multos cōfitent̃ ⁊ faciunt pñiam vt poſſint aliquid oñdere in iudicio Idō dauid. Cognoſcetur dñs iudicia faciens in opibꝫ manuū ſuaꝝ ꝯprehenſus eſt peccator. Conuertant̃ peccatores in infernū ſcꝫ per cogitacōneꝫ ps̄. ix. Iſte modꝰ oſtendit̃ in paulo cui xp̄s oſtēdit ſe in forma iudiciali q̄ꝫ admodū dꝫ ſtare in die iudicij qn̄ dixit ſibi duꝝ eſt ꝯtra ſtimulū calcitrare. Et ſtatim paulꝰ dixit dñe q̄ꝫ me vis facere.

Quintus eſt inſtructio doctrinalis vt in predicacōne ad q̄m multi veniūt peccatores ⁊ in magnis peccatis īuoluti ⁊ redeūt ꝯuerſi ad deū qꝛ in p̄dicacōne qn̄ predicator p̄dicat bonas doctrinas pctōres cognoſcūt ſuā vitā malā. Et dicunt o miſer ſm ꝗ in malo ſtatu ſum ego. Et iſto mō ꝯuertunt̃ plures ꝙ alijs ſup̄dictꝭ modis. Ideo dicebat apl's nō erubeſco euuāgelium ꝟtus enī dei eſt in ſalutē omnium credētiū ad Ro. j. Nota nō erubeſco euuangeliū ſic̄ illi qui magis curāt de poetis ꝙ de euuāgelijs doctrina poetaꝝ neminem ſaluat. Ideo p̄dicatores euuāgelice doctrine ſingularē coronam habent in paradiſo. Iſte modus ꝯuerſionis oſtenſus fuit in paulo cui dixit xp̄s. Surge ⁊ ingredere ciuitatē ⁊c̄. Si voluiſſet dicere paulus dñe oſtendatis mihi vos quid habeo facere. Cur me ad aliū remittitis dixiſſꝫ xp̄s vade qꝛ in te do inſtructōem xp̄ianis vt quō tu iuiſti ita ipi faciant ⁊ inſtructionem habeant Nota illa ciuitas ad ꝙ criſtus remiſit paulum dicens. Surge ⁊ ingredere ciuitatem ⁊c̄. Dicebatur damaſque interpretatur ſanguinoſa ſignificat eccleſiam vbi ſanguis Criſti cōficitur ⁊ ſumitur quando ergo dicit ingredere ciuitatem id eſt eccleſiam ad audiendam miſſā ⁊ ſermonem ibi enī dicetur tibi quid te oporteat facere. Iſte eſt principalis modus conuerſionis peccatoris.

Sextus modus eſt exempli virtualis quando enī vident ꝙ aliquis tenet bonam vitam et ſanctam etiam ſi non loquatur predicando. exemplo tn̄ illius multi conuertūtur.

Dicat̃ hic de cōuerſione cuiuſdā p̃ncipis

latronū in quadam via ad depredandum
exiſtentis. Quidā em̄ ſanctus abbas vo
lens ip̄m ad xp̄m conuertere iuit ad eū ꝛ
ſtatim captus eſt vt eū denudaret ꝛc̄. ab
bas vero interrogauit eum de quo viue-
ret in tali heremo. O dixit abbas in mag
no labore ꝛ piculo viuitis. Si vultis me
cū venire ad monaſteriū. Ego ꝓuidebo
vobis opulent̄ ille timens de capcõne n̄
audebat ire ſ abbas ip̄m aſſecurauit ꝛ ſe
cur⁹ eſt eū ꝛ dedit illi optimā camerā ꝛ
vnū monachū deuotiſſimū in ſeruitorē
vt ſeruiret ſibi dans ei ꝛ miniſtrās quid
quid vellet gallinas pdices capones. Et
poſtq̄ ip̄e erat pranſus frater ille ſuitor
corā eo ɔmedebat panē ꝛ aq̄. Itē qn̄ ip̄e
iacebat in lecto fr̄ orabat genib̄ flexis cū
lacrimis ꝛc̄. Poſt multos dies ille ca-
pitane⁹ dixit fr̄i ꝛ qualē vitā tenuiſtis
vos in mundo q̄ tantā penitentiā facitis
Reſpondit fr̄ ꝙ fuit valde peccator. Et
ille ꝛ dicatis mihi ꝛ ī quib̄ pctīs ꝛ dixit
frater in multis dn̄e. Et dicatis michi ſi
placet vobis ego dicam. Riſi exceſſiue ꝛ
truffaui ꝛ ſic de alijs venialib̄. Et capita
neus. O miſer ꝛ quid erit de me qui tot
hoīes depredat⁹ ſū ꝛ occidi q̄ vos de tā
paruis peccatis facitis tantā pn̄iam dece
tero volo viuere vt vos nō petis michi
lectū nec gallinas. Et ſic fuit exēplo illi⁹
ꝯuerſus Ido dic̄ gregori⁹ plus mouent
exēpla q̄ v̄ba exēpla ſcʒ bone vite forte
ſi centū annis aliq̄s predicaſſet illi nō cō
uertiſſet eū ꝛ in exemplo bone vite ɔuer
ſus eſt. Legitur ꝙ tp̄e beati petri apoſtoli
qn̄ ip̄e predicabat in Roma alique bone
mulieres iam ad xp̄m ɔuerſe habebāt vi
ros ꝯuerſos ɔuertere. Et eis oſtendens
iſtū modum dixit Mulieres ſubdite ſint
viris vt ſi qui nō credūt v̄bo per mulierū
conuerſionem ſine v̄bo lucrifiāt. j. pe. iij.
Iſte modus oſtenſus fuit in paulo quan
do ad man⁹ illum trahendo introduxerūt
in ciuitatem Manus ſignant opera quia
manib̄ operamur. Ideo dicit ad manus
illum trahentes in quo innuit̄ ꝙ exemplo
operū trahunt̄ peccatores ad deum. Sep
tim⁹ modus eſt afflictio pn̄ialis dicendo
Dn̄e licet ſim malus ꝛ peccator. Spero
tn̄ ꝙ ex iſta pn̄ia extrahetis me de peccato
ꝛ ɔuertetis ad bonā vitam. Ido licet ho
mo ſenciat ſe in peccatis nō debet peniten
tiam dimittere q̄ diſpoſitiua eſt ad ɔuer
ſionē ꝛ finaliter ad ſaluacōē penitentiā
agite. Appropinquabit em̄ regnū celoꝝ.
Math. xi. iiij. Iſte modus oſ̄ditur in con
uerſione beati pauli qui trib̄ dieb̄ n̄ mā-
ducauit neq̄ bibit q̄lis afflictio peniten-
tialis. Signum fuit ꝙ ex penitentia deus
ducit pctōrem ad conuerſionem ꝛ ſalua
tionē. Ecce quare eccl'ia facit feſtum de
cōuerſione beati pauli apoſtoli q̄ fuit mi-
raculoſa ſ etiam peccatorib̄ fuit ꝓficuo-
ſa. Amen

De purificacōne v̄ginis Marie ſ̄mo

Dies purgatio
nis marie Luce. ij. Iſtud pre
ſens feſtū vnū eſt de maiori
b̄ toci⁹ anni. Rō q̄ tres ſunt ſanctoꝝ ḡ
dus de quibus facimus feſtum.
Primus de pſona eminenti. i. alta
Scd̄s maior ſcʒ de pſona ſc̄a excellenti.
Terci⁹ m̄ltomaior d̄ pſona ſc̄a tn̄ſcēdēti
Dico pmo ꝙ de pmo ḡdu fuit quilib̄
apoſtoloꝝ petr⁹ paulus ꝛc̄. Iohēs bap-
tiſta martires confeſſores ꝛc̄. Ideo eoꝝ
feſta ſūt magna De ſc̄do ḡdu eſt vir-
go maria que nō ſolū eſt ſc̄a ſ hʒ excellē-
tiā ſup om̄s ſanctos. Ideo eius feſta ſūt
maiora In tercio gradu eſt ſolus xp̄s
qui trāſcendit om̄ē altitudinem creatura
rū. Ideo eius feſta vt natiuitatis. epbie.
preſentacōnis. reſurrectionis ꝛc̄. Sunt
multo plus maiora. Iſtos tres gradus
ſanctoꝝ inuenio in feſto hodierno. q̄ ho-
die fit feſtum.
De ſymeone ſancto eminenter
De virgine ſancta ſup om̄s excellenter
De Criſto ſanctiſſimo tranſcendēter.

Qui hodie fuit in tēplo pñtatus a virgīe
maria ſic̄ mō mulieres poſt partum veni-
unt ad eccliaȝ cū ꝓle. Jdeo iſtud feſtum
habet tria nomina inq̄ntum eſt ſymeonis
dr̄ dies obuiacōnis ſymeonis. Jnquātū
eſt Jhū xp̄i dicitur dies preſentacōnis.
Jnq̄ntum vero eſt v̄ginis marie intitula
tur dies purgacōnis marie. Et qꝛ ſpēa-
liꝰ hodie fit feſtum de v̄gine maria Jdeo
ſingulariter dic̄ thema Dies purgacōnis
ꝛc̄. Jdeo primo loquit̄ de v̄gine. Scđo
de xp̄o. Tercio de ſancto ſymeone. Quā
tum ad primū ꝛ inq̄ntū preſens feſtum
tāgit virginem dicit̄ dies purgacōis ma-
rie. Qñ aūt auditis iſtud nomē purgacō
non intelligatis ꝙ virgo maria indigeret
purgacōne. qꝛ nunq̄ȝ peccauit aliquo mō
nec corde male cogitādo nec ore vane lo
quendo nec corꝑe male operādo ymo fu
it purior ſole intm̄ ꝙ ſpūs ſanctus de ea
philocaptus de ſua puritate fecit vnā cā
tilenam dicens. Quaȝ pulchra es amica
mea q̄ȝ pulchra es tota ꝛ macula nō eſt
in te Cantico. iiij. Nota q̄m eſt dictio ad
mirātis ꝛ dicitur ter pulchra qꝛ pulchra
qꝛ pulchra fuit in aīa quia nunq̄ȝ habuit
malam nec vanam cogitacōnem. Secus
de nobis Scđo pulchra ī ore. quia nūq̄ȝ
vane ſeu ocioſe vel indiſcreta locuta fuit.
Nos vero nō habemus os pulchꝝ. Ter
cio pulchra in toto corpore qꝛ ſine omni
defectu ꝛ negligentia tempata in cibo ꝛ
potu diligens in ſuicio dei. Secus de no
bis quare ergo dicit thema dies purgacō
nis marie. Jſtam queſtionē declarat bea
tus lucas in euuāgelio hodierno d. Dies
purgacōnis marie ſtatim dixit ſm legem
moyſi ꝛ nō dixit ſm perſonā ſuam. qꝛ nō
indiguit Modo videamus q̄ lex eſt moy
ſi q̄m dedit mulierib' pientib' maſculos.
Dicit enī lex mulier que ſuſcepto ſemine
ꝑepit maſculū inmūda erit. xl. dieb' nec
ingredit̄ in ſanctuariū donec impleant̄ di
es purgationis ſue Leuiti. xij. Hoc ꝙ̄ pre
ceptū nō tāgebat v̄ginē mariā qꝛ nō pe-
perit ſuſcepto ſeīe. vñ querit ſc̄tus Tho.
iij. p. q. xxxvij. ar. iiij. an ꝯuenienter mr̄ dei
purgāda ad tēplum dei acceſſerit ꝛ dicit
ꝙ ſic qꝛ ſic̄ plenitudo gr̄e a xp̄o deriuat̄ in
mr̄eȝ ita decuit vt mater huilitati filij cō
formaret̄ huilib' enī deꝰ dat gr̄am vt dr̄
Jacobi. iiij. Et ideo ſicut xp̄s licet legi nō
eſſet obnoxius voluit tn̄ circūciſionem ꝛ
alia legis onera ſubire ad demonſtrandū
huilitatis ꝛ obediētie exēplū ꝛ vt appro
baret legē ꝛ vt calūpnie occaſiōȝ iudeis
tolleret, ꝓpt̄ eaſdē rōes voluit mr̄eȝ ſuam
īplere legl obſuātias q̄b' tn̄ non erat ob
noxia licet enī btā v̄go nullā hr̄et īmūdi
ciā voluit tn̄ purificacōis obſuātiā im
plere nō ꝓpt̄ indigētiā ſ ꝓpt̄ legis precep
tū Et ideo ſignāt̄ euuāgeliuȝ Luc. ij. Dic̄
ꝙ īpleti ſūt dies purgacōis marie ſm le
gem moyſi. Jpa enī ſm ſe purgacio non
indigebat. Nam leuit̄. xij. dr̄ mlr ſi ſuſcep
to ſeīe ꝑepit maſculū īmūda erit vbi mo
yſes videt̄ fuiſſe locutꝰ ad excipiēdā ma
trē dei ab īmūdicia q̄ nō ꝑepit ſuſcepto ſe
mine ꝛ ideo patet ꝙ nō obligabat̄ ad im-
plecōeȝ illiꝰ precepti ſ volūtarie purga
cōnis obſuantiā īpleuit. Sed eſt h' queſ
tio. Quare deꝰ ordinauit iſtā legeȝ. Nū
quid eſt peccatum generare filios in ſtatu
matrimoniali. Reſpondet̄ ꝙ non ſ mul-
te rationes aſſignantur a ſanctis doctori-
bus ſed vnam ſolam ego volo declarare
Ratio illiꝰ legis eſt. qꝛ omnia p̄cepta le
gis reducunt̄ ꝛ includuntur in deceȝ pre
ceptis decalogi que franguntur quadru-
pliciter ſcȝ operacōne obmiſſione locucio
ne ꝛ cogitacione. Et q̄tuor decies faciat
numeꝝ quadragenariū. Mulieres autē
in concipiendo portando pariendo ꝛ nu-
triendo. Jſtis quatuor modis peccāt con
tra dei precepta. Jdeo faciūt dies purga
cōnis. Primo peccant in operacōne in cō
cipiendo. Nam deus ordinauit actum ge
neracōnis ad ꝯſeruacōeȝ humane nature
Et multociens non mouent̄ ad eam niſi
ſic̄ equus ꝛ mulus canis vel porcus ſm

carnis ſenſualitatem cum tñ deberent ha/
bere intentionem p̄dicatoris qui predicat
vt ꝯuertat gentes ad eū vt ꝑadiſus im/
pleat̃ filijs dei. Ita genitores debent hr̃e
intencōez generādi filios ꝓ paradiſo vir
go aūt maria nō peccauit oꝑatione qꝛ nō
ab hoīe ſʒ a ſpū ſctō cōcepit qui formauit
illud corpus dñi nr̄i ihēſu xp̄i vt format̃
granum infra auellanaʒ vel amigdalum.
Jdō eccl'ia cātat. Nō ex virili ſemine ſed
miſtico ſpiramīe verbum dei factū eſt ca/
ro fructuſq; ventris floruit. Scdō peccant
mulieres obmiſſione portādo qꝛ ſi p̄mo
faciebant penitentiā ſcʒ ieiunia orōes pe
grinacōes ꝛ huiuſmodi qñ ſūt grauide to/
tū obmittūt ꝛ licʒ ſint ſatis faſtidioſe tñ
ip̄e ſe faciūt plus faſtidioſas ꝛ magis de
licatas ſe fingūt ſʒ virgo maria in hoc non
peccauit aliq̄d obmittēdo qꝛ dic̄ Bernar
du's Nō erat grauida ſine grauamīe ymō
pregnat⁹ ꝑtabat eam Sicut de nubē que
nō pōt eleuari ſʒ qñ radius ſolis tangit eā
eleuat̃ ꝛ eſt magis leuis. Ita radi⁹ ſolis
eterni in vtero v̄ginis exiſtēris. Jdeo nō
dimittebat aliq̄d de ſuis deuocōibꝫ ymō
ampli⁹ faciebat q̄ʒadmodū ſacerdos qñ
ꝑtat cuſtodiā eukariſtie ē deuotior. Ita
virgo que cuſtodia erat tūc corꝑis xp̄i

¶ Tercio mulieres peccāt locucōne ꝑturiē
do qñ eñ̄ ſentiūt dolores ꝑtus dicūt mľ
ta verba vana ꝛ indiſcreta. Cum tñ de/
berent recurrere ad xp̄ʒ dicendo. Jheſus
Et ad v̄ginem mariā q̄ ſine dolore peꝑit
ꝛ ad ſctōs dei. Ipſe tñ alique maledicūt
euā alie viros alia dicit. O ſi modo eua/
dā nunq̄ʒ accedo ad viꝝ. Sʒ virgo ī hoc
nō peccauit. qꝛ ſine dolore ꝛ miſeria peꝑe
rit. Sic̄ radius ſolis trāſit ꝑ feneſtrā vi/
treā ſine ruptura ymō pulchriorē reddit
eam ideo Yſa. Germinans germinauit ꝛ
exultauit letabunda ꝛ laudās glā libani
data ē ei decor carmeli ꝛ ſaron Yſa. xxxv

¶ Quarto mulieres peccāt cogitacōne nu/
triendo. Cogitāt eñ̄ mō habeo heredem
modo ſū dñā cū tñ in magno timore di/
ceret. O dñe dediſtis michi iſtū filiū q̄d
ſcio. nō quid erit de iſto filio meo ſi erit
malus homo taliter vt me interficiat vel
qd̕ faciat aliqd̕ malū vt ſit ſuſp̄ēſus ꝛ fina
liter dāpnatus. Sʒ virgo in hoc nō pec/
cauit. Sciebat eñ̄ ſcripturas. Jdō qñ in
ꝑtu ip̄a vidit mirabilia que facta fuerunt
Cogitabat ſuam paſſionē. Jdō dic̄ bea/
tus lucas. Maria aūt ꝯſeruabat oīa ver
ba hec ꝯferens in corde ſuo Luce. ij. Qñ
vidit pueꝝ ihēſum natū ꝛ nudum cogita
uit in corde ſuo dicens O de ſic fili⁹ me⁹
erit nudus in cruce. Deinde pānis eum i
voluit cogitās q̄ ſic eius corp⁹ inuolue/
ret̃ ſindone in eius ſepultura. Deinde po
ſuit eum in preſepio in medio duoꝝ ani/
maliū cogitans q̄ ſic ſuſp̄ēderet̃ in medio
duorū latronū patet ergo q̄ v̄go maria
nullo modo peccauit. nec ꝯcipiendo opera
cōne. nec portādo obmiſſione. nec parien
do locucōne. nec nutriendo cogitacōne tñ
voluit humiliari ad ſeruādum legē moy
ſi ac ſi eſſet immūda ꝛ peccatrix vt cetere
mulieres. Recte dic̄ Bernardus q̄ fuit
ſimilis filio ſuo Qui voluit circumciſio/
nem recipe ad q̄m nō tenebatur qꝛ daba
tur in ſignū peccati vt ſcindunt̃ aures la/
troni in ſignum furti. Ita virgo voluit ſ̄
uare iſtaʒ legem ad quā nō tenebatur

¶ Dicatur practice hic ꝛ ꝓbabiliter quo/
modo fuit ab ea lex iſta ſeruata. quia in. xl
die a natiuitate filij ſui vt eſt dies hodier
na venit ad templum domini in quo ſeor
ſum ſtabant mulieres generoſe ꝛ diuites
Et ſeorſum ſimplices ꝛ pauperes ꝛ ſeor
ſum virgines. ꝛ iſte mos hodie a iudeis ſ̄
uatur. Virgo autē maria in ingreſſu tem
pli reſpexit cogitans quibꝫ ſe aſſociaret qꝛ
licet eēt generoſa ꝛ nobilis de genere da
uid tamen erat pauper ꝛ ſimpliciter ī du
ta. quia totum patrimonium dedit amo/
re dei ꝛ totum aurum qd̕ ſibi obtulerunt
reges orientis ꝛ volebat viuere manibꝫ
ꝓprijs. Jdeo ſi iungeret ſe mulieribꝫ diui/
tibꝫ potuiſſent ſibi dicere vadatis ad locū

veſtrum. Benedictus deus vxor vnius
pauperis carpentarij vult ſe nobis ſocia-
ri ⁊c̄. Si cum virginibus licet fuiſſet vir
go dixiſſent ſibi. Et vos qui habetis vir-
⁊ filium venitis nobiſcum. Et vnde hoc.
⁊c̄. Ideo poſuit ſe cũ ſimplicibꝫ ⁊ pauperi
bꝫ mulieribꝫ. Et fuit ꝯpleta quedaꝫ ꝓphe
tia q̄m predixit ſpũſſanctus ꝑ os ſalomo
nis dicens. Sic̄ liliũ inter ſpinas ſic ami-
ca mea ſp̄. eſt inter filias Canti. ij. Habe
mus hic exẽplũ huĩlitatis ⁊ tñ mõ quili-
bet ſe igerit qꝛ q̄libet vult eſſe in capite in
ꝯuiuijs ⁊c̄. Et ideo ꝟgo maria regina pa
radiſi poſuit ſe retro. Ideo dixit maria qꝛ
reſpexit huĩlitatẽ ancille ſue ⁊c̄. Non dic̄
caritatẽ nec virginitateꝫ. Ecce enĩ ex hoc
beatã me dicent oĩs generacõnes ⁊ hec
fuit ꝑma huĩlitas q̄m hodie fecit ĩ imple-
cõne legis. Itẽ nota aliam magnam hu-
militatẽ in ꝟgine maria. qꝛ dicit euuãge-
liũ hodiernũ vt facerent ſꝫm ꝯſuetudineꝫ
legis ꝓ eo. Conſuetudo enĩ legis erat vt
patet Leuit̄. xij. ꝙ q̃ñ poſt ꝑtum in. xl. die
mulier veniebat ad templũ flexis genibꝫ
corã ſacerdote dicebat. Ecce oblacõneꝫ
offeratis pro me ſacrificiũ vt deus remit
tat michi peccata que cõmiſi concipiendo
portãdo pariendo ⁊ nutriendo Sacerdos
autem recepta oblatione ⁊ facto ſacrifi-
cio dabat mulieri benedictionem ⁊ rece-
debat mulier. Iſtam conſuetudinem vo-
luit virgo maria hodierna die ſeruare ve-
niens in tẽplo dicens ſacerdoti nõ ſymeo
ni. quia non legitur ipſum fuiſſe ſacerdo-
tem ſed hominem ſanctum. Hodie eſt. xl
dies ꝙ peperit iſtum filium. ⁊ octaua die
fuit circumciſus ⁊ vocatus fuit Ihesus ⁊
dedit ſibi oblacõm par turturum aut du-
os pullos columbarum dicẽs vt oraret
ꝓ eo. O maxima humilitas ſanctiſſima
dicebat peccatori orate ꝓ me. Et ſacer-
dos nõ cognoſcebat eam melius cognoſ
cebat eam Yſa. Ecce virgo concipiet ⁊
pariet filium ⁊ vocabit̄ nomen eius ema
nuel. Yſaie. vij. Tunc fuit ꝯpleta ꝓphẽcia

ſalomonis Dicentis in perſona virginis.
Nigra ſum ſed formoſa filie iheruſalem.
Nolite me conſiderare quia fuſca ſum qꝛ
decolorauit me ſol Cãtico. j. Virgo erat
nigra oculis ignaris eam non cognoſcen
tibꝫ ſed erat formoſa angelis dei. Nolite
me conſiderare ſp̄. deſpiciendo quia deco-
lorauit me ſol. quia ardor diuini amoris
ſic humiliari faciebat ſp. incedendo Ideo
poteſt dicere nobis illud Math. xi. xj. Diſ
cite a me. qꝛ mitis ſum ⁊ humilis corde.
⁊ inuenietis requiem animabus veſtris.
Iugũ enĩ meũ ſuaue eſt ⁊ onꝰ meũ leue
¶ Quantum ad ſecũdum punctum tũc
hoc feſtum tangit dominum noſtꝝ iheſuꝫ
criſtũ. Intitulatur enĩ dies preſentacõis
Iheſu criſti non intelligatis ꝙ criſtꝰ indi
geret preſentacõne. Qꝛ nunq̄ȝ fuit elon-
gatus a deo patre nec vnq̄m fuit abſens
ymo ſicut ſol mittit ad nos ſuũ radiũ Et
tamen ſemper eſt cum ſole. Ita de criſto
Nos autẽ peccatis elongamur a deo. ideo
indigemus preſentacõne. chriſtus autem
ſemper fuit preſens patri etiam in vtero
virginis exiſtens dẽ die ⁊ etiam de nocte
Ideo dicebat pater ad eum. Tu fili ſem
per mecum es. Luce. xv. Licet miſerim te
in mundũ ad illuminandum in fide euuã
gelica calefaciendum in amore dei ⁊ fruc
tificandum in bonis operibus. Ideo ho-
dierna criſti preſentatio non fuit neceſſi-
tatis ſed humilitatis ſicut virginis mr̄is
Purgatio voluit enĩ criſtꝰ ſeruare legeꝫ
preſentacõnis. Vt dicit ſanctus thomas.
iij. parte queſtione. xxxvij. ar. iij. Q᷑ vbi
ſic dicit ꝙ xp̄s voluit ſub lege fieri vt eos
qui ſub lege erãt redimeret ⁊ vt iuſtifica
cio legis in ſuis membris ſpiritualiter im
pleretur. Et in ſolucõne ad tercium dicit
ꝙ propter hoc ipſum etiã voluit legales
hoſtias pro ſe offerri qui erat vera hoſtia.
vt figura veritati coniungeretur ⁊ per ve-
ritatem figura approbaret̄ ⁊ illud dictuꝫ
eſt. Contra illos qui deum legis negant

a xp̄o fuiſſe in euuāgelio p̄dicatū. Non
enī putandū eſt vt origenes dī ꝙ filium
ſuū bon⁹ de⁹ ſub lege naſci fecerit quē ip
ſe nō dederat hec ille ibidē. Vñ vt ex cor
pore iſtius articuli tercij ꝛ ex ſolucionibꝫ
argumētoꝝ colligit̄. Tūc xp̄s voluit in tē
plo hodie p̄ſentari ꝓpter q̄tuor. Primo
ꝓpter legꝭ īpletione ꝛ h̄ tāgit doctor ibi/
dē in corpore articuli vbi dī ſic de ꝓle na
ta duplex p̄ceptū ī lege tradit̄ Vnū q̄dē
gn̄ale q̄ ad oēs vt ſcꝫ cōpletis diebꝫ pur
gacōis mr̄is offerret̄ ſacrificiū ꝓ filio ſi
ue ꝓ filia vt hr̄ Leuitici. xij. ꝛ h̄ quidē ſa/
crificiū erat ꝛ ad expiacionē pctī in q̄ ꝓ/
les erat cōcepta ꝛ nata ꝛ etiā ad cōſecꝛacio
nē quandā ipſi⁹ q2 p̄mo p̄ſentabat̄ in tē
plo ꝛ idō aliq̄d offerebat̄ in holocauſtū
ꝛ aliq̄d ꝓ pctō Aliud autē p̄ceptū erat
ſpeciale ī lege de p̄mogenitꝭ tā in hoībus
q̄ꝫ in iumētis. Sibi enīꝫ deputauerat oē
p̄mogenitū filioꝝ iſrl̄ ꝓ eo ꝙ ad liberaci
onē populi iſrl̄ ꝑcuſſerat p̄mogeita egip
ti ab hoīe vſqꝫ ad pec⁹ p̄mogenitꝭ filioꝝ
iſrl̄ reſeruatꝭ. Et h̄ mādatū ponit̄ Exodi
xiij. In q̄ etiā p̄figurabat̄ xp̄s q̄ ē p̄mo/
genit⁹ in multꝭ frībus vt dī ad Ro. viij.
Quia igit̄ xp̄s ex muliere nat⁹ erat q̄ſi p̄
mogenit⁹ idō voluit fieri ſub lege ꝛ in tē
plo offerri ꝛ p̄ñtari. Et h̄ duo circa xp̄m
lucas oñdit obſeruata p̄mo quidē id ꝙ
ꝑtinꝫ ad p̄mogenitos cū dī. Tulert illū
in ihr̄lm vt ſiſterēt eū dño ſicut ſcp̄tū eſt
in lege dñi q2 oē maſculinū ad aperiens
vuluā ſcīm dño vocabit̄. Scdō illud ꝙ
ꝑtinet cōit̄ ad oēs cū dī vt darēt hoſtiā
ſcd̄m ꝙ dictū erat in lege dñi. par turtu
rū aut duos pullos colūbaꝝ. Scdō vo
luit xp̄s in tēplo offerri ꝓpt̄ tēpli ſcīfica/
cionē ꝛ h̄ tangit ibidē doctor ī ſolucione
ad p̄mū vbi dī ſic. Sic dī gregori⁹ niſe/
nus illud legis p̄ceptū ſcīfica mihi oē p̄
mogenitū quod aperit vuluā in filijs iſrl̄
Exo. xiij. In ſolo deo īcarnato ſingularit̄
ꝛ ab alijs differēt īpleri videt̄ ipē nāqꝫ ſo
lus īeffabilit̄ cōcept⁹ ac incōp̄henſibilit̄
editus v̄ginalē vteꝝ aperuit nō antea cō
nubio reſeratū cōſeruās etiā p⁹ partū in
uiolabilit̄ ſignaculū caſtitatis. Vñ cū dī
adaperiens vuluā deſignat ꝙ nihil antea
intrauerat vel exiuerat. Per h̄ etiā ꝙ dī
maſculinū ſignificat̄ q2 nihil de feminei/
tate culpe portauit. Singularit̄ etiā ſcūs
dī q̄ terrene cōtagia corruptele īmacula
ti part⁹ nouitate nō ſenſit idō nō indige/
bat ſcīficari ī tēplo h̄ pocius tēplū debebat
ſcīficari per ipſū q̄ erat ꝛ eſt ſcūs ſcōꝝ vñ
aggei. ij. Adhuc vnū modicū ꝛ ego mo
uebo celū ꝛ terrā mare ꝛ aridā ꝛc̄. Mag
erat gloria dom⁹ iſti⁹ nouiſſime plus q̄ꝫ
p̄me. Et malach. iij. ca. dī. Stati veniet
ad tēplū ſuū dñator quē vos q̄ritis ꝛc̄.
Tercio voluit xp̄s in tēplo offerri ꝓpter
noſtrā inſtructionē vt doctor ibidē tan/
git ad ſcd̄m q2 ſicꝫ dei filius nō ꝓpter ſeip
ſum fact⁹ eſt hō ꝛ circūciſus ī carne h̄ vt
nos ꝑ grām faceret deos ꝛ vt ſpūaliter
circūdamꝰ ſic ꝓpter nos ſiſtit̄ dño vt diſ/
cam⁹ deo p̄ñtare nos ipſos ꝛ h̄ poſt circū
ciſionē ei⁹ factū eſt vt oñdat neminē niſi
circūciſū vicijs dignū eſſe dīnis ꝯſpectibꝫ
Quarto voluit ī tēplo offerri ꝓpt̄ miſti/
cā ſignificacionē vt ibidē doctor tāgit ad
q̄rtū. Nā leuitici. xij. p̄cipit̄ vt illi q̄ poſ
ſent offerrēt agnū ſimꝉ ꝛ turturē ſiue co
lūbā ꝓ filio aut filia q̄ vero nō ſufficerēt
ad offerendū agnū offerrēt duos turtu
res aut duos pullos colūbe. Xp̄s ḡ cū
diues eſſet ꝓpt̄ nos egen⁹ fact⁹ ē vt illi⁹
inopia diuites eſſem⁹. vt dī. ij. ad coꝝ.
viij. ꝓ ſe pauperē hoſtiā offerri voluit ſicꝫ
ꝛ in ipſa natitate p̄nis īuoluit̄ reclinat̄
in p̄ſepio nihilomin⁹ tn̄ hmōi aues figu/
re cōgruūt. Turtur enī q2 eſt aīal ꝛ auis
loquax p̄dicacōnē cōfeſſionē fidei impor
tat. Q2 vero eſt aīal caſtū ſig̃t caſtitatē
Q2 vero ē aīal ſolitariū ſḡt cōtēplacōeꝫ
Colūba vero ē aīal ſimplex ꝛ māſuetū ꝛ
ſḡt māſuetudinē ꝛ ſimplicitatē. Eſt aūt
animal gregale vnde ſignificat vitā acti
uam ꝛ hui⁹ hoſtia ſignificat ꝑfectionem

xpi ꝛ membroꝝ eius vtrūqꝫ aūt ꝓpter cō-
ſuetudinem gemendi preſentes ſanctoꝝ
luctus deſignat. Sz turtur que eſt ſolita-
ria ſignificat orationum lacrimas. Colū-
ba vero que eſt gregalis ſignificat publi-
cas orōnes eccleſie vtrūqꝫ autē aīal du-
plicatum offerebat vt ſanctitas non ſolum
ſit in aīa ſꝫ etiā in corpe hec ſctūs tho. Ibi-
dem ꝛ ꝓpter hec q̄tuor xp̄s voluit in tem-
plo preſentari. Unde etiam ex dictis pꝫ
ratio lrālis quare xp̄us ſibi reſeruauerat
oīe p̄mogenitum. Sz ratio moralis eſt
iſta. Sic enī inter viꝝ ꝛ vxorē fit matri-
monium ad ꝓles generandas. Ita inter
ſpm̄ ꝛ carnē eſt quaſi matrimonialis con-
iunctio ad generandū ꝓles ſcꝫ actus vir-
tuoſos ꝛ opa meritoria qꝛ caro ſine ſpiri-
tu nichil valet. Nam ſp̄us mouet carnē
ad opera virtutum ꝛ meritoꝝ exercēda
que ꝓles dicunt̄ vn̄ dicit dd̄. Filij tui
ſicut nouelle oliuaꝝ in circuitu menſe tue.
De iſtis filijs ſcꝫ actibus virtuoſis deus
vult p̄mogenitū ſibi offerri ſꝫ quis ē ille
p̄mogenitus. Regl'a eſt pħie ꝙ illud qđ
eſt vltimū in executōne eſt p̄mū in inten-
tione erga deum verbi grā. Si queratur
quare hodie veniſtis ad miſſaꝫ q̄ fuit vr̄a
p̄ma intentio ſi dicitis ꝓpter honorem dei
ꝛ virginis ꝛ ex ordinacōne eccl'ie tūc bn̄
ſtatis in ꝯſcīa qꝛ p̄mogenitū offertis deo
qꝛ intentio vr̄a bona eſt qꝛ ꝓpter deū ve-
niſtis. Si vero dicis veni ad eccleſiaꝫ vt
videā tm̄ mulieres ꝛc̄. Tūc p̄mogenitū
offertis dyabolo ꝛ nō deo. qꝛ vr̄a inten-
tio mala eſt. Itē de elemoſina ſi datis eā
intencōne vane gl'ie vel huiuſmodi p̄mo-
genitus datur dyabolo. Si autē dat̄ vt
deus vobis faciat elemoſinā de gratia q̄ꝫ
ab eo petitis qn̄ anima vr̄a veniet ad por-
tam ꝑadiſi pulſans ꝛ petens elemoſinaꝫ
ꝙ deus vobis faciat elemoſinā tūc offe-
retur p̄mogenitus deo. Ideo in quolibet
opere virtuoſo queratis inter vos cui da-
tur ꝛ offert̄ p̄mogenitꝰ ne meritū perda-
tur ex mala intencōne qꝛ nichil valet opꝰ
virtuoſū mala intencione factū ꝛ multa
ꝛ magna opera virtuoſa ꝑdunt̄ ex mala
intencōne facta. qꝛ p̄mogenitus nō offe-
ret̄ deo. Ecce q̄re deus precepit ſibi offer-
ri p̄mogenita. Ideo dic̄ aplus. Siue er-
go manducatis ſiue bibatis omnia ī gl'aꝫ
dei facite. ī. ad Corin. x. Ideo dn̄s noſter
ihеſus xp̄s vt p̄mogenitus ꝛ vnigenitus
virginis marie voluit in templo preſen-
tari deo pr̄i ꝛ in manibꝰ ſacerdotꝪ offerri.
Et. v. ſiclis quaſi. v. regalibꝰ argenti rede-
mi iuxta legem que habet̄ Numeri. xviij.
vbi dicit. Quicq̄d primum erumpetis a
valua cuncte carnis q̄ꝫ offerunt domino
ſiue ex hominibꝰ ſiue de pecoribꝰ fuerit tui
iuris erit ita dumtaxat vt ꝓ hominis pri-
mogenito p̄cium accipias ꝛ facias redi-
mi q̄nqꝫ ſiclis q̄ viginti obulos hꝫ ꝛ ſic
niſi redimeretur erat ſacerdotis ꝛ ſeruie-
bat in templo. Dicat̄ practica preſentaci-
onis virgo enī maria obtulit filium ſuum
xp̄m ī manibꝰ ſacerdotis ꝛ ille obtulit eū
domino. O q̄ꝫ fatuus ſacerdos ſi cogno-
uiſſet eum ipꝫ adoraſſet. De inde voluit
eum retinere ſacerdos videns virginem
matrem pauꝑem ꝛ ait virgo non retine-
atis eum. Ecce. v. ſiclos habeo hos pau-
latim cōgregauerat ꝛ recepit ab ore ſuo
ꝓprio forte minus ꝯmedēns vt filiū ſuuꝫ
redimeret ꝛ aperuit burſam non de auro
vel ſerico ꝛ ſoluit quinqꝫ ſiclos ſcđm legis
conſuetudinem ¶ Queſtio eſt hic quare
xp̄s voluit redimi quinqꝫ ſiclis cum eſſet
mundi redēptor ꝛ hac de cauſa fuerit miſ-
ſus a deo pr̄e ¶ Nota duas ad ſꝫ rn̄ſiones
vnā allegoricā aliā moralē. Allegorica
ē iſta voluit enī. v. ſiclis redīi quēadmo-
dū ipe redēpturꝰ erat mūdū. v. p̄ncipali-
bꝰ plagis in q̄bꝰ ꝯſiſtit tota nr̄a redēptio
ſcꝫ circūciſione fuga in egiptū flagellacio-
ne coronacōe ꝛ crucifixione. Ideo dđ. apđ
dn̄m mīa ꝛc̄ ¶ Scđa rō eſt moralis dās
nob̄ exēplū vt qn̄ hō ē venditus dyabolo
ex peccato. qꝛ peccare moraliter eſt ſeipm̄
vendere diabl'o vbi grā q̄ facit pōpā vani

tatē ꝛ. precio ſuperbie vendit ſe dyabolo
Auarus recipiens vſuram ꝛ preciū quo
vendit dyabolo ꝛ etiā p furtum rapinaȝ
ꝛ ſic de alijs ſpēbꝫ auaricie luxurioſus illa
delectacōe dat ſuā animā dyabolo. Jtē
de alijs pctīs Jdeo oportet redemi. v. ſi/
dis. Si volumꝰ ſaluari ſcȝ opibꝫ pñie
Primū eſt ꝯtritio cum ꝓpoſito nō redeū
di ad peccata/ Scdm oris ꝯfeſſio/ Tercio
corporis afflictio/ Quartū debitoꝝ reſti
tutio/ Quintū iniuriaꝝ remiſſio ꝛ verifi/
cat illud ſacre ſcripē vbum. Eſt q̄ mul/
ta redimat modico precio ꝛ reſtituens ea
vſqꝫ i ſeptuplum Eccl'. xx. Quantum ad
terciū hoc feſtum inq̄ntum tangit ſanctuȝ
ſymeonem dr̄ dies obuiacōnis ſymeonis
dicatur practica. Nam tunc tpis qn̄ vgo
pepit filiū ſuū oēs iudei apti ꝛ in lege eru
diti ꝓcerto hēbant ꝙ meſſias erat natꝰ
qꝛ videbāt tēpus in ꝓphetijs aſſignatū cō
pletū ꝫ non cognoſcebant eū ꝛ ꝓpter hoc
dixit Johes bap. Mediꝰ vr̄m ſtetit q̄ȝ
vos neſcitis Jo. j. Jdo multi orabāt vt
oſtenderet ſe eis ſingulariter ſctūs ſymeō
ſenex ꝛ iuſtꝰ. Et rn̄ſum accepit ſymeon a
ſpū ſancto nō viſuꝝ ſe mortē niſi videret
xp̄m dn̄i. Et ſciēs illā ꝓphetiā ſtatim ve
niet ad tēplū ſanctū ſuū dn̄ator q̄ȝ vos
q̄ritis ꝛ angelꝰ teſtamenti q̄ȝ vos vultꝭ
Malach. iij. Propter ꝫ quolibet die ve
niebat ad templū ꝛ qn̄ videbat aliqꝫ mu
lierē portantē ꝓlem ipē petebat eſt ne fi
liꝰ vel filia ꝛ ſpūs ſanctus nichil ſibi dice
bat vſqꝫ in hodiernā diē in q̄ ſibi dixit ho
die obuiabꝭ in tēplo meſſie regi ipīmqꝫ vi
debis. Jdo pꝰ ſompniū bono mane ſur/
rexit ꝛ iuit ad tēplū mūdās ipȝ ꝛ ornās
qꝛ qn̄ rex dȝ itrare domū debȝ domꝰ or/
nari. Jdo cātat ecclia Adorna thalamū
tuū ſyon ꝛ ſuſcipe regē xp̄m ꝛ cū magna
deuocōe expectabat videre eū ſecus de ſa
cerdote q̄ expectabat eū vt accipet potꝰ
oblacōes ꝛ habebat turturem ꝛ colūbam
oīs eīn q̄ ſua ſūt querūt nō q̄ ihū xp̄i ad
Phil'. ij. Nā tres ꝯdicōnes pſonaꝝ ſunt

q̄ nō attediant de quibuſdaȝ negotijs p̄/
mo ſcȝ de ludo puer. ſcdo mlieres de do
riſacōe. Tercio ſacerdotes de offertorio
ꝫ de illis que ſunt ihēſu xp̄i ſtatim attedi
antur. Cum autem virgo cum ioſeph in
trauit templum ſpiritus ſanctus dixit ſy
meoni ſymeon iſta eſt mater eius et filꝰ
eius eſt rex ꝛ meſſias in lege ꝓmiſſus ſta
tim ſenex flens pre gaudio adorauit eum
ꝛ ipſum recipiens in vlnas ſuas incepit
cantare vnam cantilenam pulchraȝ qua
tuor verſuum. Nunc dimittis ſeruum tu
um domine ſecundum verbum tuum in
pace ꝛc. Ecce diē obuiacionis ſymeōis.
Jdeo hodie cantat eccleſia. Cumqꝫ indu
cerent puerum ihēſum parentes eius acce
pit eū ſymeon in vlnas ſuas ꝛ dixit. Nūc
dimittis ſeruum tuum domine ſcdm verbū
tuū in pace. Queritur quare ſanctus ſy/
meon accepit eū in vlnis ſuis. qꝛ hoc non
fuerat ſibi a ſpiritu ſancto ꝓmiſſum. ꝫ ꝓ
miſſum fuit ſibi ꝙ nō moreretur niſi priꝰ
videret xp̄m dn̄m. Vnde ergo tanta pre
ſumptio ꝙ ipȝ accipit. Reſpondeo ꝙ ad
ſaluacionem noſtram non ſufficit videre
xp̄m per fideȝ ꝫ ipſum recipere oportet in
manibꝫ per bona opera. ideo Mar. vltio
Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit ſaluꝰ
erit. Diceret aliquis ego habeo iſtos ocu
los anime ſcȝ dextrum credendo criſti di/
uinitatem ꝛ ſiniſtrum xp̄i humanitatem.
Sic videt criſtus a nobis in via quid er/
go oportet me aliq̄d facere. Dico ꝙ ſicut
ſymeon ꝙ accipitur xp̄us in manibus per
bona opera Quid ꝓderit fratres mei Si
fidem quis dicat ſe habere opera autē nō
habeat. Nunquid poterit fides ſaluare eū
fides ſine operibus mortua eſt Jacobi. ij
Jn ſignum huius hodie portamus cande
las accenſas in manu que ſignificant tria
que ſunt in criſto. Cera mollis ſignat car
nem xp̄i q̄m habuit paſſibilem que lique
facta fuit i paſſione lignen album ſignat
animam Criſti puriſſimam lumen vero
ſignat criſti diuinitatem immenſam Non

enim ſufficit videre lumen in altari. nec xp̄m per fidem. ſed manibus per bona opera ipſum recipere. Ideo aplus. Glorificate ⁊ portate deum in corde. prima. ad Cor. vi. Tunc enim portatur xp̄us a nobis quādo eius amore vitamus peccata. Deo gracias.

¶ De beato Blaſio Sermo.

GRanū frumēti cadens in terra mortuum. Verbum iſtud habetur Johannis. xij. Sicut tota ſolennitas hodierna eſt beati Blaſij epiſcopi ⁊ martiris. ſez glorioſiſſimi. Ita erit ⁊ ſermo maxime quia in eius boā vita ſunt multe virtutes ⁊ exempla. de quibus poterimus recipere bonam inſtructionem pro bono vite noſtre regimine. Sed prius ſalutetur virgo Maria ⁊c̄. Iſtud thema eſt reſponſio ad queſtionem querentem per aliquem ignorantem quis fuit iſte ſanctus Blaſius. et cuius condicionis. Reſpondet thema. Granum frumēti cadēs in terra ⁊c̄. Verba ſunt figuratiua ſecrete indicancia virtutes ⁊ excellencias iuxta quinqꝫ verba thematis.

¶ Prima virtus eſt humilitas virtuoſa. quia granum et non palea

¶ Secunda eſt ſublimitas gracioſa. qꝛ frumenti et non ordei.

¶ Tercia eſt aduerſitas rigoroſa. quia cadens ſcz dignitate.

¶ Quarta eſt acerbitas doloroſa. quia in terra ſcz ꝑ tormenta.

¶ Quinta eſt felicitas precioſa vel glorioſa. quia mortuum.

¶ Quantum ad primum dico. ꝙ vna virtus magna. ⁊ excellēcia vna beati blaſij fuit humilitas virtuoſa. licet enim eēt plenus virtutibus alijs tamen eas cōſeruabat in burſa humilitatis. alias enim ꝑderentur. Gregorius. Qui virtutez ſine humilitate congregat quaſi ventū in puluerē portat ¶ Nota h̄ duplicē hūilitatē

¶ Prima eſt virtuoſa.

¶ Secunda eſt vicioſa.

Virtuoſa eſt qn̄ homo ex vna parte cogitat dei immenſitatem ⁊ potenciam infinitam. Ex alia propriam ſui paruitatem ⁊ defect⁹ ⁊ ſic cor humiliatur. Et talis humilitas que eſt reſpectu dei eſt virtuoſa. et multuz placet deo quia iſto modo creatura nihil ſe reputat nec preſumit de ſe Iſtam laudat beatus Jacobus dicens. Humiliamini in conſpectu dei. non dicit hominum ⁊c̄. Jaco. iiij. ¶ Secunda humilitas eſt vicioſa. qn̄ quis in conſpectu hominū humiliatur ⁊ tn̄ intus habet cor inflatum vt venter mulieris grauide. et corā hominibus faciunt vt ypocrite. De illis dicit ſcriptura ſancta.. Eſt q̄ nequiť ſe humiliat ⁊ interiora eius plena ſūt dolo. Ecc̄i. xix. Humilitas autē beati blaſij fuit v̾tuoſa. qꝛ humiliabatur in conſpcū domini aſcendebāt enim ſua opera vt vitaret vanā gloriam. Pernoctabat eniz orando ⁊ contemplando ⁊ ſecrete tenebat lectum penitencie ⁊ portabat aliciuz et extra ibat honeſte indutus. Jeiunabat et quantum poterat ex humilitate abſcōdebat ſuam ſanctitatē. ſed deus exaltauit eum. Auc̄tas. Humiliamini in conſpectu dei ⁊c̄. quia deus vult cauſaz manifeſtare ad gloriam dei. ⁊ bonū exemplum hominū ¶ Nota ſuꝑ illo verbo Non poteſt ciuitas abſcondi ſupra montez poſita. dicit gloſa Auguſti. i. perſona ſuper ingentem vitā. Secus de ypocritis qui appetunt videri ⁊ laudari. Et ficte faciant multa opera et tales vt fumus tranſeūt totaliter ⁊ non habent fundamentum in deo. quia dicit ſcriptura. Gaudium ypocrite ad inſtar puncti. Job. x. Humilitas virtuoſa beati Blaſij notatur cum dicit granū. Nam palea ſignat ſuperbos Rō

quia plures ſunt eorũ ꝙ̃ humiliant. Se
cundo etiã quia palea eſt vana ⁊ leuis.
et ſemꝑ eminet granũ vero paruũ ⁊ ſꝑ
ſubicitur. Sic humilis ⁊c̃. Juxta hoc di⸗
cit ſcriptura. ꝙ futurum eſt ſcȝ ꝑſona ſan
cta ſeminans ſcȝ in hoc mundo ſed nudũ
granũ ſcȝ a vanitatibꝰ. Ecce humilitas
prima Cor. xv. Deus autem quãtoma
gis beatus Blaſius abſcondebat ſuã ſã
ctitatem tantomagis publicabat in mira
culis que faciebat. Dicatur quõ erat de
ciuitate capadocie ⁊c̃. Et dicatur mira⸗
culũ de puero curato filio vidue in cuiꝰ
gutture ſpina piſcis tranſuerſa ipſum ſuf
focauit vel ſuffocabat ⁊c̃. xp̃s vero con⸗
ceſſit ſanitatem pro illo ⁊ pro omnibus
qui de malo guttere ipſum inuocarent ex
hoc hodie benedicitur in honorẽ beati bla⸗
ſij panis vinum ⁊ huiuſmodi ⁊ verifica
tur illud in beato Blaſio Lu. xviij. Om
nis q̃ ſe humiliat exaltabit̃. ¶ Nota qui
ſe humiliat ſcȝ de humilitate vera exalta
bitur. ¶ Dico ſecundo ꝙ ſecũda virtus
eſt ſublimitas gracioſa. ſcȝ in dignitate.
quia fuit epiſcopus ciuitatis ſubaſtẽ. iõ
dicitur frumenti qꝛ ſcȝ inter alia grana ẽ
melius. Jdeo prelati qui in populo ſunt
maiores ⁊ nobiliores ſignificantur ꝑ fru
mentum. Zach. ix. Quid bonũ eius. ſ.
populi xp̃iani ⁊ quid pulchrum eius ſcȝ
frumentũ electorum. i. prelatum. Et qꝛ
beatus Blaſius fuit epiſcopus. Jdeo di
citur frumenti. Dicatur quomodo fuit
electus non ſolum a canonicis ſed etiã
ab omnibus laycis ſebaſtis orantibꝰ ⁊c̃
Et ſubito deus inſpirauit in cordibus. ſ.
talium omnium vt peterent Blaſium
in epiſcopum alta voce. ipſo autem con⸗
tradicente omnino fuit electus. ⁊ flens
aſſumpſit. Racio quare ipſe flebat. qꝛ
in iudicio epiſcopi habent reddere racõẽ
non ſolum de ſuis proprijs animabus ſꝫ
de omnibus ſibi commiſſis. Jdeo dicit
ſcriptura. Judicium duriſſimum in hijs

qui preſunt fiet. Exiguo enĩ conceditᷣ mi
ſericordia. potentes enĩ potenter tormen
ta patientur Sap. vi. ¶ Nota iudiciũ
duriſſimũ Tria enim iudicia ſũt platl
Primũ eſt quõ intrauit dignitatẽ. Si
ꝑ portã qñ ſcȝ ſine ſcitu eligitᷣ. vel papa
prouidet ſine ſui vel ſuoꝝ reqͥſitione. Si
vero aliter intrat fur eſt ⁊ latro. nec põt
ſaluari niſi renũciet. Vñ ſcriptura de hoc
dicit. Amen amen dico vobꝭ qui non in
trat ꝑ oſtiũ in ouile ouiũ ſed aſcendit ali
unde vel ꝑ lrãs vel ꝑ preces armatas. l
ꝑ dona ⁊c̃. ille fur eſt ⁊ latro. Joh. x. O
durũ iudicium fiet ei. Secundũ erit du⸗
rius iudiciũ qḋ ei fiet ſcȝ quõ vixit poſt
ꝙ̃ intrauit ⁊ quõ redditus expẽdit. quia
tres ꝑtes debet facere de eis. vnã pro ſe.
ſecundã pro ſua familia. terciã pro pau⸗
peribꝫ. Terciũ erit ſcȝ iudiciũ duriſſimũ
quod fiet ei qñ reddẽ conputũ de anima
bus dãnatis ex ſua negligencia. Nã cui⸗
libet tali dicitᷣ Ezech. xxxiij. Speculato
rẽ te dedi domui iſrahel. Audiẽs ḡ ex me
ſermonẽ annunciabꝭ ex me ei. Si me di⸗
cẽte ad impiũ morte morieris non fuerl
locutus vt ſe cuſtodiat impius a via ſua
ip̃e impius in ſua iniquitate morietᷣ. ſang⸗
uinẽ autẽ eius de manu tua requirã. Si
autẽ annunciãte te ad impiũ. vt a vijs
ſuis ↄuertatᷣ ⁊ nõ fuerit ↄuerſus ip̃e mori
etur tu autẽ aĩaȝ tuam liberaſti. Jã vi⸗
detis quõ ⁊ qualiter curatᷣ de animabꝫ qꝛ
parũ. Ecce quare dicit. Judiciũ duriſſi⸗
mũ ⁊c̃. Jſta ↄſiderãtes antiqui ſcti cũ
maximo timore accipiebãt onus ep̃atus,
et ↄdicebant q̊ſqꝫ ↄgnoſcebãt dei volũ
tatẽ ⁊ tunc ↄfidendo de auxilio diuino ac
cipiebãt. Dicatᷣ quõ beatus Blaſius fac
tus ep̃s non mutauit ſtatũ ſuũ vt faci⸗
unt multi mali. Statim ei faciunt varia
tes in familia nimis magᷣ in equis ⁊ pom
pis dicẽdo honores mutãt mores ſcȝ in
malis ⁊ in bonis non eſt verũ. Et qꝛ bea
tus Blaſius nõ dimiſit ſuũ ſtatũ ḡ nec

deus abſtulit ſibi gr̃am miraculoꝝ ymo augmẽtauit eã qꝛ non ſoluꝫ curabat hoĩ nes ꝫ eciã aĩalia ferociſſima q̃ eciaꝫ ſibi obediebãt. Dicatur miraculũ de muliere paupcula hñte vnicuꝫ porcellũ qui a lupo fuit captus q̃ cum maxia feſtinacõe recurrit ad beatũ Blaſium vt preciperet lupo vt reſtitueret ſibi porcuꝫ quẽ emerat etc̃. Qđ et fecit. Stati eniꝫ viuũ ꝓſtitit ſibi lupus. Mõ cogitate hic duo diligẽter. Primo virtutẽ beati Blaſij. Scđo duriciã noſtraꝫ. Virtus ei beati Blaſij qꝛ mouit coꝛ lupi ferociſſimi ad reſtituẽduꝫ carnes quas tñ ipſe diligit obediendo beato blaſio qꝛ erat amicus dei ⁊ deo obediens. ſic eciã fuit in primo ſtatu ꝙ q̃ꝫ diu adam fuit deo obediens aĩalia obedierũt ei. Scđo ꝯſiderate duriciã noſtraꝫ lupus eñi rapax ad ꝓceptuꝫ beati Blaſij reſtituit furtũ. Et tu fur latro non ex precepto blaſij ꝫ dei. nõ vis reſtituere furtũ ſeu vſurã peiores ſumus q̃ꝫ beſtie. O q̃t vſurarij ſunt q̃ mutuant .x. floꝛe. ⁊ ponit̃ in inſtrumẽto ꝙ ſunt .xij. vel emunt mĩoꝛi precio pato. vel vendũt in plus ꝓpter preciũ ſperatũ. vel ſup poſſeſſiones accomodãt pecuniã interim recipiũt fructus vel recipiũt a coĩtate ⁊c̃. vel retinent ſibi ſolidatã ſeruoꝝ. vel bona eccĩe vt deciãs vel primicias vel bona defunctoꝝ nõ poſſunt ſaluari niſi reſtituãt. Non ei dimittitur pctm̃ niſi reſtituat̃ ablatũ. Regula eſt iuriſtarũ ⁊ eciã theologoꝝ. ⁊ eſt Auguſti. originaliter h̃ dicere poteril ꝯ ipos vſurarios. ¶ Dico tercõ ꝙ tercia ꝟtus eſt aduerſitas rigoroſa cum dicit̃. cadẽs etc̃. ſcꝫ de dignitate epali. Cũ enim fuiſſet diu in ſuo epatu venit aduerſitas cõtra xp̃ianos vel ꝙ abnegarẽt fidẽ xp̃i vel ꝙ moꝛerẽtur. ꝓpter qđ beatus Blaſius fuit depoſitus ⁊ exul a ſuo epatu a prefecto ⁊ iuit in deſertũ vbi in q̃dam mõte ⁊ in quadã ſpelũca vixit in maxia pnĩa. Ecce quõ poteſt dici cadẽs. Et poterat dr̃e cum dauid. Impulſus euerſus ſuꝫ vt caderẽ. ⁊ dñs ſuſcepit me ſcꝫ de deſerto. et qꝛ in tanta aduerſitate noluit deũ deſerere nec deus ipm̃ deſeruit. Nã cum eſſet i deſerto nec haberet ad comedendũ confidens in deo dixit. Oculi oĩm in te ſperãt dñe ⁊c̃. dicẽs ſuas hoꝛas deuote ac ſi fuiſſet in ciuitate. Et hoꝛa prãdij exibat ſpeluncã. ⁊ di. hiſto. ꝙ volucres veniebãt ad euꝫ poꝛtantes ei cibum de illo qđ ipẽ aues coẽdebãt. poꝛtabãt ei ſibi hoꝛa prãdij ſcꝫ hoꝛa nona veniebãt q̃nquaginta l̃ centũ colunbi cũ granis tritici. Itẽ ſtoꝛnellus cuꝫ oliuo in roſtro. Itẽ coꝛui poꝛtabãt ſibi ficus nouas. Itẽ falcones veniebant cũ pdicib⁹. Et beatus Blaſius dicebat verſuꝫ et omnes aues erãt in circuitu. Nota ꝙ nullus ep̃s nec rex habet tot ſeruitoꝛes ⁊ comedebat illud qđ ſibi placebat non carnes ⁊ poſt diuidebat eis cibuꝫ ꝓcipiens eis ꝙ non litigarẽt di. quõ eſt confidendũ de deo qui ei bene ſeruiũt deo non opoꝛtet eos timere ꝙ eis deficiat. Nõ dicat q̃s religioſus O miſer vnde habebo aliã cappaꝫ qñ iſta erat rupta ⁊c̃ Seruiatis deo diligenter qꝛ nihil vob̃ deficiet. Nunq̃t dicit ipẽ deus Ih̃s xp̃s ſcꝫ primũ q̃rite regnum dei ⁊ hec oĩa adicientur vob̃ Math̃. vi. Idem de clericis et laycis. Sed mõ talis eſt vita multoꝛũ ꝙ mirum ẽ quõ inueniũt aquã in fontibus qꝛ non ſunt digni. Sed de illis q̃ ſeruiũt deo dicit xp̃us. Nolite ſolliciti eſſe dicentes. quid mãducabimus aut q̇d bibemus aut quo operiemur. Scit ei pater veſter qꝛ hijs omnibus indigetis. mathei. vi. Item non ſolum aues ſed eciam animalia vt leones vrſi lupi. Si aliquãdo infirmabantur ꝙ habebãt aliquid in gutture ⁊c̃. vel ſpinam veniebant ad eũ oſtendentes ei vulnera qui curabat ea i nomine Iheſu cum ſigno crucis facto ſup plagaꝫ dicens. De cetero caueatis nl̃li noceatis quia ex malicia veſtra ⁊ ex cul

pa euenit vobis hoc malū vel ſimilia ver
ba. ¶ Nota hic quia animalia irronabi-
lia ꝓ ſanitate obtinenda recurrebant ad
xp̄m ⁊ vos ad quē recurritis ad dyabo-
lum qꝛ ad diuinos vel ſortilegos. Si di
catur. hoc facimus quia non habemꝰ me
dicos apothecarios nec medicinas ⁊c̄.
Dicatur de virtute huius noīs Iheſus
Iuxta illud homines ⁊ iumenta ſaluabꝭ
domine quēadmoduꝫ ⁊c̄. Ideo dauid.
Beatus vir cuius eſt nomē domini ſpes
eius ⁊ non reſpexit in vanitates ⁊ inſani
as falſas. ¶ Quarta virtus ē acerbitas
doloroſa ſcꝫ multoꝝ tormētoruꝫ quod
innuitur cum dicitur in terra qꝛ de deſer
to ductus fuit ad terram ſuam vt ibi per
martiriuꝫ coronā glorie acquireret. Co
ronans coronabit te ſcꝫ tribulatōe quaſi
pilā mittet te in terram de tormento in
tormentum. Cū enim fuiſſet in deſerto
vt dixi in ſpelunca xp̄us ſibi apparuit di-
cens ꝙ ſibi offerret ſacrificium qui intel-
lexit ꝙ diceret miſſam ⁊ ſurrexit ⁊ interī
venerunt ad eūm aliqui homines miſſi a
comiſſario imꝑatoris vt ipſum adduce-
rent captuꝫ. Et tunc beatus Blaſius in-
tellexit ꝙ xp̄us dicebat de ſacrificō cor-
poris ſui in martirio Et flexis genibꝫ gra
cias egit xp̄o quia r̄cordabatur de ſeruo
ſuo. Cum autem duceretur captus con-
uertit multos videntes miracula que fa
ciebat. Cum autem adductus eſſet corā
preſide dixit ei preſes. Gaude Blaſi a-
mice deoꝝ ſalutans euꝫ dulciter. Et ait
Blaſius non dicas deos ſed demones.
Tunc iratus preſes dedit ſibi quinqꝫ tor
menta. ¶ Primum quia fecit eum fuſtibꝫ
cedi. et in quolibet ictu beatꝰ Blaſius di-
cebat Iheſus xp̄us. ⁊ virtute huius no-
minis viuebat. quia alias mirū erat qm̄
poterat viuere. ¶ Secundum fuit capcio
carceris fetentis ſine cibo ⁊ potu. Sed
licet corpus detineretur in carcere ani-
ma tamen ipſius diſcurrebat per palacia

paradiſi deuote contemplando ordines
angelorum. Fuit eciam confortatus a
muliere cui lupus porcum reſtituerat. q̄
audiens beati Blaſij capcioneꝫ portauit
caput porci coctum ⁊ panem ⁊ vinuꝫ cū
lucerna accenſa ad beatum Blaſiuꝫ que
habita licencia a carcerario intrauit carce
rem ad quam dixit beatus Blaſius. Fi
lia volo tibi ſoluere caritatem quam er-
ga me feciſti. Noueris ꝙ ego in breui de
beo martiriſari ⁊ impetrabo tibi ſolutio-
nem. Et quia es pauper dabo tibi mo-
dum ditandi. Quolibet anno cum can-
dela accenſa venies ad eccleſiam meam.
Et ita fecit ⁊ ditata eſt infra breue tem
pus. De nullo alio ſancto legitur ꝓmi-
ſiſſe alicui diuicias temporales. ¶ Terci
um tormentuꝫ fuit aculeus in quo nudꝰ
et ferreis pectinibus dilaniatus intantū.
ꝙ fluuius ſanguinis decurrebat de corpo
re eius Ipſo autem dicente. Non ſunt
condigne paſſiones huius temporis ⁊c̄.
ad Roma. viij. non curauit hoc tormen-
tum. Et iterum reducitur ad carcereꝫ vt
interim pararentur forciora tormenta.
Septem autem mulieres que ſanguinē
martiris colligebant ex deuotione capite
truncantur. ¶ Quartum tormentum fuit
quia preſes iuſſit ipſum mitti in lacum q̄
ſignatus ab eo ſtetit ſicut arida. ⁊ ipē in
medio. Cultores vero ydolorum volē
tes ad eum venire demerſi ſunt. Aqua
enim ſuſtinet leuia ſed nō grauia. maxīe
onera peccatorum. ¶ Dico quinto ꝙ q̄n
ta virtus eſt felicitas glorioſa cum dica-
tur mortuum. Nullum enī tormentuꝫ
facit martirē glorioſū niſi mors. Iō ayt
dauid. Precioſa in ꝯſpcū dnī mors ſcō
rū eius. Sic ordinatū eſt a xp̄o ꝙ nullꝰ
habeat felicitatē glorie niſi ꝑ mortē. q̄a
nec ipſe xp̄s nec eius mater virgo Ma-
ria aliter habuerunt. Nonne ſic oportuit
pati xp̄m ⁊ ita intrare in gloriam ſuam.
Luce. xxiiij. Iō dicitur mortuū in thꝛāre

Nota eius martirium. Cũ enim fuiſſet in ſtagno angelus dñi dixit ei. O glorioſe egredere ⁊ ſuſcipe coronā. Ipſo autē egreſſo apparuit lux magna ante faciem eius ⁊ dixit preſidi. vt cognoſcas qꝫ reputo mihi ad gloriam mori ꝓ xpo. ecce me huc preſento ⁊ qꝫ multi conuertebā tur ex eius miraculis ideo dedit preſes ꝯ eum ſniaʒ decapitacōis. Cum autem beatus Blaſius oraret dixit ei dominus. Omnē peticōeʒ tuam adimplebo ꝓmittens iuuare omnes inuocātes eum ⁊ hoc dicto capite ceſus eſt. Nota hic ſancti et amici cum quanta penitencia habuerunt paradiſum ⁊ nos credimus illuʒ habere ſine penitencia ſed mētita eſt iniquitas ſibi ⁊c̄. Jō oportet nos facere penitenciā ſcʒ in corde ꝑ contricōeʒ. in ore ꝑ confeſſionem. ⁊ in corpe ꝑ aliquā afflictōem Jō ait xps. Penitenciā agite ⁊c̄.

De ſancta Agatha ꝟgine ⁊ mar.

Similis eſt homini patrifamilias. Habetur verbū iſtud Math. xiij. Sicut tota ſolennitas ⁊ officiū hodiernum eſt beate Agathe ꝟginis precioſiſſime et martiris. Ita erit et ſermo. Sed primo ſalutet virgo Maria ⁊c̄. Iſtud verbū ſm ꝙ ego volo illud ꝑtractare de preſēti habet talem intellectū. Q beata Agatha eſt ſimilis hoi patrifailias. Queritur ḡ quis eſt iſte paterfamilias. Dico ꝙ nullus alius niſi xps Unde ipē ayt. patrem ſcʒ vlem nolite vocare vobis ſuꝑ terrā vnus eſt enim pater veſter ſcʒ vniuerſalis qui in celis eſt. Math. xxiij. Dicit ḡ thema noſtrū. Q beata Agatha eſt ſilis hoi patrifailias. i. gēris xpiane qꝫ geniti⁹ ſingularis eſt ſm declinacōʒ grecā. Sciendū auteʒ ꝙ in ſacra ſcriptura inueniūtur clare tres ſimilitudines inter deum ⁊ hominē. Et ſic videbimus de qua loquitur thema. Prima eſt ꝑ eſſencialem vel ſubſtancialem creationem.

Scđa eſt ꝑ humanalē incarnationeʒ

Tercia ꝑ virtualem ymitacionem

Per primā homo factus eſt ad ymaginem ⁊ ſimilitudinem dei. Qñ enim de⁹ creauit animam imprimit in ea ſuaʒ ymaginem. Sicut tu qñ imprimis ſigillum cere imprimus ſimul ⁊ ymaginem ſigilli. velud eciam mulieres ſigillando panem in furno. Ita deus qñ creat animam. in ea imprimit ſuam ymagineʒ. Cogita ꝙ deus ſit vt ſigillum vnius eſſencie vel ſubſtancie ⁊ trium perſonarum. Ita anima eſt vnius eſſencie ⁊ trium potenciarum. Prima eſt memoria que eſt de preteritis. Secunda eſt intelligencia ſcʒ de preſentibus et Tercia eſt voluntas de futuris. Nulla alia creatura huius mundi habet iſtam ſimilitudinem cum deo niſi homo non ſol licet ſit tam pulchra creatura nec luna ⁊c̄. Et ſicut deus eſt vnus in toto mundo ⁊ ipſum regit ⁊ gubernat. Ita anima eſt vna in toto corpore ⁊ tota in toto corpore. Et tota in qualibet parte. vt vult phs in ſcđo de anima. Et ex iſta ſimilitudine dixit deus quādo voluit creare hominem. Faciamus hominē ad ymaginem ⁊ ſimilitudinem noſtram. Geñ. j. Verbum eſt dei patris ad filiuʒ et ſpiritum ſanctū qui poſſunt creare hominem ⁊ non ad angelos vt falſe dicūt iudei. Iſta eſt prima ſimilitudo inter deum ⁊ hominem. ſed iſta ſimilitudo ſola non ſufficit ad ſaluacōem. quia omnes homines habēt iſtam ſimilitudinem cum deo ⁊ cū non omnes ſaluātur Ideo dānabile eſt tantam ſimilitudinem diuine ymaginis indigne ſeruare. Magnū eniʒ peccatū eſſet ꝓicere ymaginē crucifixi in luto vel igne. maius pcm̄ eſt illoꝝ q̄ ꝓiciūt aīaʒ quaʒ fecit non faber lignarius vel argētarius ſʒ deus ad ymaginē ſuaʒ.

Et tu auare picis eam in luto auaricie.
Et tu luxurioſe in igne luxurie. Jdō ɔſer-
uanda eſt honeſtiſſime vt reliq̄e ligni cu
ſtos vel virgis Marie qꝫ precōlioꝛ ē aīa
q̄ȝ quecūq̄ȝ reliq̄e. ¶ Secūda ſimilitudo
inter deū ⁊ hoīem eſt ꝑ humanalē incar-
nationē qñ deus factus ē ad ymaginē et
ſilitudinē hoīs aſſumens ꝑfectā huma
nitatē in vnitatē ꝑſone. Sicut enim in
creacōe homo factus fuit ad ymaginem
dei. Jta deus factus eſt ad ymaginem et
ſilitudinē hoīm. hoc dicit ſcriptura. Qui
cum in forma dei eſſet non rapinam arbi
tratus eſt eſſe ſe equalē deo ſꝫ ſemetipm̄
exinaniuit formā ſerui accipiens in ſimilitu
dinem hoīm factus ⁊ habitu inuētus vt
homo Ad philipp. ij. Nec iſta eciā ſilitu
do ſufficit ad ſaluacōeȝ ymo ɔ̄ſiter agra
uatur dampnacio hoīs indigne tractantis
naturā quaȝ deus aſſumpſit. Deus enī
exaltauit humanitatē in gloria ſuꝑ ange
los ⁊ tu vituꝑras eā viuendo vt porcꝰ
luxurioſe. ¶ Tercia ſimilitudo ē ꝑ virtua
lem ymitacōem. ꝑ hoc enim homo refici
tur ad ymagineȝ ⁊ ſilitudinē dei ſicut ad
exemplar oīm virtutū. verbi gracia. Sic
fuit miſericoꝛs ⁊ liberalis cōtra auariciā
Noli eſſe auarus ⁊c̄. ꝑ vſuram ⁊c̄. Si
cut xp̄us fuit caſtus ⁊ purus ⁊c̄. abſti-
nens caritatiuus ⁊ plenus amoꝛe. Jta ⁊
tu ⁊c̄. Jſta ſimilitudo ſufficit ad ſaluaci
onem preſuppoſitis primis Et iſta ē me
lioꝛ ⁊ dat conplementū alijs qꝫ ſine iſta
alie ſimilitudines nō ſaluarent. Jdeo di
cit ſcriptura. Eſtote ymitatoꝛes .i. ſimi-
les dei ſicut filij cariſſimi. ⁊ ambulate in
dilectione ſicut ip̄e dilexit vos. Ad phi-
lippen. v. Juxta iſtam ſimilitudinem ter-
ciam dicit thema de beata Agatha Simi
lis eſt homini non ſolum ꝑ primam ⁊ ſe
cundā vt alij ſed ꝑ virtualem ymitatio
nem. Modo videamus ſilitudines vir-
tuales maioꝛes Agathe ad xp̄m. et de
quibus poſſumus recipere bonam inſtru
ctioneȝ pro regimine vite noſtre. Et no
taui ſex in eius vita. fuit enīȝ ſilis xp̄o
¶ Primo in virtuoſa cōuerſacōe
¶ Scđo in fructuoſa predicacōe.
¶ Tercō in luminoſa diſputacōe.
¶ Quarto in ſua paſſione.
¶ Quinto in ſua defunctione.
¶ Sexto in ſua tumulacōe.
¶ Quantum ad primum dico. q̄ beata
Agatha ⁊c̄. quia recte vt xp̄us fuit con
uerſatus in hoc mundo. ita voluit eciam
beata Agatha cōuerſari. quia ſicut pictoꝛ
vel mulieres que operātur de ſerico iuxta
exemplar depingunt ymaginem. Jta bea
ta Agatha ad ymaginem ſcȝ vite xp̄i de
pingebat ſuam vitam virtutibus ⁊ ope-
ribus bonis. Primo enim reſpiciebat fa
ciem xp̄i principium vite humane. quia
cuȝ eſſet altius in ſuo palacō paradiſi cū
patre ⁊ ſpiritu ſancto cum ſuis l'aicni-
bus .i. angelis voluit deſcendere ⁊ clau-
di in parua cella vteri virginalis. Jn q̄
beata Agatha notauit infinitam xp̄i hui-
litatem. Et voluit ei in hoc aſſimilari qꝫ
cum eſſet nobilioꝛ genere. pulchꝛioꝛ cor
poꝛe ⁊ famoſioꝛ in bonitate ciuitatis ca
thanenſis. Et moꝛtuis parētibus remā
ſit heres illius magni palacij patris ſui q̄
exemplo xp̄i dimiſit palacium patris. et
oꝛnamenta ⁊ vaſa aurea argentea ⁊ re
ſtrinxit ſe in quadam parua domo vt ſim
plex ꝑſona. Ecce quomodo fuit ſimilis
xp̄o in humilitate. Jtem ſicut xp̄s in ſua
conuerſatione fuit puriſſimus ⁊ caſtus.
quia nunq̄ȝ guſtauit de illa delectacōe ve
nerea. Jta beata Agatha in hoc fuit ſibi
ſimilis. Ecce quō ad xp̄i exemplū depī
gebat vitam ſuā. vitabat familiaritates
hominum quia alias virginitas nō poteſt
bene conſeruari. Dicatur pro correctōne
beginarum vt vitent familiaritates ⁊c̄.
Sicut eciam xp̄s in hoc mūdo voluit te
nere aſperā vitam qꝫ vltra .xl. quā fecit
tota vita xp̄i fuit .xl. Dicit mgr̄ hiſtoria.

ꝙ nunꝗ̃ comedit carnes niſi de agno paſ
chali volens ſeruare legē nunꝗ̃ cenabat
Ita beata Agatha in hoc voluit ſibi aſſi-
milari ieiunabat dimiſit carnes quia vir
ginitas cum abſtinencia conſeruatur. per
ſona enī guloſa ſemꝑ erit luxurioſa. Et
ſi ad extra oſtendatur caſta ſecrete tamē
faciet multas corrupcones niſi ſit abſti
nens. Item xp̄s in hoc mundo voluit eē
pauꝑ. cum tamen eſſet dominus omniū
rerum quia domini eſt terra ⁊c̃. xxxiij an-
nis portauit eandem veſtem quaʒ ſibi fe
cit mater ſua cum eſſet puer. Ita beata
Agatha voluit indui pauꝑrime vt begi
na ⁊ dabat patrimoniuʒ pauperibꝫ amo
re dei ⁊ viuebat proprijs manibꝫ filauit
inſuit texuit qꝛ nullus poteſt cōtinue ora
re ⁊c̃. Iſto modo virgo Maria proui-
debat ſibi filio ⁊ ioſeph. O benedictus
eſt qui ſic diuidit tempus modo orando
modo operando ⁊c̃. Item xp̄us fuit di
ligens laborando predicando de villa ī
villā ⁊c̃. Ita beata Agatha fuit diligēs
in operibus ſuis ſpiritualibꝰ. Surgebat
in media nocte ad orandum ⁊c̃. qualibet
ebdomoda confitebatur eciaʒ cum lacri
mis ⁊ qualibet die dominica communica
bat cum maxima deuocōe. Ecce quomo
do fuit ſimilis homini patrifamil̃. Mo
raliter ſi non poſſumus ita eſſe ſil̃es xp̄o
vt fuit beata Agatha ad minus quoli-
bet die teneatis certam oracōem mane ⁊
ſero cogitando ꝙ videris xp̄m preſentē
Item poſt laborem ſex dierū ebdoma-
de in dominica quieſcatis ab omni opere
temporali non tangatis ꝑtem domini ſ̃
audiatis miſſam completam cum ſilencō
Aliud autem tempus ſit tuum ad delec-
tandum ludendum non ad taxillos ⁊c̃.
ſed ad baliſtaʒ. non pro pecunia ⁊ huiuſ
modi non eundo ad lupanar vel ad furā
dum fructus vel aliud quia ſi ſic faceret
melius eſſet fodere ⁊c̃. qꝛ non eſſet ma-
gnum peccatū. Dicit enim deus. Memē

to vt diem ſabbati ſanctifices ⁊c̃. Exo.
xxij. Sabbatum quietis eſt dominica in
qua xp̄s quieuit ab opere noſtre redemp
tionis. Sanctificatur enī audiendo miſ-
ſam ſermones ⁊c̃. Item in quolibet an-
no cōmunicare in paſcha ſi iſtam regulā
velletis ſaluare iretis ad paradiſuʒ abſqꝫ
purgatorio. Omnia honeſte. i. deuote ⁊
ſc̄m ordinem fiant in vobis. j̃. ad Cor.
xiiij. ¶ Dico ſecundo ꝙ beata Agatha
fuit ſimilis xp̄o in fructuoſa predicacōne
Modo videamus xp̄s quomodo in hoc
mundo predicauit. Deinde videbimus
quomodo beata Agatha predicauit ſo-
lum in vna domo ſcʒ iudeoruʒ. Non ſū
miſſus niſi ad oues que perierūt domus
iſrahel. Math. xv. Et nunquit xp̄us ve
nit pro redemptione omnium ⁊c̃. quare
ergo dicit. Non ſum miſſus ⁊c̃. ſcʒ ad
predicandum perſonaliter. Et predica-
bat contra ſeptē peccata ſeu vicia in qui
bus ille populus ſtabat. non predicabat
phiam nec poetrias nec de aſtrologia li-
cet ſciret omnia ſed ad correctionem vici
orū. In hoc ſibi ſimilis fuit beata Agata
que predicauit in vna domo contra ſep
tem peccata ſeu contra ſeptē vicia. Cum
enim beata Agatha viueret ſimpliciter.
vt dixi venit commiſſarius Imperatoris
Quincianus nomine cōtra xp̄ianos. vt
abnegarent xp̄m vel interficerētur. et fu
it ſibi dictum de vita ⁊ ſācitate beate a-
gathe que erat nobilior ⁊ pulchrior ⁊ di
tior alijs ⁊ quomodo erat xp̄iana. Ideo
ꝙ faceret eā abnegare ⁊ poſſet eam du-
cere in vxorem. Et quia erat ſuperbus il
lud attēptabat. vt ſonaret ī auribus vul
gi ꝙ tantus eſſet ꝙ poſſet nobiles ſubiu
gare. Et quia erat libidiōſus ad aſpectū
virginis pulcherrime ſuā concupiſcentiā
commouebat. Et vt auarus ad ſuas di-
uicias ſiue ad eius facultates ſuſpirabat
Et vt ydolatra xp̄i nomen audire nō po
terat. Et volens beatā Agathā peruer

tere. tradidit eā cuidam meretrici nomīe
Affrodoſie pulchra corpore ⁊ meretrix.
que habebat nouē filias corpe pulchras
ſed etiam meretrices vt eius animū im-
mutarent. Mater venalis docet vt filia
ſit talis. quelibet enī illarū tenebat came
ram ſuam ornatā in eadem domo vt pec
cando acquirerent magnas pecunias. ⁊
dabāt ſe delicijs ⁊ placitis. ⁊ multis mu
lieribus auferebant viros. non curabāt
de deo ⁊ coram beata Agatha faciebant
diſſolucōes tactus ⁊ oſcula vt eam accē
derent in inhoneſtas locucōes vt poſſent
eam inclinare ad commiſſarij voluntatē
vt conſentiret vt eſſet eius vxor ⁊ eſſet
magna domina ⁊c. aliquādo cum minis
Beata Agatha reſpondebat Verba ve
ſtra nō ſunt niſi ventus promiſſiōes vt
pluuia. mine vero quaſi vnde. Ego autē
fundata in petra fortiſſima ſcȝ xp̄o non ti
meo aliquē. Filie vero affrodoſie cogitā
tes eam vanitatibus inclinare ornabant
ſe veſtimentis aureis ⁊ ſericis dicentes.
Agathe. Vt ita poſſet ipſa ornari ſi vel-
let. Ipſa autē reprehendēs eas dicebat.
O miſere ⁊ tantum cōſtabit ille ornat⁹
in alia vita ⁊ flebat. Item comedebant
capones ꝑdices ⁊c. quia ignis luxurie li
gnis ciborum cōſeruatur. Agatha dice-
bat eis ꝙ in inferno eſſent ſemꝑ eſurien
tes. ⁊ ipſa comedebat panem ⁊ aquā.
Ecce quomodo fuit ſimilis p̄rifamilias
in predicacōne. Quia ſicut xp̄s predica-
uit in domo illius meretricis ſcȝ iudayce
quia meretrix eſt vxor que dimiſſo viro
recedit cum alio. Ita iudea ⁊c. Sic bea-
ta agatha in domo illius meretricis Af-
frodoſie igitur ⁊c. Similis ē homini pa
trifamilias. Moraliter illa meretrix af-
frodoſia cum filiabus ſuis corrūpebant
totam illā ciuitatē. Quādo enim mere
trices ſuſtinētur ꝑ vicos ciuitatis corrū
punt totā ciuitatē. Ideo ciues debēt ad
partem facere lupanar ante portas ⁊c.

Dicatur ergo cōtra illum errorē ꝙ ſimplex
fornicacō non ſit peccatum mortale ſic di
cendo ego ſum liber ⁊ ipſa ſimiliter ⁊ pla
cet ſibi ⁊ mihi cui ergo facio iniuriā. Iſta
racione decipiūtur ⁊ dampnantur multe
anime. Reſpondeat ad hoc ꝑ ſimilitudi
nē de rege habente plures filias ⁊ tu pec
cas cum aliqua filia ſua ⁊ ſibi placet ⁊ ti
bi ⁊c. ⁊ dicis cui facio iniuriam. Nunquid
domino tuo facis prodicionē. Ita xp̄us
rex tuus eſt pater omnium mulierū iure
creacōis ⁊ redemptōis. Et quia eas ge
nuit in regeneracōne baptiſmali. vel etiā
ſi peccas cū captiua nunquid dn̄o ſuo facis
iniuriā. omnes mulieres ſūt captiue xp̄i
ſuo ſanguine empte ſūt. ergo hereſis ē dice
re ꝙ ſimplex fornicacō non ē pctm̄ mor-
tale. Ideo dicit ſcriptura. Abhominacō fac
ta eſt in iſrahel .i. xp̄ianitate ⁊ in Iherlm
a clericis q̄ filiā dei habuerūt alieni ſcȝ
qui nō erant eius viri. Mal. ij. Si vero
rex dat tibi filiā ſuā in vxorem recipias
eā ⁊ habeas placitū cum ipſa. Aliter nō
vult deus ꝙ fiat. Ideo numeri. v. Locut⁹
eſt dn̄s ad moyſen dicens. precipe filijs
iſrahel vt eiciāt de caſtris omnē leproſū
et qui ſemine fluit ſcȝ ꝑſonas publice et
notorie luxurioſas. Dico tercō ꝙ fuit
ſilis xp̄o in ſua diſputacōe. xp̄s diſputa-
uit ſolenniter cū dyabolo poſtquam ieiuna-
uit .xl. diabolus voluit xp̄m inclinare ad
peccatū gule p̄mo. ſcd̄o vane glorie. ter-
cio auaricie. Sed xp̄us habuit victoriā.
Ita beata Agatha diſputauit cū dyabo
lo ſcȝ quinciano cōmiſſario in cuius ore
dyabolus loquebatur. Nā videns affro-
doſia ꝙ nihil faciebat abijt ad quincianum
di. ei. Facili⁹ poſſūt ſaxa emolliri quam ab in-
tencōe xp̄iana mens iſtius puelle reuoca
ri. Tūc quincianus fecit eā ad ſe adduci
tūc incepit diſputacō. qn̄ autem quincian⁹
q̄ vt carnal' expectabat vidē. A. ornatā
q̄ ita fuerat ſibi laudata qn̄ vidit eā i hi
tu deſpecto cū deſpectu dix. Cu⁹ ꝯdicōis

es Rn̄dit agatha. Ingenua ſum ⁊ nobilis ⁊ expectabilis genere vt oīs parētela mea teſtat̄ Quincian⁹ quō ergo in habitu tali deſpectu incedis. Rn̄dit agatha. q2 ancilla xp̄i ſum ſuo ſanguine empta. Ideo me oñdo ſeruilē pſonā. Et quincian⁹ dixit ꝯdicis tibi ipi q2 dicis te nobilem ⁊ captiuam ſiue ſeruilē. Et agatha Sūma ingenuitas.i.nobilitas iſta ē i q̄ fuit⁹ xp̄i cō pbat̄ ⁊ ſic fuit Quincianus vict⁹ de pma q̄ſtiōe. Et q2 nō potuit replicare minat⁹ ē ei d. Elige vnū de duobus aut diuerſas penas icurrere aut dijs ſacrificare hoīes adorabāt ydolū q̄ dicebat̄ Jouis Et mulieres aliū q̄ dicebat̄ ven⁹ Agatha rn̄dit Sit vxor tua talis ē dea ſua ven⁹. ⁊ tu talis q̄lis de⁹ tu⁹ Jouis. Tūc quincianus indignat⁹ iuſſit eā alapis cedi d. Iniuriā iudicis noli garrire Agatha āt cogitās quō xp̄s fuit etiā ceſus ſuſtinuit pacient̄ d. Quinciano. miror te virū prudentē q2 iō imparor eſſe cōmiſſariū ſuū inſtituit ad tātā ſtulticiā deuolutū vt illos dicas deos quoꝝ vitā nec te nec vxorē tuā velis imitari. Si enī credis ꝙ ſint boni bonū vobis oraui Si vero mali dimittas eos ⁊ ſic fuit vict⁹ de ſcd̄a ⁊ iuſſit eā incarcerē mitti dicens cōgita tecū vt poſſis euadere. At illa tu miniſter ſathane cogita ⁊ penite vt poſſis euadere damnationē eternā. Tercia diſputatio fuit non vǒbis ſed tormētis. Sequenti enim die fecit eam adduci coram ſe ⁊ ait. Quid tractaſti circa ſalutem tuam Agatha reſpondit. ſalus mea chriſtus eſt Et Quincianus ceſſabit iſta reſponſio friuola quia tormentis te affligam Agatha reſpondit. Si beſtias promittis audito chriſti nomine manſueſcunt. Si ignem virtute chriſti angeli rore celi extingunt. Gaudium meū eſt pati pro chriſto. Neſcis tu. quia granū tritici non reponitur in granario vſqꝫquo excuſſum eſt a palea nec anima mea quouſqꝫ ſit a corpore ſoluta per mortem. Ecce quō diſputauit Jō ſilis ē hoī Moralit̄ ita oportꝫ pſonas bonas ⁊ deuotas vincere tres diſputationes ¶ Prima ē male loquentiū illoꝝ ſcꝫ q̄ vadūt ad paradiſū tam inter religioſos q̄ꝫ inter clericos q̄ꝫ etiā inter laycos. Iſta diſputacō vincit̄ cogitādo verbū xp̄i dicētis. Cū maledixerint vobis hoīes ⁊ pſecuti vos fuerint ⁊ dixerint oīne malum aduerſus vos mencientes ꝑpter me ⁊c̄ Math. v. ¶ Secūda diſputatio ē carnis ſcꝫ infirmitatū doloꝝ ⁊c̄ vincit̄ enī talis cogitādo illud v̄bū apl̄i p multas tribulatōnes oportet nos intrare i regnū celoꝝ. Act. xiiij. ¶ Tercia ē dyaboli p varias temptatōnes vel cōtra fidē q̄ p̄t hoc ſuſtinere ⁊c̄. ¶ Dico q̄rto ꝙ fuit ſilis xp̄o i ſua paſſione legit̄ de xp̄o ꝙ in nocte paſſiōis cum oraret ⁊ tota paſſio ſil' fuit xp̄o pn̄s factus ē ſudor eius ut gutte ſanguinis decurrentis i terrā. q2 vene ſtrinxerūt ſe ⁊c̄ ſtatim affuit angel⁹ de celo cōfortās eū licet non indigeret. ſed angelus exhibuit debitū famulatū dn̄o ſuo. Ita fuit de beata Agatha q̄ in paſſione ſua poſita fuit in eculeo ⁊ in mamillaꝝ tortura ſcꝫ i abſciſiōe eaꝝ ad quā dicebat modo habes qd̄ optabas Modo videam⁹ an ille hic ſus ſi liberabit te de manib⁹ meis ⁊ ſi poterit ipe eū q̄ꝫtū ego. Agatha ex infinito dolore q2 mamilla ē ps delicata ⁊ iuxta cor incepit clamare d. Adiuua me dn̄e in tortura mamillaꝝ. Tūc ille iniquus p̄cepit abſcidi ei⁹ mamillas Cogitate vulnera ſiue foramia q̄ remāſerūt ⁊ riui ſāguinis defluentis ⁊ apppoſuit ſibi manus retinens ſanguinē ⁊ ait Quinciano impie crudelis ⁊ dyre tyranne nō es confuſus amputare in femina qd̄ ipſe in matre ſuxiſti. Ego habeo mamillas integras intus in anima mea quas ab infantia domino conſecraui. Et tota ſanguinolenta iterum poſita eſt in carcere

De ſcā Agatha Sermo.

Et cum oraret. ecce circa mediā noctem
ſenex quidā in forma medici quē antece-
debat puer lūīs ꝑtitor qui credit ange-
lus fuiſſe ferens diuerſa medicamenta ⁊
illuminato carcere ſalutauit eā ⁊ poſtea
dicit. Cum te afflixit cōſolans ibi eram
et vidi qꝛ potes curā ſuſcipe Agatha di-
xit medicinā carnalē nunꝙ̄ corpi meo ex
hibui ſꝫ habeo ſaluatorē dn̄m ih̄m xp̄m
qui ſolo verbo curat oīa tunc ſubridens
ſenior ait. Et ipē me miſit ad te. Nā et
ego aplūs eius ſcꝫ petrus ſum. ⁊ in noīe
eius ſcias te eſſe ſanandā ⁊ hoc dicto di-
ſparuit. Tunc Agatha ꝓſtrauit ſe ī ora
tione grās agens ⁊ finita oratione ī no-
mine ih̄u xp̄i inuenit ſe oīno ſanatā ꝑ to-
tam aūt noctē lux refulſit in carcere quo
viſo cuſtodes territi fugerūt. relicto ho-
ſtio carceris apto. Ipa aūt nolebat fu-
gere ne coronā martirij amitteret ⁊ cu-
ſtodes in tribulatiōe poneret. Ecce quō
fuit ſimilis xp̄o quia confortata ab aplo
ergo ſimilis eſt homi ⁊c̄. ¶ Moraliter
Agatha noluit fugere nec cuſtodes ⁊c̄.
cum tamē eſſent inimici ſui habemus hic
exemplū ne velitis vindictā inimicoꝝ
nec portetis eis malā volūtatem ꝙ̄diu
enī ſumꝰ in mala voluntate ſumus in ira
dei. Ideo oportet remittere. aliter autē
dixit xp̄s. pater meꝰ celeſtis tradet vos
tortoribꝫ ſi non remiſeritis vnuſquiſꝙ̄ fra
tri ſuo de cordibꝫ veſtris Mat. xviij.
Dico q̇nto ꝙ fuit ſilis xp̄o in ſua defun-
ctione xp̄s enī poſt multa tormenta ī cru
ce clamando. pater in manus tuas com-
mendo ſpiritū meū ⁊ cum lacrimis mor
tuus fuit cum clamore valido ⁊ lacrimis
ad Hebre. q̇nto. Ita recte beata agatha
poſt plurima tormenta. Nā poſtꝙ̄ fuit
curata Quincianus fecit eā ſibi preſenta
ri qui admirans de curacōne ⁊ querens
quis eā ſanauit Agatha rn̄dit dn̄s ih̄s
qui eſt ſalus mea. Indignatus Quincia
nus quia adhuc ih̄m nominabat de con
ſilio duoꝝ maloꝝ hoīm fecit eam ſuper
acutiſſimas teſtes ⁊ carbones volutari
ligatis pedibꝫ ⁊ manibꝫ ne ſe iuuare poſ-
ſet crudelis dn̄s ⁊ crudeliores cōſiliarij
ſed ſtatī vīdicta ſequebat̄. qꝛ ſubito mo
tus ē locꝰ iſte ⁊ ꝑs pietl corruēs opp̄ſ-
ſit cōſiliarios p̄dictos ⁊ oīs ciuitas exagi
tata ē ⁊ cōmota ꝯ iudicē. Et cū currerēt
ciues tumultuantes ad Quincianū ipē
iuſſit eā poni in carcerē ⁊ fugit Btā aūt
Agatha cū incarcere rogaret dn̄m vt ac
cipet ſpm̄ eiꝰ regraciādo deo qꝛ cōſerua
uit eiꝰ corpꝰ a corrupcōne ⁊ aīam a ma-
lis deſiderijs ⁊ de victoria inimici ⁊ d̄ pa
ciētia in tormētis. ⁊ clamans in manus
tuas dn̄e ⁊c̄ emiſit ſpm̄. Similis ē ergo
patrifamilias. ¶ Moralit̄ habemꝰ hic
exemplū faciēdi aliquā pn̄iā qꝛ ſic tuſ
fando ⁊ ridendo nō poſſumꝰ intrare pa
radiſū Ideo recipiamꝰ tormentū pn̄ie. Si
volumꝰ obtinere p̄miū glīe. Ideo xp̄s pe-
nitētiā agite appinꝗbit ⁊c̄ Mat. iiij. Di
co ſexto ꝙ fuit ſilis xp̄o ī eiꝰ tumulacōne
vel ſepultura xp̄s enī lꝫ habuerit mortē
ignominioſam crudelē ⁊ doloroſā tn̄ ha
buit ſepulturā honorabilē ⁊ glioſā. Di-
cat̄ quō dr̄ Iſa. xi.. Et erit ſepulcrū eius
glioſū. Ita de beata Agatha poſtꝙ̄ fuit
mortua chriſtiani receperunt eius cor-
pus ⁊ cum balſamo ⁊ mira ⁊ aloes ho-
norifice ⁊ proceſſionaliter clerici ciuita-
tis non requiem ſed gaudeamus omnes
in dn̄o ⁊c̄. Portauerunt corpus ad ec-
cleſiam vt poneretur in monumento no-
uo ſcꝫ tumba lapidea. Cum autē corpꝰ
ſepeliret̄. Ecce quidā iuuenis ſericis in-
dutus quē ſequebant̄ pluſꝙ̄ centū alij
armati ⁊ pulchri quos nemo vnꝙ̄ vide
rat. Angeli autē erant ⁊ poſuit ad caput
eius tabulam breuem ex marmore in
qua erat ſcriptum. Mentem ſanctam
ſpontaneam honorem deo ⁊ patrie libe-
rationem. Eſt hic figura que dicitur ecli
pſis vult dicere Mentē ſanctam ſupple

habuit ſpontaneā ſcꝫ martirio ſe exhibuit honorē deo ſupple dedit. Et patrie liberationē ſupple acq̄ſiuit. Iſta q̄tuor verba ſic intelligunt̄. Extunc ergo tam iudei q̄ȝ gentiles ceperūt venerari ſepulcrum eius Quincianꝰ vero poſt paucos dies ī flumīe interijt Similis ē ergo patrifamilias ¶ Moralit̄ iſta q̄tuor debemꝰ nos habere p̄mo mentē ſanctā ⁊ cor mundū a malis cogitationibꝰ. Ibi enī ē initiū bone vite expellendo malas cogitatōnes a corde vt prunas a manu ſubito alſ cōbureret̄ manus. ymaginatio enī hoīs tā dormiendo q̄ȝ vigilādo apta ē dyabolo ī q̄ p̄t ponere prunas malaꝝ cogitationum ſiue temptationū ſed niſi velitis eas retinere delectabilit̄ cogitando nō cōburent vos ſi ſtatim expellitis dicendo Ihesus ihesus ⁊c̄. Iō dicit ſcriptura Omni cuſtodia ſerua cor tuū q2 ex ipo vita ꝓcedit Prouer. iiij. ſi bñ cuſtodiat̄ alſ mors

¶ Scdo ſpontaneā ſcꝫ ad faciendū penitētiā q2 nō vi ſed gratis pniaȝ debemꝰ facere q2 pniaȝ coactā faciūt illi de inferno ſed nichil valet eis. Iō p̄ma Petri quīto. quō nō coacte ſed ſpontanee ſm deum ſupple pniam facimꝰ. Tercio honorē deo nō ſuſtinēdo ludū taxilloꝝ in quo vitupat̄ deꝰ ⁊ damnant̄ tot aīe. vñ d' h ſcriptura. In oībꝰ honorificet̄ deꝰ p̄ma Petri. iiij. Quarto patrie liberationem iuuādo coītatē ut liberet̄ ab oībꝰ oneribus. Aliq̄ tñ reddūt terrā in captiuitatē et deſtructionē ut vſurarij q̄ vſuras falſe vocāt cenſualia. Si dicat̄ in quo cognoſcat̄ ꝙ ſit cenſuale vel vſura. Ad cenſuale req̄runtur due cōditiones. p̄ma ꝙ ſit emptio et nō mutuū. Scd̄a ꝙ p̄cīū ſit iuſtū. ſi vero ē mutuū tūc ē vſura dānata.

¶ De ſancto Mathia aplo.

ITa pater quoniā ſic fuit placitū ante te Math. xi. ca. textualit̄ ⁊ ī euāgelio hodierno officialit̄ ſic totū officiū ecclīe ⁊ tota ſolēnitas ē illꝰ glīoſi aplī bti mathie. Ita etiā ⁊ ſermo nr̄ maxīe q2 de ſua ſāctiſſima vita poterimꝰ recipe bonas informationes ⁊ inſtructōes Salutet̄ ꝟgo maria ⁊c̄. Verbū ꝓpoſitū ſm intellectū quē volo ptractare īdiget declaratōe theologicali ⁊ ſic declarādo ītrabo materiā quā volo p̄dicare ſm ſcām verā theologiā oīa illa opa q̄ ſunt ī hoc mūdo ſiue ſint naturalia ſiue volūtaria ſiue meritoria hñt vnā cāȝ p̄ncipalē ſcꝫ bñplacitū diuine volūtatis lꝫ ꝑ ꝓphiam aſſignent̄ alie cauſe oēs tamē alie cauſe ſūt inſtrumētales inter medie et q̄ſi diſpoſitiue p̄ncipalis cā oīm ē volūtas dei. Si dicat̄ q̄re h fuit factū q̄ fuit cā iſtiꝰ. Rn̄t volūtas dei q2 deꝰ voluit et h facilit̄ p̄t videri ꝑ ſilitudinē ī horologio ī q̄ oīm motionū cā tandē reduat̄ in magiſtꝝ ſeu gubernatorē horologij. Similit̄ p̄t redui ī naturalibꝰ ⁊ in artificialibꝰ ⁊ moralibꝰ ⁊ meritorijs. Si q̄ratur enī q̄re nō fit ventꝰ diceret phs q2 terra emittit vapores q̄ nō pñt aſcēdere ⁊ q̄a talis planeta regnat ⁊c̄. Si vltra q̄rat̄ q̄re hꝫ planeta talē ꝟtutē rn̄det̄ q2 deꝰ a p̄ncipio ſibi dedit ⁊ ſi q̄rat̄ q̄re rn̄dēdū eſt q2 placuit ſibi. Si vltra ⁊ q̄re ſibi placuit ſtulta ē q̄ſtio. hic iubet Plato quieſcere. Idē qñ q̄rit̄ q̄re ſūt fames alicubi rn̄deret phs ꝙ nō ſeminauerīt nec collegerūt. Si vltra q̄rat̄ q̄re non. q2 terra erat arrida diceret ipe ⁊ etiā ſicca. q2 nō pluerat. quare non pluerat. quia vapores non eleuabant̄ in altum nec condenſabant̄ ⁊c̄. hoc rn̄deret phus quare non quia deus dedit talem virtutem quare dedit quia ſibi placuit. Sola iſta ratio ſaciat. Alie aūt rōnes non ſaciant. Idem de mortalitatibus ⁊ infirmitatibus non eſt attribuēdū cauſis ſecūdis ⁊ iſtrumētalibꝰ ſ diuine volūtati. Itē idē patꝫ in

cauſis artificialibus Notarius enī volēs
bene ſcribere cartā multis indiget ⁊ mul
ta cōcurrunt ad illā ſcripturā carte.ſ.ca-
lemus ſandipendiū regula incauſtū ta-
men bonitas lr̄e nō attribuit̄ calamo nec
alijs ſed notario q̄ eſt cauſa principalis
Idem d̄ ciſta que ē optime fabricata nō
attribuit̄ axi ſeu martello ſed carpenta-
rio. Idem de ciplo argenti ⁊c̄. Idem de
illis opibꝫ q̄ fiūt in hoc mundo ſola diui
na voluntas eſt cā oīm que fiunt tem-
pto pctō qđ nō eſt opus ſuū. Idē in ope
ribus volūtarijs ⁊ meritorijs. Si dicat̄
et querat̄ q̄re dauid ⁊ ita intelligit̄ de q̄-
libet alio fuit ita ſanct⁹. Si dicat̄ quia te
nuit hic bonā vitā ⁊ vitauit pctā qꝛ no-
lebat facere cōtra diuinā volūtatē ⁊ or-
dinationē nondū faciat.miſſio ſed ſi dicat̄
qꝛ ita placuit deo iſta miſſio faciat ⁊ ſi q̄ra
tur quare placuit deo queſtio eſt ſtulta.
qꝛ vltra ſūmū gradū nō ē aliud. Idō da-
uid in ps̄ de ſe dixit. Eduxit me in latitu
dinē.ſ.ſanctitatis ⁊ bone vite. Saluum
me fecit .rō qm̄ voluit me ⁊ etiā habet̄
ſcđo Regū.xxij. Quia placuit ꝙ idem ē
Ex iſta rōne ſancti pr̄es totuȝ attribue-
bant deo ⁊ in hoc non p̄t errare ⁊ fit deo
magnus honor. De hoc exemplū in Iob
ditiſſimo q̄ in vna die ꝑdidit q̄ngēta pa-
ria boum ⁊ totidē paria azinarū .qꝛ ſa-
bei ſecū duxerunt ⁊ voluerūt interficere
cuſtodes quia defendebāt. Itē habebat
ſeptē milia capita ouiū ⁊ eadē die duxe-
runt ſecū ⁊ etiā tria milia camelos. Iteȝ
habebat ſeptē filios milites ⁊ tres filias
et eadā die dū cōmederēt in eadē domo
facientes cōuiuiū venit ventus ⁊ diruit
domū ⁊ oppreſſit oēs qn̄ aūt venerūt
noua ad Iob credit is ꝙ ipe dixiſſet hoc
fecerūt inimici ignis vel ventus nō cura
uit de ſecūdis cauſis .qꝛ ſolū ſūt inſtru-
mēta ſed totū attribuit deo d. Dn̄s de
dit dn̄s abſtulit ſic dn̄o placuit ita factū
eſt Iob p̄mo. Itē iacob qn̄ eſau frater

ſuus q̄ſiuit ab eo quid ſibi volunt iſti ⁊
ſi ad te ꝑtinent rn̄dit ꝑuuli ſunt quos do
nauit mihi de⁹ ſeruo ſuo Gen̄.xxxiij. Ec
ce ergo quō patet doctrina ꝙ oīa que fi-
unt in mundo ſiue opibꝫ naturalibꝫ ſiue
artificialibꝫ ſiue volūtarijs de⁹ ē cā prin-
cipalis oīm temporis culpis pctōꝝ.de q̄-
bus actus eſt a deo culpa vero a peccato
re. Ideo dicit magiſter ſniaꝝ in p̄mo ⁊
allegat Aug⁹. dicentē.ſufficit xp̄iano ſci
re ⁊ cōfiteri oīm rerū eſſe operationū q̄ fi
unt in hoc mūdo cauſā eſſe diuinā volū-
tatē. Ideo qꝛ btūs mathias fuit ita ſan-
ctus. Si querat̄ que fuit cā eius ſancti-
tatis. Rn̄det̄ ꝙ orōnes ⁊ ieiunia vel pe
nitētia nō qꝛ iſte cauſe ſolū qꝛ ſūt inſtru-
mentales ⁊ diſpoſitiue. Sed cā p̄ncipa
lis fuit bn̄placitū diuine voluntatis. Idō
xp̄s dicit pr̄i. Ita pr̄.ſ. ē ita ſanctus bea-
tus mathias. Et inde ſic fuit placitū an
te pȝ thema. Et notaui q̄tuor grad⁹ ſan
ctitatis mathie.

Primo ſanctitas laycalis.
Secundo ſanctitas clericalis
Tercio ſanctitas pontificalis
Quarto ſanctitas martirialis

Si querat̄ q̄re habuit tot grad⁹ ſancti-
tatis. Rn̄t thema. Ita qm̄ ſic fuit placi-
tum ante te. Dico p̄mo ⁊c̄ ſanctitas enī
laycalis in hoc cōſiſtit ut ſeruent̄ ſtricte
dei p̄cepta ⁊ ꝙ hoīes ponāt in corde ſuo
nihil facere ꝙ ſit cōtra deū etiam ꝓ toto
mundo acquirendo.q̄d enī ꝓficit hoī Si
vniuerſū lucret̄ aīe vero ſue detrimentū
faciat modicū lucrat̄ qui aīam ꝑdit quan
do homo magis vult viuere ſc̄m diuinā
ordinationē q̄m ſc̄m ꝓpriam inclinationē
qn̄ ſcȝ dicit caro ad deū vos dn̄e ordi-
naris oppoſitum cōtra meā inclinationē
Ideo volo humiliari ad ſeruiendū ve-
ſtris mandatis ⁊ ſic diſcurrendo peccata
vt erit expediens. Iſta eſt ſanctitas lay-
calis de hoc Auctoritas. Sanctificami-
ni ⁊ eſtote ſancti .quia ego ſanctus ſum

dñs deus veſter. Et ſi querat᷑ dñe quō
ſanctificabimur. Rñ dir. Cuſtodite pce-
pta mea ꝛ facite ea ꝛ ego ſum dñs qui
ſanctifico vos Leuit. xx. Iſto mō beatꝰ
mathias habuit ſanctitate laycalem. Cū
eni fuiſſet laicꝰ potius gubernabat ſe ſm
dei mandata q̄ȝ ſm ꝓpria ſentimenta. Di
cit hyſtoria ꝙ fuit ciuitatis betleem de
tribu iuda. Iam ſcitis quō fuerūt. xij. tri-
bus ꝛ principalis fuit tribus iuda de q̄
fuit xp̄s etiā beatꝰ mathias pȝ quō erat
nobilis genere ꝛ parētes eius erant diui
tes in diuitijs ꝛ moribꝰ ꝛ habuerūt ma-
gnā diligentiā ad nutriendū pueꝝ beatū
mathiā q2 pueri in puericia lucrant᷑ vł ꝑ
dunt᷑ ex negligentia pentū. q2 dimittunt
eos ad libitū eoꝝ ꝛc̄. Dicit hyſtoria ꝙ
pentes ip̄m ab annis puerilibꝰ diuine le
gis inſtructionibꝰ manaparūt. Ad pra
cticā dicat᷑ quō pater eiꝰ vocabat eū co-
rā ſe dicēs ei. Fili ſcias ꝙ deꝰ dedit nob̄
pcepta ꝛ ordinationes ſm quas debe-
mus viuere ꝛ nō iuxta nr̄am volūtatem
ſeu inclinationem. Ideo caue ne dicas
mendaciū. Idem ne iures niſi ꝓ neceſſi-
tate. ſ. coactus in iudicio ꝛ vtilitate ꝛ tūc
cum veritate. Aliter eni iurare ſp̄ ē pec-
catū. Itē ꝙ nō diffamaret aliquē vel
diceret malū de ꝓximo ne cōtenderet ne
iniuriā alicui faceret. Itē ne furtū face-
ret ꝛ inuentum aliq̄d retineret ne vellet
vindictā de iniuria ut oraret ꝛ ad tēplū
iret ꝛ cū ſilentio officium audiret. Ecce
quō diuine legis inſtitutionibus mana-
parunt. Et ſicut augmentabat᷑ etate etiā
augmentabat᷑ ſanctitate. Non legit᷑ ip̄ȝ
feciſſe carnalitatem. imo dicit hiſtoria
ꝙ erat corꝑe mundiſſimus mundi ſunt
vir ꝛ vxor eius ſeruantes ſibi mutuam fi
delitatem ꝛ modū ꝛc̄. Mundiores ſūt
continentes. ſed mundiſſimi ſunt virgīes
Ecce ſācitas laycalis. Ita pater qm̄ ꝛc̄
¶ Moraliter habetis hic inſtructioneȝ
nutriendi filios magna damnatio eſt pa
rentū qui non curant de ſpūali inſtructō
ne pueroꝝ vultis cognoſcere ꝙ pctm̄ eſt
ſicut ſi pr̄ nollet ꝓuidere filijs ꝑuulis de
cibo potu veſtitu ꝛ moreret᷑ fame nōne id
eſſet magna crudelitas ꝛ magnū pecca-
tū maius pctm̄ eſt qn̄ non curāt inſtrue-
re de his que ꝑtinent ad aīam q̄ plus va
let quā corpus. Quid eſt corpus niſi ſac
cus ſtercoꝝ ꝛ cibꝰ vermiū qđ moritur ꝛ
corrumpit᷑ ꝛ non anima Ideo Ioh. vi.
Spūs eſt qui viuificat caro aūt nō pro
deſt quicq̄m. Si ergo tam magnū pec-
catum eſt parentū non curare de corpore
filioꝝ q̄ntomagis de aīa eoꝝ ꝛ maxime
qn̄ ſunt ꝑuuli tunc eni flecti pn̄t vt arbo
res tenues. magni aūt minime ſed in furca
inferni caſtigabunt᷑ Ideo ꝑentibus dicit
ſcriptura. Patres nolite ad iracundiam
ſupple dei ꝓuocare filios veſtros. ſȝ edu
cate illos in diſciplina ꝛ correctione ad
Ephe. vi. ¶ Dico ſcđo ꝙ in eo fuit ſan-
ctitas clericalis que in hoc cōſiſtit vt dixit
zacharias pr̄ Iohānis baptiſte qui fuit
ſacerdos de manibꝰ inimicoꝝ nr̄oꝝ libe-
rati ſeruiamus illi in ſanctitate ꝛ iuſticia
corā illo oībus diebus noſtris Luce. j.
Tres ſunt inimici oīm xp̄ianoꝝ princi-
pales ſed precipue clericoꝝ ſcȝ dyabolꝰ
caro mūdꝰ. Dyabolus cum manu ſua ca
pit. Manꝰ dyaboli ē ludꝰ taxilloꝝ cuȝ
iſta manu dyabolꝰ auffert ludētes. Se
cūdo cōſentiētes. tercio aſpicientes. q̄rto
mutuātes taxillos. q̄nto pecunias. ſexto
domū ꝛ tabulariū. ſeptio rectores ciui-
tatis ꝑmittētes ludū. Oēs iſti capiunt᷑
a manu dyaboli ī ludo. Iō fugere debet
vt poſſit dicere cū thobia. Mūdā ſerua
ui aīam meā cū ꝛc̄ Thobie. iij. Maledi
ctꝰ ē q̄ ludit de clericis. Secūdꝰ inimicꝰ
eſt caro cuius eſt cum qua capit multas
animas ſcȝ oēs illos qui volunt habe-
re delectationes ꝑ illas partes preter vi-
rum ꝛ vxorem. quia non vult deus ꝙ il-
lud opus turpe fiat niſi inter virum

et vxorem matrimonialiter coniunctos
et ſeruantes modum ꝛc̄. Si autem di/
catur vxor mea eſt ſenex vel infirma vel
dimiſit me. dico ꝙ viuatis ꝯ̄iter caſte.
Iſtud ē on⁹ mr̄imonij. Clerici vero te/
nent̄ viuere caſte ex voto ordinibꝫ anne
xo ꝛc̄. Tercius inimicus eſt mundus c⁹
manus ad capiendū ē vſura in laycis ꝛ
ſymonia in clericis cū iſta manu capit pri
mo oēs ad vſurā mutuantes. Scd̄o no
tariū qꝛ peiur⁹ ē ꝛ infamis qn̄ eni͂ fit no/
tarius iurat nō recipe cōtract⁹ illicitos
Tercio teſtes dantes fauorē vſurario.
Quarto vxorē vſurarij. ſi d̄ illo lucro fa
cit vanitates. Quinto filios recipientes
hereditatem ꝛ filias recipiētes de vſura
dotem. qꝛ deberēt dicere patri ꝙ daret
eis ſimplicem dotem vel hereditatem.
Sexto generos qꝛ recipiūt dotē. Septi
mo filij vſurarij ſuccedētes q̄ deberēt to/
tū reſtituere ꝛ nō faciūt ab iſta vſura ꝛc̄
Symoniā maxie cauere debēt clerici. Di
cunt aliq̄ ꝙ clerici religioſi ꝛ vidue poſ/
ſunt recipe vſurā hoc ē falſū ꝛ error. Si
papa mutuaret ad vſurā damnaret̄. In
hoc ergo cōſiſtit ſāctitas clericalis ut ſint
liberati de manu inimicoꝝ ſcꝫ dyaboli
carnis ꝛ mundi. Iſtā ſanctitatē habuit
beat⁹ mathias poſtq̄ꝫ eni͂ habuit ſanctita
tē laycalē. Audiuit xp̄m p̄dicantē ꝛ mi/
racula facere oñdens ꝙ ip̄e erat meſſyas
in lege ꝓmiſſus. O dixit mathias beat⁹
Mutare ſtatū oportet ꝛ aſcendere ali
us vn̄ ſtatim intrauit ſocietatē xp̄i ꝛ xp̄s
fecit eū vnū de .lxxij. diſcipul̄. Nō qꝛ poſt
diluuiū mūd⁹ diuiſus in .lxxij. ptes ꝛ lin
guas Geñ. xi. Et qꝛ xp̄s venit ad cōuer
tendū mūdū totū elegit .lxxij. diſcipulos
q̄ fuerūt ſacerdotes. de q̄bꝫ Luc. x. deſig/
nauit dñs ih̄s ꝛ alios .lxxij. ꝛc̄ Et com/
pando verba ad beatū mathiā qn̄ xp̄s
miſit ip̄m ad p̄dicandū pn̄iam. Ecce ma
teria de qua p̄dicabāt. Rn̄debat dñe nō
credent mihi. Et xp̄s ait. Iō do tibi ptā/
tem faciendi miracula curare infirmos.
¶ Dicatur practice. Ecce quō habuit ſā
ctitatem clericalem liberatus de manu in:
micoꝝ dyaboli carnis ꝛ mundi. Ita pr̄
qm̄ ꝛc̄. Iō aſſimilemur ei in aliq̄ nos ec
cleſiaſtici vincendo dyabolū ſubiugādo
carnem ꝛ deſpiciendo mūdū ꝛ mundana
¶ Dico tercio ꝙ in eo fuit ſanctitas pon
tificalis q̄ in hoc conſiſtit ſcꝫ eſſe ap̄lm xp̄i
qꝛ ſicut diſcipuli xp̄i fuerūt ſacerdotes.
Ita oēs ap̄li fuerūt ep̄i. Sanctitas epi/
ſcopalis in hoc conſiſtit ut dicit ap̄lus ad
Thimo. p̄mo Oportet ep̄m ſine crimie
eſſe ſicut dei diſpenſatorē nō ſup̄bū. non
iracūdū ꝛc̄. Sꝫ q̄s ē hic ꝛ laudabimus
eū. Iſtā ſc̄itatē habuit beatus mathias.
Ex q̄ diu vixit i ſāctitate clericali p⁹ xp̄i
aſcēſionē ꝛ ſp̄ūſancti miſſionē p̄m⁹ pa/
pa poſt xp̄m. ſ. beat⁹ petr⁹ vocauit cōſiliū
grande. Erat āt turba fere .cx. Actu. pri/
mo d. quō numerus ap̄loꝝ erat duode/
narius ſꝫ diminut⁹ erat p mortē iude d.
oportet impleri ſcripturā q̄m p̄dixit ſpiri
tusſanct⁹ p os dauid de iuda ꝛc̄ Actu.
p̄mo. Dicat̄ quō in cōſilio aliq̄ tenebant
ꝙ loco iude eligeret̄ Ioſeph q̄ cognomi
nat⁹ ē iuſtus ex ſua ſanctitate q̄ erat con/
ſanguine⁹ german⁹ xp̄i ꝛ nepos virginis
marie q̄ erat pn̄s i ꝯſilio ꝛ fili⁹ marie cle
ophe q̄ hūit q̄tuor filios. ſ. Iacobū mio/
rē ſymonē ꝛ iudā q̄ fuerūt xp̄i ap̄li ꝛ io/
ſeph iuſtum alij aūt dicebāt ꝙ mathias
ſua ſanctitate ꝛ magna ſc̄ia Iō ſtatuerāt
eos in medio orādo flexis genibꝫ ap̄li di
xerūt hāc orōnē. Tu dñe q̄ noſti corda
hoim oñde quem elegeris ex his duob⁹
vnum accipe in locum miniſterij eius et
apoſtolatus de quo preuaricatus eſt iu/
das ꝛ cecidit ſors ſuper mathiā Actuū.
primo beatus Dyoniſius declarans que
fuit iſta ſors dicit ꝙ fuit radius ignis qui
de celo deſcendens poſuit ſe ſuper caput
beati Mathie. Ecce quomodo fuit ele/
ctus. ¶ Moraliter habemus hic exem/

plum in lectionib⁹ fiendis xp̄s enim non
elegit conſanguineum germanū ſuū. licet
eſſet ſanctus ⁊ haberet tres fratres apo-
ſtolos ⁊ virgo Maria eſſet auuncula tñ
radius deſcendit ſuper mathiã. Cogitate
qualē verecundiã debuit hr̄e Joſeph ꝗ
nõ curauit imo regratiatus ē xp̄o. Exē-
plū habetis ne in electiōe iuratoꝝ ſeu cõ
ſulū vel alioꝝ q̄ hn̄t regere ciuitatē vel
cõitatem reſpiciatis parētes vel amicos
ſeu ꝓpriã vtilitatē ꝗ bonū cõmune. Dica
tur cõtra illos q̄ faciūt ⁊ ꝓcurãt regimē
ꝑ amicos vt ſe manuteneãt in regimie ⁊c̄
xp̄s noluit eligere cõſanguineū germanū
ſuū. Ex iſta affectiōe amicoꝝ ꝑdunť ciui
tates q2 aſſumunť inſufficiētes. Q qđ
pctm̄ ē cõtra hoc dicit ap̄ls Omēs q̄ ſūt
q̄runt nõ q̄ ihū xp̄i ad Philip. ij. Di
co q̄rto ꝙ in eo fuit ſctitas martiralis de
qua dicit eccl'ia. Iſti ſunt ſancti q̄ ꝓ dei
amore minas hoīm cõtempſerūt ⁊c̄. Sã
ctitas ergo martirialis in ꝗ cõſiſtit ꝓ ma
nutenentia virtutū ſcītatē ⁊ honorē dei
effundere ſanguinē ſuū. Iſtã habuit bea
tus mathias. Dicať quõ poſt xp̄i aſcēſio
nē ſancti ap̄li diuiſerūt ſibi mundū ad p̄-
dicãdū btūs petr⁹ iuit ad Antiochiam
Andreas acayam Johãnes aſyam Ja
cob⁹ hyſpaniã Bartholome⁹ ⁊ thomas
indiam Et beatus mathias p̄dicauit in
iudea. rõ q2 erat nobilis genere ⁊ iudei
habebãt ip̄m in reuerētia ⁊ q2 erat d̄ ma
gna ſcīa dabãt ei fidem intm̄ ꝙ multi iu
deoꝝ ex ſua p̄dicatiōe conuertebanť ad
xp̄m ꝓpť qđ ſummus pontifex voluit eū
occidere ⁊ ne diceretť ꝙ ex inuidia eum
occidiſſet noluit ip̄m ſtatim occidere ſed
diſputare cū eo de miſterio trinitatis d.
Tu mathias p̄dicas tres deos ꝯ verbū
Deutro. vi. Audi iſrael ⁊c̄. Rn̄dit ma-
thias ꝙ ip̄e ſolū p̄dicabat vnū deū ſed
ille vn⁹ de⁹ ē tres ꝑſone pr̄ fili⁹ ſpūſſã-
ct⁹ non enī in deo accipiunť ꝑſone ſicut
in nobis nec intelligatť ꝙ tres ꝑſone di-
uine ſint vt tres reges. ꝗ ſicut ī ſole ē pr̄
fili⁹ ⁊ ſpūſſanct⁹. Nūq̄d de⁹ ē maioris
virtutis q̄ȝ ſol Jõ dauid. In ſole poſuit
tabernaculū. i. ſi itudinē. ſcđo de xp̄o ꝙ ē
de⁹ ⁊ hõ Cõtra q2 dicit ſcriptura. Audi
ꝓpl's me⁹ ⁊ cõteſtabor te ⁊c̄ vſq3 deum
alienū. Rn̄t ꝙ xp̄s ē de⁹ etern⁹ ꝗ hõ re-
cens ut fili⁹ regis incipit eſſe nouus mi-
les l3 ſit. xxx. ãnoꝝ qn̄ fit miles. ꝗ nõ inci
pit eſſe nou⁹ fili⁹ regis ⁊c̄. Tercio d̄ xp̄i
paſſiõe ſi erat de⁹ q̄d ergo optebat ip̄m
mori q2 fruſtra fit ꝑ plura qđ p̄t fieri per
pauciora. Rn̄deo ꝙ iſte mod⁹ fuit cõue
mentior ꝓ nr̄a ſalute. Nã ſi villa obliga
tur regi ſub pena mortis ſoluere mille mi
lia floꝝ. ⁊ non p̄t ſoluere centū. Si ali-
quis ſoluit ꝓ eis ip̄i euadent mortē ⁊c̄.
Sic totū genus hūanū erat ſniatum ad
mortē vel qđ ſolueret deo ⁊c̄. ⁊ nullus
hoīm ſufficiēs erat ad ſoluendū nec xp̄s
niſi fuiſſet de⁹. Quarto diſputabant de
ſacramento altaris vbi adoratur deus vt
antiquitus in archa moyſi libro de circū-
ciſione ⁊ p̄mus fuit Abraham ⁊ vlti⁹
debuit eſſe xp̄s Gen̄. xvij. dicit hyſtoria
ꝙ facta eſt longa diſputatõ inter ſummū
pontificem ⁊ ip̄m. Ip̄e vero ꝑ legē ⁊ ꝓ
phetias oñdebat manifeſte de q̄ erãt ꝓpť
qđ pontifex tã q̄ȝ ī blaſphemū ꝓtulit ī eū
ſententiam.

De ſancto thoma de aquino.

Antecedebat me iſta ſapientia. Verbum
iſtud habetur originaliter in
libro Sapientie capitulo ſeptimo. ⁊ re-
citatum eſt ſtatim in epiſtola preſentis
ſolennitatis. Jam ſcitis ꝙ hodie in no-
ſtra ſancta religione ordinis fratrū pre-
dicatorum ꝑ totū mundū fit feſtū illi⁹
ſanctiſſimi confeſſoris ⁊ glorioſiſſimi do
ctoris btī thome de aq̄no. Ita etiã de eo
eſt ſmo nr̄ ⁊ de ei⁹ vita ſanctitate ⁊c̄. ⁊

potꝰerimus recipe exempla ⁊ doctrinas
ad gubernãdũ vitã nr̃am Saluteſ vir
go maria ⁊c̃. Verbũ ꝓpoſitũ in ꝑſona be
ati thome vult dicere añcedebat me ⁊c̃.
Modo iſtud verbũ indiget declaratiõe
et ſic declarando intrabo materiã quã vo
lo ꝑdicare. Pro cuiꝰ declaratõe recipio
tanq̃ ꝓ regula generali in ſcã theologia
quã regulã deus ſeruauit. practicauit ab
initio huius mundi vſq̃ modo qñ vult
mittere aliquẽ ſcm̃ ꝓ generali mũdi illu-
minatione ſeu refo2matione cõſueuit di-
uina ꝓuidentia ipm̃ ſcm̃ ꝑmo oñdere vł
Per verbum ꝓpheticum
Per ſignum vniuerſaliter cognitum.
Hoc pt̃ ſtatim declarari in quolibet ſta-
tu mundi ſiue lege nature ſcripture ⁊ grẽ
Primo patet ꝑdicta regula in ſtatu ſiue
lege nature. Dicit̃ ãt lex nature. q2 tunc
gentes gubernabãt ſe ſolo intellectu na-
turali. Nõ eni habebãt legẽ ſcriptã nec
libros nec magiſtros ſeu doctores ⁊ du
rauit illud tempus ab adã vſq̃ ad moy-
ſen ⁊ tranſactis mille ⁊ q̃ngentis an nis.
et multiplicarent̃ pctã in terra deus vo-
luit mittere vnũ hoĩem ad illuminandũ
et refo2mandũ ſc3 noe qui centũ annis
ꝑdicauit pniam tãdiu durauit etiã fabri
catio arche ꝑdicabat vt cõuerterent̃. q̃a
diluuiũ inſtabat ⁊ tanta erat malicia pec
catoꝝ in mundo ꝙ infra centũ annos nõ
cõuertit niſi ſeptẽ ꝑſonas ſc3 vxorẽ ſuã
et tres filios ⁊ vxores filioꝝ. Tamẽ an-
teq̃ deus ipm̃ mitteret oñderat ipm̃ ver
bo ꝓphetico dicente patre ipius noe in no
minis impoſitione d. iſte vocabit̃ noe iſte
cõſolabit̃ vos ab opibꝫ ⁊ laboribꝫ ma-
nuũ vr̃aꝝ ĩ terra cui maledixit dñs Ge-
neſis. v. Et iudei q̃ ſolum vadunt ad lit
terã exponunt iſtã conſolationem fuiſſe
quia ꝑmo noe inuenit ꝙ terra coleretur
aĩalibꝫ arando q2 ante cum manibus ꝓ
prijs colebant terram ⁊ iſte eſt intelle-
ctus l'ralis. Sed alcius ſpeculando intel

lectus ſpũalis eſt ꝙ noe conſolaret̃ eos
ſc3 dupliciter. Primo ꝑdicando ſpaciũ
pnĩe centũ annis ex pte dei. Scđo ꝓmit
tendo veniã de pctis certitudinalit̃ ſi vel
lent ꝯuerti iſtã practicã ſeruauit deꝰ. Se
cunda regula patet in lege ſcripta q̃ ince-
pit tpe moyſi qñ deꝰ in ſcriptis dedit le-
gem ſcđm q̃m hoĩes viuerent. q2 lex na-
ture nõ ſufficiebat. Jdeo deſcendit deus
in monte ſynai ⁊ dedit in ſcriptis q̃cq̃d fa
cturi eſſent. Tunc eni miſit moyſen quẽ
oñdit non verbo ꝓphetico ſed ſigno diui-
no. Dicit magiſter hiſtoriaꝝ ⁊ etiã Jo-
ſephus ꝙ cũ moyſes eſſet puer pulcerri-
mus ⁊ fuiſſet ꝑ filiã pharaonis in filium
adoptatus ⁊ ꝓiecaſſet coronã de capite
pharaonis regis dixerunt ſapientes pha
raonis dñe moriat̃ iſte puer q̃m hoc eſt
ſignũ ꝙ iſte puer debet vos deſtruere et
regnum vr̃m. Alij aũt volentes ipm̃ a
morte defendere dixerũt factũ fuiſſe ex
ignorantia ⁊ puericia. Et ad hoc ꝓban-
dum ⁊ expiendũ poſuerũt in manu ſua
vnã prunã de igne id eſt carbonẽ ignitã
quã immediate miſit in ore. Jõ fuit inno
cens iudicatus ⁊ ſic euaſit mortẽ. Jdeo
qñ deus voluit ipm̃ mittere excuſabat ſe
dicens. dñe nõ ſum eloquens ab heri et
nudius impediciorís ⁊ tardioris lingue
ſum Exo. iiij. Dicũt hic glo. ꝙ ex illo car
bone ignito vel pruna. Sed iſta diſpoſi-
tio corone fuit ſignu3 diuinũ ſc3 ꝙ ipſe
moyſes eſſet deſtructor pharaonis ⁊ re-
gni ſui ⁊ reformator ꝓpl'i iſrael. pruna ig-
nis ſignificabat legem dei q̃m deꝰ in for-
ma ignis ſibi tradidit ⁊ moyſes ore ſuo
ꝓpl'o expoſuit ⁊ publicauit. Ecce quõ de-
us ꝑmo dedit ſignũ anteq̃ fieret factum
Tercio patet practica dicte regule ĩ le
ge grẽ in qua deus ordinauit mittere Jo
hannẽ baptiſtam vt om̃es crederẽt ꝑ il-
lum Joh. ꝑmo Etiã ipm̃ ꝑmonſtrauit
verbo ꝓphetico ꝑ angelum dicentẽ. Hic
erit magnus coram dño vinũ ⁊ siceram

non bibet ⁊ ſpū ſancto replebit̄ adhuc ī vtero matris ſue ⁊ multos filios iſrahel cōuertet ad deū ipſoꝝ. Luc̄. i. Itē ſigno diuino qn̄ virgo Maria pꝰ concepcōez filij dei venit ad elyſabeth. Iohēs exultauit in vtero m̄ris de quo dicit ſcūs Tho in. iiij. ſniaꝝ diſ. vi. q. j. arti. pri. q. pria. ⁊ ſcd̄a. Vſus liberi arbitrij fuit accelerat⁹ in Iohe ſalutādo xp̄m ⁊ exultādo in vtero m̄ris. Id̄ dixit elyſabeth. ex quo facta eſt vox ſalutacōis ⁊c̄. Modo ad ꝓpoſitū videnduꝫ eſt ⁊ ſciendū ꝙ deus ad illuminandū ⁊ reformandū mundū miſit beatū Thomā qui ex ſua vita ſcā. ⁊ ſcīa clara totū munduꝫ illuīauit. ⁊ nunq̄t iā ante eū miſit deus doctores ſcōs ſcꝫ remigiū. hilariuꝫ. Ieronimū. Criſoſtimū etc̄. quare ḡ iſti fuerūt miſſi ſingulariter ad illuminā duꝫ ⁊c̄. Pro reſponſione nota. ꝙ doctores theologi ſūt in triplici gradu. Aliqui doctores fuerūt q̄ habuerūt de ſe magnā ⁊ altaꝫ auc̄teꝫ. Sꝫ nō habuerūt claritatē vt ſancti ap̄li ⁊ euangeliſte ⁊ doctores q̄ ſūt antiqui q̄ ex ſcitate vite habuerūt magnā auc̄teꝫ ſicut lr̄a regis vel pape ex ſigillo auctorizat̄. ſꝫ nō habuerūt claritatē ymmo ad intelligendū eos ſūt neceſſarie gloſe ⁊ poſtille intm̄ ꝙ de libris eoꝝ heretici recipiūt auctoritates ⁊ argumēta ad defendēduꝫ hereſes ſuas ſicut nos ad defendendū fidē catholicā. Scd̄s gradus doctoꝝ fuit aliquoꝝ doctoꝝ qui poſtq̄ꝫ habuerūt magnā claritatē q̄ clare in libris ſuis poſuerūt ſciam ꝑ diſtinctōes. argumēta ⁊ racōnes. ſꝫ non habuerūt auc̄teꝫ ſcꝫ ex defectu ſigilli bone vite ⁊ deuocōis nec ſūt canoīzati ſꝫ aliqui eoꝝ fuerūt boni ſocij. In tercō gradu eſt ſolus beat⁹ Thomas qui hꝫ predicta duo auc̄teꝫ ⁊ claritateꝫ Auc̄tem eñi habet ex ſua ſanctiſſima vita miraculis aꝓbata ⁊ ex canonizacōe. quia eccīa vl'is videns tot miracula ei⁹ et libros ſuos catholicos cōfirmauit euꝫ

Scd̄o habꝫ claritatē q̄ ſimplex grāmaticus ⁊ ph̄us ꝑ ſe poteſt ſuā doctrinā ſtudere ⁊ intelligere. Clarus eī fuit q̄ multas q̄ſtiones q̄s Aug⁹ ⁊ Iero. vident̄ diſcordare ↄcordauit. Patꝫ ḡ ꝙ beat⁹ Thoās fuit ſpc̄aliter a deo miſſus ꝓ mūdi vl'i illuminacōe ex ſua clara ſcīa. Non eſt inuētus ſilis illi ſcꝫ in gloria qui ī ſua doctrina haberet ſil' tantaꝫ auc̄tem ⁊ claritatē Ita ꝙ thomiſte pn̄t reſpondere ad oēm q̄ſtioneꝫ. Sed anteq̄ꝫ ip̄m de⁹ mitteret voluit ſeruare regulā predictaꝫ ipſum demōſtrando v̄bo ꝓphico vt Iohānem baptiſtā. Et ſigno diuino vt moyſen. Pro p̄io dicat̄ quō ille ſanctus heremita ⁊ valde famoſus veīt ad matrē beati Thome comitiſſaꝫ. que ſe grauidā ignorabat eſſe dicēs verbum ꝓpheticuꝫ. Gaude dn̄a theodora q̄ cōcipies ⁊ paries filiū ⁊ Thomas vocabitur. i. abiſſ⁹ ex profunditate ſcīe nomē eius. hic erit magnus in toto orbe in vita ⁊ ſcīa eritq̄ꝫ frater ordīs predicatoꝝ. Recte ſicut gabriel ſalutauit matrē dei. Et ſicut virgo Maria poſt ſalutacōeꝫ flexis genib⁹ dixit. Ecce ancilla dn̄i ⁊c̄. Ita mater beati thome dixit. Faciat de me ⁊ de meis dominus qō placitum eſt in ſua volūtate. Itē oſtendit euꝫ ꝑ ſignum diuinale vt moyſen. Nam qn̄ fuit natus ⁊ vnius eſſet anni etatis nutrix ſcḋm morē vellet ipſum abluere ⁊ denudaſſet eum in manu ſua inuenit cartā ⁊c̄. angelicā ſalutacōeꝫ ſolū continentē ⁊ nunq̄ꝫ fuit ſciū vnde illam cartā habuit. Intellexit eius mat̄ que multū erat ſpūalis ꝙ ſibi fuit miſſa a virgine Maria. Magnum ſignū fuit ſciencie ſue ⁊ ſaluacōnis cuius fundamētum eſt filij dei incarnacō. Patꝫ regula. Ideo de ſciencia ſua loquēs thema dicit Antecedebat me ſcꝫ ꝑ verbū propheta le ⁊ ſignū diuinale. Iſta ſapiencia quā habuit pro mūdi illuminacōne ⁊ reformacōe nunc patet thema. Quatuor ſunt

ſigna ſeu effectus ꝓprij vere ſapiencie.
que omia fuerunt in beato Thoma
¶ Primum eſt de fine ordinare.
¶ Secūm eſt offenſā ꝛ ſcandalū cauere
¶ Tercium eſt ꝑfecte docere.
¶ Quartum eſt ꝑſeuerāter oīa ꝯplere.
Omia iſta ſigna ſiue effectus fuerūt ꝑ
fecte in beato Thoma. ꝓpter qđ poteſt
dicere. Antecedebat me iſta ꝛc̄. ¶ Dico
prio ꝙ primū ſignuꝫ ſapiēcie eſt de fine
ordinare ſcꝫ vitā ſuaꝫ ꝛ ea que habet fa
cere ad finē debituꝫ. Si enī vis cognoſ-
cere an religioſus clericus vel laycus ſit
ſapiēs. Attende ſi ordinat vitā ſuaꝫ ad
finem ꝛ ea que habet facere ſcꝫ ſi ſeruat
religionē ꝛc̄. Si ſic ſapiens ē Alias ſtul
tus eſt. Nam fecit deus rōnabilem crea
turā vt ſummū bonuꝫ intelligeret. In-
telligēdo amaret. amādo poſſideret. poſ
ſidendo frueretur vt dicit mgr̄ in ſecūdo
ſentēciaruꝫ diſtic. j. Nō ḡ eſt finis hom
nis in hoc mūdo cōgregare magnas diui
cias. honores. dignitates. aut delicias. ſꝫ
vt hic mereatur vt paradiſuꝫ poſſideat.
quia nō habem⁹ hic manenteꝫ ciuitateꝫ
etc̄ Ad heb̄ vltiō. Qui ḡ taliter ordinat
vitā ſuaꝫ vt ad illū finem attingat ſapi-
ēns dicit̄. Sicut enī bonus patron⁹ con
tra vndas maris fortunā ventū ꝛ peri-
cula nauem gubernat ꝛ ad bonū portuꝫ
ꝑducit ſapiens eſt. Sic eciā qui in mari
magno huius mundi cōtra ꝓſperitatem
vel aduerſitateꝫ ſcit vitā ordinare vt fi-
naliter ad portū paradiſi ꝑueniat ſapi-
ens eſt. Hoc nō ſoluꝫ theologi dicūt ſꝫ
eciā phi dicētes. Sapientis eſt ordina
re prio methaphi. ſcꝫ vitā ſuaꝫ ad debi-
tum fineꝫ. Modo videam⁹ quō beat⁹
Thomas habuit iſtū effectuꝫ vel ſapiē
cie ſignū. ¶ Dicatur hic quō quando fuit
quiqꝫ annoꝝ mater recordās de verbis
ſancti heremite ipm̄ tradidit literꝭ imbuē
dū. et infra quiqꝫ annos tantuꝫ ꝓfecit.
ꝙ fuit magn⁹ ḡmaticus. logicus. ꝛ phs
ita ꝙ in duodecio anno etatis ſue nō ha
bebat parē in ſtudio ꝛ iam tūc fecit falla
cias que dicitur ſancti Thome. Ecce q̄
liter ſciuit ordinare vitā ſuaꝫ ad finē ſtu
dij que eſt ſciēciam habere. Ex iſto fine
patres mittūt filios ad ſtudiū. non autē
ad faciendū ribaldrias ad diſcendū artē
dimicatoriā et ſimilia. Iuuenis enī qui
vult habere ſcienciā debet eſſe attentus
circa ſtudiū ꝛ deuotus erga deum. Ta-
lis fuit beatus Thomas. Legitur ꝙ qñ
debebat ſe ponere ad ſtudendū. primo o
rabat dicens. Declinate a me maligni.
et ſcrutabor mādata dei mei. Verſus.
Emitte ſpm̄ tuuꝫ ꝛ creabunt̄. Et reno-
uabis ꝛc̄. Orō deus qui corda fideliuꝫ
ſancti ſpūs illuſtracōe docuiſti. da nobis
in eodē ſpū recta ſapere ꝛc̄. Unde cum
ſemel diſputaret multū acute ꝛ curialit̄.
Et quidā deuotus religioſus ipm̄ audi-
ret contemplādo ipm̄. et admirās de tā
ta ſapiēcia in puero tam paruo. ſubito vi
dit radios ſplendoris ab eius facie ꝓce
dere ꝛ totū mundū illuminare oſtendēs
in hoc deus quid intēdebat de eo facere.
Quādo autem voluit ſtudere theologi
am queſiuit vbi melius legebat̄. et inue
nit ꝙ in cōuentu predicatoꝝ. Ideo cogi
tauit intrare ordinē predicatoꝝ. ꝛ ſecre
te venit ad priorē conuētus Neapolita
ni apperiens ei ſuū deſideriū aſſerēs ꝙ de
ſciēcia quā deus ſibi dederat volebat do
ſeruire ꝛ ꝓximo. quia iſta ſcrā religio ad
hoc eſt inſtituta. Alique religiones ſunt
ſolum vite ꝯtemplatiue. Alique ſolum
vite actiue. ſed iſta vtrūqꝫ complectitur.
Eſt enī ꝯtemplatiua in ſtudēdo ꝛ oran
do. Et actiua ꝑdicando. In ꝑdicacōe ei
cōplent̄ opa mīe q̄ ibi captiui demonū
cōtricōe redimūtur. Eſurientes verbo di
uino paſcūtur infirmi ex pctīs viſitātur
nudi vtutibꝫ induūtur ꝛ ſic de alijs. ꝑor
ꝗo let⁹ ex vna pte de tāto puero ꝛ ex a
lia ꝑte timēs ꝯmitē dix. puero vt hic

licenciā a parētib⁹ qui rn̄dit q̄ homines
mundiales ⁊ carnales non pͤpiūt nego
cia dei ſed q̄ ipē requirebat eū q̄ ipm̄ re
ciperet ad ordinē anteq̄ p aliquē impe-
diretur quia facta ſpūalia ante debēt eē
facta q̄ dicta, ꝓpt̄ quod prior ipm̄ recepit
Ecce quō ordinauit vitā ſuā ad ſeruiciū
dei non ad tēporalia ſcʒ ad honores dig
nitates p̄latiōes ⁊c̄. vt faciūt multi. Jō
pt dicere vt Salomon poſtq̄ cedit illi
ſapiēciā. Optaui ⁊ datus ē mihi ſen-
ſus ſcʒ ad intelligendū phiam. ⁊ venit ī
me ſpūs ſapiēcie ſcʒ theologie ⁊ ꝓpoſui
illā regniꝫ .i. dnis i palatiis ⁊ ſedibus .i.
prelaciōnibus eccīaſticis ⁊ diuinas nihil
eſſe dixi in cōparacōne illius Sapien-
cie. vij. Sapiāʒ quā habebat nō attribu
ebat ſibi nec ingenio ꝓprio ſed ſpūi ſancto
ipēmet dixit ſocio ſuo ſecrete. ⁊ papa re-
fert in canoniſacōe q̄ pl⁹ habuit ſciencīā
ſuā a deo infundēdo q̄ ab ingenio ꝓprio
ſtudendo ¶ Dico ſcdo q̄ ſecūduʒ ſignū
ſeu effectus ſapiētis eſt cauere offenſā
ſcʒ vitare peccata alˀs non eſſet ſapiens.
quia ſapiēcia ⁊ peccata nō ſūt ſimul. nec
poſſunt ſimul ſtare. ſed ſciēcia ⁊ peccata
ſimul pn̄t ſtare quia multi ſūt magni ma
giſtri ⁊ doctores qui tn̄ ſunt magni pctō
res. ſupbi. auari. luxurioſi. Jō aplus. ſci
entia inflat. prīa ad Cor. viij. Sapien-
cia aūt id eſt ſapida ſciēcia non ſapiencia
eni doctrine ſcḋm nomē eius eſt. ⁊ non in
multis eſt maīfeſta. Eccī. vi. Talis ſa-
piencia nō ſtat ſimul cū peccatis nec ſimul
ſtāt albū ⁊ nigrū calidū ⁊ frigiduʒ. Au
ctoritas de hoc. Jn maliuolā aīaʒ ſalicʒ
ſuperbā ⁊ inuidaʒ iracundā ⁊ malicioſā
non intrabit ſapīa. Sicut ī ſpeculo macu
loſa nō intrat ymago ſic nec in aīa macu
lata intrabit ſapīa licet ſciēcia poſſet intr̄
re nec habitabit ī corpe ſubdito peccati.
ſcʒ luxurie gule accidie vt dr̄ Sap. pri.
Dicat̄ hic quō beatus Thomas vitauit
non ſolū peccata qꝛ nunq̄ peccauit mor

taliter. ſʒ eciā vitabat illa que pn̄t virtu
tes impedire. ¶ Poſtq̄ eni fuit ordinē in
greſſus ⁊ fama fuit diuulgata de eius in
greſſu. Aliqui dixerūt. modo exaltabit̄
ordo p̄dicatorꝝ qui tūc nouiter inceperat
Alij dicebāt q̄ fuit opus diuinū. Alij
admirabātur quō tam nobilis puer ⁊ fa
moſus in ſcīa potuit intrare ordinē pau-
perū mendicantiū. Mater vō eius paci
enter ſuſtinuit recordās de vbis heremi
te. ¶ Pater vō eius videt̄ iā mortuus fu
iſſe ſed fratres ei⁹ carnales inpaciēter re
ceperūt quādo audiuerūt. Erāt eī in cu
ria imperatori fredrici. qui audiētes q̄ fra
ter eorꝝ factus fuerat p̄dicator dixerunt
vt cōmuniter dicūt hoīes mūdani ⁊ car
nales. Si frater noſter voluiſſet eē cle-
ricus potuiſſet epari. vel ſi monachus al
bus vel niger fuiſſet magn⁹ cleric⁹ ⁊ p⁹
abbas ⁊ q̄nq̄ miſiſſem⁹ ad eū. Sed q̄
ſit paup mendicās ⁊ vituperiū ⁊ dede-
cus oīm noſtrorꝝ hoc nō placet nobis. qꝛ
non intelligebāt opa dei. Et obtenta li-
cēcia ab imperatore venerūt ad fratrē eo-
rū vt ipm̄ extraherēt de ordine. queʒ iue
nerūt extra cōuentuʒ cuʒ q̄tuor fratrib⁹
ipm̄ comitātibus ⁊ receperūt eum volē
tes eū expoliare habitu ſed nō potuerūt
et tanq̄ captuʒ duxerūt eum ad caſtruʒ
et miſerūt eum ī quadā turri ꝓmittētes
ſibi honores ⁊ bona tpalia ſi vellet habi
tū deponere ⁊ ordini renūciare. ſed nihil
profecerūt ⁊ tenuerunt ipm̄ captū in di
cta turri duob⁹ ānis non tn̄ fuit ocioſus
ymo ɔtinue ſtudebat ac ſi fuiſſet ī ſtudio
ymmo ⁊ plus. habebat eni vnuʒ mgr̄m
ſcʒ illum q̄ docuit aplos rudes ī die pen
thecoſtes ſcʒ ſpm̄ ſanctū qui ſecrete doce
bat euʒ. et in dicta camera ſeruabat ſuuʒ
ordineʒ ⁊c̄. vidētes fratres q̄ ipm̄ non
poterāt ſic a bono incepto retrahere cogi
tauerūt p mulierem ipm̄ inclinare. cum
tūc fuiſſet iuuenis. xv. vel. xvi. annorum
dixerūt iſte non eſt ſācior Adā. nec for

tior ſampſone dauid vel ſalomone. qui introduxerūt domicellā pulchrā ꝓmittētes ei ꝙ ſi poſſet ipm̄ thomā inclinare ꝙ ſibi donaria daret ſatis magna que reputauit ſibi ad magnū honorē. ꝓpter quod ipſa ornauit ſe ad oſtendendū vanitates. que intrās cameram ipm̄ dulciter ſalutauit qui tanq̄ ignorās non ſtatim cognouit maliciā dicte domicelle. que poſuit ſe cum eo in veſtibus. Deinde recepit manꝰ dicēs. O quō eſtis frigidus ponatis manus in ſinu meo. Nota bene legendā dicatur quō angeli dixerūt ex ꝑte dei te cīgimus cingulo caſtitatis ꝙ nullatenꝰ de cetero diſſoluetur. ⁊ ex hoc intantū fuit caſtus ꝙ decetero non habuit motus in illis ꝑtibus. Sȝ licet eſſet certus de ſua caſtitate ⁊ virginitate adhuc tn̄ noluit loqui ſecrete cū mulieribꝫ. O qd̄ exemplū dat nobis q̄ ſumus incerti de fortitudine vt caueamus a familiaritatibꝫ qꝛ ſcripit etc̄. Itē mulieres caueāt a familiaritatibus hoīm ⁊c̄. Dicat̄ quō tunc fuit ordini reſtitutus ⁊ a fratribꝫ cū magno gaudio ſuſceptus vt xp̄us qn̄ rediit de exilio egipti. Si ḡ ſapiēcia eſt vitare peccata. Et beatꝰ Thomas ita vitauit pctā vere fuit ſapiēs. ⁊ poteſt dici de eo. Cor ſapiens ⁊ intelligibile abſtinebit ſe a peccatis et in operibus iuſticie ſucceſſus.i.ꝓfectus vel augmētū habebit Eccl.iij. Dico tercō ꝙ terciū ſignū ſapiēcie eſt docere perfecte ſcȝ verbo ⁊ exēplo ſcȝ ꝑ doctrinā celeſtialē. verbo ⁊ exēplo ſcȝ ꝑ vitam ſpūalem hoc ē docere ꝑfecte. Racō qꝛ pictor ſolo verbo nunq̄ facerȝ bonū diſcipulū. Ita p̄dicator eſt vt pictor depingēs nobis ymaginē patriarchaꝝ qn̄ predicat de mīa. Et ꝓphaꝝ qn̄ predicat de deuocōe. Et apl'oꝝ qn̄ de caritate. et ſic de alijs. De paciā qn̄ de martiribꝫ ⁊c̄ Sed ſi ſolo v̄bo dicat nunq̄ faceret bonos diſcipulos. qꝛ oportet vt ope eciaȝ manꝰ apponat. vt ope adimpleat quod alijs ſeruandū predicat. Alias dicit̄ nobis. O ribaldus iſte tā benedicit ⁊ male facit ⁊c̄. Jō dicit ſcriptura. Vir ſapiēs erudit ſup̄ verbo doctrinali. ⁊ fructus ſēſus illius ſcȝ qn̄ opa concordāt cū doctrina in vita ſpūali fideles ſunt. Eccl.xxvij. Modo de nullo alio ſancto legit̄ qd̄ inueniat̄ de ſancto Thoma ſcȝ de eius vita ſpūali ⁊ raptu ↄtēplacōis qd̄ eſt maximū in theologia. qꝛ ita rapiebatur ⁊ ita erat in ſua ptāte ſicut in tua eſt claudere oculos vel aperire nec tūc vtebat̄ ſenſibꝫ corꝑalibꝫ Dicat̄ hic de fiſtula in tibia eo qꝛ non mouebat̄ de ſtudio ⁊ cū eſſet delicatiſſimus timebat qꝛ medici cū cauterijs ignis dabant ſibi medicinā ſiue curam. Dicatur quō ꝑ mediā horaȝ ante fuit ita raptus ꝙ non ſenſit cauteria ⁊c̄. Itē de candela accenſa que cōbuſſit ſibi digitos ⁊ nihil ſenſit cū legeret librū boecij difficilem ⁊ ingenioſū. Iteȝ quādo ad p̄ces ſororis ſue iuit ad eius caſtrum et in camera fuit raptus in cōtemplacione quia ſoror credidit ipm̄ fuiſſe mortuum qꝛ nō reſpondebat ſibi ⁊ ſoror incepit clamare ſed ſocius fecit eā tacere dicens ſibi ſuā conſuetudineȝ ⁊ ipſo dimiſſo iuerūt ad prandiū ⁊ ſic fuit raptus ꝑ tres dies. vt paulus ſine cibo ⁊ potu. et tercia die dixit ſocius. hoc nimis durat. Et ipē cū ſorore clamando. Magiſter Thoma ⁊ tangētes reduxerūt eum ad ſe quibus dixit. Parcat vobis deus tam bonū prandiuȝ mihi abſtuliſtis ⁊c̄. Ecce quāta erat eius ſpūalitas vite. Item quādo orabat i eccleſia ⁊ fratres aliquociens obſeruabāt eum. videbant ipm̄ a terra eleuatum ex feruore ſpūs qui ad ſe trahebat corpus. ⁊ de nobis miſeris eſt ꝓpoſitum quia pondus corporis trahit ad ſe ſpm̄ ad cogitanduȝ de coquina ſeu taberna nō poſſumus orare quādo deberemus ⁊c̄. Ideo dicit ſcriptura. Corpꝰ quod corrūpitur aggrauat animā ⁊ ter-

rena inhabitacō deprimit ſenſū multa co
gitantē. Sap. ix. Verū eſt in nobis ſʒ nō
in beato Thoma ymo corpus ſeqbaf ani
mā Itē; vt poſſet legere dictare diſpu-
tare ꝛ predicare vitabat colloquia hoīꝫ
ſed deus de alio mūdo mittebat ſibi cuꝫ
quibꝫ loqueref vel ſanctos de paradiſo.
vel angelos l' aīas de purgatorio vt eas
ſuis orōibus iuuaret ꝛ ſic conſolabatur.
Qui eī dimittit pro deo cōſolacōes mū
danas deus dat ſibi ꝯſolacōes celeſtes.
Dicatur de mgro Romano quē ipſe di
miſerat pariſius vt regeret ſcholas ſuas.
qn̄ iuit neapolim qui mortuus fuerat ne
ſciente ſancto Thoma. Et cū oraret ap
paruit ſibi anima eius dicēs ꝙ fuerat .xv
diebus in purgatorio ꝓpter negligenciā
quā habuit in quadā manumiſſoria ſibi
ab ep̄o commiſſa. Dicatur hic coīī mañ
miſſores ꝛ heredes qui nō ſoluꝫ ſūt neg
ligentes ymo ſunt bona defunctoꝝ occu
pantes ꝛ retinētes. A quo beatus Tho
mas q̄ſiuit multa dubia ſcꝫ de ſtatu ſuo
de vita de ſciencia ſi placebat deo. Rn̄t
ꝙ ſic ꝙ continuaret qꝛ magna gl'a erat ſi
bi parata. Multas alias q̄ſtiones fecit
ſibi ꝛ ad omnes reſpondit ſʒ modo i ō eſt
curandū. Dicatur de ſorore ſua defunc-
ta ꝛ in purgatorio ex variis ornamētis.
et picturis. quō ſibi apparuit petēs ab eo
ſuffragia. que ab eo adiuuata iterū appa
ruit ſibi cū de purgatorio ad paradiſū e-
uolaret ſibi regraciādo qui eciā queſiuit
ab ea de ſua vita ꝛ ſtatu ſi placebat deo.
Nota in quo dubio viuebāt ſancti. Et
quāto magis nos qui ſumꝰ peccatores.
Rn̄t ſibi ꝙ multū. Item cuꝫ ſemel ora
ret pro fratre ſuo ab imꝑatore interfec-
to pro defenſione eccl'e. Apparuit ſibi an
gelus dei cū libro. Et in vna pte erant
ſcripta noīa confeſſoꝝ de litera lazurina
et in alia noīa martirū de literis aureis.
vbi inuenit ſcriptū nomē fratris ſui Ha
tet de eius vita ſpūali. Modo videndū

eſt de eius celeſti doctrina. Qui cum vo
lebat diſputare ſcribere vel dictare recur
rebat ad oracōeꝫ. Ideꝫ qn̄ ſibi dubia oc
currebant ꝛ ſtatiꝫ vel ab angelo. vel ab
apoſtolis Petro ꝛ Paulo ꝛ viſibiliter
apparētibꝫ de dubiis certificabaf. Ecce
quales magiſtros habebat. ymmo ſemel
apparuit ſibi virgo Maria cū filio in bra
chiis que ayt filio. Fili declaretis ſibi hoc
dubiū ꝛc̄. Item cū ſcripſiſſet ſuꝑ mate
ria accidentiū ſacramēti altar' que ē ma-
teria valde ſubtilis in quo illa accidēcia
exiſtūt ſubiectiue poſuit ſe in extremis al
taris orans ꝛc̄. dixit ſibi crucifixus. bene
ſcripſiſti de me Thoma. Ecce ſua doctri
na approbata a papa Iheſu quā ġ recipi
es ꝑ tuo labore mercedē. Quid reſpon
diſſes tu dn̄e ꝙ ſim ep̄us vel cardinalis
ſed beatus Thomas rn̄dit. Dn̄e non ali
am mercedē recipiā niſi teipm̄. Et quia
xp̄us fecit mentionē de mercede innue-
batur de eius obitu ꝓpinquo. Et tūc bea-
tus Thomas ſcribebat vltimā in qua t̄c
tabat de p̄dicta materia accidentiū quā
non ꝑfecit morte preuētus. Idē de offi
cio corporis xp̄i ꝙ de mandato dn̄i pape
ordinauit quo cōpleto librū ſuper altare
poſuit. ꝛ ip̄o orante xp̄s in forma pueri
ſuꝑ librū ſe poſuit dicens. Bn̄ illa ordiā
cio erat ſancta ꝛ bona quārum intellec-
tus humanus poſſet cōprehendere ġ de
eius doctrina dubitare non debet. quia n̄
ſolū a vicario xp̄i ſed eciaꝫ ab ipſo dn̄o
Iheſu xp̄o approbata fuit. Ideo libri eius
ſūt ita ꝑ mūdū multiplicati Iō de ip̄o cā
tatur hodie. Ip̄e tanq̄ ymbres mittet e
loquia ſapiencie ſue quātuꝫ ad doctrinā
ſpūalem. Ip̄e palam faciet diſciplinā do
ctrine ſue ꝛ hoc quātuꝫ ad vitā ſpūaleꝫ
Collaudabant multi ſapiēciam eius et
vſq; in ſeculū non delebif. Eccl'i. xxxix.
¶ Dico quarto ꝙ quartū ſignuꝫ ſapiē
eſt ꝑſeuerranter cōplere Signū ſapiēcie
eſt bene incipe ꝛ melius continuare. ſed

optime finire ⁊ ꝑficere. Nã non reputa-
retur ſapiēs qui ꝓpe indulgēciarum va-
dit romã cum magno labore ⁊ ꝑiculis
pro indulgencijs lucrãdis. Et qñ eſſet
iuxta portale ciuitatis rome rediret abſqꝫ
hoc ꝙ nõ viſitauerit ſtõaria nec intraue-
rit romã cum tot expenſas fecerit ⁊ nul-
lã indulgenciaꝫ lucratus fuerit. qꝛ non
dantur niſi intrãtibꝫ. Sic ⁊ de multis q̃
incipiũt ꝑegrinacõeꝫ ⁊ viã bone vite.
quot religioſi q̃t clerici. quot layci incipi-
unt bene ſꝫ anteqꝫ ſint ad portã paradiſi.
que eſt mors redeũt retro ꝑ peccata ⁊c̃.
Ideoqꝫ oportet ꝑficere omĩa cõplere.
Unde auctas. Sapiencia vincit malici
am. Racõ attingit ei a fine vſqꝫ ad finē
fortiter ⁊ diſponit omĩa ſuauiter. ¶ No
tã pro reſpõſione duos fines in bona vi
ta ſcꝫ deliberacõis ſiue intencionalē. Ex
ecucõis ſiue temporalē. qꝛ dicit phus.
ꝙ primum in intencõe eſt vltimũ i ex
ecucõe ⁊ ecõuerſo. Finis intencõnalis ē
vt bona que facit fiant ꝓ dei honore ⁊ a
nime ſalnacõe ⁊ duracõ bone vite debꝫ
attingere a fine intencõis vſqꝫ ad finem
tempalis execucõis. Sicut fecit beatus
Thomas qui ſemꝑ perſeuerauit in bona
vita ꝓpter honorē dei nihil faciens ex va
na gloria vt ypocriſia ⁊c̃. q̃ volens de⁹
ipm remunerare reuelauit ſibi finē tēpo
ralem. Dicatur quõ eundo ad cõſilium
declinauerit ad monaſteriũ feſſe nomie
et certus de ſua morte cuꝫ intrabat mo-
naſteriũ dixit. Hec requies mea in ſecu-
lũ ſeculi hic habitabo qm̃ elegi eam ⁊c̃.
Et quidã cometa apparuit ſuꝑ dcm̃ mo
naſteriũ ꝑ tres dies ante obitũ ſancti do
ctoris. Et aliqui dicebãt hoc ſignũ guer
re. Aliqui ymo mortalitatũ. Aliq̃ ymo
alicuius magni pricipis mortis. Sed
mortuo ſancto doctore ſtella non appa-
ruit. In quo patet ꝙ venit ad aſſocian-
dũ eum quēadmoduꝫ de ſtella que aſſo
ciauit reges orientis Cũ auteꝫ ſubprior

dicti conuētus qui erat cecus audiret o-
bitũ ſancti doctoris venit ad ſtabulũ vbi
erat animal ſancti doctoris in quo equi-
tauerat. tunc illud crepuit quaſi reputa
ret indignũ alium in eo eq̃tare. Cũ autē
frater Albertus de brixia oraret deuꝫ vt
ſibi reuelaret glãm ſãcti Thome apparu
erũt ſibi due reuerende ꝑſone vna in ha
bitu epĩ. alia in habitu ꝓdicatoris quo-
rũ vnus erat beatus Aug⁹. alter beat⁹
Thomas ⁊c̃. vt in .ix. ↄſiſtorio dicit. ſer-
tũ geſtans ⁊c̃. lapis ꝓcioſus quem habe
bat in pectore ſignificabat intencõeꝫ ſanc
tã quam habuit. Stelle autē figurabãt
libros tractatus ⁊ epl̃as ſcipture quas
fecerat. Torques ſũt due corone. vna
doctoratus. alia v̄ginitatis. Habem⁹ q̃
exemplũ ꝑſeuerandi in bona vita. Qui
autem adhuc non inceperũt incipiant di-
mittendo peccata ⁊c̃. Ecce quare dicit
beatus Thomas. Antecedebat me iſta
ſapiencia ⁊c̃. Deo gracias.

¶ De beato Gregorio Sermo.

Beatus ille ſer
uus. Math. xxiiij. Sermo
noſter erit de beato gregorio
Pro declaracõne hui⁹ verbi oportet ſci
re pro cuius fructijs ſpũalibus creatura
poteſt cõſequi celeſtem beatitudineꝫ.
Pro quo ſciendũ ꝙ inuenitur clare in ſã
cta ſcriptura ꝙ ſeruicium dei ſpũale in h
mũdo habꝫ tres gradus ſeu differenci-
as. ¶ Primu⁹ ē de vita actia l' opatiua.
¶ Scdus eſt de vita contemplatiua
¶ Tercius eſt de vita prelatiua.
Iſti tres grad⁹ ponũtur a beato Augu
ſtino qui dicit. Triplex ē genus bene vi
uendi. Actuoſuꝫ. ocioſũ. ⁊ ex vtroqꝫ ↄ
poſitũ. Et qñ creatura bene ſeruit deo in
hoc mũdo in aliquo gradu ꝓdicto ꝫ qñ
morit ſine dubio obtinebit benedicõeꝫ.

ſiue beatitudinē paradiſi. Et quia beat⁹ Gregorius in hijs trib⁹ gradib⁹ diligent̄ ſeruiuit xp̄o in hoc mūdo. Jō de eo dicit thema. Beatus ſup̄ eſt modo ille ſeru⁹ ſcꝫ beatus gregori⁹ ¶ Dico p̄io ꝙ primus gradus ſeruiēdi deo ē in vita actiua que eſt facere opa ꝓficuoſa ⁊ vtilia ꝓximo amore ſui reſpectu xp̄i Et ad hec opera exercenda ꝯcurrūt quatuor cāc. Prima eſt efficiēs que ē deus ⁊ liberū arbitriū hoīs. Material' que ē exercere opa miſericordie erga ꝓximos. Formalis vero que dat rei ꝑfectōeꝫ. et eciā finalis ē reſpectus dei. ſiue debita intēcio ſcꝫ ꝙ illa opera mīe fiāt amore dei nō vane glorie. nō intencōis ꝓprie vtilitatis. nō laudis ⁊c̄. ſed ſolo reſpectu dei fieri debent. Species eni bonitatis vel malicie in actibus moralib⁹ ſumit̄ ex fine vt dicit ſāctus Thomas p̄ia ſcd̄e. q. xviij. arti. iiij. Siue illa opa ſint corꝑalia vt puta. q2 reſpiciūt vtilitatē corꝑis ſiue ſint ſpūalia omīa talia meritoria ſūt. Ad vtilitatē enīꝫ corꝑis ſunt opera mīe corꝑalia. vt eſurientē paſcendo. ſicientē potando. nudū veſtiendo. peregrinū hoſpitādo. et ſic de alijs. Jn hijs enī opib⁹ magis ſeruit homo deo q̄ꝫ ꝓximo. q2 dicit ph̄s. ꝓpt̄ vnū quodqꝫ tale ⁊ illud magis. Si vos ſeruitis deo ꝓpter proximuꝫ g̊ magis ſeruitis deo ⁊ xp̄us recipit in ꝑſona ſua tale ſeruiciū. Dicet enī in iudicō ꝑſonis opa miſericordie faciētib⁹. Eſuriui ⁊ dediſti mihi māducare. Nō dicit eſuriuit paup. et dediſtis ei comedere. Sed ego eſuriui quia quicq̄d vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. Math. xxv. Jta ꝙ ip̄e recipit ſeruiciū illud in ꝑſona ſua. Jdem de opibus mīe ſpūalibus vite actiue q̄ exercent̄ erga animas ꝓximoꝝ. que ſunt meliora q̄ꝫ corꝑalia. quia aīa eſt melior corꝑe. vt predicare verbū dei. dare conſiliū in dubijs ꝓximo. corrigere errātes dulciter ⁊ caritatiue. Cōſolare triſtem.

ſupportare tedioſos. vir vxorē ⁊ ecōuerſo. ſocius ſociū. religioſus religioſuꝫ. vicinus viciniū ⁊c̄. Remittere iniurias inimicis ꝓpter deū. Rogare ꝓ ꝓximis ſi ſunt in bono ſtatu vt cōſeruent̄ al's vt ad bonū ſtatū reducātur. Jſta eſt vita actiua ſpiritualis ſeruiendo vt dictū eſt. De iſta vita dicit ſcriptura. Uos in libertate vocati eſtis fratres hoc dicit̄ in libertate liberi arbitrij qḋ non cogit̄. tm̄ ne libertateꝫ in occaſionē detis carnis ſ; ꝑ caritatē ſpiritus ſeruite inuicē Ad gal'. v. Jſtud ſeruiciuꝫ vite actiue ita placet deo ꝙ ex iſto homo ꝯſequit̄ eternā beatitudinē ſi vultis ſcire ⁊ intelligere quare Audiatis parabolā de nobili domino qui habebat filios ⁊ filias ⁊ multos ſeruitores. quib⁹ dedit multas diuicias ⁊c̄. Et motus deuocōne voluit ire in peregrinacōem ⁊ in ſuo receſſu recomiſit filios ſuos ⁊ filias ſuitorib⁹ ſuis ſi aliq̄ īdigerēt iuuarēt eos et receſſit ⁊ in peregrinacōne morā fecit. Filij autē ⁊ filie ex tam longa p̄ris abſēcia ex indigēcia recurrerūt ad ſeruitores patris vt ſubuenirēt eis ⁊c̄. Aliqui dixerūt non curo. Ego habeo filios ⁊ filias. quib⁹ oportet me ſubuenire. Alij autem amore p̄ris ꝓuidebāt eis de oībus neceſſarijs. Tandē venit pater ⁊ filij dixerūt ſibi quō ſerui ſui ſe habuerant erga eos. Pater aūt diues ⁊ nobilis retribuit ſeruitorib⁹ ſuis qui ꝓuiſionē dederāt filijs alios auteꝫ ſeruitores qui noluerūt eis ſubueīre dure puniuit. Jſte diues ⁊ nobilis domin⁹ eſt xp̄us diues quia domini eſt terra ⁊ plenitudo eius ⁊c̄. qui habet multos ſeruitores ⁊ miſtros omēs. ſcꝫ diuites ⁊ multos filios ⁊ filias ſalꝫ omēs xp̄ianos ſed maxīe ⁊ appropriate paupes dicūtur eius filij. Jta dicit beatus Job qui erat paup dicēs alijs pauperib⁹ videre qualē caritatē dedit nobis deus vt filij dei noīemur ⁊ ſimus. prima Job. iij. Qui ī die aſcenſioīs iuit in pere

grinacōez ad ſanctuaria paradiſi recedē-
do de mundo aſcendit corꝑaliter ī celuz
Homo quidā nobilis abijt in regionem
longinquā accipe ſibi regnuz. ⁊ reuerti
ad iudiciū ⁊ loquit̃ de ſe Luce.xix. Filij
autē ſui ſcʒ pauꝑes indigentes recurrūt
ad diuites quibꝰ pat̃ eoꝝ dedit quicq̄d
habuit. Nō credatis vos diuites habere
bona ex veſtris laboribꝰ. qꝛ multi labo
rant qui nihil lucrātur ſ; xp̄us dedit vo-
bis. Aliqui aūt nolūt eis ſubueīre. aliq̄
ſic ⁊c̄. Quādo ergo veniet pater ſcʒ ad
iudiciū. retribuet illis qui ī operibus mi-
ſericordie corꝑalibꝰ vel ſpūalibꝰ ſeruie-
rūt ſibi ⁊ filijs ſuis collocādo eos ad dex
terā vt ſaluent̃. alios autē ad ſiniſtrā vt
puniātur. Ecce quare ex vita actiua ꝯſe
quit̃ homo beatitudinē. Vn̄ ad hoc Auc̄
tas. Beati ſerui illi quos cū venerit dn̄s
inuenerit vigilātes. i. diligentes ī exerci-
cio vite actiue. Luc̄. xij. Amen dico vo
bis qꝛ ꝑcinget ſe ⁊ faciet illos diſcūbere
et trāſiens miniſtrabit illis. ibidez. ¶ No
ta ꝑcinget ſe qꝛ qui eſt precinctus habʒ
fimbrias r̄ſtrictas ſecus qui nō eſt ꝑcinc
tus. xp̄s in gloria ſue humanitatis nō eſt
precinctus quia tantā gloriā habʒ quan-
tā creatura poteſt habere. Sed ꝑcinget
ſe ſcʒ dando gl'az alijs qꝛ licet poſſet da
re gloriā infinitā nō tamen dat premiū
alicui creature niſi ſ̄m meritū eius. Et
quia nulla creatura habʒ meritū infinitū
Ideo ꝑcinget ſe dando gloriā ſ̄m men
ſurā meritoꝝ. ⁊ ita exponit gloſa. Ideo
dicit aplus. Vnuſq̄ſq; ꝓpriā mercedez
accipiet ſ̄m ſuū laborē. pria ad Coꝝ. iij
Scd̄o dicit. Et faciet illos diſcunbere
eo qꝛ in vita actiua ſeruiēdo laborarunt
correſp̄ndet eis quies que eſt ī menſa para-
diſi. que eſt eſſencia diuina. Vn̄ auc̄tas
Vos eſtis qui ꝑmanſiſtis mecū in tem
ptacōibꝰ meis qꝛ vita actiā multas tēp
tacōes habʒ tedia ⁊ inpaciencias. Ego
diſpono vobis vt edatis ⁊ bibatis ſuper

menſā meaz in regno meo. Lu. xxij. Ter
cō dicit ⁊ trāſiens miniſtrabit illis. Nō
dicit ſtās ſ; trāſiens. ¶ Nota quinq; trā
ſitus in beatis Primus ē de fruicōe diui
nitatis trāſit oſtendēs eis ſuaz humani
tatē et ecōuerſo in hijs obiectaliter con-
ſiſtit beatitudo. Scd̄us de intellectu per
clarā cognicōez qꝛ ibi conſiſtit viſio trā
ſit in voluntatē ꝑ fruicōez ⁊ delectacōez
Terciꝰ trāſitus ad omēs qꝛ tanta ē de-
lectacō voluntatis ꝙ os ꝓrumpit in lau
des. Vn̄ dicit Augꝰ videbimus ⁊ ama
bimus ⁊ laudabimꝰ ¶ Quartus trāſitꝰ
de gaudio ſcʒ acc̄ntali in gaudiū. Gaudi
um eſt angelis dei ſuꝑ vno peccatore pe
nitenciā agente. Luc̄. xv. ¶ Quintus tran
ſitus eſt poſt diē iudicij qꝛ gloria anime
tranſibit in corpus. Modo ſoluz anime
habent gloriā ⁊ corpora iacent in ſepul-
chris incinerata vt corpus beatoꝝ petri.
et pauli ⁊ alioꝝ. Sed tunc gloria anime
redundabit in corpus. qꝛ non eſt gloria
corporis alia a gloria anime niſi quia glo
ria anime redūdabit in corpꝰ. in laterna
criſtalli eadem lux eſt luminis ⁊ laterne.
¶ Patʒ ergo ꝙ ex ſeruicō vite actiue ꝓpt̃ deū
homo meret̃ beatitudinē. In iſta vita ac
tiua btūs gregꝰ ſeruiuit deo. Dicit̃ ex eꝰ
legēda quō fuit de ciuitate rome ex nobili
ꝓgenie romanoꝝ qui adoleſcēs in libera-
libꝰ artibꝰ ſufficient̃ inſtructꝰ tandē mor
tuo p̄re remāſit heres magnaꝝ opum ⁊
cogitauit expēdere illas pecunias ad ſer-
uiciū dei in opibus mīe. Cogitate ꝙ ſui
amici ſuadebāt ſibi ducere vxorē ſ; nolu
it ⁊ omēs illas pecunias diſtribuit in o-
peribꝰ mīe corꝑalibꝰ ⁊ ſpūalibꝰ. Naʒ q̄
tuor ſūt ꝯdicōes ꝑſonaꝝ q̄ h̄nt nccītatē
corꝑalē q̄bꝰ ſubueīre ē mag̃ mīa. primi
ſūt captiui ⁊ q̄ ad aliq̄d ⁊ ꝑpauū opus
mīe corꝑal' ē redimere captiuos vt dic̄
ſcūs tho. iiij. ſcp̄. di. xv. q. ij. ar. iij. et h̄ eni
aīa liberat̃ ⁊c̄. Scd̄i ſūt pauꝑes verecū-
di qui de ꝓſperitate venerunt ad magnā

pauptatem q̄ ante morerent̄ fame q̄m mendicarēt iſtis etiā ſubuenire ē magna mīſcđia. Tercij ſunt pupilli ⁊ orphani etc̄ ⁊ hiis btūs Gregori⁹ diſtribuit magnā ptem hereditatis ¶ Scđo in operibus miſcđie ſpūalibꝫ q̄ reſpiciunt aīam. qꝛ ſeptē monaſteria inſtituit ⁊ modo reges nō pn̄t facere vnū ſine adiutorio eccleſie. Et btūs gregori⁹ fecit ſeptē. ſ. ordinis bti Benedicti qui tūc incipiebat. ⁊ fundauit ad modū antiquoꝝ vitādo vanitates ⁊ ſupfluitates. Si ergo ex ſeruicio vite actiue ꝓpter deū hō cōſequit̄ beatitudinē. Et btūs gregori⁹ in dicta vita ſeruiuit xp̄o in hoc mundo diligent̄ quid dicem⁹ de eo Beatus ille ſeruus ¶ Secund⁹ gradus ſcꝫ vite cōtemplatiue eſt melior q̄ eſt occupare ſe ſolum in opibꝫ miſcđie ſpūalibꝫ q̄ īmediate reſpiciūt deum. Ita ꝙ materiale. ſcꝫ opa ſpūalia ⁊ formale hui⁹ vite cōtēplatiue ſolū reſpiciūt deū vt orare deuote cū feruore ſpiritus certis horis diei ⁊ certis horis in nocte cogitare de glia padiſi ſi legere libros ſpūales vt de⁹ cognoſcat̄ audire miſſas ꝑmones. Cogitate iuſticiā dei in penis damnatoꝝ. Cōtemplate diuinā ꝓuidētiā in mūdi gubernatōe potentiā in mundi creatione ſapiētiā in generalis iudicij ordinatione. Iſtud ſeruiciū deſiderabat dauid di. Seru⁹ tu⁹ ego ſū da mihi itellectū dn̄e. ſ. ad cōtēplādū. qꝛ cōtēplatō eſt act⁹ intellect⁹. Et iſta vita ē melior q̄ꝫ vita actiua. Rō q̄a licet actiu⁹ faciat plus ⁊ ſeruiat tū plus ꝑmiat̄ apud deū cōtemplatiu⁹ q̄ꝫ actiu⁹. ¶ Nota ad hoc ſimilitudinē ī curia pape vl̓ regis ī qua ſūt multi ſuitores ⁊ multa officia. Cubicularij aūt ſeruiūt ſolū in camera pſone regis vl̓ pape. Alij aūt ſeruiūt extra ut coq̄narij ⁊ alij q̄ plus laborāt ⁊ plura opera exercēt tū plus ꝑmiant̄ illi qui ſolum curant de pape pſona ⁊ ſunt cū eo in camera. Magnū q̄d ē eſſe immediate cuꝫ papa vel rege. Idē de papa ⁊ rege īhu xp̄o cui⁹ palaciū eſt ecc̄ia. Contemplatiui aūt ſeruiūt xp̄o ſolū. Actiui aūt extra camerā laborant. Et licet plura ſeruicia faciant tamē magis eſt meritū cōtemplationis Auctās de hoc ⁊ ē verbū allegoricū ſcꝫ ecc̄ie ad xp̄m d. Beati viri tui et beati ſerui tui hij qui ſtant corā te ſp. iij. Reg. x. Nota bti viri ſcꝫ a virtute ſcientie bone vite ⁊ moralitatis. qꝛ vicioſi n̄ poſſūt eſſe cōtemplatiui. Et beati ſerui tui. Et oñdit de q̄bus loq̄tur d. Hij qui ſtant corā te ſp. ſ. contemplando. Nota ſemp qꝛ vita actiua finit̄ in morte. Contemplatiua nō īmo in morte cōtemplatiua creſcit. Jō xp̄us dixit marthe q̄ dederat ſe vite actiue. Et dixerat xp̄o. Dn̄e nō eſt tibi cure ꝙ ſoror mea ⁊c̄. Rn̄dit xp̄s martha martha ſollicita es ⁊ turbaris erga plurima Maria āt optimā ptē elegit q̄ non auferet̄ ab ea Luc. x. In iſta vita btūs Gregori⁹ ſeruiuit xp̄o poſtq̄ꝫ enī in vita actiua ſeruiuit xp̄o dedit ſe vite cōtemplatiue ⁊ iſte eſt ordo. qꝛ de vita actiua hō debet venire ad vitā contēplatiuā ⁊ ita fecit ſanct⁹ Grego. quia in vno illoꝝ. vij. monaſterioꝝ recepit habitū ī q̄ dedit ſe cōtēplationi ſepando ſe a negocijs hui⁹ mundi ab amic̄ vt dicit hiſtoria ꝙ q̄m q̄ꝫ infirmato ſtomacho ꝓpter abſtinentias ⁊ oratōnes cotidie langueret nūq̄ꝫ tamē quieſcebat quin aut oraret. aut legeret. aut ſcriberet aut dictaret A matre aūt ſua btā ſiluia ibi crudis leguminibꝫ paſcebat̄. Ideo ſpūs fortificabat̄ ī cōtemplādo. Nota hic vnū ſingulare de ei⁹ cōtēplatōne qꝛ ei⁹ dyacon⁹ dixit ſe vidiſſe ſup caput ei⁹ ſepiſſime ſpm̄ ſcm̄ ī ſpē colūbe. Jō ſua orō erat magne efficacie ⁊ virtutis intm̄ ꝙ non legitur ſimile de aliquo ſancto alio ¶ Dicatur hic de Trayano impatore infideli ſed iuſto de morali iuſticia dicatur hic de ſtrictiſſima iuſticia quam fecit idem Impator

de filio ſuo qui cum equo interfecerat fili⸗
um mulieris vetule ⁊ ecce hanc iuſticiaꝫ
et hiſtoriā romā depinxerūt in quadā do
mo in q̄ quā ingreſſus fuiſſet btūs Gre
goriꝰ ⁊ contemplaret̄ gloriā pꝑadiſi ⁊ pe
nas inferni ⁊ vidiſſet dictā hiſtoriā de⸗
pictā orauit dn̄m dicēs. O dn̄e ⁊ tāta
iuſticia erit in inferno. Et qꝛ ſciebat ipm
eſſe in inferno dānatū nō audebat ſim⸗
pliciter dicere dn̄e libereris eū ab inferno
ſed flens dicebat. O dn̄e ⁊ tanta iuſti⸗
cia iſtius imperatoris dānabit̄ ⁊ ſic taci⸗
te eius liberationē petiuit. Et angelꝰ do
mini locutus eſt ei dicēs Gregori obti⸗
nes ꝓ Trayano nunq̄ʒ tn̄ decetero ores
ꝓ dānato ſed qꝛ exoraſti.iō patieris do
lores in corꝑe. Sup hec habemꝰ ꝙ ille
Trayanus diffinitiue nō erat dānatus
ſed ad tp̄s q̄ntū ad locū Et habemꝰ di⸗
cere ꝙ angelus dn̄i reduxit aīam traya⸗
ni ad eius corpꝰ ⁊ ſuſcitatꝰ ē btūs Gre⸗
goriꝰ ipm baptizauit ⁊ ſic oportet hoc i
telligi. vide ſup hoc b.tho.in q̄rto di.xlv
vtrū ſuffragia ꝓſint ⁊c̄ in ſolu. v. argu.
Ecce q̄nte efficacie fuit oratio bti gre⸗
gorij v̄tute cōtemplationis. Nullus de⸗
bet hic recipe exemplū orandi ꝓ dānna
tis qꝛ peccaret. qꝛ ſancti imitandi ſūt in
virtutibꝫ moralibꝫ ſed nō in miraculis. ſi
ergo ex ſeruicio vite cōtemplatiue acqui⸗
rit̄ beatitudo ⁊c̄ q̄d dicemus de beato
Gregorio. Beatꝰ eſt ille ⁊c̄ ¶ Mora⸗
liter vos dn̄i officiales ⁊ rectores cōi⸗
tatis habetis hic exēplū diligēdi ⁊ ſuan⸗
di iuſticiā ſicut ille Trayanus ſuauit an
tiquū ſtatutū in filio ⁊c̄. Nō reſpexit ma
gnitudinē pſone nec affinitatē. ergo di⸗
ligite iuſticiā qui iudicatis terrā Sap. j.
Itē dauid bti q̄ faciūt iuſticiā in oī tpe
Terciū ſeruiciū eſt maiꝰ. ſ. vite ꝯplati⸗
ue q̄ includit vitā actiuā ⁊ vitā cōtēpla
tiuā pfecte ſicut bonū ē corpꝰ hoīs ſ; me
lior ē aīa. Idē bona eſt vita actia melior
contemplatiua ſed optima eſt ꝯplatiua q̄
amplectit̄ vtrāq̄ʒ. Iō dicit b. Grego. de
ꝯplato. Sit rector actōe ꝓcipuus ꝓcunctis
ꝯtēplatiōe ſuſpenſus. Nota actione ꝓci⸗
puus opꝰ vite actīe ē ꝑdicare ibi cōplen
tur opa miſcdīe qꝛ famelici ⁊ eſurientes
verbo dei ſaciāt̄. triſtes cōſolationibꝫ po
tant̄ ⁊ nudi virtutibꝫ induunt̄ ⁊ infirmi
peccatis viſitāt̄ ⁊c̄ De iſta vita auctas
Beatus ille ſeruꝰ quē cū venerit dn̄s i
uenerit ſic facientē. Amen dico vob̄ qm̄
ſup oīa bona ſua. ſ. ordines angelorꝫ cō
ſtituet eū ſcꝫ cū ſeraphinis. Iſtā vitam
ꝯplatiuā habuit beatꝰ Gregoriꝰ qꝛ mor
tuo papa eum licet renitentē ſenatꝰ ⁊ po
pulꝰ cōcorditer elegerunt oēs vna voce
clamantes Gregorius ſit papa Ipe ve
ro miſſis lr̄is adiuratorijs ad imperatorē
compr̄em ſuū rogauit ne cōſentiret ⁊ vi
der̄ ꝙ tūc imperator conſentire habebat i
electionē pape qui tn̄ deſiderabat ꝙ ſup
oēs Gregoriꝰ eſſet papa. Dicat̄ ergo
quō fugit ad dolium vt patet in legenda
qꝛ porte cuſtodiebant̄ ne fugeret de ciui⸗
tate roma ⁊ i quadā ſpelūca latuit. Sꝫ
inditio colūbe fulgide ſup ſe d̄ celo deſcē
dentis inuētꝰ captꝰ tractꝰ ſūmꝰ pontifex
cōſecrat̄ qn̄ āt fuit papa ſeruauit optime
vitā actiuā. qꝛ oēs viduas paupes ⁊ or
phanos hēbat in ſcriptis ⁊ ꝓuidebat eis
et palaciū papale nō erat niſi granarium
cōitatis paupibꝫ āt verecūdioribꝫ de mē⸗
ſa mittebat ſuā ſcutellā. Ceterū iheroſo
limis cenodochiū cōſtituit ⁊ tā ibi q̄ʒ in
mōte ſyna famulis dei victū ⁊ veſtimen
ta annualit̄ miſit. Cū āt q̄daʒ heremita
rogaret vt fert̄ dn̄m vt ſibi oñdere dig⸗
naret̄ q̄m māſionē hiturꝰ eēt i celo ⁊ ſi⸗
bi reuelatū eēt ꝙ cū grego. papa. Et ille
cōferēs ſuā inopiā eiꝰ diuitijs ſup h mi⸗
raret̄ audiuit vocē dicētē ſibi. Cur au⸗
des cōpare paupratē tuā diuitijs grego
rij magis diligis cattā q̄ʒ hēs q̄ʒ ille tātas
diuitias Itē ſuiuit eē deo i vita cōtēpla
tiua ſtudēdo legēdo dictādo qꝛ ꝑdicauit

in.xl. Ecce quõ ĩ vita ꝯplatiua ſeruiuit deo
ergo btũs ille ſeruus ¶ Moralit̃ quili-
bet viroꝝ ẽ ꝑlatus dñs vaſallos ſcʒ ſen
ſus corꝑales cogitationes cordis ꝛ deſi-
deria eiuſdẽ. Ideo mõ in iſto ſcõ tp̃e re-
gamꝰ ꝛ gubernemꝰ ea diligẽter deo ſer
uiendo in vita actiua ꝛ cõtẽplatiua Iux
ta cõſiliũ Luc.ꝑmo De manu inimicoꝝ
nr̃oꝝ liberati.ſcʒ ꝑ pñiam Modo facta
confeſſione ſeruiamus illi in ſanctitate ꝛ
iuſticia.

¶ De ſancto Benedicto

SIcut lucerna
fulgoris illumiabit te Luce.
xi. Originaliter ſub iſto intel
lectu ego recipio iſtud ṽbũ.ſ.ꝙ beatus
benedictꝰ ſicut lucerna ꝛc̃. Pro cuiꝰ de
claracõne ꝛ materie introductõe ſciendũ
eſt ꝙ in multis locis ſacre ſcripture inue-
nitur.ꝙ ſcẽ pſone qñ habent claritatem
fidei ꝛ ardorẽ deuotõnis ꝛ feruorẽ bo
ne vite.dicunt̃ lucerne ardentes. Nõ eſt
ꝓpter officiũ ꝛ imitationẽ vel ſimilitudi
nẽ q̃m hñt ad lucernas ardentes vñ non
ꝑ aliã cauſaʒ accendunt̃ lucerne niſi ꝓpt̃
ſolis abſentiã ne ſimꝰ in tenebris q̃mdiu
ſol eſt pñs nõ ſũt nccie lucerne ardẽtes
Ita etiã q̃mdiu ille ſol de quo dr̃ virgi
ni marie. Felix nãqʒ es ſacra ṽgo maria
Et oĩ laude digniſſima qꝛ ex te ortus ẽ
ſol iuſticie xp̃us deꝰ noſter. q̃ʒdiu hic ſol
fuit pñs mũdo illuminauit mundũ in fi-
de catholica ꝑdicãdo ꝛ calefecit in deuo
tione ꝛ fecit fructificare in pñia ĩ meritis
etc̃ tũc enĩ nõ erãt neceſſarie lucerne ſã-
ctaꝝ perſonaꝝ ſʒ pꝰ q̃ʒ ſol occubuit ſcʒ ꝑ
ſuã paſſionẽ ꝛc̃ ꝛ aſcenſionẽ fuerunt ne
ceſſarie lucerne ardẽtes ſcãꝝ pſonaꝝ.ſi-
cut apl'oꝝ.martiꝝ doctoꝝ cõfeſſoꝝ vir-
ginũ cõtinentiũ ꝛ penitentiũ. Ecce rõ q̃
dat ſciam q̃re ſancte pſone dicũt̃ lucer-
ne ardentes Auctas de hoc ꝓpria qñ de
us ꝑcepit moyſi vt faceret tabernaculuʒ
inter alia ꝑcepta q̃ ſibi fecit fuit iſtud fa-
cies lucernas ſeptẽ ꝛ ponas eas ſuꝑ cã-
delabrũ ut luceãt ex aduerſo Exo. xxv.
Nota ꝙ hoc ṽbũ eſt dei patris ad filiuʒ
ſed in figura dictũ fuit moyſi qñ enĩ dei fi
liꝰ debuit de hoc mundo recedere dixit ſi
bi deus pater facias lucernas ſeptem.

¶ Prima eſt ſanctitas apl'oꝝ.
¶ Secunda martiruʒ
Tercia doctorum.
¶ Quarta confeſſorum.
¶ Quinta virginum.
Sexta continentiũ.
¶ Septima penitentium

Supra cãdelabrũ fidei xp̃iane ĩ q̃ fũda-
mẽto fũdãt̃. Nemo accẽdit lucernã ꝛ ĩ
abſcõdito ponit. ponit.ſ.pctõꝝ neqʒ ſub
modio.ſ.erroris ſeu fl'e opinionis ſʒ ſuꝑ
cãdelabrũ Luc.xi. Nota vt luceãt ex ad
uerſo.ſ.pctõꝝ mortaliũ q̃ ſũt.vij.ꝑ.vij.
ṽtutes oppoſitas eis. Nã ꝑma lucerna
ſcʒ ſcĩtas apl'oꝝ lucet ex aduerſo ꝯ auari-
ciã ꝑ volũtariã pauꝑtatẽ dicebãt enim
hñtes enĩ alimẽta nõ dic̃ delectamẽta ꝛ
q̃bꝰ tegamur ñ dic̃ ꝛ q̃bꝰ ornemur cõtẽ-
ti ſumꝰ.ĩ.ad Thi.vi. Sãctitas martirũ
lucebat ꝯ irã ex aduerſo.ſ.ꝑ paciam. q̃a
canit̃ non murmur reſonat ñ q̃rimonia ſʒ
corde tacita mẽs tm̃ ꝯſcĩa ꝯſeruat paciaʒ
Sãctitas doctoꝝ lucebat ꝯ acediã ꝑ di
ligẽtiã ĩ ſtudẽdo.ſcribẽdo.ꝑdicãdo.d̃ q̃
bus dr̃ Côuertet̃ ꝓpl's meꝰ hic.ſ.ꝑ docto
res ꝛ dies pleni inuenient̃ ĩ eis. Sãctitas
ꝯfeſſoꝝ lucebat ꝯ gulã lũie abſtinentie
memorãtes d̃ ṽbo xp̃i d. Attẽdite vo-
bis ne forte grauẽt̃ corda vr̃a ꝛc̃ Lu.xi.
Sãctitas ṽginũ lucebat ꝯ luxuriã lũie
ṽginitat̃ ꝛ puritat̃.qꝛ nec cogitãdo nec
gaudendo.nec tangendo ſeu oꝑando ſen
ſerunt aliquã luxurie corruptionẽ.vnde
de eis dr̃. Non ſunt coinquinati virgines
enim ſunt Apoca.xiiij. Sãctitas cõtinẽ-
tiũ ꝛc̃ coniugatoꝝ lucebat ex aduerſo ꝯ

inuidiã p dilectionẽ ꝛ charitatẽ ordina-
tam dei ꝛ ꝓximi quibꝫ dicit ſcriptura de-
ponentes omnẽ maliciã ꝛ omnẽ dolum
et ſimulacões ꝛ inuidias ꝑma Petri ſcdo
Sanctitas penitentiũ lucet ex aduerſo ꝯ
ſupbiã lumĩe hũilitatis pñialis tenẽtes
cõſiliũ petri hũiliamini ſupple in pñia ſub
potenti manu dei ꝛ vos exaltet in tpe vi
ſitatõis ꝑma Petri. v. patet ergo rõne
et auctẽ qꝫ ſcẽ pſone dicũt lucerne arden
tes. Et de quolibet ſcõ pt dici qꝫ erat lu
cerna ardens lucẽs Joh. v. Cũ ergo be-
atus benedict⁹ fuit pſona ſanctiſſima de
ipõ dicit thema. Sicut lucerna fulgoris
etc̃. Nota in btõ benedicto ſeptẽ radios
virtutũ tres virtutũ theologicaliũ ꝛ q̃tu
or cardinaliũ quibꝫ illumĩat mundũ. Et
primus radius eſt.

¶ Primus de prudentia intellectuali.
¶ Secundus de iuſticia generali.
¶ Tercius de tpantia totali.
¶ Quartus de fortitudine virtuali.
¶ Quintus de fide cordiali
¶ Sextus de ſpe ſupernali.
¶ Septimus de charitate integrali

De iſtis quilibꝫ vñm pt recipe lumẽ p
vita ſue aĩe. ¶ Quantũ ad pmũ dico qꝫ
pm⁹ radi⁹ ẽ ſcꝫ de prudẽtia intellectuali
q̃ in hoc cõſiſtit vt hõ ſciat eligere illd̃ qd̃
meli⁹ ꝛ vtilius ẽ. Iſtã prudentiã hũit
beat⁹ benedict⁹ vñ pentes ei⁹ videntes
ei⁹ diſpoſitionẽ ꝛ ingenij ſubtilitatẽ hoc
debẽt reſpicere pentes q̃n volunt mitte-
re filios ad ſtudiũ ne ſint rudes groſſi ſed
ſubtiles. Beatus benedictus a puericia
cor ſenile gerens nulli voluptati aĩm
dedit vt dicit Grego. q̃ ei⁹ vitã ſcripſit
in libro dyalo. Cũ aũt fuiſſet miſſus ad
ſtudiũ rome ꝛ liberalibꝫ diſciplinis tra-
ditus ꝛ multos ſtudẽtes p abrupta vi-
cioꝝ ire cerneret quoꝝ aliqui ſtudebant
in libro ſupbie pſumptionis ꝛ vanitatis
Aliq̃ in libro auaricie ludi ꝛ falſitatis A
liqui in libro luxurie ꝛ carnalitatis. Aliq̃
in libro gule ꝛ voracitatis. Aliq̃ ĩ libro
ire ꝛ malignitatis ꝛ ſic de alijs. Q dixit
beat⁹ benedict⁹ melior ẽ ignorãtia cum
bona cõſcĩa q̃ꝫ habere magnã ſciam ꝛ ma
lã cõſciam q2 de⁹ nõ dat padiſũ ꝓpt ſcĩe
tiã ſolũ ſed dat ꝓpter bonã conſciam de
nocte dimiſſis ſocijs ſecrete receſſit de q̃
dicit Grego. laudans eũ deſpectis ſtu-
dijs ꝛ relicta domo ſcẽ cõuerſationis ha
bitũ q̃ſiuit ¶ Moraliter iſto radio dñt
illuminari religioſi clerici ſeu layci ſi hñt
malas ſocietates ſeu familiaritates in oc
caſionẽ peccandi fugere ꝛ recedere ab
eis ymo etiã a pr̃e ꝛ mr̃e ꝛ ab amicis vt
ſaluet aĩam ſuã. De iſta materia dicebat
xp̃s. Si oculus tuus ſcandalizat te. ꝛc̃
Mat. v. ꝛ. xviij. ca. Oculus q̃ hꝫ officiu-
um oñdendi ſignat magiſtrũ vel cõfeſſo
rẽ tuũ ſi ergo ſcãdaliſat te ꝓice eũ abs te
Manus q̃ facit opa ſignat ꝓcuratorem
vel aduocatũ ſi ergo ſcandalizat te ꝓice
eũ abs te. Pes q̃ ſuſtinet corpus ſignat
dñm vel amicũ q̃ dat tibi vitam ſeu ꝓ-
uiſionẽ te ſuſtinẽdo. ſi ergo te ſcãdalizat
ꝓice eũ. vñ dicit dauid. Dirum pamus
vincula eoꝝ ꝛ ꝓiciam⁹ a nob̃ iugũ ipo-
rũ ꝛc̃. ſcꝫ amoris vane ꝛ familiaritatis
praue. Quot ſunt in hoc mũdo q̃ viue-
rẽt ſcẽ niſi ex iſtis malis familiaritatibꝫ
Jdõ fugere dñt exẽplo btĩ benedicti ꝛ er
go ſic lucerna fulgens illũiabit te ex vita
ſua btũs bñdict⁹ ¶ Quãtũ ad ſcdm ra-
dius ſecũd⁹ ẽ de iuſticia generali q̃ ſꝫ iu
riſtas ꝛ theologos ẽ reddere vnicuiq̃ꝫ qd̃
ſuũ ẽ nec recipe ab alio niſi qd̃ iuſtũ eſt.
Jdõ iuſticia dr̃ eq̃tas iſtã habuit btũs be-
nedict⁹ de q̃ laudat a btõ Grego. cũ eñi
fugeret de ſtudio ꝛ iret ad deſtũ hoſpita
t⁹ fuit ĩ domo q̃dã mulieri paupcule q̃
mutuo recepat capiſteriũ ad purgãdum
triticũ ꝛ fregit in duas ptes ꝛ hoc videt
fuiſſe de terra ꝛ incepit flere nõ habens
vñ reſtitueret b. ãt bñdict⁹ ꝯpatiẽs illi
eũ orauit forte ſic Tñc dñe de⁹ omĩpõs q̃

duos populos ſcꝫ iudaicum ⁊ gentilem
adunaſti ad vnā ſcām fidē catholicam
Aduna iſtas duas ptes mulieri flenti
⁊ ſic reintegrū capiſteriū reddidit mulie
ri miraclm vidētes incole p̄ admiratōe
in ingreſſu eccie ipm capiſteriū ſuſpende-
rūt. Notate hic q̄nta erat iam ſua ſancti-
tas cū tū eſſet valde iuuenis in q̄ oñdit
ṽtus iuſticie. Orauit ⁊c̄ vt illa mulier
poſſet reſtituere qd̄ mutuo recepat.
Moralit̄ iſto radio luminis illuminēt̄ illi
qui receperūt aliq̄d de vſura ⁊c̄. Idē ꝫ il
li q̄ retinēt aliq̄d de mortuis nō cōplen-
do teſtamenta. Idē ſi aliq̄d retinetꝭ ꝺ̄ ec
cleſia ut decimas p̄micias. qꝛ ſacrilegiū ē
Idē ꝫ ſi de rapina vel ſolidata ſuoꝝ ali-
q̄d retinetꝭ. Idē ſi dampnificatis aliquē
ſoluatꝭ. Idē ꝫ ſi impediuiſtis iuſticiā fal-
ſe iurando. Idē ſi vr̄o cōſilio abſtuliſtis
alicui officiū vel beneficiū ſiue legatū te-
nemini ad reſtitutionē recipiatis iſtud lu
mē alias ira dei eſt ſup domū vr̄am. Jō
apl's. Reddite oībꝫ debita cui tributum
tributū cui vectigal vectigal. cui timorē
timorē ⁊c̄ ad Ro. xiij. Quātū ad ter
ciū tercius radius ē. ſ. de ꝑpantia corpali
p̄ quā i delicijs huiꝰ mūdi hō recipit mē-
ſurā iſtā hūit btūs Benedictꝰ. Nā poſt
dictū miraculū de capiſterio oēs gen-
tes cupiebāt ipm videre vt tangit Gre
go. Q dixit ipſe Benedictus ego fugio
vnū ⁊ poſſem cadere in aliud dicit Gre-
go. Beatus benedictus vero laudem fu
giens deſerti receſſum pecijt quo dū pge
ret monachus quidā ſanctus ⁊ ſenex ro-
manus noīe ipm repiens ⁊ deſideriū eiꝰ
cognoſcens habitū ei ſancte cōuerſatōis
tradidit forte hītum heremitarꝫ ⁊ pmiſit
ſibi dare puiſionē panis q̄ cū ſcutella co
tidie cū corda ſibi ſubmittebat de cella
ſua alta panē ⁊ aquā ⁊ raro ligumina ⁊
tribꝫ annis ibi in ſpelunca ſoli monacho p̄
dicto romano cognitꝰ manſit cōmede-
bat cōtinue panē ⁊ aquā vl' forte raro li

gumina ⁊c̄. Solam habebat pellem ⁊ oſ
ſa poſt tres aūt annos in die paſce qui-
dam clericus bone vite qui ieiunauerat p
q̄dragesimā pauerat ſibi bonū prādiuꝫ.
Cui dn̄s apparens dixit tu tibi delicias p̄
paras ⁊ ſeruꝰ meus in illo loco cruciatur
fame. Qui ꝓtinꝰ ſurgens cū alimentis
queſiuit eum ⁊ in ſpecu repent. Quē cū
beatꝰ Benedictꝰ vidiſſet cogitauit ꝙ eſ
ſet dyabolus vel illuſio. Sed ſacerdos
dixit ſibi quō erat miſſus a deo ⁊c̄. dixit
ſumamꝰ cibū quia hodie paſca dn̄i ē vir
aūt dn̄i hoc ignorabat. qꝛ nō habebat li-
brū nec breuiariū. Moralit̄ habemꝰ
exemplū pnīe ſi nō fecerimꝰ ita magnaꝫ
pnīam ut Benedictꝰ tū ad minꝰ ſerue-
mꝰ ieiunia eccie ⁊ in die paſce ſacerdos
dabit vobis prādiū. ſ. agnū paſcalē filiū
illius ouis btē virginis marie. Jō in iſto
ſancto tp̄e cantat eccia padiſi portas ap-
peruit nobis ieiunij tp̄s. Suſcipiamꝰ il-
lud orantes ⁊ dep̄cantes ⁊ in die reſurre
ctionis cū dn̄o gloriemur. Ecce ſicut lu-
cerna fulgoris ⁊c̄. Quātū ad quartū
quartꝰ radiꝰ eſt. ſ. de fortitudine virtua
li ⁊ non de fortitudine beſtiali fortitudo
enī ſm̄ qd̄ ē ṽtꝰ moralis ⁊ donū ſpiritꝰ
ſancti ē fortitudo reſiſtendi inclinatōibꝫ
carnis occaſionibꝫ mundi ⁊ temptacōni
bus dyaboli. Iſtā habuit beatus benedi
ctus. Cum enī diu vixiſſet in illa pnīa ⁊
abſtinentia q̄dam die temptator affuit
Nam nigra auis q̄ſi merula cepit vultui
eius inportune inſiſtere vt muſca azinina
que licet ad ſignū crucis receſſiſſet tamē
mirabilis ⁊ inuſitata temptatio carnis ſe
cuta eſt inuiſibiliter ipm temptando ꝯce-
pit enim cogitare de quadam muliere gib
boſa quā viderat in ciuitate ⁊ intm̄ tem-
ptatio augmentabatur ꝙ volebat dimit
tere heremū ⁊ redire ad mundum ad in-
quirendam dictā gibboſam quid feciſſꝫ
ſi fuiſſꝫ pulcra ꝭ ecce fortitudo qꝛ ſtati
pꝰ ꝭ nudū ſe ꝓiecit in ſpinis ⁊ vrticas.

Jta ꝙ fuit totus cruētatꝰ ⁊ ſanguino/
lentus ⁊ dicit Grego. ꝙ ꝑ vulnera cu/
tis eduxerit vulnus mentis nec ex poſt
vnquā tale aliqđ mīme ſenſit. Ecce for
titudo maior q̄m ſi decē gygantes vicīſ/
ſet ¶ Moralit̄ habemꝰ hic exēplū reſi/
ſtendi inimico nr̄o dyabolo qꝛ nihil pōt
debilis ē eni hoſtis q̄ non p̄t vincere niſi
volentē vt dicitˀ Grego ꝓpter hoc dicit
Auguſ. Jō aliqđ ē pctm̄ qꝛ volūtariuꝫ
niſi eni eſſet volūtariū nō eēt pctm̄ Eſto
te ergo fortes ī bello ⁊ pugnate cū anti/
quo ſerpente ⁊ accipietꝭ regnū eternū cū
btō benedicto ¶ Quātū ad q̄rtū radiꝰ
q̄rtꝰ ē p̄ma virtꝰ theologycalis. ſcꝫ fides
cordialis ⁊ dicunt̄ v̄tutes theologicales
a theos ꝙ ē deus qꝛ īmediate reſpiciunt
deū ꝓ obiecto qꝛ fides eſt credere deo.
ſpes ſpare in deo. charitas diligere deū
ꝓpt̄ ſe ⁊ ꝓxīm ꝓpt̄ deū. Secꝰ de v̄tuti/
bus moralibꝫ q̄ hn̄t ꝓxīm ꝓ obiecto ſeu
creaturas. Jſtā v̄tutē fidei excellent̄ ha/
buit btūs benedictꝰ ad illa que ſūt fidei
xp̄iane ꝫ ſingularit̄ ad crucē dn̄i nr̄i ih̄u
xp̄i ⁊ ad eiꝰ nomē. vtꝫ ex eiꝰ legēda non
ſic hēt̄. Cū āt celebre eiꝰ nomē ⁊ fama
haberet̄. qꝛ ꝑ illū ſacerdotē ⁊ ꝑ paſtorē
fama ſue ſcitatꝭ fuit diuulgata. Cōgrega
tio cuiuſdā monaſterij ad eū venit vt ſibi
p̄eſſet peciērūt qꝛ abbas eoꝝ erat mor/
tuus. ⁊ qꝛ ip̄e erāt male vite ⁊ male fa/
me ⁊ ribaldi gētes nolebāt eis facere ele
moſinas. Et iō ſub mātello ſcitatꝭ ſācti
bn̄dicti volētes coopire ſuā malā vitaꝫ
et ꝑ eū famā recupare elegerūt ip̄m in
abbatē q̄ lꝫ diu ſibi diſplicuiſſet dicens
ſuos ⁊ illoꝝ mores cōuenire nō poſſe tn̄
victꝰ aſſenſum dedit motꝰ cōſcia qꝛ for
te illi emendarēt vitā ⁊ iuit cū eis ⁊ viſa
regula eoꝝ ⁊ cōſtitutiones inuenit ꝙ nō
debebant cōmedere carnes nec habere a
liqđ ꝓprium ⁊ p̄cepit ſeruare regulam ⁊
conſtitucōnes nolens ꝙ loq̄rent̄ cū mu/
lieribꝫ ⁊ hmōi. Et monachi hoc vidētes

quolibet die tenebant ſua cōſilia ꝙ face/
rent ſibi vt recederet ab eis. ⁊ dixit vnꝰ
ego ſcio q̄d poterimꝰ facere emamꝰ pro
vno groſſo arſenicū ſublimatū vel real/
gar ⁊ demus ſibi ad bibendū ⁊ oēs cō
ſenſerūt ⁊ ita fecerūt. ⁊ in collatione de/
derūt ſibi vinū infectū. Cum āt btūs be
nedictꝰ iuxta morē benedixiſſet vinū cuꝫ
ſigno crucis cyphus frangebat̄ in q̄tuor
ꝑtes. quia vbi fit ſignū vite nō p̄t noce/
re abꝫ mortis ⁊ intelligens vir dei ꝙ de
morte ſua tractaſſent allocutꝰ ē eos di.
Miſereat̄ vr̄i omip̄s deus q̄re iſta face/
re voluiſtis. Nunq̄d nō dixi vobis quia
veſtris ⁊ meis moribꝫ nō ꝯueniret ⁊ re/
ceſſit ab eis rediēs ad ſolitudinē. Ecce fi
dem quā habuit ad crucē. de qua arma/
uit ſe alias infectꝰ mortuꝰ fuiſſet. Jta de
betꝭ vos facere qn̄ debetis aliq̄d cōmede
re vel bibere ſignetꝭ vos ⁊c̄. Jō eccl̄ia cā
tat. Salue crux ſcā ſalue mūdi glia vera
ſpes nr̄a vera ferens gaudia. Signuꝫ ſa/
lutꝭ ſalꝰ ī ꝑiculis vitale lignū vitā ferēs
oīm ¶ Quātū ad ſextū radiū. ſextꝰ radi
us eſt de ſpe ſupnaturali q̄ ſequit̄ ad fidē
Spes eni ſc̄m ꝙ eſt virtꝰ theologicalis ē
qn̄ ꝑſona nō deſpat de miſcdia dei q̄tum
cunq̄ ſit peccatrix ſed ſpat dicēdo vtar
medicinis a deo ordinatis cōtra plagas
pctōꝝ et infirmitates ⁊ ſperat non ſo/
lū ſaluare ſe ſed multos alios hanc hūit
btūs Benedictꝰ qn̄ eni fama fuit exten/
ſa ꝑ mundū ceperūt nobiles filios ſuos
ei dare nutriēdos oīpotenti deo. Jtē de
rici cōueniebāt ad eū vt poſſent ſaluari ī
tm̄ ꝙ tot ſunt ab eo cōgregati vt. xij. mo/
naſteria cōſtrueret. Credatis ꝙ de licen
tia pape ⁊ ita placuit deo qꝛ cū nō habe/
rent aquā in quodā monaſterio illorum
īmo diſtaret monachi ⁊ de mādato Be
nedicti foderūt in rupe ⁊ ſtatī fons aque
dulciſſime ꝓrupit qui adhuc durat. Jtē
tꝑe famis ſpabant in dn̄o ⁊ habūdabāt
ita ꝙ ip̄i dabant elīas. Jſto lumie debe

tis illuminari ſperare in deo non in diui-
tijs nec in diuinis ⁊c̄. nec in ꝑſona vr̄a.
nec in ſciētia. nec in fortitudīe. vnde dicit
ap̄ſe. Diuitibꝰ huiꝰ ſeculi p̄cipe non ſub
limia ſape nec ſpare ī incerto diuitiaꝝ ſꝫ
in deo viuo q̄ p̄ſtat nobis oīa habunde
p̄ma ad Thimo. vi. Jō dauid ait. Spe-
rate in eo oīs cōgregatio pp̄li. Effundi-
te corā illo corda vr̄a deꝰ adiutor nr̄ in-
eternū p̄s. lxi. Nōne deo ⁊c̄. ¶ Quan-
tū ad ſeptimū radius ſeptimꝰ ē de chari
tate integrali ſcꝫ dei ⁊ ꝓximi. vn̄ ap̄ſus
Maior āt hoꝝ eſt charitas p̄ma ad Co
rinth. xiij. Charitas āt integralis ē dili-
gere deū ſuꝑ oīa ⁊ ꝓximū ſicut ſe ꝓpter
deū. Jſtā habuit beatꝰ Benedictꝰ poſt
q̄ꝫ enī habuit magnā famā ſc̄itatis Ex ca
ritate motꝰ dixit infra ſe modo potes p̄-
dicare ⁊ ꝓficere q̄ꝛ p̄dicare cū mala fa-
ma ē ſicut ſcindere cū gladio nō acuato.
Sed qn̄ p̄dicator habet bonā famā tūc
facit fructū. Jō dicit Grego. Sancti pre
dicatores laudari appetunt vt reuerēter
audiant̄. reuerent̄ audire deſiderāt vt ma
iorē fructū faciāt. Ideo beatꝰ Benedi-
ctus famoſus de vita ⁊ de ſc̄ia non acq̄-
ſita. Sed habuit ſc̄iam infuſam p̄dicauit
p̄mo in caſtro montis caſſini ⁊ conuertit
eos ab infidelitate fregerunt ydola in tē-
plo appollinis oraculū b̄ti martini fec̄ Ec
ce caritatē quā habuit erga ꝓximos. Ex
qua in vita ſua ſuſcitauit mortuos. Jtē
de caritate ad deū. quia vt philocaptus
de deo ſemꝑ cogitabat de deo. Dicatur
illud ſingulare. Cū de nocte ad portam
camere oraſſet deū. oñdit ſibi totū mū-
dū ⁊ oēs creaturas b̄t̄s thomas ī q̄ᵒ
libero p̄mo ar. p̄mo q̄rit vtꝝ b̄t̄s b̄n̄di-
ctus tūc viderit diuinā eſſentiā dic̄ q̄ n̄
ſed vidit oēs creaturas mūdi nō ſolū ī ge
nere ſeu ſpecie ſꝫ indiuiduis ſciuit tūc plꝰ
de ph̄ia q̄ꝫ Areſtotiles nec Ptholome
us nec aliq̄s ph̄oꝝ. Cogitate eiꝰ ardorē
charitatis ꝓpt̄ quē deꝰ ſibi reuelauit diem
obitꝰ ſepulturā apiri iuſſit vt Johānes
euāgeliſta ⁊. vi. die portatꝰ ad ecc̄iam in
ter diſcipuloꝝ manus orādo ſpm̄ efflā-
uit viderūt aūt ip̄a die duo monachi vi-
am ab eius cella in celū tendentē ſtratā
palleis ⁊ choruſcam innumeris lampadi
bus ⁊ vir clauſꝰ deſuper aſſiſtēs. ait illis
hec eſt via qua dilectus dei Benedictus
celum aſcendit ꝙ̄ ſicut lucerna fulgor ⁊c̄

¶ De incarnatione filij dei.

ECce ecce ecce
verbū huiꝰ thematis colligi-
tur ex euuangelio hodierno
feſtiuitatis q̄ꝑ originaliter habet̄ Luc. pri
mo. Glorioſa ſolennitas hodierna tota ē
ſanctiſſime incarnationis filij dei in vtero
virginali. Et de iſta erit ſermo. Sed vt
ſit in filij dei ⁊ eius genitricis honorem ⁊
noſtraꝝ aīaꝝ conſolationem humiliter
preſentemus virgini ſalutationem que
hodie fuit dicta per angelum gabrielem
etc̄. Credo multi mirantur vbi habetur
iſtud thema quia videtur q̄ꝑ non ſit ī euā
gelio nec in epiſtola dico q̄ꝑ colligitur ex
euangelio in quo ter dicit̄. Ecce n̄ ſine
magnis ſecretis ⁊ tranſcendentibus.
¶ Primo quando angelus nunciauit vir-
gini q̄ᵒ eſſet mater dei dicens. Ecce con
cipies in vtero ⁊ paries filium. ¶ Secū
do quando denunciauit virgini q̄ᵒ eliza
beth concepat dicens. Ecce elizabeth co
gnata tua ip̄a concepit filium in ſenectu-
te ſua. ¶ Tercio quando finaliter virgo
conſentiens dixit. Ecce ancilla domini
fiet michi ſcd̄m verbum tuum. Ecce vn
de colliguntur predicta verba thematis
ſiue vnde colligitur propoſitum thema.
Et eſt ecce dictio demonſtratiua. Dicit
enī grāmaticus Ba demonſtrādi vt en
ecce Et ē excitatiua. dr̄ enī ter ecce q̄ꝛ tria

magna alta ⁊ tranſcēdentia ſunt accute
et aſtute attendenda ⁊ cōtemplāda i iſta
benedicta incarnacōne ſcʒ.

Diuinalis benignitas.

Humanalis vtilitas.

Virginalis humilitas.

Ecce ſcʒ apiatis aures cordis ad cōtem-
plandū cū magna deuotione ⁊ affectione
iſta tria p̄dicta. Dico p̄mo ꝙ eſt acute
cōtemplādū in iſta bn̄dicta incarnacōne
diuinalis benignitas q̄m deꝰ nob̄ oñdit i
iſta ſcā incarnacōne ꝙ deꝰ amore nr̄i fa-
ctꝰ ſit hō ꝗ ē pluſq̄ ſi auꝝ fieret lutū vł
celū plūbeū ⁊ hmōi. Creator factꝰ ē cre
atura rex ſeruitor ⁊ rapax ⁊ dn̄s ſuus di
ues pauper omp̄s debilis. eternꝰ tpalis
infinitꝰ amore nr̄i factꝰ eſt finitꝰ ⁊ puus
vt formica in hūanitate. Immenſus cir
cūſcriptus i vtero ꝟginali. Impaſſibił
factꝰ ē paſſibilis nullꝰ intellectꝰ p̄t cogi
tare nec cōp̄hendere iſtā benignitatē to-
tū hoc fecit ad adiuuādū nr̄am fragilita-
tem. Ecce diuinalis benignitas. Ex iſta
rōne q̄ſi oēs ꝓphīe loq̄ntes. De iſta ma-
teria incipiūt p ecce. Unde dauid. Ecce
enī deꝰ adiuuat me ⁊ dn̄s ſuſceptor eſt
aīe mee p̄s. liij. De iſto adiutorio nota ꝑ
abolā de illo magno rege hn̄te vineam.
Iuxta ſuū palaciū ad quā miſit cultores
ꝓmittens eis magnū ſalariū ſi eadeʒ die
excolerēt al's ꝙ nihil haberēt, ꝓpt̄ qd̄ di-
cti cultores laborabant diligent̄ tn̄ hora
veſpaꝝ adhuc habebāt tm̄ facere q̄tuʒ
fecerant videns filꝰ regis p feneſtrā ꝙ
illi nō poterāt pficere voluit eos iuuare
et intrauit camerā ſe diſſimulādo recepit
habitū cultoris ⁊ iuuit eos ⁊ pfecerunt
et finalit̄ illi habuerūt ſalariū nōne vide
tur vob̄ iſta magna benignitas in filio re-
gis p̄mogenito tm̄ hūiliare ſe vt ſeruito-
res haberēt lucrū eis ꝓmiſſuʒ. Talis fuit
hūilitas filij dei. Uinea regis ē iſte mun-
dus. vinea enī dn̄i exercituū domꝰ iſrael
Iſa. v. ad q̄m miſit cultores ſcʒ patri-
archas, ꝓphas, ꝓmittens ſalariū ſi ante ſo
lis occaſum. i. mortē bn̄ facerēt intrarēt
regnū celoꝝ. Uidens filꝰ dei ihs xp̄us
p feneſt. .i. ſue ſcīe ꝙ nō poterāt acq̄rere
lucrū glīe. q2 ex morte xp̄i ⁊ eiꝰ merito
opa nr̄a ſunt meritoria ⁊ an̄ mortē xp̄i
nullus q̄tūcūq̄ ſanctus poterat ingredi
celū erat enī porta clauſa. Iō filꝰ regł in
trauit camerā vteri ꝟginalis. ſ. hodie vbi
indutꝰ fuit veſte illiꝰ ruſtici Ade ut eos
iuuaret q̄ vſq̄ ad mortē īcluſiue cōtinue
laborauit. Ecce q̄re dicit. Ecce enī deus
adiuuat me adiutorio gr̄e in p̄nti ⁊ dn̄s
ſuſceptor ē aīe mee. ſ. in glīa eterna Iteʒ
Iſa. dans ſignū de iſta incarnacōne dic̄
Incipiens p ecce. Ecce ꝟgo cōcipiet et
piet filiū ⁊ vocabit̄ nomē eiꝰ emanuel.
Iſa. vij. Nota Ecce ꝟgo cōcipiet li-
cet enī de alijs mulierib9 poſſet carnē aſ-
ſumere. tn̄ de ꝟgine aſſumpſit ⁊c̄ ⁊ piet
filiū nō p̄rem q2 nunq̄ȝ fuit hō nec ē nec
erit. Idē nec ſpm̄ ſcm̄ ſed piet filiū. Ma
gis enī erat cōueniens ꝙ filꝰ incarnaret̄
ſi ſvolumꝰ attendere ad finē huiꝰ incarna
tionis q̄ eſt ut petōres ⁊ inimici fierent
dei amici ⁊ filij dei ⁊ heredes ſiue cohere-
des regni hāc rōnē tāgit ap'ls d. q̄s p̄ſci-
uit ⁊ p̄deſtinauit cōformes fieri ymagi-
nis filij ſui ut ſit ip̄e p̄mogenitus in mul-
tis fratrib9 ad Ro. viij. Nota emanuel
Ema. i. nobiſcū el. i. deꝰ. Iō emanuel. i.
nobiſcū deꝰ q2 al's niſi fuiſſet deꝰ nec poſ
ſet ſeip̄m ſaluū facere. Iō inter alias ꝑ-
plexitas iſtā maxīe contēplamur. Et qn̄
angelꝰ eā ſalutauit iſtā ꝓphīam legebat.
vt ip̄a ꝟgo reuelauit elizabeth. Cogita-
bat enī tūc ꝟgo infra ſe. O dn̄e ⁊ q̄lis
erit illa virgo q̄ ſit digna cōcipe filiū dei
eſſe matrē dei. reginā eli. ⁊ rogabat do-
minū ne moreret̄ q̄uſq̄ illā videret ⁊ poſ
ſet illi ſeruire di. Dn̄e cōſeruet mihi vi-
ſum ut eā videā. auditū ut eam audiam.
os ut ſibi poſſim loqui. manꝰ ut ſibi ſerui
am. O benedicta erit illa virgo ⁊ flebat

nec poterat de ſe cogitare ꝙ ipſa eſſet illa
ex humilitate. Et cum ſic cogitaret ſubi
to gabriel archangel⁹ intrauit ſine porta
rū apertione. Et tot⁹ rutilans ⁊ pulcher
cū maxima reuerēcia ꝟginē ſalutauit di/
cens. Aue grā plena dn̄s tecū benedicta
tu in mulierib⁹ q̄ cū audiſſet turbata eſt
in ſermone eius non de angeli viſione. qꝛ
dt Iheronim⁹ ꝙ aſſueta erat videre an/
gelos ſꝫ turbata eſt in ſermone eius. Añ
aduentū angeli ꝟgo cogitabat de illa vir
gine ⁊ de tanta grā. Et ſtatī angelus eā
ſalutauit dicēs. Aue grā plena. q̄ſi dice
ret tu es illa ꝟgo plena grā. Scd̄o cogi/
tabat de tanta eius ꝓpinquitate cū vt eſſꝫ
mr̄ eius. Id̄o angel⁹ dixit ſibi dn̄s tecū
ſcꝫ in maiori cōiunctione q̄ꝫ cū alijs cre
aturis. Tercio cogitabat de excellencia
illi⁹ ꝟginis ſup̱ alias mulieres Id̄o dixit
ſibi angel⁹. Benedicta tu ī mulieribus ⁊
turbata ē in ſermone ei⁹. Si angelus ſa
lutaſſet eā modo cōſueto vt bone ꝑſone
ſalutāt nō fuiſſet turbata. Sed qn̄ audi
uit iſtā ſalutacionē. Hic habet̄ exemplū
vos mulieres iuuenes ſi aliquis ſalutat
vos modo cōſueto nō oportet vos tur/
bari ſꝫ reſalutare mō conſueto ſꝫ ſi mō in/
uſitato vos ſalutat aliq̄s ſtult⁹ nō opor/
tet rn̄dere niſi dicēdo q̄d tu mecū habes
⁊c̄. ⁊ talis ſalutacio iniq̄ eſt ſcꝫ qn̄ dicit̄
deus vos ſalutet flos lilij vel flos de para
diſo vel angel⁹ ḡcioſus vos eſtis mea vi/
ta ⁊c̄. Si ꝟgo turbata fuit. ſ. de angeli in
uſitata ſalutacone cū tn̄ cū angelo nō po
terat peccare q̄ꝫto magis vos debet̄ turba
ri de mō inuſitato hoīm ſtultoꝝ. ⁊ angel⁹
ꝯſolās eā dixit Ne timeas qꝛ in iſta ſalu
tacione nō eſt pctm̄. Inueniſti enī grām
apud dn̄m ſup̄ oēs creaturas ſupple ⁊
ꝟgine cōſolata angel⁹ ſibi explicauit am
baſiatā ſuā incipiens p̱ ecce dicēs. Ecce
cōcipies in vtero ⁊ paries filiū vſq̄ꝫ regni
eius nō erit finis. Ecce ħ tota ambaſia/
ta q̄ habet̄. viij. clauſulas ⁊ ſecreta fidei
xp̄iane cōtinencia q̄ angelus ſibi tunc de/
clarauit p̄mū ibi. Ecce cōcipies in vtero
diceret aliq̄s quid oportuit dicere in vte
ro cū alibi non concipiat̄ ſicut quid opor
tet dicere vos videbit̄ oculis cū p̱ alias
partes homo nō videat. Reſpondeo ꝙ
non ſine cauſa dixit angelus. Ecce conci
pies in vtero quia ꝟgo maria iā ante ad/
uentū angeli conceperat deū in mente cō
templando illā ꝓplexiam. Sed angelus
declarans ſibi maternalē concepcionem
dixit concipies in vtero non ſolū in men
te in qua iā concepiſti ſed in vtero decla/
rans ſibi modū concepcōnis vt auelana
concipit granū ſine fractura ⁊c̄. Si dica
tur ab aliquo hoc facit natura iaꝫ bene eſt
beſtia. Et nunq̄d poteſt plus deus q̄ vir
ginem grauidauit. Et quādo virgo ma/
ria intellexit hoc cogitate quale gaudium
habuit. Ecce natiuitas. Nota paries fi/
lium nō patrē quia nūq̄ꝫ pater nec ē nec
erit homo nec ſpiritū ſanctū Sed diceret
aliq̄s q̄modo eſt poſſibile cū pater filius
⁊ ſpūſſanct⁹ ſcꝫ ſint vnū in eſſencia indi/
uiſibile ꝙ filius aſſumpſit humanitatem
⁊ factus ſit homo cū ſint vna entitas De
claretur p̱ ſimilitudinē de ſole vno ī quo
poteſt conſiderari pater generās ſcꝫ ſub/
ſtancia ⁊ fili⁹ genitus ſcꝫ radius ⁊ ſpirit⁹
ſpiratus ſcꝫ calor ⁊ tamē nō eſt niſi vn⁹
ſol ⁊ tranſeunte radio per feneſtrā vitreā
rubeā vel alterius coloris. Radius reci/
pit illū colorē ⁊ non ſubſtācia ſolis nec
calor. Sic feneſtra clarior criſtallo erat
virgo maria. Id̄o cantat eccleſia Celi fe
neſtra facta es ⁊ per eā tranſiuit radi⁹ ſo/
lis eterni filius dei intrans ad illuminan
dum domū huius mūdi ſine feneſtre fra
ctione īmo clarior remanſit. Et quando
angelus dixit ſibi paries filium virgo in/
tellexit ꝙ eſſet mater non patris nec ſpi/
ritusſancti ſed filij. Tercia ibi vocabis no
men eius iheſum. Ecce paſſionē quia ihe
ſus idē eſt quod ſaluator ex cui⁹ paſſio/
ne ſaluati ſumus. Unde ait Gregorius
nihil nob̄ naſci ꝓfuit niſi redimi ꝓfuiſſet

Et quando virgo audiuit ab angelo hoc
nomē ihesus Credo ꝙ inclinauit ſe. Ra
cio quia antiqui ꝓphete habebant ipſuꝫ in
magna reuerēcia Yſa. xxvi. Domine no/
men tuū ⁊ memoꝛiale tuum in deſiderio
anime ⁊c̄. Jdō laudabilis cōſuetudo eſt
quā do nominaꝛ ihesus inclinari. Si pre/
dicantes quā do p̄dicant coꝛā papa incli
nanꝛ quando nominānt eū quāto magis
quā do ſummꝰ papa nominaꝛ. Quartū
hic erit magnus Ecce deſcenſionē ad in
feros quia ſicut erat magnꝰ in celo ante
incarnacionē debuit etiā oſtendi magnꝰ
in terra coꝛā hominibꝫ per miracula vo/
luit eciam oſtendere ſuā magnitudinē in
inferno contra ipſū ligando ⁊ ſanctos pa
tres inde educendo. Quintū ibi. Et filiꝰ
altiſſimi vocabiꝛ. Ecce reſurrectionē di/
cunt philoſophi ꝙ diffinicio hoīs habet
vnū genus ⁊ duas differēcias qꝛ homo
eſt animal moꝛtale rōnale ante paſſionē
autē xp̄s erat rōnalis ⁊ moꝛtalis Jdō po
terat vocari filius hoīs ſꝫ poſt reſurrectio
nem tantū debet vocari filius altiſſimi qꝛ
īmoꝛtalis ⁊ ipaſſibilis. Sextū ibi. ⁊ da/
bit illi dn̄s ſedem dauid patris eiꝰ Ecce
eius mirabilē aſcenſionē quia ſicut cathe
dꝛa dauid fuit altioꝛ per excellentiam ⁊
potenciā dominij alijs regibꝰ. Sic xp̄us
in ſua aſcenſione fuit collocatꝰ ī cathedra
gloꝛie ad regnandū ſuꝑ oēs creaturas.
Septimū ibi. ⁊ regnabit in domo iacob
ineternū. Ecce ſac̄mentū eukariſtie Ec/
cleſia dꝛ domus Jacob in q̄ eſt luctandū
contra dyabolum ꝑer humilitatē hoc eſt
quantū ad hoīm cognicionē qui neſciunt
vltimā diē mundi. Jn p̄ma die in q̄ nul
la miſſa diceꝛ in hꝫ mundo Jlla dies erit
vltima mūdi huiꝰ hoc habeꝛ ex illo textu
xp̄i. Ecce ego vobiſcū ſū omnibꝫ diebus
vſqꝫ ī cōſumacionē ſcl'i. Math. vltimo.
Jdō ait dauid dn̄s in tēplo ſcō ſuo dn̄s
in celo ſedes eiꝰ. Octauū ibi ⁊ regni ſiue
gloꝛie ſiue pene nō erit finis. Ecce iudi/
cium generale regnabit enī ſuꝑ malos ⁊

condēpnatos rigoꝛe iuſticie quia nunqꝫ
a penis liberabunꝛ. Suꝑ bonos ⁊ beatos
regnabit dulcoꝛe mīe in celo ſine fine. de
iſta clauſula ꝓphetauit dd̄ d. Regnū tuū
regnū oīm ſeculoꝝ ⁊ dn̄acio tua in oī ge
neracione ſcꝫ ſaluā doꝝ ⁊ gn̄acōe ſcꝫ dā/
nandoꝝ. p̄s. exultabo. cxliiij. Nunc habe
mus p̄mū ecce huiꝰ ambaſiate. ¶ Dico
ſcd̄o ꝙ hic ē notā da ſcꝫ humanalis vtili
tas nō credatis ꝙ ꝓ ſui vtilitate ⁊ bono
ſit incarnatꝰ qꝛ bonoꝝ noſtroꝝ nō indi/
get vt dꝛ dauid ſꝫ ꝓ vtilitate noſtra. qꝛ
omne bonū radicaliꝛ ꝓcedit a filij dei in/
carnacione ſicut floꝛes fructꝰ arboꝛis a
radice oꝛiunꝛ. Sic totū bonū ⁊ maxime
fidei ⁊ obediēcie a radice īcarnacōis ꝓce/
dit quia iſto ſuppoſito alij articuli fidei le
uis credēcie ſunt qꝛ nō eſt mirū ſi natus
eſt de muliere ex q̄ eſt hō. Jtē credis ꝙ
fecit miracula dicatur pꝛactice neqꝫ mirꝫ
ex q̄ eſt deꝰ Jdē p̄t dici de omnibꝫ articul'
fidei ad xp̄i humanitatē vel diuītatē ꝑti
nentibꝫ patet ḡ ꝙ incarnacio xp̄i ē radix
ſiue ianua oīm alioꝝ articuloꝝ fidei ꝓpt̄
hoc dicebat xp̄s credite in deū ⁊ in me cre
dite ſcꝫ q̄tū ad humanitatē Joh. xiiij.
Jtē in benedicta filij īcarnacōne eſt totū
bonū de obediēcia ſupnali. Antiqꝰ enī
nō fuit ductoꝛ q̄ nō errauerit in via quēꝫ
poſſemꝰ ſequi qꝛ nec moyſes qꝛ peccauit
nec alios niſi ſolū ihesum q̄ hodie vt poſ/
ſemus ſequi ipſuꝫ recipit humanitatē vt
eſſet viſibilis. Vn̄ Augꝰ. ait. deus ſeq̄n
dus erat ſꝫ videri nō poterat homo ſeq̄n
dus nō erat q̄ videri poterat vt ergo hoī
exhibereꝛ qui ab hoīe videreꝛ ⁊ quē ho/
mo ſequereꝛ ꝓpterea deus factus eſt ho/
mo. Jtē de vtilitate ⁊ bono noſtre redē
cionis in benedicta incarnacōne totū prin
cipium noſtre redēpcōnis fuit poſituꝫ in
burſa/ vteri virginalis ⁊ in paſſione pre/
cium fuit ſolutum. Vnde ait dauid Re
dempcionem miſit dominus populo ſuo
⁊c̄. Jtem ex vtilitate ⁊ bono noſtre ſal/
uacionis que ex incarnacione pꝛocedit

fit reſtauracio in celo ⁊ in terra. Racio ē
ſicut eni de ſtatera quādo vna pars plꝰ
humiliat alia magis eleuat. Ita filiꝰ dei
humiliauit ſe vt nos exaltaret vt dīt gre
gorius deus q̄ in filij tui humilitate iacē
tem mūdū erexiſti fidelibꝫ tuis perpetue
concede leticiā ſcꝫ eternā vt numerus an
gelorum reparet ⁊ hoc ſignificauit ange/
lus ꝟgini qn̄ dixit ſibi ſcd̄m ecce Ecce eli
zabeth cognata tua ⁊ ipſa concepit filiuꝫ
in ſenectute ſua. Ad lrām dicūt gloſe ⁊
poſtille ꝙ hoc dixit angelꝰ ad cōfortan/
dū virginē. ſꝫ ſpūalit er intelligit ſic. Eli
zabeth ſm̄ hebraicā interp̄tacionē ex tri
bus nominibus hebraicis cōpoſituꝫ el.i.
deus. I.i.meꝰ. ſabeth.i.ſeptīa Elizabeth
id eſt dei mei ſeptima. Iſta dei mei ſep/
tima eſt natura hūana. A p̄ncipio crea/
uit deus terrā cū arboribus Aquā cum
piſcibus aerē cū ꝓprietatibꝫ. Ignē cū q̄/
litatibus. Celū cū planetꝭ. Naturā an/
gelicam. Septimo formauit naturā hu
manā. Ecce dei mei ſeptima. Iſta toto
tp̄e vite ſue fuit ſterilis qꝛ nō potuit con
cipere meritū pro gloria obtinēda vſqꝫ
mō i ſenectute. Nota ꝙ ſeptē ſūt etates
mūdi vel hoīs. Prima ē infancia. iſta fuit
ab adā vſqꝫ ad noe. Secunda puericia.
iſta fuit a noe vſqꝫ ad abrahā. Tercia ē
adoleſcentia. iſta fuit ab abrahā vſqꝫ ad
moyſen. Quarta eſt iuuentus iſta fuit a
moyſe vſqꝫ ad dauid. Quinta fuit virili
tas iſta fuit a dauid vſqꝫ ad trāſmigraci
onē babilonis. Sexta ē ſenectus a tranſ
migracōne vſqꝫ ad xp̄i incarnacionem.
Septima eſt decrepitꝰ ⁊ iſta durabit a
xp̄o vſqꝫ ad finē mundi. Et in iſta Eli/
zabeth.i. natura hūana concepit meritū
ꝓ gloria obtinēda per fidē ſpem ⁊ carita
tem. Ecce quare dꝛ. Ecce elizabeth ⁊c̄.
Idē yſaias ait. A facie tua dn̄e concepi
mus ⁊ q̄ſi ꝑturimꝰ ⁊ peperimꝰ ſpiritū ſa/
lutis. Dico tercio ꝙ eſt hic notandū
ꝟginalis humilitas cū dicit terciū ecce.
Poſtqꝫ eni angelus ꝓpoſuit ſibi ſuā am

baſiatā ꝙ eſſet mater dei regina celi ⁊c̄.
Ipſa cū maxima humilitate reſpondit di
cens. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi ſm̄ ver/
bum tuū. Cogitate ꝙ flexis genibꝫ ⁊ cū
lacrimis p̄ gaudio dixit iſta verba. Ecce
ancilla dn̄i ⁊c̄. Notate hic deuote quan/
do virgo maria dixit p̄mū verbū. ſcꝫ ecce
nō ſtatim fuit grauida nec mater dei effe
cta nec in ſcd̄o nec i tercio ⁊c̄. ſꝫ in vltimo
ſcꝫ tuū. Et tunc ſtatim virgo adorauit
deū in vtero ſuo quē non videbat oculis
ſuis corporis ſꝫ mentis. Sic eſt etiam in
conſecracione hoſtie in miſſa non in p̄mo
verbo nec in ſcd̄o eſt ibi corpus xp̄i ſꝫ in
vltimo ſꝫ ⁊ tunc adorat hoſtiā grauidā ⁊
tunc vos debetis adorare ⁊ non ante ſic
virgo maria fecit Bene eſt ergo hic com
pleta virginalis humilitas angelꝰ voca/
bat ipſam dominā matrē dei ⁊ reginā ce/
li ⁊ ipſa vocauit ſe ancillā. Ecce ancilla
dn̄i ⁊c̄. Recte fuit figurata hūilitas vir/
ginis per illā ſanctā mulierē que audita
ambaſiata regis dauid q̄ etiā nolebat in
vxorē duci vt eſſet regina ſꝫ dixit. Ecce
famula tua vt lauet pedes ſeruoruꝫ dn̄i
mei p̄mo Regū. xxv. Abygail interpre
tatur patris mei exultacio. Ecce ꝟgo ma
ria que letificauit patrē ſuum adā triſtē
⁊ flentē ex ſuo peccato eo ꝙ occaſione ſui
tot damnarent. Ideo nō modica exulta
cio fuit ſibi reuelacio huiꝰ virginis in ma
ledictione ſerpentis quando deus dixit
dyabolo in ſerpente exiſtenti inimicicias
ponā inter te ⁊ mulierē ⁊ ſemen tuum ⁊
ſemen illius ipſa conteret caput tuū Ge
neſis. iij. Ecce abygail. id eſt patris mei
exultacio qꝫ xp̄s rex voluit in reginā celi
que reſpondit. Ecce famula tua vt lauet
pedes ſeruoruꝫ ⁊c̄. Nota vt lauet pedes
ſeruoꝝ domini mei. Ipſa eni ꝟgo lauat
pedes. pedes eni ſunt vltime voluntates
corporis humani etiā ⁊ miſtici. Caput
mundi fuit ſtatus patriarchaꝝ. Collum
ꝓphetaꝝ. venter apoſtoloꝝ. pectus ⁊ bra
chia martiꝝ. Crura doctoꝝ. Tibie con/

feſſorum finis mundi eſt tēpus preſens
Nos ſumus in quos fines ſeculoꝝ deue
nerunt. ꝑma ad Coꝛ. x. Et virgo lauat
nos ab inmundicijs peccatoꝝ noſtroꝝ ⁊
maculis quia cōtinue oꝛat ꝓ nobis quia
alias iaȝ fuiſſemꝰ deſtructi. Ideo cantat
eccleſia ſibi Monſtra te eē matrē ſumat
per te precem qui pro nobis natus tulit
eſſe tuus.

De ſancto Ambroſio. Sermo

Inextinguibile
eſt lumē illius Sapie. vij. pro
aliquali declaracōne huiꝰ verbi ⁊ veniēn
di ad materiā ꝑdicandā Sciendū ꝙ gra
cia diuina exiſtēs in aliqua ꝑſona in hac
vita poteſt cōſiderari dupliciter Primo
reſpectu cōdicionis humane ⁊ ſic grā dei
eſt variabilis ⁊ mutabilis ⁊ poteſt ꝑdi
Racō quia cōdicio humana ex libero ar-
bitrio eſt mutabilis vt gallus in cāpanili
Jō grā pt ꝑdi vel ꝑ inclinacōes carnis
vel ꝑ occaſiōes mūdi vl' ꝑ tēptacōes dya
boli. Jdo grā ſpūalis in creatura in hoc
mūdo nō eſt ita firma qn poſſit mutari ⁊
ꝑdi. Jdo ſemꝑ debet eſſe hō cū timo-
re qn̄tūcūqȝ hō ſit ſanctꝰ ⁊ bonus qꝛ po-
teſt effici malus nec pctōres debēt deſpe-
rare qꝛ poſſent redire ad lumē gracie Jō
dt apoſtolꝰ aliquibꝫ qui ꝑus fuerāt mali
Eratis eni aliqn̄ tenebre nunc autē lux
in dn̄o vt filij lucis ambulate Ad ephe-
ſeos. v. Jlli autē qui habēt lumē gracie
videant ne extinguat̄ vento ſuperbie nec
luto auaricie vel luxurie ⁊ ſic de alijs Jō
xp̄s videt ergo ne lumē qđ vite eſt tene-
bre ſint Luce. xi. vel poſſumꝰ loqui de gra
cia dei reſpectu diſpoſicōis diuinalis que
eſt īpermutabilis qꝛ ꝙ deus oꝛdinat diſ-
ponit ⁊ ꝑdeſtinat inpmutabilit̄ ita venit
Jdo gregoꝛius in quadā oꝛone dt deus
cuiꝰ ꝓuidencia in ſui diſpoſicōne nō falli-
tur. Modo loquēdo de grā dei in beato
Ambroſio reſpectu diuine diſpoſicōnis
dꝛ inextinguibile eſt lumen illius. patet
thema. Ad cōprehendendū ſuā hiſtoriā
in certis punctis inuenio ꝙ habuit qnqȝ
lumina.
Primo lumē de celeſti deuocione
Scdo lumen de intellectuali cognicōne.
Tercio lumē de ſpūali ꝑlacione
Quarto lumē de iudiciali coꝛrectione
Quinto lumē de integrali ꝑfectione
Et de qlibet dicit thema Inextinguibile
eſt lumen illius. Dico ꝑmo ꝙ beatus
ambroſius habuit lumē d' celeſti deuocō
ne. Deuocio eni nihil aliud eſt niſi que-
dam celeſtis illuſtracio in coꝛde hoīs
qua dulciter afficit̄ ⁊ cū leticia operat̄ ea
que dei ſunt. Nā aſpectus rei dilecte mo
uet affectū. Jdo dauid dt. Signatū eſt
ſuper nos lumen vultꝰ tui dn̄e dediſti le
ticiam in coꝛde meo. ps. iiij. Jſtud lumē
habuit beatus Ambroſius q in vita ſua
habuit magnā deuocionē ⁊ cum leticia
magna ſeruiuit deo. Signū erat ꝙ lumē
deuocōnis erat intus Dicat̄ cum adhuc
eſſet duoꝝ annoꝛuȝ ⁊ doꝛmiret examen
apū intrauit os eius ⁊ exibant ac ſi intra-
rent ⁊ exirent de alueario. Quod videns
eius pater dixit aliqd magni erit in iſan-
tulo iſto ſi vixerit. Apes autē que faciūt
mel figurabant dulcedinē deuocōis eiꝰ
⁊ quia exibant de oꝛe eius figurabāt ſuā
ꝑdicacionē futurā. Nā quādo fuit mag
nus in ſciencia ⁊ etate ꝑdicauit feruide.
Cuiꝰ ꝑdicacio erat circa duo ꝑncipaliter
Primo vt deus cognoſceret̄. Scdo vt
peccata vitarent̄. Unde cū ſemel extirpa
ret quoddā peccatū in quo quidam erat
valde culpabil' ⁊ ſicut debuit coꝛrigi ipē
fuit valde indignatꝰ contra beatū Am-
broſiū qui inuocauit demones dicēs eis
ꝙ facerent de eo quicqd vellent ſolum ꝙ
Ambroſiū ſibi interficerent vel grauiter
verberarēt qui ꝓmiſerūt ſe facturos Cū
autē veniſſent ad domū beati Ambroſij
in nullo potuerunt ſibi nocere dicentes
circa eius domū eſſe murū igneū nec po-

terant ad eū accedere Ecce q̄modo deꝰ
manifeſtabat ſuā deuocionē. ¶ Dico ſe
cundo ꝙ habuit lumen de itellectuali co
gnicione ſcȝ habere ſcientiā non ſolum ex
ſtudio ſ; ex infuſione. Scientia enī natu/
ralis que habet̄ ex ſtudio partim eſt ſen/
ſualis ſcȝ quātū ad ꝑncipiū ⁊ partim in/
tellectualis ſcȝ quantū ad fineȝ quia ni/
hil eſt ī intellectu q̄n ꝑ̇us fuerit in ſenſu
vt vult areſtotil'es. Sed ſcīa infuſa ſeu
cognicio ſupnaturalis tota eſt intellectu
alis quia nō pertinet ad portas ſenſuum
ſ; a fonte diuini lumīs ꝓcedens intrat in
intellectū per diuinā potenciā Unde da
uid. Aput te eſt fons vite ⁊ in lumine
tuo videbimꝰ lumen. ps̄. xxxv. Iſtud lu/
men habuit beatꝰ Ambroſius. Primo
enī habuit ſcientiā acquiſitā. Dicat̄ quo
modo pat̄ eius ꝑfectus rome eum tradi
dit liberalibꝫ artibus inſtruendū quādo
autē ſtuduit theologiā mirabiliter ſe ha/
buit intantū ꝙ habuit ſpiritum ꝓphetie.
Dicat̄ cū puer offerret manū ſorori ad
oſculandum ⁊ ſoror noluit oſculari. Re
ſpondit qn̄do ero epiſcopꝰ oſculabimini
mihi ⁊c̄. Quidā ambroſio fecit magnū
feſtum ⁊ cōuiuiū qui volens dare aliquā
bonā doctrinā hoſpiti. Interrogauit di/
uitē de eius vita ⁊c̄. qui reſpondit ꝙ erat
beacior huiꝰ mundi ditiſſimꝰ in bonis tē
poralibus in filijs ⁊c̄. oīa ſibi ſuccedebāt
ꝓſpere ⁊c̄. Dicat̄ q̄modo beatꝰ Ambro
ſius dixit ad ſuos vadamus vadamꝰ ⁊c̄.
⁊ tota illa domꝰ ſubmergebat̄ quod vi/
dens beatus Ambroſius cepit predicare
ſeruitoribus ſuis det more dei. Nota be/
ne hic legendā. Ecce quō habuit ſpiritū
ꝓphetie Cogitate hic quādo deus dat ad
uerſitatē ſignū eſt ꝙ deus vt pater corri/
git filiū. Malū ſignū eſt ⁊ reprobacōis
quando oīa ꝓſpere ſuccedūt. Idō xp̄us
ait Apocal'. iij. Ego quos amo arguo ⁊
caſtigo quot ſunt in mundo q̄ in ꝓſperis
nō cognoſcunt deū ⁊ in aduerſis redeunt
Idē de mulieribꝫ. O benedicta aduerſi/
tas que gentes trahit ad deū. Ideo tho/
bie. iij. Benedictū eſt nomē tuum deus
patrū noſtroꝝ qui cū iratus fueris miſe
ricordiā facis hijs qui inuocāt te. Nota
cū iratus fueris ⁊ in tēpore tribulacōnis
peccata dimittis hijs q̄ inuocant te No/
ta cū iratus fueris ſcd̄m iudiciū gencium
q̄ dicunt deū iratū cōtra illū qui patitur
aduerſitates ſ; non eſt ira ſ; ſicut medicꝰ
dans cauteria non reputat̄ iratus contra
infirmū niſi a fatuis ſic nec deus dans ad
uerſitates ¶ Dico tercio ꝙ habuit lumē
ſcȝ de ſpūali ꝑlacione Prelacio enī ſpi
ritualis dr̄ lumen. Nemo accendit lucer
nam ⁊ in abſcondito ponit neq; ſub mo/
dio ſ; ſuper candelabꝝ vt qui ingrediunt̄
lumen videant Luce. xi. Hic cōparatur ꝑ
lacio lumini. Prelatꝰ eſt lucerna qui qn̄
per deū ē electꝰ quādo ſcȝ ipſemet nō tra
ctauit nec per potenciā eſt intruſus tunc
eſt lucerna accenſa ⁊ ſtat in candelabro
dignitat' vt lumen videatur. Ita fuit de
beato Ambroſio q̄ non fuit intruſus ſed
ipſum deus elegit. Dicat̄ q̄modo beatꝰ
Ambroſius erat in ciuitate mediolani ⁊
mortuo ep̄o cītas fuit ꝓ epiſcopi electio
ne quia eſt magnꝰ epiſcopatꝰ Et cū eſſēt
in eccleſia vt introduceret vnū epiſcopū
vnus voluit habēre illū alij aliū. Cū au/
tem beatus Ambroſiꝰ cauſa ſedan de ſe/
dicionis q̄ erat in populo perrexiſſet ad
eccleſiā ſubito fertur vox infant' ſonuiſſe
Ambroſiū epiſcopū ad quā vocē totꝰ
populus clamauit Ambroſiū epiſcopū
dicatur. Quid fecit vt euaderet ne eſſet
epiſcopꝰ ꝑmo cū minis. minabat̄ enī gra
ues populo punicōnes ⁊c̄. nec ſic potuit
populū a ꝓpoſito reuocare tunc cogitauit
infra ſe dicens. Iſti credunt ꝙ ego ſum
bonꝰ homo ⁊c̄. Idō introduxit ad ſe me/
retrices publicas nō vt peccaret cum eis
ſ; vt euaderet quia ſemper fuit virgo vt
teſtatur Ieronimꝰ nec ꝓpter hoc populꝰ
ceſſauit imo clamando dixerūt peccatum
tuū ſit ſup nos tantū ſis epiſcopꝰ noſter

Scripſit imperatori vt cõtradiceret ⁊ ipē
approbauit. Deinde fugit ⁊ abſcondit ſe
ſ꜄ inuentus fuit. Deinde iterū voluit fu-
gere ſ꜄ incraſtinū inuenit ſe ad portā ro-
manā de mlla. Tunc cognouit dei vo-
luntatē ⁊ accepit cū fletu ac ſi duceretur
ad furcā. Quādo autē fuit conſecratus
epiſcop⁹ incepit magnā abſtinenciā ſem
per fuit ſibi q̄dragesima expendebat red-
ditus in pijs cauſis p̄dicabat ſcribebat li-
bros ⁊ habuit graciā in miraculis facien
dis. Ecce q̄modo habuit lumē ſpūalis
p̄lacionis. ¶ Queſtio q̄re tantū contra
dixit cū ſciret ſe multa bona poſſe facere
Reſponſio quia p̄lacio habet onus im-
portabile niſi deus iuuet. ſ. obligari ſe ad
reddēdū rōnē de tot animab꜄ quot ſunt
in dyoceſi cū tamen de ſua homo debeat
tremere hoc cogitabāt ſancti antiq̄tus ſ꜄
modo nō curant niſi de bonis tēporalib꜄
Non attendētes illud verbum terribile
Sapie. vi. Judiciū duriſſimū in hijs q̄
p̄ſunt fiet Exiguo enī conceditᷣ miſericor
dia potētes enī potenter tormēta pacie
tur. Nota iudiciū durū fiet dando com-
putū de ſua vita cū ſit multū difficile be-
ne viuere in tanta habundācia durus in
cōputo reddendo de diuicijs. Sꝫ dur ſſi
mū in computo reddendo de animab⁹ ſ꜄
exiguus dicit dn̄e animā meā porto Da
uid aīa mea in manib꜄ meis ſemp. Jdeꝫ
de rectorib꜄ cōmunitatꝪ qui etiā coacti de
bent venire etiā p̄clamando q꜄ ſi ſuſtinēt
peccata notoria dāpnantᷣ. Jdō dr̄. For-
ciorib⁹ autē forcior inſtat cruciacio. Sa
piencie. vi. Jdeo Eccleſiaſtici. vij. Noli
querere fieri iudex niſi valeas v̄tute irrū
pere iniq̄tates ne forte extimeſcas faciem
potentis ⁊c̄. ¶ Dico quarto q꜄ habuit lu
men de iudiciali correctione. Nā iudicia
lis correctio nō eſt niſi lumē hoc dr̄ apoſ-
tolus. Omnia q̄ arguuntᷣ a lumine mani
feſtantᷣ omne enī quod manifeſtatᷣ lumē
eſt. Ad ephſeos. v. Jſtud lumē habuit
beatus Ambroſius ad arguendū ⁊ corri
gendū magnos ⁊ paruos diuites ⁊ pau-
peres ⁊ licet eſſet ep̄s nihilominꝰ poſuit
ſe ad audiendū cōfeſſiones ⁊ quādo veni
ebant aliqui ad cōfitendū frigidi ipſe ani
mabat eos vt dicerent pctā quia non ita
in curia dei ſicut ī curia ſeculari. Jn curia
enī dei abſoluuntᷣ ⁊ in curia ſeculari con-
dēpnantᷣ. Et flebat vt p̄uocaret peccato
res ad fletū ⁊ orabat p̄ eis dicēs Tu pa
ſtor bone reduc ouē errantē. Magnos
autē feriebat grauitᷣ vt patet de theodo-
ſio Jmpatore q̄ peccauit puniēdo quan
dam ciuitatē occidendo. Jnnocētes cui
negauit ingreſſū eccleſie donec publicam
ageret pn̄iam ⁊ dicenti ſibi q꜄ dauid pec-
caſſet illico Rn̄dit ſecutus es errantē ſe-
quere corrigentē qd̄ vbi audiuit. ita ſuſce
pit vt publicā pn̄iam nō abhorreret. p̄pt
hoc in lombardia beat⁹ Ambroſi⁹ depin
gitur cū funicul'. quia ita p̄cutiebat mag
nos dn̄os oēs ⁊ etiā p̄uos amicos ⁊ ini
micos ⁊c̄. ¶ Dico q̄nto ⁊c̄. ſalicꝫ de inte
grali p̄fectione qn̄ ſcꝫ creatura p̄ſeuerat
in bona vita vſq꜄ in finē quia nec dyabo
li tēptacionib꜄ nec mundi occaſionib꜄ nec
carnis inclinacōnib꜄ dimittit bonā vitam
inceptā tunc lumē ſcē vite integralitᷣ per
ficitur cū vſq꜄ in finē indeſinentᷣ cōtinuatᷣ
Juxta illud p̄uer. iiij. Juſtor̄ ſemite q̄ſi
lux ſplendēs p̄cedit ⁊ creſcit vſq꜄ ad per
fectā diē. Jdō xp̄s dr̄. Uide ergo ne lu-
men qd̄ in te eſt tenebre ſint. Si g̃ cor-
pus tuū totuꝫ lucidū ⁊c̄. Luce. xi. Jſtud
lumē habuit beat⁹ Ambroſius Poſtq꜄
enī vixit ſancte ⁊ v̄tuoſe. Dicatᷣ q̄modo
conuertit Auguſtinū q̄ tunc t̄pis ibi le-
gebat rethoricā ⁊ veniebat ad ſermones
beati Ambroſij ⁊ fuit ad fidē xp̄i conuer
ſus. Tunc t̄pis erat etiā ibi quidā alius
infidelis valde aptus nec aliquis poterat
illū ad fidē catholicā trahere fuit dictum
ſibi q꜄ iret ad audiendū ſermones Am-
broſij iuit ⁊ vidit angelū dei loquentē cū
Ambroſio ad aurē cū p̄dicaret ⁊ ſtatim
cōuerſus fuit. Cū autē in fine vite ſue ia

ceret apparuit ſibi dñs dicens in paſcha
eris mecũ in paradiſo. Tunc beatus Am
broſius vocauit ſacerdotes dicẽs eis q̃-
modo erat iturꝰ ad dominũ in paſcha de
hoc ſcientes ciues ⁊ rectores ciuitatꝭ dix-
erunt inꝰ ſe lombardia eſt mõ perdita qꝛ
ex ſancta vita iſtius Ambroſij deus diſſi
mulauit pctã noſtra. Jdõ vadamꝰ ad eũ
vt roget ꝓ vita ſua ne modo moriatur ⁊
ita fecit ſꝫ beatꝰ Ambroſiꝰ ſciens dei vo
luntatẽ determinatã noluit pro vita ſua
orare ſꝫ reſpondit Non ita cõuerſatꝰ ſum
apud vos vt pudeat me viuere. Canoni
ci autẽ cõgregati in camera ſua tractabãt
de epiſcopo futuro ſubmiſſe loquendo.
Aliqui dicebant ꝙ ſimplicianꝰ eſſet bo-
nus. Rñdit beatꝰ Ambroſiꝰ ſenex eſt ſꝫ
bonus. Ab hora autẽ vndecima quãdo
migraturꝰ erat vſqꝫ ad horã mortis ex-
panſis manibꝰ in modũ crucꝭ orauit Ho
noracius autẽ ſacerdos vir excellens q̃
quieſcebat in domo tercio audiuit vocẽ
dicentẽ. Surge feſtina quia modo es re
ceſſurus q̃ deſcendens obtulit ei ſanctũ
corpus poſtea emiſit ſpiritũ ⁊ multi pue
ri viderunt multa miracula. Modo au-
tem eſt in lumine quod quidẽ lumen eſt
inextinguibile.

De ſancto Georgio martire

Beatus vir qui
inuentꝰ eſt ſine macula. Habe
tur verbũ iſtud originalꝰ in libro. Ecci
xxxi. ⁊ recitatum eſt in epiſtola hodierna.
Jſta ſolẽpnitas annualis beati Georgij
fit ꝓpter adiutoriũ qđ exhibuit xp̃ianis in
capcione nobilis ciuitatꝭ maioritatꝭ. Sꝫ
p̃us ſaluteꝰ virgo maria ⁊c̃. Declaracõꝫ
huiꝰ verbi ⁊ introductionẽ materie reci-
pio a quadã lege a deo antiq̃tus data in
qua oſtendit q̃modo ſibi offerri debet ſa
crificiũ victorie dicẽs. Homo q̃ obtulit
victimã dño imaculatã offeret vt accep
tabilis ſit omnis macula nõ erit in ea Le
uitici. xxij. Hoc eſt ꝓpter excellenciaꝫ dei
in quo nulla eſt macula puriſſimꝰ eſt in
ſubſtãcia ſua Jdõ antiq̃tꝰ valde reſpicie
batur ſacrificiũ ne haberet aliquã maculã
in oculis ne eſſet cecus vel cõtractus ⁊c̃.
dicebat enĩ illa lex. Non imolabis dño
deo tuo bouẽ ⁊ ouẽ. Deutro. xvij. ouis
ſignat perſonã ſimplicẽ. bos autẽ pſonã
nobilem habẽs duo cornua ſcꝫ potencie
⁊ ſcientie. Caueant ergo tales ſi volunt
deo offerre ſacrificiũ ꝙ ſit ſine macula qꝛ
alias abhominabile eſſꝫ dño ꝓpterea bea
tus georgiꝰ vt ſacrificiũ martirij ſui eſſet
deo acceptũ ſeipſũ obtulit imaculatũ qꝛ
nõ legiꝰ vnq̃ꝫ habuiſſe maculã pcĩ mor
talis. Jdõ de eo dr̃ thema beatꝰ vir ſcꝫ in
v̈tute qui inuentꝰ eſt ſine macula patet
thema. Ego inuenio in ſacra ſcꝑtura ſep-
tem maculas ſcd̃m quod ſunt ſeptẽ pec-
cata capitalia ſcilicet.

Prima macula ẽ de ſupbia ⁊ vanitate
Scd̃a de luxuria ⁊ carnalitate
Tercia de auaricia ⁊ cupiditate
Quarta de ira ⁊ malignitate
Quinta de gula ⁊ voracitate
Sexta de pigricia ⁊ ocioſitate
Septima de inuidia ⁊ ꝑuerſitate

Nullã iſtaꝝ habuit beatus georgius vt
videbitꝭ. Jdõ beatꝰ vir q̃ inuentꝰ eſt ſine
macula q̃ enim habet aliquã maculã de
iſtis nõ intrabit in regnũ celoꝝ. Non in
trabit in eã aliquid coinq̃natũ ⁊c̃. Apo-
calipſ. xxi. Dico p̃mo ꝙ beatꝰ Georgius
fuit ſine macula ſuperbie ⁊ vanitatis per
graciã dei. Nota q̃tuor q̃ cõmuniter dãt
ſuperbiã militibꝰ que omnia habuit excel
lenter beatus georgius ſꝫ cuſtodiuit ſe a
macula ſuperbie.

Primũ eſt nobilitas de ſanguine
Scd̃m pulchritudo de corpore
Terciũ dominiũ de hominibus
Quartũ victoria de inimicis

Quando enĩ miles cogitat ego ſum no-
bilis de genere antiquo ⁊c̃. ſuperbit ĩ cor
de. Beatus georgius habuit nobilitatẽ

ſanguinis dicit hiſtoria ꝙ erat capadocie
nobiliſſim⁹ ſ; nunquã ex hoc aſcendit ſuper-
bia in capite ſuo. Duas nobilitates habe
bat in anima q; filius regis xp̄i ⁊ regine
ſcʒ eccleſie Et de iſta nobilitate ſe appre
ciabat. Scd̄a in corpore ſ; de iſta non cu-
rabat imo dicebat cū dauid. Que vtili-
tas in ſanguine meo dum deſcendero in
corrupcionē. ¶ Secundo pulchritudo
corporis eſt multis occaſio ſuperbie va-
dunt ornari vt fatui Non opus eſt follo
ſuſpendere cymbalū collo ſ; beatus geor
gius licet pulcherrim⁹ non tamē ſe appre
ciabat niſi de pulchritudine aīe vt eſſet al
ba ⁊ clara per verā fidē ⁊ rubea per me-
moriā paſſionis ornatā virtutibus. Re
cordabatur de verbis ſalomonis dicens
fallax grā ⁊ vana pulchritudo ſcʒ corpo
ris mulier. i. anima Timens deū ipſa lau
dabitur. ꝓuerbiorꝝ vltimo ¶ Tercio do
miniū hominū eſt occaſio ſuperbie quādo
miles ſe videt capitaneū multorꝝ ⁊c̄. bea
tus georgius fuit tribun⁹. ſcʒ capitane⁹.
mille hominū armorꝝ ue ſuperbiebatur
nec alicui faciebat iniuriā nec ipſe ⁊ ſui gu
bernabat ſe niſi humilit̄ ⁊ ſimplicit̄ Iuxta
illud q̄nto magn⁹ es humilia te in omni-
bus ⁊ coram deo inuenies graciā quoniā
magna potencia dei ſolius ⁊ ab humilibꝫ
honorat̄. Altiora te ne queſieris ⁊ forci-
ora te ne ſcrutat⁹ fueris. ſ; que p̄cepit ti-
bi deus illa cogita ſemꝑ ⁊ in pluribꝫ ope
ribus eius ne fueris curioſus. Non ē eni
tibi neceſſariū ea que abſcondita ſunt vi-
dere oculis tuis. In ſuꝑuacuis rebus no
li ſcrutari multipliciter ⁊ in pluribus ⁊c̄.
Eccleſiaſtici. iij. ¶ Quarta victoria ini-
micorꝝ conſueuit dare ſuperbiā victorioſ;
Beatus georgius fuit ſemꝑ victorioſus
bene habebat materiā ſuperbiendi ſ; totā
attribuebat deo dicēs ꝙ victoria inimico
rū gracia ⁊ donū dei eſt q; vincunt̄ a pau
cis ⁊ fortes ſuperant̄ ab impotentibꝫ. Jō
dicebat. Non nobis dn̄e nō nobis ſ; no-
mini tuo da gloriā. patet ergo ꝙ macula

ſuperbie nō maculauit eū. ergo beatus vir
q̄ inuent⁹ eſt ſine macula ¶ Secūdo fuit
ſine macula luxurie. i. carnalitat̄. intm̄ ꝙ
credit̄ fuiſſe v̄ginē quando eni capiebat
aliquā villā caſtrꝝ vel ciuitatē homines
carnales ſolent ſe dare vt lupi ad cada-
uer. Beatus georgius cuſtodiebat ⁊ con
ſeruabat mulieres ac ſi eſſet pater omniū
earꝝ. immo dicam vobis vnū factū ſingu
lare quod accidit in quadā ꝓuincia iuxta
capadociā in qua omnes erāt ydolatre.
Rex vero illius ꝓuincie habebat vnicam
filiā demones vero qui nō contentant̄ de
paucis peccatis ſ; paulatim deducunt ad
magna eorꝝ ordinacione. Actum eſt vt
gētes illius ꝓuincie offerrent filios ſuos
⁊ filias ſuas dyabolo. De hoc dauid in
p̄s. imolauerūt filios ſuos ⁊ filias ſuas
demonijs iuxta ciuitatē regis illius erat
ſtagnū in quo erat draco ingens q̄ ado-
rabatur vt deus ſu⁹ inuocauit deū ſuū ꝙ
ſi iuuaret eū offerret ſibi filiā ſuā q̄ adiu-
tus a demone oportuit eū implere pro-
miſſum ⁊ triſtis orauit diuina reuelacio-
ne dimiſſa gēte ſua ſolus ſine famulo ve
nit georgius q̄ vidēs puellā taliter orna
tam ⁊ flentē deſcendit d̄ equo querēs ab
ea qualit̄ ⁊c̄. que narrauit beato georgio
totū factū dicens. Or deus petebat eam
in cibū ſuū intm̄ ꝙ eius pater licet eſſet
rex nō potuit eā liberare. Ad quā beatus
georgius. Nō dubitet̄ quia v̄tute noīs
xp̄i ego liberabo te hodie. Dicat̄ q̄modo
draco exiuit de lacu ⁊ beat⁹ georgius ſig-
nauit ſe ſigno ſancte crucis ⁊ exiuit contra
eū quē percuſſit ⁊ exiuit quo facto duxit
puellā ad patrē ſuū. Cogitate quando
domicella vidit militē pulchrū ⁊ ita au-
dacem. Cogitate quomodo dicebat pa-
tri ꝙ daret ſibi ipſum in virū quia magis
vellet eū quā imperatorē pater autē da
bat ſibi filiā ſuā in vxorē cū regno. r̄ndit
beatus georgius non dedis eam mihi ſed
chriſto domino ⁊ baptizetur quia xp̄us
illā filiam liberauit. Tunc baptizata fuit

puer ⁊ rex pater eius ⁊ vltra viginti milia fuerunt in illa ciuitate baptiſati. Ecce quomodo erat ſine macula luxurie ⁊ carnalitatis. O quot milites duxiſſent eam libenter dicentes. veni filia ad aulam meã bñ tibi faciam ⁊c̃. vt ipſi deuoraſſent eam et nõ dracho. Sed beatus georgius vt miles vrbanus liberauit eam ⁊ tradidit pr̃i ſuo nec voluit ipſam nec regnũ ⁊ potuit dicere illud Thobe.iij. Tu ſcis dñe quia nunq̃ꝫ ꝯcupiui ſup̃.mulierẽ mundam ſeruaui aĩam meam ab omni cõcupiſcentia hic habent exemplũ milites qui modo nõ curant niſi ḋ luxuria nec ſufficiunt eis mulieres cuiuſuis ꝯdicõnis ſiue ſtatus. Ymo beatus vir qui inuentus eſt ſine ⁊c̃. Tercio fuit ſine macula auaricie ⁊ cupiditatis Cum enĩ poſſet multa congregare in capcione villaꝝ ciuitatum ⁊ caſtrorum ſꝫ nõ curabat. Item rex ille cuius filiam liberauit ex quo nolebat filiam ſuam in vxoreꝫ ⁊c̃. Dabat ſibi infinitum theſaurum ſꝫ noluit recipere ſꝫ ꝓ deo ⁊ eccleſijs ꝯſtruend̃ ⁊ hoſpitalibꝫ ꝓ pauperibꝫ perſonis patꝫ ergo quomodo fuit ſine macula ⁊ qui poſt aurum non abijt nec ſperauit in pecunia ⁊ ⁊ theſauris Eccľ.xxxj. Sed hodie tanta ẽ auaricia militum q̃d predantur vaſallos dicendo ꝙ ſunt gratioſe peticões tñ̃ includunt eos in eccleſia vel in alio loco dicendo Nõ exibitis quouſq̃ꝫ detis tñ̃. Ecce gratioſe peticões retinent ſibi decimas ⁊ pmicias etiam ipſi met arrendant iura eccleſiaſtica cum magno periculo alias nõ permittunt colligere decimas ⁊ primicias etiam ipſi met. Retinent ſolidatas ſeruorum ⁊ ancillarum qꝛ iam redditus nõ ſufficiunt tot ſunt vanitates. Ideo dicebat criſtus videte ⁊ cauete ab omni auaricia quia non in habundantia cuiuſq̃ꝫ vita eſt ex hijs que poſſidet Luce.xij. Quarto fuit ſine macula ire ⁊ malignitatis. Nunq̃ꝫ enim voluit vindictam de aliqua iniuria ſibi facta niſi ſꝫm ordinem iuſticie ſꝫ paciẽter ſuſtinebat iniurias remittendo bono corde. Dicatur quot iniurie fuerunt ſibi facte ĩ tormentis quas patienter ſuſtinuit pro criſto regnantibus autem dyocleciano ⁊ maximiano imperatoribus qui graues perſecucões dederunt criſtianis. Iſti miſerunt dacianũ verſus partes capadocie ad perſequendum criſtianos vt ſcꝫ abnegarent fidem vel tormentis interirent qui infra menſaꝫ interfecit plus q̃ꝫ viginti milia criſtianorum ⁊ multi deficiebant in tormentis Tunc beatus georgiꝰ dixit infra ſe diu militaui ⁊ bellaui cum equo ⁊ armis corporalibꝫ. Ideo iam de cetero volo bellare pedibꝫ ⁊ cũ armis ſpiritualibus dedit omnia bona ſua pauperibus ⁊ in ſimplici habitu venit coram daciano qui cruciabat criſtianos ⁊ clamando dixit illum verſum pſalterij. Omnes dij gentium demonia dominus autem celos fecit. Tunc dacianus interrogauit eum vnde eſſet ⁊ quomodo vocabatur qui reſpondit ſe capadocium eſſe quo ad nacõꝫ quo ad nomen reſpõdit ⁊ dixit. Ego vocor georgius ⁊ ſum miles nominatus ꝑ totum mundum. Tunc dacianus iuſſit illum poni in eculeo Dicatur quid eſt eculeus qui memorans quomodo criſtus fuit extẽſus in cruce ſuſtinuit patienter tunc dacyanus dedit ſibi aliud tormentum cum ferreis penalibus totum corpꝰ fecit dilaniari ſꝫ cogitans effuſionem ſanguinis criſti in cruce ſuſtinuit patienter deinde applicauit lãmina ignea ad latera eius. Deinde ſalmorra ⁊ beatus georgius dicebat Nõ ſunt cõdigne paſſiones huius tẽporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Nam expectacio creature reuelacõꝫ filiorum dei expectat vanitati enim creatura ſubiecta eſt non volens. Sed ꝓpter eum qui ſubiecit eam in ſpe. Quia ⁊ ipſa creatura liberabitur a ſeruitute corruptionis ĩ libertatem glorie filioꝝ dei. Scimꝰ enĩ ꝙ omnis creatura ingemiſcit ⁊ parturit vſq̃ꝫ ad huc Nõ ſolum autẽ illa ſꝫ ⁊c̃.ad

Ro. viij. Patet ergo ꝙ nō habuit iram
nec odium nec malam voluntatē ſ; dulci
ter ſuſtinuit. Ideo cantat̃. Non murmur
reſonat non querimonia ſed corde tacito
mens bene ꝯſcia ꝯſeruat pacientiam. Se
cus de militibꝫ modernis inpatientibus ⁊
bricoſis. Ideo iob. v. virū ſtultū interficit
iracūdia ſtultꝰ dr̄ iracūdus Rō q2 ſic ille
eēt iracūdꝰ q̄ volens recipe vindictā de
inimico recipet venenū. Ita eſt de iracū-
do querēte vindictā. Primo interficit ſe
ipm oīs qui odit frēm ſuum homicida eſt
ſcʒ ſuiipſius. j. Iohis. iij. Quinta macula
eſt gule ⁊ voracitatis. Iſta em̄ macula
deſtruit corpus ⁊ aīam. Primo deſtruit
viſum. Secundo anhelitum corrūpit tol
lit fortitudinem q2 vinū percutit neruos
aufert intellectum inducit podagraʒ mor
bum caducum ⁊ alias infirmitates. Ideo
xp̄s attendite vobis ne forte grauent̃ cor
da veſtra in crapula ⁊ ebrietate Luce. xxj
Beſtie recipiunt neceſſitatē cibi ⁊ potus
⁊ homines vltra ⁊c̄. Ab iſta macl'a fuit
liber beatus georgius fuit em̄ valde abſti-
nens ſp̄ ieiunabat q̄dragesimam ⁊ vigi-
lias eccleſie q̄tuor tempa ⁊ bis in quali-
bet ebdomada ſcʒ feria q̄rta ⁊ ſexta ⁊ nō
dicunt milites ꝯfeſſoribꝫ nō detis michi
ieiunia q2 ego īdigeo fortitudine ieiunēt
clerici. Dicat̃ quō melius cuſtodirēt for
titudinē cauendo a mulieribꝫ ex quibꝫ per
dunt fortitudinē corporis ⁊ audaciā aīe
Sexta macula eſt pigricie ⁊ ocioſitatis.
Dicatur de diligentia beati georgij in ſpi-
ritualibꝫ ⁊ tempalibꝫ. In tpe em̄ pacis
faciebat bellū contra corpus ſuum per pe
nitentiam q̄lʒ mane genibꝫ flexis cum ſi-
lentio audiebat miſſam quolibet die dn̄i
co ꝯmuīcabat. Ex iſta diligentia deus de
dit ſibi virtutē. Dicat̃ quō dacianus vo
lens ipm terrere fecit rotas cum gladijs
vt legit̃ de beata katherina vt fidē xp̄i ab-
negaret. Sed beatus georgius ſignando
ſe ſaltauit in medio rotaꝝ ⁊ in nullo ſibi
nocuerunt. ſ; virtute dei ꝯfracte ſūt ⁊ mł

tos gentiles necauerūt. Deinde ponitur ī
ſartagine plena feruente plumbo ſ; facto
ſigno crucis ibi quaſi in balneo roris iam
cadentis ſedebat. Sed modo milites tp̄e
pacis dāt ſe ocio ⁊ peccatis ⁊c̄. Cuilibet
tn̄ eorū dicit ſcriptura. Q̄dcunqʒ poteſt
facere manus tua. i. ꝟtus inſtanter oꝑare
q2 nec opus nec ratio nec ſcientia nec ſa-
pientia erūt apud inferos quo tu ꝓperas
Eccl'. ix. Septima macula eſt īuidia ⁊ ꝑ
uerſitas quia ꝯmuniter ꝑſone excellentes
⁊ notabiles qn̄ audiunt commendare vel
laudare alium ſtatim intrat in corde eoꝝ
vermis inuidie ⁊ odiunt illū. Ab iſta ma
cula fuit īmunis beatus georgiꝰ. Nō em̄
īuidebat alicui. Dacianus em̄ cogitauit ꝙ
generoſus animus magis inclinatur pre-
cibꝫ ⁊ dulcibꝫ ſermonibꝫ q̄ꝫ tormētis ſeu
terroribꝫ. Ideo blandimentis temptauit
emollire beatū georgium dicens. Geor
gi nunq̄d vides q̄nta eſt patientia deoruʒ
noſtroꝝ. Ideo ſi vis tenere leges ⁊ decre
ta. Imperatoꝝ eris magnꝰ ⁊c̄. Et ſic vo
luit decipere beatum georgiū cum malicia
Reſpondit beatus georgius modo dicis
michi iſta poſt tam dura tormenta qua-
re nō dixiſti a pricipio voluit decipere da
cianum per ſuam ſapientiam Beatus ge
orgius ſimulās ꝙ vellet deos adorare tā
ſolēniter de quo gaudens dacyanus fecit
preconiſare quomodo beatus georgius
adoraret deos ⁊c̄. Cum autem deductꝰ
eſſet in templo in porta templi adorauit
dicens. Ego adoro nō ydola ſed deum ve
rum. Ego adoro nō demones ſ; xp̄m ſal
uatorem. Subito ignis deſcendit de celo
⁊ templum cum ydolis ⁊ multis gentili
bꝫ qui cxiuerant omīno deſtruxit quo au-
dito dacianus indignatus voluit vel q̄d
adoraret ydola vel quod moreretur. O
ſtulte dixit beatus georgius ⁊ quomodo
Credis ꝙ adorem deos tuos quos ego
deſtruxi propter quod dacianus protulit
ſn̄iaʒ capitalē contra ſanctum georgiuʒ

Et p̄mo q̄ iuſtis cederet. Cum ḡ fuiſſz diſtractus p̄ ciuitatē ⁊ capitalē ſententiā ſigno crucis ſe muniens recepiſſet dacyanus inde recedens igne celeſti ſubito con ſūptus eſt. Et beatus georgius in celo receptus. Nō em̄ inuidit bonis daciani ſibi p̄miſſis quinymo eo deluſo martiriū ſuſtinuit. Iuxta illud deus qui precinxit me virtute ad bellum ⁊ poſuit imaculatā vitam meā p̄s. xvij

De beato marco

Qui timet deū faciet bona Eccl'. xv. ⁊ in epiſtola hodierna preſens ſ̄mo noſter erit illi⁹ glorioſiſſimi euuangeliſte beati Marci. q̄z hodie eſt ſua ſolēnitas ⁊ feſtum ſi placet deo habebimus multas bonas doctrinas pro intellectus illuminacione ⁊ vite correctione ⁊ peccatoꝝ deteſtacōne. Sz prius ſalutet̄ virgo maria ⁊c̄. Pro breui declaracōne huius v̄bi ⁊ materie itroductione Sciendum q̄ inter alia p̄ que quis pōt habere ſufficientiā ⁊ habundantiam bonoꝝ tam ſp̄ualium q̄ etiam temporalium eſt timor dei Qñ em̄ creatura in corde ſuo timorē, p̄ponit non facere aliquid cōtra deum nec corde cogitando nec ore loquendo nec ope p̄ficiendo dicēs deus cuſtodiat me ne faciam aliq̄d contra eius voluntatem qñ ſurgunt de mane cōmendant ſe deo dicendo. Mō incipit iſta dies. Iđo dñe gub̄na me ne faciaz malū Item ſi incipiunt viam vel ſi ponūt ſe ad menſam dicūt modo habeo recipere refectionem. Iđo dñe vtinā cum menſura cōmedā ⁊ bibā ne te offendam. Item qñ ponunt ſe ad dormiendum ⁊ in operibus alijs talis timor dat habundantiā bonoꝝ ſp̄ualium Nam ſi aliq̄s habet infra domum ſuam fontem viuum certū eſt q̄ talis nō habebit penuriam aque. Ita timor dei in domo cōſcientie eſt vt fons redundans graꝝ ſp̄ualium virtutum ⁊ p̄fectionum ⁊ meritoꝝ. auctoritas dauid. Timete dñm oms ſancti eius ſcz xp̄iani qui in baptiſmo ſanctificantur qm̄ non eſt inopia timentib⁹ eū diuites ſcz bonoꝝ tp̄aliū eguerūt ⁊ eſurierūt inquirētes aūt dominū ſcz timoroſe nō minuent̄ omni bono p̄s. xxxiij. Ex iſta rōne de beato marco qui ſp̄ timuit dñm dic̄ thema Qui timet dñm faciet bona. Iđo habuit bona temporalia hic ⁊ ſp̄ualia in p̄ria. In hyſtoria em̄ beati marci īueni tria bona m̄gna que habuit

Primū fuit ꝯuerſio de v̄itate
Scōm p̄fectio de humilitate
Tercium deuotio de ſanctitate

Ecce tria magna bona beati marci quare patet thema Qui timet deū faciet bona. Dico primo q̄ primum bonū beati marci fuit conuerſio de veritate. q̄z primo fuit Iudeus de tribu leui ⁊ de genere Aaron erat em̄ ſacerdos ⁊ ad predicacōnez beati petri apoſtoli fuit ad fidē cōuerſus ſcz xp̄i. Cogitate q̄ venit cum multis argumentis ⁊ rationib⁹ quas ſibi ſoluit beatus petrus. Prima fuit de trinitate. Secunda de criſti incarnatione. Tercia de paſſione Quarta de lege moyſi ſcz de duracōe ei⁹ Quinta de tempore meſſie Ad practicam quando beatus marcus audiuit q̄ beatus petrus ⁊ alij apoſtoli predicabāt de trinitate q̄ eſt vnus deus ⁊ ille deus eſt pater ⁊ filius ⁊ ſp̄uſſanctus dixit Marcus hoc nō poteſt eſſe q̄z Deutro. vj. audi iſrahel dominus deus tuus vnus eſt. Iſtam rationem faciunt hodie iudei. Sz ecce reſponſio clara quia perſone nō ſic ſūmunt̄ in deo ſicut in nobis. Quia quelibet p̄ſona in nobis facit vnam eſſentiā. Credunt enim iudei q̄ qñ dicimus tres perſonas q̄ ſint quaſi tres gigantes vel tres reges ſ̄ ſūmunt̄ vt in ſole i quo deſignatur pater filius ⁊ ſp̄uſſanctus tñ non eſt niſi vnus ſol ſed eſt tante perfectionis q̄ ð ſe generat radium quez mittit hic ⁊ tamen non recedit ab eo. Modo pater generās Deus eſt Genitus filius. Et calor ſolis

ſpiratus poteſt dici ſpiritusſanctus ⁊ tñ
nõ eſt niſi vnus ſol. Sic intelligimꝰ nos
trinitatem qꝛ deus nõ eſt minoris virtu-
tis q̄ȝ ſol. Et dixit petrus marco. Atten-
de ꝙ ꝓphete qñ loquuntur de deo ponunt
tria ad innuendũ trinitatẽ ꝑſonaꝝ vnde
ĩ auctoritate allegata dicit̄. Audi iſrahel
dñs deus tuus tria noĩa ſunt ibi ⁊c̄. Itẽ
Yſaie. vj. Ubi dicit yſa vidi dñm ſeden-
tem ſup ſolium excelſũ ⁊c̄. Uidit duos
angelos clamãtes alter ad alt̄m. Sctũs
ſctũs dñs deus exercituũ ⁊ ſic de multis
alijs auctoritatibus poſſet dici. Q dixit
Marcus credo trinitatem aliter intellige
bam ego ſed errabam modo video clare.
2 ¶ Scđa fuit de incarnacõne vbi dicebat enĩ
marcus vos dicitis ꝙ deus factus eſt hõ
quõ eſt hoc poſſibile cũ ſcriptura dicat de
um eſſe ĩmutabilẽ. Ego dñs non mutor
Malach. iij. Si factus eſt homo igit̄ mu
tatus eſt. Sed iſta ratio ꝓcedit ex igno-
rantia. qꝛ licet deus ſit ĩmutabilis etiã eſt
infinitus ⁊ eſt vbiq̄ȝ. Et oĩs creatura eſt
plena diuinitate. qꝛ diuinitas implet to-
tum mundũ vt claritas ſolis totum aerẽ
Incarnatio ergo nichil aliud eſt niſi ꝙ il-
la humanitas in vtero ꝟginis formata a
ſpũ ſancto erat plena diuinitate non ſolũ
potentionaliter vt eſt in ceteris creaturis
ꝟ etiam ꝑſonaliter qꝛ al' nec ſeipm poſſꝫ
ſaluare. Sicut enĩ ferrũ ignitũ calefacit ⁊
illuminat nõ ꝟtute ferri ꝟ ignis. Ita illa
humanitas xp̄i habuit ꝟtutem redimen
di genus humanum ⁊ ſaluandi credẽtes
⁊ obedientes rõne diuinitatis ſibi ꝯiuncte
Al's enĩ nec ſe nec alios poſſet ſaluare. iõ
dixit petrus marco. Nõ intelligas ꝙ deꝰ
ſit mutatus ꝟ illa humanitas fuit ſubſtan
tiata in diuinitate perſonaliter tunc mar-
cus credidit incarnacõm. Tercia fuit de
3 xp̄i paſſione dixit marcus vos dicitis ꝙ
criſtus ſuſtinuit mortem ⁊ paſſionem in
cruce vt ſaluaret ſibi credentes ⁊ obediẽ-
tes cum tamen dicat dauid Omnia que

cunq̄ȝ voluit dominus fecit in celo ⁊ in t̄
ra in mari ⁊ in omnibus abyſſis. Si ergo
xp̄s erat deus ſine morte ⁊ paſſione pote
rat ſaluare dicendo. Ego parco omnibus
de cetero cuſtodiatis vos quẽadmodum
vnus rex fecit vnam generalem remiſſio
nem quare ergo voluit pati capi ligari.
¶ Reſpondit ei petrus. d. Scias ꝙ in deo
iuſticia ⁊ miſcđia ſunt ſua eſſentia ⁊ ſub-
ſtantia In nobis autem iuſticia ⁊ miſe-
ricordia ſunt qualitates accidentales. Iõ
homines aliquotiens faciũt contra iuſtici
am aliquotiens ꝯtra miſcđiam. Sed deꝰ
in omnibꝫ operibꝫ ſuis oſtendit ſuam iuſ-
ticiam nõ contra miſericordiam ſicut nec
ꝯtra diuinitatẽ ſuam. Si ergo remiſiſſet
generaliter omnibus vt dicis opus eſſet
miſericordie ꝟ vbi fuiſſet ſua iuſticia. Si
autem dãpnaſſet omnes ĩ inferno fuiſſet
vigor iuſticie ⁊ vbi fuiſſet ſua miſcđia o-
portuit ergo ſeruare modum in quo oſtẽ-
deretur iuſticia ſũma ſoluens in cruce pre
cium ſanguinis ⁊c̄. Et oſtenderetur ſum
ma miſcđia. quia ipſe qui non tenebatur
voluit ſoluere ⁊ ꝙ ita debuit fieri ⁊ ꝙ de
us deberet pati Iam dauid ꝓphetauerat ĩ
pſalmo Deus deus reſpice in me ⁊c̄. In
quo pſalmo ponit clare criſti paſſionem.
Item yſa. Uere languores noſtros ipſe
tulit. Et dolores noſtros ipſe portauit. ⁊
nos putauimus eum quaſi leꝓſum ⁊ per
cuſſum a deo ⁊ humiliatum. Ipſe autem
vulneratꝰ eſt ⁊c̄. Yſaie. liij. Item Dani
helis. ix. Poſt ebdomadas. lxij. occidet̄
xp̄us tũc btũs marcus credidit. Quarta 4
fuit de lege moyſi cũ ſit bona a deo data
⁊ multis ⁊ magnis miraculis approbata
q̄re ḡ eſt dimittẽda. Rñdit btũs petrus
ꝙ lex moyſi fuit bona ⁊ ſcã ſuo tꝑe ꝟ mõ
iã non eſſet bona. Dicat̄ ſilitudo de patre
q̇ dat leges pedagogo ꝓ filijs puis nutriẽ
dis ꝓmittẽs eis fructꝰ ⁊c̄. Talis lex bo
na eſt ꝓ pueris nutriẽdis ꝟ non ꝓ adult'
qꝛ aliã legẽ ⁊ ꝓmiſſiõꝫ dãt puer' ⁊ aliã
vir' ꝑfcis ita fuit d' lege moiſi data a pr̄e

deo pueris iudeis. ſ modo optet recipere legem euuãgelicam / ⁊ iſtam petebat dd. dicens legem pone michi dñe viam iuſtificacõnũ tuaꝝ ⁊c̃. Et nunq̃d habebat iaꝫ legẽ moyſi / ymmo. ſ petebat legẽ euuãgelicam. tũc beatus marcus credidit. 5 Quita de xp̃e meſſie dicebat beatus marc⁹ ꝙ nõ dũ temp⁹ erat cõpletum q2 yſa. dederat ſignũ d. Et ꝯflabunt gladios ſuos in vomeres ⁊ lanceas ſuas i falces Yſa. ij. In iſto capitulo yſa loquit̃ de ꝯuerſione gentium ad meſſiam fiendã nõ violenter ſed grõſe. Et fluent ad eum omnes gentes ⁊ ibũt ꝑpl'i multi ⁊ dicent venite aſcẽdam⁹ ad montem dñi ⁊c̃. Cum ergo dicit̃ Et conflabunt̃ ⁊c̃. Intelligit̃ qđ pro conuerſione gentium nõ exercebunt̃ vltra ad ꝑliũ ſ predicando ⁊ dicendo domus iacob venite ⁊ ambulem⁹ in lumine dei noſtri. Tunc beatus marcus credidit. ⁊ fuit let⁹. ⁊ rogauit beatum petꝝ. ꝓ gratia ſpẽali ꝙ ipſe met baptiſaret eum. ⁊ ita fecit. ⁊ recepit ip̃m in diſcipulum ſuum. Ecce quõ ad predicacõneꝫ beati petri fuit ad fidem xp̃i cõuerſus. ⁊ ab eo baptiſatus atqꝫ diuino ſmone eius diſcipul⁹. Ideo beatus petr⁹ vocabat ip̃m filiũ d. Salutat vos Marcus filius me⁹. j. pe. v. Patet quõ beat⁹ marc⁹ habuit primũ bonũ ſcꝫ conuerſionẽ de veritate ꝙ qui timet deum ⁊c̃ ſcđm bonũ qđ habuit fuit perfectio de humilitate. Ille debet habere ꝑfectõeꝫ humilitatis vite. qui q̃nto eſt maioꝛ tanto ẽ humilioꝛ. iuxta illđ Eccl'. iij. Quanto magnus es humilia te in oĩb⁹. ⁊ coꝛã deo inuenies grãm. Ita fecit beat⁹ marcus qñ eñ fuit ad fidẽ ꝯuerſus habuit tantã ſcientiã theologie ꝙ effectus eſt. Secund⁹ euuãgeliſta / Matheus fuit ꝓmus Marcus ſecundus. Ecce quãtã grãm fecit ſibi deus Et ſicut ſcripſit euuãgeliũ. Ita predicabat ⁊ dicta ſua ꝯfirmabat miraculis. Qñ eñ predicabat de trinitate ꝙ erãt tres ꝑſone ⁊ vnus de⁹ nõ ſolum hoc ꝯfirmabat auctoꝛitate ſed miraculo ſuſcitando moꝛtuũ ſibi adductũ dicendo ſicut eſt veꝝ ꝙ pr̃ filius ⁊ ſpũſſanctus ſunt vnus deus. Ita coꝛpus aĩa ⁊ vita. Ita iſta tria vniant̃ in iſto. Et ſtatim moꝛtu⁹ ſuſcitabat̃. Idem qñ predicabat de incarnacõne ⁊ de paſſione ⁊ reſurrectione. Idem alijs cõfirmabat miraculis ⁊ poterat dicere. Nõ audeo aliq̃d loqui eoꝝ que ꝑ me nõ efficit xp̃s ad Ro. xv. ⁊ cum toto hoc erat ita humilis ꝙ ꝓ nullo ſe habuit. Vtens eñ ꝙ papa ſcꝫ beat⁹ petrus tm̃ ipſum diligebat ex humilitate ne faceret ip̃m ſacerdoteꝫ nec epiſcopũ. abſcidit ſibi pollicẽ. magnũ mirabile fuit. Nunq̃d eſſe ſacerdoteꝫ eſt bonum. ymmo. ſi habꝫ tria ſcꝫ claram ſcientiam / ſanctam vitam / ⁊ bonam famam / alias melius eſſet clerico non habere manus nec pedes. 1 Debet eñ primo habere ſcientiam claram vt intelligat illud ꝙ legit ad minus ad lr̃am. ⁊ ſciant ſacramenta eccleſie. ⁊ formam eoꝝ / beatus Marc⁹ qui erat tantus theolog⁹ non reputabat ſe ſufficientem ad ſacerdotium. Ideo abſcidit ſibi pollicem ne ꝓmoueret̃ Modo autem quilibet ſe reputat ſufficientem / et dicunt infinitos erroꝛes in euuãgelio. ⁊c̃ Et ſicut deberent ſtudere / dãt ſe ad venãdum ⁊ ludendum / ⁊ faciunt ſe ꝓcuratores / ⁊ illa ignoꝛantia vadunt ad infernũ. Quia tu ſcientiam repuliſti / repellaꝫ te / et ego ne ſacerdotio fũgaris michi Oſee. iiij

¶ Secundo in ſacerdote requiritur ſancta vita vt ſcilicet viuat caſte. ⁊ honeſte. q2 habet tractare coꝛpus dominicum cum ſuis manibus / cuius lingua aperit celum 2 Ideo debet cauere a mendacijs / a blaſphemijs / coꝛpus ſacerdotis eſt ſepulchrum criſti. Cogitate quantam ſanctitatem debet habere in vita. Et quod peccatum illoꝛum qui ꝓiciunt coꝛpus ſuum in laterna luxurie maius peccatum eſt q̃m ſi duo ꝓicerent ſanctum ſepulchrum criſti in cloaquã. Ideo dicit ſcriptura ſacerdotes quoqꝫ qui accedunt ad dominum ſanctificent̃ ne percutiã eos. Exodi decionono.

Jdo beatus marcꝰ licet eſſet ſanctus tñ
nõ reputabat ſe dignũ. Tercio debet hr̃e
3. ſacerdos bonã famam. Non ſufficiat cleri
co ꝙ ſecrete ſit bonꝰ. ſ; ꝙ oẽs dicãt bonũ
de eo. antiquitꝰ qñ vnus dericꝰ trãſibat
per viã vel per vicum licet tarde tranſiret
om̃s aſſurgebant dicendo deus me habe-
at in veſtris orõnibꝰ. Mõ aũt tot ſũt mi
racula nr̃a ⁊ vanitates ꝙ peius loquunt̃ de
clericis ꝙ̃ʒ de iudeis ⁊c̃. Ex eoꝝ mala vi-
ta vos ſacerdotes receſſiſtis de via ⁊ ſcã
daliſatis plurimos ĩ lege. irritum feciſtis
pactũ. leui. dic̃ dñs exercituum. ꝓpter qd̃
ego dedi vos ꝯtemptibiles omnibꝰ ꝑplis.
Malach. ij. Ecce rõ quare beatus mar-
cus licet hr̃et claram ſciam ſanctam vitã
⁊ bonã famã tñ nõ reputabat ſe dignum
ſacerdotẽ ex huilitate. Jdeo abſtulit ſibi
pollicẽ. Sʒ deus ꝓuidit ꝙ beatus petrꝰ
vocauit eũ volens eũ ordinare ad ſacer-
dotem ⁊ epiſcopũ alexandrie Reſpondit
pater nõ eſt poſſibile oſtendit ſibi defectũ
pollicis. Sed beatꝰ petrus orauit ⁊ cura
tus eſt ⁊ factꝰ eſt ſacerdos ⁊ ep̃us alexã
drie iđo Luce. xviij. Omnis qui ſe humi
liat exaltabit̃ ⁊c̃. Tercium magnũ bonũ
beati marci fuit deuotio de ſanctitate que
eſt qñ homo in omnibus que facit ⁊ dicit
dat gl'am ⁊ honorẽ deo multa bona opa
ꝑduntur q2 multi neſciũt dare honorem
deo ſ; dant honorem ſuis operibꝰ Verbi
grã quare facitis filium ſacerdotem vt vi
uat delicate ⁊ in quiete hic deficit deuotio
ſanctitatis. ſ; ſi facitis filiũ ſacerdotem vt
oraret ꝓ nobis ⁊ deꝰ ex eo laudet̃ ⁊ glo-
rificet̃. Jtem ſi facitis filiũ religioſum vt
ſit abbas vel magiſter ĩ theologia vel epi
ſcopus ⁊c̃. Jtem de remiſſione iniuriaꝝ
amore hoĩm iſtud opꝰ perditur q2 in iudi
cio qñ xp̃s dicet vobis Ecce qd ego feci
ꝓ te quid feciſti tu ꝓ me. Si tu vis dice
re dñe ego remiſi mortẽ pr̃is ⁊c̃. Dicet
xp̃s amore cuius regis Rñdis ꝓ amore
talis vel talis dñi qui me rogabat ⁊c̃. ⁊
xp̃s Jdeo vadas ad eũ vt det tibi paradi-
ſũ qui habebit ſatiſfacere vt habeat ꝓ ſe
ipſo Sed quando remiſſio fit ꝓ amore ⁊
honore dei tũc eſt deuocõ ſanctitatis. Jdõ
ap̃lus regi ſeculorum ĩmortali inuiſibili
ſoli deo honor ⁊ gloria. j̈. ad Thy. j. Sic
fecit beatus marcus qui venit alexandriã.
vbi predicando ⁊ miracula faciendo con-
uertit innumerabiles homines. ⁊ fuit ſibi
dictum ꝙ rectores terre indignabantur
contra eum. Reſpondit nõ curo Ex quo
ego do honorem deo in oĩbus Cum autẽ
ibi iam multiplicatis fratribus ⁊ eccleſia
ab eis conſtructa miraculis choruſcaſſet ⁊
ipſe in feſto paſche concurrente tunc cum
feſto gentilium celebraret diuina ligato
fune ad collum eius traxerunt eum ꝑ ciui
tatem gratias agentem. Deinde recluſo
eo in carcere aparuit ei angelus primo ⁊
ſecũdo dominus Jheſus criſtus cõfortãs
eum. Cum autem in craſtino traheret eũ
per ciuitatem vt prius orauit dicendo. Jn
manus tuas domine commendo ſpiritum
meum. Et tradidit ſpiritum Cum autem
reliquias eius vellent ꝯburere. tanta fac-
ta eſt tempeſtas. ꝙ fugerunt gentiles Et
viri religioſi ſepelierunt corpus eius qd̃
poſtmodum apud veneceas eſt tranſlatũ
Jgitur in omnibꝰ honorificetur deus. per
iheſũ criſtum dominum noſtꝝ cui eſt glo
ria ⁊ imperium in ſecula ſeculoꝝ. amen
j. pe. iiij.

De ſancto petro mediolañ ſmo

Coronabitur.
qui legittime certauerit ver-
bum iſtud habetur textualiter. ij. ad Thy
ij. ⁊ recitatũ eſt ſtatim in epiſtola hodier
na. Hodie per totum mundum in noſtra
religione predicatoꝝ fit feſtum de beato
petro martire. Et ſic totum officiũ fit de
eo. Jta erit ⁊ ſermo noſter ⁊ habebimus
multas bonas doctrinas ad inſtructionẽ
virtutum ⁊ correctionem peccatoꝝ ⁊ cõ
ſolacõm animarum noſtrarum. Salutet̃

virgo maria ꝑmo ⁊c̃. Iſtud verbũ pro-
poſitũ ꝓ themate ⁊ fundamento ſmonis
habet talem intellectũ Ille coronabit̃ in
celis corona glõe qui legittime certauerit
in hoc mundo per victoriã Amore veſtri
ego q̃ſiui quot bella habemus in h̃ mũdo
ꝓ q̃bꝰ hñdo victoriã coronemũ i celo Ecce
quõ materia erit bona. Et inueni ꝙ ĩ hoc
mundo ꝓ habẽdo victoriã habẽꝰ quinq̃
bella quibus vincentibꝰ a deo dat̃ corona
glorie in ꝑadiſo. Primo habemus bella
re ↄtra nr̃am intelligentiam de quo habe-
bimus victoriã ꝑ ſimplicem credentiam
Scõ habemus bellum ↄtra nr̃aʒ volun-
tatem de q̃ habebimꝰ victoriã ꝑ humilẽ
obedientiã Tercio habemus bellum con-
tra nr̃am carnẽ ⁊ de illo habebimꝰ victo-
riã ꝑ purã abſtinentiã. Quarto habemꝰ
bellũ ↄtra dyabolũ ⁊ de illo habebimus
victoriã ꝑ verã ſapientiam. Quinto ha-
bemus bellũ contra mundum de quo ha-
bebimus victoriam ꝑ manſuetudinem ⁊
⁊ pacientiam Omnibus hijs modis fuit
victor beatus petrus. Ideo de eo ſingula
riter dicat Thema coronabitur qui legitti
me certauerit. Dico primo ꝙ in h̃ mũ
do habemus prelium ſatis forte ſcʒ ĩ nr̃a
intelligẽtia naturali. Intellectus noſter
naturaliter querit rationem rei mirabilis
⁊ inuerſe ⁊ trãſcendẽtis dicendo quomõ
eſt hoc poſſibile. Ac ſi modo diceretur ab
aliquo noueritis ꝙ ego vidi equos vola
re ſtatim intellectus volat d. Quomodo
eſt poſſibile hoc cum non habẽt alas. Itẽ
ſi dicatur ꝙ vltra mare ſũt homines qui
habent vnum pedẽm ſolum tam magnũ
ꝙ tegunt ſe cum eo contra pluuiam ⁊ ſo-
lem. Statim intellectus querit rationeʒ
anteq̃ʒ aſſentiat firmiter. Ideo eſt regl̃a
ph̃ie qõ propter admirari inceperunt phi
loſophi ph̃ari id ẽ queſtiones facere max
ime quando videbant eclipſim ſolis ⁊ lu
ne dicebãt quare eſt hoc. Quomodo eſt
poſſibile ⁊ huiuſmodi. Modo nichil eſt

tam extraneum ⁊ tam tranſcendens mira
bile q̃ʒ ſecreta fidei criſtiane ſalicet ꝙ ſint
tres perſone diſtincte ⁊ ꝙ nõ ſit niſi vna
eſſentia ⁊ diuinitas trium perſonaꝝ ſta-
tim intellectus bellat querens rationem.
Sed vincitur per ſimplicem credentiam
captiuando ⁊ ſubiugando eum ad creden
dum illud qõ dixit ille qui non poteſt mẽ
tiri nec decipere nec decipi ⁊ ſui apoſtoli ꝑ
dicauerunt ⁊ eccleſia affirmat ⁊ determi
nat de hoc triumpho meremur coronam ĩ
celo ¶ Itẽʒ de criſti incarnatione fuit
vnq̃ʒ aliquid ita extraneum mirabile ⁊ in
auditum q̃m ꝙ deus factus ſit homo plꝰ
eſt q̃m ꝙ ſol fuiſſet factus lapis vel celũ
lutum magis eſt mirabile ꝙ deus infinitꝰ
fuerit factus homo in vtero vnius puelle
ſtatim intellectus querit rationem. Sed
habetur victoria dicendo Credo domine
ſimpliciter ex quo vos dixiſtis ⁊ apoſto-
li predicauerunt ⁊ ita habetur in euuãge
lijs ⁊ eccleſia determinat. ¶ Item de
de ſacramento altaris quod ex verbis hu
ius ſacerdotis forte peccatoris celum ape
riatur ⁊ criſtus deſcendit in hoſtia ⁊ etiã
in multis hoſtijs ⁊ vox mea in veſtris au
ribus ⁊ cum diuiditur hoſtia non diuidit̃
Criſtus ſed totus integer manet in qua-
libet particula vt ymago in ſpeculo eſt in
qualibet eius parte ÷ Statim intellectus
querit quomodo eſt hoc poſſibile ⁊ quo-
modo ſtat criſtus in hoſtia ſedendo vel ia-
cendo ⁊ huiuſmodi h̃ victoria habetur ꝑ
ſimplicem credentiam. Domine ego cre-
do ſimpliciter ex quo vos ordinaſtis ⁊ ec
cleſia tenet ⁊ tot miraculis eſt confirma-
tum iſta eſt victoria ex qua meretur coro
nam ſiue meremur coronam in celo Sic
ſubiugando ⁊ captiuando intellectum no
ſtrum de hoc dicit Apoſtolus deſtruẽtes
omnem altitudineʒ excellentem ſe aduer
ſus ſcientiam dei in captiuitatem redigẽ-
tem omnem intellectum in obſequiũ xp̃i
Secunda Corinthioꝝ decimo capitulo

Ex tali victoria ſubiugando intellectum
ad credendū dat̃ corona a deo in celo nō
vnius regni corruptibilis que hodie habe
tur ⁊ cras perditur ſed datur corona glo-
rie. xij ſtellarum vt dicit̃ de ꝟgine maria.
Apoca. xij. Mulier amicta ſole ⁊ luna ſꝰb
pedibꝫ eiꝰ ⁊ in capite eiꝰ corona ſtellarū
xij. Moraliter dici pōt de quolibet xp̄ia
no hn̄te triumphū ꝑ intellectū ꝑ ſimpli-
cem credentiam. Iſta mulier eſt aīa xp̄ia
na amicta ſole. i. xp̄o per ſimplicem credē
tiam Et luna ſcꝫ ſcīa ph̄ie ſub pedibꝫ eiꝰ
nō curādo in hijs que fidei ſūt de rōnibꝫ.
In capite eius coronā ſtellaꝝ. i. duode-
cim articuloꝝ fidei ſꝫm qȝ fuerūt. xij. apo
ſtoli qui articuli ꝯtinent̃ in credo dicatur.
Ecce hic duodecim veritates tanꝗ duo
decim ſtelle eſſet pulchra corona regine
in qua eſſet ſtella matutina. pulchrior eſt
corona que datur aīe que habuit victori
am de intellectu ſuo de qua dic̃ apl̄s Bo
nū certamē certaui curſū ꝯſūmaui fidē ſ-
uaui in reliquo ſꝑ ſeculo repoſita eſt mihi
corona. ij. ad Thy. iiij. In iſto bello ha-
buit triūphū beatꝰ petrus martir qui fuit
lōbardꝰ de ciuitate cumana vbi erāt mul
ti heretici ⁊ infideles ⁊ eiꝰ parentes om̄s
fuerūt infideles inter quos exiuit beatus
petrus vt roſa inter ſpinas. Qui cū eſſet
puer quinqꝫ vel ſex annoꝝ veniēs de ſco-
la in quadā platea obuiauit auūculo ſuo
infideli ⁊ querenti vnde veniret. Reſpon
dit puer ꝙ de ſcola interrogatꝰ qd̓ didi-
ciſſet rn̄dit. Credo in deū prēm ⁊c̃. Auū
culꝰ aūt reprehendēs eum dixit ⁊ quis do-
cuit te hoc modo credas qꝛ nō eſt ita. Re
ſpondit puer ita docuit me magiſter ⁊ ha
bet̃ ita in carta mea ⁊ ita ego credo. Et a
uunculꝰ voluit eū ꝑcutere ſ; erat ſibi dic
tū ꝙ non faceret Sed ꝙ faceret ſibi aliqꝫ
rōeꝫ ꝯtra dicta pueri q̄ ſtatim puer eſſet
victus ⁊ fecit ſibi rōnes de ph̄ia q̄s puer
anullauit ꝓquo auunculꝰ indignatꝰ per-
cuſſit eū dicens. O ꝑterue ⁊ mecū ꝯten
ditis vos. Rn̄dit puer ī iſta fide volo vi

uere ⁊ mori. Et tūc recepit fidēm in tan-
tā firmitatē ꝙ deſiderabat ⁊ orabat mori
ꝓ fide. Qū videbat corpus xp̄i ſicꝫ alij di
cūt. Adoramus te xp̄e ⁊c̃. Ipſe dicebat
vtinam dn̄e morior ꝓ te ⁊ ꝓ fide tua vt
tu dn̄e mortuꝰ es ꝓ me vnde cum ſemꝫ
ſocius quereret ab eo ſcire orōeꝫ q̄m faci
ebat in eleuacōe corporis xp̄i dixit ſibi iſtā
que nō placuit ſibi fiat ergo ratio. Si vi
centibꝫ intellectū ꝓpriū per ſimplicem cre
dentiaꝫ dat̃ corona. Et petrꝰ habuit vic
toriā ergo coronabitur qui legittime cer
tauerit. Moraliter haberis hic exemplū
vt addiſcatis Credo in deum nullus pōt
ſe excuſare ſicut em̄ addiſcitis canciones.
⁊c̃ Et dicere eū quolibet mane ⁊ ſero cū
ꝓteſtacōne ſic lucrabit̃ corona bn̄dictus
erit qui hoc conſiliū tenuerit. ¶ Secōm ꝑ-
liū eſt ꝯtra ꝓpriam volūtatem ſuper om̄s
creaturas homo hꝫ hoc qȝ habet liberū ar
bitriū ad volēdum ⁊ deſiderandū quicqd
vult deus ab inicio ꝯſtituit hoīem ⁊ reli-
quit illū in manu ꝯſilij ſui glo. in libertate
arbitrij. Eccꝉ. xv. Victoria habet̃ ꝑ hui-
lem obedientiam ſcꝫ ꝯtra liberū arbitriuꝫ
obediendo deo verbi gratia ſi volūtas te
inclinat ad ſuperbiam pompam ⁊ vanita
tem ⁊ deus precipit humilitatem dicas.
Dn̄e licet incliner ad ſuperbiā tn̄ dn̄e qꝛ
vos precipitis humilitatem potius volo
vobis obedire q̄ꝫ ꝓprie volūtati. Idēꝫ de
auaricia. luxuria. ira. gula. īuidia ⁊. accidia
Ecce quō habetur victoria per humilem
obedientiaꝫ quaſi dicendo vt xp̄s dixit in
nocte paſſionis non mea voluntas fiat ſ;
tua Ex iſto triumpho meremur coronaꝫ
padiſi. auctoritas hec hꝫ ꝓcerto oīs qui
colit te qꝛ vita eius ſi in probacōne fuerit
coronabit̃. Tho. iij. In iſto bello beatꝰ pe
trus habuit victoriam poſtqꝫ em̄ habuit
victoriā de intellectu ꝑ ſimplicem creden
tiā voluit habere victoriaꝫ de voluntate
per humilem obedientiam nō ſolū obedi-
endo preceptis quibꝫ om̄s tenemur obe-
dire ſ; etiā ꝯſilijs euuāgelicꝫ. Ideo intra-

uit noſtrũ ordinẽ predicatoꝝ. poſtq̃ ſe
recognouit dixit. O q̃ malũ eſt ſtare in
ter ſerpẽtes ⁊ beſtias venenoſas ⁊ ſine li
cencia parentũ receſſit ad monaſteriũ ꝓ
dicatoꝝ qꝛ tunc incipiebat ordo nr̃. Et
dicunt aliqui ꝙ adhuc viuebat beat⁹ do
minicus dicẽs priori. quõ erat natus et
nutritus int̃ infideles qui nõ credũt arti
culis fidei ſꝫ deus fecit ſibi graciã quia nõ
fuit ab eis d̃ceptus. ꝓpter quod volo int̃
re ordinẽ veſtrũ qui ꝑdicat fidẽ xp̄i. de
quo prior ⁊ omẽs fratres fuerũt gauiſi
quia erat puer iaꝫ famoſus ⁊ receperũt
eũ. In quo ordine obediuit nõ ſolũ pre-
ceptis dei ſꝫ etiã conſilijs. Seruiuit eniꝫ
ibi obedienciã generalẽ continentiã ange
licã ⁊ pauptatẽ apoſtolicã nõ oportebat
hr̃e claues ſicut mõ qꝛ nihil habebat ĩ cel
la vt lucraret̃ meritũ paupratis aplice.
Itẽ ſeruauit ceremoĩas religionis ĩ cibo
et potu. in ieiunijs. in habitu ⁊ ſilencĩo in ĩ
clinacõibꝫ ⁊ in alijs. Ita ꝙ ſua vita non
erat niſi exemplũ religioĩs. Et qꝛ ſic hu-
miliabat ſe ad obediendũ non ſolũ deo. ſꝫ
hominibus ꝓpter deũ. deus eciã obediebat
in miraculis. ¶ Nota de blaſphemo he-
retico quẽ reprehendit qꝛ ita debꝫ fieri.
Cũ ille non corrigeret ſe ymo forti⁹ bla
ſphemabat petrus orabat vt deus aufer-
ret ſibi verbũ. Ex quo ita male vtebatur
eo ⁊ ſubito effectus fuit mutus. Ecce q̃
mõ deus facit volũtateꝫ illoꝝ qui faciũt
voluntatẽ dei. Si quis dĩ cultor ẽ ⁊ vo
luntatẽ eius facit hũc deus exaudit. Io.
ix. Ecce quõ habuit victoriã de volũta
te ꝑ humilẽ obedienciã q̃ coronabit̃ qui
legitie certauerit ⁊c̃. Moralit̃ habetis
hic exemplũ obediẽdi precepti dei ⁊ ca-
uendi a blaſphemijs qꝛ ex iſto pctõ veni
unt ſiccitates ⁊ mortalitates ⁊ fames de
blaſphematoribꝫ autẽ deberet fieri puni-
cõ ſcꝫ vt ꝑderet linguã. ⁊ licet rectores
non faciãt deus faciet. quia morient̃ ſine
cõfeſſione ⁊ ſine teſtamẽto. Bñe male-

dicti erũt qui cõtempſerũt te ⁊ blaſphe-
mauerũt te. Thob. ¶ Terciũ belluꝫ eſt.
cont̃ ꝓpriaꝫ carnẽ. Ecce quõ ſequit̃ ꝑ or
dinẽ. Primũ belluꝫ eſt cõtra intellcm̃.
Secũduꝫ contra voluntatẽ de qua habe
mus victoriã ꝑ purã continenciã. qñ ho
mo habꝫ etatem diſcernẽdi caro ꝯſurgit
cõtra ipſuꝫ qui vellet ꝯtemplari. caro au
tem vellet in delectacõibꝫ ⁊ luto luxurie
volutari vt porcus. Caro cõcupiſcit ad-
uerſus ſpm̃. ſpũs autẽ aduerſus carnem
Ad gal. v. Sed vincit̃ ꝑ purã continen-
ciã vel durã penitenciã humiliando car-
nem afflictõnibꝫ ſeu caſtigãt. ſicut enim
equus cui aufert̃ annona ſtat ſimpliciter
Ita de equo corꝑis auferendo delcãtio
nes ſibi placitas abſtinẽdo a cibo ⁊ potu
ſolũ recipiendo nc̃citateꝫ. ſed illis qui mi
nus curãt de corpore accidit vt dño qui
nimis curat de ſuo equo. qꝛ proicit eũ in
luto. teneat̃ corp⁹ ſub freno temꝑancie
et viuetis ĩ pace. Ex hoc triũpho meret̃
homo coronã in celo. Auctas. O q̃ pul
chra es caſta generacõ cum caritate ⁊c̃.
et ſequit̃ in ꝑpetuũ coronata triũphat
Sapiẽ. iiij. ¶ Nota cũ caritate. Aliqui
ſunt caſti ſed nõ cuꝫ caritate. ſed ex neceſ
ſitate. Verbi grã. Sunt multi religioſi-
vel clerici qui ſolo timore ꝑdendi hono-
reꝫ ⁊ famã viuũt caſte. Sed habẽt illõ
deſideriũ ſi poſſet fieri ſecrete ⁊c̃. talis ca
ſtitas nõ eſt pulchra ⁊ cũ caritate. quia
non amore dei ſed timore periculi fit. I-
deꝫ de multis mulieribꝫ caſtis ſolo timo
re ſꝫ ſi ſecrete poſſent ⁊c̃. tales corã deo
ſunt meretrices. Iſtã habuit beatus pe
trus martir qui cũ magnis abſtinẽcijs ⁊
afflictõibus ⁊ aſperitatibꝫ vite ſemꝑ cõ
ſeruauit vginitateꝫ. vt papa teſtatur in
ſua canoniſacõe teſtĩonio ꝯfeſſorũ. Nũ-
q̃ eni in corde deſiderauit illud opus. ſꝫ
forte in ſomnis hoc nõ eſt culpa ⁊c̃. Fu-
it eni purus vt puer quinq̃ ãnoruꝫ. ꝓp
ter hoc deus faciebat ſibi graciã. quia qñ

tangebat infirmos ſtatī curabantur illu
minabat cecos. curabat ſurdos mutos ⁊c̄
Tantā gracia ȝ habebat ex ſua ỽginitate
ꝙ eciā eius veſtes curabāt infirmos. et
poſſumus dicere de eo Luc̄. vi. Omnis
turba q̄rebat eum tāgere. quia ỽtus de
eo exibat ⁊ ſanabat omēs. Pars victo-
ria quā habuit cōtra carnē. q̄ coronabit̄
qui legitīe certauerit. Moralit̄ habetis
hic exēpluȝ viuendi caſte. Multi enī de
ficiūt in iſto ꝑlio ⁊ vincūtur. Dicat̄ iux-
ta auditores ⁊c̄. Ideo apl's. Hec ē vo-
lūtas dei ſanctificacō veſtra vt abſtinea-
tis vos ⁊c̄. pria ad Thymo. iiij. Quar
tū bellū eſt contra diabolū qui fortit̄ bel
lat cōtra nos. nec ceſſat die ac nocte bel
lū intellectus volūtatis ⁊ carnis ceſſat
aliq̄ciens ſ; bellū dyaboli nō ceſſat. Iō
petrus apl's. Fratres ſobrij eſtote ⁊ vi-
gilate q̄ꝛ aduerſarius veſter tanq̄ȝ leo ru
giens circuit querēs quē deuoret ⁊c̄. pri
ma pe. v. Vincit̄ autē ꝑ verā ſapienciā
dupliciт̄. Aliqui enī vincūt dyabolū ex
pellentes eū a ſe non ſolū a ſe ſed etiam
ab alijs ꝑ verā ſapienciā ⁊ iſta ē melior
victoria ſicut miles q̇ diligēter cuſtodit̄
caſtrum ſibi cōmiſſuȝ a rege bene facit ⁊
meretur maius ſolariū. Ita ſi ille qui ꝑ-
dicat cuſtodit caſtrū ꝑſone ſue ꝑ bonaȝ
vitā talis meret̄ coronā. Sȝ ſi ꝑ ſapien
ciā diuine ꝑdicacōis acquirit regi xp̄o ca
ſtra inimicoꝝ q̄ñ predicādo conuertit ſu
perbū qui erat caſtrū dyaboli ꝑ ſuperbiā
vel ꝑ auariciā vel ꝑ luxuriā ⁊ ſic de alijs
talis melius meretur coronā. Auctas
Paſcite qui in vobis ē gregeȝ dei nō co
acte ſ; ſpōtanee ſ̄m deū non turpis lucri
gracia ſ; volūtarie. Et cū apparuerit ꝑn-
ceps paſtoꝝ immarceſſibilē ꝑcipieti glo
rie coronā. pria pe. v. Iſtam victoriam
habuit beatus Petrus quādo eniȝ fuit
magnus ⁊ ſtuduit theologiā incepit pre
dicare. Q̄ q̄t caſtra acquiſiuit xp̄o. Pri
mo enī ip̄e cuſtodiuit caſtrū corporis ſui

dicit papa ꝙ nunq̄ȝ peccauit mortaliter.
ſed in gracia baptiſmali cōſeruauit ſe eā.
cōtinue augmētando. Deinde ꝑdican-
do ſapienciā dei quot ſuꝑbi fuerūt cōuer
ſi ⁊ fecerūt penitenciā ⁊ ſunt modo ī pa
radiſo ex ſua ꝑdicacōne. Itē quot ſūt a-
uari vſurarij. Iteȝ quot luxurioſi ⁊ cōcu
binarij. quot guloſi. quot. iracūdi. qui re
mittebāt inimicias ⁊ faciebāt pacē. quot
infideles ⁊ heretici cōuerſi ſunt. Si er-
go ꝑ verā ſapienciā quis conſequitur co
ronam quid dicemus de btō Corōabit̄
etc̄. Dicatur h̄ de nube adducta coñ eſtū
ſolis mirabiliter, ꝓpter populi cōſolacōeȝ
Moraliter habetis hic exēpluȝ docendi
filijs ſeruitoribꝫ ⁊ ancillis veſtris q̄ꝛ q̄ñ
homo doceȝ alios illud bonū quod homo
ſcit homo acquirit coronā. Auctas. rec-
torē te poſuerūt noli extolli curā illoruȝ
habe. ⁊ ſic conſidera ⁊ omni cura tua ex-
plicata recumbe ⁊ accipe coronā. Eccl. xx
xij. Quintū bellum eſt cōtra iſtuȝ mū
dū temporaleȝ qui bellat cōtra nos infir
mitatibus paupertatibꝫ ſiccitatibꝰ tribula
cōibus ⁊ aduerſitatibꝰ. Ideo dixit xp̄s.
In mundo ꝑſſurā habetis ſ; ꝯfidite ego
vici mundū. Ioh. xvi. Vincatur autē iſ-
te mundus ꝑ firmā pacienciā dicendo.
Domine vos poſſetis me iuuare ſ; ex q̇
vobis placet ꝙ paciar pacienter recipio.
Ex hoc homo meret̄ coronā Apoc̄. ſcdo
Eſto fidelis vſq̄ȝ ad mortē ⁊ dabo tibi
coronā vite. Iſtā victoriā habuit beatꝰ
petrus. Dicatur cū eſſet inquiſitor ⁊ diſ
putaret cōtra hereticos nec ſibi poterant
reſpondere. heretici tractauerūt eiꝰ mor-
tem. Fuit enī venditus vt xp̄us vt duȝ
iret ꝑ viam occideret̄. Nota eius mar
tirium ⁊ quō pluit ſanguis de arboribus
illius nemoris vbi fuit occaſus. ⁊ celū fu
it viſum apertuȝ ⁊ xp̄s cuȝ virgine Ma
ria reſpicientes in celo beatū Petrum.
Illa terra vbi fuit occiſus habuit mag-
nā virtutem ad curandum infirmitates.

Fuit ſepultꝰ honorifice ⁊ lampades ac-
cendebãtur lumine de celo deſcendente.
Jdõ cantat̃ ad ſancti Petri tumulũ fre-
quẽs lux deſcendit in cuiꝰ laudis titulus
lãpades accendit. Miracula que fecit
ĩ terra ⁊ ĩ mari ⁊ in mulierib ꝓ filijs ha
bẽdis infinita ſunt. Patz g̃ quõ beatus
Petrus habuit victoriã de intellectu ꝑ
ſimplicẽ credenciã de voluntate ꝑ humi
lem obedienciã de carne ꝑ nitidã ꝯtinen-
ciã de dyabolo ꝑ verã ſapienciã. de mũ-
do ꝑ firmã pacienciã. ergo Beatus vir
qui ſuffert temptacõem qm̃ cum ꝓbatꝰ
fuerit accipiet coronã vite quã repromi
ſit deus diligẽtibus ſe Jaco. p°io.

Sermo duoꝝ apl'oꝝ philippi ⁊ Jacobi

Ecce quõ con
putati ſũt inter filios dei. ha
betur verbũ iſtud textualiter
Sap. v. Officiatur in epl'a hodierna ho
die eſt feſtũ duoꝝ glorioſoꝝ aploꝝ. et
ſi de vno apl'o eſt magna ſolẽnitas mul
to maior de duob. Jta ⁊ ſermo erit de
duob apl'is. Et ſi placet deo habebimꝰ
bonas doctrinas ad virtutũ inſtructõem
peccatoꝝ correctionẽ ⁊ vite reformacio
nẽ. Sed p°io ſalutet̃ virgo Maria ⁊c̃.
Pro huius verbi declaracõe ⁊ materie
ꝑdicande introductõe. Sciendũ ꝙ int̃
omnes ſãctos qui fuerũt a ꝑncipio mũ
di ⁊ ſunt ⁊ erũt in poſterũ qui p°ius et
excellentius dicũtur filij dei ſunt apoſto
li licet omnes ſancti apl'i ⁊ deuote ꝑſone
dicãtur filij dei magis ꝓprie ⁊ ſuꝑ omẽs
dicũtur filij dei. Racõ eſt iſta Nam fili
acõ diuina cauſat̃ in hõie ex vita ſpũali.
que habet̃ ꝑ grãm ⁊ preſenciã ſpũs ſcĩ.
Alĩs ꝙtumcũqꝫ ſit magnꝰ vel ꝑlatꝰ vel
mgr̃ ſeu graduatus ſi nõ habz vitã ſpũa
lẽ non eſt filꝰ dei ſꝫ inimicus. Sicut enĩ
fetus ꝯceptus non hz rõez humane fili
acõis donec infundit̃ anima rõnalis que
conplet humanã vitã ⁊ dat eſſe ſubale
in ſpecie humana. Nota ad hoc pulchꝝ
miraculũ beati petri martiris de muliere
pariẽte fruſtũ carnis ⁊c̃. Patz g̃ ꝙ fi
liacõ huãna venit ex ſpũ rõnali quo deꝑ
dito ꝑ mortẽ illud corpus nõ dicit̃ filiꝰ
nec filia veſtra ꝓprie loquẽdo. Jta licet
homo ſit genitus a deo ĩ baptiſmo ⁊ ſit ꝯ
firmatus ⁊ ſit magnꝰ dñs ⁊c̃. niſi habe-
at vitã ſpũalem ⁊ ſpm̃ ſanctũ ſecũ ꝑ gra
ciã non dicit̃ filius dei ſed qñ poſt baptiſ
mũ ⁊ cõfirmacõez homo viuit in vita ſpi
rituali qꝛ plus curat de aĩa que eſt ſpũs
et melioꝛ coꝛꝑe ꝙ̃ de coꝛꝑe dolet de pec
catis ꝑteritis cauet de futuris talis dicit̃
filius dei Auctas. Quicũqꝫ ſpũ dei agũ
tur .i. regũtur mouent̃ ⁊ informãtur hij
filij dei ſunt. Ad roma. viij. Jtem alia
de veteri teſtamẽto dauid loquẽs ꝑſonis
qui tenẽt vitã ſpũalem dicit. Ego dixi
dij eſtis ⁊ filij excelſi omẽs ps. viij. No
ta dij eſtis non eſſencialr̃ ſꝫ ꝑ participaci
onẽ. Modo ad ꝓpoſitũ ꝯſtat ꝙ iter om
nes ſcõs apl'os apoſtoli excellẽcius te-
nuerũt vitã ſpũalem ⁊ fuerũt pleni ſpũ
ſancto. Nã doctrina eſt clara ĩ ſancta the
ologia ꝙ xp̃s eſt fons oĩm graciarũ ſpũ
aliũ. Jdõ ſancti qui fuerũt xp̃o ꝓpinquio-
res fuerũt magis ſpũales qꝛ qui magis
aꝓpinquatur xp̃o fonti ſpũali. magis eſt
ſpũalis. Modo inter ſcõs qui fuerũt an
te xp̃m vel poſt eũ apl'i fuerũt xp̃o propĩ
quioꝛes qꝛ cũ ipſo ſteterũt comederunt
et biberũt. Jdõ fuerunt magis ſpũales et
maioꝛes ſcĩ. Nota ſilitudinẽ digitoꝝ in
manu ad digitũ longioꝛẽ. Sancti p°iar
che qui fuerũt ante xp̃m fuerũt ſcĩ ⁊ ſpũ
ales ſꝫ magis ſancti ⁊ ꝑfecti fuerũt ꝓbe
qui fuerũt xp̃o ꝓpinquioꝛes vt moyſes
dauid ⁊ alij ſed inter eos ſanctioꝛ fuit io
hãnes baptiſta. qꝛ fuit xp̃o ꝓpinquioꝛ.
qꝛ ip̃m baptiſauit. Vñ dixit xp̃us de eo
Math. xi. Jnter natos mulierũ nõ ſur-

rexit maioꝛ Johãne baptiſta virgo aũt Maria ſuꝑ omnes fuit ſpũualioꝛ. qꝛ fuit xp̃o ꝓpinquioꝛ. qꝛ ipm̃ poꝛtauit in vtero noue menſibꝫ. Poſt ꝟginẽ autẽ maioꝛes ſcĩ ⁊ magis ſpũales ⁊ plus pleni ſpũ ſcõ fuerũt ſancti apl̃i. Poſt eos ſancti martires ⁊ poſt ſcĩ ꝯfeſſoꝛes. vltimo venimus nos qui iã nihil valemꝰ nõ ſumus niſi labruſta ĩ vineis Jõ dicebãt apl̃i. Nos ipſi pꝛimicias ſpũs habentes. gloſa. qꝛ tꝑe pꝛius ⁊ ceteris habundãtius. Ipe enim ſpũs teſtimoniũ reddit ſpiritui noſtro qm̃ ſumꝰ filij dei. Ad ro. viij Recte ḡ de apl̃o dicit thema. Ecce ſcꝫ rõem ⁊ modũ quõ ſcꝫ iſti duo apl̃i ꝯputati ſunt inter filios dei. parꝫ thẽa. Modo predicare de vita vnius apl̃i eſt magnus ſermo q̃to magis de duobꝫ apoſtolis. Jdeo dicã modicuꝫ de quolibet. Jn beato philippo notaui tria ſigna diuine filiacionis quoꝝ ſcilicet

Pꝛimũ eſt dilectõ ſpũalis.
Scõm predicacõ euãgelicalis.
Terciũ paſſio martirialis

Quantũ ad pꝛimũ dilectõ quã beatus philippus habebat ad ſuos parẽtes ⁊ aicos tota erat ſpũalis. Pꝛimus apl̃s vocatus a xp̃o fuit philippus vtꝫ Johis. i. Dixit ſibi xp̃s ſequere me. Nondũ xp̃s hoc verbũ dixerat alteri philippus vero illuĩatus ⁊ inſtructus a xp̃o voluit eciã attrahere ⁊ ducere frẽm ſuuꝫ ad xp̃m vt ſibi daret aliud nõ tꝑale. ſed vt ſaluaret animã eius ⁊ ibat querẽdo fratrẽ ſuum nathanaelẽ qui erat magnus doctoꝛ in lege. Quo inuẽto dixit ſibi philippus quẽ ſcripſit Moyſes in lege ⁊ ꝓphete inueĩmus Jheſuꝫ vẽi ⁊ vide. Joh. i. Et duxerat euꝫ ad xp̃m quaſi vellet dicere. dñe ſicut me illuminaſtis ⁊ ꝯuertiſtis illuĩetis ⁊ ꝯuertatis fratrẽ meuꝫ placet mihi Dixit xp̃us ⁊ dixit de nathanaele. Ecce vere iſrahelita in q̃ dolus non eſt dicit ei nathanael. Vñ me noſti. Rñt Jhs et

ait. ꝑuſq̃ꝫ philippus te vocaret cũ eſſes ſub ficu vidi te. Tunc nathanael a xp̃o illuminatus ⁊ ꝯuerſus dixit xp̃o. Raby tu es filius dei tu es rex iſrahel. Joh. pꝛimo. Ecce quõ oſtenditur amoꝛ ſpũalis beati philippi erga fratrẽ ſuũ. Jn hoc deficimus modo in mũdo qꝛ tota dilectõ noſtra ad parẽtes ⁊ amicos ẽ carnalis. diligimus coꝛꝑa honoꝛes ⁊ officia ⁊c̃. Comedere ⁊ bibere ridere ⁊ truffare valde pauci ſunt qui habeant amoꝛẽ ſpũalem. diligendo aĩaꝫ alterius eum inducendo ad bonã vitam omni tñ precipit xp̃s dicens. Hoc mãdo vobis vt diligatis inuicem. dñe ⁊ quali amoꝛe. Rñt ſicut dilexi vos amoꝛe ſpũali. Jo. v. Jdeo bonus vir debet diligere vxoꝛẽ ſuam nõ ſolũ dilectione ſeu timoꝛe carnali ſed ſpũali. qꝛ ſi vir ſit bonus ⁊ deuotus ⁊ vxoꝛ vana pompoſa ⁊c̃. vir debet tenere bõs modos vt eam trahat ad xp̃m ⁊ ecõuerſo vxoꝛ virũ ribalduꝫ ⁊c̃. ⁊ parentes filios ſuos inſtruẽdo vt ſciant ſe ſignare ⁊ oꝛare ⁊c̃. Eciã debent dare oppoꝛtunitatẽ audiendi miſſaꝫ confitendi ⁊c̃. Vicinus viciniũ. ſocius ſociũ. religioſus aliuꝫ religioſuꝫ. clericus clericuꝫ ad xp̃m q̃tũ poſſunt bonis modis. Jta eſt dilectõ ſpiritualis bona ⁊ ſãcta. Jdeo dic̃ ſcriptura ſponſus ⁊ ſponſa dicũt veni. Apoc. vlti. Sponſus ẽ xp̃us. ſponſa eſt eccleſia qui dicũt veni ſcꝫ ad paradiſũ dimittas vias inferni. Tu enĩ vadis ꝑ viam ſuꝑbie que ducit ad infernũ. Jdeo veni ꝑ viam humilitatis ⁊ ſic de alijs. Et qui audit. ſ. verbuꝫ xp̃i obediendo dicat ſcꝫ alteri veni. Quantum ad ſecunduꝫ filiũ ſignacõnis diuine beati Philippi fuit predicacõ euangelica ſiue apoſtolica. Poſtq̃ꝫ enĩ diu vixit cuꝫ xp̃o ſpiritualiť finaliter poſt xp̃i paſſionem ⁊ ſpũs ſancti receptionẽ Philippus memorans verbum xp̃i dicentis. Eritis mihi teſtes in Jheruſalem ⁊ in omĩ iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſq̃ꝫ ad

vltimū terre. Actu. p̄ri. Nota eritis mi
hi teſtes de vita mea. cōuerſacōne. predi
cacōe. paſſione. reſurrectōe. aſcenſione, ꝓp
ter hoc btūs philippus p̄ rio incepit pre
dicare in Jhrl'm in plateis ⁊ vicis ciui
tatis vbi fecit magnū fructū cōuertēdo
multos ad fidem xp̄i. Deinde ꝑ villas.
et caſtra p̄dicando viſitauit totā iudeā.
Deinde trāſiuit ad prouinciā ſamarie de
inde trāſiuit in aſyam q̄ eſt maior pars
mūdi. Dicit hyſtoria ꝙ innumerabiles
ad fidē xp̄i conuertit. Jō philippus dici
tur os lampadis, ꝓpter ſuā loculentā p̄
dicacōem. Lampas enī habꝫ os latū. ſe
cundo eſt vncta oleo. Tercō eſt clara ad
illuminādū. Jta os beati philippi fuit
latū ad predicandū vbiqꝫ vnctū ⁊ me
dicinale ad cōuertendū populos mltos.
Clarū ad illuminādū corda gētiū. Si
c̄ dicitur ꝑ ꝓphetam. Si ſeparaueris p̄
ciosū a vili quaſi os meū oris ad cōuer
tendū ⁊ tu non cōuerteris ad eos. Jere.
xv. Preciosū ē fides catholica. vilis ē
error ⁊ ydolatria. hoc ſepabat beat⁹ phi
lippus ore p̄dicando. Jtē preciosa res ē
virtus. vilis res eſt viciū. hoc ſeparabat
beatus philippus. Jdē de ſuꝑbia ⁊ hu
litate. auaricia ⁊ liberalitate. luxuria ⁊ ca
ſtitate. ⁊ ſic de alijs. Beatus philippus
ſeparabat p̄ciosū a vili qꝛ ſuꝑbū conuer
tebat ⁊ faciebat ip̄m humilē ⁊ ſic de a
lijs. Jō ſequitur. Jpſi cōuertent̄ ad te.
ſcꝫ ad fidē quam tu p̄dicas. Et tu nō cō
uerteris ad eos ſcꝫ ad eoꝝ ſectā ⁊ erro
res. ¶ Eſt hic queſtio quō vnus homo
ſimplex ſm̄ mundū tantos populos con
uertebat qui erāt antiquati in eorū ſecta
mala ⁊ ſtatim credebāt ⁊ cōuertebant̄
ad xp̄m. Jdē de peccatoribꝫ aſſuetl' in pec
catis ⁊ ſtatī conuertebātur ad virtutes.
Et modo cū ſimus tot p̄dicatores non
poſſumus ꝯuertere vnū infidelē. ymo iā
cōuerſi ꝑuertūtur. qꝛ ap̄li cōuerterūt to
tū mundū quaſi qꝛ in omnē terrā exiuit

ſonus eoꝝ ⁊c̄. et modo multi ꝑuerſi ſūt
¶ Pro reſponſiōe dicat̄ quomodo apo
ſtoli habebāt tria. quare neqꝫ mirū ſi gē
tes cōuertebantur. ſcꝫ p̄rimo doctrina ce
leſtialis. nos habem⁹ oppoſitū igitur.
etc̄. ſed doctrina apoſtolorū tota erat ce
leſtis inclinando gētes ad amorē dei. et
ad amandū celeſtia. Modo autē doctri
na multoꝝ tota eſt poetarū damnatorū
Quō ḡ poterit aliquē ſaluare talis doc
trina aures tāgit nubib⁹ atris ⁊c̄. ſed nō
cōuertit corda doctrina celeſtis ⁊ euan
gelica habꝫ oppoſitū non habet illas ca
dencias doctrīe poetarū ſed doctrina euā
gelica frāgit ⁊ penetrat corda ⁊ illumi
nat intellectū ⁊ inflammat voluntatē.
Detur exemplū de aqua que aſcendit na
turaliter tantum quantū deſcendit. Si
vero ꝓcedit a principio infimo non po
teſt aſcendere. Jta eſt de doctrina euan
gelica que ab altiſſimo principio ꝓcedit.
ab illo fonte de quo Ecci p̄rio. Fons ſa
piencie verbū dei in excelſis. Jdeo facit
aſcendere pſonā deuote predicantem ⁊
ipſam obſeruantē vſqꝫ ad celum. Sed
aqua doctrine poetarum procedit a pri
cipio ⁊ fonte humani intellectus quomō
ergo faciet te ad celum aſcēdere. Prop
ter hoc dicebat xp̄us. Omnis qui bibit
ex aqua hac ſcilicꝫ doctrine philoſophie
ſm̄ intellectum allegoricum ſitiet iterū.
Qui autem biberit ex aqua quā ego da
bo ei non ſiciet in eternū. Johānis. iiij.
Et quia beatus Philippus predicabat
doctrinam euangelicā ⁊ celeſtem ⁊ diſ
putabat ſine forma philoſophie ſimpli
citer dicēdo verba fidei gentes credebāt
et conuertebantur. quia hec promiſerat
eis xp̄us dicens. Ego dabo vobis os ⁊
ſapienciam. Luce. xxi. ¶ Secunda racio
eſt quia apoſtoli habebant vitam ſpiritu
alem non curabant de bonis huius mun
di ymo dicebant gētes. Quid vult iſte
homo vult pecunias nec dignitates. Re

ſpondebãt alij non ꝗ̃ quid vult dicebãt
alij nihil aliud vult niſi honorē dei ⁊ ſal-
uacõem animarū. Jeiunabant faciebant
magnas penitencias ⁊ afflictões in ſuis
ꝑſonis. vitabant familiaritates. Nos
vero modo neſcimus ꝑ̃dicare niſi pro va-
nitate vt videamur ⁊ laudemur vel pro
pecunijs acquirēdis. vel pro familiarita-
tibus habendis non eſt iſta vita ſpiritua-
lis quia in mala hora intraſtis religionē.
quia licet litera regis vel pape ſit optime
ordinata ⁊ colore rethorico falerata. Si
vero ibi ſigilluꝫ non eſt quid dicitis o ri-
baldus quomõ ordinauit iſtam literam
ſed quia nõ habet ſigillum nõ creditis ali
quid. Ita ſermo rethoricatus ⁊ optime
ordinatus eſt vt litera regis xp̃i vel pa-
pe ſed quãdo ille qui predicat caret ſigil
lo bone vite non credit̃ ſibi. Iſta eſt cau
ſa quare modo non cõuertuntur infide-
les nec peccatores. Apoſtoli autem ha-
bebant vitam ſpūalem. ⁊ ſicut dicebant
ore ita ſeruabant opere. Ideo credebat̃
eis. Ideo apoſtolus. Non audeo aliq̃d
loqui eorum que per me non efficit xp̃s
Ad roma. xv. ¶ Tercia racõ non ſolum
habebant doctrinam celeſtem ⁊ vitã ſpi
ritualem ſed habebãt opera diuina ſcilicꝫ
in miraculis que faciebant quia quando
predicabant de articulis fidei. vt de tri-
nitate. de incarnacõne xp̃i. ⁊ paſſione. re
ſurrectõne ⁊ aſcenſione probabãt hoc nõ
ſolum auctoritatibus ſacre ſcripture ſed
eciã ꝑ demonſtracioneꝫ euidentem ſeu
potiſſimam ſcꝫ ꝑ miraculum. Ideo neqꝫ
mirum ſi conuertebantur gentes. Ideo
dicitur de apoſtolis. Illi autem predica
uerunt vbiqꝫ domino cooperante ⁊ ſer-
monem cõfirmante ſequentibus ſignis.
Nara vltimo ¶ Dicam vobis vnum
ſingulare de beato philippo qui predicã-
do ꝑ ſichiam venit ad quandaꝫ ciuitatē
vbi erat quidã draco terribilis qui emit
tebat anhelitum vt furnus de calce emit

tit fumum ⁊ corrumpebat omnes de illa
ciuitate ⁊ interficiebat multos. quibus
dixit philippus. Credite mihi ⁊ ſtatuam
iſtam confringite ⁊ in loco eius crucē do
mini adorate vt infirmi veſtri curentur ⁊
ſanentur ⁊ mortui ſuſcitentur ⁊ inceperūt
clamare dicendo tantuꝫ fac vt ſanemur
et hunc martem protinus confringem⁹.
Tunc philippus draconi precepit vt in
locum deſertum iret ⁊ nulli noceret. qui
ſtatim receſſit ⁊ vlterius non comparuit
Tunc philippus omnes ſanauit de trib⁹
mortuis ex dracone beneficium vite im-
petrauit. Sicqꝫ vniuerſis credentib⁹ eis
preſbiteros ⁊ dyaconos ordinauit
¶ Nota moraliter draco corrumpens com
munitatem eſt notabilis perſona viuens
in mala vita. quia eius exemplo omnes
corrumpuntur. Si in aliquo loco eſt ali
quis clericus vel religioſus concubinari-
us talis dicitur ⁊ eſt draco corrumpens
et occidens omnes audiendo miſſam ſu-
am ⁊c̃. ¶ Sed habetis duo remedia ſcili
cet primum intimare prelato Secundū
ꝙ rectores faciant ordinacõnem ꝙ oēs
male mulieres ſūt in lupanari ⁊c̃. et ſic
draco exibit de vobis. et infirmi ⁊ mor-
tui ex peccatis ſuſcitabuntur et cetera. I
deo dicit ſcriptura. Neſcitis quia modi-
cum fermentum totam maſſam corrum
pit. Expurgate vetus fermentum vt ſi-
tis noua conſperſio ſicut eſtis azimi. Et
enī paſcha noſtrū immolatus eſt xp̃us.
Itaqꝫ epulemur. non in fermento vete-
ri neqꝫ in fermento malicie ⁊ nequicie. ſ
in azimis ⁊c̃. Ad ro. v. Auferte malū ex
vobis. ¶ Quantum ad tercium ſignum
diuine filiacionis eſt eius paſſio martiri-
alis. Pro chriſto ſuſtinuit martirium.
Unde cum predicaſſet ⁊ multos popu-
los conuertiſſet et erat iam annoruꝫ oc
tuagintaſeptem poſt hec infideles euꝫ te
nuerunt ⁊ cruci ad inſtar magiſtri ſui ſcꝫ
chriſti Iheſu quem predicabat affixerūt

et crucifixus eciã lapidauerunt eum. et
ſic ad dominũ migrauit ⁊ feliciter vitã
conpleuit. ¶ Moraliter ita nos velimus
mori in cruce penitẽcie. qꝛ ſicut crux fuit
xp̃o afflictõ ſed in ea voluit mori. Jta
penitencia eſt afflictõ. ⁊ in illa oportet
noſ mori. ſi volumꝰ ſaluari. Jdeo apl's
Qui xp̃i ſunt carnem ſuã crucifixerũt cũ
vicijs ⁊ cõcupiſcẽcijs. Ad gal. v. Mo-
do videamus de vita beati Jacobi que ẽ
ſed eã dicaz breuiter in decẽ concluſioni
bus. ¶ Prima concl'o quare dicaᷣ Ja
cobus minor ad differentiã Jacobi ze-
bedei fratris Johãnis euãgeliſte qui di
citur maior eo qꝛ prior fuit apoſtolꝰ xp̃i
Unde hec ꝯſuetudo in religionibꝫ obſer
uatur vt ille qui ingreditur prior maior
vocetur ⁊ ille qui poſterior minor. licet
ſit prior etate aut ſanctitate vel dignita-
te. Jdeo dicebat apoſtolus de ſe. Ego
ſum minimus apoſtoloꝝ pria Ad coꝝ.
v. cum tamẽ ſit de maioribꝫ in dignitate
et ſanctitate. Sed quia vltimus fuit vo
catus ad apoſtolatũ dicit ego ſum mini-
mus. ¶ Secũda concl'o ꝙ dicebaᷣ Ja
cobus iuſtus ꝓpter meritũ excellẽtiſſime
ſanctitatis. Naz ſcꝫm Jeronimũ tante re
uerencie ⁊ ſanctitatis fuit ꝙ vinũ et ſy-
cerã non bibit carnes nunq̃ manducauit
¶ Tercia concl'o ꝙ dicebatur Jacobꝰ
frater domini ſed quomõ. qꝛ certũ eſt ꝙ
virgo Maria non pepit niſi xp̃m Jheſũ
quomõ ergo dicatur frater domini cum non
eſſet niſi cõſanguineus germanus filius
marie cleophe. Sed dicebaturᷣ frater do
mini qꝛ ſimilimus ſibi fuiſſe ꝑhibetur intm̃
vt pleriq̃ in hoꝝ ſpecie fallerenᷣ. Unde
cũ iudei ad capiendum xp̃m ꝑgerẽt a iu
da qui xp̃m a Jacobo tanq̃ eoꝝ famili
aris optime diſcerneret ſignũ oſculi acce
perũt di. Quencũq̃ oſculatus fuero ipẽ
eſt tenete eũ ⁊c̃. mat. xxvi. Tãta erat ſili
tudo eoꝝ ꝙ ſanctus Ignacius qui erat
in anthiochia ⁊ nunq̃ viderat xp̃m in e

piſtola ad beatũ Johãnez dicit. Si lici
tũ eſt mihi apud te ad iheroſolime ꝑtes
volo accedere vt videã illũ venerabilẽ
Jacobũ qui cognominaᷣ iuſtus quez re
ferũt xp̃o Jheſu ſimilimuz facie. vita ⁊ mo
do conuerſacõis. ac ſi eiuſdẽ vteri frater
eſſet gemellꝰ quẽ dicũt. Si video Jhe
ſum xp̃m ſcꝫm om̃ia corpis liniamẽta
¶ Quarta cõcluſio ꝙ erat magne oracõis
et deuocõis in oracõe genua flectebat vt
calles in genibus ſicut ĩ calcaneis videre
tur videre hic ſolus inter apoſtolos ꝓpᷣ
nimiã ſanctitatẽ ſuaz ꝑmittebatur intra
re in ſancta ſanctoꝝ. non quidem cauſa
ymolacõis ſed orõis. ¶ Quinta conclu
ſio ꝙ mortuo dño in die veneris ſanc-
ta votum vouit ſe non comeſturuz ſicut
dicunt Jeronimus ⁊ Joſephus ĩ libro
de viris illuſtribus. Jn ipſa autez die re
ſurrectõnis cum vſq̃ ad diem illaz non
guſtaſſet eidẽ dominus apparuit ac eis q̃
cum eo erant dixit. Ponite menſam ⁊
panem deinde panem accipiẽs benedixit
et dedit Jacobo dicens. Surge fraᷣ mi
comede quia filiꝰ hominis a mortuis re
ſurrexit. ¶ Sexta concluſio quia pꝛiꝰ in
ter apoſtolos miſſam celebrauit. Nam
ꝓpter excellenciã ſue ſanctitatis ſibi hunc
honorem apoſtoli fecerũt in anthiochia
miſſam celebrauit ⁊ Marcus in alexan
dria. Quando apoſtoli debebant incipe-
re ad predicandũ ꝑ mundum tenuerunt
conſilium quis eorum eſſet epiſcopꝰ ihe
ruſalem ⁊ fuit concluſum ꝙ Jacobus.
O qualis honor in ciuitate vbi incepit
xp̃ianitas vbi xp̃us percuſſꝰ eſt. Apoſto
li autem omnes erant ſacerdotes ⁊ epiſco
pi ordinati a xp̃o ſed non in certis ciuita
tibus eſſent epiſcopi. ¶ Septima con-
cluſio quia habet ſingularem pacienciaz
vnde cum ſeptimo ãno epiſcopatus eiꝰ
apoſtoli ad diem paſche conueniſſent in
terrogante eos Jacobo quãta ꝑ eos fe
ciſſet dominus corã populo referebãt in

tantū vt populus iam ꝓpe eſſet vt bapti
ſari vellet. Repente quidā templū ingre
diens clamare incepit. O viri iſrahelite
quid facitis cur ab iſtis magis vos deci/
pi ꝑmittitis intantū autem populū con/
citauit vt apoſtolos lapidare vellent. Aſ
cendit autē homo iſte ſup gradus vbi ia
cobus ꝑdicabat ⁊ ipm̄ precipitauit deor
ſum ⁊ ex tunc claudicauit cum alios infir
mos ſanaret noluit ſeipm̄ ſanare ſꝫ ꝓpter
honorem Jheſu xp̄i illā diuiſam voluit
portare vt bonus miles. ¶ Octaua cō
cluſio ꝙ fuit martir glorioſus. In āno
enim ep̄atus octauo Videntes autē iu/
dei ꝙ non poſſent occidere paulū eo ꝙ
ceſarem appellaſſet ⁊ romā miſſus fuiſ
ſet ꝑſecucōnis ſue rabiem in Jacobū cō
uerterunt contra eum occaſionem querē
tes. Ideo ad eum cōuenerūt dicentes.
Oramus te vt reuoces populū quia ip
ſe errat in Jheſu putās ꝙ ipē ſit xp̄us de
precamur ꝗ̃ te vt ſuadeas omnibꝫ cōue/
nientibus in die paſche de Jheſu. Tibi e
nim obtemꝑabimus omnes ⁊ de te iam
nos quā populus teſtimoniū ferimus.
quia iuſtus es ⁊ ꝑſonā nullius accipis.
Statuerunt illum ꝗ̃ ſup̄ pinnam tēpli
et voce magna clamātes dixerūt viroꝝ
iuſticie cui omnes nos obtemꝑare debe/
mus annūcia nobis quid tibi videtur de
Jheſu. Tunc Jacobus cum ingente vo
ce reſpondit. Quid me interrogatis de fi
lio hominis. Ecce ipē ſedet in celis a dex/
tris dei venturus iudicare viuos ⁊ mor/
tuos. Hoc audientes xp̄iani gauiſi ſunt
valde. Phariſei autē ⁊ ſcribe dixerunt.
malefecimus tale teſtimonium preſtare
Jheſu aſcendamus ⁊ precipitemus euꝫ
deorſum ⁊ clamauerunt dicentes. o o.
quia iuſtus ⁊ precipitauerunt eū ⁊ lapi
dibus obruebant euꝫ dicentes. Lapide
mus Jacobuꝫ iuſtum qui deiectus non
ſolum mori non potuit ſꝫ conuerſus ⁊ ſu
per genua ꝓcumbēs orabat dicens. Ro
go dn̄e dimitte eis quia neſciūt quid fa
ciunt. Tunc vnus ex ipſis porticā fullo
nis arripiens valido ictu caput eius im/
pegit ⁊ cerebrum excuſſit taliqꝫ marti/
rio migrauit ad dn̄m ¶ Nona concluſio
ꝙ refert Joſephꝰ ꝙ ꝓpter peccatū mor
tis Jacobi iuſti factum eſt excidiuꝫ Jhe
ruſalem ⁊ diſperſio iudeoꝝ. ſed non ſolū
ob mortem Jacobi ſed eciā ob mortem
dn̄i precipue hec deſtructō facta eſt ſm̄
ꝙ dn̄s dicit in euāgelio Luc. xix. Non re
linquent in te lapidem ſup lapideꝫ eo ꝙ
non cognoueris tempus viſitacōnis tue
Tytus enim filius veſpaſiani imꝑatoris
Jheruſalem cepit ⁊ captam ſubuertit tē
plum qꝫ funditus deſtruxit. Et ſicut iu/
dei xp̄m. xxx. denarijs emerunt. ſic ⁊ ipē
vno denario. xxx. iudeos vendidit vt nar/
rat Joſephus. Nonagintaſeptem milia
iudeorum venditi ſunt ⁊ vndecies cen/
tena milia fame ⁊ gladio perierūt.

¶ De inuencōe ſācte cruc̄. Sermo.

Mihi abſit glo
riari niſi in cruce domini noſ/
tri Jheſu xp̄i. Verbum iſtō
habetur textualiter ad Gal. vi. Et offi/
ciatur in epiſtola hodierna. Solennitas
iſta ⁊ feſtum preſens dicitur Inuencio
ſancte crucis. quia beata Helena mater
conſtantini imꝑatoris cum multis mira
culis inuenit crucem domini noſtri Jhe/
ſu xp̄i quam iudei abſconderunt. de hoc
eciaꝫ erit ſermo noſter. Si placet deo hē
bimus bonas doctrinas ad intellectus il
luminacōeꝫ. vite ordinacōeꝫ. ⁊ aīarum
nrārū conſolacōeꝫ. Sꝫ prīo ſalutetur
v̄go maria. In pn̄ti ſermōe intēdo per/
tractare verbū ꝓpoſitum tripliciter
¶ Primo in ꝑſona xp̄i in cruce pacientis.
¶ Scd̄o i ꝑſoā bte helene crucē reqrētis
¶ Tercō i ꝑſoā cꝰlibꝫ hoīs dē credētis

De primo ꝓtractando verbuz in pſona
xp̄i in cruce patientis dicit ipe xp̄s Mi/
hi abſit.ſ.ꝙ veniā ad gloriā reſurrectōis
corpis niſi ꝑ crucē. Inuenit̄ eni clare in
ſacra ſcriptura ꝙ xp̄s multotiens fuit in
piculo mortis inter iudeos ⁊ diuerſimo
de fuit eius mors intemptata ſed nullꝰ
alius modus moriendi placuit ſibi niſi in
cruce.alios modos moriendi vitauit fu/
giendo vel aliter. Sed ad mortē crucis
venit gratis ipemet de galilea in iẖl'm
Primo quidē fuit in piculo moriēdi ſta
tim qn̄ fuit natus. Tunc eni rogabat he/
rodes alinigena qui fauore impatoris ro
mani obtinuit regimē iudeoꝝ qui audi/
ens natiuitatē regis iudeoꝝ a regibus o
rientis ⁊ locum natiuitatis a rabinis iu/
deoꝝ voluit xp̄m occidere,ꝓpter qd̄ mi/
ſit hoīes armoꝝ vt occideret omnes pu/
eros ciuitatis bethleem ⁊ eius attinen/
tijs ⁊ ita factū eſt. Sed angelus dn̄i ap
paruit ioſeph dicens ꝙ fugeret in egiptū
cum puero ⁊ matre eius ⁊ ſic euaſit xp̄s
et fuit completa ꝓphia Job primo Pu
eros ꝑcuſſerunt gladio ⁊ euaſi ego ſolꝰ
Math.ij. Queritur quare iſta mors nō
placuit ſibi. Reſpōſio moralis ad inſtru
endū nos ut vitemus mortem gladij ſpi
ritualis ſcꝫ excōicationis. Legit̄ ꝙ in paſ
ſione ſolus petrus portabat gladiū ſy/
mon petrus habens gladium eduxit euꝫ
et percuſſit pontificis ſeruum ⁊ abſcidit
auriculam eius dexteram Johannis de/
cimooctauo. Ratio quare ſolus Pe/
trus portabat gladium. quia ſolus papa
vel prelatus habet gladium ſententie ex
cōmunicationis. Iſte gladius multū ē
timendus ⁊ cauendus ſicut eſt gladiꝰ
materialis ſtudēdo diuidit membrum a
corpore eccleſie intantū ꝙ ſi i eccleſia dei
mihi daretur electio quid vellet ampli/
us vel perdere digitum vel ſtare excōica
tum ꝑ annunciamꝰ vellem perdere digi
tum etiā manus ⁊ pedes ⁊c̄ quam eſſe
excōmunicatum per mediam horam. Di/
catur miraculum de arbore nucū. Ecce
ratio quare xp̄s noluit mori de gladio vt
nos vitemus gladiū ſpūalē qui ferit qn̄
dicit̄ denunctiamus talem excōmunica/
tū eſſe ⁊c̄. Fugite ergo a facie gladij qm̄
vltor iniquitatum eſt gladius Job.xix.
Fugit homo faciem eius gladij quando
ponit ſe in ratione quia ſtatim homo inue
nit abſolutionem nullus dicat ita bene
cōmedo bibo ⁊ dormio ſicut ante excōi/
cationem comedo panem ⁊c̄.ſed cōme/
dit animā qd̄ eſt peius. ¶ Secundo chri
ſtus fuit in periculo moriendi precipita/
tus vt recitatur Luce.quarto xp̄us enim
natus fuit in ciuitate bethleem ⁊ fuit nu/
tritus in ciuitate nazareth. Ideo dicitur
ihesus de nazareth ⁊ incepit predicare ⁊
miracula facere in ciuitate capharnaum
tunc iudei dixerunt q̄nta audiuimus de
te ⁊c̄ fac ⁊ hic in patria tua Luce quarto
Reſpondit eis chriſtus in ſnīa ꝙ nō me/
rebant̄ quia non credebant in eum ymo
deſpiciebant eum dicendo. Nonne hic ē
filius fabri ⁊ illius cuſcutera marie ⁊ re/
pleti ſunt omnes ira ⁊ ſurrexerunt ⁊ eie/
cerunt eum extra ciuitatem ⁊ duxerunt
eum vſq; ad ſupercilium montis ſup quē
ciuitas illa erat edificata vt precipitarent
illum ipe vero reddidit ſe inuiſibilem eis
qui dicebant.perquirendo eum ⁊ vbi eſt
Ihesus autem tranſiens per mediū ibat
Luce quarto ¶ Quare noluit ſic mori.
quia ſi voluiſſet per iſtam mortem etiaꝫ
ſaluaſſet totum mundum. Ratio quare
noluit ſic mori vt daret nobis inſtructio
nem vitādi mortē ꝑcipicij q̄ fit ex pecca
to ſupbie.qn̄ eni demon vult aliquē ꝑci
pitare i iferno ꝑmo fac̄ eū aſcēdere i ſup
alio mōti ſupbie ⁊ hi gr̄a ꝑmo d̄ religio/
ſis qn̄ eni religioſus viuit deuote in clau
ſtro ſeruando regulam ⁊ cōſtitutōes ta
lis via plana vadit ad padiſū ſ3 dyabolꝰ
volēs ipm ꝑcipitare i inferno ponit i cor/

de ſuo hanc ymaginationē d. q̄re tu non
vadis ad ſtudiū ⁊ forte eſſes magiſter ī
theologia ⁊ poſt confeſſor regis. Dein-
de ep̄us ⁊ ſic dimittit deuotionē ⁊ obſer
uantias ⁊c̄ ⁊ qn̄ eſt alte in ſup alio mon-
tis p̄cipitaē in infernū de qua dicit dauid
dyabolo deieciſti eos dum alleuarentur
ps. lxxij. Idem de ſimplici clerico qn̄ ha-
bet beneficiū non curat de concubina quia
non poſſet ꝓuidere ſibi ⁊ filijs nec dat
amicis. Q dicit dyabolꝰ. Ego faciā te
aſcendere ponit in corde ſuo. vt ponat ſe
cū magnis dn̄is vt cū eis habeat benefi
cia ⁊c̄ ⁊ qn̄ ſūt alte p̄cipitanē a dyabolo
deieciſti eos ⁊c̄. Idem vobis laycis qn̄
mechanicis vel laborator viuit ſimplici
ter de ſuo labore vel officio vadit recte
ad p̄adiſum p viā planā ſ dyabolus po
nit ſe in corde ſuo dicēs q̄re tu non eſſes
in conſilio ⁊ in officijs ville vt talis ⁊c̄.
et qn̄ ſunt tūc nihil ⁊c̄. Deieciſti eos ⁊c̄
Idem de mulieribꝫ qn̄ enī mulier viuit
ſimpliciē curat d domo de filijs diligit vi
rū ſuū ⁊ obedit ei in oībꝫ licitis ⁊ hone-
ſtis talis mulier recte vadit ad p̄adiſum
ſed dyabolus ponit in corde ſuo ut ſit do
mina quō poſſit ſuppeditare virū ⁊ ꝙ ni-
hil fiat niſi ip̄a ordinabit d. ⁊ q̄re ego n̄
faciā vt talis facit ⁊ q̄re non ibo vt tal
ſic induta ⁊c̄. Q q̄t moriunē p̄cipitati.
Ido dicit Iob ī pſona p̄cipitati dyabo
lo eleuaſti me valide ⁊ q̄ſi ſup ventum
ponens alliſiſti me valde. Scio ꝙ morti
tradis me Iob. iij. Ecce rō q̄re xp̄us no
luit mori p̄cipitatus ¶ Tercio fuit in pe-
riculo moriendi lapidatus vt narratur a
Iohanne euangeliſta. viij. ⁊ x. ca. Cum
enī xp̄us p̄dicaret iudeis de ſua diuinita-
te dicens. Amen dico vobis. Si quis
ſermonē meū ſeruabit ſcꝫ legē ſuā euan
gelicā mortem non videbit ineternum.
Ioh. viij. Cui dixerūt iudei quē teip̄m
facis nūqd tu maior es patre noſtro abra
ham qui mortuus ē ⁊ ꝓphete mortui ſūt
et tu dicis. Si qs ſermonē meū ⁊c̄. Re
ſpondit ihus. Amen dico vobis anteq̄
abrahā fieret ego ſum. Tunc iudei dixe-
runt moriaē. Tulerunt lapides vt iace-
rent in eum dicit Iohānes Ihus autē
abſcondit ſe ⁊ exiuit de templo q̄re nolu
it mori iſta morte. Rn̄deo ꝙ ad inſtru-
ctionem noſtraꝫ ex peccato auaricie A-
uarus enī eſt vt lapis durus ⁊ frigidus
nullā habens pietatē de ꝓximo indigen
ti de auaro dicit Iob. Cor eius indura-
bitur q̄ſi lapis Iob. xli. Auari ergo mo
riuntur lapidati tot lapidibus pcutiunē
quot ſunt modi auaricie. Primus lapis
eſt primus modus auaricie qui dicitur
rapina Iſto lapide percutiuntur dn̄i tpa
les a dyabolo quando non ſunt conten-
ti de ſuis redditibꝰ quia non ſufficiūt tot
ſunt vanitates quas faciunt ⁊ pquirunt
modos varios ⁊c̄ contra ſuos vaſallos
¶ Secundus lapis dicitur ſymonia iſto
lapide percutiuntur p̄lati clerici ⁊ religio-
ſi qui neſciunt dare beneficia nec mini-
ſtrare ſacramenta niſi cū pecunijs ⁊c̄ to-
tum oportet emere. ¶ Tercius lapis di
citur vſura antiquitus ſoli iudei lapida-
bantur iſto lapide ſed modo ⁊ xp̄iani ſi
p̄ſtent aliquid alicui ſtatim dicūt vos da
bitis mihi tm̄ vſura eſt ⁊ damnatio. qꝛ
per p̄ſtare nec etiā papa poſſet aliud reci
pere ſine pctō. Q q̄t lapidanē iſto lapi-
de. Idē ſi hn̄t aliqd vendere ad ſperam
volūt amplꝰ ꝓpter exſpectatōem vſura
eſt. Idem ſi p̄ſtant ſup poſſeſſiones re-
cipiunt fructus vſura eſt. Idem ſi ꝓ mu
tuo obligāt libertatē alterius ad cauan-
dum vel molēdū in ſuo molēdino. Si
vis cenſualia ſit vera emptio ⁊ vera ven
ditio ⁊ p̄cū ſit iuſtū. Aliē aūt quouiſmo
do dicat nomē in damnationē aīe ſue v-
ſura ē ⁊ dānatio. Quartꝰ lapis ē fraus
male vendendo vel male emendo Iſto
lapide lapidātur mercatores tabernarij
hoſtalarij ⁊ hmōi. ¶ Quintus lapis eſt

calumnia iſto lapide lapidātur iuriſte ad
uocati iudices ꝓcuratores ⁊ notarij qui
calumnioſe dilatant queſtiones faciunt
ꝙ durant lites q̄diu ſentiunt pecunias
etc̄. ¶ Sextus lapis eſt qui dicit̄ furtū
iſto lapide lapidant̄ qui detinent ſibi ſoli
datam ſeruoꝝ ancillaꝝ decimas ⁊ pri/
micias ⁊ legata defunctoꝝ non complen
do teſtamenta. Item illi qui detinent il/
lud qđ inuenerīt. Ecce q̊t lapides ꝓiicit
dyabolus contra hoīes. Ideo xp̄us no/
luit mori lapidatus. Ideo dicit ſcriptu/
ra In via ruine ſcꝫ auaricie non eas ⁊ n̄
offendes in lapides nec pones aīe tue
ſcandalum Eccl'.xxxij. ¶ Quarto fuit in
periculo moriendi intoxicatus ſeu po/
tionatus. Ipſe enī venit paup in hoc mū
do Iuxta ꝓphiā zacharie.ix. Exulta ſa
tis filia ſyon iubila filia ilr'm. Ecce rex tu
us venit tibi iuſtus. ⁊ ſaluator ipſe paup
et intm̄ tenuit vitam pauperem in hoc mū
do ꝙ nō habebat domū nec camerā pꝰ
ſermonē ſed inuitabat̄ ab aliquo ⁊c̄. Iu
dei vero inimici ſui videntes ꝙ eum nō
poterant occidere nec p̄cipitando nec la/
pidando voluerunt ipm̄ pocionare ſecre
te ⁊ inuitabant eum ad prandiū ⁊ pote/
ſtis cogitare ſi faciebant ſibi ſalſam de ar
ſenico ſublimato potionando vinum vel
aliud de hoc ꝓphia i pſona xp̄i d. Tu do
mine demonſtraſti mihi ⁊ cognoui tu o
ſtendiſti mihi ſtudia eoꝝ cogitauerūt cō
tra me conſilia dicentes. Mittamus li/
gnum i panem eius ⁊ eradamꝰ eum de
terra viuentiū ⁊ nomen eius non memo
retur amplius Iere.xi. Sed xp̄s q̇ oīa
ſciebat nolebat comedere de cibo vene/
nato q̄re noluit mori iſta morte ⁊c̄. Re
ſponſio ꝙ ad inſtruendū nos vt vitemꝰ
mortē potionatam ex peccato luxurie q̇
enī vult aliū pocionare cōiter ponit vene
num in cibo dulci ⁊ delectabili. Ita facit
demon. Cibus dulcis ⁊ delectabilis vi/
detur luxurioſis Luxuria ⁊c̄. ſed ibi ē ve/
nenū pecca ti qđ aīam occidit. Cibus ē ve
nenatꝰ niſi fiat int̄ viꝝ ⁊ vxorē ⁊ ſeruā
do modū ⁊c̄ Iob Nūq̇d poterit aliqs
guſtare qđ guſtū affert mortē Iob.vi.
q.d.nō nullꝰ q̄tūcūq3 eſuriret l' ſitiret cō
mederet cibū quē ſciret venenatuꝫ eſſe.
Iō dic̄ nūq̇d poterit ⁊c̄. Et tu luxurioſe
comedis đ illo cibo q̄ꝫ ſcis venenatū pec
cati mortal' niſi ſis infidel'. ¶ Quinto fuit in
piculo moriēdi p crucē ſeu crucifixꝰ. ſed
iſte modꝰ moriēdi placuit ſibi ⁊ accepta/
uit. vidētes iudei ꝙ n̄ poterāt ipm̄ occi/
dere p̄cipitatꝰ lapidatꝰ nec pocionatꝰ di/
xerūt moriat̄ crucifixꝰ vl' crucificatꝰ ⁊ pa
rauerūt crucē ⁊ tūc xp̄s p̄dicabat in illa
ꝓuincia.ſ.galilee ⁊ ſciēs ꝙ iam iudei pa/
rauerūt crucē dixit diſcipulis ſuis. Ecce
aſcēdimꝰ ihieroſolimā ⁊c̄ Mat.ij. Ita
ꝙ nō violēt̄ ſꝫ grat' venit ad mortē cru/
cis ⁊ data ſnīa a pylato nō appellauit nec
ſe excuſauit ſꝫ dicit Iohēs ꝙ baiulās ſi/
bi crucē exiuit i eū l' q̇ đr caluarie locꝰ Io
hānis.xix. ¶ Quare iſte modꝰ moriēdi p̄
alijs placuit ſibi. Rn̄deo iā ſat' ꝙ totū
malū tā aīaꝝ vt pctm̄ ignorātie iclinatō
nes male. q̄m etiā corpum ut īfirmitates
dolores labores ⁊ finalit̄ mors. totū ſꝫ
venit ex pctō ade ⁊ eue q̄re pctm̄ venit
ex receptōe illius fructus vetiti. xp̄us er/
go q̇ veīt ad repandū oīa mala tā aīaꝝ
q̄ꝫ corpuꝫ ipſe enī ē ille fructꝰ đ q̇ đr vir/
gini Marie bn̄dictꝰ fructꝰ ventris tui
reuerſꝰ ē fructꝰ ad arborē. q̄re dicūt hy/
ſtorie grecoꝝ antiq̄ ꝙ arbor crucis erat
de illo met ligno de quo adā recepit fru/
ctū Ideo qn̄ xp̄us fuit in arbore crucis
tūc fructꝰ fuit i arbore reſtitutꝰ ⁊ repa/
uit oīa mala q̄ ex pctō ade fuerāt ſecuta
ſeruando ordinem. quia ſicut mala aīe
venerunt p̄mo. deinde mala corporis.
Sic xp̄us reparando primo recupauit
mala aīaꝝ danda remedia p baptiſmū
ex quo remittuntur omia peccata ⁊ repa
uit ſcientiā denūciando nobis glīā pa/

diſi Bene aūt redibit viſio cito ⁊ bene ci-
to ad iudiciū generale ⁊ tūc reparabit ma-
la corpum q̄z tunc reſurgent impaſſibi-
les ⁊ immortales ⁊c̄. Ecce rōnē q̄re vo-
luit mori in cruce ⁊ de hoc habet̄ figura
Numeri.xxi. de ſerpente eneo ſuſpenſo in
patibulo qđ totū figura fuit paſſiōis xp̄i
ex qua nos ſumꝰ ſaluati Ergo dr̄ in euā-
gelio ſicut moyſes exaltauit ſerpentem in
deſerto ita exaltari oportet filiū hōis.ſ.in
cruce vt oīs qui credit in ip̄m nō pereat ſ;
habeat vitā eternā Ioh.iij. Ideo dixit
xp̄s. Mihi abſit gloriari niſi in cruce do-
mini noſtri iheſu chriſti.in quo eſt ⁊c̄

Quantū ad ſcđm hoc verbū pertractabit̄ i
in pſona de ſcā Helena crucē requirētis
Nā poſt xp̄i paſſionē reſurrectionem ⁊
aſcenſionē ſcā crux faciebat infinita mi-
racula ex q̇bus multi cōuertebant̄ ad fi-
dem xp̄i. Q dixerūt iudei iſta crux deſtru-
eret nos iō abſcondat̄ ne a xp̄ianis inue-
niat̄ ⁊ foderunt in monte caluarie q̄ſi vi-
ginti paſſus ſub terra ⁊ ibi abſconderunt
ſcām crucē vbi fuit abſcondita p annos
cc. ⁊ vltra quouſq; illa ſcā mulier Hele-
na mater Cōſtantini imparatoris q̄ nouit̄
fuit ad fidem cōuerſa ex multi miraculis
ſibi factis,ꝓpt̄ qđ illa ſcā mulier venit ihe-
ruſalez ad inquirēdū crucē xp̄i que oīes
iudeos ſapientes corā ſe vocauit. Cum
aūt regina interrogaſſet de cruce ⁊ de lo-
co vbi fuerat dn̄s crucifixus ⁊ illi nulla-
tenꝰ indicare vellent iuſſit oēs igne cre-
mari. Ac illi timentes tradiderūt iudaz
d.hic oīa que q̄ris indicabit tibi. Iſte eni
totū ſcit ad quē regina ait p crucifixū fa-
me te pimā niſi mihi dixeris veritatem
ip̄m igit̄ in puteū ſiccū iuſſit ꝓici ⁊ ibidē
moleſtia famis cruciari. Cū ergo die ſe-
ptima inde extractꝰ ⁊ ad locū vbi ſancta
crux erat veniſſet ⁊ oraſſet locus ſubito
cōmouet̄ ⁊ fumus aromatū miri odoris
ſentit̄. Ita vt miraretur iudas ⁊ diceret
manib' iunctis. In veritate xp̄e tu es ſal-
uator mūdi. Et p̄cingens ſe viriliter in-
cepit fodere ⁊.xx. paſſus fodiēs tres cru-
ces abſconditas repit. Cū aūt crucē xp̄i
ab alijs diſcernere neſcirent poſuerāt eas
in medio ciuitatl ⁊ cū circa horā nonā q̇-
dā iuuenis mortuꝰ deferret̄ iudas fere-
trum tenuit ⁊ p̄mā ⁊ ſecūdā crucē ſuper
corpus defuncti poſuit ſ; nequaq; ille ſur-
rexit apponēs āt tertiā defunctꝰ rediit ad
vitā ⁊ mlta alia miracula circa infirmos
fuerūt ibidē facta. Dyabolꝰ aūt in aera
vociferādo clamabat dicēs O iuda q̇d
feciſti Iude meo cōtraria operatꝰ es Nā
ille me ſuadēte fecit ꝓditōnē ⁊ tu me re-
nuente crucē ihū inueniſti p illū multoꝝ
lucratꝰ ſū aīas p te videor pdere iā lucra-
tas per illum regnabam in populo p te
iam expellor a regno. Rn̄dit iudas xp̄s
te damnet in abyſſis ignis eterni ⁊ ba-
ptizatus eſt ⁊ multi iudeoꝝ viſis tot mi-
raculis conuerſi ſunt ⁊ baptizati in gliaz
dei. De iſta inuentione fit hodie feſtum
et potuit tunc dicere beata helena. Mihi
autē abſit gloriari niſi in cruce dn̄i no-
ſtri iheſu chriſti. Dicat̄ hic quanta fue-
rit virtus crucis ad curandū omnes infir-
mitates ⁊ hodierna die ē niſi obſtet ꝙ ſa-
nitas corporis eſſet aīe nociua q̄z deꝰ non
eſt occaſio peccati multis eſt meliꝰ ꝓ aīa
ꝙ ſint infirmi q̄m ſi eſſent ſani Non ergo
recurratis ad demones vel ad coniurato-
res. Sed ponatis ſuper infirmitatem em-
plaſtrum crucis chriſti cum nomine iheſu
cum calore deuotionis ⁊ ſuauitatl tanta
eſt virtus crucis chriſti ꝙ habebis ſanita-
tem. Ideo cantat̄ modo. Salue crux ſan-
cta ſalue mundi gloria vera ſpes noſtra
vera ferens gaudia ſignū ſalutis ſalus i
periculis. virtus crucis etiam apud infi-
deles maxime p omia cōprobat̄. Nam
refert Grego. in li.iij. dyalogoꝝ ꝙ qua-
dā die quidā iudeus romam veniens ⁊
declinata eſſet iam dies ⁊ vbi remanere
poſſet minime repiſſet in quodā tēplo

ydoloꝝ ad muniendū ſe cōtulit qui ipi⁹
loci ſacrilegiū ꝑtimeſcens q̄uis fidē xp̄i
non haberet cum ſigno crucis ſe munire
curauit. Nocte aūt media euigilās vidit
malignoꝝ ſpirituū multitudinē ⁊ ſatha
nā ſedentē ⁊ oēs ei aſſiſtentes. Et ve-
niens vnus de malignis ſpiritib' adora-
uit eum cui ille vnde venis ⁊ ille in tali ꝓ
uincia fui ⁊ bella plurima concitaui. No-
ta bene in legenda vſq3 ibi vas vacuum
ſed ſignatū ad hanc vocē illa malignoꝝ
turba diſparuit. Judeus aūt ad ep̄m veit
et ei oīa ꝑ ordinē enarrauit. ⁊ baptiſmū
ſuſcepit. ¶ Quantū ad terciū verbū ꝓ-
poſita ꝑtractabit̄ in ꝑſona cuiuſlibet ho
minis vere credētis. nā gloriā quā nos
ſꝑamus in celo habem⁹ ꝑ xp̄i crucē. q2
in illa paſſus eſt. Jdeo nullus ante xp̄i
paſſionem intrauit celum. Sed ibat vel
ad infernū vel ad locū purgandoꝝ vel
ad locū ꝑuuloꝝ ſiue lymbum vel ſynu3
ꝑfectoꝝ qui dr̄ ſinus abrahe. Dicat̄ quō
infernus eſt in corde terre vbi domuncu
le vt in corde pomi. Jn ſinu ergo abra-
he ibant anime ſanctoꝝ ꝑma fuit Abel
etc̄ ⁊ ibi expectabant xp̄m q̄ extraxit eos
inde qn̄ ſurrexit a mortuis de hoc ꝓpha.
zacha. ix. Tu quoq3 in ſanguine teſtamē
ti tui eduxiſti vinctos d' lacu in quo n̄ erat
aqua. Modo aūt ex quo xp̄ianus fit cre-
dens in xp̄m ⁊ eſt ei obediens qn̄ morit̄
iam inuenit portam ꝑadiſi aptam in vir-
tute crucis. Crux xp̄i clauis eſt ꝑadiſi di
cit Rabanus ſed requirit̄ credentia ⁊ o-
bedientia vt ſic vadimus ad gloriā para
diſi q̄3 ꝑ crucem habemus. Jdeo dicim⁹
modo. Nos aūt gloriari oportet in cru-
ce dn̄i noſtri ih̄u xp̄i in quo eſt ſalus vi-
ta ⁊ reſurrectio noſtra per quem ſaluati ⁊
liberati ſumus.

¶ De ſancta cruce iterꝫ.

Euacuatu3 eſt ſcandalū cruc̄. ad Gal'. qnto
Hic declaret̄ quid eſt ſcan-
dalum corꝑalit̄. Deinde ſpūalit̄. Scan-
dalū eni ē vocabulū grecū ⁊ in lingua
nr̄a vulgari idē ē q̄ impingere vel lede-
re vel cadere. Verbi gr̄a qn̄ aliq̄s vadit
ꝑ ſuā viā ⁊ nō auiſando ſe inpingit ī la-
pide vel alio ligno hoc dr̄ ſcandalū. Vn̄
dic̄ b. tho. ſc̄da ſc̄de. q. xliij. ar. ꝑmo q̄ ſcā
dalū eſt dictū vel factū ꝑbens alteri oc
caſionē ruine ⁊ hoc ibidē pulchre decla-
rat ꝑ ſimilitudinē obiecis vide ibidem
¶ Jdem ſpūaliter qn̄ aliquis incepit bonā
vitā vel ī religiōe vl' malicie vl' ī clericia
vl' ī ſtatu ſeculari cauete ne impingatis ꝑ
familiaritates vl' al's q̄t hoīes q̄t mulie-
res q̄t vidue ⁊c̄ vadūt deuote ad ꝑadi-
ſū ꝑ viā bone vite. S3 p⁹ modicū īpin-
gūt ⁊ frāgūt ſibi collū peccādo mortali
ter. Jō dic̄ ſcriptura ī via ruine. i. ꝑiculo
ſa ī occaſione peccādi nō eas ⁊ nō offen
das in ⁊c̄. Eccl'. xxxij. Modo ad ꝓpoſitū
in ſacra ſcriptura inuenit̄ triplex ſcādalū
ſiue occaſio peccādi ꝯ crucē xp̄i. ¶ Primū
eſt diſcipl'oꝝ adherētiū ⁊ h' veniebat ex
ignorātia. Sc̄d3 ē hoīm delinq̄ntiū ⁊ h'
veniebat ex malicia. Terciū ē ꝑſonaꝝ n̄
credētiū ⁊ h' venit ex cordis duricia. S3
q̄libet iſtoꝝ fuit euacuatū. Primū fuit
euacuatū ꝑ xp̄i gl'ioſā reſurrectōe3. Se
cūdū fuit euacuatū ꝑ celi luminoſā api-
tionē. Terciū ꝑ cruc̄ xp̄i miraculoſā in-
uentionē. Jō dicit thema. Euacuatū eſt
ſcādalū cruc̄ ꝑmū ſc̄dm ⁊ terciū. ¶ Dico
ꝑmo q̄ ꝑmū ſcādalū ſeu occaſio cadēdi
in pc̄m eſt diſcipuloꝝ adherentiū ſcilic3
apl'oꝝ ⁊ alioꝝ ⁊ hoc veniebat ex igno-
rantia ante chriſti paſſionem ⁊ reſurre-
ctionem omnes diſcipuli valde ſcandali
ſabāt̄ de cruce xp̄i intm̄ q̄ n̄ poſſēt patiēt
audire nec credere q̄ xp̄us obiret ī cruce.
vn̄ cū ſel' xp̄s dicere3 eis q̄ oportebat eis

eum ire iheruſalem ⁊ ibi multa pati a ſe-
nioribus ſcribis ⁊ p̃ncipib⁊ ſacerdotũ ⁊
occidi in cruce ⁊ tercia die reſurgere qñ
diſcipuli audierũt talia ſcandalizati ſũt
intm̃ ꝙ petrus aſſumens ihm̃ cepit incre
pare eũ dicens Abſit a te dñe nõ eſt tibi
hec qui cõuerſ⁹ dixit petro vade poſt me
ſathana ſcandalũ mihi es qui non ſapis
ea que dei ſunt. ſed ea que hoim̃ Math.
xvi. ¶ Nota vade poſt me ſathana id ẽ
aduerſarius ſcandalũ mihi es q2 non ſa-
pis ea ſupple cõſilia q̃ dei ſũt ſed ea que
hoim̃ ¶ Pro hui⁹ declaratione nota ſi-
militudinẽ qñ aliqua ciuitas ab inimicis
obſeſſa cui⁹ rex eſt rex potentiſſim⁹ ab ho
minib⁊ ciuitatis datur cõſiliũ regi vt po-
tentiã ⁊ violentiã liberet ciuitatẽ dicen-
do. ex quo vos dñi eſtis potẽs liberate ci
uitatẽ ⁊ gentẽ vr̃am p potentiã. ecce cõ
ſiliũ hoĩ ſed cõſiliũ dei ẽ ad oppoſitũ. Nã
licet xp̃s verus rex ⁊ meſſias eſſet ſũme
potens ad liberandũ ciuitatẽ generis hu
mani p potentiã ⁊ violentiã tñ noluit ſʒ
p humilitatẽ ⁊ patiam ⁊ iuſticiã ſatiſfa-
ciendo patri voluit liberare ⁊ ipſam redi
mere. Iſtud eſt cõſiliũ dei de hoc, p̃phia.
Non eni cogitationes mee cogitatõnes
vr̃e neqꝫ vie mee vie vr̃e dicit q2 ſicut ex
altãt celi a terra. ſic exaltate ſunt vie mee
a vijs vr̃is Iſa. lv. quia ergo petr⁹ nec
alij apl'i neſciebãt conſiliũ dei ſed hoim̃.
Ideo errabãt, p̃p̃t ꝙ dixit xp̃s petro neſci
tis ea que dei ſunt. Ideo ſcandalũ apl'o-
rũ veniebat ex ignorãtia. Ideo dixit eis
xp̃us in nocte paſſionis. Oẽs vos ſcan-
dalũ patiemini in me in iſta nocte Mat.
xxvi. Et hoc q2 oẽs fugerunt quõ iuxta
conſiliũ dei xp̃s p̃miſit ſe capi ⁊ ligari ⁊ c̃
et p humilitatẽ patiam ⁊ iuſticiã voluit
mundũ liberare. Ideo qñ diſcipuli vi-
debant crucẽ maledicebãt eam dicendo
o maledicta crux. Sed hoc ſcandalũ fuit
euacuatũ p gl'oſam xp̃i reſurrectionẽ qñ
xp̃us apparuit eis ⁊ aperuit illis ſenſũ vt
intelligerent ſcripturas Luc. vlt. Et itel
lexerunt fructus p̃uenientes ex cruce.
¶ Primⁱ⁹ q2 xp̃s ex paſſione crucis aſſecu
tus ẽ gl'iam corpis ſcꝫ impaſſibilitatẽ cla
ritatẽ agilitatẽ ⁊ ſubtilitatẽ. ¶ Secũd⁹
fruct⁹ de liberatõe ſcõꝝ patrũ de inferno
ꝙ intelligentes apl'i tunc benedicebant
apl'i ¶ Tercius fructus de vniuerſali re-
demptione q2 ſoluit p̃ciũ ſupabundãs
p oib⁊ multi volunt exire captiuitatem
culpa eſt eoꝝ ⁊ nõ dñi qui ſoluit ¶ Quar
tus fructus ẽ q2 ex paſſione xp̃i in cruce
porta paradiſi fuit apta oib⁊ credentib⁊
q̃ ante fuerat clauſa oĩbus generalit̃ vl-
tra. v. milia annis poſtq̃ʒ aũt apl'i intelle
xerunt hoc clare ſicut in die veneris ſan-
cta ⁊ ſabbato ſcandalizati maledicebant
crucẽ in montẽ caluarie fixam in die reſur
rectionis illuminati ſupplicem eam ado-
rabant dicens tuam crucẽ adoram⁹ do-
mine tuã glorioſam recolimus paſſionẽ
¶ Nota hic moraliter de adoratione
et benedictione cruc. ¶ Secũdũ ſcanda-
lũ crucis fuit hoim̃ delinquentiũ ⁊ hoc ve
niebat ex malicia. Antiquit⁹ eni crux erat
ſuppliciũ ⁊ patibulum malefactoꝝ ſicut
modo furca. Unde mirũ ſi malefacto-
res ſcandalizabant maledicendo crucẽ
Sicut modo latrones homicide ⁊ p̃di-
tores maledicunt furcã ⁊ qui eam fecerit
ex malicia q̃ pſeuerant in peccatis ſuis ⁊
timent ſuſpendi. Ita erat tunc de cruce
quando eam videbant boni autem non
timebant hoc ſcandalum. Ideo dauid.
Pax multa diligentib⁹ legem tuã ⁊ nõ
eſt illis ſcandalũ p̃s. cxviij. Sed hoc ſcã
dalum fuit euacuatum p celi luminoſaꝫ
aperitionẽ poſt chriſti paſſionem per. ccc.
annos poſt in roma erat quidam impa-
tor ſcꝫ Conſtantinus ante conuerſionẽ
enim erat infidelis ⁊ ydolatra tunc tem-
poris perſida rebellauit contra Roma
num imperium et congregata eſt iuxta
danubium fluuium multitudo innume-

rabilis babarorum volentes fluuium transire et omnes regiones vſq; ad occidētem ſuo dn̄o ſubiugare. Qd̄ vt cōſtantin⁹ imperator comperit caſtra mouit et cōtra danubium ſe cū̄ ſuo exercitu collocauit Barbarorum aūt creſcente multitudine et iam fluuiū̄ transeunte cōſtantin⁹ nimio terrore cōcutit̃ q2 nō poterat fugere nec bñ in tanta multitudine p̄liare. Sequenti igit̃ nocte ab angelo excitat̃ et vt ſurſum reſpiciat admonet̃ qui in celū̄ aſpiciens vidit ſignū̄ crucis ex clariſſimo lumie et hūc titulū̄ lr̄is aureis ſcriptum. In hoc ſigno vinces q̇ celeſti viſione confortatus ſimilitudinē crucis fecit et ipam ante ſuū̄ exercitū̄ ferri iuſſit irruenſq; i hoſtes ipos in fugā vertit et multitudinem maximā interfecit Conſtantin⁹ oēs templorum pontifices cōuocauit et cui⁹ hoc ſignum eſſet diligentius requiſiuit quibꝰ ſe neſcire dicentibꝰ quidā xp̄iani aduenerunt et ei ſcē crucis miſteriū̄ et fidem trinitatis plenius enarrarūt. videns ergo imperator qꝫ virtute ſcē crucis talē habuit victoriā dixit qꝫ tam mirabile ſignū̄ nō debebat eſſe ſuppliciū̄ malefactorum tūc fecit legē per totū̄ mundū̄ qꝫ ſignū̄ crucis ñ eēt ſuppliciū̄ ſed refugiū̄ delinquentiū̄ ꝓpter hoc decetero crux xp̄i fuit dilecta a delinquentibꝰ et malefactoribꝰ et honorata et mandauit fieri furcas ad ſuppliciū̄ malefactorum Ecce quō fuit euacuatū̄ Scd̄m ſcandalū̄ crucis et decetero ſi malefactores poterant fugere ad templū̄ dei et tenere ſe ad crucē liberabant̃. Jō Aug⁹. Crux que erat ſuppliciū̄ latronū̄ iam trāſijt ad frontes imperatorum. ¶ Nota hic moraliter de cōfidentia nr̄a in infirmitatibus et cōtra picula in cruce ponenda q2 ſi imperatori infideli victoriā cōtulit q̄ntomagis xp̄ianis ſi habem⁹ in eo deuotionē ſalutē iṗetrabit oñde ſignare iuxta ꝓphiam Canto. viij. Sub arbore mali ſuſcitaui te ibi corrupta eſt mater tua. Ibi violata eſt genitrix tua pone me vt ſignaculum ſuper cor tuum vt ſignaculum ſuper brachium tuum et loquitur eccl̄e xp̄iane q̄ eſt filia ſynagoge q2 et diſcipuli xp̄i q̄ eccleſiā p̄mitiuā inceperunt filij erāt ſynagoge. Ideo de⁹ per os Salomonis dicit eccleſie ſub arbore mali .ſ. crucis que fecit vnā pomū̄ albā et rabicūdā ſcʒ xp̄m. Suſcitaui te ſcʒ ecc̄iam xp̄ianā q2 tūc incepit ibi .ſ. in xp̄i paſſione. Corrupta ē mater tua .ſ. ſynagoga crucifigendo meſſiam Ideo tu pone me et c̄ oñdit modū̄ ſignādi eccl̄e xp̄iane ſed aliq̇ faciunt oppoſitū̄ ſignātes ſe ſup ventrē faciētes crucē beati petri q̄ neminē ſaluat fac ſup brachiuʒ ſcʒ de ſcapula ad ſcapulam iſto mō. Si cū̄ deuotione faciatis crucē ipa liberauit vos ab oibꝰ piculis. Ideo dicit eccleſia Salue crux ſancta ſalue mundi glia.

¶ Tercium ſcandalū̄ eſt pſonarum non credentium et iſtud venit ex cordis duricia increduli eni vt iudei agareni et pagani ſcandalizant̃ audientes qꝫ deus fuit in cruce ſuſpenſus cum tamen iudei habeāt clare in ſuis libris et ꝓphis qꝫ meſſias debebat in cruce pati ut ptʒ in ps Hely hely id eſt deus meus reſpice. In quo dauid ꝓlixe loquit̃ de xp̄i paſſione Item Iſa. liij. dn̄e quis credidit auditui meo et c̄ et loquitur de meſſia et de paſſiōe et c̄ nec de alijs p̄t exponi niſi de eo ſed qꝫ etiā iudei de eo exponunt. Item moyſes de captiuitate iudeorum dixit. Et erit vita tua q̄ſi pendens ante te et non credens vite tue ſcʒ meſſie. Iudei ergo non poſſunt ſe excuſare ex ignorantia ſed ex duricia dicendo omnes pentes mortui ſunt iudei et c̄ nec agareni poterunt ſe excuſare ex ignorantia .quia machametus dicit in alcorano qꝫ credant euangelijs xp̄i qui dicunt chriſtum crucifixum fuiſſe incūtrum homo ſed allegant duriciam dicendo ducā ad mortem patrem meum. De iſto ſcandalo dicit ap̄lus. Nos p̄dicamus chriſtuʒ

crucifixum iudeis quidẽ ſupple ẽ ſcanda/
lũ gentibꝫ aũt ſtulticia ⁊c̃. Sed hoc ſcã/
dalũ euacuatũ fuit a multis iudeis qui
tunc erant in iheruſalẽ ꝑ miraculoſe cru/
cis inuentionem. Dicat̃ de inuentiõe mi/
raculoſa ſancte crucis ꝑ ſanctã helenam
imperatricem Conſtantini imperatoris ma
trẽ q̃ venit ierlm ad querendũ crucẽ dñi.
Intelligentes iudei ꝙ ꝓpter hoc venerat
tenuerũt conſiliũ determinãdo ne aliq̃d
ſibi dicerent de hac materia que vocauit
oẽs ſapientes ⁊c̃. ¶ Nota de hyſtoria
Si eni euacuatũ eſt ſcandalũ crucis di/
miſſa duricia viſis tot miraculis ⁊ iudas
qui crucẽ inuenit baptizat̃ ⁊ Quirianꝰ
appellat̃ ⁊ iheroſolimis defuncto ep̃o ibi
dem i ep̃m ordinat̃. Deinde ꝓ xp̃o mar
tir effectus ẽ a Iuliano apoſtata cõuer/
ſi aũt ad fidẽ xp̃i cantabãt dicẽtes. Nos
aũt gloriari oportet in cruce dñi nr̃i ihu
xp̃i in quo eſt ſalus vita ⁊ reſurrectio no
ſtra ꝑ quẽ ſaluati ⁊ liberati ſumꝰ. Mo
raliter dicat̃ hic de medicina crucis adhi/
benda cõtra infirmitates dicẽdo ihus cũ
ſigno crucis. vnde dicit Grego. Si no/
ſce deſideras crucis virtutẽ crux eſt infir/
moꝝ virtus egrotantiũ medicina.

De corona domini.

Coronã de ſpi
nis impoſuerunt capiti eius.
Io. xix. Sicut ſãcta mater ec
cleſia heri fecit feſtũ ⁊ ſolennitatẽ de ſan/
cta cruce dñi nr̃i ihu xp̃i eo qꝫ in ea fuit
paſſus. Ita hodie ordo noſter fratrũ pre
dicatoꝝ vbiqꝫ ꝑ totũ mundũ feſtũ de co
rona dñi de qua fuit coronatꝰ in ſua paſ/
ſione in die veneris ſcã. Et de iſta mate/
ria erit etiã ſermo nr̃. Salutet̃ etiã vir/
go maria ⁊c̃. Pro introductõe materie
ꝑdicande ſciendũ ꝙ inter alias magnas
reuelationes quas xp̃s fecit btõ Iohan
ni euãgeliſte in apoc. fuit vna valde de
materia hodierna de qua ipe dicit. Uidi
celũ apertũ ⁊ ecce equus albus ⁊ qui ſe
debat ſuꝑ eum vocabat̃ fidelis ⁊ verax.
cum iuſticia pugnat oculi aũt eius ſicut
flãma ignis ⁊ in capite eiꝰ dyademata
multa Apoc. ¶ Hic ſunt ſex clauſule ⁊
bñ notande. ¶ Prima ibi vidi celũ ap/
tum. Iſta celi aptura ſignat incarnatio/
nem xp̃i qñ de celo voluit venire in vte/
ro virginali. Tũc eni dr̃ celũ fuiſſe apert
tũ. ſicut qñ aliq̃s dñs dat aliq̃d donum
dr̃ habere burſam aptã. Ita etiã dr̃ de il
lo maxio dono filij dei quẽ deꝰ pr̃ dõauit
ꝓ nr̃a redemptione qñ miſit ip̃m in hũc
mundũ. Ideo dr̃ celũ fuiſſe aptũ. ¶ Se
cunda ibi ⁊ ecce equus albus. Ecce hic
conuerſio xp̃i. Equus albꝰ fuit eiꝰ glori
oſiſſimũ corpꝰ qꝛ ſicut equus regit̃ a mi
lite freno ⁊ calcaribꝫ amoris ⁊ timoris
equitans ſuꝑ ſellã. Sic corpꝰ xp̃i fuit a
ſpũ ſcõ gubernatũ freno temꝑantie ⁊ cal
caribus amoris ⁊ timoris filialis vel re/
uerẽtialis ſedens in ſella virginitatis vl̃
puritatis. Talis eni dicebat vt eſſet no/
bis pontifex ſcũs innocẽs impollutꝰ ſe/
gregatꝰ a peccatoribꝫ ad Hebre. vij.
¶ Tercia ibi ⁊ vocabit̃ fidelis ⁊ verax ſcꝫ
in doctrina euangelice ꝑdicatõis fidelis
ſcꝫ ad contẽplandũ oẽs ꝓmiſſiones fa
ctas in veteri teſtamẽto. verax quia do/
ctrina euãgelica q̃m ꝑdicauit purã ⁊ ve
ram ⁊ certã cõtinet veritatẽ. ¶ Quarta ibi
et cũ iuſticia iudicat ⁊ pugnat ⁊ hoc i hu/
mani generis redemptione qñ voluit fa
cere ſine violentia ⁊ potentia ſed cũ hũi/
litate paria ⁊ iuſticia ſatiſfecit pr̃i pugnã
do ꝓ nobis in die veneris. ¶ Quinta ibi o
culi aũt eiꝰ ſicut flãma ignis ſcꝫ in eiꝰ glo
rioſa reſurrectione. Rõ qꝛ ſicut ſil̃ aſcen
derũt glorioſe reſurgendo. Sexta ibi ⁊
in capite eius dyademata multa. Ego q̃
ſiui amore veſtri in ſacra ſcriptura xp̃us
q̃t coronas habuit. Et inuenio ꝙ ad ſili/

tudinē pape vel imperatoris habuit tres
coronas.
Prima fuit de ſapiencia diuinali
Scd̄a fuit de penitencia corporali
Tercia fuit de p̄ſidencia generali
¶ De ſcd̄a autē loquit̄ thema. Coronā
de ſpinis ⁊c̄. Et de iſta fit ſolēpnitas ho-
dierna. Dico p̄mo ꝙ rex nr̄ ihesus xp̄us
fuit coronatꝰ in hoc mundo de corona de
ſapīa diuinali. ¶ Pro cuiꝰ declaracōne
ſciendū ꝙ recte dr̄ corona triplici rōne.
¶ Prima qꝛ corona in capite portatur
q̄ aliunde portaret nō diceret̄ coronatꝰ.
Sicut ſapīa ad inſtar corone in capite
reſidet. Jō dr̄ vulgarit̄ de pſona ſapiēte
Q̊ q̄modo habet bonū caput vel bonam
teſtā. De iſta dr̄ corona aurea ſup caput
eius expreſſa ſigno ſanctitatī. Ecc̄i. xl v.
Nota exp̄ſſa ſigno ſanctitatī. Aliqui ha
bent coronā ſapīe in capite quia ſunt ap-
ti in aliqua facultate vel theologie vel iu-
ris ⁊c̄. ad legendū diſputandū p̄dicādū
⁊c̄. ſ; nō eſt exp̄ſſa ſigno ſanctitatis ſ; va
nitatis qꝛ conſcīa ⁊ eoꝝ vita nō concor
dat cū diuina ſapīa ſed quādo vita con-
cordat cū ſapiēcia tunc corona ſapīe eſt
expreſſa ſigno ſanctitatis quia habēt ma-
gnam ſcientiā ⁊ deuocionē ⁊ bonā con-
ſcientiā. Scd̄a racio eſt qꝛ corona caret
terminis ſc; fine ⁊ p̄ncipio. Jdō dr̄ dya
dema quaſi duo demēs finē ſc; ⁊ p̄nci-
pium habet eni figurā circularē ⁊ nō q̄-
drangularē. Jta ſapīa diuina caret fine
⁊ p̄ncipio vt deus. Sicut eni; in figura
circulari finis vnit̄ p̄ncipio. Jta perſona
ſapiens quicq̄d facit ad laudē dei ⁊ non
ad vanā gloriā ſeu lucrū vel ꝑpter hono
res ſeu dignitates mūdanas acquirendo
Secus de multis q̄ habent ſcīam ſ; nō di
uinā quia finis eoꝝ non vnit̄ p̄ncipio ſc;
deo. verbi grā. Multi ſunt ſapiētes in le
gibus q̄ laborauerūt in ſtudio p̄ncipium
eſt a deo qꝛ omnis ſapīa a deo eſt ſ; vide
mus de fine vtrū ſit ad deū vel mundum
Si enī finis eoꝝ eſt mūdanꝰ ⁊ nō diui-
nus. Si enī homo interrogaret ſtudētes
dicendo. quare ſtudes que eſt intencio
tua oēs reſponderēt vt poſtq̄ ſis bacca-
larius vel doctor vadā ad patriā ⁊ ducā
vxorē ero aduocatꝰ ⁊ ꝯgregabo ⁊c̄. ecce
q̄lis finis cū tamē finis debeat eſſe dicen
do ego ſtudeo vt ſcd̄m deū ⁊ iura ego re
go p̄mo perſonā meā. deinde cōitatē ⁊c̄.
Jdē de canoniſtis qꝛ cū dignitatibꝫ ob
tinendis p̄ncipiū eſt a deo ⁊ finis nō con-
cordat ſ; ſi dicerēt. Deus dedit canones
⁊ leges vt eccleſia ⁊ mūdus eis guberne
tur. Jdō volo ſtudere vt ſcia me regeret
⁊ eccleſia; dei talis finis ē bonus ſi poſt
datur vobis beneficiū vel dignitas bene
venerit. Jdē de theologī modo ſolū pau
peres curant de theologia cuiꝰ p̄ncipium
eſt a deo ſ; finis multoꝝ eſt ad mundū.
ſc; vt videant̄ laudent̄ vt habeāt ꝓfeſſio
nes familiaritates cameras vel epiſcopa
tum ⁊c̄. talis finis nō vnit̄ p̄ncipio ſ; theo
logus debet ſtudere vt cognoſcat deū ⁊
eū cognoſcendo diligat ⁊ faciat ipſū alijs
cognoſcere ⁊ amare p̄dicando vel legen-
do ⁊ ſic lucrat̄ coronā glorie quā multi p
dunt quia eoꝝ finis eſt ſolū ad illa mun
dana ⁊ trāſitoria. Jdō Jacobꝰ apoſtolꝰ
dicebat nō eſt iſta ſapīa deſurſum aſcen-
dens. i. diuina ſed terrena animalis dya-
bolica Jacobi. iij. Tercia rō quia corona
quibuſdam floribus eminet fulget ⁊ or-
nat ſc; q̄tuor ſecus de garlanda ſeu cri-
nili q̄ eſt ſimplex. Jſta corona ſapiencie
eminet q̄tuor floribꝫ ante ⁊ retro a dex-
tris ⁊ a ſiniſtris flos q̄ ante eminet ē cog
nicio dei q̄ eſt creator ⁊ gubernator oīm
creaturaꝝ ſimplex in eſſencia ⁊ trinꝰ in p
ſonis p̄miator bonoꝝ ⁊ punitor maloꝝ
flos retro eſt cognicio creaturaꝝ q̄modo
ſunt in triplici gradu quedā ſunt pure ſpi
rituales vt angeli ⁊ anime quedam pure
corporales vt elemēta ⁊ iumenta quedā
ſpūales ⁊ corporales vt homines flos a
dextris eſt cognicio bonorum operū que
facere tenemur ⁊ glorie ſperande flos a

sinistris τ cognicio peccatoꝝ vt caueant
τ penaꝝ inferni vt vitētur. Ecce triplex
racio quare sapiencia diuina dicit corona
Jdo salomon loquens de sapiencia diui-
na dicit. Sapiencia dabit capiti tuo aug
menta graciaꝝ τ corona inclita proteget
te. prouerbioꝝ. iiij. Dico ꝙ de ista corona
que est sapīa diuina xp̄s fuit coronatus
hec corona fuit posita xp̄o homini ī die in
carnacōnis quādo virgo maria dixit an-
gelo. Ecce ancilla dn̄i τc̄. Dicunt theolo
gi ꝙ in instantibꝫ ꝯcepcōis anima xp̄i ha
buit tantā sapīam quantā habet nunc in
celo habuit enī hec corona xp̄i q̄tuor flo
res eminētes. Ante quia habuit sapīam
de deo cognicōnē de trinitate τc̄. cum ta-
men corpus eius gloriosissimū non esset
ita magnū vt formica τ iam illa aīa vide-
bat essenciā diuinā clare τ trinitatē per-
sonaꝝ τc̄. Retro qꝛ in instanti sue cōcep
cionis habuit cognicionē omniū creatu-
rarū τ ꝓprietatū eaꝝ stellaꝝ volucrum
pisciū animaliū metalloꝝ gēmaꝝ τ om
nium factoꝝ τ fiendoꝝ τ factibiliū de die
iudicij τ de omnibꝫ cogitacionibꝫ cordiū
humanoꝝ. A dextris quia habuit cogni-
cionē omniū angeloꝝ τ omniū p̄destina
toꝝ deus pater ostendit sibi libꝝ p̄desti-
nacōnis diuine in q̄ vidit oēs saluandos
per eū. A sinistris qꝛ habuit cognicionē
de inferno de omnibꝫ penis τ de omnibꝫ
dāpnandis τ causas τ rōnes coꝝ dāpna
cionis quot imperatores quot reges τc̄.
essent in mūdo τ de illis tot dāpnarent
ex iniusticia. Itē quot p̄lati τ tot dāpna
rentur ex symonia quot religiosi ex inobe
diēcia quot clerici ex luxuria quot de ma
trimonio ex mala vita q̄t vidue quot mo
niales quot puelle oīa cognouit subito.
de ista corona auctoritas. Egredimini fi
lie syon τ videte regem salomonē in dya
demate q̄ coronauit illū mater sua in die
desponsacōis illius τ in die leticie cordis
Canticoꝝ. iij. Nota egredimī filie syon
.i. anime deuote τ contēplatiue τ videte
regē salomonē. i. xp̄m. Regula est τ ve-
ra doctoꝝ theologoꝝ xp̄ianoꝝ τ etiā iu-
deorū vt vbi in isto libro dꝛ salomō spon
sus vel dilectus τ similia intelligitur xp̄s
τ vbi ponit sponsa vel columba intelligit
τ exponit de ecclesia vel de virgine maria
seu de anima deuota hec est exposicio s̄m
nos s̄ iudei exponūt de synagoga In dya
demate q̄ coronauit eū mater sua. Nota
iudee ergo deus habet matrē ergo cōcep
tus τ natus de muliere ergo nat⁹ homo
est argumentū et insolubile Synagoga
autē non genuit nec concepit nec peperit
eum. Sed q̄re dicit quo coronauit eum
mater sua τ non de patre quia christ⁹ in-
quantū homo non habet patrē hominem
sed solū matrē virginē. Sicut inquantū
deus habet patrē sine matre. Nota ī die
desponsacōnis. Sicut in die desponsaci-
onis vir τ vxor fiunt vna caro erunt due
in carne vna Ita ꝙ iam nō sunt duo sed
vna caro Mathei. xix. Ita vnio humani-
tatis τ diuinitatis in xp̄o nō sunt due per
sone s̄ vna. Jdō incarnacio illa dꝛ despō
sacio. Et in die leticie cordis eius scilicet
v̄ginis marie quia illud fuit p̄mum gau-
dium τ leticia cordis eius O quale gau
dium fuit v̄gini marie quādo sciuit se eē
matrē dei reginā celi τc̄. de p̄ma corona
Dico secūdo ꝙ fuit coronat⁹ in hoc mun
do de corona de penitēcia corporali de q̄
loquitur thema. Coronā de spinis impo
suerunt capiti eius. Ipse enī predicabat
τ affirmabat se esse regē messiā ꝓmissū
in lege, ꝓpter hoc dixerunt iudei τ milites
pylati. Si rex est ergo coronetur. Tunc
milites plectentes coronā de spinis im-
posuerunt capiti eius. Et sequit. Exiuit
ergo ihesus portans spineā coronā. vesti
mentū tunc fuit purpureū id est sangui-
nis guttis ex corona distillantibus rubri
catum. Johānis. ix. Racio quare voluit
de spinis coronari est quia nos ex pecca-
to ade τ ex nostris incurrim⁹ duo mag̃
mala τ damna. Primū quia eram⁹ con

dempnati ⁊ obligati ad furcā inferni in q̄
ſuſpendunť peccatores igne ſuppoſito nec
poſſunt mori. Secūdū eſt quia ꝑdidimꝰ
paradiſi regni coronā quā ex gracia ha-
bere debebamus, ꝓpter hoc xp̄s voluit in
cruce ſuſpendi vt ſibi credentes ⁊ obediē
tes liberarenť a ſuſpendio infernalis pati
buli dicens patri ego ſolus ſuſpendar ⁊c̄
Ita etiā voluit corona ſpinea coronari
vt ſibi credentib⁊ ⁊ obedientib⁊ dareť co
rona regni celeſtis. Ideo cantat eccleſia
coronat regē omniū corona contumelie
cuiꝰ nobis opprobriū coronā cōfert glo-
rie. ¶ Moraliter ſi volumꝰ obtinere co
ronā glorie in paradiſo nobis a xp̄o pro
miſſam oportet nos in hoc mūdo habere
in capite coronā ſpinaꝝ quatuor genera
ſpinaꝝ cōtinentē. Anteriꝰ memoriā pec
catoꝝ que cōmiſimꝰ amare cōterendo cō
tricio eni eſt ſpina q̄ pungit conſcientiaꝫ
Ita faciebat rex ezechias dicēs ¶ Recogi
tabo tibi annos meos in amaritudine aīe
mee. Dn̄e ſi ſic viuiť ⁊ in talibus vita ſpi
ritus mei. Corripies me ⁊ viuificab' me
Ecce in pace amaritudo mea amariſſi-
ma. Tu autē eruiſti animā meā vt nō pe-
riret. ꝓiecisti poſt tergū tuū omnia pecca
ta mea. Quia nō infernus cōfitebitur tibi
neqꝫ mors laudabit te. non expectabunt
q̄ deſcendunt in lacū veritatē tuā viuēs
viuens ipē confitebiť tibi ſicut ego hodie
pater filijs notā faciet veritatē tuā. Dn̄e
ſaluū me fac ⁊c̄. Yſaie. xxxviij. ¶ Poſteriꝰ
bona q̄ emiſimus vel cogitare penas in in
ferno q̄s meruimꝰ ꝓpter h' dixit xp̄s de iu
da bonū erat ei ſi natus nō fuiſſet homo
ille Math. xxvi. Dextrorſū cogitando
bona q̄ peccando perdidimꝰ tēpus perdi
tū ⁊ merita perdita ⁊ p̄mia iſte ſpine pun
gunt conſcientiā. Siniſtrorſū cogitando
iudiciū generale. In q̄ xp̄us dicet. Ecce
quid feci ꝓ te oſtendēs vulnera quid fe
ciſti ꝓ me ſi nō poteſtis oſtendere aliqua
bona quid dicetis. Dico vobis ꝙ dāpna
ti vellent eſſe tunc in ꝓfundo inferni ne
viderent illā diem terribilem. ¶ Nota hic
miraculū de illo iuuene ſcutifero male vi
te iurator blaſphemator luſor leno ⁊c̄. ⁊
cū in quadā nocte dormiret ſomniauit ꝙ
fuit tractꝰ ad iudicium dei vbi videbat
xp̄m ⁊ virginē mariā matrē ⁊ ſanctos ⁊
corā xp̄o ducebāť anime. Et xp̄us dice-
bat cuilibet quid feciſti ꝓ me ⁊ aliq̄ que
tenuerāt hic bonā vitā oſtendebant aliq̄
bona ⁊ aliqua mala ⁊ xp̄s dabat ſn̄iam
bonā vt irent ad paradiſū ⁊ gloriā. Alie
autē erant que nullū bonū habebant ſed
impenitētes deceſſerant iſtis dabat ſentē
ciam dāpnacionis eterne ⁊ crudeliť ſubi
to recipiebanť a demonib⁊ ⁊ ducebantur
ad infernū. Iuuenis hoc vidēs valde ti-
mebat dicēs. O miſer quid dicā quādo
interrogabit me quia nullū bonuꝫ feci ⁊
poſt pauca fuit vocatꝰ coram iudice cui
dixit. Iudex quis es tu. ¶ Redde rōnē vi-
te tue tunc iuuenis ad hoc verbū iudicis
fuit excitatꝰ ⁊ fuit totus canus ſiue albus
⁊ totus rugatꝰ ⁊ quid erit de veritate qr
toto ſomnio ille fuit alteratꝰ. Tunc ille
iuuenis dimiſit omnes vanitates recepit
ciliciū ⁊ multa ieiunia confitebať ſepe ⁊
ſic fuit cōuerſus ⁊ ſanctus effectus. Iſte
fuit coronatꝰ corona ſpinaꝝ perſonis q̄
de hac corona ſe coronāt dicit deus Si-
cut lilium inť ſpinas ſic amica mea inter
filias. vt habeť in Cantic. ¶ Dico tercio
ꝙ fuit coronatꝰ de corona de p̄ſidencia ge
nerali xp̄s eni dominꝰ per ſuā paſſionem
non ſoluꝫ nobis ſꝫ ſibi meruit ſcꝫ coronā
vniuerſalis p̄ſidencie ⁊ dominiū vniuer-
ſale ſuper omēs creaturas ⁊ hoc maxime
apparebit in iudicio generali de hoc dauid
pſalmo. viij. Et apoſtolꝰ ad hebreos. ij.
dicunt. Minuiſti eū paulominꝰ ab ange
lis gloria ⁊ honore coronaſti eū ⁊ conſti
tuiſti eum ſup opera manuū tuaꝝ omnia
ſubiecisti ſub pedibus eius oues ⁊ boues
vniuerſas inſuper ⁊ pecora campi. Volu
cres celi ⁊ piſces maris qui ꝑambulāt ſe
mitas maris. Et loquuntur patri de filio

ſuo ihesu xp̄o inquantū homo dicēs Mi-
nuiſti eos paulomin⁹.i. minus paulo.i.
modicū ab angelis ſed quare dr̄ hoc cum
xp̄s etiā inquantū homo eſſet maior an-
gelis in ſciā honore ⁊ dignitate ⁊ excellē-
cior hoc dicit̄ quia xp̄s inquantū homo
modicū fuit minor angelis ſcȝ in hoc ꝙ
fuit paſſibilis ꝓpter hoc gloria ⁊ honore
coronaſti eū dn̄e ⁊ conſtituiſti eū ſuper
opera manū tuaꝝ. Modo iſta p̄ſidencia
⁊ dominiū xp̄i non videtur nec percipitur
niſi a xp̄ianis per fidē ſed in generali iudi-
cio quādo veniet in maieſtate ⁊ nō in hu-
militate vt in p̄mo aduētu ⁊ ſtabit in ae-
re ſedens in throno iudiciali ⁊ congrega-
buntur ad eū omnes gentes quinq̄ʒ cōdi-
ciones ponunt̄ a dauid. Prima cū dicit
oues ⁊ ſunt pſone que habuerūt condici-
ones ouis. ouis enī nō nocet dentib⁹ vt ca-
nis nec cornibus vt bos nec pedibus vt
equus vel mulus. Hic perſone ſimplices
ſunt oues q̄ non mordent diffamādo ⁊
qualis morſus eſt diffamacio nec corni-
bus potencie vel ſciencie pcutiunt nec pe-
dibus deſpiciendo aliquē nec conculcāt
Item ouis eſt benefica dans lanā ⁊ lac.
Itē ouis nō eſt vindicatiua vt canis Itē
eſt obediēs paſtori ſuo. q̄ habebūt condi-
ciones ouis in iudicio erūt a dextris ſta-
tuet quidē oues a dextris. Scd̄a cōdicio
eſt cū dr̄ boues q̄ ſignant pſonas de vita
apoſtolica triplici racione Prima qꝛ bos
eſt maior oue. Ita perſona de vita apoſ-
tolica eſt maioris perfectōnis. Secunda
quia habēt cornua Ita pſone de vita apo-
ſtolica habent duo p̄mū bone vite ſcd̄m
vere doctrine. Tercia bos nō portat on⁹
ſ; trahit aratrū colendo terrā. Itē perſo-
ne de vita apoſtolica non debent portare
onus ꝓprietatis ſ; trahere aratrū peniten-
cie colendo terram ꝓprij corporis. Nota
cū dicit̄ boues vniuerſas in femino cū de-
beret dici in maſculino ad innuendū ꝙ p-
ſone de vita apoſtolica debent eſſe vt vac-
ce habentes vbera doctrinaꝝ lactādo dul-

citer populos ⁊ eos nutriendos in deuo-
cione ⁊ penitencia trahendo eos ad deū.
Tales in iudicio erūt cū xp̄o coniudices
Amen amē dico vobis ꝙ vos q̄ reliqſtiſ
omnia ⁊c̄. Math. xix. Tercia condicio ē
⁊ pecora campi. Iſti ſunt q̄ in hoc mun-
do tenuerūt vitaȝ beſtialem comedendo
bibendo luxuriando ſicut beſtie ſine freno
regunt̄ ſenſualitate quādo azinus videt
azinā equus equā ⁊c̄. Ita homies beſtia-
les ſine freno rōnis ⁊ timoris dei. ſequun-
tur ſenſualitatē peccando habita oportu-
nitate. Quarta cōdicio eſt volucres celi
Iſti ſunt ſancti angeli q̄ in iudicio ſepara-
bunt bonos a malis. Quinta condicio ē
Et piſces maris. Iſti ſunt demones qui
vt piſces latitant ⁊ vadunt p mare Ita ⁊
demones per mundū. Iſti ſtabunt in gu-
la inferni parati ad recipiendū malos ⁊
ſecū portandū. Super omnes autē xp̄s
habet dominium vniuerſale merito ſue
paſſionis.

¶ De ſancto Johanne euangeliſta
qui dicit̄ ſanct⁹ Johannes ante portam
latinam. Sermo.

Hic ē diſcipul⁹

ille quē diligebat Johānis. xxi
Sancta mater eccleſia hodie feſtū facit
⁊ magnā ſolemnitatē de ſancto Johāne
euuāgeliſta qui dr̄ ſanct⁹ Johānes ante
portā latinā bis in anno eccleſia facit fe-
ſtum de ſancto Johāne euuāgeliſta. pri-
mū feſtum ⁊ maius eſt. circa feſtum nati-
uitatis dn̄i. ſcd̄m eſt hodiernum ⁊ de iſto
ego habeo vobis p̄dicare ⁊ ſi placet deo
habebimus bonas ſpeculacōnes ⁊ mora-
les ⁊ inſtructiones. Sed p̄mo ſalutetur
virgo maria ⁊c̄. hoc verbū loquit̄ de ſan-
cto Johāne euuāgeliſta dicens. Hic eſt
diſcipulus ille quē diligebat ⁊c̄. Et loq-
tur de amore ihesu xp̄i ad beatū Johānē
Ideo ego habeo motiuū ⁊ racionē pre-
dicandi ⁊ declarandi. Modo quot ſunt
gradus amoris ⁊ dilectionis quos deus

habebat ad ſuas creaturas. Et amore
veſtri. Ego queſiui in ſacra ſcͥptura ⁊ in/
ueni ꝙ ſunt tres gradus amoris
Primus eſt de amore generali
Secūdus de amore ſpeciali
Tercius de amore ſingulari
In pͥmo gradu deus diligit omnes crea
turas generalit̃ ſine excepcione. In ſcđo
diligit ſolū bonas ꝑſonas per deuocionē
In tercio gradu diligebat Johannē eu/
uangeliſtā per ſuā condicionē ſimplicem
Et de tercio gradu dr̃ thema. Hic ē diſci
pulus ille quē diligebat iheſus ſcꝫ amo/
re ſingulari. Ecce hic in ſumma tota ma
teria ꝑdicanda. ¶ Primꝰ gradus diui/
ne dilectōnis eſt. Qꝛ deus diligit omēs
creaturas generalit̃ ſine excepcione quia
nulla creatura eximit̃. Non ſolum deus
eximie diligit angelos ſanctos ⁊ homines
Sed etiā animalia arbores lapides ⁊c̃.
Racio patet ad oculū. Nam ꝗlibet arti
fex bonus ſeu magiſter diligit oīa opera
ſua quantūcūqꝫ modica intantū ꝙ mo/
leſte gerit ſi eis aliqͩd detrahit̃ verbi gra
cia. Si artifex domorꝫ cū omni ſapīa ſua
fecit vnā pulchrā optime diſpoſitā ⁊ or
dinatā domū. Si de illa dicatur malū ⁊
detrahat̃ diſplicebit magiſtro nec in hoc
habebit pacientiā cū velit in ſuis operib9
laudari ⁊ cōmendari. Sic etiā deus a pͥn
cipio fecit domū huiꝰ mundi ſapient̃ diſ/
poſitam ⁊ ordinatā. Superiꝰ in celo ſunt
camere ſcꝫ māſiones paradiſi in ꝗbus ha
bitant nobiles ⁊ barones amici regis ihe
ſu chriſti feneſtre ſunt ſol ⁊ luna ⁊ ſtelle.
Nos autē ſumus hic inferius ī ſtabulo
cū beſtijs. De iſta domo dicit ꝓpheta. O
iſrahel ꝗm magna eſt gloria domus dei
⁊ ingens. i. inextimabilis locus poſſeſſio/
nis eius magnus ⁊ nō habens finē ſupple
in duracōne. Excelſus ⁊ inmenſus Ba/
ruch. iij. Hanc fecit deus cū magna ſapi
entia menſura ⁊ decore. Unde dauid.
Quā magnificata ſunt opera tua domi/
ne omnia in ſapiencia feciſti. pš. ciij. quia
ergo omnes creature ſunt opera dei. Jđo
omnes creaturas diligit generalit̃. Nec
habet pacientiā ſi aliquis dr̃ malū de ſuis
creaturis quātūcūqꝫ modicis imo in eis
vult cōmendari. Jđo quādo tu videbis
ſerpentē vel bufonē ſiue aliqđ aliud tur/
pe animal non maledicas ei quia magnū
peccatū eſt. Sed dicas. Benedictꝰ deus
⁊ qđ animal ſiue qualē creaturam fecit.
Recitatur hic miraculū de ſancto aula/
guerio epiſcopo qui cū deſcenderet ī ma
ri de vno loco indignatꝰ de magno vento
maledixit vento, ꝓpter quod de hoc habēs
magnā conſcientiā incluſit ſe in quadam
cella ⁊ fecit ꝓicere clauem in mari ꝓmit/
tens ſe nunqꝫ inde exire quouſqꝫ illa cla/
uis inueniret̃ ⁊ in hoc cognoſcet ſe remiſ/
ſionem habuiſſe de peccato. Poſt annū
vero quidā piſcator ꝑſentauit ſibi piſcem
vnū in cuius ventre inuenta fuit clauis
cū aperiret̃ ⁊c̃. Ecce qđ peccatū eſt male
dicere creaturas quas deus diligit. De
iſto gradu amoris diuini dr̃ ſapiens. deꝰ
diligis omnia q̄ ſunt ⁊ nihil odiſti eorꝫ
que feciſti. Nec enī odiens aliud feciſti.
Sapīe. xj. Nota diligis omnia que ſunt
Ecce amor generalis ⁊ nihil odiſti eorꝫ
que feciſti. Ecce ſine excepcōne. Et aſſig
nat racionē dicēs. nec enī odiens aliqͩd
feciſti. Sed ponit̃ amor. Ecce pͥmus gra
dus. ¶ Modo veniūt hic due q̄ſtiones
perutiles omnib9. ¶ Prima an ſit pec/
catum deſtruere vel occidere creaturas.
Si peccatū ſit eis maledicere videtur ꝙ
maiꝰ peccatū ſit ipſas deſtruere quia ma/
ius peccatū eſt hominē occidere ꝗm ipſū
maledicere dicēdo maledictus ſis tu vel
huiuſmodi. Idē etiā videt̃ de alijs crea
turis ergo nō deberemꝰ occidere pulices
pediculos cinipħes ⁊ ſimilia. Ex iſta raci
one fuerunt aliqui q̇ habebant cōſcientiā
occidendi pulices ⁊c̃. dicentes. O quia
creature dei ſunt ꝫ non habent conſcien/
tiam occidēdi perdices gallinas lepores
piſces ⁊ huiuſmodi. ¶ Pro declaracio/

ne hui⁹ queſtionis ſciendū ꝙ deus fecit
omnes creaturas duplici fine. Primo ꝓ
honore ⁊ gloria diuina. Scḋo ꝓ vtilita
te humana cauendū eſt ergo ne illud qḋ
homo ḋr ſeu facit creaturis ſit contra ho/
norem dei ⁊ vtilitatē humanā alias po/
teſt homo vti creaturis ⁊ comedere ⁊ oc
cidere quia ſunt ꝓ noſtra vtilitate. Ideo
occidere perdices ⁊ gallinas mutones ⁊
huiuſmodi nō eſt peccatū de ſe imo con
cordat cū fine ꝓpter quē facte ſunt quia
ꝓ noſtra vtilitate. Etiā poteſt homo oc/
cidere pulices ⁊c̄. quia faciūt contra noſ/
tram vtilitatē nec eni permittāt nos dor
mire nō eſt peccatū imo meritū ⁊ oppoſi/
tum eſſet ſtulticia ſeu error. Ideo poſſu/
mus occidere lupos vulpes ⁊ ſimilia quia
dāpnificant nos. Secundus finis ꝑnci/
palis quare deus fecit creaturas eſt pro
honore ⁊ gloria diuina vt in eis de⁹ lau/
detur ⁊ benedicat̄. Et iſte eſt ꝑncipalis
finis. Ideo magnū peccatū eſt maledice
re creaturas qꝛ in eis maledicet̄ etiā cre/
ator. Ideo eſt quaſi peccatū blaſphemie.
quia repugnat huic fini ꝑncipali. Et ideo
dicebat daniel. Benedicite oīa opera do
mini dn̄o laudate ⁊ ſup exultate eum in
ſecula Danielis. iij. Si dicat̄ Et qm̄odo
formice ſeu muſce poſſunt deū benedice/
re intelligit̄ ſic. Benedicite ſcꝫ vos homi
nes ex omnibꝫ creaturis dn̄i dn̄o laudēm
⁊c̄. Modo ad argumentū ſi dicatur. Si
peccatū eſt creaturis maledicere videtur
ergo maius peccatū eſſe eas deſtruere ⁊c̄
Reſponſio ſi maledictio et deſtructio ſu/
matur vniformit̄. Dico ꝙ maius pecca/
tum eſt creaturas deſtruere q̄m maledi/
cere. Maius eni eſt hominē occidere q̄ꝫ
ſibi dicere maledict⁹ ſis tu ⁊c̄. Si autem
ſumatur difformit̄ ſic ꝙ deſtruere refera
tur ad creaturā ⁊ maledicere ad creato/
rem maius peccatū eſt maledicere q̄ꝫ de/
ſtruere quia ſapit blaſphemiā. Ideo apo/
ſtolus. Benedicite ⁊ nolite maledicere.
Gaudete cū gaūdētibꝫ flete cum flentibus

Ad romanos. xij. ⁊ hoc de ꝑma queſtio
ne. Secūda queſtio q̄ꝫ vos poſſetis mihi
facere eſt. vos frat̄ dicitis ꝙ deus diligit
oēs creaturas ⁊c̄. Querit̄. Si hoc amo/
re deus diligit peccatores ⁊ dāpnatos ⁊
demones. Hec q̄ſtio eſt ſcḋm plures in/
terrogacōnes vt dicūt logici acſi diceret̄
dicat̄ frater mel ⁊ fel eſt dulce ⁊ amarꝫ
Due q̄ſtiones ſunt i vna Ita etiā cū ḋr
vtrūꝫ deus diligit pctōres ⁊ dāpnatos
vel ne qꝛ peccator duo ḋr ſcꝫ naturā ſeu
ſubſtanciā hoīs ⁊ culpā ſeu peccatū que ē
in eo. Cū ergo querit̄ vtrū deus diligat
pctōres vel ne qꝛ pctōr duo ḋr. ſcꝫ natu/
turā ⁊ culpā oportet rn̄dere cū diſtinctio
ne dicēdo ꝙ deus diligit naturā qꝛ op⁹
ſuū eſt ſ; nō diligit culpā ſeu peccatū. qꝛ
nō eſt opus ſuū. Nota ad hoc ꝓpoſitum
pulchram ſimilitudinē de pictore qui di/
ligit ymaginē quā ipſe depinxit ſ; ſi eſt de
turpata nō diligit maculā ⁊c̄. Ita de deo
ymaginē quā deus depinxit eſt aīa ad
ymaginē ⁊ ſimilitudinē ſuā Intantū ꝙ
ſi anima poſſet videri a nobis abſqꝫ ma/
cula nolleti comedere ⁊c̄. Sed peccator
ſupinducit maculā ſeu turpitudinē pcti.
imo ꝓpter illā punit peccatorē eo qꝛ ma/
culauit ymaginē dei. Similit̄ odio ſunt
deo impius ⁊ ipietas eius. Sapiencie. xiiij
Nota ſimilit̄ quia de⁹ odit impietatē ⁊
ꝓpter eā odit etiā impiū. Ita ꝙ eadē rō
odij eſt vtrobiqꝫ. Quid de dāpnatis ad
idē. Quid vult dicere dāpnatū eſſe duo
dicit ſcꝫ creaturā dei vel culpa obſtinata
irreparabili. rōne cui⁹ datur ſibi pena ſeu
punicio dicendo dāpnatis dabo tibi pe/
nam quia tu maculaſti ⁊ deturpaſti yma
ginem meā. Ita ꝙ deus diligit naturaꝫ
ſed non culpā. Ideo auferet vos ⁊ caue/
atis a maculis peccatorꝫ ſcꝫ ſuperbie ⁊c̄.
approximant̄ ſicut munda. Ideo vult ꝙ
hoſtia in qua ipſe eſt dictis verbis ſit mū
da ⁊ vinū etiā mundū ⁊ purū ⁊ corpora
lia vt alia. Nam propter immundiciam
fuit reprobatū ſacrificiū veteri teſtamēti

Auctoritas. Non eſt voluntas mea in
vobis ⁊c̄. Malachie p̄mo fiat ergo racō
ſi inanimata ⁊ irrōnabilia vult deus ꝙ
ſint ſine macula eo quia ſibi appropinq̄n
tur quātomagis vult aīas noſtras rōna/
les eſſe mūdas cū lixiuia ipſius pn̄ie ſcꝫ
cōtricionis cōfeſſionis ⁊ ſatiſfactionis. er
go lauamini mūdi eſtote auferte maluꝫ
cogitacionū ⁊c̄. Yſaie p̄mo ⁊ hoc de p̄mo
gradu. Scd̄s gradus diuine dilectionis
eſt ꝙ deus diligit de amore ſpeciali non
oēs creaturas generaliter ſꝫ ſolū bonas
ꝓpter eaꝝ deuocionē. Racio quia licet
bonus homo vel bona mulier diligat oēs
ꝓximos amore generali diligit tamē pa
rentes amicos ⁊ vicinos amore ſpeciali
eis loquendo conuerſando comedendo
dando iuuando ⁊c̄. Iſta enim ſunt ſigna
amoris ſpecialis. Sic etiā deus licet dili
gat omnes creaturas generaliter tamen
ſolū bonos diligit ſpecialiť cū eis loquē
do cōuerſando ⁊c̄. Dicit yſidorꝰ in libro
de ſummo bono ꝙ quādo orat loquitur
cū deo. dicendo pater noſter ⁊c̄. Et cum
ꝟgine maria quādo dr̄ Aue maria. Et
deus loquitur tibi reſpondēdo quādo in
orōne dat cōſolaciones aliq̄s ⁊ illumina
ciones quia iſte ſunt dei locuciones. Et
nunq̄d quādo tu oraſti demane deuote
vel dixiſti matutinas vel miſſaꝫ ſentis in
anima ſingularē conſolacionē deus loq̄/
tur tecū quando legis vel ſtudes in bono
libro. Liber enī eſt os dei. Scd̄o conuer/
ſando quādo duo ſtant ſimul dr̄ eis illi
ſimul ſtant vna res cū tamē diſtent Ma
gis ꝓpe eſt deus illis quos diligit ſingu/
lariter quia infra eos eſt ſemꝑ conuerſa/
tur ⁊ ſtat cū eis. Auctoritas. Deus ca/
ritas eſt ⁊ q̄ manet in caritate in deo ma/
net ⁊c̄. p̄ma Johānis. iiij. Tercio come
dendo q2 perſone bone ⁊ deuote ſepe de/
bent cōmunicare tunc enī homo comedit
cū xp̄o in mēſa ſua bene eſt amicus regis
q̄ comedit in mēſa cū eo. Quarto dan/
do enī xp̄us dilectis ſuis ſpeciali amore
mittit dona vni donū hūilitatꝭ altī donū
liberalitatis alteri donū caſtitatꝭ vel paci
entie ⁊c̄. Et ideo ſicut amicꝰ regraciatur
amico de donis ita etiā xp̄o regraciandū
eſt dicendo grates vobis dn̄e. Ego con
ſueui eſſe ſuperbus Sed vos miſiſtis mi
chi donū humilitatis ⁊ ſic de aliis Idem
etiā de donis corporalibꝫ ſcꝫ ſanitatis ⁊
huiuſmodi vel temporalibꝫ q̄buſcunqꝫ a
deo datis. De iſto amore ſpeciali dr̄ ſcꝑ
tura. Neminē diligit deus niſi eū qui cū
ſapīa inhabitat. Sapīe. vij. Nota niſi eū
qui cū ſapīa inhabitat Quia iſto amore
ſpeciali nō diligit deus ſtultos ſꝫ ſolū ſa/
piētes. Modo videamꝰ q̄ ſunt ſtulti ⁊ q̄
ſapientes. Modo ſi abhinc vſqꝫ ad talē
locū eſſet vna via a dextris aſpera ſine ca
uernis tamē eſt ſecura. Et a ſiniſtris eſt
alia via plana delicioſa cū tabernis de vno
miliari ad aliud cū arboribꝫ ⁊ volucribꝫ
cantantibꝫ tamē eſt ibi vnꝰ paſſus pericu
loſus in q̄ omnes trāſeuntes occiduntˀ ⁊
deꝑdantˀ ⁊ ſuꝑ turrim eſſe valde reſpici/
entes ambas vias ⁊ clamādo diceret via
toribus ad dextrā reſpiciatꝭ ⁊ nō ad ſini/
ſtrā q2 omnes ibi deꝑdantˀ ⁊c̄. Nunq̄d
volentes credere clamanti dicendo ipſe
vellet ꝙ dimittamꝰ viā bonā ⁊ delicio/
ſam ⁊ ꝙ vadamꝰ per viā aſperā ⁊c̄. repu/
tabuntˀ fatui ⁊ credētes ſibi ſapientes im
mo vtinā inter vos nō ſint multi ſtulti.
Ecce abhinc vſqꝫ ad aliū mundum ſunt
due vie a dextris eſt via virtuoſa ⁊ ſpūa/
lis. A ſiniſtris eſt alia ſcꝫ via vicioſa ⁊ car
nalis. Prima eſt via pn̄ie aſpera eſt aſpe
rū eſt cōtineri ⁊c̄. ſꝫ eſt ſecura. Ideo xp̄s
optime mouet dicēs. Penitenciā agite
appropinq̄bit enī regnū celoꝝ ⁊c̄. Ma/
thei. iiij. Alia via a ſiniſtris eſt delicioſa
⁊ carnalis. ſcꝫ comedere bibere dormire
luxuriari facere ſe vindicare ⁊c̄. Sed in
paſſu periculo ſcꝫ mortis omnes denu/
dantur deꝑdantur ⁊ occiduntˀ. Si dica
tur etiā in alia via eſt paſſus periculoſus
mortis verū eſt ſꝫ non depredantˀ q2 ſecū

poꝛtant theſauꝝ meritoꝝ ⁊ bonoꝝ opeꝝ.
Videt̄ ergo vobis magna ſtulticia velle
ire per viaȝ ſiniſtrā quā ſcitis q̄ ducit ad
infernū. Sciunt ſe eſſe ſuperbos auaros
luxurioſos ⁊c̄. ⁊ hec via que tendit. Si
dicatis ꝙ ad paradiſuȝ heretic⁹ etiam eſt
quia via ſpūalis eſt paradiſi. Sed ē ſtul
tus etiam. Ecce quare dt neminē diligit
deus ⁊c̄. qui ſcȝ ſapient̄ eligit viā ſecurā
licet aſperā talibus dt xp̄s. Sicut dilexit
me pater ſcȝ amoꝛe ſpeciali ⁊ ego dilexi
vos manete in dilectione mea ſed nō di
mittendo viā bonā. Si dicat̄ dn̄e ⁊ quo
modo manebimus in dilectione veſtra.
Reſpondet dicēs. Si p̄cepta mea ſerua
ueritis q̄ in hoc cōſiſtunt vt homo decli
nat a malo ⁊ faciat bonū. Manebitꝭ in
dilectione mea. Sicut ego p̄cepta patrꝭ
mei ſeruaui ⁊ maneo in eius dilectione.
Johānis. v. patet ſcd̄s gradus. ¶ Ter
cius gradus diuine dilectionis ē de amo
re ſingulari q̄ dilexit Johānē euāgeliſ
tam ꝓpter ſuā condicionē nō ſolū enim
xp̄us dilexit Johannē amoꝛe generali ⁊
ſpeciali ſ; etiā amoꝛe ſingulari hoc declara
tur ſic. Quilibet dn̄s ⁊ paterfamilias do
mus diligit domū ſuam ⁊ quicq̄d ē in ea
amoꝛe generali. Nō ſolū eni diligit vxo
rem filios ⁊ famulos ſ; etiā iumenta De
inde amoꝛe ſpeciali diligit filiū ſibi magꝭ
ſimilē pulchꝝ humilem obedientē. Ita
etiā in domo hui⁹ mundi deus vt paterfa
milias diligit oēs creaturas generalit̄ ⁊
bonas ſpecialit̄ ſ; inter oēs habebat vnū
filiū ſibi ſimilē pulchꝝ. i. virginē humilē
obedientē. Secus de alijs apoſtolis q̄ ha
buerunt vxores Sed iohānes ſemꝑ fuit
pulcher p̄mo in oꝛe non loquendo de illa
materia in oculis aſpectib⁹ in auribus no
lens audire turpia. In manibus a malis
tactibus in coꝛde a malis deſiderijs ⁊ co
gitacionib⁹ ꝓpter quod xp̄s ⁊ v̄go maria
diligebant ipſum ſingulari amoꝛe Unde
xp̄s in paſſione exiſtens in cruce ⁊ vidiſ
ſet ibi matrē triſtē deſolatā volens ipſaȝ
conſolari ſciens ꝙ virgo maria ſingulari
amoꝛe diligebat Johannē dixit virgini
matri ꝙ reciperet Johannē in filiū Ecce
amoꝛ ſingularis ex ſua pulchꝛitudine vir
ginitatis. O quantū deberem⁹ laboꝛare
vt eſſem⁹ pulchꝛi ⁊ caſti vir ⁊ vxoꝛ ſer
uantes modū ſunt pulchꝛi magꝭ pulchꝛi
ſunt tamen illi qui viuunt continent̄ ſed
ſuꝑ omnes pulchꝛioꝛes ſunt v̄gines ta
les eni ſingularit̄ diliguntur a xp̄o vt pa
tet de beato Johāne de cui⁹ dilectione di
cit thema. Hic eſt diſcipulus ille quē di
ligebat iheſus dicit hic gloſa bede dilige
bat Johannē. Iheſus nō exceptis ceterꝭ
ſingulariter ſ; pꝛe ceteris quos diligebat
familiarius vnū quē ſpecialis p̄rogatiua
caſtitatꝭ ampliori dilectione fecerat dig
num. Nota huius ſingularis dilectionis
ſignum. Ex euuangelio hodierno ⁊ hiſto
ria hui⁹ feſti de dolio feruentis olei dicit
euuangeliū ꝙ chꝛiſtus volens oſtendere
petro martiriū quod debebat pati ꝓ xp̄o
dixit ſibi. Cū eſſes iunioꝛ cingebas te ⁊
ābulabas cum autem ſenueris extendes
manus tuas. ſcȝ in cruce ⁊ alius te cinget
ſcilȝ in cruce ligando ⁊ ducet te quo non
vis ſcȝ ad moꝛtē. Ideo veni ſequere me
Sicut ergo moꝛiar in cruce etiā ⁊ tu. pe
trus vero videns iohannē volendo ſcire
ſi moꝛeretur per martiriū dixit chꝛiſto do
mine. Hic autē quid. i. quomodo moꝛie
tur. Reſpondit iheſus Sic eum volo ma
nere donec veniā quid ad te tu me ſeque
re. Ex hoc apoſtoli opinati ſunt ꝙ Johā
nes non moꝛeretur vſq; ad diem iudicij
cum dicat̄ donec veniam ſed ipſemet Jo
hannes anullat opinioneȝ illam dicens.
Et non dixit iheſus quia non moꝛit̄ ſ; ſic
volo eū manere donec veniā Nota ſic eū
volo manē ſ. ne moꝛiat̄ ~~ꝑ moꝛiat̄~~ ꝑ mar
tiriū. qꝛ licet multociēs fuerit in toꝛmen
to ⁊c̄. Deus tn̄ ip̄m cōſeruauit quouſq;
fuit. xcix. annoꝝ. tūc xp̄s venit ad eum d.

veni dilecte mi ⁊c̄. Ecce quare dic̄. Sic eum volo manere ſcʒ ſanum viuū ⁊ incolumē donec veniam ſup̄. ad eum. Recte xp̄s oſtendit iohanni amorem queʒ oſtēdit virgini matri ad q̄m venit ī fine dicēs veni columba mea ⁊c̄. Et virgo ſine dolore emiſit ſpiritum. Ita etiaʒ de iohāne Ecce ratio quare non fuit mortuus cum a domiciano imparatore fuiſſet miſſus in dolio feruentis olei in roma ante portam latinam eo q2 contra decreta ipſius imparatoris predicabat xp̄i fidē. Dicatur hyſtoria bre. ⁊ fuit completa ꝓphetia yſa. que recte videtur fuiſſe de beato iohē dicente xp̄o iohāni. Cum ambulaueris ī igne nō ꝯbureris ⁊ flāma nō ardebit in te. q2 ego dominus de⁹ tuus ſcūs iſrahel ſaluator tuus. Ex quo honorabilis factus es in oculis meis. Multi efficiunt̄ honorabiles in oculis gentium ſiue hominum ꝫ non in oculis dei. Aliqui ꝑ oppoſitū ī oculis dī ꝫ non hominum. Aliqui nec in oculis dei nec hominū. Aliqui autem ſunt honorabiles in oculis dei ⁊ nō in oculis hominū iſtud eſt melius. Primi ſunt ꝑſone ypocrite facie ⁊ palliate ad extra oſtendētes magnā humilitatem Intus aūt ſunt pleni ſupbie vana gloria preſumpcōne ⁊c̄. Tales in oculis dei qui videt corda non ſunt honorabiles. Secundi vero qui ſunt honorabiles in oculis dei ꝫ non hoīm ſunt perſone deuote que orant ⁊ faciunt penitentiam ꝫ aliquotiens forte faciunt aliq̄ bona intencōne. Tamen gentes ſcandaliſantur talibus dicit apoſtolus prouidentes bona non tantū coram deo ſed etiaʒ coram hominibꝫ ad Ro. xij. Tercij q̄ nec in oculis dei nec hominum ſunt honorabiles Sed abhominabiles ſunt publici ⁊ notorij peccatores vt ꝯcubinarij ⁊ meretrices ⁊ luſores ⁊c̄. De quibꝫ dicit ſcriptura letantur cum malefecerint ⁊ exultāt in rebꝫ peſſimis quoꝝ vie peruerſe ⁊ infames greſſus eorum. Prouer. ij. Quarti qui ſunt honorabiles in oculis dei ⁊ hominum ſunt illi qui taliter viuunt ⁊ talem ītencōneʒ habent in factis ꝙ quicq̄d dicūt vel faciunt pro honore dei ⁊ ſaluacione animarum caueant ne in aliquo ſcandaliſant gentes. Unde apoſtolus de ſe dicebat. Si eſca ſcandaliſat fratrem meū nō mādućabo carnes in eternum ne fratreʒ meum ſcandaliſem. j. ad Corinthios. viij De iſto gradu dicit ſcriptura de thobia ⁊ cognacōne ſua omnis autem cognacio e⁹ in bona vita Thobye. xiiij. In iſto gradu fuit beatus iohēs euuangeliſta Ideo ſibi dicit xp̄s. Ego dilexi te ⁊c̄.

De beato Barnaba

ERat vir bon⁹ a plen⁹ ſpiritusancto ⁊ fide verbum iſtud habet̄ in actibꝫ apoſtoloꝝ. c. xj Jam ſcitis ꝙ feſtum ⁊ ſolempnitas preſens tota eſt beati Barnabe apoſtoli. Ita erit ⁊ ſermo noſter ⁊ ſi placet deo de ſua ſanctitate vite poterimus recipere exemplum gubernādi vitam noſtraʒ vt ad paradiſum perueniamus ⁊ vt ita ſit ſalutet̄ virgo maria ⁊c̄. Pro introductione materie predicande poſſet hic querere aliq̄s ſimplex ⁊ ignorans. Unde eſt hoc ꝙ beatus Barnabas dicatur apoſtolus cū apoſtoli ſint. xij. ⁊ ipſe non ſit de numero illorum. Stricte autem ſolum ſunt apoſtoli illi quos criſtus in vita ſua elegit ⁊ miſit predicare quia apoſtolus idem eſt ꝙ miſſus ⁊ ſolum fuerunt electi duodecim auctoritas. Uocauit diſcipulos ſuos ⁊ elegit duodecim ex ipſis quos ⁊ apoſtolos nominauit vt habet̄ Luc̄ ſexto capitulo ⁊ nominat̄ ſic. Item dixit criſt⁹. Nonne duodecim hore ſunt diei. Si quis ambuambulauerit in die nō offendit quia lucē huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit. quia lux non eſt in eo vt habet̄ Johannis vndecimo capit̄lo

Non loquebatur de die naturali qꝛ ⁊ q̄
tuoꝛ horas habet nec de die vſuali. quia
aliq̄tiēs habet plures horas aliquotiens
minus ſ; loquit̄ de ſe qui eſt dies ille de q̄
dauid. Melioꝛ eſt dies vna in atrijs tu-
is ſup̱ milia auri ⁊ argenti duodecim ho-
re huius diei ſunt duodecim apoſtoli qui
fuerūt clari in ſanctitate ⁊ ſimul cum xp̄o
Iſto modo nec beatus barnabas paulus
ſunt de duodecim apoſtolis. Sed beatus
mathias fuit de numero illoꝝ qꝛ licet in
vita xp̄i non fuerit de numero apoſtoloꝝ
tñ̄ ſucceſſit inde ⁊ iaꝫ criſtus in coꝛde ſuo
elegerat ip̄m quando dixit. Amen amen
dico vobis ꝙ vos qui ſecuti eſtis in rege
neracōne cum ſederit fili⁹ hominis in ſede
maieſtatis ſue ſedebitis ⁊ vos ſup̱ ſedes
duodecim iudicantes duodecim trib; iſra
hel Mat. xix. In dicta auctoꝛitate nō lo
quebat̄ de iuda ſ; de beato mathia ei⁹ ſuc
ceſſoꝛe q̄ꝫ iam in coꝛde ſuo elegerat. Si
aūt largo modo volumus loqui de apo-
ſtolis nō ſolum illi duodecim qui per criſ
tum in vita ſua fuerūt electi ſunt apoſto-
li ſ; etiam illi qui poſt xp̄i aſcenſionem fu
erūt electi ſunt apoſtoli ⁊ ſic ſunt q̄tuoꝛ-
decim. Beatus paulus maximus apoſto
loꝝ quē elegit cum iret damaſcum ad p̱-
ſequendum xp̄ianos. d. Vas electionis
michi eſt iſte vt poꝛtet nomen meum co-
ram gentib; ⁊ regib; ⁊ filijs iſrahel Act.
ix. Ex iſta ratione in bullis papalib; in ſi-
gillo plumbeo paulus ponit̄ ad dextraꝫ ⁊
petrus ad ſiniſtram alias bulla eſſet falſa
Ratio qꝛ beatus petrus fuit electus a cri
ſto in ſiniſtra ſcꝫ in hac vita moꝛtali que
per ſiniſtram deſignatur. paulus aūt elec
tus fuerat a criſto in dextra gloꝛie qꝛ iam
xp̄us erat in gl'a in paſſibilis ⁊ imoꝛtalis
Etiā beatus barnabas fuit electus a criſ
to in dextra gloꝛie. De iſta electōne auc-
toꝛitas. Ieiunantib; aūt diſcipulis dixit
illis ſpūſſanctus Segregate michi ſaulū
⁊ barnabam in opus. Ad ꝙ aſſūpſi eos
Actuū. xiij. Patet ergo ꝙ beatus barna
bas eſt verus apoſtolus xp̄i licet non ele-
git eum in vita. Si aūt dicatur de omni
bus diſcipulis Quare ſanctus barnabas
fuit electus in apoſtolum ⁊ nō alij. Racō
aſſignat̄ in themate dicens. Erat vir bo
nus. Nota erat vir nō dicit erat homo qꝛ
multi ſunt homines qui ſunt magni pecca
toꝛes. Sed dicitur vir a virtute. qꝛ erat
virtuoſus ⁊ bonus patet thema in q̄ ſub-
tiliter oſtenduntur quatuoꝛ excellentie d̄
beato Barnaba apoſtolo

Prima ꝙ fuit alte virtuoſus qꝛ erat vir
Scd̄a ꝙ fuit plene pius qꝛ erat bon⁹
Tercia ꝙ fuit vere gratioſus. quia plen⁹
ſpirituſancto
Quarto ꝙ fuit digne gl'ioſus. qꝛ plenus
fide.

¶ Dico p̄mo ꝙ beat⁹ barnabas fuit alte v̄
tuoſus qꝛ erat vir. i. virtuoſus. Quid eſt
virtuoſū eſſe Dico qd̄ intell'cs memoria
⁊ volūtas ⁊ op̱a fiūt ſ̄m deū ⁊ ei⁹ man
data nō curāt q̄d dicūt gētes quid dꝫ fi-
eri ſ̄m deum talis eſt virtuoſus ⁊ foꝛtis
Sicut eñ̄ dicit̄ de illo qui leuit̄ cadit mo
dico vento vel impetu nō hꝫ virtutē non
eſt foꝛtis. Ecce q̄liter cadit ſ; qñ̄ ſtat foꝛ
titer dꝛ o v̄tutem hꝫ foꝛtis eſt. ita ſpiritu
aliter tot⁹ iſte mund⁹ eſt plenus ventis
qui ſūt temptacōnes demonū. Spūs. i.
ventus grandis ⁊ foꝛtis ſubuertens mō
tes ⁊ cōterens petras. iij. Re. xix. Mon-
tes alti fuerūt adā eua ſampſon dauid ſa
lomon tñ̄ ſubuerſi fuerūt vento tempta-
cōnis nō erāt foꝛtes qꝛ ſtatim ceciderūt.
Ideo virtuoſi ⁊ foꝛtes ſūt qui nō p̱mit-
tunt ſe cadere quacūq; tēptacōne. Scd̄o
qñ̄ quis poꝛtat onus foꝛtiter dicitur vir-
tutem habet iſte foꝛtis eſt ſecus ſi cū one
re cadit. Ita quilibet noſtꝝ poꝛtat mag-
nū onus carnis. viij. Sap. ix. Coꝛp⁹ qd̄
coꝛrūpit̄ aggrauat aīaꝫ. Qui g̊ p̱mittit ſe
cadere ponderē malaꝝ inclinacōm carnis
nō eſt virtuoſ⁹ nec foꝛtis ſ; ille qui tenet
ſe foꝛtiter eſt virtuoſus. Tercio preſens
vita non eſt niſi quedam via arenoſa tot

ſunt occaſiones peccandi ſcꝫ audiendo vi
dendo operando ⁊ oportunitates male ꝙ
ille nõ cadit eſt fortis ⁊ v̾tuoſus. Quar
to in hoc mundo habemus multas erũp-
nas tribulacõnum dolorum ⁊ infirmita-
tum paupertatum perſecucõnum. Ita ꝙ
multi cadunt per inpacientiam. Sed qui
ſcit ſe tenere fortiter contra ventum tẽp
tacõnum contra onus malarum inclinati
onum contra arenam occaſionum ⁊ ꝯtra
impetus tribulacõnum talis eſt virtuoſ⁹
auctoritas de illo ſancto Iob qui in hijs
q̃tuor fuit fortis. Ideo dicitur de eo vir
id ẽ virtuoſus. Erat in terra hus nomine
iob ⁊ vir ille erat ſimplex qꝛ cum haberet
corpus ⁊ aĩam ſolum ſequebatur animã
qua regebatur ⁊ rectus. qꝛ non permitte-
bat ſe cadere ac timens deum qꝛ dyaboli
temptacõnibꝫ non cecidit. Et recedens a
malo ſcꝫ vitando carnis inclinacões ma-
las. Talis fuit beat⁹ barnabas. Erat vir
.i. virtuoſus qꝛ deſpectis cunctis tempo-
ralibus bonis virtuoſe appetebat celeſtia
⁊ eterna. Nota quomodo fuit de ꝓpe d̾
ciuitate in caſſia de genere aaron de tribu
leui habẽs domum ⁊ poſſeſſiones ⁊ erat
literat⁹ in lege moyſi qui audita fama vir
tutum miraculorum ⁊ doctrine apoſtolo
rum volebat videre ⁊ audire ⁊ venit ihe
ruſalem ⁊ vidit apoſtolos ⁊ audiebat ſ̾-
mones eorum ⁊ erat tot⁹ attonitus. Et
quia ipſe erat magnus clericus ⁊ cognoſ
cebat tempus aduentus meſſie comple-
tum cum magna reuerentia ⁊ attentiõe
audiebat ſermones apoſtolorum. Ideo
fuit illuminatus. Nota cum quanta dili-
gentia eſt audiendus ſermo. Deinde dix-
it infra ſe ex quo audiui doctrinam iſtoꝝ
hominum volo videre eorum vitã. quia
multi predicant bene qui tamen viuunt
male ⁊ vidit ꝙ viuebant ꝯmuniter null⁹
habebat nec portabat pecunias particula-
riter niſi rectores hominum ⁊ mulierum
Et fuit multum ꝯtentus de eorum vita.

Deinde reſpexit miracula eorum qui cura
bant cecos ſurdos ⁊ cetera. O dixit bea-
tus barnabas ⁊ quis poſſet iſta facere ni
ſi deus. Nolo aliam probacõm ⁊ reuer-
ſus eſt domũ ⁊ vendidit omnia bona ſua
⁊ recepto congerio ab amicis venit ad a
poſtolos dicẽs eis. Unde erat de quo ge
nere ⁊ tribu ⁊ illuminatus predicacioni-
bus ſupplicauit eis vt ipſum reciperent in
ſocietate ⁊ fuit receptus ⁊ baptiſat⁹ bar
nabas ꝙ idem eſt ꝙ filius conſolacionis
qꝛ apoſtoli fuerunt valde conſolati de eo
⁊ precium bonorum operum poſuit ad pe
des apoſtolorum vt diſtribuentur paupe
ribus ſocietatis. Erat vir vbi criſt⁹ ſibi
aparuit in oracõne. Conſtans id eſt vir-
tuoſus eſto barnaba. quia premia eterna
percipies O qualis ꝯmutatio dare terre
na ⁊ accipere celeſtia d̾ omnibus que dixi
auctoritas de biblia ĩ qua maxime vita be
ati barnabe hẽr ioſeph hanc qui cognomi
natus eſt barnabas apoſtolis qđ eſt inter
pretatum filius conſolacõnis Leuites cy
prus genere cum haberet agrum vendidit
eum ⁊ attulit precium ⁊ poſuit ad pedes
apoſtoloꝝ Act. iiij. Ideo poſſumus dice-
re de eo. Naaman princeps milicie regis
ſirie erat vir magn⁹ apud dñm ſuũ ⁊ ho-
noratus. Per illũ enĩ dedit dñs ſalutẽ
ſirie ⁊c̃. iiij. Re. v. Moraliter pro nobis
Si vos de mũdo nõ habetis tantã virtu
tem dimittendi oĩa pro deo nec tenemini
Nos religioſi tenemur ex voto ſ̾ dimit-
tere tenemini omnia de malo iniuſto d̾ vſu
ra furto rapina de calũpnia ſolidata de de
cimis defũctoꝝ de alijs ſcꝫ male emendo
vel vendẽdo ⁊ reſtituere de illis de bono
iuſto poteſtis cõgregare ꝓ vobis ⁊ filijs
Item tenemur ad reſtitucõnem de dãp-
nis datis ⁊ multi nõ faciunt ſibi conſcien
tiam. Si ex negligentia veſtra vel ſaẽter
oues vr̃e intrarunt campum vel vineam
alteri⁹ licet curia non cogat vos tenemi-
ni ſatiſfacere. Item de notarijs q̃ in teſta

mentis faciūt mutare volūtatē teſtatoꝝ. Jtē ſi rex papa vel dominꝰ volebat dare alicui officiū vel beneficiū ⁊ vos impediuiſtis tenemini. Jtē de falſis teſtibꝫ in iudicio in dāpnum ꝓximis. Jtē ſi aliquis diſplicuit vobis ⁊ vos odio tollatꝭ ſibi vineā vel ortū arbores ⁊ huiuſmodi tenemini ⁊ nullus curat. Jtem de iudicibꝫ aduocatis notarijs ꝓcuratoribus nō poteſtis ſaluari niſi reſtituatis. Jdō dixit ille ſanctus pr̄iarcha Jacob laban ſocero ſuo ego om̄e dāpnum reddebam quicq̄d furtū ꝑibat Geneſ. xxxj. Scd̄a excellentia beati barnabe eſt. qꝛ fuit plene pius qꝛ erat bonus. ꝓprie eſſe bonum eſt qn̄ non ſolum ꝑſona curat de bono ſui. Sed etiā ꝓcurat bonum proximi ſui. qꝛ alias non eſſet bonus. Si ſolum curaret de ſe. Auctoritas. Deus mandauit vnicuiq3 de ꝓximo ſuo Eccl. xvij. Jtem dicit dyoniſius Bonū eſt qd̄ eſt ↄmunicatū ſuꝑpius ſcꝫ ad vtilitatem alioꝝ. Jdeo dixit rex achis ad dauid. Scio ꝙ bonus es tu in oculis meis ſicut angelus dei. j. Reg̃. xxix. angelus eñ dei licet nō poſſꝫ perdere gloriam nec ipſam augmentare eſſentialiter expedit ꝙ al's ⁊c̃. Patet ergo ꝙ eſſe bonum eſt curare non ſolum de bono ſuo ſꝫ etiam alterius Sic beatus barnabas fuit nō ſolum bonus de bono ſuo ſꝫ alterius. cupiebat eñ ſaluare totū mundum incepit ire predicando de villa in villam de ciuitate in ciuitatem nolebat habere villā ciuitatem nec domū ꝓpriā erat vir bonus. Singulariter dicā vobis vnā bonitatē q̄ꝫ fecit quō paulus fuit cōuerſus in via dum iret damaſcū rediꝫt ih'lm qui voluit ſociari xp̄ianis om̄s fugiebāt ſciebāt ip̄m perſecutorē. Beatus barnabas ſolus ſe ſibi aſſociauit ⁊ ip̄m ad ap'los duxit. Cū aūt paulus veniſſet ih'lm temptauit ſe iūgere diſcipulis ⁊ om̄s cauebāt eum nō credentes ꝙ eſſet diſcipulus Barnabas aūt apprehenſum illū duxit ad ap'los ⁊ narrauit illis ⁊c̃. Actuū. ix. Quale feſtū ⁊ gaudium fuit factum de eius ↄuerſione mirabili. Jtem nota quō pie reconſiliauit ſibi ſocium Johēꝫ marcū vocatum qui dimiſerat eum cum fuiſſent in ꝑiculo mortis pater Actu. xiij. ⁊ xv. ca. Bene ergo poſſumus ſibi dicere ⁊ in bonitate tua doce me iuſtificacōnes tuas ps̄. lviij. Moraliter etiam nos debēmus hanc bonitatē habere nō ſolū ꝓcurādo bonū noſtrum. ſed etiam ꝓximi. Accidit aliquotiens in domo ꝙ vir erit bonꝰ ⁊ deuotꝰ ⁊ vxor erit mala indeuota leproſa ſeu laminera verboſa nō ſufficit viro dicere nō curo ſufficit ꝙ ſaluem aīam meam ſꝫ oportet ꝙ bonis modis ⁊ verbis dulcibꝫ inducat eam ad bonum. Et ꝑ oppoſitum ſi mulier eſt bona ⁊ vir ſit malꝰ iurator raptor luſor ⁊c̃. ⁊ vxor ſit bona ⁊ deuota oportet qn̄ vir erit in bonis ꝙ ip̄a dulciter īducat eū ad bonum dicendo. O marite quare non confitemini ⁊c̃. Jtem de parentibꝫ erga filios non ſufficit habere ⁊ tenere filios paſtos ⁊ indutos ſꝫ ꝙ ſint bene nutriti nō iurent nec mentientur nec furenꝫ ⁊c̃. Nota qualiter matres tenentur eis oſtendere vt ſignent ſe orent ⁊c̃. Mane ⁊ ſero ⁊ filij ſunt mali culpa eſt parentum qui licꝫ de ſe ſint boni tamen erūt dāpnati ex mala cura filiorum quia ſic arbor tenuis poteſt adaptari ⁊ ſi non fit eſt culpa ortulani ita et cetera. Ortolani in orto xp̄i ſunt illi de matrimonio qui plantant arbores ſcilicet filios. Si ergo quando ſunt tortuoſi ⁊ male vite ⁊ ribaldi ⁊ cetera culpa ē parentum. Si quis ſuorum ⁊ maxime domeſticorum curam non habet fidem negauit ⁊ eſt infideli deterior. vidua eligatur non minus ſexaginta annorum ⁊ cetera. Prima ad Thymotheum quinto capitulo Jtē qui hꝫ aliqd̄ officiū vl' regimen ciuitatis vel cōmunitatis debēt procurare bonum non ſolum ſibi. ſꝫ tocius ↄmunitatis corrigendo peccata. Tercia excellēcia fuit vere gratioſus qꝛ plenus ſpirituſctō.

Sciēdū ꝙ grā gtuz faciens nō eſt niſi ꝙ perſona habeat ſpiritū ſanctū qꝛ ſimlˀ ſtāt ꝛ ſimul perduntur qꝛ non peccat ꝫ beatus Barnabas habebat ſimul ſpiritū ſanctū ꝛ gratiam gratum facientem. Jdeo dico ꝙ erat vere grōſus in omnibus dictis et factis ſuis. Nota quomodo fuit per an num in ciuitate anthiochie ꝛ magnā tur bam conuertit ꝛ ibi ipſe mutauit nomen xpiani enim tūc dicebantur diſcipuli hoc nomen diſcipulus eſt correlatiuū ſcꝫ ad apoſtolus quorū erant diſcipuli. O dixit beatꝰ barnabas melius eſt ꝙ relacio cog nominacio ſiue diriuatio fiat ad xp̄m Jō ordinauit ꝙ diſcipuli vocarentur criſtia ni vt patet Actuum.ij. Et fuit ꝯpleta ꝓ phetia yſaie dicens. Seruos ſuos voca uit nomine alio. Jn quo qui benedictus eſt ſuper terram benedicetur. Jdeo amen Yſa.lv. Jtem qualiter recuſauit diuinos honores ſibi oblatos Actuum.xiiij.pleni tudo ſpiritusſancti repellebat ab eo ſpiri tum inanis glorie ſed omnia referebat in deum. Jdeo poterat dicere. Spiritus tu us bonus deducet me in terram rectam. pſalmos.cxlij.. Moraliter habetis ħ doc trinam ꝙ in omnibus factis ꝛ dictis ve ſtris detis honorem deo quia multa bona opera perduntur qꝛ honor non datur deo quecunqꝫ faciatis in verbo aut opere oīa in nomine domini ihēſu xp̄i facite ad Colˀ iij. Quarta excellentia eſt quia fuit dig ne glorioſus quia plenus fide qꝛ propter plenitudinem fidei fuit glorificatus qꝛ fi des criſtiana habet tantam virtutem ꝙ q̄ eam tenet in corde ſine errore vel falſa o pinione deus facit ipſum glorioſum ī mi raculis in hoc mundo ꝛ in alio per gloriā eternam. Jdeo quando curabat aliquem dicebat fides tua te ſaluum fecit. Non di xit humilitas tua vel patientia tua et ce tera auctoritas. Acceſſum habemusˀ per fidem in gratiam iſtam. Jn qua ſtatus ſ. faciendi miracula ꝛ in alio gloriamur in ſpe glorie filiorum dei ad Romanos.v.

Jdeo beatus barnabas ex fide firma q̄ ha bebat predicabat ore curauit omnē infir mitatem. Non legitur ꝙ portaret alium librum niſi euuāgeliū beati mathei ꝙ ma gis large ponit vitam xp̄i. Et quādo por tabatur ſibi infirmus ad curandum pone bat illud euuangelium ſuꝑ eum in nomi ne Jheſu ꝛc̄. Et curabatur ecce qualiter fuit in hoc mundo glorioſus in miraculis ꝛ in alio in premijs. Nota hic eius mar tirium. Moraliter ꝙ ex quo fides xp̄iana habet tantam virtutem conſulo vt ſciatꝭ eam quia tota continetur in credo in deū ꝛ dicatis mane ꝛ ſero cum proteſtacōne detur ratio de cantela accenſa que exting uitur niſi reſpiret Jdeo dauid. Credidi ſ. in corde ꝓpter qd̄ locutus ſum ſcꝫ in ore. Et qualiter ego autem humiliatus ſū ni mis.

De ſancto Johanne baptiſta vel in eius vigilia. Sermo

Anteꝗuam exi res d̄ vulua ſanctificaui te ha betur verbum iſtud textualiter in libro ie remie ꝓphete capitulo primo ꝛ recitatiue in epiſtola hodierna de vigilia ꝛc̄. Salu tetur virgo maria ꝛc̄. Pro introductiōe materie predicande ꝛ declaracōne thema tis. Sciendum ꝙ ille magnus ꝓpheta ꝛ a micus dei Jeremias in epiſtola hodierna recitat magnas gratias quas deus fecit ſibi dicēs. Factum eſt verbum domini ad me dicens. Priusq̄m te formarē in vte ro noui te. Et anteqꝫ exires de vulua ſāc tificaui te ꝛ ꝓphetam in gentibus dedi te. Jeremie primo. Jn hijs verbis narrat q̄ tuor magnas gratias quas deus fecit.

Prima familiaris collocucio.
Secunda eternalis predeſtinatio
Tercia ſpecialis ſanctificacio
Quarta ꝓphetialis illuminatio

De prima ſcilicet familiari collocutione
qui cum Jeremias eſſet ad huc puer deꝰ
ſibi loquebať familiariter legitur de abra
ham cui pro ſingulari gratia deus voluit
loqui ſ; in qua etate nõ quando erat puer
vel iuuenis ſ; qñ fuit.lxxv.annoꝝ. Gene.
xij. Sed ieremie fuit locutus cum adhuc
eſſet puer. Ecce quare dicit factũ eſt ver
bum domini ⁊c̃. De ſcd̃a qꝛ eſſentialiter
deus predeſtinauit eũ vt eſſet ſanctus in
hoc mundo ⁊ glorioſus in paradiſo Et ſ;
reuelauit ſibi quaſi vt aperiret ſibi libꝝ p̄
deſtinacõnis in quo nullus legit niſi deus
Si vultis intelligere iſtam grãm cogita
te illud verbum nemo ſcit vtrũ odio vel
amore dignus ſit Eccl'.ix. Sed ieremias
ſciuit qꝛ deus ſibi dixit priꝰ ꝙ̃ te forma
rem in vtero noui te. Nõ ſolum ſcientia
ſpeculacõis ſ; ſcientia approbacõnis. De
tercia ſcꝫ ſanctificacõe ſpũali maxima gra
tia fuit ꝙ anteꝙ̃ fuiſſet ſanctus q̃m natꝰ
Noe habuit pro ſingulari gratia quando
fuit quingentoꝝ annoꝝ qꝛ tunc fuit a dõ
ſanctificatus. Sed ieremias iaꝫ in vtero
matris anteꝙ̃ exires de vulua ſanctifica-
ui te. De quarta ſcꝫ illuminacõne ꝓbabi-
bili. qꝛ deus fecit eum conſiliarium ſuum
⁊ ſecretarium reuelando ſibi ventura. Jõ
dixit. Et ꝓphetam in gentibus dedi te iſta
verba ⁊ iſte quatuor gratie ꝓprie ⁊ hyſto
rice dicuntur de ieremia ꝓpheta. Sed ap
priate ⁊ allegorice recitantur de beato io
hanne baptiſta hodie in eccleſia. quia ſibi
etiam deus fecit iſtas quatuor gratias ⁊
fuit in vtero ſanctificatus. Jdeo apropri
ate dicit thema Antequam exires de vul
ua ⁊c̃. Queſiui amore veſtri q̃t ſunt mo
di quos deus tenet ad ſanctificãdum pec-
catorez ⁊ qui ſunt. Et inueni ꝙ ſũt q̃nꝙ̃
⁊ de quinto modo loquitur thema. Ante
q̃m exires d̃ vulua ⁊c̃. Et ſunt modi iſti
qui ſequuntur primus.
Primus eſt finalis contritio
Scd̃s penitentialis ↄuerſio
Tercius martirialis afflictio
Quartus baptiſmalis ablucio
Quintus ſpecialis preuentio
¶ Dico primo ꝙ vnꝰ modus quem deꝰ te
net ſanctificandi peccatorem eſt finalis cõ
tritio quando perſona vixit diu ĩ peccatis
⁊ mala vita ſine timore dei ⁊ verecundia
gentium nec curat de deo ymo forte non
credit. Sed finaliter quando debet mori
deus aperit ſibi fontem tunc dãs ſibi con-
tricõnem de peccatis ex qua purificatur ⁊
ſanctificatur anima Sed de iſto non facit
cotidie qꝛ in tota ſacra ſcriptura non le-
gitur ꝙ aliq̃s fuerit ſanctificatus niſi vnꝰ
ſ.latro de quo dicit leo papa ꝙ ſemꝑ fuit
male vite ⁊ nunq̃m fecit aliq̃d bonum in
vita ſua ⁊ ſuis criminibꝰ captus ⁊ ſenten
ciatus fuit ad latus xp̄i ſuſpenſus ⁊ ſubi-
to xp̄s aꝑuit ſibi fontem miſcd̃ie ⁊ flumē
contricõis venit ad eum ⁊ dixit xp̄o cum
mg̃nis ſingultibꝰ ⁊ ſuſpirijs Domine me
mento mei dum veneris ĩ regnum tuum
Luc̃.xxiij. Et xp̄s ſibi rñdẽs dicẽs. Amē
dico tibi hodie mecũ eris in ꝑadiſo ⁊ fuit
ſanctificatꝰ ab oĩbꝰ ſuis pctĩs. Sꝫ poſſꝫ
queri ab aliq̃ cũ duo legant̃ latrones fuiſ
ſe cum xp̄o ſuſpẽſi q̃re vnꝰ fuit ſctĩficatꝰ
⁊ aliꝰ nõ Rñſio q̃ a ſanctis doctoribꝰ aſ-
ſignatur eſt iſta . Dicunt euuangeliſte ꝙ
criſtus expirauit hora nona ⁊ tunc ſol eſt
alte ⁊ incipit declinari ad occaſum ⁊ vm
bra brachij xp̄i tetigit latronē que fuit tã
te virtutis ꝙ ↄuertit eũ. Neꝙ̃ mirꝝ quia
legit̃ in actibꝰ apoſtolorum ꝙ vmbra be
ati petri ſanabat infirmos Actuũ.v. Di
catur quomodo ponebantur infirmi ĩ gra
batis per vicos vt vmbra petri tangeret
eos. Quid mirum ergo ſi vmbra xp̄i con
uertebat peccatorem de nullo alio legitur
ꝙ habuerit malam vitam ⁊ bonum finē
niſi de iſto latrone de iſto modo ſanctifica
cõnis ꝓphia. Congregabo eos quaſi gre-
gem ad victimam ⁊ ſanctifico eos in die
occaſionis Jere. duodecimo Hoc dicebat
ꝓpheta orando. Modo quilibet noſtrum
vellet ſanctificari viuere ad libitum et ha

here bonũ finem Jdo vſurarij ⁊ lenones
⁊ meretrices quãdo iurant dicunt ſi deus
me portabit ad bonum finem. Sed ipſi
nolũt hr̃e bonã vitam ideo nõ habebunt
bonum finem. Jdeo non expectetis finez
ſed ꝓ tempore ꝙ habetis dimittatis ma
lam vitam ⁊ peccata ⁊ veniatis ad deum
qꝛ in fine tot ſunt dolores ꝙ non poſſunt
habere deuocõꝫ nec ꝯtricõnem nec recor
dantur de peccatis. Nulls dicat eya deꝰ
qui pepꝑcit parcet michi. Confidere de dei
miſcꝛdia ſine penitentia ſtulticia eſt. Jdeo
modo ꝓ tempꝑe redite ad bonam vitam
⁊ penitentiaꝫ ⁊ ſic eritis ſanctificati a pec
catis. Jta dixit apoſtolus quibuſdaꝫ pec
catoribꝫ poſtq̄ꝫ redierũt ad bonam vitaꝫ
Liberati autem a peccato ſerui facti eſtis
iuſticie. Humanum dico ꝓpter infirmita-
tem carnis veſtre. Sicut enĩ exhibuiſtis
membra veſtra ſeruire inmundicie ⁊ iniq̄
tati ad iniquitatem. Jta nũc exhibete mẽ
bra veſtra ſeruire iuſticie in ſanctificacõꝫ
Cum enĩ ſerui eſſetis peccati liberi fuiſtis
iuſticie Quem ergo fructũ habuiſtis tũc
in illis in quibus nunc erubeſcitis. Nam
finis illorum mors eſt dicunt. Nunc ve-
ro liberati a peccato ſerui autem facti dei
habetis fructum veſtrum in ſanctificacio-
nibꝫ Ro. vj. Scd̃s modus ſanctificacio
nis eſt vel habetur per penitencialẽ ꝯfeſſi
nẽ. qñ perſona que fecit plura peccata ſu-
perbie ⁊ vanitatis auaricie ⁊ cupiditatis
luxurie ⁊ carnalitatis ⁊ ſic de alijs nõ ex-
pectat finẽ. qꝛ iuuenis non expectat ſenec
tutem nec ſanus infirmitateꝫ ſed de bona
hora redijt ad deũ dolet de peccatis ⁊ pro
ponit abſtinere confitet̄ acceptat peniten
tiam ſatiſfacit ꝑti inimicis ſeruat feſta cõ
municat deuote. Jſto modo multi ſancti
ficantur ille eſt ſecundarius modus. Jſto
mõ magdalena fuit ſanctificata vt habe-
tur Luce. vij. que in iuuẽtute cecidit neſci
ens cauere in tm̃ ꝙ ita fuit diffamata ꝙ
ꝑdidit nomen ⁊ dicebat̄ peccatrix ſ; quid
fecit nõ ſpectauit ſenectutẽ nec finẽ ſed au

ditis ſermonibꝫ xp̄i dicentis pẽnitentiam
agite ⁊c̄ O dixit ipſa ad huc potero ſalua
ri ſi faciã penitentiã ⁊ venit ad pedes xp̄i
⁊ lacrimis riga uit pedes eius ⁊ recepit ĩ
ſe magnã penitentiã ieiunia orões et alia
in tm̃ ꝙ. xxx. annis fuit in deſerto ſolitaria
que nichil ꝯmedit nec bibit dormiebat ſu
per lapidẽ ⁊c̄. Jſte modus eſt melior q̄ꝫ
primus de iſto dicit dd̃. Fluminis impetꝰ
letificat ciuitatẽ dei. Sanctificauit taber-
naculum ſuũ altiſſimꝰ pſ. xlv. Nota flu-
minis impetus. i. percutiens quatuor flu-
mina ſe percutiunt in anima peccatoris pe
nitentis ſcꝫ
Flumen olei
Flumen mellis
Flumen aque
Flumen ſanguinis
Et de q̄libet iſtoꝝ dicit̄ fluminis impetꝰ
De primo de cathedra dei procedit flu-
men olei miſericordie. Significatum per
oleum quod eſt medicinale ⁊ curat vul-
nera intellectus contra errores ⁊ falſas
opiniones ⁊ voluntatis contra odia ran-
coris ⁊ memorie contra dei beneficiorũꝫ
obliuiones Curat enĩ vulnera cordis cõ
tra malas cogitacõnes oris contra men-
dacia ⁊ falſa periuria ⁊ cetera oculorum
a malis aſpectibꝫ aurium ab auditu malo
rum verborum Manus a furtis rapinis
percuſſionibꝫ tactibꝫ imundis ⁊ cetera fi-
naliter tocius corporis ⁊ contra vulnera
luxurie tanq̄m bonus medicus mittit flu
men ſue miſericordie vngẽs vulnera pec
catorum. Ecce quare dicit fluminis im-
petus qꝛ ſubito venit De ſecundo etiã
mittit flumen mellis ſpirituſſancti ⁊ hoc
quando perſona recipit ſpem venie dicen-
do verum eſt ꝙ ſum peccator ⁊ feci mlta
mala ſ; decetero emendabo vitam meaꝫ
fui ſuperbus vanꝰ ſed decetero volo hu
miliari ⁊ ſic de alijs. De tercio flumĩe
aque eſt quãdo perſona penitens lacrima
tur pro peccatis dicens. O miſer⁊ Quid
erit de me. ſi dicat̄ nõ ẽ flumẽ ſ; diſtillacõ

aliquaꝝ lacrimaꝝ dico ꝙ ymmo qꝛ maio-
rem virtutem habet vna gutta lacrimaꝝ
q̄m totum mare ad abluendum peccata.
De quarto flumine ſanguis eſt qn̄ ex pec
catis homo diſciplinat ſe iſta penitentia ē
ꝓpria homicidis ꝛ omnibꝫ qui tractant, et
conſentiunt in mortem alicuius ſc̄m illud
quicunqꝫ effuderit humanū ſanguinē fun
detur ſanguis illius Geneſ.ix. Ecce qua
re dicit fluminis impetus. Nota letificat
ciuitatem dei qꝛ gaudium eſt angelis dei ī
celo ſuꝑ ꝛc̄. Luce.xv. Sanctificauit tab-
naculum ſuū altiſſimus q̄ꝫdiu homo eſt ī
pctīs eſt ſtabulum porcoꝝ. Sed poſtq̄m
fluminis impetus mundauit eū efficit̄ ca
mera ꝛ habitaculum dei. Tercius mod⁹
eſt melior ſcꝫ martirialis afflictio qn̄ ali-
quis ꝓ fide catholica vel ꝓ aliqua virtu-
te tenenda manutenenda moritur ꝓ xp̄o
martir efficitur ꝛ ſanctus vt ſi captiuus
ꝑmitteret ſe mori anteq̄ꝫ fidē catholicam
vellet abnegare martir eſt ꝛ in nūero ſcō
rū martiꝝ ↄputat̄. Item de muliere cap
tiua ſi ꝑmitteret ſe mori anteq̄ꝫ ↄſentiret
peccato eſſet martir cum beata katherina
Item inter xp̄ianos ſi meretrix cōuertat̄
ꝛ poſt ↄuerſionē cogitur ꝑ aliquē ꝛ ipſa
contradicente tandē ab illo occiditur mar
tir efficit̄. Item de ſeruitore cui precipit̄
fieri aliq̇d a domino ꝛ non vult facere ꝛ
occiditur a domino martir ē. Itē de mu
liere nolente conſentire viro aliq̇d in ho-
neſtum ꝛ occiditur a viro martir efficit̄.
Item de illo qui manutenet ↄmunitatē
ſi ꝓpter hoc occidit̄ martir eſt. Beati qui
pſecucōeȝ paciunt̄ ꝓpter iuſticiam qm̄ ip-
ſoꝝ eſt regnum celoꝝ Mat.v. De iſto
modo ſanctificacōnis dicit ꝓpheta prepa-
rauit dn̄s hoſtiā ſanctificauit vocatos ſu-
os Sophonie.j. Quart⁹ modus eſt bap
tiſmalis ablucō. Iſte modus eſt leuis ꝑ
quē modum nō ſolum pueri ſanctificant̄
ab originali peccato. Dicatur q̇d eſt quia
anima de ſe inḡntum eſt ad ymagineȝ dei
eſt pulchrior ſole nulla creatura, corpora
lis eſt ita pulchra intm̄ ꝙ ſi poſſet videri
Sed qn̄ maculatur qn̄ infūdit̄. Sicut ſi
ego mitterē velū album in cōqua detinc-
to. Ita ꝺ̇ anima ſi moriat̄ ante baptiſmū
nō intrat paradiſū licet poſſet venire ad
portam petens ingreſſum. Sed dicit̄ ſibi
a xp̄o reſpicias te quō es turpis. Ideo q̄
modo ſtaret cū iſtis ꝛc̄. Reſpondit ani-
ma dn̄e ego nullum peccatū feci ꝛc̄. Et
xp̄s ꝛ idō nō dabo tibi penā cum illis de
inferno ꝛ remittit eā ad lymbum puero-
rū vbi nō eſt ignis nec demōes ꝛ ibi ſtāt
delectabiliter ꝛ diſputāt inter ſe ꝛc̄. Ne
mo intrabit in ea aliq̇d coinquinatū apoc.
xxj. Iſto mō etiā adulti ſanctificant̄ non
ſolū ab originali ſꝫ etiā ab omnibꝫ actuali
bus. Intm̄ ꝙ ſi moriat̄ anteq̄ꝫ peccat ſub
ito euolat recta via etiaȝ ſi ante habuiſſet
omnia peccata ex quo nō ficte accedit ad
baptiſmū Nota contra vetulas dicentes
ꝙ anima pueri nouiter baptiſati qn̄ mori
tur tranſit purgatoriū ex dolore mr̄is ꝛc̄
non credatis qꝛ error eſt ſic ſanctificatis
dicit apoſtolus peccatores aliqn̄ fuiſtis
ſꝫ abluti eſtis ſꝫ ſanctificati eſtis in nomīe
domini noſtri iheſu xp̄i.j.ad Corinth.vj
Quintus modus eſt excellentior ſcꝫ ſpe-
cialis preuentio. Iſto modo ſolum tres
perſone fuerunt ſanctificate.i.am in vtero
matris ſine meritis ipſius creature prece-
dentibꝫ. Iſto modo legitur mariam fuiſ-
ſe ſanctificatam in vtero matris ꝛ ſic dece
bat. quia matrem dei ꝛc̄. Etiam legitur
de Jeremia ꝓpheta qui etiaȝ in vtero ma
tris fuit ſanctificat⁹ qꝛ debebat de xp̄o ꝓ-
phetiſare. Tercius ꝛ vltimus fuit beatus
Iohēs baptiſta. Non legit̄ ꝙ beatus io-
hānes euuāgeliſta fuerit ſanctificat⁹ nec
petrus nec paulus. Sed de iohāne legit̄
ꝙ poſtq̄ꝫ virgo maria ↄcepit filiū dei iuit
ad viſitandum helizabet ↄſanguineā ſuaȝ
q̄ꝫ gabrielis reuelacōe ſciuit eſſe grauidā
vt patet Luce.j. Et ſicut virgo maria in-
trauit domū ſalutauit Elizabet ꝛ vt audi
uit ſalutacioneȝ marie exultauit infans in

vtero matris. Tunc elyſabeth a ſpũ ſcõ
ſauit ꝙ virgo Maria erat grauida de fi
lio dei ⁊ dixit. Benedicta tu in mulierib9
et benedictus fructus ventris tui. Ecce
eni vt facta eſt vox ſalutacõis tue in au
ribus meis exultauit in gaudio infans in
vtero meo. Luc. pꝛio. Et amplexantes
ſe mutuo ⁊ oſculãtes tanta ſanctitas ex
uit de virgine ꝙ ſanctificauit Johannez
in vtero matris exiſtentẽ. ⁊ Johes cog
nouit pñciam filij dei quia dicit ſanctus
Thomas ꝙ vſus liberi arbitrij fuit in eo
acceleratus. Ecce qualiter beatus Joh
fuit ſanctificatus iuxta angeli reuelacões
Spũ ſancto replebitur adhuc ex vtero
matris ſue. Luc. i. Ideo Johãni appꝛo
pꝛiate di. thrẽ. anteq̃ exires de vulua ſã
ctificaui te ⁊c.

De ſancto Johãne baptiſta

Eliſabeth im
pletum eſt tps pariendi Lu.
pꝛio. Ab iſto themate ego re
cipio motiuũ pꝛedicãdi de fine mundi q̃
erit ⁊ in breui. Ideo in pñti ſermone vo
lo vobis declarare ꝑ aliquas ſilitudines
palpabiles ⁊ moꝛales quõ finis mũdi i
ſtat de ꝓpinquo nullus tñ ſcit tps deter
minate ⁊ annũ menſez vel diẽ. Credo
ꝙ erit materia grõſa ⁊ acceptabilis ⁊ no
bis ꝓficuoſa ⁊ meritoꝛia. Saluteẽ vir
go Maria ⁊c. Anteq̃ veniã ad materi
am pꝛedicãdaz oz declarare duo moti
ua. ſcz que ẽ iſta elyſabeth. Et q̃d eſt e9
tps pariendi. Hoc nomẽ elyzabeth eſt
cõpoſituz ex tribus noib9 hebꝛeis ſiue he
braycis. El. i. deus. y. i. meus. zabeth. i.
ſeptima. Elyzabeth. i. dei mei ſeptima.
Iõ ſm iſtã interꝑtacõez ſignat genera
cõez. i. duracõem humanã que eſt iã ſep
tima. qz ſicut in hoĩe qui ſm curſũ nature
viuit ꝯputantur. vij. etates. Pꝛima eſt
infancia. i. non fancia a foꝛ faris. Iõ pꝛia
etas mũdi fuit infancia. ſ. ab adã vſq̃ ad
Noe. qz tunc neſciebãt loq̃ de deo nõ ha
bebãt reuelacões nec libꝛos nec mgrõs.
nec doctoꝛes. Scd̃a etas hoĩs diciẽ pue
ricia a puritate. vij. ãnis vſq̃ ad. xiiij. In
iſta etate fuit mũdus a Noe vſq̃ ad A
brahã. tunc eĩ fuit mũdus aquis diluuij
purificatus. Tercia eſt adoleſcẽcia. i. creſ
cencia a. xiiij. ãnis vſq̃ ad. xxv. ãnos. In
iſta etate fuit mũdus ab abrahã vſq̃ ad
Moyſen. qz creuerũt ĩ dei cognicõne
Quarta eſt iuuẽtus a. xv. annis vſq̃ ad
xxv. vel. xl. In iſta fuit mũdus a Moy
ſe vſq̃ ad dauid. Quinta virilitas a. xl.
annis vſq̃ ad. lx. In iſta fuit mundus a
trãſmigracõe babilonis vſq̃ ad xp̃m.
Septima eſt decrepitus. i. deficiẽs a. xc.
annis vſq̃ ad finẽ mundi. ꝓpter hoc dice
bant apoſtoli. Nos ſumus ĩ quos fines
ſcl'oꝝ deuenerũt. pꝛia ad Coꝛ. x. Ecce q̃
elyzabet. i. dei mei ſeptima. ſcz etas natu
re huãne ⁊ duracõ ei9 vſq̃ ad finẽ mun
di. Modo videam9 quid intelligendũ
eſt ꝑ tps pariendi iſtius elyzabeth vetu
tule. Dico ꝙ finis mũdi q̃ erit cito ⁊ bre
uiter qui finis ꝑt dici partus ex q̃tuoꝛ ſil'
itudinib9 quas habebit cũ muliere ptuꝛi
ente. de quib9 dauid. Ipſi videẽtes ſic ad
mirati ſũt conturbati ſũt cõmoti ſunt tre
moꝛ appꝛehendit eos ibi doloꝛes vt ptu
rientis pꝛio. xlvij. In muliere grauida q̃
eſt iuxta partũ inuenio q̃tuoꝛ condicões
Pꝛia ꝙ computat tps et aliquociẽs er
rat in conputu. ⁊ ſubito veniũt doloꝛes
in partu. Ita multi errãt circa conputuz
finis mũdi dicẽdo non erit. Ita cito pꝛi
mo erit hoc ⁊ hoc ⁊c. O quot erũt decep
ti in cõputo qz quãdo ipſi non credẽt ſu
bito veniet. Iõ dicit. ipſi videẽtes ſic ſcz
ſubuerſionẽ mũdi admirati ſũt. Secũ
da condicõ eſt qz mulier quãdo ſibi veni
unt ſigna ptus turbaẽ ⁊ mittit ꝑ obſte
trice ⁊ ꝑ tali ⁊ tali ⁊c. Ita in fine mũdi

turbabūtur gētes vnus dicet. O miſer
vellem cōfiteri ⁊c̄. Dicet alius vſurari⁹
vidiſtis talē. ⁊ quid vult. vellē ſibi reſti
tuere modo faciat. qꝛ tūc nō erit hora qꝛ
tūc quicq̄d eſt in mūdo dꝫ cremari. Jꝰ
dem dicet illi qui mō nolūt parcere tunc
ꝓquirent inimicos vt faciāt pacē. Idē
de religioſis qui mō non curāt ſeruare re
gulā tūc ibūt ad ſacrificiū vt videant re
gulā ⁊c̄. Ecce quare tūc erit hora. Idē
de illis q̄ mō n̄ curāt ſeruare penitenciā
Jdeo dicit cōturbati ſunt. Tercia condi
cō eſt quia mulier in partu a capite vſqꝫ
ad pedes hꝫ dolores. Jta in fine mundi
qn̄ gentes videbūt confragracōēꝫ ignis
dicet vnus. O miſer quid faciaꝫ ego ha
beo tot caſtra ⁊c̄. ⁊ mō conburētur. dicꝫ
alius. O miſer ego habeo tot florenos
in taxia ⁊ ali⁹ dicet. ⁊ ego tot capita gre
gū. Idē de mulierib⁹ qn̄ ornant ſe crini-
bus ⁊c̄. Jgnis omīa ꝯſumet ymo eciam
corpus ⁊ animā. Jō dicit cōmoti ſunt.
Quarta condicō eſt qꝛ mulier qn̄ parit
timet ne moriat̄. vel ne creatura poſſꝫ ex
ire. Jta tunc gētes tremebūt videntes
mortē in gutture. Jō dicit. Tremor ap-
prehendit eos. ibi ſcꝫ in fine mūdi dolo-
res vt ꝑturiēt. Ecce q̄re finis mūdi dꝛ
partus. Vn̄ ꝫ dicit theā. Elyzabeth ſcꝫ
duracō generacōis humane quā tenem⁹
impletū eſt tp̄us pariēdi ſcꝫ de ꝓpinquo
Hoc volo modo declarare palpabiliter
ſm quod manifeſte poteſt cōgnoſci finis
diei ex receſſu radiorū ſolis.

- Ab ymis torrentibus
- A planis conuallibus
- Ab eleuatis coſtibus
- Ab excelſis collibus.
- Et a ſummis montibus.

Dicitur finis diei eſt quando radij ſola-
res non illuminant torrentes ⁊ valles.
coſtes. colles ⁊ mōtes. Jſte ſol eſt xp̄s
Auctas. Orietur vobis timentibus nō
men meum ſol iuſticie. non dicit ſol na-
ture. Mal. iiij. Jtem in nouo teſtamēto
quādo laudamus ꝟginem in matutinis
dicit̄ ſibi Felix namqꝫ es ſacra virgo ma
ria ⁊ omni laude digniſſima qꝛ ex te or-
tus eſt ſol iuſticie xp̄s deus noſter. Mo
do videamus ſi radij claritatis huius ſol'
illuminant torrentes vel valles ⁊c̄. ⁊ ſic
poterimus dicere ⁊ cognoſcere. Si dies
mundi eſt ad finem. Torrentes dicūtur
laboratores mechanici. Racō quia tor
rentes ſunt aſperi ad ambulandum ⁊ pe
troſi. Jta vita laboratorum eſt aſpera ī
pane vino indumētis domo lecto ⁊ labo
ribus multis. Jtem torrentes aliquādo
habundant aquis. aliquādo non ꝙ vna
formica poteſt trāſire. Jta laboratores
aliquādo habundant ī pane vino ⁊c̄. ali
quociēs veniūt ſiccitates grando pruina
ꝙ nihil colligunt. Tercō torrentes ſunt
plus baſſe Jta laboratores parum ap-
preciantur ⁊ tamen tam prelati q̄ꝫ reges
omnes viuimus cum eis de eorum labo
ribus. Ex hijs tribus racōnibus labora-
tores dicūtur torrentes. Auctoritas q̄-
niam poſſunt dicere laboratores immi-
nuti ſumus domine plus q̄ꝫ omnes gen-
tes ſumus qꝫ omnes humiles in vniuer
ſa terra. Modo videamus ſi iſti torren-
tes illuminantur ⁊ calefiunt a radijs ſol'
iuſticie. Nam illuminacō eſt per ſapien-
ciam calefactio per deuotionem. Dico ꝙ
nec illuminantur nec calefiunt. Antiqui-
tus q̄ꝫtumcumqꝫ laborator eſſet vel fuiſ
ſet groſſus ſimplex vel piſcator ad min⁹
habebat quatuor que ſunt neceſſaria ad
ſciendum cuilibet. Primo ſciebāt ſe ſig-
nare ⁊ modo nihil niſi circulꝫ in chorea
et ſimilibus ⁊c̄. Secūdo ſciebāt Credo
in deū quod dꝫ ſciri plus q̄ꝫ pater noſter
et ꝙ peticōes continet ſeptē et modo ni-
hil bene ſciūt niſi cōiurationes ⁊ ſortile-
gia. Quarto ſciebant Aue maria ⁊ qua-
liter regina celi eſt ſalutāda. modo nihil
ſed bene ſciunt quot denarij ſunt in vno

floreno. Jā ſol receſſit a torrētibꝫ. Antiquitus erāt calidi in deuocōe. q꞉ quilibet poſtq̄ꝫ ſurrexerat demane anteq̄ꝫ aliquid faceret genibꝫ flexis faciebat ſuaꝫ orōeꝫ vir in vno angulo domus ⁊ vxor in alio. et filij i alijs. Modo vos qualiꝰ oratis quādo recipitis camiſiā ⁊c̄. Jam ſol nec illuminat nec calefacit. Itē antiquitꝰ q̄libet die audiebāt miſſaꝫ in aurora. deīn de ibant ad ſua negocia ⁊ deus dirigebat eos in omibus. Mō nec in dnica volūt miſſam audire ſed ſūt in platea vel taberna. ⁊ qñ pulſatur ꝓ corꝑe xp̄i veniūt vt porci ad ſtabulū.. vel ſi vadūt ad miſſam nō veniūt ꝓ temꝑe ⁊ quādo ſunt intus. nō faciūt niſi loqui de negocijs ⁊ poſt cōmunionē ſtatī recedūt. Jā ſol receſſit

Iteꝫ coīcabant ⁊ ꝯfitebanꝰ quolibet die dominico veniebāt ad coīoneꝫ duo ⁊ duo et poſt dabāt ſibi pacē oſculātes ſe. Idē faciebāt mulieres. Modo nec ſemel in anno volunt confiteri in .xl. nec coīcare in paſcha licet obligātur ex preceptis penalibus ſub pena dānacionis anime. ⁊ ſine ſepultura corꝑis. Itē antiquitꝰ ſi aliq̄d deficiebat ī eccleſia erat benigna cōtencō inter ꝓchianos ⁊ curatū. quia quilibet volebat illud facere dicebat populꝰ nos ꝓuidebimus domui dei vt ip̄e ꝓuideat noſtris. Modo contendūt de oppoſito Dicit rector vos debetis facere q꞉ vobis ſeruit. dicit ꝑplus ymmo vos deberetl facere qui recipitis redditus totū eſt contrarium ab huiuſmōi enī torrentibꝫ iam videtur retraxiſſe radios ſuos verus ſol iuſticie xp̄us deus noſter. Et iā eſt completa ꝓphecia dauid. Neſcierūt neq̄ꝫ intellexerūt. in tenebris ambulāt mouebūtur omnia fundamēta terre. p̄s. lxxxi. Nora neſcierūt ſcꝫ ſe ſignare nec credo in deū nec pater noſter. neq̄ꝫ intellexerūt ſcꝫ quid debent facere de ſp̄ualibus in tenebris ambulāt. Secūdo videamus ſi illumiāt valles q꞉ quādo ſol r̄trabit ſuos radios a torrentibus adhuc tñ illumiat valles. Valles dicūtur ciues burgēſes mercatores ⁊ ꝑſone diuites. Racō q꞉ ſicut valles habundāt frumēto vino fructibus ⁊ hmōi. Ita predicti habundant diuicijs. Itē ꝑ valles homo ambulat delectabiliter. Ita iſti viuūt delectabiliter. Habēt pulchras domos ⁊ magnas. bonos lectos ⁊ cortinas. vaſa aurea ⁊ argētea ciſcas ⁊c̄. Et de iſtis dicit Auc̄tas dauid valles habūdabūt frumēto clamabunt q̄ꝫtum ad primū ⁊ ymnū dicēt q̄ꝫtuꝫ ad ſecūduꝫ delectabiliter viuēdo ⁊ cū leticia. Modo videamꝰ ſi illuminā̄r a ſole. Dico q̄ nō iam retraxit radios ſuos. Antiquitus quādo vnus mercator ciuis vel burgenſis ꝑdidit bona ſua in terra l' mari vel ꝑ ignem ſtatī alij congregabātur ſe dicendo talis ꝑdidit ⁊c̄. eciaꝫ hoc poſſet cuilibet euenire. Jō iuuemus eū ego do tantū ⁊c̄. Sed mō ſi vnus poteſt auferre oculum alteri totum eſt ex inuidia et malicia. Antiquitus quādo vnꝰ diues ibat extra villam ſi videbat campum incultum vel vineam petebat inquirendo. cuius eſſet quādo dicebatur ſibi de tali. ſtatim ibat ad illuꝫ dicēs. Quare vinea veſtra vel campus eſt incultus. quare nō ſeminaſtis de quo viuitis. Dicebat ille. domine non habeo iumēta nec ſemen ⁊c̄ dicebat diues. Modo teneatis bladuꝫ vel pecunias recipiatis beſtias meas ⁊c̄. et non dicatis alicui. Modo ſi veniret pauper laborator ad diuitem petens ab eo decem florenos ad preſtanduꝫ vt poſſet ſeminare ⁊c̄. diceret diues. placet mihi ſed quando veniet notarius diceretis q̄ ſunt duodecim. et ita ponetur in carta et ita iurabitis intantum q̄ damnabitur ipſe laborator propter falſum iuramentum ⁊ notarius ⁊ teſtes. et ergo ſol iuſticie occidit eis. Antiquitus quādo videbant viduam iuuenem vel puellam pauperculā diſcalciatam ⁊c̄. dicebant cuius

ē dicebāť eis filia ē tal' ⁊ vocabāt pͬēm
dicēdo ſibi ⁊ q̄re nō maritat' iſtā neſcitis
ꝙ ꝑiculū ē tenere puellas magͦs. Rñt
pͬ qꝛ multi vellēt eam qꝛ ipa eſt bona ſꝫ
non habet dotem. Dicebat diues. Ecce
ego do vobis tantum nihil dicatis ⁊ de-
tis ſibi virum. dicebat mulier ⁊ ego do
ſibi vnum lectum ⁊c̄. Sed modo quan
do diues videt iuuenculam paupculam
mittit ad eam vnum ruffianum dicēs ꝙ
ſi vellet loqui ſecum daret ſibi tunicaꝫ ⁊
facit eam meretricem. Et nunq̄t ſcimus
ꝙ eſt illud colloquium. Et ergo illis fo-
ris eſt ſol. Antiquitus ſi aliquis vēdebat
aliquid alicui mercatori dicebat q̄ꝫtū va
leret. Unde dicit Auguſtin⁹ ꝙ quidaꝫ
vendidit vnam rem petens pro ea medi
um florenum. o dixit mercator qui emp-
turus erat rem illam. Uos eſſetis decep
tus quia illa res valet decem flore. ⁊ iō
dabo vobis nouē. vt ⁊ ego qui ſum mer
cator lucrer aliquid vobiſcum. Sed mō
ſtatim vnuſquiſqꝫ decipiet alium. nā ven
ditor vult decipere emptoreꝫ ⁊ econuer
ſo. Antiquitus ſi vnus mercator vende
bat ⁊ vicinus ſuus non vendebat quan-
do perfecerit vendicionem ſuaꝫ dicebat
emere volentibus. Ego iam vendidi ho
die ſed ille non vēdidit qui habet ita bo-
num pannum vel ⁊c̄. vt ego vadatis ad
eum. ſꝫ modo eſt inter eos tanta inuidia.
ꝙ nullus fecerit alteri. Antiquitus iura
ti vel rectores communitatis nolebant
aliquid recipere de communitate niſi ſala
rium iam eis taxatū. Jam autem volūt
plus recipere. ordinacōnes eī eorum ſūt
vt tela aranee que ſolū retinet muſcam.
non tamē timent deuꝫ. Jam ḡ a conual
libus ſol iuſticie retraxit radios ſuos ⁊c̄
et videť completa ꝓphecia xp̄i dicētis qꝛ
qm̄ habundauit iniquitas refrigeſcit cari
tas multorum. Math. xxiiij. ¶ Tercio
videamus ſi illuminat coſtas que ſūt ſa-
cerdotes. Racio qꝛ coſte ſunt eleuate ⁊

altiores vallibus. Jta ſacerdotes ⁊ mi-
niſtri altaris ſuꝑ alios ſūt eleuati ad ſer
uiendum xp̄o ⁊ miniſtrandū. Jdeo dic̄
de ipſis. / Separauit vos deus ab omni
populo ⁊ iunxit ſibi vt ſeruiretis ei in cul
tu tabernaculi ⁊ ſtaretis coraꝫ eo frequē
templi ⁊ miſtraretis ei. Numeri. xvi. Sꝫ
dico ꝙ iam ſol iuſticie ab eis retraxit ra-
dios ſuos ſcꝫ ſapiencie ⁊ deuocōnis. An
tiquitus autem habebant tantam deuoci
onem ꝙ etiam in vna ꝑua ꝓchia vbi
nō erat niſi vnus clericus ſurgebat de no
cte ad matutinas ⁊ tangebat campanaꝫ
et eſt bene factum vt licet gentes non ſur
gerent tamen quādo audirēt campanaꝫ
dixerunt. Benedictus ſit deus. Deinde
coram altari accenſo lumine dicebat ſu-
as matutinas deuote ⁊ diſtincte intantū
ꝙ multe gentes veniebant ad eccleſiam.
vt audirent ſed modo vel non pulſentur
campane vel ſi pulſantur ibi non ſurgunt
Sed campane dicūt matutinas de noc-
te ipſi autem dicunt matutinas rubeas.
vel albas in orto vel platea vel in feneſ-
tra. a. i. indeuote ⁊c̄. Cum tamen de qua
libet litera ⁊ dictōne habeamus reddere
computum in iudicō dei. Antiquitus pa
rabant' eciaꝫ confitebantur ⁊ celebrabāt
quaſi cotidie cum magna deuocōne. ſed
modo ſi non habent denarios non curant
celebrare. ſed ſi ſunt pecunie tūc celebrāt
Antiquitus ſacerdotes conſiderātes ꝙ
eorum lingua erat clauis paradiſi vt dic̄
Gregorius cauebāt a iuramētis. a men
dacijs conſeruabant manus a ludis ⁊ ta
xillis. Modo autē iurare renegare pl⁹
inuenitur in eis q̄ꝫ in latronibus. ſiliter
dicere mēdacia et in ludo ipſi ſunt primi
Jtē ꝯſeruabāt corp⁹ qđ eſt monumētū
xp̄i. ꝓpri⁹ ⁊ veri⁹ q̄ꝫ ſepulchꝝ in ihr̄lm ſꝫ
mō ꝑicīūt ſe ī latria luxurie tenēdo ꝯcu
binas. ḡ ſol occidit eis. Et nunq̄t videť
vob ꝑuū petm̄ nā vn⁹ ꝑſbr ꝯcubinari⁹
dānat totū ꝓplm̄, ꝓpť ſcādalū ⁊ deť actōeꝫ

De ſacto Johanne baptiſta Sermo.

Et plus peccat mulier cū clerico ſemel
q̄ cum pluribus hominibus laycis. Jō
fiat ſtatutum contra iſta in ſynodo ſanc
ta ⁊c̄. Antiquitus eciā ſacerdotes dabāt
exemplū bone vite ꝙ quando ſacerdos
ex aliqua neceſſitate intrabat villam vel
ciuitatem ⁊ tranſibat p̱ vicum omēs ſur
gebant ⁊ ſe oracōibus eius commenda
bant oſculando ſibi manus vel veſtes ⁊c̄
Et modo dicūt o ſacerdos noſter vadit
ad illam ⁊c̄. Peius dicunt q̄ de iudeis.
ex malo exemplo vite quod vident. ergo
iā ſol retraxit radios ſuos a torrentibꝯ.
a conuallibus ⁊ collibus. Jā cōpleta
eſt ꝓphecia Ezechie. dicens in pſona dei
Sacerdotes contempſerūt legem meā
et polluerunt ſanctuaria mea inter ſanc
tum et prophanum non habuerunt diſ
tanciam inter pollutum ⁊ immundū nō
intellexerunt. ⁊ coinquinabar in medio
eorum. Ezechie. xxij. ¶ Quarto videa
mus ſi ſol illuminat colles. Nam colles
dicuntur religioſi triplici racōne. Prima
quia p̱ colles tranſeunt merces de vna
terra ad aliam ſic p̱ religioſos tranſeunt
merces paradiſi ad terram iſtam. Secū
da quia colles dant gaudium ⁊ leticiam
ex alterius patrie contemplacōne. Sic
religioſi contemplantur patriā ad quā
tendimus ⁊ ciuitatem paradiſi quam q̄
rimus quia non habemus hic manentem
ciuitatem ⁊c̄ Ad heb. vlti. ¶ Tercia quia
cōmuniter ī collibus via eſt arta ⁊ aſpa
ſic vita religioſorum eſt ſtricta ⁊ aſpera
Nam de ipſis dicitur. pingueſcent ſcilicet
in deuocōne. Speciosa deſerti ⁊ exulta
cione colles accingentur. P̄s. lxiiij. Et po
nuntur ibi predicte tres condicōnes. Jn
hijs eciam non apparet ſplendor ſolaris
Sicut antiquitus quādo ſeruabant caſti
tatem angelicalem habebant cor caſtum
ſtatim expellebant malas cogitaciones.
Et os ab illis locucōibus oculos aures.
et manꝰ ⁊ totum corpus. ſed modo pau
ci ſunt qui volunt habere ſpeciales ſibi di
lectas ⁊ incipiūt a Credo in deū ⁊ fini
unt in carnis reſurrectionem. ſed non in
trabūt in vitam eternam. Melius eſſet
illis generales q̄ ſpeciales quia plus ti
ment homines q̄ deū dicendo ſi non vi
uis caſte tamen caute. Antiquitus ſerua
bant illam paupertatem apoſtolicam. q̄r
ſecum portabant omnia quādo exibant
de cella ſ; modo habent pulchras cellas.
etc̄. quia eos oportet habere plures cla
ues q̄ ſi eſſet mercator. ¶ Antiquitus ſer
uabant obedienciam generalem ad oīa
quantumcumq̄ dura aſpera difficilia et
contra cor ſtatim obediebant prelato. ſ;
nota obedienciam fratris minoris q̄ nu
dus iuit ad predicandum ex precepto be
ati Franciſci. Jtem de ſancto Mauro q̄
ex obediencia intrauit flumen vt extrahe
ret puerum qui ſubmergebatur. Jtem ī
vitas patrum de illo qui dimiſit literam
o imperfectam ⁊c̄. Sed modo obedien
cia parua eſt. Quia ſi prelatus precipit
aliquid contra cor ſtatim appellant ⁊c̄.
De ceremonijs autem nihil ſeruant. ſ;
quilibet vult viuere ad libitum ſuum. er
go iam ſol retraxit radios. Jdeo de reli
gioſis dicebat Jeremias in ſpiritu ꝓphe
cie di. Ecce magis hij ſimul fregerunt iu
gum ſc; vota eſſencialiū ⁊ rumpunt vi
cula ſc; ceremoniarum. Jere. v. ¶ Quī
to videamꝰ ſi ſol illuminat mōtes. Mō
tes alti ſunt prelati eccleſie ⁊ domini tē
porales racōne duplici. Prima eſt quia
montes eminent in altitudine dominij et
dignitatis. Secundo quia in montibus
vox reſonat intantum ꝙ ſi homo clamat
videntur due voces. Sic precepta ⁊ or
dinacōnes eorum reſonant per mundū
Reſonat de altis montibus echo. i. vocꝭ
reuerberacō. Cap. xvij. Ab iſtis monti
bus iā receſſit ſol iuſticie ⁊ caritatis. An
tiquitus p̄lati coacti intrabant prelacōē
cogitantes periculum ſed ſi modo ſum in

anxietate quale conputū dabo de anima
mea quātomagis eſt reddere conputuꝫ
de tot animabus ſed laborāt cū rege ⁊c̄
et cū ſymonia intrant. Antiquitus quan
do erāt intus conputabant hoc modo. Naꝫ
valet epatus meus ſex milia flore. ⁊ reti
nebat duo milia pro vita ꝓpria. et duo
milia dabat in opibus eccleſie ſiue eccle-
ſiarum. Et duo milia in elemoſinis. Et
modo omnia ſex milia n on ſufficiūt tot
ſunt pompe ⁊ vanitates ymmo oportet
inuenire nouos modos extorquendi pe-
cunias ⁊c̄. Antiquitus prelati predica-
bant vt Auguſtinus. Ambroſius. Gre
gorius ⁊c̄. ſed modo totum eſt vanitas
et pompa ⁊c̄. Jam conpletuꝫ eſt verbū
apoſtoli dicentis. Omnes que ſua ſunt
querunt non que Jheſu xp̄i. Ad phil.ij.
De dominis autez tēporalibus iam con
pleta eſt ꝓphecia Jſaye. Principes tui
infideles ſocij furum omnes diligūt mu
nera ſequūtur retribucōes pupillo non
iudicant cauſa vidue non ingreditur ad
eos. Jſa.pri. Nota principes tui infi-
deles ex fauore inordinato quem dant įn
fidelibus ſcꝫ iudeis ⁊ agarenis cōtra le-
gem quia debent eſſe ſeparati ⁊c̄. de alijs
Secundo ſocij furum omnes iudei ſunt
fures quia vſura furtum eſt ſed iudei fū
dāt ſe in illa aucte. Nō feneraberis fratri
tuo ⁊c̄. Deutro.xxiij. Hoc dixit Moy-
ſes non vt daret licenciā. ſed vt vitarēt
maius peccatuꝫ quēadmodū dixit Loth
de filiabus ſuis illis zodomitis ac ſi ego
dicerem cuidā luxurioſo. O ribalde qua
re peccas cum vxore alterius vadas ad
lupanar non ꝙ dem ſibi licenciam eundi.
quia domini recipiunt a iudeis. Ideo di-
cuntur ſocij furum omnes diligūt mune
ra ⁊c̄. Non corrigunt peccata notoria ſe
cus de occultis. Fiat ġ racio finalis quā-
do ſol naturalis iam retraxit radios ſuos
a torrentibus. a coſtibus. a conuallibus.
et a montibus. tunc dicitur factum eſt di
es tranſiuit. Et iam ad oculum videtis.
ꝙ ſol iuſticie mō non illuminat vel ſplen
det in torrentibus nec conuallibus. quid
ergo dicetis niſi ꝙ finis mundi erit cito ⁊
bene cito ⁊ breuiter. Jdō bonū ē cōfiteri
conteri reſtituere remittere iniurias ⁊c̄.
Ecce quare dicebat thema. Elyzabeth i
pletuꝫ eſt tempus pariendi.

De ſcō Johē baptiſta Sermo iterū

Manus domini
erat cum illo. Habetur hoc ve
bū textualiter Luc. prio. offi
cialiter in euangelio tota ſolennitas ho-
dierna eſt illius glorioſi ⁊ ſancti patriar
che ꝓphē martiris ⁊ amici dei Johānis
baptiſte. Similiter ⁊ ſermo noſter erit
de eodē. Si placet deo habebimus mul-
tas bonas inſtructōnes ad noſtrarū ani-
marū conſolacōem ⁊ vite correctionem
Sed primo ſalutetur vgo Maria ⁊c̄.
Verbum iſtud ꝓpoſituꝫ pro themate ⁊
fundamēto totius noſtri ſermonis dicit
de beato Johāne ꝙ manus dnī erat cuꝫ
eo. Pro huius verbi maiori declaracōe
et materie predicande introductōne ſciē
dū ꝙ in ſacra ſcriptura tā in veteri teſta-
mento ꝙꝫ in nouo inuenitur ꝙ ꝑ manuꝫ
dei intelligitur ꝟtus dei infinita ꝑ quam
cuncta operatur. Sicut nos manibꝰ faci
mus opa ⁊ ſicut manus hoīs vel mulie-
ris habet quīqꝫ digitos quibꝰ operaꝛ. ita
virtus dei habꝫ. v. attributa quaſi. v. di-
gitos quibus deus cuncta operatus eſt.
Primuꝫ eſt potencia.
Secundum ſapiencia.
Tercium miſericordia
Quartum gracia.
Quintum iuſticia.
Primū attribuitur attributum virtuti
dei dicitur potencia que eſt quaſi pollex.
Jta deus fecit opa creacōis celum cū ſtel

lis elemēta cū ꝓprietatibus ⁊ cōtentis
et elementa ſcȝ hōies . iumenta arbores
montes ⁊ valles ⁊c̄. ¶ Secundū eſt ſa-
piencia quaſi index iſto gubernat vniuer-
ſa celum ſolē lunaȝ quia digitus medi⁹
qui longior eſt alijs. Sicut mīa dei ſup
omnia opa eius dauid. miſeracōēs eius
ſup omnia opera eius . Iſto opatus eſt
opa noſtre redempcōnis qr maxima mi-
ſericordia fuit velle humiliari vt ei cre-
dentes ⁊ obedientes exaltaret. Eciā vo
luit ſuſpendi in ligno crucis ne ſui ſuſpen-
derētur in furca inferni. ¶ Quartū eſt gra
cia quaſi medicus tangens venaȝ cordis
ipſum illuminādo ad cognoſcendū pec-
cata ⁊ conuertenduȝ ⁊ confitenduȝ ⁊c̄.
Iſto opatus eſt opera iuſtificacōnis pec
catorꝫ vt ſunt ſeptē ſacramēta ecclīaſtica
Quintū eſt iuſticia quaſi auricularis. qr
mīor alijs apparet nunc qr in hoc mundo
mali non puniūtur nec boni remunerātᷣ.
Iſto opatus eſt opera retribucōis. Ec-
ce. v. digiti vtutis dei cum quibꝰ deus cū
cta creauit. Auctas Quis ignorat ꝙ hec
oīa manus dnī fecerit in cuius manu a
nima omnis viuētis ⁊ ſpūs vniuerſe car
nis hominis. Job. xij. Patet ḡ ꝙ man⁹
dei dicitᷣ eius virtus infinita qua omnia
corpalia ⁊ ſpūalia ⁊ incorruptibilia fa-
bricatus eſt. Cum ḡ virtus diuina ope-
rata ſit mirabilia ⁊ magnas excellenti-
as in beato Johāne baptiſta Ideo dicit
thema. Manus dnī erat cuȝ illo. Inue
nio ꝙ manus virtutis dei operata eſt in
beato Johāne baptiſta quīcꝫ mirabilia
alta ⁊ ſingularia ſcilicet .

¶ Primū annunciacō glorioſa
¶ Secundum generacō virtuoſa.
¶ Terciū ſanctificacō gracioſa.
¶ Quartū manifeſtacō gaudioſa
¶ Quintū nominacō miraculoſa.

Ex hijs dicit thēā. Manus domini erat
cum eo. Dico primo ꝙ manus vtutꝭ
dei operata eſt in beato Johāne baptiſta
annunciacōeȝ glorioſā. qr anteqꝫ fuiſſet
genitus vel ī vtero matris cōceptus fuit
mirabiliter nūciatus. Illemet archāge-
lus Gabriel qui vgini Marie nūciauit
filij dei miraculoſam incarnacōeȝ nūcia-
uit eciā zacharie beati Johānis natiuita
tē. Ad practicaȝ . Sacharias patᷣ beati
Johānis ⁊ Elyzabeth eius mater ſte-
terunt multis ānis in ſuo matrimonio ⁊
nunqꝫ habuerūt fructū prolis. Cū autē
fuiſſent iam ſenes ⁊ antiqui intantū ꝙ di
cit Nycolaus de lyra ꝙ iā dimiſerant o-
racōeȝ quaȝ cōſueuerant facere vt deus
daret eis fructū de ſuo matrimoīo ꝓpter
eorū antiquitatē . Sacharias autē cum
eſſet ſacerdos magnus ſemel intrauit tē
plū dei vt oraret. Non vt obtineret pro
lem vt dicit magiſter Nycolaus de lyra
ſed orabat deū vt mitteret meſſyam eis
promiſſum mūdi ſaluatorem quia vide
bat iā tempus cōpletum ⁊ ꝓphetas ⁊ o-
rabat quaſi vellet dicere. Poſtqꝫ nō fui
dignus habere ꝓlem . ad minus domine
mitte meſſyam ⁊c̄. Et ipſo ſic orāte. Ec
ce apparuit ſibi archāgelus Gabriel re-
ſplendēs ⁊ clarus intantum ꝙ Sachari
as tremens timuit . quia condicō eſt ſpi-
ritus ſiue boni ſiue mali terrere ⁊ incute
re terrorem quādo apparent . Racō qr
ex fragilitate carnis non poſſumus ſuſti-
nere viſionem ſpūs . Ideo dicit beatus
Lucas de virgine Maria . Et turbata
eſt in ſermone eius. Luc. p̄io . Tamen
angelus bonus ſtatiȝ dat conſolacōneȝ
Ideo ſtatiȝ ſibi dixit. Ne timeas zacha
ria quoniam exaudita eſt oracō tua quia
meſſyas venit illico ⁊ tu videbis eū ⁊c̄.
Eciam annuncio tibi. ꝙ Elyzabeth vx-
or tua concipiet ⁊ pariet filium ⁊ voca-
bitur nomen eius Johannes ⁊ erit gau-
dium tibi ⁊ exultacō ⁊ multi in natiuita-
te eius gaudebunt . Erit enim magnus
coram dn̄o. Primo erit magn⁹ in aſpe-
ritate vite quia nō bibet vinū nec aliquē

liquozem quo poſſit inebziari. nec come
det panem nec carnes nec piſces nec fruc
tus. Sed abus eius erit mel ſilueſtre et
locuſte. Veſtis erit non de auro ſerico la
na nec de lino. ſed de pilis camelozū. non
dozmiet in lecto ſed in terra. nō mozabi
tur in ciuitatibꝫ ſed in deſerto. Secundo
erat magnus corā domino in ſanctitate
vite quādo ante eius natiuitatē iam erit
ſanctus. Spū ſancto replebitur adhuc
ex vtero matris ſue. Luc. pzi. Tercō erit
magnus corā domino deo in magna vti
litate quia multos filiozū Jſrahel cōuer
tet ad dominum deū ⁊ ad fidez meſſye.
et ad penitenciā. Quarto erit magnꝰ co
ram deo ī dignitate. qz ſicut Helyas eſt
venturus ante iudiciuz generale ad pze-
dicandū contra antixp̄m. Sic iſte veniet
ante ſaluatozis aduentū ip̄m notificādo
mundo ⁊ oſtēdendo. De iſtis nouis ſa
charias habuit gaudiū ſingulare. Sed
conſiderata ſua ſenectute vidēs manus
ſuas rugatas cogitata ſenectute vxozis.
et eius ſterilitate dubitauit. Hic defecit.
et dixit angelo. vnde hoc ſcā. Ego enim
ſum ſenex ⁊ vxoz mea proceſſit in diebꝫ
ſuis. Lu. pzi. Reſpondit angelus ad mo
dū ꝑſone in dignitate dubiū ponis ī ver
bis meis qui mentiri nō poſſuz quia an-
gelus bonꝰ non poteſt mentiri nec deci-
pere ⁊ dixit in hoc ꝯgnoſces veritatē quā
tibi nunciaui. Ecce enī eris tacens ⁊ non
poteris loqui vſqꝫ ad diē natiuitatis eiꝰ
pzo eo ꝙ non credidiſti verb̄ meis et an
gelus receſſit ⁊ zacharias remanſit mu-
tus. Ecce hic eius nunciacōez glorioſam
qz manus dni ⁊c̄. Mozaliter hic cū di-
citur Sacharias dubitauit ī quo errauit
Sic eſt de multis qui de ſecretis fidei et
veritatibꝫ diuinis quas deus denūciauit
non ſolū ꝑ ꝓphetas ſed ꝑ angelos ⁊ ꝑ ſe
ipſū incarnatū. ſed multi dicūt cū zacha
ria Vnde hoc ſcā volentes diſputare q̄
mō poteſt hoc fieri ꝙ xp̄us tam magnus

ſit in tam ꝑua hoſtia cōſecrata Jtez quō
hoſtia frangitur quō non frangitur xp̄us
Argumēta ſunt naturalia vnde hoc ſcā
Magnū peccatū eſt maxime qz de h̄ ha-
betis iā exemplū in natura ſcꝫ in ſpeculo.
etc̄. Jdeo Ambzoſi. Tolle argumenta
vbi fides queritur. Si dicatur. ⁊ nunqͥ
Auguſtinꝰ ⁊ Thomas ⁊ alij doctozes.
queſiuerunt racōnes ⁊ argumenta. Di-
co ꝙ racōnes ⁊ argumēta bona ſunt pro
confoztacōne intelligencie. ſed non pzo
confoztacōne credēcie nec pzo fundamē-
to credencie. Si fuiſſet dictum tunc bea
to Auguſtino quare credis tres ꝑſonas
in trinitate ⁊ vnū deum certe non reſpō
diſſet ex tali argumento vel racōne. Sz
dixiſſet quia ita pzedicauit ⁊ docuit xp̄s
verus deus ⁊ homo ⁊ apoſtoli eciam de-
terminarunt qui ergo nunc querūt argu-
menta ⁊ raciones pzo fundamento fidei
tales cum Sacharia efficientur muti tē
poze antixp̄i. Quia ſtatim cadent quia
illi facient racōnes infinitas ⁊ argumen
ta. Sed perſone obedientes ⁊ ſimplices
ſtabunt firmiter ⁊ ſecure dicentes miniſ-
tris antixp̄i placent nobis noua noſtra.
quia fides mea non fundatur in argumē
tis ſed in obediencia. Jdeo aplus. Ser
mo meus ⁊ pzedicacō mea non in ꝑſuaſi
bilibus humane ſapiencie verbis ſed ī oſ
tenſione ſpūs virtutis vt fides veſtra nō
ſit in ſapiencia hominū ſed in virtute dei.
pzia ad Coz. ij. Nota ſermo meꝰ ⁊c̄
.i. non facio fundamentuz in argumentꝭ
logicalibus ſeu phiſicis ſed in virtute di.
ꝑ fidem ⁊ ſimplicem credenciaz. Et hoc
de pzimo mirabili ⁊c̄. Dico ſecūdo ꝙ 2
manus virtutis dei operata eſt in beato
Johanne generacōnem virtuoſam quia
a parentibus genitus fuit virtuoſe mira
culoſe. quia non ſufficiebat virtus patri
ad generandum nec matris ad concipien
dum. ſed virtus dei ſuppleuit dans vim
patri ad generandum et matri ad concipi

endum. ¶ Nota ad practicam iſte bonus
homo zacharias facta ſua oratione rediit
ad domū. Erat enī de nobilioribꝫ irlm ꝛ
etiā elizabeth vxor ſua. Et ex ſenectute
diuiſerūt iam lectos quilibet dormiebat
ſeorſum ſolus in ſua camera iſtam hone-
ſtatē ſcām ſeruabant antiqui ſci qꝛ nō cu
rabāt de copula carnali niſi rōe ꝓlis Jō
qñ mulier erat grauida diuidebāt lectuꝫ
ſtatim quouſqꝫ creatura erat ablactata
Jdem qñ erant ſenes hoc habet ex textu
tu Biblie Geñ. xviij. Dixit ſara vetula
et abraham ſenex qñ deꝰ ꝓmiſit ſibi filiū
poſtqꝫ conſenui ꝛ dñs meꝰ vetulꝰ ē vo
luptati operam dabo. zacharias ergo ve-
niens de orōne mutus intrauit domū ſu-
am ꝛ non vxori nec petere debitū verbo
ſed ſignis. Et admirans elyzabeth dice-
bat huy huy huy dñe bñdicteꝰ deꝰ qd ha
betis qd accidit vobis nihil ſacis de annū
ciatione angeli ꝛ cepit eū inter brachia
Cogitate qualiter elizabeth antiqua mira-
bat ſed finaliter videns voluntatem viri
ſui cōſenſit. ¶ Nota hic ꝙ ex quo ſunt in
matrimonio vnꝰ debet alteri conſentire
ſiue ſint iuuenes ſiue ſenes nec dꝫ ſe alt
excuſare aliq̄ ficta deuotōne alˀs damnat
ſe ꝛ aliū. Jō apl's vxori vir debitū Si'r
aūt ꝛ vxor viro mulier ſui corpis ptātē
nō habet. Sed vir ſilr ꝛ vir ſui corpis po
teſtatē nō habet ſ mulier. Nolite frauda
re inuicē niſi forte ex cōſenſu ad tpus vt
vacetis orōni pma ad Corinth. vij. No-
ta hic de illa muliere deuota qñ vir exi-
gebat ab ea debitū ſemꝑ inueniebat ex-
cuſationes. Si in dñica huy ſcā mater
dei hodie q̄ eſt dies reſurrectōis dñi vul-
tis talia facere. Si die lune dicebat huy
hodie dꝫ hō rogare ꝓ mortuis. Si die
martis hodie eccīa facit ꝓ angelis. Si fe-
ria q̄rta hodie qꝛ eccīa facit. Si feria q̄n-
ta huy dñe qꝛ hodie xp̄us aſcendit in celū
Si feria ſexta hodie qꝛ xp̄s fuit paſſus ꝓ
nobis. Si ſabbatū dicebat hodie que di

es eſt virginis marie qꝛ tali die ī ip̄a ſola
remanſit fides. Videns vir ꝙ ip̄a ſꝑ in-
ueniebat excuſationes vocauit ſlauā di-
cens de ſero venias ad me dormies me-
cum. Rñdit libenter mi dñe qd videns
mulier voluit ſe ponere in lecto ꝛ vir no
luit. Nō dña orētis ꝓ nobis peccatoribꝫ
et nūqꝫ extunc voluit vxorē cognoſcere
Jta abhorruit eā ſed captiuā ip̄e pecca-
bat mortaliter ꝛ damnabat ſe ex culpa v
xoris Jō ſcā elizabeth licet eſſet deuota
ſcā ꝛ antiqua ex quo requirebat a viro cō
ſenſit ꝛ concepit ab eo tranſactis tribus
menſibus venter intumuit. ꝛ dicebat ip̄a
ay miſera qd eſt hoc nūqd eſſem ydropi-
ca finaliter cognouit qd erat grauida de
hoc ſcā elyzabet multuꝫ verecundabat ī
tm̄ ꝙ dicit Lucas ꝙ occultauit ſe mēſibꝫ
q̄nqꝫ. Cogito ego ꝙ fecit ſibi amplas ho
pulandas vt abſconderet partū timens
ne gentes dicerent. Ecce licet ſit deuota
tñ adhuc vacat libidini ꝛc̄. Ecce hic ge-
neratio virtuoſa beati Johannis qꝛ ma-
nus dñi ꝛc̄. ¶ Moraliter hic per oīa ꝫ
Si elizabeth ita verecundabatur de hoc
ꝙ aliqs p̄ſumeret ꝙ ip̄a cum viro ſuo v
teretur matrimonio. Quanta verecūdia
debet eſſe mulieribꝫ vel viris qui curant
de alijs ꝓditores ſunt tales. Et ſi muli-
er eſſet fortis poſſet aſſignare campū vi
ro ꝓditori. Jdeo apoſtolus honorabile
conubium in omnibus ꝛ thorus immacu
latus fornicatores enim ꝛ adulteros iu
dicabit deus ad Hebre. vltimo ¶ Dico
tercio ꝙ manus virtutis dei operata eſt ī
beato Jahanne ſanctificationem gratio-
ſam quia adhuc exiſtens in vtero matris
ſue Luce primo. Non ſolum fuit plenus
ſpiritu ſancto ſed repletus. Modo audi-
te modum ip̄ius quomodo fuit ſanctifi-
catus dicit Criſoſtomus ꝙ beatus Jo-
hannes in vtero matris ſue per quinqꝫ
menſes ꝛ per aliquos dies de ſexto men
ſe ſtetit cum peccato originali. Sed

in. vi. menſe fuit ſanctificatus. In ſexto etiã menſe ſue cõceptionis miſſus ẽ gabriel ad virginem mariam que concepit tũc filiũ dei ⁊ dixit tunc angelus virgini quõ Elizabeth ſterilis concepit filium ꝓpter qḋ ṽgo maria ibat ad viſitandum elizabeth. Et cũ intraſſet domũ fuit dictũ elizabeth ꝙ maria venerat de quo elizabeth gauiſa exiens ei obuiã ⁊ ſalutauit eam. Tunc virgo maria dixit ſibi. O mea bñdicta cognata ꝓſit nob̄ filiũ. iſta verba fuerũt tante virtutis ſicut verbuꝫ ſacerdotis in baptiſmo virtute ſanctificat aĩam baptizãtis. Sic illud verbum virginis virtute filij dei in ea incarnati ⁊ ĩ ea exñtis ſanctificauit iohãnẽ baptiſtã. Sãctificat̃ eñi creatura ꝑ verbum dei ꝑma ad Thimo. iiij. dic̃ b. tho. in. iiij. ſniaꝝ. di. vi. in lr̃alibꝫ ꝙ tũc fuit accellerat⁹ vſus rõnis in iohanne ⁊ habuit vſũ liberi arbitrij ⁊ exultauit in vtero. Sicut letat̃ miles ſi rex daret ſibi mille florenos vel caſtrũ vnũ de ſpeciali gr̃a Sic tũc b. Johãnes fuit tot⁹ letus ⁊ gaudioſus Ber. vocat illud gaudiũ tripudiũ. Tũc elizabeth ſpũ ſancto ſpirata cognoſcẽs ꝙ virgo maria cõcepat filiũ dei voce magna dixit. Benedita tu in mulieribus ⁊ benedictus fructus ventris tui Unde hoc mihi ꝙ mater dñi veniat ad me Luc. ꝑmo Rogo vos contemplate hic modicum ſcã Elizabeth erat antiqua. virgo auteꝫ Maria erat tunc iuuenis. xiiij. annoꝝ ⁊ amplexãtes ⁊ oſculantes ſe venter elyzabeth eminebat. ſuꝑ ventrẽ virginis. Jdo Johãnes erat altior xp̃o ꝓpter hoc Johannes retraxit ſe in vtero mr̃is dans filio dei honorẽ ſic̃ faceret miles regi ĩ eodem ſcamno ſedere volẽti qꝛ miles ſtatĩ ꝓiceret ad terraꝫ. Ecce hic ſanctificatio gratioſa ¶ Moralit̃ btũs iohẽs oñdit nobis reuerẽtiã q̃ntã reuerẽtiã debem⁹ facere altari xp̃i ⁊ miſtris ſuis virgo maria erat tunc altare in quo erat corp⁹ xp̃i

et qñ iohẽs acceſſit ad xp̃m ꝑ amplex⁹ mr̃is b. iohẽs retraxit ſe hũilit̃ inclinãdo multi errãt ĩ hoc ſtãtes, ꝓpe altare etiam deſuꝑ appodiati. Miroꝛ qꝛ nõ interficiunt̃ ab angelis q̃ ſũt ibi pñtes vt dicit beat⁹ Grego. Antiq̃t⁹ vt habet̃ Numeri. ꝑmo ⁊ ij. ca. hõ niſi de genere aaron ſi acceſſerit ad altare meũ morte moriat̃ tñ in illo nõ ſanctificabat̃ corp⁹ xp̃i ſ3 aĩalia q̃nto ergo magis dꝫ haberi in maioꝛi reuerentia altare in q̃ offert̃ filius dei. Cogitate etiã q̇d faciet de clericis luxurioſis in mundo ip̃m tractãtes dauid tã magnus rex ⁊ ſcũs cũ magna reuerẽtia veniebat ad templũ dei dicit ip̃emet. Ego ãt in multitudĩe miẽ tue introibo in domuꝫ tuã adoꝛabo ad tẽplũ ſcm̃ tuũ in timoꝛe tuo in p̄s ṽba mea. Dicat̃ cõtra tripudiantes ⁊ inſtrumẽta in eccl̃ia pulſantes ⁊ et cõtra cõmedẽtes in eccleſijs ⁊c̃ ¶ Dico q̃rto ꝙ man⁹ ṽtut̃ dei opata fuit in btõ Johẽ manifeſtationẽ gaudioſã. qꝛ in partu gaudioſe fuit manifeſtus quia ĩ partu nõ potuit latere Secrete poſſũt cõcipe ſ3 nõ ſine clamoꝛibꝫ parere. Et quia zacharias ⁊ elizabeth erãt nobiles Jdo ab oĩbꝫ cognoſcebant̃ ⁊ dicebãt gentes Scit̃ noua ⁊ q̇d ẽ illa nobilis mulier elyzabet peꝑit vnũ filiũ. ⁊ alij rñdebant nobis videt̃ ꝙ nõ erat grauida ⁊ etiã qꝛ erat nimis antiqua ſ3 alij ecõuerſo dixerũt ymo ꝓ certo ſ3 abſcondebat ſe. Tũc amici ei⁹ ⁊ cognati veniebant ad eã ⁊ ꝯgratulabant̃ ei dicẽtes. O certe bñ videtur ꝙ de⁹ diligit vos qꝛ ĩ tanta ſenectute dedit vobis hẽredẽ. Ecce quõ man⁹ dñi erat cũ eo ĩ manifeſtatõe gaudioſa. ¶ Moralit̃ oñdit̃ nob̄ hic quõ dẽm⁹ gaudere de pſona ſterili ĩ boĩs opibꝫ ⁊ antiq̃ta in pctis ⁊ mala vita qñ pit fructũ bonoꝝ opũ ⁊ meritoꝝ ut elizabeth ꝯgratulabãt̃ amici ei⁹ Nota ꝙ ſ3 nomẽ elizabeth ẽ cõpoſitum ex tribꝫ nomibꝫ ſcꝫ el. i. deus ⁊ i id eſt meus ⁊ zabeth id eſt ſeptima. Jõ

elizabeth id eſt dei mei ſeptima. hec eſt in
terp̄tatio hui⁹ noīs elizabeth. ¶ Modo
videam⁹ que ē iſta dei mei ſeptima ¶ Re-
ſpondeo dico ꝙ iſta dei mei ſeptima ē cre
atura hūana oīa que deus fecit vadunt
de ſeptē in ſeptē. Septē enī ſunt creatu-
re p̄ncipales q̄s de⁹ fecit. terra. aqua. aer
ignis. q̄nta eſſentia ſcꝫ celi. ſexta ē natu-
ra angelica. ſeptima natura hūana. Ecce
dei mei ſeptima ſed multotiens creatura
ſeneſcit ⁊ antiquat̄ ſterilis ſine fructu bo
noꝝ opum ⁊ virtutū. O q̄t religioſi et
p̄ſbiteri ⁊ hoīes ⁊ mulieres ſunt in mun
do ſteriles qꝛ nunq̄ȝ fecerūt fructū boni
opis ſed qn̄ ꝓponunt pctā ⁊ malā vitaꝫ
et volunt redire ad deū dicēdo al's faci-
endo illa ad que tenent̄ ſm ſuū ſtatū tūc
cōcipiunt pariunt aūt qn̄ faciūt bona o-
pera qn̄ religioſus ſeruat ſuā regulā vo-
ta ⁊ cerimonias tūc parit. Idē de alijs.
Tunc om̄es amici eius ⁊ vicini debent
gaudere ⁊ cōgratulari ⁊ regratiādo deo
dicere O de iſto benedicto modo in ſua
ſenectute dedit ſe deo ſed hodie fit totum
oppoſitū in mundo. Si ē aliquis religio-
ſus diſſolut⁹ ⁊ ribaldus nullus di it ſi-
bi aliud ymo om̄es cōmēdant ⁊ laudant
eū ſed ſi vult ſeruare ſuā regulā ⁊ viuere
ſm q̄ꝺ voluit ſtatim perſequit̄ ab alijs.
Idem de clerico. Idē de layco hōie et
muliere vana ſi vult dimittere vanitateſ
et p̄t dicere. Congratulamī mihi om̄es
quia qꝛ reperi ouē id ē aiam q̄m ꝑdide-
ram Luc. xv. Et tamē mūn̄ ille pſequit̄
ab alijs quouſq̄ȝ faciāt eū ꝑdere aiam cū
alijs ¶ Dico q̄nto ꝙ man⁹ dn̄i fuit ope
rata in btō Johē baptiſta noīationē mi-
raculoſam fuit enī mirabiliter nomīatus
poſt eius natiuitatē ſcꝫ. viij. die ſm le-
gem moyſi circūcidebant pueros ⁊ ſicut
nunc in baptiſmo nos ipōnim⁹ noīa Ita
tunc in circūciſione imponebant̄. Cū aū-
tē rabin⁹ teneret iam illā pelliculā ⁊c̄ q̄
ſiuit a matre quō vocaret̄ dixerūt circum

ſtantes vocet̄ vt pater ſuus zacharias.
Sed mater reuelatione ſpūs ſcī cōtradi-
xit. Nequaq̄ȝ ſed vocabit̄ Johes. Illi
vero admirantes de tali noīe dixerūt ad
illā quia nemo eſt in cognatione tua qui
vocet̄ h noīe. Tūc iuerūt ad p̄rem ſuū ⁊
innuebāt p̄ri ei⁹ quē vellet vocari eum
adhuc cāt p̄r ei⁹ erat mutus. Et dic̄ hic
glo. ꝙ etiā erat ſurd⁹. Iā innuebāt ei ꝑ
ſcripturā quō vocaret̄ q̄ poſtulās pugil
larē ſcripſit di. Johes ē nomē e⁹. q. d. n̄
impono ego ſibi h nomē ſ; dn̄s. Tūc p̄r
ſubito recupauit v. Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ iſ-
rahel. ⁊c̄. Ecce hic quō fuit ei⁹ noiatio
miraculoſa ¶ Moralit̄ hic nota ⁊ intra
bim⁹ ꝑ q̄ſtionē q̄ꝺ nomē ē meli⁹ zacha
rias vel iohes ⁊ videt̄ q̄ꝺ Johes qꝛ di
xit mr̄ neq̄q̄ȝ vocabit̄ zacharias ſ; iohes
Rn̄deo zacharias ſm interp̄ratōem he-
braicā intep̄tat̄ memorās deū zachar. i.
memorās deū. Illud nomē iohes in. x.
gradib⁹ excellit hoc nomē zacharias. nā
ſi aliq̄ ꝑſona ſit in pctīs ⁊ vult dimittere
pctā cupiens ſaluari grā dei oꝫ ꝙ tal' pſo
na ſit p̄mo zacharias. ſ. memorās deum
quē offēdit ⁊ ꝙ hēat cōtritōem de pctīs
Scđo ꝙ hēat ꝓpoſitū n̄ redeūdi ad pec-
cata ⁊c̄. Dicūt ꝙ nouē ſūt opa pn̄ialia.
nec tn̄ i nono ope ē iohes ſ; zacharias ſ;
in decio ope. ſ. in cōicatōe ſacramētali qꝛ
tūc hꝫ donū grē vl' i q̄ ē grā ⁊ tūc ē Jo-
hānes. Ecce rōnē q̄re dicit neq̄q̄ȝ voca
bit̄ zacharias ſed Johes ⁊c̄ adinuēdū.
ꝙ eſſet ꝑfectus in pn̄ia ⁊ grā dei. Ideo
Iſa. xlix. Dn̄s ab vtero vocauit me de
ventre matris mee recordatus ē nomīs
mei ⁊ dr̄ i ꝑſona b. iohis qꝛ ſm graꝫ ⁊ ꝑ
fectōeꝫ q̄m de⁹ debuit ſibi dare impoſuit
ſibi nomē Ergo man⁹ dn̄i erat ⁊c̄.

¶ De beato Petro ap̄lo

BEat⁹ es ſymō
bariona Mat. xviij. Feſtum
et ſollēnitas hodierna ē duo

etiam apl'oꝝ maioꝝ ⁊ principū alioꝝ qui
eodez die martirizati ſunt ꝑ xp̄o ⁊ i ea-
dem ciuitate ſcȝ rome ſub eodē impato
re. ſ. Nerone. Et tāta eſt dignitas cui⁹
libet ip̄oꝝ ꝙ eccīa hodie facit feſtū de be
ato petro ⁊ cras de btō paulo. Idem fa
cio ego qꝛ hodie erit ſermo de btō petro ⁊
cras de btō paulo qꝛ hodie nō ſufficeret
de ambobꝫ p̄dicare ſed vt ſermo p̄ns ſit
in laudem ⁊ reuerentiā ⁊c̄. Salutet̄ vir
go maria ⁊c̄. Et reſumat̄ thema verbū
ꝓpoſitū ꝓ themate ⁊ fundamento nr̄i ſer
monis requirit aliquā lr̄alem declaratō
nem. Pro quo ſciendū ꝙ petr⁹ anteq̄m
eſſet xp̄i diſcipulus apl'us ⁊ papa vlis
vocabat̄ ſymon ſed poſtq̄ꝫ fuit diſcipul⁹
xp̄i ⁊ apl'us xp̄us cōſtituit eū papā ⁊ vi
carium ſuū vlem ⁊ impoſuit ſibi nomen
petrus. Sicut fit etiā mō qn̄ papa eligit̄
mutat̄ ſibi nomen ⁊ q̄ſi mutat̄ in alteruȝ
viꝝ ⁊ nouā creaturā ita fecit xp̄s Mar.
iij. vnde impoſuit ſibi nomē petrus Pa-
ter vero bt̄i petri vocabat̄ Iohānes et
aliquotiens groſſo modo dicebat̄ Io-
hanna ⁊ aliquotiens diminutiue Iohā-
net aliquotiens vt cōiter dr̄ Iohan. Si
cut nos cōiter facimus in nr̄o vulgari de
aliquo ꝓprio noīe. Ita iudei vocabāt pa
trem petri ⁊ ita etiā ip̄m noiauit Aliquo
tiens vt cōiter dr̄ Iohānes vt ibi ſymō
Iohīs. i. filius iohānis Iohīs vlti. A-
liquotiens groſſo mō ut ibi Tu es ſymō
filius iohānis Ioh. p̄mo. Aliquotiens
diminutiue ut ibi Beat⁹ es ſymon bario
na. i. fili⁹ Iona. i. Iohanet pȝ thema ſm
expoſitionē lr̄alem ⁊ ſum in materia p̄di
canda in themate petrus vocat̄ binomi⁹
et ponunt̄ ibi duo noīa ſcȝ ſymon ⁊ bari
ona. Et qd̄libet nomē hȝ duas interp̄-
tationes in quibꝫ oñdunt̄ q̄tuoꝛ virtu-
tes in petro ꝓpter q̄s ē beat⁹ in celo.
Prima virt⁹ q̄m noto in beato petro a
poſtolo eſt prompta obediētia i hoc qd̄
dicit̄ ſymon qd̄ idem eſt ꝙ obediens

Secūda vt⁹ q̄m noto i ip̄o ē aſpa pn̄ia cū
dr̄ ſymon qd̄ interp̄tat̄ ponēs triſticiaȝ
Tercia ē recta intētio cuȝ dr̄ bariona
qd̄ interp̄tat̄ fili⁹ ſimplici. Quarta vir-
tus ē dura paſſio qꝛ bariona qd̄ interp̄-
tat̄ ſcd̄o mō fili⁹ colūbe. Per iſta q̄tu-
oꝛ ſcȝ promptā obiām. aſpam pn̄iam.
rectā intentionē. durā paſſionē dr̄ btūs
ergo btūs es ſymon bariona. Quātum
ad p̄mā virtutē ꝑ q̄m btūs petrus ē bea
t⁹ dr̄ prompta obīa q̄ notat̄ hic cum dr̄
ſymon qd̄ interp̄tatur obediens qn̄ enī
ꝑſona audit ⁊ obedit verbis ⁊ mandatꝭ
dei ⁊ ſine aliqua excuſatione implet volū
tatē dei ut ſeru⁹ fidelis volūtati dn̄i ſui
obediens ē ⁊ meret̄ ſalariū ſcȝ ſolui in fi-
ne ſeruicij. Sic qui in hoc mundo ſeruit
ꝓmpte ⁊ obedit verbis ⁊ mandatis dei
qn̄ ſeruierit ſeruiciū ſcȝ in morte iuſte ha
bebit retributōnem ⁊ beatitudinē ꝓ ſala
rio Iō Lu. xi. Beati qui audiūt verbuȝ
dei ⁊ cuſtodiunt illud. hanc obediētiam
habuit petr⁹ vt pȝ Math. iiij. Ambu-
lans ihūs iuxta ⁊c̄ vbi dr̄ breuit̄. Sȝ po
nā in practica nā beat⁹ petr⁹ anteq̄ꝫ eēt
diſcipul⁹ xp̄i erat piſcatoꝛ pauꝑ intm̄ ꝙ
ip̄e ⁊ frater ſu⁹ btūs andreas habebant
ſolā vnā barchā ⁊ vnū rethe ⁊ viuebāt
ſic de ſuis laboribꝫ ſic piſcādo quadā die
ip̄o exn̄te in ſtagno. ſ. mari galilee iuxta
littus dicti maris ſeu ſtagni vidit petruȝ
et andreā quibꝫ dixit. O boni hoīes et
quid ibi facitis. Reſponderunt dn̄e vo-
lum⁹ piſces capꝑe ſciens xp̄s ꝙ alibi pl⁹
ꝓficerent q̄m ibi dixit eis Venite p⁹ me
faciā vos fieri piſcatores hoīm. Ego enī
docebo vos piſcari reges principes du-
ces comites ⁊ multoꝝ gentiū generatio
nes in his verbis venite poſt me ⁊c̄ ſunt
duo p̄mo dat intelligi ꝙ eccīa xp̄iana eſt
ſicut nauis triū coopturaꝝ. Prima coo-
ptura baſſa ſiue inferioꝛ eſt religioſoꝝ ſe
humiliantiū ⁊ ſicut coopertura inferioꝛ ē
ſecreta ſic religioſus debet eſſe ſecretus i

clauſtro in cella nō ire ꝑ vias vl' plateas
tractādo negocia ſecularia. Secūda coo-
ꝑtura ſignat ſtatū pſbiteroꝝ qui debent
miniſtrare ſacrameta eccl'ie cōiter in me-
dia coopatura ſtant bone merces ꝛ ma-
gni valoris. Sic in manu preſbiteroꝝ ꝛ
poſſe eoꝝ ſtāt merces pad. ſi ſcʒ ſacramē-
ta, ꝓpter q̄ habemus vitā eternā. Tercia
coopꝑtura eſt ſtatus laycoꝝ qui vadunt
hincinde ꝑ mundum ſicut mercatores ꝛ
illi de naui qui vadunt ꝑ coopꝑturā exer-
cendo laborem mar⁹ de iſta dicebat Sa-
lomon. Facta ē q̄ſi nauis inſtitoris id ē
mercatoris de longe portans panē ſuū. i.
mercanciā h̄ ē aiam bonā. Prouer. vlti.
¶ Scōm ſecretū ē cū dicit faciā vos fie-
ri piſcatores hoīʒ q̄ ſūt p̄dicatores p̄dica-
tio eſt vt t retħ. q2 ſicut retħ eſt totum
colligatū ꝛ vna corda trahit᷑. Sic p̄dica-
tio euāgelica ē de diuerſis cordis ſcʒ au-
ctoritatib⁹ rōnib⁹ ꝑabolis ꝛ oīa ſūt col-
ligata. Si p̄dicatio ſit bn̄ ordinata ꝛ tra-
hunt᷑ vna corda ſcʒ themate qđ eſt fun-
damentū ſermonis p̄dicatores iſtos mit-
tit de⁹ Jere. xviij. ꝓpterea Ecce dies ve-
niūt mittā eis piſcatores ꝛ piſcabūt᷑ eos
Multos piſcatores miſit q2 ap̄l'os mar-
tires confeſſores ꝛ nos q̄b⁹ dicit laxate
rethia vr̄a in capturā nō dicit plicare. cō-
tra illos q̄ hn̄t magnā ſciam ꝛ tenēt pli-
catos ꝛ nolūt ſe ꝺ ſponere ad p̄dicādū
ad capiēdū piſces. Ecce q̄re dicit Veni-
te poſt me ꝛc̄. Ac ſi diceret dimitte illaʒ
barchā ꝑuā cū q̄ mō capiti piſces ꝛ po-
nā vos ī magna naui eccl'ie triū coopꝑtu-
raꝝ dimittite filarcia illa ꝛ habebitl do-
ctrinā euāgelicā dimitte illđ mare ꝛ po-
nam vos piſcatores hoīm regū militum
et alioꝝ hec oīa intellexit petrus virtute
diuina qn̄ xp̄s ore ſuo dixit venite poſt
me ꝛc̄. Et cognouerunt ip̄m verū meſ-
ſiam ꝛc̄. vt ergo btūs petrus haberet lo-
co retħ doctrinā euāgelicā ꝛ poſſet in na-
ui eccl'ie ꝑ mundū piſ. a. e hoīes ꝓmpte

obedit. Nā dicit euangeliū. Relictis re-
thibus ꝛ naui ſecuti ſūt eū in continenti
petr⁹ ꝛ andreas. Btūs ergo petrus fle-
x'is genib⁹ dixit coram xp̄o in corde ſuo.
Nolo retħ nec nauē ex quo vos poſui-
ſtis in corde meo affectionē piſcandi in
mari hui⁹ mūdi cū naui eccl'ie ꝛ doctrina
euāgelica incorruptibili ꝛc̄ ꝛ ſubito iuit
cū xp̄o. Ecce ꝓmpta obīa petri dicat᷑ hic
Si contra defectū hui⁹ mūdi. Nā om-
nes vocamur a xp̄o ſcʒ xp̄iani iudei aga-
reni ꝛ nos nolumus ire vocat enim nos
illuminando corda noſtra dans cognitio-
nem de peccatis ꝛ ſtatim deberemus ip̄m
ſequi ſed accidit nobis ut ſamueli qui vo-
cabat᷑ a deo ꝛ ip̄e ibat ad helij. Nota hy-
ſtoriā p̄mo Reg. iij. Nō ſic fecit iob qui
dicit vocabis me ꝛ ego rn̄debo tibi non
helij Job. xiij. cōtra tales dicet xp̄s voca-
ui renuiſtis extendi man⁹ meas ꝛ nō fu-
it qui aſpiceret Prouer. p̄mo ¶ Mora-
liter cū dicit faciā vos fieri piſcatores ho-
minū Notent hic religioſi ꝛ alij q̄ habēt
p̄dicandi officiū q2 oēs ſūt piſcatores
retħ ꝛ p̄dicatio euāgelica Ego mō extē-
do retħ ꝛ cū alijs audiēs p̄dicatōeʒ ꝓ-
ponit dimittere pctā ꝛ vicia ꝛ hʒ redeū-
di ꝓpoſitū ad deū tūc p̄dicator p̄t dicere
vnū piſcē cepi qn̄ nobilis vel miles ꝓpt᷑
p̄dicationē dimittit pompā odiū vl' ran-
corē inimico ſuo cepim⁹ vnū delphinum
o tales piſces ꝛ piſcatores q̄ꝫtum pla-
cent deo. Ideʒ de nobili dn̄a dimiſſis va-
nitatib⁹ ornamētis ꝛ hmōi ꝛ confitet᷑ ꝛ
ꝓponit bn̄ viuere tūc p̄t dici qꝓ cepimus
vnā tonymam qn̄ aūt in p̄dicatōne con-
uertit᷑ agricola aut ſimplex hō capit᷑ fun-
dulus. Idem de muliere pauꝑe capitur
vna ſardina ꝛ ī die iudicij dic̄ xp̄s p̄dica-
torib⁹ venite nūc ꝛ prādete ꝛ qn̄ ip̄e di-
cēt de q̄ dn̄e. tūc ip̄e rn̄det. Afferte de
piſcib⁹ quos prēdidiſtis Joh. xxi. O q̄d
erit ꝺ iſto p̄dicatore q̄ dicʒ dn̄e ego n̄ ſū
piſcat⁹ niſi alguā ꝛ broca. ſ. pecūias rau-

pas comeras familiaritates famā. Jdo
amore dei laboremus vt capiamus ani-
mas. Nam in iudicio quilibet venit cum
aīabus quas cōuertit dicēdo. Ecce duo
piſces quos ego prendidi. O q̄t piſces
q̄t aīas ducet btūs petrus ſecu3 q̄ in pri
ma p̄dicatione conuertit tria milia aīas
vide Actu. ij. ꝛ. iiij. ca. Quantu3 ad ſe-
cundā virtutē p quā btūs petrus eſt be-
atus in paradiſo eſt aſpera pnīa quod o-
ſtendit cū dr ſymon qđ ſcđo mō interp̄-
tatur ponēs triſticiā ſc3 pnīe De q̄ apl's
dicit q̄ ſm deū triſticia ē pnīa in ſalutem
ſtabilē opat̄. ij. ad Corinth. vij. Nota
q̄ ſm deū. i. qn̄ diſplicet hoī de offenſis
factis deo talis beatitudinē meret̄ q̄ ve-
ram pnīam facit vnde btī qui lugent qm̄
ipi cōſolabunt̄ ſc3 in beatitudine celeſti
¶ Modo attendatis ad pnīam btī pe-
tri in q̄bus eni fecit pnīam in cōmeden-
do in potando in veſtiendo. In comedē-
do ſciatis q ſemel fuit interrogatus q̄m
vitā ducebat. Rn̄dit cibus cottidianus
eſt panis cū oliuis ꝛ raro cū oleribꝫ id ē
caulibꝫ q2 ſolū in magnis feſtiuitatibus
Ecce vita ſua licet eſſet papa. Sed que
rit̄. vnde ergo exiuerūt tot capones gal-
line fayſans ſalſes de diuerſis manerijs
q̄ iam ſūt in menſa p̄latoꝝ. Dicat̄ truffa
tiue q ille oliue beati petri erāt grauide ꝛ
pepērūt capones ꝛ alia p̄dicta. Itē fuit
interrogatus de veſtitu ꝛ rn̄dit. veſtimē
tum meū tunica q̄m vides cū mantello
tam in hyeme q3 in eſtate. Ecce prima
veſtis p̄mi vicarij xp̄i. Sed querat̄ vn̄
ergo exiuerūt tot ſumptuoſe veſtes ꝛc̄
quas portat p̄latus tot foderature dica
tur qđ mantellus petri pepit eas ꝛc̄ Itē
vita ſua fuit talis q de oculis fecit fontē
lacrimaꝝ recordans de renegatione pro
quo q3diu vixit lacrimatus ē ꝛ vixit poſt
xp̄i aſcenſionē. xxxvij. annis vt in li. de vi
ris illuſtribꝫ dicit ſanct9 Johannes al's
Jeronim9 tm̄ flebat q babebat faciem
faciem

q̄ſi aduſtam ex caliditate lacrimaꝝ. No-
ta pnīam de renegatione ipe peccauit per
os xp̄m renegando. Ideo fecit pnīam p
os non cōmedens niſi panē ꝛ oliuas q̄ſi
diceret q2 peccaſti. iō ieiunabis. ¶ Secū
do renegauit xp̄m calefaciendo corp9 ſu
um vt dicit Johes. Ideo fecit pnīam i
corpe ſolū portās tunicā cū mantello.
¶ Tercio ſicut facies ſua nō fuit verecū
data xp̄m negare. Ideo fleuit. Iſti ſūt
fructus digni pnīe Luc. iij. Facite fruct9
dignos pnīe vt p que q̄s peccat p hec ꝛ
pnīam agat ꝛc̄ ¶ Moralit̄ hic btūs pe-
trus p trina xp̄i abnegatione q2 ex timo-
re mortis abnegauit xp̄m ꝛ tamen fe-
cit. xxxvij. annis omnes de pnīa. Quid
erit de illis renegatoribꝫ q̄ non ſolum ter
ſed milleſies in die renegant p vna mi-
nima re vel parua occaſiōe iurando ma-
gna iuramenta blaſphemando xp̄m. O
maledicte renegator q̄d erit de aīa tua.
Si b. petr9 p trina negatōne tm̄ fecit ꝛc̄
q̄d deberes tu facere q̄ n̄ tiore mortis ſ3
mala ꝯſuetudīe iuras. Itē b. petr9 n̄ di-
xit n̄ cognoſco eū. Cogita q̄d erit de aīa
tua. Amore dei adhibeant̄ modi q iſta
deteſtabilia iuramenta ceſſent ego dabo
vob' tria remedia. Primū q vos muli-
eres q̄ hētis filios puos inſtruatī ne iu-
rēt niſi p aduerbia. Scđs mod9 q q̄li-
bet iurator poneret ſibi iſtā legē. ſ. ſoluere
certū q̄d p q̄lib3 iuramēto ꝛ dare pau-
peribꝫ ī die dn̄ica. ꝛ ſic corrigeret̄. Ter-
cius mod9 corrigēdi ptinet ad rectores
p̄rie q̄ p ſtatutū dn̄t ordinare q q̄ iurāt
de deo punient̄ tali mō ꝛc̄ ꝛ nulli parce
re ī his q̄ tāgūt xp̄i honorē. S3 q2 recto
res n̄ corrigūt cōq̄rit̄ de9 dicēdo dn̄ato
res ppli iniq̄ agūt vſq3 aſſum. ſ. puniēdo
Iſa. lij. Ecce de ſcđa ꝟtute ī ſ3 q dic̄ ſy-
mon. i. ponens triſticiā. Quātū ad terciā
ꝟtutē p quā b. petr9 dr btūs ē rctā in-
tentio ſc3 in oībꝫ que faciebat p̄dicando
celebrando ꝛ alia opa virtuoſa exercen-

do ſꝑ reſpiciebat honorẽ dei qđ notatur
in hoc ꝙ dr̄ bariona qđ interꝑtat̃ filius
ſimplicitatis nõ dicit duplicitatis qñ eñi
aliquis aſpicit mundũ ⁊ ad honores ⁊ ñ
ad deũ ẽ duplicitas accidit talibꝰ vt gal-
lo qui cũ vno oculo reſpicit celũ ⁊ cum
alio granũ. Beatus aũt petrꝰ in omnibꝰ
habebat rectã intentionẽ ad deũ vnde in
ps. Non nobis dñe nõ nobis ſed nomĩ
tuo da gl'iaʒ. Ecce ſimplicitas ⁊ iſti me
rentur beatitudinẽ. Unde beati mundo
corde qm̃ ipi deũ videbunt hic ꝑ contẽ-
plationẽ ⁊ in alio ſeculo ꝑ eternã poſſeſ-
ſionẽ. bene habuit iſtã virtutẽ beatus pe-
trus qꝛ licet eſſet papa ⁊ vicarius xp̄i ⁊
haberet tantã ſanctitatẽ ꝙ ſanaret oĩes
infirmos etiã vmbra ſua tangens infir-
mos curabant̃. Dicit̃ quõ qñ ſciebant
ipm̃ tranſiturũ ꝑ aliquẽ vicum ponebãt
infirmos vt vmbra tangeret eos ⁊ ſana
rent̃ Actu. v. Sed cũ toto hoc tantã ha
bebat ſimplicitatẽ ꝙ nullã habebat ypo
criſiam ſeu vanã gloriã aut ꝑſumptõnẽ
Ibat ſimpliciter rexit ⁊ correxit ſe paret
ꝙ erat filius ſimplicitatis poterat dice-
re. Scio deus meꝰ ꝙ tu ꝓbas corda et
vniuerſa hec ꝑma Paralip. vlti. Tu ꝓ-
bas corda creature ſi ſeruit bene ⁊ recta
intentione ⁊ ſi ẽ ſimplex diliges cũ. Et
ideo poterat dicere beatꝰ petrꝰ. In ſim-
plicitate cordis mei dilexi te ⁊ tibi ſerui
ui vero corde. ¶ Moraliter hic eſt ſciẽ
dũ ꝙ ꝑmũ ꝙ reſpicit deꝰ in opibꝰ nr̃is ẽ
intentio. Nam ſi vnꝰ faceret oĩa bona
mundi de genere bonoꝝ ⁊ non fierẽt re
cta intentione nihil valerẽt meritorie ver
bi grã ad practicã magnũ opus merito-
riũ eſt religionẽ intrare intm̃ ꝙ dicit bea
tus tho. in ſcđa ſcđe. q. lxxxix. ar. iij. ad ter-
ciũ ꝙ votũ religionis ſi recta intentione
fiat cũ ſit perpetuũ eſt maius ꝙ̃ votum
ꝑegrinationis terre ſancte ꝙ eſt tꝑale ſic
Allexander tercius dicit ⁊ habet̃ extra đ
vo. ⁊ vo. redemp. in c. Scripture. ⁊ po-
ſtea ſubiungit̃ thomas ibidẽ ꝙ rõnabili-
ter dici pt̄ ꝙ aliquis cõſeq̃tur remiſſionẽ
peccatoꝝ oim̃ ꝑ ingreſſũ religionis q̃ v
tilior ẽ ꝙ̃ peregrinatio terre ſancte q̃ʒtum
ad ꝓmotionẽ in bonũ q̃ ꝑponderat ab-
ſolutioni a pena hec thomas ibidẽ ⁊ ĩ lr̃a
pulchra de hoc ibidẽ. ſed iſtud opus per-
uertit̃ ſcʒ ingreſſus religionis ⁊ ꝑdit̃ qñ
intentio ẽ ꝑuerſa ⁊ tꝑalis utputa qꝛ ſpe
ratis qꝛ filiꝰ vr̃ erit abbas vl' magiſter ĩ
theologia aut ep̃us ⁊ iõ induatl' eũ ad re
ligionẽ ⁊ niſi hoc ſpatl' ipe nũq̃ʒ religio-
nẽ ingrederet̃ qꝛ tal' intẽtio nõ ẽ ad deũ.
ſed ad mđm ⁊ ꝑdit̃ meritũ vl' ſi intrat vt
viuat ĩ req̃e nõ ſuãdo religionẽ. Iſta in
tentio ẽ ꝑuerſa. Nã meliꝰ eẽt religioſo
ꝙ eẽt latro ꝙ̃ religioſꝰ nõ ſuãdo q̃ de-
bet. Itẽ ꝑdicare vbũ dei ẽ magnũ meri
tũ qꝛ ẽ magnũ opꝰ. Si intẽtio ſit recta
ſꝫ qñ aliq̃s ꝑdicat ꝓpt̃ vanã gl'iaʒ ſeu fa-
mã vl' ꝓpt̃ pecunias hñs itẽtionẽ ad mũ
dana totũ ꝑdit̃ ⁊ dãnat̃. ¶ Querit b. tho.
q̃olibeto. v. q. xij. ar. ij. ĩ corpe. ſi ꝑ pniaʒ
pt̄ q̃s recuꝑare aureolã q̃ digne ꝑdicãti
ꝓmiſſa ẽ. ſi ꝑ vanã gl'iam eã ꝑdiderit ⁊
dic̃ ꝙ ñ qꝛ ñ fuit lucratꝰ ipaʒ iuxta ſñiaʒ
dñi. Amẽ dico vobꝭ recepert̃ merce-
dẽ ſuã pt̄ tñ acq̃rere grãʒ dei ſi emẽdat̃
vl' ꝑ bonã ꝑdicatõem aliã de nouo pt̄ lu
crari aureolã. Sʒ ꝑdita nullatenꝰ pt̄ re
cuꝑari. Itẽ ĩ bello iuſto illi q̃ vadũt ma
gnũ opꝰ faciũt ſi hñt rectam intẽtionẽ.
Uti ſũt q̃ moriũt̃ ꝓpt̃ iuſticiã vl' defẽſio
nẽ reipublice int̃ martires ſũt gl'ioſi lʒ ec
cleſia nõ faciat feſtũ ſꝫ ſi faciũt ꝓpt̃ vani-
tatẽ multi dicẽtes amore dñi mei ⁊c̃. O
fatue ĩ tali caſu oʒ ꝑponere amorẽ ⁊ re-
ſpectũ diuinũ ⁊ verã iuſticiã dicendo ꝙ
faciamꝰ ꝓ amore ⁊ zelo iuſticie. Iõ vel
cenabimꝰ ĩ tabernacul' inimicoꝝ nr̃oꝝ ꝑ
victoriam qm̃ hẽbimꝰ vl' cũ deo ĩ ꝑadi
ſo ex q̃ defẽdimꝰ iuſticiã. Sʒ qñ hẽs in-
tẽtõem fatuã totũ bonũ opꝰ ꝑdis Sil't
remittere iniurias ꝑcere inimicis magnũ

opus eſt ſi fiat ꝓ deo ⁊ amore xp̄i. Sed
qn̄ fit non ob dei reuerentiā ſeu amoreꝫ
ſed interceſſionem ꝑſonaꝝ totū meritūꝫ
ꝑdit᷑. Dicat᷑ practice. Si papa vel rex roga
ret te ꝙ remitteres forſitan remitteres ⁊
tamē ꝓ xp̄o nō remittas. Dicat᷑ qn̄ in iu
dicio xp̄s oſtendens vulnera dicet. Ec-
ce quid feci ego ꝓ te. Videamus quid fe
ciſti tu ꝓ me ſi remiſiſti amore ſui dabit
tibi paradiſum. Si vero remiſiſti amore
pape vel regis vel alioꝝ dicet tibi va-
das ad illos ergo vt dent tibi paradiſū qui
habebūt ſatiſfacere de ſe ipſis. Si remit-
tis pura intentione ꝓ honore xp̄i. Tunc
xp̄us accipiet te ꝑ manū dicens. Euge
ſerue bone ⁊ fidelis Math. xxv. Auiſe
mini vt in oībus ad deū dirigatis inten-
tionem. In oībus honorificet᷑ de⁹ vſq; i
ſeculoꝝ p̄ma Petri. iiij. ¶ Quantū ad
quartā virtute que eſt dura paſſio cum
dicat᷑ bariona ꝙ ſm̄ ſcḋam interp̄tatio-
nem vult dicere filius columbe ſcꝫ colo-
nij. Ecce hic martiriū ſuū dicat᷑ qn̄ ſacer-
dotes veteris teſtamenti offerebant deo
columbū p̄mo deplumabant. Itē frege
runt ſibi alas. Item fregerunt collū ⁊ in
clinabant ſibi caput. Et tale ſacrificium
multū erat deo acceptabile. Unde ſacri-
ficiū ⁊ oblationem ⁊ holocauſtū placa-
bile deo Leuit. p̄mo. ꝙ beatus petr⁹ fue-
rit filius columbe patꝫ in eius martirio ꝓ
pter pacientiā quā habuit ⁊ ꝑ eternā be-
atitudinē. Si quid patimini ꝓpter iuſticiam
bti p̄ma Petri. iiij. Dicat᷑ quō btūs pe-
trus poſtq̄ p̄dicauit ꝑ multas ciuitates
et villas ⁊ conuerterat plures gentes in
anthiochia ⁊ alibi venit romā ⁊ ipo ibi
p̄dicante contra mandatū Neronis im-
peratoris qui p̄cepit fidē xp̄i non p̄dicare
fuit captus xp̄iani vero volentes eum li
berare dicebant ſibi. O pater nos libera
bimus vos fugite de iſtis tandē acquie-
ſcēs eis fugit quo egrediente de ciuitate
apparuit ſibi xp̄s cū cruce in humeris quē
videns Petrus dixit. Dn̄e quo vadis
q̄ſi diceret ego egredior de ciuitate ⁊ tu
ingrederis. Rn̄dit xp̄s venio romā ite-
rū crucifigi dicens ſemel fui crucifixus in
ierl'm hic volo iterū crucifigi volebat xp̄s
ꝙ poſtq̄ fuerat in ierl'm crucifixus in ꝑſo-
na ꝓpria ꝙ in perſona petri debebat rome
crucifigi qḋ petrus intelligens ſtatim re-
uerſus eſt in ciuitatē ⁊ xp̄s ad celū. ⁊ di
xit petr⁹ amicis ſuis xp̄ianis ciuitatis quō
ſibi apparuerat xp̄s ⁊ c̄ patꝫ quō erat deo
acceptabile ⁊ gratioſum. Ipſe aūt fuit re
uerſus ad captionē imperatoris venerunt
miniſtri ⁊ habuit ſnīam crucifigendi i cru
ce quā ipſe adorauit d. miſtris ꝓ grā pe-
to ꝙ nō crucifigatis me cum capite ſurſū
vt xp̄s magiſter me⁹ ſed caput ponite de
orſum dixerunt miniſtri maius tormen
tū erit ſibi complaceamus ſibi in hoc dū
aūt eſſet in cruce non ceſſabat predicare
ſtantibus in circuitu eius oſtendit hic no
bis doctrinā ꝙ non debemus ceſſare a p̄
dicationibꝫ frigore nec calore nec labo-
ribus. ſed tonari in conuerſionē aīaꝝ. Et
ipo ſic ſtante xp̄us miſit angelū cū coro-
nis violaꝝ ⁊ xp̄us aperuit ibi librum te
nens in manu in quo btūs petr⁹ legebat
Et poſtea dixit dn̄e ihū xp̄e grās tibi a-
go qui me portaſti ad finē optatū. Dn̄e
recōmendo tibi iſtos xp̄ianos filios ge-
neratos in vtero ſponſe tue ſcꝫ in eccle-
ſia ꝑ baptiſmū ⁊ ſic tradidit deo ſpm̄ quē
angeli dei portauerunt ad gloriā ¶ Mo
raliter hic crux petri n̄ erit talis ſicut crux
xp̄i ſed reperio ꝙ etiā ponitis ſpem veſtrā
in cruce beati petri que nullū p̄t ſaluare
nec etiā ſanctū petrū niſi virtute xp̄i Un
de mihi abſit gloriari niſi in cruce domī
nr̄i ihū xp̄i ad Gal'. vlti. imo ꝙ fortius
eſt aliqui ponunt de facto licet non men-
te ſpem in ſigno dyaboli qḋ eſt circulus.
Nam ſicut boni religioſi in principio ho
raꝝ inuocant deum ſigno crucis dicēdo
deus in adiutoriū faciunt circulū quia in

circuitu ambulant ĩ p̃o Saluũ me fac re
cita totã practicã ⁊ defectũ illoꝝ qui ñ
bene ſe ſignant in introitu eccie. in menſa.
mulier ponẽs filiũ in lecto. Idẽ in preſbi
teris benedicẽdo aquã panẽ ⁊ quod de-
terius eſt ſup corpus xp̃i faciũt rotuluz
Oſtende hic quõ debent ſignare hoc cõn
ſignũ nullũ ſterit piculũ. Inſtruite eciã
vos veſtros de hoc ſigno crucis.ꝓbia cã
ticoꝝ. viij. Sub arbore mali ſuſcitaui te
pone me ſignaculũ ſup cor tuũ ⁊ brachi
um tuum ⁊c̃. Deo gracias.

De cõmemoracõe beati Pauli

Notũ facio vo
bis euãgeliuz Ad gal'. prio.
Et recitatur ĩ epiſtola hodier
na Sic totũ officiũ eſt beati pauli. Ita
et ſermo ⁊c̃. Salutet̃ virgo Maria ⁊c̃
Et reſumat̃ thema. Queſtio ſolet fieri
de iſtis duobus apl'is Petro ⁊ Paulo
quis eoꝝ ſit maior aut excellentior. Hu
ic queſtioni oportet reſpondere cũ diſtic
tione ⁊ eſt talis reſponſio ꝙ iſti duo bene
dicti ⁊ glorioſi apoſtoli Petrus ⁊ pau
lus pñt conſiderari tribꝫ modis
Scd̃m condicõez aplicaz
Scd̃m prelacõez eccã ſticaz
Scd̃m predicacõez euãgelicaz
Si cõparare volumus ſm condicõez a-
poſtolicã Rñdeo ꝙ vnus nõ eſt maior
alio vl excellẽtior ſed equales. quia ita
bene vnus ſicut alter eſt apl'us Ihſu xp̃i
Sicut omẽs preſbiteri ſm cõſecracõez
eucariſtie equales ſũt Petro ⁊ paulo.
ſed prius fuit electus in apoſtolũ petrus
et vltim⁹ paulus. Et de hac condicõne
apoſtolica de⁹ tm̃ vni quãtuz alteri dat.
quaſi dicẽs xp̃s petro voluit huic nouiſ
ſimo ſcʒ paulo dare ſicut ⁊ tibi. ſcʒ de a-
poſtolica condicõe. Ecce pria diſtinctio.
Scd̃o ſi ſm prelacõez eccleſiaſticam
loquimur maior eſt petrus ꝙ̃ paulus qꝛ
papa maior eſt legato. Beatus petr⁹ fu
it apl'us xp̃i ⁊ papa vniuerſalis ⁊ xp̃i vi
carius cui dixit xp̃us. Tu es ſymon fili⁹
Iohãnis tu vocaberis cephas. Ioh. i.
Cephas grece. i. capitaneus vel maior a
lioꝝ beatus paulus fuit xp̃i apoſtolus ⁊
legatus a latere qui p totũ mundũ pote
rat epiſcopos facere ⁊ beneficia alia da-
re. Ideo dicit legacõne funguntur tanꝙ̃
deo exorante. ſecũda ad Coꝝ. v. Si g̃
ſm prelacõez eccleſiaſticã petrus fuit pa
pa ⁊ paulus legatus a latere apparet pe-
trũ fore maiorem. Tercõ ſi loquimur
ſm predicacõem euangelicã paulus fuit
excellentior ⁊ habundantior petro in ar-
denti predicacõe ⁊ eciã apl'is alijs. Ido
ipſi⁹ p excellenciã p̃t dicere thema. No-
tum vobis facio euãgeliuz. hoc excellen
tius ptinet ad eũ. qꝛ maior ĩ predicacõe
euãgelica. Patet thẽã. Repi iuxta thẽã
ꝙ predicacõ euãgelica beati pauli habuit
ſup predicacõez alioꝝ excellenciaz in tri
bus. Nã primo ſua predicacõ fuit plus
ampla et copioſa.
Secũdo fuit pl⁹ clara ⁊ luminoſa
Tercõ fuit magis lõga ⁊ virtuoſa.
Ergo bene ptinet ad eũ thema. Notuz
vobis facio euãgelium. Primo dico
ꝙ predicacõ euãgelica ſcʒ pauli fuit ſu-
p alios apl'os plus ampla ⁊ copioſa. q̃
libet alioꝝ aploꝝ poſt recepcõnez ſpũs
ſci in die penthecoſtes accepit vnã porci
onẽ vel regionẽ p mũduz ad predicãdũ
euãgeliuz. Petrus iuit in iudeã ⁊ anthi
ochiã. beatus Ioh̃ in frigiã. Mathe⁹ in
ethiopiã. Iacob⁹ maior ĩ hiſpaniã limi
tatã predicacõnez predicare habebãt. ſ;
beatus paul⁹ nõ accepit regionẽ limitatã
ſ; p totũ mundũ vniuerſuz ibat vt dicit
Iero. in libro de viris illuſtribꝫ ꝙ. xxviij
ãnis iuit de ciuitate ĩ ciuitatẽ. de terra in
terrã predicãdo non ceſſabat. Ecce quõ
fuit plus ampla ⁊ copioſa. qꝛ nõ iuit in

terrã certã vel religionẽ ſ; generalit̃ diſ/
currebat. Jdẽ dicim⁹ in ei⁹ collcã. De
us qui vniuerſuʒ mundũ beati pauli pre
dicacõe docuiſti. Vñ nota magnũ et mi
rabile ꝙ omnes apl̃i petrus Joh̃ ꝛ bar/
tholomeus ꝛc̃ qñ veniebãt predicare in
alijs ciuitatib⁹ xp̃i recipiebãt ꝓuiſioneʒ
a ciuitate vel a ꝓbis hoibus qꝛ xp̃s dixe
rat Luc̃. x. Dignus eſt operarius mercede
ſua ſ; de paulo dic̃ text⁹ Act̃. xviij. Erat
arti cenofactorie. Dicit gloſa cenos. i. tẽ
da ꝛ corda dicit ꝙ ſciebat facere cordas
et ſuere ꝛ de hoc ſibi ꝓuidebat. qꝛ certo
tp̃e opabatur cũ aliquo de illo officiõ vt
ꝓuideret ſibi ꝛ cetero tp̃e p̃dicabat ꝛ ce
tero orabat. Jõ dicit. Argentũ aut au/
rũ aut veſtẽ nullius veſtrũ ꝯcupiui ſicut
vos ſcitis vſq; miſtrauerit. Actu. ij. Jtẽ
qꝛ p̃dicabat xp̃m contra mãdatuʒ impa
toris neronis verberabãt ip̃m ꝑ villam
ſed ꝓpter hoc nec dimittebat p̃dicacõeʒ.
Alia die lapidabãt euʒ nec ꝓpter hoc di
mittebat. Qñ videntes miniſtri impato/
ris ita fortẽ poſuerũt ip̃m in campo clau
ſo ad leones ſ; in nullo ſibi nocuerũt ymo
lambebãt ſibi pedes. ꝛ ſic ab infidelibus
paſſus ẽ multas iniurias ꝛ vitupacões
ꝓ xp̃o ꝛ predicacõe. videt̃ ꝗ vobis quõ
fuit ſua predicacõ ampla ꝛ copioſa ſup
omnes apl̃os. Recte tenuit paulus ſup
alios xp̃i preceptũ qui qñ debuit in celũ
aſcendere dixit apl̃is ꝛ mãdauit. Eũtes
in mundũ vniuerſũ predicare euãgeliuʒ
omni creature. Mar. vlti. Moralit̃ h̃
ponũtur tres clauſule. in q̃bus oſtendit
p̃dicatorib⁹ verbũ dei quid agere debeãt
Prima cũ dicit. Euntes in mũduʒ vni
uerſuʒ. Non dicit ꝙ ſimus ĩ vna ciuita
te ſeu villa ſ; in mũduʒ vniuerſuʒ. Naʒ
ſi ſol reſtaret in vna ꝑte ſecurus nõ cale/
faceret mũduʒ. tũc vna ꝑs eſſet cõbuſta
et alia frigida ꝛ alia infructuoſa. ſ; ſol diſ
currit ꝑ totũ munduʒ ꝛ illuiat ꝛ calefa
cit ꝛ facit fructificare. Sic boni religioſi
vite apoſtolice debent ire ꝑ mundũ. Ca/
ueãt ne eos retineat voluptas. ſ; diſcur/
rãt ꝑ mundũ illuminãdo in fide catholi/
ca calefaciendo in caritate ꝛ dei dileccõe.
et facere fructificare in operib⁹ autẽ pijs
mie ꝛ meritorijs qꝛ tm̃ quantũ vna ei/
ca eſt magis precioſa ꝛ excellens eſt ne
ceſſariuʒ ꝙ voluatur in olla ne adhereat
olle abintra ſicut patet de cucurbit⁹ ꝛc̃.
Sic ſi aliquis eſt delicatus in deuocõe ꝛ
excellens in ſciencia ꝛ p̃cioſus in predi/
cacõe. neceſſe eſt ſibi ꝙ faciat mutacõeʒ
ſi non adherebit. quia recipiet familiarita
tem alicuius filie ſpũalis. vel aliquaruʒ
perſonarum ꝛ iam ꝑdet deuocõem. vel
cogitabit ex quo hic habeo manere indi/
geo camera ꝓ tenendo vinũ granum ꝛc̃
Et ſic acquiret familiaritates ꝛ adhere/
bit quaſi olle ꝛ conburet ſe ꝛc̃. quia amo
rem quem deberet habere ad deũ ponit in
creaturis. ſed quãdo mouent ſe diſcurrẽ
do predicando non congregat pecunias.
neq; huiuſmodi quia ſecũ portaret mor/
tem nec curat familiaribus nec cameris.
Ecce q̃re dicit. Euntes ĩ mundũ vniuer
ſũ. Vñ ꝓpheta Oſee dicit figuratiue. Ef
fraym fact⁹ es quaſi pais ſubcinericius.
qui nõ reuerſat̃ vñ ignorauit Oſee. vij.
Nota effraym. i. ꝑſona alta vel creſcens
vt ꝑſona creſcẽs in ſciã deuocõe vel excel
lenti p̃dicacõe. dicit ꝙ ẽ facta ſicut pais
coctus int̃ cineres q̃ non reuerſat̃ de vna
ꝑte eſt deſtruct⁹ ſiue aduſt⁹ ꝛ ex alia cru
dus. Sic ẽ de ꝑſona q̃ nõ reuerſat̃ ꝛ hʒ
excellentẽ vitaʒ calefacit ſe ĩ amore mũ
di refrigerãs ſe de deo. Et quid ſequitur
Alieni comederũt robur e⁹. adhuc hũit
mẽſã ꝛ icepit dittere deũ deuocõeʒ ꝛ la
c̃imas ꝯpũctõis ꝛ d̃ modico ĩ modicũ va
dit ĩ t̃rã. iõ dauid. nõ ẽ ill' ꝯmutacõ. rõ qꝛ
mõ ſatiſfacõ q̃ oĩ dicẽ. q̃re mutãt ſe frẽs q̃
libet ãno de ꝯuẽtu ad ꝯuẽtũ. qꝛ oʒ cũ ba
culo p̃lacõis agitare ꝛ mouere iſtos ſic cu
curbitos l' aliũ abũ d̃licatũ ne adhe̾rat ca
piendo failiaritates. Scd̃o dicit pre
dicare euangelium. Non dicit ouidium.

nec virgiliū vel oraciū ſ predicate euan
geliū. Tota ſcriptura ē euangeliū figura
tiuū vel figuratū et clarū. vnde rota erat
in medio rote. Ezech. i. Satis quare p̄
cepit predicare euāgeliū quia alie doctri-
ne non hn̄t finē ſeu terminū q̄ꝫ pricipiū.
Sicut de fonte qui non p̄t aſcendere na
turaliter p canale altius q̄ꝫ ſit fons quia
caret v̄tute ad plus. Ita de doctrina poe
tarum videam⁹ vn̄ exit. Nunq̄ꝫ de intel
lectibꝫ hoīm. ymo ideo nō p̄t facere vt a
liquis aſcēdat in celū. Et tu qui p̄dicas
tm̄ eas ſp eris terrenus. Sꝫ doctrīa euā
gelica que exiuit de celo de illo loco q̄ exi
uit facit aſcendere pſonā que ipſā predi
cat ⁊ ſeruat. Jō xp̄us Joh. iiij. Aq̄ quā
ego dabo fiet in eo fons aque ſalietis in
vitā eternā. Ideo p̄dicate euāgeliū. qꝛ
p̄dicare verba dānatorū dānacō eſt.
Dicit eni Jero. ꝙ ariſtotiles ⁊ plato in
inferno ſūt. Accipe ḡ doctrinā xp̄i que du
cit ad vitā vt eſt biblia que liber vite dici
tur libri vero poetarū dicūtur libri mor
tis. Tercō dicit omī creature ſcꝫ hinc
inde nō dicit ſolū in vna ciuitate nec dic
magnis dnīs ſed agricolis. Nō ſolū di-
uitibus ſ eciā paupibꝫ ⁊ alijs qꝛ oī crea
ture. Dicit mgr̄ vincentius ꝙ dolet. nā
reperit in lombardia nouē valles hereti-
coꝝ ꝓpter defectū predicatoꝝ. Dixit ſibi
vnus de illis vallibus frat̄. xxx. āni ſunt
ꝙ nullus frater vēit huc nec clericus ad
inſtruendū nos in fide. Sed veniūt here
tici de ptib⁹ lōginquis ⁊ p̄dicant nobis
ſuos errores quos euitarem⁹ ſi habuiſſe
mus doctrinā euangelicā. Jō dicit omni
creature ⁊ in omī loco ſupple. Jdō Je-
remias in ſpū vidēs hunc defectū dicit.
paruuli petierūt panē ⁊ nō erat qui fran
geret eis. Treno. iiij. paruuli. i. ruſtici ſim
plices paupes ⁊ ignorātes. Et heretici
petierūt doctrinā euangelicā ⁊ nemo mi
niſtrauit eis. Sed beatus paul⁹ vlt̄ extē
dit doctrinā euangelicā. Jdō dicit. notū
facio euāgeliū. Dico ſcdō ꝙ predica-
cio euāgelica beati pauli fuit ſup omnes
alios plus clara ⁊ luīoſa. Audite bn̄ om
nes alij apl̄i predicabāt doctrinas quas
a xp̄o audiuerāt ſ nō viderāt. ſed beat⁹
paulus p̄dicabat illud qđ viderat qꝛ re
aliter fuit raptus ī celuꝫ. Jo h̄es v̄o ſm
ſpeciē. Ideo dicit euāgeliū qđ euāgeli-
ſatū eſt a me nō eſt ſm hoīem ſup puꝝ.
nec ego ab hoīe ſcꝫ puro didici illud. ſ p
reuelacōeꝫ Jheſu xp̄i Ad gal. p̄io Nō
ta nō habui ab hoīe ſcꝫ mortali ſ imme-
diate a xp̄o deo ⁊ homine habui quē vi-
di in ſua gl̄a ⁊ diuinitate cū tota curia ce
leſti. Ideo ſi dicat̄ tibi vbi didicit paul⁹
potes dicere ꝙ ī celo empirreali ī ſcola ā
gelorū in tribus diebus ſtuduit. ⁊ ſciuit
plus q̄ꝫ ſalomon. nec omēs ph̄i in tota
ſua vita. In libro vite eterne cito efficit̄
homo magiſter. Nec mirū ſi quādo agri
cole ruſtici vel rudes ignorātes vel par-
ui hodie nati. baptiſati ⁊ mortui ſicut in-
trant ſcholaꝫ angelorū aperto libro vite
p deum ⁊ ſibi oſtenſo maiorē ſcientiā ha
bent in puncto q̄ꝫ virgo Maria. nec ſanc
ti doctores habuerūt in hoc mūdo vnq̄ꝫ
Ideo bone gentes laboretis ire ad iſtō
ſtudiū quia in illo in momēto eſt illumi-
natus omī ſciencia nec oportet legere p
capitula ſeu diſtinctōes. Hic liber ſolū
habet duas cartas ſcꝫ humanitatē ⁊ diui
nitatem ⁊ xp̄us eſt liber vite. Cogita ḡ
ſi infans vel ruſticus intrās paradiſū ha
bet in puncto tantam ſciencīā quid de bea
to paulo qui tribꝫ diebꝫ fuit raptus p po
tenciā dei ⁊ anima eius tribꝫ dieb⁹ ⁊ no
ctibus ſtuduit ibidem. O quātaꝫ ſcienci
am debuit addiſcere bene poterat clare ve
raciter ⁊ luminoſe p̄dicare ⁊ vt melius ī
telligatis ponā in practica vt veniam⁹ ad
moralitatē. vn̄ ſi vn⁹ diues hō edificaſ
ſet domū q̄ ꝯſtetiſſet. x. milia flore. ⁊ veni
ret amic⁹ eius de vltra mare quē inuitaſ
ſet iā ſibi oſtendere totā domuꝫ dicendo

amico. ¶Noueritis amice ꝙ exquo nõ fu/
iſtis hic edificaui iſtã domũ ⁊ iſta eſt ca
mera vbi doꝛmio ego ⁊ iſta filij mei ⁊ in
iſta ſcutiferi. Ecce coquinã ſtabulũ cella
riũ ⁊c̃. Hic eciã facit xp̃us qui oſtendit
ſibi totã domũ paradiſi. O q̃ꝫ pulchꝛa
eſt illa. Certe qui ſolũ poſſet ponere ca/
put ꝑ aliquã feneſtrã ad videndũ domũ
paradiſi tanta eſt illa pulchꝛitudo coꝛpo
ralis ꝙ ſtaret hõ centũ annis ſine cibo et
potu ⁊ eſſet mirabiliter cõſolatus eciam
ſi non videret xp̃m nec ꝟgineꝫ Mariaꝫ
ſolũ ex pulchꝛitudĩe coꝛꝑali celi. Jdõ di
citur. o iſrahel q̃ꝫ magna ẽ domus dei et ĩ
gens .i. inextimabilis locus poſſeſſionis
eius magnus ⁊ nõ habẽs finem ſupp̃ in
duracõe. Baruch.iij. Totus mũdus eſt
quaſi vnus pũctus reſpectu illius dom⁹
paradiſi cuius minĩa camera ẽ maioꝛ de/
cẽ regnis neqꝫ miruꝫ qꝛ vna ſtella ẽ ma
ioꝛ tota hiſpania. Ecce quõ oſtendit ſibi
conuertit rapuit eũ ⁊ oſtendit ſibi noueꝫ
oꝛdines angeloꝝ in celo. ⁊ nunq̃ꝫ homi/
nes ſtatuerũt aliq̃d de eis donec paulus
reuelauit eis. ¶Primo oſtẽdit ſibi primũ
oꝛdinẽ ſcꝫ angeloꝝ humano mõ loquẽ
do vbi eſt rectoꝛ ſeu capitane⁹ ſcũs ¶Ra
phael. Et cũ vidit paulus illã pulchꝛitu
dinẽ dixit. O dñe ⁊ quõ eſt beat⁹ q̃ huc
venit ⁊ vix poterat loqui ita ſtetit attoni
tus de illa glorioſa habitacõe quã vide/
rat. Ad queꝫ xp̃s dixit paule Scis quis
habitabit cũ iſtis. Dixit paulus neſcio.
¶Rñt xp̃us omnes illi qui poſt peccatũ
fecerũt rigoroſaꝫ penitenciã qui nõ ſolũ
ſeruãt ieiunia ecc̃ie ſed amplius faciunt.
confitent̃ ſepe coicant ⁊c̃. dixit paulus. o
tam benedicti erũt qui de ſuis pctĩs ege/
rint penitenciã ¶Scdõ oſtendit ſibi ſecũ
dũ oꝛdinẽ ſcꝫ archãgeloꝝ vbi eſt capita
neus ſanctus Gabꝛiel Cũ paulus vidit
iſtã gloriaꝫ fuit totus ſtupefactus ⁊ int/
rogabat xp̃m dicẽs. Dñe ⁊ quis ſtabit
hic. ¶Rñt xp̃us ꝑſone ſpũales deuote.
¶Nã ſicut anima eſt nobilioꝛ coꝛꝑe ſic de
uocõ que in anima cõſiſtit eſt maioꝛ peni
tẽcia. Queſiuit paulus. Dñe ⁊ in quib⁹
reperietur. ¶Rñt xp̃us in ꝑſonis que ſem
per faciũt oꝛõem die ac nocte. qui audiũt
miſſas deuote ⁊c̃. Et apoſtolus o in taꝫ
bono pũcto ꝓ illis qui faciũt deuotã oꝛa
cionem ⁊c̃. Tercõ oſtendit ſibi terciũ oꝛ
dinem ſcꝫ principatuũ vbi eſt capitane/
us ſanctus Michael in iſto loco vadunt
ꝑſone miſericoꝛdes. Vñ beati mĩoꝛdes
etc̃. Quarto oñt ſibi oꝛdinẽ poteſtatũ ĩ
quo vadũt qui ĩ aduerſitatib⁹ habent pa
cienciã Jdõ aplus ¶Pacia vobis nccĩa ẽ
ſup̃ ad habendũ iſtã gloriã vt facientes
voluntatẽ dei repoꝛtetl ⁊c̃. Ad heb̃.x.
Quito oſtendit ſibi oꝛdinẽ virtutum in
quo collocabũtur qui habebãt ꝯcoꝛdiaꝫ
tꝑalem. Jdõ dicit apl's poſtq̃ꝫ deſcendit
pacẽ habere cũ omibus nõ vos defendẽ
tes.i. vindicãtes cariſſimi ſꝫ date locũ ire
Ad ro.x. Sexto aſcendit ĩ oꝛdinẽ dñati
onũ in quo collocãtur ꝓlati bone vite q̃
intrauerũt ꝑ poꝛtã qui habent gubernare
aĩas plus curãtes de animab⁹ q̃ꝫ de red/
ditibus. Jteꝫ dñi tꝑales. Septio thro
nos vbi collocabũtur qui ꝓ xp̃o ſeruaue
rũt paupertatẽ. terrena ꝓpter xp̃m dimit/
tẽtes ¶Octauo cherubinoꝝ q̃ interp̄tat̃
plenitudo ſcie. Vñ talib⁹ dic̃ Daniel q̃
docti fuerũt fulgebũt tanq̃ꝫ ſplendoꝛ fir/
mamẽti ⁊ qui ad iuſticiã erudiũt multos.
tanq̃ꝫ ſtelle ĩ ꝑpetuas eternitates Dani
elis.xij. ¶Nono ſeraphinoꝝ ⁊ ibi ibunt q̃
habebãt ſupnaturalẽ caritateꝫ. Vñ ma/
ioꝛ eſt caritas.j.ad Coꝛ.xiij. et qñ tales
cogitãt de deo totaliter liquefiũt ſic can/
dela ad ignẽ. Jeiuniũ eſt eis refectõ vigi
lia doꝛmire ꝑſecucõ ꝯſolacõ. tota aduerſi
tas amoꝛe xp̃i eſt eis conſolacõ. habent
feruentẽ affectõeꝫ. Si xp̃us diceret eis.
adhuc vſq̃ ad annũ venietis ad me ⁊c̃.
¶Rñderent. O dñe annus .xij meſes hꝫ
et debem⁹ taꝫ diu ꝓuari illa claritate ⁊c̃.

Jō paulus poſtq̃ȝ vidit oīa iſta tūc vidit
vnā precioſā cathedrā in qua ſtabat xp̄c
ſup̱ omnes ordines angeloꝝ ⁊ ad latus
aliā ⁊ dixit. Domine ⁊ q̄s erit hic Rn̄t
xp̄s ſup̱ oēs ordines angeloꝝ erit mat̃
mea ⁊ in iſta cathedra collocabit̃. O tā
bene videt̃ glorioſa cui⁹ p̄ab⁹ totus mū
dus ſuſtinetur. Jō eccia cantat. Exalta
ta es ſancta dei genitrix ſup̱ choros ange
loꝝ ad celeſtia regna. Deinde vidit diui
nā eſſenciā vt dicit Aug⁹ in libro de vi
dendo deū ⁊ in libro ad paulinū. Et eci
am ſcūs Thomas in pri. p. ⁊ i ſcđa ſcđe.
q. clxxv. arti. iij. dicit q̄ vidit diuinā eſſē
ciam. Et qn̄ reuerſus fuit apl̄i crediderāt
q̄ ſtuduerat i ſtudio celeſti. Et dixerūt
ſibi vnde venis. Rn̄t ſcio hoīem in xp̄o
Jheſu ⁊c̄. que nō licet homi loqui ⁊c̄. ad
Coꝝ. xij. Nota ego ſcio hoīeȝ in xp̄o ihe
ſu qui fuit raptus vſq̄ȝ ad tercium celuȝ.
Scriptura ſancta nō fecit mencōneȝ niſi
de tribus celis. Primo de firmamēto. Se
cūdo de criſtallino ſeu aqueo. de quo p̄s
Aque que ſup̱ celos ſunt ⁊c̄. Terciū eſt
celū empirreū ꝙ̄ clarior fuit ſua doctrina
q2 ꝓprijs oculis vidit omīa que p̄dicauit
Jō dicit. Notū vobis facio euāgelium

Tercō dico q̄ doctrina ⁊ p̄dicacō bea
ti pauli fuit plus longa ⁊ virtuoſa decla
ratur ſic. Oēs alij apl̄i finiuerūt ſuā pre
dicacōem in morte. ꝫ paulus in vita. xxx
vij. āniſ predicauit ante morteȝ ⁊ poſt
mortē predicauit. Jō dicit̃ plus longa ⁊
virtuoſa. Dico practice qn̄ predicauit
xxxvij. ānis nero imꝑator romanus cap
tiuauit ipꝫ ad mortē. Et q2 p̄dicauit cri
ſtū contra ordinacōeȝ ⁊ volūtatē nero
nis. Nero mādauit ip̄m capi ⁊ dedit ſē
tenciā capitalē contra eū. q2 erat nobil̃.
et priuilegio romanoꝝ gaudebat. Dica
tur quō fuit duct⁹ ad decapitacōeȝ ⁊ fa
cta orōe lictor decapitauit eū. de c⁹ collo
exiuit lac deinde ſanguis. Hac oſtēdit ſuā pu
ritatē q2 ſp̱ fuit ꝟgo. Deinde venit tanta
claritas de celo q̄ facilius aſpiceret hō ce
lū q̄ȝ illā claritateȝ ⁊ ſtati aīa beati pauli
egreſſa venit ad neronē in palacō q̄ loq̄
bat̃ cū ph̄is ꝟi. O et tā magnū miracu
lū eſt iſtud ⁊ aīa intrauit quā videns ne
ro fuit territus. ⁊ nō mirū q2 ſi ſcās pſo
nas terret bon⁹ ſpūs licet poſtea ꝯſole
tur eas m̄ltomagis terret malas. ⁊ dixit
neroni venio ad te. Si vis ad xp̄m ꝯuer
ti porta paradiſi ē tibi apta Ego fui mor
tuus de mādato tuo ⁊ viuo in eternum.
Sic poteris tu ſi volueris. Ecce quō p̄
dicauit poſt morteȝ. non legit̃ hoc de alio
ſcō. pꝫ ꝙ̄ quō ſua p̄dicacō fuit longe vir
tuoſa ſtati nero ſoluit omēs xp̄ianos q̄s
tenebat captos ꝫ nō fecit ſe xp̄ianū ꝫ p
manſit in ſuo pctō. Jā ipſe paulus ꝓphe
tauerat ꝫ q2 dixerat. Magnificabit̃ xp̄c
in corde meo ſiue p̱ vitā ſiue p̱ mortem
Ad phil̃. i. Jtē in morte p̄dicauit. Et iā
dicat̃ de capite quō fecit tres ſaltus et in
quolibet dicebat Jheſus ⁊ exibat i quoli
bet ſaltu vnus fons. Tres p̄dicacōes fe
cit in q̄libet ſcꝫ Jheſus Jhs Jheſus m̄l
tā materiā habebat ad p̄dicandū hic eſt
ſecretū Jheſus. Ego dico q̄ iſtud nomē
Jheſus hꝫ tres virtutes ſup̱ omē nomē
Vn̄ dedit illi nomē de⁹ qđ eſt ſup̱ omē
nomen Ad phil̃. ij. ⁊ Luc. ij. Vocatū ē
nomen e⁹ Jheſus. xp̄us cognomē eſt et
al̃s eciam tribus vicib⁹ ꝓpter tres virtu
tes quas hꝫ principaliter

Primo cōtͣ defectus ſpūales.

Scđo cōtra malicias corꝑales.

Tercō cōtͣ ꝑicula ſeu mala tꝑalia

Defectus ſpūales ſūt peccata. Si aliq̄s
eſt qui nō habeat ꝯtricōeȝ de pecca t̃l ſuis
et habet cor lapideū et n̄ ſcās q̄d d̄r mat.
xxvij. q̄ Jheſu xp̄o in cruce pendente pe
tre ſciſſe ſunt ⁊ monumenta apta ſūt. ⁊
mortui reſurrexerūt. Si vis ꝯtricōeȝ hr̄e
ponas te corā crucifixo geīb⁹ flexis deuo
te dic Jhs faciēdo ſignū cruc̃. iuxta cor
et mollier̃ ad pniaȝ. ⁊ monumētuȝ ape

rief.ſ.os p ꝯfeſſionē ꝛ mortu⁹ ſcꝫ ſpũs reſuſcitabit ſcꝫ ad ſtatũ grẽ. Idem ii eſt aliquis in deſiderio vindicte ponat ſe corã crucifixo dicẽdo Ihs ꝛc̃. cogitãs q̃modo xp̃s pepcit crucifixoribꝫ. Et immediate veniet ad te vna dulcedo de illo fauo mellis paradiſi. ꝛ intrabit coꝛ tuũ ꝙ i memoriã paſſiõis xp̃i remittes iniuriã. Vñ omis quicũqꝫ inuocauerit nomen dñi ſaluus erit. Nota inuocauerit.i.intus in coꝛde. Ad ro.x. Nomen dñi.i. Ihs de⁹ dabit tibi ꝯtricõeꝫ pctõꝝ. Jõ hoc nomẽ ihs cõtra defectus ſpũales facit tria.ſ. mollificat coꝛ.facit ꝯteri. ꝛ reſuſcitat aiam. ¶ Scdo dico ꝙ Ihesus eſt cõtra malicias coꝛpales. Si deuocõem haberem⁹ medici parũ lucrarẽtur nobiſcũ. Nã omnes ỽtutes ſanctoꝝ ꝛ angeloꝝ ſũt i hoc noie Ihesus. Et iõ noſter ypocras l galienus Ihs poſtq̃ ꝓcurauit ſalutẽ aiabꝫ noſtris p redempcõeꝫ voluit eciã ꝓcurare ꝛ dimittere medicinã qñ debuit recedere p aſcenſionẽ oꝛdinauit anfoꝛiſmũ dicendo ſigna eos q̃ crediderit. Non dicit q̃ ſtati fuerit ꝭ ſequẽt i noie meo demõnia eiicient linguis loquẽtur nouis ſerpẽtes tollẽt viſqꝫ ꝛ bene habebũt. Q ſi haberemus deuocõem ad iſtud nomẽ ꝭ nullã haberem⁹ niſi ad vanitates ꝛ ſoꝛtilegia et ꝯiuracões. Vñ dicit in ps. Hoies ꝛ iumenta ſaluabis dñe ꝛc̃. Vñ ſi doles caput fac ſignũ crucis in eo dicendo ihs etc̃. Si fideꝫ hẽs ꝛ ſanitas coꝛpis non ſit nociua aie ſine dubio curaberis. Idẽ ſi habes filiũ infirmũ. ſi ſcit loqui ipemet ſignãdo dicat Ihs ꝛc̃. alr̃s facias tu ꝛc̃ Nõ fiat ſubito ꝭ cũ deuocõe qꝛ emplauſtrũ ſuauiter ponit ꝛ cũ caliditate deuocionis. Idẽ vos mulieres q̃ cupitis ꝯcipe facite i vtero Ihs qꝛ ỽtus h⁹ nois ihesus dabit vob̃ ꝓlem ſi vult. Idẽ qñ eſt pregnãs vt de⁹ ꝯſeruet ꝓlẽ in v ero qꝛ multe ꝯapiũt que nõ pñt poꝛtare. Idẽ de mulieribꝫ qñ debẽt parere faciãt ſignũ crucis dicẽdo Ihs vbi ſenciẽt doloꝛes. qꝛ meli⁹ ẽ dicere Ihs q̃ꝫ clamare vt coꝛpra. Ecce ſcda ỽt⁹ ꝯ malicias coꝛpales In hoc g̃ noie habeati deuocõeꝫ qꝛ nõ ẽ aliud nomen datũ hoibꝫ ſub celo in q̃ oꝫ nos ſaluos fieri nec eſt in aliq̃ alio ſalus Actu.iiij. Et loq̃tur de ſanitate de vno cõtracto quẽ ſcũs petr⁹ curauerat. Illõ g̃ nomẽ inuocate nõ aliud ¶ Tercio cõtra pericula tꝑalia valet ꝭ nomen Ihs. tu homo bellicus ſi ſis i bello iuſto dic Ihs et nõ deficient tibi vires. Sec⁹ de bello i iuſto qꝛ neſcit diuina iuſticia pꝛõcaniuꝫ dare crimibꝫ. Siliter ſi eſſes in deſerto ꝛ in circuitu tuo eſſent inimici tui vel aialia tu liberaberis. Iteꝫ ꝯ tempeſtatẽ fac crucẽ cũ noie Ihesu ꝛ nõ nocebit ꝯ omia pericula eſt medela. Vñ turris foꝛtitudinis dñi ad ip̃m cõfugiet iuſtus ꝛ exaltabitur ꝓuer.iij. Nomen dñi.i. Ihs vocatũ eſt nomen ei⁹ Ihesus. Luc.ij. Hatꝫ ſeccatũ cum tribus vicibꝫ caput beati pauli ſaltauit ſignificãs virtuteꝫ ꝯ predcõs tres defectus. Ecce quõ beatus paulus non ſolũ in vita ꝭ in moꝛte ꝛ p⁹ moꝛtẽ predicauit. Ergo cõcluſio tercia clara eſt ſcꝫ q̃mõ ſua ꝑdicacio fuit magis longa ꝛ ỽtuoſa g̃ tlxã. Notũ vob̃ facio ꝛc̃

¶ De ſancta Margareta. Sermo.

Inuẽta ẽ vna ꝑcioſa margarita ab iijt. math xiij. Cogitãui mihi magnã deuocõeꝫ ꝛ ſcitateꝫ bt̃e margarete. Inuenio q̃nqꝫ ỽtutes i ea i q̃bꝫ ſtat tota ꝑfectio ſanctitat̃. ¶ Pꝛia eſt vera humilitas

¶ Secunda ſancta caritas.

¶ Tercia firma ſtabilitas.

¶ Quarta pura caritas.

¶ Quinta plena felicitas.

Et ſubtiliter iſte.v. ỽtutes notãt in.v. ỽbis thẽatis in pꝛia dictõe ſcꝫ inuẽta oſ

tendit̄ pria ꝯtus ꝛ in ſcda ſcda. ꝛ in ter
cia tercia ꝛc̄. ¶ Dico pꝛio ꝙ beata mar
gareta fuit tota de vna mag̃ virtute q̄ ē
vera huilitas q̄ notat̄ in pꝛio verbo thcā
tis cū dic̄ Inuēta. Nō inuencō totius
huāne ꝑdicōnis fuit ſupbia. Dicat̄ quō
homo vult facere ad libitū ſuū. nec vult
obedire mādatis diuinis h̄ eſt ſupbia. di
cat̄ quō lucifer voluit ꝑificari deo. Ecce
ſua ꝑdicō ꝑ ſupbiaꝫ ꝛ ſibi cōſentienciuꝫ
noluit ſtare ſub regula ſibi a deo data no
luit huiliari ſe dei volūtati ſꝫ voluit face
re ſm̄ ſuā inclinacōeꝫ. Ecce peccatū ꝛ ꝑ
dicō ſua. Itē de adam cui ꝑcepit deus ī
ſignū dominij ne comederet de ligno veti
to ſꝫ de alijs ſi tenuiſſet regulā bonū fuiſ
ſet ſibi ꝛ nob̄ qꝛ nullā miſeriā nec tribu-
lacōeꝫ nec moꝛtē incurriſſemus. qꝛ oīa
iſta habem⁹ ex ſuo pctō. ſꝫ noluit ꝛ muli-
er incepit malū dicēs ꝛ q̄re non comede
m⁹ ꝛ ipē comedit ꝛ ecce hic ſua ꝑdicō et
cōſequent̄ nr̄a ex ſupbia. Jō dicat̄. Sup
biā nunq̄ꝫ in tuo ꝯſenſu aut ī tuo v̄bo do
miāri ꝑmittas Nō in ipſa ēi iniciū ſump
ſit oīs ꝑdicō ſcꝫ angloꝝ ꝛ hoīm. Thob.
iiij. Si ḡ ꝑ ſupbiaꝫ ꝑdit̄ creatura qꝛ nō
vult viuere iuxta regulā ſibi a deo datā
ꝑ oppoſitū ſcꝫ qn̄ nō vult facere iuxta ſu
am volūtatē ſeu inclinacōneꝫ ſꝫ iuxta dei
oꝛdinacōꝫ inuenit̄. vbi grā qn̄ dicit dn̄e
ego ſū inclinatus ad ſupbiā pompā vaī
tatē ꝛc̄. Sed qꝛ vos dn̄e precipitꝪ oppo
ſitū Jō volo huiliari. Idē dicat̄ de alijs
peccatꝪ. iuxta auditoꝝ facultatē. Jō dꝛ in
uenta. Dicat̄ hiſtoꝛia breuit̄ de paſtoꝛe
hn̄te centū oues ꝛ ꝑdidit vnā qua inuē
ta letus dixit. Congratulamī mihi omēs.
qꝛ inueni oueꝫ quā ꝑdiderā. Luc. xv. Iſ
te paſtoꝛ eſt xp̄c. centū oues ſue ſūt hui-
les ꝛ obedientes ſuis ꝑceptꝪ. Nō qꝛ oīa
mādata legis ī ſūma ſūt. x. ꝛ. x. decies mſ̄
tiplicatū ſūt centū ꝛ ſig̃t ꝑfectōeꝫ. x. mā
datoꝝ ſup ſe. ꝛ perdit̄ vna ouis qn̄ exit
de grege ꝛ comedendo vadit de herba in

herbā. Sic ꝑdit̄ xp̄ianus ouis xp̄i c⁹ oui
um clauſura eſt obīa. x. mādatoꝝ q̄ qn̄ ꝑ
terit ouis dꝛ ꝑdita ꝛ p̄t dicere cū dauid
Erraui ſicut ouis q̄ perierat reqre ſeruū
qꝛ mādata tua nō ſum oblitus. Querit̄
ouis a xp̄o qn̄ dat ſibi cognicōeꝫ de pec-
catis ꝛ inuenit eā qn̄ dat ſibi contricōeꝫ
de peccatis ꝛ poꝛtat in hum̄is ꝑ ſuā paſ-
ſionē di. angelis amicis ſuis ꝯgratulami
ni mihi oēs ꝛc̄. ecce q̄re dꝛ inuēta. Mo
do videam⁹ quō beata margareta habu
it verā huilitateꝫ. Dicat̄ cū eſſet filia pa
triarche anthiochie ciuitatꝪ ſꝫ parētes ei⁹
erāt infideles tn̄ habuit nutriceꝫ xp̄ianā
Cū autem beata Margareta eſſet. vij. l
viij. annoꝝ nutrix ꝑdicabat ſibi quolibet
die xp̄ꝫ ꝛ virgineꝫ Mariā intātū ꝙ ſecre
te btā. m. fuit baptiſata ꝛ fec̄ votū caſti
tatis. Hoc vero ſciens pꝛ habuit eā exo
ſam eam flagellando nec ꝓpter hoc volu
it adoꝛare ydola ꝓpt̄ quod pꝛ voluit eaꝫ
interficere ſꝫ mat̄ ꝯdicebat. qua moꝛtua
pater dixit ſibi vel ꝙ abnegaret xp̄m vel
patrē ꝛ ipſa voluit pocius abnegare pa-
trem q̄ꝫ xp̄m. Et potuit dicere cū dauid
Pater me⁹ ꝛ mr̄ mea dereliquerūt me
dn̄s autem aſſumpſit me. ps̄ xxvi. et di-
miſſis oꝛnamētis ꝛ veſtimentis receſſit
de domo pꝛis. ꝛ iuit ad domum nutricis
paupertie q̄ habebat. xx. vel. xxx. oues cō-
miſit margarete cuſtodiēdas di. ſibi. ꝙ ca
ueret a nemoꝛib⁹ ꝛ locis ſeparatis ne ho
mines eā inuenirent ſolitariā ꝛ ſibi noce
rent. Sed iuxta viā in pꝛatis paſceret o
ues. Dicat̄ hic cōtra paſtoꝛes qui ſimul
cū puellis ſtant ī nemoꝛib⁹ ꝛc̄. Dicatur
pꝛactice quō beata Margareta cuſtodie
bat oues. Et cōſiderate hic ſuā magnaꝫ
humilitatē. Cū ḡ eſſet induta de auro ꝛ
oꝛnata margaritis. ꝑ xp̄o humiliauit ſe
tm̄ induendo ſe ſimplici pāno. Itē pꝛio
erat in palacō nūc in heremo. Item ante
comedebat gallinas mō paneꝫ cū caſeo.
aū dormiebat ī magno lecto ꝛc̄. nūc aūt

cū illa paupere nutrice ꝛc̄. videt̄ ḡ voƀ
ſi fuit humilis. Si ḡ humilitas facit in-
uenire pſonā. Et beata Margareta fu-
it ita humilis vt audiuiſtis. bene ḡ dicit
thrā inuenta ꝛc̄. Moraliter volumus
humiliari ſi nō poſſumus vt beata Mar
gareta que dimiſit omīa. admínus illi q̄
vadūt nimis pompoſe in habitu vltra ſu
um ſtatū ſeu cōdicōem dimittāt qꝛ illud
nō eſt ꝟtus. Idē de clericꝭ qui nō vadūt
in habitu clericali ſꝫ ſeculari dimittāt. I-
tem de religioſis qui nō portāt habitum
ſuū iuxta ſuā regulā. Jō dicebat xp̄s diſ
cite a me qꝛ mitis ſum ſcꝫ ī vita ꝛ ꝯuer-
ſacōe ꝛ humilis corde. Math. xi. ¶ Di
co ſcd̄o ꝙ habuit ſanctā caritatem q̄ oſ̄
ditur cuꝫ dicit̄ vna declarat̄ ſic. Caritas
ꝓprie eſt amor dei ardentiſſim⁹ ſcꝫ qn̄ ꝑ
ſona caritatiua omīa q̄ dicit cogitat ꝛ o-
perat̄ ordinat ad deū. Jō dicit̄ vna. Rō
caritas ꝛ cupiditas ſunt oppoſita qꝛ cupi
ditas ſpergit cor ī rebus mūdanis ſꝫ cari
tas vnit ꝛ congregat cor nihil aliud vo-
lens niſi deū. Dicat̄ hic exemplū de dua
bus ſororibus ſcꝫ magdalena ꝛ martha
ad quarū domū cum xp̄s ſemel veniſſet
laſſus ꝛ feſſus Martha fatigabat ſe in
exercicō caritatis ꝓpter xp̄m ꝛc̄. Magda
lena de iſtis nō curans poſuit ſe ad pedes
xp̄i dicēdo. Domine dicatis mihi aliqḋ
bonū verbum vel de quo p̄dicaſtis hodie
Videns martha ꝙ ſoror ſua ſederet dix
it. Dn̄e non eſt tibi cure ꝙ ſoror mea re
liquit me ſolam miniſtrare. Dic ergo illi
vt me adiuuet. Cui reſpondit xp̄us di-
cens. Martha martha ſollicita es ꝛ tur
baris erga plurima. Porro vnū eſt ne-
ceſſariū ſcꝫ vnitas cordis ad deum. Luc̄
x. patet ḡ ꝙ caritas oſtendit̄ cum dicitur
vna. Dicat̄ quō beata margareta habuit
iſtā virtutem. vnde cū ſemel iuxta viam
paſceret oues et eſſet. xiij. vel. xiiij. anno-
rum decora valde in corpe ſed pulchri-
or in anima. Jnde tranſiuit Olibrius p̄
fectus pſequens xp̄ianos qui videns tā

pulchram puellam admirās ſtetit dicēs
Si iſta puella eſt generoſa ducam eam
in vxorem. Sin autē ducam eam in con
cubinam ꝛ fecit eam venire coram ſe. a
qua queſiuit tria. Primo nomen ſuum.
Scd̄o genus. Tercō condicōnem. Ipſa
autem humiliter reſpondit dicens. Ego
vocor margareta. i. perla. Dixit prefect⁹
ꝓprium nomen habet ꝛ pulchrum. Se-
cundo de genere nobili filia ſum patriar-
che Tercō de condicōne xp̄iana ſuꝫ. Re
ſpondit preſes prima duo ſunt conueni-
encia. ſed tercium non quia ſtulticia eſt
adorare hominem crucifixum traditū a
diſcipulis ꝛ mortuuꝫ in cruce. Reſpon
dit Margareta. et quomō ſcitis vos ꝙ
chriſtus ſit mortuus in cruce. Reſpon-
dit quia ita legi in libris xp̄ianorum. Et
Margareta in eiſdem libris inueniſtis
ꝙ xp̄us eſt deus et homo ꝛ voluit pati ī
cruce ne ſibi credentes ꝛ obedientes pati
antur in inferno. Et volens margareta
ex cauſa ꝓuocare ip̄m ad iram vt eam o
diret ne pderet virginitateꝫ dixit. Stul
ticia eſt de eiſdem libris recipere vnum ꝛ
non aliud. Et ip̄e indignatus poſuit eam
in carcere tenebroſo. Ecce caritatē quā
habuit non curās de preſide nec de hore
ſeu ꝓmiſſionibꝰ ſibi factis. qꝛ noluit niſi
deū ꝛ poterat dicere. vnā pecij a domino
hāc requirā vt inhabitē in domo dn̄i oī
bus diebꝰ vite mee. p̄s. xxvi. Moralit̄
hic vos de mūdo iſto habetꝭ exemplū vt
vniatis vos q̄ habetis cor diſpſuꝫ in cā-
pis vineis aīalibꝰ ꝛc̄ ſꝫ ad min⁹ in die do
mīca oꝫ vos recolligere. Dicat̄ ꝙ ſi ſua
tis feſta vt fieri dꝫ recolligēdo cor ī die
feſto ne cogitet de negocijs vaīs ꝛ os ne
loquat̄ de mūdanis ſꝫ audire oꝫ miſſā cō
pletā ꝛ cū ſilencō ꝛ de⁹ dabit voƀ habū
danciā ꝛ oīa vrā pl⁹ ꝓficient ſuādo ſic
feſta q̄ꝫ ex oībꝰ curis vrīs ꝛ de⁹ cuſtodi-
diet vos a ſiccitate mortalitate fame ꝛc̄
¶ Dico tercō ꝙ hūit firmā ſtabilitateꝫ
que oñdit̄ cum dr̄ p̄cioſa. Tunc perſona

eſt ꝑcioſa corā deo qñ ē ſtabilis ⁊ firma
in ſeruicio dei ⁊ nulla occaſione dimittit
bonā vitā inceptā. Jō dr̄ de martiribus
q̄ ante eligebāt mortē q̄ȝ dimittere bo/
nā vitā ꝑcioſā in cōſpectu dn̄i mors ſā
ctoꝝ eiꝰ ꝓpter ſtabilitatē quā habebant
Dicaᷣ hic quō btā margareta fuit con/
ſtans ⁊ firma qꝛ de carcere educta corā
ꝑſide audacter cōfitebaᷣ xp̄m. Ad quā
ꝑſes dixit ꝙ abnegaret fidē xp̄i ⁊ faceret
eā magnā dn̄am al's eā interficeret ¶Re/
ſpondit fac qd̄ potes qꝛ qd̄ dicis ego nō
faciā. Dicaᷣ hic quō ꝑſes dedit margare
te. v. tormēta. ¶Primo denudauit eam
magnū tormentū ē mulieri verecunde ſʒ
ip̄e fecit ut videret ſuā pulchritudinē ⁊
cū virgo verecundareᷣ dicebat infra ſe
xp̄o dn̄e talē verecūdiā ſuſtinuiſti vos
ꝓ me qñ fuiſtis denudatus in mōte cal/
uarie ⁊c̄. Scd̄o fuit flagellata ⁊ libenter
et patienter ſuſtinuit cogitās ꝙ xp̄s etiā
fuit flagellatꝰ. Tercio fuit lacerata ō fer
ro caro eius cardata ⁊ gentes in circuitu
flebāt dicēdo ꝙ miſereretᷣ ſue pulcritudi
ni. Jpa rn̄dit O mali cōſiliatores nun/
q̄d ꝓ ſanitate corpis debeo nocere aīe
mee peccādo ⁊c̄. Quarto lamina ferrea
ignita fuerūt eiꝰ lateribꝫ applicata ip̄a di
cente. Nō ſunt cōdigne paſſiones huius
tpis ad futurā gl'iam q̄ reuelabiᷣ in nobꝭ
patienter ſuſtinuit. ¶Quinto ꝓiecit eam
in aquā vt ibi ſubmergereᷣ ſed ip̄a ſigna
uit ſe ſigno crucis et ſecutꝰ ē terre motꝰ
magnꝰ ex quo. xv. milia gentiū conuerſi
ſūt. Ecce quō fuit firma. Moraliter hic
nota cōtra illos q̄ incipiūt pn̄iam vl' alia
bona ⁊ pꝰ ſtatī dimittūt. Et dicaᷣ de il
lis q̄ pſeuerāt in pn̄ia quō aīa poterit di/
cere xp̄o ī iudicio feci iudiciū ⁊ iuſticiam
nō tradas me calūniantibꝫ me. ¶Dico
q̄rto ꝙ btā margareta habuit purā clari
tatē cum dr̄ margareta. Erat enī clara in
mente ad cognoſcendū ſecreta dei ⁊ puri
tatē vite Math. xiij. Simile eſt regnuȝ
celoꝝ hoī negociatori q̄rēti bonas mar/
garitas dicaᷣ quō beata Margareta ha
buit claritatē ſciē ⁊ puritatē vite. Nam
cū fuiſſet reducta ad carcerē dyabolꝰ vo
lens eā terrere vt ſic territa conſentiret ꝑ
ſidi intrauit ad eā in forma ingentis dra
conis fingens ut eam abſorberet ſed ip̄a
dicendo ih̄us ſignauit ſe ⁊ draco crepu/
it ⁊ receſſit. Dicaᷣ hic de ỽtute ſigni cru/
cis cōtra om̄e piculū ⁊ oſtende quō po/
pulꝰ ſe debet ſignare. Jdeo dicit eccl'ia
cōtra hoc ſignū nullū ſtet piculū. Scd̄o
dyabolꝰ iteꝝ intrauit carcerē in forma
doctoris antiqui dicēs ſe xp̄ianū eſſe vo/
lens ei pſuadere vt ꝑſidi cōſentiret. Nā
ſi eſſet ſua multa bona poſſet facere xp̄ia/
nis ip̄a vero orauit dicēs. Dn̄e quis eſt
iſte talia pſuadens ⁊c̄ ⁊ ſp̄us qui habita
bat in ea dixit ſibi Margareta dyabolꝰ
eſt. Tunc ip̄a arripiens ip̄m p barbam
ꝓiecit eū ad terrā ⁊ poſuit pedē ſup eiꝰ
collū d. q̄re veniſti ꝓditor. Rn̄dit ꝙ ad
decipiendū eā. Et iterū q̄ſiuit ab eo q̄re
pſeq̄ris ſic xp̄ianos. Rn̄dit ego nō perſe
quor eos ſed ip̄imet pſequūᷣ ſe p inui/
dias ſuas ⁊ malas volūtates lȝ ego de
hoc iniuſte ſim diffamatꝰ. Ecce clarita/
tē q̄m btā margareta habuit ad cogno/
ſcendum ip̄m malignū ſpiritū. Jſtā cla/
ritatē debemus nos habere cognoſcendo
ſpiritui qñ venit ad nos transfigurans ec̄
ſe in angelū lucis. Jdeo dicit Johānes
Cariſſimi nolite credere om̄i ſp̄ui ſed ꝓ/
bate ſp̄us ſi ex deo ſint ꝑma Joh. q̄rto ⁊
ꝓbaᷣ dupliciᷣ ꝑmo ex parte noſtra di/
cendo ⁊ quis ſum ego cum ſim iam pec/
cator ⁊c̄. ſed in hoc multi decipiuntur cre
dentes de aliqua illuſione ꝙ ſit angelus
bonus chriſtus vel virgo maria ⁊c̄.
¶Secūdo ꝓbatur ex parte dyaboli ſcȝ re/
ſpiciēdo q̄d dicit qꝛ ſi dicit cōtra dei mā/
data ſine dubio dyabolꝰ ē ỽbi grā ſic di
cit interficiatis vos ꝓ deo. qꝛ multum
ſibi placet. Jdem de penitentijs indi/

ſcretis a dyabolo ſunt talia . Ideo ꝓba/
te ut btā margareta q̄ noluit credere dia
bolo dicenti ſibi ꝙ duceret virū q꞉ ꝯ vo
tū qḋ fecerat caſtitatis ꝑſuadebat. Dico
v. ꝙ btā margareta habuit plenā felicí
tatē cum dr abijt ſcꝫ ad gl'aꝫ. Dicat̄ hic
eius martiriū qn̄ ꝓſes fecit eā venire co/
ram ſe videns eā curatā a plagis dixit o
margareta magna ē patia deoꝝ ⁊c̄. Di
catur eius paſſio q̄ dicta ꝑt dicā auctas.
Non ē vir i domo ſua.ſ.ſpūs i domo car
nis. Abijt via longinq̄ ſcꝫ ad celū ſacu/
lū peccunie.ſcꝫ meritoꝝ ⁊ bonoꝝ ſecuꝫ
tulit i die plene lune.ſ.in die iudicij reuer
ſurus ē in domū ſuā ſcꝫ carnē Prouer.
vij.ꝑ verā reſurrectionē q꞉ tūc oēs re/
ſurgemus.

De beata maria magdalena

Manum ſuam aperuit inopi.habet̄ verbum
iſtud originaliter in li. Pro/
uerb. vlti. Et ſicut tota ſolennitas ⁊ of/
ficiū hodie ē btē marie magdalene. Ita
etiā ⁊ ſermo nr̄ Si placet deo habebim⁹
materias bonas ⁊ ſpeculatiuas ꝓ illuīa
tione intellect⁹ ⁊ morales ꝓ reforma/
tione vite. Salutet̄ ꝓmo v̄go maria ⁊ re
ſumat̄ thema. Intellect⁹ hui⁹ verbi ſm
quē ego volo ꝑtractare ē ꝙ xp̄s aperuit
manū ſuā btē marie magdalene pauper
rime.ſ.grē dei ⁊ virtutū añ ſuā cōuerſio/
nē. Pro au⁹ declaratōne ſciēdū ꝙ i ſcri/
ptura ſcā Miſcōdia dei quā hꝫ circa pec/
catores dr man⁹ ⁊ ad h̄ ē rō ⁊ auctas.
Rō ē iſta expimētalit̄ videt̄ ꝙ ſi aliq̄ ꝑ
ſona cadit i luto aqua vel igne. Si ab ali
quo ſubleuet̄ dat̄ ſibi man⁹. Idē qñ ali
quis cadit in terrā ꝑ auariciā vſurā rapi/
nā vel furtū ⁊c̄ vl' i luto ꝑ luxuriā vel i
aliquo peccato alio xp̄s' q̄ ē iuxta' erecte
vl' recte ſtās q꞉ nūq̄ cecidit ꝑ pctm̄. Ex
tendit manū.ſ.miam ſuā ꝑſonā eleuās
auctas Mat.xiiij.xp̄s extēs in mari ſup
aq̄s tāq̄ dn̄s oīm creaturaꝝ ad quē di/
xit petr⁹. Si tu es iube me venire ſuper
aq̄s ⁊ ip̄e ait veni ⁊ deſcēdens petr⁹ de
nauicula ⁊c̄. Dicat̄ hiſtoria ⁊ continuo
ih̄s extēdēs manū ſuā apprehēdit cū et
ait illi modice fidei q̄re dubitaſti . Et q̄a
loq̄t̄ de manu Innuit̄ ꝙ ꝑſona q̄ cadit
et incipit mergi i pctis ſi dꝫ ſubleuari oꝫ
vt ꝑ manū mīe dei eleuet̄. Itē de dauid
poſtq̄ peccauit cū berſabea ⁊ occidit viꝝ
ſuū.ſ.vriā ⁊ cupiens ſubleuari dixit fiat
man⁹ tua ut ſaluet me q.d.cecidi pꝫ ergo
ꝙ mīa dei dr man⁹. Cū ḡ maria magda
lena i ſua iuuētute ꝓmo caderet in terra
ꝑ amorē terrenoꝝ nō curās diligere ce/
leſtia cecidit i luto ꝑ luxuriā ⁊c̄ Cecidit
etiā incētū volēs ſe clarificare ſup oēs
ſuā pulcritudinē ſ3 ih̄s xp̄s manu ſue mi/
ſericordie eā eleuauit. Ideo dicit thema
Manū ſuā apperuit inopi N ūcpꝫ the/
ma Notādū ē hic cū dicit aperuit ma/
nū. In man⁹ aptione. v. digiti oñdūt̄ q̄/
bus lapſus erigit̄. Ita de manu mīe dei
xp̄i ih̄u a q̄ apperuit marie magdalene. v.
digitos eam eleuando

- Prim⁹ digit⁹ ē longa expectatio.
- Secund⁹ benigna cōuerſio.
- Tercius alta promotio
- Quart⁹ ſpūalis affectio.
- Quintus celeſtialis fruitio.

Dico ꝓmo ꝙ xp̄s oñdit marie magdale
ne q̄ ceciderat i pctis longā expectatōnē
q꞉ diu eā expectauit ad pniaꝫ noluit eaꝫ
dānare p⁹ ꝓmū pctm̄ nec p⁹ ſcd̄ꝫ. Cre/
dit̄ eni ꝙ.xij.ānis vixit i pctis ꝯtinue ad
dēdo pctā pctis. Et xp̄s expectabat ouē
ꝑditā.q.d.adhuc eē erit ſcā ⁊ bōa. Ad
practicā dicat̄ quō erat de genere regio
nobil' ⁊ generoſa q̄re dic̄ hiſtoria ꝙ erat
de genere regio pr̄ eni erat nobil' baro ⁊
magn⁹ dn̄s vni⁹ ꝑtl' irlm q̄ diu vixerūt
pater ⁊ mater eius cuſtodierunt eam be/
ne ſicut debēt facere boni pr̄es ⁊ matres

ne filie viſitenť ⁊ truffent cū hoībꝫ ſcuti-
feris ſeu militibꝫ ſed mortuis parentibꝫ la-
zarus magdalena ⁊ martha diuiſerūt ſi-
bi hereditatē qn̄ eni magdalena vidit ſe
liberā ⁊ dn̄am baronie de magdalo ne-
minē timuit ⁊ ſcutiferi ⁊ milites incepe-
runt eā viſitare ⁊ ſic paulatim ſiue modi
cum ⁊ iterū ipa fuit philocapta de vno
ſecrete ⁊ ſecrete peccauit cū eo cogitans
hoc erit ſecretū ſed ille tractās illud ſe cū
ſocijs ſuis dicebat certe ego habui pul-
chriorē domicellā ⁊c̄. Q̄ dixerunt alij
poſtq̄ȝ chorea ē incepta videamꝰ que ſit
pulcrior ⁊ veniebāt ad eā dicēdo certe
niſi mihi cōſentiatis ego reuelabo ⁊c̄ Et
exquo p̄ma vice mulier ꝑdidit verecun-
diā tūc factū ē non eni hꝫ facie̅ reſiſtēdi
Ideo mulieres reſiſtite i p̄ncipio qꝛ pꝰ-
q̄ȝ verecūdia ē ꝑdita de pc̄ō in pc̄m̄ rue-
ns. Intm̄ qᷓ magdalena ꝑdidit nomen
ꝓpť qᷓ dicebať vulgariť peccatrix. Ipa
tn̄ ignorante qꝛ nullꝰ ſibi dixit dicebant
tn̄ gentes. Q̄ quid erit de iſta peccatrice
publica ⁊c̄ ſed deꝰ eā expectauit ad peni
tentiā Jō Iſa. xxx. Propterea expectat do-
minꝰ vt miſereať nr̄i ¶ Moraliter hic co-
gitate q̄ȝta eſt mīa dei expectans pc̄ōrē
et non ſtati damnat eum dicať de latro-
ne de quo factus eſt iam ꝓceſſus ⁊ da-
ta ē ſnīa ſed executio nō fit qꝛ expectat rex
vt cōuertatur ⁊ parcat ſibi ⁊ ille adhuc
addiciet ⁊ multiplicat furta ⁊ ſi rex ad-
huc expectaret ſtultꝰ magꝭ q̄ȝ miſericors
iudicareť. Tamē xp̄s hoc faciēs nō repu
tať ſtultꝰ ſed ſūme miſericors. Nā poſt-
q̄ȝ hō peccat ſtatim fit ꝓceſſus ⁊ ſcribiť i
libro dei Auctas dauid Imꝑfectū me-
um viderunt oculi tui ⁊ in libro tuo oēs
ſcribenť in p̄s. Dn̄e ꝓbaſti me ⁊ ſnīa eſt
data. Aīa que peccauerit ipa morieť E-
zech. xviij. Vide mīam dei q̄t anni ſunt
ꝙ tu incepiſti peccare ꝓceſſus fuit factꝰ
et ſnīa data. Tamen executio ſuſpendiť
Dicunt angeli xp̄o dn̄e iſte continue ad-
dit malū malis ⁊ multiplicat peccata ⁊c̄
Dicit xp̄s expectemꝰ eū adhuc Jō Ie-
remias dicit. Miſericordia dn̄i qꝛ nō ſu
mꝰ conſumpti qꝛ nō defecerūt miſeratio
nes eius Treñ. tercio. Iſtā gratiam non
fecit deꝰ angelis. Nam doctores theolo
gie concorditer dicūt ꝙ lucifer ꝗ tūc erat
ſanctior michaele ⁊ angeli mali tunc ⁊c̄
erant ſancti poſtq̄ȝ peccauerant deus non
expectauit eos ꝑ annū nec ꝑ menſem ⁊c̄
Sed ſtatim executio fuit facta. ⁊ ꝓiecti
ſūt in infernū irreuocabiliter intm̄ ꝙ nec
xp̄i paſſio nec incarnatio nec aliqᷓ opus
xp̄i eis ꝓfuit. De quo dicit xp̄s. Videbā
ſathanam ſicut fulgur de celo cadentem.
Luce. x. quia ſicut fulgur in puncto inflā-
matōnis peccati ceciderūt de celo ⁊ nos
qui ſumꝰ vermes deus expectat vidť ne
vobis maxima mīa imo ꝓ certo ⁊ ſic pꝫ
p̄mꝰ digitus ¶ Secūdū digitū oſtēdit
deus in ſecundo opere beate magdalene
ſcꝫ in benigna conuerſione poſtq̄ȝ eni diu
expectauit xp̄us tunc conuertit eam q. d.
xp̄us oportet ꝙ traham eam ⁊ ꝙ releuē
manu mea ¶ Ad practicā q̄m tangit e-
uangeliū hodiernū cū gloſis. Diciť quō
qn̄ xp̄us p̄dicabat tunc ipa erat peccatrix
et xp̄us venit p̄dicare ad locū vbi erat ⁊
cum omnes gentes venirent ad ſermonē
dicebant o ꝓphxta ihesus debet p̄dicare
vadamꝰ ad eū audiendū ipa etiā venit
et credatis ꝙ vt videretur ideo venit et
ornata tota ſed cū xp̄s p̄dicaret videns
eam ſagittauit in corde incipiens predi-
care contra luxuriam dicens ꝙ pro tam
modica delectatione tanta pena ſcꝫ ſem
per comburi in inferno. Item contra ſu-
perbiam. Et maria Magdalena verte-
bat collum reſpiciendo hinande ⁊ quan-
do audiuit chriſtum ſic predicantem ince
pit inclinare caput ⁊ flere ⁊ chriſtus
continuabat predicationem. Et chri-
ſto ordinante quidaꝫ inuitauit chriſtum
ſalicet Symon leproſus cuius domus

erat circa domū magdalene ꝛ xp̄us vt
magdalena haberet maiorē occaſionē vi
dendi voluit vt cōmederet circa ianuam
dom⁹ ianuis apertis ꝛ xp̄s voluit tenere
dorſum ad ianuā ne ip̄a verecūdaret in/
trare Magdalena aūt reuerſa de ſermo
ne ad domū ſuā incepit deponere vanita/
tes ꝛ ornamēta iuit ꝛ ſimpliciter cū mātel
lo ꝛ capite nudo ſcita prius domo vbi
xp̄s cōmedebat venit ad xp̄m. Cogitate
quō ſui ſcutiferi voluerūt eā aſſociare ſ;
nō pmiſit. Cogito ego quō ꝙ qn̄ intra/
uit domū ſymon lepros⁹ dixit ſibi quid
vultis hic vos ſ; facto ſigno a xp̄o ſibi ta
cuit ſymon ꝛ magdalena venit retro ad
pedes xp̄i oſculans ꝛ vngento vngens
clamans in corde ſuo ꝛ flens dicēdo. mi
ſericordia dn̄e. miſcdia dn̄e. mīa dn̄e q̄a
p peccatoribꝫ de muliere naſci voluiſti o
dn̄e ꝛ mō detis mihi indulgentiam deli
ctoꝝ. Ego ſū ouis ꝛ venio ad paſtorem
Infirma ad medicū immunda ad abluē/
dū ꝛ ſic lacrimis lauabat pedes xp̄i ꝛ ca/
pillis tergebat. Symon incepit mala co
gitare infra ſe dicēs. Hic ſi eſſet ꝓphta
ſciret q̄ ꝛ q̄lis ē mulier que tangit eū ꝛc̄.
Et magdalena videns ꝙ xp̄s ſibi non lo
q̄bat̄ dixit in corde. Dn̄e nunq̄d ꝑcitis
mihi. tunc xp̄s reſpexit ſymonē dicēs vi/
des hāc mulierē remittūt̄ ei peccata mul
ta. Et nūq̄d nō oīa. ꝛ xp̄us ſibi dixit re/
mittunt̄ tibi pctā tua. Sed iterū potuit
dubitare ſi remittebat ſibi penā. ꝛ xp̄us
tūc dixit ſibi fides tua te ſaluā fecit q; ſi
tunc fuiſſet mortua ꝓpter pctā nullū ha/
buiſſet purgatoriū Itē adhuc potuit du
bitare cū eſſet iuuenis ſi adhuc caderet ī
peccata tūc xp̄s ſibi dixit. vade in pace q̄/
ſi diceret. Ego dabo tibi bonā pſeuerā/
tiam. Ecce infinita mīa. de iſta mīa dicit
Grego. in omelia hodierna. Quid mira/
mini fratres mariā venientē an dn̄m ſu/
ſcipientē traxit eam corda mīe q̄m corde
ſuo alligauit in p̄dicatione. ¶ Moralr̄

hic dicat̄ qd̄ dimittāt pctā exēplo mag/
dalene ꝛ vadam⁹ ad xp̄m in cōfeſſione.
q; confeſſor tenet locū xp̄i. Idō dicit ꝓ/
phta in pſona peccatoris niſi q; dn̄s ad
iuuit me paulominus habitaſſet in infer/
no aīa mea. Ideo dicit thema manū ſuā
apuit inopi. Tercius digitus eſt alta
ꝓmotio qui ē digitus longior xp̄s vero
nullū deſpicit ſi vero corde redit ad eum
ymo honorat dans gr̄as ꝛ dignitates.
¶ Nota q̄nq; officia q̄ xp̄us dedit bt̄ē ma/
gdalene gradatim poſt ſuā cōuerſionem
Primo fecit theſaurariā ſuā magnū of
ficiū ē qn̄ xp̄s ibat p̄dicādo ꝛ nō porta/
bat pecunias. ſed dicit marc⁹ ꝙ p⁹ ſer/
monem circūſpectis oībus gloſa. ¶ Si
quis eum inuitaret ad prandiū hoc ſciens
beata magdalena ditiſſima ſequebatur
xp̄m audiens ſermones ip̄a dicebat ho/
ſtalariis paretis prandium ꝓ ihū xp̄o ꝛ
ſuis ꝛ inuitate eū ꝛ ego ſoluā vobis et
ſic exeq̄bat̄ officiū theſaurarie auctas d
ſ; Iter faciebat ihs⁹ per ciuitates ꝛ ca/
ſtella p̄dicans ꝛ euangelizans regnum
dei ꝛ. xii. cum illo ꝛ mulieres alie ꝛ ma/
ria que vocatur magdalena que miniſtra
bat ei ꝛ de facultatibus ſuis Luce. viii.
¶ Secundo non deponendo eam a pri/
mo officio fecit eam ſecretariā ſuā Luc.
decimo. Maria ſedebat ſecus pedes do
mini ꝛ audiebat verbum illius. Ex iſto
textu habetur ꝙ eſt ſecretaria. Non enī
legitur ꝙ in iſto plamento fuiſſent apl̄i.
nec alii ſed ſolus cū ſola. nec verbum qd̄
xp̄us ſibi dixit fuit ſcitū q; nullus euan/
geliſtaꝝ ip̄m ponit. ſ; cogito ego ꝙ ipſa
petebat a chriſto audire de ordinatione
et gloria ſanctorum. Et chriſtus dixit
quomodo in celo ſunt tres ierarchie et
nouē ordines angeloꝝ. Itē quō anime
collocantur in illis ordinibꝫ quō in p̄mo
ordine collocantur penitentes etc̄ ſu/
per omnes autē ibit mater mea. Credo
ꝙ ipſa petiit de ſe in quo ordine col/

locareſ ⁊ forte fuit dictũ a xp̄o ꝙ cũ ſera
phinis exardenti caritate. Item petijt d̄
penis inferni ⁊ de purgatorio ⁊ lymbo
puerorꝫ ⁊ xp̄us ſibi dixit totũ. Ecce quō
fuit ſecretaria ¶ Tercium officiũ fuit quia
fecit eam familiarē ſuā ⁊ ſociā mr̄is ſue
ſcʒ virginis marie que licet eēt purior ſo
le dedit ſibi iſtā in ſociā nec deſpexit eam
ſicut multe caſte ſupbe deſpiciunt pecca-
tores. Et tñ xp̄s fecit eā familiarē ⁊ ſo-
ciā mr̄is ſue. Nō qꝛ xp̄s ordinauit du-
as vias ad paradiſũ. Prima ē innocentie
ſiue de innocentia pura que recte vadit
ad gloriā. vnde dicit dauid. dn̄s nō pri-
uabit bonis eos qui ambulāt in innocen-
tia in p̄s. q̄m dilecta. ¶ Alia via ē dig-
na pnīa qꝛ ſi deus non ordinaſſet niſi vi-
am innocentie deſpare poſſemꝰ nos. Jō
ordinauit ſcdam pnīe dicens. Peniten-
tiā agite appinquauit enī regnũ celorum
Math. iiij. Per iſtas duas vias deꝰ ele
git duas marias. prima que iuit p viam
innocentie fuit virgo maria ⁊ ipam ſe-
quũt oīes innocentes ipa portat vexil-
lũ. Prima pſona que p̄mo iuit p viā pe
nitentie fuit beata maria magdalena ī no
uo teſtamēto ipa enī fuit capitanea. Jdo
hodie cantat ecc̄ia. Laudemꝰ opus dei ī
maria genitrice ſcʒ virgine. laudemus in
maria peccatrice. Sed penitente Illa eſt
ſpeculum innocētie, maria hec eſt exem
plũ pnīe ¶ Quartũ officiũ fuit ꝙ fecit eā
apothecariā ⁊ medicā ſuā. Magnũ offi
ciũ eſt eſſe medicũ vel appothecariũ regl
vel pape. qꝛ in eorꝫ manibus ponit vitā
ſuā. hoc officiũ exercuit btā maria magda
lena qñ xp̄o fatigato ex itinere vnxit ma-
nus ⁊ pedes ⁊ caput. Jō Joh. xi. dicit.
Maria hec erat que vnxit dn̄m vnguen
to ⁊ extercit pedes eius capillis ſuis.
Quintũ officiũ ⁊ maiꝰ ē ꝙ eā fecit apo
ſtolā qd̄ ē altius officiũ ⁊ pncipale. au
ctoritas. Nos ipi p̄micias habentes ad
Roma. octauo glo. quia tp̄e prius ⁊ ce
teris habundantius petrus paulus ⁊ a-
lij fuerũt apoſtoli. i. miſſi ad peccatores.
Sed maria magdalena apoſtolorꝫ apo-
ſtola ſcʒ miſſa ad conuertendos apoſto-
los dubios de xp̄i reſurrectione. Auctori
tas. Vade ad fratres meos ⁊ dic eis.
Aſcendo ad patrē meũ ⁊ prēm vr̄m de
um meũ ⁊ deũ vr̄m. Venit ergo maria
magdalena annũcians diſcipulꝭ qꝛ vidi
dn̄m ⁊ hec dixit mihi Joh. xx. Jō cantat
ecc̄ia. O mũdi lāpas ⁊ margarita pful-
gida q̄ reſurrectōem xp̄i nũciādo aplorꝫ
apl'a fieri meruiſti ¶ Quartꝰ digitꝰ ma
nꝰ mīe dei fuit ſpũalis affectio ſiue pfe-
ctio q̄ cōſiſtit ī h̄ qd̄ dic̄ xp̄s. Si vis per-
fectus eſſe vade ⁊ vende oīa que habes
et da paupibꝫ ⁊ habebis theſaurũ in ce
lo ⁊ veni ſequere me Math. xix. Hic po
nit duo pũcta ſcʒ vendere oīa. Ecce pau
ptas ſpũalis. ſcd̄o ē ſeq̄re me. Ecce hic
doctrina euāgelicalis. In his duobꝫ cō-
ſiſtit pfectio ſpũalis iſta duo habuit ex-
cellenꝭ btā maria magdalena. Nā poſt
xp̄i aſcēſionē qꝛ iam p xp̄o nō indigebat
pecunijs vendidit q̄cq̄d habuit ⁊ dedit
paupibus. ſ. poſuit ad pedes aplorꝫ iuxta
xp̄i cōſiliũ. Si vis pfectꝰ eē ⁊c̄ ⁊ retra-
xit ſe in parua domo ⁊ viuebat manibꝫ la
borando quolibet die audita miſſa ⁊ ſer
mone ab aliq̄ aplorꝫ filabat lanā vl' linũ
Auctas in ep'la hodierna q̄ſiuit lanā ⁊
linũ ⁊ opata ē cōſilio manuũ ſuarꝫ. Et
ſeq̄ꝭ manũ ſuā miſit ad fortia. ſ. laboran
do ⁊ digiti eiꝰ apprehēderũt fuſũ. Et ſe-
quiꝭ panē ocioſa ñ cōmedit Prouer. vl
timo. Nulla ḡ mulier dicat oꝫ meipam
tradere alicui vt puideat mihi. Jdē de
monialibꝫ dicētibꝫ oꝫ me hr̄e ſpcalē vt
puideat mihi qꝛ cōuētꝰ nō ſufficit ⁊c̄ qꝛ
b. maria magdale. ⁊ eē v̄go maria puide
bāt ſibi filio ſuo ⁊ ioſeph maibꝫ ſuis. vij
annis exul ī egipto filando texēdo ⁊ ſuē-
do. Scd̄o ſeq̄ꝭ ipm p̄dicādo. dicaꝭ d̄ p-
ſecutōe xp̄ianorꝫ ī irlm pꝰ xp̄i aſcēſionē

aliquos occidendo exulendo. Et qꝛ ma
gdalena ⁊ martha ⁊ lazarus erāt nobi
les noluerūt publice eos occidere ſed mi
ſerunt eos in quadā barcha ſine ꝓuiſione
aliq̄ ſine velo ſine remis vt ſic ſubmerge
rent̄ ſed beata magdalena facto ſigno cru
cis ꝑ arbore dicēdo. In noīe pr̄is ⁊c̄ ⁊
ſubito de portu Iaffa venerūt ad portū
marſilie ⁊ inceꝑūt p̄dicare ꝑ ꝓuinciā ⁊
habuit tantā grām in labijs ſuis ꝓpter h
ꝙ tot vicibꝫ oſculata fuit xp̄i man⁹ ⁊ pe/
des ꝙ cōuertit ad xp̄m totā ꝓuinciā. Ec
ce ſpūalis deuotō dicit Egiſipus doctor
antiquus ꝙ btā magdalena poſt cōuer/
ſionē nūꝗ̄ reſpexit hoīes in facie niſi xp̄m
et interrogata de cā q̄re rn̄dit ꝙ ꝓpter a/
ſpectū hoīm fecerat tot pctā. Dicat̄ hic
contra mulieres q̄ qn̄ ſentiūt tranſiere
equos ſtati faciūt ſe ad feneſtras ⁊c̄.

¶ Quint⁹ digit⁹ ē celeſtialis fruitio. Di/
cat̄ quō p⁹ ꝯuerſionē ꝓuīcie cogitauit quō
poſſet cōtemplari ⁊ in ciuitate aquenſi o
rauit di. Dn̄e ih̄u xp̄e recordor ꝙ in do/
mo marthe ip̄a ſatagebat ⁊ ego cōtēpla/
bar ad pedes vr̄os ⁊ vos ꝓmiſiſtis mi/
hi Maria optimā ptē elegit q̄ non au/
feret̄ ab ea placeat tue maieſtati hāc gra
tiā mihi dare ſtati angeli venerūt ⁊ por/
tauerūt ip̄am de aquis vſ꜊ ad balinā ⁊
die nocte꜊ ibi cōtēplabat̄ ⁊ nō habebat
ibi aquā vinū panē ne꜊ herbas ⁊ ibi ſte
tit vltra. xxxvij. ānis ꝙ nihil cōmedit de
moyſe r̄putat̄ ad mir̄ū qꝛ. xl. diebꝫ i mōte
nichil cōmedit ⁊c̄. Si dicat̄ de q̄ g̊ viue
bat magdalena dico ꝙ de cibo celeſti.
Nā. vij. horis canonic̄. ſ. in matutinis ⁊c̄
angeli veniebāt ⁊ ī q̄libet hora cantanti
bus vocibꝫ corꝑalibꝫ eleuabāt eā queli/
bet eleuatio valebat vnū bonū prādiū
et ſic. vij. vicibꝫ edebat. vij. carmina ⁊ di
cit b. th͛o. ī p̄ma pte theologie. q. cvij. ar.
p̄mo ⁊ Grego. ſuꝑ Iob ꝙ locutio an/
geloꝝ ē ſm̄ rē ad q̄m ſe applicāt. ⁊ cant⁹
iſte angeloꝝ ē laudare deū de factis gra

tijs magdalene ⁊ repiet̄ iſta carmina in
ymnis hodiernis. Cū ip̄a ſurgebat in me
dia nocte de rupe vbi dormiendo facie/
bat pn̄iam. p̄mo flectebat genua ⁊ ſigna
bat ſe qꝛ crux ē clauis q̄ aperit celū ⁊ inci
piebat dicere. Credo in deū ⁊c̄ poſt pa/
ter nr̄ ⁊ poſt aue maria ⁊c̄. ⁊ poſt matu/
tinas cōtēplādo ī ſuo ſp̄ū cogitās hac ho
ra xp̄s fuit capt⁹ ligat⁹ ⁊ duct⁹ ad domū
Anne ⁊ finaliter cogitabat de xp̄i obꝓ
brijs. Tūc deſcēdebāt angeli ⁊ eleuabāt
eā ī aere cantantes lauda mr̄ eccl̄ia lau/
da xp̄i clemētia q̄ ſeptē purgat vicia per
ſeptiformē grām ⁊ qn̄ tenebāt ip̄am in
altū remittebant eam ibidem. Ecce qua
li cibo angelico viuebat. Secūda hora ca
nonica incipiebat orare ⁊ poſtea cōtēpla
ri. Cogitabat enī hora p̄ma duct⁹ ē ih̄s
ad pylatū traditus gentibus multū accu
ſatū in collo ꝑcutiūt manibꝫ ligatū vul/
tū dei cōſpiciūt lumē celi gratū. Et ſuper
effluebat de lacrimis. Et angeli ip̄am e/
leuātes cantabant. Maria ſoror lazari
que tot cōmiſit crimina ab ipſa fauce tar/
tari redit ad vite limina ſalic꜍ ad portas
Ip̄a ſoror lazari de porta inferni veīt ad
portā ꝑadiſi hora tercia orās ⁊ contem
plās crucifige clamitāt hora terciaꝝ ⁊c̄.
hec ſn̄ia fuit data cōtra xp̄m vt inter la/
trones crucifigeret̄ ⁊ Iohannes annun/
ciauit virgini marie qm̄ ego cōſolata fui
Cogitate quō deficiebat. Et tūc angeli
eā eleuātes cātabāt poſt fluxe carnis ſcā
dala fit ex lebete fiala in vas tranſlata glo
rie de vaſa contumelie poſt ſcandala car
nis de caldario inferni factū ē vas glie ⁊
ꝑadiſi ⁊c̄ ¶ Hora ſexta orabat cōtēplan/
do ꝙ videbat xp̄m ī cruce ſuſpēſū ⁊ petēs
potū ⁊ quō mr̄em cōmiſit Iohi. Inde
cogitās qn̄ q̄ſi iā deficiebat angeli venie/
bāt eleuādo eā cātabāt. Egra currit ad
medicū vas ferens aromaticū ⁊ a mor/
bo multiplici verbo curat̄ medici. Ho
ra nona cogitabat quō xp̄us expirauit ⁊

heły vi. clamauit in hac hora petre rupte ſunt, ꝛ cũ q̃ſi defeciſſet angeli veniebãt ꝛ eleuabant eam ꝛ cantãdo dicebãt. Surgente cũ victoria ihm̃ videt ab inferis p̃ma meret gaudia q̃ plus ardebat ceterꝭ q̃n xp̃s reſurrexit victorioſe iſta vidit eũ p̃mo ꝛ ideo fuit ardentioꝛ in amando Hora veſptina cogitabat quõ xp̃m depoſuerunt de cruce ꝛc̃. Et ſic ab angelis eleuabãt cãtãdo In theʒauro repoſita regis eſt dragma pdita gemmaq̃ꝫ lucet inclita de luto lua reddita. Ecce q̃ prãdia habebat ꝛ vos poteſtis hr̃e cogitãdo in miſterijs xp̃i paſſiõis poſt hec cũ ſic trãſiſſet .xxxj. annis angeli nunciauerũt ſibi ſuã morte. ꝛ tũc ipa pecijt p gr̃a a xp̃o ut angeli portarent eũ ad ſcm̃ Maximinũ et de manibus beati maximini cõicauit ꝛ q̃n vidit hoſtiã cõſecratã dixit. Dñe ihũ xp̃e: Ego credo ꝙ ſicut fuiſtis in vtero virginis ꝛ eſtis in celo de⁹ verus ꝛ hõ. Ita etiã in hac hoſtia ꝛ in fide iſta recipio vr̃m glorioſiſſimũ corp⁹ Et poſt cõpleuit vitã ſuã ꝛ aĩa ſua ſanctiſſima ad xp̃m ẽ ducta. Cogitate hic ſi iſta tã excellens creatura ꝛ glorioſiſſima ſancta ſuper omnes alias excepta virgine maria ñ fuit viſa moꝛi quouſq̃ꝫ cõicauit. Scitis q̃re quia recordabatꝛ de verbo xp̃i dicentis Amen amen dico vobis niſi manducaueritis carnem filij hoĩs ꝛc̃ qui manducat carnẽ meã ꝛ bibit meũ ſanguinẽ habet vitam eternã Joh. vi. Non fuit ſecura quouſq̃ꝫ cõmunicaret patet quõ debetis eſſe diligentes ad cõmunicandũ quolibet anno cũ ſit expſſum p̃ceptũ quolibet anno in paſchate cõicare ſed de bono conſilio etiam in magnis feſtiuitatibus hic eſt cibus glorioſus qui ducit ad vitã eternam. Nunc patet quomodo xp̃s manũ ſue miſericordie aperuit inopi placeat ꝙ eius ſanctiſſimis orationibus habeamus hic remiſſionem peccatoꝝ ꝛ in futuro gloꝛiam eternam

De btõ Jacobo aplõ Sermo

Creſcit i templum in dño ad Eph.x. ſecũdo. Recitatiue autẽ in epiſtola hodierna ꝛc̃. Pro breui declaratione hui⁹ verbi ꝛ introductiõe materie noſtre Sciendũ ꝙ inuenitꝛ i ſacra ſcriptura ſatis clara iſta differẽtia inter vitã bonoꝝ et iuſtoꝝ ꝛ maloꝝ. qꝛ vita iuſtoꝝ bonorũ ſp creſcit ꝛ augmẽtatꝛ maloꝝ vo decreſcit ꝛ minuitꝛ dicit enĩ text⁹. Juſtorũ ãt ſemita .i. ſtricta via pn̄ie timoris dei ꝛ deuotõis q̃ſi lux ſplẽdens ꝛ pcedit ꝛ creſcit vſq̃ꝫ ad pfectã diẽ via impioꝝ tenebroſa neſciunt vbi corruãt Prouer. iiij. Nota q̃ſi lux ſplendẽs pcedit. Nã ex q̃ exit cõtinue aſcẽdit ꝛ magis clareſcit hora p̃me q̃m i aurora ꝛ hora tercie q̃m prime ꝛ ſic deinceps. Ita ẽ de vita iuſtoꝝ cõtinue creſcit. Rõ hui⁹ differẽtie bonorũ ſcꝫ ꝛ maloꝝ ẽ qꝛ pſone iuſte ſũt i gr̃a dei. Ecce hic lux. Et q̃cq̃d opantꝛ deliberãt ſiue ſint cogitatões cordis ſiue locutiones oris ſiue opatões corpis imo ꝙ plus ẽ opa naturalia ſũt eis meritoria . õ cogitatõib⁹ ꝛ alijs nõ ẽ dubiũ ex q̃ ſũt in gr̃a ſ; õ opib⁹ naturalib⁹ ut comedere ut poſſint ſuire deo. Idẽ de dormitõne etiã riſ⁹ ut p⁹ poſſit flere totũ ẽ meritoriũ in tm̃ ꝙ vna bona pſona ſp aſcẽdit melioꝛ eſt hodie q̃ꝫ heri ꝛ cras q̃ꝫ hodie Jõ apl̃s aſſignãs rõnẽ dicit. Scim⁹ q̃m diligentibus deũ omĩa cooperantur in bonum ad Roma. octauo. etiam preterita peccata vt dicit gloſa. Ratio quia quando cogitat peccata cõmiſſa perſona iuſta fit humilioꝛ. Ideo vertũtur ſic ad meritũ occaſionaliter. Sed peccatores non aſcendunt imo deſcendunt de peccato in peccatum Grego. peccatũ qḋ p pn̄iam non diluitꝛ mox ſuo pondere ad aliḋ trahit. Ecce differẽtia intꝛ bonos ꝛ malos Jõ volẽs vo

bis oſtendere vitam ſanctam ⁊ ꝑfectam
beati iacobi recepi thema decreſcētia quō
ſcʒ viuebat in hoc mūdo di. Creſcit ī tem
plū ſcm̄ in dn̄o pꝫ thema. Et ſum modo
in materia ꝓdicanda. Et inuenio ꝙ b. ia-
cobus creſcit in tribus gradibus.
Primo creuit in diſcipulū apoſtolicalē
Secundo creuit in legatū euangelicaleꝫ
Tercio in habitatorem celeſtialeꝫ
Tres ſaltus q̄s fecit vſqꝫ ad celū ⁊ ſub-
tiliter tangunt̄ ī themate ꝑmū tāgit̄ in ꝑ
mo ꝟbo ſcōm in ſcdo. terciū ī tercio. Di
co ꝑmo ꝙ btūs Jacobꝰ creuit ī diſcipu-
lū aplicalē cū al's fuiſſet m̄ltū ſanctꝰ ⁊ h̄
tāgit̄ cū dicit. Creſcit in templū. Nam
doctrina ē theologie ꝙ ꝑſona exn̄s ī bo-
na vita ē tēplū dei qꝛ ſpūſſāctꝰ habitat
in eo ⁊ nō ē maioꝛ honoꝛ ⁊ vtilioꝛ tuere
regē ⁊ papā ibīn de hoc dicit apl's. N e-
ſcitis qꝛ templū dei eſtis vos ⁊ ſpūs dei
habitat in vobis ꝑma ad Corinth. tercō
¶ Modo audite qm̄ b. iacobꝰ aſcēdit vt
eſſet diſcipulus aplicalis dicat̄ quō erat
frater Johānis ⁊ filiꝰ zebedei q̄ cum ſe-
mel eſſet ad mare galilee xp̄s inde tran-
ſiens vocauit eos dicens. Juuenes ve-
nite ſequimini me ⁊ tanta fuit virtꝰ huiꝰ
ꝟbi ꝙ fuerūt illūiati ī intellectu ⁊ calefa
cti ī corde ⁊ ſtatī relict̄ retibꝰ ⁊ pr̄e ſe-
cuti ſūt eū Mat. iiij. Ecce quō creuit de
piſcatore ī aplm̄ xp̄i ¶ Moralit̄ iacobꝰ
veniēs ad xp̄m dimiſit retbia ⁊ pr̄eꝫ hic
dat exemplū nobis religioſis maxīe q̄ de
bemꝰ ſeq̄ xp̄m ꝙ dimittamꝰ retbia. i. re-
tinētia ſc̄m ethimologiā ſicut ſunt nego-
cia ⁊ occupationes mūdane q̄ retinēt re-
ligioſos clericos ⁊ laycos q̄ non pn̄t ad
xp̄m venire ꝟbi grā de religioſis Maioꝛ
laq̄us quē habet dyabolꝰ ad illaq̄andū
religioſos ⁊ negocia vt ponat ipm̄ in ne
gocijs vt dimittāt ꝓdicatōnem ſub aliq̄
coloꝛe vl' tractādū pacē vel tractādi ma
trimonia ipe ponit ſe ibi vel viſitandi vt
habeat familiaritates vel ambaſiatas do

minoꝝ. Multi cū magno feruoꝛe incipi
unt ſanctā vitā ⁊ ꝓdicatōeꝫ bōa intentō
ne ſ dyabolꝰ ī ꝓdictis illaq̄at eos ⁊c̄ q̄
lꝫ ſint bona tn̄ dimittāt optimū. ſ. ꝓdica
tōem q̄d eſt officiū ꝓcipuū ī ecc̄a dei vt
dicit decretal' Cū ex iniūcto ⁊c̄ Ab iſtis
cauebat apl's q̄ ꝓdicabat infidelibꝰ vt ba
ptizarēt̄ q̄ ꝑ ꝑē deuotōeꝫ volebāt ab eo
baptizari. Jā videt̄ baptizare ꝙ bonuꝫ
ē tn̄ dixit nō me miſit xp̄s baptizare ſed
euāgelizare grās ago deo ꝙ neminē de-
ſtrū baptizaui ꝑma ad Corin. j. ac ſi di-
ceret grās ago deo qꝛ neminē occidi Itē
apl'is dicētibꝰ Nō ē equū nos relinq̄re
ꝟbū dei ⁊c̄ Act. vi. Et tu religioſe po-
nis te ī negocijs ⁊c̄ dimittant̄ retbia ⁊c̄
Et cōcoꝛda t ſcriptura di. religioſis. Fili
ne in multis ſint actus tui ⁊ ſi diues fue-
ris contra votum paupertatis non eris ī-
munis ⁊c̄ Eccl'. xi. Nota ne in mult̄ ſint
actꝰ tui. Multa ſūt tria q̄tuoꝛ vl' ⁊c̄. ⁊
duo nō ſūt multa. Duo hꝫ facere religi
oſus celebrare ⁊ ꝓdicare. Iſta duo oſtē
dit dauid p̄s. cvi. Et ſacrificent ſacrificiū
laudis. Ecce miſſa q̄ includit officiū to-
tū. vij. horaꝝ canonicaꝝ. Et annūciēt o
pera eiꝰ. Ecce ꝓdicatōem ī exultatōne q̄
quidē ꝓdicatō includit ſtudiū. Si dicat
religioſus ergo nō potero hr̄e peccunias.
Rn̄dit qꝛ ſi diues fueris non eris a deli-
cto ¶ Item de clericis quia multi ſunt il
laqueati in negocijs alij ponunt ſe in ne-
gocijs in domibus dn̄oꝝ. alij faciūt ſe ꝓ
curatoꝛes. alij ſcutiferi ⁊ aſſociāt milites
etc̄. Alij mercatoꝛes. alij ſūt vſurarij ⁊c̄
Ideo apoſtolus contra tales dicit. Ne-
mo militans deo implicat ſe negocijs ſe
cularibꝰ ſcd̄a ad Thymo. ſecundo Tria
negocia poteſt clericus exercere ſcʒ cele-
brare. ſacramenta miniſtrare. predicare
vel precepta prelati ſeruare ¶ Itē layci
ſunt multi illaqueati. quia ſunt multi mer
catoꝛes ꝙ ſi nō haberent partē in oībꝰ
ſocietatibus nichil eſſet Idem etiam de

iuriſtis q̄ de omnibꝫ litigijs intromittunt
ſe quādo dr̄ de mercatore o nihil fit ſine
eo. Idē de tali ciue vel iuriſta q2 licꝫ vos
ſeculares habeatis negocia tñ ſunt nego-
cia q̄ pertinēt ad domū ꝛ ad ꝓuidendum
domū ꝛ dimittere negocia ſuperflua ꝛc̄.
Dicat̄ hiſtoria de illo magno mercatore
ſubtili ꝛ illaqueato ī multis negocijs cui
dixit deus. In multitudine negociacōnis
tue repleta ſunt interiora tua iniq̄tate ꝛ
peccaſti ꝛ eieci te de mōte dei ꝛ perdidi te
o cherub Ezech. xxviij. Ibi incipit cōſtru
ctio. O cherub. i. plenitudo ſcīe ad nego-
ciandū ꝛc̄. Ydo exemplo beati Jacobi di
mittant̄ recia alias ecce q̄d dicit xp̄s At
tendite vobis ne grauent̄ corda veſtra in
crapula ꝛ ebrietate cur̄ huiꝰ vite ꝛ ſup-
ueniat in vos repētina dies illa Luce. xxi.
Scd̄o dimittēdus eſt pr̄ ſcꝫ ille de quo
dixit iheſus xp̄s iudeis. Vos ex p̄re dya-
bolo eſtis Johānis. viij. Dicat̄ q̄modo
generat filios de mala vxore q̄m duxit a
ꝑncipio ſcꝫ inobedientiā. Dicat̄ q̄modo
erat creatꝰ in magna dignitate ꝛ tūc erat
ſanctior michaele ſꝫ quia fuit inobediens
volens deo parificari tunc duxit illā vxo
rem ꝛ eadē die de dicta vxore genuit vlt̄
mille milia de filijs ſcꝫ demones ſibi in
peccato obediētes ꝛ cōſencientes. Deide
de eadē vxore generauit Adā ꝛ euam ꝛ
hodie ꝛ cōtinue generat q̄ñ ſcꝫ tēptat ho
mines ꝙ faciāt contra dei ꝑcepta ſtatim
ire poſt xp̄m ꝛ poterit̄ dicere cū dauid pr̄
meus ꝛ mater mea dereliq̄runt me dñs
autē aſſūpſit me in pſalmo dñs illumina
cio mea. ¶ Dico ſcd̄o ꝙ beatꝰ Jacobus
creuit de diſcipulo in legatū euuāgelicalē
quod oſtendit̄ cū dicit̄. Creſcit in ſanctū
quia licet oēs canonizati ſint ſcī plus tñ
ꝛ excellentius apoſtoli Sophonie ꝑmo
Scificauit vocatos ſuos ſcꝫ ap̄los quos
ꝑncipaliter vocauit ꝑ ſe dicat̄ q̄ñ xp̄s de
buit aſcendere in celum in die aſcēſionis
vocatis ap̄lis fecit eos legatos euuange
licales dicēs. Euntes in mundū vniuer

ſum ꝑdicate euuangeliū omni creature.
Mathei vltimo. Modo q̄s fuit ꝑmus
apoſtoloꝝ qui hāc legacionē exequebat̄
eundo per mundū nō petrus nec andreas
nec Johānes ꝛc̄. ſꝫ iacobꝰ iſte. Unde ex-
iſtentibꝫ in ihr̄lm v̄gine maria ꝛ apoſtol̄
beatꝰ Jacobus recepto ab eis licēcia. ve-
nit in̄ hyſpaniā ꝑdicans xp̄m quia xp̄us
dixerat eis. Erit̄ mihi teſtes in iheruſalē
ꝛ in omni Judea ꝛ ſamaria ꝛ vſq3 ad vl
timū terre. Actuū ꝑmo. Ydo beatꝰ Ja-
cobus venit ipſuꝫ teſtificari a finibꝫ terre
patet ergo ſua legacio euāgelicalis. dice
ret hic aliq̄s verꝝ eſt ꝙ ꝑmo venit hiſpa-
niam ſꝫ parū bonū ibi fecit q2 ſolū nouē
diſcipulos ibi ꝯuertit. Dicat̄ ꝙ ſicut xp̄s
cōuertit. xij. apoſtolos q̄ fuerūt. xij. grana
tritici ad fructificandū q̄ totū mundū cō
uerterunt. Ita beatꝰ Jacobꝰ. Nā illi no
uem diſcipuli fuerūt nouē grana fructifi
cantia q̄ totā hyſpaniā cōuerterūt in hoc
tenuit conſiliū xp̄i dicētis. In hoc clarifi
catus eſt pr̄ meꝰ vt plurimū fructū affe-
ratis vt efficiamī mei diſcipuli. Joh. xv.
Scd̄o rediſt in ihr̄lm vbi adhuc inuenit
alios diſcipulos ſiue apoſtolos cōgrega
tos ꝛ incepit ibi diſputare contra iudeos
ꝛ ermogenē incantatorē q̄ inſurrexerunt
cōtra eū dicendo diſputemus cū eo ipſe
nunq̄3 ſtuduit ꝛ vult ꝑdicare ꝛc̄. Dicat̄
q̄modo beatꝰ Jacobꝰ ꝑdicabat de trinita
te q̄modo erat vnꝰ deus in eſſencia ꝛ tri-
nus in ꝑſonis ꝛc̄. ꝓbans hoc rōnibꝫ ꝛ au
ctoritatibꝫ ꝛ miraculis. Sed iudei ꝛ doc-
tores ꝛc̄. cōtra eū dicebant deridendo be
ne videtur ꝙ vos eſtī piſcator. Et nūq̄d
d̄r ſcꝑtura. Audi iſrahel dñs deus tuus
vnus eſt. Deutro. vi. Dicat̄ q̄modo re-
ſpondebat eis dando ſimilitudinē de ſo-
le vno. vbi eſt pr̄ generās ſcꝫ ſubſtancia
ꝛ filius ſcꝫ radius genitꝰ ꝛ ſp̄ūſſanctus
ſcꝫ calor. Itē in dicta auctoritate ponun
tur tria vocabula ſcꝫ dominꝰ quod eſt no
men potencie que pr̄i attribuit̄ deus no-
men ſapiencie q̄ filio appropatur tuꝰ no-

men bonitati que ſpirituiſancto attribui/
tur. Secūdo p̄dicauit q̄ xp̄s eſt deus ⁊ ho
mo ⁊ iudei ꝯ quia iſtud eſt contra illud
ſcp̄ture in. p̄s. Exultate. Audi iſrahel ⁊
teſtificabor te non erit in te deus recens
neq̧ adorabis deū alienū. Reſpondeo
q̄ licet xp̄s inceperit eſſe homo recens nō
tamē incepit eſſe deus recēs. Dicat̄ ſimi
litudo de filio regis vel imꝑatoris trigin
ta annoꝝ quā̄do fit miles nō tamen fit
nouiter filius regi ꝛc̄. Tercio qn̄ p̄dica/
uit de xp̄i paſſione tunc iudei cōtra quare
hoc cū moyſes dicat dn̄s vir oīpotens
pugnator oīpotens nomē eius Exo. xv.
Et p̄terea ſi deus fuiſſet oīpotens quid
oportebat pati ⁊ mori nōne potuit remit
tere omnib̄ dicē̄do ſimus amici decete/
ro. Reſpondeo q̄ in deo in trinitate eq̄li
ter ſunt mīa ⁊ iuſticia quia ſua eſſencia ē
quia in deo nō ſunt accidē̄cia ſicut in no
bis miſericordia ⁊ iuſticia. Et ſicut deus
nō poteſt dimittere ſuā eſſenciā nec ſuam
miſericordiā ⁊ iuſticiā ſi omnib̄ peperciſ
ſet vbi eſſet ſua iuſticia. Si omnes dāp/
naſſet rigore ſue iuſticie vbi fuiſſꝫ ſua mi
ſericordia. Jdō voluit ſeruare modū vt
ſimul oſtenderetur ſua infinita mīa ⁊ ſua
iuſticia. Miſericordia fuit oſtenſa q̄ꝛ vo
luit pati innocēs ⁊ ſine culpa. Juſticia ve
ro ſoluens preciū ſufficiē̄tiſſimū ꝛc̄. vere
languores noſtros ipſe portauit ⁊ dolo/
res noſtros ipſe tulit Yſaie. liij. Quarto
qn̄ p̄dicabat de ſac̄mento altaris ꝛc̄. Et
iudei cōtra vos dicit̄ q̄ gentes veniā̄t ad
veſtꝝ ſacrificiū ⁊ facit̄ vos adorare panē
⁊ vinū cū tamē ſcp̄tura dicat dn̄m deū
tuū adorabis. Deutro. viij. Reſpondeo
q̄ a p̄ncipio mundi vſq̧ in finē deus vo/
luit in forma corꝑorali adorari cū deus
ī ſua ſubſtā̄cia n̄ poſſit videri vt tp̄e moy
ſi in archa in nube ꝛc̄. ⁊ modo ī figura pa
nis. Panis dat vitā ⁊ de iſta adoracōne
dixit dauid. Exaltate dn̄m deū veſtrum
hoc dicit̄ clericiꝰ ⁊ adorate ſcabellū pedū
eius. i. hoſtiā conſecratā hoc dꝛ toti popu/
lo. Sic iudei nō poterant cōtradicere ſibi
īmo vicit eos beatꝰ Jacobꝰ ⁊ fuit cōple
ta ꝓphecia xp̄i dicentis. Ego dabo vobis
os ſcꝫ eloquenciā ⁊ ſapiam cui non pote
runt reſiſtere aduerſarij veſtri oēs aduer
ſarij veſtri. Luce. xxi. Tercio dico q̄ creuit
in habitatorē celeſtialē quod oſtenditur
cū dꝛ creſcit in dn̄o quis ſimilis tui popu
le meus q̄ ſaluaris in dn̄o. Deutro. xxxiij.
Hoc ſpecialit̄ dꝛ apoſtolis Sicut beatus
Jacob̄ fuit p̄mus apoſtolꝰ q̄ exercuit le
gacionē euuā̄gelicā. Jta fuit primus de
apoſtolis q̄ intrauit paradiſū. Et poſſet
fieri hic talis cōſeq̄ncia quia ſicut dꝛ Ja
cobus maior quia p̄mo fuit diſcipulꝰ xp̄i
q̄m alter Jacob̄ licet alter eſſet antiquior
dieꝝ. Jta etiā p̄mo intrauit paradiſum ⁊
poteſt dici maior alijs apoſtolis. Dicat̄
eius martiriū Vidē̄tes iudei q̄ nō pote/
rant eū ſuperare diſputacionib̄ recurre/
runt ad herodē regē nouiter venientē q̄
cupiens placere iudeis dedit ſentenciā de
capitacōnis contra beatū Jacobū. Dica
tur cū duceret̄ ad martiriū q̄modo cu/
rauit vnum ydropicū ꝛc̄.

¶ De ſancta anna matre beate marie virginis. Sermo.

Habetis fructū
veſtꝝ in ſanctificacōne. Verbū
iſtud habet̄ originalit̄. Ad roma. vi. ⁊ re
citatiue in epiſtola currē̄tis dn̄ice. Feſtū
⁊ ſolennitas hodierna eſt illiꝰ benedicte ⁊
ſcē matris ꝟginis marie beate anne. Et
ſicut officiū miſſe fit de ea. Jta erit ⁊ ſer/
mo nr̄. Et ſi placet deo de vita ſua habē
bimus multas bonas doctrinas ad pec/
catorū correctionē ⁊ animaꝝ noſtraꝝ in
ſtructionem ⁊ bonā informacionē. Sed
p̄mo ſalutet̄ filia ſua virgo maria. Ver/
bum ꝓpoſitū p̄ſento ego beate āne dicē̄s
vos beata anna habet̄ fructum veſtꝝ ſcꝫ
virginē mariā in ſanctificationē veſtram
Pro cuiꝰ declaracōe ſciendū q̄ q̄ſtio
eſt inter multas ꝑſonas quare ſancta m̄r

eccleſia ⁊ populus xpianꝰ non facit feſtū
de patre ꝟginis marie ſancto ⁊ iuſto vo/
cato Joachim ſicut de matre eius beata
anna. Reſpondeo ꝙ licet Joachim fuiſſꝫ
ſanctꝰ benedictꝰ ⁊ amicus dei tamē maio
ris ſanctitatꝭ fuit beata anna. Racio quia
maiorē participationē habuit cū ꝟgine
maria filia ſua. pater vero modicū partici
pat cū filijs ſꝫ mater q̄ nouē menſes por/
tat ⁊ poſt natiuitatē lactat nutrit dormit
cū ea ⁊ oſculatꝛ. quia ergo beata anna ha/
buit maiorē participacionē cū ꝟgine ma
ria filia ſua fonte tocius ſc̄itatis q̄ iam in
vtero matris exiſtens erat ſancta. Cogi/
tate ergo quāta ſanctitas remāſit in bea/
ta anna q̄ ipſam portauit nutriuit dando
ſibi illa q̄ habebat ꝟgo maria dabat ma/
tri ſanctitatē. Jdō fuit ſanctior ꝑfectior
⁊ ſpūalior Joachim viro ſuo Nota ſimi
litudinē ad hoc de roſa q̄ colligitꝛ ab vno
⁊ datur alteri ⁊ ille eā portat ⁊ tenet in
manu clauſā in quo ergo remanet plus
de odore illiꝰ roſe vel pomi in dante vel
in recipiēte. Certū ē ꝙ in recipiēte. Jta
roſa paradiſi ⁊ pomū ꝟtutū virgo maria
per Joachim fuit data beate anne per ge
neracionē ⁊ beata anna recepit portauit
nutriuit in tribus ānis lactauit plus q̄ re
māſit in ea de odore ſanctitatꝭ. Jſta ē rō
quare fit feſtū de beata āna ⁊ nō de Joa/
chim. Et ecce auctas q̄ bene facit ad ꝓ/
poſitū. Letamini iuſti in dn̄o vos xpiani
⁊ cōfitemini memorie ſc̄ificacōnis .i. ſan/
ctitatis beate āne. ps. xcvi. Jſtam rōnem
tangit thema dicēs. Habetꝭ fructū veſtꝝ
in ſanctificationē veſtrā maiorē q̄m patꝛ
eius Joachim. patet thema. Jnuenio ꝙ
beata āna habuit fructū ſuū ſcꝫ virginem
mariā matrē dn̄i noſtri iheſu xpi.

Deſiderando longe
Sperando certe
Conſeruādo digne

Dico p̄mo ꝙ beata āna habuit fructū
ſuum ſcꝫ ꝟginē mariā deſiderādo longe
dicit beatꝰ Jheronimꝰ beatꝰ Joachim no
bilis hō ex ciuitate nazareth. Et āna no
bilis de genere dauid ex ciuitate bethleē
fecerūt matrimoniū ⁊ fuerunt .xx. ānis ſi/
ne fructu matrimonij nō habētes ꝓlem.
Racio erat ex parte āne q̄ erat ſterilis ⁊
infecūda Jta erat frigida ꝙ ſua cōplexio
refutabat ne cōciperet, ꝓpter qđ ſatꝭ triſta
bantur. Racō quia ad ꝓcreacionē ꝓlis
matrimoniū eſt ordinatū quia totū aliđ
nō valet vnū denarium vidētes ergo ꝙ
ꝟtute naturali n̄ poterāt obtinere ꝓlem
tenuerūt quatuor modos vt virtute dei
obtinerent.

Primo per deuotas oraciones
Secūdo per largas elemoſinas
Tercio per multa ieiunia
Quarto per votū ⁊ ꝓmiſſionē

Pro p̄mo ibant freq̄nter ad tēplum
orare vt deus daret eis fructū matrimo/
nij qꝛ ille eſt finis quia ideo plantantꝛ in
orto vt faciant fructū ⁊ dixerunt. Jta do
mine vos poſuiſtis nos in orto matrimo
nij ⁊c̄. Et plorantes petebāt ꝓlem Vn̄
cū ſemel beata āna in orto videret niduꝫ
cuiuſdā auicule btā anna flens dixit deo.
O dn̄e huic auicule dediſtꝭ tot filios q̄ ho
cū magno labore ꝓuidet. Dn̄e date mi
hi ꝓlem aliquā. Ecce p̄mū modū recur
rere ad deū orando qꝛ nullꝰ alius p̄t da
re filiū vel filiā qꝛ requiritꝛ ibi creacio Nā
deus format corpꝰ in vtero mr̄is ac ſi tu
de terra vel luto formares ymaginē dein
de creat animā de nihilo hoc ſciens Job
dixit. Manꝰ tue dn̄e fecerūt me ⁊ plaſ/
mauerūt me ⁊ nō p̄t nec mr̄ totū in ar/
cuitu. Memēto q̄ſo ꝙ ſicut lutū feceris
me ⁊ in puluerē reduces me. Nōne ſicut
lac mulſiſti me ⁊ ſicut caſeū coagulaſti
me ⁊c̄. Job. x. Modo habētꝭ cognoſcere
ꝙ peccatū eſt multoꝝ quiꝰ q̄n nō poſſunt
habere ꝓlem de ſuo matrimonio recur/
runt ad diuinos ſortilegos ⁊c̄. Jdō peni
temini ⁊ cōfiteamini ⁊ petatꝭ a deo qꝛ in/
fallibilitꝛ ſi fructus matrimonij ſit vtilis
anime veſtre dabitur vobis Auctoritas

de hoc xp̄i. Amen amē dico vobis ſi quid
pecieritis patrē in noīe meo dabit vobis.
Johānis. xvi Nota ī nomine meo qd̄ eſt
ihesus. i. ſaluator petitur ergo in noīe ſal/
uatoris quādo homo petit rē vtilem ad
ſaluacionē ⁊ nō ad dāpnacionē ¶ Scd̄o
Joachim ⁊ Anna petebāt ꝓlem a deo
ꝑ elemoſinas quia dixit angel⁹ thobie bo
na eſt oracio cū elemoſina. Thobie. xij.
Et quia ipſi erant diuites nō de vſuris
ſꝫ de ſuis poſſeſſionib⁹ Et dr̄ Jheronim⁹
ꝙ faciebāt tres ꝑtes de ſuis bonis. Pri
mā dabant deo Scd̄am ꝑegrinis orpha
nis ⁊ pauperib⁹. Terciā retinebant ſibi ⁊
familie dom⁹ Nota q̄modo diuidebant
ſuū frumentū. Primā partē mittebant
tēplo. Secundā apportabāt pauperib⁹
Terciā ꝓ ſe. Idē de vino oleo ⁊ de alijs
Iſto modo orō iuuat̄ elemoſinis ⁊ econ
uerſo. Jdo dr̄ ſcṗtura. Ex ſubſtācia tua
fac elemoſinā ⁊ noli auertere faciem tuā
ab vllo paupere. Ita eni fiet vt nec a te
auertat̄ facies dn̄i Thobie. iiij. ¶ Mo/
raliter habet̄ hic doctrina ꝙ ſi nō poteſtis
facere tantas elemoſinas vt tenemī nec
cor ſufficiat ad min⁹ ſoluatis ad min⁹ deci/
mas ⁊ ꝑmicias. Sunt aliq̄ qui dicūt O
dabo ego bona mea malis clericis concu/
binarijs nō certe. Dicat̄ ꝙ deo datur ⁊
nō eis. Si autē deus tenet malos cleri/
cos ipſe caſtigabit eos ſꝫ ex hoc nō debes
ſibi auferre ius ſuū quia ſi rex tenet ma/
los ſcutiferos nō ex hoc auferunt̄ ſibi red
ditus q2 alias reciperet ſibi in cōmiſſum.
Ita ⁊ deus quia domini eſt terra ⁊ pleni
tudo eius orbis terrarum ⁊ vniuerſi qui
habitant in eo ⁊ cetera. ⁊ ipſam nobis cō
ceſſit pro cenſu annuali ⁊ in ſignum do/
minij retinuit ſibi decimā ſꝫ ipſe nō come/
dit ſꝫ dat ſuis ſeruitorib⁹. Et qn̄ ſoluitur
bene cuſtodit ⁊ cōſeruat alias ⁊c̄. totū ꝑ/
ditur qn̄ vos creditis habere bladū vel vi/
nū nō dicit deus q2 male mihi ſoluiſtis to
tū vaſtabo. Ideo veniunt tēpeſtates grā
dines ⁊c̄. Ideo malach. iij. dr̄ deus vos

cōfigitis me in decimis ⁊ ꝑmicijs in penu
ria vos maledicti eſtis ⁊ me ⁊ vos frau/
datis. Remediū ergo ē inferte omnē de
cimā in horreū meū vt ſit cibus in domo
mea ⁊ ꝓbate me dr̄ dn̄s. Si nō apparue
ro vobis catharactas celi ⁊ effudero vo/
bis benedictionē vſqꝫ ad habundanciā.
Nota inferte. Non dr̄ ꝙ dimittat̄ in vi/
neis campis vt comedāt beſtie porci ⁊c̄.
Itē ſi nō poteſtis facere tantas elemoſi
nas vt beata Anna ad minus reſtituatis
furta vſuras rapinas ſolidatas dampna
Jdo Jacob ait. Ego omne dāpnū red/
debam ⁊ quicq̄d furtim peribat a me exi/
gebas Gen̄. xxxi. ¶ Tercio petebāt cū ie
iunijs licet eſſent nobiles ⁊ delicati tamē
omnia ieiunia ꝑcepta ſuabāt ⁊ etiā alia
dicendo vt de carne noſtra exeat fructus
matrimonij faciam⁹ fructū ieiunioꝝ ⁊ po
terat dicere vterqꝫ humiliabā in ieiunio
animā meā ⁊ oracio mea in ſynu meo cō
uertetur ps. ¶ Moralit̄ habetis hic do/
ctrinā vt ſeruetis ieiunia eccleſie ad ſꝫ maxi
me tenent̄ illi q̄ poſſunt habere vnam bo
nā refectionē. Aliqui laboratores excu/
ſant ſe a ieiunio eccleſie q̄ tamē non excu
ſantur ſi nō audiūt miſſam ieiuni. Itē ne
bibant in tabernis in loco vbi habetis do/
mum. Jdo apoſtolus. Nunquid domos
non habetis ad manducandū ⁊ bibendū
cōtra illos q̄ bibunt in tabernis aut eccle/
ſiam dei contēpnitis contra illos q̄ non
veniunt ieiuni ad miſſam. ꝑma ad Cho/
rinthios. xi. ¶ Quarto petebāt ꝓlem a
deo per ꝓmiſſiones quia ſimul Joachim
⁊ Anna vir ⁊ vxor fecerunt votū ꝙ ſi de
us daret eis fructū matrimonij ꝙ ſerui/
ret deo in tēplo. Sicut ſi vos modo pro
mitteretis ꝙ eſſetis religioſus vel relgio
ſa. Sed multi damnant̄ ex ꝓmiſſionib⁹
⁊ votis. facientes vota ⁊ nō curant com/
plere. Maius peccatum eſt fractio voti
aliquo modo q̄ꝫ homicidium quia eſt infi
delitas. Ergo ait ſapiēs eccleſiaſtes. v.
Si quid vouiſti deo ne moreris reddere

diſplicet enĩ ei infidelis ⁊ ſtulta ꝓmiſſio
ſʒ quantũcunqȝ voueris redde. Multo
melius eſt nõ vouere q̃m poſt votũ pro-
miſſa nõ reddere. Eccs. v. Quãdo ſunt
iuuenes faciunt aliqđ votũ vel eundi ad
ſanctũ Jacobũ ⁊c̃. ⁊ trãſeunt de anno ad
annũ ⁊ nõ curant cõplere ⁊ quando ſunt
ſenes petũt diſpenſacõnẽ in voto quãdo
ponit̃ certũ tẽpus infra illud debet com-
pleri. Si autẽ non ponit̃ tẽpus determi-
natũ intelligit̃ ꝙ ſtatim cõpleant. Et qꝛ
ſunt multi q̃ non curãt de deo. Jdõ dã-
nantur. Jdeo cauendũ eſt a votis patet
ergo q̃modo fruct⁹ beate anne fuit in ſan
ctificatione longe deſiderando. ¶ Dico
ſcđo ꝙ beata ãna habuit fructũ ſuum ſcʒ
virginẽ mariã ſperãdo certe qñ fuit cer-
tificata ꝑ angelũ quẽ deus ſibi miſit ꝓ q̃
Nota hic hiſtoriã q̃modo Joachim ⁊
Anna venerũt de nazareth in ihr̃lm ad
templũ vt offerrẽt ſcđm cõſuetudinem
qñ Joachim q̃ erat nobilis baro voluit
offerre Sacerdos reſpexit eũ dicens Et
quis eſtis vos. Rñdit p̃r. Ego ſũ Joa-
chim ſeruitor veſter nõ q̃ veni offerre Et
ſacerdos. Certe nõ recipiã oblacionem
veſtrã quia vos eſtis maledict⁹ a deo qꝛ
non habetis ꝓlem. Signũ ergo eſt qđ ali
quod peccatũ ſecretũ eſt in vobis. Et ait
ille Joachim p̃r. Neſcio in me aliquod
magnũ peccatũ licet nõ poſſim excuſari a
peccatis quia nõ habeo ꝓlem ⁊ hoc bene
diſplicet mihi. Et ait ei ſacerdos Rece
datis a tẽplo Et Joachim rñdit pater
nõ faciatis mihi hanc verecundiã. Et ait
ſacerdos certe niſi receſſeritis ego ñ faciã
officiũ nec ſacrificiũ Tunc Joachim cũ
magna verecundia exiuit de tẽplo. Si ita
vellet modo facere ſacerdos ſcʒ expelle-
re aliquẽ de eccĩa de nobilib⁹ ſtatim dice
ret ſcutifer per corpus meũ talis morief̃
⁊c̃. ego inueniã eũ. Sed Joachim paci-
enter receſſit ⁊ nõ iuit ad domũ ex verecũ
dia vicinoꝝ ſʒ iuit ad paſtores ſuos ad
ſiluã ⁊ ibi flens orando dicebat. O dñe
quod peccatũ eſt meũ quia ita ſum male
dictus ⁊c̃. vxor autẽ eius anna q̃ erat in
tẽplo quãdo audiuit ꝙ ſacerdos ita con
tendebat cũ viro ſuo vidẽs ꝙ vir ſuus re
ceſſerat de tẽplo ſtatim vxor vt conforta
ret virũ ſuũ ⁊ refrenaret eũ ne noceret ſa
cerdoti exiuit de templo ⁊ iuit ad domũ.
Hic habẽt exemplũ mulieres quõ debẽt
conſolari viros ſuos q̃ ex negocijs triſtã
tur ⁊ quãdo veniunt ad domũ vxores de
bent eos cõſolari. ſʒ ſunt alique q̃ non cõ-
ſolantur eos ſʒ magis contriſtant quãdo
autẽ beata Anna fuit ĩ domo ⁊ nõ inue-
nit ibi viꝝ ſuũ tunc trãſiuit ſibi totũ deſi-
derium de creaturis. Et flexis genib⁹ ora
uit ꝓ viro ſuo ſcõ ⁊ iuſto vt deus eũ cõſer
uaret. Ecce ſcã vxor. Dũ autẽ Joachim
ſic orãdo fleret in deſerto apparuit ſibi ar
changelus gabriel ⁊ Joachim timuit qꝛ
iſta eſt cõdicio ſpũs quia caro nõ poteſt
ſuſtinere pñciã ſpũs ſʒ condicio bona ſpi
ritus ẽ ſtatĩ ꝯſolari dicẽs ſibi. Ecce orõ-
nes tue ſunt exaudite ex illa paciẽtia quã
habuiſti de⁹ mittit me ad te vt nunciẽ ti-
bi ꝙ tu de vxore tua habebis vnã filiã nõ
filiũ quia erit melior cunctis filijs ⁊ erit
mater regis meſſie regis celi ⁊c̃. Et in ſig
num hui⁹ vade in ihr̃uſalẽ ⁊ in porta de
aurata inuenies Annã vxorem tuã. quia
ego iſta etiã nunciabo ſibi ⁊ angelus re-
ceſſit ⁊ apparuit anne in domo flenti quia
nihil ſciebat de viro. Bene poterat dici il
lud vos cõtriſtabimini. Sed triſticia vr̃a
vertetur in gaudiũ. Johãnis. xvi. Mo-
raliter ſcđm ꝙ dixi in p̃ma p̃te Joachim
⁊ anna ſteterũt viginti ãnis orantes ele
moſinas dantes Jeiunãtes ⁊ vocantes
⁊ cũ toto hoc nõ obtinuerunt ꝓlem. Et
quia in iſta verecundia a ſacerdote ſibi fa-
cta habuit pacientiã ſtatim habuit pro-
miſſionẽ de ꝓle Ex quo ſequit̃ ꝙ melior
eſt pacientia q̃m orõnes nec elemoſine.
ieiunia vel ꝓmiſſiones corã deo. Modo
cogitare hic quia ſi vultis habere pacien-
tiam in iniurijs vel factis iſta v̾tus valet

plus apud deū ad obtinendū illud quo
indigetis in hoc mūdo ⁊ ſaluacionem in
alio ꝙ̄ aliquid aliud. Ideo eiicite foras
rancores odia ⁊ malas voluntates Ideo
dicit ſcriptura ſancta. paciencia vobis neceſ-
ſaria eſt vt voluntatē dei facientes repor-
tetis ꝓmiſſionē Ad hebreos. x. Ecce qͣ-
liter beata Anna habuit fructum ſuū in
ſanctificacōne ſperando certe. ¶ Dico
tercio ⁊c̄. conſeruando digne ſcȝ tripliciter
Primo in vtero in q̄ formato corpore ⁊
creato ſpū a deo in eadem die ⁊ hora fuit
ſanctificata nouē menſibꝫ fuit ī vtero ma-
tris ſancta ⁊ benedicta ⁊ mater eius bea-
ta Anna cauebat ꝙ non equitabat hinc
inde vt viri. cauebat a tripudijs quia ex
hijs multe mulieres perdūt theſaurū eis
cōmiſſum. Secūdo cōſeruauit poſt natiui-
tatem ipſam lactādo Ita faciebāt ſancte
mulieres antiq̄tus ſed modo ſtatim dicit
viro vxor habeatur nutricē ⁊ hoc facit vt
ipſa poſſit oſtendere vbera ⁊c̄. Nolunt
dare lac filio ⁊ dant canicule ⁊ male fa-
ciunt quia ſicut vterus ē camera ꝓlis ſic
vbera cellariū ipſius debēt eſſe ſed beata
Anna ipſamet voluit lactare virginem
mariā quia filij ⁊ filie recipiūt bonā com
plexionē a matre ſed ꝑdunt eā multo-
ciens ex malo lacte. Nota hic exemplum
de illo nobili in lombardia q̄ habuit nu-
tricem filio ſuo q̄ ꝑdita lacte lactauit fi-
lium de lacte cuiuſdā porci ne ꝑderet bo
nam ꝓuiſionē ⁊ ſalariū q̄ fuit ⁊ vixit ſicut
porcus. Ecce q̄liter deſtruitur complexio.
Idē de captiuis q̄ lactant filios domino
rū. Tercio cōſeruauit eā in tēplo poſtꝙ̄
beata Anna ablactauit virginē dixit vi-
ro ſuo dn̄e non recordamini de voto Re
ſpondit īmo. Ideo cōplaceamꝰ votū Nō
dixerūt. Expectemꝰ ꝙ habeat decē ānos
vt multi vel dicunt quādo ſunt pulchre
tunc dicunt dabimꝰ ſibi aliā gibboſam
vel monoculā ⁊c̄. Et ſtatim Ioachim ⁊
Anna p̄ſentauerūt deo filiā ſuā in tem-
plo vbi fuit decē annis cōtinuis in ſerui-

cio dei. Ideo poſſumꝰ dicere beate Anne
habetis fructū in ſanctificationē cōſeruā
do digne. ¶ Moraliter habetis h̄ exem
plū ſtandi in tēplo dei in diebꝫ dn̄icis ⁊
feſtiuis audiendo miſſā ⁊ ſermonē q̄ be-
ne vult ſeruare feſta debet facere quinqȝ
¶ Primo ceſſare ab operibꝫ tēporalibꝫ
non facere barbitonſurā nec aliud opus
ſeruile. Racio quia in dn̄ica xp̄s ceſſauit
ab omnibꝫ negocijs ⁊ laboribꝫ reſurgen-
do. Ideo vult ꝙ xp̄iani rep̄ſentātes illam
reſurrectionē ⁊ quietē quieſcāt in diebꝰ
dominicis. Idē de ſanctis quia illa die q̄e
uerunt in quiete glorie qui autē non vult
quieſcere ſemꝑ laborabit in īferno. Se-
cundo ꝙ ieiuni audiatur miſſam dicitur ra-
cio nec taberna debet aperiri ante miſſam
in die feſti. Tercio ꝙ ſitis ꝓ tempore in
miſſa. Iam in p̄ncipio deberis eſſe ſcȝ in
cōfeſſione q̄ fit ꝓ vobis. Quarto eſſe in
miſſa quouſqȝ datur benedictio a ſacerdo
te. Quinto ꝙ nō loq̄mini dū miſſa dicitur
ſed hodie abuſus eſt quia non faciūt niſi
loqui de variis rebus ſub miſſa ⁊c̄. Me-
mento ergo vt diē ſabbati ſanctifices ⁊c̄
Secūdo illis q̄ ſeruant iſta q̄nqȝ poteſt di-
ci habetis fructū ſcȝ bonorū operū in ſancti
ficationē veſtram.

¶ De ſancta Martha. Sermo

Martha martha
ſollicita es Luce. x. Octaua die
a feſto beate marie magdalene fit feſtum
beate Marthe ſororis ſue q̄ octauo die
poſt beatā magdalenā aſcendit in celum
Ideo de ea volo nunc vobis predicare.
Salutetur p̄us virgo maria ⁊c̄. Thema
ꝓpoſitum eſt verbū xp̄i ad beatā Mar-
tham. In quo oſtendit xp̄s ſummarie vi
tam q̄m tenuit martha ſcȝ actiuam maxi-
me quia iſte due ſorores maria magdale
na ⁊ martha diuiſerunt ſibi duas vitas
ſpirituales. Beata maria magdalena de-
dit ſe vite contēplatiue. Maria ſedens

ſecus pedes domini audiebat verbũ illi⁹
Lucc.x. Martha autẽ elegit vitam acti-
uam dans ſe laboribꝫ ꝓ xp̃o cum dicat.
Martha martha ſollicita es.id eſt anxia
Nota cũ dicat̃ dupliciter Martha mar-
tha quia vita contẽplatiua ſi bona eſt nõ
ſolum curat de corporibꝫ ſed de animabꝫ
dans bona conſilia ⁊c̃. patet ꝙ ſũmarie
xp̃s oſtendit vitã beate marthe ſꝫ ſubtilit̃
volens vobis p̃dicare de iſto verbo:inue
nio ꝙ in eo oſtenduntur tres excellencie
beate Marthe quas habuit in hac vita.
ſalicet.
Prima eſt puritas ꝟginalis
Secũda eſt pietas ꝓximalis
Tercia eſt dignitas perſonalis
Prima oſtendit̃ cũ dicit̃ martha. Se-
cunda cũ dicat̃ martha. Tercia cũ dicatur
ſollicita es. Dico primo ⁊c̃. Nã iſtud
nomẽ martha in lingua ſiriaca idẽ eſt ꝙ
dominãs. In hoc oſtendit̃ puritas virgi
nalis que nõ eſt niſi dominiũ quod perſo
na recipit ſuper ſenſualitatẽ corporis nec
cogitando nec loquendo nec operãdo ali
quã corrupcõnẽ luxurie ⁊ dominat̃ q̃nqꝫ
ſenſibꝫ eos cuſtodiẽdo. Dicat̃ de quoli-
bet ab illa corrupcõne carnis q̃modo bea
ta Martha cõſeruabat ſe in puritate vir
ginali. Jdeo dicit̃ Martha.i. dominans
vel p̃ncipans quia ſicut p̃nceps nõ habet
ſup̃ ſe aliquẽ dominũ inquantũ talis ſic
nec puritas ꝟginalis habet ſup̃ ſe maiorẽ
gradũ caſtitatꝭ. Jdeo dt̃ Beda. bona eſt
caſtitas cõiugalis. Melior cõtinẽcia vi-
dualis.ſꝫ optima ꝑfectio ꝟginalis. Ecce
p̃ncipatus ſꝫ cũ pauci ſint q̃ habeant iſtã
puritatẽ virginalem. quia quaſi null⁹ niſi
pueri parui. Et illi etiã iam inclinant̃ ad
malũ Dicat̃ q̃modo ludunt ⁊c̃. cõtra pec
catũ luxurie. Jdeo xp̃s faciẽs de hoc plan-
ctum cum Johãne habes pauca noĩa in
ſardis que non coinq̃nauerũt veſtimẽta
ſua ⁊ ambulabũt mecũ in albis qꝛ digni
ſunt. Apoca.iij. Nota in ſardis. Sardis
iuxta hebraicã interp̃tacionẽ.i. pulchritu

do p̃ncipatus quia magna pulchritudo
eſt quãdo illi de matrimonio ſeruant ſibi
fidẽ caſtitatꝭ pulchrius de viduis caſtita-
tem ſeruantibꝫ Sed maximũ quãdo eſt
p̃ncipatus ꝟginitatis. Sed ꝙ ſint pauci
dicatur hiſtoria de demone in corpore cu
iuſdã nolẽte exire niſi dicerent̃ tres miſſe
a tribus clericꝭ virginibꝫ ⁊c̃. Jdeo dt̃ p̃nci
pium euuãgelij. Mulier quedã martha
noĩe.i. dominãs ſuo corpori recepit xp̃m
in domo ſua ſcꝫ per ꝟtutis inuitacionẽ qꝛ
ſemꝑ fuit virgo. Queſtio eſt hic que
fuit rõ ꝙ martha cõſeruauit ꝟginitatẽ cũ
beata maria magdalena ſoror ſua fuerit
ita inhoneſta in ſua iuuẽtute cum eſſent
pulchre eq̃lit̃ ⁊ diuites ⁊ nõ timẽtes ali
quẽ poſt mortem parentũ. Quare ergo
fuit tanta diuerſitas ⁊c̃. Reſpondeo pre
ſuppoſita diuina ordinacõne q̄ eſt cauſa
omniũ rerũ nõ inuenio aliã rõnẽ particu
larem niſi infirmitatẽ q̃m paſſa eſt beata
martha. Jã audiuiſtis hiſtoriã de mulie
re habẽte fluxũ ſanguinis.xij. ãnis q̄ ha-
betur Math.ix. Dicit Ambroſi⁹ exp̃ſſe
ꝙ iſta mulier fuit beata martha q̄ infirmi
tas facit tria Primo facit ꝑdere colorẽ
Scd̃o facit ipſã faſtidioſam ⁊ tedioſam
ſiue grauẽ. Tercio facit ipſaꝫ fetidã q̃m
infirmitatẽ habuit ĩmediate poſt morteꝫ
parentũ. Jdeo nullus miles nec ſcutifer
curauit de ea. Oppoſitũ fuit de magdale
na iuuene pulchra leta ⁊ ſolacioſa q̄ viſi
tabatur a militibꝫ ⁊ ſcutiferꝭ. Dicatur hic
cõtra mulieres q̄ oſculant̃ hoĩes iuuenes
dicẽtes. O tu es amic⁹ me⁹ o benedicta
infirmitas p̃ſeruãs a pctĩs. Jdeo Ecc.xi.
Malicia vni⁹ hore obliuionẽ facit maxi-
me luxurie. Nota malicia.i. infirmitas q̄
iniciũ habuit a malicia dyaboli vni⁹ hore
quia tp̃s p̃ñs reſpectu eternitatꝭ nõ ẽ niſi
vna hora. Moralit̃ habem⁹ hic exem
plũ recipiẽdi pacient̃ infirmitates q̄s de⁹
nõ daret niſi ꝓ ſalute anime quot pecca-
ta vitant̃ rõne infirmitatꝭ ſiue ſimplr̃ infir
mitas Nam quãdo mulier eſt clauda vel

habet perlam in oculo nō curat de tripu/
dijs vanitatibꝫ ⁊c̄. Dicat̄ hic hiſtoria de
petronella filia beati Petri apoſtoli pul/
cherrima nō videbat̄ filia piſcatoris ſed
impatoris. Et quidā comes volebat eā
in vxorem ad q̄m mittebat milites ⁊c̄. ꝙ
ſenciens beat⁹ petrus rogauit xp̄m vt mit
teret ſibi febrē ⁊c̄. Ecce rō quare Mar/
tha fuit virgo ⁊ non maria magdalena.
Jdō dauid. Dū appropīant ſup me no/
centes vt edent carnes meas q̄ tribulant
me inimici mei ſcꝫ tēptaciones ipſi infir/
mati ſunt ⁊ ceciderūt. p̄s. xxvi. Ecci. xxxi.
Jnfirmitas grauis ſobriā facit animam
Dico ſcđo ꝙ ſecūda excellencia ē pietas
ꝓximalis ſcꝫ in elemoſinis corporalibus
⁊ ſpūalibus q̄ tangit̄ cum dicit̄ ſcđo mar
tha. i. ꝓuocans ſeu irritās ſcđm interp̄/
tacionē hebraicā ſcꝫ incitās ad bellum ꝙ
fit per pietatē ꝓximalē ſicut quādo aliq̄s
cū enſe incitat aliū irritat eū. Jta cū ope/
ribus pietatis dando panē vinum pecu/
nias pauperibꝫ homo incitat dyabolū ſic
faciebat martha. i. irritans. Jdeo de iſta
pietate dicebat apoſtolus ad diſcipulum
ſuū thimotheū. Exerce teipſum ad pieta
tem. Nā corporalis exercitacio ad modi
cū vtilis eſt pietas autē ad oīa vtilis ē
ꝓmiſſionē habens vite q̄ nunc eſt ⁊ fu/
ture. p̄ma ad thimotheū. iiij. Exercitacio
corporal' fit per ieiunia vigilias cilicia ⁊c̄.
ſ; reſpectu operꝫ pietat' ad modicū vtilis
eſt q; ſolum ſibi ꝓdeſt gubernādo corp⁹
ſ; opera pietat' ⁊ quibꝫ dantur habentes
ꝓmiſſionē vite que nunc eſt ⁊ future Jō
iuxta hoc conſiliū apoſtoli beata martha
dedit ſe operibꝫ pietatis ad xp̄m ⁊ ad diſ/
cipulos ſuos in domo ſua recipiēdo. Di
catur hiſtoria q̄mō in die ramorꝫ poſtq̄
xp̄s p̄dicauit. Circūſpectis omnibus ⁊c̄.
Marci. xi. Regreſſus eſt bethaniā cum
diſcipulis ad prandiū in domo Marthe
cū tamen iā eſſet ſero. Jdō martha dice
batur hoſpita xp̄i. Dicat̄ q̄modo poſt xp̄i

aſcenſionē vendidit omnia ponēs preciū
ad pedes apoſtolorꝫ vt diuiderent xp̄ia/
nis pauperibꝫ. Ecce opera pietat' corpo/
ralia. De ſpūalibꝫ autē dicat̄ cum ꝓpter
exiliū veniſſet ad ꝓuinciā q̄modo p̄dica/
bat dans ꝓuiſionē animabus de coquina
ſpūſſancti eis miniſtrans eſcas ſpūales
intantū ꝙ ipſa ex vna parte ⁊ beata mag
dalena ex alia p̄dicabant ⁊ p̄dicando con
uerterunt totā ꝓuinciā. Dicatur q̄modo
p̄dicabat de articulis fidei vt de trinitate
incarnacōne ⁊c̄. ⁊ ꝓbabant hoc miracu/
lis curādo infirmos ⁊c̄. Jdō conuerte/
bantur. Jſte pietates maiores erāt q̄m
corporales Dicat̄ hic cū recederet de ter
ritorio aquenſi vt iret auinionē tranſiuit
per taraſco vbi erat ingens draco maior
balena ⁊ erat ſemipiſcis ⁊ ſemiaial. Jdeo
viuebat in aqua ⁊ in terra. Et in aqua ro
dani ſubuertebat naues trāſeuntes vt co
mederet hoīes ſuper quo gētes illius ter
re ſcientes ſuā ſanctitatē ſcꝫ beate marthe
recurrerūt ad eā vt ꝓuideret de hoc. Di/
catur q̄modo beata martha cū aqua be/
nedicta ⁊ cruce iuit cōtra draconē. Com
mendetur hic virtus aque benedicte. Et
cū draco vellet eā inuadere beata Mar/
tha ſubito cū ſcuto crucis dixit. Ecce cru
cem dn̄i fugite ⁊c̄. ⁊ ligauit eum Et dra
co ſequebat̄ eam vt ouis ſequitur paſto/
rem ⁊ interfecerūt eum. Et in memoriā
hui⁹ miraculi dicit̄ mō loc⁹ taraſco cū an̄
diceret̄ Nerluch id eſt niger locus. Sed
quia ille draco dicebatur taraſcus. Jdō
locus dicitur modo taraſco poſt hoc iuit
auinionē ⁊ cum predicaſſet ibi in quadā
magna platea vbi nunc eſt conuent⁹ pre
dicatorum quidam iuuenis infidelis vo
lens venire ad ſermonē ſine naui natan/
do voluit tranſire rodanum ſubmerſus
fuit ⁊ poſt triduum inuentus eſt. Beata
Martha ſuſcitauit eum deuote orando
Jheſum chriſtū ꝙ ſicut ipſe voluit ſuſci
tare Lazarum fratrem ſuum ꝙ vellet

ſuſcitare illum iuuenem Ecce quō exerce
bat opera pietatis. Jdeo dicit̄ martha .i.
irritans demonem per opera pietatis cor
poralia ⁊ ſpiritualia. Jdeo dicit euuāge
lium Martha autē ſathagebat circa fre
quens miniſteriū tam corporale q̄ȝ ſpiri
tuale. Dicatur ſimilitudo de duobꝫ mili
tibꝫ quoꝝ vnus cuſtodit caſtꝝ regi ⁊ ali
us nō ſolum cuſtodit caſtꝝ ſ acquirit mlꝫ
ta alia caſtra ab inimicis cui magis tene
bit̄ rex. Nunq̄d magis tenebit̄ illi qui cuſ
todit ⁊ acquirit alia ymo. Jta deus cuili
ber noſtꝝ cōmiſit caſtꝝ ſcꝫ corpus. Jdeo
cuſtodiat̄ ab inimicis ne intrent debet tñ
quilibet nō eſſe ↄtentus de ſeipō. ſed mul
ta alia dꝫ acquirere predicando expellen
do demones qō fit qñ ſuperbus humilia
tur auarus reſtituit ⁊c̄. Jdem de ſeptem
peccatis. O cum q̄nta diligentia predica
tores deberent facere iſtas ↄqueſtas max
ime magiſtri qui habent ſcientiam. Jdeo
martha nō ſolum cuſtodiuit caſtꝝ ſuum
ſ multa alia xp̄o acquiſiuit Jdeo xp̄s dicꝫ
qui aūt fecerit ⁊ docuerit hic magnus vo
cabit̄ in regno celoꝝ Mat. v. docere ⁊ ñ
facere bonā vitā nichil valet Jdeo apo
ſtolus Attendite tibi ſcꝫ caſtꝝ tuū cuſto
diendo ⁊ lectioni exhortacōni ⁊ doctrine
noli negligere grām dei que data eſt tibi
j. ad Thy. iiij. Dico tercio ꝙ tangit̄ dig
nitas perſonalis cum dicit̄ ſollicita es .i.
anxia. Nam pſone in dignitate exiſtētes
debent eſſe ſollicite ad Ro xij. Qui p̄eſt
in ſollicitudine ſp̄. preſit. Jdeo cū dicit̄
ſollicita es oſtendit̄ dignitas perſonalis.
dicatur Poſtq̄ȝ diu predicauit quō fecit
vnum monaſteriū monialiū atarasco et
multe virgines ibi intrarūt ⁊ nō habebāt
redditus ſ ſuis manibꝫ opabant̄. Et q̄d
quid lucrabant̄ ponebāt in ↄmuni nō cō
medebant carnes nec pinguedinem aliq̄ȝ
Jdō modicum expendebant. Dicatur cō
tra moniales quō nichil faciūt ſ ocioſe ⁊
vagantes vadūt p ↄuentum reſpiciendo
hinc inde ⁊c̄. Dicat̄ p ſeptem dies ante

ſuum obitum vidit celos aptos ⁊ multi
tudinem angeloꝝ animam beate magda
lene ſororis ſue ſecum portantem. Tunc
xp̄s ſibi reuelauit ⁊ octaua die ip̄a etiam
veniret ad gloriam paradiſi dicatur quō
in nocte qua debuit ad dominum migrari
in camera ſua fecit accendi magna lumi
ria ⁊ dum dormirent oīs qui erant in ca
mera niſi ipſa venerūt demones ⁊ extinx
erunt omnia luminaria ⁊ ip̄a orauit. O
dn̄e ⁊ ſic dimitteris me in tenebris. Tūc
deſcendit beata magdalena ſoror ſua cuꝫ
luīe ⁊ accendit oīa luīaria. Jteꝫ fecit ſibi
legere paſſionem ſ̄m lucam qꝛ habuerat
multa ab ore beate marie virginis. Et ſic
obijt. Dicat̄ hic miraculū ſancti frontoni
in quo miracl̄o oſtendit̄ gloria beate mag
dalene ⁊ beate marthe qꝛ xp̄us in habitu
epiſcopali ⁊ beatus frontonus epiſcopus
fecerunt exequias ipſius corporis. Et cū
poſuiſſent corpus in ſepultura dixit criſtꝰ
Jn memoria et̄na erit iuſtꝰ hoſpita mea
Jn hoc cognouerunt xp̄m ipſum eſſe ⁊ de
nll̄o ſancto nec ſancta legit̄ hoc niſi de iſta
Et de virgine maria qꝛ xp̄us fuit in exe
quijs virginis marie. Moraliter hic no
ta ſi volumus dimittere peccata ⁊ ſeruire
deo honorabit nos. Quicūq̄ȝ honorifica
bit me glorificabo eum. j. ad Ro. ij

Sermo beati Petri ad vincula

Dominus eripu
it me d̄ manu herodis verbū iſtd̄
habetur originaliter in actibus apoſtolo
rum. c. xij. ⁊ recitatur i epiſtola hodierna
ſolennitas ⁊ feſtum hodiernum dicit̄ bea
ti petri ad vincula. Tria feſta fiunt de bea
to petro apoſtolo in anno. // Primo qñ
fuit liberatus a captione miracl̄oſe ⁊ iſtd̄
fit hodie. // Scd̄m qñ fuit exaltatus in
cathedra honorabiliter ſcꝫ in fine februa
rij // Tertium qñ in celo fuit coronatus
gl̄oſe ⁊ iſtud fit in fine Junij. Nō habeo
vobis p̄dicare de p̄mo ſ. q̄ fuit liberatus.

Sed primo ſalutef̄ virgo maria. ⁊ reſū‑
maf̄ thema. De materia ⁊ feſto hodier‑
no beati petri volo predicare ⁊ vobis da
re tres declaracōnes.
Prima erit hyſtorica ſeu lr̄alis.
Scd̄a erit allegorica ⁊ figuralis
Tercia erit tropoloyca ⁊ moralis.
Et ꝓ qualibet poteſt bene dici thema dn̄s
eripuit me de manu herodis. Nam ꝓ pri
ma dicat petr⁹ qn̄ fuit eductus de carcere
ꝑ angelum vtȝ in textu. Pro ſcd̄a dicet
aīa beata qn̄ intrat paradiſū dn̄s eripuit
me de mānu herodis. i. dyaboli. De tercia
ꝑſona que exit de peccatis ⁊ mala vita ⁊
redit ad ſtatū gr̄e poteſt dicere dn̄s eri‑
puit me de manu herodis. i. peccati. Dico
primo ꝙ prima declaracio erit hyſtorica
⁊ lr̄alis. Scd̄m ꝙ legitur in textu biblie.
Actuū. xij. Ille mal⁹ rex herodes nō ille
qui interfecit inocentes q2 ille dicebaf̄ he‑
rodes aſcolonita ⁊ iſte qui cepit petꝝ vo
cabaf̄ aggrippa qui venit nouiter ꝯſtitut⁹
rex ſuꝑ iudeaȝ ab impatore romano. Et
id͂o vt iudi ipm̄ bn̄ recipent ſciēs ꝙ iudei
habebāt petꝝ exoſū q̇ tūc p̄dicabat ⁊ con
uertebat multos iudeos volens eis ꝯpla
cere herodes cepit petꝝ ⁊ poſuit in carce‑
re ligatū cum duabꝫ cathenis dēptis ma
nicis ⁊ ꝯpedibꝫ ⁊ vltra h̃ int⁹ in carcere
fecit ſtare duos hoīes armoꝝ ⁊ porta car
ceris erat ferrea. Et cogitauit herodes. ſi
iſte petr⁹ q̇ ſuſcitauit mortuos. Si vellȝ
poſſet fugere ꝓpter h̃ extra ad portā car‑
ceris poſuit. xx. hoīes armoꝝ. hoc dic̄ tex‑
tus cū dicit tradēs eū q̄tuor q̄ternionibꝫ
militū ad cuſtodiendū eū Quaternio dr̄
capitaneus q̄tuor hoīm armoꝝ Id͂o dic̄
text⁹. Trāſeuntes p̄maȝ ⁊ ſcd̄aȝ vigiliā
⁊ ſic tenebant petꝝ captū vt ſic placeret
iudeis Iſta rō aſſignaf̄ in textu cum dicit
Videns āt qd͂ placeret iudeis appoſuit ap
p̄hendere petꝝ. Ecce h̃ tota corruptio iu
dicū qn̄ dn̄i tꝑales iudices ⁊ aſſeſſores
cupiūt magis ꝯplacere gentibꝫ q̄ȝ deo de‑
ſtruif̄ iuſticia. Iſto mō iudiciū xp̄i fuit ꝑ
ditū ꝑ pylatū q2 nullā cām mortis inue
nit in criſto tn̄ vt placeret iudeis dimiſit
ipm̄ voluntati eoꝝ vt crucifigeref̄. Iſto
modo etiam fuit peruerſū iudiciū vicarij
ſui beati petri ꝑ herodem Iſta de cauſa dā
nantur multi iudices volentes magis cō
placere populo q̄m deo. Ideo dauid dix‑
it. Dominus diſſipat oſſa eoꝝ qui homi‑
nibꝫ placent confuſi ſunt qm̄ deus ſpreuit
eos Id͂o ad Gal. j. Non quero homini‑
bus placere. Iſta oſſa ſunt diuitie poſſeſ
ſiones officia ſeu dignitates ſunt eīn for
talicia quibꝫ homines ſuſtentantur ſaliciȝ
mundani. Racio ſicut ī corpore hominis
oſſa ſūt fortiora ⁊ ſuſtinēt corpus ⁊ car‑
nes. Ita fortalicia in quibꝫ homines mū
di ſuſtentantur ſunt diuitie dignitates ꝑ
entes. De quibus dicit dauid deus diſſi
pauit oſſa ſcilicet in mundo ⁊ in alio quid
erit. Reſpondit confuſi ſunt ſcȝ in iudicō
dei Racio qm̄ deus ſpreuit eos quia pre
cium ſanguinis xp̄i infiniti valoris nō va
lebit ad ſaluandum tales. Ideo domini
⁊ iudices aſſeſſores ⁊ rectores communi‑
tatum auſeris vos in ſententijs dandis
potius habeatis reſpectum ad deum ⁊ ad
iuſticiam q̄m ad homines in iudicio iudex
nō debet cognoſcere patreȝ matrem frēm
filiū nec amicum ſꝫ deum ⁊ puram iuſtici
am. Ideo herodēs volens placere iudeis
dampnauit ſe tali intencōne tenendo pe‑
trum captum ſed deus prouidit. Naȝ di
cit textus petrus quidem ſeruabatur ī car
cere oratio autem fiebat ſine intermiſſiōe
ab eccleſia ad deum ꝓ eo Actuū. xij. Di‑
catur quomodo apoſtoli orabant ꝓ libe‑
racōne beati petri flentes dicendo domine
ihū xp̄e libera vicarium capitaneū ⁊ paſ‑
torē noſtꝝ. Ex alia parte orabant ꝓ eo
virgo maria cum alijs ſanctis mulieribꝫ
dicendo. Dn̄e ⁊ ita cito morief̄ vicarius
vr̄. hic habē⁹ doctrinā quō tot⁹ ppl̄s dȝ
orare ꝓ ſuo p̄lato in tribulacione poſito
vt puta pro Papa Epiſcopo dn̄o terre
Item pro rege talis oratio multum pla‑

cet deo qꝛ tangit totam cōmunitatem eo
rū malū qꝛ ſicut bonū vel malum capi-
tis eſt bonum vel malū omniū menbro-
rū. Ita de prelato qui eſt caput bonū vl'
malum criſtianoꝝ. Ideo dicit apoſtolus
Obſecro igitur primū oīm fieri obſecra-
cōnes oracōnes poſtulacōnes gratiarum
actiones ꝓ omnibꝫ hominibꝫ ꝓ regibꝫ ꝓ
omnibꝫ qui ī ſublimitate cōſtituti ſunt vt
quietam ⁊ tranquillam vitam agamus.
vſqꝫ ſaluos fieri. j. ad Thy. ij. Modo vi
deamus quomodo deus audiuit oratōes
ipſoꝝ. Nam in nocte poſtqꝫ noctem bea-
tus petrus debebat tradi iudeis vt more-
retur dum petrus dormiret vinctꝰ inter
illos duos homines armoꝝ. Angelꝰ do
mini cum magno ſplendore venit ⁊ illu-
minauit totū carcerem ⁊ terruit illos du
os homines armoꝝ percuſſoqꝫ latere pe
tri excitauit eū dicens. Surge velociter
⁊ fracte ſunt cathene ⁊ dixit ei angelus ꝑ
cinge ⁊ calcia te ⁊ circunda tibi veſtime-
tum tuum ⁊ ſequere me. Angelꝰ recipi-
ens petrum per manū extraxit eum de car
cere. Cuſtodes autem quaſi mortui nihil
ſentierunt ⁊ credebant ſe ſompnum vide
re. Exiſtimabat autem ſe viſum videre ſꝫ
quando fuerunt extra palaciuꝫ in quodā
vico angelus diſparuit ⁊ petrus inuenit
ſe liberatum ⁊ dixit verum eſt hoc ꝙ ego
ſum liberatus ⁊ nō eſt ſompniū. Et dixit
nunc ſcio vere quia miſit dominus ange-
lum ſuum ⁊ eripuit me de manu herodis
⁊ de omni expectacōne plebis iudeorum
Ecce declaracio hyſtorica ⁊ literalis. Et
iſta de cauſa reſpectu perſone liberate. qꝛ
pape ⁊ reſpectu orationis reſpectu mira-
culi ⁊ vtilitatis xpianitatis ⁊ reſpectu mi
raculoꝝ cathenaꝝ beati petri fuit iſtud feſ
tum hodiernum inſtitutum ⁊ facta eſt ec
cleſia in roma ⁊ dicit̄ ſancti petri ad vin-
cula. Et videtur completa ꝓphecia fuiſſe
dauid in perſona beati petri. d. Dirupiſti
vincula mea tibi ſacrificabo hoſtiā laudis
⁊ nomen domini īuocabo ſcꝫ feſtum ec-

cleſia. Ecce quare dicit beatus petrus in
themate dominus eripuit me ⁊c̄. Dixi ꝙ 2
ſcd̄a declaracio erit allegorica ſeu figura-
lis ⁊ ſunt in dicta liberacōne beati petri q̄-
tuor puncta ſignificantia ſecreta. Primo
q̄d ſignificat carcer. Scd̄o quid ſignificāt
illi duo milites inter quos petrꝰ erat vic
tus Tercio quid ſignificant ille due cathe
ne. Quarto q̄d ſignāt q̄tuor quatnriones
militum. Dico primo ꝙ carcer ſignat ſta
tum peccati mortalis. Ratio quia carcer
habet ſeptem condicōnes repreſentātes
ſeptē peccata mortalia. Prima condicio
carceris ꝙ eſt tenebroſus ⁊ ſignat pecca-
tū ſupbie qd̄ ꝓuenit ex modica claritate
qꝛ nō cognoſcit ſuam miſeriam nec pecca
ta ⁊c̄. Scd̄s carcer eſt ſubterraneus baſ-
ſe inferius. Ecce auariciam quia auari in
infimo terre ſtant nec curāt de celeſtibus
Tercio carcer fetet qꝛ ibi faciunt negocia
Ecce hic peccatum luxurie qꝛ fetidā facit
ꝑſonā luxurioſā ꝑ malam famā qꝛ gen-
tes loquunt̄ de ipſa dicendo. O de iſto ri
baldo vl' ribalda ſeu putana. Quarto car
cer eſt locus ſolitariꝰ Ecce hic peccatum
īuidie qꝛ ꝑſona īuida ſola vellet hr̄e bo-
nū ⁊ triſtat̄ de bono alteriꝰ. Quinto car
cer eſt humidus. Ecce hic peccatum gule
qꝛ guloſi ſunt huiuſmodi in cibo ⁊ potu ī
ordinando ⁊c̄ Sexto in carcere eſt deſpe
racio. Ecce hic peccatū ire. Septio in car
cere nihil opat̄. Ecce h̄ peccatū accidie ī
bonis opibꝫ meritorijs. De ſcd̄o dic̄ dor
miens int̄ duos milites q̄d iſti duo mili-
tes ſignāt. Nota petrꝰ dormiēs ſig̃t pec-
catorē in carcere peccati dormientē inter
duos milites ſcꝫ angelū bonū ⁊ angelū
malū. Angelꝰ bonus inducit ad bonum.
Nunq̄d auditis vos verba ſua qn̄ loqui
tur ymaginacōni. d. Tu peccaſti ⁊ feciſti
h̄ ⁊ hoc. Ideo vade ad confitendum. Et
angelus malus ad aliud latꝰ trāhit ve q̄d
oportet mō ꝯfiteri ſufficit in quadrageſi-
ma dicerent gentes ꝙ es ypocrita. Item
quādo dic̄ angelus bonus ymaginacioni

loquens Tu es vſurarius vel furatus fu
iſti hoc ꝛ retines de mortuis vel ſolidatā
ſeruoꝝ ꝛc̄. Ideo vade ſatiſfac alias dāp
naberis. Reſpondit ali⁹ a ſiniſtris de ſuf-
ficit dimittere ī teſtamento ꝛc̄ Item dic̄
bon⁹ miles ecce tu habes inimicos remit
te ꝛ deus dimittet tibi peccata tua Nam
nichil melius ad obtinendū remiſſionem
peccatoꝝ dic̄ alius mal⁹ vt dicet̄ poſtea
ꝙ es iude⁹. Ecce peccator quomodo dor
mit inter duos milites vnus celeſtis ali⁹
infernalis ꝓpter hoc dicit apoſtolus. Sur
ge qui dormis ꝛ exſurge a mortuis ꝛ illu
minabit tibi xp̄us ad Ephe. v. De tercio
dico quid ſignificāt due cathene q̄ tenent
petrōrez vinctū. Dico ꝙ ꝑma eſt longa
ꝯſuetudo ſcđa mala ſocietas O quot ſūt
victi iſtis duabꝫ cathenis ꝑmo iuratores
qui qn̄ reprehendunt̄ a ꝯfeſſoribꝫ dicunt
cōſuetudo eſt. Item apotecarij inciſores
barbitonſores qui in dn̄icis in feſtiuitati
bus opatoria aperta allegantes ꝯſuetu-
dinez ꝯtra ius diuinū. Item de fabris ꝛ
alijs officijs hoc volo dicere ꝙ iſta cathe
na eſtis ligati cū qua ad infernū trahemi
niſi corrigatis vos de futuro ꝛ faciatis pe
nitentiā de preterito. Item de diuitibus
qui mutuāt ad vſurā ꝛ qn̄ ꝯfitentur ꝛ de
iſta materia interrogant̄. Reſpondēt nō
pater nō facio vſurā. dicit ꝯfeſſor dn̄e nō
qꝛ ꝯſuetudo eſt ꝛ eccleſia ꝑmittit dicatur
ꝙ eccleſia ꝑmittit multa quia non poteſt
corrigere ſed papa nec beatus petrus ſi vi
ueret poſſet in vſura diſpenſare. Cenſua-
lia bona ſunt duabꝫ condicōnibꝫ ſeruatis
Prima ꝙ ſit vera emptio ꝛ vendicio. ſe-
cunda ꝙ preciū ſit iuſtum. Item de mer-
catoribꝫ qui vendunt ad ſpem pro qua re
cipiunt plus dicentes ꝙ ꝯſuetudo eſt. itē
de mulieribꝫ ꝛ vanis ornamentis earum
de caudis ꝛc̄. Oſtendendo carnes nudas
dicendo cōſuetudo eſt Iſta cathena quot
ducuntur ad infernum. Item de religio-
ſis carnes ꝯmedentibꝫ dicendo conſuetu
do eſt. Contra iſtos tales dicebat ieremi

as. Si mutare poteſt ethiops pellez ſuā
aut ꝑdus varietates ſuas ꝛ vos poten-
tis beneface ei dederunt malum quaſi di-
cat non Iere. xiij. Scđa cathena eſt mala
ſocietas. O quot dāpnat etiā iſta multi
irent ad paradiſum niſi ꝓpter malam ſoci
etatem. Dicatur ꝯtra malos homines q̄
diſpectis vxoribꝫ viduis vel alijs haben-
tibꝫ ꝓcuratores vel magiſtros ꝛ iam in-
cipiunt ludere ꝛc̄. foras. Item de clericꝭ
ꝯcubinarijs foris quātumcunqꝫ ſocietas
ſit nobis cara ſi eſſet cauſa peccati foras
hoc non ſolum eſt doctrina criſti ſed poete
Que nocitura tenes q̄muis ſint cara re-
linque. Ecce quare dicit vinctus cathēis
duabus. De quarto quatuor quaternio
nes militum ſignificant ꝙ anima ad ꝯtā
ſcꝫ mortem obſeruatur a multitudine de
monum. Solum virgo maria pro ſingu
lari gratia obtinuit ꝙ non fuiſſent demo-
nes in eius morte ꝛ alijs hominibꝫ quā-
tūcunqꝫ ſanctis nullus eſt exemptus Iō
dauid inhabitabunt ꝛ abſcondent ipſi cal
caneum meum obſeruabunt. Inhabita-
būt ſcilicꝫ demones in camera vbi homo
moritur ꝛ abſcondent ſe ſup̄ qꝛ non vidē
tur niſi aliquociens a ſanctis perſonis. Et
calcaneum que eſt vltima pars corporis
ſignat mortem obſeruabunt. Ecce quat̄
niones militum cuſtodientes Sed reme
dium qđ de⁹ dat nobis eſt quando homo
penitet de peccatis qđ fuit confeſſus ꝛ ſa
tiſfecit ꝛ proponit abſtinere ſicut anima
exit a corpore in gratia deus mittit ange-
lum ſuum ſꝫm ꝓmiſſionem a deo factam
Exodi xxiij. Ecce ego mitto angelum me
um qui precedat te ꝛ cuſtodiat te in via
ꝛ introducat in locum quez paraui Exo.
viceſimo tercio. Quātum ad terciū dixi
ꝙ tercia declaracio eſſet tropoloica ꝛ mo
ralis. Pro qua notaui octo puncta in li
beracōne beati petri ſignificantia octo que
deus facit volens liberare peccatorem a
carcere ꝛ vult ipſum reducere ad bonam
vitam.

Primo angelus illuminauit carcerem.
Scḋo percuſſit in latere petrū
Tercio petrus erexit ſe
Quarto ceciderunt cathene.
Quinto petrus precinxit ſe.
Sexto calciauit ſe
Septimo circumdedit ſibi veſtimentum
Octauo ſecutus eſt angelum

Primum opus qḋ deus facit in liberacō
ne peccatoris eſt illuminacio carceris pec
cator enī ſtat in carcere tenebroſo nō cog
noſcit pericula nec peccata in quibus ſtat
quid amittit ꝓpter peccata ⁊ que incurrit
Sed qñ venit lux refulſit ī habitacło car
ceris. Oportet primo ꝙ radius luminis
diuini ſeu diuine gratie illuminet. Tunc
ad talem illuminacōez. Dicit religioſus
clericus vel ſecłaris. O miſer quid eſt de
me tot anni ſunt ꝙ ſum in mala vita ⁊c̄.
Iſtud lumen petebat dauid poſtq̄ȝ pec
cauit d. Illumina oculos meos ne vnq̄ȝ
obdormiā in morte ne quando dicat ini
micus meus preualui aduerſus eū nō lo
quitur de oculis corporis q̄ȝ nō legitur ip
ſum fuiſſe cecum ſȝ ḋ oculis anime. Scḋo
ꝑcuſſoq̄ȝ latere petri excitauit eum. Ecce
hic ſcḋm opus ꝙ perſonam q̄ȝ deus vult
ad ſe conuertere percutit ſcȝ cordis con
punctiones ⁊ cordis ꝯmocōnes que a dō
ſunt Ezechieł. vj. Ego contriui cor eorum
nunq̄d vos ſentitis multociens iſtas cō
punctiones ymo. Tercio petrus erexit ſe
fricando oculos credens ꝙ eſſet ſompniū
Ecce ꝓpoſitum nō redeundi ad peccatuȝ
tunc homo ſtat recte ⁊ circa deum. Ideo
dauid. Surgite poſtq̄ȝ ſederitis qui man
ducatis panem doloris. Quarto ceciderunt cathene. Ecce confeſſio quot peccata
mortalia habet homo tot cathenis eſt li
gatus ⁊ quando homo confitetur ⁊ ꝯfeſ
ſor eleuans manum dicit. Ego te abſol
uo omnes rumpuntur magnum mirabile
eſt quia omnes homines mundi cum cul
tellis non poſſent ſoluere vnam cathenaȝ
Sed tanta eſt virtus confeſſoris ꝙ ſtatī
omnes rumpuntur. Dicatur hic miracu
lū breuiter de illo magno peccatore ī om
ni ſpecie peccatoꝝ qui inductione aliqua
rum deuotarum perſonarum iuit ad eccle
ſiam vt cōfiteretur. Cumq̄ȝ fuiſſet ad por
tam eccleſie quedaȝ ſancta perſona vidit
ſeptem demones ipſum hominē cū cathe
nis trahentes ne intraret eccleſiam. Si di
catur ab aliquo quare non retinebant eū
cum ſint ita potentes Reſpondetur ꝙ ꝓp
ter liberum arbitrium qḋ non poſſunt co
gere ⁊c̄. Ideo apoſtolus viuus eſt ſmo
dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio
ancipiti ad Heb. iiij. Quinto cum dixit.
Angelus precinge te hic ſubtiliter oſten
dit reſtitucōez. Nam ille qui tenet bona
aliorum ⁊ non reſtituit quia vult ire am
ple in pompis vanitatibus mulis ſcutife
ris ⁊c̄. Et quando a confeſſoribꝫ dicitur
eis ꝙ reſtituant ⁊ ꝙ ſtringant ſe Reſpō
dent O oportet me minuere de ſtatu ⁊c̄.
Ecce quare dicit precinge te peccator nō
faciendo vanitates de bonis alterius ſȝ re
ſtituere oportet ⁊ precingere ſe ⁊c̄. Idō
apoſtolus Luce. xij. Sint lumbi veſtri ꝑ̄
cincti ſcȝ viuendo de bono iuſto. Et lucer
ne ardentes in manibꝫ vr̄is. i. oꝑa merito
ria. Sexto calciare Ecce h̄ remiſſio iniu
riaꝝ diſcalciatꝰ vō eſt iniuriatꝰ ⁊ ſentit
q̄ȝ ſūt īpacientes ⁊ vindicatiui q̇ ſentiūt
iniurias dicēdo nō ꝑ corpꝰ. Ego me vin
dicabo. Calciati ſūt patiētes ī dextro pe
de ꝑ timorē dei. In ſiniſtro ꝑ timorē in
ferni nō ſentiūt iniurias ꝓpriī q̄ntūcūq̄ȝ
magnas. Nullꝰ ſic diſcalciatꝰ pōt intra
re ꝑadiſū. State ḡ calciati in preparacio
ne euuangelij pacis ad Eph. vj. Septi
mo circūda tibi veſtimentū tuū ſcȝ man
tellū tuū ſȝ ſignat honeſtā ꝯuerſacionem.
Mantellꝰ cooperit alia indumenta Ita
honeſta conuerſacio operit peccata. Ideo
ꝯuerſemī honeſte circa deū apte ante ꝑ de
uotā orationē ⁊ ꝑ ieiunia apte poſt a dex
tris ꝑ elemoſinam a ſiniſtris per patien
tiam. Sic enī circumdatur veſtimentum.

Ideo dicit iohēs. Beatus qui vigilat et
cuſtodit veſtimenta ſua ne nudus ambu-
let ⁊ videant turpitudinem ſuā Apocal.
xvj. Octauo cum dicit̄ ſequere me oſten
dit̄ cōmunio q₃ ſancta ſcriptura vocat ſa
cerdotem angelum Malache. ij. labia ſa
cerdotis cuſtodiūt ſciētiā ⁊ legem requi
runt de ore eius q₃ angelus dn̄i exercitu-
um deus eſt Malach. ij. Notare hic q̄n
te ſanctitatꝭ debet eſſe. epyloga h̄ dicta ⁊
dic poſtq̄ꝫ habuiſti cognicōe₃ de peccatis
ꝯtricōe₃ ⁊ ꝓpoſitū nō redeundi ⁊c̄. ſequa
ris angelū ⁊ ꝯmunica ideo xp̄s dic̄. Qui
manducat meā carnem ⁊ bibit meū ſāg-
uinem habet̄ vitam eternam ⁊c̄. Iohis.
vj. Tunc peccator poteſt dicere dn̄s eri-
puit me de manu herodis. i. peccato

¶ De ſancto lauentio Martire.

Habetis fructū

veſtꝝ in ſanctificacōne₃ ad Ro.
vj. originaliter Recitatiue i epiſtola cur
rentis feſtiuitatis ſicut totū feſtum ⁊ ſo-
lēnitas hodierna eſt beati laurētij militꝭ
xp̄i. Ita ⁊ erit ſermo noſter maxime quia
de eius vita gl'oſa ⁊ morte ⁊ paſſione do
loroſa poterim⁹ recipere bonas doctrinas
⁊c̄. Saluteť prius virgo maria. Pro de
claracōne h⁹ verbi ⁊ introductōne mate
rie predicā de ſciendū ꝙ in ſacra ſcriptura
bona opera virtuoſa ⁊ meritoria que hō
facit in hac vita dicuntur fructus vite hu
mane ratio eſt. Na₃ principale vltimum
⁊ finale ꝙ hō expectat de arbore eſt fruc-
tus. Nam ſi in ortu ſuo habet quiſq₃ pul-
chram arborem nō erit ꝯtentus de radici
bus vel de ramis floribꝫ vel de folijs ſ₃ de
fructibꝫ quia eſt illud ꝙ ſperatur Itē ē
de dn̄o ihū xp̄o qui habet ortum pulch-
errimum ſc₃ eccleſiā militātem clauſam
preceptis ⁊ conſilijs plenam arboribꝫ et
quilibet xp̄ian⁹ eſt vna arbor. vn̄ dicitur
marc. viij. Video homīes velut arbores
ambulantes ⁊ plantaŧ in die baptiſmi ⁊
rigatur aqua baptiſmi de iſtis arboribus
principaliter vult deus fructū dulcē. Iō
dicit eccleſia dn̄e ihū criſte veniat dilec⁹
meus in ortū ſuū vt ꝯmedat fructus po-
moꝝ ſuoꝝ Cantico. v. Non eni̅ ꝯtentaŧ
xp̄s ꝙ mittamus radices magnas in trā
ſc₃ parentes amicos ⁊c̄ De talibꝫ eni̅ di
citur q̄ habent magnā gloria₃ vulgariter
ille habet magnas radices nec etiam con
tentatur xp̄s de trunco ſiue de ramo forti
⁊ groſſo que eſt perſona iuuenis pulchra
⁊ fortis nec de ramis ſc₃ poſſeſſionum vi
neaꝝ villaꝝ ⁊ caſtroꝝ nec ꝯtentaŧ de flo
ribꝫ. i. de bona fama honoribus nec de fo-
lijs ſc₃ bonis verbis ſc₃ ratiocinando ad-
uocando iudicando predicando diſput an
do. Nec ꝯtentatur de vmbra prelacionū
dignitatū dominij officioꝝ ſub cuius vm
bra multi ſe ponunt. Sed vult fructus
dulces ⁊ ſapidos bonoꝝ opeꝝ intm̄ ꝙ ſi
aliqua pſona haberet omnia predicta ſc₃
radices ⁊c̄. ⁊ nō haberet fructū bonoru₃
opeꝝ talis eſſet in ira dei. Ecce quid dicit
xp̄s omnis arbor que nō facit fructū bo-
nū excideŧ ⁊ i ignē mitteŧ Mat. iij. ⁊. vij
capitulo patet ergo rōne ꝙ bona opa in
hac vita p nos facta dicunŧ fruct⁹ de hoc
auctoritas xp̄i d. Ego elegi vos vt eatꝭ
⁊ fructū afferatis ⁊ fruct⁹ veſter mane-
at Iohs. xv. Ego elegi vos ſic̄ hō elegit
arbore₃ de nemore ⁊ plantat in ſuo orto.
Ita deus elegit xp̄ianos de nemore infid
lium ⁊ plantauit i orto eccleſie. Nota vt
eatis ſc₃ de virtute in virtutem ꝑficiendo
Cum ḡ beat⁹ laurentius in vita ſua ha-
bundauerit in fructibꝫ bonoꝝ opeꝝ ⁊ p-
ſeuerauerit vſq₃ in finē poſſumus ſibi di-
cere thema beate laurentij habetis fructū
veſtrū in ſanctificacōm patet thema. mō i
uenio in btō laurentio ꝙ habuit tres fruc
tus ſanctificacionis bonoꝝ opeꝝ
Primus eſt de abſtinentia corporali
Scd̄s fruct⁹ eſt de miſcdia ꝓximali
Tercius fructus eſt de patia martiriali
¶ Et pro quolibet poſſumus dicere
thema modo propoſitum habetꝭ fructum

veſtꝝ ⁊c̄. Dico primo ꝙ beatus laurenti
us ſicut arbor bona in ortu ſancte eccl'ie
plantata fecit fructū de abſtinentia pſo-
nali. qꝛ ſemꝑ abſtinuit a vicijs ⁊ peccatis
a vanitatibꝫ mundi in tribus locis. Pri-
mo in ciuitate oſtha. Scd'o i ceſar augu
ſta. Tercio in roma De primo ſciendum
eſt ꝙ ipſe fuit de oſtha nat⁹ de magno ge
nere multum dilectus ⁊ licet i domibus
magnoꝝ fuiſſet nutritus tn̄ beatus laurē
tius abſtinuit a ludis pueroꝝ. qꝛ iam inci
piebat timere deū cauebat a mendacijs a
iuramentis ⁊ orabat deū cotidie. Dicat̃
h̄ modus ieiunādi. recte fuit cōpletum in
eo illud verbū ſalomonis puer eram inge
nioſus ⁊ ſortitus ſū aīam bonam Sap.
viij. Si enī videbat aliquē ſcurifeꝝ vici-
oſū in domo pr̄is ſui vitabat illū. qꝛ mag
nū ꝑiculū eſt pueris ſi in puericia dāt ſe
alicui peccato. qꝛ qn̄ ſunt magni vix poſ-
ſunt ſe ab illo cauere. Ideo legit̃ de alexā
dro magno ꝙ dum eſſet puer pr̄ eius cō
miſit ip̄m vni mgr̄o qui oſtendit ſibi aliq̄
magna vicia. Et qn̄ fuit magn⁹ volebat
abſtinere ⁊ nō poterat. Et diſplicebat ſi-
bi ꝓpter qd̓ occidit mgr̄m ſuum vocatum
leonidem ⁊ iuxta nomen ſuum dedit ip̄m
leoni viuū. Ideo multum debent cauere a
ſocietate malaꝝ pſonaꝝ. Ita fecit beat⁹
laurentius ⁊ videt̃ fuiſſe in eo cōpletum
verbum ſacre ſcripture. Bonum eſt viro
cum ꝑtauerit iugum dn̄i ab adoleſcentia
ſua Tre. iij. Nota iugū ſcꝫ bone inſtruc-
tionis. Secundo abſtinuit in ceſ. auguſta
qꝛ quādo habuit diſcretionē dimiſſa do
mo patris iuit ad ceſar auguſtam ad ſtu-
dendum. Modo iam ſatis ſtudentes q̄n
tas ſtulticias faciūt ⁊ diſſolucōnes Sed
beatus laurentius abſtinuit ab omnibus
confitebat̃ ſepe ⁊ ꝯmunicabat ⁊ ſtudēbat
plus in die q̄ꝫ alij i vna ebdomada doma
bat carnem ſuā ⁊ ſic ꝯſeruabat ſe in virgi
nitate in tm̄ ꝙ odor bone fame ſue redole
bat etiā vſqꝫ romā ⁊ fuit in eo verificatū
verbū ſacre ſcripture dicentis. Memen-
to creatoris tui in diebus iuuentutis tue
⁊c̄. Eccl'. xij. Tercio iuit romam. Et ecce
ſanctus ſixtus papa vadens ad celebran-
dum cōſilium toletanū fecit tranſitum ꝑ
ceſar auguſtam ⁊ audita fama beati lau-
rentij vocauit eum ⁊ ſcita ſua ſanctitate
duxit eum ſecum quē habuit ita carꝝ ⁊ di
lectū ꝙ papa nolebat miſſam celebrare ſi
ne eo. Item qn̄ papa cōmunicabat ꝑplm
Dicatur quomodo conſecrabat multas
hoſtias ⁊c̄. Tūc adhuc dabant etiam de
ſanguine xp̄i cōmunicantibus ⁊ commiſit
beato laurentio dn̄ici ſanguinis diſpenſa-
cōnem ſ; poſtmodum fuit ſtatutum ꝙ nō
daretur ſanguis populo ꝯmuni, ꝓpter peri
cula que poſſunt ſequi ⁊ ſcandala qꝛ etiā
iam in hoſtia conſecrata eſt ſanguis criſti
ex naturali ꝯcomitantia ⁊c̄ Deinde papa
fecit eum dyaconem cardinalem licet con
tradiceret ſed, ꝓpter obedientiam accepta
uit beatus ſteffanus ⁊ laurentius fuerūt
dyaconi cardinales ⁊ officium iſtud Nō
dum nominabatur iſto nomine cardina-
les ſ; non credatis ꝙ ex hoc ipſe mutaue-
rit ſtatum vel ſuum modū viuendi. Sed
vixit ſicut prius i cibo potu ⁊ veſtitu ⁊ ab
ſtinentijs. Ecce quomodo beatus lauren
tius fecit fructum de abſtinentia' pſonali
⁊ poſſum⁹ ſibi dicere thema habetis fruc
tum veſtrum ⁊c̄. Et concordat auctori-
tas pauli dicentis Hec eſt voluntas dei
ſanctificatio veſtra vt abſtineatis vos a
fornicacōne vt ſciat vnuſquiſqꝫ vas ſuū
poſſidere in ſanctificacōne ⁊ in honore; nō
in paſſione deſiderij. Sicut ⁊ gentes que
ignorant deum. j. ad Theſal. iiij. Scd'o
beat⁹ laurentius fecit fructum de miſcd'ia
ꝑſonali qꝛ ita erat miſericors qd̓ nichil
ſibi retinebat ſ; totū dabat pauperibꝫ xp̄i
Nā tūc tp̄is erat in roma imꝑator qui-
dam xp̄ianus nomīe philippus qui dicit̃
fuiſſe ꝯuerſus a beato laurentio Sꝫ poſt
fuit imꝑator quidam tyrān⁹ noīe decius
maxim⁹ perſecutor xp̄ianoꝝ qui ſciens ꝙ
ſu⁹ p̄deceſſor dederat eccleſie totum ſuū

theſauꝝ voluit repetere violenter dictuꝫ
theſauꝝ hoc ſciens beatus laurentius diſ/
tribuit totũ theſauꝝ ⁊ ꝑquirebat romaꝫ
que tũc erat maxima ⁊ vbi inueniebat cri/
ſtianos abſconditos metu imꝑatoris da
bat eis elemoſinã. Primo in aĩa eos cõ
fortando in fide. Scdo corpa eoꝝ reficiẽ
do de illo theſauro. Nota ex legenda ſua
quo curauit illam viduaꝫ que habebat in
domo ſua multos xp̃ianos abſconditos
⁊ dedit eis largas elemoſinas ⁊ conforta
uit eos ⁊ dixit ꝙ miles nõ poteſt melius
mori q̃m in iuſto bello ⁊ illumĩauit cecos
⁊ ſic diſtribuit totum theſauꝝ in pijs cau
ſis. Jdo cantat eccleſia laurentius bonũ
opus operatus eſt qui ꝑ ſignuum crucis
cecos illuminauit ⁊ theſauros eccleſie de/
dit pauperibꝫ. Ecce fructus beati lauren/
tij de miſcd̃ia ꝓximali. Moraliter beatꝰ
laurentius dedit in hoc exemplum diuiti/
bus ⁊ potentibꝫ qualiter ſe debẽnt hr̃e in
pecunijs nõ cogitauit beatus laurentiꝰ ꝙ
nõ poſſet illũ theſauꝝ retinere in pecunijs
ꝯtra imꝑatorem. Jdeo ꝑ manus paupe/
rum miſit in celum ꝓpter hoc dixit impera
tori theſauꝝ querenti facultates eccleſie
quas requiris manus pauperꝝ in celũ de
portauerũt videt̃ g̃ ꝙ manus pauperum
ſint menſe campſorum ⁊ dico ꝙ ſic ⁊ per
xp̃m ſũt aſſecurate ecce inſtrumentum ſe
curitatis ex ſcriptura da paupibꝫ ⁊ habe/
bis theſauꝝ ĩ celo Math. xix. Nichil po
teſt perdi. Modo audite oẽs ſamꝰ ꝙ nõ
poſſumus diu retinere nec poſſidere diui/
tias huius mundi qꝛ hodie vel cras opor
tet eas dimittere. Sed ſi vultis ne ꝑdã
tur detis in manus pauperꝝ Nunq̇d eſſet
magna ſtulticia diuiti periculoſũ paſſum
tranſire in quo omnes depredant̃ Si ſe/
cum vellet portare pecunias. Nunq̇d eẽt
melius dare in menſa cãpſoribꝫ ⁊c̃. Mor
ti ſũt in hac ſtulticia oĩs habemus tran/
ſire paſſum mortis periculoſũ vbi oĩes
depredant̃ Fures ſunt vxor ⁊ filij ⁊ ſcu/
tiferi. Nam qñ medicus dicit factum eſt

dicit vxor ꝑ virginem mariam ciſta cum
pecunia erit mea. Scutiferi ⁊ ꝑentes ra/
piunt ⁊ anima nuda vadit ad iudiciũ ad
q̃m dicit xp̃s ⁊ quõ venis ita ⁊ ſi. Reſpõ
dit dñe fui depredata tunc xp̃s dicet. q̃re
nõ dediſti pecuniã ad menſam ⁊ ego veni
ens cum vſuris. i. excreſcentijs vtiq̃ꝫ exe/
giſſem illam Luc. xix. Quõ ille ſe poterit
excuſare nullo mõ niſi dicat dñe fui ſtul/
tus. Et xp̃s dicet ideo vadas ad hoſpita
le ſtultoꝝ ⁊ remittit eũ ad infernum. Jdõ
recipiatis exemplum a beato laurentio et
habebitis theſauꝝ in celo. Jlle diligit pe/
cunias qui eas cuſtodit eternaliter ⁊ non
ille qui depredatur Benedictus eſt q̇ nõ
dimittit filio onus reſtitucõis ideo Jaco.
iij. Que de ſurſum eſt ſapĩa eſt bonis cõ/
ſentiens plena miſcd̃ia ⁊ fructibus bonis
¶ Tercio fecit fructum de patientia marti/
riali. Jnuenio ꝙ ſuſtinuit. x. tormenta ⁊ ĩ
omnibꝫ habuit patientiam Primum nã
videns imꝑator ꝙ nõ poterat habere the/
ſauros oppoſuit ſibi titulũ xp̃ianitatis ꝓpt̃
qđ fuit captꝰ ⁊ in tenebroſo ⁊ fetido car/
cere corpus detinebat̃. Sed anima ꝯtem
plabatur tranſiens ꝑ choros angelorũ et
ſic conſolabat̃ ibi ⁊ poteſt dici de eo qm̃ ĩ
hac peregrinacõne ſolo corpore cõſtiturꝰ
cogitacõne ⁊ auiditate in illa eterna pr̃ia
conuerſatus eſt Scdm tormentum fuit
nam poſtq̃ꝫ multis diebꝫ fuit in carcere ſi
ne cibo ⁊ potu cogitauit decius ꝙ eſſet de
bilitatus ⁊ fecit ip̃m venire corã ſe d. vel
habes dijs ſacrificare vel mori. ⁊ ait lau/
rentius. O ſtulte ⁊ quõ dicis ꝙ dimittã
deum ⁊ adorã ydola. Jndig̃tus deciꝰ fe/
cit eum percuttere fortiter cum baculis ⁊
in quolibet ictu dicebat iheſus ⁊ ſic patiẽ
ter ſuſtinuit Tercium tormẽtum fuit qꝛ
poſitus in acculeo ⁊ ſcorpionibꝫ ceſus di
cendo abnega xp̃m Reſpõdit infelix has
epulas ego ſemper optaui Quartum tor
mẽtum fuit de laminis ferreis ignitis eiꝰ
lateribꝫ appoſitis qui cũ ſentiret maximũ
dolorem dixit Jgne me examinaſti ⁊ nõ

eſt inuenta in me iniq̃tas ¶ Quintū tor
mentū fuit qꝛ decius iuſſit plūbatis du
riſſime cedi ⁊ miraculū eſt qꝛ tantū viue
bat. Iſtud tormentū fuit aſperū intātū
ꝙ clamauit beat⁹ Laurētius dicēs. Dn̄e
accipe ſpiritū meū in īſtanti vox venit ip
ſo decio audiente di. adhuc multa certa
mina tibi debent̄. ¶ Sextū fuit cū pecti
nijs ferreis ⁊c̃. Tunc affuit angel⁹ dei cū
lintheo tergens ei⁹ vulnera ⁊ tunc miles
quidā roman⁹ noīe credidit in xp̄m. Et
clamauit ad beatū Laurenciū dicēs. Ui
deo ante te iuuenē pulcherrimū ſtantem
⁊ lintheo tergentē vulnera tua ⁊ baptiza
tus fuit a beato Laurēcio. ¶ Septimū
tormentū qꝛ ne ſic moreret̄ fuit poſitus
in alio carcere ſine cibo ⁊ potu ⁊ cōſolacio
ne aliq̄ ſ̄ poterat ipſe dicere cū apoſtolo.
Noſtra cōuerſacio in celis ē ¶ Octauū
tormentū fuit de craticula. qꝛ decius fe
cit eū venire corā ſe ⁊ ait ſacrifica dijs ſin
autē vox iſta in tuis expendet̄ ſupplicijs.
Cūqꝫ nollet miniſtri exutū ſup̱ cratem
ferreā poſuerūt ⁊ extenderūt p̱unis ſup
poſitis cogitate tormentū. ¶ Nonū fuit
de furcꝫ ferreis quibꝰ eū cōmp̄ſſerunt vt
diucius aſſaret̄ ipſe autē letiſſimo vultu
reſpexit ad īp̄eratorē dicēs. Ecce miſer
aſſaſti vnā partē gira aliā ⁊ manduca qꝛ
iam video ꝙ diu deſideraui. ¶ Decimū
fuit de ſale in igne poſito ⁊ tūc orauit bea
tus Laurēcius dicens. Gracias ago tibi
dn̄e quia cū paciencia dediſti mihi victo
riam ⁊ tradidit ſpiritum. Et ecce q̄modo
fact⁹ eſt modo glorioſus ⁊ fecit fructum
de paciencia martiriali ⁊ poteſt de eo veri
ficari, ꝓphecia in p̄s. cxxxi. Inimicos eius
ſcilicet deciū ⁊ miniſtros eius induā con
fuſione ſup̱ ipſum autē efflorebit ſancti
ficatio mea, ꝓpter fructū martirialis paci
entie ergo beate Laurenti habētis fructū
veſtrū in ſanctificationē.

De beato Dominico. Sermo

Uos eſtis ſal ter
re. Mathei. v. originalit̄ ⁊ in eu
uangelio hodierno recitatiue ſcribit̄ verbū
iſtud. Sicut totū officiū ⁊ ſolēpnitas p̄
ſentis diei eſt glorioſiſſimi patris noſtri
cōfeſſoris beati dominici. Ita ⁊ ſermo nr̄
Si placet deo habebim⁹ multas bonas
doctrinas ⁊c̃. Sed p̄us ſalutet̄ virgo ma
ria ⁊c̃. Pro aliq̄ declaracōne hui⁹ verbi ⁊
introductione materie p̄dicande Sciē
dū ꝙ oēs creature corp̱ales viſibiles q̄
ſunt in hoc mūdo oēs habet vnū officiū
in generali ſcꝫ rep̄ſentaē ⁊ ſignificare res
ſp̄ūales ⁊ inuiſibiles Et iſta eſt vna rō de
p̄ncipalioribꝰ quare deus creauit mundū
quia ad rep̄ſentandū res īuiſibiles ⁊ ſpi
rituales. Rō eſt quia q̄diu viuim⁹ ⁊ ſu
mus mortales in hac vita nō poſſumus
videre res ſp̄ūales niſi p̱ figuras ⁊ rep̄
ſentaciones ſimiles defectus huius eſt ex
parte carnis q̄ impedit quia nō poteſt vi
dere niſi corporalia ſicut ille q̄ corā ocul̄
teneret berillos virides vel rubeas q̄cq̄d
videret eſſet viride vel rubeū defect⁹ non
eſt ex p̱te oculoꝝ ſ̄ de vitris ſiue berillis
neſciētes rep̄ſentare niſi ſub colore ſuo.
Ita eſt de nob̄ Oculi aīe habent corpus
ſicut berillus. Ideo nō poſſunt videre niſi
corporalia ſ̄ dimiſſis berillis ſcꝫ carnes
ſtatim vident ſp̄ūalia angelos aīas Ecce
defect⁹. vnde ē ꝙ in hac vita nō videm⁹
res ſp̄ūales. Et iſta eſt cōmunis doctri
na in ph̄ia in. iij. de aīa ⁊ in theologia. Di
cit enī ph̄s impoſſibile eſt nos īteligere
niſi p̱ fantaſmata. i. ſimilitudines In theo
logia etiā dt̄ dyoniſi⁹. Impoſſibile ē no
bis aliter lucere diuinū lumē niſi velami
ne figuraꝝ fuerit circūuelatū, ꝓpter hoc ſci
ens deus ꝙ ſp̄ūalia a nob̄ in hoc mundo
nō poſſunt videri creauit mundū in q̄ que
libet creatura q̄tūcunqꝫ minima rep̄ſen
tat ⁊ figurat ſp̄ūalia. vbi grā null⁹ veſtꝝ
vidit vnq̄ꝫ in hoc mūdo xp̄m nec v̄ginē
mariā nec aliquē apoſtoloꝝ. Iō ſubtilis

pictoꝛ pingit ymagines nõ ad oꝛandum
ſed ad repñſentandũ xp̄m v̄ginē mariā ⁊
alios ſcõs. Ideo deus ſubtiliſſim⁹ depin
git iſtũ mundũ tanq̄ȝ rotabulũ plenum
ymaginib⁹ ad rep̄ſentandũ. Idõ dr̄ apo/
ſtolus Inuiſibilia dei a creatura mũdi ꝑ
ea q̄ facta ſunt ītellecta conſpiciunt̄ cuius
quoq̄ȝ v̄tus ⁊ diuinitas ita vt ſint inexcu/
ſabiles. Ad roma. p̄mo. patet ergo doc/
trina iſta ꝑ rõnē ⁊ auctoꝛitatē ꝙ oēs cre
ature coꝛpoꝛales habēt idē officiũ gene/
rale. Idõ illa īuiſibilis ⁊ ſpũalis ꝑfectio
apoſtoloꝝ ⁊ illoꝝ tenenciũ vitā apoſto/
licā voluit vt per vnā creaturā coꝛpoꝛa/
lem figuraret̄ ſcȝ per ſalē. Idõ dixit xp̄s
apoſtolis ⁊ vitam apoſtolicā tenentib⁹ ⁊
ſingularit̄ beato dñico patri nr̄o vos eſtꝭ
ſal terre. Modo patet thē. Et ego ſum
in materia p̄dicāda quā volo vobis p̄di
care. Notaui ego tres ꝓprietates ī ſale ꝑ
q̄s ſignificat mihi apoſtolos ⁊ ſingularit̄
beatũ dominicũ patrē noſtꝝ.
Primo ſal emundat de īfectione
Scdõ ſal p̄ſeruat de coꝛrupcõne
Tercio delectat ī refectione
¶ Ex iſtis trib⁹ condicionib⁹ ſal rep̄ſen/
tat beatũ dominicũ. Idõ ſibi ſingulariter
dr̄ vos eſtꝭ ſal terre. ¶ Dico p̄mo ꝙ ſal
emundat de īfectione. De hoc. iiij. Regũ
ij. dicit textus ꝙ ille ſcũs ꝓphta ⁊ amic⁹
dei Helyſeus venit ad ciuitatē Iericho ⁊
ꝓceres ⁊ rectoꝛes ciuitatꝭ venerũt ad eũ
dicentes ſibi ꝙ illa ciuitas erat nobilis ⁊
pulchꝛa habēs bonũ territoꝛiũ ſꝫ habet de
fectũ quia aque ſunt īfecte ⁊ faciũt terrā
ſterileȝ ⁊ inflant ꝑſonas q̄ bibunt de illa
aqua. Idõ pꝫ vos q̄ eſtis ita ſcũs ⁊ ami
cus dei poſſetꝭ in hoc ꝓuidere ⁊ dare re/
medium. Reſpondit ꝓphta placet mihi.
Afferte mihi vas nouũ. Cũq̄ȝ attuliſſēt
vas dixit modo habeā ſal qd̄ cuȝ attuliſ/
ſent ſparſit ſuꝑ aquas hoc facto dixit hec
dicit dñs deus. Sanaui has aquas. Sa
nate ſunt ergo aq̄ in diē hanc iuxta verbũ
helyſei qd̄ locutus eſt q̄rto Regl. ij. Hic
ſunt q̄tuoꝛ ſecreta declaranda ¶ P̄rio q̄
eſt ciuitas Iericho. ¶ Scdõ q̄ ſunt iſte
aque infecte. ¶ Tercio q̄d eſt vas nouũ
¶ Quarto q̄d ſal ſanās ⁊ purificās aq̄s
Ciuitas Iericho ſignat eccleſiā. Iericho
ſm̄ hebꝛaicā interp̄tacionē interp̄tat̄ lu/
na. Ecce xp̄ianitas vniuerſalis .ſ. eccleſia
q̄ recte fecit curſũ lune. Nā in luna īuenio
ſeptē differēcias ſeu ſtat⁹. Primo ē no
ua. Secũdo eſt creſcens. Tercio plena.
Quarto minuēs. Quinto ē gyrās. Sex
to eſt eccliſpſans. Septimo erit perfecta.
Idē de eccleſia. ¶ P̄rio fuit vt luna no
ua tꝑe apoſtoloꝝ qꝛ tunc p̄mo apparuit
xp̄ianitas ⁊ ſtricta ⁊ tunc ſimpliciт̄ ibant
xp̄iani nõ habebāt tot ſuꝑbias nec vani/
tates in p̄latis ſicut modo. ¶ Scdõ poſt
fuit creſcens tꝑe martiꝝ. qꝛ ex miraculis
q̄ fiebāt tunc multi ꝯuertebant̄ ⁊ ſic eccle
ſia augmētabat̄ ¶ Tercio fuit plena tꝑe
ſanctoꝝ doctoꝝ quia ex eoꝝ p̄dicacioni/
bus ⁊ doctrinis ⁊ exēplis ſcitatꝭ totũ mũ
dũ illuminauerīt qꝛ tꝑe Auguſtini tota
affrica erat xp̄ianoꝝ. ¶ Quarto fuit mi
nuens ſcȝ tꝑe q̄ religiones p̄dicatoꝝ ⁊
minoꝝ inceperũt qꝛ tunc ꝓpter pctā cito
⁊ ſubito periſſent Idõ ad coꝛrigendum
illa pctā venerũt iſte religiones ¶ Quin
to modo eſt gyrans qñ luna gyrat̄ non
videt̄ ꝑ duos vel tres dies. Ita mõ q̄ſi
nulla obediēcia exhibet̄ pape dicētib⁹ q̄/
buſdā ꝙ papa ſit ſuꝑ ꝯſiliũ aliq̄ ecõuerſo
¶ Sexto eccliſpſabit̄ ⁊ hoc tꝑe antixp̄i q̄
tunc q̄ſi moꝛtua apparebit. Sicut dicunt
ſimplices quādo luna ecliſpſat̄ dicunt ꝙ
moꝛit̄ ⁊ tota apparet ſanguinea talis erit
tēpoꝛe antixp̄i ꝓpter ſanguinis xp̄ianoꝝ
effuſionē. ¶ Septimo poſt moꝛtē anti/
xp̄i erit ꝑfecta quia tunc oēs ad fidē xp̄i
reuertent̄. Ecce curſus ecc̄ie. Ideo eccīa
ſignificat̄ ꝑ Iericho .i. lunā Et de vltimo
ſtatu dr̄ dauid. Hic luna ꝑfecta in etnũ
⁊ teſtis in celo fidelis in p̄s. Miſericoꝛ
dias dñi. ¶ Scdõ videndũ eſt q̄ ſunt
aque infecte huius ciuitatis. Iſte aque

ſunt vicia peccata ⁊ mali modi viuendi
xpianoꝝ quia ante aduentum beati dñici
oēs gentes erāt infecte. Fides obliuiſce
batur ꝟtutes erāt iā faſtidiū de ħ Apo-
calipſ. viij. Multi hoīes mortui ſunt de
aq̄s quia amare facte ſunt ħ dixit helyſe⁹
habeat̄ vas nouū. Ecce ordo p̄dicatoꝝ
dr̄ vas q̄ cōtinet plures frēs dr̄ nouum
⁊ vetus plus q̄m oēs. Si volum⁹ loqui
q̄tum ad vota eſſencialia q̄ ſunt ſcꝫ caſti
tas angelicalis paup̄tas apoſtolicalis ſi-
ue euuāgelicalis ⁊ obediēcia generalis.
Et q̄tū ad officiū p̄dicacōnis qđ eſt ꝑ
mundū diſcurrere nō cameras edificare.
Iſta eſt religio beati dñici q̄tū ad eſſen
cialia totū hoc iā xp̄s ordinauit. Prim⁹
p̄or fuit xp̄s quia dr̄ ſcūs thomas in ſcđa
ſcđe. q. lxxxviij. ar. iiij. ad tercium ꝙ apoſto-
li relinq̄ntes oīa ꝓpter xp̄m vouerūt ꝑti-
nencia ad ꝑfectionis ſtatū ex q̄ elicitur ꝙ
iſta vouerūt ſcꝫ caſtitatē paupertatem ⁊
obedientiā xp̄o. Itē de officio p̄dicacōis
p̄cepit eis dicēs. Euntes in mundū vni
uerſum p̄dicate euuangelium oī creature
Marci. vltio. Ecce hic religio xp̄i. Iſta
met eſt beati dñici habem⁹ ſup nos ⁊ te-
neam⁹ tria vota ſcꝫ caſtitatē angelicalē
paupertatē euuāgelicalē obediēciā gene
ralem alias caueat ſibi quilibet de ordinē
iſto. Itē ire ad p̄dicandū nō ponere ſe in
vno loco. Ideo dicit hiſtoria beati dñici
Cogitauit iſtituere ordinē q̄ fratrū pre-
dicatoꝝ ⁊c̄. diceret̄ ⁊c̄. Ecce ergo q̄mo-
do eſt religio antiq̄. Et bonus religioſus
iſta ſeruās in iudicio generali qn̄ reges ⁊
magni p̄lati ſtabunt in terra cū alijs ipſe
ſtabit cū apoſtolis alte cū iudice ſcꝫ cum
xp̄o. O q̄lis honor erit iſte. Hic reſpon-
detur vni q̄ſtioni litigioſe q̄ ē inter cleri-
cos ⁊ religioſos. Dicunt clerici ꝙ ipſi fue
runt anteq̄ꝫ religioſi qđ nō eſt nā nō fue-
runt clerici vſq̄ꝫ in diē cene ⁊ tamē p̄us
fuerūt religioſi ſcꝫ apoſtoli q̄ p̄dicta vo-
uerunt ħ religio beati dñici dr̄ vas nouū
quantū ad cerimonias vt ſcꝫ portemus
cappā nigrā ⁊ ſcapulare albuꝫ ⁊c̄. Itē ꝙ
comedam⁹ in refectorio ⁊ ſimilia quātū
ad iſtas cerimonias eſt vas nouū de iſto
vaſe poſſum⁹ dicere ꝙ xp̄s dixit de pau-
lo q̄ fuit p̄mus ī officio p̄dicacōis p̄mus
.i. p̄ncipalis ⁊ vlteri⁹ quātū ad vocacio-
nē ad apoſtolatū vas electōnis eſt michi
iſte ſcꝫ ordo p̄dicatoꝝ vt portet nomen
meū corā gentibꝫ ⁊ regibus. Actuū. ix.

¶ Quarto videndū eſt q̄d eſt ſal in vaſe
Ecce ħ beat⁹ dominic⁹ in vaſe ordinis ⁊
ex p̄ma ꝓprietate q̄ ſal emundat de infe-
ctione. Sic beatus dñicus poſitus ī vaſe
nouo emundat infectōnes peccatoꝝ hui⁹
mundi. Nā totus mūdus erat infect⁹ de
magna inmūdicia adinuicē ħ venit beat⁹ do-
minicus p̄dicans caritatē dei ⁊ ꝓximi ⁊
hoc figurauit de⁹ Nā mater eius vidit in
ſompnis ſe geſtare catulū accenſuꝫ in ore
faculā baiulantē q̄ egreſſus ex vtero to-
tū mundū incendere videbat̄. De q̄ mat̄
admirās illuminata fuit a deo dicens ꝙ
filius ſuus eſſet canis magn⁹ de ouili xp̄i
q̄ latraret ꝯ lupos inferni ignis in ore ei⁹
q̄ debuit mundū inflāmare ī amore dei
⁊ ꝓximi. Itē ab infectōne luxurie q̄ an̄
aduentū beati dñici tanta erat īfectio hu
ius peccati ꝙ q̄ſi nullus erat mūdus ħ ve
nit beatus dñicus p̄dicando caſtitateꝫ ⁊
puritatē ad q̄s gentes habuerūt deuocio
nem Hoc nā ante figurauit de⁹ quia m̄ri
ſp̄uali viſus ⁊ beat⁹ dñicus puer q̄ſi ſtel
lam habens in fronte q̄ totā terrā ſuo lu
mine ꝑluſtrabat q̄ ſtupefacta matri eius
cum ingenti gaudio qđ viderat nūciauit.
In q̄ innuit̄ ꝙ ſicut ſtella ē pura ⁊ clara.
Sic ipſe debebat inducere gentes ad cla
ritatē ⁊ puritatē caſtitatꝭ. Itē tot⁹ mun
dus erat infect⁹ ſuperbia pompa ⁊ vani-
tate. Sed ad p̄dicacionē ⁊ doctrinam ⁊
exemplū beati dominici multe ꝑſone hu-
miliabant̄ dimittēdo vanitates ornamē
toꝝ ſcutiferoꝝ equoꝝ vaſorum auri ⁊ ar
genti ⁊ ſimilia hoc cū oſtendit deus quia
cū eſſet delicate nutrit⁹ puer forte vnius

anni dec̄ pl̄ renſus eſt frequent̄ relicto lecto
ſuper terrā accūbere oſtēdens humilitatē
Itē mūdꝰ erat infectꝰ de gula. Iam vix
q̄dragesima cognoſcebat̄ nec ieiunia qua
tuor tēpoꝝ nec vigilia ſanctoꝝ. Sed bea
tus dn̄icꝰ emūdauit ab iſta īfectione qd̄
oſtendit qn̄ ipſe decēnio abſtinuit a vino
ieiunabat ſepe ī pane ⁊ aqua. Itē erat in
fectus de auaricia de vſuris furtꝪ rapinis
decepcionibꝫ. Sed beatꝰ dn̄icus p̄dican
do ⁊ per exemplū emundauit hoc ſignifi
cauit opere dū eſſet in valēcia vbi erat fa
mes magna ⁊ pauperes moriebāt̄ fame
diuites dicebāt cuſtodiamꝰ bona noſtra
ꝓ nobis ⁊ filijs noſtrꝪ q2 iſtud neſcimus
q̄tū durabit. Sed beatus dn̄icus vendi
dit libros ⁊ ſupellectilia ⁊c̄. ⁊ oīa dedit
pauperibꝫ ꝓpter qd̄ diuites ꝓuocauit eiꝰ
exemplo fecerūt elemoſinas. Itē de pec
cato ire q2 gētes nolebant dimittere ſeu
remittere īiurias ſꝫ deſiderabāt vindictā
ſꝫ venit beatꝰ dn̄icus p̄dicans pacientiā ⁊
faciebant pacez hoc oſtendit opere q2 qn̄
predicabat in quadā hiſtoria vbi erāt multi
heretici ⁊ faciebant ſibi multa vituperia
lutum ⁊ alia proiciebant in eum ⁊ ſuſti
nebat pacient̄. Itē mūdus erat ocioſus
in bonis ſpūalibus nullus curabat facere
penitenciā. Sed beatꝰ dn̄icus eā oſtēdit
verbo ⁊ exēplo quia ter in die diſciplina
bat ſe cū cathena ferrea. patet ꝙ beatus
dn̄icus vt ſal poſitū in vaſe nouo ſanauit
⁊ emūdauit aq̄s peccatoꝝ. Ideo de bea
to dn̄ico poteſt intelligi verbū Auguſtini
in omelia aquis peccatoꝝ quoꝝ condien
dis extinguēdiſq3 fetoribꝫ apoſtolicū ſa
lem dn̄s miſit. ¶ Dico ꝙ ſcd̄a cōdicio ſa
lis eſt ꝙ p̄ſeruat de corrupcione nō tātū
corrupcionē factā curat ⁊ emūdat immo
etiā p̄ſeruat. hoc patz quia qn̄ homo vult
p̄ſeruare carnes vel piſces ponit homo in
eis ſal qd̄ reſtringit humiditates ⁊c̄. hoc
licet ſit claꝝ tn̄ auctoritas d̄ thobia Qui
cepit vnū piſcē de quo comederūt partē
cetera ſalierūt q̄ ſufficerēt eis in via quo
uſq3 ꝑuenerūt in rages ciuitate medoꝝ.
Thobie. vi. Ita de beato dn̄ico. Nā in
uenio ꝙ iſte mūdus debuit corrūpi ⁊ fi
niri bene ſunt ducēti anni ⁊ vltra elapſi.
Sed v̄go maria volens mundū adhuc
p̄ſeruare poſuit ſalem ſcz beatū dominicū
⁊ ſaluauit mundū. Nā legit̄ in floribus
ſanctoꝝ in vita beati dn̄ici etiā in duobꝰ
locis viſionem q̄m vidit beatꝰ dominicꝰ ⁊
beatꝰ franciſcꝰ ⁊ alij quādo erāt in roma
laborātes ꝓ cōfirmacione ordinū ſuoꝝ
de quo papa ⁊ cardinales reddebant ſe
difficiles de re tā noua q2 petebant cōfir
macionem ſtatus plus alte ⁊ plus baſſe.
Alte ꝓpter vitā contēplatiuā in ſtudio
⁊ actiuā Nā opera ſpūalia exercendo ce
lebrando p̄dicando vbi faciant̄ famelici
verbo dei ignorātes in fide inſtruunt̄ ⁊c̄
Et mortui. i. peccatores ſepeliunt̄ in vul
neribus xp̄i. Itē captiui dyaboli redimū
tur. Exercitat̄ milicia q2 demones vincū
tur. Q̄ q̄t caſtra. i. peccatores ex p̄dicacio
ne ſubiciunt̄ xp̄o. Scd̄o tā baſſe quia de
ſpectū nimis quia mendicātes ideo papa
nolebat cōfirmare q2 non erāt redditua
ti. Cumq3 vna nocte beatꝰ dn̄icus eſſet in
quadā eccleſia orans ⁊ beatꝰ franciſcꝰ in
alia viſus ē eis xp̄s cū tribus lanceis vo
lens mundū deſtruere. Cum autē iſti ſci
dicerent infra ſe. O ſi nullꝰ ſcūs erit in ce
lo q̄ reuocet iſtā irā. Et ſubito venit v̄go
maria ſicut veniret mulier feſtina ad eri
piendū filiū a lupis deuorandū dicens.
O fili modo portarꝪ lanceas qui conſue
uiſtis portare claues in manibꝫ veſtris ꝓ
mundo. Reſpondit xp̄s audientibꝫ ſan
ctis dn̄ico ⁊ franciſco. Mater mea ⁊ am
plius quid debeo facere cū tot grās fece
rim mūdo miſi patriarchas ⁊ ꝓphetas ⁊
illos occiderunt ⁊ finalit̄ ego met ī ⁊c̄.
Dicat̄ hiſtoria vſq3 modo non parcam.
Iſte tres lancee mundi deſtructiue ſunt
tres magne tribulacōnes mundo in bre
ui venture. ¶ Prima eſt tribulacio ⁊ ꝑ
ſecutio antixp̄i lancea poteſt dici quia to

tum mūdū ꝑforabit ⁊c. ¶ Secūda erit
confragracio mūdi per ignē totus mun/
dus combureť ⁊c. ¶ Tercia eſt ſentencia
xp̄i iudicialis de hijs trib⁹ lanceis aucto/
ritas allegorice. ij. Regū. xviij. De abſo
lon filio dauid ꝓditore ⁊ rebelli ſ; inter/
fectus fuit tribus lanceis a Joab ꝑncipe
milicie. Dicať hiſtoria Tulit ergo Joab
tres lanceas in manu ſua ⁊ infixit eas in
corde abſolon. ij. Reg. xviij. Quare vo
luit deus vt trib⁹ lanceis abſolon occide/
retur cū vna fuiſſet ſufficiēs maxime ho/
mini ſuſpenſo; ⁊c. figura fuit. Nā fili⁹ ꝓ
ditor deo patri eſt tot⁹ mund⁹ iſte faciēs
contra dei mādata expellens patrē ſuum
ſcʒ deū de mundo quātum poteſt. Sed
ꝑnceps milicie ſcʒ xp̄s interficiet eos tri
bus ꝑdictis lanceis ⁊ iā tēpore beati do/
minici mūdus debebat a xp̄o deſtrui ⁊ cor
rumpi ſ; virgo maria poſuit ſal obtinens
vnam ꝓrogacionē. Cogitate modo hic
q̄modo totus mūdns in vna ꝓrogacio/
ne ⁊ non habem⁹ tēpus certū ſ; dixit cō
dicionaliť. Si conuertiť bene ſin autem
nō parcā āmodo. Modo contēplare ſi
mūdus ſit correctus in hijs regionibus.
Credo ꝙ nunꝙ̄ fuit tāta pompa nec va
nitas ⁊c. Sicut modo eſt nec tāta luxu/
ria niſi tēpore noe. Nā hoſpicia ſunt ple
na ⁊ ville etiā ſunt plene meretricib⁹ mi
ſce poma corrupta cū bonis in breui om
nia erunt corrupta. Item de auaricia ⁊
vſuris quia mutant noīa vſuras vocant
falſe cenſualia quia qn̄ intēcio nō ē emē/
di nec vendendi ſed mutuādi vſura eſt.
Itē nec preciū iuſtū quicq̄d recipitis vl
tra ſortē eſt vſura ⁊ dāpnacio. Item de
ſymonia in cleric. oīa ſac̄menta finaliter
habetl emere aliquo modo. Itē de inui/
dia ſi aliq̄s inter religioſos habet aliquā
excellentiā cōuerſandi vel de ſciā vel pre
dicandi alij inuident. Idē de cleric. ⁊ lay
cis de gula. Iā videtl quia nec q̄drageſi/
ma ſeruať nec vigilie apoſtoloꝝ nec qua
tuor temporꝝ ſeruanť ⁊c. De ira iā vide
tis imo qd̄ peius eſt contra deū ⁊ rōnem
Si aliq̄s facit aliquā iniuriā ⁊ nō poſſūt
habere illū interficiūt aliquē amicū illi⁹
innocentē contra ius diuinū cōtra iudi/
cium diuinū ⁊ humanū ꝙ innocēs occi/
datur de accidia. Nā ad hoc venit mūd⁹
⁊ omnes reputanť ocioſi niſi ſit negocia
tor ſ; ſi vacant aliqui ſeruicio dei ⁊ orōni
dicunť ocioſi ſ; in ſero apparebit q̄ fuerit
ocioſus ⁊ quia mūdus nō eſt correctus.
imo qd̄ deterius ē religiones q̄ erant da
te ad corrigendū mundū iam ſunt deſtru
cte. Unde ſi modo veniret beat⁹ dn̄icus
vel franciſcus nō inueniret ſuū ordinem
Cū ergo mūdus nō ſit correct⁹ quid ſeq̄
tur niſi qd̄ in breui corrūpeť ante venturꝫ
iudicij diē ⁊ ſic de alijs obiectionibus re/
ſponde ⁊c. Ecce ſal ſalicet beatus dn̄ic⁹
ꝓpter hoc laudem⁹ deū dicendo. Benedic
tus redemptor omniū qui ſaluti ꝓuidēs
hominū mūdo dedit ſanctū dominicū
¶ Dico tercio ꝙ alia cōdicio ſalis eſt quod
delectat in refectione dans eſcis ſaporem
licet ſit clarꝫ. Auctoritas ꝙ ſi ſal euanue
rit. i. defecerit in quo ſalieť ſcʒ cibus Ma
thei. v. ad nihilū valet vltra ſcʒ cibus niſi
vt mittať foras ⁊ conculceť ab hominib⁹
Cibus animarꝫ ſunt opera bona ⁊ ſpiri/
tualia auctoritas operamini nō cibū qui
perit ſ; qui ꝑmanet in vitā eternā Johā
nis. vi. Ido dixit xp̄s. Ego cibum habeo
māducare quē vos neſcitl. Johānis. iiij.
Cibus xp̄i de quo ipē ſaciatur ſunt opa
virtuoſa ſ; iſte cibus erat inſipidus ante
aduentū beati dn̄ici. Namꝫ dn̄i tēporales
dimiſſa ꝟtute iuſticie dabant ſe ad tyrā
nias ſ; venit beat⁹ dominic⁹ ponens ſal re
ducens eos ad virtutē iuſticie cōtenti de
ſuis redditib⁹ ⁊c. Idē de cibis ꝑlatorꝫ in
ſipidis quia pl⁹ curabāt de redditib⁹ q̄m
de animab⁹. Sed beat⁹ dominicus poſuit
ſtilū ſue doctrine q̄modo plus de anima/
bus q̄m de redditibus debebant curare.
Quot religioſi erāt de vita diſſoluta ni
hil ſeruātes de religione ſ; beatus domi

nicus reducebat eos ad religionis obſer
uanciã quot clerici indeuoti nõ dicentes
officiũ niſi. a. e. i. o. v. ⁊ quaſi omnes con-
cubinarij venatores per tabernas reducti
ſunt ⁊c̃. Quot mercatores vſurarij emẽ
tes min⁹ ꝑ parata pecunia vel vendentes
plus expectando q̃t ciues crudeles ꝑmit
tẽtes paupꝫes mori fame reduxit ad pie
tatem miſericordiã ⁊ liberalitatẽ. Quot
mulieres luxurioſas ſua predicacione re-
duxit ad caſtiſtatẽ ⁊c̃. Finalr̃ dixit de⁹
O iſtud ſal ego volo ꝙ ponat̃ in menſa
mea. Et ecce q̃modo. Dicat̃ q̃modo ap
paruit ſibi xp̃s inuitãs eũ ad ſuã gloriaꝫ
Tunc beat⁹ dominic⁹ vocauit. xij. fratres
in cõuentu bononie ⁊ ibi corã eis condi-
dit teſtamentũ tale vt decebat eũ dimit
tens fratrib⁹. Firmã humilitatem ſcꝫ ꝙ
nõ ꝓpter ſanctitatẽ nec ſcientiã ſupbirent
Scd̃o dimiſit fratrib⁹ theſaurꝝ pauperta
tis quo emit̃ regnũ celorꝝ. Beati paupe-
res ſpiritu quoniã ipſorꝝ eſt regnũ celorꝝ
Mathei. v. Tercio dimiſit caritatẽ fra-
ternalem ⁊ oſculat⁹ eſt fratres ⁊ receptꝭ
ſacr̃mentis obijt. Dicat̃ de gloria q̃m de⁹
ſibi oſtendit de duab⁹ ſcalis quarꝝ xp̃us
tenebat caput vnius ⁊ virgo maria alte
rius ⁊c̃. Et ipſe corona aurea coronatus
intrauit gloriã. Si dicat̃ quare duas ſca
las. Nunquid vna ſufficeret. Reſponſio
ad innuendũ ꝙ religio predicatorꝝ nõ ſo
lum per vnã ſcalam ſcꝫ vite contẽplatiue
mittit fratres ſed per aliã ſcꝫ vite actiue
coartans celeſtinos ⁊ ſimiles ſolũ aſcen-
dunt per ſcalã contẽplacionis. Milites
ſancti Johãnis ſancti Jacobi ſancti gre
gorij ⁊ fratres de mercede aſcendũt per
aliã ſcalam ſcꝫ vite actiue. Fratres autẽ
beati dominici per duas ſcꝫ contẽplatiuã
ſtudendo ⁊ ꝑ actiuã ꝑdicando. g̃ habeatꝭ
in vob̃ ſal ⁊ pacẽ habete int̃ vos Mat. ix

¶ Infra octauas beati dominici prĩs
noſtri de decẽ preceptis legis. Sermo. i.

NOn veni ſolue
re legem ſed adimplere Mathei. quinto
Et in euuangelio p̃ſenciũ octauarꝝ beati
dñici. Nunc volo incipere materiã valde
neceſſariã ſcꝫ de obſeruãcia xp̃i ⁊ decem
mãdatorꝝ q̃ eſt via plana recta ⁊ regalis
eundi ad paradiſum. Jdõ dixit xp̃s. Si
vis ad vitã ingredi ſerua mãdata. Ma-
thei. xix. Salutet̃ virgo maria ⁊ reſumat̃
thema. Jſtud eſt verbũ xp̃i dicẽtis. Ego
nõ veni in hoc mũdo ſoluere legẽ ſ; ſerua
re ⁊ implere per opera. Modo noueritꝭ
ꝙ tota lex dei ſũmarie cõſiſtit in decẽ pre
ceptis ⁊ ſignant̃ deus voluit compꝛhende
re totã legẽ in. x. p̃ceptis ſiue in numero
denario vt meli⁹ recordaremꝰ eorꝝ. Quia
ſicut dedit nobis decem digitos in manu
cũ potuiſſet plures ſeu pauciores dediſſe
quib⁹ operemur. Ita voluit dare decem
p̃cepta ⁊ nõ plura quib⁹ operemur meri-
torie ⁊ quia manus ſunt partes magis vi
ſibiles habentes decẽ digitos ideo dedit
decẽ p̃cepta vt recordaremꝰ ꝙ in decẽ te
nemur. O ſi eſſꝫ poſſibile ꝙ in vngula cu
iuſlibet digiti ſcriberet̃ vnũ preceptũ de
littera indelebili. Jdõ ait Job. Deus in
manu oĩm hoĩm ſig̃t. i. ſignũ dat vt noue
rint ſinguli opera ſua. i. decẽ p̃cepta. Job
xxxvij. Sed licet ſint decẽ tñ nonũ ⁊ deci
mũ p̃ceptũ coincidũt q; ambo dicũt nõ
cõcupiſces ideo q̃ſi ꝓ vno reputant̃. Et
ſic ſunt nouẽ ad ſignanduꝫ ꝙ q̃ ſeruat ea
ibit in vnũ de nouẽ ordinib⁹ angelorꝝ. ⁊
ſunt ita ordinata iſta p̃cepta ꝙ tria p̃cep
ta ordinãt creaturã circa deũ. alia tria cir
ca ꝓximũ. alia tria vitã ꝓpriã gubernãdã
Et q; xp̃s ſeruauit oĩa iſta p̃cepta Jdeo
dr̃ thẽ. Nõ veni ſoluere legẽ ſ; adiplere
De p̃ma ternario mãdatorꝝ erit ſmo ho
diern⁹ De ſcd̃a craſtio ⁊ de t̃cia poſt ⁊c̃.
De q̃libet p̃cepto declarabit̃. Pꝛio q̃re
fuit datũ. Scd̃o quõ a xp̃o fuit cõſuatũ
Tercio quõ a nob̃ debet eẽ p̃dicatũ. De
p̃mis trib⁹ p̃ceptꝭ notãdũ ꝙ illa cor hoĩs
ordinãt ad deũ. Nõ quia oĩa opera nr̃a
bona vel mala ꝓcedũt a corde tãq̃ a pri

mo pncipio ſeu fonte. Jdō dicit ſcptura Omni cuſtodia ſuа cor tuū quia ex ipſo vita pcedit Jta ſi bene cuſtodiat̃ ſin autē ab ipſo pcedit mors. puerb. iiij. Jdō xp̄s volēs nos ordinare circa ſe pmo ordiat cor noſtꝝ ſcʒ vt ſim⁹ ſibi fideles. Qr ſic miles q̄ hʒ inimicos capitales ⁊ vult hr̄e ſcutiferꝝ pmū qd̄ vult de eo ē ꝙ pmittat ſibi fidē cordis Jta de⁹ q̄ hʒ multos inimicos mortales. ſ. demones q̄s poſſet annihilare ſi vellet ſ; ſupptat eos dās nob̄ exēplū ſupportādi inimicos nr̄os. Et qn̄ aliq̄s vult ſtare cū xp̄o tūc cōductio fit in baptiſmo ⁊ conductor ē ſacerdos qn̄ ad portā dom⁹ dn̄i anteq̄ȝ intres int⁹ dr̄ q̄d petis ⁊ tu rn̄des. Fidē xp̄i. ⁊ ſacerdos. ⁊ fides xp̄i q̄d dabit tibi. rn̄des vitā eternā ⁊ ſacerdos. ḡ abrenūcia ſathane ⁊ rn̄dis abrenūcio ⁊ tūc hō baptizat̃. Ecce conductio; ⁊ iuramentū fidelitatꝭ qd̄ hō facit dn̄o Jdō de⁹ dat pmū p̄ceptū ne cū inimicis ſuis hō habeat plamētū ſeu cōſiliū dicēs. ego ſū dn̄s de⁹ tu⁹ nō habeb̄ deos alienos corā me. Exo. xx. dij alieni ⁊ falſi ſunt demones volētes honorē diuinū vt ſacrificia ⁊ hmōi q̄ ſoli deo debent̃ ⁊ eis adherētes dicunt̃ diuini ⁊ pditores q; fregerūt fidē xp̄o pmiſſā i baptiſmo. Jſta eſt rō pmi p̄cepti i ſe q̄re fuit datū. Mō videndū ē expimētalit̃ q̄lit̃ a xp̄o fuit obſeruatū cū dicat i thēte. Nō veni ſoluere legē ſ; adiplere. Dicat̃ ꝙ cū xp̄s p̄dicaret p iudeā dicēs ſe eſſe meſſiā ⁊ ſaluatorē in lege pmiſſū miſſū a deo iudei n̄ credebant ſibi. Rō q; ipſi expectabant ⁊c̄. et etiā adhuc expēctāt ꝙ meſſias ē venturus cū magna potencia ⁊c̄. ⁊ q; xp̄us ibat ita paupime deſpexerūt eum. Jmmo qn̄do beat⁹ iohānes baptiſta oſ̄ndit eū dicens. Ecce agn⁹ dei ⁊c̄. dixerūt iudei Nolum⁹ hunc regnare ſup nos. Luce. xix. Dicatur quō demones in cordib; obſeſſoꝝ damādo affirmabāt O ihesu fili dei tu es meſſias ⁊ ſaluator mūdi. O dicebant iudei magꝭ credentes dyabolꝭ q̄ȝ xp̄o Meſſias debēt eſſe iſte ⁊ xp̄s nō ſinebat ea loqui. Auctoritas. Exibant autem demonia a multis clamācia ⁊ dicentia q; tu es fili⁹ dei ⁊ increpans nō ſinebat ea loqui quoniam ſciebāt ipſum eſſe xp̄m Lu. iiij. Eſt hic queſtio q̄re xp̄s non ſinebat ea loqui. Maxime cū dicerent veritatem ⁊ forte omnes iudei fuiſſent cōuerſi. Reſponſio ꝙ rō quare nō ſinebat ea loqui fuit vt ſeruaret legē. quia p ſaluacōne hominū xp̄s noluit vti auxilio demonū. Modo vidēdum eſt q̄modo ⁊ q̄liter iſtud p̄ceptum eſt a nobis practicandū vel ſeruandū. q; p nulla neceſſitate mūdi per opus dyaboli eſt pcuranda ſanitas nec ad dyabolos ſeu ad diuinos recurrendū vtꝭ patet exemplo xp̄i p̄dicto. Hic patet ſtulticia ⁊ peccatū illoꝝ qui p ſanitate obtinēda recurrunt ad eos ⁊ dicunt nō habem⁹ medicos ⁊c̄. Dicat̃ ꝙ recurrāt ad nomē ihesus ſi aliquā medicinā corporalē nō poteris habere iſta ſufficit. Detur modus q̄modo ſup morbū cuʒ ſigno crucis debet dici ihesus. Jtē dicat̃ ꝙ peccatū eſt illoꝝ q̄ p ſciēnda veritate vel vt īueniāt rē perditā recurrūt ad eos cū eſſet meli⁹ ſuſtinere deſtrucionē pdicionē tocı⁹ mundi ⁊ mortē q̄ȝ ire ad eos. Jdō dr̄ ſcptura Ne declines ad magos nec ab ariolis aliquid ſciſcitemini vt polluamini p eos ego dn̄s de⁹ veſter. Leuitici. xix. Nota ne polluamini ſcʒ p pdicionē. Nā militi mala fama eſt pdicio. Jta q̄liber xp̄ian⁹ dr̄ pditor recurrēs ad dinos. Jdō dr̄ ne polluamini ſcʒ p talē famā ſ; recurratꝭ ad deū rōnē ipſe aſſignat d. Ego ſum dn̄s deus oīpotens. Si dicat̃. O frater forte non reſponderet nobis de aliqua veritate ſciēda vel de re perdita īueniēda vel de ſanitate optinēda. Dicat̃ ꝙ immo ſi veritas ſit neceſſaria vel res perdita vel ſanitas ſit anime pficua deus audiet te dans ꝙ petis alias niſi ſint aīe pficua non q̄ras Jō tales diuini ⁊c̄. notorij qn̄ gētes pceſſionaliter vadunt ad eos extirpent̃ p dn̄os

et rectores cõmunitatũ. Ecce ꝑceptum dei Leuitici.xx. vir ſiue mulier in quibus phitonic⁹ vel diuinacões fuerit ſpiritus morte moriant̃. Si dicat̃ dñe ꝛ q̃ morte ſuſpenſus vel ſubmerſus ꝛc̃. Reſpondet lapidib⁹ obruent eos ſcꝫ omnes populos. Racio quia omnib⁹ de populo nocent. Si dicat̃ dñe erit peccatũ occidere eos. ſic rñdit. Sanguis eoꝝ ſit ſup illos Leuitici.xix. ¶ Scðm preceptũ ordinat os ꝓ reuerenciã dei. Iã ſcitis ꝙ ꝑmus nunci⁹ manifeſtãs illa que ſunt in corde eſt os. Ideo dt̃ ſcꝑtura. Ex habundãcia cordis os loq̇tur. bonus homo de bono theſauro cordis ꝛ ꝓfert bona ꝛ malus homo de malo theſauro ꝓfert mala. Mathei.xij. Idõ exquo dñs ordinauit coꝛ ꝑ ꝑmũ preceptũ ordinat ſtatim os dicens Non aſſumes nomẽ dñi dei tui inuanũ nec habebit inſontẽ. i. innocentẽ ꝛ inpunitum dñs eũ qui aſſumpſerit nomen dñi dei ſui fruſtra. Exodi.xx. Iaꝫ ſcitis ꝙ qñ homo loquit̃ de ꝑſona honorabili noĩ ſuo iungim⁹ aliquã dictionẽ honoris vt dñs petrus vel magiſter petr⁹ ꝛc̃. Modo nullus dñs honorabilior deo eſt. Ideo vult vt cũ reuerencia ꝛ honore ſui homo loq̃tur de eo. Non iurare inanũ. Inuanũ iuratur quãdo ſine neceſſitate vel vtilitate homo iurat. Neceſſitas iurandi; eſt qñdo homo ꝑ ſuperiorẽ cogit̃ in iudicio vel alia vtilitas qñ ꝓ bono pacis aliquoꝝ iurat hominũ bene ille q̇ ſcit veritatẽ. O quot iuramẽta fiunt q̇libet die inuanũ dicẽdo per deũ ſic vel ſic ſine neceſſitate ꝛ vtilitate. Dicunt aliq̇ ego dico verꝫ. Idõ poſſũ iurare nõ ſufficit dicere verꝫ ſꝫ aliquid requirit̃ ſcꝫ vt fiat ꝓpter neceſſitatẽ ꝛ vtilitatem. Modo fiat cõcluſio ſi iurare inuanum ſit tantũ pctm̃ quãto qñ iurat̃ falſe vt faciunt emptores ꝛ venditores dicendo per deum tantũ cõſtat me res iſta. Et quãto magis iurãdo enormit̃ ꝑ caput ꝑ corpus ꝛc̃. Et quãto plus iurare ad deſpectum vel ꝛc̃. aut blaſphemãdo ꝛc̃. Idõ dicit. nec enĩ inſontẽ patet racio precepti hui⁹ ſecũdi. Modo videam⁹ experienciã in xp̃o cũ dicat non veni ſoluere legẽ ſed adimplere. Dico duo. Primo ꝙ nunq̃ iurabat niſi per aduerbia dicendo. amen id eſt certe ꝛ ſi volebat magis affirmare duplicabat dicẽdo. Amen amẽ vt dicit Johãnes euuangeliſta ſolus. Tali modo vos mulieres debet̃ inſtruere filios veſtros vt iurent ꝑ aduerbia vt poſſetis corrigere defectum iurandi melius q̃ reges exquo a puericia erunt ſic nutriti. Si forte iurent corrigant̃ bene. ¶ Secundũ ꝙ dico de xp̃o eſt ꝙ recitatur a duob⁹ euuãgeliſtis. Mathei.xxvi. ꝛ Luce.xxij. ꝙ in nocte paſſionis quãdo xp̃s a ꝑncipe ſacerdotum interrogabat̃ ſi ipſe eſſet meſſias ꝛ ſi eſſet filius dei xp̃us ſciens iudicaũ calumpniancium tacebat ꝛ nihil eis reſpondebat. Tandẽ ꝑnceps dixit. Adiuro te per deũ viuũ vt dicas nobis ſi tu es xp̃s filius dei. Tunc ſciens xp̃s ꝙ malũ eſſet ſibi de affirmacione tamẽ quia adiuratus ꝓpter reuerenciã noĩs dei conſenſit veritatem dicens. Ego ſum verũ ptamen dico vobis. Ammodo videbitis filium hominis ꝛc̃. Tunc omnes ſurrexerunt contra eum. Videat̃ ergo quãta reuerencia xp̃i ad nomẽ dei. Exemplũ habetis hic ꝙ ſi aliquis veſtꝝ ſit captus aliquo crimine ꝛ iudex cũ iuramento petit a te veritatem ſi feciſti hoc quid debes facere. Si nõ dicis veritatẽ forte euadit corpus. Sed damnabitur anima. Si dicis fiat iuſticia de te ꝛ morieris quid facies. Dicat̃ ꝙ exquo per iuramentuꝫ ſtrictus es debes dicere iudici. Domine licet plus diligã vitam meã q̃ aliquid tamẽ plus diligã honorẽ dei ꝛ noĩs ſui verꝫ eſt ꝙ feci. Ex hoc forte deus liberabit te vel ad min⁹ ſi fiat iuſticia eris ſaluus in paradiſo. Non tamen debet iudex iuramẽto quẽcunq̃ aſtringere ſꝫ ſcðm allegata ꝓbata ꝛ iuſta iudicare Hic apparet ſi ꝓ vita ꝓpria nõ debet fieri falſum iuramẽtũ ꝙ pctm̃ eſt illoꝝ q̇ pro

aliq̃ ꝓximi vtilitate aut a dãpno preſer-
uando iurant falſe cũ ꝓ toto mũdo preſ-
uando nõ dꝫ fieri falſũ iuramentũ. Ideo
xp̃s in orõne q̃ꝫ fecit de pr̃ nr̃. ꝑma peticõ
eſt ſãctificet̃ nomẽ tuũ ¶ Terarum precep
tũ ordinat opꝰ. Ecce optia ordiacio pri
mũ ordiat cor. ſcõm os. terciũ opꝰ ſatis
eñ ꝙ quilibet dñs qui hꝫ ſuitores in do
mo quibꝫ ꝓuidet de oĩbꝫ neceſſarijs vult
de eis aliqđ ſuiciũ. Idem dñs deꝰ de no
bis ſuiciũ qđ vult eſt ꝙ exquo laboraſtis
feria ſcđa ⁊ tercia ⁊c̃. ꝙ in die dñica ſuia
tis ſibi de ſeptẽ dieb̃ ebdomade dabitis
ſibi vnũ. Ideo dicit memento vt diẽ ſab
bati ſanctifices Exo xx. Nota in nullo ꝓ
cepto dicit memẽto niſi in iſto ad inuuen
dũ ꝙ exq̃ laboraſti die lune die martis.
Dicit memento ꝙ ſanctifices diẽ requi-
ei. Sanctificat̃ eñ ceſſando ab operibꝫ tẽ
poralibꝫ. Ratio hꝰ precepti eſt qꝛ xp̃us
xxx. annis laborauit ꝓ nr̃a redẽpcõne ⁊ in
die reſurrectionis quieuit. Hoc ſignifica-
mus ſuãdo dñicã. Dicat̃ quõ virgo ma-
ria incepit ſuare dñicã dicendo filio ĩ die
reſurrectionis. De cetero fili ſanctificabo
iſtã diẽ cum antea ſabbm̃ ſanctificaretur
ſꝫ in memoriã vr̃e reſurrectõnis ſanctifica
bo dñicam diẽ. Nõ videamꝰ experienti
am in xp̃o qui dicit. Nõ veni ſoluere legẽ
ſꝫ implere. Dicat̃ quõ xp̃s nõ ſolum cum
fuiſſet magnus ſꝫ etiaꝫ puer paruus cum
virgine matre ſua ibat ad templũ de na-
zareth vſq̃ꝫ ad ihrl̃m auctoritas. Cũ eẽt
ihs annoꝝ. xij. aſcendẽtibꝫ parentibꝫ ieroſo
limã ſm ↄſuetudinem diei feſti ⁊c̃. Luce
ij. Dicatur ↄtemplacio ſi dicat̃ virgini in
medio vie ambulãti cum magno frigore
vel pluuia ſeu niue virgo bñdicta quo iret
Rñdiſſet vado ad templũ in iherusalem
Si dicat̃ o virgo ⁊ nunq̃d vos eſtis tẽp
plũ Domꝰ pudici pectoris tẽplũ repẽte
fit dei ⁊c̃. Et xp̃s etiã filius vt eſt tẽplũ
Hoc aũt dicebat de tẽplo corporis ſui Jo
hãnis. ij. Rñdiſſet virgo maria cum filio

Hoc facimus exemplo xp̃ianorum. quia
qñ audient ꝙ ego cum tanto labore ibaꝫ
ad templum ipſi vadãt ⁊c̃. Ecce quomõ
criſtus ſuauit preceptuꝫ qđ ipſe dederat
Ideo nõ tangamus diem domini. Dicat̃
in dominica ſunt. xxiiij. hore. xxiij. ſint pro
nobis ad dormiendum ↄmedendum non
ad taxillos ⁊c̃ Detis vnam horam deo. ſ
in miſſa audiendo que ↄmuniter durat ꝑ
horam licet ſint multi clerici qui ĩ vna ho
ra dicerent tres vel quatuor miſſas audi
atur miſſa deuota ⁊ cum ſilentio Ideo in
introitu eccleſie recipit̃ aqua benedicta in
fronte vt claudatur intellectꝰ ne cogitet
in negotijs temporalibus. Item ore ꝓpt̃
ſilentium ⁊ in corde propter malas cogi
taciones vitandas. Maledictus eſt qui
iſtud ſeruicium die dominice nõ facit dõ
O quot peccatum eſt illorum qui iſtam
horam nolunt dare deo Dicatur quomõ
omnia bona ⁊ poſſeſſiones proficiũt plꝰ
ex illa hora ꝙ datur deo q̃m pro omnibꝫ
laboribus veſtris. Dicatur hic parabola
de rege qui tempore famis habebat vnã
ſolam gallinam ad ↄmedendu in qua di-
uiſa cũ ſuis ſolum caput retinuit ſꝫ ſurrep
to capite galline dederũt canibꝫ. Iſte rex
eſt deus habens ſolum vnam gallinam ſ.
ſeptimanam per q̃m totum tempus cur-
rit. Et ne moriamur fame eam diuiſit no
biſcum dando nobis ſex ferias ſcꝫ feriam
ſecundam terciam quartam quintã ⁊ ſex
tam ⁊c̃ Solum ſibi retinuit caput ſcilicet
dominicam ⁊ nos quid faciamus damꝰ
ipſum canibus inferni. Primo mulieres
dant ipſum cani vocato leuiathã qui tẽp
tat de ſuperbia orando ⁊ pingendo ſe ⁊c̃.
in die dominica vt videantur iuuenes.
Item iuuenes qui tali die vadunt ad lu
panar dant aſmodeo principi luxurie. Lu
ſores dant ipſum mammone per auarici
am ¶ Item inuidi qui iudicant tranſeun
tes dẽ quibꝫ dauid in pſalmo dicit. Ad-
uerſum loquebant̃ qui ſedebant ⁊ cetera.

dant ipm belzebub qui tẽptat de inuidia Item guloſi dãt ipſi ñ belphegoꝛ. qꝛ tunc hñt exceſſus cibi ⁊ potus ⁊c̃. Itẽ iracũdi dãt ipm balberit qꝛ in dñica recipiũt gladios ꝑcuciendo ſe. Itẽ accidioſi dãt ipꝫ aſcaroth. qꝛ neſciunt opari ſpũaliter. Jdõ dic̃ deus Sabbata mea cuſtodite ego dñs deus veſter ⁊ ſanctuariũ meum metuite. Leuit̃. xix

¶ Sermo ſcd̃s infra eaſdẽ octauas

Non veni ſoluere legem ſ adimplere Mathei. v. Sermo nr̃ erit de ſcd̃o ternario mandatoꝝ dei que oꝛdinãt nos circa ꝓximum ex quo iã heri declaraui prima precepta q̃ oꝛdinãt circa deũ. Sꝫ ſalutetur pri⁹ ꝟgo maria. Sm̃ ꝙ heri tetigi obſeruãtiã preceptoꝝ dei eſt via plana recta. vſq̃ ad ꝑadiſum de qua Yſa. iij. Hec via ambulate in ea neq̃ ad dexteram neq̃ ad ſiniſtrã declinabitis. Nota neꝫ ad dextrã neq̃ ad ſiniſtrã Nã dupliciter fit contra dei precepta. Aliqui tranſgrediunt̃ dei p̃cepta vt acquirant aliq̃ ꝓſperitatem dignitatẽ ſeu honoꝛem. Iſti declinãt ad dextrã qui ſig̃t ꝓſperitatem. Aliqui faciunt ꝯtra dei precepta timoꝛe alicuius dãpni ſeu periculi ⁊ tales declinãt ad ſiniſtram. Si g̃ via mũda eſt plana tot ſunt dicte q̇t ſũt precepta. tria prima precepta de q̇bus predicaui heri ſũt pꝛincipalia ⁊ maioꝛa ꝯ̃ quib⁹ allegoꝛice dixerat moyſes viã triũ dierũ pergemus in ſolitudine. Nota qꝛ tria precepta pꝛima ſolitaria dicuntur qꝛ ſolũ hñt reſpectũ ad deũ. Et ſacrificabim⁹ dño deo noſtro. Per pꝛimum preceptum ſacrificamus deo coꝛ per fidelitatem. Per ſcd̃m linguã ꝑ reuerẽtiã Per terciũ coꝛpus per diligentiã. Sꝫ de hijs dictũ eſt precedẽti ſermone ideo Modo eſt dicendũ de alijs trib⁹ diebus ſiue preceptis. Pꝛimũ oꝛdinat circa amicos ꝑncipaliter. Scd̃m circa inimicos ſingulariter. Terciũ circa oĩs ꝓximos generalit̃

Dico pꝛincipales amici quos habẽmus inter oĩes ꝓximos ſunt parentes. Ideo deus ponit eos. pꝛimo loco dicens. Honoꝛa patrẽ tuũ ⁊ matrem tuam vt ſis lõgeuus ſuper terrã Exodi. xx. Que eſt ratio huius precepti. Dico ꝙ triplex eſt rõ Pꝛima eſt ꝓpter pꝛincipalitateꝫ. Scd̃a eſt ꝓpter vtilitatẽ. Tercia eſt ꝓpter antiq̇tatem. De pꝛima iam ſcitis ꝙ parentes circa filios habent rõnem cauſe ſeu pꝛincipij. Et in hoc ſunt ſimiles deo qui eſt cauſa ⁊ pꝛincipiũ omniũ reꝝ ⁊ ex hoc vult ſibi honoꝛem ⁊ reuerentiã a nobis ſibi exhiberi Ideo ait dauid. Afferte dño gloꝛiã ⁊ honoꝛem ⁊c̃. Eadem ratione vult de⁹ ꝙ honoꝛemus parentes qꝛ ſũt cã ⁊ principium filioꝝ. De ſcd̃a ratione ſcꝫ ꝓpter vtilitatẽ iã ſcitis ꝙ ꝑſona vtilis ⁊ ꝓficua alicui ꝑ illũ valde honoꝛat̃. Modo etiã ſcitis quõ parentes ſũt vtiles ⁊ ꝓficui filijs cũ ⁊ tot laboꝛib⁹ eis ꝓuidẽt. Mater cũ quanto laboꝛe poꝛtat filiũ in vtero ⁊ lactat de ſanguine. qꝛ lac nõ eſt niſi ſanguis q̇ per nimiã decoccõm dealbat̃. ⁊ quõ paſcit filiũ maſticãdo ⁊c̃. qñ non potes tibi ꝓuidere. Jdõ qñ ipſi ſũt ſenes vl̃ pauperes tu debes prouidere eis Iſtas duas rões ponit ſcriptura dicens. Honoꝛa patrem tuũ ⁊ gemitus matris tue nõ obliuiſcaris. Memento qm̃ niſi per illos non fuiſſes. Ecce pꝛima ratio ⁊ tribue illis q̇mõ ⁊ illi tibi. Ecce ſcd̃a. de tercia rõe notandum ꝙ ratio dictat iuueni vt honoꝛet antiquũ ymo etiã de hoc eſt preceptũ dicens. Coꝛã capite cano ꝯſurge ⁊ honoꝛa ꝑſonam ſenis Leuit̃. xix. Cum g̃ quilibet pater ⁊ mater reſpectu filioꝛũ ſunt ſenioꝛes ⁊ propter ſenectutem aliquis ſit honoꝛandus multo ergo plus parentes. nõ ſufficit honoꝛ de caputio ſ ꝟbis ⁊ factis honoꝛẽ oꝫ exhibere. Mõ videam⁹ expiẽtiã h⁹ precepti i xp̃o. Dico ꝙ nunq̃ fuit fili⁹ qui tm̃ honoꝛauerit mr̃eꝫ vt xp̃s ꝟginẽꝫ ⁊ pr̃em putatiuũ ſcꝫ ioſeph non ſolũ ꝟbo ſ etiã ope ꝓuidẽdo. dicat̃ cũ virgo ⁊

filius eius iheſus ſtaret in nazareth cum
Joseph nō legiť ꝙ in eius domo haberet
ancillam ſeu captiuam ad ſeruiendū ⁊ iā
ſatis ꝙ in domo vbi ſunt tres perſone re-
quiritur aliqđ ſeruicium ⁊c̄. Modo opor
tet dicere ꝙ illud faciebat virgo vł ioſep
vel xp̄s. Modo īterrogeť lucas quis illic
ſuiebat ⁊ dicit ꝙ xp̄s. Deſcendit cū illis
⁊ venit in nazareth ⁊ erat ſubditus illis.
Luce. ij. Clare dicit ꝙ xp̄s ſeruiebat in do
mo ymo etiam ipſemet dicit filius homīs
nō venit miniſtrari ꝫ miniſtrare Mat. xx.
Cum ergo xp̄s eſſet decem vel duodecī
annorum ſeruiebat in domo ſingulariter
dicam vobis vnū ſeruicium qđ dicit ma
giſter hyſtoriarꝫ ſcolaſticarꝫ ꝙ xp̄s de fō-
te nazareth portabat aquā ponať in prac
tica vt ſentiatur deuotio. Si tūc fuiſſet q̄
ſitum a criſto. O domine iheſu vos porta
tis aquam quare non facit michael vel a
liquis angelorꝫ reſpondiſſet. Hoc facio
vt quando criſtiani hoc audient diſtant ſ
uire parentibus. Ideo dicit erat ſubdit⁹
illis Exemplo ergo criſti quilibet veſtrū
ſeruiat ⁊ honoret parentes ⁊ parentibus
ſeruiat. Sed eſt hic queſtio que videtur
contra dei precepta de honore parentum
Cum criſtus predicaſſet multi ſemel ſe-
quebantur eum ⁊ ipſe vertens ſe ad illos
dixit Quid vultis vos Reſponderūt do
mine volumus ire poſt vos vt audiam⁹
ſermones veſtros ⁊ habeamus indulgen
tias. Quibus dixit Si quis venit ad me
⁊ nō odit patrem ſuum ⁊ matrem ⁊ vxo
rem filios ⁊ fratres ⁊ ſorores ad huc et
animam ſuam nō poteſt eſſe meus diſci-
pulus Luce decimoquarto Videtur ergo
ꝙ in iſta auctoritate deus vult ꝙ homo o
diat parentes. Reſponſio eſt iſta ſi parē-
tes ſolum diligant carnaliter filios ⁊ pa
rum curant de animabus tunc nō debēt
eos diligere vt ſcꝫ eos ſequātur Quan-
do dicit ergo odire patrē intelligitur ſcꝫ
in hijs q̄ ſunt contra deum. Verbi gratia
Si pater dicit filio ꝙ vindicet eum de ali

qua iniuria vel ꝙ furetur ⁊ cetera. Non
debet obedire patri ſꝫ odire eum in hoc qđ
eſt contra deum. Tali modo etiam odire
matrem ⁊ fratrem ⁊ ſororem etiam ani-
mam ſcꝫ ſenſualem ad malum inclinantē
Et ſic dicta auctoritas intelligitur. Ideo
dicit ſcriptura Filij obedire parentibꝫ veſ
tris in domino hoc enim iuſſum eſt. Ho-
nora patrem ⁊ matrem tuam ꝙ eſt man
datum primum in ꝓmiſſo vt bene ſit tibi
ſcꝫ quantum ad habundantiam bonorū
temporalium ⁊ ſis longeuus ſuper terrā
ad Epheſeos ſexto ꝓmittit hic de⁹ duo
que homines ꝯmuniter appetūt ſcꝫ habū
dantiam bonorum temporalium ⁊ lon-
gam vitam per oppoſitum qui non hono-
rat parentes erit pauper ⁊ parum viuet
⁊ malum finem faciet ¶ Secundum pre
ceptum ordinat circa inimicos ſingulariť
Cum dicit non occides Exodi. xx. Solū
loquitur de principali iniuria ſcꝫ non occi
des ī qua omnes alie iniurie includuntur.
Iſtud preceptum non extenditur ad do-
minos ſeu ad iudices terre quoniā ipſi de
bent occidere malefactores ſm̄ formā iu
ris ⁊c̄. Si autē amore vel fauore vel pe-
cunia liberent aliquē malefactorem a fur
ca cōdempnāt ſeipſos ad furcam inferni.
Nam per iuſticiam cōſeruantur ciuitates
Ideo Exodi. xxij. Maleficos non pati-
eris viuere. Sed iſtud preceptum intel-
ligitur de ſex mortibus iniuſtis que fiunt.
¶ Prima non occides ſcꝫ per vindictaꝫ
ſicut fit hodie in mundo nō ſolum occiden
do iniuriantem ⁊ nocentem ſed ignoran-
tem ⁊ innocentem. Ideo dicit ſcriptura
Filius non portabit iniquitatem patris ⁊
pater non portabit iniquitatem filij. Eze
xviij ¶ Secundo non occides ſalicet per
inpatientiam. Nam multi ſunt qui habēt
malas vxores ⁊c̄. Non ergo debent occi
dere nec deſiderare mortem eius ꝑ oppo-
ſitum etiam de vxoribꝫ nō occidere nec de
ſiderare debēt mortem viri ¶ Tercō non
pn̄t occidere ꝑ auariciā vt latrones ī via

ꝓpter pecunias nec al's ꝓpter hereditaꝫ
tem ↄſequēdaꝫ. Quarto nō occidere per
negligentiam vt oppreſſores dormiendo
negligenter vl' lactando mulieres que ha
bent groſſa verba ſuffocant filios. Ideo
cum duobus digitis teneatur gladi⁹. Qui
to nō occidere p̄ inſolentiā vt mulieres g̃
uide debent cauere nō coriſent nec alias g̃
uiter laborent q᷑ poſtq̄ꝫ ſentit ſe grauidā
ſi debet eſſe maſculus a .xl. die habet aīam
ꝛc̄. Sexto nō occidere ꝓpter verecundiā
vt peccatum occultetur vt ſi mulier mari
tata puella vidua vel monacha grauidet̄
ſtatim interficiunt ꝓlem. vnū peccatum
trahit in aliud vt in dauid qui ꝓpter luxu‑
riam fecit etiam homicidiū in vria. Dica‑
tur hic miraculum de quadaꝫ grauida ex
adulterio ꝙ cum eſſet iuxta confuſionem
orauit virginem mariā ꝛ in orōe obdor
miuit ꝛ peperit ꝛ virgo recepit filiū ꝛ cō‑
miſit vni mulieri nutriendū ꝛ ſic illa mu‑
lier euaſit ↄfuſionem. virgo eam iuuit ex‑
quo ꝓpoſuit non occidere prolem. Maxi‑
mum peccatum eſt occidere ꝓlem cicius
deberet eligere mori ꝛ peccant omēs qui
ↄſentiunt Medicus apotecarius ꝛc̄. me
dicina optima quā dedit q̄dam medicus
in barbam cuidam moniali querenti q̄d
eſſet bonum ne grauidaretur. Reſpondit
ꝙ caueatis a viro. Patet ratio precepti
in ſe quare dicit nō occidere. Modo vidē
dum eſt ſi xp̄s ſeruauit hoc preceptū. Di
co ꝙ xp̄s nō ſolū interficit aliq̄ꝫ ymmo non
ꝓmiſit ꝙ aliq̄s faceret vindictam de iniu
rijs ſibi factis. Dicat̄ hiſtoria q̄ habetur
Luce .ix. Qn̄ in illa villa noluerunt ipſū
recipe cum ſuis nec voluerūt vendere pa
nem nec vinū ꝛc̄. Ecce qualem iniuriam
ſibi fecerūt. Quanta iniuria eſſet regi de‑
clinanti ad aliq̄ꝫ villā ſi ſui nollent ipſum
recipere nec vendere eſcas q̄d merent̄ ꝓpt̄
ꝙ cum iacobus ꝛ iohannes dixiſſent xp̄o
domine vis vt dicamus vt ignis deſcen‑
dat de celo ꝛ cōſummat illos ſic helyas
fecit tunc xp̄s increpauit eos d. Neſcitis
cui⁹ eſtis ſpiritus. Filius enī hominis nō
venit animas hominum perdere ſ; ſaluare
ꝛ abierunt in aliud caſtellum. Item qn̄
ī die paſſionis ſue fuit crucifix⁹ ꝛ eleuat⁹
in cruce cum īmenſis doloribꝫ videns pa‑
trem cum lancea iuſticie paratum ad reci
piendum vindictaꝫ de crucifixoribꝫ ſi xp̄s
voluiſſet ſ; dixit pater ignoſce illis q᷑ neſ
ciunt quid faciunt. Ex quo multi ſimpli
ces habuerunt ↄtricionem. q᷑ dic̄ beatus
lucas q᷑ reuertebant̄ percucientes pecto‑
ra. Patet ergo quomodo nos criſti exem
plo debemus parcere ꝛ remittere iniurias
noſtras. Et dico ꝙ nichil ꝓprius eſt ad
obtinendū remiſſionem peccatorum a deo
q̄ꝫ parcere inimicis. Dicatur hyſtoria de
illis duobꝫ quorum tempore indulgētie
vnus voluit ire romam pro indulgentijs
lucrandis ꝛ inuitabit alium vt irent pari‑
ter. Alter reſpondit in tali via tam longa
ſunt magna pericula. Ego vadam .xl. paſ
ſus ad domum talis qui interfecit patreꝫ
meum ꝛ parcam illi ꝛ habeo indulgentiā.
Non dixit alter q᷑ iſta indulgētia eſt da‑
ta per bullam pape Clementis. Reſpon
dit iſte ꝛ iſta remiſſio ē data per bullā ꝛ
papam Iheſu. Notarius fuit beatus ma
theus. Dicit enī bulla. Si dimiſeritis ho‑
minibꝫ peccata eorum dimittat ꝛ vobis
pater meus celeſtis delicta veſtra. Si au
tem non dimiſeritis hominibus nec pater
dimittat vobis peccata veſtra Math .xi.
ſexto. Ergo remittatis. Sed ſunt aliqui
dyabolici qui nō ſolum nō volunt remit
tere ymmo impediunt alios ne remittāt di
cendo ve dicetur ꝙ vos eſtis iudeus ꝛc̄.
De iſtis homicidis dicit Geniſis nono
Quicunq̄ꝫ effuderit humanum ſanguinē
fundetur ſanguis illi⁹ ſcꝫ in iudicio dei vl'
aliter per penitentiam diſciplinarum que
eſt propria penitencia homicidarꝫ. Ter‑
cium preceptum eſt circa omēs ꝓximos
generaliter quando dicit. Non facies fur
tum. Ratio huius precepti eſt nam qui‑
libet homo in domo ſua vult habere. M

quilibet filius vel ſeruitoꝛ ꝯtenteť de parte ſibi data ꝑ eum nec haberēt paciētiā ſi vnus ſeruaret partem alterius ita vult de⁹. Nam totus mund⁹ eſt domus dei. o iſrahel ꝙ̄ magna eſt dom⁹ dei ⁊ ingēs locus poſſeſſionis ei⁹ ⁊c̄. Baruch. iij. ⁊ ipē diuiſit ⁊ tibi dedit magnā domum poſſeſſiones ⁊ redditus ⁊ illi dedit vnā domūculam luteam ⁊c̄. tibi dedit magnam nauem ⁊ illi vnā barchaꝫ ⁊ ſic de alijs. Ita diuiſit ipē qui ſcit quid eſt neceſſariū cuilibet. Ideo nō debetis tangere partē alterius nā anteꝙ̄ ipē diuiſiſſet quilibet poterat recipe ad libitū vt ait. Qui poteſt capere capiat Mat. xix. Verbi gratia piſces maris adhuc nō ſūt diuiſi Jdō qui poteſt capere capiat. Sed captis per vnum nō tanguntᷣ ꝑ alium. Ita de mundo a pꝛincipio anteꝙ̄ eſſet diuiſus quilibet poterat recipere ſed modo facta diuiſione quilibet ſit contentus de parte ſua. Iſtud preceptum mirabiliter ſeruauit xp̄s qui non ſolum nō recepit aliquid ab aliquo ymo ꝓ reſtitucōne cuiuſdam furti voluit potius moꝛi in cruce ꝙ̄ aliter per herodem decollatus vel lapidatus dicatur parabolice quō erāt vir ⁊ vxoꝛ nobiles ⁊ vxoꝛ reſpiciens i pomerio cuiuſdā oꝛti vicini voluit furtiue habere vnū de pomis vir conſenſit nec poſt ſatiſfecerūt ⁊ licet fuerunt ſancti tamen poſt eius moꝛtem qn̄ voluerunt intrare paradiſum fuit eis dictū pomū nō eſt reſtitutū. Idem dicebaᷣ filijs eoꝝ licet fuiſſent ſancti ⁊ amici dei ad poꝛtam paradiſi dicebaᷣ pomum ꝙ parētes veſtri ſunt furati nō eſt reſtitutū quouſꝙ̄ venit quidam diues ſcꝫ xp̄s qui ſatiſfecit Dicunt hyſtoꝛie grecoꝝ ꝙ de eodem ligno fuit crux xp̄i de quo eua recepit pomuꝫ Idem qn̄ xp̄s fuit ſuſpenſus in cruce tunc pomū fuit reſtitutū pomerio. Sicut malus. i. pomum inter ligna ſiluaꝝ ſic dilectus meus inter filios Cañ. ij. Sed facta reſtitucōne ſtatim adam ⁊ filij ſui habuerunt gloꝛiam. Patet ergo quō xp̄us habuit furtum exoſum dicaᷣ hic cōtra illos qui dicunt ꝙ furari fructus non ſit peccatum cum tn̄ totum malum generi humano ex furto fruct⁹ euenerit. Si ergo furtum fructus eſt tm̄ peccatum q̄nto magꝭ furari floꝛenos per furta ſecreta vel vſuras, vel retinendo ſolidatas ſuoꝝ vel bona defunctoꝝ nō ꝯplendo teſtamenta vlᷣ nolentes reddere ꝙ mutuo ymo minantᷣ eis vel diffamāt eos. Iſtis dicit ſcriptura. Qui furaᷣ iam nō furetur magis autē laboꝛet operando manibus ſuis ꝙ bonū eſt vt habeat vnde tribuat neceſſitatē paciendi ad Ephxſeos. iiij.

Sermo tercius infra eaſdē octās

Non veni ſoluere legem ſ; adimplere Math. xi. quinto. Verbum iſtud Modo opoꝛtet dare ꝯplementum materie preceptoꝛum dei de quib⁹ reſtant tria declaranda q̄ ſoꝛdinant perſonas in ſe ad tenendum bonā vitam. Sed vt gratia ⁊ benedictio diuia ſit nobiſcū. Salutetur virgo maria ⁊ reſumatur thema. Pꝛo declaracōne huius verbi qd̄ habet difficultatem in theologia Sciendum ꝙ inter alias magnas differentias inter precepta humana ⁊ diuina eſt iſta. Quia precepta humana q̄ dicuntur poſitiua nō vocantᷣ ꝓpꝛie iuſticia ſubſtantiue ſ; poſſunt vocari iuſta adiectiue. Ratio qꝛ oīa precepta iurꝭ poſitiui ſunt menſurata ⁊ limitata reglā iuris intellectus humani. Ideo dicuntᷣ iuſta ſicut due res equales nō ſe extendentes ſ; minime dicuntur iuſticie. Iſta precepta humana ⁊ intellectus equalia ſunt. Ideo dicuntᷣ iuſta. Iuxta hoc dicit de⁹ ꝑ me reges regnabant ⁊ legum conditoꝛes per me iuſta decernunt Pꝛouer. viij. Sicut ſententia diciᷣ iuſta qn̄ ꝯcoꝛdat cum ꝓceſſu. Ita precepta humanā dicuntur iuſta qꝛ concoꝛdāt cū rōne intellectu ſ; nō pōt vocari

iuſticia ſubſtantiue q2 nõ regulant totam
nr̃az vitã. Sed precepta diuĩa ⁊ poſſũt
vocari iuſta q2 mẽſurant intellectu diuĩo
⁊ nõ huãno ymo intellect⁹ human⁹ mī-
tociens admiratur d. Quare hoc ⁊c̃. Et
etiã dicuntur iuſticia. Ratio q2 ſũt ratio
menſura ⁊ regula toti⁹ vite noſtre. Pri-
mo ſunt ratio menſura ⁊ regula intellec-
tus quomõ debet ſe regere ad credenduʒ
Item voluntatꝭ quõ ſe debeat habere ad
deſiderandum. Item memorie ad nõ me-
morandũ iniurias nec vindicãdum. Itẽ
cordis ad nõ ↄcupiſcendum. Item ad. v
ſenſus ad vitam gubernandum Ideo dic̃
ſcriptura. Deum time ⁊ mandata ei⁹ ob
ſerua hoc eſt oĩs homo Eccl'. vltimo. No
ta h̾ eſt omnis homo ablatiui caſus eſt ñ
nti. i. ꝓpter hoc eſt omnis homo ſcilicʒ eſſe
gratie ⁊ veritatis. Patet ergo differen-
tia inter precepta humana ⁊ diuĩa q2 hu
mana dicunt iuſta diuina iuſticia. Ideo
dicit apoſtolus. Exhibete menbra veſtra
ſeruire iuſticia. i. preceptis dei. Tria men
bra principalia ſũt in nobis q̃ debem⁹ ex-
hibere ad ſeruiendũ iuſticie. primum eſt
corpus per honeſtam ↄuerſacõeʒ. Scdm̃
linguam per veracem locucõeʒ. Terciũ
cor ꝑ menſuratam affectionem. Ideo di
cit paulus Exhibete menbra veſtra ⁊c̃.
Dico primo ꝙ debẽmus exhibere corp⁹
ſeruire iuſticie. ſ. preceptis per honeſtam
ↄuerſacõnem. Ideo dicit nõ mechaberis
Nam opinio fuit falſa aliquoꝝ ꝙ iſtõ ſo
lum preceptum ꝓhibẽt adulterium ⁊ nõ
ſimplicem fornicacõem. Imo dicũt ⁊ q̃t
peccatũ eſt peccare cum muliere ſoluta ⁊
nõ feci ſibi violentiam ego bene ſolui ſcʒ
ſibi placuit ⁊ michi cui feci ego iniuriam.
Modo nota rationem huius precepti ⁊
ſunt due. A principio mundi vſqʒ ad xp̄i
incarnacõneʒ ⁊ tres ab incarnacõne vſqʒ
ad finem mundi. Ideo ſunt quinqʒ rõnes
ꝓbantes ꝙ ſimplex fornicacio eſt pecca-
tum mortale nec vnqʒ aliquis ſine ſpecia
li dei diſpenſacõne potuit facere illum ac-
tum ſine vxore abſqʒ peccato mortali. ꝑ-
ma ratio eſt quantum ad animam ꝑ crea
tionem. ſcd̃a quantum ad corpus per for
macõnem. Et iſte due rationes iaʒ a ꝑn
cipio mundi durant vſqʒ ad finem mũdi
Prima ergo ratio quantum ad animam
Iam ſatis ꝙ anima hominis facta eſt ad
ymaginem dei ⁊ precioſiſſima eſt plus q̃ʒ
capilli virginis vel lac ſeu vera crux nec a
liquid corporale Modo ſi tam magnum
peccatum eſſet proicere capillos virginis
vel lac vel crucem xp̄i in ſterquilinio eo ꝙ
ſaperet infidelitatem ⁊ hereſim q̃ntoma-
gis de anima quã proicitur in latrina luxu
rie eſt magis peccatum ⁊ dicis cui facio in
iuriam. Nunq̇d creatori tuo qui tibi ↄmi
ſit animã reliquiam tam precioſaʒ. Ido
dic̃ apoſtol⁹. Hec eſt voluntas dei ſanc-
tificacio veſtra vt abſtineatis vos a for-
nicacõne non ſolum ab adulterio vt ſciat
vnuſquiſqʒ veſtꝝ vas ſuum. i. corp⁹ vas
anime poſſidere in ſanctificacõne ⁊ hono-
re. j. ad The. iiij. Scd̃a ratio q̃ tangit cor-
pus eſt. Nam ſi aliquis deturpat vaſa cõ
figuli qui fecit pulcherrima figulus ad cõ
mendendum ad viles vſus applicando di-
ces cui fit iniuria. Nõne figulo cuius ſunt
vaſa vt ſupponitur. Item de deo nã cor-
pora noſtra ſunt vaſa lutea a dõ facta vt
ſeruiant in menſa dei ĩ celo. Si ergo tu de
turpas vas dei dicis. Cui facio iniuriam
Nunquid deo. Ideo dicit ſcriptura mun
damini qui fertis vaſa domini. Yſaie. lij.
Ultra predictas duas rationes addunt
tres poſt incarnacõeʒ xp̄i. Prima eſt ad-
opcio ſpũalis. Naʒ ſi rex habẽs filias vir
gines ſeu viduas ⁊ vos qui non habetis
vxores peccatis cum aliqua illarum ⁊ ſibi
placuit ⁊ dices cui feci iniuriã. Nunquid
regi domino tuo feciſti ꝓdicionem. Ideo
omnes mulieres filie ſunt xp̄i de ſua ſpon
ſa ſcʒ eccleſia genite ꝑ baptiſmum. Et di
cis Cui facio iniuriam Nunquid xp̄o pa
tri earum q2 niſi cui eas dat in vxoreʒ nõ

vult ꝙ aliquis tãgat filias ſuas. De iſta materia probando dicit ꝓplxta. Ab hoīnacio facta eſt in iſrahel. i. laycis in iheruſalem id eſt clericis. q2 filiaȝ dei habuerunt alieni ſcȝ qui non erant viridi ſemper dat dominus icum qui fecerit hoc Malach ij. Ratio eſt per conſecracōneȝ baptiſmalem. Nam qui ſcienter deturpat calicem vel corporalia ꝯſecrata magnam iniuriaȝ facit deo. Modo quid eſt plus conſecratum corpus xp̄iani vel calix clarū eſt corpus xp̄iani. q2 habet recipere infra ſe corpus ꝛ ſanguinē xp̄i ꝯmunicando. Modo ꝓicere ipſum in latrina luxurie magnum peccatum eſt. Ideo dicit apoſtolus. Fugite fornicacōem omne peccatum ꝙcūq3 fecerit homo extra corpus eſt. i. in anima. Qui autem fornicatur in corpus ſuū peccat. An neſcitis qm̄ menbra veſtra templum ſunt ſpiritusſancti qui in vobis eſt ſcȝ ꝓpter ꝯſecracōnem. j. ad Corinthios. vj. Tercia ratio ꝓpter ꝯformitatem ꝛ ſimilitudinem q3 cum criſto habemus quia ab eadem carne ſpecifica quaſi de eadē ſpē panni indutus. Ideo magnam iniuriam faciamus criſto deturpando carnis ſue ſimilitudinem. Ideo dicit leo papa Agnoſce o xp̄iane dignitatem tuam ꝛ diuine cōſors factus nature. Noli in veterem vilitatem de generi conuerſacōne redire. Patet error multorum ſtultorum dicētium ſimplicem fornicacōneȝ non eſſe peccatū Nam hoc aſſerere eſt hereſis. Modo videamus quomodo xp̄s hoc preceptum ſeruauit quomodo fit in theologia. vtrū xp̄s potuerit naturam humanam aſſummere in vtero vidue ſicut in virgine. Dicunt ꝙ ſic ſꝫ ſingulariter elegit virginē ꝛ ipſe fuit ſemper virgo ita paꝝ ipſe ſcit experimentaliter illum actum ſicut ego ſcio qualem ſaporem habet ferrum nō ꝓpter amorem alicuius ſꝫ vt nobis daret exemplum cauendi ab illo peccato. Ideo dicit ſcripturā. Talis decebat vt eſſet nobis pontifex ſcūs innocens impollutus ſeggregatus a peccatoribꝰ ꝛ excelſior celis factus ad Hebre.

vij. In iſta auctoritate vitat. v. gradus luxurie. Aliqui faciunt luxuriā cordis ſcȝ cogitando in illa delectacōe. Sꝫ timore vel ꝯfuſione vel alterius non faciunt opere ex hoc ꝑditur ſanctitas cōtra iſtum gradum de xp̄o dicit ſanctus qui nunq3 habuit talia deſideria. Secūdo ꝙ aliqui ſūt ita mali in corde ꝑ talia deſideria ꝙ neſciunt loqͥ niſi mulieribꝰ ꝯtra quos apoſtolus Corrumpunt bonos mores colloquia praua j. ad Corinth. xv. Ieronimus ad ruſticū monachū de ſpeciebꝰ mulieꝝ nūq3 diſputes. Et q2 xp̄s nunq3 de tali materia loquebatur dicit inocens. Tercio impollutus ꝯtra illos qui procurant ſibi mollicīē Quarto ſegregatus a peccatoribꝰ cōtra illos qui peccant cum alijs de facto. Quinto excelſior celis factus contra mulieres que ſuſtinent oſcula amplexus dicendo amicus meus eſt ꝛ ſequunt multe impuritates. Ideo auiſentur illi de matrimonio vt ſeruent modū ꝛ q̄ nō ſunt de matrimonio debent nullo mō curare de illo actu ne faciant ꝯtra hꝫ preceptū quis mō. Ecce q̄re dicit apl's Exhibete mēbra vr̄a ꝛc. Dico ſecūdo ꝙ debēꝰ exhibere linguā ad ſeruiendū iuſticiā ꝑ veracē locucōȝ. Ideo dicit. Nō loq̄ris ꝯtra ꝓximū tuū falſum teſtimoniū Exodi. ij. Rō huius precepti eſt q2 officium lingue eſt loqͥ veritateȝ ſignare ea q̄ ſūt in corde imaginacōes ꝛ īttencōes cordis Mat. xij. Ex habūdantia cordis os loquit. Et ꝑhus voces ſūt note. i. ſignaꝝ que ſūt ī aīa paſſio. Officiū oculi eſt videre ꝛ oñdere res ſm̄ colores ꝛ q̄ntitates. Officiū auriū audire tibiaꝝ ambulare. mō ſic officiū ocloꝝ īpediret ꝑ perlaȝ ī oclo ꝛ auriū ꝑ ſurditatē. ita officiū lingue īpedit ꝛ īordinat ꝑ mēdaciū qd̄ aufert ſibi officiū q2 mētiri ē dr̄e ꝯ illud ꝙ tenes ī corde de ꝓrio. Ideo ds̄ ꝑcepit. nō loq̄ris ꝯ ꝓximū. Nā om̄e mendaciū eſt ꝯ ꝓximū vl' ꝯ aliū vl' ꝯ ſe dicendo ꝙ nō eſt ita ī corde tuo. Ideo om̄e mēdaciū eſt peccatū mortale vl' veniale xp̄s ſuauit hꝫ ꝑceptū. nā ait ipe q̄ ē veritas pa ꝛ eterna. Io. iiij

Ego ſum via veritas ꝛ vita. Nō ſolum
nō dixit falſum imo non permittebat co-
rā ſe dare aliqđ falſum teſtimoniū cōtra
viuos nec mortuos ɔtra viuos dicat̄ hy-
ſtoria euuāgelij quādo fuit in bethania ꝛ
magdalena videns eū feſſū cum precio
ſiſſimo vnguēto vnxit ſtatim iudas. ꝛ alij
ɔtra eam inceperūt dare falſum teſtimo-
niū d. vt q̇d perdicō hec ꝛc̄. O illa fatua
ꝛ ſimilia verba. Et xp̄s qui de abſentib⁹
fatiebat ſe aduocatū dixit. Quid moleſti
eſtis huic ꝛc̄. Mat. xxvj. O benedictus
eſt ille qui in abſentia manutenet diffa-
matū. Item de mortuis dicūt aliqui qñ
obloquunt̄ de mortuis mortuus eſt. Jō
non poteſt lingua mea ſibi nocere dico ꝙ
ymo poteſt ſibi nocere dupliciter. Nam
licet ſit mortuus corpore viuit tñ in cor-
dib⁹ multoꝝ per bonam famam ꝛ qñ tu
diffamas eū auffereſ ſibi illā vitā. Se
cundum malum ꝙ in iudicio dei ligue ob
loquentium nocent aīe hoc ɔfirmatur mi
raculo de religioſo mortuo qui licet ſerua
ret tam vota nō tñ ſeruabat cerimonias
ꝛ in multis defecerat. Cumq̄ fratres qui
dicebāt pſalteriū corā corpe incepiſſent
ipſum iudicare. O dicebat vnus bene po
tabat ꝛ alter ita ꝛ ſine aqua ꝛ ſic de tali-
bus. Subito fr̄ ſurrexit dicens. Parcat
vobis deus fr̄es qꝫ in magno piculo me
poſuiſtis in iudicio vbi accuſabar a demo-
nib⁹ ꝛ iudicabar a vobis neſciebā quib⁹
prius nō dederem ꝛc̄. Jdō xp̄s defendebat
mortuos vt patet Luce. xiij. Duo caſus
acciderūt tempe xp̄i dum ipſe predicaret
Multi ſurgebāt dicentes ſe eſſe meſſiā
Inter ceteros iudas galileus ꝛ qꝫ multi
ſequebant̄ eum pylatus iugulauit oēs
eos. Cumq̄ hoc referret̄ xp̄o aliqui dixe-
rūt. O mali homines erāt xp̄s ſtatim fe
cit ſe aduocatū dixit putatis ꝙ hij galilei
pre omnib⁹ galileis peccatores fuerūt qꝫ
talia paſſi ſūt nō dico vobis ſꝫ niſi penitē-
tiā egeritis oēs ſimiliter pibitis luce. xiij
Item turris ſyloe que cecidit ꝛ oppreſſit
xviij. homines de quib⁹ loquētes coram
xp̄o dicebant mali ꝛ magni peccatores erāt
qꝫ ita eis accidit ꝛ xp̄s dixit putatis ꝛ ipſi
peccatores debitores fuerīt ꝓpter omnes
habitātes in iherusalē nō dico vobis. ſꝫ ſi
nō penitentiā egeritis oēs ſimul peribitis
Dicat̄ ꝙ plures dampnant̄ ꝑ diffama-
cōes q̄ ꝑ furtum. Ratio qꝫ furtū qñ vi-
det̄ dat ɔpunctōnē cordis ꝛ finaliter re
ſtituit̄. Sed verba ſexquo dicta ſūt tran-
ſeunt ꝛc̄. ꝛ tradunt̄ obliuioni ꝛ ſic nō re-
ſtituit̄ fama. Item maius furtum eſt fa-
me q̄ pecunie Prouer. xxij. Melius eſt
nomen bonū q̄ diuitie multe ꝛc̄. Dicat̄
de reſtitucōne fame verbo vel ſcripto fiē-
da alias nō poſſunt ſaluari. Jō teneam⁹
ɔſilium apoſtoli Deponentes mendaciū
loquimini veritatem vnuſquiſq̄ cum ꝓxi
mo ſuo. Ratio qm̄ ſumus inuicem mē-
bra ad Ephe. iiij. Dico tercio ꝙ debem⁹
exhibere cor ad ſeruiendum iuſticie ꝑ mē
ſuratā affectionem Sicut primū precep
tum ordinat corpus ita nonū ꝛ decimum
que coincidūt ordinant cor. Ratio hui⁹
precepti eſt qꝫ cupiditas eſt radix omniū
maloꝝ. j. ad Thy. vj. Radix omniū ma-
loꝝ eſt cupiditas q̄ quidā appetentes er
rauerūt a fide ꝛ inſeruerūt ſe de dolorib⁹
multis tu aūt homo dei hoc fuge. Rōnē
aſſignat apoſtolus dicens. Nam qui vo-
lunt diuites fieri incidūt in temptacōem
ꝛ in laqueum dyaboli ꝛ deſideria multa
ꝛ inutilia ꝛ nociua que mergunt homīes
in interitū ꝛ perdicōnē ibidē. Dicat̄ ꝙ ex
quo doctor vel mēcator ciuis vel dñs ꝓ
ponit in corde ego volo ditari factum eſt
ꝑditus eſt. Sꝫ debet facere ꝙ in ſe eſt ſb
timore dei. Et ſi deus ſibi dat diuicias de
bono iuſto recipiat alr̄ nō querat. Jdō de
us cuilibet volens ꝓuidere dixit. Non cō
cupiſces domū ꝓximi tui nec deſideras vx
orem eius nō ſuum non ancillam nō bo-
uem nō aſinum nec omnia q̄ illius ſunt.
Exodi. xx. Iſtud preceptum ſuabat xp̄s
ꝙ nō oportebat ɔcupiſcere qꝫ dñi eſt tra

etc̄. ymmo nō ſuſtineb at cupidos hōies in ſua ſocietate. Dicat hiſtoria de illo doctore cupido q̄ dixit. magiſt̄ ſequar te quocūq̄ ieris. Math. viij. Dicit hic gloſa. q̄ ille veniebat ad xp̄m ꝛ cupiditate ductus qñ vidit miracula que xp̄s faciebat hoc dixit ipſe. Ego ſociabo me illi ꝛ poſtq̄ ſciuero facere talia lucrabor infinitas pecunias. Jō xp̄us qui non ſolum videt os ſed corda dixit ſibi. Vulpes foueas habent ꝛ volucres celi nidos. Filius autem hominis nō habet vbi caput ſuū reclinet. Math. viij. Jō vt diligamur a xp̄o ꝛ velit nos hic in ſuā graciā recipere et poſtea in gloriā nō ſoluamus legē ſed impleamus vt fecit xp̄us qui eſt ī ſecula benedictus Amen.

In octaua beati Dominici.

TU vero vigila in omibus labora. Habet verbū iſtud originalit̄ .ij. ad thymo.iiij. Hoc dic̄ thēā ꝛ dat mihi motiuū ꝑdicandi de quadā v̄tute ad ſaluacōez animarū multū nec̄ria ſcʒ de v̄tute vigilare circa ſeruiciū dei. Sed p̄io ſalutetur v̄go Maria. Hoc verbū eſt apl̄i ad filiū ſuū ſpūalez thymo. vi. Tu vero vigila ꝛc̄. Nō autem q̄re ſibi dixit h̄ verbū eſt q: videbat ī hoc mūdo m̄ltos negligentes circa ſeruiciū dei licet eſſent valde diligentes circa ſeruiciū humanū ad congregandū diuicias honores ꝛc̄. ꝟ non de lucro ſpūali ꝛ ꝓpter hoc apl̄s dicebat diſcipulo ſuo thy. Tu v̄o vigila ꝛc̄. Pro cuius declaracōe inuenio q̄ diligēter vigilāt homines vna ex q̄tuor cāib;. Nā primo aliqui vigilāt ꝓpter amorē lucri tp̄alis. ¶ Sc̄do aliqui ꝓpter timorem ꝑiculi mūdialis. ¶ Tercō alij ꝓpt̄ dolorē afflictōis corporalis. ¶ Quarto aliqui ꝓpter clamorē vocis vel rei ſenſualis. Et ex quolibet iſtoꝝ debemus nos vigilare ſpūaliter. Jdo dicit thema cuilibet noſtrū. Tu vero vigila ꝛc̄. ¶ Dico primo q̄ vigilāt aliq̄ in hoc mūdo ꝓpter amorē lucri tp̄alis. ſicut mechanici ſcʒ fabri ferrarij ſartores ꝛc̄. Et illi qui cū lumine poſſunt opari ī nocte vigilāt de ſero ꝛ ſurgūt demane ꝯſtanter laborādo. quouſq̄ iā lucrati ſint vitā illius diei et tūc cum gaudio bibūt demane. De hoc ſcripture auc̄tas licet ſit clarū. Omis faber ꝛ architectus noctē tanq̄ diem tranſigit ꝛ vigilia ſua ꝑficit op⁹. Ecci. xxxviij. Hoc mō tenetur q̄libet vigilare ſpūalit̄ pro lucro ſpūali. Singulariter tenentur ad hoc tñ perſone ſpūales. ſicut religioſi clerici ꝛ omnes eccāſtici. Non eni debēt in lecto exſpectare ortū ſolis ꝟ ſurgere demane debēt ad matutias ꝛ dicere eas diſtincte ꝛ attēte Jta q̄ quādo oritur ſol q̄ tunc fecerit officiū ſuū. Talis eni letus poteſt eſſe q: iam lucrat⁹ eſt prādiū illius diei. Qui autem nō ſurgūt anima eorū triſtis manet. quia nihil eſt lucrata. Propterea dicit eccia. Non ſit vob̄ vanū mac̄ ſurgere añ lucē q: ꝓmiſit de⁹ coronā vigilantib;. ¶ Nota ꝓmiſit deus non duodecī denarios ꝟ coronā glorie. que plus valet q̄ corona papat⁹ vel imperij. Si ergo artifices cū tanto labore vigilant vt lucrentur duodecī denarios vel duos quātomagis vigilare nos debemus dulciter vt coronam paradiſi poſſimus lucrari. ¶ Nota hic miraculum de vitiſpatrum. liber eſt autenticus ex decreto Gelaſij pape cōfirmatus de illo ſancto heremita qui vidit cathedram in celo. et ſeptē coronas diſcipulo ſuo paratas quas fuit lucratus vna nocte ex vigilia. Quia dyabolus ſepcies cum temptauerat de ſomno ꝛ ipē reſtitit et vigilans ꝑmanſit. et ſepteʒ coronas acquiſiuit. Ecce quare eccia dicit ꝑſonis ſpūalib; Nō ſit vobis vanuʒ mane ſurgere aute lucē. etc̄. ¶ Pro vobis autem laycis qui non

potestis ita vigilare ſurgendo ad matuti
nas ⁊c̃. Notare ꝙ pñs vita eſt obſcura
reſpectu vite gl'e licet nobis videaꝛ̃ dies
clara ſicut noctue nox videꝛ̃ ſibi clara cũ
tñ nox ſit obſcura reſpectu claritatis diei.
Ita eſt de nobis nõ ſumus niſi noctue ſ;
quãdo anima trãſit de hoc mũdo ⁊ vid;
claritatẽ glorie tunc dicat Nox pceſſit di
es autẽ appropinquauit. Ad ro. xiij. Jõ
vos de mũdo ſurgatis a ſonno peccati i
nocte huius vite vt laboretis ⁊ lucremi
merita apud deũ anteꝗ̃ veniat dies alte
rius vite. Si dicaꝛ̃ iam ego laboro fodi
endo ſuendo ⁊c̃. Dico ꝙ totũ hoc rema
net hic inferius. Si g° nihil lucramĩ in a
lio mũdo de quo viuetis in alio mundo.
q2 poſſeſſiones ⁊ diuicie hic remanẽt. J
deo laboretis in opib; ſpũalibus oran
do quolibet die deuote ⁊c̃. Seruate feſ
ta audiatis miſſam ⁊ ſermones ⁊ freqñ
ter debetis cõfiteri ⁊ coĩcare quia de iſtis
oportet viuere ibidem . alias remittitur
anima ad hoſpitale miſeroꝝ. Jõ dicit ſcp
tura. Sapiẽs coꝛ ſuũ tradet ad vigilan
dũ diluculo ad deũ qui fecit illũ ⁊ in cõ
ſpectu altiſſimi deprecabiꝛ̃ Ecci. xxxix.
Nota dicit ad deũ non dicit ad mundu;
Dico ſecũdo ꝙ vigilãt aliqui non a
more lucri temporalis ſed timore pericu
li tẽporalis . vt naute ⁊ maxime ille qui
regit gubernaculum ⁊ qui reſpicit tumo
rem maris . Omnes illi vigilãt timore
periculi maris vel venti vel terre. Unde
ait ſcriptura. Qui nauigãt mare enarrãt
pericula eius. Ecci. xliij. Uigilant eciam
cuſtodes periculo inimicorũ et ſic eciam
nos debemus vigilare. Nã iſte mundus
eſt tanꝗ̃ mare . Unde ait Dauid. Hoc
mare magnu; ⁊ ſpacõſum maibus illic
reptilia quorum nõ eſt numerus anima
lia puſilla cum magnis illic naues ptranſ
ibũt . Jbi dicit Dauid ꝙ iſte mũdus ſit
mare Jdeo in eo ſũt multa pericula. Un
de ait Bernardus. Periculũ huius mũ

di pbat tranſeuntiũ raritas ⁊ pereuntiũ
pluralitas. Sicut eĩ in mari marſilie vix
de quatuoꝛ nauibus vna reuenit. Sic de
quatuoꝛ animab; vix vna ad portũ ſalu
tis pueiet. O vtinam decima ps gentiũ
ſaluaretur. Nam nauis in mari maxime
timet periculũ de vento ⁊ periculũ de aq̃.
et periculum de rupe . Sic ⁊ nos timere
oportet Nam venti ſũt dyaboli tempta
tiones et quando aliquis vadit p mare
huius mũdi cum deuocõne ⁊ bona vita.
Talis ventus ducit nauem ad portã pa
radiſi ſed quãdoꝗ; venit aquilo ſc; dya
boli temptacõ qui proicit nauem ſurſum
eleuando in ſupbia vana gloria auaricia
luxuria ⁊c̃. ⁊ ita nauis ſc; cõſcia ⁊ anima
perit. Magnus ventus dicꝛ̃ quãdo era
dicat arbores. quia non legitur ꝙ vent9
diruerit montes. Sed ventus temptaci
onis dyaboli non ſolum eradicat arbo
res ſc; perſonas ſimplices ſed diruit mõ
tes ſalic; pſonas ſpũales. Unde de hoc
ait ſcriptura . Ecce ſpũs grandis ⁊ fortꝭ
ſc; demon vel ventus temptacõnis ſub
uertens montes. et conterens petras. iij.
Reg̃. xix. Nunquit erant montes Adã
Sampſon Dauid Salomon. ⁊ tamen
dyaboli temptacõ omnes illos ſubuer
tit ⁊c̃. Jdeo nos miſeri quid faciemus ni
ſi vigilare periculo huius venti Secũ
dum periculũ quod timet nauis in aqua.
eſt aqua . Nam aliquociens vnda marꝭ
intrat nauem ſic ⁊ nobis quandoꝗ; acci
dit Nam vnde maris ſunt temptacões.
et inclinacões carnis vt cum perſona ẽ
incolumis ſc; quando caro nõ mouetur
nec cogitando nec loquendo de quacum
ꝗ; materia carnali . Tunc quandoꝗ; ſu
bito veniunt motus illiciti ⁊ concupiſcẽ
cie praue . Et ideo tunc oportet caute
vigilare . De hoc Dauid ait. Mirabi
les elacões. i. carnis. Tercium pericu
lum eſt maius ſc; quãdo nauis impigit
in rupe. Jdo vigilãt naute diligẽter. Sic

et nos facere debemus. Nam et hoc con-
tingit qñ ꝑſona non curat de familiaribꝰ
tunc enī nauigat in profundo pelagi ad
portum paradiſi ſed quãdo contrahit fa
miliaritates tunc inpingit in rupe. Quã
do mulier audit de aliquo clerico vel reli-
gioſo ꝙ eſt bonus et deuotus ⁊ dicit cū
iſto habebo familiaritatē. Caue ne inpin
gas ex hoc enī multe naues .i. ꝑſone one
rate ſcʒ p̄cioſis mercibꝰ meritoꝝ ⁊ vtu
tum inpingentes ſic fuerunt ꝑdite. Jdo
Dauid ayt. Ne forte offendas ad lapi-
dem ſcʒ familiaritatis pedem ſuū affec-
tionis. Si ḡ tot ſunt pericula ī mari mag
no huius mundi nobis nauigantibꝰ neceſ
ſaria eſt vigilancia ne vento temptacōis
vel vnda inclinacōnis nec rupe affeccōis
ꝑdamus viaticuʒ. Jdeo vigilemus. nā
hoc conſilium dedit xp̄us diſcipulis ſuis.
dicens Vigilate ne intretis in temptaci
onem. Sp̄us quidem promptus eſt ca-
ro autem infirma. Math. xxv. Secū
da ſimilitudo quare vigilant aliqui timo
re periculi temporalis eſt quando homo
timet inimicos ſuos tempore guerre vel
latrones quãdo homo ſe premunit ad cu
ſtodiendam villam vel caſtra ne capiant
Hoc eciam modo oportet nos laborare
et vigilare. Jdeo xp̄us ait. Jllud auteʒ
ſcitote quoniam ſi ſciret paterfamilias q̄
hora fur venturus eſſet vigilaret vtiqʒ ⁊
non ſineret ꝑfodi domum ſuã Math. xx
iiij. Nota ꝑfodi .i. ſubtus fodi, ꝓpter h̄
ecīa nos debemꝰ vigilare vt dixi. Pro
quo ſciendūʒ ꝙ quatuor capitanei latro
num ſunt modo in breui venturi certiſſi-
me ⁊ neſcimꝰ ſi hodie vel cras. ⁊ ḡ opor
tet diligenter vigilare. Primus capita
neus eſt mors que totum ducit ſecum ni
hil dimittit quantumcūqʒ ſitis diuites.
in morte in vno lintheamine remanebit
Quia dicit Dauid. Homo cum interie
rit non ſumet omnia neqʒ deſcendet cuʒ
eo gloria domus eius. Secundus capi

taneus eſt antixp̄s qui totum ducet ſecū
paucis deuotis de xp̄ianis temporis. Jdo
vigilare oportet in penitēcia quia cito ve
niet et ducet ſecum omnes qui dormiūt
in peccatis. Jdeo dicit apoſtolꝰ ad ephe.
quīto Surge qui dormis ⁊ exurge a mor
tuis ⁊ illuminabit tibi xp̄us. Tercius
capitaneus eſt poſt mortem antixp̄i quia
tunc erit confragracō mundi que nihil di
mittit de elementatis. Et iſte ignis ve-
niet anteqʒ dominus veniet ad iudicium.
Jdeo ait Dauid. Jgnis ante ip̄m prece
det. ⁊ inflammabit in circuitu inimicos
eius. Et ſm̄ ꝙ inuenitur in ſacra ſcriptu
ra tunc ille ignis veniet trā ſactis quadra
gintaquinqʒ diebus poſt morteʒ antixp̄i
Quartus capitaneus ⁊ principalis erit
dies iudicij. Si ergo paterfamilias vigi
lat quando ſcit latrones diſcurrentes q̄ʒ
to magis nos miſeri. Jdeo non dormia-
tis in peccatis ne accidat vobis vt fatu-
tuis virginibus de quibus xp̄us Math
xxv. dicit. Nā quidam nobilis dominus
fecit matrimonium cum quadam nobili
domicella ⁊ inuitauit decem domicellas.
quarum quinqʒ dixerunt multum tarda-
bit dominus venire ſalicʒ ſponſus Jdeo
dormiamus in quiete. Alie quinqʒ dixe-
runt. Vere ſponſus non dedit nobis cer
tum tempus ſui aduentus Jdeo pare-
mus nos vt ſimus parate ⁊ iſte ornarūt
ſe. Media autem nocte clamar factus
eſt Ecce ſponſus venit pulſans ⁊ dicens
Eſtis parate. Tunc dixerunt iſte quinqʒ
Jta nos quinqʒ ſumus parate. Alie au-
tem quinqʒ voluerūt ſe parare ſed ſpon-
ſus cum illis quīqʒ intrauit palacium ſu-
um et clauſa eſt ianua. Deinde venerūt
alie quinqʒ dicētes. Domine domine a
peri nobis. Quibus ip̄e reſpondit. Amē
amen dico vobis neſcio vos. Vigilate
itaqʒ ꝛc. Sic nos omnes ſumus inuitati
ad nupcias regni celorum. Ergo opor-
tet vigilare quia dicitur Math. xxv. Vi

gilate quia neſcitis quando dominus veſ
ter venturus ſit. Et Luc. xij. dicitur. Sit
lumbi veſtri p̄cincti ⁊ lucerne ardentes ī
manib⁹ veſtris. ⁊ vos ſimiles hominibus
exſpectantibus dominum ſuum quando
reuertatur a nupcijs vt cū venerit ⁊ pul
ſauerit confeſtim aperiant ei. Beati ſunt
ſerui illi quos cum venerit dominus inue
nerit vigilantes ſcꝫ ꝑ bonorum operū
exercitacōem quia iſti ſecum intrabūt ad
nupcias. Sed quando xp̄us febre vel a
lia infirmitate pulſabit ad ianuas ſi non
eritis parati non intrabitis. Propter h̄
pro tempore parare ſe oportet ⁊ confi
teri iniurias remittere ⁊ communicare ⁊
ſatiſfacere. Sic homo ornat ſe cum ſpe
culo penitencie vt mulier in ſpeculo in q̊
videntur macule vel defectus in facie cō
ſciencie. qui defectus lauandi ſunt aqua
lacrimarum. Unde corona capitis eſt ī
tencō recta. annuli ſunt v̄tutes. torques
ſunt abſtinēcie. Ideo concludit xp̄us. vi
gilate ꝰ qꝛ neſcitis diem neqꝫ horam.
¶ Dico tercō ꝙ vigilant aliqui nō amo
re lucri nec periculi h̄ per dolorē afflictio
nis corporalis ſicut īfirmi de febre de do
lore ⁊c̄. quia non poſſunt dormire h̄ plā
gūt ſi eis dicatur dormiatis Reſpondēt
Non poſſum o vue o vue ⁊c̄. Sic eciaꝫ
nos vigilare debemus ex dolore contri
cionis peccatorum preteritorum ⁊ tribu
lacione infernalium tormentorum. Si
ex dolore aliquo vnius parue ſpine vel e
ciam vnius pulicis non potes dormire.
Quomodo potes dormire cūꝫ anima ſit
ita vulnerata mortaliter in capite vulne
re ſuperbie. In corde vulnere auaricie. ī
renibus luxurie. In gutture gule. In fa
cie inuidie. ⁊c̄. Ideo ſuſpirare dolere et
plangere nos debemus ad inſtar infirmi.
vt religioſi clerici ⁊ layci. Et tunc quili
bet ſic vigilans ex peccatorum contricōe
poteſt dicere cum Dauid. A voce gemi
tus mei adheſit os meū carni mee. Sub

ditur. Similis factus ſum pellicano ſoli
tudinis factus ſum ſicut nocticorax in do
micilio. Vigilaui ⁊ factus ſum ſicut paſ
ſer ſolitarius ī tecto. Tota die exprobra
bant mihi inimici mei. ⁊ qui laudabant
me aduerſum me iurabant. Quia cinerē
tanqꝫ panem manducabam ⁊c̄. p̄s. c.i.
¶ Nota a voce gemitus mei ⁊c̄. Nam
quando homo ridet caro dilatatur. ſed
quando plorat ſtringitur. Nota ſimilis
factus ſum pellicano ſolitudīs Qui quā
do videt filios a ſerpente venenatos na
turaliter cognoſcit ꝙ non poſſunt viuere
ſine ſanguinis ſui effuſione. ⁊ tunc vul
nerat ſe in pectore ⁊ illum calidum ſang
uinem effundit ſuꝑ eos ⁊ ſic reuiuiſcunt.
vt dicitur in gloſa ordinaria ſuper iſtum
verſum ⁊c̄. Ita de opibus noſtris a ſer
pente inferni venenatis. Factus ſum ſi
cut nocticorax que non videtur ſed ſenti
tur. Ita debet homo abſcondi in domici
lio ſtudij vel oracōnis. Ideo ait Dauid
Vigilaui ⁊ factus ſum ſicut paſſer ſolita
rius in tecto. Saltat enim paſſer de loco
ad locum cantando. Ita peccator debet
ſaltare de peccato ad peccatum plangen
do ⁊ dolendo de quolibet. Item captus
ex criminibus non poteſt dormire ſed vi
gilat ſentenciaꝫ exſpectat dicens Miſer
quid erit de me. Ita eciam nos ex hoc vi
gilare debemus. Certuꝫ eſt ꝙ omnes ſu
mus criminoſi et proceſſus eſt iam fact⁹
Ezechiel. xviij. Anima que peccauerit
ipſa morietur. Filius non portabit iniq̄
tatem patris ⁊ pater non portabit iniq̄
tatem filij. Iuſticia iuſti ſuꝑ eum erit ⁊
impietas impij erit ſuꝑ eum. Si autem
impius egerit penitenciam ab omnibus
peccatis ſuis que operatus eſt. ⁊ cuſtodi
erit omnia precepta mea ⁊ fecerit iudici
um ⁊ iuſticiam vita viuet ⁊ non morieꝰ
Ezech. xviij. Et ſpiritus noſter captus
eſt in fetido carcere corpis exſpectās iu
dicem. Mirum eſt ꝰ quomō poſſumus

dormire in peccatis. Sed q2 non cito cõ
tra malos ꝓfertur ſentencia abſqꝫ vllo
timore filij hominum perpetrãt mala vt
dicit Eccleſiaſtes. viij. Unde ſemꝑ co
gitare debemus quomodo hic pro pecca
tis dignam poſſumus agere penitenciaꝫ.
Sed heu quaſi omnes penitenciam vſqꝫ
ad finem vite differunt cogitantes tunc
agere penitenciam cum hoc tamen vix ſit
poſſibile. vt dicit Auguſtinus in quodaꝫ
ſermone de penitencia Et allegatur in q̃r
to ſentenciaꝝ diſtin. xx. capi. p2io. Dicit
enim ſic ibidem Aug9. Si quis in vlti/
ma neceſſitate poſitus voluerit accipere
penitenciam ꝛ accipit ꝛ mox reconſiliabi
tur ꝛ hinc vadit fateor vobis non illi ne
gamus quod petit. ſed non p̃ſumimus
ꝙ hinc bene exit. ſi ſecurus hinc exit neſcio
penitenciam poſſumus dare ſecuritatem
vero non. Nunquit dico damnabitur.
ſed nec dico liberabitur. Uis ergo a du/
bio liberari age penitenciam dum ſanus
es. Si ſic agis dico tibi quia ſecurus es.
quia penitenciam egiſti eo tempore quo
peccare potuiſti. Si vis agere penitenci/
am quando iam peccare non potes. pec/
cata te dimiſerunt non tu illa. Hec Au/
guſtinus. Et habetur eciam idem de pe/
tencia diſtin. vij. Si quis. Patet ergo
ꝙ fatue faciunt qui iaꝫ in peccatis dormi
unt ꝛ nolunt vigilare in penitencia ſꝫ vſ/
qꝫ ad mortem tardant. Et iam multa fa
ciunt pro corpore ꝛ nihil faciunt pro ani
ma cum tamẽ xp̃s dicat. Quid prodeſt
homini ſi vniuerſum mundum lucretur.
ſeip̃m autem ꝑdat ꝛ anime ſue detrimẽ/
tum faciat. Filius enim hominis ventu/
rus eſt in gloria ſui ꝛ tunc reddet vnicui
qꝫ ſ̃m opera ſua Math. xvi. Ergo opor
tet diligenter vigilare ꝛ preterita pecca/
ta plangere. ꝛ illa preterita iterum nõ cõ
mittere. Unde dicit dominus Luce. xij.
Beati ſerui illi quos cum venerit domi/
nus inuenerit vigilantes. Dico quar/
to ꝙ vigilant aliqui non propter lucruꝫ
temporale nec ꝓpter periculum mundia/
le nec ꝛc̃. ſed propter clamorem vocis
vel alterius rei ſenſibilis ꝛc̃. Ex hoc eciã
nos vigilare debem9 in auribus noſtris
enim continue debet audiri illa vox tube.
Surgite mortui venite ad iudicium que
non ꝑmittet nos dormire. Unde Jero
nimus audiebat iſtam tubã dicebat. Si
ue comedam ſiue bibam ſemꝑ videt̃ mi
hi ꝙ audiam illam vocẽ. Surgite mor
tui venite ad iudiciuꝫ. Sed nos habem9
aures opilatas Ideo non ſentimus eaꝫ
Item debemus audire vocem tube diui/
ne predicacõnis que debꝫ nos excitare ne
dormiamus in peccatis. Ideo precipit
deus p̃dicatori dicens. Clama ne ceſſes
quaſi tuba exalta vocem tuam ꝛ annun/
cia populo meo ſcelera eorum. Iſa. lviij
Hanc voceꝫ audiebat Jeremias qui de
ſe dicit. Senſus cordis mei turbati ſunt
in me non tacebo. quoniam vocem tube
audiuit anima mea clamorem prelij Je
remie. iiij. ¶ Nota ſenſus cordis quia ſẽ
ſus corporis nondum ſentiunt clamoreꝫ
prelij. Non dicit ſolacij que non ita exci
tant hominem ſicut prelij que mouent ſã
guinẽ non ſolum hominuꝫ ſed eciã equo
rum quando tube clangunt fortiter. Ita
eciã de tuba prelij iudicij generalis. vbi
omnia peccata erunt manifeſta omni po/
pulo ſcꝫ toti mũdo. Et iſta bonis cedẽt
ad gloriam eo ꝙ hic egerint penitenciaꝫ
malis autem ad confuſionem ꝑpetuam.
quia ꝑpetua pena punientur ꝓpter volũ
tatem eorũ malam quam hic habuerũt
et vſqꝫ ad mortẽ continuauerũt. Unde
ait Gregori9. ꝛ habetur de penitẽ. diſ. j.
voluiſſent iniqui ſine fine viuere vt ſine
fine potuiſſent peccare ꝛ oſtẽdunt ꝙ pec
care ſemꝑ cupiũt quia dum viuũt nun/
qꝫ peccare ceſſãt. Ad magnã ḡ iuſticiaꝫ
iudicantis pertinet vt nunqꝫ careãt ſup/
plicõ. qui nunqꝫ dũ viuerent voluerunt

eſſe ſine peccato. Hec ille ibidem. Ideo
vigilate in bona vita. Ecce quare dicit
thema. Tu vero vigila in omibꝫ. ⁊ ſic vi
gilauit ſanctus noſter. Cōclude legendā

De aſſumpcōe btē virginis ſmo pri.

Optimā partē
elegit ſibi Maria. Luc. pᷣo
Sicut pn̄s feſtum ⁊ ſolenni
tas eſt aſſumpcōis ꝟginis marie beatiſſi
me ⁊ hoc feſtū eſt finis ⁊ clauſura tocꝰ
vite ꝟginis marie. Ideo de eꝰ vita ē di
cendū ⁊ habebimus nō ſolū ſpeculacōes
intellectuales ſ ecıā inſtructōnes mora-
les. Sed ſi in alijs ſermonibꝫ recurrimꝰ
ad ꝟginē ꝓ impetracōe gracie mltomā-
gis modo recurrendū eſt ad eā. qꝛ de ea
habebimus ꝑdicare vt ſenciamꝰ deuocō
nē. Salutet̄ ꝟgo Maria ⁊c̄. Et reſuā
tur thema. Pro breuiori declaracōe ⁊ in
troductōe materie ſciendū. ꝙ vita huma
na hoīs ſiue mulieris habet tres ꝑtes aſ-
cendēdo gradatim ſcꝫ pᷣa eſt bona. ſe
cūda eſt melioꝛ. tercia ē optia.

Pᷣa vita nature ⁊ iſta eſt tpal' boā
Scda ē vita grē ⁊ iſta ē ſpūal' melior
Tercia ē vita glē ⁊ iſta eſt celeſtis et
optima. Et qꝛ ꝟgo Maria non fuit cō
tenta vt haberet vitā nature ⁊ gracie. ſ
ecıā glorie. Iō de ea dicit thē. Optimā
partē elegit ſibi Maria. Pᷣa pars vi-
te humane dꝛ vita nature. que eſt qꝛdiu
aīa eſt eſſencialiter corꝑi ꝯiūcta ⁊ iſta ē
bona qꝛ effectus ⁊ creatura dei ē qꝛ om
nis creatura dei bona ⁊ nihil reiciendum
ab ea vt dicit̄. j. ad thy. iiij. Scda eſt
vita grē ⁊ iſta eſt melioꝛ ⁊ eſt ꝑ ꝯiuncti
onē ſeu vnionē grē dei cū anima. qꝛdiu
enī gracia dei eſt cū creatura illuīat eius
intellcm̄ ad credendū veracit̄. Inflāmat
volūtatē ad diligendū ſincerit̄. gubnat
oīa menbra corꝑis ad oꝑandū vtilit̄. et
de iſta dicit dauid in ps̄. Deꝰ deus meꝰ
Qm̄ melioꝛ eſt mīa tua ſuꝑ vitas labia
mea laudabūt te. Labia mea ſ incipit cō
ſtructō qm̄ melioꝛ eſt mīa tua ſcꝫ grā ꝑ-
ueniēs ſeu iuſtificans q̄ dicit̄ ſ mīa. Rō
eſt qꝛ non datur meritis creature ſ ſola
dei mīa. Alie autē gracie ſubſequētes vl'
cooꝑātes acquirūtur ꝓprijs meritis. ſ
gracia preueniēs non. Iō dicit melioꝛ ē
mīa tua ſcꝫ gracia ꝑueniēs ſeu iuſtificās
Tercia vita eſt optima ⁊ iſta eſt vita
glorie. Si q̄ratur q̄re dicatur optia. Rn̄
det̄. qꝛ pᷣa vita ſcꝫ nature deꝑditur per
mortē. Itē vita grē pōt deꝑdi ꝑ pecca
tū mortale. ſ vita glē non. qꝛ ex quo aīa
intrat paradiſū ē ita ꝯfirmata ꝙ eſt im-
peccabilis ꝫ iſta vita ē optia. Ergo pau
lus ait. Optimū eſt ei grā ſtabilire coꝛ
Ad hebꝛ. vlti. Ecce tres ꝑtes vite huā-
ne. ꝟgo aūt Maria hūit vitā nature cor
poralē qꝛ ſm aliq̄s doctores. lx. ānis vix
it. Ephyphanus dicit ꝙ vixit. lxxij. Ha-
buit ecıā vitā grē ſpūalis ſuꝑ oēs creatu
ras ſ nō fuit ꝯtēta de hijs ſ cotidie pete
bat vitā glē ⁊ deſiderabat eſſe cū filio in
vita glē ad quā hodie aſſūpta ē. Et de iſ
ta vita dic̄ thē. Optimā ꝑtē ⁊c̄. bonā
vitā tenuit meliorē cuſtodiuit. ſ optimā
elegit. Nō audite qꝛ ꝑ vnā q̄oē quā
vos facit volo ꝯplecti de materiā ꝑdicā
dā qn̄ q̄rit. quō eſt ad ꝓpoſitū thēā ſeu
euāgeliū hodiernū ad ꝟginē mariā cū n̄
loquat̄ niſi de btā maria mḡdaleā ⁊ mar
tha ꝫ videt̄ ip̄tinens ⁊ īꝓprie dcm̄ hodie
Scꝫ rn̄dēdo ad iſtā q̄oē videbit ꝙ erit
tota materia hodierna ī iſto euāgelio di-
co ei ꝙ ſi volūꝰ recipe euāgeliū hodi
ernū ſm intellcm̄ lrālē n̄ eſt ad ꝓpoſitū
ſ ſi volūꝰ ip̄m recipe iuxta intellcm̄ al
legoricū ſm quē ip̄m recipit eccīa hodie
nō ē euāgeliū magꝭ ꝓpriū ꝟgini marie in
tota biblia qꝛ tota vita ꝟgꝭ marie ī eo ꝯ
ꝑhendit̄. Nā ſcdm̄ euāgeliū ad lrāꝫ dic̄
tria de ſcā marta. ſ. de vita actīa ſua ⁊ dic̄
alia tria de maria magdalena de vita ꝯtē
platīa ſ iuxta intellcm̄ allegoricū tangit
ſex ꝟtutes ꝟgꝭ marie glōſiſſiē. Primū

ꝙ euangelium tangit de beata Martha eſt dicens. Intrauit Jheſus in quoddaʒ caſtellum ⁊ mulier quedā Martha nomine excepit illum in domum ſuā. Ecce primum opus vite actiue beate Marthe circa xp̄m. Sed allegorice. Ecce concepcio filij dei quia tunc intrauit Jheſus caſtruʒ huius mūdi rebellis ad ſibi illud ſubiugānduʒ Et mulier quedam Martha id eſt domina ⁊ que eſt maior domina q̄ʒ virgo Maria que accepit eum in domū ſuaʒ ſcilicʒ in vtero virginali. Tria ſunt hic declaranda ⁊ notāda.

¶ Primū quare iſte mūdus dr̄ caſtrū.

¶ Secundū que mulier recepit xp̄m

¶ Tercium in qua domo ip̄m recepit

¶ De primo notanduʒ. ꝙ mūdus iſte dicitur caſtrum ꝓpter condicōnes ⁊ qualitates caſtri inexpugnabilis que ſūt ſeptem. ¶ Prīo ꝙ ſit in alto ſituatum ⁊ in alto monte bene fortificatū.

¶ Secundo ꝙ ſit in circuitu bene muratum de bono muro.

¶ Tercō ꝙ ſit bene vallatū de bōis vallibus ꝓ fundamento.

¶ Quarto ꝙ ſit bene prouiſum de victualibus habundanter

¶ Quīto ꝙ ſit bene ſituatum in colle petroſa inexpugnabili ⁊ ſecuro.

¶ Sexto ꝙ ſit bene ornatum de armaturis ad defendenduʒ

¶ Septimo ꝙ ſit poſſeſſum a ꝑſonis fidelibꝫ. Dico ergo ꝙ omīa iſta erant ī caſtro rebelli huiꝰ mūdi. Primo erat iſte mūdus alte ſituatus ꝑ ſupbiā maximaʒ Jō dauid loquens de habitatoribꝫ huiꝰ caſtri dicit. Supbia eoꝝ qui te oderunt aſcendit ſemꝑ. Scd̄o erat muratū ꝑ auariciam muro de terra qꝛ auari non appetunt niſi terrena. Tercō erat vallatū in circuitu ꝑ luxuriā qꝛ ſicut in valle ꝓfunda cōgregantur immūdicie ſic de peccato luxurie multe corrupcōes ꝯgregant̄ ⁊c̄. ꝓpter quod dicit Augꝰ. vidēs deꝰ tantā labēʒ corrupcōis in huā na natura ꝙ fere .i. ꝑ modicū deſinit incarnari. Quarto erat bene ꝓuiſuʒ ꝑ gulā. Ad phil'.iij. qꝛ̄ deus venter eſt ⁊c̄. Quīto erat bene ſituatū qꝛ eciā erat inacceſſibile ꝑ inuidiam qꝛ ſi aliq̄s requiratur de pace dicet cuʒ q̄ faciā ꝑ corpus meū. Ego dabo ſibi id ē meo inimico innuere. ꝙ tm̄ valet genus meū vt ſuuʒ ⁊c̄. Ecce caſtrū altuʒ. Vn̄ ait ſapiēs. Contēplatus ſuʒ labores hominū ⁊ induſtrias aīaduerti patere inuidie ꝓximi. Eccl̄.iiij. Sexto de armatura ꝑ iram nolentes moueri in opibꝫ penitēcialibus ⁊ meritorijs. videns deꝰ rebellionē huiꝰ caſtri dixit. Oportet ꝙ ego ꝑſonaliter vadā ad faciendū belluʒ. Et ī die incarnacōnis intrauit Jh̄s in quoddā caſtellū .i. mundū ⁊c̄. De iſto caſtro allegorice dixit Jheſus diſcipul' ſuis. Jte in caſtelluʒ ſcʒ expugnate eū cum bōbardis predicacōnis qꝛ contra vos eſt. Math̄.xxj. Et mulier quedaʒ martha noīe. Martha interꝑ̄tatur dn̄a. Nulla eſt domina celi ⁊ terre niſi regina angelorū virgo Maria que excepit illū in domū ſuam ſcʒ in vtero virginali. De iſta domo cantat ecc̄ia. Domus pudici pectoris templū repente fit dei intacta neſciens virū verbo concepit filiū quando ſcʒ dixit. Ecce ancilla dn̄i. Lu.j. Tunc recepit illum in domo ſua. Pateʒ ḡ quō prīa pars euāgelij facit ꝓ virgine Maria

Moraliter hic nota. Nā magna excellēcia fuit ꝟginis marie. qꝛ in domo eius recepit filiū dei In hoc ſibi aſſimilantur q̄ hodie coīcant qꝛ ſicut ipē venit in vtero virginali. Ita ꝓprie venit in hoſtia cōſecrata et ꝑfectiꝰ recipimꝰ nos ip̄m q̄ʒ ꝟgo maria qꝛ ip̄a recepit eū mortalē ⁊ paſſibilē et nos īmortalē ⁊ impaſſibilē ip̄a ſoluʒ ſemel nos autē ſepe. Dicat̄ hic ꝓ informacōe ꝑpli quō dʒ homo eligere .x. l'. xij. feſta ꝑncipalia ad coīcanduʒ Vn̄ ꝯ illos qui nō coīcant ⁊ nō recipiūt euʒ dr̄. In

ꝓpria venit ꝛ ſui eū non receperūt quotq̄t
autē receperūt eū dedit eis ptātem filios
dei fieri hijs q̄ credūt in noīe eius. Joh.j.ca.
Scd̄m opus vite actiue beate marthe oſ
tendit̄ cū dicit euāgeliuꝫ Martha autē
ſatagebat circa frequēs miniſteriū. Nā
qn̄ xp̄s fuit in domo marthe tūc incōtinē
ti martha currendo p̱ domū ꝛ ayt anall'
et ſeruitoribꝫ date panē vinū ꝛ cetera ne
ceſſaria ꝓ refectōe ꝛ tm̄ volebat dn̄o ſer
uire. Sꝫ diceret aliq̄s hoc nihil facit ad
ꝓpoſitū ꝓ virgine maria Rn̄o verū eſt n̄
literaliter ſ; ymo multū ꝓprie allegorice
qꝛ ſicut primū opus marthe facit ꝓ vir/
gine q̄tuꝫ ad incarnacōeꝫ. ita ſcd̄m op⁹
facit ꝓ virgine Maria reſpectu ſue ꝯuer
ſatōis ad filiū dei/poſtq̄ ipm̄ pepit. Di
catur quō v̄go Maria in etate.xv.anno
rū ipm̄ pepit ꝛ non habebat lac. dicūt ei
medici ꝛ bene ꝙ de eadē radice ꝓcedunt
ꝓles ꝛ lac ꝛ mulier q̄ nō ꝯgnouit hoīem
nō hꝫ lac. O dixit Joſep ad mariā ego
vadā ad aliquā mlierē vt det lac puero
ꝛc̄. Sꝫ v̄go maria noluit ſ; flexis genibꝫ
vt dicūt deuoti docto. orādo dixit. pr̄ ꝛ
dn̄e omp̄s q̄ hūc filiū mihi dediſti. vos
q̄ oībꝫ rebꝫ miſtratis ꝓuiſionem aīalibꝫ
in terra. piſcibꝫ ī mari. date mihi lac ꝓ fi
lio vr̄o ꝛ incōtinenti de⁹ pr̄ de celo miſit
lac ſibi. De h̄ eſt eccīe auctas q̄ cātat ne
ſciēs mr̄ v̄go virū pepit ſine dolore ſal/
uatorē ſcloꝝ ipm̄ regē angeloꝝ ꝛc̄. Ec
ce quō ipſa ſatagebat vt ſuiret xp̄o. Itē
ſeruiuit ſibi eciā in alijs mltl. nā ſcimꝰ q̄
ta ſeruicia faciūt mr̄es filijs ī veſtiēdo ꝛ
ſilibꝫ. ꝛ qꝛ nō poterat bene calefieri ꝓpt̄
frigus poſuit in p̄ſepio vt ab aīalibꝫ cale/
fieret. Itē pectinare lauare qn̄ fuit exul
in egipto filādo ſuendo ꝓuidebat ſibi fi/
lio ꝛ ioſeph ſeniori. Iteꝫ qn̄ xp̄s ibat ad
p̄dicandū v̄go Maria ſeq̄bat̄ ſmones
ſuos ꝛ cū erāt in aliq̄ loco ipa parabat fi
lio refectōeꝫ. Ecce q̄ martha.i.dn̄a ſata
gebat circa frequēs miſteriuꝫ. Jō cātat

hodie eccīa in p̱ſona v̄gl' marie. In habi
tacōe ſcā coraꝫ ipo miniſtraui Ecci.xxiiij
Moralit̄ nota nōne videt̄ vob̄ mag ex
cellencia recip̱e xp̄m in domo ꝛ miſtrare
ſibi. iſtā grāꝫ poteſtis hr̄e p̱ ſilitudinem
ꝓpriam qꝛ qn̄ amore ꝛ hōre xp̄i recipitl
paup̱es ꝛ p̱ſoās bōe vite poteſtl dr̄e ꝙ
recepiſtis xp̄m in domo vr̄a ꝛ qn̄ datis
et miſtratis paup̱i poteſtis dicere. Ego
miſtraui xp̄o De hoc ē auctas xp̄i. Amē
dico vob̄ qd̄ vni ex minimis meis feciſtis
mihi feciſtis ſcꝫ paup̱ibꝫ. Math.xxv.ꝛ
in die iudicij qn̄ xp̄us laudabit miſericor
des dicet. Eſuriui ei ꝛ dediſtis mihi mā
ducare ꝛc̄. Rn̄debūt dn̄e qn̄ vidimus
te eſurientē ꝛ rn̄debit. Amē dico vobis
q̄diu feciſtis vni ꝛc̄. Et dare negatiuā
paup̱i eſt dare negatiuā xp̄o. pꝫ ibidem
qn̄ dicet xp̄s mal' in die iudicij. diſcedite
a me maledicti ꝛc̄. Rn̄debūt dn̄e qn̄ te
vidim⁹ eſurientē ꝛc̄. Rn̄debit illis di.
Amē dico vob̄ q̄diu nō feciſtis vni de
minoribꝫ hijs nec mihi feciſtis ꝛ ibūt hij
in ſuppliciū eternū. Math.xxv. Ter
ciū opus vite actiue beate marthe oſ̄dit̄.
cū dr̄ Martha martha ſollicita es ꝛ tur
baris erga plurima. Ad lrāꝫ beata mar
tha erat multū ſollicita de ſeruicō xp̄i vi
debat̄ ſibi enī ꝙ inter oēs de domo nō fu
iſſent ſufficientes q̄ ſollicitabat ancillas.
famlos ꝛ famlas ꝛc̄. Allegorice illd̄ eſt
ꝓprie ꝓpriū v̄gini marie qꝛ ſicut p̄muꝫ
opus beate marthe facit ꝓ virgine maria
ꝓ incarnacōe. ꝛ ſcd̄m ꝓ ꝯuerſacōe. Ita
iſtud terciū in xp̄i paſſione ī qua martha
id eſt dn̄a fuit ſollicita. O quis poſſet ex
primere ſollicitudineꝫ eius ꝛ turbacōem
quā habuit in filij paſſione. Prīo v̄go
maria fuit ſollicita de ſaluacōne humani
generis ſed qꝛ ſciebat non alio modo fac
turam niſi per mortem ignominioſaꝫ filij
ſui turbabatur ex maternali cōpaſſione.
et erat quaſi inter duas molas quando
videlicet ipſa cogitabat ꝙ nullus homo

poterat ſolui a vinculo peccatoꝝ nec a ca
thenis dyaboli niſi filiusſuus ligaret̄ a iu
deis ꝛc̄. Ecce turbatō. Itē ſciebat nullū
hoīem poſſe euadere illā durā ſniam dā
nationis eterne que dabit̄ in iudicio. Di
ſcedite a me maledicti ꝛc̄ niſi filius ſuus
xp̄s fuiſſet morti ſniat⁹. Iō turbabat̄
¶ Itē erat ſollicita ne aliq̄s ſuſpenderet̄ in
furca inferni ꝫ qꝛ nō poterat fieri niſi pri⁹
fili⁹ ſu⁹ ſuſpenderet̄ in furca ligni ꝛc̄. Iō
turbat̄. Itē erat ſollicita qꝛ nullus pote-
rat ſepari a ſocietate dyaboli. Sed non
poterat fieri niſi prius filius ſu⁹ aſſociare
tur latronib⁹. Et ecce turbatio. Itē erat
ſollicita ut hōies exules a pādiſo celeſti
poſſent intrare ſed ecce turbatio qꝛ nō po
terat fieri niſi prius filius ſu⁹ exularet̄ de
iehr̄m ꝛc̄. Itē erat ſollicita ꝙ hoīes habe-
rent coronā glīe ſed ecce turbatio qꝛ fili⁹
ſuus prius erat de ſpinis coronand⁹. Itē
erat ſollicita qꝛ hoīes nō poterāt habere
vitā eternā ſed ecce turbatio. qꝛ ut eam
haberet oportuit filiū ſuū mori ptꝫ ergo q̄
re dicit Martha martha .i. dn̄a dn̄a ſol-
licita es ꝛ turbaris erga plurima. ¶ Mo
ralit̄ iam audiuiſtis ſollicitudinē ꝛ turba-
tionē virginis marie in hoc ipſam imitari
debem⁹ qd̄ fit p̄ pn̄iam in q̄ hō hꝫ ſollici-
tudinē ꝛ turbatōnē. ſollicitudinem qꝛ per
pn̄iaꝫ acq̄rit̄ glīa eterna ſed turbatōnē qn̄
ex ieiunio vel alio dolet caput vel ſto-
machū. Itē ſollicitudo in diſcipulis vel
aliis penis quib⁹ euadet diſciplinas ꝛ pe
nas inferni ſed turbatio ſeq̄t̄ qn̄ ſentit in
corp̄e plagas ꝛc̄. Ois aūt diſciplina in
p̄nti quidē videt̄ nō eſſe gaudii ſed me-
roris poſtea aūt fructū p̄cioſiſſimū exci-
pietis p̄ eam ad Hebre. xii. diſciplina dr̄
oīs pn̄ia ptꝫ hic tota vita actiua virgīs
marie. Modo videam⁹ de vita cōtem-
platiua virginis marie q̄m habuit p̄fectiſ
ſime ꝛ ſignat̄ p̄ magdalenā d̄ q̄ dicit euā
geliū hodiernū tria. ¶ Primū maria ſe-
dens ſecus pedes dn̄i audiebat verbum
illi⁹. Ecce vita contēplatiua. Modo vi
deam⁹ iſta ſi faciūt p̄ virgine maria Di
catur hic quō v̄go maria ſciebat ꝙ ih̄us
fili⁹ ſu⁹ ab inſtanti cōceptōis habuit tan
tā ſciam q̄ntā hꝫ nūc in celo ꝛ iſta ē do-
ctrina generalis oīm doctoꝝ in theologia
Cogitate ergo quō xp̄s fuit ſex vel. vii.
annoꝝ quō virgo maria faciebat ip̄m ſe
dere in aliq̄ cathedra vt dicūt aliqui ſin-
gulares doctores ꝛ maxime deuoti beate
virgini ꝛ ip̄a ponebat ſe ad ei⁹ pedes cre
datis ꝙ xp̄s dicebat ſibi ꝙ poneret ſe iux
ta eū ſed ip̄a ex hūilitate noluit finalit̄ di
cebat ſibi fili mi dicat̄ mihi aliq̄ rn̄debat
matri placet mihi. Quid vultis ꝙ dicaꝫ
vobis. Et virgo ait fili mi deſidero ſcire
glīam aīaꝝ btāꝝ quō ſtabūt poſt vr̄am
aſcēſionē. Si erūt ad dextrā vr̄am in ce
lo vel ad ſiniſtrā. Itē ſi erunt infra ange
los vel ſupra. Et ih̄s rn̄dit Mater mea
nec ſic erit nec ſic ꝫ de oīb⁹ fiet vna cōgre
gatio qꝛ tūc ē vnū ouile ꝛ vn⁹ paſtor.
Dicat̄ quō xp̄s dixit virgini ꝙ ſūt nouē
ordines ſiue nouem platee ſm̄ Iohem
Apoca. xvi. Prīa platea aſcendēdo eſt
angeloꝝ ꝛ in iſto ordine collocabuntur
penitentes qui de peccatis ſuis p̄ opa pe-
nitentialia ꝛc̄. Secund⁹ ordo eſt archā
geloꝝ quoꝝ princeps eſt gabriel ille ma
ter mea qui nunctiauit vobis meam in-
carnationem ꝛ in iſto habitabunt miſeri
cordes deuote perſone O dixit virgo ma
ria o in q̄m bono puncto ſunt nati qui fa
ciunt miſericordiā ¶ Tercia platea ē p̄n
cipatuū ꝛ ſic de aliis reſpice in ſermone
oīm ſanctoꝝ qui incipit merces veſtra ꝛc̄
Cogitate ꝛ racionabiliter ꝙ virgo vo-
luit ſcire in quo ordine collocaretur. Et
reſpondit chriſtus mater mea quia vos
ſuper omnes eſtis dignior. Ideo ſuper
omnes eritis collocata ad latus meum ꝛ
omnes tam anime q̄ȝ angeli veſtro obe-
dient imperio. Ideo cantat eccleſia hodie
pluries. Exaltata es ſcā dei genitrix ꝛc̄

Alia die petijt a filio de pena ſcire dāna-
toꝝ ⁊ ſocietatē quā hñt cū demonibꝫ. ⁊
ihūs īndit mr̃ mea ſicut ſunt in celo no-
uē ordines angeloꝝ. ita ſunt in inferno
nouē carceres damnatoꝝ. Et qꝛ maius
pctm̃ fuit in ordine ſeraphinoꝝ. Jõ illi q̄
ceciderūt de illo ordine ſunt in ꝓfundiori
carcere ⁊ hñt maius tormentū incenſum
et in iſtū carcerē vadūt blaſphematores
dei. Secūdꝯ carcer aſcendēdo ē illoꝝ
angeloꝝ de ordine cherubin ⁊ in illo va-
dunt infideles ⁊ xp̄iani ī fide dubitātes
et p̄ſumptuoſi intellectꝯ ⁊c̄. Terciꝯ car-
cer eſt thronoꝝ ibi collocanť q̄ vſurpant
eccleſiaſtica bñficia ꝑ ſymoniā ⁊c̄. Quar
tus eſt dñationū ibi. vadūt mali dñi et
iniuſti rectores cōitatū ⁊c̄. Quintꝯ ē vir
tutū ibi vadunt vindicatiui ⁊c̄. Sextus
eſt prīatum ibi vadūt impatientes infir-
mitatibꝫ vel al's ⁊ recipiūt maliciā cōtra
deū. Septimꝯ eſt p̄ncipatuū ibi vadunt
crudeles vſurarij ⁊ latrones ⁊ bōa mor
tuoꝝ retinentes. Octauꝯ ē archangelo-
rū ibi vadūt indeuoti q̄ nolūt audire miſ
ſam nec ſermonē. Nonus ē angeloꝝ ibi
vadunt impenitentes. Ecce. quomodo
ihūs declarauit mr̃i ſue ea q̄ ſūt ī alio mun
do q̄uis euāgeliū hoc nō dicat tñ creden
dū ē pie. Maria ergo ſedens ſecus pedes
dñi ⁊c̄. O ſi aliq̄s fuiſſet in illo ꝓlamen
to q̄lis cōſolatio ei fuiſſet. Et alia die di-
xit virgo maria fili mi exquo mihi decla-
raſtis gl'iam btōꝝ ⁊ penā dānatoꝝ nūc
dicetis aliq̄d de purgatorio. Et ihūs imo
mr̃ mea exquo vultis ſcire purgatoriuꝫ
hꝫ tres carceres ſm̃ tres cōditiones per-
ſonaꝝ ibi pñiaꝫ cōplentiū. vide in ſermo
ne defunctoꝝ. Jtē alia die dixit de pue-
ris ſine circūciſione decedentibꝫ ⁊ modo
ſine baptiſmo ⁊c̄. Ecce vita cōtempla-
tiua audire verbū dñi. Ego mō p̄dican-
do teneo vitā actiuā ⁊ dum ſtudebā cō-
templatiuā. Et vos q̄ deuote auditiſ ſer-
monē facitis vitā contemplatiuā. ergo

Beati qui audiūt verbū dei ⁊ cuſtodiūt
illud Luc. xi. ⸿ Scd̃m opus vite cōtem
platiue btē magdalene ē qꝛ qñ martha
erat ſollicita de xp̄i ſeruicio dicebat mar-
tha ſorori ſue iuuetis me ⁊ magdalena
fecit aurē ſuā ſurdā. Jõ dixit xp̄s non ex
impaciencia ſed dicit glo. ꝙ videbať mar
tha ꝙ om̄es de domo nō fuiſſent ſufficiē-
tes ad xp̄i ſeruiciū. Sed btā magdalena
dimittebat actiua opa vt vacaret cōtem
platōni. Sic virgo maria in xp̄i aſcen-
ſione qñ vidit filiū eleuari a terra ⁊ ſenci
ebat aīas ſanctoꝝ rogauit filiū vt aſcen-
deret cū eo. Et xp̄s ſibi dixit mater mea
vos ꝑ aliq̄d tp̄s tenebitiſ locū meū cōſo
labitiſ fratres meos ap'los q̄ in dubijs ad
vos recurrent. Ex illa die vita btē marie
fuit contēplatiua iſto mō. Nā quolibet
die viſitabat loca ſcā p̄mo nazareth ī ca
mera vbi filiū dei concepit cogitādo quō
fuit ab angelo ſalutata ⁊ cōtemplando ſi
milia flebat ⁊c̄ Deinde ibat bethleem v-
bi ip̄m ꝑpit vbi venerunt reges orien-
tis. Deinde ad templū vbi. xl. die obtu-
lit eū. Deinde ad locū baptiſmi. deinde
ad deſertū vbi ieiunauit. deinde ad locū
paſſionis ⁊ ſepulchri. xij. annis vixit poſt
xp̄i aſcenſionē ſm̃ alios. xxiiij. ⁊ quolibꝫ
die viſitabat iſta loca ⸿ Queſtio eſt hic
cōtra iſtā viſitatōem qꝛ dicit beatꝯ Am
bro. ꝙ btā maria nō erat vagabunda ne
q̄ ad publicū veniens ſed quieta domi a
mans ſecū habitare hoc in libro de virgi
nibꝫ. Quō ergo dicit hyſtoria ꝙ viſita-
bat p̄dicta loca. Cōcordantia bona ē iſta
ſuſtinēdo vtrūq̄ ꝙ iſta viſitatio erat q̄-
libet die. vt dicit hyſtoria ſed erat ſpūa-
lis ⁊ contemplatiua ⁊ non recedebat de
domo vt dicit btūs Ambro. ſed ibat ſpi
ritu. O benedicta ꝑegrinacio ⁊ ſine ꝑi-
culo de qua ap'lus ad Gal'. v. Si ſpiritu
viuimus ſpiritu ⁊ ambulemus. Dicatur
contra homines ⁊ mulieres quia peregri
nando frangunt ſibi collum et efficiuntur

ꝑiores quia aliquotiens vadunt virgi-
nes forte ⁊ caſte redeunt meritrices. Di-
catur de mulieribꝫ euntibꝫ romā tꝑe in-
dulgentie ⁊ dormientibꝫ om̄es ſimul in
ſtraminibꝫ multe corrūpunť ⁊ violanť.
vt dixit hoſpita magiſto Vincentio etiā
vltra ꝑicula corꝑalia multa ſunt ꝑicula
aīaꝝ religioſis ⁊ clericis euntibꝫ irlm qui
nō pn̄t dicere officiū nec miſſam. Ideo
ſpūaliter fiet illa ꝑegrinatio hodie ⁊ quo
libet die poteſtis ire nazareth ad camerā
vbi filiꝯ dei fuit incarnatus ⁊ ſic de alijs
locis. Terciū opus vite contemplatiue
beate magdalene ⁊ illud qđ dicit thema
et optimā ꝑtem elegit ſibi maria. Ecce
hic hyſtoriā hodiernā Dicať quō poſtꝗ̄
tranſierūt .xij. anni ſm̄ alquos .xxiiij. vgo
ſemel orabat d. O fili tot anni ſunt ꝙ ſū
inter iudeos ⁊ apl'i ſunt ꝑ mundū diſꝑer-
ſi. Iō recipiatis me vobiſcū ⁊ flebat. hic
xp̄s dat deſideranti ꝑadiſum. exemplū
in matre ſua qꝛ vult ꝙ ꝑadiſus ardenter
deſidereť nā ſtatim apparuit ſibi angelus
gabriel ſalutans eam ⁊ portans ramum
palme ⁊ tanta erat claritas angeli ꝙ vir-
go eū ſubito nō cognouit. Ideo petijt eiꝯ
nomē. Ramus ille ſignificabat victoriā
quā virgo habuit de mūdo ꝑ humilita-
tem. de dyabolo ꝑ pauꝑtatē de carne
ꝑ puriſſimā virginitatē. Dicať quō pe-
tijt duo. primū ut apl'i fuiſſent in ſua ſe-
pultura. ſcōm qđ nullus dyabolꝯ fuiſſꝫ
in ſuo obitu non credatis ꝙ eos timeret
ſed ꝓpter horrorē hoc fecit. qꝛ tāta mala
faciūt ſicut de rege q̄ non ꝑmittit ꝙ ho-
mo criminoſus veniat coram eo non ꝙ
eū timeat ſed eum abhorret ⁊ virgo ma-
ria obtinuit qꝛ oēs apl'i ibi cōgregabanť
virtute diuina. Dicať quō ꝓplus admira-
bať qn̄ apl's ab eoꝝ aſpectibꝫ amouebať
ꝑ nubē ⁊ inuenerūt ſe oēs ad portā vir-
ginis dicentes adinuicē q̄re congregauit
nos dn̄s. Nota hic bn̄ legendā Et Io-
hānes q̄ primo venerat dixit eis rōnem

ꝙ ꝓpter obitum virginis marie. Et pau-
lus ⁊ dyoniſius fuerūt ibi vt dicit Dyo-
niſius ⁊ Ierotheꝯ. Dicať quō ꝓceſſiona-
liť bini ⁊ trini exhibuerūt virgini reuerē-
tiā. ꝑmo petrꝯ ⁊ andreas ⁊c̄. Et virgo
maria cū magna leticia recipiebat eos di-
cēs cuilibet ſeruiciū qđ fecerat xp̄o filio ⁊
penas q̄s paſſi erant ſpecialiť btō paulo
di. o paule in tali loco fuiſtis captꝯ ꝓ fi-
lio meo ⁊c̄ ⁊ dū ſic loq̄reť vgo adeſt xp̄s
ſalutās mr̄em d. Aue bn̄dicta q̄ vitam
cōcepiſti ⁊ gl'iam inueniſti. Ad quē vir-
go ꝑatum cor meū deꝯ ꝑatū cor meū.
In capite libri. ſ. ꝑdeſtinatōis ſcriptū eſt
de me vt facerē volūtatē dei mei. Dica-
tur quō ſalutabať a ſanctis angelis ⁊ bea-
tis q̄ cū xp̄o venerāt vt dicūt q̄dam

Et q̄ſtio ē ſi iſtud gaudiū ē maiꝯ alijs
gaudijs. nā magnū gaudiū fuit annūtia-
tionis in q̄ facta fuit mr̄ dei ⁊ natiuitatis
et apparitōis ⁊ reſurrectōnis ⁊c̄. Reſpō-
deať ꝑ ſimilitudinē de pulchra puella ſi-
ue domicella q̄ multū gaudet qn̄ tractať
de ea vt habeat virū ſed plus gaudet qn̄
deſponſať ⁊ plꝯ qn̄ iam deſponſata a ſuo
ſponſo viſitať ⁊ plus qn̄ ſponſus mittit
ſibi iocalia ꝑcioſa magis qn̄ ſponſo dať
magnū officiū in domo regis ſuꝑ omīa
gaudebat plus in die annūtiationis de q̄
multū etiā gauiſa fuit virgo maria. Nā
de deſponſatione tractabať in die con-
ceptōis b. vgis ⁊ ī die natiuitatꝭ manife-
ſtata. Sponſalia vero ī die apparitōis in
p̄ntia triū regū. Sponſus ſuus viſitauit
ſponſā mr̄em ſuā ī die reſurrectōis. Ac-
cepit officiū ī curia celi empirrei ī die aſcē-
ſionis miſit ꝑcioſiſſima iocalia ī die pen-
thec. ſꝫ hodie ē dies nuptiaꝝ qn̄ ſine dolo-
re ⁊ pena tradidit aīam ſuā ī manibꝫ filij
et miſtri. i. angeli pſallentes ꝑcedebant ⁊
ſic ducta ē ad domū ſpōſi ad gl'aꝫ ꝑadiſi
n̄ ſolū ī aīa ſꝫ xp̄s pꝯ eā ſuſcitauit ⁊ ī cor-
pe ⁊ ī aīa viuit ⁊ regnat ieternū ꝙ opti-
mā ꝑtē elegit ſibi maria. Dicatur hic

moꝛalit᷑ quõ quilibet dꝫ deſiderare iſtam gl'iam. Non ſim⁹ vt beſtie q̃ reſpiciũt ſo/lũ terrã. ſed de⁹ fecit nos rectos ut pͣdi/ſum deſiderem⁹. Jõ dauid ait. Queãd/modũ deſiderauit ⁊c̃.

De aſſumptione btẽ virginis Marie.

IN ciuitate ſã ctificata ſil'r requieui Eccle. xxiiij. vl' p̃t hoc v̾bũ dicere a nima qñ intrat pͣdiſum Jn ciuitate ſan/ctificata ſil'r requieui ⁊ maxime maria

Pꝛo introductione ⁊ veniendi ad mate/riã p̄dicandã oꝫ declarare q̃ eſt iſta ciui/tas ſanctificata. Et dico ꝙ ẽ gl'ia pͣdiſi. Nõ ãt ꝙ gl'ia dicat᷑ ciuitas eſt iſta qꝛ re/cte eſt edificata ad modũ nobiliſſime ciui tatis irl'm tp̄e ſalomonis in q̃ erant tres clauſure aſcendendo Jnfra p̄mã laciozẽ mozabant᷑ laboꝛatoꝛes ⁊c̃. Jnfra ſecun dã altioꝛẽ ſtabant nobiles milites ciues et ꝓplxe ⁊ pſone q̃ nõ laboꝛabãt mani/bus ſuis. Jnfra terciã altiſſimã ſacerdo/tes ⁊ leuite ⁊ ibi templũ erat ⁊ domus regis Recte illa ciuitas erat edificata ad modũ pilei ſeu mitre pape vbi etiã ſunt tres coꝛone ⁊ figurabãt clauſure gloꝛiaꝫ pͣdiſi vbi ſunt tres ierarchie angeloꝝ q̃/ſi tres coꝛone. Jnfra p̄mã ſtant peniten/tes digne ſcꝫ cũ angelis archangelis et p̄ncipat⁹ q̃ lꝫ peccauerũt tñ ꝓ tp̄e redie/runt ad deũ ⁊ fecerũt pñiam ⁊ compan tur laboꝛatoꝛib⁹ qꝛ laboꝛe pñie gl'aꝫ dei habuerũt. Jnfra ſc̄dam altius vadunt ⁊ habitãt iuſti p̄ſidentes ⁊ boni p̄lati q̃ nõ intrarũt p ſymoniã. Et qñ ſũt intus ver bo ⁊ exẽplo paſcũt oues. Etiã dñi tp̄a/les impatoꝛes reges ⁊c̃ ⁊ cõitatũ recto/res q̃ pl⁹ curãt de iuſticia q̃ꝫ de ꝓprio ho/noꝛe ⁊ ſuis redditib⁹ cõtẽtant᷑ tales va/dũt i ſc̄da ierarchia cũ ptãtib⁹ virtutib⁹ et dñatõib⁹. Jn tercia ierarchia. ſ. thro/noꝝ cherubinoꝝ ⁊ ſeraphinoꝝ habitant

illi q̃ tenuerũt vitã ap'licã ⁊ aſſiſtũt deo et nõ curãt de reb⁹ tp̄alib⁹ pꝫ ḡ quõ gl'ia pͣdiſi ẽ oꝛdinata vt ciuitas irl'm Auctas d̾ h̾ Jrl'm q̃ edificat᷑ ut ciuitas ⁊c̃ p̃s cxxi Nota cui⁹ p̃ticipatio ei⁹ in idip̃m. Jn ci uitate irl'm ñ oẽs videbãt faciẽ reg. h̾ ñ ſic ẽ i pͣdiſo qꝛ oẽs ſiue d̾ pꝛima ierar chia ſiue de ſc̄da ⁊ de tercia videbũt deũ facie ad faciẽ. Jõ dic̃. Cui⁹ p̃ticipatõ e⁹ in idip̃m. i. i eãdẽ rẽ. ⁊ iõ dic̃ ſãctificata. i. in ſc̄itate cõfirmata. Jn h̾ mõdo null⁹ q̄n tũcũq̄ ſc̄ũs fuit q̄n peccauerit xp̄o v̾gie maria except'. Jõ iſta eccl'ia militãs ñ d̾r ſc̄ificata. i. ſc̄itate cõfirmata. Sꝫ i pͣdiſo in illa eccl'ia triũphãti oẽs ſũt ſc̄ificati. i. i ſc̄ificatõe cõfirmati qꝛ impeccabiles ſũt vt virgo maria Auctas ois q̃ relict⁹ fuerit in ſyon ⁊ reſiduus ⁊c̃. Jſa. iiij. Aia q̃ con digne ſatiſfecit de pctis qñ ingredit᷑ gl'iaꝫ p̃t dicere. Jn ciuitate ſc̄ificata requieui ⁊ virgo maria h̾ dicere potuit pꝫ thema. Notaui. v. in aſſumptõe virgis marie ad quaꝝ ſil'itudinẽ aĩa btã etiã aſcẽdit ꝓpter q̃d aĩa p̃t dicere thema p̄dictũ. Jn ciuita te ſc̄ificata ⁊c̃. Nõ tñ dico ꝙ poſſit aſcen dere ad tantã gl'iam ut virgo maria. Pri ma cõditio ſeu ſil'itudo q̃ fuit i virginis aſ ſumptiõne fuit cũ virgo ardentiſſime deſi deraret videre filiũ ſuũ ⁊ eſſe cũ eo. Et fleret. xp̄s miſit ſibi angelũ gabrielẽ q̃ ſp̄ fuit nũcius xp̄i ad mr̄em ⁊ reuerent᷑ eaꝫ ſalutauit d. Suſcipe ſalutes a deo. Aue bñdicta tẽplũ dñi archa vite regina pa/diſi. Ecce fili⁹ vr̃ vult cõplere deſideriũ vr̃m ab hinc ad tres dies aſcenderis ad eũ qꝛ iã tota curia parat᷑ ad recipiẽdũ vos Unñ dicit Alb'. ſup m̃ſſus ẽ ꝙ btã v̾go p̄ſcauerit moꝛtẽ ſuã arguit p̄ locũ a mino ri qꝛ btõ iohãni euãgeliſte h̾. petro ap'lo et plurib⁹ alijs reuelatio fuit facta de obi tu eoꝝ. ergo a foꝛtioꝛi btẽ virgini q̃ mr̄ fuit dñi. vide i alberto m'ta pulchra de aſſumptione. Nota hic quare dabat ſibi tres dies ad p̄patõeꝫ. cũ v̾go ſp̄ fuiſſꝫ p̄ ata ire ad pͣdiſũ Cant. iiij. Tota pulcra

es amica mea ⁊c̄. verbū eſt ſpūs ſancti ad mariā virginē. Quare ergo dedit ſibi tres dies ⁊c̄. Rn̄deo ꝙ tres dies fuerūt ſibi cōceſſi non ꝓ ſe ſed ꝓ aploꝝ ⁊ alioꝝ cōſolatione. Scḋo ꝓ exemplo nr̄o ⁊ inſtructione. Primꝰ dies erat ꝓ apl'oruꝫ conſolatione q̄ erant ꝑ mundū diſpſi in ꝑdicatione euangelica cū magnis tribulationibꝫ qꝛ ꝑdicabāt doctrinā tam nouā altam ⁊ non amplius auditā. Secūdꝰ dies erat ad ꝯſolationē mulieꝝ qꝛ iuncte fuerant virgini marie ſi ſubito virgo fuiſſet aſſumpta fuiſſēt nimis deſolate ⁊c̄. ¶ Tercius dies fuit ꝓ cōſolatione aliq̄rum virginū q̄s nutriuerat ad dei ſeruicium ⁊c̄. Ita iuxta hanc ſilitudinē ſed ex alia rōne dat deus tres dies ꝑparationis aīe deuote. Tres dies ſunt opa pn̄ialia ſiue ſacramētalia ſcꝫ cōfeſſio .cōio. extrema vnctio ⁊ dicūtur dies qꝛ in quolibet ope daꝛ̄ claritas gratie. ¶ Primꝰ dies eſt cōfeſſio que maxie in fine ē fienda eē generalis de oībꝫ pctīs nō ꝙ ſit neceſſitatis ſed ē vtilis. Rō qꝛ confeſſiones que fiunt in ſanitate multotiens fiūt ſine contritione. Itē qꝛ eſt dubiū ſi confeſſoꝛ poterat abſoluere ſꝫ i fine q̄libet cōfeſſoꝛ ꝑt de oībꝫ abſoluere. Et qn̄ hō ſe reputat morituꝝ deſpiciat mundū ⁊ hꝫ cōtritōem ¶ Secundus dies ē cōmunio etiā ſi illa die celebrauerit adhuc ē cōicandū ſꝫ eſt. tn̄ n̄ ex necc̄tate faciēdū ſꝫ cōgruitate. Rō qꝛ naturaliter nullus ꝑt celū aſcendere Joh. iij. Nemo aſcendit in celū ſcꝫ naturaliꝛ̄ vel v̄tute ꝓpria niſi q̄ deſcēdit de celo ⁊c̄ ſꝫ v̄tute xp̄i oꝫ nos aſcendere. Jḋo dicaꝛ̄ viaticū. Dicaꝛ̄ miraculū de Hugone de ſancto victore qn̄ in cōione dixit Aſcēdat filꝰ ad p̄reꝫ ⁊ ſpūs ad eū q̄ creauit illum exſpirauit ⁊ hoſtia aſcēdit ¶ Terciꝰ dies ē extrema vnctio q̄ dr̄ dies ꝓpter claritatē gr̄e q̄ daꝛ̄ v̄tute eiꝰ qꝛ remittūꝛ̄ pctā venialia ⁊ culpe mortalium oblitaꝝ ⁊ aliq̄ntulū de pena ſm̄ deuotōnē recipientꝪ vt dicūt doc. ſup q̄rto ſnīarū Et iſta rōne allegorice dicit ſcriptura Deꝰ hebreoꝝ vocauit nos ut eamꝰ viā triū dieꝝ ⁊ in ſolitudine ⁊ ſacrificemus dn̄o deo nr̄o ne forte accidat nobis peſtis aut gladꝰ Exoḋ. v. Nota deus hebreoꝝ .i. trāſeuntiū iuxta hebraicā interꝑtatōem ſcꝫ ab hac vita migrātiū vocauit nos ſupple ād gliaꝫ vt eamꝰ viā triū dierū i ſolitudine .i. in morte q̄ dr̄ ſolitudo. qꝛ nullꝰ vellet aliū aſſociare nec filꝰ patrē nec ecōuerſo. Tres ſūt cōfiteri coīcare et vngi qꝛ in his hō ſacrificat ſe deo. Ne forte accidat peſtis aut fames ignis .ſ. inferni ⁊ dānationē. aut gladꝰ .i. purgatorij pēa ⁊ tūc aīa btā q̄ ſic fecit ꝑt dicere i ciuitate ſanctificata ⁊c̄. ¶ Scḋa ſilitudo ſeu cōditio q̄ fuit in v̄ginis aſſumptione quia oēs apl'i ⁊ multi alij ſcī ⁊ ſcē fuerāt in obitu v̄ginis marie cōgregati legētes i circuitu p̄s. q̄re ſꝫ qꝛ v̄go non indigebat iſtis. Rn̄deo ꝙ ad exēplū nr̄m qꝛ qn̄ ꝑſona laborat in extremis dꝫ hr̄e circa ſe bonas ⁊ ſcās ꝑſonas q̄ legant p̄s ⁊ xp̄i paſſionē ut ꝯfortēt ſpm̄ reducēdo ad memoriā xp̄i paſſionē ⁊ tūc necc̄ie ⁊ multe aīe i illo paſſu ꝑduntꝛ̄ maxie ex pn̄tia carnaliū amicoꝝ .ſ. filioꝝ ⁊c̄. qꝛ venit vxoꝛ plorādo ⁊ retrahit aīam a deo. Idē de filijs di. O miſeri quid facie mꝰ ⁊c̄ ⁊ tātus eſt amoꝛ patris ſeu mr̄is ad filios ꝙ tūc cogitabit infirmus q̄d erit de ipſis ſcꝫ filijs Ideo ē bona conſuetudo ne ſint p̄ſentes qꝛ multi licet fuerint bōe vite tn̄ ſunt ex hoc in ꝑiculo. Et ꝑ oppoſitū multi fuerūt male vite q̄ in fine ex pn̄tia ſcāꝝ ꝑſonaꝝ ſaluanꝛ̄. patꝫ hic moraliꝛ̄ q̄re beata v̄go voluit pn̄tiā ſanctaꝝ ꝑſonarum ad exemplū nr̄m qꝛ ꝓ ſe non indigebat Ideo dicit ſcriptura in requie mortui requieſcere fac memoriam eius ⁊ conſolare illū in exitu ſpiritus ſui Eccl'. xxxviij. Nota requieſcere fac memoriā eius. ſꝫ q̄re plus dicit de memoria q̄ꝫ de alijs po

entijs Rñſio qꝛ principalis temptatio
dyaboli eſt tunc inducere ad deſꝑationē
et pñtat pctā memorie dicendo quō tu
potes credere ꝙ tā grauia pctā tibi remit
tant̃ ⁊ ſaluet̃. Si nos tā nobiles creatu
re ꝓ vno ſolo pctō ſupbie dānauit eter/
nalr̃ deꝰ q̇d faciet vobis ꝓ mult̃. Jdō
tu qui feciſti hoc ⁊ hoc q̇d erit de te. Jdō
eſt neccīa paſſio xp̄i ſiue memoria paſſio/
nis xp̄i ⁊ cōfortatio ſpūs dicēdo recor/
damini qm̄ deus miſericors ē ⁊c̄ ⁊ quā/
do talis aīa intrat ꝑadiſū pt̄ dicere in ci/
uitate ⁊c̄. ¶ Tercia ſilitudo ſeu condi/
tio fuit ꝙ in obitu virginis marie xp̄s ꝑ/
ſonalr̃ deſcendit de celo cū oī multitu/
dine angeloꝝ ⁊ ſcōꝝ ipm ⁊ mrēm ſuam
aſſociantiū. Si dicat̃ ⁊ quō poterant re/
cipi in camera virginis dicat̃ quō angeli
et bti virtute glie hn̄t poſſe occupandi et
replendi vnā domū ciuitatē ſeu regnum
intm̄ ꝙ nihil aliud poterit ibi recipi tanta
eſt coꝝ virtꝰ ⁊ ptās nō eni ſunt circum
ſcriptie in loco. Et qn̄ fuerūt in camera
xp̄s inuitauit mrēm ut vos inuitatis fili/
os vr̄os ⁊c̄ dicēs ei. Veni electa mea ⁊
ponā in te thronū meū qꝛ cōcupiuit rex
ſpēm tuā. Tūc virgo ſicut ſine corruptō
ne concepit ⁊ ſine dolore ꝑpit. etiā ſine
dolore aīaꝫ in manibꝫ filij ſui tradidit. qꝛ
dicit Albertꝰ ⁊ in collecta hodierna can
tat̃ nec tn̄ mortis nexibꝫ deprimi potuit
q̄ filiū tuū dn̄m nr̄m de ſe genuit ⁊ nexꝰ
ibi ponit̃ ꝓ dolore mortis vt dicit ad lō
gū Albertꝰ ſupmiſſus eſt ⁊ angeli ince
perunt cantare. Hec eſt filia ierl̃m ⁊c̄. Si
milr̃ de aīa ſancta fit licet nō in tanto ho
nore ſemꝑ eni in obitu ſancte ⁊ deuote ꝑ
ſone de celo venit xp̄s oñdens ſe aīe bo/
ne. q. d. Venite ad me oēs q̇ laborati et
onerati eſtis ⁊ ego reficiā vos Math.
xi. Jta ꝙ ſemꝑ xp̄us venit in morte aliq̄
modo de p̄dictis Auc̄tas. Si abiero ⁊ p̄
parauero vobis locū. Jterū venio ⁊ ac/
cipiā vos ad meipm̄ ⁊ vbi ſū ego ⁊ vos

ſitis Joh. xiiij. Quanta humilitas ē ipiꝰ
xp̄i. Nam terrenꝰ rex p̄mittit coqnariuꝫ
ad parandū ꝓ ſe. ſed rex celi ipſemet vo/
luit p̄cedere ad parandū nobis locū. Et
poſt iteꝝ veniā glo. ſcꝫ in morte. Jtem
veniūt angeli etiā ꝑentes ⁊ filij parui di
cat̃ qn̄ laborant in extremis aīe angelus
bonus ſubito ad eā venit ut eā ad celuꝫ
ducat. vnde tūc magnū ē gaudiū in celo
et quilibet deſiderat ire ⁊ adducere aīam
illam iuxta illud Ecce ego dn̄e ⁊c̄ Jſa.
vi. Jdē de filijs paruis q̇ ſūt ī celo qn̄ ꝑ
cipiūt ꝙ coꝝ pr̄ vel mr̄ ſūt in extremis
petūt a xp̄o ut poſſint aſſociare aīam illā
etc̄. ⁊ vos ploratis ī coꝝ morte cū eēt
magis gaudendū qꝛ xp̄s rex recipit filiū
vr̄m ⁊ regina maria filiā vr̄am ⁊c̄. Di/
cat̃ d̄ q̄dā muliere ad quā deſcēderūt om
nes filij ⁊ adduxerūt cū alijs āgel̃ aniam
mr̄is eiꝰ ī celū. De iſta ſocietate dic̄ ſcri
ptura Ecce quō cōputati ſūt int̃ filios ⁊c̄
Sap. v. Et ſic aīa pt̄ dicere in ciuitate
ſanctificata ⁊c̄. ¶ Quarta cōditio q̄m no
taui in virginis aſſumptōne ē ꝙ in ſuo a/
ſcenſu demones fugerūt ⁊ eā tenere nō
potuerūt. Nā magna via ē hinc vſqꝫ ad
celū ⁊ ibi ꝑiculoſꝰ. paſſꝰ dicat̃ qn̄ demo
nes ceciderūt de celo aliq̇ ⁊ pauci deſcen
derūt ad infernū ad cruciādū aīas. Aliq̇
ſūt inter nos ad temptandū. Sed totus
cumulus remanſit in aere vbi ſtabunt vſ/
qꝫ ad diem iudicij ⁊ ſunt tot ut attomi.
Nam beatus Anthonius vidit in reue/
latione ꝙ multe anime volentes intrare
celum ſiue aſcendere ibi rapiebant̃ ad in
fernū ducebantur. Sed quando viderūt
demones tantā ſocietatem ⁊ chriſtū ani/
mā virginis portantem fugerunt ⁊ ad h̄
facit ꝓphetia Dauid. Exurgat deus ⁊ diſ
ſipentur eius inimici ⁊ fugiant qui ode/
runt eum ⁊c̄ vſqꝫ in leticia. Similiter nō
dico equaliter de anima deuota. Nam
dicere demones potuerunt poſtquam
virgo maria tranſiuit iſti non potuimus

reſiſtere ſed de cetero videbimus quis
tranſibit ſed qñ aīa btā aſcēdit cū ſocieta
te angeloꝝ parentū ⁊ amicoꝝ demões fu-
giūt ⁊ aīa cognoſcit eos q̄ eā temptaue
runt ⁊ dicet forte o traditor leuiathan
tu temptaſti me de ſupbia . ſꝫ grā dei me
inuit ⁊ feci pniaꝫ. Et tu ꝓditor mãmo-
na d̄ vſura furto rapina. Idē d̄ aſmodeo
qui tēptat de luxuria. Et beelzebub de ī
uidia belphegor de gula. balberit de ira a-
ſtaroth de accidia. Et ſic aīa trāſit ⁊ por-
tat̄ ab angel'. auctas ad ħ factū ē ut mo-
reret̄ mēdic⁹ ⁊ portaret̄ ab angel' nō dic̄
ab angelo in ſingulari ī ſinū abrahe Luc.
xvi. Et p̄t dicere aīa ī ciuitate ſcīficata ſi-
milit̄ ⁊c̄ ¶ Quinta ſilitudo ſeu cōditio ē
ſollēnitas q̄ v̄gini marie fuit facta intrā-
do celū empireū in q̄libet ierarchia ⁊ in
quolibet ordine angeloꝝ. iā videl' ꝙ ma
gnū feſtū fit regib⁹ nouit̄ venientib⁹ ī re
gnū ſuū ⁊c̄ nihil ē reſpectu honoris in ce
lo. nec poſſet lingua explicare ſꝫ intellectu
alit̄ cōtēplare. Iō cātat eccīa. Exaltata
es ſcā dei genitrix ſup choros angeloꝝ ad
celeſtia regna Sil'r mō dico eq̄lit̄ de aīa
btā qñ intrat celū empireū ſancti angeli
cū magna leticia recipiūt eā angeli ⁊ ſan-
cti reſpiciūt ꝑ feneſtras ⁊ ibi ſūt palacia
corꝑalia de materia celeſti ⁊ ſalutāt aīaꝫ
et gaudent qñ aīa intrat. q2 pauce intrāt
Et ſicut ſponſa in die nuptiaꝝ vadit to-
ta verecūda ad eccīam. Et ſicut bñ placꝫ
ſibi illa verecūdia. Ita tunc aīa ſancta ⁊
in q̄libet ierarchia cantat̄ vna melodia q̄⁹
dam cātilene cōtinentis tres verſiculos
ſꝫm qđ aīa facit tria ut ſaluet̄ ¶ Primuꝫ
qñ dimittit pctā ⁊ malas ſocietates iſtō
eſt ꝑncipiū bone vite ꝓpter hoc in p̄ma ie
rarchia cantat̄ aīe trāſeunti felix dies. fe-
lix hora. felix tp̄s. felix mora in q̄ pctā di
miſiſti. Et aīa facit oīb⁹ reuerētiā dicēs
Non nobis dñe non nobis ſed noī tuo
da gloriā ¶ Secūdū opus poſtq̄ȝ dimit
tit pctā accedēdo ad xp̄m. cōfitendo pec
cata. cōicando. audiendo miſſas. ſermões
ꝓpter hoc cantat̄ ſibi in ſcđa ierarchia. ſe-
cundus verſus. Felix dies. felix hora. felix
tp̄s. felix mora in qua xp̄o adheſiſti. Ter
ciū opus eſt pſeuerare finalit̄ ī bona vi-
ta q2 al's nihil valeret inꝑe ⁊c̄. Iō ī ter
cia ierarchia cantat̄ felix dies felix hora fe
lix tp̄s felix mora in qua curſū cōpleuiſti
Et ſic vadit vſq3 ad cathedrā xp̄i qui de
manu ſua coronat eā auctas Iuſti inꝑ-
petuū viuēt ⁊ apud dñm ē merces eoꝝ
et cogitatio eoꝝ apud altiſſimū. Iō acci
piēt regnum decoris ⁊ dyadema ſpei de
manu dñi Sapiētie. v. Cogitate quale
gaudiū ē in celo ſup vno pctōre pniam
agente Multomagis pniam complente
Luce. xv. Et p̄t dicere aīa in ciuitate ſan
ctificata ſilit̄ ſcꝫ virgini marie requieui

¶ De ſancto Bartholomeo

Vos amici mei
eſtis Ioh. xv. Sicut totum
officiū ⁊ ſollēnitas hodierna
eſt beati Bartholomei Ita etiā erit ⁊ ſer
mo. Et ſi placet deo habebimus multas
doctrinas ad inſtructiōem vite nr̄e ⁊ ī for
mationem aīaꝝ. Sed prius ſalutetur
virgo Maria. Cōiter oſtendit̄ in eccle-
ſia ⁊ declarat̄ ꝙ inter omnes ſanctos qui
fuerunt a principio mundi ſunt ⁊ erūt ex
cellentiores ⁊ maiores ī ſanctitate ⁊ ma
gis illuminati ipi apoſtoli. Et eſt bona
ratio que eſt iſta. Quilibet chriſtianus in
dubie credit ꝙ chriſtus eſt principiū fon
tale totius ſanctitatis ⁊ perfectionis. Iō
q̄ȝdiu ſancti⁹ ſiue p̄cedentes xp̄m ſiue ſe-
quentes fuerunt chriſto proximiores tā
to fuerunt ſanctiores . digniores ⁊ excel
lentiores . quia erant iuxta principium
fontale totius ſanctitatis . Et quia apo-
ſtoli ſimul fuerunt cum eo ſtantes cōme
dentes ⁊c̄. Iō maiorē ſanctitatem ha-

buerunt. ¶ Dicat hic ordinatio mundi
ſm digitos manus quoꝝ medius ē lon-
gior. Cogitetis ꝙ digitus longior ſit ple
nitudo tpis in quo miſit deus filiū ſuum
etc̄ ad Gal. iiij. quia tunc credit mundū
fuiſſe pleniorē hoībus q̄m vnq̄ fuerit. ⁊
in pncipio mundi fuerunt pr̄iarche ſancti
et pfecti Deinde ꝓphete. Et quia erant
iam xp̄o ꝓpinquiores. Ideo ſanctiores ſ
tm̄ ꝙ dixit de⁹. Ego de⁹ qui apperui A-
braham yſaac ⁊ iacob ⁊ nomen meū a-
donay non indicaui eis ſcꝫ patriarchis
Exod. vi. Nota nomē meū adonay id ē
eſſentie ⁊ ꝓuidentie. Et inter ꝓphās io-
hānes fuit ſanctior ⁊ fuit circa pncipiū
fontale ſcꝫ xp̄m quē digito oſ̄dit ⁊ ipm
baptizauit intm̄ ꝙ de eo dixit xp̄us. In-
ter natos mulierū ⁊c̄. Et loquit de pa-
triarchis ſanctis Nō credatis ꝙ maior
ſit apl'is ſed ꝓphetis ⁊ ſanctis veteris te-
ſtamenti quibꝫ a xp̄o compant qn̄ dixit
Inter natos mulierū ⁊c̄ ꝓpter hoc dicit
Luce. vij. Dico eni vobis maior int na-
tos mulieꝝ ꝓpheta iohāne baptiſta nēo
eſt patet ⁊ compabat pmis ſanctis De
inde venit pncipiū fontale totius ſancti-
tatis ih̄s xp̄s. Et illi qui cū eo fuerūt cō
medentes ⁊c̄ receperunt maiorē digni-
tatē ſanctitatem ⁊ illuminationē. Ideo
apl'us ad Ro. viij. Nos ipi pmicias ſpi
ritus hn̄tes glo. ſcꝫ tpe pus ⁊ ceteris ha
bundantius. Deinde venerunt martires
ſancti ⁊ benedicti ſed nec in tanta ſancti-
tate vt apl'i. Deinde cōfeſſores. Ex iſta
rōne Johannes qui de antiquis ſanctis
xp̄o fuit ꝓpinquior ⁊ conuenienter ſanc-
tior fuit ſingulariter amicus xp̄i Joh. iij.
Amicus ſponſi ſcꝫ Joh. qui ſtat ⁊ au-
dit gaudio gaudet. Et apl'i qui de donis
ſanctitatis fuerunt pmi ⁊ ſimul cuꝫ xp̄o
fuerunt ſanctiores ⁊ magis amici xp̄i di-
cit ph'us ꝙ amicus eſt alter ipe. Jō di-
cit xp̄us ad apl'os thema vos amici mei
eſtis patet thema mō reſtringendo iſtaꝫ

materiā vl'em de oībus apl'is ad beatum
bartholomeū. Inuenio ꝙ ꝓpter tria ha-
buit amiciciā dei que tria ſi volumus ha-
bere erimus ſibi ſimiles non dico equa-
les. Nam in eo fuit.
¶ Primo ſpiritualis oratio
¶ Secundo vniuerſalis ſubiectio
¶ Tercio martirialis afflictio
Propter qd̄ dicit xp̄s btō bartholomeo
ſingulariter ⁊ nobis generaliter vos ami
ci mei eſtis. ¶ Dico pmo ꝙ beat⁹ bar-
tholomeus habuit amiciciā ſpecialē cum
xp̄o p ſpūalem orationē Nō nam reſpi-
ciendo colloquendo ⁊ conuerſando ami
cicia ⁊ amor generat inter duas pſonas.
Iſta tria fiunt in deuota ⁊ ſpūali oratio-
ne in qua pmo reſpicit ⁊ contemplatur
xp̄s a capite vſq̄ ad pedes Primo quō
caput ſpinis coronatū fuit. aures que au
dierūt vitupata ⁊ blaſphemias ⁊ ſic de
alijs ⁊ ſic amor diuin⁹ intrat in cor reco
gitando tantā pulchritudinē noſtri amo
ris ſic deturpatā ⁊c̄ ¶ Secūdo colloquē
do raciocinando dicendo dn̄e parcatis
mihi ego ſum in tali peccato ſeu defectu.
Ideo dn̄e iuuetis me ⁊ ſic intrat amor.
¶ Tercio cognoſcendo contemplando
quō xp̄s ſedet in menſa eternitatis dor-
mit cū eo cōtemplando requiē xp̄i. Iſto
modo habet amicicia cū xp̄o de hoc ſcri-
ptura. Qui diligit cordis mundiciā ꝓpt
grām labioꝝ ſuoꝝ habebit amicum regē
Prouer. xxij. Mundi cordis ē ſeparia
mūdanis negocijs ⁊ orationi cōtempla
tioni vacare ita fecit btūs bartholome⁹.
Audita ſingularia de eo ꝙ de nullo alio
legit. Nam ita erat deuotus ꝙ dicit hy-
ſtoria ꝙ orabat centies flexis genibꝫ per
diem ⁊ centies p noctē. Si ergo ex ora-
tione conſequit xp̄i amiciciā aliqs igitur
b. bartholome⁹. Sed quō itelligit ꝙ cē
ties in die ⁊c̄. Dico ꝙ ſic intelligit. Nā
x. excellentie legunt de deo q̄ eſt vnus in
ſubſtantia ⁊ trinus in pſona ⁊c̄ ſcꝫ

ꝛc. ſcꝫ Potencia
Sapientia
Bonitas
Creatio
Gubernacio
Redēpcio
Gloꝛificatio
Condēpnacio
Purificatio
Et iudicatio

Et q̄libet iſtaꝝ excellenciaꝝ habet decē effect⁹ ⁊ decē decies ſunt centū ⁊ ꝑpter iſta cencies in die flectebat genua. Dicat̄ practica quō ꝑus ſignabat ſe ſigno crucis ⁊ oſtende quō ſe ſignare debent aſſignan do rōnes. Deinde contēplat̄ ¶ Primū effectū potēcie dei totū mundū ſuſtinēs ⁊ poſt dicebat oꝛōnē a xp̄o oꝛdinatā ſcꝫ pat̄ nr̄ ⁊ ſurgebat. deinde iteꝝ flectebat genua ⁊ ſignabat ſe qꝛ crux xp̄i clauis eſt paradiſi vt ait Raban⁹. Et ſicut q̄ vult camerā intrare opoꝛtet aperire ꝛc. Ita d̄ celo ⁊ cogitabat ꝙ oēs creature ſunt ni-chil reſpectu diuīne maieſtatis ⁊ poſt dice bat pr̄ nr̄ ⁊ ſic de alijs. Ecce q̄re dicebat cencies flectebat ī die ⁊ nocte etiā totiēs Si g̊ ſpūali ex oꝛōne creatura p̄t aſſequi xp̄i amiciciā ergo ⁊ beat⁹ Bartholome⁹ ꝛc. poſſum⁹ dicere ꝙ eſt amic⁹ dei recoꝛ-dans de xp̄i verbo opoꝛtet ſupple q̄ vult eſſe amic⁹ dei ſemꝑ oꝛare ſcꝫ mane ⁊ ſe-ro ⁊ nō diſcedere opoꝛtet nos cencies in die ꝛc. Moꝛalit̄ non opoꝛtet nos oꝛare cencies ī die ꝛc. ſed decies q̄nqꝫ de die ⁊ q̄nqꝫ de nocte nō curādo de effectib⁹ illis ſ contēplando illas decē excellencias

¶ Primo ſignādo ſe ⁊ purificādo coꝛ co-gitando potenciā dei q̄ de nichilo cuncta creauit ⁊ q̄n̄ ſencies coꝛdis dulcedinem dicas pr̄ nr̄ ꝛc. ¶ Scd̄o cogitādo eius ſciam quō oīa ſcit ⁊ videt ⁊ nihil latet eū nec abſcondet̄ ab eo ⁊ ſic dicat̄ ſcd̄m pat̄ nr̄. ¶ Tercio de bonitate qꝛ quicq̄d fecit amoꝛe hoīm fecit qꝛ ipſe nō indigebat ce lo ⁊ terra ⁊ ſic de alijs ¶ Quarto creacio nem oīm in diuerſis gradib⁹ generib⁹ ꝛc ¶ Quinto gubernacionē q̄modo ꝓuidet omnib⁹ de victu veſtitu ꝛc. nec deficit nec ſupereſt in capite anni ꝛc. ¶ Sexto re-dempcionē quia ne aliq̄s ſibi credens ⁊ obediens ſuſpendat̄ in inferno voluit ſuſ-pendi ꝛc. ¶ Septimo gloꝛificacionē in aīa ⁊ coꝛpoꝛe beatis in die iudicij ꝛc. ¶ Octauo condēpnacōnē cū quanto rigo-re damnat ip̄nitentes ⁊ ex hoc venit ti-moꝛ coꝛdis ꝛc. ¶ Nono purificacionē aīmaꝝ in purgatoꝛio ꝛc. ¶ Decimo iu dicacionē iudicij general' in q̄ erunt boni ad dexterā mali ad ſiniſtrā ꝛc. Ecce q̄re de ſanctis p̄dicant̄ v̄tutes vt recipiant̄ in exemplū. Ideo ait dauid in. p̄s. Iubilate p̄mo. Benedict⁹ deus q̄ non amouit oꝛa cionē meā ⁊ miſericoꝛdiā ſuā a me. gloſa Auguſtini. Non amoueat̄ a te oꝛō tua ⁊ non amouebit̄ a te miſericoꝛdia diuina.

¶ Dico ſcd̄o ꝙ beat⁹ Bartholome⁹ ha-buit amiciciā dei ꝑ vniuerſalē ſubiectio-nem quia omnib⁹ p̄ceptis dei fuit obedi-ens. Ideo xp̄us ait. vos amici mei eſtis. Si feceritis q̄ ego p̄cipio vobis ꝛc. Io-hānis. xv. Si dicat̄ ꝙ fuit obediens decē p̄ceptis nō eſt magna laus. quia omnes tenemur obedire. Reſponſio ipſe fuit obe diens p̄ceptis decē ⁊ conſilijs ⁊ etiā mā datis apoſtolicis quia oīa ſeruauit que p̄ cepit xp̄s apoſtolis dicēs Euntes in mū dū vniuerſum p̄dicate euuangeliū omni creature Marci vltimo. vbi xp̄s oſtendit locū. vbi eſt p̄dicandū ſcꝫ in mundū vni-uerſum nō ſolū in vna villa ciuitate ſeu ꝓ uincia. Recte dedit eis modū quē tenet ſol q̄ quādo exit illuminat calefacit ⁊ fa-cit fructificare totū mundū non quieſcit in vno loco ꝛc. Scd̄o oſtendit materiā p̄dicandā cū dicit euuangeliū non autem virgiliū ſeu ouidiū. quia poete dāpnati ſunt. Ideo eoꝝ doctrine neminē ſaluant licet aurib⁹ placeant ꝛc. Si dicat̄ ⁊ nun-q̄d poſſum⁹ p̄dicare vetus teſtamentum quia d̄t p̄dicate euuangeliuꝫ. Rn̄deo ꝙ q̄ p̄dicat bibliā nō p̄dicat niſi euuangeliū quia vetus teſtamentū nihil aliud q̄m eu uangeliū figuratū ⁊ in nouū teſtamentū expreſſatū. Et iſta ſunt verba dei q̄ con uertunt gentes ⁊ tangunt coꝛda. Ideo

Vetus teſtamentum quid ſit

apoſtolus ad Roma. pmo. Non erubeſ-
co pdicare euuangeliū ſcȝ figuratū vel ex
preſſatum. Uirtus enī dei eſt in ſalutem
omni credenti. ¶ Tercio oſtendit qui-
bus pſonis eſt pdicandū quia oī creatu-
re nō ſolū xpianis ad conſolandū aīas ſ;
cōuerſis iudeis agarenis qꝛ vtus dei eſt
in ſalutē omni credēti. Iſtud pceptū op
time ſeruauit beat⁹ Bartholome⁹. Dica
tur qmodo poſt recepcionē ſpūſſcī incc-
pit pdicare in ihrlm vbi multos cōuertit
Deinde per iudeā ⁊ ſic pdicando iuit q-
uſqȝ puenit ad vltimā indiā. ¶ Scdm
pceptū xpi ad apoſtolos fuit de bello O
in quali bello ibāt aplī. Moderni pdica
tores venerūt in tpe pacis pdicare inter
xpianos ſ; apoſtoli int infideles ⁊ philo-
ſophos predicabāt doctrinā altiſſimā no
uam. Sicut de trinitate īcarnacōe de xpi
paſſione de ſacmento altarī diſputantes
cū phis ⁊c. Militabāt contra naturā q
dat infirmitates cōtra demones ⁊ contra
mortē ſuſcitando mortuos curando in-
firmos expellēdo demones hos iuſſit xps
pdicare infirmos curare mortuos ſuſcita
re leproſos mundare demones eicere.
¶ Mathei. x. Ad practicā de bello beati
Bartholomei. Nota ꝙ poſtqȝ pdicauit
de trinitate ſcȝ ꝙ eſt vn⁹ deus in eſſencia
⁊ trin⁹ in pſonis. Statim phi contra ar-
guebant multiplicatī ſuppoſitis. i. indiui-
duis neceſſe eſt vt eſſencie multiplicent.
Beat⁹ Bartholome⁹ rñdebat dicēs hoc
verū eſt in creaturis ſ; non in creatore ad
quē phi nō puenerūt. Et ad pbandum
ſuſcitabat vnū mortuū dicens ſicut tres
pſone diuine ſunt vn⁹ deus Ita aīa ⁊ cor
pus ⁊ vita ſint vnum in te ſurgas ⁊ mor
tuus ſurgebat. Idē poſtqȝ pdicauerat de
incarnacōne phi dixerūt contra finiti ad
infinitū nō eſt pporcio eqlitatis vel men-
ſurabilitatī ſcȝ per menſurā vel equalita-
tem ſ; eſt pporcio cauſalitatī ⁊ hoc eſt ne-
ceſſe quia pmū pncipiū infinitū eſt cauſa
finiti ⁊c. ad probandum iſtam veritatem

Multiplicatis ſup-
poſitis in diuiduis nec
eſt ut eſſentia
multiplicentur

finiti ad infinitum
non ē proportio equali-
tatis vel menſuralita-
tis ſ; ē menſurans
vel equalitatem ſed ē
proportio cauſalitatis et
hoc ē nec quia primum prin-
cipium infinitum ē cauſa
finiti ⁊c

curabat leproſum vel ſurdum ⁊ cetera.
Idem de paſſione chriſti ne ſibi creden-
tes ⁊ obediētes ſuſpenderent in furca īfer
ni ⁊ phi contra arguebāt dicētes fruſtra
fit p plura qđ poteſt fieri p pauciora Cū
ergo de⁹ ſolo verbo pt ſaluare qd opor-
tuit eum pati ⁊c. Rñdeo ꝙ regula habet
verū ꝙ fruſtra fit ⁊c. ſi ita bene fiat. Et ad
pbandū hoc curabat mutū. Idē de ſacra
mento altarī qđ fuit magne difficultatī
ad credendū phis dicentib contra locus
⁊ locatum debēt pporcionari vt patet in
qrto. phoꝝ. Rñdeo ait beat⁹ Bartholo
meus hoc ē verū naturalit ſ; iſtud ē ſupra
naturalit ad pbandū curabat infirmū ⁊c
patent bella q tangit xps in dicta auctori
tate Mathei. x. Nos miſit xpus ⁊c.
¶ Terciū pceptū xpi qđ dedit aplis fuit d
paupertate Mathei. x. Nolite poſſidere
auꝝ neqȝ argentū neqȝ pecuniā in zonis
veſtrī neqȝ perā neqȝ duas tunicas neqȝ
calciamēta neqȝ virgā cū iſta paupertate
cōuertebāt gentes dicebāt enī gētes qđ
volunt iſti a nobis ⁊ alij dixerūt ſalutē
noſtrā qrunt ⁊ nō pecuniā. Dicat hic mi
raculū qđ fecit in india de curacōe filie re-
gis a demonio ⁊ quō rex miſit ſibi tot pe-
cunias ⁊ nihil voluit inde recipere. Dicat
qmodo cōuertit regē ⁊ oēs de illa ciuitate
Ecce bellū ſuū. Ita ſi nos modo eſſem⁹
boni ⁊ nō diligerem⁹ tm̄ bona tpalia nō
ſolū xpiani ſ; infideles conuerterent ſ; qꝛ
ſum⁹ male vite. Nō ſolū infideles nō cō
uertunt ſ; xpiani perdūt fidē Dico tercio
ꝙ beat⁹ bartholome⁹ habuit amiciciā xpi
per martirialē afflictionē p martiriū enī
hō acquirit amiciciā dei p̄ꝛ nr̄. Abraham
tēptatus ē ⁊ per multas tribulacōnes p
batus amic⁹ dei effect⁹ eſt. Judith. viij.
Nota qtuor martiria bti Bartholomei
que ponunt a qtuor autenticī doctorib
Dicat pmo quō p⁹ conuerſionē polemij
regis aſtrages frater polemij miſit mille
hoīes armoꝝ ad capiendum beatū Bar-
tholmeū ¶ Primū tormentū quod ſibi

tedit fuit fuſtiū ceſis fortiꝰ ꝙ miraculuꝫ erat quia nō moriebatᷣ ⁊ in quolibet ictu dicebat Jheſus optima medicina ē iſta. Jſtud tormentū ponit beatꝰ Ambroſiꝰ. ¶ Secūm tormentū ad maiorē ſui penā fuit quia crucifixus verſis pedibꝫ in altuꝫ Et iſtud ponit dorotheꝰ magiſter ¶ Tercium. poſtꝗ̄ fuit a cruce depoſitus fuit excoriatus cogitate penā. Jſtud tormentū ponit theodorꝰ intantū ꝙ dicunt aliqui ꝙ cū pelle in collo p̄dicabat. ¶ Quartū tormentū eſt ꝙ fuit decapitatꝰ iſtud tormentū ponit hiſtoria. Si ergo ex martiriali afflictōne quis efficitur amicꝰ dei igitᷣ maxie beatus Bartholomeꝰ. Moraliter ſi volumꝰ intrare paradiſū oportet ꝙ in hijs q̄tuor tormētis ſimus ſimiles beato Bartholomeo. ¶ Primo vt ſimꝰ fuſtibus ceſi nā qn̄ aliquis in aliq̄ ſtatu malo diu vixit ⁊ emendat ſe ſtati ꝓ oblocutionibꝫ fuſtibus cediᷣ. Dicatᷣ de quolibet quādo aliquis cōuertiᷣ ad deū ⁊ incipit bonā vitam ſtati veniunt fuſtiū ceſores de hoc ait apoſtolus. Omnes q̇ pie volunt viuere in xp̄o iheſu p̄ſecutionē pacientᷣ Scda ad Cor. iij. Scdo oportet vt ſimꝰ crucifixi. Crux ſignat pn̄iam quā debēmꝰ ſuſtinere. Ad galathas. v. Qui xp̄i ſunt carneꝫ ſuā crucifixerūt Tercio oportet vt ſimus excoriati ſi habetꝭ pellem leoninā ſup̄bie ⁊ vanitatꝭ humiliemini. Jdē de auaris ſi habent pellē vulpinā oportet excoriari reſtituendo vſuras ⁊ illis dolor eſt ſꝫ oportet reſtituere vſuras ⁊c̄. Job. ij. pelleꝫ ſcꝫ male vite vſure luxurie ⁊c̄. ꝓ pelle ſcilicꝫ aīe. Et cuncta q̄ habet homo dabit pro anima ſua ⁊c̄. Quarto oportet decapitari caput vnde venit omneꝭ maluꝫ quod eſt ſuperbia ⁊ p̄ſumpcio quādo homo ſuperbit ⁊ p̄ſumit de vanitate ſua ſcīa vel ingenio ergo oportet decapitari quoniā iniciū omnis peccati eſt ſuperbia Eccleſiaſtici. l.

¶ De ſancto Auguſtino. Sermo

Lucerne arden

tes in manibꝫ veſtris. Verbū iſtud habetᷣ textualiter. Luce. xij. Et officialiter in euangelio p̄ſentꝭ ſolēpnitatis. Sicut ſcitꝭ hodie per totū mūdū in ecclīa dei fit feſtū illiꝰ magni doctoris ⁊ glorioſiſſimi doctoris beati Auguſtini epi. Etiā de eo erit ſermo nr̄ p̄ſens maxime qꝛ ſi placet i ſua vita inuenimꝰ multas bonas materias ſpeculatiuas ⁊ morales. Sed vt deꝰ det nobis ſuā g̃ciā habūdātiſſime. Saluteᷣ v̄go maria ⁊c̄. ¶ Pro breui delaracōne verbi ꝓpoſiti ⁊ materie p̄dicande introductione. Sciendū ꝙ in ſacra ſcr̄ptura virtutes infuſe q̇bus deus dator v̄tutū ſanctificatꝭ aīas humanas dicuntᷣ lucerne ardētes. Rō qꝛ ſicut camera obſcura ⁊ tenebroſa illuminatᷣ ⁊ pulchrificatur lucernis ardentibꝫ. Sic camera conſcīe humane illuminatᷣ ⁊ pulcrificatᷣ cōtra tenebras ⁊ turpitudines pctōꝝ v̄tutibꝫ a deo infuſꝭ quādiu autē hō eſt in pctīs ⁊ in mala vita domꝰ conſcie ē obſcura ⁊ tenebroſa ſꝫ qn̄ deus accendit in ea lucernas v̄tutum efficiᷣ clara ⁊ pulchra ⁊ tunc deꝰ eā vult inhabitare. vnde ait. Delicie mee eſſe cū filijs hoim ſcꝫ in conſcīs illuminatꝭ. ꝓuerbioꝝ. viij. Sicut verbi grā conſcīa p̄ſone vane ⁊ pompoſe ⁊ ſuperbe tenebroſa eſt ⁊ habitacio demonū. Sed qn̄ placet creatori ꝙ illuminatᷣ lucerna v̄tutis humilitatis cordialis dimittendo pompas ⁊ vanitates ⁊c̄. tūc eſt pulchra ⁊ clara ⁊ ē habitacio dei. Jtē p̄ſona auara camerā conſcientie habet obſcurā plenā pulueribus quia nō curat niſi de terrenis bonis ſꝫ qn̄ a deo accendiᷣ in ea lucerna v̄tutis paupertatis ſp̄ūalis efficiᷣ clara ⁊ pulchra. quia licet habeat multas pecunias de bono iuſto non tamen ponit in eis ſpem nec cor ſed manus recipiendo neceſſaria alia diſtribuit egenis. Jtē perſona luxurioſa camera eius cōſcientie nō eſt niſi domus porcoꝝ ſꝫ quādo a deo accendiᷣ lucerna v̄tutis caſtitatꝭ corporalis eſt clara ⁊ pulchra ⁊c̄. Jdē de perſona inuidioſa vt ha

beat officiū regimen ⁊c̄. eius conſcientia
eſt camera dyaboli quia inuidia dyaboli
mors intrauit in orbē terrarū. ſ; quādo ac
cenditur lucerna v̄tutis dilectionis fra-
ternalis efficit̄ pulchra ⁊ clara. Idē de
perſona guloſa excesſiue comedēdo ⁊ bi-
bendo ieiunia eccleſie frangēdo iā pranſi
miſſam audiēdo. Sed qn̄ accendit̄ lucer
na v̄tutis abſtinencie virtualis etiā tunc
efficit̄ clara. Idē de perſona iracunda qn̄
nō vult remittere iniurias ſ; tenet in corde
cū deſiderio vindicte. Sed qn̄ accenditur
v̄tutis lucerna paciētie camera cōſcien-
tie efficitur clara ⁊ pulchra q: ſicut dn̄s
nr̄ ⁊ rex ihēſus xp̄s fuit patiens remitten
do ⁊c̄. quāto magis nos q̄ ſum⁹ vermes
⁊c̄. Idē de pſona accidioſa licet enī labo
retis ad cōgregandū bona ſpiritualia ſc;
v̄tutes ⁊ merita accidioſi eſtis. Sed mō
illi q̄ laborāt ꝓ bonis terrenis cōgregan
dis diligentes dicunt̄. Qui autē in bōis
ſpūalibus dicunt̄ negligētes ſ; in fine pa
rebit qn̄ tales veniunt corā xp̄o ⁊ nullum
lucrū portāt mittunt̄ p xp̄m ad hoſpita-
le miſerorū ad infernū. Sed qn̄ accendit̄
lucerna v̄tutis diligencie ⁊c̄. patet ergo
rōne ꝙ v̄tutes infuſe quib; iuſtificantur
anime dicunt̄ lucerne ardētes. Auctori
tas quā allegorice dixit deus pr̄ filio ſuo
ihēſu xp̄o facies lucernas ſeptē ⁊ pones
eas ſup candelabrū vt luceāt ex aduerſo
Exodi. xxv. Ad litterā fuit dictū moyſi
allegorice xp̄o ſeptē lucerne ſunt ſeptem
v̄tutes p̄dicte. Nota facies lucernas id
eſt v̄tutes ſeptē quia ipſe xp̄s facit eas in
anima per infuſionē. Ideo dauid vocat
xp̄m dominū v̄tutū. ps. xxiij. dn̄s v̄tutū
ipſe eſt rex glorie q: contra peccatū ſuper
bie ſupple ex oppoſito illuminat lucerna
humilitatꝭ. Contra peccatū auaricie lucer
na ſpūalis paupꝛtatꝭ. Cōtra peccatū luxu
rie lucerna caſtitatꝭ. Contra peccatū inui-
die lucerna caritatꝭ. Contra peccatū gule
lucerna abſtinēcie. Contra peccatū ire lu
cerna paciētie. Contra peccatū accidie lu

cerna diligencie. De hm̄oi v̄tutib; loq:
ego in themate beato Auguſtino dicens.
Beate auguſtine lucerne ardētes ſupple
ſunt in manib; veſtris. Nō dicit ſolum in
oculis nec in aurib; nec in ore ſ; etiā i ma
nibus q: multi habēt p̄dictas v̄tutes ſo-
lum in oculis legēdo v̄tutes q: ſunt apti
⁊ ſcientes ſ; eorū vita eſt vicioſa. Alij ha
bent v̄tutes ſolū in labijs predicando le
gendo diſputando de v̄tutib; ſ; eorū vita
eſt ſcandaloſa. De iſtis dr̄ lucerne arden
tes in oculis nr̄is vel in labijs veſtris. Alij
habēt v̄tutes ſolū in aurib; vt nos modo
⁊ illi q̄ audiūt ſermones ſ; audito ſermo-
ne nihil ponūt in opere. Iſtis dr̄ lucerne
ardētes in aurib; veſtris nō ſufficit habe
re v̄tutes in oculis nec labijs ſeu auribus
ſ; in manib; vt ſc; ſicut legunt audiūt vel
p̄dicant ꝙ ita ſeruēt ⁊ faciant opere. Et
quia ita fecit beat⁹ Auguſtin⁹ hic. Ideo
iterū poſſum ſibi dicere lucerne ardētes. i.
v̄tutes animā pulchrificātes in manib⁹
veſtris nō ſolū in oculis contēplando ſpe
culando nec in aurib; audiendo nec in la
bijs p̄dicando ſ; in manib; opere ſeruādo
Et poteſt verificari de eo viſio ꝓphetia za-
charie quē angel⁹ ſuſcitauit a ſomno di-
cens. Quid tu vides ⁊ dixit vidi ⁊ ecce cā
delabrū aureū totū ⁊ lāpas eius ſup ca-
put ipſius ⁊ ſeptē lucerne ei⁹ ſup eū. Za
charie. iiij. Nota candelabrū aureū totu;
eſt beat⁹ Auguſtin⁹. Alij doctores dicūt
lucerne. Nemo accendit lucernā ⁊ in ab-
ſcondito ponit neq; ſub modio ⁊ ad litte
ram xp̄s vocat quelibet doctorē lucernā
ſ; ſup candelabrū ſc; beatum Auguſtinū
q: audeo dicere ꝙ oēs doctores q̄ vene-
runt poſt eū ſuſterant̄ ſup eius doctrinā
ſanctā purā catholicā auri puriſſimi ſine
errore falſarū opinionū ⁊ q̄libet doctor ē
cōtent⁹ ad ꝓbandū dictū ſuū. Si poteſt
habere vnā auctoritatē beati Auguſtini
Nota ⁊ lampas eius ſc; ſapiē ſup caput
eius ⁊ ſeptē lucerne ei⁹. i. ſeptem v̄tutes
q̄s habuit cōtra ſeptē pc̄tā mortalia de

quibꝰ nunc volo vobis p̄dicare. Prima
eius v̄tus eſt humilitas q̄ in eo fuit maxi
ma v̄tus quia dr̄ apl's q̄ ſcia inflat. Ad
Roma. viij. Quādo in aliq̄ villa vel cō/
munitate eſt aliq̄s doctor famoſus totꝰ
eſt inflatus vento ſupbie ſ; beatꝰ Auguſti
nus in toto orbe famoſiſſimꝰ ⁊ maximus
oīm ſciuit ſe humiliare. Cū autē adhuc
eſſet puer fuit ita ſubtilis ⁊ ingenioſus q̄
per ſe ſine magiſtro didicit ſeptē artes li/
berales. Pro q̄bus modo vnꝰ hō indige
ret ſeptē ānis ad ſciendū tn̄ cū toto hoc
habebat cor humile neminē deſpiciebat
nec diſputādo aliquē confundebat. Ex
iſta humilitate ⁊ orōnibꝰ mr̄is fuit cōuer
ſus q̄ per. xxx. ānos fuit in errore mani/
cheoꝝ poſt cōuerſionē nolebat habitare
in ciuitatibꝰ nec villis q̄ erat ita famoſꝰ
q̄ timebat vanā gloriā. Sed ſtabat ī do
mo extra ciuitatē ⁊ poſſeſſionibꝰ ſuis vn̄
cantat ecc̄ia poſt mortē mr̄is reuerſus ē
Auguſtinꝰ ad agros ꝓprios vbi cū ami/
cis ⁊c̄. valerius autē ep̄s yponeñ. audita
eius fama cupiebat ipſū habere in ſua ec/
cleſia eodē tp̄e in ciuitate yponenſi erat
quidā magnꝰ diues vſurariꝰ ⁊ male vite
q̄ miſit Auguſtinū q̄ ad eū accederet ⁊
verbū ex ore ſuo audiret ⁊ ſeculo renun/
ciaret, ꝓpter qd̄ Auguſtinꝰ illuc ſtati iuit
hoc ſciens valerius ep̄s retinuit eū ⁊ licet
inuitū in p̄ſbiterū ordinauit q̄ ad tantū
officiū ſe indignū reputabat d. O miſer
ex nunq̄d os meū eſt dignū aperire celū
⁊ manꝰ mee tractare xp̄m dn̄m meū nec
corpꝰ vt ſit xp̄i ſepulchꝝ. Sed hodie or/
dinant̄ iuuenes q̄ nec habēt etatē nec ſci/
entiā nec v̄tutes nec cōſciam nec deuocio
nem ſ; ribaldi luxurioſi ⁊c̄. ⁊ volūt ordi/
nari. Nunq̄ȝ beatꝰ franciſcꝰ voluit ordina
ri ex q̄ fuit dyaconꝰ. Sed dixit ſufficiat ex/
quo ſū dyaconꝰ nō reputo me dignū ad
officiū ſacerdocij cū tn̄ fuiſſet ſāctiſſimꝰ
Idē de beatis Laurēcio ⁊ Uincentio vn̄
ſtati poſtq̄ȝ fuit clericꝰ monaſteriū cleri/
corū inſtituit ⁊ cepit viuere ſcd̄m regulā
ſub ſc̄is apoſtolis cōſtitutā. Et valerius
ep̄s poteſtatē Auguſtino tribuit vt con
tra morē oriental' ecc̄ie corā ſe in ecc̄ia p̄
dicaret. Unde cū multi ep̄i de hoc mur/
murarent valeriꝰ de hoc nō curabat dū/
modo p eū fieret qd̄ p ſe fieri nō valebat
Cepit autē beatus valeriꝰ de hoc formi/
dare ne ſibi Auguſtinꝰ tolleret̄ ⁊ ab alia
ciuitate ⁊ in ep̄m peteret̄ ⁊ īpetrauit ab ar
chiepiſcopo vt ipſe cederet ⁊ Auguſtinū
yponenſi ecc̄ie in ep̄m ꝓmoueret ſ; cū hoc
Auguſtinꝰ oīno recuſaret cōpulſus tn̄ ⁊
coactꝰ ſubcubuit ⁊ ep̄atus curā ſuſcepit.
Rō recuſacōnis eſt quia antiq̄ ſancti ep̄i
plus curabant de animabꝰ q̄m de redditi
bus. Modo eſt oppoſitū quia nō cōſide
rant periculū aīe ſ; pompā mundi ⁊ vani
tatem. Non ſic Auguſtinꝰ q̄ optime re/
cordabat̄ de illa auctoritate. Iudiciū du
riſſimū in hijs q̄ p̄ſunt fiet ⁊c̄. Sapie. vi
Ecce p̄ma v̄tus. ¶ Scd̄a v̄tus fuit pau
pertas ſpūalis licet enī ep̄atus eſſet mag
nus paꝝ tamē expendebat ꝓ ſe non cura
bat de illa veridica regula q̄ dicit q̄ de red
ditibus ep̄atus debēt fieri tres ꝑtes. pri/
ma ꝓ ecc̄is repandis. ſcd̄a ꝓ pauperibꝰ
ſuſtentādis. tercia ꝓ ſe imo de. c. ꝑtibus
Auguſtinꝰ vix retinebat vnā ꝓ ſe q̄ ſim
pliciter erat indutꝰ melius induit̄ modo
vnꝰ ſimplex beneficiatꝰ q̄m tunc vnꝰ ep̄s
Et ſi aliq̄n ciues faciebāt ſibi veſtem p̄
cioſam recipiebat eā ⁊ poſtea vendebat ⁊
faciebat ſibi aliam rudē ⁊ alias pecunias
dabat pauperibꝰ ipſe enī dixiſſe legitur.
Fateor de p̄cioſa veſte erubeſco. Et ideo
cū datur mihi vendo eā vt quia veſtis cō
munis eſſe non poteſt p̄ciū ſit cōmune.
Itē nolebat habere vaſa aurea nec argē
tea niſi coclearia vt dicit hiſtoria. Quid
ergo faciebat de alijs redditibus dicit hi
ſtoria q̄ diſtribuebat pauperibus viduis
orphanis captiuis ꝓ debitis ⁊c̄. Et q̄n
non ſufficiebant redditus recipiebat cali
ces ſuperfluos dicit hiſtoria de vaſis do/
minicis ꝓpter pauperes ⁊ captiuos iube/

bat frangi ⁊ conflagri ⁊ indigentibꝫ diſpē
ſari. Modo autē pauperes moriunt̄ fa/
me ⁊ captiui abnegāt fidē iheſu xp̄i quia
tot fiunt vanitates ⁊ ſupfluitates ꝙ non
ſufficiunt quantū expendūt mulieres in
ornamentis caudis manicis ⁊ camiſijs.
Itē quantū expendūt homines in vanis
ornamētis. Itē de ſupfluitatibꝫ q̄ fiunt
in eccleſijs in operibꝫ ⁊ iocalibꝫ plus gau
det deus de ſacerdotibus virtuoſis q̄m
de edificijs ſumptuoſ. Ideo Auguſtinꝰ
non pmittebat ꝙ in ſua ſede fierent edifi
cia nimis ſūptuoſa nec beneficia de vſu/
ris querebat ſi ille habebat amicos pau/
peres ⁊ ſi ſic illis dimittebat hereditatem
ſ; modo fit oppoſitū. Ecce paupertas ſpi
ritualis ſciens regulā xp̄i dicēs. Videte
⁊ cauete ab omni auaricia. Luce. xij. No
ta ab omni ergo a rapina vſura furto ſe/
creto a retēcione decimaꝝ ⁊c̄. ¶ Tercia
v̄tus fuit caſtitas ex quo fuit conuerſus ⁊
p̄ſbiter ⁊ ep̄s factꝰ nō permiſit ꝙ ſoror
ſua ſcā ⁊ deuota nec nepotes ſue fratres
ſui que deo pariter ſeruiebāt intrarēt pa
laciū eius dicebat eni ꝙ ſi de ſorore vel
neptibꝰ nulla poſſet mala oriri ſuſpicio
tamē quia tales pſone ſine alijs ſibi va/
rijs eſſe non poſſent ⁊ ad eas alie aduenī
rent de quibꝫ poſſet oriri ſuſpicio. Nūꝗ;
cū muliere ſolus loqui volebat diligens
famā ſuā ⁊ dando alijs bonū exemplum
Ideo ait Iheronimꝰ ad ruſticū monachū
Mulierē q̄m bene conuerſantē videris
mente dilige nō corporali frequētacione
Ita debet facere quilibet q̄ vult caſte vi/
uere ⁊ honeſte. Unde apoſtolꝰ ait opor
tet eni teſtimoniū habere bonū ab hijs
q̄ foris ſunt vt nō in obprobriū incidat
⁊ in laqueū dyaboli. p̄ma ad thimotheū
iij. Nota in obprobriū ſcꝫ laycoꝝ ⁊ in la
queū dyaboli q꞉ ſicut aues capiunt̄ Ita
layci capiunt̄ in mala vita eccleſiaſticoꝝ
¶ Quarta v̄tus fuit caritas quia ita erat
inflāmatus caritate erga deū ꝙ quādo ce
lebrabat ſemꝑ flebat ⁊ ſicut cera ad ignē
liqueſcit. Ita eius aīa liquefiebat. Item
circa ꝓximū viſitabat diligent̄ ep̄atū for
te bis vel ter in anno ibat p̄dicando ⁊ con
uertebat pctōres ad pn̄iam infideles iu/
deos agarenos ⁊ paganos ad fidē catho/
licā tanta erat in corde eiꝰ caritas ꝙ oēs
volebat ſeruare ſciēs illud verbū apoſto
li. Oro vt caritas veſtra magis ac magis
habundet in omni ſcīa ⁊ in omni ſenſu. vt
ꝓbetis pociora vt ſitis ſinceres ⁊ ſine of/
fenſa in diē xp̄i repleti fructu iuſticie per
iheſum xp̄m ⁊c̄. Ad phil. i. ¶ Quita vir
tus eius fuit abſtinēcia. Nam vitā xp̄i te
nuit nō comedebat carnes ⁊ ſolū ſemel ī
die comedebat ſemꝑ fuit ſibi tēpꝰ q̄dra/
geſime. Dic̄ hiſtoria Mēſe frugali vſus
eſt ⁊ int̄ olera ⁊ legumina ꝓpter īfirmos
⁊ hoſpites plerū𝔮; carnes habebat nō ꝺt
ꝙ comedebat in ipſa menſa ⁊ magis lec/
tionem aut diſputacionem diligens q̄m
epulacionē Tria a beato Ambroſio ſe di
dicisse ait. Primū ꝙ vxorē cuiuſꝗ; nūꝗ;
peteret Racō ne illi int̄ ſe n̄ cōuenirent ⁊
ſibi maledicerēt. Scōm ꝙ militare vo/
lentem ad hec nō cōmendaret Racio ne
militantes calūpniā exercerent ⁊ in eum
alij culpā refunderent. Terciū ꝙ ad con
uiuia inuitatꝰ nō iret Racio ne forte tem
perancie modū perderet. Recte tenebat
conſiliū xp̄i dicent. Attendite vobis ne
forte grauent̄ corda veſtra in crapula ⁊
ebrietate Luce. xxj. Quare hodie ſunt tā
mali clerici religioſi ⁊ clerici q꞉ nō amant
virtutē tēperancie ſ; comedunt ⁊ bibunt
⁊c̄. ¶ Sexta virtꝰ fuit paciēcia ī iniurijs
⁊ deriſionibus ſibi factis etiā a ſuis cleri
cis ipſum iudicantibus de ypocriſia ⁊ licet
poſſet eos incarcerare tamen noluit imo
pacient̄ ſuſtinuit. quia xp̄s dicit. In pa/
ciencia poſſidebitis animas veſtras.
¶ Septima fuit diligencia totū tempus
expendebat in bonis operibꝰ de nocte pa/
rum dormiebat ſed cuſtodiendo orando
ſcribendo ⁊ cōtēplando pnoctabat de die
celebrādo ⁊ p̄dicādo ⁊ ꝓpt̄ ſ; deꝰ fecit ſibi

magnā gratiā in miraculis faciendo. Nota aliquā miracula ex legenda quādo autem fuit ſenex ſeptuagintaſex annorum nunq̄ dimittebat p̄dicacionē imo dicit nonū reſponſoriū verbū dei vſq̄ ipſam egritudinē inꝑtermiſſe alacrit̄ ⁊ fortiter ⁊ ſana mēte ſanoq̄ cōſilio in ſcā eccleſia p̄dicauit. febribus autē laborās intelligens diſſolucionē ſui corporis iminere ſeptē ps. pn̄iales ſibi ſcribi fecit ipſoſq̄ in lecto cōtra parietē poſitos lecto decūbans legebat. Si dicat̄ ⁊ neſciebat cordetē. imo etiā pſalteriū ⁊ forte totā bibliam ſ; qn̄ cōtēplando ⁊ plorādo eos legebat tūc plus ſtabat in vno verſu quā vn⁹ alius in ſeptē pſalmis. Jdo vt recordaretur de ſequēti verſu ſcribi fecit ⁊ vt deo vacaret liberi⁹ ⁊ eius intencio a nullo impediri poſſet. Ante decē autē dies ſui exitus nullū ad ſe ingredi p̄cepit niſi tunc tantū quando medici ingrediebant̄ vel cū ei refectio offerret̄. Deinde cōfeſſus de paucis peccatl̄ recepit deuotiſſime ſacramentū cōmunionis ⁊ extreme vnctionis ⁊ recepto valete a canonicis ⁊ clericl̄ migrauit ī pace ⁊ aīa illa ſanctiſſima collata eſt in celo. Ecce quare dr̄ thema lucerne ardentes. id eſt ꝟtutes in manibꝰ veſtris.

De decollacione ſancti Johannis baptiſte. Sermo

Decollauit herodes Johannē in carcere. Verbum iſtud habet̄ originaliter Marci. vi. ⁊ recitatiue in euuāgelio hodierno. Hodie ſicut ſatl̄ eſt feſtū ⁊ ſolēpnitas beati Johānis baptiſte ſc; martirij quō ꝑ honore dei fuit in carcere iugulat⁹. Jta etiā de hoc erit ſermo nr̄. Sed vt in p̄ſenti ſermone deus det nobis ſuā coploſam graciam ad vite melioracionē ⁊ animaꝝ cōſolacionē. Salutet̄ virgo maria ⁊c̄. Scā mater eccleſia per totū mundū ter in anno facit magnā ſolēpnitatē ⁊ memoriā de ſancto Johāne baptiſta ſcðm q̄ ipſe habuit tres excellencias ⁊ ꝑfectiones ſingulares p̄mū feſtū eſt natiuitatl̄ quia ſingulare factū fuit qz non legit̄ de alio ſcō noui teſtamēti niſi de dn̄o ihēſu xp̄o ⁊ virgine maria q̄ fuerit nat⁹ ſanct⁹ niſi de Johanne baptiſta. Jtē de nullo alio ſancto fit feſtū natiuitatis niſi de xp̄o ⁊ ꝟgine maria ⁊ de Johāne baptiſta qz iam anteq̄ fuiſſet nat⁹ erat ſanct⁹ hoc reuelauit gabriel patri ſuo zacharie di. Spū ſancto replebit̄ adhuc ex vtero matris ſue ⁊ multi in natiuitate eius gaudebūt Luce p̄mo. Ecce p̄ma excellencia. Scðm feſtum ⁊ excellencia eſt de ſua vita q̄m tenuit ſingularē ſuper oēs in magna aſperitate ⁊ penitencia quia ſolū erat q̄nq̄ ānoꝝ qn̄do fugit de domo p̄ris ⁊ intrauit deſertū plenum leonibꝰ ⁊ vrſis ⁊c̄. in q̄ ſtetit. xxv. annis ⁊ laceratl̄ veſtibus quas ſecū duxerat quādo inueniebat pelles cameloꝝ mortuoꝝ de pilis illoꝝ faciebat ſibi ciliciū q̄ īduebat̄. Comedebat locuſtas ſilueſtres amotis alis ⁊ cruribꝰ bibebat aquā ſolā; dormiebat ſup terrā cuſſinū ſuū erat durus lapis ⁊ talis vita nō legit̄ de alio ſcō de hoc eccleſia facit ſolēpnitatē in duabꝰ dominicis aduētus. Jſtā perfectionē vite beate Johānis reuelauit etiā gabriel Zacharie patri ſuo dicēs. Erit magnus corā domino non corā mundo imo abſconditus mundo vinum ⁊ ſiceram non bibet Luce p̄mo. Tercium feſtum ⁊ ſolēpnitas eſt hodie de ſuo fine ⁊ martirio qualit̄ ꝑ honore dei ſuſtinuit martiriū ⁊ fuit per herodē iugulat⁹ ꝓpter hoc iſtud feſtū dicit̄ decollacio ſancti Johannis ⁊ de hoc feſto p̄dicabo ego modo quia de iſto dr̄ thema. Decollauit herodes Johannē in carcere. De iſto martirio beati Johannis declarabo tria puncta de quibus poterimus recipere bonas doctrinas pro animaꝝ conſolacione ⁊ peccatorum correctione.

Primus punctus erit de ſua cap-

De decollacōe ſci Johānis baptiſte

cione carcerali
Secundus de ſua morte ⁊ paſſio-
ne martiriali.
Terciꝰ de ſua ſepultura corporali
In hijs tribus punctis ſtat tota hiſtoria
hodierna ⁊ ſanctū euuangeliū. Dico
pmo ꝙ pmus erit punctꝰ de ſua capcōne
carcerali. ꝓ quo notandū ꝙ ſi iſta capcio
beati Johānis facta per herodē cōparet̄
ad xp̄m tunc habet altā conueniencā Si
vero comparet̄ ad herodē habet magnā
maliciā ⁊ iniuſticiā. Circa pmo nota
ꝙ xp̄s in ſacra ſcptura dr̄ ſol. Rō eſt iſta
quia ſicut ſol qn̄ oritur ⁊ expādit radios
ſuos illuminat mundū ⁊ calefacit ipſum
⁊ facit ipſum fructificare ⁊ arbores ⁊ ani
malia ⁊ ita mūdus conſeruat̄. Ita xp̄us
quādo ortus fuit ſcd̄m humanitatē ⁊ ex-
pandit radios celeſtiū doctrinaꝝ in ſuis
pdicacionibꝫ illuminauit mundū. Ita ꝙ
nullus ſibi credens ⁊ obediēs remanſit in
errore dubitacione ſeu falſa opinione.
Secūdo inflāmauit ⁊ calefecit corda
genciū in amore dei ⁊ deuocōne cum ſan
tea eſſent frigida ſeu frigide gentes.
Tercio fecit fructificare in operibꝫ bonis
⁊ meritorijs qꝛ ante nō fructificabāt me
ritorie vt ſcꝫ ꝑ illo tpe intrarēt paradiſū
Ecce rō quare xp̄s dr̄ ſol de hoc auctori-
tas q̄ confirmat credenciā. Malachias
loquens in pſona dei patris dicit vobis
timentibꝫ nomē meū oriet̄ ſol iuſticie n̄
dr̄ ſol nature Malach. iiij. Itē eccleſia
dr̄ virgini marie. Felix nāqꝫ es ſacra vgo
maria ⁊ oī laude digniſſima qꝛ ex te ortꝰ
eſt ſol iuſticie xp̄s deus noſter. Et beatꝰ
Johānes dr̄ lucifer ſiue ſtella matutina
Rō quia ſicut lucifer pcedit ſolem ⁊ eſt
maior ⁊ clarior alijs ſtellis vt videt̄ no-
bis. Ita Johānes baptiſta pceſſit xp̄m
veniens ante eū maior ⁊ ſanctior alijs.
Inter natos mulieꝝ non ſurrexit maior
Johanne baptiſta. Math. xi. ij. Ideo qn̄
perſone ſancte vt Zacharias pater Jo-
hannis ⁊ Elizabeth Symeon ⁊ anna ⁊
alie viderūt miraculū ſiue mirabilē nati
uitatē beati Johānis quaſi luciferi dixe-
runt Q uto veniet xp̄s qto oriet̄ ſol iuſti
cie. De iſto lucifero fecit deus queſtionē
Job dicēs. Nunqd pducis luciferꝫ in
tēpore ſuo Job. xxxviij. dicit gloſa grego
rij Luciferꝫ. i. Johannē baptiſtā. Et ſi-
cut oriente ſole Lucifer abſcondit̄ quia a
nobis non videt̄. Sic cōueniens quippe
erat vt ſole iuſticie iā effundente ſuos ra
dios doctrine ⁊ virtutū ſuper terrā luci-
fer occultaret̄ in ſecreto. Ideo voluit xp̄s
vt Johānes eſſet captus. Ecce hic altā
cōueniencā reſpectu xp̄i. De hoc auctori
tas ex quo xp̄s incepit pdicare ⁊ miracula
facere dixerūt gentes Q magis ſapiunt
ſermones iſtius q̄m Johānis. Ideo di-
miſſo iohanne ſeq̄bant̄ xp̄m, ꝓpter quod
diſcipuli Johānis nondū inſtructi plene
inuidētes xp̄o qꝛ Johānes eoꝝ magiſter
pdebat famā pdicacōnis dixerūt Johā
ni Rabi q̄ erat tecū tranſ iordanē cui te
ſtimoniū phibuiſti. ecce h̄ baptiſat ⁊ oēs
veniūt ad eū Joh. iij. quibꝫ rn̄dēs iohes
dixit. In hoc gaudiū meū impletū ē illū
oportet creſcere me autē minui ibidē Et
tangit beatꝰ Johānes dictā rōnē dicēs.
in hoc gaudiū meum impletum eſt illum
oportet ⁊c̄. quia doctrina mea non illu-
minat ꝑ īfuſionē vt doctrina xp̄i nec bap
tiſmus meꝰ confert remiſſionē peccatoꝝ
vt baptiſmꝰ xp̄i. Si autē volumꝰ loqui
de capcione iohānis reſpectu herodis di-
co ꝙ fuit maxima malicia ⁊ iniuſticia. In
iuſtū vero fuit nimis capere hominē tam
ſanctum ⁊ iuſtū maxime attenta cauſa de
qua loquitur euuangeliū hodiernū a pn̄-
cipio vſqꝫ libenter eū audiebat. Iſte he-
rodes erat rex ⁊ habebat vxorem ſed nō
ita pulchraꝫ ⁊ gratā vt erat vxor fratris
ſui philippi. Et qꝛ erat luxurioſus n̄ fuit
cōtentꝰ de vxore ſua plus appetens pul-
chritudinē quā bonitatem mulieris vt
ſunt multi. Ideo pulchritudo mulieꝝ fa-
cit eis multa mala nec philippus ſuſpica-

bat᷑ malū ꝺ fr̄e ſuo finaliter herodes dixit
O cognata ſi velletis venire mecum ego
ſum rex ⁊ vos eſſetis regina. ¶Reſpondit
illa melius eſt michi ꝙ ſim vxor viri⁹ no
bilis q̄ꝫ ꝯcubina regis vos iā habetis vxo
rem. Sꝫ ſi vultis expellere vxorē veſtrā
vadā vobiſcū ⁊ ſic vxorē abſtulit fratri
ſuo philippo ſtatim fama hu⁹ facti diuul-
gata fuit. O dixit iohēs ſi hoc peccatū ſu
ſtinet᷑ tota p̄ria corrūpet᷑. q₂ ita poterīt
etiam alij facere nec aliq̄s audebat hoc re
darguere nec corrigere, ꝓpter qđ iohēs ve
nit ad herodē. Et q₂ peccatū erat notoriū
publice eū corrigendo eū redarguit dicēs
Non licet habēre tibi vxorem fratris tui
nō eſt bene factum ꝙ tu teneas iſtā mere
tricē. Cogitate qualiter ipa fuit indigna-
ta ꝯtra btm̄ iohēꝫ que ſe reginam reputa
bat dicēs infra ſe. Si iſte iohānes viuit
ego ſū ꝑdita, ꝓpter qđ omni die inſtabat
apud herodē vt occideret iohēꝫ de mane
⁊ de ſero. Nam talis eſt modus mulierꝫ
dicebat ſibi herodes o malū eſſet quō po
tero ego occidere iſtū tam ſanctū hominē
⁊ ꝓphetam quē ſequit᷑ totus mund⁹. Et
illa bene diligitis me ſic finaliter aūt ꝙ he
rodes erat ita luxurioſus ⁊ carnali amo-
re cecatus dixit quō fiet ne ſit tumultus
in ꝓplo. Et illa ait capiat᷑ primo ⁊ videbi
tis quid faciet populus ſi hoc poterit ſuſti
nere deinde fiat aliud. Tūc herodes dum
iohānes predicaret miſit hoīes vt cape-
rent iohānem de hoc Mat. xiiij. ⁊ Mar
vj. Ecce qualiter captio beati Johis fuit
ex parte herodis ex malicia ⁊ iniuſticia
¶Moralit᷑ hic habetis tres doctrinas vna
tangit homines. ſcđa mulieres. tercia com
munitates ⁊ rectores ¶ Prima qualit᷑
herodes ad hoc deuenit vt ſecum duceret
cognatā huius mali principium fuerunt
oculi eius pulchritudinē reſpiciendo deīn
ex oculis veniunt cogitacōnes in corde de
inde locucōnes in ore. O ſi poſſemus lo-
qui truffando ⁊c̄. Deinde tactus de truf-
fis de tactu ad oſcula. Ideo qui vult viue
caſte debēt cuſtodire portas oculorꝫ ⁊ nō
reſpicere. q₂ alias cadet. Ideo ieremias lo
quens in perſona iuuenum qui reſpiciunt
libenter mulieres dicit. Oculus meus de
predatus eſt animam meam. q₂ ſi habe-
ret omnia merita patriarcharum ꝓpheta-
rum ⁊c̄. in puncto ꝙ reſpicitis mulierem
concupiſcendo eā perdunt᷑ omnia q₂ pec
cat mortaliter. Modo aūt iuuenes ⁊ ſcu
tiferi vbi deberent acquirere merita ⁊ re-
miſſionem peccatorꝫ ꝑdunt merita ⁊ aug
mentāt peccata eundo ad eccleſias ſermo
nes ⁊ ad loca vbi ſciunt confluere mulie
res ad vidēdum Ergo ait gregori⁹. Nō
debet intueri ꝙ nō licet ꝯcupiſci qui habet
pulchram vxorem poteſt intueri eam et
concupiſcere ſed ab illa q̄ꝫ nō licet concu-
piſcere auerte oculos tuos ne videāt va
nitatem ait dauid in pſalmo. ¶ Secūda
doctrina tangit mulieres. q₂ illa nō debēt
ſuſtinere oſcula tactus ⁊ viſitaciones ſu-
ſpectas qđ ſi faciunt peccant. Ideo errant
⁊ q₂ licet vbi eſt ꝯſuetudo cognata poſſit
cognatū oſculari tm̄ periculoſum eſt nam
vterq̄ꝫ ſtatim incaleſcunt. Ideo mulieres
caueatis vobis Dicūt mulieres ſi aliquā
do vir eſt zelopitus dicendo vxor mea q̄
re oſculata eſtis illū hominē reſpondent
O dn̄e ſctā maria ipe eſt cognatus me⁹
⁊ a nullo nō ꝯputaretur parentela ꝫ ſi tm̄
homo ſit ſenex q̄muis ſit cognatus e⁹ tm̄
⁊ nolūt ipm oſculari. Etiam ſi ſit germa
nus. Ideo auiſetis vos. q₂ vbi eſt maius
periclm ibi maior dyaboli tēptacio. Ideo
apl's ait Fugite fornicacōm nolite locuꝫ
dare. j. ad Cor. vj. ⁊ ad Ephe. iiij. Loc⁹
dat᷑ dyabolo truffādo tangendo ¶ Ter
cia doctrina tāgit rectores ciuitatis. Naꝫ
q̄ꝫdiu herodes peccauit ſecrete Johānes
nō curauit corrigere eū q₂ de peccatis oc
cultis nō puniet᷑ ꝯmunitas. Sed qn̄ fuit
notorium tunc correxit ne corrumperet to-
tā ciuitatem ⁊ terram hic habent exēplū
⁊ doctrinā rectōres ꝯmunitatꝭ ꝙ corrigant

264

De decollacõe ſci Johãnis baptiſte

peccata publica ⁊ notoria al's ira dei eſt
ſup villã vl' ꝯmuitatẽ peccata ſecreta nõ
cadũt in iudicõ hoim nec ex illis punietur
ꝯmunitas verbi grã. Si aliqs ſecrete pec
cat cũ aliq̃ muliere deus dãpnabit ipſuꝫ
ſꝫ qñ eſt notoriũ qꝛ villa põt tergiuerſaci
one zelari niſi corrigat' tota ciuitas pui
etur. Ecce quare beatus iohannes q̇ erat
tanq̃ʒ rector ⁊ prelatus voluit corrigere
illud peccatũ fiat ergo ordinacio in ꝯſilio
⁊c̃. ꝯtra publica peccata ⁊ ſic tenebitis cõ
ſiliũ qđ dedit apoſtolus illi magne ciuita-
ti corinthioꝝ de quodam ꝯcubinario rõe
cui' ciuitas patiebat' mortalitates ſicci-
tates ⁊ alia mala. Et paulus q̇ adhuc vi
uebat ſcripſit eis vn̄ habebant illa ma-
la. dicẽs omnino .i. notorie auditur inter
vos fornicacio neſcitis qꝛ modicum fer-
mentũ totaꝫ maſſam corrũpit Auferte
malũ ex vobis ipſis. j. ad Corin. v. Dixi
ſcđo ꝙ ſcđs pñct' eſſet de ſua morte mar
tiriali de q̃ dic̃ thema decollauit herodes
iohãnẽ in carcere Nota practicã Ex quo
btũs iohẽs fuit capt' illa iniqua mulier
nõ quieuit dicens. Iſte fugiet de capcõe
vel liberabit' a populo ⁊ clamabit contra
me. Ideo nõ quieſcã donec fit mortu' ⁊
ipa cum herode tractabãt mortem ſuã he
rodes nõ audebat eum occidere. qꝛ time-
bat pplm ſꝫ iter ſe tractauerũt ſecrete dixit
herodes tali die eſt feſtum mee natiuita-
tis Nota ꝙ facere feſtũ natiuitatis niſi đ
ſanctis eſt ſtulticia ⁊ tũc ego īuitabo ba-
rones ⁊ maiores regni ⁊ tenebim' mo-
dum ꝙ iſti ꝯſentient in morte iohis ex q̄
iſti ſint mecũ bene quietabim' pplm ⁊ in
fine prãdij intrabit puella ⁊c̃. Et quicqd
pecierit ſibi datur. iuramento firmabo et
ipa petet caput iohis ⁊ de iuramẽto fac-
to me ꝯtriſtari ſimulabo ꝙ eñ hãc verſu
ciã ⁊ ſilacõm habuerũt vidꝫ' inui ī hyſto
rijs ſcolaſticis vbi ſic dꝛ. Credibile eſt ꝙ
herodꝰ cũ vxore de nece iurauit vt occõm
inueniret occidendo ordinato igit' ꝯuiuio
illa mittit filiã que optime ſciebat tripu-
diare qꝛ mr' ſibi oñderat. qꝛ mr'es ciciꝰ
oſtendũt filiabꝰ modũ ornãdi ⁊ tripudi
andi q̃ʒ pater noſter nec aue maria. Mi-
niſtri aũt faciebant ſibi iam ſonũ ꝙ veme
bat ad ſaltandũ que coram omnibꝰ ſalta
uit ⁊ placuit cunctis iã ebrijs. Rex autẽ
oſtendẽs magnũ gaudiũ vocauit eam di-
cens pete qđ vis ⁊ dabo tibi ⁊ iurauit il-
li ⁊ quicqd petieris dabo tibi licet dimi-
diũ regni mei. Et illa dñe peto ꝙ de hoc
poſſim petere ſiue querere ꝯſiliũ a matre
q̇d petã que alibi ꝯmedebat que cũ exiſſꝫ
dixit matri ſue q̇d petã ac illa dixit caput
iohis baptiſte. Sed dicas regi corã om-
nibꝰ qꝛ verbũ regis iuramento roborato
irreuocabile eſt ⁊ ita factũ eſt verſipellis
herodes inſinuandũ ſe ꝯtriſtatũ ſilauit tri
ſticiã preferebat in facie, cum leticiaꝫ ha-
beret in mente ⁊ illa ait dñe rex attenda-
tis quid medio iuramẽto ꝓmiſiſtis tunc
maiores ⁊ barones iam ebrij dixerũt re
gi. E dñe detis ſibi ⁊ nõ eſt magnũ quid
dare ſibi caput vnius heremite pauperis
faciatis. Et ait rex dicit' vos ita ⁊ illi ita
dñe. Tunc rex miſit ſpiculatorem cũ diſ
co in quo portaret caput Johannis. Jo-
hãnes autẽ videns hominem credens ꝙ
ſibi portaret prandiũ qñ vidit ciboriũ dix
it vbi eſt cibus ⁊ ille nõ porto tibi cibum
ymo caput tuum erit cibus videns iohẽs
ꝙ mori debebat alta voce clamabat d. do
mine deus meus In manus tuas ꝯmen-
do ſpiritũ meum Tunc caput Johannis
p̄ciditur puelle datur ⁊ a puella matri
adultere preſentatur. Ecce qualiter bea-
tus Johannes ſtola virtutum magiſteri
um vite ſanctitatꝭ forma Norma iuſticie
virginitatis ſpeculum pudicicie titulus ca
ſtitatis exemplum penitentie via peccato-
rum venia fidei diſciplina Johãnes ma-
ior homine par angelis legis ſũma euuã
gelij ſanctoꝝ apoſtoloꝝ vox ſilentium
ꝓphetarum lucerna mundi precurſor iu de
is tocius medius trinitatis Et hic tant'

occaſionem

datur iceſtui traditur adultere adif ſalta
trice. Moraliter iohēs dr̄ eſſe martir vir
te de eo cantat eccleſia. prepotens martir
heremiq3 cultoꝛ tamen nō ꝓfide mortu-
us eſt qꝛ herodes nō faciebat ſibi queſtio
nem de fide ſ3 qꝛ corrigebat eū de peccato
luxurie. Nota ģ ꝙ nō ſolū ꝓ fide xp̄i ſed
qui moriť ꝓ virtute aliqua manu teneda
martir efficiť. Siqs occidiť a blaſphema
toꝛe quē rephendit martir efficiť cū bea-
to iohē licet eſſet magnus maioꝛē rōne3
habet martirij qui rephendit blaſphemu3
q3 luxurioſu3 qꝛ mai⁹ peccatū eſt blaſphe
mia q̄m luxuria incōꝑabiliter mai⁹ pecca
tū eſſet ſemel dicere malas grates ⁊c̄. q3
interficere centū hoīes Quot martires
poſſent eſſe mō ſi vellent ⁊c̄. Ideo recto-
res ꝓuideāt ne iurēt gentes deū enormi-
ter. Si aliquis notorie diceret malū de
rege nō ſuſtineret ⁊ de deo quilibet poteſt
loqui ad libitum ymo poniť in truffa qn̄
ſaunt aliquē iuratoꝛē vt rideāt ꝓuocant
eum vt iuret. ⁊ ſic de alijs peccatis. Ideo
xp̄s qn̄ fuit locutus de merito ⁊ premio
martirū dixit. Beati qui ꝑſecucōm patiū
tur ꝓpter iuſticiā nō dixit ſolū ꝓpter fidem
qꝛ fides eſt vna virtus theologicalis ſed
iuſticia eſt generalis ꝓ omni virtute tam
humilitatis abſtinentie ⁊ caſtitatis. Vn̄
ſi mulier contradicēdo ribaldis occiditur
martir efficitur. Nota de beata edulia vir
gine ⁊ martire de qua in kalenda natiuita
tis dn̄i ꝓpter h̄ dicebat ſanct⁹ petrus Ne
mo veſtru3 patiať quaſi homicida aut fur
aut maledictus aut alienoꝛu3 appetitoꝛ.
Si aūt vt xp̄ianus nō erubeſcat ī iſto no-
mine. Sed ſi q̇d patimī ꝓpter iuſticia3 be
ati. j. pe. iij. ⁊. iiij. ca. Tercio reſtat nūc vi-
dere de ſua ſepultura coꝛpoꝛali. Inuenio
ꝙ beatus Iohānes habuit tres ſepulťas
ꝓprias vna fuit coꝛpoꝛis alia capitis ⁊ a-
lia anime. Pꝛima fuit coꝛpoꝛis coꝛp⁹
autem eius ſine capite habuit honoꝛabilē
ſepulturam dicit euuāgelium ꝙ diſcipu-
li eius audita eius moꝛte venerunt ⁊ tu-
lerunt eius coꝛpus ⁊ poſuerunt in monu
mento. Scd̄a fuit capitis ⁊ iſtam fecit
iſta mala mulier que preſentata ſibi capi
te a filia timens ne propheta reſurgeret
ſi cum coꝛpoꝛe caput ſepultum fuiſſet Io
caute in pariete palacij fodit ⁊ ibi caput
poſuit ⁊ ſepe caput volebat videre timēs
ne reſurgeret h̄ bene fuit ꝓſoluta. Vnde
cum ſemel caput Iohannis in manibus
teneret ⁊ eidem gaudens plurimum inſul
taret dicendo. He iohānes vos voluiſti
me ſeperare ab herode ſed ego abſtuli vo
bis vitam ⁊ caput a coꝛpoꝛe. ⁊ dīno nutu
caput ipſum in eius faciem inſufflauit et
illa miſera protinus exſpirauit ⁊ demōes
eius animam ad infernum duxerunt filia
vero eius cum ſuper glaciem tripudiaret
ſub ea glacies reuoluitur ⁊ ipſa in aquis
continuo prefocatur ⁊ modo tripudiat cū
demonibus in inferno. Herodes autem
in exilium miſſus ab imparatoꝛe ibidē mi
ſerabiliter vitam finiuit. Ecce qualiter ꝑ
ſoluti fuerunt. Tercia ſepultura fuit a
nime ⁊ iſta fuit in limbo inferni. Non cre
datis ꝙ anima Iohannis ſtatim aſcēdit
in celum. Quia non dum criſtus per ſua3
moꝛtem ⁊ paſſionem aperuerat ianuam
celi. Sed deſcendit ad lymbum cum ſāc
tis patribus qui lymbus eſt in coꝛde ter-
re ibi em̄ inferius eſt infern⁹ dampnato-
rum. Deinde limbus pueroꝛum. Tercio
locus purgandoꝝ. Quarto ſuperius erat
locus patrum ſanctoꝛum. Modo con-
template hic quando ſancti patres vide-
runt animam Iohannis dixerunt ⁊ quis
es tu ⁊ ille ⁊ non cognoſcitis vos illum
de quo dixit Yſaias. Vox clamantis in de
ſerto ⁊ gauiſi ſūt ſancti patres ⁊ narrauit
eis quomodo Criſtum baptiſauit ⁊ mū-
do oñdit ⁊c̄. De iſta ſepultura dauid di
xit. Quis eſt homo qui viuet ⁊ eruet ani-
mam ſuam de manu inferi quaſi dicat nul
lus ī pſalmo. Miſericoꝛdias domini. ⁊c̄

Moraliter habemus hic doctrinā magē
ꝯſolacōnis beatus iohēs cū tanta ſancti/
tate ꝛ vite aſꝑitate deſcendit ad infernuꝫ
Et modo ſi creatura moritur poſt baptiſ
mū anteq̄ꝫ peccet ſtatim euolat ad celum
Item eſt iudicium de quocunq̄ꝫ alio infi/
deli nō ficte veniente ad baptiſmū. Ecce
modo qualeꝫ grām habemus. Ideꝫ ſi fa
cim⁹ condignam pn̄iaꝫ de peccatis. Ido
xp̄s pn̄iaꝫ agite apꝓpinq̄bit enī r̄gnū ce
loꝝ.

Jn feſto Natiuitatis ꝟginis marie. Sermo primus.

Ego quaſi vitis

fructificaui Uerbum iſtud habe
tur textualiter i libro Eccl'.xxiiij
Et officialiter in ep'la hodierna. Pro de
claracōe verbi ꝓpoſiti ꝛ introductione ma
terie predicā de ſciendū ꝙ xp̄s inter alias
bonas ꝯpacōnes ꝛ ꝓprias quas dedit de
ſe ſuis ſanctis apoſtolis ꝛ diſcipulis fuit
iſta. Ego ſum vitis vera ꝛ vos palmites
qui manet in me hic fert fructū multū qꝛ
ſine me nichil poteſtis facere ſcꝫ merito/
rie Iohis.xv. Ecce ꝙ xp̄s in iſta auctori
tate vocat ſe vitem ꝛ diſcipulos ꝛ in ꝑ/
ſona eoꝝ om̄es nos vocat palmites. Et
ponit duas rōnes vnam affirmatiuam ꝛ
aliā negatiuā. Affirmatiua eſt qꝛ ſic̄ pal
mes manens in vite ab ea recipiens hu/
morē fructificat alias nō. Ita xp̄s eſt vi/
tis ꝛ radix ſiue rabaca oīm bonoꝝ ꝛ ꝟtu
tū ꝛ influentiaꝝ. Qui ergo manet in hac
vite ſcꝫ ꝑ veram fidem abſq̄ꝫ errore du/
bitacōne ꝛ falſa credentia ꝛ per deuotam
ꝛ ꝓmptam obedientiam faciendi ſuā vo
luntatem ꝛ ſeruandi ſua precepta tales
recipiunt ab eo humiditatem grē ꝛ facit
eos habūdare ꝛ fructificare. Prio i itel
lectu fructu ꝯtēplacōis in memoria fruc/
tu bone recordacōnis. In volūtate fruc
tu amoris ꝛ dilectionis i ore fructu ora/
tionis in oculis fructu lacrimacionis. In
auribꝫ fructu diuinorum audicionis. In
manibꝫ fructu elemoſinaꝝ largicōis. In
toto corꝑe fructu afflictōnis. Ecce ratio
affirmatiua q̄liter q̄mdiu palmes manet
in vite ꝑ credentiā ꝛ obediētiā fructificat
Jdō dic̄. Ego ſum vitis vera ꝛ vos pal
mites vſq̄ꝫ multū. Scd̄a ratio eſt nega/
tiua q̄ꝫ tāgit cū dicit qꝛ ſine me nichil po/
teſtis facere. qꝛ palmes a vite ſciſus nul/
lū facit fructū nichil valet niſi ad ꝯburen
dū in igne. Sic xp̄ianus a vite.i.a xp̄o ſci
ſus gladio peccati mortalis qꝛ dubitat in
fide. Si eſt ſic Et nunq̄ꝫ debet quis dubi
tare in hijs que deus dixit abſit adhuc ꝙ
habeat fideꝫ firmā tenet malā vitā tn̄ ſci
ſus eſt nullū facit fructū meritoriū. quia
ſine me.i.grā ꝛ influentia nichil poteſtis
facere. Jdō dic̄ ibideꝫ ſic̄ palmes nō pōt
facere fructū a ſemetipſo niſi manſerit in
vite. Sic nec vos niſi i me māſeritis. Ex
hijs rōnibꝫ patet ꝙ dn̄s ihs xp̄s de ſe ꝓp
rie dic̄. Ego ſum vitis ꝛc̄. Ecce excellen
tia xp̄i. ꝟgo aūt maria nō hꝫ eq̄lē excellē
tiam cū xp̄o qꝛ ipſe eſt creator ꝛ ipſa cre
atura ꝛ idō ipſa nō equiꝑat ſe xp̄o ꝫ tem
perādo ꝟbum ſibi aſſil'ando ſe dicit. Ego
quaſi vitis nolo ei equiꝑari vel equari. ꝫ
aſſimulari fructificaui filius fructificat vt
ꝓncipium ꝓmum ꝛ tanq̄ꝫ cā principalis
omniū ego poſt eum nō equaliter vt vit'.
Sed ſicut ꝙ notat ſimilitudinē patet the
ma de iſta materia inueni quatuor fruct⁹
in quibus virgo maria fructificauit quaſi
vitis.

Primus de prenūcciacōne angelicali
Scd̄s de ſanctificacōne ſpirituali.
Tercius de ꝓ̄ſentacōne corꝑali ſeu tꝑali
Quartus de magnificentia virtuali
In hijs ergo maria virgo fructificauit q̄
ſi vitis ꝓpter ꝙ dic̄. Ego quaſi vitis fruc
tificaui. Dico primo ꝛc̄. Primus. xp̄us
fructificauit in fructu de prenunciacōe an/
gelicali. qꝛ anteq̄ꝫ fuiſſet ꝯceptus fuit an
gelice ꝓnunciatus. Jam ſcitis q̄lit̄ ange/
lus gabriel tot⁹ lucidus nūciauit virgini
marie ꝙ eēt mr̄ filij di Jō dic̄ euuā. Luc

Miſſus eſt angelus gabꝛiel a deo in ciui
tatē galilee cui nomen nazareth ad virgi
nē deſponſatā viro cui nomē erat ioſeph
de domo dauid ⁊ nomen virginis maria.
Luce.j. Ecce pꝛenūciatio angelica dulcē
fructus eſt ꝯtemplandi. Similiter virgo
maria quaſi vitis nō equaliter vt vitis fructi
ficauit anteꝗ̄ fuit ꝯcepta fuit pꝛenūciata
Ille magnꝰ doctoꝛ Ieronimꝰ affirmat
ꝙ ioachim pr̄ virginis marie ⁊ beata anna
eiꝰ mater.xx.annis fuerunt in matrimōio
ꝙ nō habuerūt mr̄imonij fructum culpa
erat ipiꝰ anne que erat ꝯplexionis frigide
Ideo erat ſterilis ſꝫ quid fecerūt nō recur
rerūt ad diuinos vel ſoꝛtilegos ſꝫ ad deū
q2 nullus pōt dare niſi deus. Ideo cū de
uocōne oꝛōnibꝫ ieiunijs ⁊ elemoſinis vi
gilijs ⁊ ꝑegrinacōnibꝫ recurrerūt ad deū
vouentes ꝙ ſi deꝰ daret eis fructū ⁊c̄.ꝙ
darēt deo. Et cū ſemel ioachim fleret ex
vna parte ⁊ anna ex alia apꝑuit eis ange-
lus gabꝛiel ꝯfoꝛtās eos dicens ꝙ oꝛōes
⁊ alia bona erāt deo accepta ⁊ ꝙ haberēt
vnā filiā nō filium ſꝫ filiam que eſſet ſāc-
ta anteꝗ̄ nata que conciperetur mirabili
ter q2 deus ſupnaturaliter inuit opus ma-
trimonij in ſua generacōne ⁊ anna conce
pit. Ecce qualiter fuit angelo pꝛenunci-
ata vt xp̄s. Ideo dicit ego q̄ſi vitis fruc-
tificaui ſuauitatē odoꝛis ⁊ flores mei fruc
tus honoꝛis ⁊ honeſtatis Eccl̄.xxiiij. Flo
res vocat verba que dixit angelus paren
tibꝫ ſuis fructꝰ honoꝛis fuit virgo maria
⁊ honeſtatis q2 nō legit̄ ꝙ vnꝗ̄ ioachim
cognouerit aliā niſi vxoꝛē ſuā. Iſta eſt
honeſtas matrimonij. Nota ꝯtra illos q̄
frangunt honeſtatem ⁊ legem matrimo-
nij. Ecce q̄t peccata concurrūt pꝛimū eſt
luxurie abhominabile q2 deus nō vult ꝙ
illud opꝰ fiat niſi inter viꝝ in matrimōio
Etiā ſi homo habet moꝛi ⁊ diceret medi
cus ꝙ faceret illud al's ꝙ eſt moꝛtuus ci-
cius debet moꝛi niſi habeat vxoꝛem ⁊ me
dicus eſt excōicatꝰ dando ꝯſilium tali ni
ſi qui nō eſt de matrimonio. Ita eſt ꝯdēp
natū hoc peccatū ꝙ nullo mō eſt licitum
illud niſi in ſtatu mr̄imonij. Ideo dicit ho-
neſtatis. Et ꝯcoꝛdat apoſtolus d. hono-
rabile ꝯnubium in omnibꝫ ⁊ thoꝛus ima-
culatus ad Hebꝛeos vltimo. Scdm eſt
de rapina ⁊ de furto iniuſticia q2 ſi ego do
tibi cappam meam ⁊ poſtꝗ̄ tu eā poſſediſ
ti aufero eā tibi ⁊ do alteri rapinā facio ta
lis rapina ⁊ maioꝛ eſt q̄n homo qui dedit
coꝛpus ſuum vxoꝛi. Deinde ipſe dat alte
ri furtum ⁊ iniuſticiam facit quia coꝛpus
viri vxoꝛis eſt ⁊ econuerſo. Ideo apoſto
lus. Nolite fraudari inuicem.j.ad Coꝛin
thios ſeptimo Tercium peccatum eſt ma
ius ſcꝫ ꝓdicōnis q2 ſi vnꝰ miles dat fidē
alteri militi ꝙ erūt ſocij in pꝛelio. Si frā-
git ſibi fidē coꝛꝑis pōt ipſū redarguere de
fide ſiue ꝓdicōe ⁊ dare ſibi campū duel-
li. Ita in mr̄imonio vir dat fidem coꝛꝑis
vxoꝛi ⁊ ecōuerſo. Ideo qui frangit pꝛodi
toꝛ eſt. Et ſi vxoꝛ eſſet foꝛtis poſſet aſſig
nare viro ꝓditoꝛi campū coꝛā rege. ſꝫ q2
ſunt debiles recurrūt ad deū ad linguam
⁊ ad oculos ploꝛādo. De talibꝫ dicit apo-
ſtolus. Si q̄s ſuaꝝ maxime domeſticoꝝ
curam nō habet fideꝫ negauit ⁊ eſt infide
li deterioꝛ nullꝰ eſt magis domeſticꝰ q̄m
vxoꝛ.j.ad Thy.v. Quartū peccatum et
maius eſt ſacrilegium ſatis quare deꝰ oꝛ-
dinauit matrimoniū qd̄ eſt vnum de ſep
tem eccleſie ſacramentis ad ſignādum ꝙ
xp̄s duxit eccleſiam in ſponſam ſuam nū-
ꝗ̄ dimittat ꝓpter aliā cui eſt fidelis. Qū
ḡ frangis matrimonium tu es falſatoꝛ ſa
cramenti. Et ſicut ſacerdos eſſet falſatoꝛ
ſacramenti ſi q̄n debet eleuare hoſtiā cōſe
cratam eleuaret hoſtiam bapiri. Sacra-
mentū hꝰ magnū eſt ego autē dico in xp̄o
⁊ in eccl̄ia ad Eph.v. Scdm fructus xp̄i
fuit ſctificacio ſpūalis. Nā in ꝯcepcōe do
mini ih̄u xp̄i ſimul in inſtanti concurrerūt
quatuoꝛ ſcꝫ coꝛpoꝛis foꝛmacō anime cre
atio vtriuſꝗ̄ ſanctificatio factio paſſiue
quantum ad humanitatem quia vt fons
totius ſanctificationis in ſūma ſanctifica-

Eph. 5to cap.
Sacramentum hoc
magnum est ego di
co in xpo et in ecclia

268

cōne creata eſt ſup̄ oīēs purā creaturā
Quarto humanitatis ꝛ diuinitatis ymo
de hoc dixit angel⁹ virgini marie ꝙ cū ex
te naſcet̄ ſanctū vocabit̄ filius dei Luce.
primo. Similiter virgo maria fecit fruc⸗
tum ſanctificacōnis nō dico equaliter nec
ip̄a dicit Ego quaſi vitis ſcꝫ qꝛ nō ī inſtā
ti eius corpus fuit formatū ꝛc̄. Sed qū
ei⁹ corpus fuit formatū ꝛ anima creata ꝛ
infuſa qꝛ iſta dicit̄ conceptio germinis q̄
eſt ꝑfecta qꝛ ꝯceptio ſemīs inꝑfecta eſt.
nō expectauit deus nouē menſes nec vnū
nec etiam ebdomadā vnā ymo creditur
ꝙ eadeꝫ die ꝛ hora fuit ſanctificata ſuper
oīēs ſanctos ꝛ ſanctas ꝛ etiam angelos
auctoritas de hoc dauid ī p̄s. xlv. Flumi
nis impetus letificat ciuitatē dei ſanctifica
uit tabernaculū ſuū altiſſimus deus ī me
dio ei⁹ nō ꝯmouebit̄. adiuuabit eaꝫ deus
mane diluculo in q̄ p̄s. quatuor ponūtur
de eius ſanctificacōne.

Primo quantitas
Secundo dignitas.
Tercio firmitas
Quarto primitas

Primo oſtendit̄ quantitas ſanctita⸗
tis virginis marie cum dicit̄ fluminis im⸗
petus qꝛ totū flumen diuinaꝝ grāꝝ effu
ſum eſt ſup̄ eam in ſanctificacōne. In ſāc
tificacōe alioꝝ ſanctoꝝ infundit̄ vna gut
ta grē diuine. qꝛ vn⁹ ſanct⁹ habuit vnā
guttā grē alius aliā ꝛc̄. ꝙ in virgine ma
ria fluminis impet⁹ Ber. ceteris ꝑ partes
dat̄ grā ſpūs marie verā totaꝫ ſe infudit
plenitudo grāꝝ. ꝓpt̄ qđ dic̄ letificat ciui⸗
tatē dei qū v̄go fuit ſctīficata null⁹ homo
ſciuit ſꝫ angeli ſciuerūt. O q̄le gaudiū fe⸗
cerūt. Nō qꝛ dixit xp̄s qđ gaudiū eſt an⸗
gelis dei in celo ſup̄ vno peccatore agēte
p̄ q̄nto magis ſup̄ v̄gine maria q̄ nunq̄
peccauit. Ecce q̄re dic̄ fluminis impetus
letificat ciuitatem dei Scđo declarat̄ ſua
dignitas cū dicit ſanctificauit tabnaculū
ſuū altiſſimus ſi camere militum ſunt op
time ornate dignum eſt ꝙ camera regis
ſit magis ornata. Ideo dignū fuit vt ta⸗
bernaculum ſuum ſcilicet camera in qua fi
lius dei debuerat nouem menſibus habi⸗
tare ꝙ fuiſſet ſuper omnes ſanctificata
Bernardus. Ego puto ꝙ ꝛ copioſior
ſanctificacōnis benedictio q̄ꝫ in alijs ſanct̄
in vtero ſanctificatis in eam deſcendit ꝙ
non ſolum ipſius ortum ſed ꝛ vitam ei⁹
ab omni peccato deinceps imunem conſ
uaret. Tercio declaratur ſua firmitas cū
dicatur. Deus in medio eius non conmo
uebitur qui ſcilicet habitat in ea per grati
am dicere ꝛ conmoueri cadit homo ꝑ pec
catum mortale. Ideo apoſtolus qui ſe ex
iſtimat ſtare ſcilicet in gratia dei videat ne
cadat prima ad Corintheos decimo. Et
non conmouebitur per peccatum veniale.
Nunq̄ꝫ fuit aliquis ſanct⁹ nec ſancta q̄n
ceciderit vel conmotus fuerit niſi Criſt⁹
ꝛ virgo maria iam in hac vita habuit p̄⸗
uilegium ſanctorum qui ſunt in celo qui n̄
poſſunt nec cadere nec conmoueri dauid.
in pſalmo. cxxiiij Non conmouebitur qui
habitat in iheruſalem. Sic nec virgo ma⸗
ria quia nunq̄ꝫ peccauit mortaliter nec ve
nialiter nec corde cogitando ꝛc̄. Ipſa enī
fuit illa mulier fortis de qua Salomon
queſiuit a ſuis doctoribus dicens. Muli
erem fortem quis inueniet Prouerbio.
vltimo capitulo. Null⁹ doctorum ſciuit
reſpondere ꝛ ſpiritusſanctus ſibi reſpon⸗
dit dicens. Procul ꝛ de vltimis finibꝫ
quia in vltima etate debuit eſſe. Nota ꝙ
iſta queſtio mulierem fortem ꝛc̄. Inci⸗
pit per aleph qđ interpretatur marie. qꝛ
tot anni fluxerunt a ſalomone vſq̄ꝫ ad vir
ginem mariam. Quarto declaratur p̄mi⸗
tas cū dicitur adiuuabit eā deus mane di
luculo ꝛ loquit̄ de ſctīficacōne v̄ginis ma
rie īuenio ſex horas in quibꝫ ſctīficauit cre
aturas aliq̄s ſcꝫ hora ꝯpletorij hora veſ⸗
peraruꝫ. tercia hora meridiei. quarta hora
terciarum. quinto hora prime. ſexto in au
rora hora completorij vt ſatis in ſolis oc
caſu. Iſta hora ſanctificantur etiā illi qui

vixerunt in peccatis ⁊ malis plorant ⁊ petunt miſcďiam ⁊ deus dat eis contricionem tales ſanctificantur per contricōnē cordialem. Sꝫ in tota ſacra ſcriptura nō legit̃ ꝙ aliq̄s fuerit ſic ſanctificatus niſi ď vno ſcꝫ de latrone de q̄ dic̃ leo papa. Ne nō legit̃ ꝙ vnq̄ꝫ fecerit aliqd̓ bonum ſemper fuit malus ⁊ vicioſus ⁊ hora ꝯpletorij qn̄ fuit ad mortē habuit tantā ꝯtricionē de peccatis ꝙ vix potuit formare ỽba dn̄e miſerere mei dn̄ veneris in regnum tuū. Cui xp̄s Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiſo. Nullus ſit ita ſtultus ꝙ dicat. qꝛ de⁹ ita miſerebit̃ michi ſic latroni. qꝛ mai⁹ miraculum eſſet ꝙ male viuentes facerent bonū finē. q̄ꝫ ſuſcitare mortuos De iſta ſanctificacōe dicit Jeremias Jere. xij. Alij ſanctificantur hora veſperaꝝ vt illi qui nō ſperāt finē. ſ ante redeūt ad deū ꝯfitent̃ faciunt afflictiones Tales ſanctificantur p penitentiam ſacramentalem talibꝫ dicit apoſtol⁹ poſtq̄ꝫ fecerūt penitentiam nunc liberati a peccatis ſcꝫ p penitentiā. Serui aūt fcti dei habetis fructū veſtꝝ in ſanctificacōm ad. Ro vj. Alij ſanctificant̃ in meridie qn̄ feruet calor ſic martires qui feruore ſpūs occid̓bant̃ p honore xp̄i. Iſti ſanctificabantur per paſſionem martirialem de quibꝫ dicit ſcriptura preparauit deus hoſtiā ſcꝫ corp⁹ ſuū ſeu caro martiris ex feruore ſpūs ſāctificauit vocatos ſuos Sophonie primo Alij ſanctificant̃ hora tercie vt infātes p ablucōnem baptiſmalē. De iſta dicit apoſtolus nouiter baptiſatis. Pctōres autē aliqn̄ fuiſtis ſ abluti eſtis ſed ſanctificati eſtis. j. ad Corinthios. vj. Alij hora prime in ortu ſolis fuerunt ſanctificati qui ī vtero matris anteq̄ꝫ naſcerent̃ effecti ſūt ſancti vt Jeremias ⁊ iohēs de Jeremia anteq̄ꝫ exires de vulua ſanctificaui te. iſta auctoritas non cogit ad credēdum niſi ꝙ qn̄ debuit naſci fuit a deo ſanctificat⁹ Idē de beato iohāc baptiſta Luce. j. Spiritu ſancto replebitur adhuc ex utero mřis ſue

Sed virgo maria ī aurora fuit ſanctificata nō expectauit deus nouem menſes nec vnum ⁊c̃. Sed in eodem die ⁊ eadꝫ hora. Ecce quare dicit. Adiuuabit eam deus mane diluculo non hora completorij nec veſperoꝝ ⁊c̃. ſ mane in aurora. Ecce eius fructus ſanctificacōnis. Ideo poſſumus dicere in laudꝫ criſti ⁊ virginis glorioſe illud dauid. Dominus dabit benignitatem ſcꝫ in incarnacōne. Et terra nr̄a ſcꝫ virgo maria dabit fructum ſuum p̄s. Tercius fructus criſti fuit de preſentacione temporali. Nam poſt ſui natiuitatem fuit preſentatus in templo domini. Luce ij. Poſtq̄ꝫ ꝯpleti ſunt dies purgacionis marie ſ̄m legem moyſi tulerunt ipſū iheruſalem vt ſiſterent eum domino par turtuꝝ. Similiter ⁊ beata virgo nō dico eq̄liter ſ poſt natiuitatem ex vtero matris ⁊ ei⁹ ablactacōm ſuam fuit deuotiſſime ſin templo domini preſentata. Nota hyſtoriam breuiter ſpeculando de aſcenſu virginis per quindecim gradus ī templum dei Nam illa aſcenſio fuit miniſterio angelorum facta eam ducentium Cum dic̃ gregorius primo dyalagoꝝ in hoc mūdo viſibili nichil per creaturaꝫ viſibilem diſponi⁹ poſſūt qd̓ poteſt intelligi ⁊ declarari ad modum ſponſarum in die nuptiaruꝫ que vſq̄ꝫ ad eccleſiaꝫ ducunt̃ per parentes earum ⁊ ex tunc aſſummuntur a conſanguineis ſponſi ⁊ per maximum de beata virgine ⁊ tangit Jheronimus ſcꝫ ꝙ ſupra. ix. ordines angelorum archangelorum ⁊c̃. Ideo cantatur exaltata es ſancta dei genitrix ſuper choros angeloꝝ ad celeſtia regna ⁊ ſupra ſex gradus ſanctorum ſalicet virginum confeſſorum martirum apoſtolorum prophetarum ⁊ patriarcharum erat ſublimanda. Multe filie congregauerunt diuitias tu ſuper greſſa es vniuerſas Prouerbiorum vltimo capitulo. Moraliter vocatur hic ſuper hoc ꝙ parentes virginis diligentes fuerunt ad complendum ⁊ faciendum votum ꝯtra venientes.

⁊ nō ꝯplentes qꝛ licet dicant doctores ꝙ
maius meritū eſt qn̄ mediante voto ho-
mo ſeruat caſtitatē paupertatē ⁊ obediē
tiam q̄m ſine voto ceteris paribꝰ ſ; eſt tm̄
periculum ⁊ peccatū fractio voti qꝛ maiꝰ
peccatū eſt q̄m homicidiū dicūt theologi
ꝙ maius peccatū eſt falſū iuramentū q̄m
homicidiū. Et beatus thomas dicit ꝙ ma
ius peccatū eſt fractio voti. Nota contra
clericos ignorātes dicentes ꝙ peccatum
luxurie nō eſt maiꝰ peccatū veꝝ eſt in la
icis ſ; ſufficit ad dampnacōnē in clericis
aūt ⁊ religioſis eſt de maioribꝰ ꝓpter vo
tum. Caueatis ergo a votis niſi ꝯpleatis
Dicit eīm ſcriptura Si q̇d vouiſti deo ne
moreris reddere diſplicet eīm ei infidelis
⁊ ſtulta promiſſio Eccl'. v. Nota ne mo
reris reddere. Si facis votū infra certū
tempus complēdum debes illud cōplere
infra illud tempus alias plus peccas q̄m
ſi occideres hominē. Si autem nō ſtatui-
ſti certum tēpus debes ꝯplere ſtatim ha-
bita oportunitate. Ideo dicit ne more-
ris. Nota ꝯtra illos qui nunq̄ȝ inueniunt
tempus optunum ⁊ qn̄ ſunt ſenes petūt
diſpenſacōm diſplicet enim ei infidelis ⁊
ſtulta ꝓmiſſio que nō ꝯpletur. Stulta ꝓ
miſſio eſt ei qn̄ fit ſine deliberacōne. Pri
mo ex deuocōne aliqui ſubito faciunt vo
tum. Scdo ex indignacōne qn̄ eis fit diſ-
plicentia aliqua ſubito faciūt votum vel
nō intrandi domum illius vel nō ludendi
cum eo ⁊ huiuſmodi cōtrarietatem ⁊ vo
uendo frangunt votum qd̄ nō debet ſuā-
ri. Tercio ex tribulacōne ſcȝ doloris ⁊ in
firmitatis vel in partu mulieꝝ ⁊ poſt ni-
chil faciunt quaſi velint deū decipe. Itē
nota contra illos qui ꝓmittunt filios ad
ſeruicium dei in religione vel ſacerdotio ⁊
poſt nichil faciunt nec curant expectantes
filium giboſū vel filiam vt illam dent ⁊c̄
Ecce quare dic̄ ſi q̇d vouiſti ⁊c̄. Quar-
tus fructus xp̄i eſt vel fuit de magnifica-
cōne virtuali vel ſpirituali quouſq̄ȝ xp̄us
fuit. xxx. annoꝝ. Ita vixit ꝙ nō reputaba-

tur magnus ymo reputabat̄ faber liguari
us ſ; in baptiſmo fuit magnificatus quā
do Iohes ipſū baptiſauit celi ſunt apti
ſuper eū ⁊ deſcendit ſpiritusſanctus in ſpē
columbe ſuper eum ⁊ vox patris intonuit
hic eſt filius meus Mat. iij. ⁊ Luc. Tūc
apud homines fuit ita magnificatus itm̄
ꝙ fugit ī deſerto. Similiter virgo maria
nō equaliter. Et ecce quō exquo virgo
maria fuit preſentata in tēplo in quo ſte
tit decem annis cum alijs virginibꝰ quaſi
eſſent moniales. Ita faciebant antiquitꝰ
Nota ꝯtra cōſuetudinem de puellis non
venientibꝰ ad eccleſiaȝ. Nota de hyſtoria
⁊ diſpenſacōne ⁊ qualiter ſpiritusſanctus
deſcendit in ſpē columbe ſuper virgā ſpō-
ſi ſui Ioſeph queadmodū ſuper xp̄m in
baptiſmo ⁊ ſic virgo fuit valde magnifi-
cata de iſto fructu dixit ſalomon ī pſona
virginis ſub vmbra illius queȝ deſiderat
anima mea ſcȝ vt ſit michi in patrē ⁊ ſpō
ſum ⁊c̄. Canticoꝝ. ij. Moraliter nota h̄
ſup hoc ꝙ virgo fuit deſponſata p verba
de preſenti qn̄ eīm fit p verba de preſenti
veꝝ matrimoniū eſt etiam ſi nō ſequatur
copula carnalis nec poſſunt ſeparari niſi
p ingreſſum religionis ſi nō fuit ſecuta co
pula ſiue publice ſiue clandeſtine ꝯtraxe
runt. Si clandeſtine excommunicati ſunt
nec poſſunt ſeparari. Ideo qui clandeſti-
ne contrahunt ⁊ poſt vel timorem paren
tum vel odio ipſa ducit alium ip̄a eſt pu
tana. Et primus qui eſt vir. ⁊ etiā ſi ip̄e
ꝯtrahit cum alia leno eſt. O quō ſūt mlt̄
ti qui credunt habere vxorem ⁊ nō habēt
Item ſunt alia multa impedimenta vos
non creditis aliq̇d facere in baptiſmo vel
confirmacōe qꝛ oīs vultis eſſe ꝯpatres
⁊ cōmatres ⁊ eſt ita ꝙ ſi eſtis pannus de
aliquo vel aliq̄ etiaȝ vxor legitīa ē p̄rīa
eius ⁊ econuerſo etiam ſi nō ſit preſens ⁊
nunq̄ȝ alius filius vꝫ poteſt cōtrahere cū
illa licet papa poſſit diſpenſare. Itē ſi cle
ricus qui baptiſat habet filios nō poſſunt
ꝯtrahere cum illis quos ipſe baptiſauit ⁊

quot ſunt in hoc caſu. Jtē ſi contraxiſtis
cū aliq̄ conſanguinea infra quartū gradū
non eſt matrimoniū. Licet papa poſſit di
ſpenſare in aliquibꝫ gradibꝫ non tamē in
omnibus qꝛ cū ſorore vel vxore fratris
nō poſſet. Jtē dicitis anteꝗ̄ habuiſſetis
iſtam vxorē peccaſtis. Primo cū matre
eius. Jta ergo nō eſt vxor veſtra nec pa/
pa poſſet diſpenſare niſi in aliquibꝫ gradi
bus non tñ in omnibꝫ quia cū ſorore vel
vxore fratris quia eſt contra legē diuinā
Nullus pt̄ habere matrē ⁊ filiā Jdem ſi
peccaſtis cū ſorore ſua ⁊ ecōuerſo ſi vxor
peccauit cū patre viri ⁊c̄. Si ſint in tercio
vel quarto gradu papa poteſt diſpenſare
Jdō eſt optima cōſuetudo qñdo debent
deſponſari ꝙ ſacerdos ꝓclamet ſi eſt ali/
quis q̄ ſciat īpedimentū ꝙ reuelet. Et ſi
aliquis ſcit īpedimentū ſecrete tamen re/
uelet ſacerdoti. Et modo in multis locis
non faciunt iſtas ꝓclamacōnes ⁊ male.
Jtē ſunt aliqui poſtꝗ̄ cōtraxerūt ⁊ diſcō
ueniunt ꝓcurant ſibi ſeparacionē cū falſ
teſtibus ⁊c̄. nō poſſunt ſeparari nec papa
nec etiā petrus apoſtolꝰ poſſet diſpenſare
nullo modo poſſunt ſeparari niſi per in/
greſſum religionis ante copulam. Jdeo
apoſtolꝰ Hijs q̄ in matrimonio iūcti ſūt
ꝓ̄cipio nō ego ſed dñs vxorē a viro non
diſcedere ⁊ vir vxorē nō dimittat. ꝓ̄ma
ad Cor. vij. Et ſic vt Joachim ⁊ anna
vitā eternā ꝓmerebitꝭ ꝙ vobis preſtare
dignet̄ pater ⁊ filiꝰ ⁊ ſpūſſanctus. Amē

¶ De natiuitate beate marie virginis
Sermo ſecundus.

Memoria mea i generacōne ſeculoꝝ. Ec̄ci. xxiiij
et recitatū eſt ſtatī in epiſtola hodierna
ſcd̄m ꝙ ſcitꝭ hodie eſt feſtū ⁊ ſolēpnitas
benedicte natiuitatis ꝟginis marie qñdo
nata fuit de vtero matrꝭ ſue beate Anne
Si placet deo habebimꝰ bonas doctrias
ſcīētiales ⁊ īſtructiones morales ſꝫ verba
ba ſint ad honorē dei. Salutet̄ ꝟgo ma/
ria ⁊c̄. Jſtud verbū dr̄ in ꝑſona virginis
memoria ſcꝫ mee natiuitatꝭ. ¶ Sciendū
ꝙ in ſūma generalit̄ ſunt duo ſecula pri/
mū eſt creaturaꝝ ſpūaliū ⁊ incorruptibi
lium. ſcd̄m creaturaꝝ corporaliū ⁊ cor/
ruptibiliū. Primū eſt celū empiriale de
quo ſtrabꝰ ait ſup gen̄. i. Celū empireū
mox vt creatū eſt angelis ē repletū. Se
cundū eſt terra de q̄ iam vulgarit̄ dicitur
hoc ſeculū quia licet terra ſit ꝑmanēs tñ
creature corꝑales ſunt corruptibiles Jdō
ſalomon ait. generacio ꝓ̄terit ⁊ generacio
aduenit terra ineternū ſtat. Ec̄ci. ꝓ̄mo.
Dico ꝙ creacio iſtoꝝ duoꝝ ſeculoꝝ pōt
dici generacio Rō quia generacio alicuiꝰ
creature eſt eius ꝓ̄ncipiū. Jdō phs dif/
finiens generacionē dixit. Generacio eſt
ꝓgreſſus de nō eſſe ad eſſe ⁊ qꝛ iſta duo
ſecula ſcꝫ celū ⁊ terra habuerūt ꝓ̄ncipiū
per creacionē quia ante creacionē celi ⁊
terre nulla erit creatura niſi ſolus deus
trinitas ipſa. Si dicat̄ ab aliquo ſimplici
⁊ deus tunc vbi habitabat. Dicat̄ ꝙ in ca
mera ſue eternitatꝭ. Auctoritas Dñs ex
celſus ⁊ ſublimis inhabitās eternitatem
Yſaie. lvij. ſꝫ creauit celū ⁊ terrā ꝓ vobis
Et quia tūc habuerūt ꝓ̄ncipiū eſſendi.
ideo pt̄ dici generacio Et cōcordat moy
ſes dicēs. Jſti ſunt gñaciones celi ⁊ terre
quādo create ſunt in die q̄ fecit deus celū
⁊ terrā. Gen̄. ij. Dicit ergo ꝟgo maria.
Memoria mea in gñacione ſcꝫ celi ⁊ ter
re figurata fuit ⁊ declarata ⁊ demōſtrata
patet thema. Memoria mea i generacio
ne ſeculoꝝ. Ex q̄ ergo ꝟgo maria remit/
tit nos ad gñacionē ſeculoꝝ. Videamꝰ
q̄d dicit de hoc ſcꝓ̄tura. Dicit enī in ꝓ̄nci/
pio creauit deꝰ celū ⁊ terrā. terra autem
erat inanis ⁊ vacua ⁊ tenebre erant ſuper
faciē abiſſi ⁊ ſpūs dei ferebat̄ ſup aquas
dixit deus fiat lux ⁊ facta ē lux ⁊ vidit de/
us lucē ꝙ eſſet bona ⁊ diuiſit lucē a tene
bris. Appellauit lucē diē. ⁊ tenebras no
ctem factūqꝫ ē veſpere ⁊ mane dies vnꝰ.
Gen̄. ꝓ̄mo. Hic ſunt decē clauſule conti

De natiuitate btē marie virginis

nentes totam festiuitatē hodiernā ꝓpter
qđ dicit virgo maria. Memoria mea in
generacōne seculoꝝ. Prima clausula est
cū dicit. In ꝑncipio creauit deus celū ⁊
terrā simul Ista simultas creacōnis celi
⁊ terre figurabat simultatē cōiunctionis
matrimonij Joachim ⁊ Anne Joachim
đꝛ celū. Rō quia tota sua vita fuit celestꝪ
licet esset nobilis ⁊ poterat dicere. Nr̄a
cōuersacio in celis ē Ad phil.iij. Anna
đꝛ terra quia fructifera scđm influenciā
quā recipit a celo ⁊ potest exponi de ea il/
lud.ps. Benedixisti dn̄e terrā tuā quia
primo erat sterilis Et sequit̄ dn̄s dabit
benignitatē ⁊ terra nostra scꝫ beata anna
nostra,ꝓpter vtilitatē q̄m ex ea habuimꝰ
dabit fructū suū scꝫ virginē mariā patet
ergo q̄modo memoria ꝟginis quātū ad
parentū cōiunctionē exp̄essat̄ ⁊ figurat̄
cū dicit̄. In ꝑncipio creauit deus celū ⁊
terrā. Si dicat̄ de aliquo frat̄ contra qꝛ
non videt̄ bona exposicio ꝙ Joachim di/
catur celū ⁊ Anna sanctioꝛ Joachim di
catur terra. Iđo eccīa festiuat de ea ⁊ nō
de eo. Rn̄sio ꝙ racio huiꝰ sc̄itatis fuit qꝛ
Anna habuit maiorē ꝑticipacionē cum
virgine maria quā pꝛ quia patres ꝓpter
negociuꝫ tēporale paꝝ curant de pueris
paruis ꝭ matres Est ergo notandū ꝙ si/
cut ramꝰ violaꝝ vel rosaꝝ plus redolet
in illo q̄ euꝫ diu portat q̄m in eo q̄ solum
tangit. Sic est in ꝓposito qꝛ facit pater in
generacōne filij ac si daret ramū violaꝝ
matri ⁊ recedit ꝭ mater portat in vtero ⁊
post natiuitatem lactat tenet in brachijs
osculat̄ ⁊c̄. Ideo ioachim paꝝ fecit. Et
tamē Anna đꝛ terra ⁊ Joachim celum
Racio qꝛ mulier quantūcunqꝫ sit sancta
⁊ virtuosa debet esse sub viro ⁊ vir debet
esse dn̄s ⁊ maioꝛ in domo. qꝛ sicut terra
nō est nisi punctꝰ respectu celi a quo reci/
pit influentiā quia alias terra nō fructifi/
caret. Ita vxoꝛ respectu viri a quo regitur
⁊c̄. quia ergo Joachim erat vir beate An/
ne. Ideo habebat maioritatē ⁊ ꝑmitatē

⁊ influenciā in domo quia ad nutū viroꝝ
debent esse vxores. Cuncte vxores tam
maioꝝ q̄m minoꝝ deferunt maritis suis
honorē Hester ꝑmo. Rex fuit assueri im/
peratoris,ꝓpter hoc Joachim đꝛ celum ⁊
Anna đꝛ terra. ¶ Moralit̄ instruunt̄
hic mulieres ne intrēt in caput vestꝝ vt
velitis habere dominiū dicēdo. Ego ero
dn̄a domus ꝓ certo gallina cantabit ⁊c̄.
quia natura ⁊ leges diuinales ⁊ pontifica
les ⁊ imperiales dant viro ꝙ sit dn̄s. Iđ
auisetis vos ⁊ si in ꝑma ebdomada q̄ndo
estis noue vir dissimulat aliqua post non
sustinebit imo cū baculo vadit per domū
quia vir debet esse celū dominādo ⁊ vxoꝛ
terra subiciendo. Ideo đt scꝑtura. Mu/
lieres viris suis subdite sint vt dn̄o quia
vir caput est mulieris sicut est xp̄s caput
ecclesie. Sed sicut ecclesia subiecta ē xp̄o
Ita ⁊ mulieres viris suis in omnibꝫ sup/
ple licitis ⁊ honestis viri ⁊c̄. Ad ephe͛se/
os.v. Ecce q̄re đt virgo maria. Memo
ria mea ⁊c̄. ¶ Scđa clausula est cū dicat̄
Terra autem erat inanis ⁊ vacua. Hic
ostendit̄ condicio beate Anne quia licet
esset in statu matrimonij cū nobili viro
suo Joachim tamē erat sterilis ⁊ infecū/
da quia ita erat frigide cōplexionis ꝙ na
turaliter nō poterat concipere. Iđo đꝛ ꝙ
erat inanis non de vanitate ⁊ vacuitate
pompósa. ꝭ quia nō attingebat finē ma/
trimonij ⁊c̄. q̄ est habere liberos. Iđo đꝛ
inanis ⁊ vacua scꝫ in vtero,ꝓpter infecun/
ditatem ⁊ dicit beatꝰ Jheronimꝰ ꝙ Joa
chim nobilis de ciuitate nazareth con/
traxit cū Anna nobili đ genere dauid de
ciuitate bethleem ⁊ viginti ānis fuerunt
sine liberis quia terra erat inanis ⁊ vacua
sed ecce modū quē tenuerūt quinqꝫ me/
dicinas receperūt vt daret deꝰ eis ꝓlem
Si vos de m̄rionio vultis filios faciatis
idem. Primo enī faciebant magnas ele
mosinas de pane vino de fructibus ⁊ om
nibus alijs faciebant tres partes. Pri/
mā dabant deo ⁊ seruitoribꝫ suis in tem/

plo. Modo ad hoc venit mūdus q̄ no/ lunt nec decimaꝫ dare. Secūdū dabant peregrinis ꝛ pauperibꝰ. Terciā retinebāt ꝑ ſe ꝛ familia domꝰ ſue Scd̄a quia facie bant orōnes deuotas ꝛ cū lachrimis di/ cebant O dn̄e ex quo placuit vobis q̄ ſi/ mus in matrimonio detis nobis ꝓlem qꝛ aliter modicū valet quia auibꝰ ꝛ anima/ libus datis filios. ibo ꝛc̄. Tercio peregri nati ſunt de nazareth vſqꝫ iheruſalē ſepe ꝛ frequent̄ diſcalciati Quarto portabāt offertoria ꝛ p̄ſentabāt ea in tēplo Quin to fecerūt votū dando ad ſeruiciū dei ꝓ/ lem ſi deus daret eis Et ſic. xx. ānis terra fuit inanis ꝛ vacua. Et concordat ſcp̄tu/ ra dicens. Aſpexi terrā ꝛ ecce vacua erat ꝛc̄. Iheremie. iiij. Moralit̄ hic nota ꝑ mulieribꝰ de matrimonio q̄ deſiderant ꝓles ꝛ eſt bonū deſideriū q̄ non vadunt ad demones diuinos ſortilegos ꝛc̄. quia nullus p̄t dare ꝓles niſi deus. qꝛ requiri tur creacio ibi ſcꝫ anime ꝛ ſi cū diuinis ob tinent vt habeant filios malū finē faciūt ꝛc̄. Sed recurratꝰ ad deū cū elemoſinis oracionibꝰ ꝛc̄. Ideo d̄r ſcp̄tura anima. i. creatura rōnalis que declinauerit ad ma gos ꝛ ariolos ꝛ fornicata fuerit cum eis ponā faciē meā contra eū ꝛ interficiā illā de medio populi ſui. Leuitici. xx. Ter/ cia clauſula eſt ꝛ tenebre erāt ſuper faciē abiſſi ſcꝫ in p̄ncipio anteq̄ꝫ deus crearet lucē. Abyſſus d̄r ꝓfunditas in q̄ non vi/ detur claritas ſolis neqꝫ lune. Ita corda hominū dicunt̄ abyſſus qꝛ nō poſſunt ſci ri ſeu videri niſi a deo. Cor hoīs inſcruta bile eſt quis cognoſcet illud. Ego dn̄s ſcrutās corda Ihere. xvij. Abyſſus ergo erat cor Ioachim ꝛ Anne ex triſticia qꝛ non habebant ꝓles ſ; vt pſone humiles abſcondebāt triſticiā in corde ſ; tenebre venerūt ſuper faciē abyſſi quādo Ioachī recepit tā magnā verecundiā in templo a ſacerdote nolente recipere ſuā oblacio/ nem ſ; repulſam habuit ꝛ expulſus fuit d̄ templo confuſibiliter. Cū tamē eſſet de maioribus. ſ; quia ſterilis ꝛ infecundus iuxta legē. Deutro. vij. Non erit apud te ſterilis vtriuſqꝫ ſexus tā in hominibus q̄ꝫ gregibus tuis. Dicatur q̄modo beata Anna exiuit templuꝫ ꝛ iuit ad domū vt conſolaret̄ virū ſuū de tanta triſticia ſed non iuenit quia Ioachim pre verecundia iuit ad paſtores ꝛ ipſe flebat ex vna pte ꝛ beata Anna ex alia ꝛ timebat de viro ſuo ꝛ tenebre erant ſuper faciē abyſſi.

Moraliter hic inſtruunt̄ hoīes ꝛ mulie/ res homines habēt hic doctrinā paciencie Si ſacerdos modo expelleret nobilē de eccleſia ꝛ excōicaret quid diceret Certe percuterent ſacerdotē dicendo. Tace tu clerice alias lues. Non ſic Ioachim ſed pacient̄ receſſit ſeruās conſilium ſcp̄ture Non vos defendētes cariſſimi ſ; date lo cū ire Ad roma. xij. Mulieres etiā in/ ſtruuntur quādo vident viꝝ triſtē quia aliquociens ex negocijs magnis triſtant̄ debent viꝝ conſolari ſed ſunt alique vxo res rabide que augent triſticiaꝫ viris de omnibꝰ dantes culpā viro. Ideo auferꝰ vos quia mulier data eſt in adiutorium viri. Geneſ. ij. Non eſt bonū eſſe homi/ nem ſolū faciamꝰ ei adiutoriū ſimile ſibi.

Quarta clauſula eſt ſp̄us domini fere batur ſuper aquas. Ecce hic ꝓmiſſio de virgine maria ad Ioachim cū eſſet cum paſtoribus ꝛ fleret dicēs Domine ſi iſta ſterilitas venit ex peccato meo indica mi/ ch. ꝛc̄. Idē de Anna ſuper iſtas aquas lachrimaꝝ ferebat̄ ſpiritus dei id eſt an/ gelus q̄ facit angelos ſuos ſp̄us pſalmo ciij. ꝛ ad hebreos p̄mo. q̄ venit ad Ioa/ chim q̄ timuit quia caro nō poteſt ſuſtine re viſionē ſpiritus ſ; timet vt agnus qui videt leonē. Dicat̄ q̄modo reuelauit ſi/ bi de filia habenda Idem dixit Anne In cuius ſignū dixit q̄ inuenirent ſe ad por/ tam aureā in iheruſalē Moraliter in/ ſtruimur hic habere pacientiā Ioachim

et Anna viginti ānis fuerunt ſine prole ⁊ faciebant elemoſinas orōnes ⁊c̄. ⁊ nō obtinuerūt ſ; quia habuerūt pacientiam in verecundia ſibi facta a ſacerdote ſtati; habuerūt ꝓmiſſionē ⁊ obtinuerūt habe- re ꝓlem patet ergo ꝙ q̄ vult aliquid ob- tinere a deo ſiue ſanitatē ſiue remiſſionē peccatoꝝ ſiue ꝓles plus valet pacientia q̄m aliud Joachim enī poterat ſe vindi- care de ſacerdote ſ; noluit. Ita vos debe- tis facere ⁊ quāto maior eſt iniuria remit- tendo tanto facilius obtinebit qḋ optat. Jdō apoſtolꝰ ait paciētia vobis neceſſa- ria eſt ſupple ad obtinenuū quod petitur vt voluntatē dei facientes reportetis ꝓ- miſſionē. Ad hebreos.x. ¶ Quinta clau ſula eſt dixitq; deus fiat lux. Ecce cōcep cio ꝟginis marie. Dicaꝰ q̄modo creditur ꝙ Anna ⁊ vir eius ſeparauerūt ſe a thoro quia antiqui ſancti nō vtebanꝰ matri- monio niſi rōne filioꝝ ⁊ quādo ſenciebāt vxorē grauidā ſeparabāt ſe vſq; poſt ab lactacionē filij qui lactabaꝰ tribus ānis ⁊ matres nutriebāt eos ⁊ ipſemet mr̄es volebant eos lactare quia ideo dedit deꝰ vbera mulieri nō ad oſtendendū homini bus ſ; ſicut vterus vxoris eſt camera filij. Ita vbera ſunt cellariū. Et anna ⁊ Joa chim videntes ꝙ nō poterant habere pro les Credo ꝙ ſeparauerūt ſe a lecto ꝓpter qḋ dr̄ fiat lux. Lux dr̄ illa bn̄dicta genera cio ꝟginis marie quia ſine tenebra culpe facta eſt. Modo autē in generacōne fi- liorum ſunt multe tenebre ꝓpter intencio nem carnalem ⁊ corruptā parentū. S; generacio virginis marie fuit vt lux. De iſta luce habeꝰ ſcḋo Regū.xxiij. ſicut lux aurore oriente ſole mane abſq; nubibus rutilat. Sic iſta cōiunctio Joachim ⁊ an ne luminoſa fuit. Moraliꝰ inſtruunꝰ hic ꝙ illi de matrimonio qui in filijs ꝓcrean dis debent habere intencionē p̄dicatoris q̄ pro ſemine verbi dei generat filios deo de filijs dyaboli quia illos qui fuerunt fi- lij dyaboli per ſuperbiā facit filios dei per humilitatem ⁊ ita de alijs talis debet eſſe intēcio facientiū matrimoniū vt generēt ꝓles deo ad ſeruiciū alias iudicanꝰ adul teri corā deo. Sicut de p̄dicatore q̄ non curat de fructu ſed de vana gloria laudis ſeu familiaritatꝭ adulter vocaꝰ quia plus curat de ſolario q̄m de fructu in populo. ideo apoſtolꝰ ait. Nō ſumꝰ ſicut plurimi. Nota plurimi adulterantes verbū dei q̄ in p̄dicacione n̄ ſpūalē fructū querunt ſ; fauorē humanū ergo in filijs habēdis or dinetꝭ intencionē veſtrā ad deū q2 alias dyabolus habet ī eis poteſtatē. Auctori tas oſtendā tibi q̄ ſunt quibꝰ poteſt p̄ua- lere demoniū in eos q̄ coniugia ita ſuſci- piunt vt deū a ſe ⁊ a ſua mēte excludāt ⁊ ſue libidini vacent in hos habēt poteſtatē demoniū Thobie.vi. ¶ Sexta clauſula eſt ⁊ facta eſt lux. Ecce ſcīficacio ꝟginis marie nō credatis ꝙ fuerit ſicut de nobꝭ q̄ in peccatꝭ concipimur ⁊ naſcimur ⁊ nutri mur q2 ſi ante baptiſmū fuiſſemꝰ mortui dāpnaremur. S; ſtatim poſtq; corpus fuit formatū ⁊ aīa creata tunc fuit ſancti- ficata. Jdō fit feſtū de eius ꝯcepcione q2 facta ē lux ſc; ſcīficacōnis in ea ⁊ ſtatī an geli in celo fecerūt feſtū cōcepcōnis Jdō dauid in.p̄s. dn̄s regnauit exultet terra dt̄ lux orta ē iuſto ſc; xp̄s vt ſit mr̄ eius ⁊ rectis corde ſc; angelis q̄ nō pn̄t inclina- ri ad pctm̄ nec ad dexterā per ꝓſperitatē nec ad ſiniſtrā per aduerſitatē nec ante ꝑ affectiones nec retro ꝑ rancores Jdo dt̄ rectꝭ corde leticia. Letamini iuſti in dn̄o ⁊ cōfitemini memorie ſcīficacionis eius p̄s.xcvi. ¶ Septia clauſula ē. Et vidit deus lucē ꝙ eſſet bona. Ecce natiuitas ꝟginis marie. Nota vidit.i. videre fecit. quia ipſe eā ſciebat ſ; videre fecit ꝙ eſſet bona. nā bona erat angelꝭ q2 ꝑ eā reparanꝰ eoꝝ cathedre. bona hominibꝰ q2 ꝑ ipſam habēt redēptorē. bona pctōribꝰ q2 per eā ꝯſequunꝰ veniā bona iuſtis q2 per eā con

ſequuntur ꝑſeuerancíã in bonis operib⁹
⁊ augmentũ gracie in meritis ⁊ glorie in
troductionẽ. Bona ſanctis patrib⁹ quia
per eam adepti ſunt liberacionẽ. bona ani
mabus de purgatorio quia per eã habẽt
ſuffragiũ. bona nauigantib⁹ quia per ipſã
perueniũt ad portũ ſalutis. bona laborã
tibus in terra quia ꝑ ipſam conſequũtur
requiẽ. Dicatur hic q̃modo feſtũ natiui-
tatis ṽginis venit in cognicionẽ hominũ
per illũ ſanctũ hominẽ vt habet̃ in legen
da lũbardica de hac natiuitate poteſt ex-
poni allegorice illud Heſter. viij. Noua
lux oriri viſa eſt iudeis. ¶ Octaua clau-
ſula eſt ⁊ diuiſit lucẽ a tenebris ⁊ hoc qñ
fuit in tẽplo ꝓſentata. Tenebre dicunt̃
gentes mũdane ex mundanis negocijs.
Ecce tenebre operient terrã ⁊ caligo po
pulos. Yſaie. lx. Ab iſtis tenebris de⁹ ſe
parauit lucem virginẽ mariã. Dicat̃ de
ꝓſentacõne ṽginis marie ꝑ parentes ad
templũ poſtq̃ȝ habuit tres ãnos comple
tos votũ quod fecerãt exſoluerũt. Sta-
bant enĩ puelle in tẽplo vt in monaſterio
ṽgines. Dicat̃ q̃modo aſcendit. xv. gra-
dus adiuta ab amicis ſponſi quando de-
bet eccleſiã intrare quaſi dicendo iſta iaȝ
eſt noſtra. Ita fecerũt angeli de virgine
maria. Tangit hic Iheronim⁹ in q̃ndecĩ
gradibus q̃modo virgo debebat eſſe tan
te ſanctitatis ꝙ aſcenderet in celũ ſuper
nouẽ ordines angeloꝝ ⁊ ſuper ſex ordi-
nes ſanctoꝝ hoc figurabãt q̃ndecim gra-
dus ante templuȝ ſalomonis ⁊ fuit cõ-
pleta ꝓphetia ſalomonis dicentl. Multe
filie ſcȝ creature angelice ⁊ humane con
gregauerũt diuicias tu ſupgreſſa es vni-
uerſas. puerbioꝝ vltimo. ¶ Moralit̃
dicatur hic contra illos q̃ non curant cõ-
plere. Nota. Nã multi ſunt q̃ in tribula
cione vouent ⁊ poſt nõ curant implere
hoc eſt velle deũ decipere. O quot ſunt
mercatores quot marinarij quib⁹ ipſa vir
go dat auxiliũ ⁊ iuuat eos in neceſſitati-
bus ⁊ tamẽ non curant complere vota.

Itẽ quot ſunt q̃ non poſſunt habẽre ꝓ-
les ꝓmittunt ꝙ dabunt ad ſeruiciũ dei
ſi habeant ⁊ poſtq̃ȝ habeant nõ curant Si
quid vouiſti deo ne moreris reddere diſ-
plicet autẽ ei infidelis ⁊ ſtulta ꝓmiſſio.
Eccleſiaſtici. v. Nota ne moreris redde
re. Si infra certũ tẽpus ꝓmiſiſti comple
illud circa tẽpus. Si nõ aſſignaſti tẽpus
tunc intelligit̃ ſtatim eſſe ſoluendũ.
¶ Nona clauſula eſt appellauitq̃ȝ lucẽ diẽ
⁊ tenebras noctes. Pro iſto intellectu
ſciendũ ꝙ antiq̃tus nobiles ꝓſentabant
filias ſuas in tẽplo ⁊ ibi nutriebant̃ ſub
aliqua ſancta muliere. Et alie domicelle
reſpectu ṽginis dicebant̃ nox. Racio qꝛ
caꝝ intencio ⁊ cor erat ad mũdana Cor
autẽ virginis marie ad ſpũalia. Dicatur
cũ virgo maria fuiſſet decẽ annis in tem-
plo fuit tunc etatis. xiij. ãnoꝝ quãdo ſa-
cerdos iuxta morẽ dixit ꝙ omnes puelle
q̃tuordecim annoꝝ irent ad domos pen
tum ad contrahendũ ⁊c̃. Omnes puelle
virgine dempta habentes cor ad munda
na gauiſe ſunt dicendo. O gracias deo
modo ero dña dom⁹ ⁊ potero facere hoc
⁊ illa. Ecce vanitates ⁊ ꝓpter hoc dicun-
tur tenebre. virgo autẽ maria vt lux clara
ſurrexit de qua erat iã maxima fama ſan-
ctitatis ⁊ ſepe videbat angelos dicẽs ſe
feciſſe votũ ṽginitatis quia a parentib⁹
ex voto dedicata fuerat ꝓ ſeruicio dei nõ
erat vana vt cetere. Idõ dꝛ appellauitq̃ȝ
lucẽ diem ⁊c̃. Queſtio moralis eſt hic in
iſto tẽpore non erant monaſteria monia-
lium nec virgo poterat amplius in tem-
plo remanere. Ubi ergo intẽdebat habi-
tare ſeruando virginitatẽ. Dicat̃ ꝙ in do
mo parentũ ⁊ hoc modo tunc ſeruabãt li
cet pauci virginitatẽ ⁊ hoc conſiliũ dat
apoſtolus dicẽs. De virginib⁹ autẽ pre
ceptum dñi nõ habeo conſiliũ autem do-
tãq̃ȝ miſericordiã cõſecut⁹ a deo vt ſim fi
delis. Exiſtimo enĩ hoc bonũ eſſe ꝓpter in
ſtantẽ neceſſitatẽ q̃niã bonũ eſt homini
ſic eſſe. Alligatus es vxori. noli querere

ſolucionē. Solut⁹ es ab vxore. noli que-
rere vxorē. Si autē acceperis vxorē non
peccaſti. ⁊ ſi nupſerit virgo non peccauit.
Tribulacionē tñ carnis habebūt hmōi.
Ego autē vobis parco. Hoc itaqȝ dico
fratres. Tempus breue eſt ⁊c̄. p̄ma ad
Chorinth. vij. ⁊ nō recipiebāt familiari-
tatem cū aliquo hoīe maſculo ⁊ ſic cuſto-
diebatur tunc plus q̄m modo in monaſ-
terijs ipſa v̄ginitas Auiſent̄ puelle ⁊ mu
lieres deuote cauere a nimia familiarita-
te quia iclinat hominē ad malū. ¶ Deci
ma clauſula eſt Et factū eſt veſpere ⁊ ma
ne dies vnus veſperus d̄r finis diei. Ecce
Joſeph antiquus. Et mane v̄go maria
iuuenis q̄tuordecī annoꝝ dies vnus per
deſponſacionē. Ad practicā dicat̄ q̄mo-
do ſacerdos r̄ndit v̄gini marie dicēs Iſte
modus ē incōſuetus ⁊c̄. ſ; virgo pruden-
ter replicuit dicēs. pater vos allegatł cō
ſuetudinē humanalē ⁊ nunq̇d eſt maior
auctoritas diuinalis dicēs vouete ⁊ red
dite deo vt ait dauid. Dicat̄ q̄modo ſa-
cerdos ꝓpoſuit in cōſilio in quo fuit cōclu
ſum vt deus conſuleret̄ in re tā noua qui
oſtendit de ſancta ſanctoruȝ ſacerdoti ꝙ
ſua volūtas erat ꝙ illa v̄go haberet ſpon
ſum de genere dauid. Jdō ꝙ fieret p̄co-
nizacio vt oēs cōportarēt virgas ⁊ pone
rent ad altare. ¶ Nota in legenda lūbar-
dica dicebant iuuenes carnales de q̄ vir-
gine de illa maria tā pulchra. O benedi-
ctus erit q̇ illā tā pulchrā ⁊ diuitē vnicā
parentū habebit. Dicat̄ q̄modo quilibet
coꝝ parabat ſe ⁊c̄. Nō opus ē follo cym
balum ſuſpendere collo Joſeph vero co-
gitauit licet ſim de genere dauid tñ quia
ſum ſenex ⁊ qꝛ ſum paup̱ ⁊ virgo ⁊ ſimi-
lia cogitabat Jdō nō curauit portare vir
gam dicēdo Juuenes dicerēt de me. O
ille ſenex dicebat̄ ꝙ tu eſſes deuot⁹ ⁊ iā
venis recipere vxorē. Dicat̄ q̄modo nul
lum ſignū fuit oſtenſū ⁊ ſacerdos iterum
orauit ⁊c̄. ad quē deus dixit ꝙ ille cui de
betur virgo non portauit virgā. Dicat̄ q̄-
modo iteꝝ venerūt oēs cū virgis ſ; v̄ga
Joſeph floruit ⁊ fructificauit amigdala
⁊ ſpūſſcūs in ſpecie colūbe deſcendit ſup̱
eā. Dicat̄ q̄modo v̄go maria orauit vt
deus daret ſibi ſponſum aliquē probū vt
eſſet ſibi in patrē ⁊ nō iuuenē carnalē q̄ñ
fuit ſibi dictū ꝙ talł ſenex erat ſu⁹ ſponſ⁹
multū gauiſa eſt Sȝ modo ſi vni puelle
ꝓponit̄ ſenex dicit O quid facerē cū illo
nolo. Sed nō ſic fecit v̄go maria. Ecce
q̄modo facta ē veſper⁹ ⁊ mane dies vn⁹
Dauid. Melior eſt dies vna ſcȝ iſtius
matrimonij in atrijs tuis ſup̱ milia. Et
fuit cōpleta ꝓphetia Yſai e. xi. Egredietur
virga ſcȝ abſciſa p̱ ioſeph de radice yeſſe
quia Joſeph fuit de genere dauid ⁊ flos
de radice eius aſcendet

¶ De natiuitate beate marie virginis vel de ſeptē gaudijs ⁊ ſeptem triſticijs. Sermo tercius

EGo mater pul
chre dilectionis ⁊ timorł. Ec-
cleſiaſtici. xxiiij. Iſta materia
credo ꝙ erit deo ⁊ beatiſſime v̄gini marie
glorioſa ⁊ nobis ꝓficuoſa. Salutet̄ vir-
go maria. Notandū ꝙ tria iſta ſcȝ
Experiencia ſenſualis
Euidencia naturalis
Prouidēcia diuinalis
Manifeſte oſtendūt ꝙ gaudia ⁊ leticie
hui⁹ mundi triſticijs ⁊ doloribꝫ ſunt ad-
mixta ⁊ nullus poteſt hic habere gaudiū
purū. Primo hoc docet experiencia ſen-
ſualis. Nā in magnis feſtiuitatibꝫ q̄ñdo
fiunt leticie ⁊c̄. dolent miniſtri i maxillis
ꝓpter alapas ⁊c̄. p̄ſbiteri attēdiant̄ in can
ticis ⁊ dolent caput ⁊ guttur ⁊c̄. Alij do-
lent in tibijs ⁊ tripudio. Itē in magnis
cōuiuijs ⁊ nupcijs comedēdo bibendo ri
dendo ſtatim ſequit̄ aliquid de aliqua re
vel triſticia ⁊c̄. ¶ Scđo hoc docet euidē
cia naturał regula ē philoſophoꝝ dicēs.
ꝙ omne mediū ꝑticipat naturā extremo
rū contrarioꝝ vt patet de illo q̇ eſt inter

ignem ⁊ niuem ⁊c̄. Jdē vita p̄ſens eſt in
medio duorꝝ extremorꝝ contrariorū̄ ſcꝫ
paradiſi ⁊ inferni. Jn paradiſo eſt puruꝫ
gaudiū̄. Auctoritas gaudiū̄ ⁊ leticiā ob
tinebunt ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus Yſaie
xxxv. Nota differentiā inter gaudiū̄ ⁊ le
ticiam gaudium conſiſtit in corde. leticia
quādoqꝫ non ſolū̄ in corde ſ; extra oſten
ditur nec poteſt abſcondi. Jn inferno eſt
totū̄ oppoſitū̄ quia ibi eſt dolor ploratꝰ
amaritudo triſticia ⁊ deſolacio ⁊ pura tri
ſticia nec gaudēt de aliquo dicit ſcp̄tura
in p̄ſona dāpnatorꝝ plangenciū̄ defecit
gaudiū̄ cordis noſtri verſus ē in luctum
chorus nr̄ cecidit corona capitꝭ noſtri ve
nobis quia peccauimus. ⁊c̄. Trenorꝝ. v.
Jn orōne Jheremie. Nos vero ſumꝰ hic
in medio inter paradiſū̄ ⁊ infernū̄. Jdeo
participamꝰ de vtroqꝫ quia oīa ſunt hic
mixta gaudia ⁊ leticias habemus de celo
Amaritudines ⁊ triſticias habemus de
inferno ⁊ aſcendūt vt fumꝰ conſolacōnes
⁊ leticie ſunt vt gutte mellis ⁊ quaſi diſ-
tillacio de fauo mellis ſpūſſancti ac ſi de
fauo in arbore poſita diſtillarent gutte in
ore ſ; qr infernꝰ eſt ꝓpinquior nobis qr ē
in corde terre. Jdō plus habundāt ama
ritudines ⁊ triſticie q̄m conſolacōnes ⁊c̄
ꝓpter hoc dt̄ boecius. Omnis dulcedo fe
licitatꝭ humane multꝭ amaritudinibꝰ eſt
reſperſa. i. p̄mixta. Hoc etiā patet ex di-
uina ꝓuidencia q; ſi hic gaudia eſſent pu
ra eſſemꝰ nimis diſſoluti nec timeremus
deū̄ ⁊c̄. ſi amaritudines dolores ⁊ triſti-
cie eſſent pure vt in inferno veniremꝰ in
deſperacionē quia p̄ſona triſtis ſine ſpe
conſolacōnis deſperat ⁊c̄. Jdō ꝓuidēcia
diuina tēperat gaudia cū̄ triſticijs ⁊ econ
uerſo quia bonꝰ coquinariꝰ eſt ⁊ in cibo
nimis dulci ponit ſal ⁊ in cibo ſalſo ponit
mel quādo tu es letus ⁊ gaudes de aliq̄
honore ⁊ dignitate ſeu lucro cibus ē dul
cis ſ; cogita expecta modicū̄ quia ī breui
morierꝭ ⁊ ita tēperabis gaudiū̄. Jdō q̄n
triſtaris de aliqua aduerſitate p̄dicione

bonorꝝ vel amicorꝝ ⁊c̄. nō debes deſpera
re qr in breui ipſe ponet ibi mel vel zucka
ram cōſolacōnis. Jdeo dt̄ ſcp̄tura riſus
dolore miſcebit̄ ⁊ extrema gaudij luctus
occupat. ꝓuerbiorꝝ. xiiij. patet ergo doc-
trina de experiencia ſenſuali euidencia na
turali ⁊ ꝓuidencia diuinali q; gaudia hu
ius mundi ſunt mixta intantū̄ q; ab iſta
doctrina v̄go maria mater dei nō fuit ex-
empta immo in quolibet gaudio ⁊ leticia
xp̄s filius eius ſibi miſcuit dolorē ⁊ triſti
ciam. Jdō dt̄ ipſa virgo. Ego mater pul
chre dilectionis q̄nt ū ad gaudia ⁊ timo
ris ſcꝫ de triſticijs. Nota pulchre dilecti
onis. Hoc contra dilectiones mū̄danas
corruptas ⁊ turpes. Septē enī fuerunt
gaudia p̄ncipalia v̄ginis marie ⁊ in quo
libet xp̄s miſcuit ſibi ſal triſticie. ¶ Pri-
mum gaudiū̄ qđ virgo habuit fuit in die
incarnacōis q̄n facta fuit mater dei vultꝭ
ſentire iſtud gaudiū̄ Jnuenit̄ enī ex dictꝭ
ſanctorꝝ doctorꝝ qđ ī illo puncto v̄go ma
ria legebat in biblia quā intelligebat plꝰ
q̄ꝫ ꝓplexte in illo paſſu. Ecce v̄go cōcipiet
⁊ pariet filiū̄ ⁊ vocabit̄ nomē eius ema-
nuel. i. nobiſcū̄ deus Yſaie. vij. Sic legē-
do virgo maria cū̄ maxima deuocōne cō-
templata eſt di. O dn̄e ⁊ quāta erit ſan
ctitas ⁊ dignitas illius virginis oro dn̄e
ne moriar quouſqꝫ viderim illā v̄ginem
cōſerua mihi aures vt illā audiā oculos
vt videā ⁊c̄. De alijs mēbris vt in hijs
poſſim ſibi ſeruire ⁊ cū̄ ſic contēplaretur
ecce angelus gabriel totꝰ rutilans intra-
uit camerā di. virgo benedicta vos eſtis
illa. de quo v̄go fuit non modicū̄ admira
ta quia ipſa nō ſe reputabat dignā vt eſſꝫ
famula illiꝰ v̄ginis. Ad q̄m angelꝰ vos
eritꝭ mater dei incorrupta quia ſicut gra-
nū̄ formar̄ infra tunicā auellane ſeu nu-
cis. Jta in vtero tuo formabit̄ illud cor
pus ⁊c̄. quādo virgo ſenſit ſe grauidam.
cogitate quale gaudiū̄ habuit. Jntantū̄
q; ſi omnia gaudia ⁊ delectaciones huiꝰ
mundi eſſent vnita in vna p̄ſona non eq̄

rentur gaudio leticie ⁊ ꝯſolacioni ⁊ dul-
cedini ꝟginis. Et ſicut virgo ante con-
ſueuit orare dicēs. Ad te leuaui oculos
meos qui habitas in celis. Tunc orabat
Ad te leuaui oculos meos q̇ habitas in
celis ⁊ in vtero meo. Ecce gaudiū Et no
ta ex gaudio ꝟgo licet nō eſſet aſſueta in
cepit vnū canticū dicēs Magnificat aīa
mea dominū Et exultauit ſpūs meus in
deo ſalutari meo ⁊c̄. In q̄ cantico ſunt. x.
verſiculi. Racio quia ſciebat ꝙ decē men
ſes portaret filiū dei in vtero nouē cōple
tos ⁊ de decio recepit ſeptē vel octo dies
Nota ⁊ exultauit. id ē extra ſaltauit ſcđm
ethimologiā ſicut ille q̇ recipit rumores
de nouit̄ papa creato. Ecce gaudiū. Sꝫ
ecce triſticia. Dicatur quādo vterus ꝟgi-
nis ingroſſabat̄ hoc videns Ioſeph nō mo
dicum admirans infra ſe dixit. O miſer
quid eſt hoc dr̄. beatus Bernardus ꝙ ex
vna pꝛte dicebat. impoſſibile eſt ꝙ tā ſan
cta creatura peccauerit ⁊ ex alia pꝛte dice
bat hoc naturalit̄ nō poteſt fieri. Intantū
ꝙ cogitauit occulte dimittere eā compo-
ſuit ſarcinculas volens recedere ⁊c̄. Co-
gitate triſticiā ꝟginis nō audebat reuela
re ſecretū quia nō erat vt ille mulie̅rcule
que quicq̇d ſomniant totū dicūt ⁊c̄. Et
quādo beata Anna petebat filia quid eſt
hoc ⁊c̄. Rn̄debat virgo maria mater de⁹
ſcit q̇d eſt ⁊ mater flebat ex vna parte ⁊
Ioſeph ex alia. Cogitate triſticiā virgīs
⁊ flens dicebat. Dn̄e nō audeo reuelare
veſtꝝ ſecretū quia neſcio ſi placeret vob̄
ſꝫ vos dn̄e reuelet̄ ſponſo meo ne dimit
tat me ne ſim diffamata. Ecce triſticia.
Ideo dr̄ euuangeliū. Cū eſſet deſponſa-
ta vſqꝫ dimittere eū. Mat. i. ¶ Mo
raliter inſtruimur hic vt illud magnū gau
diū diei nupciaꝝ tēperet̄ timore Cogi-
tare debet vir īfra ſe dicēdo O miſer ego
ſū modo in tanto gaudio. De iſta vxore
q̇d ſcio ego ſi erit bona legalis ⁊c̄. Idem
vxor debet cogitare. O miſera quid ſcio
ego ſi habebo pacē cū iſto. Si erit zeloti

pus de me ⁊ ſimilia. Ita faciebāt antiqui
tus illi ſancti hoīes. Ecce q̇d dr̄ ſcriptura
acceſſerūt ad cōuiuiū cū timore dn̄i nup
ciarum cōuiuiū exercebant Thobie. ix. nō
erant ibi diſſolucōes nec locuciones ⁊c̄.
¶ Scđm gaudiū de pn̄cipalib⁹ fuit ī na
tiuitate xp̄i. Dicat̄ q̄modo in nocte nati-
uitatis ſicut alie mulieres in partu habēt
dolores ⁊ multas miſerias virgo maria
habuit multas ⁊ magnas ⁊ inuſitatas cō
ſolaciones ⁊ tota reſplendebat in facie.
O dixit Ioſeph vult̄ parere benedicta.
Ita dixit ꝟgo maria. Et Ioſeph voluit
vocare obſtetricē ſꝫ virgo ꝓhibuit eū Et
Ioſeph ait. vos eſtis iuuenis ⁊ inexꝑta.
Et virgo rn̄dit. deus ꝓuidebit. Dicatur
q̄modo xp̄s exiuit vterꝝ virginalē vt ra-
dius ſolis trāſiens ꝑ feneſtrā vitreā ⁊c̄.
Et virgo met recepit eum in manibus ⁊
nox fuit ita clara ſicut meridies. Et ꝟgo
gaudebat quia videbat ſe virginē incor-
ruptam ⁊ habentē filiū dei ⁊ dicebat. O
dn̄e vos veniſtis in hunc mundū ad ſal-
uandū gen⁹ humanū ⁊c̄. ⁊ oſculabat̄ ocu
los eius di. O oculi benedicti contēplan
tes celeſtia ⁊ manus ⁊ dicebat benedicte
man⁹ que celū ⁊ terrā creauerūt ⁊ ſic de
alijs mēbris eius ⁊ Ioſeph etiā adora-
uit eū ⁊ voluit vocare nutricē vt daret ſi
bi lac ſꝫ virgo noluit licet nō haberet lac
quia dicūt medici ꝙ lac ⁊ ꝓles ꝓcedunt
de eadē radice ⁊ virgo orauit dicēs deo
patri dn̄e qui paſcit̄ omne animal ꝓui-
deatis filio veſtro ⁊c̄. Auctoritas. Neſci
ens mater virgo virū peperit ſine dolore
ſaluatorem ſeculoꝝ ſola virgo lactabat
vbere de celo pleno. Quale gaudiū ha-
buit quando audiuit angelos cantantes
⁊c̄. quando vidit filiū adorari a beſtijs in
preſepio ⁊ a paſtoribus. De iſto gaudio
ait ꝓpheta. Letabitur deſerta ⁊ inuia ex-
ultabit ſolitudo ⁊ florebit quaſi liliū ger
minans germinabit ⁊ exultabit letabūda
⁊ laudās Yſaie. xxxv. virgo maria dr̄ de-
ſerta ꝓpt̄ aſperitatē vite ⁊ inuia qꝛ null⁹

homo tranſiuit per eam. Et exultauit ſcꝫ de natiuitate filij. Solitudo qꝛ ſemper volebat ſtare ſolitaria. Dicit eñ ieronimus fugiebat publicam amans ſecũ habitare germinans in gaudijs ⁊ laudibꝰ dei germinabit pariendo filiũ dei. Ecce gaudiũ d̉ natiuitate filij. Sed ſtatim ſequit̃ triſticia. Nam octaua die dixit Joſeph benedicta ⁊ virgo ſancta qꝛ cum magna reuerentia ⁊c̃. Jam ſcitis ꝙ hodie eſt octaua dies natiuitatis ⁊ filius dei qui venit adimplere legeꝫ ⁊ nõ ſoluere vt liberet ſibi credentes ⁊ obedientes. Jdeo hodie debꝫ circũcidi. Et virgo que intelligebat ſecretum circumciſionis qꝛ figurabat paſſionẽ ⁊ erat ſignum ſeu arra. qꝛ vt mercatores dãt ſignum ⁊c̃. Jta xp̃s venit ad feriam huius mundi ad emendum animas precio ſanguinis etiã voluit in principio dare ſignum ſcꝫ decem vl̉ duodecim flor̉.i. guttas ſanguinis. Sed virgo ideo incepit flere maxie quãdo ioſeph receſſit ab ea ⁊ iuit ad iudeos ad rabinum hoc ſignificabat ꝙ vnus diſciplus recedens a xp̃o iret ad iudeos. vt iudas ⁊ hoc intelligens virgo flebat Secundo quãdo Joſeph venit cũ multitudine iudeoꝝ. qꝛ ſicut mõ ꝯgregantur in baptiſmo ita tũc in circumciſione ħ ſignificabat ꝙ veniret paſſionis tempore turba ſeu multitudo iudeoꝝ capiendum filium eius ⁊ virgo maria flebat. Tercio quãdo virgo preſentauit eis filium ſignificabat ꝙ preſentaret̃ iudicibꝰ. Quarto d̉ nomine iheſu tunc ſibi impoſito figurabat ſentenciam datam irreuocabiliter de paſſione ſua. Quinto eleuatio fimbriaꝝ figurabat expoliacõm iuxta cruceꝫ. Sexto qñ circumcidebat̃ clamauit; ⁊ hoc ſignificabat clamorem xp̃i in cruce ⁊ virgo flebat continue. Septimo in panno in quo recipiebat ſanguinem circumciſionis virgo intellexit ꝙ in paſſione ſic colligeret ſanguinẽ filij in velo ſuo. Octauo poſuerũt vnguẽtum in vulnere ⁊ figurabat vnguẽta corporis xp̃i in ſepulchro Nono quãdo poſt circumciſioneꝫ poſuit eũ iteꝝ in panniculos hoc figurabat ſepulturam. Ecce ſalſa triſticie cum gaudio natiuitatis ⁊ poterat dicere virgo. Sponſus ſanguinũ tu mihi es Exo.iiij. Moraliter habetis inſtructionem de gaudio filiorum qñ deus vobis dat filios de quo gaudio dicit xp̃s. Jam nõ meminit preſſure ꝓpter gaudiuꝫ. Qꝛ natus eſt homo in mundum. Et vos igitur nũc quidem triſticiam habetis. Jterũ aũt videbo vos ⁊ gaudebit coꝛ ⁊c̃. Job xvj. qñ obſtetrix dic̃ ꝓficiat vobis filius ⁊ tota domus gaudet debet poni ſal cogitando q̇d ſcio ego de iſto filio ſi erit ſuſpẽſus vel ⁊ cum magno timore debetis ſtare maxime ne in furca inferni ſit ſuſpenſus ꝓpter malum nutrimentum qd̉ datis eis paſcitis eñ eos cibo corꝑali ⁊ nõ ſpiritu ali qui ẽ melioꝝ quolibet mane etiã ⁊ ſero oſtendatis filio etiã pr̃ noſter. Dicat̃ mod⁹ quõ mater dꝫ dicere filio demane fili mi ſcias ꝙ eſt vna regia in celo ⁊ oſtẽdant ſe ſignare ⁊ orare in ſero cum timore. Dicat mater filio fili mi modo de nocte vadũt demones ⁊ illi qui ponunt ſe in lecto ſine oratione hos moleſtãt ⁊c̃. Sꝫ vos oſtendit̉ eis vanitates vt vadãt cũ gladio ⁊c̃. Matres oſtendunt puellis q̃modo debent choriſare. Et debetis eſſe cũ magno timore qꝛ habetis reddere ratõeꝫ deo de filijs. Jdeo ait ſcriptura. Ne iocũderis in filijs ipſis. ſi mlt̉iplicent̃ nec oblecteris ſuper ipſos ſi non eſt timor dei in illis. Et ſubditur vtile eſt mori ſine filijs q̃m relinquere filios impios Eccl̉.xvj.

¶ Tercium gaudium virginis marie fuit in die apparicionis quando venerunt reges oriẽtis. O quale gaudium fuit illud virgo ſtabat cum filio vt dicunt doctores adhuc in illo loco vbi peperit ⁊ ſubito magnus rumor fuit in ciuitate betlehem Jam poteſtis cogitare quot equorum hoies in aduentu triũ regũ faciũt magnũ ruõrẽ ⁊

venerũt ad locũ vbi erat ⁊ ioſeph ñ erat cum virgine vt dicit textus. Inuenerũt puer̄ cum maria matre eius ⁊ nõ alium dicit gloſa. Et qñ virgo ſenſit equites co gito ego ꝙ ipſa abſcondit filium ⁊ poſuit in preſepio ⁊ poſuit ſe ad laborez quãdo virgo audiuit reges mirantes de ſtella q̄ ſtetit ſupra vbi erat puer virgo gauiſa ē ꝓpter illam ꝓphetiam Numeri.xxiiij. Orietur ſtella ex iacob ⁊ conſurget virgo de iſrahel ⁊c̄. Reges admirãtes vel admirando dicebant. Et quid eſt hoc qꝛ ſtella nõ ꝯſueuit ſtare niſi hora prandij ⁊ quietis ⁊ mõ ſtat ⁊ dabat mirabiles radios poterant dicere reges nõ eſt hic palaciuz Nos regem natũ ꝑquiramus ⁊c̄. Et venerant ad portã vbi erat virgo ⁊ eleuata modicũ flaciata dixerũt virgini. Scitis vos vbi eſt qui natus eſt rex iudeor̄ ⁊c̄. Et rñdit virgo dñi hoc debent ſcire magni rabini. Et dum virgo loqueret̄ corda regũ caleſiebãt rſpiciẽtes ſe mutuo. Deinde int̄rogauert̄ virginez ſi habebat filiũ Et virgo reſpondit ꝙ ſic. Item interrogauerũt de die natiuitatis Reſpondit ꝙ erant.xiij.dies. Item quõ vocabat̄ reſpõdit virgo maria ihũs audito hoc nomine ꝓcidentes adorauerũt ihm q̄z virgo eis oſtendit ⁊ adorando dicebant. O domiẽ creator celi ⁊ terre ⁊ tanta eſt humilitas veſtra dimittendo celum ⁊ venire in iſtã miſeriam pro ſaluacione noſtra. Deinde adorauerunt matrē ⁊ dicebant ſibi O camera filij dei templum ſanctum domini. Regina celi ⁊ domina mundi. Et apertis theſauris ſuis obtulerunt. Ecce gaudium. De iſto gaudio ꝓphetauit Yſaias.lx. Tunc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuuz qñ conuerſa fuerat ad te multitudo maris ſcꝫ infidelitatis qꝛ illi reges infideles erãt ⁊ nõ iudei fortitudo gentium venerit tibi Yſaie.lx. Sed ſequit̄ ſtatim ſalſa doloris ⁊ triſticie. qꝛ poſtreceſſum regum herodes videns ſe deluſũ a regibꝫ cogitauit occidere omẽs pueros betlehem ⁊c̄. Propter qḋ angelus domini apparuit in ſompnis Joſeph d. Exurge ⁊ accipe puer̄ ⁊ matrem eiꝰ ⁊ fuge in egiptũ ⁊ eſto ibi vſqꝫ dum dicam tibi futur̄ eſt vt herodes querat puer̄ ad ꝑdendum eũ Mat.ij.ca. Statim ioſeph ibat ad cameram virginis que orabat. Juxta illud dauid. Media nocte ſurgebam ⁊c̄ Joſeph pulſauit ad ianuã de quo virgo admirata cum apperuiſſet vidit Joſeph flentem ⁊ ait domine de quo ploratis cũ ſit gaudendum qꝛ habemus filiũ dei nobiſcũ de q̄ vos eſtis nutritor. Et ioſeph. o benedicta cito recedamꝰ qꝛ herodes vult occidere filiũ veſtrum. Cogitate triſticiã virginis ¶ Primo timore filij. Scḋo ex fuga. Tercio ad egiptum ad terrã infidelium. Dicatur qñ exibat ciuitatem ⁊ virgo ſenciebat aliquid videbat̄ ſibi qḋ eſſet herodes ⁊ timebat ſũme abſcondens filiũ in gremio ⁊ equitans ſuper aſinam fugerunt in egiptum vbi ſeptē annis fuit tãqꝫ exul ⁊c̄. Ecce quare virgo dicit. Ecce mater pulchre dilectionis ⁊ timoris. Moraliter inſtruimur hic. Naz gaudium virginis ꝑ reges orientis venit ⁊ etiam dolor ⁊ triſticia per regem herodem hic oſtēditur ꝙ ſi aliquis eſt in amicicia ſeu familiaritate regis caueat ⁊ timeat. qꝛ tales vt ꝯmuniꝰ a regibus interficiuntur vel exhereditantur. Ideo debent timere. Si homo quietaret in leone licet timeret̄ ab alijs nõ ratione ſui ſed ratõne leonis plus debet ipſe timere ne leo cum vno pede interficiat eum ⁊c̄. Ita de rege qui eſt Leo in quo equo qui in eo cõfidit ⁊c̄. Propter hoc ſi habetis amorem ſeu fauorem regis vel prelatorum nulli diſpliceatis nõ faciatis omnia que volueritis. Ideo dicit dauid in pſalmo. Nolite confidere in principibus in filijs hominum in quibus non eſt ſalus. Ratio exibit ſpiritus eiꝰ ſcilicet regis ꝑ mortē corporalem ⁊ reuertetur in terram ſuam quantum ad corpus. In illa die ꝑibũt oĩs cogitacões eor̄ ſcꝫ

qui in rege ꝯfitebant cogitantes multas
vanitates. Quartum gaudium virginis
marie fuit de glorioſa reſurrectõe filij ſui
quãdo ſibi ꝑmo apparuit vt dic̃ Ambro
in libro de virginibꝫ vult intelligere iſtd
gaudium. Sciendũ ꝙ poſt xp̃i paſſionez
mortẽ ⁊ ſepulturaz virgo certiſſima fuit
de reſurrectione filij ſui in tercia die. quia
xp̃s hoc predixerat qꝛ niſi certa fuiſſet de
puiſſet ſ; neſciebat horã reſurrectõnis. qꝛ
nõ dixerat ſibi xp̃s, ꝓpter hoc virgo maria
in vigilia paſche cogitans de reſurrectõe
cogitans in qua hora eſſet quia non legit̃
ꝙ eis dixiſſet horaz ſed diem. Et infra ſe
virgo maria ait ſine dubio pater meꝰ da
uid qui pre alijs locutus eſt de paſſione ⁊
reſurrectione filij mei ponit horam ⁊ ſine
dubio ipſa legit pſalterium ⁊ clare īuenit
legendo in p̃s. Miſerere mei deus miſe-
rere mei. Exurge gloria mea exurge pſal
terium ⁊ cythara ⁊ eſt verbum patris ad
filium. Reſpondit filius exſurgã dilucu-
lo p̃s. lvj. Nota exurge gloria mea pater
vocat filiũ gloria mea. Scd̃o modo vo-
cat eum pſalterium. Tercio cytara, ꝓpter
tria q̃ xp̃s fecit in hac vita prĩo in omnibꝫ
dictis ⁊ factis ſuis diligenter ꝓcurabat
honorem ⁊ gloriã patris. Ideo dixit ip̃e
Ego gloriã meam nõ quero eſt qui; que
ret ⁊ iudicet Johis. viij. Itez in fine qñ
dixit pater clarificaui nomen tuũ. qꝛ gen
tes neſciebãt ꝙ eſſet pater neqꝫ filiꝰ nec
ſp̃ũſſanctus ſ; xp̃us reuelauit hominibus
Johis. xvij. Jdo dic̃ deꝰ pater. Exurge
gloria mea. Scd̃o vocat ip̃m pſalteriuz
qđ eſt inſtrumentũ cantorꝫ ſecretum ſig-
nat legẽ moyſi data ſoli vni populo pſal
teriũ habet ſolũ decẽ cordas qꝛ xp̃us fuit
obediẽs. x. preceptis Mat. v. Non veni
ſoluere legem ſ; adimplere ⁊ ꝓpter obedi
entiã ſuã vocatur a patre pſalteriũ. Ter
cio vocatur cythara que habet ſonũ acu-
tum ⁊ audibilẽ ⁊ ſignat legẽ nouam que
per totũ mundum fuit audita iuxta xp̃i ꝓ

ceptum Marci. vltimo euntes in mun-
dum vniuerſum. Qñ virgo ſciuit horam
reſurrectionis fuit valde leta ⁊ reſpexit ꝑ
feneſtram ſi erat aurora ⁊c̃. Et quia non
dum erat alba ꝯtinuauit pſalterium vſqꝫ
ad pſalmũ. cviij. ſcꝫ Paratum cor meũ
deus ⁊ ibi itez inuenit eundem verſũ Ex
ſurge gloria mea ⁊c̃. O dixit virgo Jaz
habeo duplex teſtioniũ. ⁊ viſo ꝙ ad huc
nõ erat alba voluit videre. Si alij ꝓphete
dicerent aliq̃d de hora ⁊ finaliter inuenit
in libro Oſee. c. vj. Ubi ſic habet̃. viuifi-
cabit nos poſt duos dies. Et ſequit̃ qua
ſi diluculum preparatus eſt greſſus eius
Suffiat dixit virgo maria In ore duoꝝ
vel trium teſtium ſtat omne verbum Di
catur quõ parauit cathedrã vbi ſederet fi
lius ſuus. Jheſus reſpiciẽdo ſepe quando
appareret aurora alba. Et quãdo incepit
claritas aurore dixit virgo maria o filius
meus eſt reſuſcitatus ⁊ flexis genibꝫ ora
bat dicens. O fili mi velitis me cõſolari
dicens. Exſurge in occurſum meum ⁊ vi
de. Cogitate quomodo in xp̃i reſurrectõe
erãt multi angeli dicẽtes xp̃o. Ecce ego
dñe mitte me ſcꝫ ad matrem tuam Yſaie
vj. Sed xp̃s miſit gabrielem qui cũ mag
no ſplendore intrauit cameram ⁊ ſaluta-
uit virginem vt fuit reuelatum beato gre
gorio dicens. Regina celi letare alleluia
quia q̃z meruiſti portare alleluia. Reſur
rexit ſic̃ dixit alleluia. Eccleſia addit ora
pro nobis deum alleluia O quale gaudi
um habuit virgo maria auditis rumori-
bus Et ſtatim poſt venit criſtus cum om
nibus ſanctis patribꝫ ⁊ angelis clarus ⁊
glorioſus dicendo virgini Pax vobis ⁊
virgo flexis genibꝫ ⁊ pre gaudio lacrimã
do oſculabatur xp̃i vulnera reſplendentia
dicendo. O vulnera benedicta que feria
vj. tm̃ dolorẽ mihi ītuliſtis ⁊ xp̃s oſcula
tus eſt eam in ore quia nunqꝫ aliquis fili
us tantum dilexit matrem ſuam dicendo
ſibi Mr̃ mea ſitis leta qꝛ de cetero ꝰ me

Non habetis niſi gaudium ⁊ leticiā ⁊ ſe-
dētes loquebanť O quis fuiſſet in illo p
lamēto virgo petebat quomodo fuit ſibi
⁊ xp̄s ſibi dixit quid fecit in inferno ⁊ ibi
ſecum habuit q̄s liberauit de inferno oīs
ſanctos ⁊c̄. qui oīs fecerunt ſibi reuerē
tiam. Cogitate quando adam ⁊ eua vide
runt eam dixerunt. O domina vos eſtis
illa filia noſtra de qua dixit domin⁹. Ini-
micicias ponam ⁊c̄. Dixit eua ego clauſi
oſtiū paradiſi ſ; vos dn̄a apperuiſti. dice-
bant, ꝓlixte quilibet ſeorſū benedicta vir-
go, ꝓhtraui de vobis ⁊ ſalutando eaȝ dix
erūt Tu gloria iheruſalem tu leticia iſra-
hel tu honorificentia ꝓpli noſtri Judith. v
Et virgo humiliter reſalutans ipſos dix
it vos eſtis genus electū regale ſacerdo
tium gēs ſancta populus acquiſitionis. j.
pe. ij Deinde angeli ſalutando eā dixerūt
Regina celi letare vt ſup̄. Et virgo vos
eſtis adminiſtratorij ſpūs i miniſterium
miſſi, ꝓpter eos qui hereditatē capiūt ſalu
tis ad Heb. j. Si dicať quō ſancti ⁊ an-
geli poterant ibi recipi in illa camera. Di
catur eoꝝ conditio. qꝫ nō circūſcribunť lo
co. Tunc dixit virgo filio vſq; modo fili
mi ſeruaui ſabbatū ſ; mō colā dieȝ domi
nicā in memoriā veſtre reſurrectōis dixit
xp̄s. Ita mater bn̄ placet mihi ⁊ iſta eſt
intentio mea ꝙ decetero a xp̄ianis ſeruetť
dn̄ica ⁊ nō ſabbatū. Dicať contra apote
carios barbitonſores fabros ⁊ alios nō
ſeruātes dn̄icam. Ecce gaudiū virginis
⁊ poterat dicere virgo gaudēs gaudebo
in dn̄o ⁊ exultabit anima mea in deo meo
qꝫ induit me Yſa. lxj. Sed ſtatim ſequiť
ſalſa triſticie ⁊ doloris poſtq̄ȝ xp̄s receſſe
rat ab ea vt duceret ſanctos pr̄es ad pa
radiſū terreſtrē. Cogitate quō virgo ex
caritate voluit ↄuertere apoſtolos qui p
diderant fidem ⁊ vocauit eos dicens eis
quomodo filius ſuus appuerat ſibi ⁊c̄. ⁊
nichil credebant ſ; nolebant ſibi in facieȝ
contradicere qꝫ habebāt eā in magna re
uerentia ſ; dicebāt ſibi bene bn̄ dn̄a ⁊ ſpe

cialiter beatus thomas dicēs retro bn̄di
cit pro filio ſuo qn̄ virgo videbat eos ita
duroſ ⁊ incredulos triſtabať ↄpaciendo
eis ⁊ rogabat filiū ſuum vt eis appareret
ne dāpnarenť. Ideo Marci. vltimo. re-
cūbentibꝫ. xj. diſcipulis apparuit illis ihs
⁊ exꝓbrauerit incredulitatē illoꝝ q̄ȝ ha-
buerūt qꝫ tūc iam credebāt quia hijs qui
viderant eum reſurrexiſſe a mortuis non
crediderant eum vt virgini marie ⁊ mag
dalene ⁊c̄. ¶ Moraliter nos inſtruimur
hic. qꝫ virgo licet leta eſſet de xp̄i reſurre
ctione triſtabať tn̄ de apoſtoloꝝ dubita-
cōne ita de nobis. Si aliquis veſtꝝ eſt le
tus qꝫ credit ſe bene eſſe cum deo non de
hoc debet eſſe totaliter letus ⁊ tunc pote-
rit dicere neq; iniquitas mea neq; pecca-
tum meum. Saluacio ꝓprii non eſt de-
ſpicienda. Sed quilibet debet laborare ꝓ
ſaluacōne alterius Verbi gratia ſi in vna
domo vir ſit bonus ⁊ deuotus ⁊ vxor ra
bida vir dulciter conuertat eam ſi poteſt
⁊ per oppoſitū ſi vxor ſit bona ⁊ vir ma-
lus ⁊ peruerſus ⁊c̄. ſed dulciter bono mō
vxor dicat ſibi vt audiat miſſam confite-
atur ⁊c̄. al's dabit ſibi cum pugno. Item
pater filium eius ⁊ frater fratrem vicin⁹
vicinum opus ſuum probet vnuſquiſq; ⁊
ſic in ſemetipſo tantam gloriam habebit
⁊ nō in altero ad Galath. vj ¶ Quintū
gaudium fuit in die aſcenſionis quādo fi
lius eius in celum aſcendit ſed vt intelli-
gatis iſtud gaudium. ſciendum ꝙ a xp̄i re
ſurrectione vſq; ad eius aſcenſionem trā
ſiuerunt. xl. dies in quibus criſtus ſepe ap
paruit virgini ⁊ apoſtolis ſed in die aſcē-
ſionis bis apparuit apoſtolis. Primo dū
commederent dicens eis vadatis ad ma-
trem meam ⁊ vos ſimul veniatis ad mō
tem oliueti qꝫ hodie volo a vobis recede
re ⁊ celum aſcendere ex quo compleuerat
opus redemptionis quod audientes apo
ſtoli inceperunt flere ⁊ xp̄s ait. Si dilige
retis me gauderetis vtiq; ⁊c̄. iohis. xiiij.
Et apoſtoli. Domine gaudemus de ho-

nore ſꝫ triſtamur quia dimittitis nos or/
phanos ⁊ nō poterant ꝯmedere ꝓpter ꝙ
xp̄s vt ipſi conmederent ꝯmedit cum eis
ſtatim poſt prandium apoſtoli iuerūt ad
domum virginis que ꝯmedebat cū mag/
dalena ⁊ alijs que cuꝫ videret apoſtolos
flentes interrogauit d' cauſa ⁊c̄. quā cum
audiſſet incepit flere cum eis ⁊ ſurrexit de
menſa ⁊ ꝓceſſionaliter iuerunt ad mon/
tem oliueti. Erāt em̄ vt dicit lucas fere
centum viginti ⁊ xp̄s apparuit eis iterꝫ ⁊
poſuit ſe in medio eoꝝ matrem ⁊ diſcipu
los d. Pax vobis ⁊ v̉go dixit ſibi fili mi
⁊ vultis recedere ⁊ xp̄s ita mater mea ex
quo ꝑfeci opus redempcōnis. Iam p̄di/
caui ⁊ dedi legem nouam q̄m confirmaui
miraculis ⁊ fui ſuſpenſus in cruce ne aliq̄s
michi credens ⁊ obediens ſuſpenderetur
in furca inferni. Ideo mō volo redire ad
patrem. Et virgo ⁊ omnes alij flebāt ex
vna parte pre gaudio de honore ſuo ⁊ ex
alia parte triſtabātur ⁊ virgo oſculabat̄
manus ⁊ pedes eius d. O fili mi q̄re ego
nō aſcendo vobiſcū ⁊ cum ſanctis quoꝝ
pn̄ciam virgo ſentiebat Ad quā ait xp̄s
mater mea vos remanebitis loco meo ⁊
apoſtoli recurrent ad vos. Ideo cantat̄
Gaude maria virgo cunctas hereſes ſola
interemiſti in vniuerſo mundo. Dicatur
quomodo aſcendit cum magno feſto ſicut
rex victorioſus rediens de prelio ⁊ fuerīt
Angeli clamantes viuat viuat filius vir
ginis marie alijs clangentibus tubis ⁊c̄.
Dauid ait aſcendit deus in iubilacione ⁊
domin⁹ in voce tube. Cogitate gaudiuꝫ
virginis marie inſim̄ ꝙ dicit lucas receſſit
ab eis ⁊ ferebat̄ in celum. Et ipſi adorā/
tes regreſſi ſunt in iheruſaleꝫ cum gaudio
magno Luce vltimo. Et ſtatim ſequitur
ſalſa triſtie ⁊ dolor. Cū v̉go fuit ī domo
videbat loca vbi fuerat filius eius ⁊ ſte/
terat ⁊ cogitans decetero non videbo ip
ſum flebat. xij. annis vixit poſt xp̄i aſcenſi
onem vel. xxiiij. ſꝫm alios ⁊ tm̄ dilexit fili/
um ſuū ꝙ ſi om̄s amores matꝝ ad filios
eſſent in vna muliere adhuc amor virgi
nis ad xp̄m eſſet maior. Et perquirebat
om̄i die loca natiuitatis paſſionis bap/
tiſmi ⁊c̄. de hoc ꝓphetauerat Salomon d
Adiuro vos filie iheruſalē .i. creature an
gelice. Si inueniſtis dilectum meum vt
annūcietis ei q2 amore langueo Cantico
v. Moraliter inſtruim̄ hic ꝙ nos xp̄iani
gaudētes de xp̄i honore in celo regnantis
etiam triſtari debemus de abſentia ſua ⁊
eum deſiderare ſicut marinarij deſiderant
portum Ita de nobis nauigantib⁹ in iſta
naui ꝑforata in q̄ꝫ intrat aqua peccatorū
⁊ cum magnis periculis tranſimus Ideo
deſiderare debemus ꝑtum ſalutis dicēdo
O dn̄e ⁊ quando ero vobiſcum de hoc.
Cyprianus ait in. vj. ep̄la de mortalita/
te patriam noſtram paradiſum. Sextum
gaudium fuit in die penthecoſtes quan/
do virgo maria cum apoſtolis recepit ſpi
ritumſanctū. Vultis intelligere iſtd' gau/
diū xp̄s dixerat mltociens apoſtolis. Ex
pedit vobis vt ego vadam. Si em̄ nō ab
iero paraclitus nō venit ad vos. Si autē
abiero mittā eum ad vos. Et cum vene/
rit ille arguet mundum ⁊c̄. Iohis. xvj.
Item Actuum primo. Iohannes qui/
dem baptiſauit aqua. Vos autem bapti/
ſabimini ſpiritusancto nō poſt mltos hos
dies. Apoſtoli ergo poſt aſcenſioneꝫ xp̄i
recordantes de criſti promiſſione neſcie/
bant tamen diem certum miſſionis ſpiri
tusſancti. Ideo in craſtinum aſcenſionis
ſpectantes dicebant. Hodie ⁊c̄. Et non
venit. Item in ſabbato quia non venit ſi
ne miſit. apoſtoli īcepert̄ inter ſe loq̄ dixit
vnus apoſtolorum. Non dubitetis quia
cras que erit dies dominica mittet q2 tali
die formauit lumen ⁊ diuiſit a tenebris.
Ideo rationabiliter in die dominica de/
bet in nos mittere lumen ſpiritusſancti et
non venit dixit alius in die lune mittet.
Quia tali die fecit etiam firmamentum

⁊ diuiſit aquas. Jdeo tali die mittet ad nos vt nos fortificet ⁊ diuidat ab aquis peccatoꝝ nec miſit. Dixit alius nō in die martis mittet qꝛ tali die mittet vt poſſimus plantare fidem catholicam vt faciet flores. Dixit alius die mercurij mittet ratio qꝛ tali die deus formauit ſolem lunā ⁊ planetas. Dixit alius feria quinta mittet qꝛ tali die aſcendit ⁊c̄. Dixit alius nō feria ſexta qꝛ tali die doluimꝰ ꝺ ſua paſſione. Jdeo in tali die mittet nobis ſpiritū conſolacōnis. Dixit alius ſabbato mittet ratio qꝛ in ſabbato poſt paſſionez fuimꝰ diſperſi. Jta ꝙ vnus nō remanſit cum altero. Jdeo vt adiuuemꝰ mittat ꝫ nō venit finaliter in die penthecoſtes oīes apoſtoli ⁊ diſcipuli qui erant congregati in eadē domo ꝓpter metum iudeorum omnes venerunt ad portam virginis marie. Dicat̄ quō ipſa ſurgebat in media nocte ad orādum. Juxta illud dd̄ Media nocte ſurgebam ⁊c̄. Et quando exiuit camerā vidit omnes ſanctos ⁊ ſanctas congregatos ⁊ flētes virgo dixit de quo fletis nūquid filius meus regnat in celis. Reſpōderūt apoſtoli virgo bn̄dicta filiꝰ veſter ⁊ magiſter noſter ꝑmiſit nobis ſpiritum ſanctum dicens ꝙ nō dimitteret nos orphanos ⁊ hodie ſunt decem dies ꝙ aſcēdit ⁊ nō miſit. Reſpondit virgo nō dubitetis quia filius meus nō habet condiciones hominum mundanoꝝ quia in pauꝑtate nō cognoſcunt amicos Sed quando ſunt in honore ⁊ ꝓſperitate nō curant de eis nō ſic de filio meo ſed neſcitis vos ꝙ quando extraxit populum de egipto in .l. die deſcendit vt daret legem illud fuit figura hodie eſt .l. dies a reſurrectione filij mei. Jdeo hodie mittet ſpiritum ſanctum hodie ponatis vos in oracōne quia q̄ a deo ſunt ordinata ſunt Et petrus ⁊ alij apoſtoli dicebāt ⁊ quilibet orando. Cor mundum crea in me deus ⁊ ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis p̄s. Lazarus ⁊ alij diſcipli. Septuagīta orādo dicebant. Senſum tuū quis ſciet niſi tu dederis ſapientiam ⁊ miſeris ſpiritum ſanctum tuum de altiſſimis Sapientie .ix. ca. Maria magdalena ⁊ alie ſancte mulieres orando dicēdo. Redde michi leticiā ſalutaris tui ⁊ ſpiritu principali confirma me. Et dixerūt virgini marie virgo benedicta oretis vos etiam quia filius veſter ſtatim exaudiet vos. Tunc virgo maria flexis genibꝰ orauit dicens. Emitte ſpiritum tuum ⁊ creabuntur ſcilicet virtutes ⁊ perfectiones ⁊ renouabis faciem terre ſcꝫ per predicationem. Et ſubito factus eſt de celo ſonus ⁊ fuit quaſi vox reſponſiua virgini ⁊ quaſi ventus ſubitus qui deſcendit de celo ⁊ repleuit totam domum igne non cōburente ꝫ illuminante ad modum linguarum ⁊c̄. Et repleti ſunt oēs ſpiritu ſancto ⁊ ceperunt loqui quaſi dicerent. O q̄m bonus ⁊ ſuauis eſt domine ſpiritus tuꝰ nobis Sapientie duodecio. Cogitate hic quia multi ſancti ꝺ vna gutta mellis ſpiritus ſancti ſunt inebriati q̄nto magis apoſtoli qui totaꝫ virtutem ſpiritusſancti receperunt. Sed ſtatim ſequitur ſalſa doloris ⁊ triſticie dicat̄ quomō apoſtoli ſtatim inceperūt predicare ⁊ ſtatim fuerunt perſecuti vt patet Actuū .iiij Et venit nuncius ad virginem ꝙ petrus ⁊ iohānes erant capti. Jtem ꝙ prior ſcꝫ beatus ſtephanus fuerat lapidatus. Jtē alius ꝙ beatus Jacobus nepos virginis marie erat interfectus. Ecce triſticiā ideo ait criſtꝰ. Amen amen dico vobis quia plorabitis ⁊ flebitis vos ⁊c̄. Johannis. decimoſexto. Moraliter inſtruimur hic. Nam ſicut virgo maria ⁊ apoſtoli poſtq̄ꝫ receperunt ſpiritum ſtatim perſequebant̄ Jta etiam hodierna die contingit. Verbi gratia. Si aliquis in aliquo mōaſterio recepit ſpiritum ſanctum ⁊ ꝓpoſuerit ſeruare regulam obedientiam paupertatem caſtitatem ⁊c̄. De alijs ⁊ non curat ſeruare vitā alioꝝ euntiū ad inferuū ſtatim ꝑſequuntur eum alij cum malis vituperijs

¶ Jdō oportet patientiam habere virgo maria ⁊ apoſtoli. Jtem de clericis ⁊ de ſcolaribus ac etiam mulierib9. Jdō dixit apoſtolus omnes qui pie volunt viuere in xp̄o ihēſu perſecucōm patientur ſcꝫ linguaꝝ vel infirmitatū vel temptacōm dyaboli.ij.ad Thy.iij. Septimū gaudium ⁊ vltimū fuit in ſua benedicta aſſumpcōne. Nō qñ aīa fuit ſeparata a corpe.qꝛ tunc tā nō fuiſſet gaudiū huius mundi ſ; alterius ſ; qñ filius ſuus miſit ſibi angelū gabrielem cū ramo palme d. Suſcipe eum Qui mādat ſalutes iacob. Nam ab hinc ad tres dies ibis ad filiū tuū qui iam parauit cathedram ⁊c̄. De iſto gaudio vide in ſermone aſſumpcōnis ꝓlixe de iſto gaudio promiſſo ꝟgini. Et dixit virgo filio ſuo factū eſt michi verbum tuū in gaudio ⁊ in leticiā cordis mei Jere.xv. Sed immediate ſequitˀ doloris ⁊ triſticie ſalſa ex cōpaſſione aploꝝ ⁊ ſanctoꝝ ⁊ ſanctarum in hoc mundo remanentiū inter iudeos ⁊ inter infideles in tantis tribulacōnib9. vñ qñ apl'i fuerūt ad ꝟginem ꝯgregati ⁊ mirarentˀ ꝟgo maria dixit eis. Ego obtinui vt eſſetis hic qꝛ ego debeo aſcendere in celū ⁊c̄. Apoſtoli inceperunt flere dicendo O benedicta ſi vultis recedere quid faciem9 nos. Jtem dicebant virgines quas virgo nutrierat ⁊ virgo maria flebat cuꝫ eis d. Non dubitetis qꝛ nō tradam vos obliuioni.qꝛ recordabor de vobis qꝛ occaſione peccatoꝝ facta ſum mater dī. Et poterat dicere virgo flebam quondā ſup eo qui afflictus erā ⁊ ꝯpaciebatur anima mea pauperi Job.xxx. Moraliter inſtruimur hic qꝛ ſicut virgo maria gaudebat d̄ honore ſibi ꝓmiſſo triſtabatˀ tamen ex cōpaſſione. Jta debēt eſſe de ſanctis pſonis que licet gaudeant de ſua bona vita nō tamen debent deſpicere peccatores ſed compati eis dicēdo domine Si vos dimiſiſſetis me peyor eſſem ego. Jdeo dñe iuuetis eos ⁊ ſic ꝯpati nō indignari debetis Jteꝫ ſi eſtis diuites ⁊ videtis vel ſcitis aliquē paupem nō deſpiciatis eū ſ; ꝯpatimini ⁊ iuuetis eū. Jtem ſi eſtis ſanus debetis cōpati infirmis. Si iuuenis ꝯpati debetis ſenib9 dicendo. Jta poſſem ego fieri paup infirmus vel ſenex ⁊ ſic tenebim9 cōſiliū ſcripture oēs vnanimes in orōne eſtote ꝯpatientes.j.pe.iij.

¶ De exaltacōne ſancte crucis ſmo

Factus eſt pro nobis obediens vſq; ad mortē mortem aūt crucis ad Phil'.ij. Sancta mater eccleſia facit hodie feſtum de exaltacōne ſancte crucis de qua bis ī anno feſtiuatur. ¶ Primo in menſe may de inuencōne. Scdō hodie de exaltacōne. Ratio.qꝛ poſtq; fuit inuenta ab helena ſācta crux venit in poſſeſſionem infidelium qui deſpectiue tenebant eam ſ; eraclit9 imperator romanus xp̄ianiſſimus extraxit eaꝫ de poſſeſſione infidelium ⁊ honorifice eā exaltauit ⁊ hodie fit feſtum illius exaltacōnis ſed vt verba. Salutetˀ virgo maria Doctrina eſt ꝯmunis ⁊ catholica in ſancta theologia ꝙ licꝫ xp̄s habuiſſet alios innumerabiles modos redimendi ⁊ ſaluādi humanum genus tamen per cruceꝫ eū ſaluare elegit ⁊ redimere ſibi credentes ⁊ obedientes. Ut dicit ſanctus thomas.iij. parte queſtione.xlvj.ar.iiij. ⁊ ibi aſſignat ſeptem rationes quare hoc fuit couenies quarum vnam ſcꝫ ſecundam ꝓ introductione vobis hic dicaꝫ. Eſt igitˀ iſta ratio quia quando aliqua ſatiſfactio debet fieri de aliquo peccato. Rationabile eſt ꝙ ſatiſfactio reſpondeat peccato Verbi gratia Si aliquis peccauit contra deum vel ꝓximum corde malo cogitando vel ore male loquendo aut opere male opando. Si talis vult condigne ſatiſfacere debet recipere de iſto peccato dolorem in corde ⁊ perferre ſoꝛ Si ore diffamando vel iurando ꝓprie ſatiſfactio eſt nō ſolū ore ꝯfiteri

ſed orare ⁊ petere veniã deo ⁊ ꝓprimo ſi
ipſū offendit. Ideo ſi per oculos peccaſti
reſpiciēdo ⁊c̄. Propria ſatiſfactio eſt fle
re ⁊c̄. Item ſi pauperes audiendo mala
ꝓximi Emenda eſt audire miſſã ſermo-
nes. Si per gulã frangendo ieiunia eccle-
ſie ⁊c̄. abſtinere ⁊ ſic ſatiſfactio correſpō
det offenſe. Si ꝑ manus peccaſti extende
in oratione. Si effudiſti ſanguinē ꝓpria
pñia eſt effundere ſanguinē ꝓprium cum
diſciplinis vnde dr̄ Geneſis. ix. ca. Qui
cūqꝫ effuderit ſanguinē huānū fundet̄
ſanguis illius. Si peccaſti corꝑe ꝑ carna
litates debes recipere ciliciū. Ecce quō fit
ſatiſfactio ꝓpria qñ pena correſpondet of
fenſe auctoritas de h̄ qr dixerat xp̄s Luc̄
iij. Facite fruct⁹ dignos penitēcie. Digni
fructus pñie ſunt qñ correſpōdēt offenſe
Modo videamus quō fuit facta offenſa
deo ex qua venit tota ꝑdicio ⁊ totū malū
generis huãni ex qua ſumus exules ī hac
valle lacrimaꝝ nunq̇d ex furto cuiuſdam
pomi ꝯtra expreſſum mandatū ymo ergo
reſtitucio reparatio ſeu emenda debuit fieri
vt fruct⁹ reſtitueretur arbori. Ideo xp̄s
redemptor oīm fructus noſter de q̄ dicit̄
virgini benedictus fructus ventris tui ele
git arborē crucis vt fruct⁹ infiniti valorꝭ
reſtitueret̄ arbori. Dicūt hyſtorie greco
rū antique ꝙ lingnū crucis fuit de illa ar-
bore de qua adã recepit fruct⁹. Ideo qñ
xp̄s fuit in cruce poſitus fruct⁹ fuit arbo-
ri reſtitut⁹ de h̄ dauid in ꝑſona xp̄i dixit.
Confortati ſūt qui ꝑſecuti ſūt me inimi-
ci mei in iuſte que nō rapui tūc exſoluebã
p̄s. lxviij. Nota hic tanguntur duo ī illo
verſu dd̄ ſcꝫ intēcio mala iudeoꝝ inimico
rū xp̄i qr nō intendebãt ad ſatiſfactionē
ſꝫ ad xp̄i ꝑſecucōm. Ideo dic̄ ꝯfortati ſūt
vſqꝫ in iuſte ſcd̄o tãgit̄ xp̄i intencio ſcꝫ ſa
tiſfaciendi. Ideo dic̄ que nō rapui. patꝫ g̃
doctrina qr licꝫ xp̄s hr̄et alios modos re
dimendi tñ iſte ꝑ crucem fuit ꝓprius in q̄
ſatiſfactio fuit offenſe correſpondens hoc
tangit ſancta mater eccleſia in prefacione
dicens. Qui ſalutem humani generis in
ligno crucis ꝯſtituiſti vt vnde mors orie
batur inde vita reſurget ⁊ qui per lignum
vincebat ꝑ lignum quoqꝫ vinceretur per
criſtum dominum noſtrum. Patet ergo
ꝙ ꝓprius modus noſtre redēpcionis fuit
per crucem. Ideo dicit thema factus eſt
pro nobis non pro ſe obediens non ſolū
patri ſed iudicibus ⁊ crucifixoribus vſqꝫ
ad mortem. ⁊c̄. Patet thema. Ego ſum
in materia predicanda ⁊ quia thema dicit
factus obediens vſqꝫ ad mortem. Et re-
plicatur mortem aūt crucis non ad aliã
mortem. Inuenio ꝙ quinquies fuit xp̄s
in periculo mortis. Et nullam voluit ac-
ceptare niſi crucis.

Primo enī fuit ī periculo mortis ſalicet
interfectionis gladij

Scd̄o in periculo precipitacōnis.

Tercio in periculo lapidacōnis

Quarto in periculo intoxicacōnis

Quinto in periculo crucifixionis. Et hãc
elegit de quo dicit thema factus eſt ꝓ no
bis obediens vſqꝫ ad mortem mortē aūt
crucis. Dico primo ⁊c̄. ⁊ hoc ſtatim quã
do fuit natus per herodem regem qui qñ
audiuit ſigna ⁊ mirabilia de Criſti nati-
uitate de angelis cantantib⁹ gloria in ex-
celſis deo de claritate noctis De aduentu
paſtorum de adoracōne animaliū de ſtel
la ⁊ aduentu trium regum ⁊c̄. Et ꝓphetie
anne ⁊ ſymeonis ſancti ꝙ ille erat verus
meſſias herodes cogitauit illum occidere
ne perderet regnum. quia erat alienigena
⁊ timebat ne vna die iudei inſurgerent
contra eum ideo ⁊c̄. Propt̄ qd̄ miſit ho
mines armorum in ciuitate bethlehem vt ī
terficerent omnes pueros quia neſciebat
quis eſſet iheſus ⁊c̄. Sed xp̄s voluit fu-
gere in egiptum ⁊c̄. De hoc ꝓphetia Job
in perſona criſti dicit pueros percuſſerūt
gladio ⁊ euaſi ego ſolus. Job primo.

Queſtio eſt hic quare criſtus noluit mo
ri iſta morte. Quia ſi voluiſſet etiã alia
mors fuiſſet in ſaluationem credentium

ſibi ⁊ obedienciū. Rō litteralis iā dicta eſt q2 ſatiſfactō dꝫ corrñdere offenſe. iō noluit mori ſic ƀ in cruce. Rō moralis ē vt inſtrueret nos vt fugiamꝰ mortē gladij beati petri de qua Ioh. xviij. Symō petrꝰ hñs gladiū eduxit eū ⁊ ꝑcuſſit pōtificis ſeruū ⁊ abſcidit auriculā eius dexterā. Iſte gladius eſt ſnīa excoīcacōnis. q̄ ſcindit a corꝑe eccle qñ ꝓfertur ꝯ aliquē. Et ſicut menbrū abſciſū a corpore. nullā recipit influenciā ſic nullus excoīcatus in oꝑibus diuinis q̄ in eccīa fiunt hꝫ aliquā partē. Ecce quō fugiendū eſt iſtā mortē citius vellē mori q̄ꝫ ꝑ horā non dico ꝑ annū excoīcari q2 nihil peius menbro q̄ꝫ ſcindi a corꝑe. Dicat̄ hic miraculū de illa arbore excoīcata ⁊ arefacta ꝓpter breuiariū ⁊c̄. ¶ Nota cū dicit ſymō petrus hñs gladiū innuit ꝙ ſnīa excoīcacōis ñ poteſt dari niſi a ꝑlato q2 petrus ꝑlatus fuit. Scdō cum dicit eduxit eū innuit̄ ꝙ ſnīa non dꝫ dari niſi a prelato quaſi vibrādo gladiū di. Caue caue ꝑ trinā monicōeꝫ. q2 al's nihil valeret ſi non faceret ictū. Tercō cuꝫ dicit ⁊ ꝑcuſſit pontificis ſeruū innuit̄ ꝙ ꝑlatus ſolū in ſuos ſubditos p̄t ꝓferre excoīcacōem q2 ep̄s nō p̄t excoīcare in alia dioceſi ⁊c̄ Quarto cū dicit Et abſcidit auriculam eiꝰ dexterā. Dextera ſigt̄ ſpūalia ſiniſtra tp̄alia. Innuit̄ ꝙ ſnīa excoīcacōis nō dꝫ dari niſi ꝯ inobedienciā reꝝ ſpūaliū. vt ſi vxor vel vir nō vult ſtare cū eo vel cū ea niſi legitimā hñt rōem ꝑlatus poteſt eos excoīcare et ſic de alijs. Iſte gladiꝰ ꝑcutit ita fortiter ꝙ aīam interficit morte eterna. fugite ḡ a facie gladij qm̄ vltor a facie iniq̄tatū eſt gladius eꝰ. Iob. xix.

¶ Dico ſcdō ꝙ xp̄us fuit in periculo ꝑcipitacōis vt habet̄ Lu. iiij. Dicat̄ quomō xp̄s habitabat ī nazareth vbi vixit ſanctiſſime nec cognoſcebat̄. dicit Nycolaꝰ de lyra ꝙ vtebat̄ arte pr̄is putatiui Ioſeph q̄ erat faber lignarius. ⁊ poſt iuit capharnaū vbi ꝑdicauit ⁊ fecit multa miracula ⁊ poſt rediit nazareth. et rectores et iurati ciuitatis dixerūt ſibi. Quāta audiuimus facta ī capharnaū fac ⁊ hic ī patria tua. Luc. iiij. Rñt xp̄s inſinuās ꝙ ex eoꝝ incredulitate ⁊ deriſiōe q2 truffabāt de eo dicēdo. Ecce filius fuſterij ⁊ illius cuſturerie marie ꝑdicat ⁊ tñ non ſtuduit. Iō oſtendit ꝙ nō erāt digni q2 miracula req̄runt diſpoſitōeꝫ ⁊ deuocōem et nō vanā gloriā ꝓpter qḋ Mat. vi dꝫ nō poterat ibi ꝟtutē vllā facere niſi paucos infirmos impoſitis manibꝰ curauit. Dicat̄ quō illi indignati cū tumultu duxerūt eū ad ſupciliū mōtis ⁊ voluerūt eū precipitare. Ihesus autē tranſiens ꝑ mediū illoꝝ ibat. Cogitate hic de ꝟgine Maria que erat in ciuitate pñs quando videbat filiū ſuū duci ad ꝑcipiciū q̄ꝫtū dolorē habuit ⁊c̄. ¶ Queſtio eſt quare noluit ſic mori ⁊c̄ q2 ſi voluiſſꝫ ⁊c̄. Rō lrālis dicta eſt. Rō moralis eſt vt caueamus ne moriamur ꝑ ꝑcipiciū aſcendendo in mortē ſupbie. Nā dyabolꝰ vidēs ꝙ qui vadūt ſimpliciter ⁊ humiliter recte vadūt ad paradiſū. O dicit demō. Ego faciā aſcendere in altū omēs. vbi gracia Religioſus q̄ viuit ſimpliciter ſeruat ſuam regulā in votis ceremonijs talis vadit via plana ad paradiſuꝫ ſed venit diabolus loquens ymaginacōem di. Si tu velles ſic viuere nunq̄ꝫ aſcēderes quare tu nō laboras vt ſis magiſter adhuc poſſes eſſe confeſſor regis vel ep̄us et quando eſt altius ꝑdit totā deuocōem ⁊ ſubito cadit ⁊ moritur ⁊ ꝑcipitatur in infernū. Idem de clerico ſimplici ⁊ dyabolo inſtigante aſcendit. Idē de laycis vt aſcēdant faciūt vſuras ⁊c̄. Itē vt ſit iuratus ligat ſe cū alijs directe vel indirecte q2 pecunie coītatis bene ſapiūt ⁊ quādo ſunt ī officō furant̄ faciūt hoc ⁊ illa vt poſſint ſe manu tenere in officō. O quot ſūt decepti iſto aſcenſu de ƀ dixit dyabolo ꝓpē

dolos ſp̄ tuos poſuiſti eos ſup̄ hāc ymā
ginacōez aſcendendi deieciſti eos dū al/
leuarentur. ps. lxxij. Jō de mulierib9 ſim
pliciter viuentibus de domo de filijs ⁊ fa-
lia curātib9 tales recte p viā planam va
dūt ad paradiſuz. Sed dicit demō. tu tā
tū portaſti viro tuo vt talis. ḡ quare tu
nō vadis vt illa ⁊c̄. da ſibi malū prandi
um ⁊ cenā ⁊c̄. Itē ſicut talis eſt dn̄a do
mus quare tu ⁊c̄. Cauete ḡ ⁊ vadatis
ſimpliciter ⁊ plane q2 q̄to de altiori lo/
co cadit homo tāto caſus eſt piculoſior.
Jō Job in pſona pctōris loquēs diabo
lo dicebat. Eleuaſti me ⁊c̄. ⁊ quaſi ſup
ventū ponēs alliſiſti me valide ſcio quia
morti me tradis. Job. xxx. ¶ Dico tercō
q fuit i periculo moriendi lapidacōis vt
patet Job. viij. Dū xp̄us predicaret iu
deis ⁊ declararet eis ſuam diuinitatē di.
Amē amen dico vob̄ ſi quis ſermonem
meum ſeruauerit mortez non videbit in
eternū. Dixerūt iudei Abrahā ⁊ pphe
mortui ſūt quē teipm̄ facis. xp̄s loque/
batur de morte infernali ⁊ iudei intellige
bant de corpali ⁊ xp̄s clarius loquēs de
diuinitate dixit. Amē dico vob̄ antequā
abrahā fieret ego ſū. Sum eſt nomē di
uinitatis. Ego ſū qui ſuz Exo. iij. Iudei
audientes q ip̄e dicebat ſe eſſe deū volu
erūt ip̄m lapidare dicit textus q xp̄s ab
ſcondit ſe. i. inuiſibilez ſe eis oſ̄dit ⁊ per
quirebāt eū dicētes. vbi eſt. ſ virgo ma
ria ⁊ apli videntes eū ſequebātur.
¶ Queſtio q̄re nec ſic voluit mori q2 eciā.
etc̄. Rō moralis eſt caueamus a morte
lapidacōis ex peccato auaricie q2 auarus
eſt durus vt lapis ⁊ frigidus durus q2
nllū dulcorē oſ̄t dbitorib9 ſuis ſ dure ⁊
aſpere repetit vſuras ⁊ debitum ⁊c̄. frigi
dus q2 ſine igne caritatis vidēs paupes
mori fame ⁊ nō curat ſubuenire eis ⁊ te
net flore. ⁊ incarcerati ⁊ captiui ⁊ puel
le non pn̄t aliqd̄ emolimentū habere ⁊c̄
Jō Job moraliter loquēs de auaro dic̄

Cor eius indurabit̄ quaſi lapis ⁊ ſtrige
tur quaſi malleatoris incus. Quarto la/
pides auaricie ſūt ſpēs auaricie. vnus la/
pis eſt qui dr̄ rapina ⁊ iſto lapide pcutit
caput dn̄oꝝ. Alius dr̄ ſymonia p̄latoꝝ
dādo beneficia vel ſacramēta p pecunijs
iſte lapis ferit i corde. Alius lapis dicit̄
vſura q̄ frangit brachia ſcȝ laboratores
Dicat̄ ꝯ racōem auaroꝝ dicentiū. Sil
la pſona vel coītas tenet meā pecuniam
quare ego nō poſſum recipe aliq̄d pter
carenciā. Iſta racō includit errorē nō ſo
lum i ꝯſequēte ſ in antecedente qn̄ dicit
mea pecunia falſū dicit q2 dn̄s nō tenet̄
alteri reddere conputū ⁊ tu teneris. ymo
xp̄o q2 dn̄i eſt terra ⁊ plenitudo eius ⁊c̄
Diuites ſolū ſunt adminiſtratores. j. Ad
coꝝ. iiij. xp̄us tenet moduz regū faciens
theſaurarios vt miniſtrēt p̄rio in ſuis ne
ceſſitatib9 ⁊ nō in vanitatibus. Scd̄o in
paupib9 dādo vel mutuādo q2 ita vult
deus. Aliter ſi diſpenſāt coīt voluntatē
dn̄i ip̄e ſcet caſtigare. Item cōcluſio eſt
erronea dicēdo q vſura nō ſit peccatuz
mortale. Alia ſpēs emendo p parata pe
cunia p minori p̄cio vel vendere plus ra
cōe exſpectacōis q2 vſura eſt. Alia eſt re
tencō de ſalarijs ſeruitoꝝ ⁊c̄. furta ſecre
ta. Dicat̄ cōtͣ illos q̄ credūt q furtū ſe/
cretū fructuū non ſit peccatū. Itē de vſu
ra volūtatis vel de molēdina ⁊c̄. Ne of
fendas ad lapidē pedem tuum. ps. xc. I
tem in via ruine nō eas ⁊ non offendas
in lapides. Eccī. xxxij. ¶ Dico quarto q
fuit in periculo mortis intoxicatōnis. E/
uāgeliſte nō ponunt clare hoc ſ eſt ad hoc
racō ⁊ pphia. Racō eſt iſta q2 duz xp̄us
iret predicādo non predicabat pecunias
ſed poſt p̄dicacōez circumſpectis omnib9
ſed nullus eū inuitauit ⁊ reuerſus fuit vſ
q3 bethaniā vt dicit̄ Mar. xi. dicit gloſa
q reſpiciebat ſi aliq̄s inuitaret eū ad prā
diū dicendo. Dn̄e exquo dediſtis bonū
prandiū nobis ſpūale venite ⁊ dabimus

vobis prandiũ ⁊c̃. Nõ homo qui habé
bat tot inimicos vt xp̃s recipiebat tot cõ
uiuia eciã inimicoꝝ. Cogitate ꝙ ponebãt
potiones et hoc rõ dictat de hoc eſt ꝓpħa
Tu dñe demõſtraſti mihi tu oñdiſti mi⸗
hi ſtudia eoꝝ ⁊ ego q̃ſi agnus mãſuetus
qui portaṫ ad victimã. cogitauerũt ſuꝑ
me cõſilia dicẽtes mittamus lignũ in pa
nẽ eius ⁊ eradamus eũ de terra viuenti⸗
um ⁊ nomẽ eius nõ memoreṫ amplius.
Iere. xi. Et loquiṫ ꝓpħa in ꝑſona xp̃i. ꝭ
xp̃s noluit ſic mori. Dicaṫ practice quã⸗
do comedebat primo dabãt ſibi fructus.
vel ficus ⁊ potiones ponũtur i cibis dul⸗
cibus vel in bonis vinis ⁊ ipẽ non come
debat ſeruãdo modos eciã ſi comediſſet
nõ nocuiſſet ſibi. Quare noluit ſic mori.
q̄z eciã illa mors fuiſſet ſufficiẽs ꝑ redẽ
ptiõe. Rõ moralis vt nos vitem⁹ mor
tẽ potionis luxurie. Nã ſicut potio poniṫ
in cibo dulci. Ita eciã dyabolus facit ꝙ
cibus luxurie qui nob̃ videṫ dulcis ⁊ tñ
in illo eſt venenũ peccati mortalis nã vir
et mulier in matrimonio ꝯiũcti nõ peccãt
ſeruãdo modũ ⁊c̃. ꝭ in omibus alijs q̃⸗
modocũq̄z fiat luxuria eſt pctm̃ mortale
et ſequiṫ dampnacõ. Crediṫ ꝙ maior ps
dãnatoꝝ ſit ex peccato luxurie Iõ cauere
oportet a tali morte ⁊ refrenare corpus.
ꝑ abſtinencias mortificãdo inclinacões.
cauendo ab occaſionib̄ ⁊ orare al's dicit
beatus Bernard⁹ ꝙ mai⁹ miraculũ eſſꝫ
viuere caſte q̄z ſuſcitare mortuos. Ideo
totus mũdus eſt corruptus omẽs decli⸗
nauerũt ⁊c̃. Iõ ſapiens ayt. Ne intuerĩ
vinũ quãdo flaueſcit cũ ſplenduerit in vi
tro color eius ingrediṫ blande ꝭ in nouiſ
ſimo mordebit vt coluber ⁊ ſicut regul⁹
venena diffũdet. ꝓuer. xxiij. Et declarat
cũ ſequiṫ. Oculi tui videbũt extraneas.
q̄z licet bene vxores ꝓprias videre ⁊ cor
tuũ loquetur ꝑuerſa. ¶ Nota q̃ ꝙ nõ in
telligitur de colore vini. ꝭ mulieris pul⸗
chre in vitro i corꝑe vitro debilius. Rõ

q̄z ingreditur blande ſcꝫ cogitat⁹ malus
dicendo o q̄ꝫtũ ſolaciũ eſſet ⁊c̃. ⁊ in fi⸗
ne ſcꝫ qñ homo conſentit mordebit vt co
luber. Et quaſi regulus qui oculo ⁊ vi⸗
ſu venenat ⁊c̃. nõ ſicut de alijs ſerpẽtibus.
Ecce peccatũ luxurie q̄z ſolo aſpectu mu
lieris interficit. Iſto veneno dauid fuit
potionatus ⁊ mortuus ꝭ deus ſuſcitauit
eũ ꝑ penitenciã. Iõ Iob. vi. Nunq̄d po
terit aliquid guſtare qđ guſtatum affert
mortem. Nullus q̄ꝫtumcũq̄z famelicus
comederet cibũ queꝫ ſciret eſſe potiona⸗
tũ ymo citius ꝑmitteret ſe mori natura⸗
liter q̄z tunc nõ interficeret ſe nec biberet
potũ venenatũ q̄ꝫtumcũq̄z ſitiret. ita nec
luxurioſus dꝫ guſtare q̄z niſi ſit infidelis
ſcit ꝙ ille cib̄ venenatus eſt ad mortem
¶ Dico quarto ꝙ fuit i periculo moriẽdi
crucifixiõis ⁊ iſtã morte elegit. Vñ dixe
rũt iudei in cõſilio. Iſte homo Ih̃s non
potuit mori gladio nec precipitatus nec
etc̃. Iõ videamus ſi poterim⁹ eũ occide
re in cruce. Et cũ xp̃us eſſet in galilea iu
dei parauerũt cruce in Ihr̃lm. xp̃s hoc
ſciens vocatis diſcipulis ſecrete ait illis.
Ecce aſcendim⁹ iherosolimã ⁊ filius ho
minis tradetur principib̄ ſacerdotũ ⁊c̃.
Math. xx. alias mortes fugit. Sed ad
iſtã ſponte venit ⁊ in orto fuit iudeis ob
uiã dicens. Quẽ queritis quaſi di. Recipia⸗
tis me q̄z iſta mors placet mihi. Itẽ qñ
fuit data ſniã vt crucifigeretur baiulans
ſibi crucẽ Ioh. xix. q. d. nõ appello. ymo
placet iſta mors mihi ⁊ recepit crucem.
Dicatur quõ erat obediens in monte cal
uarie qñ fuit ſibi dictũ ꝙ exueret ſe ⁊ ſic
de alijs. Ecce amor ad mortẽ crucis q̃ſi
diceret. Mihi abſit gloriari niſi in cruce
Rõ literalis quare iſtã mortem elegit
dicta eſt in introductõe. Sed racõ mora
lis eſt iſta alias mortes quas xp̃us fugit
ſignificãt malas mortes quas debemus
fugere ꝭ iſta mors crucis ſignificat bonã
mortẽ quã debemus eligere. dolor inexti

mabilis xp̄i in cruce pēdentis ſigt̄ contri-
tionē quā debemus hr̄e de peccatis incli-
nādo caput in cōfeſſione que deb3 fieri i
clinato capite ⁊ nō facie ad faciem. Dica
tur quō cooptus debet eſſe ꝯfitens ⁊ cō-
feſſoꝛ ꝑpter verecūdiam ⁊ piculū ꝯfeſ-
ſoꝛis mulierē reſpicientis iuuenē. Ma-
nus dextera pforata ſigt̄ ꝙ de bono iuſto
facias elemoſinas. Siniſtra ad reſtituē
dū vſuras furta ⁊c̄. Duo pedes clauati
ſignāt duos pedes quibꝫ ambulamus ⁊
ſuſtentamur. dexter eſt coīo ſpūalis. ſiniſ
ter cibus coꝛpalis dexter clauat̄ deuocōe
ſiniſter abſtinēcia. Apercō lateris ſignat
apercōe3 coꝛdis ad remittendū iniurias
et parcendū inimicis ⁊ ſic peccatū in te.
Ecce rō moꝛalis quare voluit moꝛi in
cruce Jdeo ait apl's. Qui xp̄i ſunt carnē
ſuā crucifixerūt cū vicijs ⁊ ꝯcupiſcencijs
Ad gal'. v. Et ꝙ ſit hoc neceſſariu3 pat3
q2 dicit xp̄us. qui non baiulat ſuā crucē
que dicit̄ a cruciando. Ecce penitēcia. et
venit poſt me non poteſt me9 eſſe diſci-
pulus. Ecce quare dicit thema. Factus
eſt ꝑ nobis ſc3 noſtra redempcōe ⁊ mo
rali inſtructōne obediens vſq3 ad moꝛtē
non gladij. non precipicij. nec lapidacō-
nis. nec pocōnis. ſed moꝛtem crucis.

De ſcō Matheo apl'o ⁊ euāgeliſta.

NOn veni vo
care iuſtos ſed pctōꝛes Ma
thei. ix. textualiter i euangelio
ſtatim lecto officialiter habetur verbum
iſtud. Feſtū hodiernū eſt magnū ſi vul-
tis cogitare pſona3 q2 apl'us ⁊ euange-
liſta pꝛimus ⁊ martir gl'oſus q2 de apl'o
ꝑ ſe fit feſtum ⁊ de euangeliſta ꝑ ſe ⁊ de
martire ḡ iſte tres cauſe ſil' ꝯiuncte mag-
nū feſtū faciūt. Jta eciā de eo erit ſermo
noſter. Salutet̄ ꝟgo Maria ⁊c̄. Ver-
bū ꝑpoſitū eſt dn̄i noſtri Jh̄u xp̄i dicen
tis Nō veni vocare ⁊c̄. Nō ꝑꝛia facie
iā poteſtis videre ꝙ iſtud verbū h3 diffi
cultatē ꝙ xp̄s qui plus diligit bonos et
iuſtos q̄3 malos ⁊ pctōꝛes di. Nō veni
vocare ⁊c̄. Jō indiget declaracōe ⁊ ſic i
trabim9 declarādo materiā p̄dicandam
Nō audite talē dīām inuenio inter iuſ
tū ⁊ peccatoꝛē. Sicut inter eē ꝑpe vel cir
ca deū ⁊ longe a deo. Juſtus bon9 ⁊ ti-
mens deū Jta eſt ꝑpe deo ꝙ nihil creatū
eſt ſibi ꝑpinquius nō tunica nec camiſia
nec pellis magis ꝑpe ē deus. Et q̄tū ad
intellcm̄ q2 ſicut aer i meridie eſt ꝑpe lu-
mē q2 totus eſt illuiatus a ſole. Jta de9
eſt ꝑpe intellectū iuſti ⁊ boni ꝑ illuſtra
cōe3 ip̄m illuminādo q2 totus eſt plen9
diuinitate nec dimittit ibi tenebrā erroꝛ
nec fuſturā falſarū opionū intm̄ ꝙ n̄ ſo-
lū iuſti dicūtur luminoſi ſ3 lux. Eratis a-
liquādo tenebre nūc autē lux in dn̄o. ad
Ephe. v. Jtem Math. v. Vos eſtis
lux ⁊c̄. Jtē eſt ꝑpe voluntatē ꝑ dilecti-
onem caritatiuā quia ſicut videtis ignē
circa ferrum ignitū. Jta voluntas iuſti ē
inflammata diuinitate ad diligendū de
um ſuꝑ omnia ⁊ ꝑximū ſicut ſeip̄m de9
caritas eſt ⁊ qui manet in caritate ⁊c̄. j.
Joh. iiij. Jtem eſt deus ꝑpe iuſtu3 q̄tū
ad vitā ꝑ honeſtā ꝯuerſacōe3 q2 ſic pan
nus coloꝛatus ē ꝑpe tunicā ſeu coloꝛe3
Jta pſona iuſta ē tincta ſeu coloꝛata ſcī
tate coꝛā ocul' humilibꝫ in auribꝫ audiēdo
q̄ dei ſunt i manibꝫ extendēdo in oꝛōe in
gula ꝑ tpanciā in coꝛpe ip̄m affligendo
Jn meōꝛia paſſiōis xp̄i pt3 ꝙ pſona iu-
ſta tincta eſt ⁊c̄. Tu in nob' es dn̄e ⁊ no
men ſcm̄ tuū ⁊c̄. Jere. xiiij. Ecce quō ꝑ-
ſona iuſta eſt ꝑpe deū. Jō dauid in ps.
Exaltabo te de9 ⁊c̄. Exaltabo dicit ꝑpe
eſt dn̄s oībꝫ inuocātibꝫ eū in ꝟitate ps.
c.xliiij. ſ3 pſona peccatx ⁊ iniuſta ē lōge a
deo n̄ diſtācia locali q2 ſi ſic. ſtati pſona
āmbilaret̄ ſ3 dr̄ diſtare a pctōꝛe dīa foꝛ
mali q2 ſic dr̄ de duobꝫ pānis eciā ꝯiūctl'

ſi vnus ſit ſubtilis ⁊ alter ſit rudis illi di
cuntur diſtare nō localiter ſ; formaliter
ſic eſt de deo ⁊ peccatore ꝓpter diſtãm int̃
tantã ſanctitatē ⁊ tantã iniq̃tatē. Jdeo
dauid longe a peccatoribꝰ ſalus.i. Jheſus.
q2 iuſtificacões.i. ſctãtates tuas nō exqui/
ſierūt. ptz ḡ quō iuſti ſunt ꝓpe deū ⁊ pec
catores diſtãtes a deo Nō clarū eſt ꝙ
qui eſt ꝓpe non vocatur. Sed ille qui
diſtat vocat̃ ꝓpter hoc dicebat xp̃s Nō
veni vocare iuſtos. Nō q2 iam ſunt me/
cū licet venerit eos ſaluare ſi pſeuerant.
ſed peccatores vt ſcz ꝯuertant̃. ptz thẽã.
Jſtud thema generale aꝓpriando beato
matheo apl'o ⁊c̃. Jnuenio ꝙ beatus ma/
theus euãgeliſta ante ſuã ꝯuerſionē erat
longe a deo. q2 erat iniuſtus ⁊ magnus
peccator. Jō fuit vocatus a deo di. veni
ſequere me. Circa eius vocacōez de bea
to matheo declarãda ſūt quatuor.

¶ Primo ſua vocacō graciosa
¶ Sc̃do inuitacō fructuoſa
¶ Tercō opacio virtuoſa
¶ Quarto pfectō glorioſa

Primo fuit pricipium grõſuz.
¶ Sc̃do fructus copioſus.
¶ Tercō actus virtuoſus.
Quarto effectus glorioſus.

Quantū ad primū modus ſue cōuerſio
nis ⁊ vocacōis fuit grõſus. Queſiui q̃t
officia habebat beatus Matheꝰ. Et in/
ueni ꝙ tria officia hēbat mala in h̃ mun
do ſcz ¶ Officiū piculoſum
¶ Officiū criminoſum.
¶ Officiū odioſum.

Officiū periculoſū eſt officiū feneratorū
qd̃ ipē habebat. Nã in ciuitate capharna
um que ē maritima tenebat tabulã ſiue
menſã cambij officiū eſt aīe periculoſuz.
tractare tãtas pecunias q2 ſicut q̇ tractat
oleū carbones vel picē inq̇natur ab eis.
Jta q̇ tractat pecunias. ⁊ ꝓpter hoc dicit
ſcriptura qui tetigerit picē inquinabitur
ab ea. Ecci.xiij. pix dicit̃ moneta. Nō q2
multas nigredines dimittit in aīa tractã
tiuz pecuniã. Prīo in cogitacōe. Sc̃do
in tp̃is pdicōe ⁊ negocioꝝ occupacōne.
Jn ſignū huiꝰ moneta ſiue ſit aurea ſiue
argentea q̃n tractatur dimittit maculas
nigras in manu hominis q2 raro eſt quã
do feneratores faciãt fraudes ⁊c̃. ¶ Se
cundū erat criminoſū q2 erat vſurarius.
Jta dicit Beda ꝙ poſt ꝯuerſionē diſtri
buit ꝓpria qui rapere ſolebat aliena ſcz p
vſuras. Dicat̃ quō mutuabat.x.p.xij. ⁊
ſic de alijs ſpēbus vſure ſm qd̃ requirit̃.
ſcz emere plus ⁊ vendere ꝓpter exſpecta
cōez minus. Jtē mutuando ſup poſſeſſi
ones recipiendo fructus ſic faciūt multi.
et excuſant ſe dicēdo falſe ꝙ eccīa pmit/
tit ⁊c̃. Jſtud eſt ꝯ diuinã ordinacōez q̃
vult ꝙ omēs creature libere miniſtrent.
et coīcent illa que deus ꝯmuīcauit eis vt
patet de ſole qui coīcat lumen a deo ſibi
coīcatuz cõtra tenebras ⁊ calorē contra
frigꝰ ⁊ influentiã ad fructificandū. Jdē
de igne qui coīcat ſuam claritatē ⁊ calidi
tatē. Jdez de aere ad reſpirandū. ⁊ de
aqua ad lauandū ⁊ piſces capiendū. ter
ra plantas ⁊c̃. Si ḡ creature irrõnales
coīcant q̃tomagis nos. Jō magnū pec/
catū eſt in vſurarijs. Ecce officiū crimio
ſum Sed ille qui libere ⁊ ſine vſura acco
modat iuſtus eſt vt dicit ꝓpha. Vir qui
ad vſurã non accomodauerit iuſtus eſt.
Ezech.xviij. ¶ Terciū officiū erat odi
oſū ⁊ tedioſū q2 erat theolonarius in ci
uitate capharnaū colligēs iura imꝑatorū
Jdeo dicit̃ theolonarius.i. publicanꝰ q2
tenebat officiū publicuz theolonarij Jſ
tud officiū eſt tedioſum ⁊ odioſuz quia
aliquociēs tales faciūt magnas iniurias
ex poteſtate quã habent. Ex iſta racione
Johēs baptiſta ad quē venerunt publi
cani dicētes. Quid faciemus vt ſalui ſi
mus. Rn̄t beatus Johes nihil aliud q̃
quod conſtitutū eſt vobis faciatis Luc
iij. Ex hijs tribꝰ officijs beatus matheꝰ

diſtabat a deo ꝑ tres magnas dietas. ſ
audite quō fuit vocatus ⁊ fuit ſextus qꝛ
iā habebat. v. alios vocatos. Cū xp̄s trā
ſiret iuxta mare galilee ⁊ beatus mathe⁹
ſederet ad menſā cābiꝫ in domo ſua ma
gna quā habebat coꝛā mari in negocijs
occupatus. Dicaꝛ practice de negocijs
campſoꝝ pecunias colligētiū ⁊ xp̄s ſte
tit ⁊ vidit publicanū nōie leui inuolu/
tū in negocijs ⁊c̄. qui nec de deo nec de a
nima ſua poterit cogitare. Et xp̄us vidit
.i. attente reſpexit. Et beatus matheus di
ordinacōe eleuatis ocul' vidit xp̄m corā
ſe quē non ꝯgnoſcebat ſ tanta erat reue
rencia ⁊ maieſtas ſue ſanctitatꝭ ꝙ mathe
us admirādo reſpiciebat eū. ad quē xp̄s
ait. veni ⁊ ſeq̄re me ſubito ꝟtute diuīa. ſic
xp̄s ꝓtulit iſta ꝟba radius claritatꝭ illuī
nauit eius mentē ⁊ cognouit xp̄m veruꝫ
meſſyam eē ⁊ coꝛ ad ꝯtricōeꝫ pctōꝛuꝫ.
vi. Ecce ego dn̄e qꝛ vocaſti me. j. Reg̃
iij. Subito relictis omibus ſecut⁹ eſt eū
dimittēs libros ⁊ conputū ⁊c̄. Nō dic/
tat ꝙ dixit xp̄o dn̄e regracioꝛ vob̄ quia
vultis me in diſcipulū ⁊c̄. Poteſtis cre
dere ꝙ xp̄us dixit. Vade fac rōem de te.
Redde rōem ⁊ ꝯputuꝫ dn̄is ⁊ habeas
diffinicōeꝫ ⁊ recipe qđ mutuaſti ſine vſu
ris nullo mō recipias niſi ſortē principa
lē debens credere qđ fecit ꝑconizari. Si
tenebaꝛ alicui quōcunqꝫ ꝑ vſurā vel in/
iuſticiā qđ ſatiſfaceret omib⁹. Iſte ē mo
dus ſatiſfaciendi vſurarioꝝ publicoꝝ ſe
cus de ſecretis q̇ ſecrete dn̄t reſtituere. q̇
vult intrare paradiſū oꝫ ſic ſatiſfacere
Nō eniꝫ dimittiꝛ pctm̄ niſi reſtituaꝛ ab/
latū. Regula eſt iuriſtaꝝ ⁊ theologoꝝ.
Non decipiami dicendo. Ego ponā i te
ſtamēto ⁊c̄. Dicaꝛ ꝯ illos qui dicūt ſi re
ſtituerē opoꝛteret me minuere de ſtatu.
Itē de quo hereditarē filios ⁊c̄. Ideo oꝫ
ſeruare pecunias vt poma vel malograna
ta q̇ reſpicitis ne ſint maculata ⁊ putrida
etc̄. Ita debetis vos facere qn̄ recipitis

floꝛenū vel alia boā debetis reſpicere eū
dicendo videam⁹ ſi ē hic ꝟmis vſure vl'
macula de furto ⁊ ꝓicaꝛ reſtituendo alꝰ
corrūpet alia ⁊c̄. ⁊ nō dubitetis qꝛ nihil
deficiet vob̄ Ideo dixit dauid. Iunioꝛ fui
eteni ſenui ⁊ nō vidi iuſtuꝫ derelictū nec
ſemen eius querēs panē. ps. Noli emu/
lari Sꝫ de vſurario dicit ibidē vidi impi
um ſupexaltatū ⁊ eleuatū ſicut cedrus
libani ⁊ trāſiui ⁊ ecce nō erat queſiui eū.
et nō eſt inuent⁹ locus eius p̄s. xxxvi.
¶ Quātuꝫ ad ſcđm ſcꝫ de fructu copioſo.
Dicaꝛ quō poſtq̄ꝫ omīa reſtituit reman/
ſit ſibi domus ⁊ aliqua moneta de bono
iuſto ⁊ voluit facere xp̄o magnū ꝯuiuiū
vt faciūt religioſi qn̄ intrant ordinē ⁊c̄.
De iſto ꝯuiuio habeꝛ Luc. v. Et fecit ei
ꝯuiuiū magnū leui in domo ſua ꝯgnomē
beati mathei erat. leui dicaꝛ practica iſti⁹
ꝯuiuij dicit textus Lu. v. Et erat turba
multa publicaōꝝ diſcūbentes. Intencio
beati mathei fuit vt illi eciā ꝯuerterentur
Iſtā rōeꝫ ponit beat⁹ Iero. Cogitabat
beatus mathe⁹ Si me ꝯuertit qui erā ita
inuolutus eciā ꝯuertet iſtos. Dicaꝛ quō
oꝛdinatū fuit a xp̄o vt ianue eſſent apte
et apl̄i ſederēt circa portas ⁊ xp̄s int̄ pu
blicaōs dixit verſū. Oculi oim ⁊c̄. ⁊ po/
ſuit ſe ad menſā cuꝫ eis tunc fuit cōpleta
illa ꝓphia Cāti. ij. Sicut malus. i. pomū
inter ligna ſiluaꝝ ſcꝫ infructuoſa. Sic di
lectus me⁹ inter filios. Et facto inter/
uallo inter cibū ⁊ cibū vt fit in magnis
cōuiuijs xp̄us quaſi ꝑ modū lectōnis di
cebat. Modo audire q̄ꝫtuꝫ deberemus
deū laudare qui tanta fecit ad ſeruicium
hominū ſcꝫ omnia aīalia ⁊ omnes fruc/
tus. Et illi peccatoꝛes attēdebant ⁊ cuꝫ
primo riderēt incipiebant flere ⁊c̄. Idē
poſtq̄ꝫ comederūt cibū aſſatū dixit xp̄us
Modo cogitate ſi iſte eſce corruptibiles
dant tantū ſapoꝛē ⁊c̄. q̇d debet eſſe de ci/
bis incoꝛruptibilib⁹ celi qꝛ qn̄ rex dat ſu
is ſeruitoꝛibus tā ſapidas eſcas quales

ſunt ille eſce quas ipē retinet ꝓ ſe. ita de
deo ⁊ de illis publicanis ⁊ ꝯuertebātur
multi ⁊ flebāt. Idē poſtq̄ȝ comederunt
coctū in aqua. Intm̄ ꝙ credit̄ ꝙ omēs il
li fuerūt ꝯuerſi. tāta erat ꝟtus ꝟborū
xp̄i. Et cū iam eſſent q̄ſi in fine prandij
vidētes phariſei q̄ porte erāt apte ⁊ di
cebāt diſcipulis eiꝰ. q̄ comedebāt circa
portā quare mā ducat mg̃r ꝟſter cū pu/
blicanis ⁊ peccatoribꝫ ac ſi diceret h̄ ptȝ.
qualis ipē eſt. dicas mihi cū quo vadis
⁊ dicā tibi quid facis. hoc audiēs xp̄c vo
cauit eos ad ſe ⁊ ipſi inflati fuerūt coraȝ
eo dicentes quid vultis. dixit xp̄s Dica
tis mihi qn̄ in aliqua ciuitate ſūt multi ſa
ni ⁊ multi infirmi q̄ indigent medico ſani
vel infirmi. Et illi intelligētes noluerūt
rn̄dere. ⁊ xp̄us non vult reſpondere ego
dicā vobis. Nō opus eſt valentibꝫ me/
dicus ſ; male habētibꝫ. Ille erat infirmꝰ
ꝑ ſuperbiā ⁊ mō curatus eſt ⁊ ille ꝑ aua
ricā ⁊ ſic de alijs. Jō ait Augꝰ magnꝰ
de celo ad nos venit medicus q̄ magnus
ꝑ totū mundū iacebat egrotus tūc dixit
Non veni vocare iuſtos ſ; pctōres. Et
iudei ꝯfuſi receſſerūt. Patȝ ḡ fructꝰ co
pioſus q̄ ex quo ipē fuit ꝯuerſus labora
uit vt cōuerteret alios. Moralit̄ habeꝰ
hic doctrinā quō quilibet noſtrū dȝ cura
re ſi eſt in via ſaluacōis de familia de an
cillis vir de vxore ⁊ ecōuerſo de fami/
lia vt cōfiteantur ⁊ coīcent in paſcha. vt
audiāt miſſas ſermones ne operentur in
diebꝫ feſtiuis. Si q̄s ſuoꝝ maxime do
meſticoꝝ curā non habet fidē negauit et
eſt infideli deterior. j. Ad thy. v. Quā
tū ad terciū ſcȝ actū virtuoſuȝ ſcȝ de ope
ribꝫ que fecit poſtq̄ȝ fuit cōuerſus. Dicat̄
quō poſt xp̄i reſurrectōneȝ aſcenſionē et
ſp̄us ſancti miſſionem apl̄i diuiſerūt ſibi
mūduȝ ad predicandū ⁊ ꝯuertendū hoi
nes ⁊c̄. Et beatus Mathꝰ iuit in ethy
opiā predicando ⁊ miracula faciendo il
lumināndo cecos ⁊ ſic de alijs. ⁊ multas
gentes ꝯuertebat ad xp̄m. Ecce actus ꝟ
tuoſus. Dicat̄ quō ſemel dum ipē predi
caret fuit factus magnꝰ tumultꝰ ⁊ plāc
tus in populo de morte filij regis vingei
ti ⁊c̄. Et dū ſepultura pararet̄ quidam
xp̄ianus ſcȝ ille eunuchus quē philippus
baptiſauit. vt habet̄ Actu. viij. Iuit ad
regē dicēs ſibi ꝙ vnus ſcūs vir erat in ci
uitate qui poſſet reſuſcitare ⁊c̄. Dicatur
miraculū vt habet̄ in hyſtoria ⁊ fuit con
pleta ꝓphia. Vnū vocaui eū ⁊ benedixi
eū. Iſa. lj. Si vis dicere moraliter ꝑ q̄/
ſtionē que fuit cā ꝙ beatus mathꝰ ſolus
cōuertit tantā gentē ſcȝ totā ethyopiā.
et egiptū ⁊ cū modo ſint tot p̄dicatores
que eſt cauſa ꝙ nō conuertimꝰ paucos
iudeos qui hic ſunt nobiſcuȝ. ⁊c̄. Dica
tur quō apoſtoli habuerūt ſanctā vitam
et bonā doctrinam. ⁊ nihil aliud volue/
rūt niſi honorem dei ⁊ ſalutem animarū
Ideo dicebat apoſtolꝰ. Habentes ali/
menta ⁊ quibus tegamur hijs cōtenti ſu
mus. pria ad Thymo. vi. Modo defici
mus i vita quia nolūt quolibet die audi
re homines miracula ſanctoꝝ ⁊c̄. nec bo
nā doctrinam niſi tantū poetarū ⁊c̄. nec
curamus de ſalute animarū niſi de rebus
et de familiaritatibꝫ ⁊c̄. Idem de clericꝭ
vendentibus ſacramēta. Ideo nō ſolum
infideles nō cōuertunt̄ ymmo fideles ꝑ/
uertūtur ⁊ ꝑdunt fideȝ. Ideo apoſtolꝰ
Omnes que ſua ſūt querūt non que ihe
ſu xp̄i Ad phil. ij. ¶ Quantū ad quar/
tum ſcȝ de fine glorioſo. Nam martiriſa
tus fuit ꝓ defenſione cuiuſdaȝ monialis
Primū monaſteriū quod ego legi fuit
iſtud qd̄ beatus Mathꝰ inſtituit. Di/
catur quō poſtq̄ȝ ꝯuertit illaȝ terrā mor
tuus fuit rex quē ipē conuerterat cuius fi
lia nomine ephigeia fuerat cū alijs vir/
ginibus ſacro velamine deo dedicata. et
rex patri ſuccedens alienigena voluit illā
in vxorem habere. Dicat̄ hiſtoria ⁊ quo
mō fuit dictuȝ regi ꝙ ipē nunq̄ȝ haberet

eã niſi p apoſtolũ Mathеuȝ qȝ ille erat
prioꝛ earum, ꝓpter quod rex vocauit euȝ
dicẽs ꝙ induceret eam ad matrimoniuȝ
Tunc beatus mathеus cogitauit Si ego
dico modo ſibi ⁊c̃. interficiet me ⁊ meuȝ
martiriũ non erit notoꝛiũ ⁊c̃. Jõ dixit re
gi ꝙ in dominica ſequẽti eſſet in officiõ ⁊
ipẽ cõmendaret ibi matrimoniũ. Ita et
factũ eſt in dominica ſequẽti apoſtolus
dixit quõ matrimoniũ erat ſcm̃ ⁊ a deo
inſtitutũ in paradiſo terreſtri. Scđo fuit
honoꝛatum p xp̃m in pꝛimoꝛdijs mira-
culoꝝ. Tercio quia ex eo implentur cathe
dre ⁊c̃. ſcȝ celi. Quarto eſt ꝯſeruatiuuȝ
humane nature. Itẽ qȝ xp̃us voluit vt
mater ſua haberet ſponſuȝ ⁊c̃. Sed dix
it poſt quia ſicut eſſet proditoꝛ qui ſpon
ſam regis vellet in vxoꝛem. Nota hic be
ne in legenda ⁊ ex hoc beatus Mathеus
fuit lancea pcuſſus ⁊ martirizatus. Di
catur ꝙ peccatuȝ eſt cuȝ monialibꝫ ⁊ cle
ricis ꝓpter ſacrilegiuȝ. Dicatur ſimilitu
do de ſcõ ſepulchꝛo ſi ꝓiceret̃ in latrinã
eſſet maius peccatũ ꝙ̃ ſi om̃ia ſepulchꝛa
ſanctoꝝ ꝓicerentur.

¶ De ſcõ Michaele archangelo.

Idete ne con
temnatis vnũ ex hijs. Mat
xviij. textualiter ⁊ in euange
lio hodierno officialit̃ ſcribit̃ verbũ iſtud
ſm̃ ꝙ feſtum pꝛeſẽs ⁊ ſolennitas eſt be
ati michaelis archãgeli ⁊ omniũ angelo
rum Ita erit ⁊ ſermo. Si placet deo ha
bebimus multas bonas ſpeculacõnes ſpe
culatiuas ꝓ noſtra ꝯſolacõne ⁊ bonas i-
foꝛmacõnes pꝛo noſtra inſtructõne ſed
pꝛimo ſalutetur v̓go Maria ⁊c̃. Solẽ
nitas et feſtũ hodiernũ hȝ nom̃ et tytulũ
ſpeciale. ⁊ habet officiuȝ generale qȝ dr̃
ſancti Michaelis. Racio eſt quia inter
omẽs ſanctos ãgelos celi qui deſcendũt
in hunc mũduȝ ad ꝓcurandũ noſtrum
bonũ ⁊ ſaluacõeȝ maioꝛ ẽ michael. Nõ

ꝙ ſit maioꝛ omnibus angelis celi qȝ ſunt
plus ꝙ̃ mille milia maioꝛes. Nã ipſe ẽ
de tercõ oꝛdine ⁊ habet ſupꝛa ſe poteſta-
tes v̓tutes ⁊ dñationes thꝛonos cheru
bin ⁊ ſeraphin qui nõ mittunt̃ ad nos qȝ
dicit ſanct⁹ Tho. pꝛia p. q. cxij. arti. ij. ꝙ
non omẽs angeli mittunt̃ qȝ dicit ſimpli
citer dicendũ eſt ꝙ ſupioꝛes angeli nun-
ꝙ̃ ad exteri⁹ miſteriuȝ mittũtur. ſed vt
ibidem dicit ſolũ de tribꝫ oꝛdinibus infe
rioꝛibus ſcȝ angeloꝛũ ad pꝛocurandum
bonum cuiuſlibet pſone in pticulari. Ar-
chãgeloꝛũ ad ꝓcurandũ bonũ commu
nitatis. Nã quelibet ciuitas villa caſtrũ
habet vnũ in cuſtodia. De tercõ oꝛdine
ſcȝ pꝛicipatu mittunt̃ ad ꝓcuranduȝ bo
nũ regnoꝝ pꝛouinciarũ ⁊ regionum. qȝ
quodlibet regnuȝ ꝓuincia ſeu regio ha-
bet vnũ ⁊ de iſtis michael eſt maioꝛ, ꝓpt̃
hoc dico ꝙ de illis qui ad nos mittuntur
ipẽ eſt maioꝛ et pꝛinceps. Auctas. Ecce
michael vnus de pꝛincipib⁹ p̃mis venit
in adiutoꝛiũ meũ. Daniel. x. Verbũ eſt
eccleſie, ꝓpter hoc dico ꝙ iſtud feſtũ habȝ
titulũ ⁊ nomẽ ſpeciale ſed habet officiuȝ
generale qȝ ſicut de omnibꝫ ſcĩs fit feſtũ
generale pꝛia die nouẽbꝛis. Ita hodie
fit feſtũ ⁊ ſolẽnitas generalis oĩm ſcõꝝ
angeloꝝ qȝ licet nõ omnes deſcendãt h̃
ad nos tñ omnes ꝓcurãt nob̃ noſtrã ſa
lutẽ. omnes ſũt adminiſtratoꝛij ſpũs i mi
niſteriũ miſſi ꝓpter eos qui hereditatẽ ca
piũt ſalutl ad heb̃. i. Nota adminiſtratoꝛij
ſcȝ hõꝛis dei in miſteriũ miſſi. Diceret
aliq̇s ꝗ oẽs mittunt̃ Dico ꝙ ſic iſto mõ
qȝ qñ de⁹ vult nob̃ aliq̇d reuelare ſeu iti
mare pꝛio reuelat illõ cherubinis ⁊ illi re
uelãt illud ſeraphis. ⁊ illi thꝛonis. ⁊ illi
dñacõibꝫ ⁊ illi v̓tutibꝫ. ⁊ illi poteſtatibꝫ.
et ſic oẽs mittunt̃ ſ; ñ oẽs veniũt i hunc
mũdũ ꝗ lȝ hẽat nomẽ ⁊ titulũ ſpẽale hȝ
tñ officiũ generale. Auc̃. q̇ hodie i modũ
cantilene cantat̃ in eccl'ia. Collaudamus
venerãtes om̃es celi milites ſed p̃pue

ꝑmates celeſtis exercitꝰ michaelē in vir‑
tute contereutē zabulon .i. dyabolū ꝓpt
quod dicit thema. Uidete ne contemp‑
natis vnū ex his ſcꝫ ſegregādo ab officiō
eccīe q̄ſi dicat xp̄us pape ⁊ ꝑlatus cleri‑
cis ⁊ religioſis ⁊ ſecularibus. Uidete ne
etc̄ ptꝫ thema ⁊ ſū in materia ꝑdicanda
Inueni in ſacra ſcriptura ꝙ ſex vtilitates
habemꝰ a ſcīs angelis. Jō nō ē aliq̄s ex
pellendꝰ ab officio eccīe. Nā ī h̄ mūdo
Per angelos ſumꝰ ꝯ demones defēſati
Per angelos ſumꝰ ī tēptatōibꝫ cōſolati
Per āgelos ſumꝰ ad verā pniāꝫ ꝓuocati
Per āgelos ſumꝰ ī fide xp̄iana ꝯfortati
Per āgelos ſumꝰ corā deo aduocati.
Per āgelos ſumꝰ ī celo feſtiuati.
Per angelos erimꝰ ad glīam portati
Dico ꝑmo ꝙ ꝑ ſcōs angelos ſumꝰ in h̄
mūdo ꝯ demōes defenſi. bn̄ ē nobis ne
ceſſariū. Nō q2 nos nō poſſumꝰ videre
demones inimicos nr̄os q2 velū carnis
īpedit q̄ amoto videnᷣ ab aīa ⁊ miratur
Sꝫ ipi inimici vidēt nos ſtāt in domibꝫ
in vijs ⁊c̄. Et niſi haberemꝰ angelos de
fenſores deſtruerēt nos ſtatī qn̄ creatu
ra naſcaᷣ ab eis ſuffocareᷣ ne haberet ba
ptiſmū. Jdē qn̄ peccat ne faceret pnīam
h̄ angelꝰ bonꝰ defendit. Jtē qn̄ creatu‑
ra facit aliq̄d bonū vt orare miſſam cele
brare. ꝑdicare ⁊ ſilīa deſtrueret creaturā
ſtatī niſi boni angeli nos defenderēt qui
in oībꝫ opibꝫ ⁊ vijs nos ꝓtegūt. Nam
dicit b. tho. in ꝑma pte q. cxiiij. ar. ꝑmo ī
corꝑe vbi q̄rit vtꝝ hoīes impugnenᷣ a
demonibꝫ. ꝙ demones impugnant ho‑
mies ⁊ eſt cōtinuū bellū inter hoīes ⁊ de
mones iuxta illud aplī ad Ephe. vi. Nō
eſt nobis colluctatio aduerſus carnem ⁊
ſanguinē ſed aduerſus ꝑncipes ⁊ pote‑
ſtas aduerſus mūdi rectores tenebrarū
haꝝ ꝯ ſpūalia neq̄cie in celeſtibꝫ. Unde
circa impugnatōnem illā duo oꝫ cōſide
rare vt dicit ibidē ꝑmo ipam impugna‑
tionē. ſcd̄o impugnationis ordinē. Jm‑
pugnatio q̄dē ipa ex demonū malicia ꝓ‑
cedit qui ꝓpter inuidiā ꝓfectū hoīm im‑
pedire nitunᷣ ⁊ ꝓpter ſupbiā ſilitudinē di
uine poteſtatis ſibi vſurpant deputando
ſibi miniſtros deteriatos ad hoīm impu‑
gnationem ſicut ⁊ angeli deo miniſtrant
in deteriatis officijs ad hoīm ſalutē. Sꝫ
ordo impugnationis ipiꝰ eſt a deo q̄ or
dinate nouit malis vti ad bona ea ordi‑
nando. Sed etiam angeloꝝ tam ipa cu‑
ſtodia q̄ꝫ ordo cuſtodie reducitᷣ ad deum
ſicut ad primū auctorē hec ille ibidem ⁊
ſic q̄ꝫuis permittat nos deus temptari ta
men prebet auxiliū angeloꝝ ⁊ ideo recte
facit deꝰ ut dn̄s vl paſtor q̄ hꝫ mltas o‑
ues ī nemore ad cuſtodiēdū q̄bꝫ dat pa
ſtores ⁊ canes ne a lupis deuorenᷣ. Jta
facit xp̄s q̄ dic̄. Ego ſū paſtor bonus et
cognoſco. ⁊c̄ Joh. x. Nos vō ſumus o‑
ues paſcētes ī nemore hꝰ mūdi ⁊ deuore
mur a lupis inferni niſi q2 xp̄s mittit ad
nos paſtores. ſ. ſcōs āgelos q̄ cuſtodiūt
regna ꝓuincias ciuitates villas caſtra ⁊
quālibꝫ ꝑſonā ī ꝑticulari. vn̄ ait dauid.
Angelis ſuis deꝰ mādauit ⁊c̄ ps. xc.
Dicaᷣ practice quō deꝰ ꝑcipit angelꝰ qn̄
mulier dꝫ parere xp̄s q̄ oīa videt vocat
vnū āgelū ſuū ꝓprio noīe vt ait dauid oī
bus eis noīa vocās nos neſcimꝰ niſi tria
noīa āgeloꝝ. ſ. michael gabriel raphael.
Cui dicit. Ecce vides talē mulierē tali
hora ꝑiet cū mitto tibi filiū vel filiā ⁊c̄ ⁊
angelꝰ rn̄det dn̄e reputo mihi ad maxi‑
mā grāꝫ ⁊ honorē ꝙ cōmittat mihi crea
turā ad ymaginē ⁊ ſilitudinē vr̄āꝫ factā
vr̄o ſāguīe redēptā. ⁊ hoc hūano dicen‑
do ē intelligēdū. ⁊ qn̄ naſcitᷣ creatura ci‑
cius venit ī manibꝫ āgeli q̄m obſtetricis
Ex h̄ ſeq̄ᷣ correlariū ꝙ nūq̄ꝫ aliq̄ mulier
ꝑit ſine obſtetrice. ſ. āgelo q̄ nūq̄ꝫ deſerit
creaturā illā quſq̄ꝫ ē ī ꝑadiſo vꝉ ī inferno
aut purgatorio. Non dico ꝙ ſꝑ ſit pn̄s
cū creatura tn̄ ſꝑ ē paratꝰ ad adiuuādum
creaturā rſpiciēdo creaturā d̄ celo q̄d fa

cit quo vadit. ⁊ vt dicit b.tho. pͥma pte
q.cxiij.ar.vi. Angel⁹ cuſtos dr̄ qn̄qȝ de-
ſerere eū quē cuſtodit inq̄ꝫtū pmittit ꝙ
ſubdat᷑ alicui tribulationi nūqȝ tn̄ tota-
lit᷑ eum dimittit Et ſic intelligit᷑ angelis
ſuis. Et dicit Jeronim⁹ q̄ſi declarando
iſtā auctoritatē. magna ē dignitas aiaꝝ
vt vnaqueqȝ habeat ab ortu natiuitatis
angelū bonū ſibi in cuſtodiā deputatuȝ
et delegatū. Nota magna ē dignitas a-
nimaꝝ paſtor multi ouibꝰ dat vnū pa-
ſtorē ad cuſtodiendū ⁊ nō cuilibet vnū
ſed xp̄s cuilibet pſone dat vnū angelum
et cuilibet ciuitati ⁊c̄. Dicat᷑ ſi rex ut anti
quit⁹ cōſueuerūt hr̄e reges oues ⁊ voca
ret duos barones ⁊ milites ut irēt ad ne
mus cuſtodire oues ⁊c̄. quō indignarent᷑
maiores duces comites ⁊ barones ⁊ tn̄
maiores ſūt minores angeli celi q̄m ma-
iores reges terre ⁊ tn̄ non reputant ſibi
ad iniuriā venire in nemore hui⁹ mundi
īmo reputāt ſibi honorē. Videt᷑ ergo vo
bis ſi debemus facere feſtū de eis īmo
certe. Jdeo videte ne cōtempnati de cu-
ſtodia angeloꝝ. Nota ſm̄ b.tho. prima
2 pte. q.cxiij. p totū ꝙ hȝ. viij. ar. ¶ Dico
ſcd̄o ꝙ in nr̄is tēptationibꝰ p ſcōs ange-
los in tēptatōibꝰ cōſolati qn̄ aliquis de-
mon temptat aliquē de aliquo peccato
angel⁹ videns hoc de celo ſubito pluſqȝ
aquila deſcēdit nō tn̄ cogit creaturā vt fa
ciat bonū nec malū ſed dimittit in liber-
tatē arbitrij ſed conſiliat᷑. Si dicat aliq̄s
ego nō audio ⁊c̄. Dicat᷑ ꝙ alia ē locutio
angeloꝝ ⁊ alia hoīm ⁊ declarat b.tho. pri
ma pte. q.cvij. ar. pͥmo. qꝛ ex hoc ꝙ vn⁹
angel⁹ ex ſua volūtate ordinat ſuū cōce
ptū ad manifeſtādū alteri ⁊ ei maīfeſtat
tūc dr̄ ei loq̄ ⁊ formatōis verboꝝ vt ibi
dem ad longū declarat. Et iō ait apl̄s. ſi
linguis hoīm loquar ⁊ angeloꝝ pͥma ad
Corinth. xiij. hoīes loquūt᷑ v̄bis forma
tis ī aere nō loquūt᷑ ſic angeli niſi aliquo-
tiēs ex miraculo vt virgini marie fuit lo-

cutus gabriel ⁊ danieli thobie ſed loquū
tur cōiter nō ad hoīem ſcȝ ad aures ſed
infra hoīem ſcȝ ad ymaginatōem. qꝛ illā
pn̄t imutare ut declarat b.tho. pͥma pte
q.cxi.ar.iij. Ecce angel⁹ q̄ loq̄bat᷑ in me
nō dicit ad me zach. pͥmo ⁊.ij.ca. verbi
grā qn̄ angelus mal⁹ dicit tibi tu poſſes
cōgregare magnas diuitias ſi velles mu
tuare. x. florenos p.xij. iſta ē locutio dya
boli ⁊ ſi aure cordis attendas ſtatī ange
lus bon⁹ dicit o ſi facias hoc eſſet vſura
et damnaberis qꝛ vſura nō intrat padi-
ſum. Et mal⁹ angel⁹ pones in teſtō. Et
bon⁹ interim tu ibis ad infernū qꝛ tu nō
habes ꝓpoſitū ſatiſfaciendi ⁊c̄ oīs cogita
tio bona q̄ reſiſtit pctō ē locutio boni an-
geli infra ymaginationē. Auctas p̄cedet
te angelus me⁹ ante ſcȝ q̄m cadas Ob-
ſerua eū ⁊ audi vocē ei⁹ ſcȝ q̄d dicet tibi
ne cōtemnendū putes ſcȝ peccādo qꝛ nō
dimittet te cū peccaueris ⁊ ē nomē meū
in illo Exo. xxiij. Cogitate quō angelus
mal⁹ ē ad ſiniſtrā ut te dānet. bon⁹ vo
ad dexterā ut ſaluet. ptȝ ergo quō in nr̄is
temptationibꝰ p angelos ſum⁹ conſola-
ti. Ergo videte ne cōtēnatis. Dico tercō 3
ꝙ p ſcōs angelos ad verā pniam ſum⁹
ꝓuocati ponat᷑ ꝙ homo magis velit ī tē-
ptatiōe cōſentire dyabolo q̄ȝ angelo ſicut
multotiēs fit. Cogitate q̄lis verecūdia ē
angelo bono ac ſi vxor hn̄s pulchrū vi-
rum iuuenem ⁊ bonū ⁊ temptaret᷑ corā
viro ab ethiope nigro ⁊ turpi ⁊ vxor con
ſentiret ei dicendo viro vadatis qꝛ magl
volo iſtū qualis cōfuſio eſſet viro maior
reſpect⁹ fit angelo qn̄ homo cōſentit dya
bolo ⁊c̄ qꝛ nullus dn̄s nec etiā rex ē ali-
ud reſpectu eius. Nam chriſtus volens
laudare Johannem baptiſtam dixit Jn
ter natos mulierum non ſurrexit maior
Johanne baptiſta. verūtamen qui mi-
nor eſt in regno celoꝝ maior eſt illo Ec
ce qualis excellentia. Cogitate ergo quā
do ipſo reſpecto homo facit peccatum

dicit o quid faciā de iſto ribaldo ⁊ redit
ad celū dextū ex hoc ñ deſerit imo ē pa
tus benefacere ⁊c̄.ſed poſt pctm̄ cōmiſ-
ſū luxurie vīdicte vł alia redit q.d. vide
bo ſi potero eū inclinare ad pniam ⁊ loq̄
tur ymaginationi d.peccaſti. Jō cōfitere
laua aīam tuā ⁊ fac pniam de hoc figura
legiꝰ.iij. Re.xix.d helya ābulāte p viā de
ſertā beſtijs plenā ⁊ dormiuit ſub vm-
bra iunipi ⁊ angelꝰ dñi tetigit eū ⁊ di-
xit illi. Surge comede. Nota bñ textuꝫ
ibidē qꝛ pulcra ē hyſtoria. Nam helyas
dormiens in via piculoſa ē pctōꝛ pñs vi
ta nihil aliud ē q̄m via vnꝰ vadit ſcꝫ per
mortē ⁊ aliꝰ venit .ſ.p natiuitatē.i.ibi mo
riꝰ vnꝰ ſenex ⁊ illic naſciꝰ vnꝰ puer vbi
ſunt qui erāt mille anni ⁊c̄. Jam cōple-
uerūt viā ⁊ via ē piculoſa Et nūqd pi-
culoſum eſſet mare in quo de.v.nauibus
vix euaderet vna ⁊c̄. Et peccatoꝛ doꝛ-
mit nō cogitās offenſam factaꝫ deo nec
piculū in q̄ ē ſed ridendo cantando ⁊ ſal
tando vadit ad infernū ſed q̄d facit ange
lus excitat eū p compunctionē ⁊c̄. In-
ducens ad pniam cōtritionē cōfeſſioneꝫ
ſatiſfactionē in remiſſionē iniuriaꝝ vt de
us ei remittat ⁊c̄. Nota p̄mo tetigit an-
gelus helīā.i.pctōꝛē ſcꝫ p cōpunctionem
nō enī expectat infirmitatē.ſcdo cōmedit
helyas.i.pctōꝛ edere debꝫ ſcꝫ p euchari
ſtie cōionē.qꝛ ſicut cibus coꝛpalis con-
foꝛtat ad ambulandū in hac vita. Jta ci-
bus ſpūalis ⁊c̄. Tercio ambulauit p peni
tentie ⁊ ſatiſfactōis cōtritōem. Et i his
trib⁹ p̄ncipaliꝰ cōſiſtit pnīa ꝙ p angelum
ꝓuocemur ad pniam. Auctas ⁊ reuer-
ſus ē angelꝰ q̄ ſcꝫ receſſerat ꝓpter pctm̄
qui loquebaꝰ in me ⁊ ſuſcitauit me quaſi
virū q̄ ſuſcitaꝰ de ſomno ergo videte ne
etc̄. Dico quarto ꝙ p ſanctos angelos
in fide xp̄iana ſumꝰ informati fides enī
xp̄iana ē tante ſubtilitatis altitudinis ⁊ p
funditatis ꝙ intellectꝰ humanꝰ p ſe non
p̄t attingere ad intelligendū. Credentia
iudeoꝝ ⁊ phoꝝ p intellectū naturalem
p̄t oñdi incōicabiliꝰ ſcꝫ ꝙ ē vnꝰ deꝰ vnū
p̄mū principiū ⁊ p̄ma cā primꝰ motoꝛ
Sed ꝙ ille vnus deꝰ ſit pr̄ generās ⁊ fi
lius genitꝰ ⁊ ſpūſſanctꝰ ſpiratꝰ ut. Exē
plificaꝰ in ſole hoc nō p̄t ſciri in intellectu
naturali. Jtē ꝙ deꝰ ꝓuideat oīb⁹ crea-
turis ⁊ aīalib⁹ hoc intellectꝰ p̄t intellige-
re ſed ꝙ deꝰ ⁊ hō det ſe ad manducan-
dū in hoſtia cōſecrata non ſufficit intelle-
ctus nr̄. Jdeo requiriꝰ ꝙ a maioꝛi intelle
ctu iuueꝰ quēadmodū intellectꝰ nr̄ iuua-
tur ab angelis q̄ clare vident ſecretū tri-
nitatis. Jntellectus enī nr̄ ē vt lux par-
ue candele que nō ſufficit ad legendum
p̄mā lr̄am ſed qñ iuuaꝰ lumīe magni ce
rei videꝰ optime ⁊ legiꝰ lr̄a p̄ma ſcꝫ mi
ſterij trinitatis ⁊ alioꝝ articuloꝝ fidei
qñ lumīe intellectus noſtri iuuaꝰ magis
lūis intellectꝰ angelici. Sic fuit de virgi
ne maria q̄ lꝫ crederꝫ āgelo tñ dixit quō
fiet iſtud ⁊ intellectꝰ angelicꝰ intellectui
marie applicatus dicēs. Spūſſanctꝰ ſu-
peruenient inte ⁊c̄. Nota obumbrabit tibi
Alie mulieres concipiūt ad ardoꝛē ſolis
ſcꝫ carnalis cōcupiſcentie ſed virgo cōce-
pit ſine cōcupīa qꝛ ſicut granū formatur
infra auellanā ⁊c̄.⁊ virgo illūiata dixit.
Ecce ancilla dñi ⁊c̄. De iſta illuminatō
ne Auctoritas. Jn ip̄a nocte ſcꝫ cogni-
tionis noſtre obſcure. Ecce angelꝰ dñi
aſtitit ⁊c̄ ſcꝫ illuminando ⁊ lumīe reſul
ſit qñ hoc intelligit dicendo. O grates
deo mō intelligo Actu.xij. Jdeo videte
ne ⁊c̄. Dico.v. ꝙ p ſcōs ſimꝰ coꝛā deo
aduocati.q̄ ſūt nr̄i ꝓcuratoꝛes nā qñ aliq̄
magna q̄ſtio deducaꝰ coꝛā rege vel ī curia
regis ꝯ aliquē miſerabilē pſonā rex ꝓui-
det illi miſerabili pſone de notabili aduo-
cato. Jta facit xp̄s. Alte in curia xp̄i de-
duciꝰ litigiū ꝯ nos ⁊ xp̄s ꝓuidet dās no
bis aduocatos ⁊ ꝓcuratoꝛes ſcōs ange-
los ne coꝛonā regni pdamꝰ. Aduocāt
enī ⁊ ꝓcurant ꝓ nobis pn̄tando bona

que facim⁹ vt orōnes ieiunia ⁊ alias a-
ſperitates pniales q̄ multū placent deo.
Thobie.xij.qn̄ orabas cum lacrimis ⁊ ſe
peliebas ſmortuos ⁊ derelinquebas prā
diū. Ego obtuli orationē tuā dn̄o. Itē
aliter aduocāt ꝓ nobis qꝛ ſi ex nr̄is pec-
catis meremur punitionem dicūt dn̄o
xp̄o. E dn̄e ſpectet adhuc ⁊c̄ de hoc no
ta ꝑabolā xp̄i Luc.xij.ð cultore vinee lo
quēte ꝓ ficulnea vinea vel ortū xp̄i eſt
xp̄ianitas in qua plantatᷓ arbor ſeu ho-
mo in die baptiſmi ⁊c̄. In primo anno
ſcʒ puericie dominus querit fructum vt
ſciant ſe ſignare ⁊ dr̄ pr̄ nr̄.aue maria.et
credo in deū ſed non inuenit qꝛ vos ma-
le nutritis filios. In ſcd̄o anno a.xv.an-
no vſq̄ ad.xl.q̄ dr̄ annus iuuentutis que
rit dn̄s fructū bone vite ⁊ pnīe ſed nō in
uenit niſi folia vanitatis in ornamētis ⁊c̄
nō enī inuenit fructū bone vite ¶ In ter
cio anno ſcʒ ſenectutis nō inuenit niſi fo-
lia nō pn̄t facere pniam. Ieiunādo vel
etc̄. Et xp̄s tūc vocat ortulanū.i.angelū
cuſtodē dicēs ſcinde eā vt q̄d terrā oc-
cupat ⁊ mittatᷓ in igne. Ac ille rn̄dēs di-
cit dn̄e dimitte illā ⁊ hoc anno vſq̄ fo-
diā circa illā ⁊ mittā ſtercora fodit enī
qn̄ dat cōpunctōes ⁊ mittit ſtercora qn̄
reducit pctā ad memoriā. Rigat qn̄ ex
cōtritiōe funduntᷓ lacrime Ecce q̄lē aduo
catū habem⁹. Iō videte ne cōtempnatꝭ
etc̄. ¶ Sexta vtilitas ē qꝛ ꝑ eos ſumus
in celo feſtiuati ex amore quē hn̄t ad nos
faciūt feſtū de nobis qn̄ facim⁹ aliqđ bo
nū opus gaudent ⁊ tripudiant. Auctas
Luc.xv. Dico vobis gaudiū ē in celis ſu
per vno peccatore pniam agente. Nota
gaudiū ē in celis. Triplex ē grad⁹ bono-
rū. Prim⁹ grad⁹ ē bonoꝝ pnīe q̄ ꝓfici-
unt ꝑſone ꝑticulari vt ieiunare orare ⁊c̄
De iſto fit gaudiū in ordine angeloꝝ qꝛ
q̄ꝛtūcunq̄ fiat ſecrete angeli ſciunt ⁊ vi-
dent totū ⁊ dicūt adinuicē video illū q̄
ieiunat vel orat vel ſe diſciplinat ⁊c̄ et
gaudent om̄es ¶ Secūd⁹ grad⁹ bono-
rū q̄ nō ſolū ꝓficiūt ꝑſone ꝑticulari ſed
bono totius cōitatis ut qn̄ rectores cu-
rant magis de bono cōitatis q̄m de ꝓprio
de hoc fit feſtū in ordine archangeloꝛuʒ
qn̄ vidēt ꝙ corrigūt pctā notoria. ¶ Ter
cius grad⁹ bonoꝝ ē q̄ nō ſolū reſpiciunt
bona ꝑticularis cōitatis ſed totius regni
qn̄ reges ⁊ cōſiliarij faciūt ſanctas ⁊ iu-
ſtas ordinationes ⁊c̄ de hoc fit feſtū i or-
dine ꝑncipatuū. Ecce q̄re dicit gaudium
eſt angelis ⁊c̄. Nota de oppoſito Iſa.
xxxiij. Ecce vidētes ſcʒ pctā nr̄a clama-
mabūt foris angeli pacis amare flebunt
deteſtationē illā vocat fletus. ¶ Septi
ma vtilitas eſt ꝙ ꝑ ſanctos angelos ad
gl̄iam ſum⁹ portati dicatᷓ quō qn̄ ꝑſona
que tenuit bonā vitā moritᷓ exn̄te in arti
culo mortꝭ. Angel⁹ diuinit⁹ miſſ⁹ ꝑce-
dit exitū ꝓpᷓ demones aduenientes ⁊ aſcē
dentē cuſtodit intᷓ aereas ptātes ⁊ tan-
dem ſecure introducit i celū Exod.xxiij.
Ecce ego mittā angelū meū qui ꝑcedat
te ⁊ cuſtodiat in via ⁊c̄. Nota exemplū
Luc.xvi. Factū ē ut moreretᷓ medic⁹ et
portaretᷓ ab angelis in ſinū abrahe. Se-
cus ſi moritᷓ impenitens ptʒ ergo quō eſt
fiendū feſtū de eis. Iō videte ne ⁊c̄ Iō
do vob̄ vnū bonū cōſiliū. Credo ꝙ q̄li-
bet vr̄m hʒ aliquē ſcm̄ i deuocōe cui facit
oratōem ⁊ aliquotiēs curāt paꝫ de vo-
bis ꝓpᷓ pctā vr̄a ħ angelus cuſtos nūq̄
deſerit. Iō eēt bonū q̄libet mane ⁊ ſero
genibꝫ flexis dicere angele q̄ me⁹ es cu-
ſtos pietate ſupna. Me tibi cōmiſſū ſer-
ua.ſ.a malis inclinatōibꝫ defende.ſ.a cū
ctis impugnatōibꝫ guberna.ſ. in bonis o
perationibꝫ.ſed ſic eos feſtinando ⁊ oran-
do ipi cū dei adiutorio ꝓcurabūt bonū
nr̄m. Et habebim⁹ hic dei grām ⁊ i fu-
turo gloriam Amen.

¶ De beato Franciſco.

Lucerna fulgo-

ris illuminabit te Luc. xi. Et
recitatũ ẽ ſtati i euãgelio ho
dierno. Sermo nr̃ erit de vita illi⁹ glo/
rioſiſſimi cõfeſſoris ꝛ amici dei bti fran/
ciſci ꝛ habebim⁹ de vita ſua bonas do/
ctrinas ꝛc̃ ſalutet̃ virgo maria ꝛc̃. Pro
breui declaracõe hui⁹ ꝟbi ꝛ veniẽdi ad
ꝓpoſitũ. Sciẽdũ ꝙ i ſcriptura Jta i veteri
teſtamẽ. ſic̃ i no. ſcĩ dei dicũt̃ lucerne. rõ
qꝛ ſicut in lucerna ſũt tria. cera fragilis q̃
liq̃ſcit ſtatĩ ad ignẽ. ſcd̃o ligmen album
tercio lux clara. Jta q̃libet pſona ſcã hꝫ
iſta tria corp⁹ fragile qd̃ igne deuotõnis
liq̃ſcit i lacrimis. Scd̃o mt⁹ hñt aĩam
albã clarã innocentẽ purificatã a malis
cogitationib⁹ q̃s expellũt nõ hñt odium
nec maliciã ꝯ ꝓximũ. Tercio hñt lucem
gr̃e dei ſine q̃ nõ eẽnt ſancti q̃ clarificat i/
tellectũ ad cognoſcẽdũ deũ ꝛ ſe in miſe/
riã h⁹ mũdi ad calefaciendũ i opib⁹ Ec
ce rõ q̃re pſõa ſcã dr̃ lucerna. auctas de⁹
ei pr̃ loq̃ns filio ſuo d̃ iohẽ baptiſta dixit
paui lucernã. ſ. Johẽm xp̃o meo. Etiã
xp̃s ſic vocauit eũ Joh. v. Jlle erat lu/
cerna ardẽs ꝛ illũians pꝫ ergo rõe ꝛ au/
ctoritate ꝙ ſcã pſona dr̃ lucerna. ꝛ i iſto
intellectu ꝑ poſui thema Lucerna fulgoꝛ
illumĩabit te. ꝛ loq̃tur cuilibet pſone reli
gioſo clerico vel layco deuoto d. Lucer/
na fulgoris ꝛc̃. Nota i ipõ. v. radios cla
ritatꝭ a q̃b⁹ poſſum⁹ illumiari ꝛ ſũt iſti. ſ.

- Pauptas apoſtolicalis.
- Aſperitas penitentialis.
- Humilitas cordialis
- Charitas diuinalis
- Firmitas perpetualis.

Dico ꝑmo ꝙ b. frãciſcus dedit huic mũ/
do radiũ pauptatꝭ aplĩce q̃ in h̃ conſiſtit
vt hõ oĩa relinquat vt i euãgelio diſci/
puli dixerũt. Ecce nos relinq̃m⁹ oĩa ꝛ ſe
cuti ſum⁹ te Mat. xix. Sꝫ diceres. ſi nõ
habebant omĩa qꝛ paupes erant quõ er
go relinq̃rũt oĩa. Nota relinq̃rũt omĩa
ſcꝫ habita ꝛ habẽda q̃ztũ ad deſiderium
habẽdi. Tu dimittis regnũ vl̃ ꝑlationẽ
q̃m forte nũq̃ꝫ habuiſſes qñ dimittꝭ de/
ſideriũ hñdi. Jdõ religioſ⁹ lꝫ nõ habuerit
vxorẽ nec filios tñ ꝓmiſit ꝑ xp̃o qꝛ po/
tuit hr̃e. Jdõ qꝛ petr⁹ ꝛ alij apli dimiſerũt
oĩa hĩta ꝛ deſideriũ ꝛc̃. Jdõ dicit Ecce
nos relinq̃m⁹ ꝛc̃. Modo audite quõ be
at⁹ frãciſcus reliquit oĩa. Dicat̃ quõ qñ
erat iuuenis erat mercatoꝛ ꝛ ſubtilis ꝛ qñ
fuit q̃ſi. xx. annoꝝ dũ ſic negociaret intra
uit quãdã ecc̃iaꝫ h̃ bonũ hẽbat. Jdeo ꝑ
nullo negocio dꝫ dimittere aliquã orõ/
nẽ qꝛ de ꝓfundo abyſſi extrahit pctõrẽ.
Jdõ ait dauid. Bñdict⁹ de⁹ q̃ nõ amoue
rit orõnẽ meã ꝛc̃ ps. lxv. glo. Auguſti.
Nũq̃ꝫ amoueat̃ a te orõ tua ꝛ nũq̃ꝫ a/
mouebit̃ a te mĩa diuia ergo ad bonũ fi/
nẽ pducet te. ꝓpt̃ h̃ b. frãciſc⁹ oꝛabat cũ
crucifix⁹ corã q̃ oꝛabat locut⁹ fuit d. Ec
cleſia mea cadit repara eã. Cogitate q̃lẽ
tiorẽ debuit hr̃e. ꝛ ĩtelligẽs ꝙ loq̃ret̃ de
illa ecc̃ia ꝟtit ſe ꝛ vidit ꝙ minabat̃ ruinã
et vẽdidit oĩa q̃ hẽbat ꝛ poꝛtauit pecu/
nias curato ut eã repararet. Et xp̃s loq̃ba
tur de ecc̃ia vl̃i q̃ tota cadebat. dñi tpa/
les p iniuſticiã. ꝑlati p negligẽtiã. religi/
oſi p indeuotõem. clerici p inhoneſtatem
Et h̃ ꝑncipalit̃ intelligebat xp̃s vt repa/
ret̃. h̃ b. frãciſc⁹ adhuc nõ intelligebat qꝛ
iſta fuit ꝑma reuelatio q̃ tñ de cetero fuit
ardentiſſim⁹ amatoꝛ pauptatꝭ dimittẽs
oĩa ꝛ recepit ſaccũ ñ indigebat ſartoꝛe ꝛ
cũ corda cingebat ſe nec ĩduebat̃ alia ve/
ſte ꝛ dic̃ hyſtoꝛia ꝙ de die erat veſtꝭ ꝛ d̃
nocte ſtratũ pediculꝭ plenũ pauptatẽ vo
cabat dñaꝫ ſuã. hic dat exẽplũ religioſis
clericꝭ laycꝭ q̃ deuote ſe obligarũt ad pau/
ptatẽ aplicã ꝙ nihil poſſideãt tã q̃ꝫ ꝓpriũ
vt poſſint dicere cũ b. petro ꝛ alijs. Ecce
nos relinquimus omnia ꝛ ſecuti ſum⁹ te
te. Sed nos modo ſeruamus pauperta/
tem ſine defectu. bene paſti induti ꝛ ſi ali
quid nobis deficiat murmuramus. Jdõ
perdemus promiſſionem factam nob a

xp̄o d. Amen amē dico vobis' quē vos
ſecuti eſtis in regeneratione cū ſederit fi-
lius hoīs in ſede maieſtatis ſue ſedebitis
et vos ſup̄ ſedes .xij. iudicantes .xij. trib⁹
iſrl̄ Math. xix. Clerici etiā hn̄t exemplū
ꝙ exquo hn̄t ſuos redditus nō cōgregēt
ſup̄fluos theſauros iuxta verbū xp̄i No
lite theſaurizare cōgregando ī ciſtas ⁊c̄
Non ſolū hn̄t cauere ab vſuris ⁊c̄ ⁊ ſy-
monijs ſed ab auaricia ⁊ q̇d oportet face
re ciſternā in domo vbi ē fons emanās
Bern̄. Q clerici q̇cq̇d p̄ter victū ⁊ veſti
tū ſimplicē retines furtū facitis ſacrilegi
um cōmittis. layci etiā hn̄t exemplū Nō
oportet oīa dimittere vt btūs franciſcus
ſed recognoſcatis domū taxiam burſā ⁊
ſi ē ibi aliq̇d de vſura furto rapina dimit
tatis reſtituendo al's corrumpes omia a-
lia exemplū de pomio corrupto q̄ omia
alia corrumpet. Ita de florenis. Jō apo
ſtolꝰ Reddite oīb⁹ debita ⁊c̄ p̄ma ad
Corinth. xiij. Ecce p̄mꝰ radius. Jō dic
thema Lucerna fulgens ⁊c̄ ¶ Secundꝰ
radius ē de aſp̄itate pn̄iali mirū ē tantā
aſp̄itatē faciebat. Dicant̄ aliq̄. p̄mo non
portabat niſi illū ſaccū in hyeme ⁊ ſtati
intellexit illud euāgeliū ad lr̄am neq̧ du
as tunicas habeatꝭ dormiebat ſup̄ terraȝ
Si aliq̄n fieret ſibi aliq̄ ſcutella de bono
cibo ponebat cineres vel aquā frigidam.
Dicat̄ de temptatione vt haberet vxo-
rē ⁊ filios ⁊c̄ demū fecit ⁊ ꝓiecit ſe ī ni-
ue ibat diſcalciatus hic dat nobis exem-
plū vt faciamꝰ aliquā aſp̄itatē pn̄ialem
dicūt aliq̇ ſtulti ⁊ ignorantes ve ⁊ q̇d o
portet facere aſp̄itatē ⁊ q̇d ꝓdeſt deo ⁊c̄
Rn̄deo ꝙ de aſp̄itate quā nos facimus
deꝰ hȝ honorē ⁊ nos vtilitatē. q2 ſic rex
qui hȝ vnū caſtrū rebelle ⁊ miles ſubicit
caſtrū ⁊ ē rebelle deo. Senſus eni ⁊ co-
gitatio hūani cordis in malū ꝓna ſūt ab
adoleſcētia ſua Gen̄. viij. Sed ſubicitur
deo pauptate ieiunando ⁊c̄. Jdo ſi eſtis
bonus miles ſubiciatis ip̄m deo quia ho-

nor eſt dei. vtilitas aūt vr̄a. Nā deꝰ ſer
uat iſtū modū pctōrib⁹ ꝙ ſi in hoc mōo
faciūt iuſticiā de ſe ip̄e in alio mūdo non
faciet iuſticiā de pctis. Juſticia ꝓ pecca-
tis fit p̄ pn̄iales aſp̄itates ⁊ qn̄ aīa taliū
venit ad iudiciū vbi accuſat̄ a dyabolo.
dicit xp̄s q̇d dicis tu aīa. Rn̄det dn̄e ve
rū ē ꝙ ego feci illa tn̄ dn̄e feci iuſticiā q2
ſi aliq̄n fui ſup̄b⁹ hūiliaui me ⁊c̄ d' alijs
feci iudiciū. ſ. confitendo ⁊ iuſticiā. Non
tradas me calūniātib⁹ dicit xp̄s. Ego ſū
contentꝰ. Ecce vtilitas. Jō xp̄us dico
vobis ꝙ niſi pn̄iam habueritꝭ oēs ſimul
p̄ibitꝭ Luc. xiij. ¶ Tercius radiꝰ ē de hu
militate cordiali. Erat eni ita hūilis ꝙ
reputabat ſe viliorē oīb⁹ ⁊ magꝭ pctōrē
Dicat̄ quō ſocio oranti fuit viſa in celo
pulcerrima cathedra cū corona ⁊ dicenti
Q benedictꝰ erit q̇ in illa collocabit̄. Re
ſpondit xp̄s cathedrā ꝑdidit vnꝰ p̄nceps
de ordine ſeraphin ex ſua ſup̄bia ⁊ reſer-
uat̄ humili franciſco. Unde cū ſemel ille
ſocius q̄reret a beato franciſco pater q̄-
lem eſtimatōnē habetꝭ de vobiſmet. Re
ſpondit nō credo eſſe hoīem magis pecca
torē in mundo q̄m ego. Et ſocius quō
habere poteſtis talē ymaginationē de vo
bis cuȝ tot gr̄as recipiatis a deo. Rn̄dit
tot gr̄as recipio ꝙ ſi alius recip̄et hūili-
or me fieret ⁊ maius bonū faceret. Di-
catur ſimilitudo. Sint duo hoīes ⁊ vnꝰ
habet paucas poſſeſſiones ⁊ pecunias
tamen tranſit. Alius vero recepit mu-
tuo magnū theſaurū de quo annuatim
habet facere certam penſionem ſub pena
mortis. Item habet reddere totū illum
theſaurū dn̄o certo die ſub pena mortis
obligata ⁊ reddere ⁊c̄ magnum onus
tenet ſupra ſe. Alius autē licet non habe
at tantum tranſit lete ⁊ ſine illa obliga-
tione. Ita in propoſito detis mihi vnum
ſanctum nichil aliud vult dicere q̄m re-
cepiſſe a chriſto diuite mutuo magnum
theſauruȝ ſub pena ⁊c̄ ⁊ ꝙ certo temp̄e

reddat ſibi rōnē. Et qꝛ ſanctus cogitat o
de⁹ fecit mihi tantā grām de ſciā vel elo
quētia vel faciendi miracula dum dolo-
re ꝛ triſticia ꝛ in magna hūilitate dꝫ vi-
uere. Et iſtud cogitās virgo maria hu-
miliabaᷓ q̄ ſciuit ſe eſſe matrē dei ꝛ eſſe
virginē reginā celi .nā q̄nta pſona ſan-
cta excellentioꝛ tanto eſſe dꝫ humilioꝛ p
ſona eni q̄ cogitat. Q ego ſum ſanctus
etc̄. dictū ē. Perſona aūt q̄ a deo nō re-
cipit tot grās p̄t viuere lete qꝛ nō eſt ita
obligata ꝛ cito reddet computū ſuū. Si
cut eni diues hꝫ reddere computū de q̄
libet floreno. ita ſcūs de q̄libet grā ꝓpter
hoc ſancti dū magis honorabanᷓ pl⁹ hu
miliabanᷓ. Jō xp̄s hoi aūt cui multū eſt
multū quereᷓ ab eo ꝛ cui accomodaue
rint multū pl⁹ petēt ab eo Luc.xij. Jſta
de cā btūs franciſcus hūiliabaᷓ recoꝛ-
dans ſe illius verbi quāto magnus es. ſ.
in diuitijs dignitate p̄latione ſanctitate
etiā hūilia te i oibꝫ Eccl.iij. ¶ Quart⁹
gradus ē de charitate diuinali. nā intm̄
erat inflāmatus in amoꝛe dei ꝛ ꝓximi ꝙ
volebat ꝙ oēs ſaluarenᷓ ꝛ in ſignū hui⁹
fundauit oꝛdinē fratꝝ minoꝝ quo fūda-
to fuit ſibi dictū qꝺ regula erat multum
foꝛtis nec poſſet ſeruari ꝙ ꝑparet. Rn̄dit
ego ſcripſi qꝺ xp̄s oꝛe ſuo oꝛdinauit. Jō
nihil mutabo qꝛ ſeruus in lr̄a dn̄i nihil
p̄t mutare q̄ illā regulā ſeruat ſanct⁹ ē ꝛ
qn̄ moriᷓ poſſet canonizari ꝰ de mille v
nus nō ſeruat. Deinde dixit ꝛ nūq̇d etiā
mulieres dn̄t ſuare rn̄dit ꝛ nūq̇d xp̄s de
muliere voluit naſci. Jō ꝓ ſaluatōne mu
lieꝝ fecit aliū oꝛdinē. Ecce q̄nta caritas
Deinde vt de ſtatu mr̄imonij poſſent fa
cilius ſaluari fecit terciaꝫ regulā. Et q̇a
ita erat ardens in caritate apparuit quaſi
ſeraph ꝛ ſubito ac ſi a baliſta emitteretᷓ
clauus quidā de neruo ꝑcuſſit manū dex
tram. deinde ſiniſtrā. Etiā in pedibꝫ ha-
buit plagas intm̄ ꝙ poterat dicere. Ego
ſtigmata ihū poꝛto i coꝛpe meo ad Gal

vlti. Dicaᷓ quō ex hūilitate abſconde-
bat plagas ꝛ vitaret vanā gl'iam optie
ſeruabat illud p̄ceptū. Charitas veſtra
magis ac magis habundet ad Philip. p̄
mo. Hic habem⁹ exemplū nos religioſi
qꝛ nō poſſum⁹ tantā hr̄e caritatē vt bea
tus franciſcus ad min⁹ habeam⁹ iſtā foꝛ-
mā ſeruandi regulā nō viuam⁹ ſicut alij
viuūt ſed ſicut vouim⁹ vt dicit aplus.
Quicūqꝫ eni in lege peccauerūt ꝑ legem
iudicabunᷓ ad Roma.ij. Lex religoſoꝝ
eſt regula. Dicaᷓ practica de examine i ca
pitulo culparū in iudicio xp̄i ad poꝛtā pa-
radiſi cū miraculo illius fratris minoris
qꝺ legiᷓ in vita bti franciſci cōpoſita a.xij
ſocijs. Si vellet ſe religioſus excuſare d.
dn̄e nō ſeruaui quia alij non ſeruabant.
Jdeo vadas cū eis ad infernū. Dicūt a
liqui p̄latus diſpenſat. Nota differētiā
inter diſpenſationem ꝛ diſſipationē. Di
ſpenſatio eſt relaxatio iuris cōis ꝓ loco
et tp̄e. ꝓ loco qn̄ cū rege habet cōmede-
re ꝛc̄. Tempe ſcꝫ peſtilentie vel venit
de foꝛis laſſus ꝛc̄. ſed indifferēter cōme
dere carnes non eſt diſpenſatio ſed diſſi-
patio. Et qui diſpenſat iſto modo ꝛ qui
vtiᷓ peccant. Religioſus eni debet reſpi-
cere regulā vt mulier vana ſpeculū. Ca-
ritas vero laycoꝝ ſacerdotū conſiſtit in
duobꝫ. Primo vt dicant officiū diuinū
diſtincte nō a ei ad duas partes ꝛc̄. Se
cundo vt viuant honeſte ꝓpter illud ſa-
cramentū qꝺ tractant ꝛc̄. Charitas lay-
coꝝ vt ſeruent dn̄icā ipi filij ꝛ famuli ꝛ
aīalia quia magis ꝓficiunt campi ꝛ vi-
nee ꝛ alia ex miſſa q̄m ex veſtro laboꝛe
Jdeo p̄ma ad Coꝛinth.xvi. Oia opera
veſtra fiant in caritate ꝛc̄. ¶ Quint⁹ ra-
dius eſt firmitas perpetualis. quia in tota
vita ſua perſeuerauit in ſanctitate ꝛ bo-
na vita. Multi incipiunt ſeruire deo fer-
uenter vt religioſus in nouiciatu. ſed ex-
quo fecerunt profeſſionem etcetera dicit
vnus ego ſum iubileus ego magiſter

Non dicit potiū vſq ad iubileū vel ad
magiſteriū ſed vſq ad mortē. Idem de
clericis deuote incipientibꝫ ſed paulatim
diminuūt ⁊c̄. Idē de laycis vt aqua cali-
da que paulatim frigeſcit. Nō ſic fecit be-
atus Franciſcus ſed firmiter ꝑſeuerauerit,
ꝓpter hoc deꝰ ſibi reuelauit diē ſui obi-
tus d. tali die venies ad ꝑadiſum ⁊ reue-
lauit fratribus ſuis ⁊ in die obitus fecit
portare cineres ⁊ ciliciū ⁊ poſuit ſe ibi nu-
dus petens habitū ſibi accomodari a gar-
diano quouſq obiiſſet. In obitu aūt eiꝰ
aīa eiꝰ ſanctiſſima clara vt luna viſa ē ce-
lum aſcendere. Ideo cōtinuemꝰ in bona
vita. Modus ē cogitādo ⁊ dicēs infra
ſe videamꝰ eſt annꝰ vbi ego erā ⁊ quō
vadit modo ſi inuenit ſe meliorem bene
ſtat ſignū ē ꝙ ambulaſtis. Non credatis
qḋ ꝑfectio ſanctitatis conſiſtat in addicō-
ne bonoꝝ opum ſed in cōtinuatione bo-
noꝝ opum cū augmēto deuotōis. Ita
fecit btūs franciſcus. Ideo dicit thema.
Lucerna fulgoris illuminabit te.

De ſancto Luca euangeliſta

Dignus ē operarius mercede ſua Luc. xiiij.
Intellectus huiꝰ verbi ſcḋm in-
tellectū quē volo ꝑtractare eſt iſte beatꝰ
lucas Bonus operarius ſcꝫ de gloria ſua
Modo ꝑtractādo iſtud verbū inuenio
in ſacra ſcriptura ꝙ ꝑ q̄tuor virtutes ſin-
gulariter meremur gl'iam ꝑadiſi ſcꝫ.

- Per generalem obedientiam.
- Per liberalem miſericordiam.
- Per diuinalem ſapientiam.
- Per virtualem penitentiam

Ecce hic q̄tuor v̄tutes ꝑ q̄s in ſacra ſcri-
ptura clare oñdit̄ ꝙ poſſumꝰ acquirere
ſalariū gl'ie celeſtis. Et q2 b. Lucas ha-
buit iſtas q̄tuor in generali ⁊ q̄mlibet in
ꝑticulari. Iō poſſum de eo cōcludere the-
ma. Dignus eſt operarius mercede ſua.
Modo dicamꝰ de quolibet. Dico ꝑmo
etc̄ generalis obediētia eſt obedire oībꝫ
p̄ceptis dei ꝓ nullo honore ſeu vtilitate
habenda facere cōtra dei p̄cepta talis ē
dignꝰ ſalario gl'ie. Sed volo vos auiſa-
re hic nō credatl ꝓ aliqua obediētia vel
ſancta vita de beatis hr̄e gl'iam ex debito
ſed ex diuina; ordinatione ⁊ ꝓmiſſione.
q2 ip̄e ita ꝓmiſit nō dicere debetl dñe de-
tis mihi gl'iam q̄m mihi debetis q2 ſerui-
ui vobis ſed dicere oportet. dñe ego o-
bediui ⁊ ſeruiui vobis. Ideo detis mihi
gl'iam q2 ita ꝓmiſiſtis. Declaret̄ exēplo
captiui obedientis p̄ceptis dñi ſi ex hoc
peteret ſalariū diceret ſibi dñs. Et tu pe-
tis ſalariū ⁊ nūq̇d es captiuꝰ meꝰ ſerui-
as mihi bene ⁊ ſis mihi obediens q2 pro-
mitto tibi ꝙ ꝓ quolibet ope dabo tibi ſa-
lariū ⁊ hereditatē meā. Tūc captiui poſ-
ſēt petere ſalariū nō ex debito ſed ex pro-
miſſione dñi. Ita de nobis nullus repu-
tet ſibi ad iniuriā q2 oēs ſumꝰ captiui xp̄i
iuſto p̄cio empti ſcꝫ ſanguine ſuo In mē-
ſa eni cābij ſcꝫ crucis. Soluēs patri ape-
riens burſā corꝑis ſui in capite ꝑ coro-
nā ſpineā. Et ſic de alijs Iō oēs ſumꝰ
captiui ſui ⁊ illō nr̄ honor ē. Iō btā aga-
tha dicebat ſūma ingenuitas ē. i. nobili-
tas eſt in qua xp̄i ſeruitus comꝓbat̄ Iō
ſeruilē me oñdo ꝑſonā. Nō eni eſtis ve-
ſtri. Empti eſtis p̄cio magno glorificate
et portate deū in corꝑe vr̄o ꝑma ad Co-
rinth. vi. Igit̄ licet bn̄ ſeruiamꝰ ⁊ obedi-
amꝰ p̄ceptis dei ex debito non poſſumꝰ
petere ꝑadiſum. Si aīa alicuiꝰ ſancti ad
portam ꝑadiſi allegaret detis mihi ꝑadi-
ſum q2 ego ſeruiui vobis ⁊c̄. Non ē bo-
na rō q2 poſſet rn̄dere xp̄s feciſti qḋ de-
buiſti al's ⁊c̄ Auctas Cū feceritl oīa q̄
p̄cepta ſunt vobia dicite ſerui inutiles ſu-
mꝰ qḋ facere debuimꝰ fecimꝰ Luc. xvij.
ergo quo iure potero petere gl'iam Dico
ꝙ ſic dñe detis mihi gl'iam q̄m ꝓmiſiſtl

illis qui obedirent vobis. inſtrm̄ recepit.
Qui fecerit voluntatē patris mei q̄ in ce
lis eſt ipē intrabit in regnū celoꝝ. Mat.
vij. Cui dicit xp̄s. Ueni intra in gaudiū
dn̄i tui. Ecce quō intelligit̄ obedīēcia ge
neralis. Da mercedem dn̄e ſuſtinētibꝰ
te. i. ſup ſe tenētibꝫ mādata tua vt ꝓphe
tui fideles inueniātur Ecci. xxxvi. Dico
ꝙ iſto mō beatus Lucas acq̄ſiuit merce
dez gl'e. Fuit ei obediens nō ſolū precep
tis ſ; eciā ꝯſilijs q2 dicit beatus Jero. ꝙ
nunq̄ʒ peccauit mortalit̄ q2 ſemp ſine cri
mine fuit. Seq̄tur g̊ ꝙ nunq̄ʒ fecit cont̄
ꝑcepta diuina nec ꝑ ſupbiaʒ licet habe
ret ſciaʒ que inflat q2 erat medicus aptiſ
ſimus. Dicat̄ quō in qualibet facultate
q̄ʒto aliq̄s eſt excellēcior. tanto eſt magꝭ
ſupbus q2 ſcia inflat in corde. pria ad co
rith. viij. Sed beatꝰ Lucas talit̄ ſe gub
nauit ꝙ ex ſupbia nō fecit cōtͣ dei precep
tū in ſtudio nō deſpiciebat aliquē nec ſu
ꝑbiebat legendo ſeu diſputādo ⁊c̄. nec
repeticōne quā fecit reuerſus de ſtudio.
Itē nec cōtra pēccatū auaricie. Medicꝰ
enī peritus multa p̄t ꝯgregare magni do
mini recurrūt ad eos ⁊c̄. Sed beatus lu
cas a diuitibꝫ recipiebat a paupibꝫ nihil.
ymo aliquociēs emebat medicinas eis
neceſſarias Itē nec ꝑ luxuriā ymo vt di
cit Jero. nunq̄ʒ habuit vxorē nec filios.
Dicat̄ hic practice quō amici tractabāt
dare ſibi vxorem poſtq̄ʒ fuit reuerſus de
ſtudio. Nec ꝑ inuidiaʒ q̄ coiter eſt inter
medicos ſ; beatus Lucas ſp comēdabat
alios nec deſpiciebat ymo qn̄ amici infir
mi vel infirmoꝝ dicebant nos ſumus cō
tenti de vobis. dicebat ymo teneatis ta
lem q2 bonā ſciam hʒ ⁊c̄. Nec ꝑ gulam
dicit Jero. ꝙ v̄go pſeuerauit ſp. Mō
virginitas nō poteſt bene cuſtodiri de q̄li
bet ſtatu dic. q2 pſona guloſa neccͤrio erit
luxurioſa. Nō q2 ille ptes vicine ſunt. ⁊
vnus inuitat aliū ſicut ſocius ſociū. Ideo
qui vult viuere caſte in mala ſocietate ⁊

cū pleno ventre dicit Bernar. ꝙ eſſet ma
ius miraculū q̄ʒ ſuſcitare mortuos. Nec
ex peccato ire vtinā omēs religioſi eſſēt
ita paciētes nunq̄ʒ ex aliqua iiuria abſtu
lit verbū alicui. Dicat̄ cōtra viciū mulie
rū. Iteʒ prio ibat ad petendū veniam li
cet fuiſſet iniuriatus. Nec ꝑ accidiā q2 ſi
cut ouū eſt plenū ita tps beati Luce. Q
quor ꝑmittūt ꝑdere tps ⁊ q2 nō fecit ꝯ
mandatū dei poſſumꝰ dicere ꝙ habuit o
bedienciā generalē. totū hoc dicit beatus
Jero. in ꝓlogo ſup lucā. Lucas anthyo
cenus nacōe ſyrus apud anthiochiā me
dicine arte egregius ſine crimine fuit ne
q̄ʒ vxorē vnq̄ʒ habuit neq̄ʒ filios in v̄gi
nitate ꝑmanēs dn̄o maluit deſeruire. g̊
poſſumus dicere dignus ē opꝛarius mer
cede ſua. Moraliter h̄ eſt notandū no
bis ꝙ ad minus habeamꝰ obedienciā ad
decē mandata. Jō dedit deus decē digi
tos in manus ꝯcludēdo ꝑ illud. Si vis
ad vitā ingredi ſerua mādata dei. Mat.
ix. ¶ Dico ſcdo ⁊c̄. liberalis mia eſt qn̄
de bonis tꝑalibꝫ vel ſpūalibꝫ homo dat
indigenti talis meret̄ ſalariū glorie. Nō
quilibet enī theſaurarius diſpenſās bona
dn̄i ſ̄m voluntatē domini ſui meret̄ ſa
lariū. Modo quilibet diues eſt diſpenſa
tor ⁊ miſter illius magni regis Ihu xp̄i
Nō credatis vos eē dn̄os nec talis ſtul
ticia intret in cordibꝫ diuitū. q2 qui dn̄s
eſt nulli tenet̄ reddere cōputum. vos āt
de oībus oʒ reddere rōem quō acquiſiui
ſtis expēdiſtis ⁊c̄. vſq̄ʒ ad vltimuʒ qua
drantē habetis dare cōputuʒ xp̄o. Iſte
error dicendo de meis pecunijs ⁊c̄. nun
q̄t potero recipe aliq̄d intereſſe facit mlꝭ
tos damnare. Nō eſt vſurarioꝝ ſ; reali
ter xp̄s eſt dn̄s. domini eſt terra ⁊c̄. vos
diuites eſtis ſolū miſtri ⁊ diſpenſatores
Sic vos exiſtimet homo vt miſtros xp̄i
et diſpenſatores. j. Ad coꝛ. iiij. Si g̊ diſ
penſatis ſ̄m volūtateʒ ſuam digni eſtis
mercede. volūtas ſua eſt vt diſpēſatis ꝑ

mo.ī domo veſtra in vrīs neceſſitatibus
nō in vanitatibꝫ qꝛ alˀs puniret vos ⁊c̄.
Scdō recepta nccītate detis pauperibꝫ.
vel mutuetis ſine vſura ecce quid dic̄ in
ſtrumentū ꝯmiſſioīs tu diues. Nō fene
rabis fratri tuo ad vſurā pecuniā, nec fru
ges nec quālibet aliā rem. fratri aūt tuo
illud quo indiget cōmodabis vt benedi-
cat tibi dn̄s deus tuꝰ in oī tp̄e tuo. Deu
tro.xxiij. Prodito2 eēt diſpenſato2 regl
ſi de pecunia regl diceret. Nunqͥ de mea
moneta potero recipe intereſſe qn̄ aurē
diuitis liberalis anima vadit ad po2tam
paradiſi. Et dicit xp̄s qd feciſti. Rn̄dit
dn̄e diſpēſaui bona veſtra ſm̄ volunta-
tē veſtra recepta neceſſitate dedi ⁊c̄. Et
mutuaui ſine vſura mercedē glo2ie reci-
pit. Auctas. Quicūqꝫ potū dederit vni
ex minimis iſtis calicē aque frigide tm̄ qꝫ-
tomagl q̄ dat vinū ⁊c̄. In noīe diſcipu
li. Amē dico vob̄ non pdet mercedē ſu
am Math.x. Itē luc. vi. Mutuū dan-
tes nihil inde ſperātes ⁊ erit merces vr̄a
multa qꝛ ſi de vſura deberet recipe centū
flo2enos ⁊ nō facit deꝰ dabit ſibi.cc. hic
et glo2iā in paradiſo. Ptꝫ ḡ quō ex mīa
acquirit̄ glā paradiſi. Dicat̄ hic de mīa
beati luce.qn̄ eni audiuit famā.xij.aplo-
rū quaſi.xij.medico2ꝫ curantes oēs infir
mitates ſurdos cecos ⁊c̄. admirās quia
ars medicīe nō ſufficit ad hoc voluit ire
et videre aplos cum adhuc eſſet īfidelis
et venit ad ihrl̄m ad beatū petrū dicens
Audiui famaꝫ de curis vrīs quas facitl
tamē video qꝫ eſtis pauperes. ⁊ beatus
petrus dixit ſibi quō quidā magnus me-
dicus venerat de celo ⁊ oſtendit eis artē
qꝫ ſine purgacōe ſanaret ⁊c̄. Finaliter p̄
dicauit ſibi fideꝫ xp̄i quā firmauit mira-
culis, ppter qd beatus Lucas baptiſabat̄
et petijt a beato petro vt diceret ſibi ſi ha
bebat aliud facere. ⁊ petrus dixit. Si vis
pfectus eſſe vade ⁊ vende oīa que hēs.
et da paupibus ⁊ habebis theſaurū in ce

lo. Dicat̄ quō fuit reuerſus anthyochiā
et vendidit domū poſſeſſiones ⁊ quicqͥd
habebat Nō dixit ipē. opo2tet qꝫ iſtō di
ſtribuat̄ paupibꝫ ſ; quibꝫ. qꝛ aliqui ſunt
paupes qui vadūt ad tabernas ⁊c̄. Iſti
nō habent niſi vnicā rōnem vt homo dei
eis qꝛ ſunt ad ymaginē dei. Alij ſūt pau-
peres bone vite qui ſeruiūt xp̄o. Ideo il
lis dabo po2tauit ſaccū pecunie ⁊ poſuit
ad pedes apoſtolo2ꝫ vt diſtribuerēt pau
pibꝫ.hoc extrahitur ab illo textu Actuū
iiij. Nota textū ibidē qꝛ dicit quotquot
eni. Nota vniuerſaliter loquit̄ poſſeſſio-
nes agro2ꝫ aut domo2ū erant vendentes
offerebant p̄cia eo2ꝫ que vendebāt ⁊ po
nebant ante pedes aplo2ꝫ. diuidebāt au
tem ſingulis put vnicuiqꝫ opus erat. ḡ
ſi ex liberali mīa homo meretur regnū ce-
lo2ū. Quid dicemus de beato Luca. dig
nus eſt operarius ⁊c̄. Mo2aliter hic di
co vobis qꝫ tenemini ad hoc qꝫ ſi in do-
mo vel burſa veſtra habetis aliqͥd de ma
lo iuſto diſtribuatl reſtituēdo alˀs corrū
pet qͥcquid habetl vt pomū co2ruptū co2
rumpit alia. Ita flo2enus co2ruptus. ſic
picitur ḡ pomū piciatis reſtituēdo ⁊ ſic
cōſeruātur bona. Si habetl aliqͥd de mor
tuis de hoſpitalibꝫ vel de eccīa ⁊ de ſerui-
to2ibꝫ de labo2ato2ibꝫ. de vſuris furtis.
reddatis ne co2rūpant alia Reddite oī-
bus debita ad Ro.xiij. ¶ Dico tercō ⁊c̄
diuina ſapīa eſt ſcire gubernare pſonam
ſuā iuxta dei volūtateꝫ in vtutibꝰ ⁊ bo-
nis opibus. ⁊ vltra hoc attrahere bonis
moīs alios ad deū. Sic ſi ꝯmitteret vnū
caſtrū defrontaria grauate vni militi di-
cēs ſcias bene defendere iſtud caſtruꝫ ab
inimicis. ſi iſte miles ſit ſtrēnuꝰ ⁊ valēs
et nō ſolū cuſtodit illō caſtrū fideliter. ſ;
faciēdo pugnas inimicis regl acqͥrit regi
x. vel. xv. aut. xxx. caſtra. nunqͥ tūc meret̄
magl ſalariū ymo. ita de nob̄ qͥlibet nr̄m
hꝫ vnū caſt2ꝫ ſibi ꝯmiſſuꝫ ſcꝫ ſemetipm
a xp̄o rege q̄ plus diligit vnum caſtrum

de iſtis q̄ꝫ rex regnū dicēs in inſtrō com-
miſſionis cuſtodi temetipſm̄ ⁊ aīaꝫ tuaꝫ
ſollicite. Deut.iiij. In fine qn̄ dicit regi
xp̄o. Ecce dn̄e aīam quaꝫ ꝯſeruaui ⁊c̄.
merer ſalariū ⁊c̄. Sꝫ qn̄ non ſolū cuſto
dit caſtrū p bonā vitaꝫ Sed vltra hoc
lucratur de caſtris inimicoꝝ p bonā vi-
tā ſeu doctrinā. Caſtra inimicoꝝ ſunt p
ſone male ⁊ pctōres perſona ſuperba eſt
caſtrū poſſeſſū a dyabolo leuiathan ⁊ ſic
de alijs.vij. Et expugnātur per ſcāꝫ vi-
tā ⁊ doctrinā bonā p̄dicando qn̄ ꝯuertit
ſuperbꝰ ⁊ humiliat ſubicit xp̄o ⁊ ſic de alijs
vn̄ quot pctōres ꝯuertit vnus p̄dicator
tot caſtra acq̄rit talis magnū ſalariū me
retur Auctas ⁊ fuit dictū victorioſo a
brahe in perſona p̄dicatoris Noli timere
abrahā ſcꝫ p̄dicator. Ego ꝓtector tuꝰ
ſum ⁊ merces tua magna nimis. Gen̄.
xv. ¶ Nota noli timere qꝛ p̄dicator mlt̄
tos habet inimicos. Prio dtōnes. Se
cūdo detractores īuidos ⁊c̄. ſemināti iu
ſticiā merces fidelis. ꝓuer.xi. Seīator
iuſticie in agris ꝯſcie eſt p̄dicator. Iſtā
ſapīaꝫ ⁊ virtutē habuit beatꝰ Lucas ex
cellenter qui.xxxvij.ānis p̄dicauit p mū
dū cum beato Paulo. ſocius ſuus fuit
ibat de villa in villā ⁊c̄. O quot caſtra
acquiſiuit xp̄o nō recedebat ab apl̄o intā
tū q dicit apl̄s In pria defenſione mea
nemo mihi affuit ſꝫ omēs me dereliq̄rūt
Lucas eſt mecū ſolus.ij.ad thy.iiij. ymo
etiā hodie quolibet die bellat ⁊ acq̄rit ca
ſtra ex ſuo deuoto ⁊ magis ꝯpleto euan-
gelio q̄ꝫ alioꝝ ⁊ cū actibus apl̄oꝝ. ¶ Mlt̄
ta eni dicit q̄ alij tacuerūt ſicut de ꝯcepti
one ⁊ natiuitate beati Johis baptiſte de
annūciacōe v̄ginis Lucas hoc dicit. Itē
de natiuitate xp̄i in portico ⁊ de angel can
tantibꝫ ſolus Lucas hoc dic̄. Itē de pa-
ſtoribꝫ adorantibꝫ ſolꝰ lucas dic̄. Item
de circūciſione ⁊ tēpli p̄ntacōe. Iteꝫ de
vita xp̄i ⁊.xij.annis vſqꝫ ad.xxx. ſolꝰ dic̄
lucas. Erat ſubditus ill̄ dicit Lyra q iu

uabat Joſeph ⁊c̄. Et beatus lucas iſta
habuit a v̄gine Maria. q̄ multū euꝫ di
ligebat qꝛ erat v̄go. ⁊ ipſe etiā diligebat
v̄ginē Jō eaꝫ depinxit ⁊ fecit veronicaꝫ
veniebat eni ad v̄ginē dicēs. v̄go bene-
dicta ⁊c̄. Mathꝰ nec marcus nō dicūt
aliq̄d de annunciacōe natiuitate. Jō ⁊c̄.
Itē de paſſione dixit benedcā. Alij euan
geliſte nihil ponūt nec dicūt niſi q dixit.
heli heli dicatis mihi que alia v̄ba dix.
Et v̄go Maria incepit flere. d. O luca
hoc eſſet renouare dolorē. Et lucas ¶ E
v̄go gl'oſa bonū eſt q xp̄iani ſciāt ꝓpter
deuocōeꝫ Jō virgo Maria ⁊c̄. Ad q̄ꝫ
ait v̄go in die veneris ſcā qn̄ Johes ve
nit ad me di. q filiꝰ meꝰ ducebat ad cru
cifigēdū exiui domū ⁊ obuiaui filio meo
etc̄ vidi mulieres flentes retro eū ⁊ filiꝰ
meus v̄tens ſe ad eas dixit. Filie iheruſl'm
etc̄. ⁊ v̄go Maria ⁊ lucas ābo flebant
Solus lucas ſcp̄ſit hoc verbū ſicut habu
it a v̄gine Maria. Itē alia die lucas q̄ſi
uit a v̄gine Si qn̄ fuit ī cruce dixit aliq̄d
verbū. O dixit v̄go Maria ⁊ taꝫ mag
nus dolor ⁊c̄. Pater dimitte ill̄ ⁊c̄. It̄
queſiuit de vltio verbo ⁊c̄. In manꝰ tu
as ⁊c̄. Ita q euāgeliuꝫ luce ē magis cō
pletū Inrim̄ q beata martha ex hijs duo
coibus in ſuo obitu ſolū iſtud euāgeliuꝫ
luce voluit vt ſibi legeret. Et a pricipio
legebat p om̄s eccias. Miſimus fratrē
noſtrū.glo. Lucā cꝰ laus eſt in euāgelio
p ocēs eccias ⁊c̄.ij.ad Coꝝ.viij. Fiat ꝗ
rō Si ex diuina ſapīa aliq̄s meret ſalari
um gl'e ⁊ beatus lucas ⁊c̄. ¶ Dico quar
to ⁊c̄. pnīa virtualis eſt ieiunare diſcipli
nare ſe vel portare cilicīū ⁊c̄. vt faciebāt
ſancti dn̄icus. frā ciſcus. benedictꝰ ⁊c̄. ex
hijs meret ſalariū gl'e. Auc̄. Beati qui
nūc eſuritis. Ecce ieiunia qꝛ ſaturabimī
Beati qui nūc fletis qꝛ ridebitis ⁊c̄. vꝫ
in celo Luc̄.vi. Diceret h̄ aliq̄s ignorās
q̄d oꝫ facere aliō. Nā xp̄s qn̄ dixit que
rēti dn̄e quid boni faciā vt habeā vitam

eternā. dixit xp̄s Si vis ad vitā ingredi
ſerua mādata dei. ⁊ nō dixit fac pniaꝫ igi
tur Rn̄deo ꝙ ad ſeruandū bonā vitam
in futurū ſufficiat ſeruare mādata ſcꝫ. x. p̄
cepta ſꝫ ꝓ peccatis p̄teritis ē penitēcia ⁊
xp̄s hoc p̄cepit dicēs. pniam agite appin
quabit ⁊c̄. Math. iiij. Et niſi hoc faciat
Ecce q̇d dicit dico vob̄ ꝙ niſi pniaꝫ ha
bueritis oēs ſimilr̄ peribit. Luc. xiij. Jſ-
tā fecit beatus lucas qui. xxxvij. ānis la
borauit cū Paulo inr̄ infideles vt fuiſ
ſet martir ſꝫ nullus voluit eū occidere. ſꝫ
ip̄e ſeip̄m mortificauit iuxta ꝯſiliuꝫ apl̄i.
Mortificate mēbra veſtra q̄ ſunt ſuper
terrā. Ad col. iij. Mortificat corpus ſu
um q̇ pniaꝫ v̄tualē facit Jō eccīa in col-
lecta ſua dicit. Dn̄e ſanctus tuus lucas
euāgeliſta crucis mortificacōem iugiter
in ſuo corp̄e ꝓ tui nominis amore porta
uit ⁊c̄. Deo gracias.

De apoſtolis Symone ⁊ Juda.

Conformes i
maginis filij dei. Habet̄ ver-
bū iſtud textualiter ad Ro.
viij. Jn epiſtola hodierna tota feſtiuitas
ſolennitas ⁊ officiū hodiernū eſt duorū
ſanctoꝝ apl̄oꝝ Symonis ⁊ Jude. Nō
illius ꝓditoris. qꝛ de illo xp̄iani nō faciūt
feſtū ſꝫ demones i inferno. Sed iſte dici
tur Judas thadeus ſcūs bonus ⁊ apl̄s
Jhu xp̄i. de hijs eciā erit ſermo noſter.
Si placet deo de eoꝝ vita ⁊ ſanctitate
recipiemus inſtructōem vite. Salutet̄
v̄go Maria. Jſtud verbū dicit̄ in ep̄la
hodierna loquēs de hijs duobꝰ aplis. di
cit ꝙ iſti duo apl̄i fuerūt ꝯformes. i. ſil̄es
ymaginis filij dei. Pro cuiꝰ intellectu oꝫ
declarare q̇d eſt ymago filij dei. Pro q̄
ſciendū ꝙ ymago ꝓpria filij dei ē vita ſāc
ta benedicta ⁊ pfecta xp̄i. Nō qꝛ qui ſtri
cte vult cogitare vitā ſanctiſſimaꝫ xp̄i. ſ.

eius incarnacōeꝫ. natiuitatē ꝯuerſacōem
paſſionē. reſurrectōeꝫ. ⁊ eius aſcenſionē
inueniet ꝙ erat ꝓpria ymago filij dei Nō
ſolū filij v̄ginis. Sicut eni ymago ſcī ali
cuiꝰ vt v̄ginis vel beati petri ⁊c̄ p̄ſentat
ſcm̄ vel ſcām Jta vita xp̄i deuote cōtem
plata rep̄ntat nob̄ ꝙ eſt filius dei eterni.
Primo in eius incarnacōe qꝛ ſine homine
in mr̄e v̄gine fuit cōceptus. Jtē qꝛ natꝰ
de matre v̄gine ſine dolore pariēte. Jtē
de noctis claritate. qꝛ de corp̄e xp̄i ꝓce-
debat claritas plus q̄ꝫ a ſole. Jtē de an-
gelis cātantibꝰ ⁊ tripudiantibꝰ ⁊ canti-
lenā cantātibus. Glia in excelſis deo ⁊c̄.
Jtē qꝛ a boue ⁊ aſino ⁊ p̄ſepio adoratꝰ
eciā a paſtoribꝰ. Jteꝫ de ſtella orientis.
et tribꝰ regibus. Jtē miracula q̄ fecit i vi
ta Jtē in baptiſmo celū fuit aptuꝫ ⁊ ſpi
ritus ſcūs in ſp̄e columbe viſus ē. ⁊ vox
patris intonuit dicēs ⁊c̄. Jtē reſurrectō
et aſcenſio oīa iſta oſtēdebāt Jhm xp̄m
eſſe filiū dei eternū. Patꝫ ḡ ꝙ vita xp̄i ē
ymago ꝓpria filij dei. Jō dicit apl̄s in ꝑ-
ſona xp̄ianoꝝ bone vite. Nos omēs re
uelata facie nō coop̄ta facie vt iudei glo
riam dnī ſpeculantes in eadem ymagine
transformamur. ij. ad Cor. iij. Nota
transformamur. Sicu̇ ei pictores q̄n vo-
lunt extrahere aliquā ymaginē ponūt il-
lā coram ſe ⁊ illā ꝯtemplādo depingūt.
Jta ſancti corā ſe ponebāt ymaginē filij
dei. i. vitā xp̄i ad cuius ſilitudinē ordina-
bant ſuā vitā p̄rio reſpiciēdo vitā xp̄i. ſ.
incarnacōeꝫ in qua oñt infinitā humilitatē
qꝛ voluit de illo pallacō deſcendere ad
carcerē hꝰ mūdi ⁊ dicebāt. O q̄ꝫtū ego
debeo humiliari q̇ ſū vermis putridus ⁊c̄
Jtē cū eſſet dn̄s oīm voluit fieri pauꝑ.
Jō vitabāt auariciā. Jtē potuit eligere
aliā matreꝫ ſꝫ noluit niſi v̄ginē. Jō vita
bāt luxuriā. Jtē cuꝫ nullū haberet pctm̄
voluit facere tantā abſtinenciā ꝙ. xl. die
bus ⁊ noctibꝰ ieiunauit nihil comedens.
nunq̄ꝫ fuit talis. xl. tota eni alia vita xp̄i

erat q̄drageſima nō comedebat niſi ſemł
in die. Ex iſto ſancti depingebāt vitā ſu
am vitādo gulā. Itē habuit mariaʒ pa-
cienciā. Jō ſancti nō portabāt malā vo-
luntatē nec volebāt de iniurijs vindictā
Iteʒ xp̄us habuit magnā diligenciā q̄ſi
ꝑ totā nocteʒ ꝑnoctabat orādo. Cogi-
tate ꝙ cū lacrimis ⁊ genibꝫ flexis totū
hoc ꝓ nobis fecit qꝛ ꝓ ſe non indigebat.
Ibat cū labore predicādo ⁊c̄. Ab iſta
ymagine ſcʒ vita xp̄i xp̄iani debent recipe
re exemplar eoꝝ vitā depigendo in bo
nis opibus. Ecce quare dic̄ nos reuela
ta facie ſpeculātes ⁊c̄. Pʒ ḡ ꝙ ymago
filij dei eſt vita xp̄i. Modo thema ē cla-
rum cum dicit de hijs duobꝫ ſcīs aplīs.
Conformes .i. ſiles ymaginis filij dei .i.
vite xp̄i. Modo videamꝰ in q̄bus fuerīt
ſimiles vite xp̄i. Et inuenio ꝙ in ſex fue
runt ſimiles ſcilicet.

Pͥo in corpore materiali.
Scd̄o in anima rōnali.
Tercō in ope virtuali.
Quarto in ꝯuerſacōe ſpūali.
Quīto in predicacōe euāgelicali.
Sexto in paſſione martiriali

In hijs ſex fuerūt xp̄o ſimiles. Ideo di
cit thema. Conformes ymaginis ⁊c̄.
Dico pͥo ⁊c̄. in corpe materiali ſʒ qua-
re magis iſti duo q̄ȝ alij. qꝛ iſti fuerīt filij
marie cleophe ſororis ꝟginis ſcē geni-
te. Dicat̄ quō beata Anna mater ꝟginis
marie nunq̄ȝ habuit filios ſʒ habuit tres
filias. Prima fuit ꝟgo Maria mr̄ dei.
Scd̄a maria cleophe mater iſtoꝝ aplōꝝ
Symonis ⁊ Jude. Tercia maria fuit ſa
lomee mater Jōhis euāgeliſte ⁊ Jacobi
maioris ꝓpinq̄ores erant iſti duo xp̄o q̄ȝ
alij qꝛ filij ſcē genite. O qualis honor
eſt iſte. Sicut ſi rex veſtiret ſe de capite
optime pecie pāni ⁊ diceret duobꝫ militi
bus Induatis vos de fine magnū hono
rē ⁊ maiorē dilectōeʒ oſtenderet illis q̄
de medio induerētur pecia pāni. Iſta ꝑ
cioſa ſcarlata fuit beata Anna mater ꝟgi
nis de iſta pecia caput fuit ꝟgo Maria.
de qua xp̄us indutus ē veſte huānitatis
Media eni fuit maria cleophe de qua ī
duti fuerīt iſti duo. finis pecie fuit maria
ſalomee de q̄ induti fuerūt Johēs ⁊ iaco
bus. Ecce quō fuerūt ꝯformes xp̄o ī cor
pore materiali. Ex iſta ꝯformitate nō ſo
lū ſcriptura dic̄ ipos cōſanguineos xp̄i.
ſed fratres ꝓpter ꝓpinquitatē. Nōne mat̄
eius dicit̄ maria. ⁊ fratres eius Symon
et iudas. Math. xiij. Cōformes ymagi
nis filij dei ſcʒ in corpe materiali. Mo-
raliter iſtā vel ſimileʒ cōformitatē poſſu
mus nos habere cuʒ xp̄o in corpe virtu
aliter ⁊ erit melior q̄ȝ iſtoꝝ duoꝝ. Iſta
eī fuit carnalis ſʒ noſtra erit ꝟtualis que
eſt melior. Iſta eſt pn̄ia de qua xp̄s erat
indutus intrī ꝙ cum fuiſſet .xxx. annoruʒ
videbat̄ .xl. vel .l. Joh. viij. dicit glo. ꝙ
ex ieiunijs ⁊ laboribꝫ ⁊ afflictōibus vi-
debat̄ .l. annoꝝ. Si ḡ volumꝰ eſſe ei cō-
formes nō curemꝰ ꝙ nō ſumus filij ma
rie cleophe ſʒ alterius ſororis ꝟginis ma
rie que prior erat q̄ȝ maria cleophe ſcʒ
penitencia. qꝛ quādo virgo Maria fuit
triū annorū incepit penitēciaʒ facere ſcʒ
in templo ⁊c̄. Iſtius ḡ ſumus filij quia
licet Symon ⁊ Judas fuiſſent filij ma-
rie cleophe et ꝯſanguinei germani xp̄i ni-
ſi fuiſſent filij penitencie ꝑ bonā vitā dā
nati fuiſſent. Magis ſunt ſācti ⁊ ſalua
ti quia ſūt filij penitēcie q̄ȝ qꝛ ſūt filij ma
rie cleophe. Ita eſt de nobis ſi facimꝰ pe
nitenciā de quibꝫ dicit Apl̄s. Nō confū
ditur fratres eos vocare ſcʒ illos qui fa
ciunt penitenciā. Ad heb. ij. Aliq̄ valde
fugiūt iſtam parētelaʒ xp̄i elongātes ſe
a penitēcia. Pͥo a ieiunijs vigiliarū ⁊
quadrageſime nolūt audire miſſā ieiuni.
Si eī aliq̄s hʒ loqui regi vel pape cauet
ſibi ne habeat anhelitū fetidū. ſʒ qn̄ oracō
fit in ieiunio eſt q̄ſi incenſuʒ ⁊ ꝑt dicere.
Dirigat̄ oracō mea ⁊c̄. Alij ieiunant per

totã diem ⁊ in collacõe frangũt ieiuniũ
comedẽtes panẽ coñ ordinacõem eccłe
et volendo ſe excuſare dicũt maiorẽ cõ-
fortacõez dãt confectõnes quas come
dũt prelati ⁊c̃. Dicat̃ ſilitudo de duob
quoꝝ vnus in q̃dragesima comedit bo-
nũ piſcẽ ⁊ cũ bono ſalſamẽto ⁊ alter de
pane vnũ modicũ cũ caſeo antiquo quis
iſtoꝝ fregit ieiuniũ vł.xl. nõ qui comedit
piſcez licet daret maiorẽ ꝯfortacõem qꝛ
nõ facit coñ determiacõez eccłe. Dicunt
doctores ſpẽaliter petrus de palude i.iiij
diſtinctõe.xv arti.iiij. ꝙ nihil debem⁹ co
medere in collacõne de quo fiat cibus in
prãdio vel cena oliue licet ſint ꝯfecte nõ
debent comedi in collacõe qꝛ loco cibi ſu
mũtur in prãdio Dattili pepones auella
ne amigdola coriandruz ⁊ oĩa ſilia fran
gunt ieiunia niſi ſint ꝯfecte. Aſſimilemur
g̃ xp̃o ꝑ penitenciã. Jõ apl̃s. Sꝑ morti
ficacõem Jh̃u xp̃i in corꝑe noſtro circũ
ferentes vt ⁊ vita ihẽſu ĩ corꝑib noſtr̃
maĩfeſtetur. ij. ad coꝛ. iiij. ¶ Dico ſcdõ
etc̃. in aĩa rõnali hoc eſt plus. Modo vi
deamus nã xp̃s habebat corpus aĩam et
diuinitatẽ. Aĩa autez in ꝑmo creacõnis
ſue habuit tantã ſciam ꝙ ſciuit omĩa pre
terita pñcia ⁊ futura. Jõ dauid loquẽs
xp̃o dic̃. Ecce dñe tu cognouiſti oĩa no-
uiſſima ⁊ antiqua. p̃s. c.xxxviij. In hoc iſti
duo ſancti apl̃i fuerũt ſiles xp̃o q̇ fuerũt
multũ illuĩati ſcientes nõ ſolũ preterita
ſꝫ futura multa. Dicat̃ quõ poſt pentħc.
iuerũt ad p̃dicandũ in ꝑſidam ⁊ rex ꝑſi-
de ⁊ rex indie hẽbãt guerrã. Dicat̃ quõ
rex ꝑſide mittebat vnũ ducez capitaneũ
cõtra regez indie ad bellandũ qui ab ydo
lis ſuis nullũ potuit hr̃e reſponſum quid
eſſet de bello. Dicat̃ hyſtoria ⁊ quõ apl̃i
denunciauerunt duci de pace futura ⁊c̃.
Moraliter bellũ paratur nob̃ forti⁹ in
hoc mũdo ſcꝫ de aĩa cum dyabolo ⁊ ĩ iu-
dicõ vbi mille demones eam ĩuadent ⁊
accuſãt. qꝛ aĩa anteq̃ꝫ intret paradiſum
q̃ꝫtumcũq̃ꝫ ſancta vel mala venit ad iudi-
cũ ⁊ dicũt demones ſi ſit mala dñe fiat
iuſticia. Tu domine damnaſti nos vno
peccato irreuocabiliter ⁊ iſta anima fecit
hoc ꝑ ſuperbiã auariciã etc̃. Quid tunc
diceris. Remediũ eſt g̃ confiteri peccata
cõfeſſori qui eſt medius inter deũ ⁊ aĩaz
Et tunc anima ſic portat inſtrumentum
abſolucõis in fronte ſcriptũ ⁊ rñdet xp̃o
dicẽs. Feci iudiciũ ſcꝫ ĩ confeſſione ⁊ iu-
ſticiam in penitẽcia. Nõ tradas me ⁊c̃.
Ideo moyſes ait. Utinã ſaperẽt ac no-
uiſſima ꝓuiderent Deutro.xxxij. ¶ Di
co tercio ⁊c̃. opus xp̃i patꝫ. ꝑria Jobis
iij. In hoc apparuit filius dei vt diſſoluat
opa dyaboli que ſũt peccata temptacio
nes guerre diuiſiones ⁊c̃. Et iſta diſſol
uit xp̃s. In hoc fuerũt ſimiles xp̃o Iſti
duo ſancti apl̃i. Dicatur quõ inuenerunt
in ꝑſida duos incantatores zaroen ⁊ ar
phaxat ad quos oĩs gentes recurrebãt
ꝓ ſanitate obtinenda vel ꝓ re ꝑdita inue
nienda vel pro filijs ⁊c̃. Et quãdo inuo
cabãt demones dicendo faciatis hoc vel
hoc quãdoq̃ꝫ ꝑmiſſione diuina fuit factũ
Nam ipſi demones neminẽ poſſunt cura
re niſi a leſione ceſſando ac ſi ego eſſem ĩ
uiſibilis ⁊ cũ acu vel al̃s infligerẽ vobis
dolorem in naribus vel dentib ⁊c̃. Ita
faciũt demones qui ex peccato poſſũt da
re dolores peccatori deo non cõſidicente
vt recurrant ad eos ꝓ ſanitate ⁊ dent ſi
dem in eis vt tandem damnentur. Sed
apl̃i corã rege infideli cũ iſtis habuerunt
magnũ conflictũ. Dicat̃ de ſerpẽtibus ⁊c̃
Et de ꝯuerſione regis ex miracul̃ g̃ fuerẽt
cõformes ymaginis ⁊c̃. Moraliter ho-
die fiũt in mũdo opa dyaboli ⁊ multi ñ
credũt facere certũ eſt ꝙ deus fecit nos.
et nõ ipſi nos. Modo opus dyaboli eſt
qñ homo vult adaptare illd̃ qd̃ deus be
ne fecit vt faciũt mulieres pĩgendo ſe ⁊c̃
Scitis q̃lis iniuria fit deo ac ſi melior pi
ctor mũdi feciſſet vnã pulchrã ymaginẽ

et tu qui nescis depingere velles illã ad-
aptare Ita de deo. Cogita ꝙ deus sciuit
depingere ⁊c̃. quare ẽ vos vult᷑ aliter
facere vos. nã deus dedit vob̃ mulierib⁹
vbera grossa quare ẽ vos ita ↄstringitis
ea. Jdẽ de oculis deꝰ dedit vobis oculos
paruos ⁊ vos facitis ⁊c̃. Jdẽ si fecit ca
pillos nigros ⁊ vos vult᷑ rubeos de cau
da bouis ⁊c̃. Jõ quãdo oratis xp̃us ab
scondit faciẽ suã a vobis qꝛ habet᷑ faciẽ
dyaboli ⁊ nõ suaꝫ. Si dicat᷑ dñe. Ego
sũ creatura vestra ⁊c̃. R̃n̄t mẽtiris. Di
catur quõ mulier maritata p̃t se lauare ⁊
mundã tenere ne sit turpis ⁊ vir habeat
displicenciã. Itẽ camisiã suã potest tene
re mundã ne vir senciat malũ odoreꝫ ne
habeat fastidiũ nec viri debent eis cõsen-
tire vt depingãt se s̃ debẽt dicere qꝛ vl̃ s̃
facitis ꝓ me vel ꝓ alio nõ pro me qꝛ nõ
in domo s̃ qñ vaditis extra ⁊c̃. Jõ dicit
scriptura viris ⁊ eciã parẽtibus. Nolite
coĩcare opib⁹ infructuosis scꝫ pictur᷑ vx
orũ tenebrarũ magis aũt redarguite. ad
Eph. v. ¶ Dico q̃rto ⁊c̃. xp̃s eni paup
rime voluit ↄuersari in hoc mũdo amore
vestri Scitis grãm dñi nostri Jhu xp̃i.
quõ ꝓpter nos egenus fc̃us est cũ eẽt di-
nes vt illius inopia nos diuites essemꝰ
ij. ad Coꝛ. viij. Jn hoc isti duo scti apl̃i
fuerũt sibi ↄformes. qꝛ postq̃ ↄuerterũt
regẽ ꝑside ⁊ babilonie ⁊ tot mille xp̃ia-
nos ibant pauprime induti. Q dixit rex
tales hões nõ debent sic incedere obtulit
eis magna donaria seu dona thesauri ⁊c̃.
Apl̃i autẽ vt stercora despiciẽtes dixeꝛt
nihil terrenũ vel carnale. s̃ solũ volumꝰ
dei honoꝛẽ ⁊ aĩaruꝫ saluacõneꝫ ⁊ de illis
pecunijs edificaueꝛt eccĩas hospitalia ⁊c̃
Ecce quõ in ↄuersacõe fuerũt xp̃o siles.
Moraliter hoc tãgit religiosos clericos
et eciã laycos ¶ Religiosi eni debent hr̃e
solã strictã necessitatẽ vite nihil ampliꝰ
recipe eciã si vellẽt dare. qꝛ hoc destruxit
ordines q̃ a pricipio inceperũt cum tãta

pauꝑtate ꝙ beatus Bernardꝰ de folijs
fagi comedebat ⁊c̃. s̃ post reges ⁊ p̃ici
pes philocapti de eis edificaueꝛt eis ma-
gna monasteria dantes eis villas castra
etc̃. intm̃ ꝙ tota religio est ꝑdita nõ nisi
porci grossi ꝓpter hoc beatus dñicus ⁊ frã
ciscus instituerũt suos ordines sine red-
ditib⁹ vt essemus mẽdicantes ⁊ incepit
deuocõ gentiũ ⁊ edificarunt magnas do
mos eis ⁊c̃. eciã totũ est ꝑditũ. Jdẽ de
heremitis qui incipiũt stricte s̃ post edifi-
cãt ⁊c̃. pauꝑtas apl̃i talis est ita custo-
dienda sicut puella suã virginitatẽ quia
multi philocapti mittũt sibi iocalia si reci
pit erit putana. Jdẽ de religiosis. Sꝫ si
cut mulier que vult caste viuere nõ vult
recipe dona. Si est pauꝑ ⁊ mittit᷑ sibi e-
lemosina illã potest recipe ꝓ necessitate
Jõ seruiamus bene deo qꝛ nihil deficiet
nob̃ de necessarijs. Jdẽ de clericis caue
ant a symonia ⁊ dicãt bene ⁊ deuote su
um officiũ qꝛ deus ꝓuidebit eis. Item
layci caueãt ne recipiãt aliq̃d ꝑ vsuram.
nec alijs qualitercũq̃ iniuste. Si non po
testis ẜuare tantã pauꝑtateꝫ q̃ruꝫ apo-
stoli ad minus nihil recipiatis iniuste nec
eciã fructus. Qui furabat᷑ iam nõ furet᷑.
magis aũt laboret opando manib⁹ suis
qd̃ bonũ est vt habeat. ij. ad Ephes. iiij.
¶ Dico quito ⁊c̃. xp̃us p̃dicauit genti-
bus p̃niaꝫ postq̃ dixerat aliqua secreta
theologie de alio mũdo statiꝫ reducebat
se ad moralitates Uenit Jhs p̃dicans
euangeliuꝫ regni dei dicẽs Penitemini
et credite euãgelio Math. x. Jn hoc apo
stoli fuerũt sibi similes. Dicatur quomõ
postq̃ conuerterãt multas gentes que-
dam puella philocapta de quodã pau-
latim venerunt de verbis ad tactus ⁊c̃.
Ab illo fuit inpregnata ⁊ ipsa cooperuit
sed in partu clamãdo ⁊c̃. fuit discooper
ta ⁊ volens celare illũ iuuenem quã dili
gebat diffamauit vnũ dyaconũ discipu
lũ istoꝝ apl'oꝝ virginẽ sanctũ ⁊ deuotũ

Dicatur quõ fuit liberatus a ſanctis apo
ſtolis miraculoſe ꝑ loquelã pueri nouit̃
nati ꝛ voluerũt ꝑdere nocentẽ vtꝫ i le-
genda ꝛc̃. Patꝫ quõ fuerũt ſimiles xp̃o
p̃dicando euãgeliuꝫ ꝛ pniam nolentes
ꝑdere illũ vt poſſet penitenciã facere. qꝛ
nolo mortẽ peccatoris ſꝫ vt magis ↄuer
tatur ꝛ viuat. Ezech. xviij. Moraliter
habemus hic duas doctrinas. Pͥa pro
puellis vt caueãt a carnali amore. Di-
caꝭ cõtra conſuetudinẽ puellarũ non eũ
tiũ ad miſſam qꝛ tunc fit totũ malũ. Se
cũda doctrina eſt nõ diffamare aliqueꝫ
vt illa que credo eſt vel ſit damnata. qꝛ
non reuocauit ſicut ẽ neceſſariũ reſtitue-
re ablatũ. Magis neceſſariũ eſt reſtitu-
tio fame cũ ſit maius furtum. ꝓuer. xxij.
Melius eſt ꝛc̃. Aug⁹. Nõ pigeat ex ip
ſo ore ꝓferre medicamẽta vñ facta ſunt
vulnera. // Dico ſexto ꝛc̃. xp̃s mori vo
luit vt hoĩes ad deũ traheret. xp̃us ſemel
ꝓ peccatis noſtris mortuus eſt iuſt⁹ ꝓ
iniuſtis vt nos offerret deo. pͥa pet̃. iij.
Ita apl̃i ꝑ predicacões ꝛ trahendo gen-
tes de errore mortui ſunt in ciuitate ſayr
vbi adorabaꝭ ſol cui fecerãt ydoluꝫ di-
cẽdo ꝙ nihil pulchꝰ nec clarius in mũ
do qꝛ illumiabat calefaciebat ꝛ faciebat
fructificare ꝛ illud ydolũ adorabãt. Cũ
autẽ apoſtoli p̃dicando cõtra iſtũ errorẽ
clare oſtendendo ꝙ nec ſol nec luna nec
ſtelle ſunt adorãde. Nõ qꝛ ſi habem⁹ lu
men calorẽ ꝛc̃. a ſole ſeu aſtris nec g̃tes
eis nec gracias ſꝫ xp̃o qꝛ nõ cereo ardẽti
regraciãduꝫ eſt ſꝫ ip̃o illuĩanti. vel ſi rex
daret vobis monetã in cypho argenteo
nõ eſſet regraciandũ cypho ſꝫ regi dãti. iõ
magnũ pctm̃ facit q̃ ſoli vel lune facit re-
uerenciã ſeu orõeꝫ. qꝛ erroneũ eſt ꝛ he-
reticũ. Dicaꝭ ↄ illos q̃ qñ vidẽt lunã no
uã dicũt lune. O dña luna ꝛc̃. vel amo
nẽt caputiũ ꝛc̃. ꝛ qꝛ apl̃i p̃dicabãt cont̃
illũ errorem fuerũt capti ꝛc̃. ꝛ ducti ad
templũ ſolis vt adorarẽt ydoluꝫ ſol' ꝛc̃

In quo dyabol⁹ loquebaꝭ dans reſpõ
ſa ꝛc̃. Dicaꝭ eorum martiriũ. dicaꝭ mo
raliter ne adorẽt ſolem de quo dicit eccle
ſia virgini marie. Ex te ortus eſt ſol ꝛc̃.
nec lunam niſi virginem de qua dicit da
uid. Sicut luna ꝑfecta in eternum. De
hoc dixit moyſes. Deutro. iiij. Caue ne
forte oculis eleuatis ad celũ videas ſo-
lem ꝛ lunam ꝛ aſtra celi ꝛ errore decep-
tus adores ea ꝛ coles Deutro. iiij

¶ De omibus ſanctis Sermo pri⁹

Laudate domi
nũ in ſanctis eius. Habetur
verbũ iſtud originaliter in li
bro ſoliloquiorꝫ Dauid p̃s. c. l. Hodie
ꝑ totũ mundũ inter xp̃ianos fit feſtuꝫ ꝛ
ſolennitas de omibus ſanctis in generali
infra annũ facimus feſtũ. in ꝑticulari mõ
de vno mõ de alio tñ tot ſunt ſancti ĩ pa
radiſo ꝙ nõ ſufficerẽt dies ymo dicit Je
ro. qui iſta cõputauit multũ bene ꝙ ſolũ
de martirib⁹ nõ ↄputando pͥarchas nec
ꝓphas nec apoſtolos ꝛc̃. nõ ſufficerẽt di
es eciã ſi quolibet die fieret feſtũ de vn-
decĩ milib⁹. Jõ ſancta mater eccĩa hodie
facit feſtũ de omibus ꝛ eſt magna racio.
Ex quo ipſi faciũt feſtũ de nobis in cel'.
quãdo tenemus bonã vitaꝫ ꝛ deuotam
Nõ eſt vt nos faciam⁹ feſtũ in terris de
eorꝫ gl'a. Jõ ſicut totũ officiũ hodiernuꝫ
eſt de omibus ſanctis ita erit ꝛ ſermo. ſa
lutetur v̾go Maria ꝛc̃. Iſtud verbum
ſcꝫ laudate ꝛc̃. Recte p̃cipit nobis feſtũ
hodiernũ quaſi dicat licet infra annũ feſti
uetis mõ de vno modo de alio. Modo
tñ in ſimul laudate dñm ꝛc̃. Nõ hui⁹
verbi eſt qñ aliq̃s mg̃r opis facit aliq̃d
opus multũ mirabile in ocul' oĩm ex illo
ope multũ laudaꝭ ille magiſter de ſapiẽ
cia. ſubtilitate. ingenio dicẽdo. Ecce q̃d
fecit ꝛ quale opus eſt illud ꝛc̃. Sed ſi

ille magiſter faceret opus nō ſolū mira-
bile ſed vtile tūc talis magiſter laudare-
tur non ſolū de ſubtilitate ſed de bonita-
te dicendo. O benedicat̄ ipe ꝛ tam vti-
le opus operatus eſt nobis. Declaret̄ hoc
ꝑ caſū de magiſtro faciente nauē q̄ ſine
piculo nauigaſſet in qua nō oportet time-
re ventū aquā nec inimicos ꝛ qn̄ ē one-
rata ꝑ ſe ſine nautis ꝛ ſine ꝓuiſione ci-
boꝝ iret ad portū vltra mare ꝛ rediret
bn̄ opꝰ mirabile eſſet. O ſi aliq̄s magi-
ſter ſciret facere talē nauē ꝛ quō laudare-
tur ꝛ cōmendaret̄ dicēdo. O q̄lis magi-
ſter qui fecit opꝰ tā mirabile ꝛ tā vtile
et ſine expenſis ſine piculis nauis vadit
Dico q̄ talis magiſter ē xp̄s in ſuis ſan-
ctis nauis triū coopturaꝝ ē q̄libet aīa cuiꝰ
libet ſancti. Aīa enī a ſolo deo creat̄ in q̄
ſunt tres potentie q̄ſi tres coopture. ſ.
memoria p̄teritoꝝ. intelligentia p̄ntium
et voluntas futuroꝝ o q̄lis magiſter. et
in inſtanti fit iſta nauis aīe ꝛ qn̄ eſt one-
rata de mercibꝫ p̄ciosis virtutū ſcōꝝ o-
perū ꝛ meritorū miſcdie ꝛ deuotōis pa-
cientie ꝛc̄. In morte recedit de pte huiꝰ
mundi ꝛ ſine nautis nauigat vſq̄ ad por-
tū padiſi ꝛ ibi exonerant̄ on̄dūt opa q̄
fecit ꝛ licet xp̄s iā ſciat tn̄ interrogat vn̄
venit ꝛc̄. Rn̄dit dn̄e de tali monaſterio
villa vel ciuitate ꝛc̄. Deinde honorat̄ ď
honore gl'ie fruitionis iocunditatis ꝛ leti-
cie ꝛ poſt redibit ſcꝫ in iudicio generali
qn̄ reſurgēt ad recipiēdū q̄libet ſuū cor-
pus ꝓpriū clarius ſole cū q̄tuor dotibus
et poſt cum xp̄o redient in celum. Ecce
quō ih̄s xp̄s ē bonꝰ magiſter. Iō laudā-
dus eſt de ope tam mirabili de ſapīa ſub-
tilitate bonitate ꝛ vtilitate nr̄a. Iō da-
uid tangens iſtā rōnē dicit. Mirabilis
deꝰ in ſanct̄ ſuis. hic laudat̄ de bonitate
deꝰ iſrl' ipe dabit virtutē. Ecce onꝰ na-
uis Et fortitudinē plebi ſue cōtra picula
maris ꝛ inimicoꝝ. Benedictꝰ deꝰ q̄ ſcꝫ
tale opus fecit. Ideo ſicut dauid de hoc

laudabat deum dicit nobis q̄ etiā de hoc
laudemꝰ eū dicens Laudate dn̄m in ſā-
ctis eiꝰ pꝫ thema. Si diceret aliq̄s ex-
quo vos dauid dicitis q̄ laudemꝰ deum
on̄datis nobis quō eſt laudandꝰ in ſan-
ctis, ꝓpter hoc dauid in dicto p̄s. oſtēdit
modū declarādo pticulari' d. Laudate
eū in firmamēto virtutis eius ꝛc̄ vſq̄ in
finē vbi ponit. x. gradꝰ ſanctoꝝ in q̄bus
laudandꝰ ē deꝰ. In p̄mo gradu ꝛ altio-
ri eſt virgo maria de qua dicit Laudate
dn̄m in firmamento virtutis eiꝰ Se-
cūdꝰ ē ſanctoꝝ angeloꝝ ſcōm ordinem
tp̄is de iſto d̄r. Laudate eū i virtutibus
eiꝰ Terciꝰ ē p̄triarchaꝝ ꝛ ſic de alijs
p̄mꝰ ergo gradꝰ ē virgīs marie. de quo
dicit Laudate dn̄m in firmamēto virtu-
tis eiꝰ. Firmamētū virtut̄ dei ē virgo
maria q2 ita fuit confirmata a deo in ſua
ſanctificatione. q2 an̄q̄ naſceret̄ iā erat
ſcā intm̄ q̄ nūquā peccauit nec corde co-
gitando. nec ore loquēdo. nec ope opan-
do mortaliter nec venialiter nunq̄ fuit
ſanctꝰ nec ſcā q̄n mortaliter nec veniali-
ter peccaret niſi virgo maria ꝛ ih̄s xp̄us
filiꝰ eiꝰ firmamētū fuit virtut̄ ſcꝫ ſancti-
ficatōis. Dauid fundauit tabernaculum
ſuum altiſſimus ſcꝫ virginem mariam
q2 ſicut miles q̄ vadit ad bellū hꝫ clipeū
Sic xp̄s qn̄ debuit intrare campū huiꝰ
mūdi ad bellandū ꝓ nob̄ poſuit clipeū
ſuū ſcꝫ v̄ginē mariā ꝑ incarnationē. De-
us i medio eiꝰ nō cōmouebit̄ nō dicit nō
ꝓſtrabit̄ ꝑ pctm̄ mortale ſꝫ nō cōmoue-
bit̄ ꝑ pctm̄ veniale nūq̄m ſcūs fuit vel
ſcā q̄ n̄ fuerit morꝰ ꝑ veniale vł ꝓſtratꝰ
ꝑ mortale niſi i v̄gīe maria Colūna ē ꝛ
firmamētū v̄tut̄ p̄ma ad Thimo. iij. Iō
Laudate dn̄m ſingularit̄ hodie i firmamē-
to v̄tut̄ eiꝰ. O quō iſtō firmamētū fuit
forte i xp̄i paſſiōe qn̄ mag̃ caſtra ꝛ turres
ſiue mōtanee. ſ. apl'i cecidert̄ fidē ꝑdēdo
Iō laudemꝰ deū n̄ ſolū ore dicendo ſꝫ
ope faciendo qđ ſi incepimus bonā vi-

tā ⁊ ſanctā in quouis ſtatu firmare quili
bet ſe debet in illo cū tn̄ dicant aliqui in⸗
conſtātes Q melius eſſet ſic vel ſic. Di
cat ꝙ añq̄ȝ homo eligat ſtatū viuēdi hō
dȝ petere conſiliū a ſpūalibꝫ ꝑſonis ꝟ pꝰ
electionē ſtatꝰ confirmare ſe q̄ſi dicen⸗
do cū dauid hec requies mea ſcȝ iſte mo⸗
dus vel ſtatus viuendi in ſeculū ſeculi.
hic habitabo qm̄ elegi eā. Sed aliqui cū
vento incipiūt ⁊ cū vento dimittūt. ſed
qn̄ hō ſtat firmiter tūc laudat̃ virgo ma⸗
ria firmamētū virtutis nō ſolū corde co
gitando vel ore laudando ꝟ ope ſe fir⸗
mando ¶ Secundꝰ gradus ē ſcōꝝ de q̇⸗
bus dicit laudate eū in v̄tutibꝫ eiꝰ. San
cti angeli dicunt̃ virtutes dei. Rō ē iſta
phie ꝙ virtus ē media inter ſubſtātiam
et actū ꝑ q̄m res ꝓducit ſuā oꝑationem
verbi grā de ſole. Subſtantia enī ſolis
habet multas oꝑationes in hoc mundo ⁊
tn̄ ſbā ſolis nō deſcendit hic ſed ad iſtas
oꝑationes ſeu actus venit ꝑ lumen ad il
luminādū calefaciendū ⁊ fructificandū
Jō virtus lucis ē caliditas materie inter
ſbam ſolis ⁊ oꝑationē. Jdē de igne qui
habet multas opatōnes ⁊ calor ē virtꝰ
media inter ſbam ignis ⁊ oꝑationem
Modo videamꝰ deꝰ ꝑ quas creaturas
opat̃ in hoc mundo q̄ꝛ ille dicunt̃ eiꝰ vir
tutes q̄ꝛ deus mediantibꝫ angelis ſanctꝭ
dicit̃ ꝙ deꝰ mouet celū ⁊ verū ē q̄ꝛ mo⸗
uet̃ ab angelo q̇ a phis vocat̃ intelligen⸗
tia. Jdem de motu ſolis lune ⁊ ſtellarū
quelibet enī ſtella hȝ ſuū angelū ⁊ q̇libȝ
homo. Alie aūt creature nō hn̄t angelū
vnꝰ enī angelus curat de bobꝫ. alius de
equis. alius de azinis ⁊c̄. alius vt det ha
bundantiā. alius ſiccitatē. alius pluuiam
oīa enī oꝑa corꝑalia q̄ facit deꝰ facit per
angelos Grego. in ꝑmo dyalo. Jn hoc
mundo viſibili nihil niſi ꝑ creaturā inuiſi
bilem ſcȝ angelū diſponi pt̄. Si ergo vir
tus d̄r illud ꝑ qd̄ res exit in oꝑationem
et deus ꝑ angelos oꝑat̃. Ergo angeli ꝓ

prie dicunt̃ virtutes dei Auctoritas xp̄i
loquens de ſignis futuris ante diē iudi⸗
cij dicit. Erunt ſigna in ſole ⁊c̄. Et ſeq̇⸗
tur virtutes celoꝝ mouebunt̃ Luce. xxi.
dicit hic Grego. Quid dn̄s virtutes ce
loꝝ niſi angelos archāgelos appellat er⸗
go laudare deū in virtutibꝫ eiꝰ nec tra⸗
dant̃ obliuioni. ¶ Moralit̃ laudandus
eſt deꝰ nō ſolū cogitādo vel loquendo
ſed imitando. q̄ꝛ ſicut angeli faciūt offi
ciū deo ⁊c̄. Jta faciamus nos clerici in
officio ⁊ vos laya audiendo ⁊ intereſ⸗
ſēdo in dn̄icis ⁊ feſtis audire miſſam cō
pletā cū ſilentio Sic laudat̃ deꝰ in ange
lis ⁊ deꝰ ⁊ angeli curabunt de negocijs
nr̄is de agris vineis gregibꝫ ⁊ alijs. Di
catur cōtra cōſuetudinē puelloꝝ non ve⸗
nientiū ad ecciam ⁊c̄ ¶ Tercius gradꝰ
eſt ſanctoꝝ ꝑriarchaꝝ ſm ordinē tp̄is
poſtq̄ȝ adam peccauit deꝰ noluit totalit̃
deſerere mundū ſed miſit aliquas ſcās
ꝑſonas ſcȝ ꝑriarchas a p̄re ⁊ archas qd̄
eſt ꝑnceps. i. ꝑncipiū patrū. De iſtis di⸗
cit dauid. Laudate eū ſm multitudinē
magnitudīs eiꝰ. Magnitudo dei d̄r eiꝰ
miſcdia tā magna qd̄ dicit dauid. Miſe
ricordia dn̄i ab eterno. i. vſq̄ȝ ineternum
ꝑriarche aūt fuerūt valde miſericordes
intm̄ ꝙ exibant hora prandij ad vias ſi
viderent pauꝑes ꝑegrinos vt ducerent
ad domos ſuas ſꝑantes ſalarium a deo.
Jdē faciebāt de ſero hora q̄ gentes ve⸗
niūt ad hoſpicia ⁊ lauabāt eis pedes ⁊c̄
credētꝭ ꝙ inuanū habuerīt ꝑadiſū dabāt
eis cibū potū ⁊ in craſtinū ꝓ expenſis ꝑ
viā. Ecce m̄ltitudo miſcdie eiꝰ. lande⸗
mꝰ viros glīoſos ⁊ ꝑentes nr̄os in gene
ratione ſua ⁊c̄ Eccl̄. xliiij. Moralit̃ lau
dādi ſūt nō ſolū cogitatōe ⁊ locutōe vt
modo ego laudo ꝟ oꝑatōe ſeu imitatōe
in opibꝫ mīe libere cōicare ꝑaupibꝫ bōa
et deꝰ abūdāt̃ dabit vob̄ oīa. pȝ ꝟ quō
eſt magnū pctm̄ illoꝝ qui non ſolum nō
dant ymo furantur dicatur contra fur⸗

tum fructuū vel de ortis ⁊c̄ dicendo nō eſt pctm̄ ⁊c̄ nūq̄ꝫ intrabitis paɼadiſū niſi reſtituatis qꝛ nūq̄ꝫ dimittiť pctm̄ niſi reſtituať ablatū regula eſt iuriſtaꝝ ⁊ theologoꝝ. Jō apl's qui furabať iā nō fureť etc̄ ad Ephe.iiij. ¶ Quart⁹ ē ꝓphetaꝝ qꝛ fuerūt filij pɼiarcharꝝ q̄s miſit de⁹ ꝓphetizare qꝛ ꝓpheta.i.pculſans qꝛ fidem q̄m mō tenem⁹ ipi ꝓphetarūt denūctiantes xp̄i incarnationē natiuitatē p̄dicationē paſſionez.reſurrectōez ⁊c̄ de iſtis dicit dauid. Laudate dn̄m in ſono tube.p̄dicatio enī ꝓphetaꝝ dr̄ ſon⁹ tube tripliciōne. ¶ Prio qꝛ tuba nō eſt recta ꝫ curua et eſt vna i ſe ⁊ tn̄ triplex. Jta p̄dicatio ꝓphaꝝ erat de vno deo i eſſentia ꝫ trino in pſonis. Jtez d̄ xp̄o vna pſona ꝫ aliq̄tiens de diuinitate aliq̄tiēs de ei⁹ hūanitate p̄dicabāt. ¶ Scd̄a rō qꝛ tuba eſt ſtricta circa ſonantē ꝫ lata circa aliud caput Jta p̄dicatio ꝓphetaꝝ arta erat circa eos p pniam ⁊ ita illūiabanť reuelatōibus. Alijs aūt erat lata ⁊ clara. ¶ Tercia rō ē qꝛ tuba nō ē vt fiſtula pua qꝛ oꝫ ꝙ tuba manib⁹ tangať ſonādo tal'erat p̄dicatio ꝓphetaꝝ p̄us tangebāt ſcꝫ faciendo ope ꝙ alijs p̄dicabať fiendū nō ſic mō qꝛ p̄dicam⁹ alijs ⁊ nos nihil ſeruamus. Si enī ꝓphete p̄dicabāt cōtra ſupbiā ipi erāt hūiles ⁊ ſic de alijs. Ecce q̄re eoꝝ p̄dicatio dr̄ tuba Auctas. Clama ne ceſſes q̄ſi tuba exalta vocē tuā ⁊ annūctia pplo meo ſcelera eoꝝ ⁊ domui iacob peccata eoꝝ Jſa.lvi. Jō dr̄ laudate dn̄m i ſono tube ¶ Moralit̄ laudeť de⁹ i ꝓphetis nō ſolū corde.ore ꝫ ope.imitādo.laudando deū cauere debem⁹ a falſis iuramentis blaſphemijs ⁊c̄ Maledicta ē domꝰ ⁊ villa vbi hec fiūt. vis cognoſcere q̄d pctm̄ eſt ac ſi cōtra regē enſe euaginato ires cōtra euꝫ ⁊c̄. Ex iſto pctō venit totū malū etiam ſi nō eſſet niſi vn⁹ blaſphem⁹ tota villa patereť. Si dicať ⁊ in quo demeruerūt alij ⁊c̄.dicať ꝙ ſic̄ contra lupū intrantē villā oīes clamarent ita ⁊ fortius clamādū eſt quādo deus blaſphemať vel bn̄dicit⁹ ē q̄ p̄t dicere cū dauid. Benedicā dn̄m in oī tpe ſp laus ei⁹ i ore meo ⁊c̄ ¶ Quint⁹ grad⁹ ē apoſtoloꝝ q̄ licet ſint maiores cōputāť tn̄ ſm ordinez de q̄b⁹ dicit Laudate eum i pſalterio ⁊ cythara.apl'i dicūť pſalteriū et cythara. Rō eſt qꝛ pſalteriū ē ſon⁹ camere q̄ fit cū.x.cordis. Cythara enī hꝫ vocē altā ⁊ accutā. Apl'i āt ex bona ⁊ ſcā vita ⁊ ex obſeruātia.x. p̄ceptoꝝ dei dicūť pſalteriū. Dicunť etiā cythara ex eoꝝ p̄dicatōe altiſſima ⁊ accutiſſima.qꝛ in omnē terrā exiuit ſon⁹ eoꝝ rōne p̄dicatōis ⁊ pſalteriū dicūť ex vita.cythara ex doctrina. Jō laudate deū in pſalterio et cythara. Moraliter nō ſufficit ſolum corde vel ore laudare ꝫ etiā imitatōe ſeruantes.x.p̄cepta. Et in doctrina ſcire credo ⁊c̄. Hic dicať cōtra ludū taxilloꝝ in quo de⁹ blaſphemať ⁊ aīe interficiuntur Cōfitemī dn̄o in cythara ⁊ pſalterio.x. cordarū pſallite illi p̄s.xxxij. ¶ Sextus eſt martirꝝ de quib⁹ dicit Laudate eū in tympano ⁊ choro. Tympanū in vulgari ſcat die pucken. chorus aūt i vulgari ſcat puā fiſtulā ⁊ ſignat martires q̄ percutiebanť in martirio varijs cruciatib⁹.ſicut tympanū ⁊ clamabāt ut fiſtula pua dicēdo xp̄ian⁹ ſū ⁊ in q̄lib3 ictu cōfitebātur ihm̄ eē filiū dei ⁊ redēptorē mundi. nolētes fidē abnegare Ergo dicit paul⁹ ſci.i.martires p fidem vicerūt regna ad Hebre.xi. Et āgeli tripudiabāt ad iſtū ſonum. Ecce quare dicit Laudate eum in ⁊c̄. Dicebant enim maledicimur ⁊ benedicimus perſecutionem patimur ⁊ ſuſtinemus.blaſphemamur ⁊ obſecramus tanq̄ꝫ purgamenta mūdi huius facti ſumus p̄ma ad Chorinth.q̄rto ¶ Moraliter non ſolum ore vel corde ſed opere imitādo laudandus eſt deus in martiribus p patientiā in aduerſitatib⁹ ⁊c̄ iuxta

illud apl'i Pacientia nobis neceſſaria ē
Hebre. x.. Septim⁹ grad⁹ ē ſcōꝝ docto
rū Remigij Cirilli Hylarij Jeronimi
etiā alioꝝ de quibꝫ dicit Laudate eū in
cordis ⁊ organo. Ecce vita doctoꝝ q̄ nō
ſolū p̄dicāt ſeu p̄dicabāt ſed etiā libros
ſcribebāt. Jō dicunť inſtrumētū corda-
rū ⁊ organū. Inſtrumentū enī cordaꝝ
vt cythara ē de ligno arido cum cordis
tractis cū clauilla. Ita eoꝝ vita erat ari
da p̄ pniam. Corde ſūt auc̄tates tracte
cū clauilla intellect⁹ vt facerent melodi
am ⁊ cōcordantiā cū articulis fidei cum
determinatiōe eccl'e ⁊ cū textu anteriori
et poſteriori dicunť etiā organū ꝑpť eo-
rū p̄dicatōem. Dicať de ordinatiōe or
gani ⁊ quō cū vento pulſanť ⁊ ſunt ibi
multe ⁊ diuerſe voces. Ita de p̄dicatō
ne doctoꝝ q̄ cū vento aeris loquēdo fie-
bat ⁊ cū vocibꝫ diuerſis p̄latis caritatē
et diligentiā ad aīas dabat. Religioſis
ad obſeruanciā regule ⁊ votoꝝ aīabat
dabat inſup̄. Clericis honeſtatē ⁊ caſti-
tatē. Mercatoribꝫ veritatē. diuitibꝫ li-
beralitatē ꝙ ſine vſura mutuēt ⁊c̄. Mu
lieribꝫ ad viros fidelitatē. Ecce q̄re dic̄
laudate eū in cordis ⁊ organo ¶ Mo-
raliter imitemur p̄dicādo gentibꝫ pniam
exemplo eoꝝ. Jō xp̄s ait dico vobis ꝙ
niſi pniam egeritꝭ oēs ꝑibitꝭ Luc. xiij.
¶ Octau⁹ grad⁹ ē ſcōꝝ cōfeſſoꝝ qui non
ſcripſerūt libros vt btūs dominic⁹ Frā
ciſcus Anthoni⁹ Paul⁹ p̄m⁹ heremita
Jō nō dicūť doctores de iſtis dicit Da
uid Laudate eū i cymbalis bn̄ ſonātibꝫ
duo cymbala ſūt vet⁹ ⁊ nouū teſtamen
tū. Inferior ē vet⁹ teſtamētū ꝓmittēs
ſolū tp̄alia terrena ⁊ nō celeſtia. Supe
rior ē nouū teſtamentū ꝓmittens cele-
ſtia et tanguntť adinuicē qn̄ exponitur
et declarať auc̄tas veteris ⁊ noui teſta
menti Jō xp̄s oīs ſcriba doctus in regno
celoꝝ ſcꝫ ſcriptura ſacra ſiliſ ē hoī p̄rifa
milias q̄ ꝓfert de theazuro ſuo noua ⁊

vetera Math. xiij. ¶ Moralř qn̄ nos
tangim⁹ cymbala p̄dicatōis debem⁹ or
dinare vitā nr̄am dicať ordinatio cui⁹li
bet diei ſcꝫ orare deuote mane ⁊ ſero q̄
libet ebdomada audire miſſam comple
tā cū ſilentio in dn̄ica quolibet menſe cō
fiteri ⁊ quolibet anno cōicare in paſca al's
dixit xp̄s. Amē amē dico vobis niſi mā
ducaueritis carnē nō habetꝭ vitā in vo-
bis ⁊c̄ Joh. vi. ¶ Non⁹ ē virginū qui
nūq̄ꝫ nec corde deſiderando. nec ore lo-
quēdo nec ope curauūt d' carnalitate ſed
cōſeruauerūt ſe i puritate virginali de iſtꝭ
dicit Laudate eū in cymbalis iubilatōis
¶ Nota hic drām inter cymbala bn̄ ſo
nātia ⁊ cymbaluꝫ iubilatōis. Cymbala
bn̄ ſonātia ſūt vet⁹ ⁊ nouū teſtamentū
vt dixi. Sꝫ cymbalū iubilatōis q̄ ē ſon⁹
ſecret⁹ ſūt caro ⁊ aīa. Qui enī vult ſer-
uare v̄ginitatē oꝫ aīam caſtigare ⁊ car-
nē. Et ſic tanguntť iſta cymbala dic̄ apl's
de ſe. Ego aūt ſic pugno nō q̄ſi aerē ver-
berans ſed caſtigo corp⁹ meū ⁊c̄ p̄ma ad
Corin. ix. Ita faciebāt v̄gīes virtute ſā
ctitate ⁊ abſtinētia ſubiugādo carnē aīe
Jō laudate eū i cymbalis ⁊c̄. ¶ Morali
ter imitemur ſi nō ſum⁹ v̄gīes q2 ſolum
pueri mō ſūt virgies q2 de adultꝭ ait da
uid. Corrupti ſūt ⁊ abhoīabiles ⁊c̄ i p̄s
Dixit inſipiēs ad mi⁹ ſeruem⁹ caſtitatē
q̄libꝫ i ſuo ſtatu vir ⁊ vxor in mr̄imonio
ꝟuātes modū ⁊c̄. Caſtitatē ꝟuāt q2 nō
faciūt luxuriā q̄ ſit pctm̄. ſꝫ q̄cunq̄ꝫ aliter
vult hr̄e delectatōes p̄ illas ptes luxu-
ria ē ⁊ dānatio honorabile cōnubiū ē ſcꝫ
ſeruādo modū i oībꝫ ⁊ thor⁹ imaculat⁹
fornicatores ⁊ adulteros iudicabit deus
ad Hebre. vlt. ¶ Deci⁹ grad⁹ eſt oīm
alioꝝ electoꝝ ⁊ innocētū penitētū con
tinētiū ⁊ abſtinentiū. de q̄bꝫ dic̄ dauid
oīs ſp̄ūs laudet dn̄m i h̄ mūdo ſūt multa
officia i celo ē ſolū vnū officiū d' q̄ Da
uid i p̄s. Quā dilecta tabernacula ⁊c̄.
dic̄ Beati q̄ habitāt i domo tua dn̄e ⁊c̄

dicerect aliqs ergo tediū debent habere
qz hic clerici qñ diu cantant attediantur
Rñſio verꝫ ē in hoc mūdo ſꝫ in padiſo nō
attediant̄ imo ſicut famelic⁹ comedit de
lectat̄ ⁊c̄ magis incōpabiliter delectant̄
ſancti ī laude diuina. ¶ Moralit̄ aſſimi
lemur eis in celo nō ſolū magni ſancti. ſꝫ
etiā minores laudāt deū. Ita dꝫ eſſe in
hoc mūdo magni ⁊ parui dñt deū lauda
re. Maiores dñt taliter nutrire pueros
et quolibet die qñ petunt panē dicāt aue
maria ⁊c̄. Itē qñ ſunt. v. vel. vi. annoꝝ
ꝙ cōfiteant̄ qz dicit ſanct⁹ Grego. ꝙ pu
er. v. annoꝝ fuit damnat⁹ qz ſicut audie
bat iurare iurabat. Nam tota illa etas
plena ē delictis ⁊c̄. vt dicit illa decretal̄
de delictis pueroꝝ. Itē ꝙ ducatis eos
ad miſſam ⁊ quolibet anno in paſcha de
bent cōicare qñ erūt. x. vel. xi. annoꝝ. qz il
la eſt etas diſcretionis dicit b. tho. in q̄rto
ſcripto diſ. ix. ar. v. q. iij. in corpe ſigna de
uotionis in eis apparuerūt licet aliq̄ cleri
ci ex ignorātia dicāt ꝙ nō dñt cōicare q̄
uſqꝫ ſūt. xx. annoꝝ. Dicat̄ quō curat⁹ de
bet ſcribere q̄ cōfitent̄ ⁊ cōicant ⁊c̄ Ido
aplus. Nolite ad iracundiā ſupple dei p
uocare filios ⁊c̄ ad Ephe. v. Sic ergo ſi
hic deū laudauerim⁹ in ſanctis ſuis ipſe
hic largiet̄ nobis grām ⁊ in futuro gliaꝫ.

¶ De oībus ſanctis Sermo ſecundus

Vidi turbam
magnā q̄m nemo dinumera
re poterat ⁊c̄. Vbū iſtud habet̄
originalit̄ Apoca. vij. ⁊ recitatū ē ſtati
in epl'a hodierna pñs ſolēnitas ē oīm ſan
ctoꝝ. Rōnē vide i pñti ſmōe ſm qꝺ in
uenit̄ i ſcā ſcriptura ſingularit̄ i libro re
uelationū. ſ. Apoc. Iohēs ſemel exñs in
oratōne ſubito fuit rapt⁹. Cui de⁹ oñdit
totā gliam padiſi. ſicut amic⁹ amico do
mū q̄m edificauit ⁊ finita reuelatōe acſi
fuiſſet interrogat⁹ q̄d vidit i padiſo Re
ſpondit vidi turbā magnā ⁊c̄ vſqꝫ agno
vtꝫ in epl'a hodierna q̄ habet̄ originalit̄
Apoc. vij. Nota ꝙ tenebāt palmas i ſi
gnū victorie. de dyabolo p hūilitatē. de
carne p caſtitatē. ⁊ de mūdo p paupta
tem. De tota iſta reuelacōne epl'e hodier
ne ego ſolū recepi p themate. Vidi tur
bam magnā q̄m dinumerare nemo pote
rat. De iſta magnitudīe ſeu q̄ntitate ſcō
rū volo mō declarare duo pūcta. Pri
mo eni declarabo eoꝝ magnitudinē ſeu
q̄ntitatē innumerabilē. Scđo magnitu
dinē ſeu q̄ntitatē virtualē ¶ Pro pmo
dicit Iohēs in themate. vidi turbā ma
gnā ⁊c̄. Sed ſtati arguo cōtra hoc Nā
xp̄s loq̄ns de pdeſtinatis dicit. Multi
ſūt vocati pauci vero electi Math. xx.
Modo ē q̄ſtio. Cū iohēs dicat eos eē
innumerabiles xp̄s vero dic̄ pauci vero
electi Mētit̄ iohēs Rñſio nō qz verba
ſūt xp̄i reuelata iohāni. nec xp̄s pt mēti
ri nec falli. Cōcordat̄ hec difficultas the
ologica qñ de ſcīs poſſum⁹ loq̄ duplici
ter ſcꝫ abſolute vl' reſpectiue ſiue compa
tiue. Prīo mō ſūt mlti ⁊ q̄ſi innumerabi
les nob̄ ⁊ ſꝫ iſtū modū loq̄t̄ Iohēs d.
vidi turbā ⁊c̄. Scđo mō ſūt pauci ⁊ ſꝫ
iſtū modū loq̄t̄ xp̄s. Dicat̄ ſilitudo de a
rena i littore maris ⁊ d' illa quā teneo in
manu. Si eni q̄rat̄. ſi teneo mlta grana
arene in manu. Rñdeo abſolute infinita
ſūt ſꝫ reſpectiue cōpando ad illa q̄ ſūt in
littore maris pauca grana ſūt i manu ita
eſt de ſcīs. Si loq̄mur de eis abſolute
ſūt inumerabiles. Idō iohēs ait. vidi tur
bā magnā. Iſtud maxīe patebit i iudicio
generali qñ ad dextrā recipiēt̄ boni erit
magna turba ⁊ q̄ſi innumerabilis ſꝫ cōp
ando eos dānatꝭ q̄ erūt ad ſiniſtrā pauci
erūt ſaluati. Vbi grā añ xp̄i aduētū tranſi
uerūt q̄ſi. v. milia ānoꝝ ⁊ illo tpe null⁹
ſaluabat̄ dēptꝭ paucꝭ de abrahā q̄ ī lym
bo reſeruabant̄ vſqꝫ ad xp̄i aduentum
qui debebat eos collocare in paradiſo
omnes autem aliȷ̄ damnabantur. Ex

quo aũt venit xp̄s ⁊ lex euãgelica ꝑ apo
ſtolos fuit ꝑ mundũ publicata. Nullus
pt ſaluus fieri niſi xp̄iani. Jō oẽs iudei a
gareni tartari ⁊ turci cauarij pigmei hꝛeti
ci ⁊ mali xp̄iani ſciſmatici inobedientes
et qui moꝛiunẗ in pctō moꝛtali oẽs iſti
dampnanẗ qꝛ null⁹ ſaluaẗ niſi q̄ tenet le-
gem xp̄i ⁊ moꝛiunẗ ſine pctō moꝛtali ⁊
iſti ſunt valde pauci. Jdeo xp̄us Multi
ſunt vocati pauci vero electi. Compati
ue vn̄ de iſta materia dicit Jſa. vnã cō-
ꝑationẽ vel ſilitudinẽ. Quō ſi pauce oli-
ue q̄ remãſerũt excuciant ex olea. Et ra-
cemi cũ fuerit finita vindemia eleuabũt
vocẽ ſuã atq₃ laudabũt cũ gloꝛificat⁹ fu
erit dn̄s Jſa. xxiiij. Jtē alia ſilitudo quia
multi ſũt lapides p̄cioſi ī mundo abſolu
te ſed reſpectiue cōꝑando ad alios lapi-
des pauci ſunt. Jta de ſanctis abſolute
multi ſũt q̄s poſſet cōputare q̄t fuerunt
p̄triarche lʒ tres fuerint p̄ncipales. ſ. abra
ham yſaac ⁊ iacob. tñ oẽs ſcĩ qui fuerũt
ante ꝓphetas dicunẗ p̄triarche. Jtē q̄t fue
rũt ꝓphete q̄t ſancti ſacerdotes. q̄t reges
q̄t penitentes ſunt in nouo teſtamēto q̄t
tenuerũt vitã aplicã q̄s poſſet cōputare
Jtē quot martires q̄ ꝓ xp̄o paſſi fuerũt
Et iam fit feſtũ innumerabiliũ martiruꝫ
q̄t doctoꝛes q̄t confeſſoꝛes deuote cele-
brãdo ⁊ ſacramēta ſine ſymonia miſtrã-
do. q̄t virgines qui cũ abſtinẽtijs ſe con
ſeruauerũt quot innocētes q̄t penitētes
q̄t cōtinētes q̄t de mr̄imonio ſibi mutuo
fidem ſeruantes q̄t deuoti clerici religioſi
heremite ptꝫ ꝙ ſcĩ abſolute multi ſũt Jō
Johēs ait vidi turbã magnã ⁊c̄ ptꝫ ter-
cia ps. Quantũ ad ſcd̄m punctum oꝫ
declarare de magnitudine ſeu q̄ntitate ſã
ctoꝝ ꝓtuali q̄ in trib⁹ cōſiſtit.

In potentia excellenti.
In ſcientia relucenti.
In clementia diligenti.

Dico ꝙ p̄ma cōcluſio ē theologie ꝙ oīs
ſanct⁹ magn⁹ vel paruus eſt omp̄s ſue
voluntatis. Nam quilibet eſt potēs face
re q̄cq̄d vult. de⁹ enĩ ſimpliciter ⁊ ſine re
ſtrictione eſt omp̄s ſed ſancti ſunt omni-
potentes ſue voluntatis ſub deo. qꝛ ī pa-
radiſo nulla ē triſticia. Jō ſi aliq̄s ſanct⁹
vellet aliq̄d ꝙ non poſſet facere vel ha-
bere triſticiã haberet ⁊ triſtareẗ. Sed qꝛ
ibi nulla eſt triſticia nec eſſe pt. Jdeo q̄c
quid vult habet ⁊ facit. Erat enĩ potēs
ſampſon dicanẗ aliqua de ſua potentia ⁊
p̄ncipaliter de diruptione templi tamen
potentia ipi⁹ nihil ē reſpectu potentie ſã-
ctoꝝ qꝛ aĩa minoꝛis ſancti ꝑadiſi ſi vellet
diruere vnũ magnũ montẽ ⁊ ꝓijcere in
mari poſſet. Jtē potens eſſet rex cũ mille
milia armoꝝ tñ potentioꝛ eſt vna aĩa bea
ta que ſi vellet poſſet regem ⁊ alios mil-
le milia hoīm armoꝝ occidere iſtã poten-
tiã hñt ſancti ex merito partim ex gratia
partim ex merito. qꝛ licet in hoc mundo
habuiſſent liberũ arbitriũ boni ⁊ mali. tñ
ſuã voluntatẽ reſtringebãt cũ diuina vo
luntate nihil faciẽdo niſi qđ de⁹ volebat
Jō mō habent ptãtẽ faciendi q̄cq̄d vo-
lunt dum enĩ hic viuerẽt habebãt ita li-
berũ arbitriũ ſicut ⁊ nos faciendi ſupbi-
as pompas ⁊ vanitates ⁊c̄ ſed reſtringe
bant ſe gubernãdo ſm̄ dei voluntateꝫ ⁊
nō ſm̄ ſuã inclinatōem. dicẽdo dn̄e nolo
facere hoc ꝙ poſſum ſed volo facere ſm̄
vr̄am voluntatẽ. Jdem de auaricia lu-
xuria ⁊ ſic de alijs. Jdeo ſũt oīpotentes
ſue volũtatis. Sicut enĩ xp̄s omp̄s no-
luit in hoc mundo conuerſando vti omni
potentia ſua ſed humiliauit ſe ad paſſio-
nem habuit tñ omnipotentiã ſup omnes
creaturas. De hoc figura Gen̄. xlviij.
Nota hyſtoꝛiã de iacob qñ debuit moꝛi
bñdixit filijs ioſeph ſcꝫ manaſſes ⁊ effra
ym Jſti duo ſignificabãt duos populos
Manaſſes. i. obliuio figurabat populuꝫ
iudeoꝝ qui fuit añq₃ ꝓplus xp̄ianus de
iſta obliuione Jere. ⁊ ꝓplus me⁹ obli⁹
eſt mei diebus innumẽis effraym. i. aug-

mentū figurabat ꝑplm xpianū qꝛ fuerūt
tot iudei qt xpiani ¶ Scdo de ſciētia ſan
ctoꝝ eſt notādū ꝛ hoc ē magna conſola
tio ruſticoꝝ bene viuentiū. Nam in illo
puncto in quo aīa ſapientis vel ruſtici ſi-
ue pueri intrat ꝑadiſum de⁹ apit ſibi v-
num librū ſolū hn̄s duas cartas ꝛ ſubi-
to hn̄t noticiā oīm artiū ſciētes naturas
et virtutes ꝛ ꝓprietates oīm reꝝ. Iſte li
ber ē xp̄s p̄ma carta ē diuinitas. ſcd̄a eſt
hūanitas plus ſcit tūc vn⁹ ruſticus btūs
q̄m ſciuerūt hic oēs apl̄i ꝛ virgo ma-
ria q̄ p̄ oībus fuit illuminata hoc tangit
Grego. Qd̄ eſt ait ꝙ nō videāt. qui vi-
dentē oīa vident. Iō in ꝑadiſo, non ſunt
magiſtri nec p̄dicatores docentes alios.
qꝛ tūc cōplet̄ ꝓphetia Iere. xxxi. Ecce di-
es veniēt dicit dn̄s nō docebunt vltra
vir ꝓximū ſuū ꝛ vir fratrē ſuū dicēs co
gnoſce dn̄m oēs eni cognoſcēt me a mi
nio vſq3 ad maximū ait dn̄s. Sed in hoc
mundo indigem⁹ magiſtris. Iō teneatꝭ
bonā vitā ꝛ ſtudeatꝭ mō in libro carita-
tis ꝛ dilectōnis qꝛ tunc ſcietis oīa ꝛc.
De tercio nota ꝙ q̄ntitas ſiue magnitu-
do ſanctoꝝ virtualis ē clemētia diligēs
qꝛ gloriā q̄m ipi hn̄t deſiderāt nos hr̄e
rogādo ꝓ nobis vt ad illā gl̄iam ꝑuenia
mus ꝑentes eni amici filij quos ibi habe-
m⁹ orant ꝓ nobis. Dicat̄ quō in cathe-
dris ſunt ſcripta noīa exn̄tiū in gr̄a ſm̄ p̄
ma eis correſpondentia. Gaudete ꝛ ex-
ultate q̄m noīa vr̄a ſcripta ſūt in celis Lu
ce. x. Cogita qn̄ amici nr̄i vident ibi noīa
ſcripta ꝛ letant̄ ꝛ rogant deū vt cōſerue
mur in gr̄a ꝛc. Sed qn̄ hō peccat morta
liter delet̄ nomē ꝛ ſcribit̄ in inferno Au-
ctoritas. Qui aūt peccauerit mihi delebo
eū de libro meo Exo. xxij. Cogitate quō
amici noſtri iā vidēt ibi nomia ſcripta ſi
poſſet ibi eſſe triſticia quō triſtarent̄ tunc
orant deū vt conuertamur de peccatis ꝛ
faciam⁹ pn̄iam ꝛc. Ecce clemētia ſan-
ctoꝝ. Auctoritas Cypria. patriā noſtrā
ꝑadiſum cōputem⁹ ꝑentes p̄triarchas ꝛ
ꝓphetas iam habere cepim⁹ ut q̄d nō ꝓ-
peramus vt q̄d non curamus ut pn̄iam
nr̄am videre ꝛ ꝑentes noſtros viſitare
poſſem⁹ magnus illic caroꝝ numer⁹ nos
expectat turba filioꝝ ꝑentū ꝛ amicoꝝ q̄
iam ſunt de ſua ſalute ſecuri adhuc de no
ſtra ſalute ſolliciti.

¶ De oībꝫ ſanctis. Sermo. iij.

Merces veſtra

copioſa eſt in celis Mat. v.
Volens nūc vobis p̄dicare
de oībꝫ ſanctis dei de quoꝝ btitudie ho-
die ꝑ totū mūdū fit ſolēnitas. Iō vt ſer
mo nr̄ dicat̄ a me ꝛ audiat̄ a vobis i lau
dem ꝛ reuerētiā p̄ncipalit̄ ꝛ oīm ſcōꝝ p̄
ſentem⁹ virgini illud iocale ꝙ ipa tm̄ di
ligit. ſ. ſalutatōem angelicā ꝛc. Hoc ver
bū eſt xp̄i in euāgelio hodierno dicētꝭ oī
bus ſcīs ꝑadiſi. Merces vr̄a. i. gl̄ia ꝛ be
atitudo q̄m hētꝭ ē in celis copioſa. Mo
do de btitudie ſcōꝝ ſm̄ motiuū thema-
tis ꝛ ſm̄ ꝙ feſtū req̄rit volo tria puncta
declarare.

¶ Primo de loco ꝛ de gl̄ia excellenti
¶ Scdo de numero ſcōꝝ tranſcendēti.
¶ Tercio de ſtatu ſcōꝝ cōuenienti.

Iſtis declaratis credo ꝙ intelligatis glo
riā ꝑadiſi. Quātū ad p̄mū de loco de
gl̄ia excellenti dicit thema in celis non in
terris qꝛ i h̄ mūdo nō habuerūt magnam
gl̄iā3 ſ3 labores tedia ꝛ miſerias ſ3 in celꝭ
hn̄t gl̄iam. Iō̄ apl̄s in ꝑſona oīm ſcōꝝ
dic. Noſtra cōuerſatio i celis ē. vn̄ ꝛ ſal
uatorē expectam⁹ dn̄m nr̄m ihm̄ xp̄m q̄
reformabit corp⁹ hūanitatꝭ nr̄e cōfigura
tū corpi claritatis ſue ad Ephe. iij. Que
ſtio ē hic theologicalis ꝛ phiſical̄. Certū
eſt hic ꝙ gl̄ia ſcōꝝ ē i celo empireo imo-
bili ꝛ inpmutabili. Cū ḡ celū empireale
nō ſit niſi vnū q̄re xp̄us dicit in themate
Merces vr̄a copioſa ē i celis plurali. ma
xie qꝛ Luc. recitās hoc verbū dicit Ecce

mercees veſtra copioſa eſt in celo Luc. vi
Rn̄deo ꝙ de celo empirreo poſſum⁹ loq̄
dupliciter ſcȝ cōiter vel diſtincte. Com-
muniť aūt loq̄ndo tota porcio q̄ ē ſupra
ꝑmū mobile vel celū criſtallinū vel aq̄
que ſuꝑ celos ſūt dr̄ celū empireale ⁊ ſic
nō eſt niſi vnū celum empireale. Et iſto
modo loquiť Lucas in ꝑdicta auctate.
Si aūt volum⁹ loq̄ de celo empireali di
ſtincte ſm ꝙ ē diſtinctū ⁊ ordinatū i no-
uē ordinib⁹ angeloꝝ quoꝝ q̄libet ē ma-
ioꝛ tota terra iſto mō ſunt multi celi.
¶ Primū introitū ē ſcōꝝ angeloꝝ q̄ ſim-
pliciter dicunť angeli q̄ deſcendūt ad cu-
ſtodiendū nos adiuuādū. In iſto ordīe
habitāt ꝑſone penitētes q̄ in hoc mūdo
affligūt carnē ſuā aliquo modo Ibi enī
fit magnū feſtum de eis. Dico vobis ꝙ
gaudiū ē in celo corā angelis dei nō dicit
corā archangelis ſuꝑ vno peccatore peni
tentiā agente Luc. xv. ¶ Scōȝ maius ē
archāgeloꝝ q̄ ſūt ſb̄e ſpūales. in iſto ſcri
bunť ꝑſone que cū afflictione pn̄ali ha-
bent ſimul deuotionē ſpūalē nō ſolū af
fligunt ⁊ tormentāt carnē ꝑ afflictioneȝ
ſed cōfortāt ſpm̄ ꝑ deuotionē orando le
gendo cōtemplando ⁊ miſſas ⁊ ſermo-
nes audiendo. Ideo dauid ait Mihi āt
adherere deo ꝑ deuotōem ſpūalē bonuȝ
eſt ponere in deū ſpem meam ꝑs. lxxij.
¶ Terciū ⁊ excellentius ē ꝑncipatuū i hoc
habitāt aīe ſcāꝝ ꝑſonaꝝ q̄ vltra afflictō
nē pn̄alem ⁊ deuotōem ſpūalē dederūt
ſe ad miſerationē fraternalē nō miſerabi
liť ſed copioſe ⁊ habundāť qui magl de-
lectanť in elemoſinas dando q̄m auar⁹
in cōgregando. Beati miſericordes q̄m
ipi miſericordiā cōſequūť Math. v.
¶ Quartū mai⁹ eſt poteſtatuū in hoc ſtāt
patientes q̄ vltra afflictionē deuotioneȝ
et miſerationem habuerūt patiam virtu
alem qꝛ ex nulla tribulatione ſeu aduer-
ſitate recipiunt amaritudinē cordis con-
tra deū ſed dulciter ſe cōformant diuine
voluntati nō murmurāt ſed deū laudant
Ideo ait apl̄s patia vobis nec̄ia ē vt vo
luntatē dei facientes reportetis repmiſ
ſioneȝ ad Hebre. x. ¶ Quintū ē virtutū
in iſto ſtant ꝑſone que vltra ꝑdicta hn̄t
concordantiā ꝓximalē ex nulla iniuria re
cipiunt deſideriū vindicte nec auferunt
verbū bonū q̄ ſui ex vindicta neminem
odiunt. Iō dicit ſcriptura. Cū oib⁹ hoī-
bus pacē hn̄tes non vos defendentes ca
riſſimi. i. vindicātes ſed date locū ire ad
Ro. xij. ¶ Sextū ē dn̄ationū maius et
nobilius ibi collocāť qui hn̄t ꝑſidentiaȝ
humanalē ſcȝ impatores. reges. duces
comites ⁊c̄ ⁊ ꝑlaꝝ rectores qui hn̄t do
miniū iuſtū ⁊ bono titulo ⁊ ſeruāt iuſti
ciā nō faciūt rapinā nec alicui faciūt iniu
riā ſunt cōtenti de ſuis redditib⁹ miſtrāt
iuſticiā tam ꝑuis q̄ȝ magnis ſm ordineȝ
iuris ⁊ cōſuetudinē. Idē de ꝑlatis q̄ in-
trant ꝑ portā ⁊ qn̄ ſūt intus gubernāt ſe
de redditib⁹ faciūt tres ꝑtes. vnā dant
eccleſijs ⁊ hoſpitalib⁹ aliā paupib⁹ terciā
retinent ſibi magis curāt de aīab⁹ q̄ȝ de
redditib⁹ tales qn̄ moriūť cū magno ho
nore in iſto ſexto ordine collocāť qn̄ trā
ſeunt ꝑ ordines angeloꝝ archangeloꝝ
etc̄ in quolibet ordine fit eis magnū fe-
ſtū Dicūt angeli faciamus magnū feſtū
qꝛ tot anni ſūt ꝙ nullus huc venit de iſtl
Iō dicit ſcriptura. Si delectamini in ſe-
dib⁹ ⁊ ſceptris. O reges populi diligite
ſapiam vt in ꝑpetuū regnetis Sap. vi.
¶ Septimū ē thronoꝝ q̄ quieſcūt in cō
templatione glīe. In hoc vadūt illi q̄ in
hoc mūdo tenuerūt pauptatē aplicalem
dimittentes ꝓ xp̄o oīa habita ⁊ haben-
da ⁊ etiā deſideriū habendi vt habeant
cor liberū ſed tn̄ diuites ſunt virtutibus
etc̄ talib⁹ dicit xp̄s. Amen amen dico vo
bis ꝙ vos qui reliquiſtis oīa ⁊ ſecuti eſtl
me in regeneratione cū ſederit fili⁹ hoīs i
ſede maieſtatis ſue ſedebitis ⁊c̄ Mat.
xix. ⁊ Luc. xxij. dicit ſedebitl ſuꝑ thronos

¶ Octauũ eſt cherubinoꝝ .i. plenitudo ſapie. In iſto ſtabunt illi q̄ dant ſe ad ſaentiã diuinalē ſtudendo ⁊ contēplando habent tantã claritatē intellectꝰ ꝙ alios etiã illuminant de iſtis dr̄ ſcꝑtura q̄ docti fuerint fulgebūt q̄ſi ſplendoꝛ firmamēti ⁊ qui ad iuſticiã erudiūt plurimos q̄ſi ſtelle ĩ ꝑpetuas eternitates. Daniel .xij.

¶ Nonũ eſt ſeraphinoꝝ q̄ ſunt maioꝛes ⁊ excellenciores omnibus alijs. In iſto ſunt ꝑſonē de caritate ſupnali qꝛ maioꝛ hoꝝ eſt caritas .j. ad Choꝛ. xiij. quia ſicut lucerna ſtatim ad ignē liqueſcit ſic tales ſunt ita ardētes in dei amoꝛe qꝛ ſtati q̄n cogitant de eo liq̄fiunt in lachꝛimis ſuſtinent oēs laboꝛes ꝓ deo tales q̄n moriūtur collocanͭ in iſto oꝛdine cũ magna ſolemnitate ſicut ſponſa ducitͬ cũ honoꝛe ⁊ collocatͬ a xp̄o. Ideo dr̄ apl's. Sup oia caritatē habete ꝙ eſt vinculũ ꝑfectionis. Ad col' .iij. Ex iſta declaracione patet ꝙ licet celũ empiriale nō ſit niſi vnũ loquendo cōiter ſ tñ diſtinctũ in nouē oꝛdinibꝫ ſunt plures celi ⁊ ſcōm hoc dr̄ xp̄s omnibus ſcīs. Merces veſtra copioſa eſt in celis qꝛ non oēs ſcī ſunt in vno oꝛdine ſ alij qui cũ angelis aliqui cũ archangelis ⁊c̄. Sic ergo patet de eoꝝ gloꝛia excellenti qꝛ in celis. Quantũ ad ſcōm videndũ ē de numero ſcōꝝ tranſcendēti an ſint multi qꝛ de multitudine ſcōꝝ dr̄ thema. Copioſa eſt intm̄ ꝙ beatꝰ Johānes euāgeliſta cui deus oſ̄dit gloꝛiã vt amicꝰ oſ̄dit amico domũ ſuã ⁊ vidit multitudinē beatoꝝ de q̄ dicit ĩ epiſtola hodierna vidi turbam magnã q̄m dinumerare nemo poterat ⁊c̄. Apoc̄. vij. Sed eſt hic nūc q̄ſtio bona ⁊ intricata diceret aliq̄s. Mirũ eſt ꝙ Johannes dicat eſſe turbã magnã ⁊ quaſi innumerabilē. Et nunq̄d dr̄ xp̄us Multi ſūt vocati pauci vero electi. mathei .xx. Hec difficultas theologica cōcoꝛdatur ſic qꝛ de ſcīs poſſumꝰ loqui dupl'r. ſcꝫ abſolute vel reſpectiue. Primo ſancti ſunt multi quaſi innumerabiles a nobis ⁊ ſcōm iſtũ modũ loquitͬ Johānes q̄n dr̄ vidi turbã magnã ⁊c̄. Scd̄o loquendo ſunt pauci electi ⁊ ſcōm iſtũ modũ loq̄tur xp̄s. Multi ſunt vocati ⁊c̄. Nota ſimilitudinē de pugillo arene abſolute loquendo in q̄ ſunt q̄ſi infinita grana Sed cōparatiue loquendo reſpectu montanee arene pauca grana ſūt ita etiã natura humana eſt quedã mōtanea arene. Multiplicabo ſemē tuũ velud arenã q̄ in littore maris. Gen̄. xxij. hoc fuit dictũ abꝛahe ſ multo magꝭ potuit dici ade de iſta montanea arene ſcꝫ hũane nature recepit deꝰ Juſtoꝝ aīe in manu dei ſunt. Sapie. iij. De iſta materia vide ĩ illo ſermone oīm ſanctoꝝ. vidi turbã magnã ⁊c̄. Quantũ ad terciũ de ſtatu ſcōꝝ cōuenienti ex quo vidimꝰ de gloꝛia ſcōꝝ excellenti ⁊ de numero ſcōꝝ tranſcendēti. Nunc videndũ eſt de ſtatu ſcōꝝ cōueniēti de q̄ dr̄. Merces veſtra Salariũ eſt ꝙ ſcꝫ habuerūt ex bonis operibꝫ q̄ hic fecerunt Gloꝛiã iſtã ſcōꝝ poſſum vobis declarare tripliatͬ ſcꝫ

Primo ꝑ potenciã excellentē
Scd̄o ꝑ ſaentiã reſplendentē
Tercio ꝑ beniuolenciã diligentē

De iſta materia vide in ſermone ibi vidi turbã magnã ⁊c̄.

¶ In die animaꝝ. Sermo ꝑmus

Est cogitacio pro defunctꝭ exoꝛare. ſcd̄o libꝛo machabeoꝝ. xij. ca. Tota ſolemnitas ⁊ officiũ ꝑſentꝭ diei eſt ꝓ defunctis exoꝛare oīm fideliũ defunctoꝝ ſicut ſcā mater eccleſia heri fecit feſtũ de ſanctꝭ animabꝫ que iã ſunt in paradiſo q̄ ibidē ſunt cũ certitudine. Sed hodie fit de animabꝫ q̄ ſunt in purgatoꝛio ſperantes ad paradiſum ꝑuenire ꝓpter hoc etiã oꝛat eccīa vt cito ad gloꝛiã introducanͭ Ideo volens me oꝛdinacioni eccleſie conformare. Volo nunc vobꝭ ꝑdicare de animabus purgatoꝛij. Sꝫ ꝑus ſalutetͬ virgo maria ⁊c̄. ¶ Pro fundamēto ſciendum

ꝙ deus qn̄ creauit mundū magnā diffe-
renciā fecit inter creacionē creaturarum
corporaliū vitā habenciū ⁊ hominē qꝛ de
creaturis corporalibꝰ vitā habentibꝰ aliq̄
habent ſolū animā vegetatiuā vt plante
q̄ poſſunt augmētari. Alique autē habēt
animā vegetatiuā ⁊ ſenſitiuā vt animalia
irrōnabilia. Sed hō habet animā vegeta
tiuam ⁊ ſenſitiuā ⁊ intellectiuā. Et eſt ta
lis differencia inť creaturas corporales
⁊ hominē quia in creaturī vitā habentibꝰ
aīa vegetatiua ⁊ ſenſitiua educiť de poten
cia materie. Et qn̄ creatura moritur aīa
vegetatiua ⁊ ſenſitiua moriť ⁊ deſinūt eē
nō ſic de aīa intellectiua hoīs quia nō edu
citur de potencia materie nec habet fun-
damentū nec aliqđ ſuſtentamētū actiue
īmo ipſa ſuſtinet corpꝰ ⁊ totū eſſe corpo
ris eſt ab aīa ⁊ ipſa a ſolo deo creať in vte
ro matris. Ideo mortuo hoīe aīa rema-
net in ſuo eſſe quia nihil habet a corpore
Jđo đt deus oēs aīe mee ſunt vt anima
patrī. Ita ⁊ aīa filij mea eſt. Ezechielis
xviij. Anima q̄ peccauerit ipſa morietur
ibidē qn̄ homo peccat mortaliť moritur
aīa quia perdit diuinā grām ꝫ nō perdit
eſſe eſſenciale. Jđo mortuo corpore aīa
intellectiua remanet in ſuo eſſenciali eſſe
⁊ perpetuali. Jđo dixit deus a pncipio fa
ciamꝰ hominē ad ymaginē ⁊ ſimilitudinē
noſtrā ⁊ pſit piſcibꝰ ⁊ volatilibꝰ celi ⁊ be-
ſtijs terre vniuerſeq̄ʒ creature. Gen̄. pmo
Nota ad ymaginē ⁊ ſimilitudinē nrām
quia ſicut deꝰ vnus eſt ī toto mūdo ⁊ in
q̄libet eius pte ⁊ regit ⁊ gubernat mūdū
tn̄ nihil recipit ꝫ dat ſibi eſſe. Et ſi mun
dus corrūpereť ex hoc nō corrūpereť deꝰ
quia nihil habet ab eo. Ita de aīa intel-
lectiua vna in toto corpore ⁊ in qualibet
eius pte ⁊c̄. Jđo corrupto corpore non
corrūpitur aīa. In iſta excellencia homo
pſidet piſcibus maris vſq̄ʒ creature quia
in illis anima totū eſſe habet a corpore ⁊
ipſis corruptī corrūpiť aīa. Nota h̄ erro
rem ſaduceoꝝ qui reciťať a tribꝰ euāge
liſtis. Mathei. xxij. ⁊ Luce. xx. qui crede-
bant ꝙ ſicut in alijs creaturī corrumpiť
ſimul corpꝰ ⁊ aīa ꝙ etiā in homine quibꝰ
dixit xp̄s Erratī neſciētes ſcp̄turas neq̄ʒ
virtutē dei. De mortuis autē nnnq̄d le
giſtis in libro moyſi qn̄do dixit illi deus.
Ego ſum deꝰ abrahā ⁊ deus yſaac ⁊ deꝰ
iacob. Non eſt deꝰ mortuoꝝ ꝫ viuenciū
vos ergo multū erratī. Nota erratī neſci
entes ſcp̄turas q̄ dicunt oppoſitū. Neq̄ʒ
virtutē dei q̄ creat animā de nichilo vos
ergo multū erratī quia error q̄ maxime
multū nocet hoī ē nō credere aīe ppetui-
tatem ꝙ ex hoc ſtatim perdit ſpem glorie
q̄m nō deſiderat ⁊ pdit timorē penaꝝ in-
ferni quas nō vitat hijs amotis oīa pecca
ta veniunt ſibi in pmpto qꝛ nō timet di-
uinū iudiciū, pter hoc dyabolus ſubtilis
ſingulariť temptat gentes. De iſto erro-
re q̄ admiſſo gentes faciliť peccant tali-
bus accidit vt aſino q̄ oculis clauſis cir-
cuit tumbā. Sic dyabolꝰ clauſis genciū
oculis aīe ſcʒ ſpei ⁊ timoris circuīt bona
tēporalia ⁊ in fine īueniunt ſe deceptos.
Ideo dicit xp̄us. multū erratis. Contra
hunc errorem ſancta mater eccleſia fecit
heri ſolemnitatē de ſanctis animabꝰ que
viuunt in paradiſo ⁊ hodie de illis que vi
uunt in purgatorio. Ideo dicit thema.
Eſt cogitacio ſcʒ eccleſie vniuerſalis p
defunctis ſcʒ qui ſunt in purgatorio exo-
rare. patet thema. Nota pro defunctī nō
dicit p omnibus vniuerſaliter ſed pro de
functis particulariter ſeu indiffinite. Nā
defuncti ſunt in triplici gradu ſeu differē
cia ſcđm Auguſtinū in libro de cura pro
mortuis agenda

¶ Quidā ſunt ita boni ⁊ perfecti qđ
noſtris orōnibus non indigent

¶ Quidā ſunt ita mali ⁊ peruerſi ꝙ
oraciones ⁊ ſuffragia noſtra nichil eis
proficiunt

¶ Quidaʒ ſunt mediocres q̄ de nrīs
oracionibꝰ ⁊ ſuffragijs magnū pfectum
ſenciunt. ¶ Et de iſtis

tercijs dr̄ thema. Et cogitacio ⁊c̄. Quan
tū ad p̄miū ſicut ſunt illi q̄ iam ſunt beati
in p̄adiſo q̄ nō indigent noſtro ſuffragio
imo nos indigem⁹ eoꝝ. Rō quia ī inſtan
ti in q̄ aīa innocentꝭ vel cōdigne penitētꝭ
intrat paradiſū ſtatī recipit ſalariū ſimul
totū de omnibꝫ bonis q̄ fecit ſiue corde
cogitādo ſeu ore loq̄ndo vel opere facien
do ſcꝫ dare aquā frigidā ſi nō poteſt dare
aliud ꝓ illo habebit ſalariū in paradiſo.
Auctas. q̄cunqꝫ dedit potū vni ex mini
mis iſtis calicē aque frigide tm̄ in nomīe
diſcipuli Amē. dico vob̄ nō perdet mer
cedē ſuā Math. x. Quāto ergo magꝭ ex
magnis operibꝫ nā ſeruat deus modū ali
quoꝝ dn̄oꝝ q̄ ſeruitoribus ſuis ſoluunt
modicuꝫ ſꝫ ſimul intm̄ ꝙ gradus glorie
eſſencialis nunqꝫ poſt augmentat̄. Ideo
ait Job. Conſtituiſti t̄minos ei⁹ ſcꝫ glo
rie eſſencialꝭ qui p̄teriri nō poterūt dicunt
ph̄i ⁊ ſignant̄ medici ꝙ augmētū eēncia
le hoīs cōiter t̄minat̄ in tercio ſeptenario
q̄uis etiā vlteri⁹ delectacionibus valeat
pinguedine dilatari. Ita eciaꝫ de aīa q̄n
intrat p̄adiſum ſtatī attingit vltimū gra
dū ſue glorie eſſencialis vltra quē nō eſt
aſcenſus dilatat̄ tn̄ qꝛ gaudet de bonis
operibꝫ q̄ faciūt ꝓpter dei ⁊ ꝓꝑ̄ vtilitatē
noſtrā ⁊ hoc vocat̄ gloria accidētalꝭ. Sꝫ
gloria eſſencialꝭ q̄ ē viſio ⁊ dilectio ⁊ frui
tio nō augmentat̄. Ecce q̄re dr̄. Conſti
tuiſti t̄minos eius ſcꝫ hoīs ſcꝫ augmenti
corporalis ⁊ glorie eſſencialꝭ qui p̄teriri
nō poterūt Jdo nō oram⁹ ꝓ iſtis vt eoꝝ
gloria augmentet̄. Sꝫ oram⁹ eos vt ipi
orent ꝓ nobis dicendo. Orate ꝓ nobis
oēs ſci dei vt digni efficiamur ꝓmiſſio
nibus xp̄i. Quantū ad ſcd̄m nota quidā
ſunt ita mali ⁊ p̄uerſi. Sic ꝙ nr̄e orōnes
nō poſſunt eis valere. Sicut ſūt pctōres
q̄ ſciunt ſe ſtare ⁊ viuere in pctīs ⁊ mala
vita ⁊ nō conuertunt̄ deus ordinauit viā
humilitatꝭ ad paradiſū ⁊ ipſi volunt ire
per viā ſuperbie ⁊ ſic de alijs nec confitē
tur niſi ꝓpter verecundiā mundi ⁊ tunc

ficte. Tales q̄n moriuntur ſtatim deſcen
dunt ad īfernū ducūt in bonis dies ſuos
Et in puncto ad īferna deſcendūt. Job
xxi. Nota in puncto ſcꝫ onere peccatoꝝ
vt ſi mola caderet de aere ſubito in mari
hoc declarauit Johānes q̄ vidit angeluꝫ
cū magno lapide molari Ad quē Johā
nes quid eſt hoc. Rn̄dit angelus hoc im
petu mittet̄ babylon. i. confuſio ſicut ſūt
illi qui nullum ordinē ſeruant in vita ſua
mittent̄ in ꝓfundū inferni. Apocalꝭ. xviij
Iſtis autē non ꝓficiunt orōnes nec ſuf
fragia Racio quia ſicut mēbro preciſo ⁊
mortuo vitalia cibaria non ꝓficiunt ſibi
nec medicine. Sic nec dāpnatis in infer
no quibꝫ tanqꝫ mēbris mortuis ⁊ a cor
pore p̄ciſis eccleſie totaliter vitalia ciba
ria eccleſie ſcꝫ corp⁹ ⁊ ſanguinis ihū xp̄i
⁊ orōnes ⁊ bona opera nihil eis ꝓficiunt
intantū ꝙ ſi oēs miſſe dicerent̄ pro vna
anima dāpnata nō ꝓficerent ſibi in quo
cunqꝫ nec etiā medicine eccīe nec ſacmē
ta eis poſſunt ꝓficere nec cōfortacio ſan
ctarū doctrinaꝝ. Auctoritas. Mortuo
hoīe impio nulla vltra erit ſpes. ꝓuerb.
xi. Nota mortuo impio nō dicit homine
peccatore quia peior eſt hō impius qꝛ im
pius eſt peccator īpenitens. Ecce qualeꝫ
impietatē facit ac ſi haberet filiā pulchrā
⁊ gratā q̄ caderet in puteo ⁊ nollet eam
inde extrahere vel in igne ſeu ī luto vel aq̄
Sic quilibet pctōr habet vnā filiā legit
timam pulchrā ⁊ gratā ſcꝫ animā ⁊ vi
des ꝙ cadit in luto ſupbie ⁊ tu poſſes eā
retinere p̄ humilitatē ⁊ nō curas. Itē in
igne auaricie dimittis cadere dicēs. pro
certo ego congregabo pecunias ⁊ tu poſ
ſes eā extrahere per reſtitucionē ⁊ nō cu
ras. Itē cadit in flumine per decurſū luxu
rie ⁊ poſſes retinere per caſtitatē ⁊ p̄ ab
ſtinenciā quia venter ⁊ ille partes vicine
ſunt ⁊c̄. talis dicit̄ impius quia nō curat
de ſua filia imo verius de filia xp̄i Jdo dr̄
mortuo homine īpio nulla vltra erit ſp̄es
nec alleuiandi nec deponēdi penarū infer

ni nec exeundi. Ex hoc extirpatur error
aliquoꝝ dicencium ꝙ licet ſuffragia non
poſſent eos extrahere de inferno tñ dant
eis aliquã alleuiacionẽ ⁊ conſolacionem
hoc eſt error ⁊ dant exemplũ de famulo
q̃ portat onus cui datur ad comedendũ
⁊ bibendũ Licet nõ deponat onus penaꝝ
qui licet nõ poſſint onus deponere tñ ſen
ciunt refrigeriũ ⁊c̃. Error eſt immo aug
mentatur eis pena qñ homo orat ꝓ aliq
qui eſt dãpnat⁹ q̃uis hoc neſciat᷑ non ſo
lum tñ nõ valet ſibi ad exeundũ ſ; etiam
ſibi penã auget. Declaret᷑ per ſimilitudi-
nem de milite captiuo ĩ barbaria cui mit
titur p̃ciũ ſ; perdit᷑ in mari q̃ qñ ſcit p̃ciũ
perditũ nõ ſolũ nõ exit de captiuitate nec
refrigerat᷑ ĩmo cruciat᷑ qñ ſcit ꝙ p̃ciũ eſt
ꝑditũ Sic etiã p̃ciũ de aĩabꝫ ⁊ ſuffragiũ
miſſe orõnes ⁊c̃. que qñdo vident ꝙ nõ
pñt eis ꝓficere cruciant᷑ ⁊ maledicũt ſe
⁊ diẽ natiuitatꝪ. Idõ ꝓ iſtis nõ oramus
q; licet indigeant ſuffragijs tñ nõ poſſũt
eis ꝓficere nec valere. Auguſtin⁹ dĩ Si
ſcirẽ animã pr̃is mei in iferno conſciam
haberẽ orare ꝓ illo. Ideo orat eccleſia
dicẽs. quia in inferno nulla eſt redẽpcio
miſerere mei de⁹ ⁊ ſalua me ¶ Quantũ
ad terciũ quidã ſunt mediocres q̃ de no
ſtris ſuffragijs ⁊ orõnibꝫ habent magnũ
placitum ſicut ſunt aĩe peccatoꝝ qui licet
fecerũt multa peccata tñ ꝓ tp̃e cõuertũ-
tur ad deũ ⁊ confitent᷑ ſ; non cũ tanta cõ
tricione vt maria magdalena cui deus re
miſit peccata quantũ ad culpã ⁊ penam
tales qñ decedunt vadunt ad purgato-
riũ quia licet culpe remittunt᷑ in cõfeſſio
ne tñ adhuc remanẽt ſiue reſtant pene ad
ſoluendũ vel hic vel in purgatorio in quo
eſt ignis clarus. Secus de illo de iferno
qui eſt obſcur⁹ Ille autẽ ignis eſt inſtru
mentũ diuine iuſticie q; alias flãma cor
poralis nõ poſſit agere in animã corpora
lem ſpũalem. Sicut verba corporalia ſa
cerdotis nõ poſſent tranſſubſtãciare niſi
inquantũ ſunt inſtrumẽtũ dei. Ita de il-
lo igne in quo aliqui ſtant ſolũ per mo-
mentũ ſubito tranſeunt vt ſagitta aliqui
ſtant per horã aliqui per diẽ ⁊c̃. vſq; ad
diẽ iudicij ſcḋm qḋ deo placet. Et quantũ
cunq; ibi paꝝ ſtent videtur eis ſtetiſſe ꝑ
centũ annos. Ita pena eſt dura ⁊ aſpera
quibꝫ purificatꝪ per bonũ angelũ inde ex-
trahunt᷑ ⁊ ad paradiſũ deducunt᷑. Sicut
eñi bonus argentari⁹ qui vult facere pul
chrum opus auri vel argenti nõ ponit au
rum vel argentũ in opere quouſq; in fur-
nello eſt purificat⁹ Ita xp̃s optimus ar-
gentari⁹ purificauit aĩas que dicunt᷑ aurũ
ex caritatiua conſciencia ⁊ argentũ ex cla-
ra credencia in furnello purgatorij. Au-
ctoritas. In igne ꝓbatur .i. purgat᷑ aurũ
⁊ argentũ homines vero receptibiles in
camino humiliacõnis. Ecc̃i.ꝓmo. Sed
ecce hic cõſolacio quia tẽpus eis a deo
taxatũ per ſuffragia oracionũ elemoſina
rũ miſſaꝝ ieiunioꝝ ⁊ huiuſmodi poteſt
minui quia iã in tali cõdicione deus taxa
uit eis tẽpus dicẽs. tu ſtabis hic ꝑ horã
vel diẽ vel annũ tamen tã bonũ adiuto-
rium poſſes habere ⁊c̃. ⁊ ꝓ iſtis oramus
Eſt cogitacio ſcꝫ eccleſie vniuerſalis ꝓ
defunctis exorare. Racio quia ſicut rex
ſi teneret militẽ incarceratũ ſub terra ali
quo crimine in pane ⁊ aqua nec aliquis
poteſt loqui cũ eo talis nõ poteſt ſe iuua
re ſ; oportet eũ ibi complere tẽpus a re-
ge taxatũ niſi amici ſui ⁊ ſeruitores regis
iuuent eũ qui congregati vadunt ad re-
gem dicendo dñe talis amic⁹ noſter eſt
captus ⁊ bene meret᷑ ipſe. Sed ecce do-
mine nos ſum⁹ ſeruitores veſtri ⁊c̃. p̃ſen
tam⁹ vobis iſtã cupam auri vel mille flo
renos. Deinde vadunt ad reginã rogan
tes eã vt intercedat ꝓ illo apud regem
cui p̃ſentant centũ ꝑlas de p̃cioſis. De-
inde ad conſiliarios ⁊ ſecretarios regis ⁊
vſq; ad ſtabularios dant dona quãdo re
gina ⁊ omnes rogant ꝓ illo. Et rex ſcit
de muneribꝫ factis dicit. Modo ipſe de-
bebat ſtare ꝑ quinq; vel ſex annos nolo ꝙ

ſtet niſi ꝑ menſē ⁊ ꝙ detur ſibi ad come
dendū ⁊c̄. vel exeat ſtatim. Ita fit hodie
de amicis noſtris de quibus cogitamꝰ ꝙ
ſint in purgatorio in illa dura capcione
ꝓpter hoc hodie cōgregati vadimus ad re
gem xp̄m in domo ſua ſcꝫ eccleſia ſuppli-
cando cōmuniter ⁊ generalit̄ ꝓ omnibꝫ
licet enī ſimꝰ peccatores tamē ſerui ſui ſu
mus ⁊ p̄ſentamꝰ ſibi cupā auri ſcꝫ hoſtiā
conſecratā in qua eſt xp̄s verus deus ⁊
verus hō vt fuit in vtero virginis marie
que plus placet ſibi q̄m ſi regi p̄ſentaret̄
mille milia florenoꝝ ſi clericus ſit bonus
quia aliter dicit gregorius. Cum is qui
diſplicet ad intercedendū mittitur irati
animꝰ ad deteriora ꝓuocat̄. Deinde ad
reginā virginē mariā p̄ſentando ſibi aue
maria genibꝫ flexis dicendo. Aue maria
⁊ virgo maria orate ꝓ patre meo vel ma
tre mea ⁊c̄. plus placꝫ ſibi q̄m margarite
vnq̄ꝫ placuerūt regine. Deinde ad con-
ſiliarios .ſ. patriarchas p̄ſentādo eis flo
renos ſcꝫ pater nr̄ ⁊c̄. vſq̄ꝫ ſtabularios.
ſcꝫ per pauperes q̄ vadunt ꝑ terrā ⁊ fac-
to opere debet deo offerri. Et tunc rex
xp̄s pius ⁊ benignꝰ qui nō mutat intēcio-
nem offerentꝫ alleuiat penā vel extrahit
de purgatorio. O ſi poſſit videri ꝓceſ-
ſio que hodie exit de purgatorio ſanctaꝝ
animaꝝ. Sancta ergo ⁊ ſalubris ē cogi-
tacio ꝓ defunctis exorare vt a peccatis
ſaluant̄. ſcd̄o machabeoꝝ .xij. Nota ſcā
quia placet deo ⁊ ſalubꝛꝫ quia liberat ani
mas a penis purgatorij ⁊ ꝓficit amicis
offerentibus.

¶ De omnibꝫ animabꝰ ¶ Sermo .ij.

OMnes qui ī mo
numentis ſunt audient vocem
filij dei. Verbū iſtud habet̄ originaliter
Johānis .v. ⁊ recitatiue in euuāgelio ho
dierno. Sicut heri fecimꝰ memoriā ⁊ ſo
lemnitatē omniū ſanctoꝝ q̄ ſunt iam in
paradiſo in gloria celeſti. Ita hodie fit of
ficiū de omnibꝫ animabꝫ que ſunt in pur-
gatorio ⁊ conuenit multū bene quia nos
non ſumus ſufficiētes extrahere animas
de purgatorio iungimꝰ nobis oēs ſāctos
Ideo modo volo p̄dicare de ſtatu ⁊ con
dicionibus animaꝝ. Materia eſt de qua
nullus quaſi p̄dicat ⁊ eſt tamen materia
vtilis ⁊ neceſſaria. Salutet̄ prius virgo
maria ⁊c̄. ¶ Notandū eſt igit̄ ꝙ articulꝰ ē
fidei xp̄iane ⁊ veritas clara ꝙ in fine mū
di omnes gentes ſcꝫ boni ⁊ mali magni
⁊ parui fideles ⁊ infideles habemꝰ reſur
gere in iudicio ⁊ in aduētu xp̄i ad iudiciū
⁊ hoc d̄r ſc̄tus thomas q̄rto ſc̄ꝓ. diſtin.
xliij. q. p̄ma artic̄. p̄mo .q. ij. ⁊ racio eſt qꝛ
aīa ſeꝑata a corpore eſt q̄ſi inꝑfecta id̄o
vt vltimā ꝑfectionē habeat iteꝝ aīa cor
pori ꝯiunget̄ vt d̄r ibidē doctor ⁊ hoc fiet
in reſurrectione. Eſt tn̄ etiā alia. Racio
ad hoc quia certū eſt ꝙ bona vel mala q̄
fecimꝰ nō ſolum fecimꝰ cū aīa ſꝫ ſimul cū
aīa ⁊ cū corpore. Primo enī fiunt ab aīa
cogitando deliberādo deſiderādo ⁊ ordi-
nando ſꝫ in execucione corpꝰ aſſociat̄ aīe.
⁊ ex iſta rōne deꝰ p̄mo dat animabꝫ glo-
riam vel penā q̄m corporibꝫ. Aīe enim
ſcōꝝ iā ſunt in gloria ⁊ corpora eoꝝ ad-
huc ſunt ī terra. Et ergo vult deꝰ ꝙ aīa q̄
p̄us habuit meritū etiam habeat gloriā.
Sed qꝛ finalit̄ in execucōne corporꝫ ope
ratū eſt partē ſuā vult deꝰ vt corpora re
ſurgāt ⁊ ſimul cū animabꝫ habeāt gloriā
Idē de malis operibꝫ p̄us aīa ordinādo
cogitando ⁊c̄. habuit ſuū peccatū ſic deſi
derando ⁊ ordinādo. Sed in execucōne
corpus operat̄. Corpus enī cū aīa facit
homicidiū ex vindicta vel furat̄ vel luxu-
riatur. Id̄o deus p̄mo dat penā anima-
bus vbi ſunt modo aīe iude ⁊ machome
ti in inferno quia p̄us demeruerunt ergo
p̄us puniunt̄ anime q̄m corpora. Et qꝛ
corpora in execucione cooperata ſunt id̄o
vult deus vt ſuſcitent̄ in iudicio vt ſimul
cū animabꝫ habeāt dāpnacionē. Iſta eſt
racio q̄re boni ⁊ mali reſurgēt vt corpora
ſimul cū animabꝫ recipiāt gloriā vel pe-

nam. de hoc eſt auctoritas Athanaſij qui
dr̃ in ſimbolo ad cuiꝰ aduentũ omnes ho
mines reſurgere habent cũ corporibꝰ ſuis
⁊ reddituri ſunt de factꝭ proprijs rõnē. Et
qui bona egerunt ibunt in vitam eternã.
Qui vero mala in ignē eternum. Iſta re-
ſurrectio nõ fiet per poſſe nature vel alicu
ius creature. vt dr̃ ſcũs thomas i.iiij. diſ.
xliij.q.pᷓma arti.pᷓmo.q.iij. vbi dr̃ ꝙ ſim-
pliciter loquēdo reſurrectio eſt miraculo
ſa non naturalis niſi ſm̃ quid vt ibidem
ad longũ dclarat qꝛ licꝫ creature poſſint
occidere viuos nõ tamē poſſũt ſuſcitare
mortuos. Solus enĩ creator q̇ de nihilo
cuncta creauit ſolo ꝟbo cũcta creauit nõ
vt magiſter de arte laborando ⁊c̃. Sed
verbo dicendo fiat celũ fiant luminaria ⁊
ſtatim ipſe dixit ⁊ facta ſunt vt ait dauid
tanta eſt ꝟtus eius verbi qꝛ qui de nichi-
lo fecit creaturas ſuſcitabit ſui verbi im-
perio. Quid eſt plus, creare de nihilo, vel
reſtituere illud qḋ iã fuit: certũ ē ꝙ plus
eſt creare qḋ eſt de nihilo aliquid facere
q̃m illud qḋ eſt facere aliq̇d ex pᷓſuppoſi-
to quia argentarius de pulueribꝯ argenti
facit ciphũ vt erat pᷓus qui tamē de nihi
lo nõ poſſet facere ciphũ argenteũ. Non
eſt ergo mirꝝ ſi ſummꝰ argētariꝰ deus de
pulueribꝯ corporꝝ reſtituit integra corpo-
ra quãdo in iudicio pᷓcipiet venire omnes
mortuos di. ſurgite mortui ⁊c̃. De iſta
voce loquitᷣ thema. dicens. Omnes q̇ in
monumētis ſunt ⁊c̃. De iſta voce ſdr̃ da-
uid. Ecce dabit voci ſue vocem ꝟtutis
gloſa ſuſcitandi mortuos. patet thema.
Sunt hic due q̃ſtiones ſubtiles. Pꝛĩa
ſuper pᷓmã clauſulã thematis ſcꝫ omnes
q̇ in monumētis ſunt. Scḋa ſup ſcḋam
cũ dicit audient vocem filij dei. In pᷓma
clauſula xp̃us rñdet tacite q̃ſtioni quaſi
eſſet ſibi dictum q̇ ſuſcitabuntᷣ in iudicio.
Rñdit omnes q̇ in monumētis ſũt. Eſt
hic igitᷣ queſtio q̇d erit de illis q̇ nõ ſunt
nec vnq̃ꝫ fuerũt ſepulti in monumētis ſi
cut ſunt illi qui moriuntᷣ in deſertis ⁊ co-
meduntᷣ a beſtijs. Itē de ſubmerſis q̇ co
meduntur a piſcibꝯ. Item de ſuſpenſis in
aere q̇ comeduntᷣ ab auibꝯ. Itē de com-
buſtis ⁊ fiunt cineres ⁊ ſic de ſimilibꝯ qui
nũq̃ꝫ habuerũt monumētũ vel ſepulchꝝ
q̇d ergo erit de iſtis. Nota ꝓ illo dubio
duas reſponſiones. pᷓma ē litteralis ſcḋa
moralis. Pro pᷓma litterali dico ꝙ im-
poſſibile ē aliquē mori quõcunq̃ꝫ q̇n ſepe
lietur ĩ monumēto. Et hoc declaratᷣ ſic.
Nã deus fecit q̃tuor monumēta genera
lia ꝓ omniũ hoĩm corporibꝯ ⁊ nullꝰ ē q̇n
in aliq̇ iſtorꝝ ſepelietᷣ. Et iſta monumen-
ta ſunt q̃tuor elementa. Terra aqua aer
ignis. Terra eſt monumētũ ꝯmune licet
aq̇ nobiliꝰ monumētũ ſit q̃ꝫ terra ſꝫ quia
nõ eſt conſuetũ ideo raro ibidē ſepeliuntᷣ
hoĩes niſi ꝓ delictis puniantᷣ. Et iſti co-
meduntᷣ a piſcibꝯ ſꝫ qui ſepeliuntᷣ in terra
a vermibꝯ ⁊ a ſerpentibꝯ. nobiliꝰ autē eſt
comedi a piſcibꝯ q̃ꝫ ſerpentibꝯ vel vermibꝯ
Terciũ monumētũ ſcꝫ aer eſt nobilius
in quo ſepeliuntᷣ ſuſpenſi ſꝫ ⁊ comeduntᷣ
ab auibꝯ. Alij ſepeliuntᷣ in igne ſcꝫ illi q̇
cõburuntᷣ. Nõ enĩ aliqḋ eſt corpus hoĩs
nec fuit nec erit q̇n in aliq̇ iſtorꝝ monumē
torꝝ ſit ſepultũ vel in oĩbꝯ qꝛ ſicut corpꝰ ē
mixtũ ⁊ cõpoſitũ ex q̃tuor elemētis in il
lis reſoluitᷣ ergo vbicunq̃ꝫ vadat in monu
mentis ſepelitᷣ. Ideo dr̃ xp̃s. Omnes q̇
in monumētis ſunt ⁊c̃. Mꝰ autē elemēta
dicantᷣ neceſſario ſepulchra vel monumē
ta. hoc patet ex ſcᷓptura dauid in. pᷓs. Au
dite hec oēs gentes ſepulchra eorũ ſcꝫ
hominũ domus eorꝝ ſcꝫ corporꝝ in eternũ
Modo nec monumēta pape nec regum
nec xp̃i durabunt in eternũ quia ignis cõ
flagracionis deſtruet etiã aurũ ⁊ argentũ
qꝛ purgabit totũ mũdũ ⁊ remouebit oēꝫ
iperfectionē ex culpa relictã ⁊ in puritatē
ꝯmixtionis ⁊ erit diſpoſicio ad glorie ꝑ-
fectionē vt dr̃ ſcũs tho. ad longũ. iiij. diſ.
xlvij.q.ij.ar.i.q.ij. Et etiã totꝰ mundus
innouabitᷣ vt dr̃ in. iiij diſ. xlviij.q.ij.ar.i.
ergo neceſſario auctoritas ĩtelligitᷣ de ele

mentis q꞉ nichil elementatum remane/
bit. Et de elementis intelligit cum dicit
thema. omnes qui in monumentis ⁊c̄.
Secunda reſponſio eſt moralis ad bonā
inſtructionem noſtram Inuenit in ſacra
ſcriptura ꝙ perſone male vite dicunt ſe/
pulcra ⁊ ad h̄ eſt ratio ⁊ auctoritas. Rō
eſt q꞉ ↄmuniter monumenta maxime di
uitum deforꝭ ſunt ornata ⁊ picta. Sed in
tus plena corruptiōibꝫ cadaueꝝ. Tales
ſunt perſone male vite ⁊ peccatores que
extra ſunt ornate ⁊ picte ſ; intꝰ plene pec/
catis. Verbi gratia quando videtis regē
coram quo portatur enſis qui repreſen/
tat iuſticiam q̄ꝫ ipſe facere deberet omni/
bus ⁊ tamen forte cōtingit ꝙ ipſe erit in
iuſtus talis. Sepulchꝝ eſt ⁊c̄. Item de
malo prelato papa vel cardinali epiſcopo
⁊c̄. Iam videtis extra quomodo ſunt or
nati ⁊c̄. Sed ſi ſit male vite porcus ꝑ lux
uriam ſymoniacus ⁊c̄. Pulchrum mo/
numentum eſt ad extra ſed intus cave ab
eo q꞉ plenus peccatis. Item de predica/
tore qui ad extra portat habitum nigrum
ſignat honeſtatem albū puritatem. ſ; ſi ſit
male vite ⁊c̄. Itē de clerico qui iaꝫ por
tat coronaꝫ regalem ⁊ pulchꝝ ſuperpeli
cium. Sed ſi intus ſit corruptus ſepulch
rum eſt. Item de vicarijs ⁊ de baiulis q̄
extra portant baculum ſed ſi intus. Pul/
chra dicuntur. Item de mulieribꝫ que cō
muniter incedunt ornate ⁊ ⁊ picte ſ; in/
tus ſecrete erit putana plena odijs ⁊ ma
lis voluntatibꝫ ⁊ deſiderijs ſepulchra ſūt
Ex iſta ratione ſcriptura vocat malas
perſonas ſepulchra talibꝫ dicebat xp̄s ve
vobis ſcribē ⁊ phariſei ypocrite qui ſimi/
les eſtis ſepulchris dealbatis qui afforꝭ
apparent ſpecioſa intus vero plena ſūt oſ/
ſibus mortuoꝝ ⁊ oī ſpurcicia Sic ⁊ vos
quidē aforis apparetis hominibus iuſti
Intus autem pleni eſtis ypocriſi ⁊ iniq/
tate Math. xxiij. Ecce quare male per/
ſone dicuntur monumenta Cū ergo dic
xp̄s in themate. Omnes qui in monumē

tis ſunt ⁊c̄. Quaſi dicat non ſolū boni
de quibꝫ nunq̄ꝫ fuit dubium. quia ex quo
hic non habuerunt remuneracōnem alibi
habuerunt ī celo. Nam ratio dictat vt il
lic remunerentur de malis autem fuit du
bium ex illo verbo dauid. Non reſurgūt
impij in iudicio neqꝫ peccatores in cōſilio
iuſtoꝝ. Ex hoc opinati ſūt aliqui ꝙ pecca
tores nō reſurgent ſ; dicit īmo q꞉ oēs q̄ ī
monumētis ſūt ⁊c̄. Nō ſolū loquitur de
bonis ſ; etiam de malis vt ex dictis. Ad
auctoritatē dō dr̄. Q꞉ in iudicio boni nō
reſurgūt vt iudicent ſ; vt iudicent maxīe
Illi qui tenuerūt vitā apoſtolicā. q꞉ dic
ſcūs tho. iiij. diſ. xlvij. q. j. ar. ij. q. ij. ꝙ iudi
ciaria ptās pauꝑtati debet ꝓpter tria. pri
ma ratio q꞉ ꝓpter deū oīa dere- liquunt ⁊
ſoli xp̄o inherent ⁊ ideo non eſt in eis ali/
q̄d ꝙ eoꝝ iudicium a iuſticia deflectat. vn̄
⁊ ydonei ad iudicandū reddunt. Scd̄a ra
tio eſt ꝓpt huīlitatē cui corrn̄det exaltacō
ſ; nichil ita deſpectū facit hoīeꝫ in hoc mū
do vt paupertas q̄ merito exaltant vt ali
os iudicent. Tercia ratio q꞉ pauꝑtas eſt
diſpoſicio ad predictā ptātem vt decla/
rat ibidē ⁊ q̄ nō oībꝫ pauꝑibꝫ repromit/
tit ſ; illis qui relinquentes oīa ſequuntur
xp̄m ſ̄m ꝑfectionē vite h̄ ille ibideꝫ. In
illa q̄ die v̄go maria apl̄i ⁊ alij ſancti de/
vita apl̄ica erūt ↄiudicātes cū xp̄o ⁊ to/
tus mundus erit ſubtus inferiꝰ a dextris
⁊ a ſiniſtris. Et xp̄s dicet v̄gini Mater
mea quid vobis videtur. Nō ꝙ xp̄s indi
geat ↄſilio ſ; ꝓpter honorē v̄ginis ⁊ ſctōꝝ/
ſ; pctōres nō ſic reſurgūt vt iudicent ſed
vt iudicent. Neqꝫ pctōres in ↄſilio. i. cō/
gregacōne iuſtoꝝ ſeu ſctōꝝ. Sꝫ inferius
erūt a ſiniſtris. Ideo xp̄s ꝓ dubium illoꝝ
dixit oēs qui in monumētis ſūt. Patet
q̄ ꝙ clara eſt ꝑma queſtio ¶ Scd̄a que/
ſtio eſt ſup clauſulā ſcd̄am ſcꝫ audiēt vo
cē filij dei. Contra ē h̄ queſtio q꞉ certū ē
ꝙ ī monumētꝭ q̄cūqꝫ mō ſūmat in eo nō
ſunt niſi corpora putrida ⁊ reſoluta talia
enī corpora non poſſunt audire quia non
eſt ibi anima q̄re ergo dic oēs qui in mo

numentis ſūt audient vocem filij dei. Si
nō habent aures nec aīam. Reſponſio eſt
ꝙ ſic deus ordinauit quatuor monumēta
corpibꝫ ita etiā quatuor aīabꝫ ꝛ nō eſt ali
quā aīa bona ſiue mala quin in aliq̄ iſto/
rū quatuor collocatur ꝛ iſta monumen/
ta dicunt̄ receptacula que ꝯueniēter aīa
bꝫ poſt mortē aſſignant̄ vt dicit ſcūs tho
in.iiij.d.xlv.q.j.ar.j.q.j. ꝛ in illis aīe col/
locant̄ vt in monumentꝭ. Monumentū
igitur

Primum eſt infernus dāpnatorum.
Scdm eſt limbꝰ puerorum.
Tercium eſt locus purgandorum
Quartum eſt locus beatorum

Omnes aīe vadūt in aliquo iſtoꝝ qua/
tuor locoꝝ ſic corpa in aliq̄ qn̄ ergo dicit
xp̄s oms qui in monumētis ſūt. Intelli/
gunt de animabꝫ qn̄ ad q̄tuor ptes mun
di clamabitur. Surgite mortui ꝛc̄. Iſta
vox audiet̄ in inferno dāpnatoꝝ in lym/
bo pueroꝝ in purgatorio ꝛ in celo ꝛ ſta/
tim quelibet aīa in virtute dei inueniet ſu
um corpus qḋ cognoſcet ſic tu ſurgis de
mane de lecto ꝛ cognoſcis tunicā q̄ expo/
liatꝰ fuiſti in ſero. De iſtis monumentis
poteſt intelligi illud Mat.xxiiij. Mittet
angelos ſuos cū tuba voce magna ꝛ con
gregabūt electos a quatuor ventis celi a
ſūmis celoꝝ vſq; ad terminos eoꝝ. No
ta a ſūmis celoꝝ ſcꝫ nouē ordinibꝫ ange
loꝝ in quibꝫ aīe ſanctoꝝ ſunt collocate ꝛ
oēs audient illā vocē vſq; ad terminos
eoꝝ. Terminus eſt illud qḋ plus diſtat
qꝛ oms qui ſūt ibi audient etiā illā vocē
tube. Nō intelligatis ꝙ ſit ibi tuba mate/
rialis. ſꝫ qꝛ illa vox xp̄i reſurreccōꝫ in pan
tis ꝛ dicentis ſurgite mortui venite ad iu/
diciū vl' eſt vox angeli vt dicit ſcūs tho.iiij
diſ.xliij.q.j.ar.iij.q.ij. in corpe erit terribi
lis ꝗ ꝯpat̄ voci tube q̄ ē vox terroris In
pꝛio monumento ſcꝫ in inferno dāpna/
toꝝ ibi eſt ignis quaſi flāma de ſulphure
qꝛ dicit ſcūs Tho.iiij.di.l.q.ij.ar.iij.q.iij
ꝙ locꝰ inferni talis erit vt ꝯpetat miſerie

beatoꝝ vnde ſm hoc ſūt ibi lux ꝛ tenebra
ꝓut maxīe ſpectat ad miſeriā dāpnatoꝝ
ipa aūt viſio eſt delectabilis ſm ſe vt ha
bet̄ in pncipio metaphiſice ſenſus oculo/
rū eſt maxīe diligibilis eo ꝙ p ip̄m plura
ꝯgnoſcimꝰ ſꝫ p accn̄s ꝯtingit viſionē eſſe
afflictiuā inq̄ntū videmꝰ aliq̄ nobis noci
ua vel repugnātia volūtati ꝛ ido in infer
no ſꝫ mō debet eſſe locus diſpoſitus ad vi
dendū ſm lucē ꝛ tenebras ꝙ ibi nichil p
ſpicui videat̄ ſꝫ solū illa ſub quadam vm
broſitate videant̄ q̄ afflictōꝫ cordi inge/
rere pnt̄. vn̄ ſimplr̄ loquēdo locꝰ ē tene/
broſꝰ ſꝫ tn̄ etiā dīa diſpoſicōe ē ibi aliq̄d
luīs q̄ntū ſufficit ad vidēdū illa q̄ torq̄/
re pnt̄ ꝛ ad ſꝫ ſatis facit naťalis ſitus loci
qꝛ in medio terre vbi infernꝰ ponit̄ vbi n̄
pōt eſſe ignis fetulentꝰ ꝛ turbidus ꝛ q̄ſi
fumoſꝰ hec ille ibidē. Nō tn̄ ſūt ibi neceſ
ſaria ligna qꝛ durat p dīnam volūtatem
ibi ſepeliunt̄ aīe illoꝝ q̄ tenēt hic malam
vitā vt religioſi clerici ꝛ alij ꝛ nolūt cor
rigi nec facē pn̄iam qn̄ tales moriūt̄ aīe
ſepeliunt̄ ī inferno auctoritas xp̄i de quo
dā luxurioſo diuite guloſo pompoſo ꝛc̄.
Mortuꝰ eſt diues ꝛ ſepultus eſt ī infer
no. Et loquit̄ de aīa qꝛ corpꝰ in ťra fuit
ſepultū Luce.xvj. Ergo infernꝰ dꝛ ſepul
ťa ſiue monumētū ꝛ ꝓ iſtis nō eſt in/
tēcō ecclīe facere aliqḋ bonum qꝛ eis nō
ꝓdeſſēt eo ꝙ ſūt dāpnati. Sꝫ oīa bona
que hodie fiūt in mūdo ꝛ vnq̄ fuerūt fac
ta eſſent ꝓ vna aīa dāpnata non extrahe
rent eā de inferno qꝛ ibi nll'a eſt redēptio
nec exeundi nec penaꝝ alleuiandi qḋ oſtē
dit̄ in illo diuite q̄ qn̄ fuit in tormētis ꝛ
in illo igne eleuatis oculis in celū dixit pr̄
abrahā. Et ꝯtinue petijt illā guttā aque
nec vnq̄ obtinuit nec obtinebit ꝛ ſꝫ ſig/
nat ꝙ nullū refrigeriū pn̄t habere auctor/
ritas de ſꝫ. Mortuo hoīe impio nulla vl
tra erit ſpes de eo Pro.xj. Ido mō aui/
ſemus nos faciamus penitentiam ſi vna
anima de illis poſſet exire ꝛ facere penitē
tiam. O qualem penitentiam faceret

Et nos miseri nō curam⁹ ſ; ꝓcraſtinam⁹
ac ſi eſſemus certi de vita propoſito diu
viuendi. Ideo dicit ſcriptura ante obitū
tuū opare iuſticiā .i. penitentiā qm̄ nō eſt
apud inferos inuenire cibum .i. refrigeriū
Eccl'. xiiij. Ergo nō eligatis ibi ſepultu-
rā vel monumentū In ſcd'o loco ſcȝ lym
bo puerorꝝ ibi ſepeliunt̄ pueri nō baptiſa
ti. Iſte locus eſt circa infernū dāpnato-
rū ſ; nō eſt ibi ignis nō ſunt ibi demones
nec tormenta nec dolores ſ; nō habent lu
men grē nec claritatē glorie licet habeāt
plus de ſcientia naturali q̄m habuerint in
hoc mundo ph'i nec apoſtoli licet hic non
habuerint ſcientiam aliq̄ȝ q2 caro impedit
Sic ſi ego tenerē criſtallū abſconditum
ſub cappa ſ; extra cappā ad lucem ſolis re
ſplenderet. Ita de aīa illorꝝ puerorū ibi
ſunt filij xp̄ianorꝝ iudeorꝝ agarenorꝝ ⁊ ali
orū infidelium in ſolo originali decedentes
diſputāt letantur ⁊ gaudēt ad inuicem ſ;
nunq̄ȝ videbūt deū ⁊ ille loc⁹ dicit̄ corꝝ
monumētū de quib9 d2 in ſcriptura quid
tu hic aut quaſi quis hic q2 excidiſti tibi h'
ſepulchrꝝ Yſa. xxij. Et loquit̄ puero ī ori
ginali decedenti. Ter dicit̄ hic de trib9 lo
cis fecit mentionē p̄io de vtero matris ī
quo fuit ↄceptus dicens. Quid tu h' ſup
contraxiſti ꝙ nō habes ꝑadiſū ⁊ r̄ndere
pōt nichil feci niſi tm̄ ↄtraxi origiale. Se-
cundo de mundo in q̄ eſt nat⁹ .ꝺ. Aut q̄ſi
quis h' q̄ſi diceret feciſti peccatū ⁊ reſpō
dere pōt nō. Tercio de lymbo .ꝺ. q2 exci-
diſti tibi h' ſcȝ in lymbo ſepulchrꝝ ſ; quia
nunq̄ȝ fecerūt aliqđ peccatū in mūdo. Idō
nō habēt tormentū ſ; ſūt imundi. Ex illa
carnali generacōne a qua nō poſſunt laua
ri niſi per baptiſmum. Ideo remittunt̄ ad
libū de q̄ dixit xp̄s. Amen amē dico vo
bis niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ ſp̄ūſan
cto nō pōt intrare in regnū dei. Iohis. iij
Nec ꝓ iſtis oram⁹ q2 non pn̄t inde exire
Tercius locus eſt purgatorij ⁊ eſt ī cor
de terre circa locū puerorꝝ ⁊ ibi eſt ignis

qui durabit vſq̄ȝ ad diem iudicij ſolū eſt
ibi in magna latitudine ⁊ ꝓfūditate. Ibi
em̄ ſūt aīe penitentiū q̄ hic nō perfecerūt
pn̄iaȝ nec de peccatis habuerūt tantā cō
tricōeȝ q̄ntaȝ habuit magdalena ſ; tenue
rūt pn̄iaȝ datā a confeſſore nichil addē-
do cū ꝓpoſito nō redeūdi ad peccata t'les
qn̄ moriunt̄ nō vadūt ad infernū nec ſta-
tim ad ꝑadiſū q2 oportet ↄplere pn̄iam.
Sed ad purgatoriū vbi ſtāt ſm̄ temp⁹
a deo ordinatū alique ꝑ diem alique per
menſē annū vel annos vel circa iuxta pec
cata purganda ⁊c̄. Iſte locus d2 etiaȝ ſe
pulchrꝝ animarū auctoritas allegorice.
Emerūt ex illis agrꝝ figuli in ſepulturam
peregrinorꝝ Mat. xxvij. Nota emerūt ſ.
pn̄ia eis data a confeſſore agrꝝ nō carce-
rem inferni ſ; purgatoriū vbi ſunt flores
vt in agro gratiarū ⁊ orationum licet nō
meritorꝝ dicentes domine ponatis in cor
de filij mei vel amicorꝝ ⁊ māumiſſorꝝ vt
impleāt volūtatē tuā ⁊c̄ Quando vero
ſūt negligētes nec curāt adīplere petunt
a deo iuſticiā contra illos. Idō auſentur
manumiſſores ⁊ heredes q2 de⁹ faciet il-
lis iuſticiaȝ qui ſunt in maiori pena q̄m ſi
hic cum corꝑe ⁊ anima ↄburentur q2 ille
ignis eſt maioris actiuitatis de h' dic̄ ſcrip
tura. Nunq̄d deus faciet vindictā electo
rum clamantiū ad ſe Luce. xviij. Et quia
multi ſunt in purgatorio qui nō fecerunt
teſtamentū vel nō habebāt vnde vl' quia
ſubito mortui ſūt vel ſi fecerūt nō ↄplēt
Ideo eccl'ia ordinauit ꝓ omnib9 iſtis ho-
die orare. Sūt tn̄ inter omnia tria preci
pua que defunctis pl⁹ ꝓſunt vt dic̄ ſcūs
thomas quarta diſtinctione. xlv. q. ij. ar.
iij. q. j. ſcȝ oratio ſacrificium altaris ⁊ ele
moſina. vnde dic̄ ſic in corꝑe Suffragia
viuorum proſunt defunctis ſcd'm ꝙ vni
unt̄ viuentib9 caritate; ⁊ ſm̄ ꝙ intentio
viuorum refertur in mortuos pertinet
vel ad directionem intentionis in alterū
Ad caritatem ſacramentum eukariſtie.

ad ꝯmunionem caritatis ꝑtinet vel ad di
rectionez intencõis in alterꝝ. Ad carita
tē ſacr̄m eukariſtie ꝓcipue ꝑtz cū ſit ſac
mentū eccl'iaſtice vnionis ꝯtinens illū in
q̄ tota eccl'ia vnit̄ ꝛ ꝯſolidat̄ ſcȝ xp̄m. vn̄
eukariſtia eſt quaſi caritatis origo ſiue vi
culū. Sȝ inter caritatis effectus ꝓpuū
eſt elemoſinaꝝ op⁹ ꝛ ita iſta duo ex par
te caritatis ꝓcipue mortuis ſuffragāt̄ ſcȝ
ſacrificiū eccl'ie ꝛ elemoſine. Sȝ ex ꝑte i
tencõnis directe in mortuos ꝓcipue va
let orõ qꝛ oratio ſm̄ ſuā rõez nō ſolū di
cit reſpectū adorātē ſic̄ ꝛ cetera opa. ſed
directius ad id ꝓ quo oratur ꝛ ideo iſta
tria ponūt̄ quaſi precipua mortuoꝝ ſubſi
dia q̄muis quecūq; alia bona ex karitate
fiant ꝓ defunctis eis valē credenda ſint
hec ille ibidem. O ſi haberetis oculos cla
ros videretis quō aīe hodie exeūt de pur
gatorio ꝛ ꝓceſſionaliter intrāt ad nupti
as ꝑadiſi. Iam ꝑat̄ prādiū mō ꝓ eis de
illis eſcis incorruptibilib⁹ que nō poſſunt
declarari quibus dixit xp̄s. Ego diſpono
vob̄ Luc. xxij. O quot menſe ſūt iam ibi
ꝑate ꝓ refectione aīaꝝ que ieiunarunt in
purgatorio Ideo dicunt̄ tot miſſe ꝑ mū
dū tot orõnes fiūt elemoſine. Ideo faci
atis vt bene ꝯſueuiſtis Quartus loc⁹ eſt
beatoꝝ in celo empirreo in illo ſanctiſſiō
ſepulchro vadūt hōies ꝛ mulieres qui in
hoc mundo tenuerūt vitā ꝑfectam qui li
cet peccauerint tm̄ ꝓ tempore ꝯuerterunt
ſe ad deum ꝯterendo ꝓponendo decetero
abſtinere a peccatis fecerūt ꝯdignā peni
tentiā intm̄ ꝙ bona excedūt peccata q̄ fe
cerunt tales qn̄ moriunt̄ ſtatim ab ange
lis portant̄ coram xp̄o quib⁹ dicit xp̄s la
boraſtis. Ide mō quieſcite ieiunaſtis iō
mō ꝯmedite. De h̄ dixit xp̄s factū eſt vt
moreret̄ mendic⁹ ꝛ portaret̄ ab angelis
in ſinum abrahe Luce. xvj. qꝛ iam habue
rat hic purgatoriū ꝑ penitenciā ꝛ paciaȝ
De iſto monumento auctoritas anagoy
ce. Quaſi effodientes theſauꝝ gaudētq;
vehement̄ cum inuenerint ſepulchꝝ Iob
iij. Dicat̄ quō illi qui fodiūt ꝓ inueniēdo
theſauꝝ gaudent qn̄ inuenerit licet labo
rauerit fodiendo ita q̄s delectat̄ faciendo
penitentiā. qꝛ expectat theſauꝝ paradiſi ꝛ
pro iſtis nō oramus qꝛ nichil indigent a
nobis licet gaudeāt de bonis q̄ facim⁹ re
ſpiciunt em̄ nos per feneſtras gaudentes
Dico vobis ꝙ gaudiū eſt angelis in cel̄
Lu. xv. Ideo heri feſtiuauim⁹; de omnib⁹
ſanctis vt nos iuuēt hodie de mortuis in
purgatorio exeuntib⁹ vt habeāt gl'am

De ſancto Martino ſmo ꝑmus

COgnouit eum
in benedictionib⁹ ſuis habet̄ ori
ginaliter Eccl'. xliiij. Recitatiue in epiſto
la hodierna. Sicut feſtum ꝛ ſolēnitas ho
dierna preſentis diei eſt illius gl'oſiſſimi
cōfeſſoris beati martini amici dei. Ita de
eodem erit noſter ſermo ꝛ de ſua vita et
perfectione ſpirituali nos poterim⁹ extra
here exemplū ꝛ inſtructionez ad ſaluacio
nem aīaꝝ nr̄aꝝ ꝛ informacõez vite. Sa
lutet̄ ꝓus v̄go maria. Ego ꝓpoſui iſtud
thema v̄re deuocōni ſub tali intellectu ꝙ
deus cognouit ſcȝ approbando ꝛ acceptā
do btm̄ martinū in ſuis bn̄dictionibus. ꝓ
c⁹ intellectu ꝛ declaracōne ſciendū ꝙ v
tutes ꝛ bona opa ſancta ꝛ meritoria per
quas hō acquirit gl'am celi dicūt̄ bn̄dicti
ones. Ratio ꝛ fundat̄ in quadaȝ regula
phīe v. A fine denominat̄ res ꝛ cuius fi
nis bonus eſt ip̄m q̄ȝ bonū eſt. Et cuius
finis malus eſt ip̄m q̄ȝ malū eſt Modo
iſta regula declaret̄ in theologia videam⁹
peccata q̄ homo facit contra deū ꝛ ſua ꝓ
cepta ad quē finem ducunt ad mortē fi
nis illoꝝ ſcȝ peccatoꝝ mors eſt ad Ro.
vj. Quia mala opa ꝛ peccata que homo
facit auferūt vitam anime Item auferūt
vitaȝ gl'e. Et ab iſto fine dicunt̄ peccata
mortalia ꝑ regulā qꝛ a fine denominatur
res. Ita ꝑ oppoſitū ſeruire deo in bonis
operib⁹ in penitētia in ſancta vita viuen
do ſm̄ ei⁹ volūtatē ꝛ nō ſm̄ ſenſualita

tem talia opa ad quē finē ducunt Dicit
ſcriptura ſancta ad vitā eternam. Serui
aūt facti deo habetis fructū veſtꝝ in ſanc
tificacōm finē vero vitā eternam ad. Ro
vj. Jdo opa q̄ fiūt in grā dicunt̄ viua qꝛ
finaliter ducūt ad vitā eternā facientes
Modo videamꝰ virtutes ad quē finem
ducūt ſicut ſūt ꝟtutes theologicales ſcꝫ
fides. ſpes. ꝛ caritas. Et cardinales ſiue
morales vt. prudentia. tempātia. iuſticia
ꝛ fortitudo ꝛ ꝟtutes ſpūſſancti vt ſūt. ſci
entia. intellectꝰ ꝯſiliū. Jſte virtutes du/
cūt ad fineꝫ diuinā benedictionem in die
iudicij qn̄ xp̄s ſedebit iudicādo ꝛ peccato
ribꝫ dabit maledictionē. Diſcedite a me
maledicti in igneꝫ eternū qui paratus eſt
dyabolo ꝛ angelis eius Mat. xxv. Sed
pſonis bonis ꝛ ꝟtuoſis dabit bn̄dictiōꝫ
d. venite bn̄dicti pr̄is mei poſſidete paratū
vobis regnū a cōſtitucōne mundi. Mat
xxv. Si g̃ a fine denoiat̄ res ꝛ ꝟtutes du
cunt hoīeꝫ ad illā finalem benedictionem
Jdo virtutes dicunt̄ beatitudīes aucto/
ritas. Etenī benedictiones dabit legiſla/
tor ibūt de virtute in ꝟtutē videt̄ deꝰ de
orꝫ. i. angelorꝫ in ſyon. Legiſlator eſt cri/
ſtus. Ratio qꝛ nulla bona lex dat̄ niſi ꝑ
eum ipē enī dedit legē moyſi in monte ſy
nai indutꝰ veſte ignis. Jlle idē ꝛ nō aliꝰ
indutus veſte humanitatis que eſt pulch
rior igne dedit legem euuangelicam dul
cem ꝛ benignam ꝛ ſuauē. Jſte legiſlator
dat benedictiones ꝛ declarat cū dic̄ ibūt
de virtute in virtutem ſcilicet de bono in
meliꝰ. Patet ergo ꝙ virtutes dicunt̄ be
nedictiones. Cum ergo beatus martinus
fuerit plenus virtutibꝫ ꝛ valde virtuoſꝰ
bene dicit thema d̄ eo. Cognouit eum ſcꝫ
dominus in benedictionibꝫ. i. in virtutibꝫ
ſuis Patet thema. Si omnes eius virtu
tes vellem nobis declarare non ſuffice/
ret tempus. Sed de preſenti declarabo
quinqꝫ de quibus poterimꝰ habēre bonā
inſtructionem ꝛc̄.

Prima eſt fidelitas mentis.
Secunda humilitas cordis
Tercia pietas operis.
Quarta aſperitas corporis
Quinta firmitas vite
Et de iſtis dicit thema. Cognouit eum ī
benedictionibus ſuis. Dico primo ꝙ bea
tus martinus fuit multum perfectus in fi
delitate mentis ſcꝫ in fide catholica nō ſo
lum quando fuit adultus ſed etiam puer
octo vel nouem annorum prudenter ſci
uit eligere de credentijs que tunc erant in
mundo melioreꝫ nec noluit dimittere cre
dentiam electam nec ꝓpter minas patris
nec aliter tempore enim ſuo erant in mū
do tres credentie ſeu leges generales
Paganica
Moſayca
Euuangelica
Pagani enī adorabant ydola de auro et
argento lapide ſeu ligno Jnfra que erat
demon dans eis reſponſa quando recur/
rebant ad ea volentes ſcire quis fecit fur
tum d. O deus quis furatꝰ eſt hoc. Di/
cebāt vt iuuarent ꝛc̄. Jſtius ſecte erant
parentes beati martini licet eſſent valde
generoſi ſm̄ mundum Scđa erat lex mo
ſayca vel iudaica q̄m tenent multi Ter/
cia eſt lex euuangelica q̄ꝫ criſtus ore pro
prio promulgauit. Secta aūt ſeracenica
nō dum erat quia nondum ſint octuagin/
ta anni ꝙ agareni eſſent nec ſūt niſi criſtia
ni renegati. parentes autem beati Mar/
tini volebant eum facere ea adorare ꝛ ip
ſe nolebat. Cogitate quid dicebat ſibi pa
ter etiam. Adora deum meum. Sed di/
cebat beatus martinus. Nō ego adoro
illum qui me fecit qꝛ illa que vos adora
tis opera ſunt hominum arte humana fa/
bricata. Ad quē pater ꝛ nunq̄d vides ꝙ
loquent̄ ꝛ reſpondēt ad interrogata. Et
puer illi ſūt demones qui loquunt̄. quia
deus non eſt niſi vnus in mundo. Sicut
eſt vnus rex in vno regno Sed veſtri dy
multi videntur eſſe. Finaliter beatꝰ mar/

tinꝰ puer octo vel nouē annoꝝ voluit ꝑ
quirere legem verā exquo lex pr̄is non ſi
bi placebat. Jdeo iuit ad ſynagogam iu-
deoꝝ ad rabinos dicens eis quid adora-
tis vos Reſponderūt nos nō adoramus
ōpa manuū hoīm ſ; adoramus deum cre
atorem celi ⁊ terre non adoramus ydola
vt pagani nec ymagines vt criſtiani. Et
beatus Martinꝰ quid ꝓmittit vob̄ ille
deus. Reſpondit rabinus ꝓmittit nobis
panē vinū ⁊ oīa terrena ⁊ tp̄alia. qꝛ dic̄
ꝑ Yſaiā in. j. ca. Si volueritis ⁊ audieri-
tis me bona terre ꝯmedetis. Et martinꝰ
⁊ in alia vita ꝓmittit aliqͩd. Rabinꝰ ta-
cuit qꝛ in tota lege moyſi nō ꝓmittit̄ vi-
ta eterna. Et martinꝰ veſtra credēcia vi-
det̄ michi bona ꝓ iſto mundo ſ; qꝛ habēꝰ
mori ⁊ dimittere iſtū mūdū ⁊ ire ad aliū
⁊ lex vr̄a nichil dicit de alio veſtra credē-
cia de vno deo videt̄ bona ſed ſpes veſtra
vana nō placet michi lex veſtra. Jdeo re
ꝓbata lege paganica ⁊ moſayca ꝓpter ſpē
vanā venit ad eccleſiā; xp̄ianoꝝ petēs
ep̄m vel curatum qui erat valde aptus ⁊
bene fuit nec̄c̄rium qui qn̄ vidit nobilē; ⁊
tam groſum gauiſus eſt ſciens ſui generꝭ
nobilitatē d. Quid vultis fili mi Reſpō
dit beatus martinꝰ vellē cognoſcere cre-
atorē qꝛ lex pr̄is mei nec iudeoꝝ nō pla-
cent michi. Jdeo vellem ſcire vos xp̄iani
qͩd adoratis. Reſpondit epiſcopꝰ dicēs
Nos xp̄iani credimus ⁊ adoramus vnū
deū creatorē celi ⁊ terre ⁊ oīm reꝝ cor-
poraliū ⁊ ſpūalium. Qui licet ſit vnꝰ in
eſſentia ē tres ꝑſone pater filius ⁊ ſpūs
ſanctus. Reſpondit beatꝰ martinꝰ pater
hoc nō poſſum intelligere ꝙ vnꝰ deus ſit
tres ꝑſone. Ep̄us declarauit ꝙ ſic̄ in ſo-
le vno eſt pr̄ filius ⁊ ſpiritusſanctus. Sic
nos xp̄iani intelligimꝰ trinitatem ꝑſona-
rū nō cogitetis ꝙ ſint tres ꝑſone vt tres
reges. Sꝫ ſic̄ eſt de ſole ⁊ nunqͩ deꝰ eſt
maioris virtutis q̄m ſol io̅ ⁊c̄ Reſpōdit
beatꝰ Martinꝰ bene placet michi h̄ ſ; eſt
vnū de lege veſtra ꝓpter ꝙ ego abhorreo
eam. qꝛ adoratis ymagines vt parentes
mei ydola. adoratis eīm ymaginē vnꝰ ho
minis crucifixi. Cui ait ep̄us fili nos non
adoramꝰ niſi deum creatorē. Sꝫ fili vos
debetis ſcire ꝙ ex peccato inobedientie ꝓ-
moꝝ parentū ⁊ ex alijs peccatis poſt fac-
tis om̄s hoīes erant ꝯdempnati ad infer-
nū ⁊ martinus ait bene credo. Sicut qui
facit contra voluntatē; impatoris ꝓpter
qꝺ filꝰ dei nō pater nec ſpūſſanctꝰ aſſūp
ſit naturā humanā in vtero cuiuſdā; pu-
elle virginis quēadmodū radiꝰ ſolis trā
ſiens ꝑ vitreā; coloratam radius recipit
illum colorem ⁊ nō ſub̄a ſolis nec calor
Et ſic filius dei factus eſt homo ⁊ deꝰ di
cens patri. Compatior ꝙ tot ſuſpendant̄
in furca inferni. Jdeo pater ego ſolus ſuſ
pendar in furca inferni ne aliqͥs michi cre
dens ⁊ obediens ſuſpēdat̄. Et placuit pa
tri. Et ne tm̄ beneficiū qꝺ nobis fecit tra-
datur obliuioni a xp̄ianis in memoriā tā
ti beneficij tenemus crucē ⁊ ymaginē ſuā
quomodo fuit paſſus ⁊ ymaginē matris
Non vt adoremus ſ; ne obliuioni trada-
mus. Et ait martinꝰ magna ratio eſt iſta
⁊ placet michi. Jdē; de ymaginib; ſanc-
toꝝ ꝓ memoria ⁊c̄. Jtem de hoſtia nos
nō adoramus panem. qꝛ dictis verbis a
xp̄o ordinatis nō remanet ibi panis ſ; in-
fra cortinā albā ē xp̄s verus deus ⁊ ve-
rus homo. Jſtud ſacrificium inſtituit no
bis qn̄ debuit recedere vt xp̄iani adorent
eum ⁊ nō ydola Nunqͩ vidiſtis vos im
patorem infra cortinas in templo quan
do vadatis cum patre veſtro ⁊ adorat̄ a
militib; licet nō videatur ab eis. Jdē; de
xp̄o. Et ait martinus. Modo videamus
quid promittit nobis lex veſtra. Reſpon
dit epiſcopus nichil tp̄ale diuitias hono-
res nec dignitates ſeu delectacōnes ymo
dicit ꝙ deſpiciamus omnia mundana ſed
ꝓmittit nobis peccatoꝝ remiſſionem in
hoc mundo ⁊ ꝓpter hoc ordinauit baptiſ-
mum Et ſi poſt homo peccat ordinauit ſa
cramentū penitentie ſc; ꝯteri de peccatis

⁊ confiteri. Et in alio mundo ꝓmittit ſi-
bi obedientibꝰ gloriā eternā quia omnes
anime ſanctaꝝ perſonaꝝ ſtatim qn̄ rece-
dunt a corporibus per mortē ab angelis
portant̄ ad gloriā ⁊ poſt in iudicio reſur
gent ⁊ ſimul cū corporibꝰ habebunt glo-
riam perpetuā. Et ait martinꝰ. O pater
Multum placet mihi lex veſtra. Rogo
vos detis mihi in ſcṗtis fidē veſtrā ⁊ de-
dit ſibi in ſcriptis. Credo in deū ⁊ infra
paucos dies ſciuit cordetenꝰ quā fidem
dicebat quolibet die mane ⁊ ſero flexis
genibꝰ de articulo ad articulū. Ecce bea
tus martinꝰ quomodo habuit fidelitatē
mentis. Si dicat̄ frater vnde habuiſtis
iſta dico ꝙ de hiſtoria ſ; breuiter dr̄ enī
hiſtoria. Martinus ex nobilibꝰ gentibꝰ
natus cū eſſet annoꝝ decē in vitis paren
tibus ad eccleſiā confugit ſeqꝫ cathecu-
minū .i. in lege inſtructū fieri poſtulauit
Cathezizare idē eſt ꝙ inſtruere. cathecu
minus .i. inſtructꝰ Conuincet autē eis q̄
cathezizatur verbo ⁊ qui ſe cathezizat in
omnibꝰ bonis. Ad gala. vi. Moraliter
in hac virtute imitemur beatum martinū
adiſcendo ⁊ q̄libet die dicendo credo in
deū quia alias magnū periculū eſt maxi-
me tp̄e antixp̄i ⁊c̄. Ideo apoſtolus ait.
Corde creditur ad iuſticiā ore autē con
feſſio fit ad ſalutē. Ad roma. x. ¶ Se-
cunda ꝟtus beati martini fuit humilitas
cordis quia ītantū erat humilis ꝙ nihil
preſumebat de ſe licet eſſet filius tribuni
Tribunꝰ enī idē eſt ꝙ capitaneꝰ mille ho
minū armoꝝ ſicut centurio de. C. Pat̄
beati Martini ducebat ſub panderia ſua
mille homines armoꝝ. Et beatus Mar
tinus nō ſe exaltauit de hoc immo quādo
pater fuit ſenex Imꝑator voluit vt filiꝰ
ſuus ſcūs Martinꝰ teneret locū p̄ris q̄
tunc erat .xviij. annoꝝ ⁊ noluit ſ; coactꝰ
factus fuit miles q̄ dixit infra ſe ſolo no-
mine militabo, ſ; opere tenebo vitā here-
mite. pater eiꝰ fuerat cū mille ⁊ ipſe vno
ſcutifero erat contentꝰ. pater enī ſella de
aurata ⁊ ipſē nihil horꝝ habebat poteſt. co
gitare q̄modo iuxta malā conſuetudinē
mundi quia quādo aliq̄s vult ꝓ deo hu-
miliari q̄modo deridebat̄. Sed beatus
Martinꝰ nō curabat de deriſionibꝰ ſ; vt
placeret deo hec fecit q2 humilitas ſemꝑ
placuit deo. Qui vult attendere ad ver-
ba obloquenciū nunq̄d faciet aliq̄d boni
certe nō. Ideo beatꝰ Martinꝰ non cura-
bat quādo dicebat̄. Ecce q̄modo vadit
in vituperium generis ſui. poterat dicere
cū apoſtolo ſi hominibꝰ placerē ſeruꝰ dei
nō eſſem. Ad galathas ꝑmo. Item de
ſcutifero creditis ꝙ vellet ſeruiciū ab eo
īmo idē miniſtrabat ſcutifero dr̄ hiſtoria
factus ergo miles vno vero ſeruo comite
contentꝰ erat ⁊ cui verſa vite a deo ſerui-
ebat vt pleruq̄ꝫ calciamenta detraheret ⁊
ipſa detergeret. Ad practicaꝫ dicat̄ qn̄
lauabant ſe de mane. Itē in prandio da
bat ſibi aquā ad manꝰ ⁊ ſeruiebat ſibi in
menſa ⁊ in ſero diſcalciabat contradicen-
te ſcutifero quia dicebat xp̄s. Non veni
miniſtrari ſ; miniſtrare. Ecce quāta hu-
militas cordis. Et nos inflati ſumus de
nihilo intantū ꝙ nihil valemꝰ. Ideo xp̄s
dixit q̄cunq̄ꝫ voluerit inter vos maior fie
ri ſit veſter miniſter. ⁊c̄. Mathei. xx. Ex
ꝟtute huiꝰ humilitatis curauit leproſos.
Dicatur q̄modo ſemel obuiauit cuidam
leproſo piſiūs corrupto ꝙ omnes fugie
bant. Et beatꝰ martinꝰ contēplatus eſt
eū dicēs infra ſe talem faciē iheſus xp̄us
habuit in die ſue paſſionis inflatā ex ala-
pis ⁊ turpem vt iſte nec cognoſcebat̄ vt
iſte quia dixit yſaias. vidimꝰ eū ⁊ nō erat
aſpectus reputauimꝰ eū quaſi leproſum
Yſaie. liij. Et beatus Martinꝰ amplexa
tus ē eū ⁊ oſculatꝰ ſubito leproſus fuit
curatus in quo oſtendit xp̄s quantū ſibi
placebat humilitas beati Martini. Ideo
attendatis ne ſuperbia inflat cor veſtrū
omnes inuicē humilitatē inſinuate quia
dn̄s ſuperbis reſiſtit. humilibꝰ autē dat
gratiā. ꝑma petri. v. ¶ Tercia ꝟtus beati

Martini erat pietas opꝑis. Nā ita erat pius erga xp̄i pauperes q̄ dr̄ hiſtoria opē ferebat miſeris alebat egentes veſtiebat nudos nihil autē ſibi ex ſtipendijs milicie p̄ter cotidianū victum reſeruans de craſtino nō cogitabat. Non expendebat in vanitatibꝰ ornamentī ꝛc̄. Non opꝰ ē follo cimbalū ſuſpēdere collo. ſꝫ i pauperibꝫ viduis puellis orphanis hoſpitalibꝫ ꝛ captiuis ꝛc̄. Ad practicā nota poſtq̄ dederat pecunias dicebat ſcutifer cras quid comedemꝰ. Rn̄debat beatus martinꝰ. O modice fidei. Eſt auis aliqua q̄ quando ſe ponit ad dormiendū de ſero fecerit ꝓuiſionē non ꝛ tamē deus in craſtinū ꝓuidet ſibi. quia quādo facit ſuū officiū ſcz cantare ꝛ volare in quo benedicit deuz iuxta illud. Daniel.iij. Benedicite oēs volucres celi dn̄o ꝛc̄. Quelibet enī auis laudat deū ſm̄ conſuetā naturā ꝛ ſm̄ breuiarium ſibi a deo datuz. Aliter philomena Aliter oreneta. Aliter galandra faciamus nos iſta duo laudemꝰ deū mane ꝛ ſero genibꝫ flexis ꝛc̄. volemꝰ volatus nr̄ eſt labor. Iuxta illud homo naſcit̄ ad laborem auis ad volandū Iob. v. qui facit iſta duo in quocunq̄ ſtatu ſit nunq̄ deficiet ſibi aliquid nec morie̅t fame. Dicat̄ de elemoſina q̄m dedit pauperi nudo de parte mantelli ꝛ in nocte cū oraret vidit celos apertos ꝛ xp̄m indutū illo medio mantello ꝛ angeli ſibi dicebāt q̄modo ſic erat indutꝰ. Rn̄dit xp̄s. Martinus hac veſte me cōtexit. Ideo amore ſui porto. oſtendēs in hoc quātū placuit ſibi pietas beati Martini. O q̄modo deberemꝰ eſſe pij ad pauperes homo credit dare pauperi ꝛ dat xp̄o. Ideo in iudicio dicet xp̄us. Venite benedicti patris mei poſſidete paratum vobis regnū a cōſtitucione mundi Eſuriui enim ꝛ dediſtis mihi māducare ſitiui ꝛ dediſtis mihi bibere. hoſpes erā ꝛ collegiſtis me. nudus ꝛ operuiſtis me In firmus ꝛ viſitaſtis me ꝛc̄. vſq̄ minimis meis feciſtis. Mathei viceſimoq̄nto

Quarta eſt aſperitas corporis licet alias eſſet pius ſibi erat crudelis intantū q̄ minimū erat q̄ poterat viuere reſignata milicia poſuit ſe cū heremitis int̄ quos faciebat magnas aſperitates. Primo in lecto ſtricto culcitra plume erant cineres Linthamina ciliciū ceruicale lapis. nihil p̄terq̄ tunicā ꝛ ciliciū induebat eius victꝰ cotidianꝰ erat panis ꝛ aqua niſi in feſtiuitatibus paſche ꝛ natalis ꝛc̄. quia tunc comedebat caules erat valde macer ꝛ ſic cōſeruadat virginitatē ſemꝑ fuit virgo. virginitas enī non cōſeruatur cū delicatamētis ꝛc̄. Sed ꝛc̄. Et intantum placuit deo q̄ ꝟgines beata katherina ꝛ beata lucia deſcendebant de celo ad loquendū cū eo in cella. Et q̄n̄do diuina reuelacione fuit factus ep̄s Turonen̄ in francia mutauit modū viuendi nec ſtatim imo dr̄ ſcp̄tura factꝰ archiep̄s thuronen̄ Idē cōſtantiſſime ꝑſeuerabat qui ꝑus fuerat eadez in corde humilitas in veſtitu vilitas atq̄ ita implebat ep̄i dignitatē vt ꝓpoſitū monachi nō deſerēt tripē q̄m habuit in cella cathedrā epiſcopalē fecit. Credo q̄ ꝓ ſua ꝑſona de redditibꝫ ep̄atus non expendebat decē florenos in anno totū dabat in eccleſijs ꝛc̄. Dicat̄ cū ſenex ſemel viſitaret ep̄atū equitans in azino ꝓ neceſſitate vt xp̄us ꝛc̄. obuiauit duobꝫ equis. Dicatur hiſtoria q̄modo equi fugiebāt ꝛ milites ceciderunt. ꝛ indignati contra beatū martinū quē nō cognoſcebāt ꝛ ꝑcuciebant eū bene ipſo nihil dicēte ꝛc̄. Ex iſta paciencia ꝛ aſperitate corporis deus fecit ſibi graciaz in mortuis ſuſcitandis ac ſi a ſomno eos excitaret. Moraliter notate iuxta illud apoſtoli. Mortificate mēbra veſtra ꝛc̄. Ad Col.iij. ¶ Quinta ꝟtus fuit firmitas vite quia ꝑſeuerauit in hijs aſperitatibus ꝛ virtutibꝫ vſq̄ in finē vixit enī circa centū annos ꝛ in fine deus miſit ſibi angelū nunciās ei diē obitus ſui ꝛ ipē reuelauit ſuis diſcipulꝭ q̄ dixerīt. Cui nos p̄r deſeris aut cui nos deſolatos relinq̄s.

Inuadent enĩ gregem tuũ lupi rapaces
Rogabãt eũ vt rogaret vt amplius vi-
ueret qui cõpaciens eis orauit di. Dñe
ſi adhuc populo tuo ſum neceſſarius ꝛc̃.
Medici autẽ qui viſitabant dixerũt ſibi
ꝙ mutaret lectum ꝛc̃. q̃ noluit di. ꝙ vbi
vixerat volebat mori. Hoc erat miracu-
lum qꝛ ſi aliquis modo vellet facere eſſet
ſtulticia qꝛ ſi azinus onerat⁹ cadit opor-
tet deponere onus ꝛc̃. ꝛ iacebat in dorſo
vt per q̃ndã trapã ſeu feneſtrã reſpiceret
celum ꝛ fuit ſibi dictũ vt verteret ſe. Re-
ſpondit ſinite me celũ videre vt ſpũs diri
gatur ad dominũ finalit̃ venit dyabolus
ad eũ Auiſate quia q̃ntũcunqȝ homo ſit
ſcũs in fine veniunt demones vĩgo maria
obtinuit ꝑ grã ne in fine videret demo-
nes. Martin⁹ autẽ repꝛehendens eũ dixit
Quid hic ſtas cruenta beſtia nihil in me
reperies ſ; ſinus abrahe me ſuſcipiet. dꝛ
cõmuniter ꝙ quãdo martinus erat puer
q̃nqȝ annoꝝ inuenit vnũ obulũ quẽ re-
cepit ꝛ non reſtituit ꝛ dyabolus habebat
illud peccatũ in ſcṗtis ꝛ beatus martinus
nõ recordabat̃ ſ; orauit deũ ꝛ dñs ſibi re
uelauit ꝛ ſtatim confeſſus eſt ꝛ reſtituit.
dicit̃ q̃muis tñ peccata oĩa in baptiſmo re-
mittant̃ ꝛ ergo nõ eſt hoc veriſimile ꝙ de
nariũ ſubtraxerit tñ poſſibile eſt Modo
cogitate hic ſi tã modico contra tã ſcm̃
virũ dyabolus habuit. quid faciet de te
raptore q̃ tot milia florenoꝝ rapuiſti qñ
dicet ꝛ centũ vel mille florenos de vſu-
ra furto vel rapina tuliſti. ꝛ vos iudices
q̃ de ſentencia iniuſta habuiſtis tot ꝛc̃. et
tu latro. Jdõ modo de bona hora reſpi-
ciatis domũ ꝛ burſam ꝛ reſtituatis etiã.
Si ſciretis vendere ꝛc̃. Dicat̃ q̃modo tra
didit animã ſanctiſſimã in manib⁹ ange-
loꝝ ꝛ fuerunt auditi cantus angeloꝝ.
Dicatur miraculũ quod factũ fuit cum
corpus honorifice portaret̃ ad ſepulchꝝ
de duobus pauperib⁹ ceco ſc; ꝛ claudo.
Cecus enĩ portabat claudum ꝛ claudus
dirigebat ceco viã ꝛ gentes videntes vel

videndo tantã caritatē; dabant eis lar-
gas elemoſinas qñ ergo audiebant mira
cula que corp⁹ beati martini faciebat no-
lentes curari ne queſtũ amitterẽt nolue-
runt diuertere ne obuiarẽt ſacro corpori
cui tamẽ ꝑter intencionẽ obuiauerunt ꝛ
curati ſunt in q̃ innuit̃ magna ſcitas cum
tñ in miraculis requirat̃ fides ꝛ deuocio
pacienti. de xp̃o legit̃ ꝙ fecit pauca mira
cula in nazareth ꝓpter eoꝝ indeuocionẽ
ꝛc̃. Jdeo ꝑſeuerate in bona vita qꝛ xp̃s
dixit. Qui perſeuerauerit vſqȝ in finem
hic ſaluus erit

De ſancto Martino. Sermo ſcd̃s

IN diebus ſuis
placuit deo. Ecci. xliiij. int̃ oĩa
ꝑcioſa q̃ nobis de⁹ dedit in hoc mũdo eſt
tẽpus ꝛ dies quib⁹ viuim⁹ quia in hoc ſo
lo tp̃e poteſt hõ penitere confiteri ꝛ amo
rem dei ac gloriã eternã acquirere. i alio
autẽ tẽpore non. Auctoritas. Me opor
tet operari opera eius qui miſit me donec
dies eſt. veniet nox quando nemo poteſt
operari. Joh. ij. nox ſignificat ſtatuꝫ poſt
mortẽ in inferno vbi ſunt tenebre exteri
ores vbi nemo poteſt operari ſ; recipere
qđ operatus eſt. Jdõ chriſoſtim⁹ Cũ vi
uis faciſ quid factur⁹ es quia vltra neqȝ
fides eſt. neqȝ labores. neqȝ penitencia.
Jdõ ſalomon dt̃. quodcunqȝ ſc; boni po-
teſt facere man⁹ tua inſtant̃ operare glo-
ſa dũ dies eſt dũ tẽpus habet ſequit̃. qꝛ
nec opus nec rõ nec ſciã nec ſapiã erunt
apud inferos gloſa. i. valebunt tibi poſt
mortẽ q̃ tu ꝓperas Ecci. ix. Eſt ergo tẽ-
pus multũ ꝑcioſũ. Aug⁹. nihil ꝑcioſius
tp̃e. Sꝫ heu hodie nihil vilius reputatur
Jdeo apl̃s ecce nũc tp̃s acceptabile ecce
nunc dies ſalutis. ij. Cor. vi. Qui igit̃ di
es ſuos bene expendit talis placet deo ꝛ
de q̃libet tali dicũt verba p̃miſſa in dieb⁹
ſuis placuit deo. q̃ verba ad laudẽ ꝛ glo-
riam ſancti martini applicando. Sciendũ
ꝙ reperio q̃nqȝ dies in q̃bus ip̃e deo pla-

cuit ⁊ nos exemplo ſuo etiā placere debē-
mus ⁊c̄. Primꝰ eſt innocētie ⁊ pietatis
Scđs eſt adoleſcētie ⁊ agilitatꝭ. Terciꝰ
eſt iuuētutis ⁊ integritatꝭ. Quartꝰ eſt ſe-
nectutis ⁊ antiq̇tatis Quintꝰ ē decrepidi
tatis ⁊ debilitatꝭ. Iſti q̇nqꝫ dies ſūt q̇nqꝫ
etates in quibus iſte glorioſus ſcūs pla-
cuit deo. Primꝰ eſt inocentie ⁊ puritatꝭ.
quia innocentia ⁊ puericia valde placent
deo. Quod patet ꝑmo ex xp̄i laudacōne
Nā in euuāgelio legit̄ ꝙ poſtq̄ꝫ xp̄us in
trauit iheruſalē in die palmaꝝ venit in tē
plo vbi erāt pueri q̇ clamabāt dicentes.
Oſanna fili dauid. vidētes autē princi-
pes ſacerdotū ⁊ ſcribe pharizei indignati
ſunt ⁊ dixerūt. Audiſtis q̇d iſti dicūt Ihe
ſus enī dīt eis. vtiqꝫ nūq̄ꝫ legiſtis ex ore
infanciū ⁊ lactanciū ꝑfeciſti laudē. Ma
thei .xxi. Scđo patet ex familiari cōuerſa
tione Nā in euuāgelio legit̄ ꝙ oblati ſūt
xp̄o paruuli vt manꝰ eis īponeret ⁊ ora-
ret. Diſcipuli autē cōminabant̄ offeren-
tibus ⁊ increpabant eos nō ꝙ nollent ꝙ
benedicerent̄ a xp̄o. ſꝫ quia nondū habe-
bant plenā fidē putabant ꝙ xp̄s laſſaret̄
per importunitatē eoꝝ ⁊ etiam ꝓpter xp̄i
dignitatē ꝓhibebant. quos cum videret
iheſus indigne tulit ⁊ ait illis. ſinite puu-
los veſtros venire ad me ⁊ nolite ꝓhibere
eos talium enī eſt regnū celoꝝ. Et com
plexans eos ⁊ īponens manꝰ ſuper illos.
benedicebat Mathei .xix. et Marci .x.
Tercio ex cōformitate quia xp̄s fuit ſimi
lis eis quia voluit naſci puer. Sed verū
eſt ꝙ niſi pueri ad xp̄m veniāt ⁊ ipſū lau
dent nō placent xp̄o. Ideo iſta duo req̇-
runtur ſcꝫ ꝙ ad eū veniāt. Et ꝙ ipſū lau
dent q̄ perfecte fuerint in beato martino.
quia venit ad xp̄m ⁊ laudauit xp̄m. quia
iuxta legendā ſuā Martinꝰ fuit ſabarie
pānonioꝝ opido oriundus ſꝫ int̄ ytaliã
papie alitus. ⁊ pater q̇ erat tribunꝰ mili-
tum ſub cōſtantino ⁊ Iulio ceſare ⁊ mat̄
ſua adorabāt ydola ⁊ vt moris erat du
cebant eū ad templū ydoloꝝ ſꝫ cū eſſet
decē annoꝝ noluit ire ad templū nec vo
lebat adorare ydola verberabat̄ a patre ⁊
matre nec ꝓpter hoc faciebat dicebat enī
eis per inſpiracionē ſpūſſancti vos eſtis
bene fatui ꝙ illas ſtatuas adoratis ⁊ cre
ditis ꝙ ſunt dij ⁊ ꝙ fecerūt mundū non
loquunt̄ nec audiunt. vnde dicūt xp̄iani
omnes dij gentiū demonia dñs autē ce-
los fecit. p̄s .xcvi. ⁊ alibi. ſimiles illis fiāt
q̇ faciunt ea ⁊ omnes q̇ confidunt in eis.
p̄s .cxiij. velletis eſſe talis certe credo ꝙ
nō. ergo q̄modo ſunt dij non ibo nec cre-
dam in eis. Et veniebat in eccleſiā xp̄ia-
noꝝ ⁊ videns ibi crucifixū ⁊ ymaginem
virginis marie tenentē filium in manibꝫ ⁊
ſacerdotes hoſtias eleuātes. Interroga-
bat ſacerdotes dicendo. dñe de crucifixo
q̇d eſt hoc ⁊ q̇d eſt hoc de ymagine virgi
nis marie ſunt iſti dij veſtri eſtꝭ ita fatui
ſicut alij. Et ſacerdos diſcretꝰ ad plenū
ei oīa indicauit. ꝑmo de virgine maria quō
filius dei venit īcarnari ī ea ad redimēdū
nos quia oportebat ꝙ eſſet deꝰ ſi debebat
nos redimere ⁊ homo vt poſſet pati ⁊ por
tare mortē q̄ꝫ meruimus. Et cōueniens
fuit ꝙ de virgine naſceret̄ ⁊c̄. Et iſte yma
gines filij nō ſunt dij ſꝫ ꝑ eas memora
mur. nec eas adoramꝰ. ſꝫ illos quos rep̄
ſentant. ⁊ hoc fit ꝓpter rudes ⁊c̄. Puer
autē ſanctꝰ fuit valde cōtentus ⁊ interro-
gauit de hoſtia Reſpondet ꝙ erat ibi deꝰ
ſub illa albedine poſt ꝓbacionē aliquoꝝ
verboꝝ ſicut rex infra cortinā ⁊ hoc poteſt
deus facere q̇ mundū de nihilo creauit dīt
puer. ego ſum de p̄te veſtra ⁊ ſic cōtentꝰ
rediit ad domum ⁊ totū narrauit patri ⁊
matri ꝓpter quod fuit acriter verberatus.
Tandē inuitis parentibꝫ ad eccleſiā con
fugit ⁊ cathecuminū fieri poſtulauit. i. in-
formari ⁊ di dicit pr̄ nr̄ aue maria ⁊ arti-
culos fidei. ſcꝫ credo ⁊ cotidie deuote ea
dicebat. Sic de eo poteſt dici illud ſapiē
tis phinees filiꝰ eleazari ī bonitate ⁊ ala
critate aīe ſue placuit deo Eccī .xlv. phi-
nees interp̄tatur ore requieuit. eleazar in-

terꝑtatur deus meꝰ adiutoꝛ ⁊ ſignificat
beatū martinū q̇ fuit filius dei ꝑ oꝛōnem
in quibꝫ in iuuentute quieſcebat, ꝑpter qđ
placuit deo. Moꝛaliter ita debēt doceri
pueri vt ſciant pať nr̄ aue maria ⁊ credo
vadant ad eccleſiā ⁊c̄. Sed iam docetis
eos cantilenas ⁊ coꝛeas ⁊c̄. Ideo dauid
Filij q̇ naſcenť exurgent ⁊ narrabunt fi-
lijs ſuis ⁊ ponāt in deo ſpem ſuā ⁊ nō ob
liuiſcanť opeꝝ dei ⁊ mādata eius exqui-
rant ne fiant ſicut patres eoꝝ generacio
praua ⁊ exaſperās. p̄s. lxxvij. gloſa xp̄ia-
ni qui naſcunť ex aqua ⁊ ſpiritu ſc̄ō debēt
docere filios ſuos ponere ſpem ſuā in deo
per oꝛōnes deuotas ⁊ fidē ⁊ ſeruare mā
data dei ⁊c̄. vt nō fiant ſicut patres eoꝝ
.i. ſicut pagani ⁊ iudei ꝑ choꝛeas ⁊ canti-
lenas ⁊c̄. et Ihere. xiij. Si ethyops pote
rit mutare pellē ſuā q̄ſi diceret non. nota
de puero dāpnato de q̇ Gregoriꝰ Se-
cunda dies eſt adoleſcētie ⁊ agilitať. qꝛ
adoleſcentia etiā bene placet deo Inter
autē oīa, ꝑpter que adoleſcēs placet deo
eſt humilitas ⁊ pietas p̄cipue in adoleſ-
centia quia iſta ſunt q̄ oꝛnant puritatem
⁊ innocentiā qꝛ ſine humilitate non pla
cet pulchritudo nec puericia ſine pietate
qꝛ tales vult nos eſſe xp̄s q̄lis ipſe fuit
in illa etate Ip̄e enī fuit humiľ dicēs. d. ſ.
diſcite a me qꝛ mitis ſum ⁊ humiľ coꝛde.
Math. xi. fuit etiā pius ⁊ miſericoꝛs.
Unde gregoriꝰ deus cui ꝑpriū eſt miſe-
reri ſemꝑ ⁊ ꝑcere fuit etiā ſobrius qꝛ q̄-
draginta diebꝫ ieiunauit. Math. x. Ta
lis etiā fuit iſte glorioſus ſc̄ūs martinꝰ.
Nota q̄n̄ vinctꝰ ⁊ cathenatꝰ factꝰ eſt mi
les ⁊ ex p̄cepto ceſaris ꝑ prē militabat.
Sed vulť audire humilitatē eius ip̄e cō
tentus erat vno ſeruo cui verſa vice adeo
ſeruiebat vt ei plerūqꝫ calciamēta deter-
geret ⁊ abſtraheret. Nota de eius pieta-
te quō ambianis in poꝛta cū nihil p̄ter ar-
ma ⁊ veſtē haberet mediā veſtem algenti
pauperi nudo tribuit ⁊ ī nocte vidit xp̄z

loquentē angelis ⁊ dicentē Martinus
adhuc cathecuminꝰ hac me veſte texit.
Nota etiā q̄modo oīa q̄ erant in menſa
dabat ⁊ de craſtino non cogitabat. Nota
de eius ſobrietate qꝛ tante fuit ſobrietať
vt iam nō miles ſꝫ monachus putaretur
ꝑpter quod cōmilitones eū miro venera-
bantur affectu. Moꝛaliť tales deberent
eſſe adoleſcentes ſcꝫ humiles miſericoꝛ-
des ⁊ ſobrij ſꝫ hodie totū eſt contrariū vt
patet in habitu truphis ⁊ cōmeſſacionibꝫ
⁊c̄. Auctoꝛitas. nemo adoleſcentiā tuā
condēpnat ſꝫ exemplū eſto fideliū in ver-
bo in cōuerſacione in caritate in fide in ca
ſtitate. p̄ma thimo. x. ⁊ p̄ma petri quīto.
Adoleſcētes ſubditi eſtote ſenioꝛibꝫ oēs
autē inuicē humilitatē inſinuate qꝛ dn̄s
ſuperbis reſiſtit. humilibꝫ autē dat grām
Tales nō ſunt hodie adoleſcētes. immo
timeo ne ſimꝰ in fine mundi iuxta ꝑphetiā
apoſtoli dicentľ. hoc ſcito quia in nouiſſi-
mis diebus inſtabūt tēpoꝛa periculoſa ⁊
erunt hoīes ſeipſos amantes cupidi elati
ſuperbi blaſphemi parentibꝫ nō obedien-
tes ingrati ſceleſti ſine affectione haben-
tes ſpem quidē pietatľ virtutē autē eius
abnegantes. ij. thimo. iij. hec oīa hodie in
adoleſcentibꝫ patent ad oculū. Tercius
dies eſt iuuentutľ ⁊ integritatľ ⁊ incipit ī
xxv. anno vſqꝫ ad q̄drageſimum In hac
etate xp̄s baptizari voluit quia in triceſi
mo anno vbi audita eſt vox patris. Hic ē
filius meus dilectꝰ. Et ſtatim poſt duc-
tus eſt in deſertū a ſpiritu ſancto vbi ieiu
nauit q̄draginta diebus ⁊ noctibus ⁊c̄.
poſtea predicauit ⁊ miracula fecit ⁊ mul-
tos conuertit ⁊c̄. Sic etiā iſte ſanctꝰ mar
tinus. Nam cum eſſet annoꝝ viginti ad
baptiſmū conuolauit. Poſt hoc fere per
bienniū licet ſolo noīe militauit ad p̄ces
tribuni ſui qui ꝑmittebat ſe renunciaturū
ſeculo ⁊ ſic ad heremū cōuolauit induēs
ciliciū ⁊c̄. poſtea viſitauit ſanctū hilariū
pictauień. epiſcopū ⁊ ab eo eſt acolitus

oꝛdinatus vbi mouet͛ a dño per ſuperio-
rem parentes viſitare vbi incidit in latro
nes quos cõuertit. Nota q̃modo dyabo
lus ei apparuit q̃rens quo iret reſpondit
quo dñs eũ vocauit. Qui ait quocunq̧
ieris dyabolus tibi aduerſabit͛. Reſpon
dit dñs mihi adiutoꝛ nõ timeo ⁊c̃. itaq̧
matrẽ conuertit patre in erroꝛe ꝑmanen
te. Cũ rediſſet pictauiã quidã cathecu-
minus moꝛtu⁹ eſt quẽ per oꝛõnẽ ſuſcita-
uit etiã aliũ qui ſuſpenſus fuerat reſuſci-
tauit. Poſtea autẽ tantũ placuit deo ⁊
hominib⁹ ꝙ factus eſt epiſcop⁹ Thuro-
nen̄ſ. ita vt de eo dici poſſit illud. dilect⁹
deo ⁊ hominib⁹ cui⁹ memoꝛia in benedic-
tione eſt ſimilẽ illũ fecit in eccleſia ſcõꝝ.
Ecci. xlv. Nota dilectus quia ſuauis ⁊
mitis ſuꝑ omnes hoïes. ¶ Quart⁹ dies
eſt ſenectut͛ ⁊ antiq̃tatis in quo placuit
deo quia poſtq̧ fuit epiſcopus non ꝓpter
hoc mutauit ſtatũ quia eadẽ erat in coꝛ-
de humilitas eadẽ in victu ꝑitas ⁊c̃. qꝛ
ſciebat dictum apoſtoli dicentis. opoꝛtet
epiſcopũ irreꝑhenſibilẽ eſſe ſobriũ pru-
dentem oꝛnatũ pudicũ hoſpitalem docto
rem nõ vinolentũ non ꝑcuſſoꝛem ſ; mo-
deſtum nõ litigioſum nõ cupidũ. ꝑma thi
mothei. iij. ⁊ alibi opoꝛtet epiſcopuʒ ſine
crimine eſſe ſicut dei diſpenſatoꝛẽ non ſu
perbum nõ iracundũ ⁊c̃. ſ; hoſpitalem be-
nignum ſobriũ inſtũ ſanctũ continenteʒ
amplectentẽ eũ qui ſ̃m doctrinã fide-
lem ſermonẽ vt potens ſit exhoꝛtari ĩ do
ctrina ſana reos qui contradicũt arguere
Ad titũ ꝑmo. Tunc autẽ multũ ſe ar-
mauit de paciencia. Nota de imperatoꝛe
q̇ noluit eũ ꝑmittere intrare domũ ſuaʒ
Nota q̃modo ſanauit vaccã a demonio
vide legendã. Moꝛalit͛ iſta paciencia ẽ
ſenib⁹ neceſſaria. Unde apoſtol⁹. Paci
encia vobis neceſſaria eſt vt voluntateʒ
dei facientes repoꝛtet͛ ꝓmiſſionẽ adhuc
enĩ modicũ aliquãtulumq̧ q̇ ventur⁹ eſt
veniet ⁊ nõ tardabit iuſtus autẽ meus ex
fide viuit. Qꝛ ſi ſubtraxerit ſe non place-
bit anime mee. Nos autẽ ⁊c̃. Ad heb. x.
⁊ dauid vſq̧ ad ſenectã ⁊ ſeniũ deus ne
derelinquas me. ps̄. lxx. ⁊c̃. ¶ Quintus
dies eſt debilitatis ⁊ decrepitatis in quo
homo debet perſeuerare in bonis operib⁹
qꝛ hoc facit placere deo Auctoꝛitas q̇ ꝑ
ſeuerauerit vſq̧ in finem hic ſaluus erit.
Mat. xxiiij. ſic ſanct⁹ Martinus. No
ta quomodo dixit fratrib⁹ diſſolucionẽ
ſui coꝛpoꝛis ĩminere ⁊ q̃modo flebant tã
vi febriũ poſitus eſt in loco vbi in cilicio
iacebat. Nota quãdo fratres parabant
ſibi lectũ ⁊c̃. dixit non decet xp̄ianũ niſi in
cinere ⁊ cilicio moꝛi ego ſi aliud vobis
oſtendo ipẽ peccaui. Nota quomodo vi-
dit demoneʒ cui dixit quid hic ſtas mala
beſtia ⁊c̃. Nota quomodo dicebat domi
ne ſi adhuc populo tuo ſum neceſſarius.
⁊c̃. tandeʒ anima ab angelis poꝛtata eſt
in paradiſum. Nota q̃modo ſanctus Se
uerin⁹ epiſcopus in colonia audiuit ange
los cantantes in aere ⁊c̃. ⁊ Ambroſius
in mediolano ⁊c̃. Rogem⁹ igit͛ dominuʒ
vt poſſimus ei placere. Amen.

De ſancta Cecilia virgine ⁊ martire. Sermo.

Liberaſti me domine de perdicione. Eccle
ſiaſtici vltimo. Recitatum
eſt in epiſtola hodierna hodie in eccleſia
fit ſolẽpnitas ⁊ officiũ vnius glorioſe vir
ginis ⁊ martiris beate Cecilie de qua erit
ſermo noſter. Sed ꝑmo ſalutetur virgo
maria. Uerbũ iſtud intelligo in perſona
beate cecilie virginis que regracians deo
dicit. Domine liberaſti me a perdicione.
Modo ego inuenio in ſcriptura ꝙ in hoc
mundo ſunt q̇nq̧ perdiciones hominũ ⁊
mulieꝝ ex peccatis ex quib⁹ deus libera-
uit beatam ceciliam.
Prima perditio eſt anime ⁊ iſta venit ex
peccato ſuperbie

Secunda eſt corporis ꝛ iſta venit ex pec
cato luxurie.
Tercia eſt temporis ꝛ iſta venit ex pecca
to accidie.
Quarta eſt diuitiarum ꝛ iſta venit ex pec
cato auaricie
Quinta eſt glorie ꝛ iſta venit ex peccato
inconſtantie
Dico ꝙ prima perdicio eſt ex peccato ſup
bie. Iam ſcitis ꝙ humana aīa habet iſtaȝ
excellentiā ſuper aīas iumentoꝝ animali
um ꝛ volucꝝ qꝛ habet rōneȝ diſcrecōeȝ
intelligentiam ſ; peccatū ſupbie facit per-
dere aīam qꝛ auffert ſibi rōeȝ diſcrecōeȝ
ꝛ intelligentiā. Recte enī ſuperbia eſt vt
freneſis que facit ridere cantare infirmum
cū ſit in puncto mortis vel ſic ſentencia-
tus ad furcā. Si qn̄ aliqͥs ducit̄ ad furcā
iret cantando ridēdo ſtultus iudicaret̄ ab
omnibꝫ. Ita recte eſt de ſupbis. Certum
eſt ꝙ oēs vadimꝰ ad mortē ex ſentencia
a deo iudice data tam diuitibꝫ q̄m paupe
ribꝫ oēs tam hoīes q̄m mulieres parui ꝛ
magni oēs moriunt̄ ſtatutū eſt hoībꝫ ſel'
mori ad Heb. ix. ergo qn̄ ſupbꝫ vadit or
natꝰ pompoſe ſtultus pōt reputari qꝛ cā
tando ꝛ ridēdo vadit ad mortem cū debe
ret flere qꝛ ad mortē tendit. De iſta pdi-
cōne phibuit thobias filiū ſuū dicēs. Su
pbiam nunq̄ȝ in tuo ſenſu aut in tuo ver-
bo dn̄ari pmittas in ipa enī iniciū ſump-
ſit omnis perdicio. Thobie quarto vtinaȝ
inſtrueretis vos filios vr̄os vocādo eos
ꝛ docendo diceretis eis fili caue. Nota
omnis pdicio ſcȝ angeloꝝ ꝛ hoīm. An-
geloꝝ qꝛ poſtq̄ȝ deꝰ creauit angelos in ce
lo maior oīm erat lucifer vt dicit Greḡ
Cui deus dedit maioritatē ſup oēs cre-
aturas ꝛ nō fuit ꝯtentus voluit deo pari
ficari ꝛ reuelauit aliqͥs ꝛ aliqui adulando
approbauerunt. Ecce hic perdicio lucife-
ri ꝛ alioꝝ approbantiū ſibi. Scd̄a pdicio
fuit hoīm. Nā deus ab inicio creauit adā
ꝛ euam cum tanta ſcientia ꝙ dicunt doc-
tores ꝙ extūc nō fuit phūs nec doctor q̄
tū ſciret ſ; nō contēti voluerunt ſcire vt
deus bonū ꝛ malum. Ideo expulſi fuer̄t
de paradiſo ꝛ fuiſſent dāpnati niſi qꝛ pe-
nitentia iuuit eos. Ecce prima perdicio ſ;
ab iſta fuit liberata beata cecilia qꝛ in tan-
ta humilitate ꝯſeruauit ſe qꝛ nunq̄ȝ habu
it ſuperbiam in ſua mente. Tria ſunt enī
que ꝯmuniter dant ſupbiam mulieribus
ꝛ puellis ſcilicet
Primum pulchritudo corporis
Scd̄m diuitie in ornamentis.
Tercium nobilitas generis.
Illa q̄ hꝫ iſta ꝛ q̄ntū ventum ſupbie hꝫ
certe magnū. Iſta tria habuit beata ceci-
lia ſ; armauit ſe ꝯtra ventū ſupbie. Nam
cum eſſet pulchrior omibꝫ domicellis ro
manis ne ſupbiret recipiebat ieiunium ꝛ
abſtinentiā vt eſſet diſcolorata. Mō nō
ſolum diminuunt de pulchritudine ymo
augmentant ſibi colorem vt dicat̄ ego ſū
pulchrior. Et btā cecilia dicebat O mi
ſera ſi ex mea pulchritudine aliqͥs cade-
ret p ꝯcupiſcentiā q̄d dicerem deo. Ideo
affligebat ſe biduanis aut triduanis ieiu-
nijs orans dn̄o ſuā pudiciciam cōmenda
bat vt cantat eccleſia. Scd̄m qd̄ dat muli
eri ſupbiam eſt copia ornamentoꝝ veſti
um coronaꝝ annuloꝝ ꝛ iocalium qꝛ liȝ
ſit pulchra ſi nō ſit ornata erit humilis. ſ;
qn̄ ſimul ꝯcurrunt pulchritudo ꝛ ornatꝰ
tunc inſurgit ſuperbia. Sed beata Cecilia
ne ſuperbiret ī veſtimentis ſericis ꝛ de au
ratis ꝛ ornamentis qꝛ habebat patrē ge-
neroſum ꝛ diuitem nec legit̄ aliam habu
iſſe prolem ornabant eam nec ex toto au
debat parētibꝫ contradicere in hoc ſed ad
carnem induebat̄ cilicio ꝛ ex eius afflictio
ne ſtabat humiliter. Ideo cantat eccleſia ci-
licio cecilia carnem ſuam domabat deſup
deauratis veſtibꝫ tegebatur. Tercium eſt
nobilitas generis qn̄ homo vel mulier co
gitat ego ſum de genere regali. Sed ꝯtra
hoc beata Cecilia cum etiā fuiſſet de ma-

ioꝛi nobilitate romanoꝝ dicebat infra ſe
ego habeo duos patres pꝛ̃ carnis ē iſte ſꝫ
poſt in baptiſmo recepi xp̄m in patrē et
eccleſiam in matrem ⁊ qꝛ ſciebat legere
habuit euuangeliū xp̄i in quo legebat vel
de xp̄i humilitate vel paupꝫtate ⁊c̃. Et ſic
humiliabat̃. Jdeo dicit eccleſia virgo glꝛi
oſa euuāgeliū xp̄i gerebat in pectoꝛe non
diebꝫ neqꝫ noctibꝫ vacabat a colloquijs
diuinis ⁊ oꝛatione Jn lectōne em̄ recipi
ebat deuocōm ⁊ poſt ꝯtēplabat̃ ⁊ ſic cō
ſeruauit ſe in huīlitate ne ſupꝫbiret de pul
chꝛitudine. nec oꝛnamentis. nec generis
nobilitate. Recte videt̃ ꝗ dd̃ ꝓbraſſet
de ei⁹ huīlitate d. Ego aūt cū michi mo
leſti eſſent ſp̄. parentes vt oꝛnarent me
induebar cilicio ꝯtra oꝛnamenta coꝛpoꝛl
humiliabam in ieiunio animā meam ꝯtra
pulchꝛitudīem coꝛpꝫis. Et oꝛatio mea in
ſinu meo ꝯuerteret̃ ꝯtra nobilitatē gene
ris. Ecce quō fuit liberata a pꝛ̄ima pꝫdicōe
Jdeo regraciādo deo dic̃ liberaſti me a pꝫ
dicōne. Scd̃a perditio quare multi per
dunt̃ in hoc mundo eſt pꝫdicō coꝛpoꝛis ex
luxuria. dēnt̃ due perſone equalis ꝯplexi
onis q̄ꝝ vna ſit caſta ⁊ alia luxurioſa licꝫ
ſint eiuſdē ꝯplexionis caſtus viuet natu
raliter. xx. annis plus q̄m luxurioſus. Nā
luxuria eſt vt ignis qui totū ꝯburit. Dica
tur parabola de quodā diuite qui ꝯgrega
uit oīa bona ſua precioſa in quadā came
ra ⁊ ſubtus infeꝛi⁹ poſuit ignē in paleas
⁊ ꝯbuſſit ⁊ pꝫdidit quicq̄d congregauerat
Jta eſt de perſona luxurioſa hoīe vel mu
liere. Coꝛpus em̄ eſt vt domus inferius
eſt ſenſualitas que eſt plena paleis Yſaie
xl. Clama ⁊ quid clamabo oīs caro fenū
Superius eſt ꝯſcientia vbi ſūt oīa bona
meritoꝝ ſed qn̄ vult calefieri pꝫ luxuriā
que nō eſt niſi ignis tūc oīa merita ꝯburū
tur. Et in ſignū huius qn̄ caleſit luxurio
ſus rubeſcit in facie ⁊ tandē ꝯburunt̃ ⁊ pꝫ
dunt̃ oīa bona meritoꝛia etiā ſi haberet
tot vt virgo maria. Q ⁊ q̄t ſunt qui per

dunt totū theſauꝝ meritoꝝ ꝓpter modi
cum ſolaciū ⁊ viuūt parū dicit. Auctoꝛ
is ꝗ ideo paſſeres ita parū viuūt. qꝛ ſunt
valde luxurioſi Johēs euuāgeliſta vixit
plus q̄m alij apoſtoli. qꝛ ſemꝑ fuit virgo
Jdeo quidam ſanctus regraciās deo dice
bat. Adiutoꝛ ⁊ ꝓtectoꝛ factus es michi
⁊ liberaſti coꝛp⁹ meū a perdicōe Eccl. v
Uſqꝫ eſtuat⁹. ignis em̄ luxurie dupliciͭ
accendit̃. Pꝛimo naturaliter ex carnis in
clinacōne. Scd̃o ex dyaboli tēptacione
ſꝫ deus iuuat bonos. Jdeo dicit adiutoꝛ ⁊
ꝓtectoꝛ factus es michi dando volunta
tem ieiunādi ⁊ abſtinendi. Nota a preſ
ſura flamme ſcꝫ luxurie que circumdedit
me ſcꝫ ſenſualitatē. Ab iſta pꝫdicōne fuit
liberata beata cecilia. Dicat̃ ꝗ cū eſſet cir
ca etatem. xvj. annoꝝ parentes ſui volu
erūt vt duceret viꝝ. Sed ip̄a ſecrete vo
uerat virginitatē ⁊ excuſabat ſe multipli
citer. qꝛ erat nimis iuuenis ⁊ neſciret re
gere domū. Sꝫ ex infeſtacōne parentum
habuit conſentire vt ip̄m haberet ſponſū
Et cogitauit ꝗ ſicut virgo maria habuit
ſponſum ⁊ tamē ſeruauit virginitatem.
Jta cogitans ꝗ mediante dei gratia ipſa
induceret ſponſum ad caſtitatem ⁊ fuit d
ſponſata cum quodā nobili milite voca
to valeriano qui feſtinabat vt fierēt nup
tie ſꝫ beata cecilia oꝛabat vt cōſeruaretur
in virginitate. Jn die autem nuptiarum
dicit eccleſia ꝗ cantātibus oꝛganis ceci
lia virgo in coꝛde ſuo ſoli domino decan
tabat dicens. Fiat domine coꝛ meū ima
culatum vt non confundar. Dicatur quo
modo in nocte quando fuerunt in camera
non poſuit ſe in lecto. ſed quando fuerunt
ſoli dixit Cecilia ſponſo ſuo vnum ſecre
tum vellem vobis dicere qd̃ nunq̄m dixi
alicui nec patri nec matri ⁊c̃. Qui iura
uit ſecretum tenere. Tunc dixit ſibi noue
ritis ꝗ eſt quidam angelus amatoꝛ me⁹
qui ſi videt ꝗ vos tangatis me interficiet
vos ⁊ ille q̄ vt lup⁹ dicebat ad ouē dixit

O vos forte diligatis alium qꝫ vir cum vxore poteſt vti m̄rimonio. Rn̄dit cecilia. Ego dico hoc ad iudicādum qꝫ angelū dei habeo amatorem q̄ nimio zelo cuſtodit corpus meū. Et ſponſus incepit timere dicens niſi michi oſ̄datis nō credā. Tunc beata Cecilia orauit ⁊ ecce ſubito apparuit angelus cum duabꝫ coronis de roſis ⁊ lilijs celi dicens. Ex parte dei portaui iſtas coronas. Et ſicut hucuſqꝫ ꝯſeruaſtis ꝟginitatē etiā decetero cōſeruetis ⁊ poſuit coronas in capitibꝫ eoꝝ que nō marceſcent nec ꝑdent odorē tunc ambo ſimul fecerūt votum ꝟginitatis ꝙ viuerent vt maria virgo ⁊ Joſeph. Ecce q̄modo fuit liberata ab iſta ꝑdicōne non ſolum ip̄a ſ ⁊ ſponſus. Moraliter hic habemus exēplū ⁊ doctrinā ꝙ beata cecilia ⁊ etiā ſponſus erant ꝟgines qn̄ venerūt ad m̄rimonium. Mirꝫ eſt de ſponſo cum eſſet Juuenis.xxv.annoꝝ tam nobilis ⁊ diues ⁊c̄. Cum modo nō inueniat̄ puer xv.annoꝝ qui ſit ꝟgo. Jam completa eſt ꝓphia dd̄. Corrupte ſūt ⁊ abhoīabiles facti ſūt nō eſt qui faciat bonum nō eſt vſqꝫ ad vnū ⁊c̄. ſcꝫ de adultis aliqui ſunt non ꝯtenti de vxore vadunt. Alij ad lupanar Quid dicemus deo tā male gubernam⁹ nos volumus em̄ equū aut aſinum eſſe caſtū ⁊ nos nō ſumus. Audite paꝝ viuimus nec iam mortalitates regnant ī mūdo que antiquitus erāt inaudite. Sed ex quo damus nos corrupcōnibꝫ ⁊ de⁹ mittit corrupcōnes. Jdeo ſeruemus caſtitatem O q̄ꝫ pulchra eſt caſta generatio cū caritate. Nota multi ſunt caſti timore ſcꝫ ꝯfuſionis ⁊c̄. Nichil valet ſ caſtitas cuꝫ amore dei iſta eſt pulchra. Tercia ꝑdicō eſt tp̄is ex peccato accidie de⁹ dat nobis tempus vni dat tempus.x.annos alteri xx.alteri.xxx. Ad faciendū bona op̄a vt ī hoc mūdo acquiram⁹ paradiſū. Jpſe em̄ liberauit nos a cathenis inferni ꝑ paſſionem ſuā ⁊ apperuit nobis ianuaꝫ celi per baptiſmū. Reſtat ergo vt nos vadam⁹ per bona opera qꝫ ex quo captus eſt ſolutus a vinculis ⁊ preciū ſolucōis eſt ſolutum. Reſtat vt captiu⁹ vadat. Jdeo ait dauid. Jbunt de virtute in virtutē videbitur deus deoꝝ in ſyon. Sed quid facit accidia illa facit hominē ſtare in vno loco īmo facit redire retro qn̄ enim homo incipit habere diſcrecōnēꝫ ⁊ cognoſcit ſe. tūc homo incipit ambulare. Modo dicatis mihi quantū ambulaſtis ⁊c̄. Dn̄e ego ſū ꝑ taleſic fui ante decē annos ⁊ vtinaꝫ nō peyor. Si em̄ nauis ſtaret.xx.annis ī vno loco nō faciendo viam omnes mirarent̄. Jta omnes nos tranſfretam⁹ ad celum ⁊ quot anni ſunt ꝙ incepim⁹. et ſtamus in vno loco ymo redimus retro. Quia in via dei non progredi eſt ait. Bernardus Verbi gratia. Si queratur a religioſo q̄t annos habetis in ordine decem vel viginti ⁊c̄. Et nouici⁹ eram deuotus ſ modo nichil. Jdem de clericis qui in primo anno ſunt deuoti ⁊c̄. Jdem de laycis ſi queratur modo ſunt decem anni eratis deuotus. Jta parum ⁊ modo nichil. Ecce perdicio temporis benedictus eſt qui poteſt dicere modo ſum deuotior q̄ꝫ heri ⁊ ſi placet deo cras ⁊c̄. Contra iſtam perdicōēꝫ dicit ſcriptura Nos non ſumus filij ſubtractionis filij in perdicōm ſed fidei in acquiſicōm anime ad Hebreos decio. Nota ꝙ ocioſitatem vocat ſubtractionē Subtractio eſt quando de bona vita incepta ⁊ de orationibꝫ homo dimittit modo vnuꝫ modo aliud dicendo. O nimis eſſet tociens ieiunare vel tot orationes dicere ⁊c̄. de ſimilibus. Jdeo dicit nos non ſumus. ⁊c̄. Ab iſta perditione ſe cuſtodiuit ⁊ liberauit beata Cecilia. Si enim vultis ſcire in quo expendebat tempus. Dicā vobis. Dicatur quomodo dormiebat ſeparatim cū domicellis in vna camera ⁊ ſponſus in alia. et ſurgebat in media nocte ꝑ illud dauid. Media nocte ſurgebam. ⁊c̄

Et vſqȝ ad aurorã ipſa expendebat illud
tempus. Primo in deuota orõne. Scdo
in euãgelica lcõne. Tercio in deuota con
templacõne In aurora aũt audiebat miſ
ſam deuote ⁊ cum ſilentio ⁊ poſt pabat
carnes vel legumina pro xpianis captis a
tyrãnis ⁊c. ⁊ ꝯfortabat eos in corpore ⁊
in anima ⁊ circa meridiem tota feſſa ipſa
prãdebat nõ carnes. Poſt dicebat veſ-
peras ⁊ poſt vocibat ad pdicandum in fi-
delibꝫ ciuitatis intm̃ ꝙ vna die conuertit
cccc. infideles ad fidem xpi qualibet dñica
ꝯfitebat ⁊ ꝯmunicabat iuxta antiquã cõ-
ſuetudinẽ. Ecce quõ in opibꝫ miſcdie ex
pendebat tempus nõ erat ocioſa. Mora
liter habetis hic exemplũ orãdi quolibet
mane ⁊ ſero recipere certã orões ⁊ conti
nuare dicẽdo deuote genibꝫ flexis ac ſi vi
deretis deũ. Signando vos pmo deinde
dicere credo ⁊c. Et deus erit vobiſcum
in omnibꝫ negotijs ⁊ ſi in quolibet die nõ
poteſtis audire miſſam in aurora vt anti-
quitus ad minus tñ omĩ die dñica audia
tis miſſam ꝯpletã ⁊ cum ſilentio ⁊c. Et
ſi in qualibet dñica nõ poteſtis ꝯmunicarẽ
ad minus in paſcha ꝯmunicetis. Ita fra-
tres mei dilectiſſimi ſtabiles eſtote habũ-
dantes in omĩ ope dñi ſemp ſcientes ꝙ
labor vr̃ nõ eſt inanis in dño. j. ad Cor.
xv. Quarta perdicõ eſt Auari credũt eñi
amare pecuniam vel pecunias ꝯgregando
⁊ cuſtodiendo ⁊ illud facit eos perdere d
hoc dabo ſimilitudinem ad oculũ de duo
bꝫ hominibꝫ qui volũt ſe ad aliã ciuitatẽ
transferre ⁊ omnibꝫ venditis tenent pec-
cuniã. Et eſt ſic ꝙ in via p q̃ȝ habẽt tran
ſire ſunt latrones qui depredant eos. Et
dicũt quid faciem⁹ de pecunia portanda
dic vnus bonũ remediũ eſt p cambium
Dicit alter auarus abſit pecunia mea ibit
mecũ nõ ſepabo me ⁊ finaliter depreda
tur ⁊ mor tur fame. Alter vero recepto
in cãbio lr̃a viuit lete poſt ⁊ epulet. Ita
in propoſito omẽs nos oportet transferre
ad aliã ciuitatem nõ habemus hic manen

tem ciuitatem ad Hebreos. x. In tranſi-
tu aũt eſt paſſus periculoſus plenus la-
tronibus in quo omnes depredantur pa
pe reges cardinales ⁊c. ſcȝ in paſſu mor
tis ſꝫ quid facit prudẽs ponit certe in mẽ
ſa numulariorꝫ que ſunt manus pauperꝫ
ibi ponit pecuniam ſuam aſſecuratã p re-
gem xpm. Ecce clauſula. Da pauperibꝫ
⁊ habebis theſaurum in celo Math. xi. ix.
Ideo pſone miſericordes que hic faciũt
largas elemoſinas dando veſtes bladuȝ
vinum ⁊c. Dant ⁊ ponunt in menſa cã-
bij ⁊ in paradiſo inuenient ſecuritatẽ ani-
ma portat lr̃am cambij in fronte ſcriptã
Sed dicit auarus nõ debet homo ſe ſpoli
are ꝙ non poſſet tenere ſtatũ d. Ego di-
mittam in teſtamento ⁊c. O ſtulte ⁊ ne
ſcis paſſum periculoſum videtur ergo vo
bis. Si auaricia facit perdere pecuniã vñ
ait ſcriptura perde pecuniam, pter fratrẽ
⁊ amicum ⁊ non abſcondas illam ſub la
pide in perdicione Eccl. xxix. Nota perde
pecuniam. Aliqui quando dant elemoſi-
nam credunt ꝙ illud perdatur ſed talis p
ditio bona eſt. Etiaȝ ſeminator videtur
per dere grana ſꝫ bona perditio eſt ⁊ fruc-
tuoſa. Ideo dicit perdere ⁊c. Et nõ ab-
ſcondas illam ſub lapide duro auaricie i
pdicõnem. Ideo beata cecilia quando in-
cepit perſecucio contra xpianos cogitauit
ſe cito morituram. Ido ant eqȝ veniſſet ad
paſſum periculoſum fecit cambium ⁊ po-
ſuit in menſa. i. in manibus pauperum pe
cuniam vocatl domicellis ſuis quas nut
uerat ad ſeruicium dei illis que voluerũt
viuere i virginitate dimiſit aliqd vt poſ-
ſent viuere etiam cum laboribus earum
ne eſſent ocioſe. Aliam pecuniaȝ vero de
dit viduis orphanis ⁊ captiuis ⁊ ſolam
domum ſibi retinuit. Ido vrbanus papa
dixit de ea Cecilia famula tua dñe quaſi
apis argumentoſa tibi deſeruit recipiens
flores ab exemplis ſanctorꝫ patrum ⁊ fa
ciens fructus ſanctitatis. Moraliter imi
temini eam qꝛ decerto quicqd retinetis in

paſſu erit tēp̄ datum ꝗ̄ de quo viuetis in
alio mundo. Si em̄ ꝓ iſta materia modi-
ca ⁊ miſerabili vita ⁊ incerta tm̄ labora-
tis nunꝗd ꝓ illa vita beata perpetua ⁊c̄.
Mittatis ꝗ̄ ibi aliꝗd vnde viuatis vnde
xp̄s Beati miſc̄des qm̄ ipſi miſc̄dia₃ con
ſequunt̄ Mat. v. Quinta ꝑdicio eſt gl̄e
ex inconſtantia ⁊ eſt qn̄ em̄ homo incipit
bonā ⁊ ſctā₃ vitā vel in regione vel in ſa
cerdotio vel mr̄imonio. Homo vadit ad
ꝑadiſū recta via. S₃ ſi illa bona vita di-
mittit̄ ꝑdit̄ gloria. Dicatur ſimilitudo de
curſoribꝫ incipientibꝫ ardēter currere ad
ꝑuiū ꝓpter ſpinas dimittūt curſum ⁊ alij
precedunt ⁊ lucrant̄. Ita accidit multis
O quot ſunt religioſi qui ardenter ince-
perūt currere ad xp̄m qui in capite curſus
tenent coronā ⁊ animādo clamat. d. Ve
nite ad me om̄es qui laboratis ⁊ onerati
eſtis ⁊ ego reficiā vos Mat. xj. Sed ca-
ueatis de ſpinis. Spine ſunt deriſiones ⁊
truffe quas mali faciunt de bonis ⁊ deuo
tis. Si vō ille timens d. O miſer ⁊ oēs
trufant̄ de me ⁊ dimittit bona₃ vitam ⁊
perdit ſic coronā gl̄e. Alij aute₃ plurimi
hoīes dimittūt ꝓpter modicam infirmi-
tatē capitis vel ſtomachi vel tēptacōnes
dyaboli vel occaſiones mundi dicendo o
miſer Ego non ꝯſueui iſta hr̄e. Ideo di
mittit bonā vitā ⁊c̄. de hijs qui ꝑdiderūt
ſuſtinentiā ⁊ qui dereliquerūt vias rec-
tas ⁊ diuerterūt in vias prauas ⁊ ꝗd fa
ciēt cū inſpicere ceperit dn̄s ſc₃ in iudicio
ꝑticulari vel generali Eccl̄. ij. S₃ beata
cecilia in vita ſancta ⁊ ꝟtuoſa ꝗꝫ incepit
ꝯtinuauit de bono in melius vſqꝫ in fine₃
⁊ tūc habuit coronā ꝑ martiriū poſtq̄m
em̄ preſes occidit ſponſū ſuū vocauit ea₃
querens de ſua ꝯdicōe que reſpōdit dicēs
Stulte queris q₂ vel queris de ꝯdicione
ſpūali. De iſta dico ꝙ ſū xp̄iana vel que-
ris d̄ carnali de iſta dico ꝙ ſū nobilis Si
dicat̄ quare rn̄dit cum iniuria q₂ ip̄a erat
luxurioſus ⁊ timuit. Ideo ꝓuocauit ip₃
ad irā q₂ tunc amor ꝯuertit̄. Et ait iudex
tu es ſortilega ⁊ deceptrix q₂ ꝑuertis cor
da gentiū vt p₃ in viro tuo qui mortuꝰ
eſt qui adorauit hominē crucifixum. Rn̄
dit ipſa non ſum deceptrix ſ₃ opus eſt ſpi-
ritusſancti. Tunc iudex dedit ſentenciam
vt eſſet ꝯbuſta vt deceptrix ſ₃ vt penā ha
beret fecit eam poni in balneo ſicco ⁊ ig-
nito in quo ſtetit ꝑ vnam diem ⁊ noctē
⁊ orauit d. ꝙ parata erat mori ſed vellet
prius diſtribuere domū ſuam ⁊ exaudita
fuit a domino ⁊ nō fuit in balneo mortua
⁊ erat magna rō q₂ ignis luxurie illꝰ cor-
pus nō ꝯbuſſit. Ideo nec ignis material̄.
Ex hoc miraculo multi ꝯuertebant̄. tunc
iudex precepit eā decapitari que ter ꝑcuſ
ſa nō fuit mortua ⁊ erat lex romanorum
ꝙ in decapitacōne nō darentur. iij. ictus.
Tunc amici receperunt eā dicendo. quid
eſt hoc que ait. Triduanus a domino po
poſci inducias vt domū meā dn̄o eccleſi-
am ꝯſecrarē quo facto expirauit ⁊ fuit co
ronata. Ideo eius exemplo cōtinuate in
bona vita

Sermo beati Clementis

Quiſputas eſt fidelis ⁊ prudens habetur ꝟ
bum iſtud textualiter Mat.
xxiiij. ⁊ officialiter in euuāgelio hodierno
Sicut officiū ⁊ ſolennitas pn̄tis diei eſt
vniꝰ glorioſi ⁊ mirabilis martiris Beati
clementis ita etiam erit ſermo. Et habe
bimus multas bonas doctrinas ſpeculati
uas ad illuminacōm intellectuū ⁊ mora
les ad correctionē viciorum ⁊ informa-
cōm virtutum. Sed primo ſalutetur vir
go maria ⁊c̄. Verbum ꝓpoſitū ſ₃m intel-
lectum quē volo pertractare indiget de-
claracōne pro qua eſt ſciendum ꝙ regula
⁊ doctrina vniuerſalis in theologia eſt ꝙ
deus dat ⁊ diſtribuit gloriā celeſtē ꝑadi
ſi ſ₃m bonam vitam q̄m hō tenuit in hoc
mūdo q₂ quāto ꝑſona fuit melior l̄ vite ī
hoc mūdo tāto habet maiorē gl̄a₃ in alio

Ratio hui⁹ nõ credatis ꝙ veniat ex aliq̃
obligacõne neceſſaria ex parte dei .qꝛ de⁹
nõ obligat̃ creature ſ ex grõſa ⁊ volũta/
ria promiſſione ſua qꝛ ita ipſe ꝑmiſit de ſ
dabo vobis vnã ſimilitudinẽ q̃ȝ ipſe tan
git. Si enĩ aliquis dñs habet captiuos q̃
ſeruiũt ſibi obligatur dñs dare ſalarium
captiuis ꝑ ſeruicio vel dare eis hereditã/
tem ſuam certum eſt ꝙ nõ qꝛ iam ex de/
bito captiui tenent̃ ſeruire dño ſuo. Sꝫ
ſi dñs pie ⁊ grõſe ꝑmiſit captiuis dare
ſalarium ꝑ quolibet opere tũc tenetur nõ
ex obligacõne neceſſaria ſ ex obligacione
voluntaria. Ita eſt de nobis Certum eſt
ꝙ oñs ſumus ſerui ⁊ captiui xp̃i ſanguĩe
ſuo empti eſtis precio magno.j.ad Cor
vj. Precium fuit ſanguis xp̃i nõ corrup/
tibilibꝫ auro vel argento redẽpti eſtis de
vana noſtra conuerſacõne paterne tradi
cõnis. Sꝫ precioſo ſanguine agni imacu/
lati ihẽſu criſti.j.pe.j. Ex quo empti ſum⁹
captiui ſumus honor eſt eſſe captiuũ tãti
dñi eſt neceſſaria grõſa ꝑmiſſio. Si aũt
vellet diceret. Et nunq̃d eſtis mei capti
ui ſuiuiſtis mihi feciſtis qd̃ debuiſtis al's
poſuiſſem vos in carcere inferni. Ecce de
hoc auctoritas. Nunq̃d grãꝫ habẽt ſeruo
illi q̃ fecit que facere debet̃ nõ puto. Sic
⁊ vos certũ feceritis omnia que precep/
ta ſũt vobis dicite ſui inutiles ſumus ꝙ
debuim⁹ facere fecimus Luce.xvij. Hic
tangit xp̃s quicq̃d vobis dixi ſ ex ſua piiſ
ſima ordinacione voluntaria ⁊ gratioſa
nõ vult ꝙ ſine ſalario ſuiamus ſibi ĩmo
ꝑ quolibet bono oꝑe quantũcunq̃ȝ mo/
dico amore ſui fcto vult dare ſalariũ Et
q̃nto ſũt meliora ⁊ maiora tãto dat ma/
ius ſalariũ. Ecce auctoritas notari⁹ fuit
beatus mat. de tota excepcõne filius hoĩs
venturus eſt in gloria p̃ris ſui cũ angelis
ſuis ⁊ tũc reddet̃ vnicuiq̃ȝ ſm opa eius
Mat.xvj. Ecce vnde venit retributio cũ
ergo beatus clemens martir glorioſus in
hoc mundo fecerit multa opera virtuoſa
⁊ meritoria ⁊ ſeruiuit in vita apoſtolica.

Ideo poſſumus cogitare ꝙ habuit mag/
nam remuneracõem in paradiſo de hoc q̃
rit thema ꝙ eſt interrogacio admiratiua
de maximo premio glorie beati clemen/
tis ꝑpter egregia merita vite ſue Quiſpu
tas modo eſt in gloria ex predicta regula
beatus clemens qui in hoc mũdo fuit xp̃i
fidelis ſeru⁹ ⁊ prudẽs patet thema The.
tangit tres magnas ꝟtutes ⁊ excellẽcias
Pria eſt credulitas diualis qꝛ fidelis
Scda huilitas cordialis qꝛ ſeruus
Tercia ſagacitas ꝟtualis qꝛ prudens
Ideo admiratiue dic̃ thema. Quiſputas
eſt fidelis ⁊ prudens. Dico primo ꝙ bea
tus Clemens habuit credulitatem diui/
nalem qꝛ fidelis. Ille dꝛ fidelis deo qui
firmiter credit veritates fidei per deum in
carnatũ reuelatas ſm ꝙ fides xp̃iana te/
net ⁊ confitet̃ vt beatus clemens Nota
qualiter venit ad iſtaꝫ credulitatem dicit
hyſtoria ꝙ tpe apoſtoloꝝ beat⁹ clemẽs
erat in Roma que tũc florebat. fili⁹ mag
ni dñi ſ nunq̃ȝ viderat pentes ſuos de q̃
bus audiebat multa a narrãtibꝫ ⁊ deſide/
rabat eos videre ⁊ deſiderabat ſcire ſi erat
alia vita vl' ſi qñ moriebat̃ corp⁹ ⁊ aĩa ⁊
qñ concludebat̃ pars negatiua recedebat
triſtis. Quando aũt aliquo argumento ĩ
ſolubili ꝯcludebat̃ pars affirmatiua ꝙ ſ.
erat alia vita in qua anime viuebant erat
multũ letus d. O adhuc videbo paren/
tes meos. Ad practicam tunc temporis
in roma erant quinq̃ȝ ſcole principales ſ.
tres phoꝝ ⁊ due theologorũ. In ſcolis
legum nõ curatur de ĩmortalitate anime
de ſcolis theologoꝝ habetur Actuũ.xvij
Prima ſcola erat epicurioꝝ
Secunda ſtoycoꝝ
Tercia perypatheticorum
Quarta erat iudeoꝝ.
Quinta erat criſtianoꝝ.
Prima ergo ſcola erat epicurioꝝ dicta
ab eoꝝ magiſtro vocato epicurio iſti te/
nebant ꝙ felicitas hominis ꝯſiſtit in delec
tacõibꝫ carnis ſcꝫ ꝯmedere bibere dormiẽ

luxuriā facere iſti non credebant aliā vi/
tam. Et ſumebāt fundamentū ab aucto
ritate illiꝰ magni philoſophi ſalomonis
qui in libro eccleſiaſtes dicit. Dixi in cor
de de filijs hominū vt ꝓbaret eos deus ⁊
oſtenderet ſimiles eſſe beſtijs. Idcirco
vnus interitꝰ eſt hominis ⁊ iumentoꝝ ⁊
vtriuſqꝫ equa cōdicio. Sicut morit̄ ho/
mo ſic ⁊ illa moriuntur. Similit̄ ſpirant
omnia ⁊ nihil habet hō amplius iumento
⁊c̄. Eccesiaſtes. iij. Fortis auctoritas ē
niſi bene intelligat̄ ⁊ multi errant. Hoc
veꝝ eſt ꝙ ſalomon dt̄ iſtā auctoritatem
Sed ipſemet in dicto libro declarat q̄/
modo intelligit di. in mult̄ locis dicti li
bri vidi cuncta q̄ ſunt ſub ſole anima au
tem rōnalis non fit ſub ſole virtute ſolis
nec influenciaꝝ nature vt aīe iumentoꝝ.
quia nō eſt effectus ſolis nec celi ⁊c̄. ſed
fit ſup̄ ſolem ſcꝫ virtute dei q̄ eam creat
⁊c̄. Salomon autē ſolum loquit̄ de ſen
ſualitate ⁊ de hijs q̄ habent eſſe ſub ſole ⁊
iſte eſt intellectꝰ verus dicte auctoritat̄.
beatus autē Clemens audiens opinionē
illoꝝ triſtis recedebat ¶ Secunda ſcola
erat ſtoicoꝝ qui totā felicitatē humanā
ponebant in honeſtate virtuali. Iſti erāt
aliqualit̄ meliores viuebāt diſcrete iuſte
⁊ prudent̄ tēperate ⁊ fortit̄ contra incli/
naciones carnis humilitatis. Sed aliqui
eoꝝ dicebant ꝙ anima moriebat̄ cū cor
pore ſimul ⁊ conſeq̄nter ꝙ tota felicitas
erat in hoc mundo viuendo ꝟtuoſe ⁊ mo
raliter. bene decipiebant̄ enī in hoc q2 qn̄
aliquis moriebat̄ non videbant aliquid
exire de corpore hoīs. Sicut nec de corpo
re beſtie quantūcunqꝫ obſeruarēt. Sed
ecce hic decepcio eoꝝ quia anima q̄ꝺdiu
eſt in corpore nō poteſt videre niſi corpo/
ralia. Racio quia velū carnis impedit ver
bi gracia. Si ego tenerē vitreas rubeas
an̄ oculos quicq̄d viderē eſſet illiꝰ color̄
q2 iudicat ſc̄m illū colorē. Idē ſi eſſent al
terius coloris. Ita eſt etiā de aīa q̄ꝺdiu
eſt in corpore nō poteſt videre niſi corpo/
ralia ſꝫ dimiſſa carne ſtatim videt ſpiritꝰ
angelos bonos ⁊ malos ⁊ animas Infer
num purgatoriū celū ⁊c̄. Ideo apoſtolꝰ
vt videmꝰ nunc per ſpeculū ⁊ in enigma/
te tunc autē facie ad faciē. ꝓ̇ma ad Coꝝ.
xiij. Aliqui alij dicebant qui erant de illa
ſcola melius ꝙ eſt alia vita vt ſeneca dyo
genes Ariſtotiles ⁊ multi alij faciendo
iſtā racionē. Certū eſt ꝙ dn̄s potens ⁊
ſapiens ⁊ iuſtus ſuis bonis ſeruitoribus
dat remuneracionē malis autē ſeruitori
bus dat punicionē. Cū ergo ꝓ̇ma cauſa
vel ꝓ̇nceps ſit dn̄s potēs ſapiens ⁊ iuſtꝰ
ſuis bonis ſeruitoribꝫ dat remuneracio/
nem malis autē ſeruitoribꝫ dat punicio/
nem. Ideo ⁊c̄. Cū ergo boni in hoc mū/
do nō remunerent̄ immo multi boni ha/
bent hic multas miſerias ⁊ deſolaciones
nec mali puniant̄ immo habent hic mul/
tas ꝯſolaciones. Ergo dicebāt ipſi opor
tet dicere ꝙ eſt alia vita in qua boni pre/
mient̄ ⁊ mali puniant̄ qn̄ beatus clemēs
audiebat iſta conſolabat̄ ſperans videre
parētes ¶ Tercia ſcola erat peripatetico
rum q̄ ponebāt felicitatē humanā in ve/
ritate intellectuali. De iſta erat Ariſto/
tiles plato ſocrates anaxagoras ⁊c̄. qui
ſemꝑ ſtudebant ad cognoſcendū verita/
tem. Iſti tenebāt ꝙ erat alia vita in qua
anime viuebant faciendo vnā rōnē quaꝫ
tangit phus in libro de anima ſcꝫ ꝙ ſub/
ſtancia ſpūalis qualis eſt aīa rōnalis nō
accepit eſſe ſuū nec viuere nec duracionē
a re corporali imo ipſa cōmunicat rei cor
porali eſſe ⁊ viuere ⁊ durare cum anima
rōnalis ſit ſubſtancia ſpūalis vt per intel
lectum eleuat̄ ſuper oīa corporalia ⁊ ni/
chil recipit a corpore immo dat eſſe cor/
pori anime autē iumentoꝝ recipiunt ſuū
eſſe a corporibꝫ. Ideo morientibꝫ corpo
ribus deſinunt eſſe ſꝫ non ſic de anima ra/
cionali. Iſta racio conſolabat̄ multū bea
tum clementē quia iſti erāt maiores phi
loſophi ſꝫ non erant xp̄iani. ¶ Quarta
ſcola erat iudeoꝝ ⁊ iſta erat iudeoꝝ in q̄

inuenit duas opiniones ſm̄ ꝙ erāt due
ſecte iudeoꝝ ſcꝫ ſaduceoꝝ ⁊ phariſeoꝝ.
Saducei nō credebant aliā vitam dicē-
tes ꝙ moyſes nō fuit locutus de alia vi-
ta ꝓmittente gloriā bonis ⁊ penā malis
ſed omnes ꝓmiſſiones ſunt in hac vita in
ſignū ꝙ nō eſt alia vita ſꝫ errabant in hoc
quia lex moyſi ſolū fuit ordinata ad finē
regis meſſie q̄ fuit finis ⁊ terminꝰ illiꝰ le-
gis. Ideo nihil ꝓmittebat in alio mūdo
quia hoc ſpectabat ad meſſiā. Jdō moy-
ſes nō fuit locutꝰ de alio mundo. Mirū
eſt ꝙ moyſes fuit locutꝰ de creacione iu-
mentoꝝ ⁊ nihil dixit de creacione ange-
lorum. Racio quia loquebaꝛ populo ru
di cōſitens ꝙ rex meſſias declararet ea q̄
ſunt alterius mundi. Ecce quare ſaducei
errabant. Jdō dixit xp̄s. Erratis neſcien
tes ſcꝑturas neq̄ virtutē dei. Marci. xij.
Alia ſecta erat phariſeoꝝ ⁊ iſti credebāt
aliā vitā. ¶ Quinta ſcola erat xp̄ianoꝝ.
ꝑmꝰ qui legit theologiā in roma fuit bea
tus Barnabas ⁊ poſt legebant ibi petrus
⁊ paulus q̄ clare dicebāt ꝑdicabāt ⁊ de-
clarabant ꝙ ē alia vita in qua boni a deo
ꝑmianꝛ ⁊ mali puniunꝛ in maximis tor-
mentꝭ. Q dicebat beatus Clemens iſti
benedicūt ſꝫ male ꝓbant. Et illi nō ꝓba
mus expecta modicū poſtq̄ ꝑdicauerunt
de alia vita in ſignū ꝓbacionis ſuſcitabāt
aliquē mortuū eis portatū facientes re-
dire animā de alio mūdo ecce racio ⁊ ar-
gumentū inſolubile. Cogitate q̄modo
beatus clemēs interrogabat ſuſcitatū vn
de veniebat ⁊ q̄ in alio mūdo viderat ⁊
illuminatꝰ ex doctrina huiꝰ ſcole credidit
firmiter ⁊ baptizatus eſt. Ecce q̄modo
beatus clemēs fidelis fuit ad credulitatē
diuinalē quia fidelis ⁊ poteſt dici hic ſcꝫ
rome Jā querꝛ inter diſpenſatores vt fi
delis quis inueniaꝛ. prima ad Coꝝ. iiij.
Nota inꝛ diſpenſatores ſcꝫ philoſophos
qui diſpenſant ſcientiā. ¶ Moraliꝛ ha-
bemus hic doctrinā ex q̄ habemus certitu
dinem infallibilem ꝙ eſt alia vita bonis
glorioſa ⁊ malis doloroſa inſtruimur vt
hanc vitā recipiamus tanq̄ viā per quā
tranſeunt. Aliqui intrant ꝑ portā natiui
tatis ⁊ aliqui exeunt ꝑ mortis portā vbi
ſunt homines ⁊ mulieres qui erāt modo
ſunt mille anni ⁊c̄. q̄m bene ergo debemꝰ
nos hic ꝑparare. Jdō dꝛ ſcꝑtura. Juſto
rum aīe in manu dei ſunt ⁊ non tangit il-
los tormentū malicie ſiue mortis viſi ſūt
oculis inſipienciū mori Jlli autē ſunt in
pace. Sapie. iij. Ergo ſtulte noli eſſe in
credulus ſꝫ fidelis. Johānis. xx. ¶ Dico
ſcd̄o ꝙ beatus clemēs habuit humilitatē
cordialē quia ſeruus. hoc nomē ſeruus ē
nomē humilitatꝭ vultꝭ cognoſcere ſuam
humilitatē. ¶ Sciendum ꝙ poſtq̄ petrus
apoſtolꝰ ꝑdicauit circa. xxxviij. annis poſt
xp̄i aſcenſionē deus reuelauit ſibi mortē
q̄ congregatis xp̄ianis in roma dixit Cer
tus ſum ꝙ velox eſt depoſicio tabernaculi
mei ſm̄ ꝙ ⁊ dn̄s noſter iheſus xp̄s ſigni-
ficauit mihi. ſcd̄a petri ꝑmo. Ideo vellꝫ
tenere modū quē xp̄s tenuit ante ſuam
paſſionē qui ordinauit de me ſucceſſore
ſuo. Jta volo ego facere notificabo vobꝭ
quē reputo ad hoc ſufficientē ⁊ nomina
uit beatū clementē ꝓpter eminenciā ſa-
piencie ⁊ potencie ad faciendū miracula
⁊ beatus clemēs totus humilis cepit ſe
totis viribus excuſare. Modo notate h̄
magnā ſanctitatē beati clementꝭ quia qn̄
beatus petrus dixit iſta verba adhuc viue
bant aliqui apoſtoli vt beatus Johānes
⁊ iacobus minor ⁊ multi diſcipuloꝝ vt
lucas ⁊c̄. ⁊ nullū nominauit niſi beatum
clementē in quo concludiꝛ maxima ſan-
ctitas vite ⁊ excellencia beati clementis ſꝫ
ipſe excuſauit ſe humiliꝛ magis voluit eē
ſeruus q̄m dn̄s iuxta ꝯſiliū chriſti. Qui
cunq̄ voluerit inter vos maior fieri ſit ve
ſter miniſter. Et quicunq̄ voluerit inter
vos ꝑmus eſſe erit veſter ſeruus. Sicut
filius hominis nō venit miniſtrari ſed mi
niſtrare ⁊ dare animā ſuā redempcionē
ꝑ multis. Mathei. xx. Mortuo igiꝛ bea

to petro xpiani plati ⁊ epiſcopi congrega
uerunt ſe ad eligendū. Et licet nondū
nominarent̄ hoc nomine cardinales iam
tunc habebāt officium. Et vnus ꝓpoſuit
q̄modo vicarius xpi beatus petrus obie/
rat ⁊ eccleſia erat ſine paſtore ⁊ capite.
Et ideo ꝙ eligerent dixit alius q̄modo
beatus petrus iā nobis declarauit ⁊ no/
minauit ſucceſſorē ſuū ſanctū clementē
Ideo per cōmunē ſpiracionē eligamus
eū. Beatus autē clemens voluit hoc im/
pedire ſurrexit dicēs dn̄i verū eſt ꝙ bea/
tus petrus me noīauit ſꝫ non me fecit pa
pam nec expedit eccleſie aliquo modo ꝙ
ego ſum. Racio quia ſi ex nominacione
beati petri vos me eligitis intrabit con/
ſuetudo in eccleſia dei ꝙ papa anteq̄ꝫ mo
riatur eliget ſibi ſucceſſorem ⁊ paulatim
veniet corrupcio ꝙ fiet per ſucceſſorem
carnalē quia papa eliget ⁊ nominabit ne
potem ſuum vel filiū. Ideo reſponderūt
omnes bene dicit ⁊ fuit determinatū ꝙ
non eligeret̄ ſꝫ ꝙ eligerent linū quē bea/
tus petrus nō nominauerat Itē mortuo
lino congregati ſunt ad eligendū etiam
clementē qui dicit eadē rōne ⁊ elegerunt
cletū quo mortuo congregati ad electio
nem elegerūt clementē dicendo. ꝓ cer/
to expedit ſatiſfacere voluntati beati pe/
tri nec valuit excuſacio quia iā duo tran
ſiuerant ⁊ fact⁹ fuit papa. Si modo tan/
tum faceret ſe rogare nō eſſet vnq̄ꝫ ſciſ/
ma in eccleſia pocius eligebatur vt eſſet
omniū ſeruus q̄m pontifex ſummus bene
tenebat conſiliū xpi dicens. Quāto ma
gnus es in ſciencia vel potencia ſanctitate
⁊c̄. humilia te in omnib⁹ Eccleſiaſtici .iij
¶ Moraliter inſtruunt̄ hic clerici ⁊ layci.
clerici ne curent de ꝓlacione. Racio q̄re
modo ingerunt ſe omnes quia nō vide
rant periculū nec onus vt antiqui ſancti ſꝫ
honorē ⁊ redditus. Oppoſitū de antiq̄s
ſanctis quia dꝫ ſcptura. Iudiciū duriſſi/
mum in hijs q̄ pſunt fiet exiguo enim ⁊c̄
Sapie. vi. Nota iudiciū duriſſimū fiet

eis de corpore duri⁹ de operib⁹ pſonalib⁹
duriſſimū de ōnib⁹ ſue dyoceſ. Itē layci
etiā habent hic doctrinā Modo quilibet
ſe ꝓmouet ad habendū regimen cōmuni
tatis ⁊ ſunt multi qui neſciunt regere ſuā
perſonā nec domū ſuā ⁊ tamen volunt re
gere cōmunitatem totā cum tamen eſſet
fugiendū ſꝫ non conſiderant onus nec pe
riculum ſed honorē quia omnes dicent ei
domine ⁊ vadunt ad infernum. Ideo vt
beatus Clemens humiliamini ſub poten
ti manu dei vt vos exaltet ⁊c̄. pma petri
q̄nto. ¶ Dico tercio ꝙ habuit ſagacita/
tem virtualem quia prudens. Nam pru
dēcia ſꝫm philoſophū ſexto ethicoꝝ ſtat
in ordinando conuenient̄ res in debitum
finem patron⁹ ſiue nauta dicit̄ prudens
qui nō obſtante fortuna maris ⁊ contradi
ctione ventoꝝ ducit nauē ad portum ad
quē tendit Sic etiā de nobis finis noſter
ꝓpter quē finaliter ſumus creati eſt habē/
re eternā gloriā taliter ergo debemus vi
tam noſtrā gubernare vt ad illam ꝑueni
amus non obſtantib⁹ inclinacionib⁹ car/
nis occaſionibus mundi ⁊ tēptacionibus
dyaboli. vnde ordinantib⁹ res ad ſeip/
ſos ad burſam vel domū dicitur. Ve qui
ſapientes eſtis in oculis veſtris ⁊ coram
vobiſmetipſis prudentes. Yſaie. v. dicit̄
Cognoſcitis talem q̄d vobis videtur di
cunt ⁊ quomodo eſt prudens ſciuit con
gregare. Ego vidi patrē ſuum nichil ha/
bentem ⁊c̄. Nota q̄modo beatus clemēs
vitam ⁊ doctrinā ſuam ⁊ mortē etiam or
dinauit in graciā dei. Nota eius exilium
⁊ paſſionē ꝓ chriſto. Ecce qualiter ſci/
uit nauigare tenens conſiliū beati petri⁹ di
centis. Omniū autē finis appropinq̄bit
Eſtote itaq̄ꝫ prudentes ⁊ vigilate in ora
cionibus. ante omnia autē mutuā in vo/
biſmetipſis charitatē continuā habentes
Quia charitas operit multitudinē pecca
toꝝ. pma petri q̄rto ¶ Moralit̄ inſtrui
mur hic vt ordinem⁹ vitam noſtrā ⁊ ope
ra quia neſcimus diem neq̄ꝫ horā

¶ De ſancta Katherina virgine ⁊ martire

PRofert de the

ſauro ſuo noua ⁊ vetera mat.
xiij. Scđm ꝙ tota ſolēnitas
hodierna ⁊ officiū eſt beate katherine. ita
erit ⁊ ſermo ⁊ habebimus magnas ſpecu
lacōnes intellectuales ⁊ bonas inſtructi
ones morales Salutetur pri⁹ virgo ma
ria ⁊c̄. Pro declaracōe verbi ⁊ introduc
tione materie predicande ſciendū ꝙ xp̄s
volens dare modū ⁊ doctrinā diſcipu/
lis ſuis quomodo deberent predicare per
mundum ⁊ diſputare dedit eis talem re
gulam. Omnis ſcriba doct⁹ in regno ce/
lorum ſimilis eſt homini patrifamilias q̄
ꝓfert de theſauro ſuo noua ⁊ vetera mat.
xiij. Scriba eſt nomen equiuocū qꝛ dicit̄
vel ab officio ſcribendi vel a noticia ſcrip
ture. Et in iſto modo ſumit̄ hic. Omnis
ſcriba doct⁹ ⁊c̄. Regnum celoꝝ dicitur
ſcriptura ſancta. Racio ſic̄ eñ celum em
pireum continet ſecreta fidi que nos hic
credimus ꝓut deus nobis reuelauit ⁊ ad
extra videmus ſolem lunam ⁊ ſtellas li
cet nō videamus ſecreta ⁊ interiora ſcꝫ in/
tellectus allegoricales ⁊ figurales tropo
logicales ⁊ morales anagogicales ⁊ ſu/
pernaturales nō vident̄. Ideo dicit̄ celū
auctoritas. Simile eſt regnū celoꝝ the/
ſauro abſcondito in agro quem qui inue/
nit hō abſcondit ⁊c̄. Mat. xiij. Ager eſt
ſancta ſcriptura laboratores iſti⁹ agri fu
erunt ſancti apoſtoli martires ꝯfeſſores
⁊c̄. Infra cui⁹ theſauꝝ eſt ſecretū diuine
cognicōnis quē qui inuenit abſcondit ſcꝫ
in corde. Et emit agꝝ illum vendēdo oīa
que habet vel dimittendo vt tenent vitā
apoſtolicaꝫ qꝛ aliter iſte theſaurus ſacre
ſcripture non pōt haberi. Ideo videt̄ hoc
in religioſis qꝛ qñ ſunt paupes predicāt
gratiſſime qñ vero habūdant ꝑdunt gra/
ciaꝫ. Ideo optet vendere oīa ⁊ nolle aliq̄d
de mundo vt homo poſſit emere theſauꝝ
ſacre ſcripture. Ideo dicit oīs ſcriba doc/
tus in regno celorum. i. in ſacra ſcriptura
Similis eſt homini patrifamilias genitiui
caſus eſt numeri ſingularis ſm grecaꝫ de
clinacōnem. Quis eſt iſte paterfamil. niſi
xp̄s qui eſt pater vniuerſalis aliqui dicū
tur pr̄es particulares vt genitor vel con
feſſor vel etiaꝫ patronus ſꝫ pater vniuer
ſalis eſt xp̄s qui creat aīaꝫ ⁊ format cor
pus baptiſat ⁊ audit ꝯfeſſionem genera/
lem pr̄eꝫ ſcꝫ vniuerſalē. Nolite vocare
vob̄ ſup terrā ⁊c̄. Mat. xxiij. Huic patri
predicator dꝫ eſſe ſimilis ſcꝫ predicādo
doctrinas noui ⁊ veteris teſtamenti licet
vetus teſtamentū nō obliget nos tñ oīa
ſunt figura noui teſtamenti. Omnia eñ
in figura ꝯtingebant illis ad Ro. xv. Et
can. vij. loquit̄ ſpūſſcūs xp̄o hoīm oīa po
ma. i. auctoritates ⁊ doctorina noua ⁊ ve
tera dilecte mi ſuaui tibi. Sicut ergo cri/
ſtus in ſuis predicacōib⁹ ⁊ diſputacōni
b⁹ cum iudeis ſeruauit regulā qꝛ cum doc
trinis noui teſtamenti. Ita omnis ſcriba
doctus. Iſtam regulam tenuit beata ka/
therina que fuit in magnis ⁊ ſubtilib⁹ diſ/
putacōib⁹ ⁊ predicacōib⁹ ⁊ cū aucto
ritatib⁹ noui ⁊ veteris teſtamēti. Ideo d̄
ea dicit thema ꝓfert de theſauro. Inuenio
ꝙ beata Katherina fuit in magnis ⁊ ſtri/
ctis tribus diſputacōnibus ⁊ in omnibus
deus ſibi dedit victoriam

Prima fuit domeſtica ſecrete.
Scđa fuit pꝑlica facunde
Tercia fuit tyrānica terribiliter

Sed ipſa cum auctoritatib⁹ noui ⁊ vete/
ris teſtamenti habuit victoriaꝫ ⁊c̄. Ido
dicit ꝓfert de theſauro ſuo noua ⁊ vete/
ra ⁊c̄. Dico primo ⁊c̄. Primo enim diſ
putauit cum matre ſua. Secundo cum q̄
dam ſancto heremita. Tercio cum virgi/
ne maria. Et ecce qualiter beata katheria
habuit quatuor excellentias

Pria ē nobilitas gener. qꝛ filia reg. cipri
Secunda eſt pulchritudo maxia corpis
Tercia eſt ſapientia intellectualis qꝛ pa
ter voluit vt adiſceret artes liberales in/

quibꝫ tm̄ ꝓfecit ꝙ nullꝰ cum ea audebat diſputare habebat em̄ intellectum valde claꝝ. Quarta erat ditiſſima qꝛ cum eſſet xviij. annoꝝ obijt eiꝰ pater ⁊ ipa remanſit heres. Et exiſtis q̄tuoꝛ fama ſua extē-debat̄ p orbē intm̄ ꝙ filiꝰ imꝑatoris ro-me voluit eā in vxorē ⁊ miſit nūcios ſuꝑ hoc ad matrem de quibus mater fuit multum gauiſa qꝛ mundana erat. qꝛ filia ſua eſſet imperatrix. Et nunciauit filie que reſpondit mater mea placꝫ michi pro bono ꝯmuni regni mei habere virum vt dicitis. Sed ſicut dicitis fama eſt de prudentia mea. Ideo nullo modo ducam virum niſi prius eum videaꝫ qꝛ ſocietas viri ⁊ vxoris non eſt vnius diei ſed ad ſemper. Et mater replicauit. Et nunquid eſt licitum vos ire romam vel ipm̄ huc venire ad videndum abſit ideo. Reſpondit matri mater vos ſcitis ꝙ multi ſunt defectuoſi. qꝛ ſunt fatui vel infirmi. Ideo nunq̄ȝ ducam virum niſi videā prius. Et mater nunq̄ȝ fuit ꝙ mulier reſpiciat virum. Reſpōdit vbi eſſet ſapiā mea. Sapiā dat̄ ut hō ſciat ſe regere ⁊ gubernare nā nullꝰ emit aliq̄d in ſacco. Et ait mr̄ filia quid ḡ reſpō-debimus imꝑatoꝛi quales excuſaciones. Rn̄dit ſicut vobis placuerit qꝛ ego nul-lo mō ꝯſentirem. Ecce diſputacio domeſtica. Mater vero anxia cogitauit vt per quendā ſctm̄ heremitā eā ad matrimoni-um induceret, ꝓpter qđ beata katherina et heremita locuti ſunt dixit em̄ ſibi heremi-ta. Audiui ꝙ filius imꝑatoris vult vos in vxorē hoc erit magnū bonū. nō ſolum vobis ſ; regno vr̄o. Rn̄dit ſicut dixi mr̄i mee. Ita etiā dico vobis qđ placet mihi mr̄imoniū ſ; oꝫ me videre viꝝ quē reci-piā alʼs nō faciā. Tūc ſcūs heremita a dō inſpiratꝰ cogitauit tractare aliud mr̄imoniū. Nam tūc beata katherina erat infidelis ⁊ heremita ſibi dixit quō ipe ſeruiebat vni dn̄o nobiliſſimo qui dicitur xp̄s ih̄s qui eſt tante potentie ſapientie ⁊ pulchritudinis ꝙ ſol ⁊ luna mirantur. habet matrem virginē ⁊c̄. velletis iſtū in ſponſum. Reſpondit beata Katherina ꝙ p̄mo vel-let eum videre. Tunc ait heremita ergo iſta nocte dormiatis ſola in camera vr̄a ſine cameraria ⁊c̄. ⁊ oꝛabitꝭ genibꝫ flexis dicēs virgo maria ex vr̄a miſericoꝛdia oſtendatis mihi filium veſtrū. Et ego ex alia parte rogabo vt vobis oſtendat. Et ipſa iam tota philocapta de iheſu receſſit ab heremita expectans noctē cū deſiderio ⁊ oꝛnauit camerā ſuam licet camera filie regis ſemꝑ ſit oꝛnata ⁊ accendit cereos ⁊ poſuit ſe in oꝛōne ⁊c̄. Rogando virgi-nem vt oſtenderet ſibi filiū quē tantū heremita ſibi laudauerat. Dicatur q̄modo virgo ſibi cū īmenſo lumine apparuit an-gelis ⁊ virginibꝫ aſſociata. Cogitate di-lectionem ⁊ admiracionē beate Katherine tota diſtracta de tanta pulchritudine. Ad quā ait virgo maria. quare vocaſtiꝭ me quid vultis. Reſpondit vt oſtendatꝭ mihi filiū veſtrū. Et ait virgo placet michi ⁊ eleuato mantello oſtendit ſibi filiū etatis. xiiij. annoꝝ vel q̄ndecī dicens. Ec-ce vultis eū. Tunc beata Katherina tota ignita amoꝛe. O benedicta nō ſum digna vt ſim eius ſponſa ſed ancilla ⁊c̄. Et ait v̄go ad filiū. Et vos fili vultis eā. rn̄dit non quia turpis ē ⁊ ſubito tota viſio diſ-paruit ⁊ ipſa remāſit tota deſolata de verbo xp̄i cū reputaret̄ pulchrioꝛ de mūdo. Et in craſtinū de mane iuit ad heremitā narrans ſibi oīa per oꝛdinē. Et heremita cepit q̄ſi ridere dicēs veritatē dixit vobꝭ vos eni filia in coꝛpoꝛe eſtꝭ pulchrioꝛ de mūdo ſ; nō in anima. Sciatis filia ꝙ aīa eſt facta ad ymaginē dei quia eſt vna ha-bēns tres potencias ſeu v̄tutes ⁊ declarauit ſibi miſteriū trinitatꝭ. Sed qꝛ in vte-ro creata eſt recepit maculam. Sicut ſi ymago īmergeret̄ in pelui de luto detur-paretur ⁊ macularet̄ tota. Ita eſt anima. Et cū anima veſtra ſit adhuc maculata. Ideo xp̄s qui videt non ſolū coꝛpus ſed animā dixit ꝙ eſtis turpis. Et Katheri-

na o pater eſt aliqua medicina vt poſſem
lauari. Reſpondit heremita. ita baptiſmꝰ
qui ab iſto ꝓpt̄ h̄ eſt ordinatꝰ ⁊ inſtruxit
eā in fide katholica ⁊ ipſa requirente bap-
tiſauit eam. Et dixit ſibi ꝙ iterꝫ oraret in
nocte ſequenti ⁊ faceret ſicut in preceden
ti nocte ⁊ ita fecit. Et virgo ſibi apparuit
iterꝫ vt prius ⁊c̄. Et qn̄ dixit virgo filio
placet vobis Reſpondit ita qꝛ modo eſt
pulchra tunc potuit ſibi dicere. Tota pul
chra es amica mea tota pulchra es macu
la nō eſt in te Canticoꝝ. iiij. Tunc virgo
maria tradidit annulum Beate katherine
⁊ deſponſauit eā cum filio ſuo. Ecce hic
victoria prime diſputacōnis qꝛ fuit ſpon
ſa xp̄i de nulla alia ſcā legitur ſimile licet
eñ oīs virgines honeſte ⁊ oīes anime
ſancte ſint ſponſe xp̄i nō tn̄ cum tali ſolē-
nitate vidॆdo xp̄m nec cum annulo. Et
poterat tunc xp̄us dicere beate katherine
hanc amaui ⁊ exquiſiui a iuuentute mea
⁊ queſiui ſponſam michi eam aſſummere
⁊ amator factus ſum forme illius Sap̄
viij. Moraliter hic ꝓ mulierib; cogitate
hic rōnabiliter qꝺ virgo maria poſtq̄ꝫ de-
ſponſauit eos dedit ſponſe filij ſui doctri-
nam ⁊ modo quomodo gubernaret voca
liter vel mentaliter vt ſibi placuit dās ſi
bi quinqꝫ doctrinas vt eſſet digna venire
ad nupcias glorie celeſtis ⁊ ſe conſerua-
ret ī amore ſponſi ſui. Prima ꝙ eſſet hu
milis ſicut ſponſus ſemper voluit eſſe hu
milis hoc modo. Ideo filia foris depona
tis ornamenta vana coronas ⁊ iocalia.
monilia ⁊ alia ⁊c̄. Quanto eñ eritis hu-
lior tanto magł placebitis ſponſo veſtro.
Sponſus eñ veſter habet contrarias cō-
dicōnes dominorum ⁊ hominum mun-
danorum qui in ſuis ſponſis volunt pom
pam ⁊c̄. Non ſic filius meus. Secunda
ꝙ ſitis miſericors vt ſponſus veſter qui
ſemper fuit miſericors dans omnia aurū
⁊ argentum nichil ſibi retinuit ſic placebi
tis ſibi. Tercia ꝙ caueatł a ſocietate ma-

la d. Noueritis filia mea ꝙ filius meꝰ ē
valde zelopitus qꝛ ſicut ſemper fuit vir-
go ⁊ voluit naſci de me virgīe diligitł ſin
gulariter virginitatem nō curetis ducere
ſpecialē nolite reſpicere homines quia de
vno aſpectu poſſetis infici in curia veſtra
habeatis homines ⁊ mulieres ſenes.
Quarta noueritł filia ꝙ filꝰ meꝰ fuit ma
gne abſtinencie tantū ſemel comedebat
in die nō carnes ⁊c̄. Ideo vos filia dimit
tatis capones ꝑdices ⁊c̄. Nam ꝟginitas
ſine abſtinencia nō poteſt conſeruari.
Quinta ſponſus veſter fuit ſemper dili-
gens orando ꝑdicando Ita vos filia ore
tis ⁊ legatis nō in libris gentiliū philoſo
phoꝝ ſed in euuangeliis ⁊ ſic cōſeruabitł
vos in amore ſponſi veſtri ⁊ in breui facie
mus nupcias in celo. Recte poterat dice
re virgo maria Emulor enī vos dei emu
lacione deſpondi enim vos vni viro. ſcꝺa
ad Coꝝ. xj. ꝑmitto vobis ꝙ beata Kathe
rina optime ſeruauit iſta conſilia exquo
ſciuit condiciones ſponſi. Ideo de ea po-
teſt intelligi illud. Mulier innupta ⁊ vir
go cogitat que dei ſunt vt ſit ſancta corpo
re ⁊ ſpiritu. ꝑma ad Coꝝ. vij. ¶ Secū
da diſputacio fuit philoſophica facunde
dicatꝛ quomodo tunc tēporis erat quidā
imperator maxencius noīe non tamē ro-
manus ſꝫ vltra mare occupauerat ſibi to
tum mundū ⁊ morabatꝛ in ciuitate alexā
drie pſequebatur xp̄ianos vt adorarent
ydola vel ꝙ morerentꝛ q̇ in templo ſacri-
ficabat ydolis. Beata Katherina tota ar
dens in amore ſui ſponſi acceſſit ad eum
⁊ intrepide dixit imperatori. Imperator
de bona racione debui tibi exhibere reue-
renciam ſꝫ non feci quia nō facis reueren
ciam creatori tuo qui eſt in celo ſed ado-
ras ydola in quibus demones habitant
quomodo tu potes credere ꝙ illi ſint dij
cū nec ibi ſit aliquid diuinitatis. Eleua
oculos tuos ⁊ cognoſce ꝙ ille qui crea-
uit celū ⁊ terrā eſt deus ſolus vide ordi

nem ſolis lune ꝛ ſtellaꝝ in zodyaco ꝛ ip
ſa que mirabiliter ſciebat iſtā artē dicēs.
Cogita ꝓuidentiā diuinā que toti mun/
do prouideret. Quō ergo potes adoꝛare
ydola que arte humana ſunt facta de hoc
impatoꝛ indignatus cepit eā incarcerari
iuſſit beatā katherinā ꝛ voluit hr̄e conſi/
lium q̄d eſſet de ea fiendum. Et fuit ſibi
dictum quō erat ſapientiſſima ꝛ ſi ꝑ ratō
nem poſſet vinci eſſet maioꝛ q̄m ſi ꝑ toꝛ/
menta. Et multi xp̄iani ſequerent̄ eam ꝛ
placuit impatoꝛi ꝛ miſit ꝑ vniuerſas ꝓ/
uincias ꝛ vocauit .l. retoꝛes ī omni facul/
tate acutiſſimos neſcientes cām eoꝝ vo/
cacōnis. Cumq̄ȝ imperatoꝛ dixiſſet eis ꝙ
erat vna nobilis domicella que dixẽat ꝙ
dij nr̄i ſūt demones ꝛ ꝙ nō eſt niſi vnus
deus creatoꝛ celi ꝛ terre. Et licet poſſem
eā ſupare toꝛmētis ſ; magis volo vt per
rōnes vincat̄. Ideo ꝓmitto vobis mag̃
donaria. Si eā dez rōne ſuperare poteſtis
vnus aūt eoꝝ in ſupbiam elatus dixit. o
magnum impatoꝛis conſilium vt hac de
tam tot ſapientiſſimos īuitaret. Et alter
dixit. veniat puella veniat qꝛ quando vi/
debit cognoſcet ꝙ nunq̄ȝ vidit nec audi/
uit ſapientes niſi modo hic eſt eñ flos ſci
entie totius mundi ſeu oꝛbis. Angelus
aūt dn̄i in nocte apparuit beate katherine
ex parte ſponſi ſui confoꝛtans eā ꝛ reue/
lauit ſibi de diſputacōne incraſtinū fienda
tota ciuitas voluit intereſſe diſputacōni
Dicat̄ quomodo in craſtinum conuenerīt
omnes rethores in aula imperatoꝛis. Et
impatoꝛ fecit venire beatā katherinā ī me
dio eoꝛum. Cum aūt oīs tacerent dixit
impatoꝛ quare nō dicitis aliq̄d. Et vn⁹
rethoꝛum dixit. Nos venimus ad docen
dum. Ideo ponas concluſiones Ad q̄m
imperatoꝛ illud qđ dudum dixiſti de dijs
dicas hic modo. Reſpondit beata kathe/
rina impatoꝛ male oꝛdinaſti bellū tot ſa/
pientes contra vnā puellam ꝛ eis feciſti
magnas ꝓmiſſiones ſi me ſupent ꝛ mihi

nichil ꝓmittis ſed nolo aliq̄d a vobis. ſ;
a domino iheſu criſto. Et ſtatim vnus re/
thoꝛ ſuperbe dixit. Ecce de quo loquit̄ de
quodam homine crucifixo tradito ab vno
diſcipulo ſuo. Nos ſperabamus ꝙ dicēt
altiſſiā de aſtrologia. Reſpondit beata ka
therina. Ego incepi loqui de illo q̄ eſt ꝑn
cipium omnium operum quia de prioꝛib⁹
prioꝛ eſt ſpeculatio. Cū ergo xp̄s ſit prin
cipium omnium rerum. Et ph̄us cum ī
dignacōne ꝛ ira voluit reſpondere ſ; dixit
beata katherina non cum impetu ꝛ ira oꝫ
loqui. Ira eñ impedit animum ne poſſit
diſcernere verum. Et ph̄us ait imperato
ri. Ecce domine qꝛ iam eſt in contradicti
one. quia dicunt criſtiani ꝙ ille homo Je
ſus habuit principium in quadam mulie
re quomodo eſt principium omnium re/
rum. Reſpondit beata katherina. Dico ꝙ
dominus meus iheſus criſt⁹ eſt homo ve
rus vt alij natus de matre virgine. Spi/
ritusſancti opere ꝛ habuit principiū eſſen
di hominem nō tñ̄ eſſendi deum quia iam
erat deus eternaliter ſic̄ de te ph̄e. Si rex
vel impatoꝛ faceret te militem modo tu ī
ciperes eſſe miles licet non inciperes mo
do eſſe hō. Q dixit impatoꝛ iſta eſt mag
na ratio ꝛ ph̄s obmutuit. Ali⁹ ph̄us ar
guit d. Pꝛobo ꝙ cecidiſtis in erroꝛē ſ̄m
ph̄iam Regula eſt ph̄ie ꝙ finiti ad infini
tum nulla eſt ꝓpoꝛcio. Certum eſt ꝙ ho/
mo eſt finitus deus autem eſt infinit⁹ er/
go nō poteſt eſſe ꝓpoꝛcio igitur attendat̄
quid dicitis ꝛ reuocate qđ dixiſtis. Re/
ſpondit beata katherina verum eſt ꝙ finiti
ad infinitum nulla eſt ꝓpoꝛcio menſurati/
ua licet cauſatiua bene vel contentiua. ita
ꝙ in criſto deo ꝛ homine nō eſt ibi ꝓpoꝛ/
tio humanitatis ad diuinitatem menſu/
ratiua ſ; cauſatiua. qꝛ diuinitas eſt cauſa
humanitatis ꝛ contentiua qꝛ ſuppoſitum
diuinum ꝯtinet humanitatem. Iſte ratio
nes ꝛ argumenta tanguntur in eius vera
hyſtoꝛia ſeu legenda ꝛ philoſophus non

potuit replicare. Et declinato capite. Ali⁹
phus ait vos dicitis Jheſus voluit incar
nari naſci ⁊ pati pro ſolutione hominum
Contra fruſtra fit per plura qđ pōt fieri
per pauciora. Certū eſt ꝙ ſi ille ihs erat
deus. Solo velle vel verbo poterat ſalua
re qđ ergo oportet tot pati. Reſpondit be-
ata katherina phe quando dicit̄ fruſtra fit
Uerū eſt ſi ita bene fiat ſ aliqua ſunt que
cum magno labore fiunt que ſubito non
ita bene fierent. Certum eſt ꝙ in deo nul
la eſt qualitas ſed ſua miſericordia ⁊ iuſticia
ſunt ſua eſſentia. Et in omnibꝰ operibus
ſuis oſtendit ſimul ſuā miſericordiam ⁊ ſuam
iuſticiā qꝛ ſicut non pōt dimittere ſe nō pōt
enī dimittere ſuā miſericordiaꝫ nec iuſticiam.
Si enī ſolo verbo ſaluaret oīs maxima
miſericordia fuiſſet ſ vbi eſſet ſua iuſticia. Si
vero dāpnaſſet oīs fuiſſet maximus ri-
gor iuſticie ſ vbi fuiſſet ſua miſericordia. Jdeo
voluit incarnari naſci ⁊ pati vt ſemel ap-
pareret ſua miſericordia vt ipſe amore noſtri
pateretur qui in nullo demeruit ⁊ ſua iu-
ſticia ſoluens preciū iuſtū ſcꝫ ſanguinem
ſuū pro noſtra redemptione. Et phs nō
habuit replicaꝫ. Alius dixit vos dicitis
ex vna parte ꝙ eſt vnus deus ⁊ ex alia di
citis ꝙ ſunt tres pſone. Ecce hic contra-
dictō maīfeſta qꝛ qt ſūt ſuppoſita tot ſūt
eſſentie. Reſpondit beata katherina ꝙ ſit
vnus deꝰ nō eſt dubiū ſ ꝙ ſint tres pſo-
ne pater filius ⁊ ſpūſſanctus oſtendo ad
oculū. Jn ſole vbi eſt pater generans qꝛ
qui generat pater pōt dici. Ecce ſubā ſo
lis que de ſe generat radium. genitus pōt
dici filius. Et ſubā ⁊ radius ſpirāt calo-
rem. Spiratus enī ſpūſſanctus pōt dici
Jdem in deo Aliꝰ dixit iſta puella eſt lo
quax ⁊ neſcit quid dic̄. Naꝫ credo ꝙ ſtul
tior gens mundi ſūt xpiani pmo. qꝛ ado-
rant panē ⁊ comedunt illū quē dicūt de-
um eſſe. Ecce ſtulticia nec mundus debꝫ
ſuſtinere hoc. Reſpondit beata katherina
Nos non adoramus panem ſ xpm infra
hoſtiam quia dictis verbis a xpo ordina-
tis virtute diuina nō remanet ibi panis ſ
corpꝰ xpi ɔtinet̄ infra illā cortinam albā
queadmodū impator in templo ſtat in-
fra cortinas ⁊ adorat̄ a militibꝰ licet non
videat̄ tn̄ credit̄ ibi eſſe. Jta ⁊ nos Jteꝫ
qn̄ frangit̄ hoſtia in tribꝰ partibꝰ queād-
modū in paſſione humanitas fuit diuiſa
in tres partes ſcꝫ ſanguinis corporis ⁊ a
nime. Non frangit̄ xps vt ſi frangit̄ ſpe-
culum nō frangit̄ ymago dicebāt milites
magnā rōnem haber iſta domicella. Jtē
xps nō eſt ibi cibꝰ qui in ſtomacho corpo
ris recipiat̄ i digeſtōnē ſ i memoriā ignee
caritatis. Aliꝰ dixit imperatori dn̄e iſta
reprehendit vos qꝛ adoratis ydola ⁊ ipſi
xpiani adorent etiā ydola ſeu ymagines
ideo. Reſpondit beata katherina. Nos nō
adoramꝰ ymagīes ſicut nec tu adoras lr̄as
ſ quero quare tu tenes lr̄as. Reſpondit
vt reducāt michi ad memoriā ⁊ repreſē
tent fcā preterita. Et beata katherina ait
Et ꝓpter hoc etiā nos tenemꝰ ymagines
ad repreſentandū ⁊ reducendum ad me-
moriā. Quando enī videmus crucē rep-
ſentat̄ nobis paſſio criſti ⁊ reducimus ad
memoriā illud tm̄ beneficiū. Sicut nota
bile opus impatoris depingit̄ vel ſcribi-
bit̄ vt memoret̄ tūc fuit verificata in bea-
ta katherina illa ꝓphetia xpi d Ego dabo
vobis os ⁊ ſapiaꝫ cui nō poterūt reſiſte-
re ⁊ ɔtradicere oēs aduerſarij veſtri. Luc
xxj. Rethores enī tacebāt vt muti Et im
pator iratus dixit. Et nunqđ dicebatis
ꝙ vnus diſcipulus veſter minimꝰ fuiſſet
ſufficiens quare vocaui vos tot ſapien-
tes. Tunc ſurrexit vnꝰ de principalibꝰ d
Jmpatori. Nunquaꝫ aliquis auſus fuit
ſe nobis ɔparare nec nobiſcum diſputare
Sꝫ ex quo ſpūſſanctus loquit̄ in ore iſti
us domicelle niſi ſectā deoꝝ ꝓbabiliorē
oſtenderis. Et ecce omnes conuertimur
ad xpm ⁊ flens genibꝰ ad pedes beate ka-
therine ɔfitebātur xpm verum deum ⁊ ho
minem ⁊ mundi ſaluatorem ⁊ fuit ɔplē-
ta illa ꝓphetia Jeremie. xv. Si ſepaueris

precioſum ſcꝫ fidem xpianam a vili ſcꝫ a
ſecta paganica quaſi os meũ eris ↄuertrẽ
tur ipſi ad te ⁊ tu non conuerteris ad eos
Tunc impator vt rabidus ſicut debuit ꝓ
tulit ſentenciaꝫ contra .l. rethores vt ↄbu
rerent̃ ſtatim qui dixerũt beate katherine
erit periculum ſi ſine baptiſmo morimur.
Reſpondit exquo nõ poteſtis recipere ſan
ctum baptiſma martiriuꝫ ſupplebit ⁊ erit
vobis in baptiſmum. Dicatur miraculũ
quomõ fuerunt illeſi ab igne qui nec ve-
ſtes nec capillos capitis ↄbuſſit nec ſentie
runt dolorem in morte Sed ſicut ſine do
lore homo ſpirat anhelitum ſic tradiderũt
animas ſuas in manibus angeloꝝ. Ecce
victoria diſputacõis phice. Et poſſum⁹
dicere beate katherine. Diffuſa eſt gratia
in labijs tuis ⁊c̃. Dicit beatus gregorius
ꝙ bona vita oſtẽdit quid ⁊ quomodo de
bet homo loqui. Tercia diſputacio ⁊ for-
tior fuit tyrannica terribilis. Nam vidẽs
imperator ꝙ multi conuertebant̃ ex mira
culo cum blandis verbis agredit̃ eam di-
cẽdo tu decepiſti iſtos phos cum tua elo
quentia ⁊ ſcientia ⁊ mereris mortẽ. Sꝫ
ſi vis adorare idola remittam tibi mortẽ
⁊ eris vxor mea ⁊ faciam tibi ymagineꝫ
videns ꝙ nichil faciebat ſic fecit quatuor
argumenta contra ipſam
Primum fuit per locum a dolore. ꝭ ipſa
reſpondit per patientiam
Secundum fuit per locum ab horrore. ꝭ
reſpondit per confidentiam
Tercium fuit per locum a terrore. ſed re
ſpondit per conſtantiam
Quartum fuit per locum a timore. ſed re
ſpondit per pſeuerantiã
Primum fuit quando nuda fuit poſita i
eculeo ⁊ cum ſcorpionibꝰ percuſſa. Dica
tur practica quomõ riui ſanguinis decur-
rebant ⁊ ipſa reſpondit per patientiã di-
cendo Ihs ihs. Non ſũt condigne paſſi
ones huius temporis ad futuram gloriã
ad Romanos octauo. Scdm fuit quan-
do poſita fuit in carcere tenebroſo ⁊ feti-
do vt terreret̃ ⁊ ꝙ nõ daretur ſibi cibus
nec potus duodecim diebus vt ibi more
retur fame. ꝭ reſpondit per confidentiam
Et venerunt angeli ⁊ illuminauerũt car
cerem ⁊ in nomine ihesu curarunt vulne-
ra ⁊ plagas ⁊ quolibet die portabant ſibi
cibũ qd̃ videntes regina ⁊ porphirius cõ
uerterunt ſe cum ducentibꝰ militibꝰ ⁊ po
terat dicere beata katherina cum dauid.
Dominus regit me ⁊ nichil michi deerit
in loco paſcue ibi me collocauit. Terciũ
fuit per locum a terrore. Imperator cre-
dẽs ꝙ eſſet mortua qñ vidit eam dixit q̃s
dedit ſibi cibũ ⁊ voluit occidere cuſtodes
ꝭ ipſa phibuit. d. ꝙ non cuſtodes ꝭ criſt⁹
prouidit ſibi Imperator autem ſpumãs
⁊ cogitans quale tormentum ſibi daret
dixerunt ſibi aliqui ꝙ faceret duas rotas
voluentes ſe vna contra aliam. vt terre-
retur non ſolum eã ꝭ alios criſtianos. ⁊c̃
Huic argumento reſpondit per conſtan-
tiam d. Ecce enim deus adiuuat me ⁊ do
minus ſuſceptor eſt anime mee. Quartũ
fuit per locum a timore dicit phus ꝙ vl-
timum terribilium eſt mors quando em̃
imperator vidit ꝙ omnes conuertebant̃
viſis tot miraculis ⁊ de occiſione gentiliũ
a rotis ꝑcepit ſibi caput amputari. Tũc
beata katherina reſpondit per pſeuerantiã
⁊ flexis genibꝰ orauit regratians deo de
caſtitate in qua conſeruauit eam ⁊ de vi-
ctoria ⁊ de perſeuerantia finali ⁊ orauit
ꝓ ſui memoriam agentibꝰ ⁊ ſtatim vox
de celo dixit. Veni electa mea. Ecce tibi
beatitudinis ianua aperitur hijs vero qui
paſſionem tuam celebrabũt opem de ce-
lis promitto ⁊ mox decollata eſt fluxitq̃
lac ꝓ ſanguine in ſignum virginitatis. Ac-
cedentes autem angeli viſibiliter corpus
eius ⁊ caput per aera detulerunt in mon-
tem ſynai ⁊ ibi fabricato ſepulchro ãge
licis manibꝰ vbi inter innumera miracu-
la que fiũt ibidem vnum eſt in ſigne ꝙ de

352

ſepulchro ipſius oleum dicitur inceſſanter emanare. ⁊ poſſumꝰ dicere ſibi. Ecce Acceſſerunt angeli ⁊ miniſtrabant ei Mathei quarto capitulo.

Diuini verbi interpretis ⁊ predicatoris Inmarceſſibilis ſacreque theologie pfeſſoris eximij. ſancti Vincentij confeſſoris. diui ordinis predicatorum. Sermones ſubtiliſſimi de ſanctis. Per totꝰ anni circulum. In felici Colonia. Diligenti vigilantia emendati ⁊ impreſſi felici termino hic finiuntur.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Jhesum queram diluculo, privatim non in publico
queram amore sedulo: clauso cordis cubiculo.

Jhesum querā diluculo, privatim nō in publico

Jesum quaram diluculo privatim non in publico
queram amore sedulo clauso cordis cubiculo